E Yu Spitsyn RUSIA - UNIUNEA SOvietică - Curs complet de istorie a Rusiei pentru profesori, lectori și studenți CARTEA Moscova UDC ( ) LBC ( )i C Spitsyn, B Yu C Rusia-Uniunea Sovietică - : un curs complet de istorie pentru profesori, lectori și studenți Cartea / E Yu Spitsyn - M : Conceptual, - p ISBN - - - - Lucrarea propusă în patru volume despre istoria Rusiei a fost creată pe parcursul a ani și este destinată în primul rând profesorilor de istorie și profesorilor facultăților de istorie De asemenea, prezintă un interes indubitabil pentru profesorii, studenții și absolvenții universităților umanitare, liceenii și solicitanții, precum și pentru toți cei interesați de trecutul Patriei noastre, dezorientați de literatura de conținut și calitate dubioasă care a existat de un sfert de secol pe piața cărții și pe internet, cu aprecieri extrem de subiective și interpretare vulgară a evenimentelor istorice care nu are nicio legătură cu interpretarea științifică a faptelor UDC ( ) LBC ( )i ISBN - - - - (c) Editura Conceptual, (c) Spitsyn E Yu , Reproducerea (reproducția) acestei publicații în orice mod fără acord cu autorul este interzisă CUPRINS În loc de prefață CAPITOLUL ÎNTÂI Dezvoltarea postbelică a URSS în - Dezvoltarea socio-economică a URSS în perioada postbelică (-) Dezvoltarea politică a URSS în perioada - Dezvoltarea spirituală și culturală a URSS în anii - Politica externă a URSS în anii - Moartea lui I V Stalin și lupta pentru putere în - Al -lea Congres al PCUS, deciziile și consecințele acestuia Dezvoltarea științifică, culturală și spirituală a URSS în epoca "dezghețului" - Dezvoltarea economică și socială a URSS în perioada - Politica externă a URSS în perioada - Sfârșitul "dezghețului Hrușciov" și demisia lui N S Hruşciov Dezvoltarea politică a URSS în perioada - Dezvoltarea economică a URSS în perioada - Viața socială și culturală a URSS în anii - Politica externă a URSS în perioada - URSS în ajunul perestroikei în - Literatură CAPITOLUL DOI "Perestroika lui Gorbaciov" și moartea URSS (-) Prima etapă a "perestroikei lui Gorbaciov" în - A doua etapă a "perestroikei lui Gorbaciov" în - Dezvoltarea spirituală a societăţii în anii - Politica externă a URSS în perioada - Criza sistemică a politicii "perestroikei" în anii - Literatură Cuprins ÎN LOC DE PREFAȚĂ Această carte s-a născut din prelegerile mele, care de-a lungul anilor și începutul anilor Am scris pentru lecții de istorie pentru elevii de liceu la două școli din Moscova unde am lucrat ca profesor de istorie și apoi director la una dintre aceste școli Apoi, în prima jumătate a anilor , o serie de prelegeri au fost publicate în trei cărți separate Dar o parte semnificativă a materialului a rămas neprocesată din diverse motive În primăvara anului trecut, când s-a anunțat concurs pentru realizarea unui nou manual de istorie bazat pe un nou standard istoric și cultural, creat în numele președintelui V V Putin, m-am așezat strâns să scriu un curs complet despre istoria Rusiei, dar nu mi sa permis niciodată să particip la această competiție Nu voi mai scrie nimic și voi da cuvântul colegilor, dar voi reține doar că:) să nu se teamă cititorul respectat de abundența de fapte, evenimente, nume etc , din moment ce am vrut să dau cantitate maximă de informații pentru a nu fi nevoit să "urcați" în căutarea informațiilor necesare despre alte surse și resurse;) această carte, ca și cele anterioare, este scrisă destul de deliberat prin prisma istoriografiei, întrucât în lumea informațională modernă se poate studia istoria doar istoriografic, ceea ce va înlătura imediat multe probleme, inclusiv notoria întrebare a "un singur manual de istorie" ", care a căpătat în ultimul an caracterul de adevărată isterie și tot felul de speculații E Yu Spitsyn Această lucrare a lui Evgeny Yuryevich Spitsyn, absolvent al celebrului

departament de istorie al Institutului de Stat de Geologie din Moscova IN SI Lenin este foarte relevant și foarte necesar nu numai pentru profesorii de istorie, ci și pentru profesorii din instituțiile de învățământ superior, deoarece, în fața unei cantități din ce în ce mai mari de informații despre istoria Rusiei, în care există o mulțime de informații pseudoștiințifice și speculativ politic, de fapt, în întregime și la un înalt nivel științific istoriografie - prerevoluționară, sovietică, modernă - asupra tuturor problemelor istoriei naționale, începând cu etnogeneza slavilor și terminând cu secolul al XVII-lea Astfel, este un excelent ghid istoriografic care va permite cititorului - și mai ales profesorului, care în curând va trebui să predea din așa-numitul manual de istorie unificată - să fie conștient de principalele puncte de vedere asupra tuturor aspectelor secolelor noastre- istorie veche În consecință, într-o oarecare măsură, va permite corectarea și neutralizarea multor greșeli și calcule greșite ale unor astfel de manuale Nu am avut niciodată manuale atât de detaliate pentru profesori, deși profesorii au acordat întotdeauna o atenție deosebită deficitului acut de informații precis istoriografice Autorul, care a lucrat mulți ani ca profesor de istorie și director al uneia dintre școlile din Moscova, este conștient de aceste probleme, ceea ce, aparent, a fost unul dintre motivele pentru care a apelat la rezolvarea acestei sarcini foarte dificile, care necesită cunoștințe temeinice şi capacitatea de a înţelege pe cont propriu toate aspectele opiniilor o gamă largă de probleme ale istoriei naţionale Iar autorul a făcut față cu brio sarcinii: cartea a fost scrisă În loc de prefață plin de viață, într-un limbaj bun, totul este îngrijit și complet pe carcasa așezată "pe rafturi" Doctor în științe istorice, profesor V V Fomin Lucrarea făcută de Evgeny Yuryevich Spitsyn cu privire la scrierea unei cărți fundamentale despre istoria Rusiei în secolele XVIII - XX merită un mare respect și prezintă un interes incontestabil nu numai pentru istoricii de specialitate, ci și pentru toți cei interesați de trecutul Patriei noastre Această lucrare este, desigur, de o valoare deosebită pentru profesorii din școlile de învățământ general, care sunt dezorientați de prezența pe piața cărții și pe internet a unei abundențe a celei mai diverse literaturi, adesea cu conținut foarte dubios, cu aprecieri extrem de subiective și o interpretare vulgară a evenimentelor care nu are nimic de-a face cu interpretarea științifică a faptelor În aceste condiții, se vede încercarea autorului de a oferi profesorilor un navigator solid, care să ofere linii directoare clare în marea diverselor publicații care au inundat nu numai prăbușirile de carte în ultimele decenii, ci și instalate pe rafturile bibliotecilor școlare ca extrem de important Acesta este rolul pe care lucrarea excelentă a lui E Yu Spitsyn Meritele sale neîndoielnice includ claritatea formulării, includerea organică a parcelelor istoriografice în schița prezentării tuturor evenimentelor istorice, o descriere detaliată a surselor și o poziție metodologică clară a autorului Colorarea emoționantă a textului nu strica impresia generală a prezentării Dimpotrivă, este conceput pentru a concentra atenția cititorilor asupra multor probleme care încă nu au o soluție clară în știință, ceea ce necesită o concentrare și includere deosebită în procesul de învățare a istoriei întregii lumi interioare a cititorului Într-adevăr, fără încercarea de a stabili proprietatea și legătura inseparabilă cu trecutul, cu refacerea întregului context cultural și istoric, este puțin probabil să se poată înțelege complexitatea și multidimensionalitatea acestor probleme Doctor în științe istorice, profesorul A V Lubkov Îi dedic mamei mele Spitsina

Nadezhda Nikolaevna CAPITOLUL ÎNTÂI DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN Í - Tema: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ A URSS ÎN PERIOADA POSTBELICĂ (-) Plan: Caracteristici generale ale situaţiei economice din URSS după război Discuţie asupra problemelor dezvoltării economice a ţării Restaurarea și dezvoltarea economiei naționale a) producţia industrială a ţării b) Dezvoltarea complexului militar-industrial al ţării c) Dezvoltarea agriculturii Anularea sistemului de carduri și reforma monetară din : rezultate și consecințe Caracteristici generale ale situaţiei economice din URSS după război Potrivit majorității autorilor moderni (O Kuznetsova, I Shapkin, G Khanin, V Popov), suma pierderilor directe suferite de economia națională a URSS în anii de război s-a ridicat la aproape de miliarde de ruble, adică , ori mai mare decât cifra antebelică venitul naţional al ţării Daune deosebit de grave au fost cauzate producției industriale, unde aproape de întreprinderi industriale au fost distruse în anii de război În același timp, sectoarele metalurgiei feroase și neferoase, industria petrolului, cărbunelui și chimică, industria energiei electrice și inginerie grea au suferit cele mai mari pagube Totodată, conform statisticilor oficiale, nivelul global al producției industriale din țară a scăzut cu doar % față de nivelul de dinainte de război Motivele acestei stări de fapt au fost că în prima perioadă a războiului s-a efectuat o evacuare fără precedent ca amploare, când au fost duși cel puțin în regiunile de est ale țării și au fost puse în funcțiune peste de mari întreprinderi industriale, în primul rând militar-industrial Ca urmare a tuturor măsurilor luate, numai în timpul războiului puterea industrială a Uralilor a crescut de , ori, Siberia de Vest - de , ori, iar regiunea Volga - de , ori Astfel, cu o scădere generală a producției industriale, industriile grele - așa-numita grupă de industrii "A", au depășit cu % nivelul de dinainte de război, drept urmare ponderea producției mijloacelor de producție în total potențialul industrial al țării a crescut la % Acest rezultat a fost atins în mare parte din cauza unei scăderi brusce Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ A URSS ÎN PERIOADA POSTBELICĂ (-) producerea mijloacelor de consum, i e grupa de industrii "B", în primul rând industria ușoară, textilă și alimentară În special, în producția de țesături de bumbac era de numai % din nivelul antebelic, pantofi din piele - %, zahăr granulat - % etc Astfel, războiul a cauzat nu numai pagube materiale colosale întregii producții industriale a țării, dar a contribuit la schimbarea structurii sale geografice și sectoriale Prin urmare, într-un fel, Marele Război Patriotic poate fi privit ca o altă etapă, dar foarte specifică, în continuarea industrializării țării În timpul războiului, au fost distruse km de căi ferate, km de autostrăzi, mii de poduri, multe nave, instalațiile portuare și liniile de comunicație Ca urmare, volumul total al traficului de mărfuri până la sfârșitul războiului a fost de aproape un sfert, iar transportul fluvial și rutier - aproape jumătate mai puțin decât înainte de război Agricultura țării a suferit și ea pierderi enorme: în anii de război, aproximativ de ferme colective și de stat și aproape de stații de mașini și tractoare au fost distruse Populația aptă de muncă din mediul rural sovietic a scăzut cu aproape %, alimentarea cu energie a agriculturii a scăzut cu %, numărul de cai a scăzut cu %, bovinele - cu %, porcii - cu % Suprafața însămânțată a scăzut cu aproape de milioane de hectare, randamentul mediu de cereale a scăzut de la la , cenți la hectar Producția agricolă brută totală a scăzut cu %, producția de cereale și bumbac - cu %, iar producția de carne - cu % de orașe și peste de sate și sate au fost distruse complet sau parțial Drept urmare, peste % din

fondul de locuințe din orașe și aproximativ % din fondul de locuințe din zonele rurale au fost distruse sau au devenit complet inutilizabile, drept urmare peste de milioane de sovietici au rămas fără adăpost Discuţie asupra problemelor dezvoltării economice a ţării Alegerea strategiei economice a URSS, ca întotdeauna, a fost determinată de cursul politic al conducerii de vârf a țării În acest caz, în multe privințe, a depins de voința personală a lui I V Stalin, raportul de putere în elita conducătoare, precum și situația internațională și interpretarea acesteia de către conducerea politică sovietică Victoria asupra fascismului a schimbat dramatic situația internațională din lume URSS a devenit nu numai un membru cu drepturi depline, ci și unul dintre liderii comunității mondiale, iar relațiile sale cu puterile occidentale în anii de război au căpătat caracterul unui parteneriat "forțat" Cu toate acestea, nu a fost vorba atât despre includerea mai largă a Uniunii Sovietice în sistemul economic mondial, cât despre alegerea unui model economic pentru dezvoltarea țării După o serie de autori moderni (V Popov, A Danilov, A Pyzhikov, O Kuznetsova), deja în - când s-a luat în considerare proiectul celui de-al patrulea plan cincinal, a apărut o discuție destul de aprinsă despre modalitățile de restabilire și dezvoltare a economiei sovietice după război O serie de lideri la diferite niveluri, inclusiv membru al Biroului Politic și secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist al Unirii Bolșevici A A Jdanov, membru candidat al Biroului Politic, președinte al Comitetului de Stat de Planificare al URSS N A Voznesensky, președintele SEC al RSFSR M I Rodionov, prim-secretar al Comitetului regional Kursk al Partidului Comunist al Unirii Bolșevicilor P I Doronin și alții au susținut schimbarea celor mai rigide elemente ale sovieticului Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - politica economică din perioada antebelică și de război, o dezvoltare mai echilibrată a economiei naționale a țării, descentralizarea parțială a conducerii acesteia etc În calculele lor, aceștia au pornit nu numai de la o analiză a situației sociale dificile din țară, ci s-au bazat și pe propriile evaluări asupra evoluției situației internaționale în lume În special, ei credeau naiv că sfârșitul războiului va provoca o criză economică și politică acută în țările din Europa de Vest și Statele Unite, care nu numai că ar preveni orice amenințare de a crea o nouă coaliție antisovietică, ci ar crea și condiţii favorabile pentru ca URSS să cucerească pieţe şi materii prime acoperite de criza economiei occidentale Mai mult, potrivit unui număr de autori moderni (Iu Jukov, V Popov, Iu Emelyanov), I V Stalin, rămânând în primele luni postbelice un susținător activ al cursului către coexistența pașnică cu puterile imperialiste de conducere și dezvoltarea în continuare a parteneriatelor cu Marea Britanie și Statele Unite, a înclinat inițial către această grupare Mai mult, în ianuarie , într-un interviu acordat revistei americane de top "Look", răspunzând la întrebarea corespondentului său despre posibilitatea prevenirii unui nou război mondial prin "atingerea unui acord economic larg de schimb reciproc", I V Stalin a declarat textual: "Da, cred că acesta ar fi un pas important către instaurarea păcii universale Extinderea comerțului internațional ar favoriza în multe privințe dezvoltarea unor bune relații între cele două țări ale noastre " Potrivit acelorași autori, G M Malenkov și Comisarul Poporului pentru Afaceri Interne al URSS L P Beria, care a supravegheat toate cele mai importante proiecte militare de apărare ale țării, precum și șefii tuturor celor mai importante comisariate populare sectoriale ale industriei grele și de apărare - I F Tevosyan, B L Vannikov, M G

Pervukhin, A P Zavenya-gin, V A Malyshev, D F Ustinov și alții În disputa cu "oponenții" lor, ei au apelat în principal la lucrările celebrului economist sovietic academician B S Varga ("Schimbări în economia capitalismului după al doilea război mondial"), care în a respins teoria anterioară a prăbușirii iminente a capitalismului și și-a dovedit vitalitatea unică și capacitatea deosebită de a se adapta la noile condiții istorice prin politica keynesianismului adoptat de guvernele occidentale puteri în timpul Marii Depresiuni şi al celui de-al Doilea Război Mondial Astfel, membrii acestei cohorte conducătoare, crezând în mod rezonabil că tocmai această împrejurare nu a contribuit la atenuarea tensiunilor internaționale, au pledat pentru dezvoltarea prioritară a industriei grele și a complexului militar-industrial al țării Potrivit autorilor liberali (G Popov, M Solonin, A Pyzhikov, A Danilov), I V Stalin, care imediat după sfârșitul războiului a urmat cursul declanșării unui nou măcel mondial și a aprins focul revoluției proletare mondiale, a susținut inițial acest grup de conducere Cu toate acestea, această afirmație nu corespunde deloc cu starea reală a lucrurilor, deoarece inițiativa pentru o nouă confruntare pe scena mondială nu a aparținut deloc URSS, iar viața însăși a rezolvat discuțiile aprinse din conducerea sovietică În martie , după celebrul discurs al lui W Churchill din Fulton, care a ținut Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ A URSS ÎN PERIOADA POSTBELICĂ (-) începutul Războiului Rece, I V Stalin a făcut în cele din urmă alegerea și i-a susținut pe susținătorii menținerii vechiului curs economic Susținătorii acestui curs au reușit să câștige prima lor victorie majoră odată cu aprobarea celui de-al patrulea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale a țării Legea "Cu privire la planul cincinal de restabilire și dezvoltare a economiei naționale a URSS pentru anii - " adoptată în mai de Sovietul Suprem al URSS a proclamat ca sarcină principală "refacerea și dezvoltarea prioritară a industriei grele și a transportului feroviar" Cu toate acestea, multe aspecte ale strategiei economice nu au fost încă pe deplin definite, iar sarcinile celui de-al patrulea plan cincinal nu exclud în niciun caz o anumită variabilitate în dezvoltarea țării Cu toate acestea, prăbușirea finală a coaliției anti-Hitler și începutul Războiului Rece au contribuit la victoria completă a susținătorilor centralizării în continuare a administrației, la dezvoltarea accelerată a industriei grele și a complexului militar-industrial și la înăsprirea curs politic intern Restaurarea și dezvoltarea economiei naționale a) producţia industrială a ţării Trecerea economiei naționale a țării pe o pistă pașnică a fost extrem de dureroasă și inegală Potrivit unui număr de autori contemporani (N Werth, D Boffa, G Khanin, A Derevyanko), în ultimii ani ai domniei lui Stalin, care sunt denumite în mod tradițional fie "apogeul stalinismului", fie "evoluția regresivă a Stalinismul", trei etape principale: - - - faza de crestere industriala rapida; - - - faza de supraîncălzire industrială; - - - faza de încetinire a creșterii industriale Conform statisticilor oficiale sovietice, până la sfârșitul anului , industria sovietică a finalizat restructurarea conversiei întregii producții, iar creșterea brută a producției civile a fost de peste %, cu toate acestea, agențiile de statistică sovietice nu au raportat nimic despre dinamica generală a producţiei industriale din ţară În același timp, din declarațiile ulterioare ale economistului "șef" al țării, președintele Comitetului de Stat de Planificare al URSS N A Voznesensky, a rezultat că planul pentru primul an al planului cincinal nu a fost îndeplinit, iar producția industrială în sine a scăzut cu aproape % Potrivit datelor oficiale, această scădere a

producției a fost depășită abia la sfârșitul anului , când creșterea producției brute în sectorul industrial al economiei naționale a țării a fost de %, iar productivitatea muncii a crescut cu % Inspirat de rezultatele obținute, conducerea blocului de planificare și economic al guvernului țării, în special șeful Comitetului de Stat de Planificare al URSS N A Voznesensky, ministrul comerțului exterior A I Mikoyan și noul ministru de finanțe A N Kosygin, la instrucțiunile personale ale lui I V Stalin a mers să mărească un număr de indicatori ai celui de-al patrulea plan cincinal și deja în creșterea industrială totală în țară se ridica la %, în - %, iar în - % Potrivit datelor oficiale ale Biroului Central de Statistică al URSS, care era condus atunci de un proeminent economist sovietic, profesorul V N Starovsky, deja în , volumul brut al producției industriale din URSS a atins nivelul de dinainte de război, iar până în l-a depășit cu %, în loc de Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - %, stabilit prin planul celui de-al patrulea plan cincinal Totodată, în sectoarele industriei grele, volumul total al producției industriale a crescut cu - %, în timp ce în industriile ușoare și alimentare, creșterea producției a fost de doar - % Cu toate acestea, mulți oameni de știință, în special proeminentul economist profesor G I Khanin, autorul unor lucrări cunoscute precum "Dinamica dezvoltării economice a URSS" ( ) și "Creșterea economică sovietică: o analiză a estimărilor occidentale" ( ), consideră că reconstrucția postbelică a URSS , care a fost mult mai intens decât Germania sau Japonia, ceea ce poate fi fără nicio exagerare să numim "miracolul economic sovietic" În total, în anii celui de-al patrulea plan cincinal, peste de întreprinderi industriale au fost restaurate din ruine și puse în funcțiune pe întregul teritoriu al țării, inclusiv faimoasele Dneproges, zeci de mine de cărbune și întreprinderi din Donbass, Zaporojie și fabrici de oțel Azov, turnătorie de țevi Makeevsky, combina de îngrășăminte cu azot Dneprodzerzhinsky, fabrici de mașini-unelte din Minsk și Ryazan, fabrică de mașini-unelte electrice Riga, fabrică metalurgică transcaucaziană, fabrică de turbine Kaluga, fabrică de plumb-zinc Ust-Kamenogorsk, fabrică de mașini-unelte grele Kolomna, Uzina de automobile Kutaisi, rafinăriile de petrol din Baku și Kuibyshev, uzinele petrochimice Irkutsk și Bashkir, gazoductul Saratov-Moscova și mulți alți giganți industriali ai țării Planul celui de-al patrulea plan cincinal a acordat, de asemenea, o atenție prioritară creșterii semnificative a volumului de producție a industriei de energie electrică în întreaga țară Deja în , CHE Volkhovskaya a fost restaurată și au început lucrările de restaurare a centralelor din Dubrovskaya, Svirskaya și a altor centrale electrice din regiunea Leningrad Până în , cea mai mare hidrocentrală a Niprului a fost restaurată, au fost puse în funcțiune hidrocentralele Ribinsk și Sukhumi, au fost construite centralele Nijneturinsk și Shchekinsk și a început construcția primei centrale nucleare Obninsk din lume Ca urmare a măsurilor luate, până la sfârșitul celui de-al patrulea plan cincinal, electrificarea totală a forței de muncă în producția industrială a țării a depășit cu aproape % nivelul antebelic În plus, la sfârșitul anului , a început construcția hidrocentralelor Kuibyshev, Stalingrad și Kakhovskaya, a complexului hidroelectric Tsimlyansk, a canalului navigabil Volga-Don, a Amu Darya, a canalelor de irigare a Ucrainei de Sud și a Crimeei de Nord În același timp, trebuie recunoscut că principalele active de producție în această perioadă au crescut cu %, iar productivitatea muncii în industrie - cu doar % Acești indicatori vorbeau elocvent despre faptul că producția industrială din țară a continuat să se dezvolte, în principal pe scară

largă, deși s-au obținut anumite succese atât în introducerea de noi echipamente, cât și în crearea celor mai noi tehnologii În special, în anii celui de-al patrulea plan cincinal, a fost stăpânită producția în masă a peste de tipuri de modele pentru mașini de tăiat și șlefuit metal și echipamente de forjare și presare Succesele grandioase ale dezvoltării industriale și o creștere semnificativă a construcției de capital au fost obținute datorită unei serii de factori interni și externi Majoritatea autorilor moderni (V Popov, A Vdovin, A Bezborodov, E Zubkova) se referă în mod tradițional la sursele interne ale creșterii industriale:) Caracterul mobilizator al economiei sovietice, care s-a exprimat: a) în înăsprirea supravegherii și controlului politic și administrativ asupra conducerii Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ A URSS ÎN PERIOADA POSTBELICĂ (-) unsprezece proprietatea tuturor întreprinderilor industriale; b) în creșterea repetată a normelor de ieșiri și a duratei zilei de lucru; c) în concentrarea uriașă a resurselor financiare și de muncă realizată prin agricultură, industria ușoară și sfera socială; d) în împrumuturile obligatorii de stat și comerțul neechivalent între oraș și țară) Munca dezinteresată a poporului sovietic și eroismul lor industrial, care s-a manifestat în numeroase inițiative de muncă - tăierea de mare viteză a metalului, reducerea pierderilor de producție, ridicarea nivelului culturii de producție, mișcarea echipelor de o calitate excelentă etc Deși, trebuie recunoscut că un număr de autori moderni (S Ryabikin) susțin că această mișcare a competiției socialiste a fost în mare parte de natură administrativ-obligatorie și nu a fost inițiativa maselor înseși Cu toate acestea, această evaluare, născută pe valul antistalinist al "vremurilor grele ale lui Elțin", nu este împărtășită de majoritatea colegilor lor) O reducere semnificativă a dimensiunii forțelor armate de la , milioane la milioane de oameni și o creștere semnificativă a detașării proletariatului industrial, ceea ce a făcut posibilă asigurarea rapidă a resurselor de muncă uriașe (aproximativ - milioane de oameni) pentru întregul complex economic național al țării, în primul rând marile șantiere industriale și întreprinderile industriei grele și industriei de apărare) O creștere semnificativă a numărului de prizonieri, care s-a produs în principal din cauza Vlasov, Bandera, "frații de pădure" și a altor elemente antisovietice și trădători În același timp, potrivit unor experți (A Vdovin, A Barsenkov), această creștere s-a ridicat la aproximativ % - de la , la , milioane de oameni, iar conform altor date, dar în mod clar umflate (N Shabelnikova), - aproximativ - % (- milioane de oameni) În plus, munca a , milioane de coloniști speciali (germani, kalmuci, karachai, ceceni, inguși) și a milioane de prizonieri de război germani și japonezi care au lucrat la construcția a sute de căi ferate și autostrăzi, mine, mine și mari instalații industriale a devenit un factor serios în creșterea economică a țării, inclusiv liniile de cale ferată Baikal-Amur și Vorkuta-Salekhard-Norilsk În general, trebuie recunoscut că Ministerul Afacerilor Interne al URSS, care la sfârșitul anului era condus de generalul colonel S N Kruglov, și Direcția Principală a Lagărelor (GULAG), care făcea parte din aceasta, care în perioada postbelică, la rândul ei, era condusă de generalul locotenent V G Nasedkin, G P Dobrynin și I I Dolgikh, a devenit principalul departament economic al țării, deoarece mâinile a milioane de prizonieri au construit cele mai mari și mai importante instalații din industria nucleară, metalurgică și energetică, precum și în transportul feroviar) O modificare a structurii administrative, care s-a exprimat în: a) desființarea Comitetului de Apărare a Statului și transferul funcțiilor acestuia

către Consiliul Comisarilor Poporului, iar din martie către Consiliul de Miniștri al URSS; b) în lichidarea sau transformarea unui număr de comisariate (ministere) populare militar-industriale și trecerea întreprinderilor acestora în producția de produse civile; c) la crearea unor ministere regionale separate ale industriei cărbunelui, petrolului și pescuitului, în zonele supuse ocupației germane, la crearea ministerelor comune ale metalurgiei feroase și neferoase, textilelor și industriei ușoare Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - și noi ministere ale construcțiilor și ingineriei drumurilor, comunicațiilor, industriei medicale și alimentare) În conversia producției militare și o reducere semnificativă a ponderii cheltuielilor militare în bugetul țării de la % la % Astfel, potrivit Biroului Central de Statistică al URSS, până la sfârșitul anului , producția brută a ministerelor armamentului și a industriei aviatice a scăzut cu , respectiv % Cu toate acestea, deja la mijlocul anului , declinul ramurilor complexului militar-industrial al țării a fost din nou înlocuit cu o creștere bruscă, care, potrivit unui număr de autori moderni (N Shabelnikova, A Pyzhikov, A Danilov), a vorbit în mod vizibil despre începutul unei noi etape în militarizarea economiei sovietice, care a fost asociată cu: a) un program colosal de zece ani pentru dezvoltarea construcțiilor navale militare, în conformitate cu care trebuia să lansează crucișătoare grele și ușoare, distrugătoare, submarine medii, torpiloare etc ; b) necesitatea creării rapide a celor mai noi tipuri de echipamente și arme militare, în special avioane cu reacție, rachete balistice intercontinentale, sisteme radar și, mai ales, bomba atomică Chiar și conform statisticilor oficiale sovietice, în al patrulea plan cincinal aproape % din întregul buget de stat a fost alocat pentru dezvoltarea complexului militar-industrial al țării) Desființarea sistemului de carduri, punerea în aplicare a reformei monetare din și politica anuală de reducere a prețurilor cu amănuntul, care au făcut posibilă a) retragerea excesului de masa monetară din circulația numerarului și crearea unui sistem monetar echilibrat, susținut efectiv de rezervele de aur și acoperirea mărfurilor, b) pentru a stabiliza bugetul țării și a crea un mecanism funcțional de investiții interne pentru dezvoltarea producției interne; c) creșterea puterii de cumpărare a majorității cetățenilor sovietici și stimularea dezvoltării pieței interne și a comerțului; cifra de afaceri etc Majoritatea istoricilor se referă în mod tradițional la sursele externe de creștere economică ca:) Reparații din Germania, care nu numai că au asigurat mai mult de % din aprovizionarea întregului volum de cele mai noi tehnologii și echipamente industriale pentru fabrici, fabrici, mine și centrale electrice sovietice nou construite și restaurate, dar și au împins cu adevărat științifice și tehnologice progres în țara noastră Între timp, trebuie subliniat în mod deosebit că problema volumului despăgubirilor germane nu a fost încă pe deplin rezolvată Potrivit unor istorici (A Danilov, A Pyzhikov), din cauza obstacolelor puse de partenerii occidentali, țara noastră a primit doar , miliarde de dolari din cele miliarde de dolari convenite în reparații de război Și conform oponenților lor, în special, profesorul-economistul V Yu Katasonov, autorul celui mai recent studiu "Rusia în lumea despăgubirilor" ( ), volumul total al plăților și bunurilor pentru reparații a fost mult mai modest, iar valoarea totală a despăgubirilor s-a ridicat la o sumă totală mică, echivalentă cu doar - % din pagubele gigantice pe care le-a suferit țara noastră în anii Marelui Război Patriotic Mai mult, trebuie menționat că, cu toată semnificația posibilă, toate aceste reparații și

trofee de război nu au putut compensa lipsa investițiilor străine mari, încetarea livrărilor de împrumut și închiriere și asistență pe scară largă din partea URSS către țările din bloc pro-sovietic - Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, Bulgaria, China, Coreea de Nord și altele Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ A URSS ÎN PERIOADA POSTBELICĂ (-) În legătură cu această împrejurare, este necesar să spunem câteva cuvinte despre așa-numitul "Plan Marshall" În iunie , noul secretar de stat al SUA, generalul J Marshall, vorbind la Universitatea Harvard, a propus un întreg program de restabilire și dezvoltare a economiilor europene ruinate, oferindu-le asistență economică pe scară largă din partea Statelor Unite în suma de miliarde de dolari Toate țările continentului european, inclusiv Uniunea Sovietică, au fost invitate să participe la acest proiect Inițial, conducerea politică sovietică a intenționat să participe la lucrările Conferinței de la Paris și a format o delegație oficială guvernamentală condusă de ministrul de externe al URSS V M Molotov Cu toate acestea, studiind mai în detaliu condițiile de acordare a asistenței financiare americane, una dintre prevederile căreia era expulzarea tuturor comuniștilor din guvernele țărilor creditoare care pretindeau că primesc bani americani, I V Stalin a respins "Planul Marshall" și a retras acordul URSS de a participa la Conferința de la Paris, care a avut loc în iulie La insistențele Uniunii Sovietice, toate țările europene ale "democrației populare" au refuzat să participe la lucrări a acestei conferințe - Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, România și Bulgaria, precum și Finlanda În istoriografia liberală modernă (N Bystrova, A Danilov, A Pyzhikov) ei susțin că principalul scop al "Planului Marshall" a fost restabilirea economiei europene distruse, eliminarea tuturor barierelor comerciale și modernizarea potențialului industrial al statelor europene Cu toate acestea, în istoriografia patriotică sovietică și rusă (N Ratnikov, Yu Emelyanov, Yu Jukov, V Katasonov) credeau pe bună dreptate că "Planul Marshall" împreună cu "Doctrina Truman" și "Proiectul Harvard" de J Davis a fost o parte compozită a politicii externe agresive a SUA, menită să încurajeze în mod activ expansiunea economică a monopolurilor americane, să întărească politica Războiului Rece și să creeze blocuri politico-militare agresive îndreptate împotriva URSS și aliaților săi din Europa și Asia) Crearea Consiliului de Asistență Economică Reciprocă (CMEA), ai cărui membri în erau URSS, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, România și Bulgaria Crearea CMEA, devenită o alternativă reală la "Planul Marshall", nu numai că a permis țărilor democrației populare să iasă din criza economică prelungită cauzată de devastările postbelice și de schimbarea regimurilor politice burgheze, dar de asemenea, a creat o piață economică unică și a urmat o politică financiară, industrială, vamală și comercială coordonată în această regiune importantă din punct de vedere strategic a lumii Totodată, trebuie menționat că o serie de economiști și istorici actuali, în special profesorul G I Khanin, autorul monografiei fundamentale "Economia URSS în - " ( ), consideră că următoarele au jucat un rol important în refacerea rapidă a potențialului industrial al țării:) împrumutul și prelucrarea creativă a tehnologiilor occidentale prin exportul de documentație tehnică din Germania,) copierea mostrelor de tir cu arcul de echipamente americane obținute în cadrul Lend- Închiriere,) spionaj industrial și) crearea rapidă a propriilor școli științifice și o creștere bruscă a calificărilor întregului personal inginer și managerial Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN -) Dezvoltarea complexului militar-industrial al ţării Un loc aparte în perioada postbelică s-a acordat

dezvoltării industriei de apărare a țării și, în primul rând, soluționării "problemei atomice" Un impuls serios acestei lucrări, începută încă din , a fost dat la august prin formarea unui Comitet Special în cadrul Comitetului de Apărare a Statului, iar apoi în cadrul Consiliului Comisarilor Poporului din URSS, pentru a implementa analogul sovietic al "proiectul uraniu" american Acest Comitet a inclus trei membri ai conducerii politice de vârf a țării - L P Beria (președinte), secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune G M Malenkov și președintele Comitetului de stat de planificare al URSS NA Voznesensky, precum și cei mai mari organizatori de producție militară - B L Vannikov, A P Zavenyagin, M G Pervukhin și V A Makhnev și doi fizicieni sovietici remarcabili, academicienii I V Kurchatov și P L Kapitsa Pentru examinarea preliminară a problemelor științifice și tehnice supuse dezbaterii acestui Comitet, a fost creat un Consiliu Tehnic sub președinția generalului-colonel B L Vannikov, care includea cei mai mari fizicieni sovietici - academicieni A I Alihanov, A F Ioffe, P L Kapitsa, I V Kurchatov, V G Khlopin, I K Kikoin, Yu B Khariton și alții Conducerea directă a tuturor birourilor de cercetare, proiectare și inginerie, organizații și întreprinderi industriale care au rezolvat problema atomică a fost efectuată de către Prima Direcție Principală (PGU) din subordinea Consiliului Comisarilor Poporului din URSS, condusă de B L Vannikov, eliberat de atribuțiile sale de Comisar al Poporului pentru Muniții Mai mult decât atât, Decretul Comitetului de Apărare a Statului a subliniat că nicio organizație, instituție și persoană fără permisiunea specială a Comitetului de Apărare a Statului nu are dreptul de a interveni în activitățile administrative, economice și operaționale ale CCGT, nici unei întreprinderi și instituții ale acesteia și nu solicită informații despre lucrările efectuate la comenzile sale În plus, prin Decretul Comitetului de Apărare a Statului, în cadrul Primei Direcții Principale a NKVD a URSS, a fost creată informații speciale "pentru a obține informații tehnice și economice mai complete despre industria uraniului și bombele atomice", şef al căruia a fost numit prim-adjunct Şeful PGU, general-maior al Securităţii Statului G B Ovakimyan, care a fost direct responsabil pentru furnizarea oamenilor de știință sovietici cu secrete atomice americane ("Proiectul ENORMOS") În aprilie , KB- (Arzamas-) condus de P M Zernov și Yu B Khariton, căruia i s-a dat o sarcină clară - să creeze o bombă atomică sovietică cât mai curând posibil Inițial, s-a planificat testarea bombei cu plutoniu cel târziu în ianuarie, iar bomba cu uraniu cel târziu în iulie Cu toate acestea, în februarie , aceste date au trebuit să fie amânate în martie - decembrie În paralel cu crearea bombei atomice, au fost lansate lucrări pe scară largă pentru a crea o nouă ramură a complexului militar-industrial - știința rachetelor, deoarece un rol decisiv într-un posibil război viitor a fost atribuit nu numai armelor nucleare, ci și la mijloacele de a le livra către ținte În mai , a fost creat un Comitet Special pentru Tehnologia Jeturilor, care era condus de secretarul Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune G M Malenkov și deja în octombrie , prima rachetă sovietică cu rază medie de acțiune A- a fost testată la locul de testare Kapustin Yar, în dezvoltarea căreia proiectantul șef al Biroului de proiectare specială nr (OKB-) a luat un parte activă Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ A URSS ÎN PERIOADA POSTBELICĂ (-) S P Korolev În , prima rachetă balistică M- a fost pusă în funcțiune în armata sovietică și se desfășurau în mod activ testele de noi rachete cu rază lungă de acțiune - R- și R- cu o

rază de distrugere de - km În iulie , sub Consiliul de Miniștri al URSS a fost creat un alt Comitet Special pentru Radar, care a fost condus inițial de G M Malenkov, iar apoi vicepreședintele Consiliului de Miniștri al URSS M Z Saburov, care a lansat lucrările pentru crearea unui scut de apărare fundamental nou al țării Rezolvarea problemelor nucleare, a rachetelor și a altor probleme de apărare a fost efectuată în zeci de noi orașe închise - Tomsk- , Arzamas- , Krasnoyarsk- , Chelyabinsk- , Priozersk, Shikhany, Gorny, Kapustin Yar și multe altele cu un număr de întreprinderi industriale unice, laboratoare și birouri de proiectare Apoi, în iulie , primul reactor nuclear a fost lansat în apropiere de Chelyabinsk și a fost pusă în funcțiune Uzina nr ("Mayak") pentru producția de plutoniu industrial În august , primul test al bombei atomice sovietice a fost efectuat la locul de testare de lângă Semipalatinsk și deja în iulie a fost testată prima bombă cu hidrogen din lume, ceea ce a însemnat că cea mai mare și una dintre cele mai scumpe științifice și tehnice au fost rezolvate programe din istoria postbelica a tarii c) Dezvoltarea agriculturii Este bine cunoscut faptul că spre deosebire de începutul anilor Imediat după încheierea războiului, conducerea politică de vârf a decis să înceapă refacerea economiei naționale a țării nu din producția agricolă, ci din ramurile industriei grele, transporturilor și energiei, subordonând complet interesele satului îndeplinirea acestei sarcini istorice primordiale Conducerea statului considera în continuare agricultura drept principala sursă de materii prime ieftine, resurse de muncă și o soluție la problema alimentară, deși situația generală din sectorul agricol al țării a rămas foarte dificilă pe tot parcursul războiului Mai mult, s-a complicat serios de faptul că primul an postbelic s-a dovedit a fi extrem de nefavorabil din punct de vedere climatic În vara anului , o secetă severă a acoperit mai întâi aproape toată Ucraina, Moldova, regiunea Volga de Jos, Caucazul de Nord și regiunea Pământului Negru Central din RSFSR, iar în Siberia și Orientul Îndepărtat, dimpotrivă, ploi abundente a produs daune grave recoltei Ca urmare a acestor anomalii climatice, recolta brută a culturilor de cereale a fost de peste ori mai mică decât în înainte de război, iar deja în august-septembrie , aproximativ de milioane de cetățeni ai țării au fost transferați la aprovizionarea centralizată a statului Cu toate acestea, încă nu a fost posibil să se evite o criză socială în țară, iar foametea care a început a dus la moartea a aproape de oameni și a provocat o ieșire masivă a populației rurale către multe orașe din apropiere și mari Acuitatea extremă a problemei alimentare a fost înlăturată doar prin recolte relativ bune din - și politica de scădere a prețurilor, pe care conducerea stalinistă a început-o imediat după reforma monetară din Între timp, conform estimărilor unui număr de autori moderni (V Popov, V Zima, O Verbitskaya), chiar și în aceste condiții dificile, furnizarea obligatorie de produse agricole către fondul de stat a rămas prohibitiv de mare și o parte semnificativă a ferme colective și ferme de stat au fost realizate la limită, iar pentru mulți Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - dintre ele erau pur și simplu insuportabile Ca și în anii colectivizării, prețurile de achiziție pentru principalele tipuri de produse agricole au rămas semnificativ sub costul acestora și au rambursat doar o mică parte din costurile producției lor În special, în , prețul de cumpărare a unui cent de cereale era de numai ruble, în timp ce costul real a fost de de ruble Ca urmare a unor astfel de "disproporții", doar % din fermele colective au îndeplinit planurile de procurare a cerealelor în , % din fermele colective în și % din fermele colective în Deși,

trebuie să admitem că aceste cifre foarte specifice, luate "din tavan", provoacă îndoieli destul de serioase în rândul multor adversari ai lor, în special profesorilor G I Khanin și S G Kara-Murza Între timp, trebuie să se recunoască, de asemenea, că remunerația monetară și de mărfuri a fermierilor colectivi a avut adesea un caracter pur simbolic Ei trăiau în principal din parcelele lor subsidiare personale, care în ultimii ani ai războiului au început să crească în detrimentul terenurilor agricole colective În plus, în condiții de foamete, locuitorii multor orașe și așezări de tip urban au început să planteze în mod arbitrar grădini de legume și terenuri de grădină pe fermele colective și pe terenurile publice, ceea ce a provocat nemulțumiri puternice în rândul conducerii de vârf a țării În septembrie , pe baza unei note a unui membru al Biroului Politic, secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune și Comisar al Poporului pentru Agricultură al URSS A A Andreev, a fost adoptat un Decret comun al Consiliului de Miniștri al URSS și al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor "Cu privire la măsurile de eliminare a încălcărilor cartei artelor agricole din fermele colective" Luând în considerare numeroasele fapte de jefuire a terenurilor colective și a proprietăților gospodăriilor colective, precum și abuzurile din partea organelor de partid și sovietice, acest decret a obligat cu strictețe liderii de la toate nivelurile "să pună capăt acestor perversiuni și încălcări ale fundamentelor sistem de fermă colectivă și să îi aducă pe toți cei responsabili la răspundere penală strictă" În plus, pentru un control strict asupra respectării cartei fermelor colective și pentru a aborda problemele dezvoltării ulterioare a sistemului fermelor colective din țară, a fost creat Consiliul pentru afacerile agricole colective, condus de însuși Andrey Andreevich Andreev Activitățile acestui Consiliu și ale plenipotențiarilor săi în republici, teritorii și regiuni au contribuit la stabilirea ordinii în țară, dar această măsură nu a putut asigura o creștere generală a comerțului fermelor colective Mai mult, ca urmare a acestei campanii din - suprafața parcelelor gospodărești a țărănimii agricole colective a scăzut cu , milioane de hectare, în timp ce ritmul mediu de distribuție a cerealelor pe zi lucrătoare sa aproape înjumătățit - de la , la , cenți de cereale În anii următori, în ciuda mai multor măsuri luate, venitul mediu în numerar al unei familii de țărani primit la ferma colectivă a fost de doar % din veniturile sale în numerar, iar peste % din fermele colective nu dădeau deloc bani pentru zilele de lucru Recolta slabă din a forțat conducerea țării să acorde o atenție deosebită stării de fapt din satul gospodăriei Prin urmare, deja în februarie , întrebarea "Cu privire la măsurile de dezvoltare a agriculturii în perioada postbelică" a fost luată în considerare în mod special la Plenul Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune În conformitate cu deciziile sale, producția de tractoare, mașini agricole și îngrășăminte chimice a crescut brusc, s-au extins lucrările de electrificare a zonei rurale și așa mai departe Toate măsurile luate au făcut posibilă până la sfârșitul celui de-al patrulea plan cincinal crearea a peste o mie de MTS noi și îmbunătățirea semnificativă a bazei materiale și tehnice de producție În special, până la sfârșitul anului , numărul de tractoare și combine din MTS a crescut cu aproximativ %, iar Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ A URSS ÎN PERIOADA POSTBELICĂ (-) Planul guvernului de dezvoltare a electrificării rurale a făcut posibilă conectarea la energie electrică a % din fermele colective, % din fermele de stat și aproape % din MTS În octombrie , Consiliul de

Miniștri al URSS și Comitetul Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune au adoptat faimosul Decret "Cu privire la planul de împădurire de protecție a câmpurilor, introducerea rotațiilor culturilor de iarbă, construirea de iazuri și rezervoare pentru a asigura randamente ridicate și stabile în regiunile de stepă și silvostepă din partea europeană a URSS " În presa sovietică, acest program de cincisprezece ani (-) de reglementare științifică a proceselor naturale, care nu are analogi în practica mondială, dezvoltat pe baza lucrărilor unui număr de proeminenți agronomi ruși, a fost pe bună dreptate numit "Marele plan stalinist pentru transformarea naturii", deoarece a fost tocmai "liderul tuturor timpurilor și popoarelor" Conform acestui plan, deja în a început o "ofensivă" grandioasă împotriva secetei prin plantarea pe bază științifică a plantațiilor de protecție a pădurilor, introducerea pe scară largă a rotațiilor de iarbă și construirea a zeci de mii de rezervoare și iazuri Puterea acestui plan era în complexitatea și amploarea sa, care nu avea analogi în întreaga practică mondială, deoarece conform acestui plan, în cincisprezece ani trebuia să creeze centuri mari de protecție forestieră de stat cu o lungime totală de peste de kilometri , plantează plantații forestiere de protecție cu o suprafață totală de mii hectare și construiesc pe fermele colective și ferme de stat ale țării peste de iazuri și lacuri de acumulare Toate acestea, combinate cu tehnologia agricolă sovietică avansată, trebuiau să asigure un randament ridicat și, cel mai important, stabil, independent de capriciile naturii, pe o suprafață de peste de milioane de hectare de teren arabil Locul central în planul stalinist l-a ocupat lupta împotriva secetei și împădurirea și irigarea protectoare a câmpurilor, ceea ce nu a fost deloc întâmplător La începutul anului , principalul ziar american Thè Washington Post, făcând referire la declarația directorului general al ONU pentru alimentație și agricultură, B Oppa, potrivit căreia "rata de epuizare a solului fertil din Statele Unite este de mare îngrijorare, deoarece un sfert din terenul arabil deja devastat", a declarat cu mare îngrijorare că "dacă războiul rece se va transforma într-un conflict de lungă durată, realizările în materie de recuperare a terenurilor pot decide cine va fi câștigătorul în acest război" Puțini oameni știu că pregătirea pentru adoptarea unui proiect atât de mare a fost precedată de douăzeci de ani de practică în dezvoltarea semi-deșertului Astrakhan, unde, literalmente de la zero, în , o stație de cercetare a All- A fost înființat Institutul Uniunii de Agroforesterie, numit cetatea Bogdinsky Aici, din sute de soiuri de arbori și arbuști, au fost selectate acele specii care corespundeau pe deplin dezvoltărilor științifice ale remarcabililor cercetători ai solului ruși V V Dokuchaeva, P A Kostychev și G N Vysotsky, care, printre alte probleme științifice și aplicative, a studiat influența pădurilor asupra regimului hidrologic și a calculat pentru prima dată echilibrul umidității sub pădure și câmp, a studiat influența pădurii asupra habitatului și motivele defrișarea stepelor De-a lungul mai multor ani de muncă grea, muncitorii forestieri locali au recoltat peste de tone de semințe de copaci și arbuști, inclusiv plop canadian, arțar tătar, lăcustă galbenă, tei, frasin, stejar, zmeură și coacăz Conform "Planului Stalin pentru Transformarea Naturii", guvernul a decis să construiască opt benzi de stat, care urmau să treacă: Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN -) de-a lungul ambelor maluri ale Volgăi de la Saratov la Astrakhan, lungime de km;) de-a lungul malului stâng al Volgăi de la Chapaevsk până la Uralsk, km lungime;) de-a lungul malului drept al Volgăi de la Stalingrad până la

Cerkessk, km lungime;) de-a lungul bazinului hidrografic drept al Volgăi în direcția Kamppin-Stalingrad cu o lungime de km;) de-a lungul râului Ural în direcția Chkalov - Uralsk - Marea Caspică cu o lungime de km;) de-a lungul ambelor maluri ale Donului de la Voronej la Rostov, lungime de km;) de-a lungul bazinului hidrografic al râurilor Khoper, Medveditsa, Kalitva și Berezovaya în direcția Penza - Seversky Doneț cu o lungime de km și) de-a lungul ambelor maluri ale râurilor Seversky Doneț de la Belgorod la Ust-Donețk, cu o lungime de km km Scopul acestui plan a fost de a preveni secetele, vânturile calde uscate din sud-est, furtunile de nisip și praf prin construirea a mii de rezervoare, plantarea de plantații de protecție a pădurilor și introducerea pe scară largă a rotațiilor de iarbă pe câmp în regiunile de sud ale URSS, în special regiunile Volga Mijlociu și Inferioară, Kazahstanul de Vest, Caucazul de Nord și Ucraina de Sud-Est (Novorossiya) În total, s-a planificat plantarea a peste milioane de hectare de păduri și refacerea pădurilor vechi distruse în anii de război și de managementul neglijent al foștilor pădurari artel Pe lângă centurile de protecție forestieră de stat, au fost plantate centuri forestiere de importanță locală de-a lungul perimetrului câmpurilor individuale, de-a lungul versanților ravenelor, de-a lungul lacurilor de acumulare existente și nou create, pe nisipuri etc În plus, s-au introdus metode mai progresive de cultivare a câmpului prin folosirea pârghiilor negre, arăturii și miriștii, introducerea în sol a îngrășămintelor organice și minerale, însămânțarea semințelor selectate de soiuri cu randament ridicat adaptate condițiilor locale etc În plus, acest plan prevedea și introducerea pe scară largă a sistemului de agricultură cu iarbă, dezvoltat de remarcabili oameni de știință ruși - academicienii V V Dokuchaev, P A Kostychev și V R Williams Conform acestui sistem, o parte din terenul arabil în asolament a fost semănat cu leguminoase perene și iarbă albastră, care au servit simultan ca bază de furaj pentru animale și un mijloc natural de restabilire a fertilității solului Mai mult, pentru a asigura o mecanizare extensivă a lucrărilor de protecție a câmpului și a pădurilor și pentru a îmbunătăți calitatea acestora, Biroul Politic al Comitetului Central a obligat cu strictețe ministerele ingineriei agricole, industriei automobilelor și tractoarelor, ingineriei transporturilor, construcțiilor și ingineriei drumurilor și alte ministere industriale care a executat comenzi pentru agricultură pentru a asigura îndeplinirea necondiționată a planului stabilit pentru producția de mașini agricole, calitatea lor înaltă și stăpânirea mai rapidă a mașinilor și unităților agricole noi și îmbunătățite Ca urmare, la începutul anilor au fost dezvoltate mașini pentru plantarea simultană a copacilor pe șapte benzi, s-au finalizat lucrările la crearea de combine domestice pentru recoltarea cerealelor, bumbac, in, sfeclă și cartofi și au început lucrările la producția de mini-tractoare pentru lucrul în locurile de exploatare forestieră și stropitoare sisteme cu motor autonom pentru irigarea neîntreruptă a diverselor culturi agricole etc Pentru a dezvolta și implementa "Planul Stalin pentru Transformarea Naturii", a fost creat un institut special Agrolesproekt, conform proiectelor căruia patru bazine mari ale bazinelor Nipru, Don, Volga și Ural au fost acoperite cu păduri Concomitent cu împădurirea de protecție a câmpului a fost necesară luarea de măsuri urgente Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ A URSS ÎN PERIOADA POSTBELICĂ (-) privind conservarea și îmbunătățirea zonelor forestiere deosebit de valoroase din diferite regiuni ale țării, inclusiv pădurea Shipov, pădurea Hrenovski și zona pădurii Borisoglebsky din regiunea Voronezh,

gardurile Tula în regiunea Tula, pădurea Buzuluk din regiunile Orenburg și Saratov, Negru pădure din regiunea Herson, pădurile Velikoanadolsky din regiunea Donețk etc Concomitent cu înființarea sistemului de curele de acoperire, a fost lansat un program grandios pentru a crea sisteme de irigare la scară largă care să îmbunătățească dramatic mediul înconjurător, să construiască un sistem mare de căi navigabile, să regleze debitul multor râuri, să primească cantități uriașe de electricitate ieftină și să utilizeze apa stocată pentru irigarea câmpurilor și grădinilor Pentru a rezolva problemele asociate implementării planului cincinal de recuperare a terenurilor, a fost implicat Institutul de Ingineri de Gospodărire a Apelor, care a dezvoltat mai multe programe majore de recuperare a terenurilor Pe lângă acest grandios "Plan de transformare a naturii", în aprilie Biroul Politic și Biroul Consiliului de Miniștri al URSS au aprobat "Planul trienal de dezvoltare a animalelor agricole colective și de stat" Producție", și deși acest plan nu a putut fi implementat pe deplin din cauza lipsei investițiilor de capital, până la sfârșitul celui de-al patrulea plan cincinal, producția de carne, lapte și lână în țară a depășit nivelul de dinainte de război Și deja în , primele măsuri de implementare a acestor planuri au dus la o creștere semnificativă a producției de cereale cu - %, a legumelor - cu - % și a ierburilor furajere - cu - % De asemenea, ca urmare a unei creșteri semnificative a investițiilor în agricultură și a îmbunătățirii echipamentelor tehnice ale fermelor colective și ale fermelor de stat, a fost posibilă crearea unei baze furajere solide pentru dezvoltarea zootehniei, în urma căreia, în doar trei ani, producția de carne și untură a crescut cu %, inclusiv carnea de porc - cu %, producția de lapte - cu %, ouă - cu %, lână - cu % etc Cu toate acestea, imediat după moartea lui I V Stalin, implementarea acestui plan grandios a fost restrânsă și deja la sfârșitul lui aprilie , printr-un decret special al Consiliului de Miniștri al URSS, toate lucrările privind crearea de noi centuri de protecție, planificarea lor și cultivarea materialului săditor au fost oprite Mai mult, prin ordin personal al lui N S Hrușciov, care în decembrie , pe lângă cel mai înalt post de partid, a condus noul Birou al Consiliului de Miniștri pentru Agricultură și Achiziții al URSS și a fost introdus în Prezidiul Consiliului de Miniștri al URSS, multe centuri forestiere au fost pur și simplu tăiate, au fost abandonate câteva mii de iazuri și rezervoare destinate creșterii peștilor de înaltă calitate, iar peste de stații de protecție a pădurilor au fost lichidate Una dintre consecințele directe ale limitării necugetate a "planului Stalin pentru transformarea naturii" și introducerea unor metode extinse de creștere a terenului arabil a fost aceea deja în - s-a produs un dezastru de mediu major în țară din cauza eroziunii solului din ținuturile virgine, care a dus în mod inevitabil la o criză alimentară de amploare, în urma căreia guvernul sovietic, pentru prima dată după încheierea războiului, a fost forțat să vândă peste de tone de aur și să cumpere peste milioane de tone de cereale pe piața externă Deși, trebuie să admitem că în istoriografia liberală modernă (V Popov, V Zima, A Savinov, M Ellman) există încă opinia că măsurile luate de stat pentru impulsionarea sectorului agricol al țării s-au dovedit a fi Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - ineficientă pentru creșterea calitativă a producției agricole și îndeplinirea țintelor planificate ale celui de-al patrulea plan cincinal Din cauza lipsei de mașini agricole, a îngrășămintelor organice și a productivității extrem de scăzute a muncii din fermele colective, recoltele de cereale, cartofi, sfeclă și

alte culturi agricole și industriale au rămas practic la nivelul antebelic Și impozitele "brutale" pe parcelele subsidiare personale ale tuturor fermierilor colectivi sovietici, care și-au primit numele de la ministrul de finanțe pe termen lung al URSS A G Zverev, de fapt, l-a sufocat și l-a făcut complet neprofitabil Potrivit acestor oameni de știință, în producția agricolă brută a țării se ridica la doar % din nivelul de dinainte de război, deși conform planului cincinal trebuia să o depășească cu % Mai mult, producția de cereale de la nivelul antebelic a fost de doar %, cartofi - % și legume - % Chiar și într-un mediu relativ prosper , recolta brută a culturilor de cereale nu a atins nivelurile de dinainte de război, iar randamentul mediu de cereale a fost de doar , cenți de cereale la hectar, ceea ce era chiar mai mic decât în Rusia țaristă în ajunul Primului Război Mondial Marea majoritate a fermelor colective din anii postbelici au rămas extrem de slabe și neprofitabile, iar doar câteva ferme mari, conduse de organizatori de seamă ai producției agricole - F I Dubko-vetsky, P A Malinina, K P Orlovsky, M A Posmitny, P A Prozorov și o serie de alții au reușit să obțină rezultate ridicate de producție și să devină semnul distinctiv al sistemului de fermă colectivă din țară Desigur, aceste cifre necesită studii suplimentare, cu toate acestea, în același timp, trebuie să ne amintim că un astfel de rezultat al dezvoltării producției agricole sovietice în perioada postbelică, în multe privințe, nu a fost victima voinței rele a conducătorilor sovietici și personal I V Stalin, ci prin faptul că țara noastră a trebuit:) la limita puterii și capacităților sale, să restaureze zeci de mii de sate și ferme colective distruse și devastate în cel mai scurt timp posibil și) să acorde din nou prioritate dezvoltarea industriei grele și a complexului militar-industrial intern, încă din Occidentul capitalist, având război", a luat un curs conștient spre o confruntare fără compromisuri cu țara noastră și sugrumarea economică a URSS printr-o cursă înarmărilor La cumpăna anilor - în conformitate cu noul curs care vizează concentrarea producției agricole colective și fermelor de stat, inițiat de N S Hrușciov, care a devenit noul secretar al Comitetului Central pentru agricultură, a realizat o consolidare fără precedent a micilor ferme colective și în - , numărul total de ferme colective a fost redus de la la de ferme În mâncărimea sa reformistă, N S Hrușciov era gata să meargă și mai departe și, pe paginile ziarului Pravda, a venit cu ideea de a crea "agroități" întregi, însă, după critici dure din partea I V Stalin și alți membri ai conducerii politice de vârf a țării, a îngropat această idee până la vremuri mai bune și a revenit la ea fiind deja liderul partidului și al statului sovietic la sfârșitul anilor În același timp, în regiunile de vest ale Ucrainei, Belarus, Moldova și statelor baltice sovietice a început colectivizarea în masă a fermelor țărănești, care a fost însoțită de noi represiuni împotriva "devoratorilor de lume" locali și deportări ale kulakilor, sub-kulakiștii acestora și alte elemente antisovietice care au rezistat în mod activ, inclusiv cu armele în mână, sovietizării Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ A URSS ÎN PERIOADA POSTBELICĂ (-) aceste regiuni Potrivit unui număr de istorici (E Zubkov), peste de kulaki, bandiți și naționaliști au fost trimiși numai din republicile baltice sovietice pentru a se stabili în Siberia Desființarea sistemului de carduri și reforma monetară din : rezultate și consecințe Potrivit majorității economiștilor (G Khanin, V Katasonov), sistemul monetar sovietic a rezistat destul de bine testului războiului În timp ce masa monetară în Germania nazistă în anii de război a crescut de ori, în Italia - de ori, iar în Japonia - de ori, în URSS masa monetară a

crescut de numai , ori Cu toate acestea, Marele Război Patriotic a dat naștere și la o serie de fenomene negative majore care trebuiau eliminate de urgență:) în primul rând, din cauza unui surplus de bani vizibil, a apărut o discrepanță vizibilă între valoarea acestora în circulație și nevoile circulația mărfurilor în sine,) în al doilea rând, au apărut mai multe tipuri de prețuri - rații, prețuri comerciale și de piață, care au subminat valoarea salariilor în numerar și plățile muncitorilor și angajaților, precum și veniturile în numerar ale fermierilor colectivi în zilele de lucru și, în sfârșit ,) în al treilea rând, sume mari de bani au căzut în mâna speculatorilor, iar diferența de prețuri le-a oferit totuși posibilitatea de a se îmbogăți în detrimentul majorității populației, ceea ce a subminat principiul dreptății sociale în țară Imediat după încheierea războiului, conducerea politică sovietică a întreprins o serie de măsuri menite să întărească sistemul monetar al țării și să crească bunăstarea oamenilor Cererea de cumpărare a populației a fost crescută de creșterea fondurilor de salarii și de reducerea plăților către sistemul financiar Astfel, în ianuarie , impozitul militar pe toți muncitorii și angajații a fost eliminat complet și s-a redus mărimea abonamentului obligatoriu la un nou împrumut de stat, conform căruia o parte din salariu era emisă nu în numerar, ci în obligațiuni de împrumut de stat Apoi, din martie , toate băncile de economii au început să plătească compensații muncitorilor și angajaților pentru vacanțele nefolosite în timpul războiului și așa mai departe Totuși, până la sfârșitul anului , fenomenele negative din sfera financiară și economică nu au fost complet eliminate, astfel încât conducerea politică sovietică a stabilit în cele din urmă un curs pentru o nouă reformă monetară Potrivit unui număr de martori oculari, pentru prima dată I V Stalin a pus problema posibilității unei astfel de reforme la sfârșitul lunii decembrie și a cerut ca Arseni Grigorievici Zverev, comisarul poporului pentru finanțe al URSS, să-i prezinte primele calcule pe acest cont într-o lună La început, reforma în sine a fost planificată să fie realizată în , dar din cauza foametei, care a fost cauzată de o secetă severă și de esecarea recoltei într-o serie de regiuni mari ale țării, începerea acestei reforme a trebuit să fie amânată În mai , prin decizia Biroului Politic al Comitetului Central, a fost creată o comisie pentru desființarea sistemului de carduri, formată din șase membri ai guvernului - președintele comisiei A I Mikoyan și cinci membri - N A Voznesensky, A G Zvereva, A N Kosygin, A V Lyubimova și N S Hruşciov Când am discutat despre această problemă, principala piatră de poticnire a fost problema prețurilor cu amănuntul Dacă prețurile de vânzare cu amănuntul sunt menținute la nivelul prețurilor existente ale rației (de stat), atunci când cardul- Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Dacă s-ar adopta un nou sistem, statul s-ar confrunta cu un real pericol de a întâmpina un exces de cerere efectivă a populației, ceea ce ar putea duce la un deficit acut de mărfuri în țară Dacă prețurile cu amănuntul ar fi stabilite mai mari decât rațiile, atunci aceasta însemna că majoritatea bunurilor și serviciilor ar deveni pur și simplu inaccesibile unei părți semnificative a populației țării, inclusiv fermierii colectivi, pensionarii, studenții și așa mai departe Prin urmare, la propunerea ministrului de finanțe al URSS A G Zverev, o "decizie a lui Solomon" a fost luată pentru a stabili prețuri cu amănuntul uniforme peste rațiile, dar sub cele comerciale, sporind în același timp salariile, pensiile, bursele și beneficiile La decembrie , un Decret comun al Consiliului de Miniștri al URSS și al Comitetului Central al Partidului Comunist al

Bolșevicilor din întreaga Uniune "Cu privire la implementarea reformei monetare și abolirea cardurilor pentru produse alimentare și industriale" a fost publicat, semnat de I V Stalin și A A Jdanov În conformitate cu prezentul decret:) Toate depozitele private în numerar din toate băncile de economii ale țării au fost schimbate conform următoarei scheme: depozitele de până la de ruble au fost păstrate integral, deoarece schimbul a fost efectuat : , depozitele de la la de ruble au fost schimbate în un raport de : și depozite peste de ruble schimbate într-un raport de : Mai mult, moneda de schimb nu a fost supusă schimbului și a rămas în circulație la valoarea nominală) Toți numerarul, care a fost păstrat într-o sumă mică de către populație în băncile de origine și casetele de bani, a fost schimbat la un raport de :) Sistemul de card (rație) pentru aprovizionarea cu alimente și bunuri industriale și toate prețurile de piață în comerțul comercial au fost complet desființate) Au fost introduse prețuri uniforme de stat pentru toate bunurile alimentare și industriale, a căror mărime, în raport cu prețurile rațiilor anterioare, în funcție de semnificația lor socială, fie au scăzut semnificativ (pâine, făină, cereale), fie au rămas la fel (carne) , peste, cartofi, sare), sau, dimpotriva, a crescut semnificativ (oua, ceai, fructe)) În timpul implementării reformei monetare, salariile muncitorilor și angajaților, precum și veniturile țăranilor din achizițiile de stat și alte venituri din muncă ale tuturor categoriilor de populație au fost plătite în bani noi în aceleași sume) Au fost stabilite condiții relativ favorabile pentru schimbul de economii monetare pentru deținătorii de obligațiuni de împrumut de stat: obligațiunile împrumutului din nu au fost supuse reevaluării, obligațiunile de împrumuturi de masă au fost schimbate cu obligațiuni ale unui nou împrumut în proporție de : , obligațiunile unui împrumut liber tranzacționabil din au fost schimbate la un raport de : , iar toate fondurile care se aflau în decontarea și conturile curente ale organizațiilor cooperatiste și fermelor colective au fost reevaluate la rata de : În jurnalismul și istoriografia liberală modernă (N Shmelev, V Popov, G Pikhoya, A Danilov, A Pyzhikov, E Zubkova) reforma monetară stalinistă este apreciată în mod tradițional și destul de părtinitor ca un jaf pe scară largă a oamenilor de rând și cel mai clar exemplu de rezolvare a celui mai acut stat probleme datorate scăderii abrupte a nivelului de trai și consumului majorității populației țării Cu toate acestea, conform estimărilor solide ale ministrului de finanțe al URSS A G Zverev, care a devenit autorul acestei reforme, și conform multor modern Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ A URSS ÎN PERIOADA POSTBELICĂ (-) istorici și economiști (L Abalkin, Yu Jukov, Yu Emelyanov, S Pushkarev, V Katasonov), reforma monetară stalinistă, care a fost confiscatoare, dar în general echitabilă, a făcut posibile:) eliminarea consecințelor războiului în domeniul circulației monetare,) retragerea excesului de bani din circulația numerarului și lichidarea marilor economii monetare speculative, zdrobite în anii de război;) reducerea semnificativă a datoriei publice și echilibrarea deficitului bugetului de stat;) să reducă oferta de numerar de la de miliarde la miliarde de ruble, ceea ce contrazice în mod clar ideea predominantă a economiilor monetare semnificative în mâinile marii majorități a populației țării;) în comparație cu reformele monetare de confiscare efectuate puțin mai târziu în multe țări europene, condițiile reformei monetare staliniste au fost mult mai blânde și mai îngăduitoare Pentru întreaga lume occidentală, punerea în aplicare a acestei reforme a fost o surpriză completă și, în plus, o surpriză extrem de ofensivă, sistemul burghez a

fost literalmente împins în noroi până la urechi De exemplu, Marea Britanie, pe teritoriul căreia nu au existat ostilități deloc și care a suferit incomensurabil mai puțin decât URSS în acest război, nu a putut anula sistemul cardurilor de rație la începutul anilor , iar în fostul "atelier al lumii" de acolo au fost greve în masă ale minerilor, care cereau să le asigure un nivel de trai asemănător minerilor din URSS Trebuie spus că în ultimii ani, încă de pe vremea "perestroikei lui Gorbaciov", în jurnalismul și literatura liberală (G Popov, N Shmelev, M Geller, A Pekrich, E Zubkova) au fost căzi întregi de murdărie s-a revărsat asupra politicii de reducere a prețurilor lui Stalin, care a fost efectuată anual în - Fără a intra în esența acestei discuții, remarcăm doar faptul că, la momentul morții liderului, nivelul mediu al prețurilor cu amănuntul pentru principalele tipuri de produse industriale și alimentare era mai mic decât nivelul din cu aproximativ %, care, cu o creștere anuală a salariilor medii (de la până la de ruble) a făcut posibilă creșterea rapidă și semnificativă a nivelului de trai al majorității populației țării În urma implementării reformei monetare pe instrucțiunile personale ale I V Stalin, Oficiul Central de Statistică al URSS (V N Starovsky) a recalculat și cursul de schimb al noii ruble sovietice, care din era legată de dolarul american Inițial, ghidați de puterea de cumpărare a rublei și a dolarului american în comparație cu prețurile bunurilor de bază, economiștii sovietici au dedus cifra de ruble pentru dolar, în loc de cele de ruble anterioare Totuși, conform mărturiei șefilor Comisiei de Stat de Planificare și ai Ministerului de Finanțe al URSS M Z Saburov și A G Zvereva, I V Stalin a tăiat imediat această cifră, indicată în certificatul CSB, și a indicat că raportul dintre dolar și rublă ar trebui stabilit la : și nu mai mult Stabilirea conținutului de aur al rublei și decuplarea acestuia de moneda americană a fost cauzată de trei motive principale:) o scădere semnificativă a prețurilor cu amănuntul, care a crescut semnificativ valoarea de schimb a noii ruble sovietice;) crearea unui lagăr socialist, care a determinat conducerea sovietică să acorde rublei un nivel internațional de valoare și să înlocuiască dolarul american ca principală unitate de cont de compensare;) politica extrem de agresivă a Sistemului Rezervelor Federale din SUA, care, în baza acordurilor de la Bretton Woods din , a condus economiile multor țări străine la dolarizare efectivă, la ieșire Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - masa monetară de sub controlul real al structurilor bancare naționale și transferul acestora sub controlul deplin al Fed La februarie , a fost emis Decretul Consiliului de Miniștri al URSS privind transferul rublei sovietice la etalonul aur și decuplarea acesteia de moneda americană În conformitate cu acest decret, conținutul de aur al rublei a fost stabilit la , grame de aur pur, iar prețul de cumpărare al Băncii de Stat a URSS pentru gram de aur pur a fost fixat la , ruble Potrivit Consiliului Economic și Social al ONU, comisiile europene și din Orientul Îndepărtat ale ONU, au publicat în - , înțeleapta decizie a lui I V Stalin în ceea ce privește moneda americană și introducerea etalonului aur al rublei aproape a dublat eficiența exporturilor sovietice, în plus, a celor industriale și intensive în știință, întrucât a avut loc o eliberare reală de prețurile dolarului ale țărilor importatoare, care au subestimat întotdeauna prețurile exporturilor sovietice La rândul său, acest lucru a dus la o creștere a producției în majoritatea industriilor sovietice, iar Uniunea Sovietică a avut o oportunitate excelentă de a scăpa de importul multor tehnologii occidentale, care s-a concentrat exclusiv pe dolar, și de a-și accelera propria reînnoire tehnologică Planul

stalinist de a crea o "piață non-dolar" comună și de a transfera către "rubla de aur" stalinistă cea mai mare parte a comerțului URSS cu țările Consiliului de Asistență Economică Reciprocă (CMEA), precum și cu China, Mongolia , Coreea de Nord, Vietnam și o serie de țări în curs de dezvoltare au condus la formarea unui bloc financiar și economic alternativ și a unei piețe comune care era liberă de moneda americană și, prin urmare, influența politică a Statelor Unite În aprilie , la Moscova a avut loc o conferință economică internațională cu participarea a de state ale lumii, la care șeful delegației sovietice, celebrul economist D T Shepilov a propus, spre deosebire de Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT), creat sub auspiciile Statelor Unite încă din , să stabilească o piață comună alternativă pentru bunuri, servicii și investiții Această idee a fost susținută activ nu doar de țările CMEA, ci și de reprezentanții Afganistanului, Indiei, Iranului, Indoneziei, Yemenului, Siriei, Etiopiei, Iugoslaviei și Uruguayului, care au devenit co-fondatori ai Forumului Economic de la Moscova În plus, este interesant că această propunere a fost susținută de o serie de puteri occidentale, în special de Suedia, Finlanda, Irlanda, Islanda și Austria În timpul lucrărilor reuniunii de la Moscova, au fost semnate peste de acorduri comerciale, de investiții, științifice și tehnice, care s-au bazat pe următoarele principii de bază:) excluderea decontărilor în dolari;) posibilitatea de troc, inclusiv de achitare a datoriilor;) coordonarea cursului politic în organizaţiile economice internaţionale şi pe piaţa mondială;) tratamentul maxim favorizat reciproc în împrumuturi, investiții și cooperare științifică și tehnică;) preferințe vamale și de preț pentru statele în curs de dezvoltare sau bunurile individuale ale acestora etc Delegația sovietică și-a propus într-o primă etapă încheierea de acorduri bilaterale sau multilaterale pe probleme de vamă, preț, credit și mărfuri Apoi au plănuit să realizeze o unificare treptată a principiilor politicii economice externe și să creeze o zonă comercială "la nivel de bloc" Și în etapa finală, s-a planificat crearea unei monede contabile interstatale cu un conținut obligatoriu de aur, care să ducă la finalizarea creării unei piețe comune Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ A URSS ÎN PERIOADA POSTBELICĂ (-) Este clar că integrarea financiară și economică ar duce în mod inevitabil la integrarea politică și nu numai socialistă, ci și toate puterile democratice și fostele coloniale (în curs de dezvoltare) ale oamenilor s-ar uni în jurul URSS Din păcate, după moartea lui I V Stalin, conducerea politică sovietică și liderii majorității țărilor CMEA s-au îndepărtat de propunerile liderului decedat, căzând treptat sub puterea dolarului, iar elitele lor sub puterea "vițelului de aur" Au încercat să uite rapid de marele proiect stalinist Mai mult, având în vedere aventurile socio-economice și politice ale lui N S Hrușciov, "rubla de aur" a lui Stalin a trebuit să fie puternic devalorizată, iar la sfârșitul anilor conținutul de aur al rublei sovietice a fost eliminat de facto cu totul Din vremea lui N S Hrușciov, comerțul exterior sovietic cu majoritatea țărilor lumii a început să se desfășoare în dolari americani, iar Uniunea Sovietică a devenit un "donator" al multor țări în curs de dezvoltare și un fel de anexă de materie primă a lumii occidentale, pe care le-a furnizat ieftin energie si materii prime industriale Tema: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - Plan: Lupta pentru putere în - Lupta pentru putere în - XIX Congres al PCUS (b) și hotărârile sale ( ) Lupta pentru putere în - Până la sfârșitul războiului, Biroul Politic al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune includea nouă membri cu

drepturi depline - I V Stalin, V M Molotov, K E Voroshilov, L M Kaganovici, M I Kalinin, A A Jdanov, A A Andreev, A I Mikoyan și N S Hrușciov și patru membri candidați - L P Beria, G M Malenkov, N A Voznesensky și N M Shvernik Ponderea politică și influența fiecăruia dintre acești membri ai conducerii politice de vârf a țării a fost departe de a fi aceeași și a fost în mare măsură determinată personal de I V Stalin, care după război a început să aibă o autoritate incontestabilă în partid și în stat În septembrie , în legătură cu sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, în cele mai înalte eșaloane ale puterii au avut loc două evenimente semnificative:) cel mai înalt organ neconstituțional al țării, Comitetul de Apărare a Statului, care a avut puteri colosale în perioada ani de război, a fost desființată, care au fost în mare parte transferate Consiliului Comisarilor Poporului URSS condus de I V Stalin și parțial, în cea mai mare parte pur formal, la Prezidiul Sovietului Suprem al URSS, care era condus de M I Kalinin;) prin hotărâre a Biroului Politic al Comitetului Central, în cadrul guvernului însuși, au fost create două Birouri Operaționale ale Consiliului Comisarilor Poporului din URSS sub președinția lui V M Molotov și L P Beria și adjuncții lor A I Mikoyan și G M Malenkov Astfel, în cadrul Biroului Politic al Comitetului Central s-a format cei "cinci" conducători, care a început să joace un rol cheie în determinarea cursului politic al țării Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Cu toate acestea, deja la începutul lui octombrie , I V Stalin a suferit primul accident vascular cerebral și timp de două luni și jumătate a căzut din activitatea de stat activă și s-a întors la Moscova abia la mijlocul lui decembrie , unde conducerea efectivă a țării a fost îndeplinită de primul său adjunct în guvern V M Molotov Potrivit scrisorilor păstrate ale lui I V Stalin, adresată "triumviratului" format din L P Beria, G M Malenkov și A I Mikoyan, a devenit evident că liderul decrepit era extrem de nemulțumit de comportamentul lui V M Molotov în relațiile cu foștii aliați și l-a acuzat direct că "nu pune în valoare interesele statului și ale guvernului nostru" și că încearcă "să obțină popularitate în rândul unor cercuri străine" prin comportamentul său Mai mult, într-unul dintre mesajele sale I V Stalin a precizat că nu crede "în conștiinciozitatea unui număr de oameni apropiați", adică soția sa și bătrânul lucrător de partid P S O perlă, care de la înființarea Comitetului Evreiesc Anti-Fascist a fost curatorul său nespus Astfel, pentru prima dată după încheierea războiului, I V Stalin a pus sub semnul întrebării autoritatea celui mai apropiat și mai loial tovarăș de arme al său, care în ochii întregului popor sovietic era considerat succesorul său direct și continuatorul muncii liderului La sfârşitul anului a avut loc o nouă şedinţă a Biroului Politic, la care I V Stalin a încercat să restabilească ordinea anterioară, săptămânală, a întâlnirilor sale, adoptată sub V I Lenin și păstrat până la război Cu toate acestea, potrivit unui număr de istorici (Yu Jukov), această propunere a fost de fapt respinsă, iar toată deplinătatea puterii de partid și de stat a fost concentrată în mâinile așa-numitei Comisii a Biroului Politic al Comitetului Central sau " șase" format din I V Stalin, V M Molotov, L P Beria, G M Malenkova, A A Jdanov și A I Mikoyan Deja în martie , la Plenul organizatoric al Comitetului Central, s-au făcut remanieri majore în conducerea de vârf a partidului:) din cauza unei boli grave, M I a fost îndepărtat din Biroul Politic Kalinin și L P Beria și G M Malenkov;) candidații la calitatea de membru în Biroul Politic au fost N A Bulganin și A N Kosygin;) I V Stalin A A Jdanov, G M Malenkov, A A Kuznețov și G M

Popov;) în cadrul aparatului Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor, toate departamentele sectoriale au fost în cele din urmă desființate și numai Departamentul de Personal (A A Kuznetsov) și Departamentul de Agitație și Propaganda (A A Zhdanov), precum și două departamente - Organizatoric și Instructiv (P S Patolichev) și Pentru relațiile cu partidele comuniste străine (M A Suslov);) conducerea tuturor lucrărilor operaționale a Orgburo-ului și a Secretariatului Comitetului Central a fost încredințată A A Kuznetsov, care a devenit de facto al doilea secretar al Comitetului Central După finalizarea lucrărilor Plenului Comitetului Central, a avut loc prima sesiune a Sovietului Suprem al URSS de convocarea a II-a, la care:) Consiliul Comisarilor Poporului din URSS a fost transformat în Consiliul de Miniștrii URSS, al căror președinte era I V Stalin;) V M Molotov, L P Beria, K E Voroshilov, N A Voznesensky, A I Mikoyan, A A Andreev și A N Kosygin;) printr-un decret secret s-a format un Birou unificat al Consiliului de Miniștri al URSS condus de L P Beria și adjuncții săi N A Voznesensky și A N Kosygin;) N M a fost numit Președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS Shvernik și conducătorul pe termen lung al întregii Rusii M I Kalinin, care ocupase postul de șef al statului sovietic timp de aproape de ani, a fost demis onorabil și a murit în scurt timp de cancer la stomac Subiect: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - Toate aceste permutări, după o serie de autori (Iu Jukov), au indicat că:) L P Beria a devenit șeful guvernului de facto;) V M Molotov și-a pierdut fosta poziție de a doua persoană în partid și în stat;) G M Malenkov, după ce a pierdut funcția cheie de șef al Departamentului de Personal al Comitetului Central, a încetat să mai fie al doilea secretar al Comitetului Central;) I V Stalin, preocupat de problema succesorului său, a făcut un pariu pe cel mai tânăr membru al conducerii de vârf a partidului, A A Kuznețov, care, din funcția de prim-secretar al Comitetului Orășenesc Leningrad și al Comitetului Regional de Partid, a fost transferat la Moscova în postul de secretar al Comitetului Central În același timp, în primăvara anului , așa-numitul "Cazul Aviatorului" a început să se relaxeze activ, al cărui inițiator involuntar a fost fiul liderului, general-maior al aviației V I Stalin și celebrul designer de avioane general-colonel de aviație A S Yakovlev, care i-a transmis liderului o scrisoare despre starea deplorabilă a aviației militare și rata extrem de ridicată a accidentelor aeronavelor noi Ca urmare a acestei "intrigi", comandantul șef al Forțelor Aeriene ale Armatei Roșii, Mareșal-șef al Aviației A A Novikov, comandantul șef al Forțelor Aeriene din Orientul Îndepărtat Air Marshal S A Khudyakov și comisarul poporului al industriei aviatice, general-colonelul A I Shakhurin Umbra acestor arestări a căzut imediat asupra secretarului Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune G M Malenkov, care din timpul războiului a supravegheat activitatea întregii industriei aviatice a țării, și comandantul șef al forțelor terestre, ministrul adjunct al forțelor armate ale URSS, mareșalul G K Jukov, pe care mareșalul aerian A A Novikov a mărturisit că pregătea o lovitură de stat militară În același timp, au fost arestați câteva zeci de generali și ofițeri ai Grupului de Forțe Sovietice din Germania, inclusiv apropiații lui G K Generalul-locotenent Jukov K F Telegin și V V Kryukov, acuzat pe bună dreptate de deturnarea fondurilor armatei și de îndepărtarea din teritoriile ocupate a unei cantități uriașe de mobilier antic scump, picturi, tapiserii, argintărie și bijuterii La începutul lunii iunie , cazul Jukov a fost analizat la o ședință a Consiliului Militar Suprem, la care au participat toți membrii Biroului

Politic și generalii de vârf ai țării Acuzațiile la adresa Comandantului-șef al Forțelor Terestre au fost susținute de mulți membri ai Biroului Politic, printre care și V M Molotov, G M Malenkov și A A Jdanov Cu toate acestea, o serie de comandanți sovietici proeminenți, inclusiv mareșali I S Konev, A M Vasilevsky, K K Rokossovsky și P S Rybalko, observând deficiențele personale ale lui G K Jukov și greșelile majore în munca sa, a declarat ferm că este un adevărat patriot al țării și nu poate fi organizatorul unei conspirații militare Cu toate acestea, în urma rezultatelor întâlnirii, G K Jukov, acuzat pe bună dreptate de pierderea modestiei, decăderea morală și ambițiile exorbitante, a fost înlăturat din posturile sale și numit comandant al districtului militar Odessa Cu toate acestea, nenorocirile mareșalului nu s-au încheiat aici În curând, Ministerul Securității de Stat al URSS, care în mai a fost condus de antagonistul său de lungă durată, colonelul general B S Abakumov, a început să investigheze noi cazuri legate de munca mareșalului în Germania În același timp, potrivit mai multor istorici (R Pikhoi, A Isaev), toată munca organizatorică asupra acestor cazuri a fost efectuată sub supravegherea directă a noului secretar al Comitetului Central, curatorul Ministerului de Stat al URSS Securitatea A A Kuznețov și președinte al Comisiei de control al partidului din cadrul Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune M F Shkiryatov O serie de autori moderni (A Pyzhikov, A Danilov) încearcă să lege persecuția lui G K Jukov cu o luptă generală pentru putere și, în special, o lovitură pentru poziții Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - G M Malenkov, care în anii de război a fost cel mai apropiat de mareșalul dezamăgit Alți autori (A Vdovin, R Pikhoya, A Bezborodov) consideră că G K Zhukova a fost asociată cu dorința arzătoare a liderului de a pune în loc generalii prezumți, care, aflându-se în areola salvatorilor Patriei, ar putea reprezenta o amenințare reală la adresa autocrației sale În cele din urmă, al treilea grup de autori (Yu Jukov) consideră în mod rezonabil că G K Zhukova era destul de justificată în natură și avea ca scop un impact educațional asupra prea ambițiosului mareșal, care s-a imaginat singurul salvator al Patriei și a devenit un tezaurist banal, scoțând din Germania o cantitate imensă de mobilier scump, covoare, tablouri, blănuri, argintărie etc În mai , au urmat noi remanieri, care au subminat serios poziția L P Beria și G M Malenkov în eșaloanele superioare ale puterii:) în legătură cu "cazul aviatorilor" G M Malenkov a fost înlăturat din Secretariatul Comitetului Central;) în locul generalului colonel V N Merkulov, care a fost coleg de lungă durată și adjunct al L P Beria de către NKVD al URSS, antagonistul său de multă vreme, generalul colonel V S a fost numit noul ministru al Securității Statului al URSS Abakumov, care a condus faimosul SMERSH, care până în mai a făcut parte din Comisariatul Poporului pentru Apărare (Ministerul Forțelor Armate) al URSS, condus de I V Stalin Cu toate acestea, deja în august , a avut loc o nouă regrupare de forțe în eșaloanele superioare ale puterii:) șeful Comitetului Special pentru Tehnologia Rachetelor G M Malenkov, care și-a întărit din nou poziția în cercul interior al lui Stalin;) conducerea lucrărilor Biroului de organizare și a Secretariatului Comitetului Central a fost restituită A A Jdanov, care din nou, ca înainte de război, a devenit a doua persoană din partid, iar împreună cu I V Stalin a început să semneze rezoluții comune ale Consiliului de Miniștri al URSS și ale Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune Apropo, ultima împrejurare, care a fost subliniată pe bună dreptate de un număr

de autori moderni (Yu Jukov), pune la îndoială punctul de vedere al majorității istoricilor, stabiliți în epoca Gorbaciov și post-sovietică (R Pikhoya, N Kutuzov, A Vdovin, A Pyzhikov, A Danilov, G Kostyrchenko) despre existența unui anume, ceva special, "grup Leningrad" în componența lui A A Zhdanova - N A Voznesensky - A A Kuznetsova - A N Kosygin, care s-ar fi opus grupării lui L P Beria - G M Malenkov În octombrie , prin decizia Biroului Politic al Comitetului Central, drepturile celor "șase" guvernanți, creați în decembrie , au fost extinse semnificativ, iar președintele Comitetului de Stat de Planificare al URSS N A a devenit noul său membru, care a devenit oficial cunoscut drept "cei șapte" Voznesensky Din acest moment au încetat efectiv toate reuniunile oficiale, de protocol ale Biroului Politic al Comitetului Central, care în următorii șapte ani s-au întâlnit doar de două ori - în decembrie și în iulie Potrivit unui număr de istorici (Yu Jukov) , rolul principal în acest "șapte" " l-a luat pe L P Beria, N A Voznesensky, care a condus de fapt întreaga activitate a guvernului, și A A Jdanov, care a condus activitatea întregului aparat de partid Cu toate acestea, deja în februarie , a avut loc o "mini-lovitură de stat" ai cărei autori, cel mai probabil, erau străinii celor "șapte" V M Molotov și G M Malenkov Potrivit unui număr de istorici (Yu Jukov), au fost eforturile lor Subiect: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - A fost pregătit un decret comun al Consiliului de Miniștri al URSS și al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune "Cu privire la organizarea lucrărilor Consiliului de Miniștri al URSS", în conformitate cu care întreaga compoziție al Biroului Consiliului de Miniștri al URSS a fost schimbat radical I V însuși a devenit noul șef al Biroului Stalin, primul său adjunct V M Molotov, iar membrii sunt toți vicepreședinți ai Consiliului de Miniștri al URSS și șefi ai opt birouri filiale - L P Beria, N A Voznesensky, G M Malenkov, A I Mikoyan, K E Voroshilov, L M Kaganovici, A N Kosygin și M Z Saburov Astfel, din nou a avut loc o întărire serioasă a pozițiilor lui V M Molotov și G M Malenkov în eșaloanele superioare ale puterii Apoi, în februarie , a început o nouă campanie împotriva elitei militare a țării, legată cel mai probabil de faptul că I V Stalin, pregătindu-și înlocuirea ca ministru al Forțelor Armate ale URSS, a decis din nou să pună în loc cei mai autoriți comandanți ai războiului trecut În primul rând, comandantul șef al Marinei, amiralul flotei N G , a devenit o victimă a acestei campanii Kuznetsov, care a fost înlăturat din postul său și, după ce și-a coborât semnificativ gradul de contraamiral, a fost trimis la Leningrad, iar apoi a fost rândul mareșalului G K Jukov, care a fost îndepărtat din Comitetul Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune la Plenul din februarie Totodată, a fost arestată întreaga fostă conducere a Districtului Militar Volga - generalul colonel V N Gordov, general-locotenent G I Kulik și generalul-maior F T Rybalchenko, care au fost împușcați trei ani mai târziu pentru trădare și agitație și propagandă antisovietică În literatura istorică recentă (R Pikhoy, G Korostychenko), există o tendință pronunțată de a prezenta toți generalii reprimați după război drept victime nevinovate ale terorii staliniste, totuși, o analiză imparțială a documentelor de arhivă sugerează în mod elocvent că aceștia ofensați generalii nu numai că au avut conversații sedițioase la masă, l-au insultat obscen pe I V Stalin și alți membri ai conducerii de vârf a țării, dar, de asemenea, au pus planuri pentru o lovitură de stat militară În martie , generalul de armată N A Bulganin, care l-a înlocuit simultan pe I V Stalin în calitate de ministru al forțelor armate ale URSS În plus, potrivit unui

număr de istorici (Yu Jukov), există toate motivele să credem că, în același timp, N A Bulganin a devenit și membru al celor "șapte", care de acum încolo au devenit cunoscuti drept "cei opt" Apoi, în februarie - martie , a început o ofensivă masivă asupra pozițiilor celui de-al doilea secretar al Comitetului Central A A Jdanov Unii istorici (R Pikhoya, A Pyzhikov, A Danilov) susțin în mod tradițional că acest atac asupra liderului "grupului Leningrad" a fost condus de G M Malenkov și L P Beria Cu toate acestea, adversarii lor (Yu Jukov) sunt convinși că a fost condus de A A Kuznețov, care încerca să-și recâștige fosta poziție de lider și să se descurce cu fostul său șef, relațiile cu care se deterioraseră serios de pe vremea eroicei blocade de la Leningrad Între timp, I V Stalin, care știa despre boala gravă de inimă a vechiului său tovarăș de partid și prieten personal, a înțeles că A A Jdanov trebuie să pregătească un înlocuitor adecvat în Comitetul Central Prin urmare, la început a sancționat înlăturarea de la conducerea în aparatul central al partidului a tuturor nominalizaților săi - G F Alexandrova, N S Patolicheva, K S Kuzakova și P N Fedoseev, iar în septembrie a ridicat din nou A A Kuznetsov, transferându-i supravegherea Ministerului Securității de Stat al URSS și introducându-l în conducerea G , care a devenit deja cei Nouă Simultan Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - treizeci odată cu aceasta, au încetat să mai existe două Comisii ale Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor Unisional pentru pregătirea unui nou proiect de Constituție al URSS și a unui nou Program de Partid, al cărui președinte era A A Jdanov În plus, cel de-al -lea Congres al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune, care, încălcând Carta partidului, nu fusese convocat de opt ani, a fost și el amânat pe termen nelimitat Lupta pentru putere în - Un nou vârf al luptei pentru putere în conducerea îngustă a țării a căzut în februarie-martie , când:) Ministrul Forțelor Armate al URSS, mareșalul N A Bulganin a devenit membru cu drepturi depline al Biroului Politic al Comitetului Central;) Ministrul Afacerilor Externe al URSS V M Molotov a fost din nou înlăturat din funcția de prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS și conducerea Biroului Consiliului de Miniștri al URSS a fost încredințată L P Beria, G M Malenkov și N A Voznesensky;) A N a devenit un nou membru cu drepturi depline al Biroului Politic Kosygin, care a fost numit simultan (dar pe scurt) ministru de finanțe al URSS În iulie , prin decizia Biroului Politic, a fost realizată o reorganizare radicală a aparatului central al partidului, începută de I V Stalin, V M Molotov și A A Jdanov în martie , când imediat după încheierea celui de-al XVIII-lea Congres al PCUS (b) a început procesul de îndepărtare a birocraților de partid de la pârghiile reale ale puterii și de transfer al puterii către guvern Această restructurare a verticalei energetice, finalizată în martie , a fost acum anulată Prin decizia Biroului Politic, au fost create din nou departamente sectoriale în aparatul Comitetului Central, a cărui conducere a fost încredințată secretarilor Comitetului Central A A Zhdanova, M A Suslov și A A Kuznețov, care și-a păstrat controlul asupra fostelor lor departamente, dar departamentul actualizat și cheie al organelor de partid al Comitetului Central era condus de G M Malenkov, care a devenit din nou secretarul Comitetului Central În același timp, protejatul său, generalul-locotenent P K , a devenit noul secretar al Comitetului Central Ponomarenko, care în anii de război a condus cu succes sediul central al mișcării partizane, iar apoi a fost președinte al Consiliului de Miniștri al RSS Bielorusia La sfârșitul lui august , A A a murit după o boală gravă și prelungită Jdanov, ale

cărui puteri au fost imediat transferate lui G M Malenkov, care a devenit de facto al doilea secretar al Comitetului Central și și-a consolidat semnificativ poziția în conducerea îngustă Această împrejurare a provocat o nouă rundă de luptă în cadrul Secretariatului Comitetului Central pentru rolul lui I V Stalin Viziunea tradițională a acestei probleme, prezentată în lucrările celor mai mulți autori moderni (R Pi-hoy, E Zubkov, A Pyzhikov, A Danilov, A Vdovin), este că această luptă a fost o luptă "Leningrad" și Grupări "Beria-Malenkovskaya" în eșaloanele superioare ale puterii Cu toate acestea, adversarii lor (Yu Jukov) spun mai în mod rezonabil că această luptă a fost mai mult ca o rivalitate personală între G M Malenkov și A A Kuznetsov, care prin orice mijloace a încercat să-și recapete fostul său rol de secretar secund al Comitetului Central În cele din urmă, G M a câștigat această luptă amară Malenkov, al cărui depunere în ianuarie A A Kuznețov a fost eliberat din funcția de secretar al Comitetului Central și numit secretar al Biroului din Orientul Îndepărtat al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune Și deja în februarie , Biroul Politic al Comitetului Central a emis o rezoluție "Cu privire la acțiunile antipartid Subiect: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - acțiunile unui membru al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune, tovarășul Kuznețov A A , candidați la funcția de membri ai Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor, Vol Rodionova M I și Popkov P S Preistoria apariției acestui Decret a fost următoarea: încă în , Președintele Consiliului de Miniștri al RSFSR M I Rodionov și primul secretar al Comitetului Orășenesc Leningrad și al Comitetului Regional al Partidului Comunist al Bolșevicilor P S Popkov, bazându-se pe patronajul foștilor lideri de la Leningrad A A Kuznetsova și N A Voznesensky, într-o măsură mult mai mare decât I V Stalin, a început să joace activ cartea patriotismului rus În special, P S Popkov a propus crearea unui RCP(b) separat în cadrul PCUS(b), declarând Leningradul capitala RSFSR și transferând acolo Consiliul de Miniștri al RSFSR, iar M I Rodionov în scrisoarea sa adresată lui I V Stalin a propus crearea unui Birou al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune pentru RSFSR Aceste propuneri au fost privite fără echivoc de către liderul îmbătrânit ca o dorință de a izola Leningradul și organizația sa de partid de Comitetul Central și toate aceste persoane au fost în curând îndepărtate din posturile lor În martie au urmat noi răsturnări în conducerea îngustă:) prin hotărâre a Biroului Politic, V M Molotov și A I Mikoyan, ale cărui locuri au fost luate de A Ya Vyshinsky și M A Menșikov) N A Voznesensky, pentru că a înșelat guvernul, a falsificat statisticile și a pierdut documente extrem de secrete, a fost îndepărtat din Biroul Politic și din funcțiile sale de membru al Biroului, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS și președinte al Comitetului de Stat pentru Planificare al URSS URSS și înlocuit de un protejat G M Malenkova M Z Saburov După majoritatea istoricilor (R Pikhoy, A Vdovin), perioada din martie până în iunie a fost marcată de:) întărirea lui G M Malenkov și L P Beria, care în septembrie conducea efectiv Prezidiul Consiliului de Miniștri al URSS transformat din fostul Birou;) o serioasă întărire a pozițiilor lui N A Bulganin, care în aprilie , cedându-și locul de ministru al forțelor armate ale URSS mareșalului A M Vasilevski, a devenit în același timp și curatorul aproape al întregului complex militar-industrial al țării și al ministerelor de putere, cu excepția Primului Comitet, care a rămas în puterea L P Beria;) apropierea imperioasului Olympus N S Hrușciov,

care în decembrie prin eforturile lui G M Malenkov a fost rechemat din funcția de prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din Ucraina și, în același timp, a fost ales prim-secretar al comitetelor orașului și regionale din Moscova și secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune Cu toate acestea, situația reală în eșaloanele superioare ale puterii nu era atât de clară pe cât li se pare acestor autori La sfârșitul lunii octombrie a început o nouă rundă de represiuni împotriva așa-numitului "grup Leningrad", în urma căreia au fost arestate peste de persoane, inclusiv N A Voznesensky, A A Kuznetsov, P S Popkov, Ya F Kapustin, M I Rodionov, P G Lazutin și alți "Leningrad" Punctul de vedere tradițional, dar nu în întregime fundamentat (R Pikhoya, A Pyzhikov, A Danilov, A Vdovin) este că L P Beria și G M Malenkov Cu toate acestea, o serie de autori (Yu Jukov), pe baza analizei documentelor de arhivă, consideră că, cel mai probabil, secretarul Comitetului Central M A a devenit inițiatorul acestui proces politic de mare profil Suslov, care spera să-și consolideze serios poziția în conducerea de vârf a partidului Oricum ar fi, dar în octombrie "cazul Leningrad" s-a încheiat cu condamnarea majorității inculpaților săi și executarea lui N A Voznesensky, A A Kuznețov și alții Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Cu destul de mult timp în urmă, în istoriografia modernă (R Pikhoya, A Vdovin, A Pyzhikov, A Danilov, V Popov), s-a stabilit o idee destul de speculativă că moartea "grupului Leningrad" nu a fost în niciun caz datorită faptului că adversarii lor s-au dovedit a fi mai pricepuți și mai experimentați intrigători politici Într-un sens mai larg, pierderea acestei grupări a însemnat o înfrângere majoră pentru acea direcție în conducerea țării, care s-a concentrat pe rezolvarea celor mai acute probleme politice și economice, în special, o schimbare bruscă a priorităților de dezvoltare economică către "B" industriilor de grup, pregătirea unei noi Constituții și a unui nou Program al PCUS (b) În același timp, înfrângerea "grupului Leningrad" a fost victoria acelei direcții în conducerea politică a țării, care era legată în mod esențial de complexul militar-industrial și se baza pe dezvoltarea sa integrală ca instrument principal în bătăliile de pe fronturile "frigului" și apoi adevăratul război și realizarea dominației mondiale sub steagul socialismului și comunismului Cu toate acestea, în opinia altor autori (Yu Jukov, Y Emelyanov), această construcție pur speculativă nu este confirmată de analiza documentelor de arhivă și, cel mai probabil, membrii "grupului Leningrad" au devenit victime ale propriilor exorbitante ambiții și un joc nereușit al patriotismului rus, care amenința să transforme în moarte partidul însuși și întregul stat sovietic Mai mult, în niciun caz N A Voznesensky și A A Kuznetsov, respectiv G M Malenkov a fost un susținător al atenuării politicii interne și externe a țării, ceea ce s-a manifestat în mod clar în raportul său la Congresul al XIX-lea al PCUS (b) și imediat după moartea lui I V Stalin, când a condus Consiliul de Miniștri al URSS și a început să pună în aplicare propriul program de reformă În plus, încercarea multor autori (R Pikhoi, A Pyzhikov, A Danilov, N Kutuzov) de a crea un "grup mitic din Leningrad" pe baza fraternității din Leningrad nu este în concordanță cu faptul că unul dintre cei mai importanți imigranți din Leningrad, membru al Biroului Politic și vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS A N Kosygin și-a păstrat pozițiile în eșalonul superior al puterii și nu a devenit o victimă a notoriului "caz Leningrad" Între timp, trebuie să înțelegem perfect că "cazul Leningrad" însuși a apărut din "cazul Gosplan", deja

pe jumătate uitat, care, după război, s-a transformat, de fapt, într-un Consiliu de Miniștri alternativ al URSS Când I V Stalin a aflat că în Gosplanul URSS chiar și în anii de război s-a înființat o întreagă rețea de vânzare a documentelor deosebit de importante în străinătate, a dat instrucțiuni să creeze o Comisie condusă de plenipotențiarul Comitetului Central al Întregii Uniri Partidul Comunist al Bolșevicilor pentru Personal în Gosplanul URSS E E Andreev pentru a verifica aceste informații La sfârșitul lunii august , pe baza rezultatelor muncii sale, Comisia Andreev a trimis G M Malenkov și P K Nota lui Ponomarenko "Cu privire la dispariția documentelor secrete din Comitetul de planificare de stat al URSS", în care a afirmat că în ultimii cinci ani (-) de documente secrete și secrete au dispărut fără urmă din Comitetul de planificare de stat al URSS, în special "Instrucțiuni pentru menținerea corespondenței secrete și secrete a angajaților Comitetului de Stat pentru Planificare (nr) și Certificatul "Cu privire la calculele transportului petrolului pentru " (nr), "Despre întreprinderile sovietice-străine din străinătate" (nr), "Cu privire la dezvoltarea exploatării minereului de mangan" (nr), "Raportarea datelor privind producția de plumb, cobalt și cupru rafinat" (Nr), "Cu privire la organizarea producției stațiilor de amplasare" (Nr), "Despre deficitele din cele mai importante bilanțuri materiale, inclusiv: Subiect: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - metale neferoase, benzină și uleiuri de aviație" (nr) și altele Așadar, toate încercările anti-staliniștilor noștri autohtoni de a prezenta N A Voznesensky, A A Kuznetsova și Co , ca exemplu viu al tiraniei staliniste fără temei, pur și simplu nu rezistă criticilor În ianuarie , o reabilitare politică parțială a lui V M Molotov și A I Mikoyan, care au fost reintroduși în Prezidiul Consiliului de Miniștri al URSS și au condus birourile filialelor acestuia Și în aprilie , cei "șapte" conducători au format Biroul Prezidiului Consiliului de Miniștri al URSS, format din I V Stalin, primul său adjunct N A Bulganin și adjuncții săi L P Beria, G M Malenkova, L M Kaganovici, V M Molotov și A I Mikoyan În februarie , a avut loc un eveniment important care a schimbat radical întreaga configurație a puterii în țară, de la decizia conducerii înguste:) președinția alternativă a ședințelor Prezidiului și Biroului Prezidiului Consiliului URSS al Miniștri, examinarea și rezolvarea tuturor problemelor curente a fost încredințată lui N A Bulganina, L P Beria și G M Malenkov;) toate rezoluțiile și ordinele Consiliului de Miniștri al URSS adoptate de acest "triumvirat" vor fi emise semnate de I V Stalin Ultima decizie rămâne încă o ghicitoare dificilă pentru istorici În special, un număr dintre ei (Yu Zhukov) au sugerat că ar putea fi:) fie cu privire la transferul voluntar al I V Stalin a puterilor sale enorme de autoritate la acest "triumvirat",) sau despre înlăturarea reală a I V , grav bolnav Stalin din toate pârghiile puterii În orice caz, atât conform datelor documentare ("Jurnalul vizitatorilor biroului de la Kremlin al lui I V Stalin), cât și conform mărturiei unui număr de membri ai conducerii sovietice de vârf (N S Hrușciov, K E Voroshilov, L M Kaganovici, A I Mikoyan, A N Poskrebyshev), cu doi ani înainte de moartea sa I V Stalin s-a retras de fapt din toate treburile El practic nu a apărut pentru a lucra la Kremlin și, din când în când, a avut întâlniri informale cu "triumviratul" de conducere și cu alți membri ai Biroului Politic la casa sa din apropierea Kuntsevo de lângă Moscova Întărirea pozițiilor "triumviratului" s-a exprimat curând în căderea devotatului personal I V Stalin Ministrul Securității Statului al URSS, general-colonel B S Abakumov , care a fost arestat în iulie și înlocuit

de G M Malenkov pe aparatul Comitetului Central S D Ignatiev Concomitent cu arestarea lui V S Abakumov, a fost adoptat Decretul Biroului Politic al Comitetului Central "Cu privire la situația nefavorabilă din Ministerul Securității Statului URSS" și a început promovarea rapidă a "Cazului Chekist" Din acel moment, lupta pentru putere a căpătat o nouă dimensiune După unii autori (R Pikhoy, A Vdovin), aceasta a fost lupta lui I V Stalin cu L P Beria și G M Malenkov pentru revenirea adevăratelor pârghii ale puterii în țară În opinia adversarilor lor (Yu Zhukov), aceasta a fost o luptă între un dur - "șoimul" L P Beria și un susținător al unui curs mai moale - "porumbelul" G M Malenkov, și în acest context celebrul "caz Mingrelian" despre corupție în Comitetul Central al Partidului Comunist (b) din Georgia, a cărui margine, cel mai probabil, a fost îndreptată împotriva L P Beria, care, după cum știți, era Mingrel după naționalitate Dovada indirectă a acestei împrejurări a fost faptul că puțin mai târziu, în aprilie , după demisia lui Per Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Secretarul Comitetului Central al KKE K N Charkviani, locul lui a fost luat de vechiul antagonist L P Beria A I Mgeladze În aprilie , prin eforturile unui apropiat al lui G M Malenkov, ministrul securității de stat al URSS S D Ignatiev a fost înlăturat din funcție, iar apoi șeful de lungă durată (din) al gărzii de corp I V a fost arestat Stalin general-locotenent N S Vlasik Și deja în iulie G M Malenkov și asociații săi de atunci - secretarul Comitetului Central N S Hrușciov și președintele Comitetului de stat de planificare al URSS M Z Saburov a concentrat în mâinile lor toată munca pregătitoare pentru convocarea celui de-al -lea Congres al PCUS (b), care trebuia să legitimeze rolul său de conducere în partid și în stat XIX Congres al PCUS (b) și deciziile sale ( ) În octombrie au avut loc lucrările Congresului al XIX-lea, la care un lider nu foarte în vârstă, ci G M Malenkov, care a convins în cele din urmă țara de cine va deveni adevăratul succesor al lui I V Stalin în cea mai apropiată perspectivă istorică În plus, la acest congres:) conform raportului M Z Saburov, a fost adoptat al cincilea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale a URSS pentru - , care a presupus ritmuri aproape uniforme de dezvoltare a industriilor din grupele "A" și "B" cu % și %, respectiv;) conform raportului N S Hrușciov, a fost adoptată o nouă cartă a partidului și a fost schimbat numele partidului însuși, care acum a devenit cunoscut sub numele de PCUS - Partidul Comunist al Uniunii Sovietice În ultima zi a congresului, a avut loc un Plen organizatoric al noilor membri aleși ai Comitetului Central, la care au avut loc schimbări cardinale în organizarea puterii:) În conformitate cu noua carte a partidului, au fost lichidate Biroul și Biroul Politic al Comitetului Central și a fost creat un nou organism suprem, Prezidiul Comitetului Central) În Prezidiul Comitetului Central au fost aleși de membri și membri candidați În același timp, alături de vechii membri ai Biroului Politic, care făceau parte din acesta la începutul anilor , I V Stalin, V M Molotov și K E Voroșilov, membrii săi erau muncitori de partid și sovietici destul de obișnuiți - L G Melnikov, L I Brejnev, D S Korotchenko, N A Mihailov, A B Aristov, V V Kuznetsov, N G Ignatov și mulți alții) În cadrul Prezidiului Comitetului Central, a fost creat Biroul Prezidiului Comitetului Central, care nu era prevăzut de noua cartă a partidului, în care, potrivit unui număr de istorici (Yu Jukov, Yu Stalin, G M Malenkova, L P Beria, N A Bulganina, N S Hrușciov, K E Voroshilov, L M Kaganovici, M G Pervukhin și M Z Saburova) În noul Secretariat al Comitetului Central au fost aleși membri, printre care rolul principal îl aveau în

continuare vechii secretari ai Comitetului Central - I V Stalin, G M Malenkov, N S Hruşciov, M A Suslov și P K Ponomarenko La acest Plen al Comitetului Central I V Stalin, care a produs asupra tuturor celor prezenți efectul unei bombe care explodează În primul rând, având în vedere bătrânețea și starea de sănătate, a cerut membrilor Comitetului Central demisia sa din toate funcțiile pe care le deținea, care a fost respinsă categoric de toți participanții la ședință În al doilea rând, a izbucnit în critici dure fără precedent la adresa celor mai vechi membri ai conducerii de vârf a partidului - V M Molotov și A I Mi Subiect: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - koyan, care, fiind ales în Prezidiul Comitetului Central, pentru prima dată nu a intrat în "nouă" de conducere - Biroul Prezidiului Comitetului Central Extinderea fără precedent a Prezidiului și a Secretariatului Comitetului Central care a avut loc la acest Plen rămâne încă unul dintre cele mai insolubile mistere ale istoriei Unii autori (R Medvedev, D Volkogonov) sugerează că I V Stalin pregătea un nou proces politic grandios al vechilor membri ai Biroului Politic - V M Molotov, A I Mikoyan, K E Voroshilov și, eventual, L P Beria, și astfel a căutat să camufleze inevitabilele remanieri în eșaloanele superioare ale puterii Alți autori (R Pikhoya) susțin că cele mai înalte organe de partid reînnoite trebuiau să devină un fel de incubator pentru creșterea noilor cadre de conducere ale țării În cele din urmă, al treilea autori (Yu Jukov) consideră că cei mai mulți dintre noii membri ai conducerii de vârf a partidului, mulți dintre care I V Stalin pur și simplu nu știa dacă erau creaturi directe ale lui G M Malenkov, care, după cum se știe, a condus departamentul cheie al organelor de partid al Comitetului Central și a ales personal candidații pentru noul Prezidiu și Secretariat al Comitetului Central În noiembrie , rolul principal al lui G M Malenkov și L P Beria în eșaloanele superioare ale puterii În lipsa sau îmbolnăvirea lui I V Stalin, anume G M Malenkov a devenit președintele ședințelor Prezidiului și Secretariatului Comitetului Central, iar L P Beria - la ședințele Prezidiului Consiliului de Miniștri al URSS Totodată, în noiembrie , "Cazul Medicilor" a început să capete o formă vizibilă, când academicianul P I Egorov și celebrii profesori de medicină V N Vinogradov, V Kh Vasilenko, M S Vovski, B B Kogan, A I Feldman și alții În istoriografia rusă (Zh Medvedev, A Vdovin, R Pikhoya, G Kostyrchenko), acest caz este asociat în mod tradițional cu o campanie generală antisemită dezlănțuită de I V Stalin în - Cu toate acestea, o analiză detaliată a documentelor de arhivă a dat motive unui număr de autori (Yu Jukov) să afirme că G M Malenkov și S D Ignatiev, care, prin "Cazul Doctorilor" privat, a încercat să lege de el fosta conducere a Ministerului Securității Statului URSS, inclusiv generalii V S Abakumov și N S Vlasik, curățați-l de numeroșii protejați ai L P Beria și V S Abakumov și a pus sub controlul său deplin serviciile speciale ale țării Cu toate acestea, L P Beria, cu ajutorul vechiului său coleg, general-locotenent S A Goglidze, care, în locul șefului pensionar al Departamentului de Investigații al MGB, generalul M D Ryumin i s-a încredințat conducerea ulterioară a acestui caz, a evitat cu pricepere această lovitură de la cekisti și a transformat-o exclusiv în "Cazul medicilor ucigași", ale cărui victime ar fi devenit membru candidat al Biroului Politic și secretar al Comitetului Central A S Shcherbakov ( ) și membru al Biroului Politic și secretar al Comitetului Central A A Jdanov ( ) În februarie , a avut loc un eveniment complet imposibil înainte - șeful pe termen lung (din) al Sectorului Special al Comitetului Central al PCUS și secretarul personal I V Stalin general-locotenent A N Posrebyshev Această împrejurare a devenit un prevestitor

al unui deznodământ foarte rapid al luptei în eșaloanele superioare ale puterii Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Tema: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ ŞI CULTURALĂ A URSS ÎN - Plan: Restaurarea sistemului de învățământ și realizările științei sovietice Discuţiile ştiinţifice şi rolul lor în viaţa publică a ţării a) Discuții în științe umaniste și sociale b) Discuții pe probleme de biologie, cibernetică și fizică c) Discuţie pe probleme de lingvistică d) Discuţie asupra problemelor economiei politice Discuții despre patriotism și cosmopolitism Luptă împotriva cosmopolitismului Dezvoltarea literaturii și artei sovietice a) Dezvoltarea literaturii sovietice: realizări și contradicții b) Dezvoltarea artei teatrale și a cinematografiei c) Dezvoltarea artei muzicale sovietice d) Dezvoltarea artei și arhitecturii picturale sovietice Restaurarea sistemului de învățământ și realizările științei sovietice I Stalin însuși și întreaga conducere politică sovietică erau pe deplin conștienți de rolul decisiv al educației, științei și culturii în punerea în aplicare a grandioaselor sarcini istorice cu care se confrunta țara Prin urmare, în ciuda gradului extrem de tensiune din bugetul de stat, s-au găsit fondurile necesare dezvoltării acestora În special, până la sfârșitul celui de-al patrulea plan cincinal, ponderea totală a cheltuielilor pentru educație sa dublat și până în se ridica la , % din produsul intern brut al țării, aproape de două ori mai mult decât în Statele Unite Imediat după sfârșitul războiului, întregul sistem de învățământ primar universal a fost complet restaurat, apoi a fost introdus învățământul universal de șapte ani și a fost creat un nou sistem de școli serale și prin corespondență pentru tinerii muncitori - școli de pregătire în fabrică, comerț, minerit si scoli de constructii si scoli de mecanizare agricola În aceiași ani, toate clădirile școlare distruse în timpul războiului au fost restaurate și au fost construite peste , mii de școli noi Mai mult, în ciuda faptului că încă înainte de război, prin Decretul Consiliului Comisarilor Poporului din URSS, adoptat în octombrie , a fost introdusă în țară o taxă de școlarizare obligatorie, deși mică, pentru toți elevii din clasele - al școlilor secundare, precum și al școlilor tehnice, școlilor de formare a profesorilor și universităților, numărul total de elevi din instituțiile de învățământ liceal, gimnazial de specialitate și superior a crescut semnificativ Potrivit Biroului Central de Statistică al URSS, până la sfârșitul anului , peste , milioane de persoane erau acoperite de sistemul de învățământ în întreaga țară, inclusiv peste , milioane de persoane care studiază în școlile de învățământ general, , milioane de persoane în școlile din sistemul școlar cu rezervă de muncă, în școlile tehnice și instituțiile secundare de specialitate - peste milioane de persoane și în instituțiile de învățământ superior, de asemenea, peste milioane de persoane În plus, au fost create peste de noi institute de formare în domeniul învățământului superior, care produc anual peste de specialiști, foarte necesari Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ ŞI CULTURALĂ A URSS ÎN - pentru restabilirea economiei naţionale a ţării şi dezvoltarea ştiinţei şi culturii naţionale În aceiași ani au fost create aproape toate academiile republicane de științe, iar numărul marilor institute de cercetare a crescut cu aproape o treime În această perioadă, Institutul de Energie Atomică ( ), Institutul de Fizică Experimentală și Teoretică ( ), Institutul de Chimie Fizică ( ), Institutul de Mecanică de Precizie și Tehnologia Calculatoarelor ( ), Institutul de Probleme nucleare ( ), Institutul de Radio Inginerie și Electronică ( ), Institutul de Geofizică Aplicată ( ) și multe altele Mai mult, în anii postbelici, s-a pus un accent deosebit pe dezvoltarea

accelerată a acelor ramuri ale cunoașterii științifice care aveau o semnificație aplicativă și de apărare - fizica nucleară, fizica semiconductorilor, biochimia, biofizica, biologia radiațiilor etc Conducerea țării a acordat o atenție deosebită lucrărilor în domeniul cercetării energiei atomice, unde cele mai mari descoperiri au fost făcute de mulți oameni de știință sovietici, inclusiv academicienii A I Ioffe, P L Kapitsa, I V Kurchatov, A I Alihanov, I K Kikoin, G N Flerov, Yu B Khariton și Ya B Zeldovici Rezultatele acestor lucrări teoretice și experimentale nu numai că au făcut posibilă realizarea rapidă a unei reacții nucleare controlate într-un reactor atomic ( ), crearea bombe atomice ( ) și cu hidrogen ( ) în cel mai scurt timp posibil, dar și începe construcția primei centrale nucleare Obninsk din lume (-) Totodată, academicienii S I Vavilov, I E Tamm, I M Frank și P A Cherenkov a avut o contribuție majoră la studiul și analiza teoretică a fenomenelor de luminescență, pentru care au primit ulterior Premiul Nobel pentru Fizică În plus, principalii fizicieni sovietici au continuat să efectueze cercetări de succes în domeniul fizicii semiconductoarelor (A I Ioffe), fizicii teoretice (L D Landau, E M Lifshits, S I Alikhanov), fizicii chimice (N N Semenov) etc În domeniul științelor matematice s-au realizat realizări majore în domeniul creării primelor calculatoare electronice și al teoriei algoritmilor (M V Keldysh), al dezvoltării teoriei analitice a numerelor și al creării metodei sumelor trigonometrice (I M Vinogradov), fizică matematică, matematică computațională și analiză funcțională (S L Sobolev), teoria funcțiilor, analiză funcțională și topologie algebrică (A N Kolmogorov, M A Lavrentiev), etc Cele mai mari descoperiri teoretice și aplicate ale fizicienilor și matematicienilor sovietici au dat un impuls puternic dezvoltării ingineriei interne, inclusiv mecanicii aplicate și știința rachetelor, unde S P Korolev, V P Glushko, V P Mishin, B E Chertok, M K Yangel, V N Chelomey și mulți alți oameni de știință proeminenți Discuţiile ştiinţifice şi rolul lor în viaţa publică a ţării În perioada postbelică s-au înregistrat progrese majore și în alte ramuri ale cunoașterii științifice, în special în geologie, mineralogie, medicină, chimie, biologie, filologie, lingvistică și istorie Cu toate acestea, dezvoltarea progresivă a acestor științe a fost adesea însoțită de campanii devastatoare care le-au cauzat un rău relativ În același timp, contrar afirmațiilor antistaliniștilor noștri autohtoni (A Bezborodov, G Kostyrchenko, E Zubkova), multe dintre aceste disertații Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Discuțiile au fost rezultatul ostilității banale și a luptei de clan a diferitelor grupuri științifice și nu au fost inspirate personal de I V Stalin sau "satrapii săi din ideologie" Mai mult, o serie dintre aceste discuții și campanii, în special "filosofice" și "literare", au fost legate direct de o luptă acerbă pentru putere și au avut o legătură indirectă cu politica partidului în domeniul științei și culturii a) Discuții în științe umaniste și sociale În ianuarie - iunie , au avut loc două discuții cunoscute pe marginea cărții șefului Departamentului de propagandă și agitație al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor, academicianul G F Alexandrov "Istoria filozofiei vest-europene" ( ), care a primit Premiul Stalin cu doar un an în urmă De la bun început a fost clar că această "discuție filozofică" a fost mult mai legată de lupta pentru putere și de dorința de a înlătura unul dintre nominalizații de seamă A A Jdanov, însă, indirect, a avut consecințe de amploare pentru toate științele sociale În special, această lucrare a fost supusă unor critici destul de dure, dar destul de corecte și justificate pentru obiectivismul idealist, toleranța față

de idealismul burghez și decadența, precum și pentru lipsa de "entuziasm polemic" în critica doctrinelor filosofice burgheze și a "vegetarismului fără dinți" ", incapabil să conducă o luptă nemiloasă împotriva obiectivismului burghez Desigur, după o critică atât de devastatoare la adresa lui G F Aleksandrov a fost imediat demis din activitatea Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune, dar în mod neașteptat pentru toată lumea, cu toate acestea, în niciun caz pentru inițiați, a fost numit director al Institutului de Filosofie al Academiei de Științe a URSS, ceea ce a dovedit încă o dată aspectul pur politic al acestei discuţii de mare profil Apoi, în mai , a avut loc o nouă discuție, dar de data aceasta bazată pe cartea celebrului economist sovietic Academician E S Varga "Schimbări în economia capitalismului ca urmare a celui de-al Doilea Război Mondial" ( ), unde prevederile a două dintre capitolele sale - "Rolul sporit al statului în economia Țărilor Capitaliste" și "Regularea economia și lipsa de plan în țările capitaliste în timpul războiului" - au fost criticate în mod special Venerabilul om de știință a fost privit ca o "greșeală științifică și politică majoră" prin concluziile sale, sincer "non-marxiste" despre posibilitatea existenței "capitalismului organizat", despre progresul progresiv al forțelor sale productive, despre slăbirea clasei contradicțiile și capacitatea multor state burgheze de a se reforma, menite să netezească cele mai flagrante antagonisme sociale ale societății burgheze etc Mai mult, academicianul E S Varga a fost supus unui membru al Biroului Politic al Comitetului Central și președinte al Comitetului de Stat de Planificare al URSS, academicianul N A Voznesensky, care cu doar un an în urmă, bazându-se pe această lucrare a academicianului dezamăgit, a pledat pentru ajustarea cursului economic al țării atunci când elaborează al patrulea plan cincinal și lucrează la un nou program de partid Rezultatul acestei discuții a fost decizia de a închide Institutul de Economie Mondială și Politică Mondială, pe care academicianul E S Varga a condus din , iar publicarea noilor sale lucrări a fost interzisă Lucrările cunoscutului istoric sovietic Academician E V Tarle, care chiar înainte de război și în anii războiului a publicat o serie de lucrări științifice strălucitoare - Napoleon ( ), Invazia Rusiei de către Napoleon ( ), Talleyrand ( ), Amiralul Ushakov pe Marea Mediterană Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ ŞI CULTURALĂ A URSS ÎN - mare" ( ), "Nakhimov" ( ) și o serie de altele Funcționari zeloși de partid și "șacalii lor credincioși din știință" l-au insultat în toate modurile posibil pe venerabilul om de știință pentru o serie de erori metodologice, în special subiectivismul idealist, înlocuirea unei analize de clasă a faptelor istorice cu linii directoare revizioniste despre interesele speciale ale statului național a Rusiei etc O critică deosebit de ascuțită și chiar vulgară la adresa academicianului E V Tarle a fost pedepsită pentru o poziție eronată cu privire la natura justă a Războiului Crimeii, pentru justificarea războaielor Ecaterinei a II-a și a dorinței ei de a întoarce Rusia la granițele sale istorice naturale, pentru interpretarea greșită a Campaniei externe a armatei ruse din timpul războaielor napoleoniene, pentru încercând să nege rolul de jandarm al Rusiei țariste sub Nicolae I, pentru dorința de a crea dintr-un număr de generali țariști, în special M D Skobeleva, M I Dragomirova și A A Brusilov, eroii poporului rus etc Cu toate acestea, în aceiași ani, dar din poziții ideologice diferite, au fost criticate și lucrările multor alți istorici sovietici, în special, academicienii R Yu Vipper, K A Kosminsky, A S Brusalimsky și I I Monetărie, care, dimpotrivă, au fost

acuzate că au înjosit ideile de patriotism și că au subjugat rolul poporului rus în istoria întregii omeniri etc Potrivit unui număr de autori liberali moderni (M Zenina, A Danilov, A Pyzhikov, A Bezborodov), discuțiile pe frontul umanitar au devenit vestigii ale unei înăspriri a controlului ideologic în alte domenii ale cunoașterii științifice, precum și inutilitatea sperantelor de extindere a contactelor stiintifice cu colegii straini, libertatea discutiilor si opiniilor stiintifice, liberalizarea generala postbelica etc Cu toate acestea, astfel de aprecieri sunt dictate în mare măsură doar de conjunctură și nu țin cont de contextul general al unei noi runde de luptă ideologică pe frontul ideologic și politic, care a escaladat brusc odată cu începutul Războiului Rece și renașterea ideilor a mondialismului în mintea multor politicieni occidentali și ideologi ai cosmopolitismului b) Discuții pe probleme de biologie, cibernetică și fizică În anii postbelici s-a dezvoltat o situație foarte dificilă în știința biologică, unde două grupuri ireconciliabile s-au ciocnit din nou într-o luptă mortală - academicianul T D Lysenko ("Michurintsy") și academicianul I I Schmalhausen ("Weismanniştii") Este bine cunoscut faptul că, cu puțin timp înainte de război, grupul academicianului T D Lysenko, care în a preluat funcția de președinte al VASKhNIL, cu sprijinul activ al lui I V Stalin a primit o poziție de monopol de facto în agrobiologie, ceea ce a dus în cele din urmă la demiterea efectivă a multor oponenți ai săi, inclusiv a unor mari geneticieni, fiziologi, morfologi și solisti sovietici S I Alikhanova, B M Zavadovsky, P N Konstantinova, A A Lyubishcheva, P I Lisitsyn și o serie de alți oameni de știință La instrucțiunile personale ale lui I V Stalin, care a căutat cu încăpățânare diverse modalități de a rezolva problema cerealelor din țară, academicianul T D Timp de mulți ani, Lysenko a efectuat diverse experimente privind selecția grâului ramificat și l-a convins în toate modurile posibile pe lider că, în viitorul apropiat, descoperirile sale științifice vor face o adevărată revoluție în selecția mondială I V Stalin nu numai că a crezut în geniul special al "academicianului poporului", care în anii de război a hrănit de facto jumătate din țară cu cartofii și meiul săi hibrizi, dar a dat și voie pentru înfrângerea finală a tuturor oponenților săi științifici Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Cert este că în martie , la a doua conferință genetică a Universității de Stat din Moscova, în care academicianul N V Tsitsin, profesorul N P Dubinin, A R Zher-bak, Ya L Glembotsky, M S Navashin și o serie de alți oponenți ai direcției "Michurin" în știința biologică, academicianul D T Lysenko și susținătorii săi au fost supuși unor critici derogatorii Ca răspuns la acest Sabat, patronii influenți ai președintelui Academiei Ruse de Științe Agricole, în special ministrul Agriculturii al URSS I A Benediktov, ministrul fermelor de stat pentru cereale și animale din URSS P P Lobanov și ministrul șeptelului al URSS A I Kozlov s-a adresat Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune printr-o scrisoare adresată celor trei secretari ai Comitetului Central - A A Zhdanova, A A Kuznețov și G M Popov, în care s-au lovit de adversarii D T Lysenko Cu toate acestea, în aparatul personal al A A Jdanov, adversarii săi au primit în mod destul de neașteptat un sprijin puternic Mai mult, în aprilie , fiul său, Yu A Jdanov, care tocmai fusese numit noul șef al Departamentului de Științe al Direcției de Propaganda a Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune, a susținut geneticienii sovietici în raportul său "Probleme controversate ale darwinismului modern", la un seminar pentru lectori ai comitetelor regionale și regionale de

partid În această situație, academicianul T D Lysenko a scris de urgență o scrisoare adresată lui I V Stalin și A A Jdanov, în care a subliniat că "a devenit foarte greu de muncit" și literalmente "a căzut" din cauza acuzațiilor constante nefondate ale susținătorilor "tendinței metafizice în biologie", care sunt susținuți puternic de o serie de oameni din Aparatul Comitetului Central La sfârşitul lunii iulie T D Lysenko a fost primit de I V Stalin, la început doar în prezența lui G M Malenkov, apoi alți membri ai Biroului Politic al Comitetului Central - L P Beria, N A Voznesensky, A I Mikoyan, N A Bulganin și L M Kaganovici Rezultatul acestei întâlniri nu este cunoscut cu certitudine, dar doar câteva zile mai târziu a fost convocată celebra sesiune din august a VASKhNIL, la care au fost făcute rapoarte de către membrul Biroului Politic, secretarul Comitetului Central G M Malenkov și academicianul D T Lysenko, care a marcat cu severitate teoria cromozomală a eredității și a geneticii în sine drept o pseudoștiință ostilă și burgheză bazată pe notoriul Weismannism-Morganism-Mendelism, care nu avea nicio bază metodologică Ca urmare a acestei sesiuni, la mijlocul lunii august , a fost adoptată Rezoluția Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor "Cu privire la măsurile de consolidare a instituțiilor biologice ale Academiei de Științe a URSS", în care Comitetul Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune "a remarcat în mod direct conducerea nesatisfăcătoare a Prezidiului Academiei de Științe a instituțiilor biologice ale Academiei" și a subliniat că "într-un număr de institute și laboratoare biologice ale URSS Academia de Științe, cu sprijinul Biroului Departamentului de Științe Biologice, a fost neglijată direcția avansată Michurin în biologie și au fost susținute conceptele metafizice ale adepților teoriilor reacționare ale lui Weismann, Mendel și Morgan " Desigur, acest Decret a lansat o campanie similară și în alte ramuri ale științei biologice, unde mulți oameni de știință de seamă, inclusiv academicienii L A Orbeli, A D Speransky, P K Anokhin, I S Beritashvili și alții care își vor pierde pozițiile de conducere în instituțiile academice și oportunitatea de a lucra în specialitatea lor Trebuie să spun că după moartea lui I V Stalin și infama "Scrisoarea celor trei sute", trimisă Comitetului Central al PCUS în octombrie , și mai ales în perioada "perestroikei lui Gorbaciov" și "vremurilor grele ale lui Elțin", prin eforturile unor astfel de "istorici ai științei" precum provocatorul S E Shnol ("Eroi, răufăcători, conformiști ai rusului Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ ŞI CULTURALĂ A URSS ÎN - știință") și povestitorii V D Esakov și E S Levin ("Curțile de onoare" ale lui Stalin,), o matrice absolut falsă a fost introdusă destul de deliberat în opinia publică largă, despre care, spun ei, T D Lysenko și toți "Michuriniții" au fost retrograzi și călăi înveterați care au ruinat floarea științei biologice sovietice și au distrus toată genetica sovietică Dar, în realitate, nici D T Lysenko și nici "Michuriniții" nu au negat în niciun caz însăși legile geneticii, ci doar s-au opus absolutizării lor și au susținut că) condițiile de viață ale plantelor și animalelor le afectează ereditatea,) schimbările în condițiile de viață ale animalelor și plantelor pot provoacă modificări destul de precise în ereditatea lor,) prin modificarea conștientă a acestor condiții, adică "educarea" plantelor și animalelor, se pot obține modificări direcționate în trăsăturile lor moștenite,) se moștenesc o serie de trăsături dobândite, ceea ce înseamnă că extracromozomiale transmiterea trăsăturilor ereditare este destul de posibilă etc Toate aceste prevederi ale învățăturilor lui T D Lysenko au fost fundamentate în detaliu, atât prin date experimentale

specifice ale practicii sale personale de lungă durată, cât și prin munca altor crescători cunoscuți, cât și prin argumente teoretice preluate din lucrările unor proeminenți oameni de știință ruși, inclusiv K A Timiryazev Desigur, principalele prevederi ale "biologiei lui Michurin" erau în contradicție semnificativă cu teoriile lui A Weisman, T Morgan și moștenitorii lor Mai mult decât atât, aceste discrepanțe nu erau doar de natură științifică, ci metodologică și ideologică, așa că nu este o coincidență faptul că mulți "weismanniști" au fost susținători ai infamei "eugenie" - teoria rasială anglo-saxonă a lui F Galton, bazată pe descoperiri al vărului său C Darwin, luat apoi în serviciu naziștilor germani și europeni Trebuie spus că recent în cercurile științifice liberale au început să afirme și că în perioada stalinistă, cibernetica a fost declarată o pseudoștiință reacționară similară, a cărei formare și dezvoltare a fost asociată cu opera celebrului filozof și matematician american N Wiener , care a fost autorul celebrei lucrări "Cibernetică, sau Control și comunicare în animal și mașină" ( ) Se presupune că propagandiştii de partid sovietic, la ordinul direct al liderului, au început în toate modurile posibile să nege existenţa unor legi generale pentru primirea, stocarea, transmiterea şi prelucrarea informaţiilor şi să afirme că această pseudoştiinţă a fost creată de imperialiştii insidioşi pentru a aprinde focul unui nou război mondial și dezinformarea opiniei publice mondiale Între timp, este bine cunoscut faptul că I V Stalin a fost o persoană educată enciclopedic și, spre deosebire de actualii liberali semi-alfabetizați, a studiat lucrările marelui Platon și a construit inițial întregul sistem de guvernare ca fiind cibernetic, așa că a spune că a urmat această disciplină științifică este pur și simplu absurd Sub el a fost creată această nouă ramură puternică a științei sovietice în URSS și au fost construite zeci de institute de cercetare și fabrici care produc dispozitive cibernetice, au fost create școli științifice întregi, au fost instruiți noi personal științific și de inginerie, au fost scrise manuale și multe universităţile ţării au început să formeze specialişti în cibernetică În special, deja în , sub îndrumarea Doctorului în Științe Fizice și Matematice S A Lebedev din Kiev, au început lucrările la crearea primei mașini electronice de calcul mici (MESM) Apoi, în , pe baza fabricii de mașini de calcul și analitice din Moscova, numită după Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - V D Au fost create Kalmykov, Institutul de Cercetare Științifică a Mașinilor Electronice Matematice (SKB-) și Institutul de Cercetare Științifică "Schetmash", iar în Alma-Ata au fost deschise două laboratoare de mașini și matematică computațională În , angajații Institutului Energetic G M Krizhizhanovsky doctor și candidat la științe tehnice I S Brook și B I Rameev a primit un certificat de autor pe un computer cu un autobuz comun, iar un an mai târziu au creat computere sovietice unice "Strela" și "Ural", în care, pentru prima dată în lume, în loc de tuburi electronice, diode semiconductoare (cuprox) au fost instalate etc Fără îndoială că s-au făcut mult mai mult în realitate, doar că multe lucrări au fost clasificate și apoi date uitării pe vremea lui N S Hrușciov însă, chiar și din aceste informații fragmentare, se poate înțelege pe deplin că a fost sub I V Stalin, a fost lansat un singur proiect cibernetic puternic, care acoperă zeci de instituții științifice și fabrici din țară La sfârșitul anului , au început pregătirile pentru Conferința Fizicienilor din întreaga Uniune pentru a corecta greșelile făcute în literatura de fizică educațională, în special, separarea fizicii de fundamentele diamat și închinarea excesivă a numelor unor oameni de

știință străini remarcabili la în detrimentul unor fizicieni ruşi nu mai puţin remarcabili Mai mult decât atât, funcționarii de partid deosebit de zeloși și-au pus sarcina directă de a zdrobi complet "einsteinianismul" în fizica sovietică, deoarece atunci A Einstein a devenit unul dintre cei mai înflăcărați promotori ai ideilor de mondialism și ai creării unui guvern mondial Această poziție, sincer antisovietică, a lui A Einstein a găsit o mustrare demnă într-o scrisoare de la principalii fizicieni sovietici - academicienii S I Vavilova, N N Semenov, A F Ioffe și A A Frumkin, precum și în articolul "Despre neglijența în politică și persistența în iluzii", care a fost publicat în noiembrie în revista Novoye Vremya Cu toate acestea, pregătirile pentru întâlnire au continuat activ, iar în ajunul convocării acesteia a fost publicată o colecție specială de articole "Împotriva Zdealismului în fizica modernă", în care mulți oameni de știință de seamă, inclusiv academicienii L D Landau, I E Tamm, Yu B Khariton, Ya B Zeldovich, V L Ginzburg, A F Ioffe și alții Din fericire, toată perniciozitatea Conferinței întregii uniuni a fizicienilor programată pentru martie s-a realizat curând atât în Comitetul pentru problema atomică, cât și la insistențele lui L P Beria și I V Kurchatov, tot acest Sabbat, care amenința cu consecințe ireparabile pentru soluționarea problemei atomice, a fost imediat anulat c) Discuţie pe probleme de lingvistică În , I Stalin a luat parte personal la o cunoscută discuție despre problemele lingvisticii În acest moment, binecunoscuta învățătură a academicianului N Ya Marr, creat de el la sfârșitul anilor și care a devenit singura învățătură marxistă adevărată în lingvistică, a dezvăluit clar eșecul înseși fundamentele ei Spre deosebire de ideile lingvistice tradiționale despre dezintegrarea treptată a unei singure limbi părinte în limbi separate, dar înrudite genetic, noua predare a afirmat exact contrariul, și anume că toate limbile au apărut independent una de cealaltă Academicianul N Ya Marr credea că vorbirea sonoră primară consta din doar patru elemente principale - așa-numitele "strigăte difuze" care au apărut în procesul de evoluție a procesului de muncă Apoi, aceste limbi primitive au suferit procese de încrucișare, în urma cărora două Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ ŞI CULTURALĂ A URSS ÎN - limbile înrudite s-au transformat într-o a treia, care era în egală măsură un descendent al ambelor limbi și așa mai departe La momentul înființării sale, teoria lui N Ya Marra era foarte în ton cu ideile de atunci despre iminenta revoluție proletariană mondială și ideea de a crea o singură limbă mondială Așa cum "așa cum omenirea trece de la ferme artizanale disparate și forme de proprietate la o economie mondială comună, tot așa limbajul avansează cu pași gigantici de la diversitatea originală la o singură limbă mondială" - N Ya Marr este teza principală a teoriei sale a lingvisticii Cu toate acestea, la începutul anilor în urma luptei împotriva cosmopolitismului, această doctrină a căpătat un caracter vădit antisovietic și chiar rusofob Mai mult, bazându-se pe articolul stalinist recent publicat "Leninismul și problema națională", scris de el încă din anii , o serie de teoreticieni deosebit de zeloși din lingvistică au început să sculpteze urgent noi teorii în lingvistică De exemplu, faimoasa girouță literară D I Zaslavsky, într-unul dintre articolele sale, a fost de acord că, așa cum "latina era limba lumii antice și a Evului Mediu timpuriu, franceza limba claselor conducătoare ale epocii feudale și engleza limba mondială a erei capitaliste, tot așa limba rusă va deveni limba mondială " era socialismului Curând, discuția în lingvistică a căpătat un aspect politic pronunțat, care a implicat nu numai lingviști și

filologi sovietici de seamă, inclusiv academicienii V V Vinogradov, A A Reformatsky și A S Chiko-bava, dar și un număr de mari lucrători de partid, în special al doilea secretar al Comitetului Central G M Malenkov și primul secretar al Comitetului Central al PC(b) al Georgiei K N Charkviani I V a pus personal capăt acestei dispute prelungite Stalin, care în vara anului a publicat faimosul său pamflet Marxism and Linguistics Principalul patos al acestei noi lucrări teoretice a liderului a fost negarea completă a principalelor prevederi ale teoriei lingvistice a lui N Ya Marra În special, prevederile sale privind clasa și natura suprastructurală a limbajului, etapele dezvoltării sale și alte descoperiri "științifice" au fost direct numite "antimarxiste" și ostracizate În plus, I V Stalin a respins complet ideea transformării limbii ruse într-o limbă mondială și a subliniat semnificația ei specială ca una dintre cele mai mari limbi zonale, care va deveni cel mai puternic mijloc de comunicare interetnică a tuturor popoarelor din lagărul socialist d) Discuţie asupra problemelor economiei politice În mai , la instrucțiunile personale ale lui I V Stalin, Biroul Politic al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune, a decis să scrie un nou manual de economie politică, căruia i sa ordonat să creeze un grup de economiști cunoscuți condus de K V Ostrovityanov, L A Leontiev și D T Shepilov Un an mai târziu, structura acestui manual a fost prezentată Biroului Politic și simultan trimisă spre discuție diferitelor structuri științifice, de partid și economice, după care a fost convocată în noiembrie Conferința economică a întregii uniuni, condusă de G M Malenkov În cadrul acestei conferințe au avut loc peste douăzeci de sesiuni plenare, la care au participat de oameni de știință, inclusiv economiști de seamă precum I A Anchishkin, E S Varga, V S Nemchinov, A N Notkin, A M Rumyantsev și alții Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Pe baza materialelor acestei discuții, autorii manualului au pregătit și trimis la I V Stalin, propuneri de îmbunătățire a aspectului, eliminarea erorilor și inexactităților, informații despre probleme controversate etc La începutul lunii februarie , I V Stalin a răspuns discuției și materialelor prezentate cu lucrarea sa teoretică "Observații asupra problemelor economice legate de discuția din noiembrie " După ce și-a exprimat o serie de propriile sale comentarii cu privire la conținutul noului manual, el nu a fost de acord cu critica scandaloasă adusă aspectului acestuia, considerând că "proiectul acestui manual se află deasupra tuturor manualelor existente" Prin decizia Biroului Politic, autorilor săi li s-a acordat încă un an pentru a finaliza acest manual, iar I V Stalin s-a redus la a scrie comentarii la noul proiect și a răspunde la întrebările unui număr de economiști Atunci scrisorile sale "Răspuns tovarășului Notkin Alexandru Ilici", "Despre greșelile tovarășului Iaroșenko L D " au fost publicate în presa sovietică centrală și "Răspuns către tovarășii Sanina A V și Venzher V G " Mai târziu, la începutul anului , conținutul acestor scrisori a fost inclus în cartea sa "Probleme economice ale socialismului în URSS", care a devenit ultima lucrare teoretică a lui I V Stalin În această lucrare teoretică a liderului, economia de piață a fost de fapt complet respinsă, statulizarea în continuare a tuturor structurilor economice din țară, dezvoltarea prioritară a industriilor grele, transformarea proprietății fermelor cooperatiste-colective în proprietate de stat și reducerea sfera circulației mărfurilor au fost fundamentate În plus, această lucrare conținea o serie de prevederi politice importante, inclusiv inevitabilitatea războaielor sub capitalism și distrugerea imperialismului ca purtător principal al amenințării unui nou război

mondial Gradul de contradicții interne ale sistemului capitalist a fost, de asemenea, semnificativ supraestimat, iar capacitatea acestuia de a reglementa eficient cele mai acute conflicte și probleme sociale, financiare și industriale a fost respinsă I V Stalin a declarat, de asemenea, în mod clar depășite sau insuportabile o serie de prevederi ale clasicilor marxism-leninismului De exemplu, binecunoscuta propoziție a lui F Engels că tocmai eliminarea producției de mărfuri ar trebui să devină prima condiție pentru o revoluție socialistă a fost numită incorectă I V Stalin a susținut că legile producției de mărfuri funcționează și sub socialism, dar efectul lor este limitat De asemenea, teza lui Lenin despre creșterea accelerată a capitalismului în epoca imperialismului a fost declarată învechită și s-a afirmat că, în condițiile istorice moderne, creșterea producției în țările burgheze se va desfășura pe o bază economică restrânsă, întrucât volumul producției din ele vor scădea constant etc Cu toate acestea, concluzia cea mai semnificativă a ultimei lucrări teoretice a liderului a fost prevederea privind posibilitatea construirii comunismului în URSS chiar și în condiții de încercuire capitalistă Pentru a rezolva această sarcină istorică, a fost necesar să se îndeplinească trei condiții obligatorii) să asigure nu numai organizarea rațională a forțelor productive, ci și creșterea continuă a întregii producții sociale cu dezvoltarea prioritară a producției de mijloace de producție, ceea ce va face posibilă realizarea reproducerii extinse a întregii economii naționale a tara;) prin tranziții treptate, ridicarea proprietății agricole colective la nivelul proprietății publice și înlocuirea treptată a circulației mărfurilor cu un sistem de schimb direct de produse și acoperirea cu acesta a tuturor produselor producției sociale Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ ŞI CULTURALĂ A URSS ÎN - și, în final,) să realizeze o creștere culturală semnificativ mai mare a societății sovietice, care ar putea asigura tuturor membrilor săi dezvoltarea cuprinzătoare a abilităților lor fizice și mentale Este clar că această ultimă lucrare a liderului a devenit imediat subiect de laude nestăpânite pe paginile tuturor publicațiilor tipărite, în lucrările multor oameni de știință și la Congresul al XIX-lea al PCUS (b) Cu toate acestea, conform multor martori oculari, un număr de membri ai Biroului Politic al Comitetului Central, în special V M Molotov și A I Mikoyan, a perceput destul de critic unele dintre prevederile acestei lucrări, și anume teza stalinistă despre eliminarea iminentă a relațiilor de mărfuri și trecerea la schimbul direct de produse Aprecieri la fel de critice asupra principalelor prevederi ale acestei ultime lucrări a liderului au fost date mult mai târziu, și nu numai în literatura liberală, ci și în literatura patriotică, în special, de cunoscuții economiști L I Abalkin și V Yu Katasonov Discuții despre patriotism și cosmopolitism Lupta cu cosmopolitismul Prima înțelegere teoretică a fenomenului cosmopolitismului în comparație cu patriotismul și naționalismul a fost propusă de O V Kuusinen în articolul său "Despre patriotism", care a fost publicat în ianuarie în revista "New Time" Constatând creșterea masivă a mișcărilor patriotice în diferite țări ale lumii în timpul anilor de război, el a afirmat că în trecut patriotismul susținătorilor doctrinei comuniste a fost deformat în mod deliberat de către dușmanii clasei muncitoare, deoarece această teză în sine era în interesele naționaliștilor burghezi de orice tip Cu toate acestea, interesele de clasă ale clasei muncitoare și ale țărănimii muncitoare nu contrazic deloc ideile de adevărat patriotism și nu au nimic în comun nici cu naționalismul burghez, nici cu cosmopolitismul burghez, care mărturisesc o atitudine

indiferentă față de interesele Patriei lor Cosmopolitismul este o ideologie pur burgheză, complet străină de clasele muncitoare, caracteristică exclusiv reprezentanților caselor bancare internaționale și cartelurilor internaționale, ai celor mai mari dealers și speculatori bursieri, care trăiesc după principiul "unde este bine, există patrie " Noi încercări de a aduce o bază teoretică ideologiei cosmopolitismului au fost articolele tinerilor, dar care au câștigat rapid în greutate, ale ideologului de partid al noului val, prim-adjunctul șefului Departamentului de propagandă și agitație al Comitetului Central al tuturor Uniunea Partidul Comunist al Bolșevicilor D T Shepilov - "Despre patriotismul sovietic" ( ) și director al Institutului de Filosofie al Academiei de Științe a URSS Academician G F Alexandrov - "Cosmopolitismul - ideologia burgheziei imperialiste" ( ), care au fost publicate în Pravda și jurnalul academic "Probleme de filosofie" Aceste articole afirma în mod explicit că ideologia cosmopolitismului este cea mai reacționară ideologie burgheză, propovăduind respingerea tuturor tradițiilor naționale, a demnității naționale și a mândriei naționale Această ideologie este complet impregnată de ideile de nihilism și este principala armă a burgheziei tuturor țărilor în lupta împotriva mișcării de eliberare națională și revoluționară a clasei muncitoare și a țărănimii muncitoare din întreaga lume Deci lupta Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - cu cosmopolitismul nu este doar o luptă a ideologiilor, el are caracterul unei lupte de clasă împotriva burgheziei reacţionare şi a agenţilor ei plătiţi din ţară şi din străinătate Conform opiniei corecte a multor autori moderni (A Vdovin, A Barsenkov, V Kozhinov), relevanța politică deosebită a luptei împotriva ideologiei cosmopolitismului s-a dezvăluit pe măsură ce au apărut diverse proiecte de unificare a popoarelor și statelor Lumea occidentală la scară regională și globală Chiar și în anii războiului, această idee a fost promovată activ de prim-ministrul britanic de atunci W Churchill, care a susținut ferm sloganul creării Statelor Unite ale Europei sub auspiciile Statelor Unite, ministrul britanic de externe E Bevin, care imediat după război a exprimat ideea creării unei Adunări Mondiale a Popoarelor cu legi mondiale unite, tribunal mondial și poliție internațională și multe altele Mulți oameni de știință și oameni de afaceri americani s-au alăturat corului acestor mondialiști În special, în septembrie , celebrul fizician A Einstein, într-o scrisoare deschisă adresată șefilor de delegații ai statelor membre ONU, a propus reorganizarea Adunării Generale a ONU într-un parlament mondial care funcționează permanent, care are dreptul de a emite legi mondiale obligatorii pentru toate statele lumii Și mai sincer, ideile de mondialism au fost alimentate de "mișcarea federaliștilor mondiali" condusă de un mare bancher american, primul președinte al Băncii Mondiale, Yu Mai mult, acest "proiect Harvard", care vizează distrugerea patriotismului sovietic și înlocuirea lui cu "valori universale" pe deplin compatibile cu patriotismul tradițional pervertit al americanilor înșiși, a fost susținut activ de președintele G Truman, care în timpul campaniei electorale a vorbit deschis despre o republică mondială "ca viitorul apropiat al întregii omeniri" Desigur, I V Stalin a înțeles perfect "fenomenul cosmopolitismului" și a legat direct ascensiunea sa extraordinară cu lupta imperialismului american pentru a dobândi dominația mondială În vara lui , pe paginile proiectului unui nou program de partid, el sublinia direct necesitatea înfrângerii ideologice a teoriilor cosmopolitismului, crearea Statelor Unite ale Europei și a unui guvern mondial Prin urmare, toate încercările

istoricilor și publiciștilor noștri liberali de origine (Zh Medvedev, O Budnitsky, O Khlevnyuk, G Kostyrchenko, V Esakov, E Levina, A Kimmerling) de a prezenta lupta împotriva cosmopolitismului ca un fruct de o imaginație bolnavă sau paranoia I V Stalin și satrapii săi ideologici, infectați cu antisemitism peșteră, nu au motive serioase Lupta împotriva cosmopolitismului a fost o consecință directă a subversiunii ideologice a țărilor occidentale în relațiile țării noastre și a fost dictată de motive și împrejurări obiective Inițial, o campanie de amploare împotriva cosmopolitismului a fost condusă de principalul ideolog al partidului, al doilea secretar al Comitetului Central A A Jdanov și noua conducere a Departamentului de propagandă și agitație al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune - secretar al Comitetului Central M A Suslov și primul său adjunct, generalul-maior în retragere D T Shepilov În măruntaiele aparatului central de partid au fost elaborate principalele linii directoare conceptuale și au fost determinate principalele scopuri și obiective ale acestei companii Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ ŞI CULTURALĂ A URSS ÎN -) În prima etapă (-), campania de întărire a patriotismului sovietic a fost de natură mai teoretică și a fost îndreptată împotriva tendinței generale de servilism față de civilizația occidentală, care a început să domine în rândul unei părți a intelectualității științifice și culturale sovietice În primăvara anului , pentru o campanie pe scară largă de eradicare a servilismului, s-a decis să se folosească cazul profesorului N G Klyueva și soția ei, profesorul G I Roskin, care s-a oferit să-și publice cartea "Biotherapy of Maligne Tumors" ( ) în străinătate În mai , acest fapt flagrant a devenit subiectul unei discuții speciale la o ședință a lui I V Stalin și A A Jdanov cu conducerea Uniunii Scriitorilor din URSS A A Fadeev, B L Gorbatov și K M Simonov În timpul convorbirii I V Stalin a discutat despre ideile principale ale scrisorii închise către organizațiile de partid și a declarat sincer că "inteligentia noastră nu a cultivat suficient sentimentul patriotismului sovietic" și că există "admirație nejustificată pentru cultura străină", deoarece "sunt obișnuiți să se considere în poziţia discipolilor veşnici" În iunie , Ministerul Sănătății al URSS a organizat primul "proces de onoare" asupra acestor oameni de știință, iar o scrisoare închisă a Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune "Cu privire la cazul profesorilor N G Klyueva" a fost trimise tuturor organizațiilor de partid din țară și Roskin G I În această scrisoare, Comitetul Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune a afirmat că acest caz de mare profil mărturisește în mod vizibil starea morală și politică defavorabilă gravă a intelectualității sovietice, infectată cu boala servilismului și rămășițele "blestematei" trecut", care sunt folosite cu pricepere de agenții de informații străini pentru a-și atinge scopurile josnice Scrisoarea s-a încheiat cu propunerea de a crea "curți de onoare" pentru toate infracțiunile similare, iar în curând acestea au fost create în toate instituțiile științifice și de învățământ ale țării, în agenții guvernamentale, ministere, uniuni de creație și au funcționat în următorii doi ani) În a doua etapă (-), campania împotriva cosmopoliților fără rădăcini a început să capete un pronunțat caracter antisemit Dacă la început adepții anonimi ai anumitor direcții și tendințe științifice au fost adesea prezentați ca cosmopoliți, de exemplu, școala academicianului A N Veselovsky în critica literară sau școala academicianului M N Pokrovsky în știința istorică, apoi, de-a lungul timpului, printre cosmopoliții fără rădăcini, au început să apară tot mai mult reprezentanți ai

intelectualității evreiești Potrivit mai multor autori moderni (V Kozhinov, A Vdovin, A Barsenkov), această situație a fost cauzată de o serie de motive pur obiective, și nu doar de I V Stalin, care ar fi avut o ură specială pentru această națiune: a) În mod tradițional, evreii erau reprezentați în rândurile inteligenței sovietice într-o proporție destul de mare, de multe ori mai mare decât în populația țării însăși, și participau activ la lupta politică și ideologică din diferite părți ale baricadelor De exemplu, printre șefii de departamente, laboratoare și sectoare ale diferitelor departamente ale Academiei de Științe URSS, numărul lor a fost de - %, la Institutul de Istorie al Academiei de Științe URSS - %, iar în Uniunea de Scriitorii URSS - % Într-o astfel de situație, orice bătălii ideologice semnificative și presiunea autorităților asupra inteligenței sovietice au fost prezentate ca fenomene de natură pur antisemită Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - b) Activitățile subversive ale Comitetului Evreiesc Antifascist (JAC), înființat în subordinea Biroului de Informații Sovietic în Inițial, acest Comitet, care era condus de celebrul regizor de teatru S M Mikhoels, într-adevăr, a oferit o oarecare asistență în lupta comună împotriva nazismului german, devenind un fel de mașină de propagandă și beneficiar de asistență financiară din partea diferitelor structuri și organizații evreiești din străinătate Cu toate acestea, la scurt timp, imediat după încheierea războiului, evreia mondială, în primul rând sioniști de orice tip, a început să-și umfle reputația de unici martiri ai nazismului și să alcătuiască în mod activ o falsă teorie a Holocaustului - genocidul deliberat al germanilor Naziști exclusiv din poporul evreu La această campanie de propagandă au participat și mulți membri ai JAC, în special scriitorii cunoscuți I G Ehrenburg și V S Grossman, care în și-a publicat "Cartea neagră" despre genocidul poporului evreu în anii de război într-o editură americană Această teorie a Holocaustului, care contrazice direct doctrina oficială sovietică a atrocităților naziștilor împotriva tuturor popoarelor lumii, inclusiv a slavilor, a fost percepută extrem de negativ de conducerea politică sovietică Respingere și mai mare a I V Stalin, A A Zhdanova, G M Malenkov și alți lideri sovietici au fost provocați de cererea ilegală a unor personalități marcante ale JAC (S M Mikhoels, I S Fefer, P D Markish) pentru crearea autonomiei evreiești în Crimeea și sprijinirea lor activă a statului creat Israel, care din de la început a ocupat în mod deschis poziţia pro-americană Cu toate acestea, cel mai frapant lucru pentru I V Stalin a fost faptul că aceste pretenții ale liderilor JAC și entuziasmul lor deosebit pentru crearea Israelului au fost susținute activ de soțiile celor mai bătrâni doi membri ai Biroului Politic și de cei mai apropiați asociați ai săi V M Molotov și K E Voroshilov - vechii bolșevici P S Zhemchuzhina și E D Gorbman În noiembrie , Comitetul Evreiesc Antifascist a fost dizolvat, iar la începutul lui au fost arestați toți curatorii și liderii săi, inclusiv S A Lozovsky, I S Fefer, V L Zuskin, L M Kvitko, L S Stern, S L Bregman, I A Yuzefovich și P D Markish Apoi, a fost deschis un dosar penal în dosarul JAC, care s-a încheiat în august cu condamnarea și executarea aproape tuturor liderilor și principalilor ideologi ai sionismului mondial) În cea de-a treia etapă ( ) a acestei campanii, unul dintre rolurile principale a început să fie jucat de Primul Secretar al Comitetului Orășenesc Moscova și Comitetul de la Moscova al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune și de Secretarul Central Comitetul G M Popov, care în ianuarie , aflându-se la primirea lui I V Stalin, i-a raportat că la Plenul Uniunii

Scriitorilor din URSS, cu conivența directă a Agitprop-ului Comitetului Central, un grup de scriitori și critici literari evrei în frunte cu A M Borshchagovsky a lansat un atac antipatriotic asupra secretarului general al SP A A Fadeev și a încercat să-l elimine din această postare I V Stalin a fost furios pe această informație și a dat un ordin direct de a respinge acest "atac tipic antipatriotic asupra unui membru al Comitetului Central, tovarășul Fadeev" Sub conducerea D T Shepilov, a fost pregătit urgent un articol "Ultimul esteticismului burghez", care, după editarea lui Stalin, a fost publicat în ziarul Pravda sub titlul "Despre un grup antipatriotic de critici de teatru" În urma acestui articol, s-a dat o întreagă salvă de articole de ziar la subtitlurile caracteristice: "Calomieri estetici", "Până la sfârșitul înfrângerii" Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ ŞI CULTURALĂ A URSS ÎN - împotriva grupului antipatriotic al criticilor de teatru", "Împotriva cosmopolitismului și formalismului în poezie", "Cosmopoliții în critica de film și patronii lor ", "Cosmopoliții fără rădăcini în GITIS", "Împotriva cosmopolitismului în critica muzicală", "Demascați cu hotărâre intrigile" a esteților burghezi", "Împotriva cosmopolitismului în filosofie", "Distrugeți cosmopolitismul și cinematografia burgheză", "Refuzul sabotorilor cosmopoliți", "Expulzarea cosmopoliților burghezi din știința arhitecturală sovietică", "Scoateți cosmopoliții din cale", "Împotriva Cosmopolitismul burghez în studiile literare" și alții Totuși, la sfârșitul lunii martie , toată această campanie a început brusc să scadă, din moment ce I V Stalin, într-o discuție cu redactorul-șef al Pravdei, academicianul P N Pospelov i-a spus că "nu trebuie să faci un fenomen din cosmopoliți și nu ar trebui să le extinzi foarte mult cercul, ar trebui să lupți nu cu oamenii, ci cu ideile" Imediat după această instalare, cei mai zeloși participanți la această campanie au fost și ei excluși din postările lor Printre aceștia s-a numărat și adjunctul șefului Agitprop al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor, profesorul F M Golovenchenko, iar redactorul-șef al ziarului "Arta Sovietică" V G Vdovicenko Dezvoltarea literaturii și artei sovietice a) Dezvoltarea literaturii sovietice: realizări și contradicții După o serie de autori moderni (M Zenina, V Popov, A Vdovin), perioada postbelică în dezvoltarea literaturii sovietice a fost de o dublă natură Pe de o parte, a fost marcată de o înăsprire bruscă a controlului ideologic și a supravegherii asupra operei literare a scriitorilor și poeților sovietici, a rezoluțiilor partidului pogromist, a luptei împotriva cosmopolitismului și a altor acțiuni ideologice, precum și de apariția unor acțiuni pur oportuniste și de bază falsuri literare precum S P Babaevsky ("Cavalerul Stelei de Aur", "Lumina deasupra Pământului") și E Yu Maltsev ("Din adâncul inimii mele") Dar, pe de altă parte, în această perioadă au apărut o serie de noi tendințe în literatura sovietică și au fost create lucrări remarcabile care au fost incluse în fondul de aur al culturii naționale În primul deceniu postbelic, astfel de maeștri recunoscuți ai cuvântului precum M A Sholokhov ("Știința urii", "Au luptat pentru patrie"), K A Fedin ("Primele bucurii", "Vara neobișnuită"), F V Gladkov ("Povestea copilăriei", "Oameni liberi", "Timpul strălucit"), K G Paustovsky ("Povestea vieții", "Mesteacănul de aur"), M M Prishvin ("Jurnale", "Ochii Pământului"), L M Leonov ("Pădurea Rusă", "Trasura de Aur"), V A Kaverin ("Cartea deschisă"), V P Kataev ("Catacombele", "Fiul regimentului"), V F Panova ("Evdokia", "Anotimpurile"), A A Fadeev ("Tânăra gardă"), M V Isakovsky ("Păsările migratoare zboară", "Inamicii și-au ars propria colibă"), S P Shchipachev ("Linii de dragoste", "O muncă glorioasă"), A A Surkov

("Drumul spre victorie"), A T Tvardovsky ("Casa de lângă drum", "Am fost ucis lângă Rzhev") și mulți alții În același timp, o întreagă galaxie de autori tineri și talentați a pătruns literalmente în literatura sovietică, creând o nouă tendință literară - proza "militar" sau "ofițer" Printre cei mai importanți scriitori ai vremii, numele lui E G Kazakevich ("Steaua", "Primăvara pe Oder"), K M Simonova Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - ("Fum de patrie", "Tovarăși de arme"), B N Field ("Povestea unui om adevărat", "De la Belgorod la Carpați"), M S Bubennova ("Mesteacan alb"), L S Sobolev ("Raza verde"), V P Nekrasov ("În tranșeele Stalingradului"), N K Chukovsky ("Cerul Baltic"), V S Grossman ("În timpul războiului", "Pentru o cauză justă"), A A Beck ("Autostrada Volokolamsk") și alții În același timp, a apărut o întreagă cohortă de excelenți poeți de primă linie, care cu un sentiment și o pricepere deosebite au reflectat toate greutățile și încercările din vremurile grele de război care s-au lovit de milioane de sovietici: A I Fatyanov ("Întoarcerea soldatului"), M K Lukonin ("Drumul către pace"), S P Gudzenko ("După marș", "Bătălie"), E A Dolmatovsky ("Cuvântul despre mâine"), M A Dudin ("Ieri a fost război", "Consideră-mă comunist"), A P Mezhirov ("Drumul este departe", "Comuniști, înainte!"), K Ya Vanshenkin ("Cântecul santinelelor"), Yu V Drunin ("Luptă", "În pardesiul unui soldat") și multe altele Primul deceniu postbelic a fost perioada de glorie a genului de poveste istorică și roman istoric, în care au lucrat cu succes mulți scriitori sovietici importanți, inclusiv S P Zlobin ("Stepan Razin", "Insula Buyan"), A K Yugov ("Războinici"), N A Zadonsky ("Kondrat Bulavin", "Timpul necazurilor"), E A Fedorov ("Centura de piatră"), K F Sedykh ("Dauria"), M D Sokolov ("Scântei"), G M Markov ("Strogovi") și alții În cele din urmă, în primii ani postbelici, s-a născut un alt gen al literaturii sovietice ruse - așa-numita "proză de sat", la originea căreia se aflau scriitori și publiciști precum V V Ovechkin ("Zilele lucrătoare ale districtului"), G N Troepolsky ("Din notele unui agronom") și V F Tendryakov ("Căderea lui Ivan Chuprov") Primii ani postbelici au dat naștere la mari speranțe pentru liberalizarea relativă a vieții sociale a țării, slăbirea controlului prea rigid partid-stat în domeniul literaturii și artei, extinderea libertății de creativitate etc Dar izbucnirea Războiului Rece a eliminat toate previziunile și speranțele părții liberale a aparatului de partid și ale inteligenței creatoare pentru atenuarea cursului politic și confruntarea ideologică cu civilizația burgheză occidentală Potrivit multor autori moderni (M Zenina, E Gromov, A Bezborodov, A Vdovin), confruntarea cu lumea capitalistă a forțat conducerea sovietică să rememoreze tehnicile și metodele deja elaborate înainte de război pentru a stabili abordarea de clasă în educaţia ideologică a maselor şi a inteligenţei creatoare Odată cu apariția primelor semne de răcire a relațiilor cu puterile occidentale, conducerea politică sovietică a început să strângă șuruburile intelectualității creatoare, care slăbise oarecum în anii războiului Cea mai frapantă manifestare a acestor tendințe au fost rezoluțiile de partid cu privire la probleme de artă și cultură, prima dintre acestea fiind Decretul Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune "Cu privire la revistele Zvezda și Leningrad", publicat în august În acest celebru Decret al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor, al cărui autor este atribuit fie lui A A Jdanov, sau A A Kuznetsov, opera mai multor scriitori și poeți sovietici proeminenti a fost supusă unei critici nemiloase, dar destul de adecvate și sănătoase În special, celebrul maestru al poveștilor satirice M M Zoshchenko, a fost marcat

drept "vulgar și nenorocit literar", și faimosul salon Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ ŞI CULTURALĂ A URSS ÎN - poetesa A A Akhmatova a fost numită "un reprezentant tipic al poeziei fără principii", "o doamnă înfuriată a cărei desfrânare este amestecată cu o slujbă de rugăciune" Apoi, la o întâlnire în Comitetul regional de la Leningrad al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune, principalul ideolog al partidului, al doilea secretar al Comitetului Central A A Jdanov, la instrucțiunile personale ale lui I V Stalin a făcut un raport separat în care a explicat destul de convingător motivul apariției acestui decret al Comitetului Central: "Anna Akhmatova aparține așa-numitului grup literar de acmeiști, care la un moment dat a ieșit din rândurile simboliștilor , și este unul dintre purtătorii de stindard ai poeziei goale, fără principii, aristocratic-salon, absolut străină de literatura sovietică Acmeiștii, ca și simboliștii, decadenții și alți reprezentanți ai ideologiei burgheze în decadență, au fost predicatori ai decadenței, pesimismului, credinței în lumea cealaltă Literatura noastră nu este o întreprindere privată, menită să mulțumească diferitele gusturi ale pieței literare ÎN ȘI Lenin, în articolul său "Organizarea de partid și literatura de partid", scria că "literatura ar trebui să devină partid, spre deosebire de moravurile burgheze, spre deosebire de presa comercială burgheză antreprenorială, spre deosebire de cariera și individualismul literar burghez," anarhism domnesc" și urmărirea profitului Libertatea burghezului, a scriitorului, a artistului, a actriței, este doar o dependență mascată (sau ipocrit deghizată) de o pungă de bani, de mită, de întreținere În zilele noastre, întreaga mulțime de scriitori, regizori de film, regizori de teatru burghezi încearcă să distragă atenția păturilor avansate ale societății de la problemele acute ale luptei politice și sociale și să distragă atenția către curentul principal al literaturii și artei vulgare, fără principii, pline de gangsteri, fete de la spectacole de varietate, lăudând adulterul și aventurile tot felul de aventurieri și necinstiți În plus, chiar mai devreme, la Biroul de Organizare al Comitetului Central, unde s-a discutat despre acest Decret al Comitetului Central, I V Stalin a declarat pe bună dreptate că jurnalele sovietice "nu sunt un magazin privat" și nu au dreptul să se adapteze "gusturilor individuale ale oamenilor care nu vor să recunoască sistemul nostru social" Prin urmare, prin decizia Comitetului Central al Partidului Comunist Uniune (b) A A Akhmatova și M M Zoșcenko a fost expulzat din Uniunea Scriitorilor din URSS, revista Leningrad a fost închisă, iar redacția actualizată a revistei Zvezda a fost condusă de șeful adjunct al Agitprop al Comitetului Central A M Bgolin Și, deși, conform opiniei generale a istoricilor (A Vdovin, V Popov, A Bezborodov, M Zenina), acest decret a fost mai mult legat de lupta pentru putere, cu toate acestea, a afectat negativ starea de spirit generală în rânduri din partea liberală a inteligenței sovietice și a devenit un insectă convenabil în lupta împotriva altor scriitori și poeți sovietici, în special B L Pasternak, V S Grossman, LA Tvardovsky, F I Panferov și alții b) Dezvoltarea artei teatrale și a cinematografiei În anii postbelici, partidul și guvernul au acordat o atenție deosebită dezvoltării cinematografiei sovietice, deoarece erau conștienți de capacitatea acestuia de a influența mințile și stările de spirit ale poporului sovietic și de a-l folosi ca o armă educațională și ideologică puternică Prin urmare, Ministerul Cinematografiei al URSS (-), care a fost condus de Ivan Grigorievici Bolșakov pentru toți anii de existență, a urmărit foarte îndeaproape conținutul ideologic al picturilor și nivelul lor artistic În primii ani postbelici Capitolul

întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - au fost produse anual doar câteva zeci de filme, dar chiar și printre un număr atât de mic de lucrări au apărut adevărate capodopere, care au intrat pe bună dreptate în fondul de aur al cinematografiei interne și mondiale Printre cele mai populare filme dedicate războiului din trecut s-au numărat The Feat of the Scout ( ) de B V Barnet, "Privat Alexander Matrosov" ( ) L D Lukova, "Garda tânără" ( ) S A Gerasimov, "Povestea unui om adevărat" ( ) A B Stolper, "Star" ( ) A G Ivanova, "Bătălia de la Stalingrad" ( ) V M Petrova, "Căderea Berlinului" ( ) M E Chiaureli, Oameni curajoși ( ) K K Yudin și o serie de alte picturi Comedii de film necomplicate, oarecum naive, dar foarte amabile și amuzante "Gemeni" ( ) de K K Yudina, "Limacul ceresc" ( ) S A Timoshenko, "Economia agitată" ( ) M I Zharova, "Prima mănușă" ( ) A V Frolova, "Primăvara" ( ) G V Aleksandrova, "Trenul merge spre est" ( ) Yu Ya Raizman, "Zbor fericit" ( ) V V Nemolyaev, "Legenda pământului siberian" ( ) și "Cazacii Kuban" ( ) I A Pyriev În acest moment, au fost lansate o serie de filme biografice și istorice binecunoscute, care, în urma luptei împotriva cosmopolitismului fără rădăcini, au fost chemate să stabilească sentimente de mândrie și patriotism deosebite în poporul sovietic - "Amiralul Nakhimov" ( ) și "Jukovski" ( ) de V I Pudovkina, "Michurin" ( ) A P Dovzhenko, "Pirogov" ( ) și "Belinsky" ( ) G M Kozintseva, "Academician Ivan Pavlov" ( ), "Musorgsky" ( ) și "Rimsky-Korsakov" ( ) G L Roshal, "Alexander Popov" ( ) G A Rapport, "Przhevalsky" ( ) S I Yutkevich, "Taras Shevchenko" ( ) I A Savcenko, "Compozitorul Glinka" ( ) G V Aleksandrova și alții Filme filmate în genul "detectivilor de spionaj", în special "The Russian Question" ( ) și "Secret Mission" ( ) de M I Romm, "Curtea de Onoare" ( ) A M Rooma, "Întâlnirea pe Elba" ( ) G V Aleksandrova, "Au o patrie" ( ) A M Feinzimmer, "Conspirația celor condamnați" ( ) M K Kalatozov și un număr de alții Un loc special în istoria artei cinematografice sovietice din epoca lui Stalin l-a ocupat faimoasa poză a lui S M Eisenstein "Ivan cel Groaznic", a cărui primă serie, publicată în , a fost primită foarte favorabil de autorități și chiar a primit Premiul Stalin Cu toate acestea, a doua serie a acestui film, dedicată ultimei perioade a domniei lui Ivan cel Groaznic și Oprichnina, a fost aspru criticată în Decretul Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor "Pe film" Big Life "", lansat în septembrie , pentru faptul că regizorul "înfățișa un progresist o armată de gardieni sub forma unei bande de degenerați" și i s-a interzis să se prezinte Același Decret a criticat și a interzis filmele lui L D Lukov "Viața mare" ( ), G M Kozintseva și L Z Trauberg "Oameni de rând" ( ), S I Yutkevich "Lumina peste Rusia" ( ) și o serie de alte picturi În istoriografia modernă, aproape toți autorii (V Popov, E Gromov, M Zenina, N Shabelnikova, A Bezborodov), ca un clișeu memorat, repetă constant că acest Decret al Comitetului Central a jucat un rol extrem de negativ rol în dezvoltarea cinematografiei sovietice Cu toate acestea, dacă citiți cu atenție conținutul acestuia, devine destul de evident că acesta conținea Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ ŞI CULTURALĂ A URSS ÎN - au fost oferite o critică complet obiectivă a deficiențelor ideologice și artistice ale mai multor filme și mijloace destul de rezonabile, și nu draconice, de corectare a situației din cinematografia sovietică În primul deceniu postbelic, mulți actori sovietici remarcabili care au jucat în filme de dinainte de război și de război au continuat să se bucure de popularitatea neschimbată și dragostea sinceră a milioane de telespectatori sovietici - M I Zharov, N A Kriuchkov, B P Chirkov, E P Garin, A N Gribov, M M Yanshin, B N Livanov, I V Ilyinsky, A D Sălbatic, V V Merkuriev, N K Cerkasov, O P

Zhakov, S D Stolyarov, L N Sverdlin, B F Andreev, P M Aleinikov, M N Berna, I A Dragă, E V Samoilov, R Ya Plyatt, V V Sanaev, S N Filippov, V M Zeldin, F G Ranevskaya, L P Orlova, V V Serov, V P Maretskaya, M I Ladynina, L V Tselikovskaya, L N Smirnova și alții În acești ani, în cinematografia sovietică a intrat o nouă galaxie de actori sovietici străluciți, care aveau să devină ulterior mândria cinematografiei noastre - P P Kadochnikov, I F Pereverzev, S V Lukyanov, N O Gritsenko, V V Druzhnikov, M A Kuznetsov, V S Davydov, S F Bondarchuk, A D Popov, V D Doronin, M I Pugovkin, G M Vitsyn, V V Tihonov, N V Mordyukova, I V Makarova, V M Orlova, K S Luchko, V K Vasiliev și mulți alții În arta teatrală a țării, pozițiile de conducere erau încă ocupate de mai multe teatre de frunte din Moscova și Leningrad, în special Teatrul de Artă din Moscova M Gorki, Teatrul Academic Maly, Teatrul Academic E B Vakhtangov și Teatrul Academic LA FEL DE Pușkin Pe scenele acestor teatre celebre din acei ani, B N Livanov, A N Gribov, M M Yanshin, M I Prudkin, V Ya Stanitssh, P V Massalsky, A K Tarasova, O P Androvskaya, A I Stepanova, A P Zueva, N A Annenkov, M I Zharov, M I Tsarev, I V Ilyinsky, B A Babochkin, N I Ryzhov, V N Pashennaya, E N Gogolev, A L Abrikosov, M F Astangov, N O Gritsenko, Ts L Mansurova, Yu V Tolubeev, N K Simonov, N K Cherkasov, F G Ranevskaya și mulți alți actori minunați Conducerea generală a teatrelor țării era efectuată de Comitetul pentru Arte din cadrul Consiliului de Miniștri al URSS, care în acei ani era condus de M B Hrapcenko (-), P I Lebedev (-) și N N Bespalov (-) Acest organism a determinat în mare măsură politica de repertoriu a teatrelor și a exercitat controlul direct asupra nivelului ideologic și artistic al tuturor spectacolelor Lui, la sfârșitul lunii august , i s-a adresat faimosul Decret al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune "Cu privire la repertoriul teatrelor de teatru și măsuri pentru a-l îmbunătăți", care conținea o serie de aspecte complet legitime revendicări împotriva conducerii Comitetului În special, a fost vorba despre faptul că:) piese de teatru ale autorilor sovietici pe teme contemporane au fost de fapt eliminate din repertoriul celor mai mari teatre dramatice ale țării;) situația anormală a repertoriului teatral a fost agravată și mai mult de faptul că, dintr-un număr mic de piese moderne, o parte semnificativă dintre ele au fost de-a dreptul hack-work;) un loc nerezonabil de mare în repertoriul teatral este ocupat de piese sincer slabe ale autorilor burghezi englezi și americani, care sunt un exemplu de dramaturgie străină vulgară și vulgară, propovăduind în mod deschis concepțiile și moralitatea burgheză reacționară;) difuzarea pe scară largă a unor astfel de piese este cea mai flagrantă greșeală politică a Comitetului pentru Arte Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - c) Dezvoltarea artei muzicale sovietice Primul deceniu postbelic a fost momentul unei noi etape în dezvoltarea artei muzicale sovietice și crearea în a unei Uniuni cu drepturi depline a Compozitorilor din URSS, condusă de T N Hrennikov În acești ani, compozitori sovietici importanți precum N Ya Myaskovsky, care a compus două remarcabile Simfonii nr și nr (-) și cantata Noapte la Kremlin ( ); S S Prokofiev, care a creat opera Povestea unui om adevărat ( ), baletele Cenușăreasa ( ) și Povestea florii de piatră ( ), Sonata nr în do major ( ) și muzica pentru filmul Ivan Teribilul ( )); D D Șostakovici, care a scris Simfonia nr ( ), Concertul pentru vioară și orchestră (-), Ciclul monumental de preludii și fugi (-), cantata Song in the Woods ( ) și muzică pentru filmele Michurin ( )), "Întâlnirea pe Elba" ( ) și Căderea Berlinului ( ); A I Khachaturian, care a devenit autorul Concertului pentru violoncel ( ), al baletului Gayane ( ), al operelor

orchestrale Oda memoriei lui Lenin ( ) și Poemul solemn ( ) și al muzicii filmelor The Russian Question ( ), "They Have a Motherland" ( ) și "Secret Mission" ( ) și D B Kobalevsky, care a scris opera Familia Taras ( ), Variații ușoare pentru pian ( ) și muzică pentru filmele Academician Ivan Pavlov ( ), Mussorgsky ( ) și Ostile Whirlwinds ( ) În această perioadă, un loc demn în arta muzicală a țării a fost ocupat de mulți tineri compozitori, a căror activitate a început în ultimii ani de dinainte de război Printre acești compozitori tineri, dar deja cunoscuți, care au lucrat atât în genul muzicii simfonice serioase, cât și în genul compoziției de cântece, numele lui T N Hrennikova, G V Sviridova, N V Bogoslovski, V I Muradeli, V P Solovyov-Sedogo, M I Blanter, B A Mokrousova, M G Fradkin și mulți alții Pe muzica acestor compozitori au fost scrise sute de melodii frumoase, care au fost interpretate cu mare succes de L O Utiosov, K I Şuljenko, V V Serova, L V Tselikovskaya și mulți alți cântăreți și actori Primul deceniu postbelic a fost, de asemenea, perioada de glorie a multor cântăreți de operă și balerini sovietici remarcabili Mândria scenei de operă sovietică din acea vreme erau celebrii tenori S Ya Lemeshev și I S Kozlovsky, bas M O Reizen, B R Gmyrya și M D Mihailov, mezzosoprana N A Obukhov și M P Maksakova, soprana V V Barsova, A V Nezhdanova și T P Vishnevskaya și alți cântăreți și cântăreți de operă Iar pe scena baletului din acea vreme G S Ulanova, O V Lepeshinskaya, M T Semenov, V M Chabukiani, A M Messerer și mulți alți maeștri ai baletului sovietic Cu toate acestea, arta muzicală din acea vreme avea propriile ei probleme În special, alături de muzica reală clasică și modernă, așa-numita "muzică formalistă" a pătruns în rândurile compozitorilor sovietici O atenție deosebită a fost acordată acestei împrejurări în noul Decret al Comitetului Central al Partidului Comunist Bolșevic al întregii uniuni "Despre opera Marea prietenie de V Muradeli" ( ), care conținea evaluări critice destul de justificate ale lucrării lui mulți compozitori sovietici remarcabili care au fost prea duși de "spiritul muzicii moderniste burgheze moderne, reflectând întreaga nebunie a culturii burgheze În special, compozitori importanți precum V I Muradeli, N Ya Myaskovsky, S S Prokofiev, D D Şostakovici, A A Khachaturyan, V Ya Shebalin și alții Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ ŞI CULTURALĂ A URSS ÎN - pe bună dreptate au fost acuzați de lipsă creativă de idei, denaturarea realității sovietice, lipsă de patriotism etc Această critică corectă și-a avut efectul și, în scurt timp, acești compozitori au primit premii mari de stat pentru noile lor lucrări, inclusiv Premiile Stalin d) Dezvoltarea picturii și arhitecturii sovietice Aproape imediat după încheierea războiului, în august , prin Decretul Consiliului de Miniștri al URSS a fost înființată Academia de Arte a URSS, condusă de remarcabilul pictor sovietic A M Gherasimov Scopul principal al acestei asociații de artiști sovietici a fost dezvoltarea și consolidarea celor mai bune tradiții ale artei realiste rusești și lupta împotriva hobby-ului nesănătos al unui număr de artiști sovietici, în special A A Osmerkina, R R Falka, A V Shevchenko și M S Saryan, estetica impresionismului abstract, suprarealismului, expresionismului și a altor tendințe pervertite în arta occidentală În primii ani postbelici, un loc special în opera multor pictori sovietici a fost ocupat de tema războiului, căreia i-au fost dedicate multe pânze frumoase de către o serie de maeștri remarcabili ai pensulei Artiștii au lucrat în acest gen de pictură militară A A Deineka ("Apărarea Sevastopolului" , "Moscova militară"), D A Shmarinov ("Pe pământul cucerit"), S A Gerasimov ("Mama partizanului"), A I Laktionov ("Scrisoare de pe front",), V P Kostetsky ("Întoarcerea"), Yu M

Neprintsev ("Atac Aterizare marină" , "Ultima grenadă" , "Odihnă după bătălie"), D K Mochalsky ("Victorie Berlin ",), M I Hmelko ("Pentru marele popor rus!" , "Triumful patriei biruitoare" , "Standardul victoriei asupra Kievului"), K F Yuon ("Parada în Piața Roșie la Moscova la noiembrie "), P T Maltsev ("Storming the Sapun Mountain") și mulți alți pictori În anii postbelici a început perioada de glorie a picturii istorice sovietice, în genul căruia M I Avilov ("Duel pe câmpul Kulikovo"), N P Ulyanov ("Lauriston la sediul lui Kutuzov"), V A Serov ("Intrarea lui Alexandru Nevski la Pskov"), P A Korin (triptic "Dmitri Donskoy" -), A P Bubnov ("Dimineața pe câmpul Kulikovo"), M I Khmelko ("Pentru totdeauna cu Moscova, pentru totdeauna cu poporul rus"), S V Gerasimov ("Kutuzov pe câmpul Borodino") și alții Genul picturii istorice s-a alăturat strâns cu genul pânzelor istorice pompoase din istoria puterii sovietice, care s-a îmbogățit vizibil după sfârșitul războiului de pânzele lui V A Serov ("V I Lenin proclamă puterea sovietică" , "Walkers near Lenin"), E A Kibrik ("Există o astfel de petrecere!" , "Lenin Razliv"), V I Oreshnikov ("La sediul apărării din Petrograd"), B V Ioganson ("Discurs de V I Lenin la al III-lea Congres al Komsomolului"), D A Nalbandian ("Lenin în Smolny"), A M Gerasimov ("I V Stalin la sicriul lui A A Jdanov" , "Există metrou!"), F S Goncharova ("Stalin în exilul Turukhansk"), I M Toidze ("Discurs de I V Stalin la o întâlnire solemnă dedicată celei de-a -a aniversări a Marii Revoluții din Octombrie") și alți pictori Un alt gen de artă plastică sovietică a fost genul picturii de zi cu zi, unde au fost create pânze minunate de mulți artiști importanți, inclusiv A A Plastov ("Fabricarea fânului" , "Curentul Fermei Colective" , "Cina șoferului de tractor"), V A Serov ("Tencuiar" , "Fata cu carte" , "După o zi grea"), F P Reshetnikov ("A sosit în vacanță" , "Din nou doi Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - ka"), T N Yablonskaya ("Pâine"), D K Mochalsky ("După demonstrație"), K F Yuon ("Dimineața Moscovei industriale"), G G Ryazhsky ("Fetele cu scrisoare"), Yu I Pimenov ("Wide Ways"), A I Laktionov ("La un apartament nou") și alți maeștri ai pensulei În primul deceniu postbelic, genul peisajului a fost plin de lirism și căldură deosebită, în care au lucrat mulți maeștri recunoscuți, printre care și N M Romadin ("Ultima rază" , "Volga - râul rusesc"), A A Plastov ("Primăvara"), S V Gerasimov ("Începutul lunii aprilie" , "Primăvara devreme" , "Biserica Mijlocirii asupra perlei"), V V Meshkov ("Toamna de aur în Karelia, ", "Povestea Uralilor" , "Întinderile Kama"), D A Nalbandian ("Yasnaya Polyana" , "Râul Moscova lângă Nikolina Gora"), T N Yablonskaya ("Primăvara") și mulți alți pictori Un rol uriaș l-au jucat conducerea politică sovietică și personal I V Stalin a fost dat genului de satiră politică, care a avut un mare impact ideologic asupra maselor și a opiniei publice mondiale Un loc special în formarea și dezvoltarea acestui gen în artele plastice sovietice a fost jucat de Kukryniksy - celebrii artiști sovietici M V Kupriyanov, P N Krylov și N A Sokolov, precum și remarcabilul desenator B E Efimov În primii ani postbelici, genul sculpturii monumentale a fost dezvoltat în continuare Și deși aici a existat o denaturare vizibilă, asociată cu ridicarea neîngrădită a unui număr imens de monumente ale lui V I Lenin și I V Stalin, însă , chiar și în acești ani au apărut o serie de lucrări remarcabile Așadar, celebrul sculptor V I Mukhina a devenit autorul unor monumente remarcabile pentru P I Ceaikovski ( ) și A M Gorki ( ) la Moscova; maestru recunoscut al sculpturii monumentale M G Manizer a creat monumente pentru Z A Kosmodemyanskaya ( ) și academicianul I P Pavlov (

) în Tambov și Ryazan; tânărul talentat sculptor E V Vuchetich a sculptat faimosul monument "Războinicului-Eliberator" în Parcul Treptow din Berlin ( ); după desenele celebrului sculptor N P Tomsky, au fost ridicate monumente generalilor I D Chernyakhovsky ( ) și I R Apanasenko ( ) în Vilnius și Belgorod, iar monumentele lui N V Gogol ( ) și M V Lomonosov ( ) la Moscova; talentatul sculptor A P Kibalnikov a devenit autorul pietrei funerare V V Mayakovsky ( ) la Moscova și monumentul lui N G Cernîșevski ( ) la Leningrad; în cele din urmă, cel mai vechi sculptor rus S T Konenkov, care s-a întors din emigrarea în patria sa, a creat celebrele compoziții de marmură "Marfenka" ( ) și "Ninochka" ( ) În condițiile devastării postbelice, când sute de orașe sovietice zăceau în ruine, dezvoltarea arhitecturii sovietice a cunoscut un oarecare declin Și, cu toate acestea, în acești ani s-au găsit oportunități pentru construirea de întregi ansambluri monumentale ridicate în stilul "Imperiului Stalinist" sau "Art Deco" sovietic, reprezentanți de seamă ale cărora au fost A V Shchusev, B M Ioan, V G Geilfrekh, E I Katonin, A N Dușkin, K S Alabyan, M V Posokhin, D N Cechulin și mulți alți arhitecți sovietici Talentul și munca acestor arhitecți au reconstruit, în primii ani postbelici, părțile centrale ale multor orașe sovietice care au fost afectate în special în anii de război - Kiev, Minsk, Stalingrad, Orel, Kursk, Belgorod, Dnepropetrovsk, Donețk, Zaporozhye, Sevastopol și multe altele Printre cele mai importante monumente de arhitectură, Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ ŞI CULTURALĂ A URSS ÎN - construit în stilul "Imperiului lui Stalin", numit în mod tradițional o serie de stații de metrou Moscova și Leningrad - "Komsomolskaya-Koltsevaya", "Aeroport", "Sokol", "Avtozavodskaya", "Ploshchad Vosstaniya", "Avtovo" și altele; celebrii zgârie-nori din Moscova - clădirile Universității din Moscova de pe Sparrow Hills, hotelurile Leningradskaya și Ukraina, complexe rezidențiale de pe terasamentul Kotelnicheskaya, Piața Sadovo-Kudrinskaya, Piața Poarta Roșie și Ministerul Afacerilor Externe al URSS pe Piața Smolenskaya; clădirea Pavilionului Principal și fântâna "Prietenia popoarelor la VDNKh"; clădirea Teatrului Armatei Sovietice din Moscova, clădirile gărilor din Minsk, Harkov, Smolensk, Kursk, Simferopol, Odesa și alte orașe mari etc Potrivit experților (D Khmelnitsky), sfârșitul perioadei de arhitectură a clasicismului monumental sovietic a avut loc după publicarea, în noiembrie , a Decretului Comitetului Central al PCUS și al Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la eliminarea excese în proiectare și construcție" Drept urmare, direcția arhitecturală stalinistă foarte originală și pompoasă în arhitectura sovietică a fost înlocuită cu arhitectura pur "funcțională", "tipică" și "primitivă", care, cu mici modificări, a durat până la sfârșitul existenței statului sovietic Tema: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Plan: Crearea sistemului de relații internaționale Yalta-Potsdam Crearea instituţiilor economice şi politice mondiale Prioritățile politicii externe a URSS și primele crize postbelice din Iran, Grecia și Turcia Situația din Europa Centrală și de Est după încheierea războiului (-) Nașterea Războiului Rece și "doctrina izolării" (-) Problema palestiniană și formarea statului Israel ( ) "Planul Marshall" și semnificația sa politică internațională ( ) Situaţia în Europa de Est în anii - a) Problema germană în - b) Crearea Komiinform ( ) c) Conflictul sovieto-iugoslav (-) d) Crearea Consiliului de Asistenţă Economică Reciprocă ( ) Formarea structurilor politice și militare ale Europei de Vest (-) "Prima criză de la Berlin" din și semnificația sa internațională Consolidarea diviziunii în Germania: formarea RFG și RDG ( ) Războiul civil în China și

formarea RPC ( ) Războiul din Coreea (-) și consecințele sale internaționale Conferința de la San Francisco și rezultatele sale ( ) Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Crearea sistemului de relații internaționale Yalta-Potsdam După sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, a fost creat un sistem fundamental nou de relații internaționale, numit sistemul Yalta-Potsdam Conform opiniei corecte a mai multor autori (A Bogaturov, V Averkov, N Bystrova), acest sistem avea o serie de caracteristici care nu erau inerente sistemului antebelic Versailles-Washington, care s-a prăbușit odată cu începutul a unui nou război mondial:) Acest sistem nu avea o bază contractuală și legală solidă, deoarece multe dintre acordurile care stau la baza acestuia erau fie pur orale, nu fixate în documente oficiale, fie erau stabilite într-o formă pur declarativă Tocmai această împrejurare a făcut ca păstrarea noului sistem de relații internaționale să depindă direct de capacitatea principalelor puteri mondiale de a asigura implementarea efectivă a acestor acorduri nu prin metode legale, ci pur politice și prin mijloace economice și militaro-politice presiune) Acest sistem era bipolar, deoarece după încheierea războiului, URSS și SUA s-au separat brusc de toate celelalte puteri în ceea ce privește totalitatea capacităților lor militare, politice și economice și potențialul de influență culturală și ideologică Dacă pentru structura multipolară a relațiilor internaționale era tipică o comparabilitate aproximativă a tuturor potențialelor combinate ale mai multor subiecte principale ale relațiilor internaționale, atunci după cel de-al Doilea Război Mondial doar potențialele URSS și ale SUA ar putea fi considerate comparabile) Noua ordine postbelica a fost confruntatoare Teoretic, structura bipolară ar putea fi cooperantă, adică bazată pe cooperarea celor două superputeri Dar, de fapt, de la mijlocul anilor relațiile internaționale au căpătat caracterul unei interacțiuni conflictuale acute, pătrunsă temeinic de pregătirea principalelor puteri mondiale - URSS și SUA pentru a respinge un ipotetic atac inamic și a le asigura supraviețuirea într-un conflict nuclear așteptat, care nu a putut decât să dea naștere unui cursă înarmărilor de o amploare fără precedent) Bipolaritatea postbelică a luat forma unei confruntări politice și ideologice între tabăra burgheză condusă de Statele Unite și tabăra socialistă condusă de URSS Deși contradicțiile internaționale se bazau cel mai adesea pe aspirațiile pur geopolitice ale acestor două puteri, în exterior rivalitatea sovieto-americană arăta exact ca o confruntare între idealuri de clasă și valori morale fundamental diferite Această controversă ideologică ascuțită a adus o intransigență suplimentară în relațiile internaționale și a dus la demonizarea reciprocă a imaginii inamicului) Noua ordine mondială a luat contur în era armelor nucleare, care, deși a introdus o acuratețe suplimentară și un conflict în procesele mondiale, a contribuit simultan la apariția unui mecanism de prevenire a unui război nuclear mondial - așa-numita "stabilitate confruntatoare" model, ai cărui parametri principali au început să fie creați la începutul anilor după celebra criză a rachetelor cubaneze Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN -) Noul sistem s-a remarcat printr-un grad ridicat de controlabilitate a proceselor internaționale, întrucât ordinea bipolară se baza pe coordonarea opiniilor și intereselor doar a două mari puteri, ceea ce, desigur, a simplificat toate negocierile internaționale În același timp, SUA și URSS au acționat nu numai ca state separate, ci și ca lideri de grup - NATO și Pactul de la Varșovia Datorită alienării ideologice reciproce, competiția dintre cele mai puternice două puteri din lume a fost de natura ostilității deliberate Încă din aprilie , expresia "război rece"

a apărut în lexiconul politic american la sugestia bancherului, speculatorului și politicianului american Bernard Baruch, care a devenit apoi extrem de populară datorită articolelor publicistului american Walter Lippmann De obicei, termenul "război rece" este folosit în două sensuri În sens larg, ca sinonim pentru conceptul de "confruntare" și este folosit pentru a caracteriza întreaga perioadă a relațiilor internaționale de la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial până la prăbușirea URSS Într-un sens mai restrâns și mai precis, acest concept implică un anumit tip de confruntare sub formă de confruntare în pragul unui adevărat "război fierbinte" O astfel de confruntare a fost caracteristică relațiilor internaționale în perioada de la prima criză de la Berlin ( ) până la criza din Caraibe ( ) Crearea instituțiilor economice și politice mondiale Ordinea mondială postbelică, creată în timpul celor trei întâlniri celebre ale liderilor Trei Mari de la Teheran, Ialta și Potsdam, conform planurilor conducerii americane, ar trebui completată cu instrumente cheie pentru stabilizarea economică a întregului sistem internațional Prin urmare, la propunerea președintelui F D Roosevelt în iulie , adică în apogeul ostilităților de pe fronturile de război, în orașul pitoresc Bretton Woods, New Hampshire, s-a ajuns la un acord de principiu privind crearea unui număr de noi structuri financiare și economice mondiale, în special Fondul Monetar Internațional (FMI), Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Acordul General privind Tarifele și Comerțul (GAAT) Apropo, puțini oameni știu că baza economică a acordurilor de la Bretton Woods, care au fost inițiate de Washington, a fost pusă cu mult înainte ca acestea să fie semnate În , noul președinte american F D Roosevelt, care a proclamat celebrul "New Deal" pentru a-și scoate țara din "Marea Depresiune", a confiscat complet tot aurul de la populația țării și a naționalizat "metalul disprețuitor" În aprilie , a emis celebrul Decret nr , conform căruia toate persoanele fizice și juridice, inclusiv toți cetățenii străini și companiile străine, erau obligate să-și schimbe tot aurul din Statele Unite cu dolari de hârtie la prețul de , dolari în termen de o lună, pentru o uncie troy, și din acel moment, proprietatea privată a aurului în Statele Unite a fost interzisă și amenințată cu o pedeapsă de ani de închisoare sau o amendă de mii de dolari Apoi, la ianuarie , Congresul SUA a adoptat Actul rezervei de aur, conform căruia întreaga rezervă de aur a țării urma să fie acum stocată numai în Trezoreria SUA și exclusiv în lingouri de aur, prin urmare Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - toate monedele de aur confiscate de la toți americanii și străinii au fost topite în lingouri în prealabil Puddle La ianuarie , președintele F D Roosevelt a semnat un nou decret privind devalorizarea efectivă a dolarului, ridicând prețul unei uncie troy de la , USD la USD, care a crescut automat valoarea nominală a tuturor rezervelor de aur din SUA și a permis guvernului țării să emită peste miliarde de bancnote noi de hârtie în circulația numerarului În același timp, a început construcția celebrei bolți de aur de la Fort Knox, iar în tot metalul prețios de la toate băncile private americane a fost transportat acolo Ca urmare a măsurilor luate, în doar câțiva ani, rezervele oficiale de aur din SUA au crescut de la miliarde de dolari la de miliarde de dolari Odată cu izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial, fluxul de aur în Statele Unite a crescut doar din cauza afluxului de rezerve de aur din multe țări europene, inclusiv din Germania nazistă Mai mult, tot acest aur a fost plasat într-un depozit separat de aur situat pe Insula Manhattan din New York Această împrejurare a permis guvernului SUA, chiar înainte de încheierea

războiului, să-și declare cu voce tare pretențiile globale la conducerea economică mondială și să convoace conferința menționată mai sus la Bretton Woods În timpul conferinței de la Bretton Woods, la care au participat reprezentanți ai de puteri mondiale, două puncte de vedere s-au ciocnit Șeful delegației britanice, cunoscutul economist J Keynes, a propus crearea unei noi monede supranaționale "bancor" pentru decontări între țări și a unui nou centru de emitere pentru emisiunea acestora - International Clearing House Totuși, așa cum era de așteptat, a câștigat proiectul delegației americane, al cărei șef, secretarul adjunct al Trezoreriei G White, a declarat direct că nu trebuie să inventăm o nouă monedă, cu atât mai puțin să cheltuiți fonduri pentru crearea unei noi camere de emisii, deoarece există dolarul vechi bun și sistemul federal al rezervelor americane, care va face față perfect emiterii sumei necesare de monedă de hârtie în circulație în numerar Drept urmare, dolarul a preluat în sfârșit poziția de monopol a singurei monede mondiale, împingând deoparte lira sterlină, care a fost într-o concurență acerbă în ultima jumătate de secol Adevărat, pentru a asigura avansarea rapidă a monedei americane în întreaga planetă, un FRS clar nu era suficient, așa că Bretton Woods a decis să creeze alte structuri internaționale - FMI, BIRD și GATT (OMC) Între timp, în calitate de profesor V Yu Katasonov, autorul celui mai recent studiu Bretton Woods A Key Event in Recent Financial History" ( ), mulți cercetători supraestimează în mod clar rolul lui G White în crearea sistemului monetar și financiar postbelic În primul rând, pentru că ultimul cuvânt din Departamentul de Trezorerie al SUA i-a aparținut, desigur, nu lui, ci ministrului G Morgenthau, care, fiind în funcție de mai bine de un deceniu, nu era mai rău decât asistentul său, a înțeles toate complexitățile sistemului financiar și și-a controlat activitatea de pregătire a propunerilor americane la Bretton Woods Cu toate acestea, G Morgenthau însuși nu a fost autoritatea finală în această problemă, deoarece adevăratul păpușar a fost miliardarul american și președintele pe termen lung al Consiliului guvernatorilor Fed, Marriner Eccles Adică, ideile principale ale organizării postbelice a lumii financiare au venit de la bancherii de pe Wall Street și de la Rezerva Federală a SUA, sau, cu alte cuvinte, tocmai de la acei reprezentanți ai oligarhiei financiare globale care au pregătit însuși proiectul numit Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - "Al doilea razboi mondial" De altfel, chiar și președintele F D Bancherii americani nu prea i-au permis lui Roosevelt să intre în toată această bucătărie din culise Desigur, I V Stalin cunoștea bine scenariul american cu mult înainte de conferința de la Bretton Woods, dar, cu toate acestea, ghidat de considerații pur tactice, el a decis să participe la activitatea sa a delegației sovietice, bazându-se în schimb pe contra-corteziile Aliaților, în special , deschiderea celui de-al doilea front promis de mult și continuarea livrărilor de împrumut-închiriere În plus, el încă mai spera că și după încheierea războiului, Statele Unite vor ajuta URSS să ridice economia ruinată, întrucât la Teheran F D Roosevelt i-a promis un împrumut de miliarde de dolari pentru partea sovietică Mai mult, în aprilie , prin canalele de informații externe, conducerea politică sovietică a primit informații secrete de la unul dintre membrii legendarului "Cambridge Five" D MacLean, care lucra ca prim-secretar al Ambasadei Marii Britanii la Washington, acel președinte F D Roosevelt este gata să mărească creditul către partea sovietică la miliarde de dolari În această situaţie, Comisarul Poporului pentru Afaceri Externe V M Molotov l-a instruit imediat pe ambasadorul sovietic la Washington, A A Gromyko să

informeze Departamentul de Stat al SUA că URSS este gata să participe la Conferința de la Bretton Woods, iar în iunie o delegație a guvernului sovietic condusă de comisarul adjunct al poporului pentru comerțul exterior al URSS M S Stepanov, care a parafat toate acordurile semnate Inițial, Washingtonul a considerat participarea părții sovietice la crearea acestor și a altor structuri economice mondiale drept una dintre cele mai importante garanții pentru succesul muncii lor Prin urmare, I V Stalin, nedorind să intre în confruntare cu aliații, a decis cu privire la participarea URSS nu numai la crearea FMI, BIRD și GATT, ci și Comisia Economică Europeană, Organizația Aviației Civile Internaționale și o serie de alte organizații Dar treptat poziția părții sovietice a început să se schimbe dramatic, deoarece:) Președintele F D Roosevelt și administrația americană au fost conduse de viciosul anti-sovietic Harry Truman și) I V Stalin, V M Molotov, A A Jdanov, A I Mikoian și alți lideri sovietici erau foarte conștienți că atunci când iau toate deciziile cele mai importante, reprezentanții părții sovietice nu vor putea dialoga în condiții egale și nu vor putea proteja interesele țării lor, deoarece nu aveau nici măcar o majoritate simplă a voturi, iar dreptul de veto în toate aceste structuri internaționale era pur și simplu absent Această împrejurare, desigur, a însemnat o restrângere serioasă a libertății URSS în sfera economică străină și a creat o amenințare directă la pătrunderea rapidă a capitalului străin în zona de influență sovietică din Europa de Est, ceea ce ar putea duce la pierderea economică și apoi politică a tuturor acestor teritorii Prin urmare, la sfârșitul anului , noul ambasador sovietic la Washington, N V Novikov, în numele conducerii țării, a notificat secretarului de stat J Byrnes refuzul URSS de a ratifica acordurile de la Bretton Woods Între timp, în sfera militaro-politică, principalele puteri mondiale au reușit să obțină o înțelegere reciprocă mult mai mare În aprilie , după negocieri foarte grele și îndelungate, șeful delegației sovietice, Comisarul Poporului pentru Afaceri Externe al URSS V M Molotov cu șeful delegației americane, senatorul A Kh Vandenberg a finalizat proiectul final al Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - a Cartei ONU, care a fost semnată la Conferința de la San Francisco la sfârșitul lunii iunie Conform planurilor părinților fondatori ai Națiunilor Unite, care a înlocuit Liga Națiunilor, ONU urma să devină principalul instrument de reglementare politică a noii ordini mondiale, care răspundea pe deplin intereselor URSS, odată cu decizia- procedura de realizare în ONU a fost una în două etape Veriga inferioară a acestei organizații - Adunarea Generală a ONU, care a unit toate statele membre ONU, avea dreptul de a lua doar decizii consultative Veriga superioară a organizației, Consiliul de Securitate al ONU, avea puteri mult mai largi și avea dreptul exclusiv de a decide asupra tuturor chestiunilor legate de aplicarea sancțiunilor împotriva anumitor state Mai mult, poziția specială a țării noastre în Consiliul de Securitate al ONU a fost fixată în siguranță, întrucât:) URSS, alături de SUA, Marea Britanie, Franța și China, au primit locul de membru permanent și inamovibil;) Toate deciziile cheie au fost luate nu cu majoritate de voturi, ci numai prin consens - cu acordul obligatoriu al tuturor celor cinci membri permanenți ai săi Cu alte cuvinte, fiecare dintre membrii permanenți ai Consiliului de Securitate a primit dreptul de veto și l-ar putea folosi dacă ar constata că decizia propusă nu le corespunde intereselor Astfel, relațiile dintre URSS și SUA au fost încorporate într-o structură internațională multilaterală, care a devenit principala platformă pentru dialogul tuturor statelor În plus, această structură

s-a dovedit a fi singurul mecanism politic și juridic de cooperare între cele două superputeri mondiale în probleme de politică mondială Cu toate acestea, deoarece aproape imediat ONU s-a confruntat cu incapacitatea de a asigura compatibilitatea intereselor membrilor săi conducători, funcția sa principală nu a fost de a îmbunătăți sistemul de relații internaționale, ci de a preveni un posibil conflict militar între URSS și SUA , stabilitatea relaţiilor dintre care a fost principala condiţie pentru menţinerea ordinii mondiale internaţionale Prioritățile politicii externe a URSS și primele crize postbelice din Iran, Grecia și Turcia Potrivit mai multor autori (A Bogaturov, V Averkin, Yu Jukov, N Bystrov), în ciuda tuturor fricțiunilor care au apărut între URSS și foștii săi aliați în coaliția anti-Hitler, încă din primăvara anului I V Stalin credea că este necesar să se mențină cât mai mult timp relațiile aliate cu Statele Unite și Marea Britanie Se presupunea că contradicțiile din cadrul blocului imperialist vor permite URSS să-și mărească treptat sfera de influență în Orientul Mijlociu și Orientul Îndepărtat Cu toate acestea, până când URSS va acumula suficiente resurse materiale și va restabili economia ruinată, își va limita sprijinul la partidele comuniste din afara sferei sale de influență doar în direcția vestică Totodată, conducerea politică sovietică, în primul rând, I V Stalin, V M Molotov și A A Jdanov, a continuat să opereze cu categoriile geopoliticii, modificate pe baza marxismului-stalinismului Ei considerau economia mondială ca parte a arenei mondiale în lupta împotriva imperialismului și, cu grijă Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Urmărirea situației din Europa postbelică, unde a existat o creștere rapidă a sentimentului de stânga, nu a exclus perspectiva unei explozii revoluționare pe tot continentul european Din acest punct de vedere, creșterea fenomenelor de criză în economia mondială ar fi trebuit să contribuie la creșterea potențialului revoluționar, iar stabilizarea economiei mondiale, dimpotrivă, ar fi contribuit la estomparea luptei din lagăr a imperialismului Așteptarea unei alte crize a imperialismului, ca versiune de întoarcere a Marii Depresiuni, a dominat construcțiile conceptuale ale tuturor ideologilor sovietici În special, anticiparea unui nou val de criză și o agravare bruscă a contradicțiilor interimperialiste au devenit teza definitorie a unuia dintre discursurile principalului ideolog de partid A A Jdanov, rostit de el la începutul anului În același timp, părerile tuturor acelor autori liberali moderni (G Popov, V Suvorov, B Sokolov) care susțin în toate modurile posibile că I V De la bun început, Stalin și anturajul său au pus la cale planuri pentru a declanșa un nou război mondial și a câștiga dominația mondială prin fomentarea unei revoluții proletare mondiale Primele consecințe evidente ale strategiei de politică externă sovietică au fost crizele iraniană, greacă și turcă a) Criza iraniană din - Conform deciziilor luate la Potsdam, după încheierea războiului, puterile aliate urmau să-și retragă toate trupele de pe teritoriul Iranului, unde au fost introduse în septembrie pentru a preveni o eventuală reorientare a guvernului șahului către Germania În septembrie , șahul iranian Mohammed Reza Pahlavi a făcut apel la guvernele celor trei mari puteri cu o cerere de retragere a trupelor aliate de pe teritoriul țării sale În ianuarie-martie , trupele americane și britanice au fost retrase de pe teritoriul Iranului, dar guvernul sovietic a ignorat cererea Teheranului Motivul acestui refuz a fost că în teritoriul dens populat de minorități etnice - azeri iranieni și kurzi, a început o creștere notabilă a sentimentelor separatiste, pictate în culorile mișcării naționale revoluționare În noiembrie , în

Azerbaidjanul iranian a început o revoltă, organizată de Partidul Popular Comunist din Iran, pentru a suprima trupele guvernamentale trimise în nord-vestul țării Cu toate acestea, părți ale Corpului de cavalerie, generalul locotenent M I Glinsky nu a lăsat diviziunea Tabriz a generalului A Dorokshani să intre în regiunea rebelă, iar în martie guvernul iranian a depus o plângere la Consiliul de Securitate al ONU cu privire la acțiunile autorităților militare sovietice În apogeul crizei iraniene, la martie , fostul prim-ministru britanic W Churchill, vorbind la Westminster College, a rostit faimosul său "discurs Fulton", în care acuza Moscova că a creat o "Cortine de Fier" lumea în două părți și a cerut întărirea "parteneriatului anglo-saxon" dintre Statele Unite și Marea Britanie pentru a contracara amenințarea comunistă În lume, "discursul Fulton" al patriarhului politicii britanice a fost perceput ca un fel de manifest al "războiului rece", începutul căruia a fost prăbușirea tuturor iluziilor postbelice din URSS Discursul lui W Churchill a primit un larg răspuns internațional, iar pentru că I V Stalin, care în a lui Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - un interviu la ziarul Pravda a condamnat acest discurs în cei mai duri termeni și a afirmat că, de fapt, înseamnă un apel la un nou război mondial În același timp, trebuie subliniat faptul că o serie de autori moderni (N Narochnitskaya, V Zlobin) susțin că principalele teze ale "discursului Fulton", care era în mod clar provocator, au fost puse la cale de W Churchill încă din , despre care I V Stalin a fost informat în detaliu la conferința de la Teheran Prin urmare, criza iraniană nu a fost cauza "discursului Fulton" al lui Winston Churchill, așa cum o prezintă liberalii noștri notorii, ci doar un pretext pentru aceasta Mai mult decât atât, deja în septembrie-octombrie , Joint Chiefs of Staff (JCNSH) a aprobat directivele nr "Fundamentele formulării politicii militare" și nr "Conceptul strategic și planul de utilizare a forțelor armate americane" , în care principalul scop militar a fost desemnat Uniunea Sovietică Și într-o serie de directive ale Comitetului mixt de planificare militară - "Căpușe", "Ziua fierbinte", "Căldură sfârâitoare", "Shake" și altele, adoptate în - , conțineau un întreg program de bombardare atomică a celui mai mare sovietic orașe și centre industriale Criza politică iraniană însăși a fost rezolvată în timpul dialogului sovieto-iranian din aprilie Ca un compromis, s-au ajuns la acorduri pentru crearea unei companii petroliere comune sovieto-iraniene în condiții favorabile URSS și pentru extinderea reprezentării etnicilor azeri ca deputați ai Mejlisul iranian b) Criza Greciei din - În aprilie , după intrarea trupelor germane în Grecia, aici a început o puternică mișcare partizană, în care comuniștii au jucat un rol important, creând Armata Populară de Eliberare a Greciei (ELAS) Până la începutul anului , trupele acestei armate, după ce au eliberat o parte semnificativă a teritoriului țării de trupele germane, s-au ciocnit în mod neașteptat cu forțele armate ale guvernului regal al regelui George al II-lea, care au fost susținute activ de aliații occidentali Uniunea Sovietică, având o influență serioasă asupra comuniștilor greci, ar putea, în principiu, să le ofere un ajutor semnificativ prin intermediul Mareșalului I B Tito, însă I V Stalin, nedorind să agraveze relațiile cu Marea Britanie, i-a spus clar liderului comuniștilor greci, Y Siantos, că trebuie să cedeze în fața aliaților Prin urmare, în februarie , între conducerea partidelor de stânga și șeful guvernului regal, generalul N Plastiras, a fost semnat acordul de la Varkiza privind armistițiul partidelor Cu toate acestea, în vara anului , în țară a izbucnit un război civil aprig, care a continuat până în În

capitalele puterilor occidentale, desigur, toată responsabilitatea pentru instigarea acestui război a fost pusă asupra Moscovei, dar acest lucru a contrazis complet starea reală a lucrurilor, întrucât principalii sponsori ai comuniștilor greci au fost liderii Albaniei și Iugoslaviei E Hoxha și I B Tito I V Stalin, dimpotrivă, nevrând să creeze un alt focar de tensiune în relațiile cu aliații de ieri și neavând resurse și mijloace în plus, a evitat să-i susțină pe comuniștii greci c) Criza Turciei din - În martie , cu șase luni înainte de expirarea tratatului sovieto-turc "Cu privire la prietenie și frontiere", guvernul URSS a notificat șeful guvernului turc, generalul I Inonyu, despre Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - intenția de a nu reînnoi acest acord Apoi, la Conferința de la Potsdam, delegația sovietică a încercat să realizeze o revizuire a regimului strâmtorilor Mării Negre, stabilit ca urmare a lucrărilor Conferinței de la Lausanne din iulie , dar nu a primit sprijin de la aliații lor în coaliția anti-Hitler Apoi, Moscova a încercat să negocieze această problemă cu Ankara însăși și în august a trimis o notă guvernului turc cu o propunere de a începe negocierile privind schimbarea regimului de navigație în strâmtoarea Mării Negre și pentru a permite URSS să creeze o bază militară sovietică în zona de strâmtori Conținutul acestei note a fost imediat raportat secretarului de stat american George Byrnes, care a luat această informație extrem de dureros și a inițiat o discuție pe tema măsurilor de represalii ale Puterilor Aliate în cazul agresiunii sovietice împotriva Turciei Totuși, la Moscova, simțind intensitatea generală a sentimentului antisovietic, au inversat și au redus la nimic posibila agravare a crizei Situația din Europa Centrală și de Est după încheierea războiului (-) După sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, întregul teritoriu al Europei de Est și al Balcanilor a fost ocupat de trupele sovietice, pe care populația locală le-a perceput ca eliberatori de ororile ocupației naziste Această împrejurare, precum și prăbușirea fostelor regimuri profasciste, au jucat un rol cheie într-o schimbare fundamentală a situației din această regiune cea mai importantă a întregului continent european) În noiembrie , după răsturnarea regimului profascist al lui F Salashi, au avut loc primele alegeri libere în Ungaria, iar în februarie țara a fost proclamată republică Președintele țării și șeful noului guvern au devenit șefii Partidului Independent al Micilor Proprietari, Tildy și F Nagy, care au câștigat alegerile Cu toate acestea, Partidul Comunist condus de Matthias Rakosi, după ce a primit câteva posturi minore în noul guvern, nu a putut să ocupe o poziție de conducere în acesta) În februarie , după prăbușirea regimului profascist al Mareșalului I Antonescu și revenirea pe tronul Regelui Mihai I, în România au avut loc alegeri parlamentare În urma acestor alegeri s-a format un nou cabinet, condus de șeful Frontului Fermierilor, Petr Groza, în care comuniștii au primit majoritatea posturilor ministeriale Această situație a alarmat atât de mult conducerea sovietică încât, în timp ce punea în aplicare hotărârile ședinței din decembrie a Consiliului Miniștrilor de Externe (CMFA) al Puterilor Aliate, comisarul adjunct al Poporului pentru Afaceri Externe al URSS A Ya Vîşinski a plecat de urgenţă la Bucureşti şi i-a convins pe comunişti să includă în noul guvern reprezentanţi ai partidelor Naţional Liberal (G Tattarescu) şi Naţional Ţaranist (Yu Maniu), pentru a asigura recunoaşterea internaţională noului guvern românesc) În noiembrie au avut loc și alegeri parlamentare în Bulgaria, în care a câștigat Frontul Patriotic, o coaliție de partide politice de stânga conduse de comuniști Cu toate acestea, din motive pur tactice, șeful noului guvern a fost generalul

colonel K Georgiev, liderul Uniunii Populare "Legătura" Dar un an mai târziu, în noiembrie , a avut loc un referendum la nivel național, în urma căruia a fost desființată monarhia și a fost proclamată Adunarea Națională Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Republica natală Bulgaria, al cărei nou prim-ministru a fost liderul pe termen lung al comuniștilor bulgari, Georgy Dimitrov) Încă de la începutul războiului, în teritoriile Albaniei și Iugoslaviei s-a născut o puternică mișcare partizană, condusă de comuniști locali, prin urmare, chiar înainte de sfârșitul războiului, conducătorii a două partide comuniste au ajuns în mod firesc la putere - Partidul Muncii Albanez Enver Hoxha și Partidul Comunist din Iugoslavia Josip Broz Tito Mai mult, aici s-au format imediat guverne comuniste omogene - la Tirana în octombrie , iar la Belgrad - în martie) După încheierea războiului și restaurarea Poloniei, pe baza unui compromis la care au ajuns liderii puterilor aliate de la Potsdam, în iulie s-a format un cabinet de coaliție din reprezentanții a două guverne poloneze - cel pro-sovietic Guvernul "Lublin" condus de socialistul E Osubka-Moravsky și guvernul "Londra" pro-englez condus de S Mikolajczyk Primul a devenit prim-ministru al noului guvern, iar al doilea a preluat funcțiile de vicepremier și ministru al agriculturii Cu toate acestea, deja în ianuarie , la alegerile prezidențiale și parlamentare, Partidul Țărănesc Polonez al lui S Mikolajczyk a suferit o înfrângere zdrobitoare, iar puterea în țară a trecut Comitetului pentru Eliberarea Națională a Poloniei, iar unul dintre liderii Poloniei comuniștii, Bolesław Bierut, a devenit președintele țării și președintele Consiliului de Stat) Pe teritoriul Cehoslovaciei reconstituite după încheierea războiului, Eduard Benes a devenit din nou șeful statului, restabilit în drepturi de președinte cu drepturi depline al țării Cu toate acestea, în mai , la alegerile pentru Adunarea Legislativă a țării, comuniștii au reușit să obțină o majoritate relativă de voturi, iar liderul lor Klement Gottwald a devenit noul șef al guvernului de coaliție Jumătate din posturile ministeriale din noul guvern au fost ocupate de reprezentanți ai partidelor burgheze, iar postul cheie de ministru al afacerilor externe a fost preluat de fiul primului președinte al țării, Jan Masaryk, care era un susținător înfocat al pro-occidentului orientare Potrivit mai multor istorici (A Bogaturov, V Averkov, Yu Jukov, N Bystrova), în primii ani postbelici, până la jumătatea anului , conducerea sovietică nu și-a propus obiectivul strategic de a forma unul -regimuri de partid comunist în toate ţările est-europene La acel moment, sarcina principală era crearea unei centuri de securitate a statelor prietene la granița de vest a URSS Mai mult, I V Stalin, V M Molotov și A A Jdanov a fost la început foarte tolerant cu partidele moderate, necomuniste și a încurajat în orice mod posibil crearea de coaliții guvernamentale și unificarea diferitelor partide și mișcări în tot felul de "fronturi populare" care se aflau pe poziții democratice Un astfel de regim, care asigura dominarea elementelor socialiste în economia și sistemul politic al acestor țări fără a distruge vechea mașinărie a statului și menținând în același timp vechiul parlamentarism, a fost numit "democrația populară" La acea vreme Uniunea Sovietică se comporta extrem de precaut în Europa de Est și în mod clar nu dorea complicații cu Washington și Londra Mai mult, astfel de regimuri ar putea exista ipotetic sub forma unor guverne neutre fără participarea comuniștilor, așa cum a fost cazul Finlandei după demisia în martie a președintelui K Mannerheim Cu toate acestea, experiența acestei țări nordice, unde nu a existat Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Trupele sovietice s-au dovedit a fi inaplicabile

țărilor est-europene, unde forme mult mai radicale de transformări economice și politice au început treptat să prevaleze Nașterea Războiului Rece și "doctrina izolării" (-) Potrivit majorității istoricilor (V Falin, Yu Jukov, N Bystrova, A Bogaturov, V Averkov), în iarna anului , în opinia publică occidentală a început o cotitură serioasă în ceea ce privește cooperarea cu URSS, de când au început pentru a trece rapid pe poziții antisovietice mulți reprezentanți ai părții liberale a intelectualilor occidentali Deja în februarie , însărcinat cu afaceri al SUA în URSS J Kennan a trimis un raport către Departamentul de Stat al SUA sub forma celebrei "telegrame lungi", în care dădea o evaluare detaliată și extrem de dură a dezvoltării ulterioare a Relațiile SUA cu Uniunea Sovietică În special, în telegrama sa, el a avertizat conducerea politică americană împotriva continuării politicii Roosevelt de parteneriat de încredere cu URSS și l-a îndemnat să scape rapid de iluziile sale anterioare și de așteptările umflate cu privire la posibilitatea unei cooperări ulterioare cu Moscova într-un plan general acceptat baza diplomatica Tot în această telegramă s-a afirmat ferm că conducerea sovietică respectă doar forța și, prin urmare, dialogul cu ea trebuie purtat într-o manieră nesfidătoare, dar fermă, arătând clar că Statele Unite nu vor face nicio concesie fără reciprocitate garantată din URSS Datorită acestor împrejurări, J Kennan a considerat singurul răspuns adecvat la încercările și aspirațiile părții sovietice de a stabili regimuri pro-sovietice în diferite țări ale lumii pentru a adopta o doctrină fundamental nouă de politică externă - "doctrina de izolare" a Moscova Deși "telegrama lungă" a fost destinată doar noului secretar de stat al SUA, J Byrnes, ea a devenit curând cunoscută de aproape toate persoanele interesate care au determinat politica externă a Washingtonului, inclusiv de secretarul Marinei J Forrestal, directorul CIA S Sauere , ambasadorul SUA în URSS A Harriman şi alţii Ca răspuns la această telegramă a lui J Kennan în septembrie , ambasadorul sovietic la Washington, N V Novikov a trimis ministrului de externe al URSS V M Molotov, o recenzie analitică intitulată "Politica externă a SUA în perioada postbelică", în care afirma că:) Politica externă a SUA "se caracterizează în perioada postbelică prin dorința de dominare a lumii În acest scop, planuri ample de expansiune au fost dezvoltate, desfășurate, ca într-o ordine diplomatică, și prin crearea de sisteme de baze navale și aeriene cu mult dincolo de granițele Statelor Unite, o cursă a înarmărilor, crearea a tot mai multe noi tipuri de arme";) acest curs de politică externă a noii administrații americane este în mare măsură asociat cu venirea la putere a președintelui H Truman - "o persoană extrem de instabilă din punct de vedere politic, cu anumite tendințe politice", precum și numirea secretarului de stat al SUA J Byrnes, ceea ce a dus la "o creștere bruscă a influenței asupra politicii externe a SUA a celor mai recționare cercuri ale Partidului Democrat";) confirmarea vizibilă a agresiunii Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Planurile puternice ale Washingtonului sunt "faptele unei creșteri puternice a armatei americane", creșterea cheltuielilor militare în bugetul lor de stat, precum și "crearea unui sistem global de baze militare în Oceanul Atlantic și Pacific, care au fost alocate un rol principal în planurile de stabilire a dominației mondiale a SUA" Între timp, guvernul britanic al lui Clement Attlee a notificat administrația americană că, din cauza dificultăților interne, nu va putea continua să ofere asistență financiară guvernelor grec și turc De teamă că dacă Marea Britanie părăsește Mediterana de Est, vidul politic va fi ocupat rapid de

Uniunea Sovietică, în martie , președintele Truman a cerut Congresului SUA de milioane de dolari pentru a oferi asistență urgentă Atenei și Ankarei În același timp, în fundamentarea cererii sale, președintele american a pus un accent deosebit pe necesitatea de a reține asaltul "comunismului mondial" și a folosit argumentele și terminologia "telegramei lungi" a lui J Kennan în discursul său În istoriografia rusă (V Falin, A Bogaturov, V Averkov, Yu Jukov) se acceptă în general că acest discurs al lui G Truman în Congresul SUA a pus bazele infamei doctrine a "izolării comunismului" ", care a devenit baza întregii noi politici externe SUA După dominația veche de un secol a izolaționistei "Doctrine Monroe" în Statele Unite, a început epoca internaționalismului american, sau mai degrabă intervenționismul, bazată pe ideea unui rol mesianic special pentru Statele Unite ca primul liber liber din lume si stat democratic În iunie , Senatul SUA a adoptat așa-numita "Rezoluție A Vandenberg", care a îngropat în cele din urmă doctrina izolaționistă a politicii externe americane și a pus bazele pentru crearea unor blocuri politico-militar permanente cu participarea Statelor Unite Trebuie să recunoaștem că de-a lungul întregii perioade a Războiului Rece, aproape toată istoriografia acestuia s-a dezvoltat sub influența vizibilă a confruntării ideologice dintre elitele științifice și politice ale celor două superputeri, care erau vital interesate să justifice acțiunile lor state şi dând vina pe duşman pentru toate consecinţele negative ale confruntării lor globale Această dorință se manifestă mai ales în mod clar în încercările a două școli "ortodoxe" - sovietică și americană - de a transfera responsabilitatea declanșării "războiului rece" una asupra celeilalte De fapt, această întrebare - problema responsabilității pentru declanșarea unei confruntări globale - a devenit centrală în întreaga istoriografie mondială a Războiului Rece Astfel, cunoscuți istorici și sovietologi americani (I Feis, R Pipes, Z Brzezinski) au susținut întotdeauna că doar aspirațiile expansioniste ale "socialismului leninist-stalinist", ambițiile personale și fanatismul ideologic al lui I V Stalin și nevoia urgentă de a opri expansiunea sovietică pentru a proteja "democrațiile occidentale slăbite", au determinat Statele Unite prin implementarea unei "politici pur defensive" să intre în confruntare cu URSS și să intervină în rezolvarea problemelor mondiale globale Cât despre oamenii de știință sovietici (I Galkin, V Kulakov, V Trukhanovsky, N Sivachev, E Yazkov, N Yakovlev), apoi pe parcursul întregii perioade postbelice au susținut în mod constant și destul de rezonabil că principala cauză a Războiului Rece au fost scopurile imperiale și hegemonice ale guvernul american și corporațiile transnaționale, care, temându-se serios de popularitatea tot mai mare a ideilor socialismului în întreaga lume, este destul de Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - a început în mod deliberat un "rece" și o pregătire pentru un mare război "fierbinte" împotriva URSS și a țărilor din lagărul socialist Acest punct de vedere și-a găsit în mod neașteptat sprijin în cadrul așa-numitului curent "revisionist" din istoriografia occidentală (P Calvocoresi), care s-a făcut cunoscut pentru prima dată la sfârșitul anilor ' "Revizioniștii" europeni credeau că Statele Unite au fost responsabile în primul rând pentru apariția Războiului Rece În opinia lor, de la bun început, principalul scop strategic al administrației americane a fost "reorganizarea globală a lumii în conformitate cu modelul capitalist liberal", în cadrul căreia Statele Unite ar avea avantaje incontestabile și își vor consolida liderul mondial (" Pax Americana") Cu toate acestea, Uniunea Sovietică nu a împărtășit aceste planuri globaliste; de fapt,

activitatea sa le-a împiedicat În încercarea de a suprima această activitate, inclusiv prin sancțiuni economice și "diplomație nucleară", Statele Unite au ignorat interesele legitime ale Moscovei, iar liderii sovietici au urmat o politică mai degrabă defensivă decât ofensivă în această problemă Bătălia fără compromisuri dintre "ortodocși" și "revizioniști" a stârnit dorința unor oameni de știință moderni de a găsi surse mai obiective ale conflictului global dintre cele două superputeri Noua "școală postrevisionistă" care a apărut tocmai pe această bază (G Lundestad, T Naftali) a început să explice apariția "războiului rece" prin contradicții geopolitice naturale și normale, și nu prin voința rea a liderilor sau intransigența ideologică a celor două superputeri În urma acestor trei, cele mai autorizate școli științifice, au apărut câteva alte tendințe influente Un loc aparte în această serie îl ocupă reprezentanții școlii americane de științe politice de "teorie a regimului" (W Folts, B Russett, P McCoy, M Kaplan), care au început să considere Războiul Rece ca un fel de "regim de securitate" pentru formarea unei noi ordini mondiale postbelice O interpretare deosebită a fost oferită și de teoreticienii școlii "analiza sistemelor lumii" (A Fursov, A Korotaev, A Frank, I Wallerstein, J Arrighi), care au văzut în Războiul Rece un instrument pentru împărțirea conștientă a regiunilor instabile și subdezvoltate de către superputerile lumii în sferele lor de influență și control Pe lângă școlile științifice menționate, pe deplin formate și cu drepturi depline, se pot indica multe alte grupuri științifice care oferă și ipoteze destul de serioase care explică apariția Războiului Rece fie prin conflictul dintre stalinism și atlantism, fie prin erori a "sistemului de comunicare" sau a incapacității de a împărți pașnic Europa de Est, sau a consecințelor "șantajului atomic" etc Problema palestiniană și formarea Statului Israel ( ) În timpul celui de-al doilea război mondial, Marea Britanie și-a extins semnificativ influența în regiunea Orientului Mijlociu și în a creat Liga Statelor Arabe sub auspiciile sale În același timp, peste de evrei s-au mutat pe teritoriul Palestinei arabe în anii de război, ceea ce a provocat o nemulțumire extremă în lumea arabă Cabinetul britanic, care avea un mandat special de a guverna Palestina, a fost forțat să oprească afluxul de coloniști evrei în regiune, Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - care a provocat o ascensiune colosală a extremismului evreiesc La sfârşitul anului , liderii sioniştilor şi liderii a trei organizaţii militante extremiste clandestine - "Lehi", "Irgun" şi "Khagan" E Golomb, M Begin, I Eldat, I Shamir şi alţii care a avut mult timp prețuit planuri pentru crearea unui stat evreiesc, a început o luptă armată pentru eliminarea mandatului britanic pentru Palestina În august , Congresul Mondial Sionist, cu sediul la New York, a propus sloganul reinstalării a încă de evrei în Palestina, care, sub presiunea comunităților și organizațiilor evreiești locale, precum și a Congresului SUA, a fost susținut de președintele G Truman Anticipând o explozie politică în țările arabe, Londra a respins acest plan, iar în octombrie reprezentanții Egiptului, Libanului, Siriei și Irakului au emis o declarație către administrația americană, în care avertizează că orice încercare de a transforma Palestina într-un stat evreiesc ar duce la război în tot Orientul Mijlociu Neputând rezista presiunii Washingtonului și, în același timp, nu dorea să-și complice relațiile cu lumea arabă, Londra a decis să se elibereze de orice responsabilitate pentru evenimentele în curs și în februarie și-a anunțat intenția de a renunța la mandatul pentru Palestina Curând chestiunea palestiniană a fost transmisă Adunării Generale a ONU, unde,

în urma unei discuții extrem de aprinse din noiembrie , a fost adoptată Rezoluția nr privind împărțirea teritoriului Palestinei în trei părți: evreiesc (%), arabi ( ) %) și o zonă specială - Ierusalim și Betleem, transferate sub tutela ONU Organizațiile sioniste au acceptat această rezoluție ONU cu mare bucurie, dar țările arabe nu au recunoscut-o și au continuat să insiste asupra creării unui stat arab separat în Palestina Între timp, acțiunile teroriștilor evrei au început să capete caracterul unor operațiuni militare sistematice, ale căror victime erau atât arabi locali, cât și britanici Din Palestina a început un exod în masă al populației arabe către țările vecine Nevrând să devină victima unui nou război, Marea Britanie a început evacuarea trupelor sale și în mai a anunțat oficial încetarea mandatului său pentru Palestina Și chiar a doua zi, guvernul interimar evreiesc din Palestina, condus de David Ben-Gurion, a proclamat formarea Statului Israel, al cărui prim președinte a fost Chaim Weizmann În același timp, Israelul, încălcând rezoluția EI, a ocupat o parte din celelalte teritorii ale Palestinei arabe, ceea ce a provocat Primul Război Arabo-Israelian (-) O zi mai târziu, noul stat a fost recunoscut oficial de multe puteri mondiale, inclusiv de URSS, care se aștepta să primească un aliat loial și de încredere în Orientul Mijlociu în persoana lui Israel Cu toate acestea, această decizie s-a dovedit a fi una dintre I V Stalin, pentru că Israelul a luat imediat o poziție deschis pro-americană Dar curând liderul tuturor timpurilor și popoarelor i-a "recuperat" pe sioniști, demarând o luptă pe scară largă în țară împotriva "cosmopoliților fără rădăcini" "Planul Marshall" și semnificația sa politică internațională ( ) Până la sfârșitul anului , administrația SUA era din ce în ce mai înclinată să creadă că redresarea economică a Europei și Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - mult mai importantă decât înţelegerea reciprocă cu URSS asupra chestiunii germane Prin urmare, deja în ianuarie , generalul armatei J Marshall, un susținător activ al unei politici ofensive în problema germană, a fost numit în funcția de secretar de stat al SUA În primăvara anului , guvernele francez și italian s-au adresat administrației americane cu o cerere de aprovizionare mari cu cereale în legătură cu o penurie acută de produse agricole în țările lor La Washington, această solicitare a fost considerată un moment oportun pentru a-și anunța condițiile de asistență pentru țările europene Principalele revendicări au fost respingerea politicii externe pro-sovietice și expulzarea tuturor comuniștilor și componența guvernelor naționale ale țărilor europene În Europa de Vest, apelul american a fost ascultat rapid și, deja în mai , prim-miniștrii francez și italian Paul Ramadier și Alcido Gasperi și-au reorganizat guvernele și au îndepărtat toți comuniștii din ele În iunie , J Marshall a vorbit la Universitatea Harvard și a anunțat că administrația lui Ye Truman este pregătită să finanţeze un program de redresare economică a Europei dacă acesta va fi prezentat chiar de europeni Și câteva zile mai târziu, miniștrii de externe ai Marii Britanii și Franței, E Bevin și J Bidault, au început să întocmească de urgență un proiect corespunzător Teoretic, "Planul Marshall", ai cărui dezvoltatori principali au fost înșuși secretarul de stat J Marshall, adjunctul său D Acheson și șeful Consiliului pentru Relații Externe D F Dulles a fost conceput nu numai pentru țările din Europa de Vest, toate puterile est-europene și chiar URSS au fost invitate să participe la acest proiect Cu toate acestea, acest plan era absolut inacceptabil pentru URSS, deoarece ideea sa principală nu era refacerea, ci reorganizarea completă a spațiului economic european De fapt, era vorba de crearea unui mecanism regional de reglementare economică a noilor

"semicolonii" ale Statelor Unite pe continentul european Desigur, conducerea politică sovietică nu putea accepta în niciun fel un astfel de plan, deoarece ar integra URSS în sistemul economic mondial, complet controlat de Statele Unite, ar limita suveranitatea acesteia și ar "lua" toți aliații săi din Europa de Est aceasta Primele consultări privind "planul Marshall" au avut loc la Paris în iunie , la o întâlnire a miniștrilor de externe ai URSS, Franței și Marii Britanii Partea sovietică a fost reprezentată de ministrul Afacerilor Externe V M Molotov, care, după o discuție preliminară a acestui plan, a refuzat să vorbească pe fond și, invocând complet inadecvarea discutării chestiunii participării Germaniei la acesta, a părăsit Parisul În ciuda acestui demers al Moscovei, guvernele Franței și Marii Britanii au trimis invitații către de țări, inclusiv țări din Europa de Est, să vină la Paris pentru o conferință pentru a discuta despre Planul Marshall Uniunea Sovietică a respins această invitație și a forțat guvernele Poloniei, Cehoslovaciei, Ungariei, României, Bulgariei și Finlandei să refuze și ele să participe la ea Cu toate acestea, Conferința de la Paris a avut loc și a adoptat o decizie fundamentală de creare a Organizației pentru Cooperare Economică Europeană, a cărei sarcină principală era administrarea "Planului Marshall" Administrația Truman a cerut Congresului SUA implementarea "Planului Marshall" de miliarde de dolari, dar în realitate au venit circa miliarde de dolari în Europa, și în principal în Marea Britanie, Franța, Italia și Germania de Vest Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - În același timp, o parte semnificativă a acestor fonduri au trecut în sine sub formă de livrări de mărfuri de produse industriale americane pe baza împrumuturilor și subvențiilor americane acordate guvernelor acestor puteri europene Astfel, de fapt, tot "ajutorul" american în practică a fost un instrument comun al neocolonialismului și un mijloc de legare a statelor vest-europene de economia americană și un instrument important pentru influențarea situației politice a țărilor conducătoare din Europa de Vest Această împrejurare a fost imediat observată de economiști sovietici proeminenți, inclusiv de academicianul E S Varga, care a condus la conducerea I V Stalin și V M Expertiza economică a lui Molotov a "Planului Marshall" și a devenit principalul motiv pentru refuzul conducerii politice sovietice de a se alătura acestuia Între timp, în istoriografia modernă, au fost identificate destul de clar două abordări diferite pentru a evalua atât "Planul Marshall" însuși, cât și obiectivele sale principale O serie de autori moderni (A Bogaturov, V Averkov, A Danilov, A Pyzhikov, M Narinsky, N Bystrova) "spumant la gură" au început să afirme că scopul principal al "Planului Mareșal" a fost restabilirea economiei europene distruse, înlăturarea tuturor barierelor comerciale și modernizarea potențialului industrial al puterilor europene Mai mult, acest plan a reformat vechiul capitalism european prin introducerea unor standarde americane înalte, practici și norme de fabricație, etica relațiilor industriale, organizarea științifică a producției, actualizarea tuturor echipamentelor și exportul de idei noi Cu toate acestea, adversarii lor (N Ratnikov, Yu Bokarev, Yu Zhukov, N Narochnitskaya) cred pe bună dreptate că "Planul Marshall", împreună cu "Doctrina Truman" și "Proiectul Harvard" a fost o parte integrantă a agresivității politica externă a Statelor Unite, vizând direct încurajarea expansiunii economice a monopolurilor americane, întărirea politicii Războiului Rece și crearea de blocuri politico-militar agresive îndreptate împotriva URSS și a aliaților săi de pe continentele europene și asiatice Situaţia în Europa de Est în anii - a) Problema germană în -

După încheierea războiului, întregul teritoriu al Germaniei a fost împărțit în patru zone de ocupație - sovietică, americană, britanică și franceză În același timp, aliații de ieri din coaliția anti-Hitler aveau planuri complet diferite cu privire la soarta viitoare a acestui stat Astfel, cabinetul parizian a luat cea mai radicală poziție în această problemă În special, la primele două sesiuni ale Consiliului Miniștrilor de Externe de la Londra (septembrie-octombrie) și la Paris (aprilie-iunie), delegația franceză condusă de ministrul de externe J Bidault a urmărit dezmembrarea Germaniei prin separarea Renania din ea , Ruhr și Saara Cu toate acestea, aceste propuneri ale părții franceze au fost respinse de șefii departamentelor diplomatice ale puterilor aliate, E Benin și J Byrnes, care credeau că resursele zonei Ruhr și Rin ar trebui să devină baza redresării economice din toată Europa de Vest, și nu doar Franța Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Mai mult, deja în decembrie , liderii Statelor Unite și Marii Britanii au decis să-și unească sectoarele de ocupație într-o singură zonă - Bizonia, motivându-și decizia prin necesitatea de a urma o politică economică coordonată pentru cele două zone de ocupație Între timp, la a treia sesiune a Consiliului Ministerial de la New York (decembrie), textele tuturor acordurilor de pace cu Italia, Finlanda, Ungaria, România și Bulgaria, care au fost semnate la Paris, în februarie , au fost în cele din urmă convenite Cu toate acestea, problema germană a rămas încă o sursă de tensiune în relațiile dintre principalele puteri mondiale Prin urmare, toate încercările de a o rezolva la sesiunile a patra și a cincea ale Consiliului Ministerial, desfășurate la Moscova (martie-aprilie) și Londra (noiembrie-decembrie), au dus la un impas al negocierilor b) Crearea Komiinform ( ) Recunoașterea diplomatică a Ungariei, Poloniei și României de către puterile occidentale și apoi implementarea "Planului Marshall" au dat conducerii sovietice motive să abandoneze "politica de izolare" anterioară în raport cu partidele comuniste fraterne din țările est-europene , iar până în toamna anului în Polonia, România și Bulgaria, toată puterea de stat completă era concentrată în mâinile lor La sfârșitul lunii septembrie , în orașul polonez Shklarska-Poremba, la inițiativa lui I V Stalin și I B Tito a susținut o întâlnire a liderilor a nouă partide comuniste din Europa, în care A A Jdanov (URSS), I B Tito (Iugoslavia), V Gomulka (Polonia), K Gottwald (Cehoslovacia), G Georgiou-Dej (România), M Rakosi (Ungaria), G Dimitrov (Bulgaria), M Thorez (Franța) și P Togliatti (Italia), unde s-a decis înființarea Biroului de Informații al Partidelor Comuniste (Cominform) La această întâlnire, al doilea secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist al Bolșevicilor, A A Jdanov, în care s-a dezvoltat vechea teză leninistă despre confruntarea ireconciliabilă dintre cele două tabere - "lagărul imperialist antidemocratic" și "lagărul antiimperialist democratic", care a fost susținut pe deplin de toți liderii acestor partide comuniste Potrivit multor autori moderni (A Danilov, A Pyzhikov, Yu Zhukov, G Adibekov, N Bystrova), Cominform-ul în sine era de fapt o versiune modificată a Comintern-ului, care a fost dizolvat de I V Stalin în din motive pur politice și ideologice Întrucât chiar în apogeul Marelui Război Patriotic, pe valul unei creșteri colosale a sentimentelor patriotice și în condițiile unei cooperări intensificate a marilor puteri în cadrul coaliției anti-hitleriste, existența acestui sediu al lumii revoluția proletară părea deja a fi pur anacronism Acum, crearea Cominformului, care a devenit o consecință directă a implementării "Planului Marshall" și a intensificării expansionismului american, a devenit nu doar un pas spre consolidarea tuturor

regimurilor comuniste ale puterilor est-europene, ci și un instrument de influență sovietică asupra tuturor partidelor socialiste și comuniste din principalele state vest-europene După crearea Cominformului, conducerea politică sovietică a dat voie pentru intensificarea acțiunilor partidelor comuniste din țările est-europene și, deja în februarie , ca urmare a unei lovituri de stat în Cehoslovacia, Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Președintele E Benes a fost demis, iar liderul Partidului Comunist, K Gottwald, a devenit noul șef al statului Și apoi evenimente similare au avut loc în Ungaria, unde în mai a venit la putere Partidul Muncitoresc Maghiar pro-sovietic condus de M Rakosi c) Conflictul sovietico-iugoslav (-) Totodată, în această perioadă, a început o divergență accentuată de poziții între I V Stalin și I B Tito, care, având o autoritate incontestabilă în țara sa și în mișcarea comunistă mondială, a început să se comporte mai independent în relațiile cu conducerea sovietică decât și-au permis liderii altor partide comuniste și țărilor socialiste Motivul conflictului deschis dintre Belgrad și Moscova a fost intenția lui I B Tito și G Dimitrov creează o federație puternică a slavilor din sud Ținând cont de contradicțiile de lungă durată dintre cele două state din cauza "problemei macedonene", ideea creării unei federații balcanice a fost un fel de dizolvare a acestui conflict etno-teritorial de lungă durată dintre cele două țări în strânsul lor cooperarea în cadrul unei federații comune În plus, federația bulgaro-iugoslavă ar putea deveni un centru de atracție pentru alte state balcanice și dunărene, ceea ce ar crea o amenințare reală ca centrul politicii est-europene să se mute la Belgrad și să apară un nou centru de putere în lagărul socialist , care nu i se potrivea deloc Moscovei La început, conducerea politică sovietică a susținut versiunea soft, în esență, confederală a federației balcanice propusă de G Dimitrov Dar apoi, din cauza poziției lui I B Tito, care a insistat grosolan pe o versiune mai dură, de fapt, unitară a acestei federații, partea sovietică a început să dea vina pe liderii SFRY, în special pe I B Tito, E Kardelj și A Ranković, într-un efort de a se pune într-o poziție excepțională în rândul altor partide comuniste din țările socialiste Între timp, inițiatorii federației balcanice, dezvoltându-și ideile, au început să pună la cale planuri pentru includerea României, Ungariei, Albaniei, Greciei și chiar a Poloniei și Cehoslovaciei în această federație Astfel, Belgradul și Sofia au contestat de fapt acele acorduri privind împărțirea sferelor de influență în Balcani, la care s-au ajuns între marile puteri la conferințele de la Ialta și Potsdam În februarie , liderii PCY (E Kardel, M Djilas, V Bakarić) și BKP (G Dimitrov, T Kostov, V Kolarov) au fost invitați la Moscova, unde s-au întâlnit cu I V Stalin, V M Molotov și A A Jdanov, în timpul căruia a subliniat inadmisibilitatea urmăririi unei politici externe "unilaterale" care nu era în concordanță cu partea sovietică Șeful comuniștilor bulgari, G Dimitrov, a cedat aproape imediat presiunii părții sovietice, dar E Kardel și M Djilas au rămas ferm și au refuzat să recunoască pretențiile Moscovei A urmat o perioadă de luni de corespondență personală între liderii celor două state, timp în care I V Stalin și V M Molotov a încercat până la urmă să argumenteze cu liderul iugoslav Cu toate acestea, aflând că în mai I B Tito a început o epurare în Biroul Politic al CPY și a ordonat arestarea a doi dintre foștii săi membri influenți - ministrul de finanțe S Zhujovic și ministrul industriei Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - A Hebrang, au cerut ca această problemă să fie prezentată Cominform spre examinare În iunie , la a doua ședință a Cominformului, ținută la București, pe

raportul A A Jdanov, a fost adoptată o rezoluție "Cu privire la situația din Partidul Comunist din Iugoslavia", conform căreia a fost exclusă din această organizație, iar forțelor sănătoase din cadrul PCY li s-a cerut să-l îndepărteze pe I B Tito și să nu despartă mișcarea mondială comunistă și muncitorească Cu toate acestea, conducerea Partidului Comunist din Iugoslavia a respins această rezoluție, iar conflictul sovieto-iugoslav, dobândind o fază mult mai acută, s-a încheiat cu ruptura efectivă a relațiilor diplomatice dintre cele două țări, deoarece în octombrie sovieto-iugoslavul " Tratat de prietenie, asistență reciprocă și cooperare postbelică" a fost reziliat, semnat V M Molotov și I B Tito în aprilie În noiembrie , la a treia ședință a Cominformului, unde principalele rapoarte au fost făcute de secretarul Comitetului Central al Partidului Comunist Unisional al Bolșevicilor M A Suslov și secretar general al Comitetului Central al RKPP G Georgiou-Dej, "clica Tito" a fost marcată drept "o gașcă de spioni și ucigași" care a trecut în mod deschis de partea imperialiștilor și a alunecat în fascism Comportamentul lui I B Tito și "clica" lui au fost considerate ca parte a planului strategic general al imperialiștilor care vizează fomentarea unui nou război mondial, iar politica sa externă ca o politică antisovietică de cel mai josnic aluat Între timp, conflictul sovieto-iugoslav a dat naștere la vânătoarea de susținători ai lui I B Tito și modelele naționale de construire a socialismului în toate partidele comuniste est-europene Victimele acestor epurări au fost numeroși lideri de partid și de stat ai țărilor din lagărul socialist, printre care V Gomulka (Polonia), R Slansky (Cehoslovacia), L Patrashkanu (România), L Raik (Ungaria), T Kostov (Bulgaria)), K Dzodze (Albania) și alții d) Crearea Consiliului de Asistență Economică Reciprocă ( ) Refuzul URSS și al țărilor de democrație populară din "Planul Marshall" a pus pe ordinea de zi problema găsirii unei alternative economice Întrucât țările est-europene nu numai că au suferit pierderi uriașe în anii războiului, ci au fost și nevoite să efectueze reforme radicale legate de restrângerea relațiilor mărfuri-bani, de cursul forțat către un ritm accelerat de industrializare și de restrângerea la scară mică producție, formarea unei structuri economice fundamental diferite a forțat inevitabil o tranziție de la fosta cooperare bilaterală a țărilor socialiste individuale la stabilirea unui acord multilateral între ele Această sarcină a fost rezolvată parțial de Consiliul de Asistență Economică Reciprocă (CMEA), creat la inițiativa lui I V Stalin în ianuarie Inițial, șapte state ale lagărului socialist au devenit membre ale noii organizații - URSS, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, România, Bulgaria și Albania, iar apoi, în , RDG a devenit membru cu drepturi depline Mai mult, curatorul actual al CMEA a devenit imediat un reprezentant al părții sovietice - primul vicepreședinte al Comitetului de Stat de Planificare al URSS G P Kosyachenko La prima etapă a existenței sale, principalele sarcini ale CMEA, al cărei organ de lucru era Sesiunea Generală, au inclus schimbul de experiență economică, inovații tehnice și tehnologice, organizarea de livrări reciproce de materii prime industriale, mașini, echipamente și produse alimentare În plus, principala sferă de cooperare economică între țările CAEM a rămas străină Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - comerțul, însă, problemele mai complexe ale dezvoltării și aprofundării specializării și cooperării producției industriale de către toate țările taberei socialiste nu erau încă pe ordinea de zi Mai târziu, în , s-a format Comitetul Executiv al CMEA și au început să se țină cu regularitate ședințe ale diferitelor organisme de lucru - secretariatul, comitetele și comisiile sectoriale etc Ca

urmare a creării de noi structuri, a devenit posibilă desfășurarea unei cooperări economice mai strânse între țările taberei socialiste pe baza unor obiective, decizii și programe convenite colectiv După ce și-au început activitatea cu coordonarea livrărilor reciproce ale unui număr de bunuri industriale și materii prime, țările membre CMEA au trecut treptat la forme mai dezvoltate de cooperare economică, care au început să acopere ramuri întregi de producție, știință și tehnologie Cu toate acestea, conform justei observații a unui număr de autori moderni (A Bogaturov, V Averkov), perioada inițială a existenței sale, CMEA a îndeplinit încă funcții mai mult politice decât economice, în special, consolidarea dominației sovietice în întreaga regiune est-europeană prin formarea aceluiași tip de structuri economice și mecanisme economice în ţările lagărului socialist Astfel, până la începutul anilor Unirii economice și politice a țărilor din Europa de Vest și Statele Unite s-a opus unirii statelor din Europa de Est, în care Uniunea Sovietică a jucat un rol principal Între timp, puțini oameni știu că însăși crearea CMEA a fost doar începutul unui plan stalinist de anvergură de a crea cel mai puternic bloc economic dintre toate statele planetei, opus dolarizării totale și dictatelor financiare și comerciale americane și structuri industriale Deja în aprilie , la Moscova a avut loc o conferință economică internațională, la care au participat reprezentanți ai de state, printre care Austria, Finlanda, Argentina, China, India și Filipine La această întâlnire, a fost înaintată o propunere de a crea, în opoziție cu expansiunea politică și economică a Statelor Unite, o piață comună pentru bunuri, servicii și investiții din toate țările socialiste și în curs de dezvoltare, fără acorduri de dolari Cu alte cuvinte, formarea unei piețe comune "non-dolar" a început de facto la Moscova, iar I V Stalin, evaluând destul de corect nivelul ridicat de sprijin pentru această idee inovatoare, și-a intensificat activitatea în această direcție În februarie-martie , la propunerea Moscovei, în capitala Filipinelor, Manila, a avut loc o conferință economică regională a țărilor din Asia de Sud și Orientul Îndepărtat și, în același timp, au început pregătirile pentru organizarea unor conferințe regionale similare în Addis Abeba, Teheran, Buenos Aires și chiar și la Helsinki Cu toate acestea, moartea subită a liderului a îngropat acest proiect promițător Formarea structurilor politice și militare ale Europei de Vest (-) În martie , la Bruxelles, cinci state vest-europene - Marea Britanie, Belgia, Luxemburg, Țările de Jos și Franța - au semnat un acord de cooperare economică, socială și culturală și apărare colectivă, care a fost încheiat pe o perioadă de cincizeci de ani Acest acord, cunoscut sub numele de "Pactul de la Bruxelles", a proclamat crearea unei economii multilaterale Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - și uniunea militaro-politică a țărilor vest-europene care au devenit victime ale agresiunii naziste în timpul războiului Semnarea Pactului de la Bruxelles a fost un succes vizibil al "europeniștilor" în lupta împotriva "atlantiștilor", cu toate acestea, conducerea SUA a acceptat destul de favorabil semnarea acestui pact, deoarece a înlăturat toate temerile dreptei franceze (cap De Gaulle) despre politica americană în problema germană Dându-și seama că Alianța Occidentală nu are potențialul de a reține amenințarea germană, partea americană a căutat să găsească o modalitate de a include Franța în căutarea unor garanții suplimentare ale securității sale, dintre care principalul urma să fie obligațiile americanului latură Victoria lui G Truman la alegerile prezidențiale din noiembrie a dezlănțuit mâna administrației americane în această chestiune și i-a permis să facă un adevărat progres pentru

a-și consolida predominanța în Europa de Vest nu numai prin metode economice, ci și militar-politice Noul secretar de stat american D Acheson, care a profesat întotdeauna ideile hegemonismului american, s-a angajat în punerea în aplicare a celei mai ambițioase sarcini de politică externă - un plan de creare a unei alianțe politico-militar permanente a puterilor occidentale conduse de Statele Unite pe continentul european În ianuarie , reprezentanții Departamentului de Stat au declarat pentru prima dată în mod deschis existența unei amenințări directe la adresa securității statelor vest-europene și ineficiența ONU, construită pe principiul consensului membrilor permanenți ai Consiliului de Securitate al acestuia Apoi a fost publicat proiectul Tratatului Atlanticului de Nord și deja la începutul lui aprilie și-a început lucrările la Washington o conferință internațională, cu participarea plenipotențiarilor din SUA, Marea Britanie, Franța, Italia, Canada, Belgia, Țările de Jos, Danemarca, Islanda, Norvegia și Portugalia Ca urmare a lucrărilor Conferinței de la Washington, a fost semnat faimosul Tratat Atlanticului de Nord, care în septembrie a primit imediat numele sonor de Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO) Inițial, Alianța Nord-Atlantică a existat doar ca fenomen politic și juridic, deoarece nu avea structuri organizatorice Cu toate acestea, deja la începutul anilor , începând cu Conferința de la Ottawa, NATO s-a transformat într-o organizație militaro-politică sistemică condusă de Secretarul General, a cărei poziție a fost preluată inițial de generalul englez G L Ismay În plus, în același timp, în cadrul NATO:) a fost creat un comandament unificat al trupelor;) au fost create terenuri de antrenament militar separate și) a fost stabilită producția comună de arme și a fost realizată standardizarea acestora "Prima criză de la Berlin" din și semnificația ei internațională Eșecul multor luni de dialog cu Moscova pe problema germană a determinat conducerea SUA și a Marii Britanii să separe în mod deschis acțiunile În acest scop, în prima jumătate a anului , la Londra au avut loc mai multe întâlniri între reprezentanți ai Statelor Unite, Marii Britanii, Franței, Belgiei, Țărilor de Jos și Luxemburgului pentru a conveni asupra pozițiilor lor asupra chestiunii germane, care s-a încheiat în iunie cu semnarea unui tratat separat de la Londra În condițiile acestui acord:) la insistențele Franței, a fost creată o Autoritate Internațională de Control pentru Ruhr; Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN -) teritoriul zonei de ocupație franceză s-a alăturat Bisonului, care a devenit Trizonia;) Trizonia a devenit un participant deplin la "Planul Marshall";) pentru a rezolva toate problemele actuale ale managementului Trizoniei, a fost creat Consiliul de Securitate Militar Aliat;) a fost luată o decizie de pregătire a Constituției Trizoniei, ceea ce a însemnat de fapt că ideea dezmembrării Germaniei, care a fost întotdeauna și pretutindeni opusă de conducerea sovietică de vârf, și a creării unui stat independent vest-german a fost aprobată de liderul occidental puterile Potrivit mai multor autori (A Bogaturov, V Averkov, A Filitov), Tratatul de la Londra a avut de fapt caracterul unei soluții separate a problemei germane și în sens politic și juridic a fost prima încercare a Puterile occidentale să revizuiască acordurile de la Yalta și Potsdam Imediat după semnarea Tratatului de la Londra în țările din Europa de Vest, inclusiv pe teritoriul Germaniei de Vest, a început reforma monetară a confiscării și introducerea de noi bancnote și monede Ca urmare, un val de bancnote vechi depreciate s-a revărsat pe teritoriul Germaniei de Est, ceea ce a provocat o amenințare reală de haos economic în zona de ocupație sovietică cu consecințe imprevizibile

Moscova a răspuns extrem de dur la această provocare pusă în scenă de administrația americană și la iunie a impus interzicerea circulației tuturor mărfurilor și mărfurilor din zonele de vest în zona de est În același timp, toate livrările din zona de ocupație sovietică către sectoarele de vest ale Berlinului au fost, de asemenea, oprite Astfel, partea de vest a orașului a fost complet izolată de sursele de aprovizionare din zona de ocupație sovietică și lipsită de posibilitatea de a primi mărfuri pe uscat din sectoarele vestice Blocada sovietică a Berlinului de Vest a provocat o agravare bruscă a relațiilor dintre URSS și țările din Europa de Vest și SUA, care, folosind aviația militară de transport, au organizat un pod aerian cu Berlinul de Vest În același timp, cu încălcarea acordurilor existente, puterile aliate au invadat constant spațiul aerian al zonei de ocupație sovietică, ceea ce ar putea duce la consecințe ireparabile dacă comanda Grupului de forțe de ocupație sovietice din Germania (Mareșalul V D Sokolovsky) ar ordona o lovitură preventivă împotriva aeronavelor inamice Dar datorită poziției rezonabile a conducerii sovietice, criza de la Berlin nu s-a dezvoltat într-un nou "război fierbinte", iar după relativa stabilizare a situației, în august , în timpul negocierilor de la Moscova ale ambasadorilor celor patru mari puteri , s-a ajuns la un acord parțial cu privire la măsurile de rezolvare a crizei Cu toate acestea, implementarea acestor acorduri a fost zădărnicită de partea americană și abia în mai , în timpul celei de-a șasea sesiuni a Consiliului Ministerial de la Paris, URSS a ridicat blocada Berlinului de Vest Consolidarea diviziunii în Germania: formarea RFG și a RDG ( ) checker În septembrie , după fuziunea oficială a celor trei zone de ocupație vestice, la Bonn a fost creat un Consiliu parlamentar din reprezentanți ai elitei vest-germane , înzestrat cu drepturi de organ legislativ temporar al ţinuturilor vest-germane Șeful acestui organism era un cunoscut politician german, lider Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Uniunea Creștin Democrată Konrad Adenauer, care avea reputația de "francofil" moderat și "patriot european" În mai , Consiliul Parlamentar a aprobat o nouă Constituție, în baza căreia s-au organizat alegeri pentru noul Bundestag vest-german, în numele căruia a fost proclamată crearea Republicii Federale Germania (RFA) la septembrie , al cărui prim președinte a fost Theodor Hoye (-), iar cancelarul federal a fost Konrad Adenauer (-) În același timp, Bundestagul a adoptat o declarație privind extinderea noii Constituții pe teritoriul tuturor ținuturilor care făceau parte din Germania înainte de semnarea Tratatului de la Munchen ( ) Acest pas fără precedent, împreună cu însuși faptul proclamării RFG, a fost o provocare directă pentru URSS, care a refuzat să recunoască această țară După aceste evenimente, I V Stalin, care a pledat întotdeauna pentru păstrarea unei Germanii unite și neutre, a dat undă verde creării unui stat german alternativ în zona de ocupație sovietică La octombrie , Congresul Poporului, reunit la Berlinul de Est, dominat de reprezentanții Partidului Unității Socialiste din Germania (SED), a proclamat crearea Republicii Democrate Germane (RDA), cu liderul SED Wilhelm Pieck ( ) -) ca prim președinte Războiul civil chinez și formarea RPC ( ) După sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, China a rămas cel mai acut centru al tensiunii internaționale, unde, după înfrângerea ocupanților japonezi, au existat de fapt două guverne - cel oficial, care era condus de liderul Partidului Kuomintang, Chiang Kai -şec, şi cel comunist, care era condus de liderul PCC Mao Zedong Inițial, în încercarea de a întări guvernul de la Ciang Kai-shek, Moscova și Washington au împins Kuomintang-ul și PCC să creeze un

guvern de coaliție, întrucât nu au putut evalua imediat gradul de intransigență al acestor forțe politice, între care a existat un confruntare fără precedent de dură bazată pe modelele revoluționare și conservator-tradiționaliste ale naționalismului chinez Ipotetic, au existat patru variante posibile de "politică chineză" - tampon, pro-sovietică, pro-americană și naționalistă URSS și SUA au gravitat inițial către prima variantă, pentru că, pe baza experienței triste a Japoniei, au înțeles perfect că nu vor putea include pe deplin China în sfera lor de influență Cu toate acestea, în martie , după evacuarea trupelor sovietice de pe teritoriul Manciuriei și întreruperea negocierilor privind crearea unui guvern de coaliție, care s-au desfășurat la Chongqing sub patronajul diplomatului american P Hurley, o organizație pe scară largă Războiul civil a reluat în țară În această situație, Chiang Kai-shek a încercat să negocieze cu I V Stalin și l-au trimis pe fiul său Jiang Jingguo la Moscova pentru discuții, dar s-au încheiat în zadar Apoi, la începutul anului , Chiang Kai-shek a lansat o ofensivă împotriva Armatei Populare de Eliberare a Chinei (PLA) și a capturat capitala comunistă Yan'an Dar în curând situația s-a schimbat dramatic și la sfârșitul anului forțele armate ale PLA, formate din armatele (Peng Dehuai), (Liu Bocheng), (Chen Yi) și (Lin Biao) au provocat o înfrângere zdrobitoare la trupele guvernamentale și în ianuarie a intrat în Beijing Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - În această situație, I V Stalin, temându-se de intervenția armată în conflictul chinez din partea americană, care amenința să se transforme într-un nou război mondial, a reușit să reia negocierile de pace între Chiang Kai-shek și Mao Zedong Cu toate acestea, în aprilie , convinsă de slăbiciunea Kuomintang-ului și de lipsa de voință a Statelor Unite de a-și susține regimul, PLA și-a reluat ofensiva și, după ce a trecut Yangtze, la sfârșitul lui mai a ocupat Nanjing și Shanghai Rămășițele armatei lui Chiang Kai-shek au fost evacuate în Taiwan, iar la octombrie , învingătorul PCC a proclamat crearea Republicii Populare Chineze (RPC), cu Mao Zedong ca președinte În noiembrie , la Moscova au început negocierile sovieto-chineze, care s-au încheiat în februarie cu semnarea "Tratatului de prietenie, cooperare și asistență reciprocă între URSS și RPC", care prevedea direct obligația părților de a asigura sprijin armat celor două ţări în caz de război Administrația americană a considerat acest tratat ca o provocare directă a Statelor Unite, deși era direct îndreptat împotriva Japoniei Dar din acel moment politica SUA în Asia a început să se îndrepte de la dependența de China-tampon prietenoasă la căutarea de noi aliați în Regiunea Asia-Pacific (APR) Deși în general, potrivit istoricilor (A Bogaturov, V Averkov, A Dedovsky), în primii ani postbelici, Statele Unite și URSS s-au bazat pe menținerea status quo-ului în regiunea Asia-Pacific Războiul din Coreea (-) și consecințele sale internaționale După încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, pe teritoriul Peninsulei Coreene au apărut zonele de ocupație sovietică și americană, care fusese mult timp o posesie colonială a Japoniei, granița dintre care era paralela a -a În august-septembrie , pe teritoriul acestor zone au apărut două state suverane - Coreea de Nord (RPDC), unde comuniștii conduși de Kim Il Sung au ajuns la putere și Coreea de Sud (RK), unde forțele pro-americane conduse de preşedintele a venit la putere Lee Seungman Formula tampon de stabilitate elaborată pentru Coreea ar putea funcționa numai dacă garanții săi, URSS și SUA, s-ar înțelege Dar odată cu începutul degradării relațiilor sovieto-americane, această formulă a eșuat imediat și a provocat primul conflict militar, numit în mod obișnuit Războiul Coreean (-) În

istoriografia occidentală (H Kissinger, C Blair, A James) există două abordări de interpretare a cauzelor războiului din Coreea Primul se bazează pe prezumția existenței unei conspirații comuniste tripartite (URSS-RPC-RPDC) sau bilaterale (RPDC-RPC) Iar cel de-al doilea pune vina principală pentru izbucnirea războiului asupra liberalilor americani, în special a secretarului de stat D Atchison și a generalului D MacArthur, care au fost dezvoltatorii conceptului eșuat al "Perimetrului de securitate al Pacificului SUA", în afara din care s-a găsit Peninsula Coreeană În istoriografia rusă modernă (A Torkunov, A Orlov, V Bogdanov), pe baza documentelor de arhivă, s-a putut stabili că politica sovietică Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - conducerea era conștientă de planurile lui Kim Il Sung de a începe un război cu vecinul său din sud Mai mult, comandamentul militar sovietic din Orientul Îndepărtat, reprezentat de comandantul șef al trupelor din Orientul Îndepărtat, mareșalul R Ya Malinovsky și comandantul districtului militar din Orientul Îndepărtat, generalul-colonel N I Krylova a luat parte la elaborarea unui plan pentru eventuale operațiuni militare, totuși, pentru a stabili implicarea lui I V Stalin la dezvoltarea directă a acestor planuri nu a reușit încă Cu toate acestea, la iunie , trupele nord-coreene au trecut linia de demarcație și au început să avanseze în direcția Seulului cu bătălii În aceeași zi, Consiliul de Securitate al ONU a adoptat o rezoluție prin care condamna această acțiune militară și a cerut retragerea imediată a trupelor RPDC dincolo de paralela Pe iunie, fără să aștepte o a doua discuție a chestiunii coreene la Consiliul de Securitate al ONU, președintele Harry Truman a ordonat forțelor armate americane să ofere toată asistența posibilă trupelor sud-coreene, a căror situație era disperată Conducerea acestei operațiuni a fost încredințată generalului D MacArthur, comandantul trupelor americane de ocupație din Japonia În aceeași zi, Consiliul de Securitate al ONU a adoptat o nouă rezoluție cu o recomandare generală către toate țările ONU de a oferi asistență Coreei de Sud Cu toate acestea, pe iunie, nordicii au luat Seulul și au împins armata sud-coreeană mult spre sud, unde a ținut doar un mic punct de sprijin în zona portului Pusan, unde se presupunea debarcarea forțelor expediționare americane Pe iulie, Consiliul de Securitate al ONU a adoptat o a treia rezoluție, care prevedea crearea unui contingent multinațional de forțe ONU în Coreea sub comanda SUA Din acel moment, intervenția americană în conflictul coreean a primit o justificare legală, iar forțele armate americane au început să opereze sub steagul ONU Ca urmare, situația militară de pe front s-a schimbat dramatic și acum nordicii au fost nevoiți să se retragă În toamna anului , trupele americane, trecând dincolo de mandatul ONU, nu numai că au curățat teritoriul Coreei de Sud de nordici, ci și, după ce au întreprins o serie de operațiuni ofensive, au luat Phenianul și au ajuns la granițele RPDC cu RPC si URSS Acum, războiul nu a mers pentru restabilirea status quo-ului, ci pentru unificarea celor două Corei În această situație, la cererea insistentă a URSS și a RPDC, Republica Populară Chineză a intrat în război în octombrie , armata de de oameni sub comanda mareșalului Peng Dehuai a trecut granița chino-coreeană și, după ce a oprit înaintarea forțelor SUA-ONU a lansat în mod neașteptat o contraofensivă Profitând de superioritatea lor numerică, trupele chineze au alungat inamicul de pe teritoriul RPDC și au început să avanseze rapid spre Seul, care a căzut din nou în ianuarie Trupele ONU, care aveau la bază contingentul american, s-au găsit într-o situație dificilă, au fost amenințate cu anihilarea completă Având în vedere amenințarea unei catastrofe militare, comandantul șef al forțelor

armate, generalul D MacArthur, a propus administrației americane să extindă amploarea operațiunii militare și să lovească direct RPC Cu toate acestea, administrația lui H Truman, temându-se de escaladarea conflictului militar și de intervenția URSS în conflict, care era legat de tratatul sovieto-chinez din , a respins această propunere Mai mult, generalului D MacArthur i s-a trimis o directivă de la Joint Chiefs of Staff (JCNSH), care ordona să se analizeze problema evacuării imediate a trupelor americane de pe teritoriul Coreei In orice caz, Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Încălcând această instrucțiune, la martie , D MacArthur a emis un ultimatum către RPC, în care a amenințat direct că va folosi arme nucleare împotriva acesteia dacă ofensiva trupelor chineze nu era oprită O atmosferă de așteptare anxioasă a apărut la Moscova, Washington, Londra și Paris, din moment ce nimeni nu și-a dorit un nou "război mare" Conducerea sovietică a făcut pași energici pentru a convinge RPC să renunțe la planul de distrugere a grupului american, iar ofensiva forțelor chineze a fost oprită Mai mult, forțele ONU au putut chiar să lanseze o contraofensivă și să mute linia frontului pe paralela , care practic a coincis cu linia de demarcație care exista înainte de începerea războiului La începutul lui aprilie , generalul D MacArthur a fost demis din funcție, iar în iulie , cu sprijinul tacit al URSS, au început negocierile la Kaesong între reprezentanții RPDC, RPC și SUA Luptele nu s-au oprit, ci au început să fie sporadice și locale Războiul din Coreea și în special ultimatumul lui MacArthur i-au șocat pe aliații americani din Europa Riscul serios al unui nou "mare" război din cauza a ceea ce capitalelor europene părea a fi un conflict nesemnificativ pe continentul asiatic părea inacceptabil la Paris și Londra Prin urmare, șeful guvernului britanic, K Attlee, după consultări cu omologul său parizian R Pleven, a mers la Washington, unde a obținut acordul președintelui Truman de a nu folosi arme nucleare fără a consulta toți aliații NATO La începutul anului , după ce noul președinte al SUA, generalul D Eisenhower, a venit la putere și moartea lui I V Stalin, procesul de negociere asupra problemei coreene a primit un nou impuls și s-a încheiat la iulie cu semnarea unui acord de încetare a focului care a pus capăt războiului din Coreea, deși un tratat de pace între cele două țări nu a fost încă semnat Potrivit majorității istoricilor (A Torkunov, A Orlov, V Gavrilov, V Bogdanov), războiul din Coreea a fost primul conflict armat al Războiului Rece și a fost prototipul multor conflicte militare ulterioare din diferite regiuni ale lumii De fapt, a creat un "model de război local", când două superputeri luptă într-o zonă limitată fără utilizarea armelor nucleare, ceea ce a adus "războiul rece" într-o nouă fază, mai acută, de confruntare între cele două tabere mondiale Conferința de la San Francisco și rezultatele acesteia ( ) Structural, a devenit o piatră de hotar pentru întreaga regiune Asia-Pacific, de când a început o perioadă de formare intensivă a alianțelor militaro-politice regionale la diferite niveluri - un fel de "manie de bloc", caracteristică tuturor anilor ' O conferință a fost programată în septembrie la San Francisco pentru a semna un tratat de pace cu Japonia și a încheia un tratat bilateral SUA-japonez privind bazele relațiilor dintre cele două țări Dar reglementarea relațiilor cu Japonia era imposibilă fără înțelegerea reciprocă cu toate statele care au suferit de pe urma agresiunii japoneze și se temeau de restabilirea armatei sale Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - relicve Prin urmare, înainte de începerea conferinței privind problema japoneză din septembrie la San Francisco, a fost semnat un "Tratat de securitate" între Australia, Noua Zeelandă și SUA, care a fost numit ANZUS Conducerea sovietică a

fost, de asemenea, îngrijorată de perspectiva unei alianțe americano-japoneze, așa că Uniunea Sovietică s-a opus înlăturării reprezentanților săi de la elaborarea textului unui tratat de pace cu Japonia Anticipând încercările Moscovei de a realiza o modificare a textului tratatului în timpul reuniunilor conferinței în sine, Statele Unite au făcut o treabă grozavă în coordonarea preliminară a proiectului de tratat cu toate statele invitate să-l semneze Drept urmare, URSS, confruntată cu un boicot virtual organizat de administrația americană, a refuzat să semneze un tratat de pace cu Japonia Aceeași poziție au luat-o alte cinci țări - China, India, Birmania, Polonia și Cehoslovacia La septembrie a fost semnat Tratatul de pace de la San Francisco, în temeiul căruia:) a încetat starea de război între Japonia și toate țările semnatare;) suveranitatea Japoniei a fost restaurată și regimul de ocupație a fost abolit oficial;) Imperiul Japoniei urma să fie lichidat și toate posesiunile sale coloniale i-au fost smulse, în special Coreea, Taiwan, Sakhalin de Sud, Insulele Kuril și teritoriile mandatate din Oceania Cu toate acestea, textul tratatului nu spunea în favoarea cui partea japoneză a abandonat aceste insule Drept urmare, tratatul de pace nu a confirmat drepturile Uniunii Sovietice asupra teritoriilor de facto din Sahalinul de Sud și Kurilele care trecuseră la ea Ca urmare a încheierii unui tratat de pace cu Japonia în regiunea Asia-Pacific, sistemul Washington, creat de președintele Wilson la începutul anilor , a fost înlocuit cu sistemul San Francisco, care era de natură duală Pe de o parte, toate țările din regiune au încheiat între ele tratate militare antijaponeze Dar, pe de altă parte, membrii ANZUS și Japonia au devenit parte a blocului militar anticomunist, în timp ce URSS, RPC, RPDC și Vietnam au format un bloc anticapitalist Subiect: MOARTE I V STALIN ŞI LUPTA PENTRU PUTEREA ÎN - Plan: Moartea lui I V Stalin și noua aliniere a forțelor în eșaloanele superioare ale puterii la începutul anului Lupta pentru putere din prima jumătate a anului și înfrângerea lui L P Beria O nouă rundă de luptă pentru putere în - și înfrângerea lui G M Malenkov Crimeea: decizia fatală a lui N S Hruşciov a) Preistoria problemei Crimeei b) "Epopeea Crimeii" N S Hruşciov Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Moartea lui I V Stalin și noua aliniere a forțelor în eșaloanele superioare ale puterii la începutul anului În prezent, a apărut o cantitate imensă de diverse tipuri de literatură, în care versiuni complet diferite ale morții lui I V Stalin, inclusiv asasinarea sa deliberată, organizată de L P Beria (A Avtorkhanov, E Radzinsky), sau N S Hruşciov (Yu Mukhin, E Prudnikova) Desigur, această versiune trebuie studiată serios, dar o serie de simptome ale bolii lui Stalin, în special fluctuațiile constante de temperatură și hematemeza, oferă toate motivele să presupunem că I V Stalin a fost într-adevăr otrăvit de un fel de otravă proteică (Yu Zhukov, D Kobba) În plus, o serie de autori (Yu Mukhin) pun la îndoială data oficială a morții liderului și susțin că acesta a murit cu trei zile mai devreme decât data anunțată a morții sale, adică martie Potrivit unui număr de istorici ruși bine-cunoscuți (Yu Jukov), cu o comparație și o analiză atentă a tuturor dovezilor cunoscute ale bolii și morții lui I Stalin și în absența unor surse istorice reale, inclusiv un medical cu drepturi depline cardul conducătorului, încă inaccesibil cercetătorilor, este posibil doar următoarele pot fi afirmate cu certitudine:) Cel mai sever accident vascular cerebral hemoragic în I V Stalin a avut loc nu în noaptea de martie , așa cum se indică în raportul oficial al guvernului, ci cu câteva zile mai devreme - pe martie) Din vina lui G M Malenkova, L P Beria și alți lideri ai

țării, prima asistență medicală liderului a fost acordată abia după mult timp, când academicienii A L Myasnikov, P E Lukomsky, E M Tareev și alte vedete medicale care l-au diagnosticat cu un accident vascular cerebral hemoragic sever cu hemoragie cerebrală extinsă) martie , când a devenit evident pentru toată lumea că moartea lui I V Stalin este doar o chestiune de timp, a fost întocmit un raport oficial al guvernului privind boala liderului și a fost convocat Biroul Prezidiului Comitetului Central, la care a avut loc o distribuție preliminară a puterii Potrivit istoricilor (Yu Zhukov, D Kobba), la această întâlnire a fost schimbată componența "triumviratului" de guvernământ, în care, împreună cu G M Malenkov și L P Beria, în loc de N A Bulganin a intrat în V M Molotov, care până acum, în mintea multor sovietici, a fost cel mai adevărat moștenitor al lui I V Stalin și avea cea mai mare autoritate din țară) La martie a avut loc o ședință a Biroului Prezidiului Comitetului Central, la care au fost luate următoarele hotărâri: a) Biroul Prezidiului Comitetului Central și Prezidiul Comitetului Central au fost a fuzionat într-un singur organism - Prezidiul Comitetului Central, iar numărul membrilor cu drepturi depline a fost redus brusc de la la persoane - I V Stalin, G M Malenkov, L P Beria, V M Molotov, N A Bulganin, N S Hrușciov, K E Voroshilov, L M Kaganovici, A I Mikoyan, M G Pervukhin și M Z Saburov; b) Biroul Prezidiului și Prezidiul Consiliului de Miniștri al URSS au fost comasate într-un singur organism - Prezidiul Consiliului de Miniștri al URSS, format din noul Președinte al Consiliului de Miniștri al URSS G M Malenkov și primii săi adjuncți L P Beria, V M Molotov, N A Bulganin și L M Kaganovici) martie , cu o oră înainte de moartea oficială a lui I V Stalin, o ședință comună a Plenului Comitetului Central al PCUS, a Consiliului de Miniștri al URSS și a Prezi Subiect: MOARTE I V STALIN ŞI LUPTA PENTRU PUTEREA ÎN - Dium-ul Sovietului Suprem al URSS, care a aprobat de jure toate deciziile luate cu o zi înainte În plus, la această întâlnire au fost luate și alte decizii importante: a) Pe baza Ministerului Securității Statului și a Ministerului Afacerilor Interne a fost creat un singur Minister al Afacerilor Interne al URSS, care era condus de Mareșalul L P Beria, iar generalul colonel B Z Kobulov și S N Kruglov b) Pe baza Ministerului Forțelor Armate și a Ministerului Marinei, a fost creat un singur Minister al Apărării al URSS, condus de mareșalul N A Bulganin, ai cărui prim adjuncți au fost mareșalii A M Vasilevski și G K Jukov c) Ministerul Afacerilor Externe al URSS a fost din nou condus de V M Molotov, ai cărui prim adjuncți au fost A Ya Vyshinsky și Ya A Malik d) Cele mai importante direcții sectoriale, care s-au lărgit semnificativ - Ministerele Comerțului Intern și Exterior, Inginerie Mecanică, Transporturi și Inginerie Grea și Centrale Energetice și, respectiv, Industria Electrică, au fost conduse de manageri staliniști dovediți - A I Mikoyan, M Z Saburov, V A Malyshev și M G Pervukhin e) Componența Secretariatului Comitetului Central a fost redusă de la la persoane - G M Malenkova, N S Hruşciov, S D Ignatieva, P N Pospelova și N N Shatalin, care, după o serie de autori (Yu Jukov), a vorbit elocvent despre G M Malenkov, deoarece ultimii trei secretari ai Comitetului Central au fost creaturile sale directe și conducătorii opiniilor sale În același timp, N S Hrușciov, fiind alături de G M Malenkov, membru al noului Prezidiu al Comitetului Central, a devenit a priori al doilea secretar al Comitetului Central f) Mareșalul K E Voroșilov, iar fostul șef, pur nominal, al statului sovietic N M Shvernik a fost mutat în funcția de președinte al Consiliului Central al Sindicatelor din întreaga Uniune Astfel, chiar dacă I V Stalin în eșaloanele superioare

ale puterii a existat o nouă înrocare a forțelor, care, conform celor mai mulți istorici (E Zubkov, Yu Jukov, A Pyzhikov, A Danilov, R Pikhoya):) a marcat începutul unei nouă perioadă în viața politică a țării, denumită în mod obișnuit epoca "conducerii colective";) a întărit serios pozițiile celor mai influenți doi membri ai conducerii înguste - G M Malenkov și L P Beria;) a revenit în Olimpul politic reprezentanți ai vechii gărzi staliniste, înlăturați practic de la putere - V M Molotov, K E Voroshilov, A I Mikoyan și L M Kaganovici În seara zilei de martie , I V Stalin a murit și, prin decizia conducerii înguste, a fost creată o comisie pentru a-i organiza înmormântarea, condusă de N S Hruşciov În următoarele trei zile, în Sala Coloanelor Casei Unirilor a URSS a avut loc o ceremonie de rămas bun pentru lider, la care au participat sute de mii de sovietici și zeci de delegații de stat și de partid din diferite țări ale lumea Pe martie, în Piața Roșie din Moscova, a avut loc o ceremonie solemnă de înmormântare a trupului liderului în Mausoleul lui V I Lenin - I V Stalin, la care membrii triumviratului "" guvernant - G M Malenkov, L P Beria și V M Molotov Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Personalitatea I V Stalin a fost și rămâne atât de controversat, încât există încă o mare varietate de aprecieri și opinii despre locul și rolul acestei persoane în istoria nu numai a țării noastre, ci a întregii omeniri Cu toate acestea, este clar că procesul postum al lui I V Stalin, început de N S Hrușciov, iar apoi continuat de M S Gorbaciov și numeroșii lor calomniatori liberali nu pot umbri faptele și faptele mărețe ale acestui om Nu este o coincidență că chiar acum, când isteria anti-stalinistă și minciunile directe despre epoca stalinistă au depășit orice decență și limite rezonabile, liderul a început să atribuie cuvinte atât de celebre pe care le-a spus într-o conversație cu A M Kollontai: "Știu că după moartea mea un morman de gunoaie va fi pus pe mormântul meu, dar vântul istoriei îl va împrăștia fără milă în praf " Și liderul, așa cum se întâmpla adesea, avea dreptate Chiar și un astfel de dușman jurat al țării noastre și al sistemului nostru social precum W Churchill scria: "A fost o mare fericire pentru Rusia că, în anii de încercări grele, a fost condusă de geniul și de neclintit comandantul Stalin Era o personalitate remarcabilă, impresionând timpul crud în care i-a curs viața O forță gigantică a răsunat întotdeauna în lucrările sale Această forță este atât de mare în Stalin încât părea unic printre conducătorii statelor din toate timpurile și popoarele A fost un maestru de neîntrecut în găsirea unei ieșiri din cele mai fără speranță situații în vremuri dificile Stalin a fost cel mai mare dictator de neegalat A acceptat Rusia cu un plug și a lăsat-o echipată cu arme atomice Nu! Indiferent ce spun ei despre el, astfel de oameni, istorie și popoare nu uită Lupta pentru putere din prima jumătate a anului și înfrângerea lui L P Beria Potrivit unui număr de autori (Iu Jukov), deja la înmormântarea lui Stalin în discursurile lui G M Malenkova, L P Beria și V M Molotov, într-o formă extrem de concentrată, au fost propuse două programe guvernamentale care conţin două cursuri politice diametral opuse pentru viitorul apropiat Primul curs trasat de G M Malenkov, sa bazat pe necesitatea unei dezamorsări imediate a tensiunii internaționale și a redirecționării principalelor forțe și mijloace către ritmul accelerat de dezvoltare a industriilor "Grupului B" și creșterea rapidă a nivelului de viață al poporului sovietic Al doilea curs cuprins în discursurile L P Beria și V M Molotov, a plecat de la convingerea fermă că în viitorul previzibil tensiunea internațională nu va face decât să crească, că mai devreme sau mai târziu va escalada într-un conflict armat între cele două

sisteme mondiale, deci prioritatea trebuie menținută pentru dezvoltarea industriilor "Grupului A", în primul rând industriile grele și de apărare La martie a avut loc Plenul Comitetului Central, la care, potrivit mai multor autori (R Pikhoya, Yu Jukov), G M Malenkov, deoarece în ajunul convocării sale L P Beria, V M Molotov, N A Bulganin, N S Hrușciov, L M Kaganovici și A I Mikoyan a decis să separe puterea de stat și cea de partid și să oprească practica vicioasă de a combina două posturi de top într-o mână În conformitate cu această decizie, G M Malenkov a fost demis din funcția de secretar al Comitetului Central, ceea ce l-a făcut de fapt un nou Subiect: MOARTE I V STALIN ŞI LUPTA PENTRU PUTEREA ÎN - liderul partidului N S Hrușciov, care a rămas singurul membru al Prezidiului Comitetului Central ca parte a Secretariatului Comitetului Central Potrivit istoricilor moderni (Yu Jukov, R Pikhoya, E Zubkov, A Pyzhikov, Yu Aksyutin), în procesul divizării puterii, a apărut o nouă structură a puterii, care în istoriografia modernă a primit denumirea de "conducere colectivă" Formal, această conducere cuprindea toți membrii Prezidiului reînnoit al Comitetului Central - G M Malenkov, L P Beria, V M Molotov, N A Bulganin, K E Voroshilov, A I Mikoyan, L M Kaganovici, N A Bulganin, M G Pervukhin și Z M Saburov, dar alinierea reală a forțelor a fost oarecum diferită:) Cele mai puternice funcții din noua conducere au fost ocupate de Președintele Consiliului de Miniștri al URSS G M Malenkov, care a prezidat ședințele Prezidiului Comitetului Central, și prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS și ministrul Afacerilor Interne mareșalul L P Beria, care a primit controlul deplin asupra tuturor organelor punitive și serviciilor speciale ale țării, inclusiv securitatea statului) Posturi suficient de puternice în noua conducere au fost ocupate de prim-vicepreședintele Consiliului de Miniștri al URSS și de ministrul afacerilor externe V M Molotov, care a continuat să fie cea mai populară figură din țară, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS și ministrul apărării mareșalul N A Bulganin, care controla întreaga armată și marina, și secretar al Comitetului Central al PCUS N S Hrușciov, care a supravegheat de fapt toată activitatea curentă a Secretariatului Comitetului Central) Cel de-al treilea eșalon al puterii era alcătuit din vicepreședintele Consiliului de Miniștri al URSS L M Kaganovici, A I Mikoyan, M G Pervukhin și M Z Saburov, care a supravegheat cele mai importante structuri sectoriale pentru gestionarea economiei țării, dar practic nu a avut o greutate politică reală Noul președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, mareșalul K E Voroșilov, care, fiind un șef pur nominal al statului sovietic, și-a epuizat complet potențialul politic real Cu toate acestea, tocmai această grupare în Prezidiul Comitetului Central ar putea avea un impact real asupra alinierii de ansamblu a forțelor în cazul unei noi lupte pentru putere în "conducerea colectivă", întrucât tocmai atunci s-au desfășurat întâlnirile săptămânale ale acestui organism au fost restabilite și în locul principiului coordonării deciziilor s-a restituit principiul votului acestora Astfel, ca urmare a mașinațiunilor din culise, până la jumătatea lui martie principalele pârghii ale puterii au fost concentrate în mâinile unei noi conduceri înguste Potrivit unor autori (Yu Jukov), a fost "patru" format din G M Malenkov - L P Beria - V M Molotov - N A Hrușciov Și, potrivit altor autori (R Pikhoy, Yu Aksyutin, A Pyzhikov), a fost un "triumvirat" compus din G M Malenkov - L P Beria - N S Hrușciov Încă de la primii pași, noua conducere a țării, într-o formă destul de blândă, a încercat să se distanțeze de "cultul personalității" stalinist și a trimis codurile corespunzătoare

tuturor comitetelor republicane, regionale și regionale ale partidului Cu toate acestea, acest pas a fost asociat nu atât cu condamnarea cultului personalității lui I V Stalin, cât de mult cu imposibilitatea noilor conducători ai țării de a transforma acest cult în condițiile "conducerii colective" la unul dintre membrii specifici noii conduceri sovietice, în special G M Malenkov Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - În aceste condiții, Mareșalul L P a dezvoltat o activitate neobișnuit de viguroasă Beria În special, la mijlocul lunii martie , la propunerea sa, șefii a de ministere republicane și departamente regionale și regionale ale Ministerului Afacerilor Interne al URSS au fost înlocuiți O astfel de activitate a L P Beria a trezit imediat vigilența extremă a colegilor săi din Prezidiul Comitetului Central, în special a N S Hruşciov şi N A Bulganin, care cunoșteau bine posibilitățile reale ale L P Beria să uzurpe puterea La primele sale comenzi, L P Beria a creat două grupuri de investigații sub conducerea adjuncților săi, generalul colonel S N Kruglov și B Z Kobulov să analizeze o serie de dosare penale procesate de diferite departamente și departamente ale Ministerului Afacerilor Interne unite Astfel de grupuri de lucru au preluat imediat cele mai importante dosare penale - "medici ucigași", "ofițeri de securitate", "artilerişti", "aviatori" și altele, în urma cărora principalii inculpați din aceste dosare au fost în curând eliberați - Air Mareșalul șef A A Novikov, generalul colonel A I Shakhurin, Mareșal de Artilerie N D Yakovlev, generalul colonel I I Volkotrubenko, academicienii V N Vinogradov, P I Egorov, M S Vovski, Ya G Etinger, B B Kogan și alții Cu toate acestea, principalii inculpați în "cazul cechiștilor" sunt generalii V S Abakumov, N S Vlasik, A G Leonov, V I Komarov și alții au rămas în arest Totodată, L P Beria a inițiat reforma Ministerului Afacerilor Interne al URSS, în urma căreia întregul Gulagul a fost transferat către Ministerul Justiției al URSS, iar optsprezece departamente economice gigantice, inclusiv Dalstroy, Spetsstroy, Hydroproject și altele, s-au mutat în industria și construcții ministerele ţării Cu toate acestea, propunerea sa de a limita drepturile Conferinței Speciale din subordinea Ministerului Afacerilor Interne al URSS de a emite sentințe extrajudiciare a fost respinsă de toți membrii Prezidiului Comitetului Central, și în special de N S Hrușciov, V M Molotov și N A Bulganin La sfârşitul lunii martie , L P Beria a trimis o notă Prezidiului Comitetului Central al PCUS cu privire la amnistia, care a remarcat că în toate lagărele de muncă forțată, închisorile și coloniile sunt peste de prizonieri Din acest număr, peste de prizonieri sunt criminali de stat deosebit de periculoși - spioni, sabotori, teroriști, troțhiști și naționaliști care nu au fost supuși amnistiei Nu au fost supuse amnistiei toate persoanele condamnate mai mult de ani în temeiul unor articole grave pentru tâlhărie, tâlhărie și omor, precum și pentru infracțiuni economice grave legate de furtul de bani și bunuri ale statului Prezidiul Comitetului Central a aprobat propunerile L P Beria și a doua zi "președintele" țării, mareșalul K E Voroșilov a semnat un decret al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS "Cu privire la amnistia", conform căruia au fost eliberate peste de persoane, iar procedurile privind de dosare penale au fost încheiate Între timp, revizuirea dosarelor penale de mare profil i-a dat lui L P Beria este un atu destul de puternic în lupta pentru putere, întrucât figura fostului ministru al Securității de Stat al URSS și actual secretar al Comitetului Central S D s-a profilat în spatele multor dosare penale Ignatiev, care a fost o creatură directă a lui G M Malenkov În cele din urmă, a trebuit să fie predat, iar în aprilie S D Ignatiev nu numai că a fost înlăturat din

funcția de secretar al Comitetului Central, ci și din Comitetul Central însuși printr-un sondaj al tuturor membrilor săi În această situație, G M Malenkov a sugerat ca conducerea îngustă să convoace un Plen extraordinar al Comitetului Central și să discute problema cultului personalității lui I V Stalin Subiect: MOARTE I V STALIN ŞI LUPTA PENTRU PUTEREA ÎN - În special, a pregătit un proiect de rezoluție al Plenului Comitetului Central pe această temă, în care s-a pus un accent deosebit nu pe personalitatea liderului decedat, ci pe indispensabila păstrare și întărire a principiilor "conducerii colective" După cum sugerează un număr de autori (R Pikhoya, Yu Jukov), aceste acțiuni ale lui G M Malenkov au fost în mare parte de natură preventivă, deoarece activitățile furtunoase ale lui L P Beria, la revizuirea dosarelor penale de mare profil, l-ar fi putut lovi cu un ricoșet Totuși, "destalinizarea blândă" a fost respinsă de conducerea îngustă a țării, iar noul Plen al Comitetului Central nu a avut loc niciodată, deși chiar numele lui I V Stalin a dispărut aproape complet de pe paginile ziarelor și revistelor de partid Între timp, în cadrul Prezidiului Comitetului Central a apărut o scindare pe probleme de politică externă, în special evaluarea situației din RDG În mai , aici au început revolte în masă, legate de faptul că conducerea est-germană, încă din iulie , a urmat un curs spre construirea accelerată a fundamentelor socialismului în țară La una dintre ședințele Prezidiului Comitetului Central a avut loc o discuție destul de aprinsă asupra unei scrisori adresate lui W Ulbricht, W Pieck și O Grotewohl, la care a avut loc o încăierare majoră între V M Molotov și L P Beria Șeful Ministerului de Externe al URSS a considerat că este necesar să-i convingem pe tovarășii germani să amâne ritmul accelerat de construire a socialismului în țară, dar, bineînțeles, să mențină chiar direcția strategică pentru construirea lui Și șeful Ministerului Afacerilor Interne al URSS a propus să renunțe la construcția socialismului în RDG ca o întreprindere absolut fără speranță și să urmeze un curs spre crearea unei Germanii neutre fără bloc Această propunere i-a îngrijorat extrem de pe toți membrii conducerii înguste a țării, care au ieșit pe front unit în sprijinul lui V M Molotov Cu toate acestea, în ciuda acestor împrejurări, potrivit unui număr de autori (Yu Jukov), atunci N S Hruşciov cu L P Beria, care, temându-se de o revizuire ulterioară a dosarelor penale importante, s-a trezit într-o poziție foarte vulnerabilă Cert este că în mai-iunie , la inițiativa L P Beria, o revizuire a fundamentelor politicii naționale a început într-un număr de republici unionale, unde a continuat o luptă încăpățânată împotriva clandestinului naționalist antisovietic Atunci au fost adoptate Decretele Comitetului Central cu privire la problemele RSS ucrainene, belaruse, lituaniene și letone, iar primii secretari ai Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina și Comitetului Central al CPB L G Melnikov și N S Patolichev, care au fost înlocuiți de "cadre naționale" - ucrainean A N Kirichenko și belarusul M V Zimyanin Potrivit majorității autorilor (R Pikhoya, R Medvedev, Yu Aksyutin, A Pyzhikov, E Zubkov), aceste inovații ale lui L P Beria a provocat o reacție puternic negativă din partea tuturor membrilor Prezidiului Comitetului Central, care s-au adunat într-un singur "bloc anti-Beria" Cu toate acestea, alți autori (Iu Jukov) susțin că aceste decizii nu au deschis decât "vechiul abces" și au dus la formarea a două grupuri deschis ostile în cadrul Prezidiului Comitetului Central - G M Malenkov - M G Pervukhin - M Z Saburov pe de o parte, iar L P Beria - V M Molotov - N S Hruşciov - N A Bulganin pe de altă parte Restul de trei membri ai Prezidiului Comitetului Central - L M Kaganovici, A I Mikoyan

și K E Voroșilov a luat o poziție de așteptare și a fost gata să se alăture oricărui grup victorios Evenimentele ulterioare ale luptei pentru putere sunt încă învăluite într-un văl dens de secret Există două versiuni ale celor întâmplate Cu toate acestea, vom face imediat o rezervă că niciuna dintre ele nu este documentată și sunt pur ipotetice Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - caracter cal, întrucât se bazează exclusiv pe memoriile lui N S Hruşciov A I Mikoyan, V M Molotov, G K Jukova, K S Moskalenko și alți participanți la aceste evenimente) Unii autori (R Pikhoya, B Sokolov, A Pyzhikov, Yu Aksyutin) împărtășesc complet versiunea lui N S Hrușciov, detaliat de el în "Memoriile" sale, că el a fost principalul inițiator al pregătirii și implementării complotului de înlăturare a L P Beria Se presupune că el a fost cel care, în cursul negocierilor din culise, după ce a obținut sprijinul majorității membrilor conducerii înguste a țării - G M Malenkova, N A Bulganin, V M Molotov, L M Kaganovici și K E Voroshilov, a supravegheat personal arestarea lui L P Beria la o ședință a Prezidiului Comitetului Central, care, la ordinele sale, a fost efectuată direct de mareșalul G K Jukov, generalul colonel K S Moskalenko, P F Batitsky, M I Nedelin și alți ofițeri superiori) Alți autori (Yu Jukov) au prezentat versiunea că L P Beria a fost tocmai G M Malenkov, care, bazându-se pe sprijinul mareșalului G K Jukov și generalii săi loiali I A Serov, S N Kruglov și K S Moskalenko, forțat N S Hruşciov, N A Bulganin și A I Mikoyan să-l susțină la o ședință a Prezidiului Comitetului Central și să voteze pentru arestarea lui L P Beria Cronica oficială a acestor evenimente a fost următoarea Cu o săptămână înainte de arestarea sa, L P Beria în numele lui G M Malenkova a părăsit de urgență Moscova în RDG, unde protestele în masă s-au transformat într-o confruntare armată între părți Comandamentul SGVG condus de generalul Armatei A A Grechko, a cărui carieră strălucită a fost promovată în mare măsură de L P Beria, nu a putut răspunde la timp la dezvoltarea rapidă a situației din țară, iar evenimentele din Berlin și alte orașe germane au devenit amenințătoare În aceste condiții, L P Beria a pus lucrurile în ordine în capitala RDG prin măsuri decisive și s-a întors la Moscova trei zile mai târziu Profitând de absența lui L P Beria, conspiratorii și-au finalizat planul de acțiune și l-au pus în aplicare la sfârșitul lunii iunie , la o ședință a Prezidiului Comitetului Central În cadrul ședinței, la semnalul lui G M Malenkov, mareșalul G K a intrat în sală Jukov, generalul colonel K S Moskalenko, M I Nedelin, P F Batitsky și alți ofițeri superiori care l-au arestat pe L P Beria și l-a dus de pe teritoriul Kremlinului la Lefortovo, la sediul Districtului de Apărare Aeriană din Moscova, comandat de generalul K S Moskalenko La numai o săptămână după aceste evenimente, în - iulie , a avut loc Plenul Comitetului Central, la care s-a discutat întrebarea "Despre acțiunile criminale antipartid și antistatal ale L P Beria" În timpul "dezbaterilor" care au avut loc, fostul atotputernic șef al serviciilor speciale a fost acuzat în mod complet exagerat de spionaj, activități antisovietice, decădere morală și alte păcate de moarte și îndepărtat retroactiv din toate posturile sale de stat și de partid În plus, a fost la acest Plen al Comitetului Central de pe buzele lui G M Malenkov și N S Hrușciov a criticat pentru prima dată cultul personalității lui I V Stalin și condamnarea represiunilor nejustificate, a căror vină a fost pusă în întregime pe L P Beria, care dintr-o lovitură a fost transformată într-un simbol al acestor represiuni Totodată, i s-a deschis un dosar penal În curând, în cazul lui L P Beria a fost arestat de un număr dintre cei mai apropiați asociați ai săi - ministrul

controlului de stat al URSS, generalul armatei V I Merkulov, prim-adjunct Subiect: MOARTE I V STALIN ŞI LUPTA PENTRU PUTEREA ÎN - Ministrul Afacerilor Interne al URSS, general-colonelul B Z Kobulov, șeful Direcției a III-a a Ministerului Afacerilor Interne al URSS, general-colonelul S A Goglvdze, șeful Departamentului de Investigații al Ministerului Afacerilor Interne al URSS, general-locotenent L E Vlodzimirski, ministrul Afacerilor Interne al RSS Ucrainene, general-locotenent P Ya Meshik și ministrul Afacerilor Interne al GSSR, generalul-locotenent V G Dekanozov În timp ce se afla în arest, L P Beria a trimis trei scrisori foștilor săi asociați, în care îi implora să nu permită represalii extrajudiciare împotriva lui și să numească o comisie specială care să analizeze cu atenție cazul lui Totodată, adresându-se personal lui G M Malenkov și N S Hrușciov, el le-a cerut "să nu-și distrugă vechiul lor prieten nevinovat" și să-l ajute Cu toate acestea, aceste scrisori nu au avut niciun efect și au rămas fără răspuns Și la sfârșitul lui decembrie , sub președinția Mareșalului I S Konev, a avut loc un proces și, conform verdictului Prezenței Judiciare Speciale a Curții Supreme a URSS, L P Beria și toți complicii săi au fost împușcați În prezent, o serie de autori (S Beria, Yu Mukhin, S Kremlev) pun la îndoială versiunea oficială a evenimentelor descrise și susțin că nicio arestare și judecată a lui L P Beria nu era că toate acestea ar fi o dramatizare continuă, ci de fapt L P Beria a fost ucis în timp ce încerca să-l aresteze în conacul său de pe strada Sadovo-Kudrinskaya din Moscova, în iunie De mulți ani, până la începutul anilor studiul personalității și faptelor lui L P Beria era sub interdicție nespusă, deoarece în propaganda oficială sovietică, datorită lui N S Hrușciov și escrocii săi, acest om și-a câștigat o reputație puternică de răufăcător și călău, unul dintre cei mai sângeroși satrapi ai epocii lui Stalin Mai târziu, deja sub M S Gorbaciov și B N Elțin prin eforturile acelorași ideologi de partid, în special A N Yakovlev, și inteligența liberală coruptă, care își autointitulează cu mândrie titlul îndoielnic de "șaizeci" (B Sokolov, O Khlevnyuk, R Medvedev, L Mlechin, A Antonov-Ovseenko), această imagine demonizată a lui L P Beria a fost pictată cu culori și mai sângeroase și sinistre și, ca urmare, o imagine extrem de negativă a acestei persoane s-a dezvoltat în mintea publicului Cu toate acestea, conform opiniei corecte a unui număr de autori (R Pikhoya, Yu Zhukov, D Kobb), toate aceste estimări sunt foarte departe de adevăr Desigur, L P Beria, la fel ca toți membrii de atunci ai conducerii politice a țării, era parțial de vină pentru represiunile politice din epoca lui Stalin, dar într-o măsură mult mai mică decât, de exemplu, același N S Hruşciov Pe conștiința acestui "reformator" și exponator al cultului personalității, atât de lăudat de inteligența noastră coruptă, există mult mai multe suflete nevinovate ucise la Moscova și Ucraina, unde în anii represiunii politice această figură a condus organizații de partid și a cerut isteric dezvăluirea fără milă a dușmanilor poporului și cea mai severă pedeapsă pentru ei Între timp, recent s-a documentat că a fost L P Beria, alături de G M Malenkov și A A Jdanov, a devenit inițiatorii încetării represiunilor în masă la sfârșitul anului , al cărui volant a fost rotit de liderii de partid regionali precum N S Hruşciov În plus, datorită lucrării unui număr de autori (N Simonov, D Cobb, D Holloway), contribuția enormă a lui L P Beria, în calitate de curator al tuturor serviciilor de informații, al unui număr de comisariate militare populare și al șefului Biroului Operațional al GKO, în victoria asupra Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - fascism în anii de război, și ca șef al Comitetului Special în

crearea unui scut antirachetă nuclear pentru țara noastră, pe care nici cei mai fericiți calomniatori ai săi nu îl pot nega Cât priveşte evaluarea generală a personalităţii lui L P Beria ca potențial lider al țării, a apărut recent o întreagă cohortă de autori (Yu Mukhin, E Prudnikova, S Kremlev), care, fiind apologeții săi sinceri, încearcă să-l prezinte pe mareșalul învins ca pe un om de stat remarcabil care avea propriul program de reformă, era de natură liberală Cu toate acestea, alți autori, în primul rând istorici profesioniști (D Cobb, R Pikhoya), care s-au documentat, pe baza unui bogat material de arhivă, au studiat activitățile polifațete ale lui L P Beria, ei spun că a fost un administrator foarte inteligent și puternic și, îndeplinind cele mai responsabile ordine ale partidului și guvernului, nu a greșit niciun ordin dat personal de I V Stalin sau Biroul Politic al Comitetului Central Cu toate acestea, este puțin probabil ca L P Beria a fost un om de stat remarcabil, deoarece era destul de slab versat în problemele globale de politică externă și internă, iar multe dintre proiectele sale de reformă, în special în problema națională și în politica externă, aveau o aromă tangibilă de aventurism O nouă rundă de luptă pentru putere în - și înfrângere G M Malenkov Eliminarea L P Beria, crearea bombei sovietice cu hidrogen și reluarea lucrărilor miniștrilor de externe ai Marilor Puteri de a discuta problema germană i-au permis lui G M Malenkov să meargă la faliment și să înceapă să-și pună în aplicare programul economic La începutul lui aprilie , când Prezidiul Comitetului Central a luat în considerare bugetul țării pentru anul economic în curs, a dat o instrucțiune directă ministrului de finanțe al URSS A G Zverev trebuie să schimbe urgent principiul finanțării economiei și să redistribuie majoritatea fondurilor din industria grea și de apărare către agricultură și industria uşoară La începutul lui august , la sesiunea Sovietului Suprem al URSS, A G Zverev a prezentat un nou buget, ai cărui parametri principali au fost următorii: dintr-o cheltuială bugetară totală de de miliarde de ruble, aproximativ de miliarde de ruble s-au dus la industria grea, peste de miliarde la industria uşoară, miliarde la agricultură, miliarde la PO la întreținerea tuturor organelor de drept, care a fost de două ori mai mică decât anul trecut, și de miliarde pentru dezvoltarea educației, medicinei, științei, culturii și sferei sociale, care, dimpotrivă, a fost semnificativ mai mare decât anul trecut Justificând o schimbare atât de radicală a bugetului de stat, G M Malenkov a afirmat că:) din , adică la sfârșitul perioadei de recuperare, producția de mijloace de producție a crescut de de ori, iar producția de bunuri de larg consum - doar de ori;) în prezent, sarcina principală a partidului și guvernului este cea mai rapidă, în termen de doi până la trei ani, o creștere semnificativă a nivelului de viață al oamenilor și furnizarea oamenilor sovietici obișnuiți cu produse industriale și alimentare ieftine și de înaltă calitate produse Subiect: MOARTE I V STALIN ŞI LUPTA PENTRU PUTEREA ÎN - Ultima sarcină trebuia rezolvată nu doar printr-o redistribuire majoră a fondurilor bugetare, ci și printr-o revizuire semnificativă a politicii partidului în problema agrară În special, în raportul său G M Malenkov a propus:) creșterea semnificativă a prețurilor de achiziție de stat pentru toate produsele agricole;) să stabilească un impozit agricol unic pentru toate categoriile de exploatații țărănești, indiferent de veniturile fermierilor individuali și ale fermierilor colectivi;) anularea tuturor restanțelor la plățile anterioare ale impozitului și) oprirea politicii de lichidare a parcelelor gospodărești personale ale fermierilor colectivi În septembrie , toate aceste inovații cu adevărat

revoluționare în sfera economică au fost aprobate la următoarea Plenară a Comitetului Central Totuși, din motive care nu au fost încă stabilite, raportul la acest for nu a fost făcut de G M Malenkov și N S Hrușciov, care la sfârșitul Plenului a fost ales prim-secretar al Comitetului Central Mai mult decât atât, potrivit mai multor autori moderni (Yu Aksyutin, A Pyzhikov), decizia de a înființa acest post, care nu era prevăzut de carta partidului, a fost luată spontan, fără discuții prealabile la Prezidiul Comitetului Central , la propunerea lui N S Hrușciov și vechiul său coleg și prieten mareșalul N A Bulganin Potrivit mai multor istorici (R Pikhoy, Yu Jukov), acest eveniment nu numai că a distrus întreaga structură a "conducerii colective", dar a lansat și o redistribuire radicală a puterii din structurile de stat, adică guvernul și ministere, către aparatul central al partidului și corpul secretariat local al partidului Cu alte cuvinte, reforma realizată de I V Stalin, la Plenul de dinainte de război al Comitetului Central din februarie , a fost de fapt anulat, iar partidul a devenit din nou forța conducătoare și călăuzitoare a societății sovietice În noiembrie , la o ședință extinsă a Comitetului Central, care a fost dedicată problemelor de personal, N S Hrușciov a primit un nou atu în lupta pentru putere În timpul discursului lui G M Malenkov, care a atacat aparatul de partid cu critici aspre și l-a acuzat de degenerare, N S Hrușciov l-a întrerupt nepoliticos și a declarat că acest aparat este principalul nostru sprijin, ceea ce a stârnit aplauze răpitoare din întreaga sală În decembrie , a avut loc un alt fapt puțin cunoscut, dar foarte remarcabil: N S Hrușciov a fost aprobat ca președinte al noului Birou al Consiliului de Miniștri al URSS pentru Agricultură și Achiziții și introdus în Prezidiul Consiliului de Miniștri al URSS Astfel, nu numai că și-a întărit din nou poziția în cele mai înalte eșaloane ale puterii, dar a devenit și singurul membru al Prezidiului Comitetului Central care a combinat în mâinile sale două posturi de conducere în partid și guvern În februarie a avut loc următorul Plen al Comitetului Central, dedicat în întregime problemelor agriculturii țării Potrivit mai multor istorici (Yu Jukov), acest forum de partid a devenit un punct de cotitură în soarta noului curs economic proclamat de G M Malenkov în urmă cu doar șase luni Era pe el la sugestia lui N S Hrușciov, s-a pus accent pe metodele extinse de creștere a agriculturii țării și a fost adoptat Decretul Comitetului Central "Cu privire la dezvoltarea terenurilor virgine și neputincioase" Apoi, în martie , a avut loc o nouă întărire a N S Hrușciov, la propunerea căruia de la Ministerul Afacerilor Interne al URSS, care, după arestarea lui L P Beria a fost din nou condusă de generalul colonel S N Kruglov, Departamentul Securității de Stat a fost retras Pe baza acestui departament a fost creat Comitetul pentru Securitatea Statului Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - sub Consiliul de Miniștri al URSS, care era condus de generalul colonel I A Serov, care a fost înainte de război, când N S Hrușciov Prim-secretar al Comitetului Central al PC(b)U, Comisarul Poporului pentru Afaceri Interne al RSS Ucrainene Apoi, în martie , G M Malenkov a făcut o altă greșeală, care, în cele din urmă, l-a costat cel mai înalt post guvernamental La o reuniune pre-electorală pentru noul Soviet Suprem al URSS, el a declarat că un nou război mondial, în prezența armelor nucleare și a mijloacelor moderne de livrare a acestora, va duce la "moartea întregii civilizații mondiale", ceea ce a adus mânia lui V M Molotov, N S Hruşciov, N A Bulganin și alți conservatori din Prezidiul Comitetului Central Șeful guvernului a fost acuzat imediat de faptul că declarația sa nu a contribuit la o luptă activă împotriva planurilor

criminale ale imperialiștilor și ar putea da naștere unui sentiment de apatie și deznădejde în rândul poporului sovietic Mai mult, într-un discurs de răspuns al lui N S Hrușciov, s-a afirmat că, dacă imperialiștii vor încerca să declanșeze un nou război mondial, atunci acesta va deveni mormânt nu pentru statele capitaliste individuale, ci pentru întregul capitalism mondial Ultimul curs nou al G M Malenkov a fost înmormântat în aprilie , când un nou buget al Uniunii pentru anul financiar curent a fost aprobat în cadrul unei sesiuni a Sovietului Suprem al URSS Din cele de miliarde de ruble din partea de cheltuieli a bugetului, aproape de miliarde de ruble au fost alocate industriei grele, de miliarde de ruble agriculturii și doar miliarde de ruble industriei ușoare În același timp, cheltuielile pentru toate structurile de putere au crescut din nou brusc - de mai mult de două ori și s-au ridicat la aproximativ de miliarde de ruble Mai mult decât atât, potrivit unui număr de istorici (Yu Aksyutin, A Pyzhikov), din noiembrie , toate documentele Consiliului de Miniștri al URSS au început să fie întocmite semnate de mareșalul N A Bulganin și G M Malenkov a fost exclus de facto de la conducerea ședințelor Prezidiului Comitetului Central Lovitura finală pentru posturile lui G M Malenkov a fost provocat în decembrie în timpul procesului lui V S Abakumov și complicii săi, care au fost acuzați de fabricarea "cazului Leningrad", în spatele căruia G M Malenkov În ianuarie , Pravda a publicat un articol al redactorului-șef D T Shepilov, Linia generală a partidului și vulgarizatorii marxismului În ea, fără a menționa numele lui G M Malenkov a fost aspru criticat pentru "viziuni profund eronate și dăunătoare din punct de vedere politic" asupra economiei socialiste, care prevăd necesitatea dezvoltării prioritare a industriilor din grupul "B", adică producția de bunuri de larg consum Și deja la sfârșitul lui ianuarie a avut loc Plenul Comitetului Central, la care G M Malenkov a fost eliberat din funcția de președinte al Consiliului de Miniștri al URSS În discursurile devastatoare ale unui număr de membri ai conducerii de vârf, inclusiv V M Molotov și N S Hrușciov, fostul șef al guvernului sovietic a fost:) acuzat de lipsă de experiență practică și incapacitatea de a organiza activitatea Consiliului de Miniștri;) este numit "bolșevic imatur din punct de vedere politic", care, mizând pe câștigarea popularității ieftine, a început să promoveze "viziuni oportuniste de dreapta asupra problemelor fundamentale ale dezvoltării economiei sovietice, cerând cote preferențiale pentru dezvoltarea industriei ușoare" ;) acuzat că a propagat un slogan dăunător și eronat despre moartea civilizației mondiale în cazul unui nou război mondial;) pentru prima dată acuzat public de colaborare strânsă cu L P Beria și răspuns politic direct Subiect: MOARTE I V STALIN ŞI LUPTA PENTRU PUTEREA ÎN - responsabilitatea pentru fabricarea "cazului Leningrad", a "cazului trăgarilor" și a altor cazuri politice de mare profil G M Malenkov, care nu avea calități de conducere pronunțate și nu a reușit să creeze un grup puternic de susținători în cadrul Comitetului Central, s-a resemnat cu demisia și a declarat că a luat decizia Plenului Comitetului Central ca o decizie de principiu și justă Prin urmare, după ce s-a pocăit și a promis că-și va corecta greșelile grave, a fost lăsat în Prezidiul Comitetului Central și recomandat pentru postul de vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS și ministru al centralelor electrice al URSS Deja la începutul lui februarie , Sovietul Suprem al URSS l-a numit pe N S Mareșalul Hrușciov N A Bulganin ca noul șef al Consiliului de Miniștri al URSS, iar mareșalul G K Jukov Aceste decizii au însemnat de fapt că:) a avut loc o lovitură târâtoare de palat în țară;) noul curs economic a fost în

final respins;) menținând principiile vizibile ale "conducerii colective", N S a devenit liderul de facto al țării Hrușciov, care a readus aparatul de partid la fosta sa putere și influență Cât priveşte aprecierea generală a personalităţii lui G M Malenkov, aici, ca întotdeauna, există puncte de vedere complet polare Unii autori (R Medvedev, L Mlechin) îl consideră o neîntreprindere politică completă, incapabil de a lucra independent de stat Alții (Yu Jukov, R Balandin), dimpotrivă, nu îi neagă mintea statului și recunosc existența propriului program de reformă, care, din păcate, nu a putut fi implementat O nouă victorie hardware pentru N S Hrușciov în lupta pentru a-și afirma conducerea finală a fost Plenul obișnuit al Comitetului Central ținut în iulie , la care:) doi dintre asociații săi fideli s-au alăturat Prezidiului Comitetului Central - Secretar al Comitetului Central M A Suslov și prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina A N Kirichenko;) D T Shepilov, N I Belyaev și A B Aristov Astfel, după cum susțin pe bună dreptate mulți autori (R Pikhoya, Yu Jukov), dintre toate opțiunile posibile pentru reforme care existau la acea vreme, L P Beria, G M Malenkov și N S Hrușciov, în cele din urmă, a fost aleasă cea mai proastă variantă, care a fost complet prost concepută, în mare parte spontană și, cel mai important, extrem de conservatoare în esență Crimeea: decizia fatală a lui N S Hruşciov a) Preistoria problemei Crimeei După încheierea războiului civil pe scară largă în partea europeană a fostului Imperiu Rus, la octombrie , printr-un Decret comun al Comitetului Executiv Central Panorusesc și al Consiliului Comisarilor Poporului din RSFSR semnat de V I Lenin, M I Kalinin și A S Yenukidze, pe o parte a teritoriului fostei provincii Taurida a Imperiului Rus, "Republica Sovietică Autonomă Crimeea Socialistă, ca parte a RSFSR, în granițele Peninsulei Crimeea din raioanele existente: Dzhankoy, Evpatoria, Kerci, Sevastopol , Simferopol, Feodosia și Ialta" s-a format În plus, același decret prevedea că problema frontierelor de nord ale Republicii Autonome Crimeea a fost supusă unei examinări separate de către o comisie specială compusă din reprezentanți ai NKVD ai RSFSR, Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - RSS Ucraineană și RSS Autonomă Crimeea, precum și Comisariatul Poporului pentru Afaceri Naționale al RSFSR, care vor fi aprobate de Comitetul Executiv Central Panorus al RSFSR, și nu printr-o decizie comună a Executivului Central All-Rus Comitetul și Comitetul executiv central al întregii Rusii Trei săptămâni mai târziu, la noiembrie , a fost adoptată prima Constituție a RSS Autonome Crimeea, care a stabilit principiile de bază ale Constituției RSFSR din Ulterior, în mai , a fost adoptată o nouă Constituție a Republicii , conform căreia numele i-a fost schimbat în Republica Autonomă Sovietică Socialistă Crimeea Între timp, în anii în cele mai înalte cercuri de partid, ideea creării unei autonomii evreiești în Crimeea a început să fie promovată activ, oportunitatea formării căreia a fost remarcată de V I Lenin încă din , când a fost creat Comisariatul Evreiesc în subordinea Comisariatului Poporului pentru Naționalități, care, printre altele, a căutat terenuri libere pentru strămutarea evreilor, pentru care faimoasa Pale of Settlement, care exista în Imperiul Rus încă de la , a fost înlăturat În decembrie d prin decizia Biroului Politic al Comitetului Central al PCR (b), ai cărui lobbyi activi erau L D Troţki, L B Kamenev și N I Buharin, o comisie specială a fost creată pentru a analiza această problemă sub conducerea vicepreședintelui Consiliului Comisarilor Poporului din URSS A D Tsyurupy Mai mult, în august , în vederea organizării și sprijinirii mișcării de relocare evreiască, prin Decretul Prezidiului

Comitetului Executiv Central al URSS, Comitetul pentru Amenajarea Funciară a Evreilor Muncitori (KOMZET) condus de P G Smidovich Și în decembrie a fost organizat Comitetul Public pentru Organizarea Teritorială a Evreilor Muncitori, condus de Yu Z Larin (Lurie), care s-a confruntat cu "mobilizarea" comunității internaționale în sprijinul proiectelor de management al terenurilor ale acestui comitet Între timp, adevăratul autor al ideii de colonizare evreiască a Crimeei a fost directorul departamentului rus al cunoscutei organizații americane "Joint" I B Rosen, care în - în acelaşi timp a condus Agro-Muntul Deși, această idee a fost exprimată oficial de către Comisarul Poporului Adjunct pentru Afaceri Naționale G I Broido și șeful Expoziției agricole din întreaga Rusie A G Bragin, care în același , împreună cu M E Koltsov a publicat cartea Soarta maselor evreiesti din URSS Apropo, adevăratul proprietar al Joint-ului a fost Felix Warburg, care, fiind fiul șefului băncii familiei Moses Warburg, a părăsit Germania la o vârstă fragedă și s-a mutat în Statele Unite, unde s-a căsătorit imediat cu Frieda Schiff, fiica al președintelui Kuhn, Loeb & Co J Schiff - principalul sponsor al Revoluției din februarie, strâns asociat cu casa bancară Rothschild În plus, fratele său mai mare Paul Warburg, o rudă cu același J Schiff, a fost inițiatorul unei întâlniri secrete a unor principali bancheri americani pe insula Jekyll, unde întregul concept al viitorului Sistem de Rezerve Federale din SUA, fondat în decembrie , Apropo, în , fiica lui Felix Warburg, Carola, s-a căsătorit cu Walter Nathan Rothschild, care era șeful comunității evreiești sioniste din Statele Unite În , a fost semnat un acord între Comisarilor Poporului și Consiliul Comisarilor Poporului din URSS privind crearea Corporației Agro-Joint (American Jewish Joint Agricultural Corporation), care a întreprins agrarizarea evreilor, în timp ce statul, reprezentat de P G Smidovich le-a oferit migranților pământ în Crimeea și Ucraina, impozite și alte beneficii gratuite Pentru a promova acest proiect chiar Subiect: MOARTE I V STALIN ŞI LUPTA PENTRU PUTEREA ÎN - În URSS, a fost creată organizația "Societatea pentru gestionarea terenurilor muncitorilor evrei" (OZET), iar pentru a sprijini financiar proiectul în , "Joint" a creat societatea pe acțiuni "Societatea americană pentru așezările agricole evreiești din Rusia" ", care era condusă de J Rosenberg și J Rosenwald, care au devenit principalii ei investitori Între timp, Comitetul Yu Z Larina a înaintat un proiect de colonizare evreiască a nordului și nord-estului Crimeei - cel mai nelocuit și nefavorabil pentru agricultură al peninsulei, unde aproape de mii de hectare au fost alocate pentru relocarea evreilor în regiunile Evpatoria și Dzhankoy Mai târziu, în , pe acest teritoriu a fost creat Districtul Național Evreiesc Freidorf cu o suprafață de de hectare Între timp, nu toți liderii țării au fost încântați de activitățile KOMZET și de ideea proiectului Crimeea Pe lângă I V Stalin și V M Molotov, Primul Secretar al Comitetului Central al PC(b)U E I Kviring, Comisarul Poporului pentru Agricultură al RSFSR A P Smirnov, Comisarul Poporului de Justiție al RSS Ucrainene N A Skrypnik și președintele Comitetului Executiv Central al ASSR din Crimeea V Ibraimov Prin urmare, în martie , Prezidiul Comitetului Executiv Central al URSS a adoptat Decretul "Cu privire la atribuirea către KOMZET pentru nevoile așezării continue a pământurilor libere de către evreii lucrători în fâșia Amur a Teritoriului Orientului Îndepărtat" în Birobidzhan Și deja în august , Comitetul Executiv Central al RSFSR a adoptat o rezoluție "Cu privire la formarea regiunii naționale Biro-Bidzhansky ca parte a Teritoriului Orientului Îndepărtat", pe baza căreia a fost formată

Regiunea Națională Evreiască Autonomă de către Decretul Comitetului Executiv Central al URSS din mai Imediat după încheierea Marelui Război Patriotic, în iunie , semnat de Președintele și Secretarul Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR I A Vlasov și P V Bakhmurov a emis un decret "Cu privire la transformarea ASSR Crimeea în regiunea Crimeea", care a fost imediat consacrat în legea relevantă a RSFSR și introducerea modificărilor și completărilor corespunzătoare la articolul din Constituția RSFSR Această împrejurare a reînviat imediat ideile anterioare despre crearea autonomiei evreiești în Crimeea, pe care liderii Comitetului Evreiesc Anti-Fascist (JAC) S Mikhoels, I Fefer, S Epshtein și alții au început să le promoveze în mod activ Mai mult, aceste pretenții ale liderilor JAC au început să fie susținute activ de soțiile celor doi cei mai în vârstă membri ai Biroului Politic, V M Molotov și K E Voroshilov - vechii bolșevici P S Zhemchuzhin și G D Gorbman Desigur, toate acestea, multiplicate de legătura activă a membrilor JAC cu conducerea sionistă a Israelului, în special primul ambasador al Israelului la Moscova, Golda Meir, și ideologii mondialiștilor, în special, liderul " mișcarea federaliștilor mondiali", un important bancher american K Meyer, și conducerea așa-numitului "proiect Harvard" de J Davis și J Kennan, au condus la faptul că, în noiembrie , Comitetul Evreiesc Antifascist a fost dizolvat, iar la începutul anului toți curatorii și liderii săi au fost arestați, inclusiv S Lozovsky, I Fefer , V Zuskin, S Bregman, I Yuzefovich, L Kvitko, P Markish și L Stern, care au fost mai târziu lovitură Între timp, la octombrie , prin Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR Nr / , semnat de același I A Vlasov și P V Bakhmurov, orașul Sevastopol a fost evidențiat ca centru administrativ și economic independent al RSFSR, cu propriul buget special și clasificat drept oraș al republicanilor Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - subordonare, care a echivalat-o cu statutul atât al regiunii Crimeea însăși, cât și al tuturor unităților administrativ-teritoriale ale RSFSR b) "Epopeea Crimeii" N S Hruşciov O nouă etapă în istoria regiunii Crimeea a fost asociată cu anul , când proaspăt bătutul prim-secretar al Comitetului Central al PCUS N S Hrușciov, la o ședință a Prezidiului Comitetului Central, a luat inițiativa transferului acestei regiuni din RSFSR în RSS Ucraineană Întrebarea de ce N S Hruşciov să iniţieze transferul Crimeei către RSS Ucraineană nu a fost încă pe deplin clarificat Așadar, fostul ministru al presei și informațiilor Elțîn al Federației Ruse M N Poltoranin, autorul cărții senzaționale "Puterea în echivalent TNT" ( ), a susținut că această acțiune a fost pregătită în perioada I V Stalin, care a încercat astfel să dezavueze de drept obligațiile "NEP" ale SEC a RSFSR în anii - în fața proprietarilor de acțiuni de teren-bilete la ordin pentru pământul Crimeei, printre care s-au numărat mulți reprezentanți ai establishment-ului american și ai comunității evreiești locale, inclusiv G Hoover, F Roosevelt, E Roosevelt, L Marshall și alții Fiul fostului lider al țării S P Hrușciov a convins în toate modurile posibile că transferul Crimeei către RSS Ucraineană a fost cauzat de motive pur economice, în special de necesitatea urgentă de a construi canalul de irigare al Crimeei de Nord, deși este destul de evident că în condițiile existenței unui unic complex economic național al URSS, acest argument nu rezistă niciunei critici În cele din urmă, un cunoscut expert în epoca Hrușciov, doctor în științe istorice A V Pyzhikov, autorul cărții "Dezghețarea lui Hrșciov" ( ), consideră că "epopeea Crimeei" a fost legată de faptul că în lupta viitoare pentru puterea unică N S Hrușciov, care în - a fost șeful de facto al RSS

Ucrainei, el se aștepta cu adevărat să obțină sprijinul influentului partid ucrainean și al nomenclaturii economice, care după război și-a crescut brusc reprezentarea atât în Comitetul Central al PCUS, cât și în Consiliul de Miniștri al URSS În prezent, o serie de autori liberali (R Medvedev, E Zubkova, S Hrușciov) încearcă în toate modurile posibile reabilitarea N S Hrușciov și înlătură de la el cea mai mare parte din vina pentru "epopeea Crimeei", prezentând cazul în așa fel încât această decizie să fie luată de așa-numita "conducere colectivă" Cu toate acestea, faptele reale spun că el a fost cel care a inițiat acest proces Este suficient să spunem că deja la ianuarie , N S Hrușciov a obținut demisia primului secretar al comitetului regional de partid din Crimeea P I Titov, care într-o formă extrem de tăioasă a obiectat la transferul regiunii Crimeea către RSS Ucraineană și a numit în locul său un susținător activ al ideii sale - al doilea secretar al comitetului regional de partid D S Polyansky Mai mult, după trei ani D S Polyansky va face o carieră amețitoare și va deveni membru al Prezidiului Comitetului Central, președinte al Consiliului de Miniștri al RSFSR, apoi prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS La ianuarie , sub președinția șefului Consiliului de Miniștri al URSS G M Malenkov, a avut loc o ședință a Prezidiului Comitetului Central, la care, conform Protocolului nr , au participat "membri ai Prezidiul Comitetului Central N S Hrușciov, K E Voroshilov, N A Bulganin, L M Kaganovici, A I Mikoyan, M Z Saburov și M G Pervukhin, candidați pentru membrii Prezidiului Comitetului Central vol N M Shvernik și P K Ponomarenko și secretari ai Comitetului Central al PCUS vol M A Suslov, P N Pospelov și N P Shatalin nr XL Subiect: MOARTE I V STALIN ŞI LUPTA PENTRU PUTEREA ÎN - din acest Protocol, intitulat "Cu privire la transferul regiunii Crimeea din RSFSR în RSS Ucraineană", au fost două puncte:) să se aprobe, cu modificările adoptate în ședință, proiectul de Decret al Prezidiului Supremului anexat Soviet al URSS privind transferul regiunii Crimeea din RSFSR în RSS Ucraineană; și) să considere oportună organizarea unei ședințe speciale a Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, la care să se analizeze propunerea comună a Prezidiilor Sovietelor Supreme ale RSFSR și RSS Ucrainei privind transferul Crimeei regiune de la RSFSR la RSS Ucraineană Mai mult, este de remarcat că acest Protocol nu a fost semnat de șeful guvernului G M Malenkov, care, conform statutului său, a condus ședința Prezidiului Comitetului Central, iar primul secretar al Comitetului Central N S Hruşciov Între timp, la februarie , sub preşedinţia "Preşedintelui" RSFSR M P Tarasov, a avut loc o ședință a Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR, la care, conform Protocolului nr , au participat "vicepreședinți ai Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR Z A Andreeva, A P Danilova, M O Selyukin, D D Tsyrempilon și P V Shcherbakov, secretarul Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR I N Zimin, membri ai Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR vol P S Buzina, P F Ladanov, P L Pantikov, K L Putilova, A G Sokolov, K V Stepanova, V S Tsvetkova și M A Yasnov, ministrul justiției al RSFSR A T Rubichev, președintele Curții Supreme a RSFSR S L Zityukov și procurorul RSFSR P V Baranov, Vicepreședinte al Comitetului Executiv al Consiliului Regional al Deputaților Muncitorilor din Crimeea T M Ponomarenko și președintele Comitetului Executiv al Consiliului Local al Deputaților Muncitorilor din Sevastopol S V Sosnitsky În urma acestei întâlniri, a fost luată o decizie "Cu privire la transferul regiunii Crimeea din RSFSR în RSS Ucraineană", care a afirmat că "dată fiind economia comună, proximitatea teritorială și legăturile economice și culturale strânse dintre regiunea Crimeea și RSS Ucraineană, Prezidiul Sovietului Suprem

al RSFSR decide: transferarea regiunii Crimeea din RSFSR în RSS Ucraineană Trimiteți această rezoluție spre aprobare de către Prezidiul Sovietului Suprem al URSS În același timp, vom sublinia în mod deosebit faptul că, potrivit articolului din Constituția RSFSR din , astfel cum a fost modificată la aprilie , Sovietul Suprem al RSFSR a ales Prezidiul Sovietului Suprem al RSFSR , format din: Președintele Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR, adjuncți ai acestuia după numărul de republici autonome, secretar al Prezidiului și membri ai Prezidiului Astfel, lista membrilor Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR era de de membri, iar la ședința din februarie au fost prezenți doar membri ai Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR, care nu aveau dreptul de a adopta orice documente din cauza lipsei elementare de cvorum! În aceeași zi, semnat de președintele și managerul Consiliului de Miniștri al RSFSR A M Puzanova și I V Gruzdev a emis Decretul Consiliului de Miniștri al RSFSR nr "Cu privire la transferul regiunii Crimeea din RSFSR în RSS Ucraineană", care a afirmat că, ținând cont de "atracția teritorială a regiunii Crimeea către RSS Ucraineană" , economia comună și legăturile economice și culturale strânse dintre regiunea Crimeea și RSS Ucraineană, Consiliul de Miniștri al RSFSR decide: să considere oportună transferarea regiunii Crimeea din RSFSR în RSS Ucraineană Să solicite Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR să ia în considerare problema transferului regiunii Crimeea către RSS Ucraineană și aderarea la Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - zidium al Sovietului Suprem al URSS cu rezoluția relevantă Mai mult, rețineți că acest Decret a reprezentat și o încălcare gravă a actualei Constituții a RSFSR, întrucât Consiliul de Miniștri al RSFSR nu putea decât să execute actele normative deja adoptate ale Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR și să nu-i ceară să adopte un astfel de act O săptămână mai târziu, la februarie , sub președinția șefului Prezidiului Sovietului Suprem al RSS Ucrainene D S Korotchenko, o reuniune similară a Prezidiului Sovietului Suprem al RSS Ucrainei a avut loc la Kiev, la care o Rezoluție a Prezidiului Sovietului Suprem al RSS Ucrainei "Cu privire la depunerea Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR privind transferul regiunii Crimeea către RSS Ucraineană" a fost adoptat, care a afirmat că "după ce a discutat prezentarea Prezidiului Sovietului Suprem al SFSR Rusiei cu privire la problema transferului regiunii Crimeea de la RSFSR în Ucraina RSS, supusă examinării Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, Prezidiul Sovietului Suprem al RSS Ucrainei, la rândul său, consideră că transferul Crimeei către RSS Ucraineană, având în vedere comunitatea economiei lor, teritoriale proximitatea și legătura economică și culturală strânsă, este destul de oportună și este dovada încrederii nemărginite a marelui popor rus în poporul ucrainean Conform propunerii Prezidiului Sovietului Suprem al RSFS Rusă, Prezidiul Sovietului Suprem al RSS Ucrainei decide: să ceară Prezidiului Sovietului Suprem al Uniunii RSS să transfere regiunea Crimeea din Rusia SFSR către RSS Ucraineană În același timp, nu este deloc clar care era numărul de membri ai Prezidiului Consiliului Suprem al RSS Ucrainei la momentul în care a fost luată această decizie și cine și cum a votat decizia dată, deoarece protocolul și nici măcar o copie a acestei întâlniri nu se află în arhivele statului rus La o zi de la luarea deciziei, i e februarie , președinte și secretar al Prezidiului Sovietului Suprem al RSS Ucrainene D S Korotchenko și V E Nizhnik a fost trimis pe numele președintelui Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, mareșalul K E Voroshilov o scrisoare în care afirmă că "La februarie , Prezidiul Sovietului Suprem al RSS Ucrainei a adoptat o rezoluție privind

transferul regiunii Crimeea din RSFS Rusă în RSS Ucraineană și o supune spre aprobare Prezidiului RSS Sovietul Suprem al URSS" În același timp, atenție, nu există o prezentare comună a Prezidiilor Sovietelor Supreme ale RSFSR și RSS Ucraineană către K E Voroșilov nu a fost trimis, ceea ce a contrazis complet decizia Prezidiului Comitetului Central al PCUS din ianuarie Cu toate acestea, la februarie , mareșalul K E Voroșilov a convocat o reuniune a Prezidiului Sovietului Suprem al URSS pentru a rezolva această problemă Conform articolului din actuala Constituție a URSS din , astfel cum a fost modificată la august , Prezidiul Sovietului Suprem al URSS includea președintele Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, deputați - unul din fiecare republică unională, secretarul și membri ai Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, cei doar de persoane, nu , după cum se precizează în numeroase publicații tipărite și pe internet Conform Protocolului nr din februarie , la această întâlnire a PVS al URSS, pe lângă șeful acesteia, mareșalul K E Voroșilov, a fost prezent și secretarul URSS PVS N M Pegov, vicepreşedinţi ai URSS PVS din oficiu, i e președinții PVS ale republicilor unionale - M Tarasov, M Grechukha, Sh Rashidov, T Kulatov, N Dodkhudoev, F Brovko, M Papyan, A Saryev și O V Kuusinen Subiect: MOARTE I V STALIN ŞI LUPTA PENTRU PUTEREA ÎN - și membri ai PVS al URSS A Andreev, M Bagirov, M Budyonny, S Vagapov, A Daniilov, Y Kalnberzin, Lebedeva, Muratov, M Suslov, Fedorova, N Hruşciov şi N Şvernik S-ar părea că a fost un cvorum, adică au fost de membri ai PVS al URSS, și nu , așa cum se afirmă din nou în numeroase publicații tipărite și pe internet Cu toate acestea, avem toate motivele să ne îndoim de autenticitatea acestui Protocol din mai multe motive:) de ce în acest protocol M S Grechukha, care fusese deja primul vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al RSS Ucrainei timp de o lună, și D S Korotcenko;) de ce președintele Prezidiului Consiliului Suprem al RSS Letonă K M Ozolin, care ocupa această funcție din martie și era din oficiu vicepreședinte al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, nu se afla pe lista deputaților, ci printre persoanele invitate etc Între timp, chiar în timpul ședinței PVS al URSS, care a durat doar de minute, doar câteva persoane s-au rânduit cu discursuri complet de serviciu și pre-scrise - un membru al Prezidiului Comitetului Central, președintele PVS al URSS, mareșalul K E Voroshilov, președintele PVS RSFSR M P Tarasov, președintele PVS al SSR Ucrainei D S Korotchenko, membru candidat al Prezidiului Comitetului Central, președinte al Consiliului Central al Sindicatelor Integral N M Shvernik, președintele PVS al SSR din Uzbekistan Sh R Rashidov și președintele PVS al SSR kareliano-finlandez O V Kuusinen Deci, într-un mod familiar, ca un sac de cartofi, în doar câteva minute, o regiune întreagă a fost transferată din RSFSR în RSS Ucraineană Deși, conform articolului din actuala Constituție a URSS, teritoriul oricărei republici unionale nu putea fi schimbat fără acordul acesteia Formal, astfel de acorduri au fost oficializate de ambele republici sub forma Rezoluțiilor Prezidiilor Consiliilor Supreme ale RSFSR și RSS Ucraineană Cu toate acestea, în articolul din Constituția RSFSR, care conținea o listă de competențe a Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR, nu existau competențe de modificare a granițelor RSFSR În plus, schimbarea teritoriului republicilor nu era nici măcar în competențele Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, determinate de articolul din Constituția URSS, întrucât, potrivit articolelor și din Constituția URSS URSS, această problemă se afla sub jurisdicția Sovietului Suprem, și nu în Prezidiul acestuia Astfel, după ce a încălcat grav normele Constituției URSS, și-a depășit puterile constituționale și a disprețuit însăși

procedura de soluționare a acestei probleme, Prezidiul Sovietului Suprem al URSS a luat o decizie ilegală! Cu toate acestea, la aprilie , Sovietul Suprem al URSS a aprobat decretul prezidiului său prin legea "Cu privire la transferul regiunii Crimeea din RSFSR în RSS Ucraineană" și a adus modificările corespunzătoare articolelor și din Constituția URSS Apoi, la iunie , Sovietul Suprem al RSFSR a adoptat în unanimitate legea "Cu privire la amendamentele și completările la articolul din Constituția RSFSR", potrivit căreia regiunea Crimeea a fost exclusă din RSFSR Și două săptămâni mai târziu, la iunie , a fost introdusă o clauză în articolul din Constituția RSS Ucrainei privind includerea regiunii Crimeea în RSS Ucraineană În ceea ce privește orașul Sevastopol, care, după cum se știe, prin Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR nr Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - nu s-a luat nicio decizie sensibilă în privința acesteia, iar de jure a continuat să fie o unitate administrativă a RSFSR Tema: XX CONGRES AL PCUS, DECIZII ŞI CONSECINŢE Plan: Pregătirile pentru cel de-al XX-lea Congres și istoria întocmirii raportului secret de către N S Hrușciov (-) XX Congresul PCUS și principalele sale decizii ( ) Agravarea luptei pentru putere și prăbușirea sistemului de "conducere colectivă" ( ) XXII şi XXII Congrese ale PCUS şi hotărârile acestora (-) Pregătirile pentru cel de-al XX-lea Congres și istoria întocmirii raportului secret N S Hrușciov (-) - Imediat după Plenul din iulie al Comitetului Central, au început pregătirile pentru următorul congres al partidului, care s-a desfășurat pe fondul revizuirii multor dosare penale și al eliberării a mii de prizonieri politici Potrivit unui număr de istorici (A Vdovin), până la sfârșitul anului numărul acestora a scăzut de la la de oameni Pe măsură ce se apropie congresul, N S Hrușciov a început să ceară din ce în ce mai insistent de la membrii Prezidiului Comitetului Central să condamne public "greșelile și perversiunile" lui I V Stalin, luați o decizie agreată și trimiteți un raport pe această problemă celui mai înalt for al partidului În știința istorică, încă nu există o unitate de opinii cu privire la momentul exact în care N S Hrușciov a ridicat problema pregătirii raportului său de condamnare a cultului stalinist la un congres de partid Unii autori (O Volobuev, N Barsukov) susțin că discuțiile aprinse pe această temă au izbucnit în marginea congresului însuși, adică în februarie , iar multă vreme acest mit a dominat istoriografia rusă Alți autori (V Naumov) consideră că această problemă a fost ridicată de N S Hrușciov în "Nota" sa adresată Prezidiului Comitetului Central la sfârșitul lunii octombrie În cele din urmă, al treilea grup de autori (R Pikhoya, Yu Aksyutin, A Pyzhikov) spune că pentru prima dată problema condamnarea publică a cultului stalinist a fost luată în considerare la o ședință a Prezidiului Comitetului Central abia la sfârșitul lunii decembrie La această ședință a Prezidiului Comitetului Central a fost inclus pe ordinea de zi un punct separat "Probleme legate de reabilitare", în urma discuției căreia s-au luat o serie de decizii, în special:) dizolvarea vechii comisii pentru reabilitare, care a fost condus de V M Molotov;) privind crearea unei noi comisii formate din P N Pospelova, N M Shvernik, A B Aristov și P K Komarov, care a fost instruit să studieze în detaliu cauzele represiunilor politice în masă din perioada antebelică, în special împotriva multor membri ai Comitetului Central aleși în componența acestuia la Congresul al -lea al PCUS (b) în februarie Subiect: XX CONGRESUL PCUS, DECIZII ŞI CONSECINŢE Între timp, în ianuarie , N S Hruşciov a iniţiat demisia ministrului Afacerilor Interne al URSS, general-colonelul S N Kruglov, care a fost adjunct pe termen lung la L P Beria în acest departament și

a condus acest minister timp de mai bine de zece ani Noul șef al Ministerului Afacerilor Interne al URSS a fost un coleg de lungă durată N S Hrușciov pentru Comitetul Orășenesc Moscova al PCUS, actualul șef al Departamentului de Construcții al Comitetului Central al PCUS N P Dudorov La începutul lunii februarie , "Comisia Pospelov" a înaintat Prezidiului Comitetului Central un raport de mai multe pagini despre represiunile din a doua jumătate a anilor , în care se afirma că peste de persoane au fost arestate din motive politice în acești ani, de care au fost împușcați aproximativ Discutarea acestui raport a provocat o polarizare accentuată a opiniilor membrilor Prezidiului Comitetului Central Unii dintre membrii săi, în special V M Molotov, K E Voroșilov și L M Kaganovici, s-a opus raportului Hrușciov și dezmințirii cultului personalității lui I V Stalin, crezând în mod rezonabil că acest raport ar cauza prejudicii ireparabile autorității partidului și statului sovietic, precum și multor membri ai Prezidiului Comitetului Central, deoarece aproape toți erau asociați pe termen lung ai liderului decedat Cu toate acestea, N S Hrușciov, mizând pe sprijinul lui N A Bulganin, A I Mikoyan, M G Pervukhina, M Z Saburova, M A Suslov și chiar G M Malenkov, a reușit să împingă soluția de care avea nevoie Potrivit unui număr de istorici (R Medvedev, V Naumov, Yu Aksyutin, A Pyzhikov), sa presupus inițial că secretarul Comitetului Central P N Pospelov, care a condus lucrările comisiei pe această problemă Atunci s-a decis că nu va exista un raport separat și problema proceselor politice va deveni parte integrantă a "Raportului de raport al Comitetului Central" general, pe care N S Hruşciov Și abia la mijlocul lunii februarie , în ajunul deschiderii congresului, la Prezidiul Comitetului Central, iar apoi la Plenul Comitetului Central, s-a hotărât pregătirea unui raport separat "Despre cultul personalității I V Stalin și consecințele sale", despre care N S însuși trebuia să vorbească la o sesiune închisă a congresului Hruşciov Pregătirea acestui raport sa încheiat deja în cursul lucrărilor Congresului Partidului Textul său original, întocmit de secretarii Comitetului Central P N Pospelov și A B Aristov, nu tocmai mulțumit de N S Hruşciov Și cu cinci zile înainte de a-l citi, a dictat personal textul raportului său unui stenograf, iar apoi, împreună cu secretarul Comitetului Central D T Shepilov și-a editat versiunea finală în două zile XX Congresul PCUS și principalele sale decizii ( ) La februarie și-a început lucrările al XX-lea Congres al PCUS, a cărui agendă oficială cuprindea trei probleme principale: "Raportul Comitetului Central" al Primului Secretar al Comitetului Central al PCUS N S Hrușciov, raport "Cu privire la planul cincinal de dezvoltare a economiei naționale a URSS pentru - " Președintele Consiliului de Miniștri al URSS N A Bulganin și alegerea unui nou Comitet Central Al doilea raport secret al Comitetului Central "Despre cultul personalității lui I V Stalin și despre depășirea consecințelor sale" nu a fost pe agenda oficială a congresului Cu toate acestea, toți membrii Comitetului Central și un număr dintre ei, în special deputatul Şeful Controlului de Stat al URSS V M Andrianov și comandantul Districtului Militar Caucazian de Nord, mareșalul A I Eremenko, a sugerat N S Hruşciov serviciile sale în dezvăluirea cultului stalinist, trimiţându-i note speciale pe această problemă Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Raportul Comitetului Central, cu care N S Hrușciov a vorbit în prima zi a congresului și a cuprins trei inovații principale:) pentru prima dată la cel mai înalt nivel, existența diferitelor modalități de construire a socialismului a fost recunoscută și documentată, ținând cont de specificul național și de experiența istorică a țările socialiste;) pentru prima dată la nivel

oficial a fost respinsă teza inevitabilității războaielor sub imperialism și s-a proclamat un curs spre coexistența pașnică a statelor cu sisteme sociale diferite;) la aprobarea principalelor directive ale celui de-al șaselea plan cincinal, a fost stabilită pentru prima dată o sarcină foarte ambițioasă, dar apoi practic imposibilă "de a ajunge din urmă și a depăși țările capitaliste dezvoltate în producția de tipuri de bază de produse pe cap de locuitor " După alegerea unei noi componențe a Comitetului Central, a avut loc un Plen organizatoric al Comitetului Central, la care au fost alese noi organe de conducere Componența membrilor permanenți ai Prezidiului Comitetului Central nu s-a schimbat și a inclus și N S Hruşciov, N A Bulganin, V M Molotov, K E Voroshilov, A I Mikoyan, G M Malenkov, L M Kaganovici, M Z Saburov, M G Pervukhin, M A Suslov și A I Kirichenko Ministrul Apărării al URSS G K Jukov, secretari ai Comitetului Central L I Brejnev și D T Shepilov, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Uzbekistan N A Mukhitdinov, prim-secretar al Comitetului Orășenesc Moscova E A Furtseva și președintele Comitetului de control al partidului din cadrul Comitetului Central N M Shvernik În Secretariatul Comitetului Central se afla Primul Secretar al Comitetului Central N S Hruşciov, de fapt al doilea secretar al Comitetului Central M A Suslov și șase secretari de ramură ai Comitetului Central - A B Aristov, N I Belyaev, L P Brejnev, P N Pospelov, D T Shchepilov și E A Furtseva Cu toate acestea, al XX-lea Congres a intrat în istorie, în primul rând, grație raportului secret "Despre cultul personalității și consecințele sale", cu care N S Hrușciov a vorbit la ultima ședință închisă din februarie , când ordinea de zi a fost complet epuizată și au avut loc alegeri pentru o nouă componență a Comitetului Central Majoritatea autorilor (R Pikhoya, R Medvedev, A Vdovin) susțin în mod tradițional că acest raport Hrușciov a fost complet neașteptat pentru majoritatea delegaților la congres și a fost ascultat de aceștia în tăcere deplină Cu toate acestea, acest lucru nu este în întregime adevărat, deoarece, potrivit oponenților lor (Yu Aksyutin, A Pyzhikov), mulți lideri de partid au vorbit despre "cultul stalinist" în timpul dezbaterii asupra raportului principal, inclusiv M A Suslov, A I Mikoyan, O V Kuusinen și chiar V M Molotov și L M Kaganovici, care a pregătit treptat delegații congresului pentru raportul secret al lui N S Hruşciov Dar, cu toate acestea, a făcut cu adevărat o impresie șoc asupra multora, pentru că:) Pentru prima dată, s-a anunțat public existența unui cult al personalității, complet străin de ideile marxism-leninismului, de către I V Stalin, care în ultimii ani ai vieții a căpătat dimensiuni monstruoase și forme pervertite Apariția acestui cult a fost doar rezultatul dezvoltării calităților personale, negative ale liderului decedat, în special al grosolăniei și intoleranței sale, pe care V I Lenin în celebra sa scrisoare către Congres) Personal I V Stalin și liderii NKVD - Ministerul Afacerilor Interne al URSS N I Yezhov și L P Beria poartă responsabilitate personală directă pentru represiunile politice în masă din anii și , în timpul cărora au murit sute de mii de victime nevinovate, inclusiv personalități proeminente ale partidului, statului și militarii P P Postyshev, R I Eikhe, V I Mezhlauk, S V , Kosior, V Ya Chubar, M N Tuhacevski, A I Egorov, V K Blucher și mulți alții În același timp, absolut Subiect: XX CONGRESUL PCUS DECIZII ŞI CONSECINŢE în mod rezonabil, bazându-se doar pe poveștile așa-ziselor victime ale represiunii politice, s-a afirmat că I V Stalin a fost implicat direct în moartea a doi membri marcanți ai Biroului Politic - sinuciderea lui G K Ordzhonikidze și crimele lui S M Kirov Cu toate

acestea, lupta ireconciliabilă a lui I V Stalin cu grupuri anti-partid în anii a fost recunoscut drept corect, deci vorbim de reabilitarea politică a L D Troţki, G E Zinoviev, L B Kameneva, N I Buharin, A I Rykov și alți lideri ai opoziției de atunci nu merită absolut) Personal I V Stalin poartă responsabilitatea personală pentru nepregătirea țării pentru războiul cu Germania, incapacitatea de a gestiona armata și țara în primele zile ale războiului, evoluția catastrofală a situației de pe front în primul an de război și, în în special, numărul mare de victime lângă Kiev și Harkov în anii - După încheierea raportului secret, dezbaterea asupra acestuia nu a fost deschisă și a fost adoptat un Decret destul de laconic "Cu privire la cultul personalității lui Stalin și consecințele sale", care, ca și raportul secret în sine, nu era destinat publicării și a fost ulterior trimis de Departamentul General al Comitetului Central tuturor organizațiilor de partid din țară Pentru masele largi ale oamenilor, "cultul personalității" a fost mai întâi combinat cu numele de I V Stalin abia la sfârșitul lunii martie , când Pravda a publicat un editorial "De ce cultul personalității este străin de spiritul marxism-leninismului" Cu toate acestea, conținutul acestui raport a devenit curând cunoscut în țară, ceea ce a provocat o reacție extrem de mixtă și a dus la proteste în masă în mai multe orașe ale țării, inclusiv în Tbilisi În martie , la aniversarea morții lui I V Stalin, aici a avut loc o puternică demonstrație antiguvernamentală, care, cu ajutorul armelor de calibru mic și a victimelor, a fost dispersată de trupe și poliție Știința istorică modernă încă dezbate două probleme principale legate de raportul lui Hrușciov la cel de-al -lea Congres al PCUS:) care au fost motivele acestui raport și) care au fost consecințele politice ale acestui raport Cu privire la prima problemă, există două puncte de vedere principale Așa-zișii "șaizeci" ai conscripției Hrușciov și Gorbaciov (A Yakovlev, F Burlatsky, R Medvedev, V Naumov, O Khlevnyuk) susțin că principalul motiv al raportului secret a fost dorința arzătoare a lui N S Hrușciov să dea publicitate crimelor sângeroase din epoca lui Stalin, să curețe partidul de perversiunile cursului leninist și să dea un suflu nou socialismului Cu toate acestea, adversarii lor (S Kara-Murza, A Prokhanov, V Kozhinov, Yu Jukov) cred că N S Hrușciov a devenit o luptă banală pentru putere și dorința de a-și neutraliza complet oponenții politici pentru a atinge scopuri politice pur personale și pentru a stabili un regim de putere personală Există, de asemenea, o versiune exotică (V Udalov, Yu Mukhin) că expunerea lui I V Stalin a devenit o răzbunare personală a lui N S Hrușciov conducătorului decedat, care în anii de război a autorizat execuția fiului său cel mare, pilotul militar Leonid Hrușciov, care s-a predat naziștilor Cu privire la a doua problemă, există și două puncte de vedere diametral opuse Toți "șaizeci" și moștenitorii lor ideologici, patologici Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - urătorii a tot ce este rus și sovietic (A Yakovlev, I Svanidze, L Mlechin), cu entuziasm nedisimulat, spun că acest raport a marcat începutul celebrului "dezgheț" și reabilitarea în masă a victimelor nevinovate ale represiunii politice , curățarea partidului și a societății de ideologie și practica terorii de stat, a dat o lovitură mortală stalinismului și "socialismului de cazărmi sovietic" etc Oponenții lor ideologici (S Kara-Murza, A Prohanov, G Furr) evaluează acest raport extrem de negativ și susțin pe bună dreptate că:) a dat o lovitură ireparabilă autorității Partidului Comunist și a statului sovietic;) a pus bazele unei crize sistemice și a unei scindări în mișcarea internațională comunistă și muncitorească, care nu a fost încă

eliminată;) a devenit un atu în mâinile acelor forțe politice ostile din țara noastră și din străinătate care au purtat și duc un război psihologic global împotriva statului nostru;) a dat primul și cel mai puternic impuls unei crize sistemice și prăbușirii URSS, care a fost finalizată de moștenitorii lui Hrușciov în timpul criminalei "perestroika lui Gorbaciov" etc Potrivit unui număr de istorici (R Pikhoy), la scurt timp după încheierea congresului, N S Hrușciov a încercat să-și consolideze poziția de lider informal al țării și să continue să expună cultul stalinist În special, intenționa în mai-iunie să inițieze convocarea următoarei Plenuri a Comitetului Central, unde principalul raport revelator asupra rolului lui I V Stalin în timpul Marelui Război Patriotic, mareșalul G K Jukov Cu toate acestea, prin eforturile lui N A Bulganin, D T Shepilov și, eventual, N S Hrușciov, această idee a fost îngropată, pentru că le era frică să dea un atu puternic în mâinile unui ministru extrem de ambițios al Apărării, care suferea de mult timp de "complexele napoleonice" În schimb, la mijlocul lui iunie , tuturor organizațiilor de partid a fost trimisă o Scrisoare din partea Comitetului Central al PCUS "Cu privire la rezultatele discuției asupra deciziilor Congresului al XX-lea", care trebuia să pună capăt "confuziei și șovăielii ideologice" și să dea instrucțiuni clare cu privire la cadrul acceptabil pentru criticarea cultului stalinist Mai târziu, cadrul admisibil pentru criticarea cultului personalității a fost definit foarte clar la iunie în Rezoluția Comitetului Central al PCUS "Cu privire la depășirea cultului personalității și a consecințelor sale", care a fost mai restrâns decât raportul N S Hruşciov la congresul partidului În special, în acest document, apariția fenomenului cultului personalității a fost declarată rezultatul luptei claselor exploatatoare învechite cu politica guvernului sovietic, prezența unei lupte fracționale acute în cadrul partidului însuși și al complexitatea situaţiei internaţionale Toate aceste circumstanțe au condus forțat la restrângerea democrației interne a partidului, la o vigilență excesivă și la centralizarea managementului În această rezoluție s-a pus un accent deosebit pe faptul că cultul personalității nu a schimbat însăși natura socialismului și toate fenomenele sale negative au fost depășite cu succes grație poziției decisive a "nucleului leninist" în conducerea de vârf a partidului și a statului tara Apoi, în iunie , în urma normalizării relaţiilor sovieto-iugoslave, V M Molotov, care a fost cel mai activ adversar al noului curs Hrușciov, și a fost înlocuit de D T Shepilov, care, dimpotrivă, a fost unul dintre principalii ideologi ai acestui curs Subiect: XX CONGRESUL PCUS, DECIZII ŞI CONSECINŢE Agravarea luptei pentru putere și prăbușirea sistemului de "conducere colectivă" ( ) Rezultatele politice ale anului trecut s-au dovedit a fi dezamăgitoare pentru conducerea de vârf a țării Acest lucru a trebuit să fie recunoscut chiar de Prezidiul Comitetului Central, care la sfârșitul lunii decembrie a trimis o altă scrisoare tuturor comitetelor de partid ale țării "Cu privire la consolidarea activității politice a organizațiilor de partid în rândul maselor și reprimarea atacurilor anti- Elemente sovietice, ostile", pregătită de o comisie condusă de noul secretar al Comitetului Central L I Brejnev În același timp, cel mai dur și mai consecvent critic al cursului Hrușciov, V M , a fost returnat guvernului Molotov, care a fost numit ministru al controlului de stat al URSS Între timp, creșterea bruscă a sentimentelor pro-staliniste în partid și societate l-a speriat atât de mult pe N S Hrușciov că deja în ianuarie , la o recepție la ambasada Chinei, a ținut un discurs în care l-a numit pe I V Stalin a fost un exemplu

pentru comuniștii adevărați și a apreciat foarte mult contribuția sa la lupta pentru construirea socialismului în URSS Această poziție N S Hrușciova a dat imediat anumite atuuri în mâinile acelui grup din cadrul Prezidiului Comitetului Central, care de la bun început l-a avertizat că critica la adresa cultului stalinist va deveni un detonator al proceselor nedorite și extrem de periculoase în țară și în străinătate Potrivit unui număr de istorici (R Pikhoya, A Vdovin), în curând N S Hrușciov a dat noi motive pentru dezacorduri grave în Prezidiul Comitetului Central În special, a propus o restructurare completă a întregului sistem de management al producției industriale și construcțiilor și crearea unor consilii economice republicane, regionale și regionale - sovnarhoze - în locul ministerelor sectoriale Mulți membri ai Prezidiului Comitetului Central, în primul rând, șeful guvernului N A Bulganin și primii săi adjuncți V M Molotov, M Z Saburov și M G Pervukhin a vorbit categoric împotriva acestei idei Totuși, fără a aștepta aprobarea propunerilor sale de către "conducerea colectivă", N S La mijlocul lunii februarie , Hrușciov le-a înaintat Plenului Comitetului Central, iar apoi, ignorând complet concluzia liderilor guvernamentali și încălcând procedura stabilită pentru aprobări ulterioare, a obținut aprobarea propunerilor sale la o sesiune a Supremului sovietic al URSS Într-un mod asemănător voluntarist, N S Hrușciov a luat decizia de a desființa împrumuturile interne de stat și toate plățile aferente acestora Apoi, în mai , în timpul unei vizite de lucru la Leningrad, fără acord cu membrii Prezidiului Comitetului Central, N S Hrușciov a stabilit țării sarcina de a "prinde din urmă și depăși America în producția de carne și lapte pe cap de locuitor" în următorii doi-trei ani, promițând fermierilor colectivi să anuleze în curând toate livrările obligatorii către stat din parcelele lor subsidiare Deși, întreaga irealitate a sarcinii a fost complet evidentă pentru toată lumea, deoarece Statele Unite au produs atunci milioane de tone de carne pe an, iar URSS - doar , milioane de tone Așadar, deja la sfârșitul lunii mai , majoritatea membrilor Prezidiului Comitetului Central - V M Molotov, N A Bulganin, G M Malenkov, K E Voroshilov, L M Kaganovici, M Z Saburov și M G Pervukhin au convenit între ei asupra unui număr de aspecte cheie:) să desființeze postul de prim-secretar al Comitetului Central;) salvați N S Hrușciov ca parte a Prezidiului Comitetului Central, dar îl muta la postul de ministru al Agriculturii al URSS;) Secretar II al Comitetului Central M A Suslov demis din funcție și numit ministru al Culturii al URSS;) Președintele KGB al URSS I A Serov urmează să fie demis și predat Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - această postare fie către mareșalul N A Bulganin, sau fostul secretar al Comitetului Central N S Patolichev, care în acel moment ocupa postul de prim-adjunct al ministrului afacerilor externe al URSS;) ridicarea statutului politic al mareșalului G K Jukov și să-l transfere de la candidați la membri ai Prezidiului Comitetului Central Potrivit mai multor autori (R Pikhoy), după ce a căzut de acord asupra tuturor problemelor cheie, V M Molotov, iar apoi G M Malenkov a negociat cu G K Jukov și au încercat să-l câștige pe mareșal de partea lor, dar nu au putut obține sprijin neechivoc de la el pentru inițiativele lor Deși, totuși, mareșalul însuși nu a fost contrariat să desființeze postul de prim-secretar al Comitetului Central și să-l înlocuiască cu postul de secretar al Comitetului Central pentru Afaceri Generale Totuși, așa cum V M Molotov, "nu a existat unitate în grupul nostru și nu a existat niciun program, am fost doar de acord să-l înlăturăm, dar noi înșine nu eram pregătiți să luăm puterea" iunie , folosindu-se de convocarea

Prezidiului Comitetului Central pentru a coordona discursurile membrilor săi la viitoarea sărbătoare a de ani de la Leningrad, G M Malenkov a criticat aspru activitățile lui N S Hrușciov și a propus să-l îndepărteze din postul de prim-secretar al Comitetului Central Majoritatea participanților la această întâlnire aparțineau oponenților evidenti ai lui N S Hrușciov, prin urmare, pur aritmetic, voturile lor au fost destul de suficiente pentru a lua această decizie Cu toate acestea, mareșalul N A Bulganin a condus ședința extrem de ezitant și a acceptat să o amâne pentru a doua zi pentru ca cei trei membri absenți ai Prezidiului Comitetului Central, M A , să se alăture ședinței Suslov, A I Mikoyan și A I Kirichenko Între timp, un număr de membri și membri candidați ai Prezidiului Comitetului Central, în special M A Suslov, G K Jukov și E A Furtsev, au fost invitați de N S Hrușciov la biroul său, unde s-a decis să nu renunțe, ci să meargă "all-in" și să convoace de urgență Plenul Comitetului Central În același timp, G K Jukov a propus arestarea tuturor oponenților lui N S Hrușciov și a declarat că este gata să efectueze imediat această acțiune "fără zgomot și praf" Această variantă a fost însă imediat respinsă de M A Suslov și N S Hruşciov iunie s-a reluat ședința Prezidiului Comitetului Central, la care, în sprijinul lui G M Malenkov, care a ținut un discurs devastator lui N S Hrușciov, cei mai mulți dintre membrii celui mai înalt partid Areopagus, V M Molotov, N A Bulganin, L M Kaganovici, K E Voroshilov, M G Pervukhin și M Z Saburov Doar trei membri ai Prezidiului Comitetului Central au vorbit în apărarea Primului Secretar - A I Mikoyan, M A Suslov și A I Kirichenko Aproape toți candidații la Prezidiul Comitetului Central, inclusiv L I Brejnev, F R Kozlov și E A Furtseva Cu toate acestea, destul de neașteptat, secretarul Comitetului Central D T Shepilov, care a fost întotdeauna considerat o creatură directă a lui N S Hruşciov Conform tradiției consacrate, voturile membrilor cu drepturi depline ai Prezidiului Comitetului Central ar fi destul de suficiente pentru a înlătura pe N S Hrușciov din postul de prim-secretar și recomandă V M Molotov Dar în mod neașteptat, în evoluția situației a intervenit un grup de membri ai Comitetului Central, unde cei mai înalți generali, mareșalii G K , au jucat un rol deosebit de activ Jukov, I S Konev și generalul de armată I A Serov, care a cerut convocarea urgentă a Plenului Comitetului Central Prin eforturile lor, aviația de transport militar a transportat de urgență aproape toți membrii Comitetului Central la Moscova, iar pe iunie Subiect: XX CONGRESUL PCUS, DECIZII ŞI CONSECINŢE S-a deschis un Plen extraordinar al Comitetului Central, care a durat o perioadă fără precedent, până la iunie Încă de la început, întreaga natură a lucrărilor Plenului Comitetului Central a fost determinată de discursul extrem de dur al ministrului apărării al URSS, mareșalul G K Jukov, care, cu "liste de lovituri" în mână, a început să demască cel mai apropiat anturaj stalinist, în primul rând, V M Molotov, K E Voroshilov, L M Kaganovici și G M Malenkov, în represiunile monstruoase din anii , care au făcut o impresie șocantă asupra tuturor membrilor Comitetului Central După ce a primit sprijin sincer din partea lor, N S Hrușciov a trecut imediat la ofensivă și a transformat ședințele Plenului Comitetului Central într-o bătaie sinceră a lui V M Molotov, G M Malenkova, L M Kaganovici și alții care, conform vechii tradiții de partid, au fost acuzați de crearea unui grup de facțiuni antipartid Totodată, toate încercările lui V M Molotov și D T Shepilova să traducă acest sabat obscen al bazarului într-o conversație constructivă pe fond și să discute cursul politic al lui N S Hrușciov, stilul și metodele sale de conducere nu au condus la nimic La iunie , Plenul Comitetului

Central a adoptat Rezoluția "Cu privire la grupul antipartid al lui Malenkov G M , Kaganovici L M , Molotov V M ", conform căreia toate aceste persoane pentru încălcarea Carta partidului și Rezoluția "Cu privire la unitatea partidului" au fost înlăturați din Comitetul Central și înlăturați din toate posturile guvernamentale Aceeași soartă a avut-o și "D T Shepilov", care a devenit o victimă a răzbunării personale a lui Hrușciov, care nu l-a iertat pentru trădare într-un moment atât de periculos și fatidic din viața lui În partea închisă a acestui Decret, precum și într-o scrisoare trimisă tuturor organizațiilor de partid din țară, au fost indicați și alți membri ai grupării antipartid, în special N A Bulganin, M G Pervukhin și M Z Saburov, care a dat dovadă de instabilitate politică și a susținut principalii organizatori ai acestui grup Dar, având în vedere că s-au pocăit și au ajutat partidul să expună planurile insidioase ale fracțiunilor, Plenul Comitetului Central s-a limitat la o pedeapsă mai blândă pentru ei: N A Bulganin a fost mustrat aspru cu un avertisment, M G Pervukhin a fost transferat de la membru la membru candidat al Prezidiului Comitetului Central, iar M Z Saburov a fost eliminat complet din Prezidiul Comitetului Central Despre șeful statului sovietic mareșalul K E Voroșilov nu a fost deloc informat în acest Decret și scrisoare, deși a trebuit să se pocăiască și la acest Plen al Comitetului Central și să stropească cenușa pe vechiul său cap Potrivit istoricilor (R Pikhoi, A Vdovin, A Pyzhikov), această natură a Decretului Comitetului Central a fost determinată în mare măsură numai de considerente tactice și de dorința lui N S Hrușciov să ascundă adevărata amploare a opoziției față de cursul și metodele sale de lucru în cadrul Prezidiului Comitetului Central, deoarece în curând toți inculpații din această "conspirație" își vor pierde în cele din urmă toate posturile de partid și de stat Noua componență a Prezidiului Comitetului Central, formată la acest Plen, a inclus susținători activi ai N S Hruşciov - A B Aristov, N P Belyaev, L I Brejnev, G K Jukov, N G Ignatov, F R Kozlov, O V Kuusinen, A I Mikoyan, M A Suslov, E A Furtseva si N M Shvernik Într-o clară minoritate erau vechii membri ai Prezidiului Comitetului Central - N A Bulganin și K I Voroshilov, a cărui soartă era deja pecetluită În istoriografia rusă (Yu Aksyutin, A Pyzhikov, A Vdovin), a existat o opinie stabilită că înfrângerea grupului anti-partid a însemnat Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - îndepărtarea de la putere a revanșiștilor de-a dreptul care pledau pentru reabilitarea lui I V Stalin și cursul său politic Cu toate acestea, această interpretare destul de primitivă a acestor evenimente nu este de acord cu starea reală a lucrurilor Toți membrii grupului antipartid, în primul rând G M Malenkov, V M Molotov și D T Shepilov a pledat pentru păstrarea vechilor principii de "conducere colectivă" și s-a opus creării unui nou cult al personalității, de data aceasta N S Hruşciov În plus, aceștia erau oponenți de principiu ai metodelor și stilului său de lucru sincer prostesc, care deseori se ridicau la insulte personale ale membrilor Prezidiului Comitetului Central și ale altor înalți oficiali În plus, dorim să atragem atenția asupra faptului că un număr de autori moderni (R Pikhoya) consideră că, probabil, principalul rezultat al acestui Plen al Comitetului Central a fost victoria finală a aparatului Comitetului Central asupra structurilor statului și aceasta a fost din acel moment când Secretariatul Comitetului Central, departamentele și sectoarele sale sectoriale au primit puterea deplină în țară, pe care le-au păstrat până la prăbușirea PCUS și URSS Următoarea victimă a lui N S Hrușciov, nu mai puțin ambițiosul mareșal G K Jukov Devenit membru cu drepturi

depline al Prezidiului Comitetului Central, el s-a dovedit a fi nu doar șeful departamentului militar, ci și o figură politică majoră în conducerea partidului și a statului de vârf a țării Este foarte posibil ca G K Jukov în poziția extrem de precară a mareșalului N A Bulganin, în calitate de președinte al Consiliului de Miniștri al URSS, se aștepta să-i ia locul, dat fiind faptul că el a fost cel care a jucat un rol decisiv în sprijinirea N S Hrușciov în luptele din iunie pentru putere În același timp, cariera pur militară a mareșalului nu a avut o importanță deosebită, întrucât predecesorii săi în calitate de șef al departamentului militar al țării, Mareșali N A Bulganin și K E Voroșilov ocupa încă cele mai înalte posturi guvernamentale În plus, în fața ochilor mareșalului se afla un exemplu foarte viu al prietenului său personal, fostul comandant suprem al Forțelor Expediționare Aliate din Europa de Vest, generalul armatei Dwight Eisenhower, care în a devenit președinte al Statelor Unite Toate aceste împrejurări, înmulțite de binecunoscutele fluctuații ale lui G K Jukov în timpul negocierilor sale cu G M Malenkov și V M Molotov înaintea Plenului din iunie al Comitetului Central, a devenit principalele motive pentru eliminarea lui G K Jukov din arena politică a țării Și două împrejurări importante au devenit un pretext convenabil pentru această represalii împotriva lui:) opoziția dură a lui G K Jukov cu șeful Direcției Politice Principale a SA și Marinei, generalul colonel A S Zheltov și) crearea lui G K Jukov și șeful GRU al Statului Major General, generalul-colonel M S Shtemenko fără acordul Comitetului Central al forțelor speciale din regiunea Moscovei La începutul lunii octombrie , G K Jukov a plecat într-o vizită oficială la Tirana și Belgrad, iar N S Hrușciov a decis să acționeze La instrucțiunile sale, exercițiile trupelor din districtul militar Kiev au fost începute înainte de termen, care au fost conduse de mareșalul R Ya , ministru adjunct al apărării și comandant șef al forțelor terestre URSS Malinovsky Conform tradiției consacrate, la aceste exerciții au ajuns aproape toți membrii și membrii candidați ai Prezidiului Comitetului Central, adjuncții miniștrilor apărării și comandanții tuturor districtelor militare Profitând de această împrejurare, N S Hrușciov l-a instruit pe M A Suslov, L I Brejnev și alți membri ai partidului Subiect: XX CONGRESUL PCUS, DECIZII ŞI CONSECINŢE conducere pentru a sonda terenul și a afla starea de spirit a generalilor de vârf cu privire la posibila demisie a mareșalului G K Jukov din postul său După ce au primit informații că cei mai înalți generali, obosiți de tirania și grosolănia lui G K Jukov, neavizat să susțină această demisie, a decis să țină un Plen organizațional al Comitetului Central La octombrie , imediat după întoarcerea lui G K Jukov la Moscova, a fost invitat la o reuniune a Prezidiului Comitetului Central al PCUS, la care N S Hrușciov, acuzându-l că pregătește o preluare armată a puterii, a anunțat că mâine întrebarea sa personală va fi examinată la Plenul Comitetului Central În perioada - octombrie a avut loc Plenul Comitetului Central, la care, cu discursuri acuzatoare la adresa lui G K Jukov au fost făcute de N S Hrușciov, M A Suslov și L I Brejnev, precum și mareșalii I S Konev, R Ya Malinovsky și V D Sokolovsky În urma "dezbaterilor" care au avut loc, mareșalul în dizgrație a fost acuzat:) În încercarea de a retrage Forțele Armate ale URSS de sub controlul Comitetului Central prin eliminarea Consiliului Militar Suprem, limitarea funcțiilor Consiliilor Militare ale circumscripțiilor militare, flotelor și grupurilor de trupe și reducerea organelor politice din armata si marina) În efortul de a concentra puterea dictatorială imensă în mâinile Ministerului Apărării al URSS și de a subjuga trupele

de frontieră ale KGB și trupele interne ale Ministerului Afacerilor Interne al URSS, precum și crearea de forțe speciale fără sancțiunea Comitetului Central;) În plantarea propriului cult al personalității în armată, indiscreția extremă și exagerarea exorbitantă a rolului lor exclusiv în Marele Război Patriotic și în lupta împotriva grupării antipartid;) Într-un stil dur de conducere a trupelor și grosolănie față de toți subalternii săi, inclusiv de cei mai înalți generali ai țării Prin hotărârea Plenului G K Jukov a fost îndepărtat din toate posturile sale de partid și de stat și îndepărtat din Comitetul Central Prin aceeași decizie, mareșalul R Ya a fost numit noul ministru al apărării al URSS Malinovsky, de altfel, pentru a evita orice noi amenințări din partea generalilor de vârf, nu a intrat niciodată în Prezidiul Comitetului Central, deși a ocupat acest post cheie timp de aproape zece ani În cele din urmă, autocrația lui N S Hrușciov a fost înființat în martie , când, la prima sesiune a noului Soviet Suprem ales al URSS, mareșalul N A Bulganin a fost demis și N S însuși a fost numit în funcția de președinte al Consiliului de Miniștri al URSS Hruşciov Astfel, sistemul anterior de putere care exista în țară în anii - a fost complet restaurat Noul mareșal în dizgrație a fost numit președinte al Băncii de Stat a URSS, apoi în septembrie a fost înlăturat din Prezidiul Comitetului Central și puțin mai târziu dezbrăcat de gradul său de mareșal și trimis în exil la Stavropol Totodată, la sfârșitul anului , generalul de armată I A Serov, care a fost numit noul șef al GRU al Statului Major General, iar locul său a fost luat de un nou nominalizat Hrușciov, fostul lider al Komsomolului A N Shelepin, care la acea vreme ocupa postul de șef al Departamentului Organelor de Partid al Comitetului Central al PCUS Astfel, N S Hrușciov a plasat complet o altă agenție de informații cheie a țării sub controlul partidului Deși, desigur, demisia lui I A Serov a devenit o lovitură personală pentru N S Hrușciov, cu care are legături Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Vali vechi, din timpuri de dinainte de război, relații de prietenie Cu toate acestea, este de încredere să se stabilească de ce N S Hrușciov și-a predat vechiul tovarăș și complice în anii represiunilor în masă pentru a fi "mâncat" de șefii de partid, până acum nu a reușit XXII și XXII Congrese ale PCUS și hotărârile acestora (Ī -) În ianuarie - februarie au avut loc lucrările Congresului XXI Extraordinar al PCUS, la care, la propunerea lui N S Hrușciov, au fost exprimate următoarele teze și decizii:) s-a tras o concluzie despre victoria completă și finală a socialismului în URSS, deoarece odată cu formarea sistemului socialist mondial, amenințarea restaurării capitalismului din exterior a dispărut complet;) a fost anunțată intrarea statului sovietic în perioada de construcție extinsă a unei societăți comuniste și construirea acesteia în următorii douăzeci de ani și) s-a luat decizia de a trece la noi planuri pe termen lung pentru dezvoltarea pe termen lung a țării și aprobă cifrele de control pentru dezvoltarea economiei naționale a URSS pentru "perioada de șapte ani" - Noi alegeri pentru Comitetul Central, contrar statutului partidului, nu s-au desfășurat la congres și, prin urmare, nu a avut loc nici Plenul organizatoric al Comitetului Central Cu toate acestea, la începutul lui mai , în Prezidiu și Secretariatul Comitetului Central au avut loc remanieri de amploare, în mod neașteptat pentru mulți:) Primul Secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Kazahstan, N P Belyaev, care a devenit o "victimă nevinovată" a evenimentelor sângeroase de la Temirtău, și secretar al Comitetului Central A I Kirichenko, care a căzut victimă a intrigilor din culise și a răzbunării personale a lui N S Hrușciov din

cauza unei încăierări cu el la vânătoare;) noii membri ai Prezidiului Comitetului Central au fost primul vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS A N Kosygin, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina N V Podgorny și Președintele Consiliului de Miniștri al RSFSR D S Polyansky;) cinci secretari ai Comitetului Central au fost demiși deodată - A B Aristov, N G Ignatov, A I Kirichenko, N P Pospelov și E A Furtsev, care au fost repartizați în noul "grup de opoziție al lui N G Ignatov", care s-ar fi repezit la putere superioară;) F R a devenit singurul nou secretar al Comitetului Central Kozlov, care, potrivit unui număr de istorici (R Medvedev, Yu Aksyutin, A Pyzhikov), a devenit de fapt al doilea secretar al Comitetului Central și a primit statutul de "prinț moștenitor", adică un posibil succesor al N S Hrușciov în cele mai înalte posturi de partid și de stat În cele din urmă, în iulie , cariera politică a legendarului mareșal K E Voroșilov, care a fost îndepărtat din Prezidiul Comitetului Central, al cărui membru era de aproape de ani, și eliberat din funcția de șef nominal al statului sovietic L I a fost ales noul președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS Brejnev În octombrie , a avut loc cel de-al XXII-lea Congres al PCUS, care a intrat în istoria țării cu mai multe hotărâri de epocă:) a adoptat Programul al III-lea - programul de construire a comunismului și a declarat că actuala generație de Oamenii sovietici ar trăi sub comunism;) a fost schimbată Carta partidului și a fost instituit principiul rotației obligatorii a tuturor organelor alese ale partidului, inclusiv Prezidiul și Secretariatul Comitetului Central;) a fost lansată o nouă rundă a unei campanii anti-staliniste și mai dure, dar controlate și au fost lansate noi dezvăluiri de mare profil ale "regimului stalinist criminal", cei mai proeminenți membri ai grupării anti-partid, V M Molotov, G M Malenkov, L M Kaganovici Subiect: XX CONGRESUL PCUS DECIZII ŞI CONSECINŢE și "și cine li s-a alăturat" D T Shepilov, care au fost expulzați din partid și în curând s-au pensionat În plus, mareșalul în vârstă K E a devenit o victimă a acestei campanii Voroshilov, care a fost forțat public să se umilească și să se pocăiască pentru participarea sa într-un grup antipartid și să demască regimul criminal stalinist;) în urma acestei campanii urâte ca formă și neajutorate în conținut, delegații congresului au fost transformați în gropari, care au adoptat o rezoluție specială privind înlăturarea cadavrului lui I V Stalin de la Mausoleu și înmormântarea lui lângă zidul Kremlinului Potrivit majorității istoricilor (R Pikhoi, A Vdovin), Congresul al -lea a devenit un monument vizibil al proiectării necugetate a lui Hrușciov și al începutului declinului carierei sale politice, întrucât nomenclatura de partid și de stat nu a acceptat categoric inovațiile sale privind rotația obligatorie a personalului și s-a ascuns doar o vreme, așteptând cea mai bună oră Subiectul: DEZVOLTAREA ŞTIINŢIFICĂ, CULTURALĂ ŞI SPIRITUALĂ A URSS ÎN EPOCA "DEZGHULUI" - Plan: Dezvoltarea sistemului de învăţământ secundar şi superior Dezvoltarea științei și tehnologiei "Dezgheț" în viața literară și artistică Originea mișcării disidente Dezvoltarea culturii artistice a) Dezvoltarea artei teatrale și cinematografice sovietice b) Dezvoltarea artei muzicale sovietice c) Dezvoltarea picturii și sculpturii sovietice Dezvoltarea sistemului de învăţământ secundar şi superior În anii s-au înregistrat schimbări semnificative în nivelul de educație al întregii populații a țării și a crescut brusc procentul de persoane alfabetizate și educate care au primit studii medii complete Cu toate acestea, mulți absolvenți de liceu, la fel ca în anii , s-au concentrat în principal pe continuarea studiilor la universități și au

fost reticenți să intre în producție Prin urmare, era nevoie urgentă de reformare a școlii în așa fel încât să o transforme într-o rezervă pentru completarea cadrelor clasei muncitoare și ale inteligenței tehnice Discuția care s-a desfășurat în cu privire la modul de apropiere a școlii de producție a culminat cu adoptarea în decembrie a legii "Cu privire la consolidarea legăturii dintre școală și viață și dezvoltarea în continuare a sistemului de învățământ public al URSS" În conformitate cu această lege, în locul "planului de șapte ani" obligatoriu existent anterior, a fost creată o școală politehnică obligatorie de opt ani, care asigura învățământul secundar incomplet Pentru studii medii complete acum Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - A trebuit să-mi continui studiile la o școală sau la o facultate Anterior, această funcție era îndeplinită fie de școlile de învățământ din fabrică (FZO), fie de școlile de învățământ general de zece ani (DOSH) Acum, pentru a primi un învățământ secundar complet, a fost creată o nouă rețea de instituții de învățământ: a) școli tehnice (școli tehnice), b) școli secundare profesionale (școli profesionale), c) școli serale prin corespondență pentru tinerii muncitori (SHRM) și tineret rural (SHSM) și d) școli politehnice de muncă de învățământ secundar general de unsprezece ani "cu pregătire industrială" Pentru toți cei care doresc să-și continue studiile la universitate, a fost introdusă o experiență de muncă obligatorie Dar până în toamna anului , a devenit evident că această reformă nu a avut succes în totalitate, deoarece școlarii erau încă foarte reticenți în a merge la muncă, iar școlile serale și prin corespondență, de regulă, nu dădeau cunoștințe bune O bază materială și tehnică destul de slabă, o alegere îngustă și aleatorie a profesiilor oferite într-o școală cu pregătire industrială nu a asigurat o pregătire profesională adecvată pentru elevi, prin urmare, începând din septembrie , școala secundară a devenit din nou una de zece ani și reforma școlii Hrușciov a fost o altă proprietate a voluntarismului lui Hrușciov În același timp, inevitabila intrare a țării în epoca revoluției științifice și tehnologice, promovarea pe scară largă a realizărilor științifice și tehnice ale țării noastre, alături de vălul secretului deosebit în jurul anumitor domenii științifice, au făcut calea științifică foarte atractiv pentru tineretul sovietic, așa că în această perioadă a fost un pas major în dezvoltarea învățământului superior în țară Eforturile depuse pentru a satura învățământul superior cu tineri din producție au dus la dezvoltarea unui sistem de învățământ seral și spot Dacă în % din toți studenții studiau în aceste forme, atunci deja în mai mult de % dintre studenți urmau formare profesională la facultățile de seară și în universitățile din fabrică În același scop, în vara anului au fost modificate regulile de admitere în toate instituțiile de învățământ superior ale țării: de acum înainte, beneficiile erau primite de persoanele demobilizate din armată sau care lucraseră cel puțin doi ani în producție Ca urmare a acestor inovații, până la mijlocul anilor solicitanții admiși în condiții preferențiale au reprezentat aproape % din totalul studenților din țară, ceea ce a dus inevitabil la reducerea cerințelor pentru nivelul de pregătire a acestora și la devalorizarea învățământului superior Cu toate acestea, o serie de noi instituții de învățământ superior au fost deschise în toată țara în acești ani, inclusiv Institutul de Fizică de Inginerie din Moscova ( ), Institutul Ural de Ingineri Silvici ( ), Institutul Krasnoyarsk de Metale Neferoase și Aur ( ) , Universitatea de Stat din Novosibirsk ( ), Institutul de transport pe apă din Leningrad ( ), Institutul de oțel și aliaje din Moscova ( ) și multe altele Întregul sistem de învățământ

secundar, profesional și superior din țară a fost supravegheat direct de trei direcții sindicale-republicane - Ministerul Educației din RSFSR (M A Prokofiev) și ministere similare din alte republici sindicale, Comitetul de Stat pentru Învățământul Profesional al RSFSR URSS (G I Zelenko) și Ministerul Învățământului Superior și Secundar Specializat al URSS (V P Elyutin) Subiect: DEZVOLTAREA ŞTIINŢIFICĂ, CULTURALĂ ŞI SPIRITUALĂ A URSS ÎN EPOCA "DEZGHULUI" - Dezvoltarea științei și tehnologiei Potrivit multor autori (A Vdovin, Yu Aksyutin, A Pyzhikov), care a început după moartea lui I V Stalin, s-a manifestat procesul de eliberare a diferitelor sfere ale creativității științifice de sub controlul strict al partidului și sub tutela mărunte din partea diferitelor structuri de stat, depășirea dogmatismului și dogmatismului existent, toleranța relativă față de pluralismul mereu existent de opinii ale diferitelor școli științifice în moduri diferite în diferite domenii ale științei Într-o măsură mai mare, acest proces a afectat sferele umanitare ale creativității științifice, care au avut întotdeauna un pronunțat caracter ideologic, iar într-o măsură mai mică a afectat dezvoltarea științelor naturale și tehnice Necesitatea vitală a soluționării problemelor atomice, de rachete și a altor probleme de apărare a dat naștere unor relații speciale între conducerea țării și oamenii de știință sovietici de seamă și știința în general Succesele colosale ale științei sovietice, care într-o serie de domenii prioritare au depășit chiar nivelul mondial, au ridicat și mai mult prestigiul oamenilor de știință sovietici în societate În mai , printr-un Decret comun al Comitetului Central al PCUS și al Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la îmbunătățirea studiului și implementării experienței și realizărilor științei și tehnologiei avansate interne și externe în economia națională", ca precum și în hotărârile Plenului Comitetului Central, desfășurat în iulie , au fost stabilite principalele priorități pentru dezvoltarea țării în condițiile începutului revoluției științifice și tehnologice și au fost alocate resurse financiare și materiale uriașe, care a crescut de aproape ori În plus, în , pentru a coordona relațiile științifice și de producție, a fost reformat vechiul Comitet de Stat pentru Știință și Tehnologie al URSS și a fost creat Comitetul de Stat pentru Noua Tehnologie, condus de remarcabilul organizator al producției sovietice, vicepreședintele Consiliul de Miniștri al URSS, Colonel General al Serviciului Inginerie și Tehnic V A Malyshev În acești ani s-au făcut descoperiri științifice majore în domeniul științelor exacte În special, în , în fizica energiei înalte și ultraînalte, angajați ai Institutului Comun de Cercetare Nucleară sub conducerea academicianului V I Veksler a descoperit cel mai puternic accelerator de particule elementare - faimosul sincrofazotron În - sub îndrumarea directorului Institutului de Magnetism Terestre din Troitsk, profesorul N V Pușkov a descoperit și studiat centura exterioară de radiații a Pământului și câmpul magnetic al Pământului și al Lunii În - , sub îndrumarea a trei matematicieni sovietici de seamă, academicienii N M Krylova, V S Kulebakin și N P Bogolyubov, au fost create primele sisteme sovietice pentru controlul automat al proceselor de producție continue etc În aceiași ani, o serie de descoperiri științifice remarcabile făcute de oamenii de știință sovietici în a doua jumătate a anilor - începutul anilor au primit recunoaștere universală în întreaga lume științifică și au primit premii Nobel în domeniul științelor exacte și naturale În special, în a fost acordat Premiul pentru Chimie Academicianului N N Semenov pentru dezvoltarea teoriei reacțiilor în lanț; în , premiul de fizică a fost acordat academicienilor P A Cherenkov, I M Frank și I E

Tamm pentru un studiu cuprinzător și fundamentarea teoretică a fenomenelor de luminiscență; în , Premiul pentru Fizică a fost acordat Academicianului L D Landau pentru crearea unei teorii inovatoare a materiei condensate, în special a heliului lichid; în , premiul de fizică a fost acordat academicienilor N G Basov și A M Prohorov Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - pentru munca fundamentală în domeniul electronicii cuantice, care a dus la crearea primului generator molecular, laserul În plus, în acești ani are loc o extindere cantitativă și teritorială semnificativă a rețelei de institute de cercetare din țară Numai în sistemul Academiei de Științe a URSS în - au fost înființate peste de institute științifice mari, inclusiv Institutul de Fizică Termică, Institutul de Semiconductori, Institutul de Cataliză, Institutul de Mașini de Control Electronic, Institutul de Matematică Computațională și Geofizică Matematică, Institutul de Fizică de Înaltă Presiune, Institutul de Cercetări Nucleare, Institutul de Automatizare și Electrometrie, Institutul de Fizica Laserului, Institutul de Electrochimie, Institutul de Biologie a Radiațiilor, Institutul de Economie și Organizarea Producției Industriale și altele În același timp, talentul și munca Academicienilor M A Lavrentiev, S L Sobolev și alți oameni de știință sovietici remarcabili, a fost creată celebra filială siberiană a Academiei de Științe a RSS, care a ocupat o poziție de lider în domeniul matematicii aplicate și al fizicii, au apărut mari centre științifice și educaționale la Novosibirsk, Krasnoyarsk, Tomsk, Khabarovsk , Yuzhno-Sahalinsk și alte orașe Ca și în perioada anterioară, prioritatea în dezvoltarea științifică a fost subordonată intereselor complexului militar-industrial, pentru care au lucrat mulți oameni de știință și designeri de seamă, inclusiv academicieni I V Kurchatov, S P Korolev, M V Keldysh, Yu B Khariton, Ya B Zeldovich, A D Saharov, A N Tupolev, S V Ilyushin, V P Glushko, N A Pilyugin, V N Chelomey, M K Yangel, P D Grushin, M T Kalashnikov și mulți alții Cele mai mari realizări ale științei și tehnologiei sovietice, care au fost conectate prin cordonul ombilical cu dezvoltarea complexului militar-industrial, au fost crearea primului linie de pasageri cu turboreacție TU- ( ); testarea rachetei balistice intercontinentale R- ( ); lansarea unui satelit artificial de Pământ ( ); lansarea primului spărgător de gheață nuclear "Lenin" ( ); testele pe mare ale primului submarin nuclear ( ); primul zbor spațial cu echipaj ( ); lansarea centralelor nucleare Beloyarsk și Novovoronezh ( ) și multe altele Până la mijlocul anilor , pe fondul dezvoltării rapide și al succeselor majore în genetica mondială și biologia moleculară, în special, descoperirea revoluționară a structurii și principiului replicării ADN-ului, monopolul academicianului T D Lysenko în știința biologică În iulie , oameni de știință sovietici de seamă, inclusiv academicienii P L Kapitsa, L D Landau, I E Tamm, P N Constantinov, V S Nemchinov, E S Varga și alții au semnat celebra "Scrisoarea celor trei sute", care, în ciuda respingerii acesteia de către N S Hrușciov, a dat un impuls puternic renașterii geneticii, biologiei moleculare și bionicii sovietice, unde descoperiri științifice majore au fost făcute de mulți oameni de știință, inclusiv academicieni N P Dubinin, A R Zherbak, B L Astaurov și alții Deși, trebuie recunoscut că răspunsul critic al D T Lysenko a fost la fel de nestăpânit și adesea părtinitor ca lupta sa cu adversarii săi în perioada postbelică Dezvoltarea științelor sociale a mers pe linia unei "întoarcere la leninism" și a unei căutări nesfârșite a "greșelilor lui Stalin" chiar și acolo unde acestea nu existau prin definiție, romantizarea ideii "pure" comuniste a epocii

revoluție și război civil etc Spațiul dezvoltării cercetării umanitare a fost acordat, în primul rând, de noi reviste științifice, printre care Istoria URSS (-), Întrebări Subiect: DEZVOLTAREA ŞTIINŢIFICĂ, CULTURALĂ ŞI SPIRITUALĂ A URSS ÎN EPOCA "DEZGHULUI" - Istoria PCUS" (-), "Istoria nouă și contemporană" (-), "Buletinul de istorie a culturii mondiale" (-), "Economia mondială și relațiile internaționale" (-) , "Probleme de lingvistică" (-) și altele În același timp, încercările unui număr de reprezentanți ai intelectualității științifice de a extinde critica la adresa "cultului personalității" și de a depăși binecunoscutul Decret al Comitetului Central au fost înăbușite cu hotărâre În special, toate referirile la L D Troţki, G E Zinoviev, L B Kamenev, N I Buharin, A I Rykov și alți lideri ai opoziției interne de partid au fost păziți cu atenție de cenzură, iar toate discuțiile pe teme de represiuni politice și alte pagini controversate ale istoriei sovietice au fost oprite "din muguri", și adesea cu implicarea KGB-ului URSS De exemplu, în martie , L N Krasnopevtsev, care în lucrarea sa "Principalele momente ale dezvoltării mișcării revoluționare ruse" ( ) a încercat să-și răspândească comentariile cu privire la raportul secret al lui N S Hruşciov la cel de-al XX-lea Congres al PCUS Același tabu a fost impus studiului altor probleme controversate și neexplorate ale istoriei sovietice De exemplu, în , editorii revistei Questions of History, condusă de academicianul A M Pankratova, care a permis publicarea unui număr de "lucrări calomnioase" pe paginile jurnalului său, în special, un articol al profesorului E N Burdzhalov "Despre tactica bolșevicilor în martie-aprilie ", care a contrazis complet conceptul existent al acelor evenimente, reflectat în "Cursul scurt despre istoria Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune" ( ) "Dezgheț" în viața literară și artistică Critica "cultului personalității", începutul reabilitării deținuților politici și alte semne ale unei încălziri a atmosferei socio-politice au provocat un răspuns larg și cald din partea unei anumite părți a intelectualității sovietice Scriitorii și publiciștii au fost printre primii care au răspuns la aceste schimbări Deja în septembrie , editat de A T Tvardovsky, revista Novy Mir a publicat un articol al scriitorului V V Pomerantsev "Despre sinceritatea în literatură", în care pentru prima dată în mulți ani a fost realizată vechea idee despre "beneficiul existenței diferitelor tendințe literare" și necesitatea de a "reflecta cu onestitate și cu adevărat modul nostru de viață socialist " Acest articol din "Lumea Nouă" a dat naștere așa-numitei "proze de renovare" și deja în octombrie-decembrie , romanul lui V F Panova "Anotimpurile", iar apoi, în februarie , un articol al tânărului scriitor F A Abramov "Oamenii satului colectiv în proză postbelică", care conținea critici extrem de dure la adresa "romanelor exemplare" despre satul colectivului creat de S P Babaevsky, E Yu Maltsev și alți scriitori ai perioadei postbelice În primăvara anului , primele capitole din B L Pasternak "Doctor Jivago", iar în "Lumea Nouă" - povestea lui I G "Dezghețul" lui Ehrenburg , al cărui nume va căpăta apoi un sens nominal și, prin eforturile liberalilor noștri demni de remarcat, va deveni numele neoficial al întregii ere Hrușciov Totuși, acest prim "dezgheț" din mai a fost înlocuit cu noi "înghețuri" O serie întreagă de sute devastatoare Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - tei pe povești, articole și piese de teatru de V F Panova, I G Ehrenburg, V V Pomerantseva, F A Abramova, L G Zorina, A B Mariengof, S M Gorodețki, A N Yanovsky și alții, care au fost aspru criticați pentru "natura lor calomnioasă a realității sovietice" Apoi, în iulie , sub conducerea lui

N S Hrușciov, a avut loc o ședință a Secretariatului Comitetului Central, la care A T Tvardovsky pentru "imaturitatea politică" și pregătirea pentru publicarea poeziei sale antisovietice "Terkin în lumea cealaltă", a fost înlăturat din postul său și înlocuit de redactorul-șef al Gazetei Literaturnaya, celebrul poet și scriitor sovietic Konstantin Mihailovici Simonov, care, fiind membru candidat al Comitetului Central, a rămas întotdeauna un soldat loial al partidului pe frontul ideologic Ulterior, în decembrie , la Congresul al II-lea al Uniunii Scriitorilor din URSS, primele lucrări "dezgheț" au fost condamnate ca o manifestare a "spontaneității" în dezvoltarea literaturii sovietice, care a contrazis complet însăși fundamentele realismului socialist și rolul principal al partidului în procesul literar La același congres, remarcabilul scriitor sovietic Alexander Alexandrovich Fadeev, care se afla într-o criză creativă în ultimii ani, a fost demis din funcția de șef pe termen lung al uniunii Membru al Comitetului Central al PCUS, celebrul poet sovietic A A Surkov, care a fost un dirijor convins și dovedit al liniei de partid în literatura sovietică Din nefericire, fără a accepta "dezgheţul Hruşciov" şi raportul său secret, fiind într-o stare de depresie prelungită, în mai A A Fadeev s-a împușcat, trimițând o scrisoare noilor lideri ai partidului și statului înainte de moartea sa În acest mesaj pe patul de moarte al marelui cetățean și scriitor au existat astfel de replici sfâșietoare: "Nu văd oportunitatea de a continua să trăiesc, deoarece arta căreia i-am dat viața a fost ruinată de conducerea cu încredere în sine ignorantă a partid și acum nu mai poate fi corectat Modul în care urmează să repare situația stârnește indignare: s-a adunat un grup de ignoranți, cu excepția câtorva oameni cinstiți Literatura este rodul cel mai înalt a noului sistem - umilit, urmărit, ruinat Complezența noilor bogați din marile învățături ale lui Lenin a dus la o neîncredere totală față de ei căci se poate aștepta chiar mai rău de la ei decât de la satrapul Stalin Era cel puțin educat, dar aceștia erau ignoranți Viața mea, de scriitor, își pierde orice sens și cu mare bucurie, ca o izbăvire din această existență ticăloasă, unde ticăloșia, minciunile și calomnia cad asupra ta, părăsesc această viață Linia conservatoare de dezvoltare a literaturii, asociată cu mari îndoieli cu privire la cursul urmat pentru dezmințirea cursului stalinist și nevoia de a opri lupta împotriva cosmopolitismului, a primit o platformă în revistele Oktyabr și Neva, care la vremea aceea erau conduse de scriitorii V A Kochetov și A I Cernenko Astfel, la scurt timp după moartea lui I V S-au identificat în mod clar Stalin, două grupări ireconciliabile de scriitori sovietici - "liberali" și "conservatori" -, care au dat naștere apoi la toată diversitatea de tendințe din viața literară, artistică și socială a țării O parte a inteligenței creatoare, care a luat partea reformei Hrușciov și s-a numit pompos "șaizeci", la început nu a avut nimic în comun cu liberalismul, ca tendință ideologică, și a acționat aproape din punctul de vedere al libertății "pure" gândire și libertatea creativității La fel cum nimic în comun cu conservatorismul, ca tendință ideologică, nu avea nimic de-a face cu lor Subiect: DEZVOLTAREA ŞTIINŢIFICĂ, CULTURALĂ ŞI SPIRITUALĂ A URSS ÎN EPOCA "DEZGHULUI" - adversari a căror aderență la "tradiții învechite" nu implica "naționalismul burghez" sau reînvierea vechilor tradiții și ordine ale Rusiei imperiale Ei au văzut pur și simplu în critica la adresa cultului stalinist o amenințare la adresa fundamentelor sistemului socialist, dar din cauza disciplinei tradiționale de partid nu s-au putut opune deschis luptei împotriva acestui cult care începuse "Gruppismul" care a apărut în mediul literar

și artistic a devenit o problemă pentru întreaga istorie ulterioară a culturii sovietice Mai târziu, această situație a fost descrisă destul de exact de celebrul scriitor L N Vasilyeva în cartea ei "Copiii Kremlinului", unde a scris extrem de sincer: "În lumea noastră literară, împărțită în slavofili de dreapta și occidentalizatori de stânga, testul de turnesol pentru a determina dacă un scriitor aparține unei tabere sau altuia a fost chestiunea evreiască Dacă ești evreu, atunci ești un occidental, o persoană progresistă, dacă ești un metis, atunci și atunci Dacă nici unul, nici celălalt, ci soțul sau soția este evreu, atunci acest lucru vă oferă dreptul de a intra pe flancul stâng Dacă nici unul, nici celălalt, nici al treilea, atunci în munca ta trebuie să arăți loialitate față de chestiunea evreiască, altfel ești un conservator și un retrograd Conflictul de interese de grup în mediul scriitorilor a trecut într-o fază deschisă deja în aprilie - martie , când cererile de reabilitare a foștilor cosmopoliți și investigarea vinovăției specifice a unui număr de oficiali literari au provocat reproșuri de "revanșism" sentimente" de la acei scriitori care au denunţat cosmopolitismul Prezența "grupismului" în mediul literar a fost deja condamnată la al II-lea Congres al Uniunii Scriitorilor din URSS, unde cel mai mare scriitor sovietic, unul dintre liderii tendinței naționale ruse în literatură, Leonid Sergeevich Sobolev a vorbit despre aceasta cu cel mai mare adevăr Între timp, controlul ideologic strict al literaturii și artei de către partidul oficial și structurile creative a slăbit din nou oarecum Responsabilitatea pentru depășirile anilor anteriori a fost atribuită integral I V Stalin și A A Jdanov, dar "nevinovat" victime ale cultului stalinist B E Meyerhold, B A Pilnyak, I E Babel, I I Kataev și alte figuri ale culturii sovietice au fost complet reabilitate În același timp, noile ediții ale N S interzise anterior Gumilyova, S A Yesenina, M I Tsvetaeva, A A Akhmatova, M M Zoșcenko și alți scriitori și poeți "dezamăgiți" După cel de-al XX-lea Congres al PCUS, când a început un nou val de "dezgheț", tabăra liberală a preluat aproape în totalitate întreaga situație din cele mai mari organizații regionale de scriitori și a început să exercite o influență puternică asupra multor reviste și ziare literare din capitala, în primul rând Novy Mir, Yunost " și "Literary Gazette", care a devenit platforma lor principală Principalul centru de atracție pentru întreaga intelectualitate liberală a fost jurnalul Novy Mir, a cărui redacție în iunie a fost din nou condusă de remarcabilul poet sovietic Alexander Trifonovich Tvardovsky Din păcate, aici, în urma celui de-al doilea "dezgheț", au fost publicate cele mai mediocre și chiar vicioase, dar extrem de relevante din punct de vedere politic, ale unui număr de noi cocoși literari, inclusiv romanul lui V D Dudintsev "Nu numai cu pâine" și poveștile lui A I Soljenițîn "O zi din viața lui Ivan Denisovich" și "Matrenin Dvor" În decembrie , un articol al unui critic a fost publicat în revista Yunost S B Rassadin "Anii șaizeci" despre scriitorii noii generații literare, eroii și cititorii lor, al căror nume va dobândi apoi un substantiv pur comun Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - sens Mai târziu, un număr de cunoscuti "şaizeci": E A Evtușenko, A N Rybakov, V P Aksenov și F M Burlatsky, cu modestia lor inerentă, se vor declara "conștiința națiunii" și "elita intelectuală" a societății sovietice, oponenții ideologici ai stalinismului sângeros, cei mai persistenti luptători împotriva regimului totalitar sovietic și liderii spirituali ai "Gorbaciov" perestroika" Mult mai târziu, deja în vremurile moderne, S B Rassadin a publicat o carte compilată de unul dintre maiștrii ideologici ai "perestroikei Gorbaciov", un bețiv amar Yu F Koryakin o

listă de "șaizeci" proeminenti, în care a inclus peste de nume, inclusiv K P Paustovsky, Yu O Dombrovsky, P A Antokolsky, A A Tarkovski, I A Brodsky, V P Nekrasov, Ya V Smelyakova, S S Narovchatova, B A Slutsky, Yu M Daniel, Yu V Vasilyeva, S P Shchipacheva, Yu N Nagibina, A A Voznesensky, Yu V Trifonova, K Sh Kuliyeva, V L Kondratieva, V N Voinovich, D A Granina, B Sh Okudzhava, L E Accelerație, A N Rybakova, R I Rozhdestvensky, A M Adamovici, O V Volkova, A A Ivanova, Z E Gerdt, B A Chichibabina, B S Rozova, L Z Kopeleva, B A Akhmadulin, N N Matveev, I L Lisnyanskaya, E A Kamburov, V A Valea, E B Reina, S B Rassadin, I I Schwartz, E A Evtușenko, Yu V Davydova, F A Iskander, V Ya Motyl, B M Sarnova, V Yu Nikulina, K Ya Vanshenkina, A M Volodina, M M Khutsiev, M M Kozakova, A I Pristavkina, V P Aksenova, A V Zhigulina, A S Kushner, A P Mezhirova, Yu Ch Kima, O G Chukhontseva, R L Gabriadze, D A Charkviani, N M Korzhavina, L V Karpinsky și alți reprezentanți de seamă ai literaturii și cinematografiei de atunci În același timp, Yu F Karyakin, când a devenit posibil, a recunoscut cinic că "l-am certat pe I V Stalin, dar era limba esopiană, pentru că ne doream foarte mult să-l certam pe V I Lenin Deși, desigur, această listă este departe de a fi completă, iar includerea în rândurile "șaizecilor" a unor scriitori și poeți sovietici și ruși importanți precum K P Paustovski, O V Volkov, Ya V Smelyakov, R I Rozhdestvensky și S S Narovchatov ridică, în general, o mulțime de întrebări Trebuie spus că activitatea distructivă a unei părți a "anilor șaizeci" a găsit sprijin deplin în rândul unor liberali de rang înalt din partidul comunist de guvernământ Dovadă în acest sens este articolul celebrului degenerat și "arhitect" al perestroikei lui Gorbaciov, iar apoi angajat al Agitprop al Comitetului Central al PCUS A N Yakovlev "Bolșevismul este o boală socială a secolului al XX-lea", unde a scris extrem de cinic: "După Congresul al XX-lea, într-un cerc restrâns de prietenii noștri cei mai apropiați și de oameni asemănători, am discutat adesea despre problemele democratizării țării și societate Au ales o metodă la fel de simplă ca un baros pentru a propaga ideile regretatului V Lenin A fost necesar să izolăm clar, clar și distinct fenomenul bolșevism, separându-l de marxismul secolului trecut Și apoi vorbiți neobosit despre geniul regretatului V Lenin, despre necesitatea revenirii la "planul de construire a socialismului" al lui Lenin prin cooperare, prin capitalismul de stat și așa mai departe Un grup de reformatori reali, nu imaginari, au dezvoltat (desigur, pe cale orală) următorul plan: să-l lovească pe J Stalin și stalinismul cu autoritatea lui V Lenin, iar apoi, dacă reușesc, pe G Plehanov și social-democrația să-l lovească pe V Lenin, liberalismul și "socialismul moral" - conform revoluționismului în general A început o nouă rundă de expunere a "cultului personalității lui I Stalin" Dar nu cu un strigăt emoțional, cum a făcut N Hrușciov, ci cu o implicație clară: criminalul nu este doar J Stalin, ci sistemul însuși este criminal Subiect: DEZVOLTAREA ŞTIINŢIFICĂ, CULTURALĂ ŞI SPIRITUALĂ A URSS ÎN EPOCA "DEZGHULUI" - Una dintre cele mai izbitoare manifestări ale mișcării "şaizeci" în literatură au fost serile de poezie la Muzeul Politehnic și la monumentul lui V V Mayakovsky la Moscova, unde R I Rozhdestvensky ("Flags of Spring" , "Test" , "My Love"), A A Voznesensky (Mozaic , Parabola , Antiworlds), E A Yevtushenko ("Babi Yar" , "Moștenitorii lui Stalin"), B A Akhmadulina ("Șnur"), B Sh Okudzhava ("Pe bulevardul Tverskoy" , "Marșul sentimental" , "Cântecul troleibuzului de la miezul nopții") și alți maeștri ai gândurilor tinerilor studenți liberali Desigur, printre "șaizeci" au fost mulți autori talentați ale căror lucrări au fost incluse în fondul de aur al

culturii sovietice: K P Paustovsky ("Începutul unei epoci necunoscute" , "Timpul marilor așteptări" , "Cartea rătăcirilor"), V S Rozov ("Ora bună" , "În căutarea bucuriei" , "În ziua nunții"), D A Granin ("Căutători" , "Opinie proprie" , "Intru într-o furtună"), A M Volodin ("Cinci seri" , "Away and Home" , "My Elder Sister"), V P Nekrasov ("Prima cunoaștere" , "Kira Georgievna" , "Pe ambele maluri ale oceanului"), O V Volkov ("Într-un pământ liniștit" , "Comara lui Kudeyar"), L G Zorin ("Cuminte" , "Prieteni și ani"), Yu M Nagibin ("Paginile vieții lui Trubnikov" , "Departe de război",), Yu V Trifonov ("Înclinarea setei"), V P Aksenov ("Colegii"), B A Chichibabin ("Frost and Sun" , "Youth") și alții Dar nu toți au supraviețuit testului faimei (V P Aksenov) și mai târziu au alunecat în hack-work și vulgaritate În perioada "al doilea dezgheț", Uniunea Scriitorilor RSFSR, care a fost creată în decembrie , când s-a ținut primul său Congres constitutiv, a influențat cel mai semnificativ dezvoltarea vieții literare și sociale a țării L S a fost ales președinte al noii uniuni, care a reunit reprezentanți de seamă ai ideii naționale ruse Sobolev La scurt timp după acest eveniment, organul central de presă al RSFSR SP, ziarul Literatura și Viața, a început să acționeze ca oponent al inițiativelor liberale în literatură, iar almanahul aparținând noii uniuni, iar apoi revista Contemporanul nostru, condusă de scriitorul de prima linie B M Zubavin, a devenit unul dintre centrele ideologice ale tendinței "conservatoare" din literatura sovietică Gruparea "conservatorilor" ruși care se dezvoltase în SP URSS era compusă în principal din două grupuri Primul grup includea maeștri recunoscuți ai cuvântului, precum S N Sergheev-Tsensky, K A Fedin, L S Sobolev, L M Leonov, M A Şolohov, K M Simonov, S V Mikhalkov, M S Bubennov, Ya V Smelyakov, V A Zakrutkin, N P Konchalovskaya și alții Al doilea grup a fost format din soldați recenti din prima linie, cei mai mulți dintre ei au studiat în a doua jumătate a anilor la Institutul Literar A M Gorki la Moscova Printre ei s-au numărat și scriitori precum M N Alekseev, Yu V Bondarev, V S Bushin, S S Smirnov, M M Godenko, E A Isaev, I I Kobzev, M P Lobanov, V A Soloukhin, I F Stadnyuk, N K Starshinov, F G Suhov, V D Fedorov, S I Şurtakov şi alţii Printre acești scriitori majori, celebra "proză militară" prezentată în scrierile lui M A își va găsi continuarea demnă Sholokhov ("Soarta omului"), KÍM Simonova ("Viii și morții" , "Nu se nasc soldații"), S S Smirnova ("Stalingrad pe Nipru" , "Cetatea Brest"), M N Alekseeva ("Locotenentul nostru" , "Atenție, mine!"), Yu V Bondareva Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - ("Tinerețea comandanților" , "Batalioanele cer foc" , "Ultimele salve" , "Tăcerea"), G Ya Baklanova ("La sud de lovitura principală" , "Span of the earth" , "Morții nu au rușine"), A A Ananiev ("Tancurile se mișcă într-un romb") și alți autori La mijlocul anilor mulți scriitori de primă linie care au ocupat poziții slavofile au început treptat să ocupe poziții de conducere în însăși Uniunea Scriitorilor din RSFSR și s-au transformat curând într-o forță autoritară și influentă În lupta lor ideologică împotriva grupării liberale destul de agresive și obscenătoare, conservatorii Solului au încercat să-și coordoneze acțiunile practice cu conservatorii internaționaliști, ai căror reprezentanți cei mai de seamă au fost V A Kochetov, N M Gribaciov, S P Babaevsky, A V Sofronov și alți oponenți convinși ai occidentalismului, care credeau că orice tendință liberală duce doar la distrugerea statului socialist Cea mai populară revistă în această direcție a fost Ogonyok, care a fost condusă de Anatoly Vladimirovich Sofronov timp de peste treizeci de ani Din , revista literară Oktyabr,

a cărei redacție era condusă de Vsevolod Anisimovici Kochetov, cunoscut încă de la redactarea sa a Literaturnaya Gazeta (-) ca un luptător fără compromis împotriva tendințelor liberale în literatură și artă Romanele sale Frații Erșov ( ) și Secretarul Comitetului Regional ( ) au fost complet respinse de publicul liberal, care le-a numit naturaliste, schematice și provocatoare Din redacția lunii octombrie, săgeți de critică ascuțită la adresa V P Aksenova, E A Evtușenko, V S Rozova, I G Ehrenburg și alți reprezentanți ai taberei ostile Povestea lui A I "O zi din viața lui Ivan Denisovici" a lui Soljenițîn a fost criticată pe bună dreptate ca fiind "vicios din punct de vedere ideologic, conceput pentru o senzație liberă" Cu toate acestea, atât romanele redactorului-șef al revistei, cât și revista în sine au găsit un public în masă, iar în ceea ce privește circulația, octombrie a fost semnificativ înaintea lui Novy Mir Trebuie spus că V A Kochetov și A T Tvardovsky, credea că revistele pe care le conduceau urmăreau linia de partid corectă, așa că ambii se bucurau de sprijinul cercurilor politice influente Acest lucru s-a exprimat, în special, în faptul că V A Kochetov a fost membru al Comitetului Central al PCUS, iar A T După cel de-al XX-lea Congres, Tvardovsky a devenit membru candidat al Comitetului Central al PCUS În același timp, Novy Mir a făcut multe pentru "sătenul" Vasily Makarovich Shukshin, publicând primele sale povestiri pe paginile sale, iar octombrie a devenit prima revistă literară care a publicat prima selecție de poezii de Nikolai Mihailovici Rubtsov La începutul anilor în redacția altei reviste literare cunoscute Znamya s-a format un nou grup de "naționaliști" ruși, elevi ai celebrului poet Ya V Smelyakova, ai cărei reprezentanți proeminenți au fost tinerii poeți S Yu Kunyaev, A K Peredreev, N M Rubtsov si I I Shklyarevsky, precum și celebrul critic literar și istoric V V Kozhinov Ca S Yu Kunyaev, "în - la masa mea și pe canapea era un mic, dar foarte curios centru spiritual al a ceea ce mai târziu a devenit cunoscut drept partidul rus Ceva mai târziu, a apărut așa-zisul club rusesc, unde P Palievsky, D Jukov, O Mihai- Subiect: DEZVOLTAREA ŞTIINŢIFICĂ, CULTURALĂ ŞI SPIRITUALĂ A URSS ÎN EPOCA "DEZGHULUI" - lov, S Semanov Astfel de grupări au fost în revista "Octombrie" și în "Garda tânără", unde au crescut V Tsybin, V Chalmaev, V Firsov și A Poperechny Dar nu am fost mulțumiți de cercurile "Tânăra Gardă" sau "Octombrie", deoarece ambele erau sub supravegherea puternică a ideologiei deznaționalizate de stat, dar ne-am dorit să trăim într-o atmosferă de aer rusesc pur, de deplină libertate și de un fel de liceu, comunitatea patriotică și poetică Țarskoie Selo" Cu toate acestea, în curând alinierea forțelor care se dezvoltase în mediul literar până la începutul anilor a fost din nou perturbată de Congresul XXII al PCUS, care a marcat un nou, deja al treilea val al "dezghețului", exprimat:) în o formă nemaiîntâlnită și neîntemeiată și înșelătoare după conținutul I V Stalin și) scindarea tot mai mare între "liberali" și "conservatori" Totodată, în această perioadă, ponderea politică a principalului patron al "conservatorilor" A N Shelepin, care după Congresul Partidului a devenit secretar al Comitetului Central, președinte al Comitetului de Partid și Control de Stat și vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS Cel mai apropiat coleg și prieten al său V E Semichastny și L F Ilicicev Odată cu întărirea acestui grup pe verticala puterii, Primul Secretar al Comitetului Central Komsomol S P a primit o oportunitate mult mai mare de activitate independentă Pavlov, care era subordonat direct editurii "Tânăra Garda" Ca o alternativă rezonabilă la sentimentele pro-occidentale ale "liberalilor" A N Shelepin și L F Lui Ilichev i s-a

oferit nu stalinismul, ci revenirea la valorile tradiționale Aceasta este ideea, la sugestia lui L F Ilicicev, a fost exprimat pentru prima dată la o ședință a Comisiei ideologice de remarcabilul artist rus I S Glazunov, care în discursul său a cerut în mod deschis păstrarea patrimoniului național rus, restaurarea multor monumente ale arhitecturii și artei antice rusești În mijlocul unei alte ofensive a autorităților împotriva Bisericii Ortodoxe Ruse, astfel de apeluri nu l-au putut impresiona pe N S Hruşciov, dar nici noua idee nu a fost aspru criticată Profitând de această împrejurare, "conservatorii" ruși au început să discute problemele care îi interesează în presă mult mai sincer, în primul rând în revista "Tânăra Garda" Aceasta a dus la activarea grupului literar care a apărut în jurul revistei și editurii cu același nume Prin publicarea unor autori începători, editura s-ar putea implica în mediul literar, s-ar putea face un nume și s-ar putea hrăni noi "conservatori" ruși, care au fost susținuți activ de cei mai mari reprezentanți ai ideii naționale ruse - Mihail Aleksandrovich Sholokhov, Leonid Maksimovici Leonov, Yaroslav Vasilievici Smelyakov și Nikolai Konstantinovici Starșinov Partea "conservatorilor" într-o polemică ascuțită cu "liberalii" pe paginile publicațiilor Komsomol a fost susținută activ de Primul Secretar al Comitetului Central Komsomol S P Pavlov și cercul său interior Liderii Komsomolului au fost extrem de nemulțumiți de influența în creștere a celei mai radicale tendințe a literaturii liberale - așa-numita "proză confesională", care era reprezentată de lucrări V P Aksenova, A T Gladilina, V S Rozova, E A Evtushenko, A A Voznesensky, Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - B Sh Okudzhava și alți "occidentali" cărora S P Pavlov a numit "un grup mizerabil de autori urâți din punct de vedere moral" În martie , liderul Komsomol a criticat aspru publicarea lui Novy Mir În special, el a afirmat că "sub pretextul luptei împotriva consecințelor cultului personalității și ale dogmatismului, unii scriitori, cineaști și artiști au început să fie oarecum stânjeniți să vorbească despre idei înalte, despre comunism Jonglend cu conceptul înalt al "adevărului vieții", distorsionând acest concept, își populează lucrările cu oameni care stau la distanță de marile interese publice, cufundați într-o lume îngustă a problemelor filistene Merită să citești "Memorii" de I Ehrenburg, "Nunta la Vologda" de A Yashin, note de călătorie de V Nekrasov, "La jumătatea drumului spre Lună" de V Aksenov, "Matryona Dvor" de A Solzhenitsyn, "Vreau să fiu sincer" de V Voinovici - aceste lucrări poartă atât de pesimism, mucegai, deznădejde încât o persoană neinițiată, care nu ne cunoaște viața, poate, ce bine, creierul să devină pe o parte Apoi, în timpul discuției candidaților nominalizați la cel mai prestigios Premiu Lenin, în primăvara anului , S P Pavlov s-a opus ferm acordării acestui premiu lui A I Soljenițîn, amintind tuturor că acest scriitor a fost odată condamnat nu pentru o infracțiune politică, ci pentru o infracțiune pur penală - violul unei fete germane în timpul operațiunilor de luptă din Prusia de Est Apoi grupul de opoziție din conducerea Comitetului Central al Komsomolului, care era condus de "disidentul Komsomol" B D Pankin, a încercat să-l tragă pe E A , cel mai popular dintre "occidentali", în laureați Evtușenko Dar, în cele din urmă, Premiul Lenin a fost acordat remarcabilului scriitor și jurnalist sovietic al Komsomolskaya Pravda V M Peskov pentru cartea sa Pași pe rouă În - în cercurile largi de scriitori sovietici, viziunea națională rusă asupra lumii începe să se afirme din ce în ce mai mult Înainte de aceasta, s-a dezvoltat exclusiv în cadrul mișcării militaro-patriotice, dar apoi a început să se realizeze mult mai pe scară largă, ca perspectivă de stat și revista

Gărzii Tânăre a devenit principalul dirijor al acestei idei Un alt domeniu în care conducerea Komsomolului i-a ajutat pe "conservatorii" dintre scriitori să popularizeze ideile naționale rusești a fost activitățile editoriale și de publicare Un rol important în acest sens l-a jucat Yu S Melentiev și redactorul-șef al acestei edituri V O Osipov Cu participarea lor activă, editura a publicat primele cărți ale jurnaliștilor Komsomolskaya Pravda V A Chivilikhin ("Sinele de argint", "Despre Klava Ivanov") și V M Peskov ("Pași pe rouă", "În vizită la Sholokhov") și cărți ale scriitorilor începători V M Shukshina ("Rezidenți din mediul rural", "Lubavins"), B A Mozhaev ("Sanya", "Polyushko-pole") și alții Principala achiziție creativă a "conservatorilor" ruși în anii au devenit autorii așa-numitei "proze de sat", ai căror reprezentanți cei mai de seamă au fost V F Tendryakov ("Not to Court" , "Knobs" , "Behind the Running Day), V A Soloukhin ("Drumuri de țară Vladimir" , "Picătură de rouă"), F A Abramov ("Frați și surori" , "Fără tată"), V P Astafiev ("Zăpezile se topesc" , "Starodub"), E I Nosov ("Pe calea pescuitului" , "Treizeci de boabe"), T N Troepolsky ("Cernoziom" , "În stuf"), V I Belov Subiect: DEZVOLTAREA ŞTIINŢIFICĂ, CULTURALĂ ŞI SPIRITUALĂ A URSS ÎN EPOCA "DEZGHULUI" - ("My Forest Village" , "Hot Summer"), V M Shukshin ("Vlagerii" , "Un astfel de tip trăiește"), N M Rubtsov ("Valuri și stânci"), V G Rasputin ("Țara de lângă cer"), O A Fokina ("Pădurea de brânză" , "Râul"), V I Likhonosov ("Serile"), V M Shugaev ("Fuga și întoarce") și alții Până la sfârșitul "dezghețului Hrușciov" în literatura sovietică, s-au format în sfârșit două tabere principale, care au primit sprijin tacit în eșaloanele superioare ale puterii "liberalii", care s-au bazat pe forțele de detenție și "internaționale" din interiorul țării, au găsit mai des simpatie și sprijin din partea secretarilor Comitetului Central L I Brejnev, M A Suslova, Yu V Andropov și B N Ponomarev, în timp ce "conservatorii" se bazau mai mult pe forțele influente ale "dezvoltării naționale interne" - secretarii Comitetului Central A N Shelepina, L F Ilicicev, P N Demichev, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Belarus K G Mazurov și președinte al Consiliului de Miniștri al RSFSR D S Polyansky Trebuie spus că în prezent o serie de autori (M Zenina) susțin că literatura "dezghețului" nu a supraviețuit timpului său și, chiar și printre cele mai bune exemple ale sale, este acum interesantă doar ca document al epocii și ca un un fel de barometru al dispozitiei publice din acei ani Cu toate acestea, se pare că aceasta este prea dură și, cel mai important, o sentință nedreaptă, deoarece multe dintre lucrările lui M A Şolohov, K M Simonova, V P Nekrasov, N M Rubtsova, V M Shukshina, V G Rasputin, Yu V Bondarev și alți scriitori și poeți ruși, cel puțin, au experimentat deja studii istorice destul de obișnuite ale acestor "judecători" Nașterea mișcării disidente Însuși termenul de "disident", adică "dizident", a fost folosit pe scară largă în țara noastră la mijlocul anilor și a fost folosit inițial doar pentru a se referi la un anumit cerc destul de restrâns de oameni care s-au opus doctrinei comuniste și, datorită în această împrejurare, a ajuns la confruntare directă cu autoritățile Celebra "bunica" a mișcării disidente, doamna L M Alekseev, care deține prima încercare de a prezenta teoria disidenței în cartea sa "Istoria disidenței în URSS" ( ), include în acest concept forme de disidență precum mișcările naționale, național-religioase, național-democratice, mișcarea a evreilor sovietici să călătorească în patria lor istorică, mișcarea pentru drepturile omului, mișcarea socialistă etc Mai mult, ea leagă mișcarea dizidentă propriu-zisă doar cu una dintre formele de disidență

- mișcarea pentru drepturile omului, al cărei început datează din decembrie , când a avut loc prima demonstrație a dizidenților sub lozinci privind drepturile omului în Piața Pușkinskaia din Moscova Cu toate acestea, după cum au remarcat în mod corect o serie de autori moderni (A Vdovin, A Barsenkov), o astfel de abordare a definiției disidenței nu permite, în esență, nici dezvăluirea specificului acestui fenomen, nici determinarea cadrului cronologic al această mișcare Dizidența postbelică, spre deosebire de alte forme de manifestare a dezacordului cu guvernul, era ferm convinsă că este în general incapabilă să recunoască valoarea ideilor și programelor de opoziție De aici și disponibilitatea lor de a folosi orice extraordinar și ilegitim Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - moduri de a lupta În loc să facă apel la autorități, dizidenții, ca cei mai radicali oponenți ai regimului, au manifestat o disponibilitate activă de a-și instituționaliza activitățile prin crearea diferitelor mișcări și grupuri clandestine În același timp, dizidenții occidentalizatori s-au legat mereu în activitățile lor de public și stat străin ostil, inclusiv de informații, structuri, pe care le venerau ca farul civilizației și progresului Disidența a apărut în contextul liberalizării relative a regimului sovietic după cel de-al XX-lea Congres al PCUS, când grupările radicale și de opoziție au primit relativ mai mult decât sub I V Stalin, oportunități pentru proiectarea și existența sa organizațională Trăsături distinctive ale mișcării dizidente din anii ' au început activitățile subterane și utilizarea de către ei a unei astfel de oportunități de a-și mobiliza susținătorii și de a propaga idei și programe de opoziție precum "tamizdat" și "samizdat" Prima manifestare de disidență de prim rang care a atras atenția autorităților și a societății a fost cazul celebrului scriitor și poet B L Pasternak, care a primit Premiul Nobel în pentru romanul destul de obișnuit Doctor Zhivago, publicat de editura italiană Feltrinelli Această publicație a devenit motivul unei campanii zgomotoase de discreditare a scriitorului, care, amenințat cu expulzarea din țară, a fost nevoit să refuze premiul, iar apoi expulzat din Uniunea Scriitorilor din URSS Mai puțin vizibile pentru societate au fost astfel de manifestări ale disidenței liberale precum activitățile mai multor organizații studențești clandestine, în special cercul studenților moscoviți și studenților absolvenți L P Krasnopevtsev și P N Pokrovsky (-), cercul matematicianului de la Leningrad I I Pimenov (-), un cerc al studentului de la Leningrad I I Trofimov ( ), care au fost descoperite în curând de cekisti, și participanții lor au fost condamnați Membrii acestor cercuri subterane, ca și inspiratorii lor ideologici în urmă cu o sută de ani, au încercat să creeze un nou concept al istoriei partidului, să-și schimbe ideologia, să convină asupra unui plan de acțiune cu dizidenții polonezi, să distrugă URSS ca principal obstacol la progresul civilizaţiei umane etc De asemenea, autoritățile au perceput întâlnirile informale ale tinerilor nonconformiști la monumentul lui V V ca extraordinare și pline de un potențial pericol pentru regim Mayakovsky din Moscova, care au căpătat un caracter obișnuit de la deschiderea sa în iulie La aceste adunări, mulți idoli și maeștri ai gândurilor tinerilor studenți au citit poezie și au ținut discursuri la aceste adunări, inclusiv A A Voznesensky, E A Evtushenko, B A Akhmadulina și alții Dar cu timpul, aceste întâlniri au început să devină din ce în ce mai politizate, iar în toamna anului aceste întâlniri au fost interzise, iar participanții lor cei mai activi, V N Osipov, E S Kuznetsova și I V Bokshtein au fost condamnați pentru

activități antisovietice La sfârșitul anilor , o serie de scriitori și publiciști ai valului liberal au început să-și publice lucrările în reviste dactilografiate, în urma cărora a apărut așa-numitul "samizdat" Cea mai cunoscută dintre aceste publicații a fost revista underground "Syntax", care a fost editată de A I Ginzburg Această revistă destul de obișnuită a publicat "proza de tabără" de V T Shalamova și E S Ginz-
Subiect: DEZVOLTAREA ŞTIINŢIFICĂ, CULTURALĂ ŞI SPIRITUALĂ A URSS ÎN EPOCA "DEZGHULUI" - burg, precum și lucrările lui B A Akhmadulina, V P Nekrasov, B Sh Okudzhava și alții Cu toate acestea, opiniile acestor dizidenți se încadrează adesea în conceptul de "socialism democratic" și nu au depășit critica bolșevismului și leninismului însuși R A Medvedev, care a publicat jurnalul clandestin Political Diary, care, potrivit dizidenților înșiși, a devenit "samizdat pentru înalții funcționari care ocupau poziții liberale în cadrul instituției țării de atunci" În același timp, de la sfârșitul anilor ' practica vicioasă a autorilor liberali de a-și prezenta scrierile spre publicare în Occident a devenit mai frecventă A D a avut un succes deosebit în acest sens Sinyavsky, V Ya Tarsis și V S Grossman, care, suferind de rusofobie patologică, a batjocorit cu sinceritate experiența istorică și tradițiile poporului rus, mai ales în cărți mici precum Viața și soarta ( ), Totul curge ( ), Judecata vine ( )) și altele Un fenomen deosebit în viața socială a țării a fost discursul din septembrie la Conferința Partidului Orașului Moscova, dedicat discuției despre proiectul noului Program al PCUS, de către unul dintre profesorii Academiei Militare Combinate M V Frunze generalul-maior P G Grigorenko Fiind un om inerent narcisist și ambițios, a încercat să se declare ca un nou teoretician de partid și un adevărat luptător împotriva cultului stalinist Cu toate acestea, performanța sa a fost aspru criticată, a fost demis din academie și trimis pentru continuarea serviciului la sediul Armatei a -a Combinate din Districtul Militar din Orientul Îndepărtat Dar în loc să-și îndeplinească datoria oficială, generalul P G Grigorenko și-a imaginat un nou decembrist și a creat "Uniunea de luptă pentru renașterea leninismului" subterană, pentru care a fost în curând exclus din partid și apoi internat într-un spital special de psihiatrie În același timp, o performanță clar provocatoare, dar semnificativă a celebrului regizor de film sovietic M I Romm la conferința "Tradiții și inovație în arta realismului socialist", care a avut loc în noiembrie la Casa Cinematografului Acest de cinci ori câștigător al Premiului Stalin pentru prima dată a vorbit public și fără ambiguitate despre binecunoscuta campanie împotriva "cosmopoliților", unde a susținut că a fost creată artificial, a fost de natură pur antisemită și în esență s-a rezumat la bătaia scriitorilor de seamă Vinovații acestei "bătăi" i-a numit pe scriitorii antisemiți în viață N M Gribacheva, V A Kochetova, A V Sofronov și "scriitori ca ei" care făceau în prezent un sabotaj deschis împotriva a tot ceea ce este nou și luminos în cinema Acest discurs a făcut furori în inteligența liberală, iar în curând textul său a fost răspândit pe scară largă în numeroase liste "samizdat" Mai târziu A I Soljenițîn a privit acest discurs fără precedent al lui M I Romm ca un pas major în dezvoltarea întregii mișcări disidente din țară și a afirmat că din acel moment el "a devenit, parcă, liderul spiritual al evreilor sovietice, iar evreii au devenit "cei mai curajoși membri ai întreaga mișcare dizidentă din țară " Poate cea mai mare influență asupra dezvoltării ulterioare a disidenței în țară a fost încercarea nereușită de a publica romanul lui A I Soljeniţîn Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - - În primul cerc În iunie A T Tvardovsky, după

ce a obținut acordul membrilor redacției revistei pentru publicarea acestui roman, l-a predat pentru cea mai înaltă aprobare asistentului N S Hruşciova V S Lebedev Cu toate acestea, el a returnat acest manuscris lui A T Tvardovsky și a refuzat hotărât să-l "sparge" prin cenzură, care a devenit punctul de plecare pentru A I Soljenițîn din tabăra legală a "liberalilor sovietici" până la rândurile dizidenților și dușmanilor ireconciliabili ai regimului sovietic În același timp, creșterea conștiinței naționale rusești, care a început în timpul Marelui Război Patriotic și apoi a continuat în perioada luptei împotriva "cosmopoliților" , a determinat și principalele direcții de activitate ale grupurilor radicale care pledează pentru continuarea dezvoltarea și întărirea intereselor naționale ruse în politica partidului Cercetătorii mișcării dizidenți (L Alekseeva, M Mitrokhin) notează că activitatea unor astfel de organizații a fost tipică în principal pentru provincii, unde au apărut numeroase grupuri de dizidenți ruși, dar s-au desfășurat destul de repede Cei mai mulți dintre ei erau de orientare socialistă - de la susținători înfocați ai stalinismului la menșevici și anarho-sindicaliști, dar existau și grupuri deschis anticomuniste printre ei, precum Partidul Democrat Popular al lui V S Polenova, Partidul Național Socialist Rus A A Dobrovolsky și Uniunea Social Creștină Panto-Rusă pentru Eliberarea Poporului I V Ogurtsova Alături de grupurile de scriitori care au încercat să mute autoritățile pentru a întări componenta rusă în patriotismul sovietic, în mediul literar și artistic s-au declarat grupuri intelectuale inspirate de ideile și valorile liberale rusești În spectrul curentelor gândirii și mișcărilor sociale de atunci, acestea se situau la limita dintre curentele juridice ale naționalismului sovietic rus (patriotism) și curentul naționalismului rus antisovietic (patriotism rus prerevoluționar) Unul dintre aceste grupuri influente a fost anturajul celebrului artist rus Ilya Sergeevich Glazunov, care a ținut prelegeri strălucitoare despre cultura rusă și a strâns vechi icoane rusești din multe sate și cimitire rusești În , în jurul lui s-a format un cerc de monarhiști sinceri, reprezentanți de seamă ai cărora erau oameni din vechile familii nobiliare și cazaci - soția sa, celebrul artist N A Benois, remarcabilul scriitor rus V A Soloukhin și cunoscutul istoric de artă și funcționar al Ministerului Culturii al URSS V A Desyatnikov, care a fost la originile creării Societății Ruse pentru Protecția Monumentelor Istorice și Culturale (VOOPIK), înființată în Acest grup a fost susținut activ de artiști, scriitori, compozitori și oameni de știință sovietici remarcabili, inclusiv P D Korin, L M Leonov, S M Mihailkov, N P Konchalovskaya, G V Sviridov, B A Rybakov, I V Petryanov-Sokolov și alții Părerile mai multor istorici și scriitori ruși celebri, V V Kozhinova, P V Palievskiy, S Yu Kunaeva, I N Mihailova, V V Petelina, S P Semanova, F F Kuznetsova și V A Chalmaev, care mai târziu a format coloana vertebrală a așa-numitului "Partid Rus în PCUS" Conducătorii spirituali ai acestui partid au fost marii filozofi religioși ruși, care au păstrat și dezvoltat în munca lor ideile dreptului universal rusesc Subiect: DEZVOLTAREA ŞTIINŢIFICĂ, CULTURALĂ ŞI SPIRITUALĂ A URSS ÎN EPOCA "DEZGHULUI" - Ortodoxia - M M Bakhtin și A F Losev Activitățile unui număr de preoți cunoscuți ai Bisericii Ortodoxe Ruse, în special protopopul D S Dudko, care, după definiția scriitorului L I Borodin, "era liderul spiritual al luptătorilor din tabăra rușilor neoficiali" Dezvoltarea culturii artistice Spre deosebire de literatură, care a fost întotdeauna controlată direct de Departamentul Ideologic al Comitetului Central și de Consiliul Uniunii Scriitorilor

din URSS, alte domenii ale artei sovietice se aflau sub controlul vigilent al Ministerului Culturii al URSS În - în fruntea acestui departament erau oficiali de partid destul de obișnuiți - P K Ponomarenko, A F Alexandrov și N M Mihailov, pentru care această poziție era un fel de exil politic în contextul unei lupte constante pentru putere Cu toate acestea, în , în postul de ministru a fost numită Ekaterina Alekseevna Furtseva, fostă membră a Prezidiului și Secretariatului Comitetului Central, care a condus acest minister timp de aproape cincisprezece ani Pentru ea, această poziție s-a dovedit a fi și un loc de exil politic, dar, spre deosebire de predecesorii ei, ea a făcut multe pentru dezvoltarea culturii sovietice și a lăsat o amintire bună despre ea însăși în inimile multor muzicieni, regizori, artiști sovietici, artiști și alți reprezentanți ai intelectualității creative Toate uniunile creative au jucat, de asemenea, un rol important în dezvoltarea artei sovietice, inclusiv Societatea de Teatru All-Russian (M I Tsarev), Uniunea Cinematografelor din URSS (I A Pyryev), Uniunea Compozitorilor din URSS (T N Khrennikov) și Uniunea Artiștilor URSS (S V Gerasimov) a) Dezvoltarea artei teatrale și cinematografice sovietice În anii "dezghețului" lui Hrușciov, partidul și guvernul au continuat să acorde o atenție deosebită dezvoltării cinematografiei sovietice, deoarece erau conștienți de capacitatea acesteia de a influența mintea și starea de spirit a poporului sovietic și de a o folosi ca un puternică armă educațională și ideologică în lupta pentru triumful ideilor comuniste În acești ani, producția de filme create în genuri complet diferite a crescut brusc, printre care au existat multe capodopere reale ale artei cinematografice sovietice care au fost incluse în fondul său de aur - Genul istoric și patriotic al cinematografiei sovietice a fost reprezentat de picturile lui A L Ptushko ("Sadko" , "Ilya Muromets"), M I Romma ("Amiralul Ushakov" , "Navele asaltează bastioanele"), E P Egorova ("Marea înghețată",), A G Ivanova ("Mikhailo Lomonosov"), B V Barnet ("Luptător și clovn"), A M Rybakov ("Vasili Surikov"), E A Ryazanov ("Balada husarelor") și alții - Genul istorico-revoluționar, care a primit un nou impuls în dezvoltarea sa, a fost marcat de picturile lui M K Kalatozova ("Vârtejurile ostile",), M I Donskoy ("Mama"), A A Alova și V N Naumov ("Pavel Korchagin"), G N Chukhrai (Patruzeci și unu,), Yu Ya Raizman ("Comunist"), G L Roshal ("Umblarea prin chinuri" -), S A Gerasimov ("Don liniștit" -), M A Schweitzer ("Midshipman Panin"), A G Ivanova ("Virgin Soil Upturned"), Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - V I Gerasimova ("Perioada de probă" I), A M Rybakova ("La începutul secolului",), L D Lukov ("Două vieți"), V A Fetin ("Povestea Don"), S I Samsonov ("Tragedie optimistă") și alții - Genul militar-patriotic s-a îmbogățit la acea vreme de filmele remarcabile ale lui A G Ivanov ("Soldații"), G I Chukhrai ("Balada unui soldat" , "Clear Sky"), M I Romm ("Omor pe strada Dante"), M K Kalatozova ("Macaralele zboară"), S F Bondarchuk ("Soarta unui om"), V Ya Vengerov ("Baltic Sky"), J Dreville ("Normandie-Niemen"), A A Alova și V I Naumov ("Pacea celor care sosesc"), S I Rostotsky ("Despre cele șapte vânturi"), A A Tarkovsky ("Copilăria lui Ivan"), A B Stolper ("Vii și morți"), S N Kolosov ("We Call Fire on Ourselves") și alții - Genurile industriale și domestice și civic-patriotice ale cinematografiei sovietice au fost reprezentate de un număr imens de lucrări, inclusiv picturi ale lui I E Kheifits ("Marea familie" , "Cazul lui Rumyantsev" , "Dragul meu"), F M Ermler ("Povestea neterminată"), M A Schweitzer (Rudele extraterestre,), L D Lukov ("Sorti diferite"), M M Khutsiev ("Primăvara pe strada Zarechnaya" ,

"Avanpostul lui Ilici"), I V Lukinsky ("Ivan Brovkin în pământurile virgine"), I A Annensky ("Ekaterina Voronina"), V I Basov ("Accident la mina opt" , "Bătălia pe drum" , "Tăcere"), S I Rostotsky ("A fost la Penkovo"), A G Zarhi ("Înălțimea" , "Oamenii de pe pod"), L A Kulidzhanova ("Casa Tatălui" , "Când copacii erau mari"), Yu P Egorova ("Voluntari" , "O poveste simplă"), T M Lioznova ("Evdokia"), L S Mirsky ("Cariera lui Dima Gorin"), M I Romma ("Nouă zile dintr-un an"), G N Danelia (Drumul spre dană,) și alții - Genurile comice și satirice ale cinematografiei ruse au fost reprezentate de o întreagă constelație de comedii lirice și grotești ale lui N V Dostal ("Ne-am întâlnit undeva"), M G Kalatozova ("Prieteni adevărați"), S A Timoshenko ("Jucător de rezervă"), N N Kosheverova ("Blânzitor de tigri" , "Luna de miere"), I V Lukinsky ("Soldatul Ivan Brovkin"), E A Ryazanova ("Noaptea de carnaval" , "Fata fără adresă"), L I Gaidai ("Mirele de pe cealaltă lume" , "Moonshiners" , "Oamenii de afaceri"), Yu S Chulyukina ("Neîncetat" , "Fetele"), V M Ivanova ("Urgărirea a doi iepuri de câmp"), V A Fetina ("Zbor în dungi"), G N Daneliya ("Mă plimb prin Moscova"), G B Oganesyan ("Trei plus doi") și alții - Genul clasic al cinematografiei sovietice a fost reprezentat de filme bazate pe lucrările clasicilor ficțiunii mondiale, în special filme de I M Annensky ("Anna pe gât" , "Princess Mary"), S I Yutkevich ("Othello"), A M Feintsimmer ("Gadfly"), Ya B Frida ("A douăsprezecea noapte"), G M Kozintseva ("Don Quijote" , "Hamlet"), I A Pyrieva ("Idiotul" , "Nopțile albe"), V P Kaplunovsky ("Fiica căpitanului"), L Z Trauberg ("Suflete moarte"), I E Kheifits ("Lady with a Dog"), M A Schweitzer ("Învierea"), S N Kolesov ("Blânzirea scorpiei"), K N Voinov ("Căsătoria lui Balzaminov") și alții - Genurile de detectiv și de spionaj în cinema, care în mod tradițional s-au bucurat de un mare interes în rândul spectatorului, au fost reprezentate de filmele lui A S Bergun-kera ("Amprente în zăpadă"), Yu A Vyshinsky ("În pătratul "), M I Vinyar- Subiect: DEZVOLTAREA ŞTIINŢIFICĂ, CULTURALĂ ŞI SPIRITUALĂ A URSS ÎN EPOCA "DEZGHULUI" - cerul ("Umbra la Pier"), A M Rybakov ("Cazul nr ",), K K Pipinashvili ("Secretul a două oceane"), V L Sukhobokova ("Patrula de noapte"), L S Estrina ("Săgeata albastră"), D V Vasilyeva ("Peste Tisoy"), N V Dostal (The Motley Case,) N V Rozentsev ("Penal de stat") și alții În anii "dezghețului Hrușciov", împreună cu o întreagă galaxie de actori sovietici remarcabili din ultimele decenii, printre care M I Zharov, N A Kriuchkov, E P Garin, A N Gribov, M M Yanshin, I V Ilyinsky, V V Merkuriev, N K Cherkasov, R N Simonov, P P Kadochnikov, V V Kenigson O P Zhakov, N O Gritsenko, I F Pereverzev, B N Livanov, R Ya Plyatt, L N Sverdlin, B F Andreev, M N Berna, E V Samoilov, V V Sanaev, S P Filippov, M I Pugovkin, G M Vitsin, V D Doronin, F G Ranevskaya, O A Jiznev, V P Maretskaya, V M Orlova L V Tselikovskaya, L N Smirnova, K S Luchko și alții, o nouă galaxie talentată de actori de film care au alcătuit gloria artei cinematografice sovietice vine Dintre acești actori, în primul rând, numele lui M A Ulyanova, E S Matveeva, V V Tikhonova, E A Evstigneeva, O A Strizhenova, O N Efremova, M M Kazakova, I M Smoktunovsky, O P Tabakova, Yu V Nikulina, Yu V Yakovleva, L F Bykova, B K Novikova, L V Kharitonova, V V Ivashova O A Anofrieva, A S Demyanenko, O I Borisova, K Yu Lavrova, P P Glebova, V P Basova, E P Leonova, N N Rybnikova, V M Inocent, A M Smirnova, L V Kuravleva, I O Gorbaciov, N V Podgorny, G A Yumatova, V S Lanovoy, V B Soshalsky, N V Mordyukova, I V Makarova, Yu K Borisova, L I Khityaeva, E A Bystritskaya, Z M Kirienko, A D Larionova, T G Konyukhova, L I Kasatkina, L M Gurcenko, N N Fateeva și mulți alții O nouă etapă în dezvoltarea cinematografiei sovietice a

fost marcată și de faptul că în august , la inițiativa lui E A Furtseva, Festivalul Internațional de Film de la Moscova și-a reluat activitatea, la care premiul principal a fost acordat filmului de S F Bondarchuk "Soarta omului" În , la al II-lea Festival de Film de la Moscova, premiul principal al juriului a fost acordat filmului de G N Chukhrai "Clear Sky", și deja la al III-lea Festival de Film de la Moscova în , celebrul film "Opt și jumătate" de F Fellini a primit acest premiu În arta teatrală a țării, pozițiile de conducere erau încă ocupate de mai multe teatre de frunte din Moscova și Leningrad, cu toate acestea, Teatrul de Artă din Moscova M Gorki, care timp de câteva decenii a fost principalul teatru al țării, se confrunta cu o criză creativă și alte grupuri de teatru, în special Teatrul Academic din Moscova, care poartă numele E B Vakhtangov, Teatrul Academic din Moscova V V Mayakovsky, Teatrul Academic Central al Armatei Sovietice, Teatrul Academic din Moscova Consiliul orășenesc din Moscova și Teatrul Dramatic Bolșoi din Leningrad A M Gorki, ale cărui trupe erau conduse de cei mai mari regizori de teatru R N Simonov, N P Okhlopkov, A D Popov, Yu A Zavadsky și G A Tovstonogov O trupă deosebit de puternică s-a format în BDT din Leningrad, unde G A Tovstonogov a reușit să adune în jurul lui mulți actori minunați - E Z Kopelyan, V P Politseymako, E A Lebedeva, V I Strzhelchik K Yu Lavrova, P B Luspekaeva, O V Basilashvili N N Trofimova, I M Smoktunovsky, S Yu Yursky, L I Makarov, T V Doronin, Z M Sharko și mulți alții Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Un loc special în istoria artei teatrale a țării în anii "dezghețului" îi revine teatrului din Moscova "Sovremennik", care a fost creat în de tinerii absolvenți ai Școlii de Teatru de Artă din Moscova sub îndrumarea mentorului lor O N Efremov În acei ani, acest teatru, care și-a deschis istoria cu producția piesei lui V S Rozov "Forever Alive", a devenit unul dintre centrele vieții spirituale ale capitalei, pe scena căreia a strălucit o întreagă cohortă de actori tineri și talentați - E A Evstigneev, I V Kvasha, O P Tabakov, M M Kazakov, V Yu Nikulin, V N Sergaciov, P I Shcherbakov, O I Dahl, S A Lyubshin, G B Volchek, L M Tolmacheva, N M Doroshina, L I Ivanova și alții În cele din urmă, chiar la sfârșitul "dezghețului", în , a apărut faimosul Teatru Taganka, care a fost deschis de Yu P Lyubimov și elevii săi de la Școala de Teatru Shchukin, punând în scenă un spectacol de absolvire bazat pe piesa lui B Brecht "Omul bun din Sezuan" La început, coloana vertebrală a trupei de teatru au fost studenții lui Yu P Lyubimova - B A Hmelnițki, A I Vasiliev, Z A Slavin și A S Demidov, iar apoi l-a invitat pe V S Vysotsky, V S Zolotukhina, Yu N Smirnova, I I Ulyanov, N S Shatskaya și alți actori talentați În acești ani, etapa satirică sovietică a primit un puternic impuls în dezvoltarea sa, pe scena căreia A I Raikin, duetele M V Mironova și A S Menaker, E I Berezina și Yu T Timoșenko, L B Mirov și M V Novitsky și alți artiști b) Dezvoltarea artei muzicale sovietice Epoca "dezghețului" lui Hrușciov a devenit o nouă etapă în dezvoltarea artei muzicale sovietice, care s-a dezvoltat în trei direcții principale - muzică simfonică clasică, artă populară corală și dans și muzică pop În muzica clasică a acelei perioade, un număr de compozitori sovietici remarcabili au continuat să ocupe un loc special, în special: - D D Şostakovici, care a creat în aceşti ani opera "Katerina Izmailova" ( ), opereta "Moscova-Ceriomuşki" ( ), muzica pentru filmul "Hamlet" ( ) şi celebra Simfonie nr " " ( ), Simfonia nr " " ( ) și Simfonia nr "Babi Yar" ( ) - A I Khachaturian, care a scris faimosul balet Spartacus ( ), Rapsodie Concertul pentru vioară și orchestră ( ) și Rapsodie Concertul pentru violoncel și orchestră ( ), precum și muzică pentru filmele

Amiral Ushakov ( ), Othello "( ) , "Duel" ( ), "Oameni și fiare" ( ) și altele - D B Kobalevsky, care a devenit autorul unor lucrări precum Schițe muzicale pentru tragedia "Romeo și Julieta" ( ), "Uvertura patetică" pentru Marea Orchestră Simfonică ( ), Poemul simfonic "Primăvara" ( ), Rapsodia pe temă "Anii de școală" ( ), muzică pentru trilogia de film "Walking Through the Torments" (-) și altele - T N Hrennikov, care în această perioadă a creat operele Mother ( ) și Dorothea ( ), opereta O sută de diavoli și o fată ( ), muzică pentru filmele True Friends ( ), Much Ado About Nothing ( ), " Fiica căpitanului" ( ) și "Balada husarului" ( ), celebra melodie "Ferestrele Moscovei" ( ) și multe altele - G V Sviridov, care a scris multe lucrări diverse, inclusiv poemul vocal-simfonic "În memoria lui Serghei Esenin" ( ), "Pateti- Subiect: DEZVOLTAREA ŞTIINŢIFICĂ, CULTURALĂ ŞI SPIRITUALĂ A URSS ÎN EPOCA "DEZGHULUI" - chesky oratoriu" la cuvintele lui V V Mayakovsky ( ), Ilustrații muzicale pentru poveste de A S "Furtuna de zăpadă" de Pușkin ( ), muzică pentru filmele "Câmpul Polyusko" ( ), "Piața Roșie" ( ), "Învierea" ( ), "Pădurea Rusă" ( ), "Timp, înainte!" ( ) și alții În această perioadă, un loc demn în arta muzicală a țării a fost ocupat de mulți alți compozitori care au lucrat simultan în genurile de muzică simfonică, de cameră și cântec - N V Bogoslovski, R K Shchedrin, I I Schwartz, A G Novikov, Ya A Frenkel, V P Solovyov-Sedoy, M I Blanter, B A Mokrousov, M G Fradkin, A Ya Eshpay, A P Petrov, A I Ostrovsky, S S Tulikov, O B Feltsman și alții Pe muzica acestor compozitori au fost scrise sute de cântece frumoase și romanțe, care au fost interpretate cu mare succes de L O Utiosov, K I Şuljenko, V K Troshin, I D Kobzon, E A Khil, L P Barașkov, L G Zykina, O B Voronets, G M Velikanova, M V Kristalinskaya, E S Piekha și mulți alți cântăreți talentați La sfârșitul dezghețului Hrușciov, a luat naștere și genul cântecului de artă, cei mai importanți reprezentanți ai căruia au fost Yu Ch Kim, Yu I Vizbor, B Sh Okudzhava, N N Matveeva și alți poeți și scriitori sovietici Epoca "dezghețului Hrușciov" a fost perioada de glorie a multor artiști sovietici remarcabili de operă și balet clasic Alături de celebrii maeștri ai scenei de operă - S Ya Lemeshev, I S Kozlovsky, G K Otsom, G P Vishnevskaya și alții, tineri talente B T au început să strălucească pe scenele principalelor teatre ale țării Ştokolova, E E Nesterenko, D M Gnatyuka, A B Solovyanenko, Yu A Gulyaeva, I K Antonova, E V Obraztsova, B A Rudenko, T I Shmygi și alții Pe scena baletului din țară, marii maeștri ai baletului au fost înlocuiți și cu o nouă galaxie de tineri dansatori talentați - M A Esambaev, M E Liepa, B V Vasiliev, M M Plisetskaya, E S Maksimova, N I Bessmertnova și alții În acești ani, numeroase ansambluri academice ale URSS, care au glorificat arta țării noastre în întreaga lume, au primit recunoaștere mondială, inclusiv Ansamblul Academic de Dans Popular de Stat al URSS sub conducerea I A Moiseev, Ansamblul Coregrafic Academic de Stat "Mesteacăn" sub conducerea lui N S Nadezhdina, Corul popular rusesc de stat PE MINE Pyatnitsky sub conducerea lui V S Levashov, Corul popular de stat ucrainean sub conducerea lui G G Veryovki, Ansamblul Academic de Cântec și Dans al Armatei Sovietice A V Aleksandrov sub conducerea lui B A Alexandrova, etc În , primul Concurs Internațional de Muzică numit după V I P I Ceaikovski, care a devenit un adevărat triumf al școlii sovietice de spectacol, care a fost reprezentată de numele lui G G Neuhaus, D F Oistrakh, C T Richter, E G Gilels, M L Rostropovici, E F Svetlanov și alții Trebuie spus că în mai , în mod destul de neașteptat pentru toată lumea, Decretul Comitetului Central al PCUS "Cu privire la corectarea greșelilor în evaluarea operelor Marea prietenie", "Bogdan Khmelnitsky" și "Din inimă", care

este de obicei dat un caracter exclusiv de "istoria artei", a fost adoptat De fapt, acest document de partid nu a avut nimic de-a face cu arta, deoarece scopul său principal era să se pocăiască în fața ingușilor și cecenilor în condițiile restabilirii autonomiei lor și întoarcerea din fostele lor locuri de reședință în patria lor istorică Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - c) Dezvoltarea picturii și sculpturii sovietice Ca și în perioada anterioară, arta picturală s-a dezvoltat în cadrul mai multor tendințe de gen, care destul de des s-au împletit organic în opera multor artiști sovietici Mai mult, aceștia nu erau doar susținători ai școlii realiste tradiționale, ci și reprezentanți ai altor mișcări artistice, în special impresionism (I E Grabar), expresionism (A A Deineka) și altele Cele mai interesante lucrări ale acelei perioade au fost create atât de maeștri recunoscuți ai pensulei, cât și de tinerii creatori începători În genul portretului, lucrările lui D A Nalbandyan ("Casa de păsări T Svetlova" , "Portretul scriitorului B Lavrenev" , "Portretul unui fermier colectiv A Galstyan" , "Portretul unei femei kurde"), P A Korina ("Portretul lui M S Saryan" , "Portretul artiștilor Kukry-niks"), S A Ciuikov ("Fiica ciobanului" , "Băiatul") I S Glazunov ("Nina"), A I Laktionova ("Portretul academicianului I P Bardin" , "Portretul lui N S Hrușciov"), V P Bfanova ("Portretul lui A M Gorki" , "Portretul unei mame" , "Portretul academicianului P L Kapitsa" , "Portretul lui G P Vishnevskaya") , V M Oreshnikova ("Portretul soției" , "Portretul actriței de film italiană Valentina Cortese" , "Portretul lui I S Kovaleva"), T T Salakhova ("Portretul compozitorului Kara Karaev"), M S Saryan ("Portretul lui R N Simonov",) și mulți alții În genul de peisaj și natură moartă la acea vreme, picturile erau pictate de mulți maeștri remarcabili, printre care P A Korin ("Koktebel" , "Roma"), S A Gerasimov (serie "Peisaje Mozhaisk"), D A Nalbandyan ("Iarna" , "Râul Moscova lângă Nikolina Gora" , "La Dacha" , "Gurzuf seara" , "Ashtarak" , "Lacul pe drumul spre Abramtsevo"), I E Grabar ("Winter Landscape" , "Birches in Summer" , "Birch Down" , "Apple Branch"), Yu M Neprintsev ("În parc" , "Pescarul"), N M Romadin ("Copilăria lui Yesenin" , "Pădurea Berendeev" , "Prima înflorire") , A I Laktionov ("Vara în Abramtsevo"), M S Saryan ("Pere" , "Pământ" , "Lacul în drum spre Abramtsevo"), A M Semenov ("Ziua ploioasă în grădina de vară" , "Parcul de iarnă" , "Ziua senină în Staraya Ladoga") și alți pictori remarcabili Genul picturii cotidiene a fost reprezentat de multe lucrări ale unor artiști remarcabili precum A A Deineka ("Mamă și soră" , "Lângă mare Pescari" ( ), "Tractorist" , "Milkmaid" , "La Sevastopol" , "Cuceritorii spațiului"), A P Bubnov ("Seara pe pământ arabil" , "Pe câmp" , "Toamna"), A I Laktionov ("Pentru broderie"), A A Plastov ("Primăvara" (Venus de Nord) , "Tinerețea" , "Când e pace pe pământ" , "Vara" , "În sat O cană de lapte"), Yu I Pimenov ("Frantihi" , "Primele fashioniste ale cartierului nou" , "Nunta pe strada de mâine"), B S Ugarov ("La ferma colectivă Anul ", , "Leningradka",), I S Glazunov ("Moscova este în construcție") și alții Mulți artiști importanți au lucrat în genurile picturii istorice, revoluționare și militare, inclusiv V A Serov ("Iarna luată!" , "Așteptând un semnal" , "Decretul păcii" , "Decretul asupra pământului" , "Muncitorul"), D A Nalbandyan ("Tânărul Ulyanov pe Volga"), V N Kostetsky ("Prezentarea unui bilet de petrecere Subiect: DEZVOLTAREA ŞTIINŢIFICĂ, CULTURALĂ ŞI SPIRITUALĂ A URSS ÎN EPOCA "DEZGHULUI" - în faţă"), Yu M Neprintsev ("Povestea Tatălui"), P T Maltsev ("Storming the Sapun Mountains"), I S Glazunov ("Drumurile războinicului" , "Asediul Leningradului" ,

"Cântec rusesc" , "Prințul Igor") și alți pictori Genul graficii de carte a fost reprezentat de o serie de lucrări remarcabile, printre care E A Kibrik ("Cum a fost temperat oțelul" de N A Ostrovsky , "Boris Godunov" de A S Pușkin), D A Shmarinova ("Război și pace" de L N Tolstoi , "Taras Bulba" de N V Gogol , "Romeo și Julieta" și "A douăsprezecea noapte" de W Shakespeare -), O G Vereisky ("Virgin Soil Upturned" de M A Sholokhov , "Vasili Terkin" de A T Tvardovsky , "Viața lui Lenin" de M P Prilezhaeva) și alții În anii "dezghețului Hrușciov", așa-numitul "stil sever" s-a născut în arta picturală sovietică, reprezentanți de seamă ai căruia au fost G M Kor-zhev ("Iubitorii"), P F Nikonov ("Viața noastră de zi cu zi" , "Geologii"), T T Salakhov ("Reservoir Park" , "Portretul compozitorului K Karaev" , "Reparatori"), N I Andronov ("Raft Runners",), V E Popkov ("Constructorii din Bratsk"), frații A A și P A Smolin ("Exploratorii polari", , "Strike"), D D Zhilinsky ("Familia lângă mare") și alții În aceiași ani, genul sculpturii monumentale a fost dezvoltat în continuare Și deși aici a existat o părtinire clară, din nou asociată cu construirea unui număr imens de diferite monumente pentru V I Lenin, însă, chiar și atunci au apărut o serie de lucrări remarcabile de sculptură monumentală și plastică Printre sculptorii monumentali, creații deosebit de semnificative au fost create de autori precum E V Vuchetich, care a deținut monumentele lui V G Belinsky în Penza ( ) și F E Dzerzhinsky la Moscova ( ), statuia alegorică "Let's Forge Swords into Plowshares" din New York și Moscova ( ) și celebra sculptură "Motherland" pe Mamaev Kurgan din Volgograd ( ); CM Orlov, care a creat un monument prințului Yu Dolgoruky la Moscova ( ); N P Tomsky, care în acești ani a creat un monument pentru M V Lomonosov ( ) și un monument-bust al lui M I Kutuzov ( ) la Moscova, un monument al amiralului P S Nakhimov la Sevastopol ( ) și portrete în bronz ale artistului D Rivera ( ), sculptorul T E Zalkalns ( ) și scriitorul S N Sergheev-Tsenski ( ); A P Kibalnikov, care a creat celebrul monument lui V V Maiakovski la Moscova ( ); LOR Rukavishnikov, care a sculptat un frumos monument lui A P Cehov în Taganrog ( ); V V Lishev, care a devenit autorul monumentelor lui D I Mendeleev ( ) și K D Ushinsky ( ) la Leningrad; V E Tsigal, care a devenit faimos pentru portretul din marmură al lui A V Suvorov ( ), un portret de bronz al lui M A Svetlov ( ) și un monument al generalului D M Karbyshev la Mauthausen ( ); M K Anikushin, care a creat celebrul monument al lui A S Pușkin în Piața Artelor din Leningrad ( ) și busturi de bronz ale academicianului V M Bekhterev ( ) și cosmonautul G S Titov ( ); L E Kerbel, care a devenit autorul monumentelor monumentale ale lui K Marx la Moscova și Karl-Marx-Stadt ( ) Recent, vorbind despre dezvoltarea artelor plastice sovietice în anii "dezghețului Hrușciov", mulți autori, la fel de fermecați, se concentrează în special pe vizitarea N S Hruşciov, M A Suslov, A N Shelepin și S P Pavlov în decembrie , expoziția artiștilor de avangardă din Manezh, care a devenit precursorul sfârșitului "dezghețului" Desigur, această evaluare este în mod deliberat exagerată, deoarece nu influențează dezvoltarea artei picturale și schimbarea Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - nu a exercitat nicio influenţă asupra sentimentului public din ţară Doar N S Hrușciov, care s-a remarcat întotdeauna pentru lipsa sa deosebită de cultură și grosolănia naturală, fiind într-o dispoziție proastă, a izbucnit în abuz public împotriva unui număr de artiști și sculptori ale căror lucrări au fost prezentate la această expoziție, în special Yu I Soostera, V B Yankilevsky, B I Jutovsky și E I Necunoscut, pe care el l-a numit "degenerați și ticăloși" Dar exact în același mod s-a

comportat șeful partidului și al guvernului în raport cu ceilalți, inclusiv cu membrii Prezidiului Comitetului Central, deci N S Semnificația epocală a lui Hrușciov nu merită În ceea ce privește creativitatea arhitecturală, în anii "dezghețului" Hrușciov, pur și simplu a încetat să mai existe ca atare, deoarece în noiembrie , după Decretul Comitetului Central al PCUS și al Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la eliminarea Excese în Design și Construcție", stilul pompos al Imperiului Stalinist a fost înlocuit cu arhitectura pur "funcțională", "tipică" și "primitivă", care, cu unele modificări, a durat până la sfârșitul existenței puterii sovietice Totodată, pe vremea lui N S Hrușciov, în urma unei noi lupte cu Biserica Ortodoxă Rusă, a continuat distrugerea fără milă a patrimoniului arhitectural rus Este suficient să spunem că doar în timpul construcției Palatului Congreselor de la Kremlin, ridicat în - proiectat de arhitectul M V Posokhin, cu sprijinul activ al lui N S Hrușciov de pe teritoriul Kremlinului din Moscova, Palatul lui Boris Godunov ( ) și vechea clădire a Armeriei (-) au fost demolate, care au supraviețuit invaziei lui Napoleon și incendierii Moscovei în Tema: DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ŞI SOCIALĂ A URSS ÎN - Plan: Restructurarea managementului economiei nationale a URSS Dezvoltarea producției industriale și crearea unui scut antirachetă nuclear Dezvoltarea agriculturii: "realizări" și eșecuri Tragedie la Novocherkassk Dezvoltarea sferei sociale Reforma monetară din și consecințele ei Restructurarea managementului economiei nationale a URSS Restructurarea conducerii economiei naționale a țării a început aproape imediat după moartea lui I V Stalin, când, din inițiativa lui L P Beria a început distrugerea fostului sistem de muncă forțată, care a fost unul dintre pilonii economiei sovietice staliniste Deja în martie , întregul GULAG a fost transferat Ministerului Justiției al URSS, iar optsprezece departamente economice gigantice, inclusiv Dalstroy, Spetsstroy, Hydroproject și altele, au fost transferate ministerelor industriale și construcțiilor, care erau angajate în exploatare forestieră, piatră minerit Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ŞI SOCIALĂ A URSS ÎN - cărbune și minereu, construcția de mari instalații industriale și canale maritime de transport maritim și de irigare Apoi, în aprilie , la inițiativa lui G M Malenkov, a fost adoptat Decretul Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la extinderea drepturilor ministerelor URSS", conform căruia drepturile și competențele șefilor tuturor ministerelor apărării, industriale, construcțiilor și transporturilor, condus de M Z Saburov, V A Malyshev, M G Pervukhin, D F Ustinov, B L Vannikov, I F Tevosyan și alți mari oameni de stat ai țării sunt celebrii "comisari ai poporului lui Stalin" Ca urmare a deciziilor luate, acești miniștri, pentru prima dată în mulți ani, au fost eliberați de nevoia de a coordona și aproba o serie semnificativă de probleme cotidiene în Prezidiul Consiliului de Miniștri al URSS și în Secretariatul URSS Comitetul Central Cu toate acestea, deja în decembrie , prin eforturile lui N S Hrușciov, această reformă a fost anulată și a fost restaurată fosta structură extrem de centralizată a Consiliului de Miniștri al URSS, unde au fost recreate șapte birouri filiale - pentru agricultură (N S Hrușciov), metalurgie (I F Tevosyan), inginerie mecanică (V A Malyshev) , transport și comunicații (L M Kaganovich), energie (M G Pervukhin), bunuri de larg consum (A N Kosygin) și comerț (A I Mikoyan) În decembrie , la Plenul Comitetului Central, s-a pus din nou problema restructurării Consiliului de Miniștri al URSS, al cărui inițiator, după cum cred o serie de istorici (R Pikhoya), a fost membru al Prezidiului al Comitetului Central, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al

URSS M G Pervukhin În special, planul său de reorganizare a guvernului prevedea o întărire semnificativă a planificării centrale și înăsprirea controlului asupra activităților tuturor ministerelor Cu toate acestea, acest plan a fost considerat nu destul de oportun și a fost instruit un nou proiect de soluție pentru această problemă pentru a pregăti N S Hruşciov La începutul lunii februarie , N S Hrușciov a transmis o notă "Cu privire la îmbunătățirea managementului industriei și construcțiilor" spre examinare de către Prezidiul Comitetului Central, unde a fost propusă lichidarea majorității ministerelor industriale sectoriale și transferarea funcțiilor acestora către noile administrații teritoriale - Consiliile Naționale Economie (Consiliile Economiei Naţionale) Însăși ideea de a crea structuri administrative regionale și de a reduce funcțiile umflate ale ministerelor sindicale era, desigur, bună, dar avea nevoie de discuții serioase și de verificare practică În acest scop a fost creată o Comisie a Prezidiului Comitetului Central, condusă de M G Pervukhin Cu toate acestea, deja la prima ședință a acestei Comisii, majoritatea "conducerii înguste" s-au opus aspru ideii lui Hrușciov, deoarece au considerat-o în mod rezonabil brută și nepregătită Dar contrar părerii celor mai apropiați colegi ai săi N S Hrușciov a adus această problemă în discuție la Plenul Comitetului Central La mijlocul lunii februarie a avut loc Plenul Comitetului Central, la care, așa cum era de așteptat, s-au ciocnit două facțiuni ireconciliabile Poziția lui N S Hrușciov a fost susținut de mulți lideri regionali, deoarece ideea de consilii economice li s-a părut foarte atractivă, în primul rând pentru că le-a ridicat greutatea politică și a eliminat dictatul dezgustător al Moscovei Printre cei mai activi susținători ai N S Hrușciov aparținea primului secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Uzbekistan N A Mukhitdinov, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina P E Shelest, Președintele Consiliului de Miniștri al RSS Ucrainei N T Kalchenko, prim-secretar al Comitetului regional din Leningrad al PCUS F R Kozlov, prim-secretar al Comitetului Regional Moscova al PCUS I V Kapitonov Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - si altii Dar un număr de membri ai Prezidiului Comitetului Central - V M Molotov, M G Pervukhin, K E Voroshilov, precum și vicepreședintele Consiliului de Miniștri al URSS A N Kosygin și președintele Comitetului de stat de planificare al URSS N K Baibakov Cu toate acestea, poziția lui N S Hrușciov a primit sprijinul majorității membrilor Comitetului Central și proiectul de lege corespunzător a fost trimis Sovietului Suprem al URSS Apropo, la acest Plen al Comitetului Central, Frol Romanovich Kozlov, noul favorit al lui Hrușciov, care avea să primească în curând titlul de "Prinț moștenitor" în presa occidentală, a fost ales membru candidat al Prezidiului Central Comitet În mai , sesiunea Sovietului Suprem al URSS asupra raportului lui N S Hrușciov a adoptat o lege intitulată "Cu privire la îmbunătățirea în continuare a managementului industriei și construcțiilor", conform căreia:) au fost desființate ministere industriale sindicale și sindicate-republicane, ale căror funcții au fost transferate consiliilor economice teritoriale;) în Consiliul de Miniștri al URSS au rămas doar ministere sectoriale - aviație, apărare, inginerie radio, construcții navale, industria chimică, construcție de mașini medii, construcții de transport și centrale electrice;) Au fost create regiuni economice administrative în toată țara, dintre care au căzut în ponderea RSFSR În fiecare astfel de raion a fost creat propriul Consiliu al Economiei Naționale (SNKh) cu propriile departamente și departamente sectoriale și funcționale, unde toate

problemele de management economic au fost rezolvate colegial, ținând cont de specificul local și de interesele economice ale regiunii Cu toate acestea, curând a devenit clar că managementul pe bază pur teritorială: a) pe de o parte, a extins oarecum posibilitățile de specializare intersectorială și de cooperare a producției industriale în cadrul regiunilor economice propriu-zise; b) dar, pe de altă parte, a început să împiedice serios dezvoltarea specializării sectoriale și a relațiilor raționale de producție între întreprinderile din diferite regiuni economice ale țării, înstrăinarea științei de producție, a dus la confuzie în managementul sectoarelor industriale, la o pierdere de eficienţă în muncă etc Prin urmare, deja la începutul anilor A început revenirea treptată a centralizării sistemului de management economic al țării, familiară partidului și nomenclaturii economice În primul rând, au fost create Consiliile republicane de economie națională ale RSFSR, Ucraina și Kazahstan și deja în noiembrie a fost creat Consiliul de economie națională al URSS Totodată, procesul de consolidare a consiliilor economice locale a început prin comasarea regiunilor economice învecinate, în urma căreia numărul acestora a fost redus de la la A urmat curând o nouă centralizare a managementului consiliilor economice locale Și în martie , în locul SNKh republican, a fost creat Consiliul Suprem al Economiei Naționale (VSNKh) al URSS, care a fost condus de primul vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS D F Ustinov În același timp, a crescut semnificativ numărul de comitete de stat de tot felul pe diverse probleme de politică industrială, comerț, știință și tehnologie, aprovizionare etc În consecință, structura administrației economice și de stat din țară s-a dovedit a fi atât de confuză, încât nici cei mai vechi din birourile centrale ale Consiliului de Miniștri al URSS și ale Comitetului Central al PCUS nu au înțeles-o întotdeauna În știința istorică, există încă evaluări diferite ale acestei celebre reforme Hrușciov Unii autori (R Pikhoya, Yu Aksyutin, A Pyzhikov) cred că Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ŞI SOCIALĂ A URSS ÎN - că a fost în general pozitiv, întrucât dictatele de partid și ministeriale asupra multor ramuri ale producției industriale au fost subminate, cooperarea între diverse industrii din cadrul regiunilor economice a crescut, costurile transportului materiilor prime și produselor industriale finite au scăzut etc Alți autori (N Shmelev, S Kovalenko), dimpotrivă, consideră că practica conducerii economiei sovietice prin consilii economice nu s-a justificat, deoarece: a) reforma managementului nu a afectat esența, ci doar forma acest sistem în sine, care prin natura sa a rămas inutil centralizat și de comandă-administrativ; b) responsabilitatea pentru dezvoltarea economică a țării a fost transferată în principal de la organele centrale la organele locale ale puterii și administrației de stat, care nu dispuneau de resurse financiare și materiale suficiente; c) în contextul menținerii planificării centralizate de stat și al absenței mecanismelor de piață, reforma a dus rapid la dezintegrarea întregii economii sovietice, care s-a bazat pe de lungă durată industrială, sectorială, interindustrială și interregională legături economice etc În fine, al treilea grup de autori (V Katasonov) este convins că această reformă administrativă a dat prima și foarte palpabilă lovitură întregului model economic stalinist al socialismului sovietic, care în cele din urmă: a) a redus drastic întreaga capacitate de gestionare a complexului economic național a țării, b) a dus la o scădere generală a ratelor ridicate de producție atât de caracteristice întregii economii de mobilizare stalinistă și c) a devenit prima cărămidă pusă la baza noii ediții a "capitalismului de stat NEP", care deja în anii

"perestroikei lui Gorbaciov" a jucat rolul unui gropar nu numai al întregului model economic stalinist, ci și al URSS însăși Dezvoltarea producției industriale și crearea unui scut antirachetă nuclear În - Dezvoltarea economică a țării s-a realizat conform planurilor celui de-al cincilea (-) și al șaselea (-) plan quinquenal și singurul plan de șapte ani din istoria țării (-)), ai căror principali indicatori au fost aprobați la cel de-al XXI-lea Congres al PCUS, special convocat pentru implementarea acestei sarcini Ideea planului pe șapte ani în sine a apărut atunci când au fost rafinate obiectivele planului celui de-al șaselea plan cincinal, ultimii doi ani și următorul (al șaptelea) plan cincinal au fost reunite într-un singur plan Potrivit unor autori (A Vdovin), principalul motiv pentru apariția acestui plan de șapte ani a fost trecerea de la structura sectorială la cea teritorială a managementului economiei naționale a țării, ceea ce a necesitat schimbări fundamentale în planificare sistemul în sine Cu toate acestea, alți autori (N Werth, Yu Aksyutin, A Pyzhikov) consideră că trecerea la planul de șapte ani a fost cauzată de progresul excepțional de nereușit în îndeplinirea planurilor celui de-al șaselea plan cincinal și de defalcarea aproape toți principalii săi indicatori În același timp, în general, ratele relativ mari de creștere economică erau încă caracteristice acelei perioade, în primul rând în producția industrială a țării Deci, potrivit Biroului Central de Statistică al URSS, care era condus de celebrul economist sovietic V N Starovsky, în anii celui de-al cincilea plan cincinal (-), producția industrială în URSS a crescut cu %, în cei trei ani ai celui de-al șaselea plan cincinal (-) - cu % și în anii planului de şapte ani Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - (-) - cu %, ceea ce indica ritmul progresiv al dezvoltării industriale a ţării Cu toate acestea, aceste cifre au fost în mare parte viclene, deoarece, în ceea ce privește planurile tradiționale pe cinci ani, producția industrială în anii - ("Al șaselea plan cincinal") a crescut cu %, iar în - ("Al șaptelea plan cincinal") - doar cu %, adică cu o treime mai puțin decât acum un deceniu Cu alte cuvinte, aproape întreaga perioadă a stăpânirii lui Hrușciov a fost caracterizată printr-un anumit declin al producției industriale în comparație cu primul și cel mai dificil deceniu postbelic Deși, o serie de autori autorizați, în special profesorul G I Khanin ("Economia URSS în - "), ei spun că a fost în anii ratele de creștere ale economiei sovietice au fost cele mai ridicate pentru întreaga perioadă a existenței URSS, inclusiv în agricultura problematică Adevărat, trebuie să admitem că:) însăși temelia acestei creșteri economice a fost încă pusă în perioada stalinească și) puterea modelului economic stalinist a permis economiei sovietice să demonstreze rate de creștere destul de mari și să se dezvolte prin inerție până la începutul anilor , când toate "inovațiile lui Hrușciov" în dezvoltarea economică a țării, care au condus-o la o criză sistemică severă, au apărut în toată "gloria" În general, amploarea creșterii economice a URSS în anii "dezghețului Hrușciov" arăta astfel:) Conform statisticilor oficiale, cel de-al cincilea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale a țării a fost finalizat înainte de termen, iar până la începutul anului , producția industrială a depășit cu % obiectivele planului cincinal De-a lungul anilor, au fost construite și puse în funcțiune peste de noi întreprinderi industriale în toate regiunile țării, inclusiv fabricile metalurgice Cherepovets, Orsk-Khalilovsky și Kutaisi, Uzina de laminare a conductelor din Transcaucazia, zeci de mine noi în Donbass, Bazinele de cărbune Kuzbass, Karaganda și Pechora, rafinăria de petrol Novokuibyshevsky,

uzina de potasiu Berezniki și multe alte fabrici În același timp, au intrat în funcțiune TPP-urile Pridneprovskaya, Cherepetskaya, Yuzhno-Kuzbasskaya și Yuzhno-Uralskaya și Mingechaurskaya, Ust-Kamengorskaya și prima etapă a CHE Kuibyshevskaya În același timp, volumul total al tuturor investițiilor de capital în producția industrială a fost aproape de două ori mai mare decât în cel de-al patrulea plan cincinal În anii În țară a început o etapă importantă a revoluției științifice și tehnologice, care s-a exprimat în începutul automatizării complete a unui număr de industrii la scară largă și în dezvoltarea unor domenii științifice și tehnice fundamental noi precum electronica, energia nucleară și astronautica Încă din , în țară au fost create primele calculatoare electronice concepute pentru a rezolva probleme statistice, iar în iunie a fost dată în funcțiune prima centrală nucleară din lume, Obninsk În iulie , a avut loc Plenul Comitetului Central al PCUS, care a examinat întrebarea "Despre sarcinile dezvoltării industriale ulterioare, progresului tehnic și îmbunătățirii organizării producției" Aici s-a observat pentru prima dată că țara se află în pragul unei noi revoluții științifice, tehnologice și industriale, așa că este necesar să se studieze cuprinzător și să se introducă rapid în producție cele mai mari și mai avansate realizări ale științei și tehnologiei interne și străine Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ŞI SOCIALĂ A URSS ÎN - Cu toate acestea, în a doua jumătate a anilor accentul principal era încă pus pe dezvoltarea producției de mijloace de producție, adică grupul de industrii "A", care până la începutul anilor a reprezentat aproape trei sferturi din producția industrială totală a țării Această situație a fost determinată în mare măsură de faptul că a fost N S Hrușciov a fost principalul susținător al unei astfel de politici industriale În ianuarie , la Plenul Comitetului Central, unde s-a pus problema înlăturării lui G M Malenkov din funcția de președinte al Consiliului de Miniștri al URSS, el și-a acuzat direct rivalul de opinii antimarxiste, oportuniste de dreapta asupra problemelor fundamentale ale politicii industriale și a declarat că "industria grea a fost, este și va fi baza puterii economice și de apărare a statului nostru socialist" Industria mecanică, prelucrarea metalelor, chimia, petrochimia și industria energiei electrice s-au dezvoltat într-un ritm deosebit de rapid în această perioadă, ale căror volume de producție au crescut de - ori Întreprinderile din grupul "B" de industrii - industrii ușoare, textile, alimentare și alte industrii - s-au dezvoltat mult mai modest, dar și aici, conform statisticilor oficiale, creșterea producției a crescut de aproximativ ori) În cei trei ani ai celui de-al șaselea plan cincinal, au fost puse în funcțiune aproximativ de mari întreprinderi industriale, inclusiv Uzina de fieroaliaje Serov, Uzina chimică Saratov, rafinăriile de petrol Gorki, Yaroslavl, Volgograd, Omsk și Novokuibyshevsk, Stavropol - Gaoductul Moscova, care a făcut posibilă gazificarea a peste de orașe ale țării Mai mult, o atenție deosebită a fost acordată în continuare unei creșteri semnificative a disponibilității energetice a economiei țării Prin urmare, în acești ani, construcția și punerea în funcțiune a hidrocentralelor Irkutsk și Novosibirsk, a centralelor electrice din districtul de stat Tom-Usinskaya și Verkhnetagilskaya au fost finalizate într-un ritm accelerat, ceea ce a marcat începutul creării Sistemului Energetic Unificat de tara) De-a lungul anilor planului de șapte ani, volumul producției industriale a crescut cu încă %, ceea ce, conform datelor statistice, a fost ceva mai mare decât țintele planului stabilite Cu toate acestea, întreprinderile ramurilor grupului "B" nu au îndeplinit planul de șapte ani pentru dezvoltarea economiei

naționale, iar creșterea producției industriale s-a produs din nou în principal din cauza întreprinderilor industriei grele și a complexului militar-industrial În acești ani, aproximativ de mari întreprinderi industriale au fost puse în funcțiune în diferite regiuni ale țării În același timp, cele mai mari succese au fost asociate cu dezvoltarea accelerată a industriei de petrol și gaze, introducerea sistemelor automate și construcția de giganți în industria metalurgică și în industria energiei electrice Atunci au fost construite centralele electrice din districtele de stat Belovskaya, Nazarovskaya, Troitskaya, Yaivinskaya și Konakovskaya, au fost puse în funcțiune cele mai puternice centrale hidroelectrice Stalingradskaya, Kuibyshevskaya, Bratskaya și Krasnoyarskaya, primele unități reactive ale centralei nucleare Novovoronezhskaya au fost lansate etc În anii planului de șapte ani, au fost puse în funcțiune noi facilități mari la uzinele metalurgice Magnitogorsk, Novokuznetsk, Cherepovets, Novotulsk și Novolipetsk, uzina de anvelope Barnaul, uzina de exploatare și procesare Kachkanar, uzina chimică Shchekino, Soligorsk uzina de potasiu si multe alte intreprinderi au fost construite in diferite regiuni ale tarii Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - În martie , în nordul regiunii Irkutsk a fost descoperit cel mai mare câmp petrolier din Siberia la acea vreme Și dacă în producția de țiței în țară era de aproximativ de milioane de tone, în - aproximativ de milioane de tone, atunci deja în a depășit de milioane de tone, adică s-a triplat în zece ani În anii - Complexul militar-industrial al țării s-a dezvoltat și el într-un ritm mai rapid, întreprinderile cărora s-au remarcat prin productivitatea muncii foarte ridicată și calitatea excelentă a produselor Conform statisticilor, întreprinderile complexe militar-industriale au produs șase tipuri principale de produse militare:) sisteme de armament combinat și muniție;) echipamente de aviație generală și specială;) nave de suprafață și submarine de luptă;) echipamente și echipamente militare-tehnice radio-electronice;) sisteme de rachete și tehnologie spațială și) arme și muniții nucleare și termonucleare Mai mult, o atenție deosebită în acești ani s-a acordat dezvoltării a două zone ale complexului militar-industrial:) industriile nucleare și termonucleare și) complexul de rachete și spațiu al țării) Producția nucleară și termonucleară și complexele tehnologice ale țării au făcut parte integrantă din industria nucleară, care includea întreprinderi pentru extracția de materii prime (uraniu, plutoniu), producția de materiale fisionabile pentru centrale nucleare și echipamente pentru nucleară focoase, prelucrarea, localizarea și eliminarea deșeurilor de combustibil nuclear uzat O parte semnificativă a acestei lucrări a fost realizată în așa-numitele Entități Teritoriale Închise (ZTO) - Arzamas- , Tomsk- , Krasnoyarsk- , Chelyabinsk- și multe altele, unde au lucrat fizicieni și designeri remarcabili, inclusiv I V Kurchatov, Yu B Khariton, K I Shchelkin, Ya B Zeldovich, N L Duhov, A D Saharov, V L Ginzburg și mulți alții Conducerea generală a acestei cele mai importante zone a complexului militar-industrial al țării a fost efectuată de Ministerul URSS al Construcției de Mașini Medii, care a fost condus cu succes de Vyacheslav Aleksandrovich Malyshev (-), Avraamiy Pavlovich Zavenyagin (-)) și Efim Pavlovich Slavsky (-) - oameni de stat remarcabili, dintre care doi s-au îmbolnăvit de radiații și au plătit pentru crearea scutului antirachetă nuclear al țării noastre cu propria lor viață După crearea primei bombe atomice, prin decizia guvernului, a început producția în masă a primelor focoase nucleare, iar la începutul anului , arsenalul forțelor armate sovietice avea deja de bombe atomice - de bombe ale RDS- proiect

și bombe ale proiectului RDS- În același timp, a fost creată o nouă bombă atomică și mai puternică a proiectului RDS- , care a fost testată pentru prima dată în timpul testelor de control al zborului pe bombardierul strategic cu piston Tu- În același timp, oameni de știință și designeri sovietici proeminenți au lucrat din greu la crearea armelor termonucleare și deja în august , primul test de succes al bombei sovietice cu hidrogen a proiectului RDS- s a fost efectuat la locul de testare Semipalatinsk Mai mult, spre deosebire de bomba atomică, noua bombă, care avea o putere distructivă enormă, a fost rezultatul unei victorii creative a fizicienilor și proiectanților nucleari tocmai sovietici, în special A D Sakharova, Yu B Khariton, Ya B Zeldovich, V L Ginzburg, V A Davydenko și alții Testul RDS- a arătat că țara noastră a fost prima din lume care a creat o armă termonucleară compactă care ar putea fi plasată în trapele bombei aeronavei strategice cu reacție multifuncțională Tu- Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ŞI SOCIALĂ A URSS ÎN - Apoi, în noiembrie , conform așa-numitei scheme Teller-Ulam, a fost creată o nouă bombă termonucleară și mai puternică a proiectului RDS- , care, după testarea cu succes la locul de testare din Semipalatinsk, a fost pusă în funcțiune În cele din urmă, în octombrie , un grup de fizicieni nucleari proeminenți condus de academicianul I V A fost dezvoltată și creată Kurchatov, cea mai puternică bombă aeriană termonucleară a proiectului RDS- din istoria omenirii , care a fost aruncată pe un transportator de rachete strategice cu turbopropulsor TU- în regiunea Malaya Zemlya) În paralel cu crearea armelor nucleare, s-au desfășurat activ dezvoltări și asupra mijloacelor de livrare a acestuia pe teritoriul unui potențial inamic, în primul rând în Statele Unite Această lucrare, a cărei conducere generală a fost efectuată de către vicepreședintele Consiliului de Miniștri al URSS, general-locotenent M V Hrunichev și ministrul industriei aviatice, general-locotenent P V Dementiev, sa desfășurat în două direcții principale: a) Realizarea bombardierelor strategice polivalente, lucru la care s-a desfășurat în cele mai mari Birouri de Proiectare (KB), conduse de remarcabili proiectanți de aeronave, academicieni A N Tupolev, S V Ilyushin și A S Yakovlev Până la urmă, după o serie de zboruri de probă, prioritate a fost acordată lui A N Tupolev, care a creat în acești ani bombardierele strategice multifuncționale TU- , TU- , TU- , TU- și TU- , capabile să livreze o bombă atomică aproape în orice zonă dată b) Dezvoltarea și crearea de rachete balistice intercontinentale (ICBM), lucrări la care s-au desfășurat o serie de birouri de proiectare experimentală, în special, Kaliningrad Design Bureau S P Koroleva, Yuzhnoye Design Bureau M K Yangel și OKB "Reutov" V N Chelomeya Deja în - Primele rachete balistice R- și R- capabile să transporte încărcături nucleare au fost lansate în producție în serie Și apoi, în - , pe baza acestor rachete în biroul de proiectare al S P A fost creată Korolev, prima rachetă balistică strategică intercontinentală R- , care a devenit la acea vreme baza scutului antirachetă nuclear al țării noastre Aceste evoluții, inițial pur militare, au dat un impuls puternic formării și dezvoltării zonelor civile în industria aeronautică și rachete sovietice În special, în acești ani, Harkov, Kazan, Omsk, Kuibyshev, Saratov, Irkutsk și alte fabrici de avioane din țară au început producția în masă a unor astfel de avioane de pasageri precum TU- , TU- , TU- , Il- , Il - , Il - , Yak- și An- S-au obținut și mai multe succese impresionante în știința rachetelor civile În , la propunerea lui M V Keldysh, S P Koroleva și M K Tikhonravov, guvernul a aprobat un program special pe această problemă și deja pe octombrie , racheta

balistică intercontinentală R- a lansat primul satelit artificial al Pământului, Sputnik- , pe orbită apropiată de Pământ Puțin mai târziu, în noiembrie , primul zbor orbital cu o creatură vie a fost efectuat pe nava spațială Sputnik- , care a murit în timpul unui zbor în spațiul apropiat Pământului Apoi, în - , au fost lansate sateliții orbitali perechi din apropierea Pământului Elektron și trei nave spațiale automate Luna- , Luna- și Luna- Și, în cele din urmă, în august , a fost efectuat un nou zbor orbital de creaturi vii (doi câini - Belka și Strelka) pe nava spațială Sputnik- , care s-a întors pe Pământ în plină sănătate Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Toate aceste lansări de succes de nave spațiale au creat condițiile necesare pentru zborul spațial cu echipaj Această pregătire a început încă din ianuarie-mai , când a fost luată o decizie prin Decrete comune ale Comitetului Central al PCUS și ale Consiliului de Miniștri al URSS cu privire la pregătirea unui zbor cu echipaj în spațiul cosmic În ianuarie , din ordinul comandantului șef al forțelor aeriene, mareșalul șef al aerului K A Vershinin, a fost creat primul Detașament de cosmonauți, format din piloți militari ai Forțelor Aeriene, Apărării Aeriene și Marinei Primii membri ai acestui Detașament au fost piloții I N Anikeev, P I Belyaev, V V Bondarenko, V F Bykovsky, B V Volynov, Yu A Gagarin, V V Gorbatko, D A Zaikin, V M Komarov, A A Leonov, G G Nelyubov, A G Nikolaev, P R Popovich, M Z Rafikov, G S Titov, E V Hrunov, V I Filatiev și G S Shonia Adevărat, nu toți au fost destinați să facă un zbor în spațiu, întrucât V V Bovdareenko a murit tragic într-un incendiu în camera de depresurizare, iar D A Zaikin, G G Nelyubov V I Filatiev și M Z Rafikov au fost expulzați din detașament pentru încălcarea regimului și a ordinii După finalizarea tuturor programelor pregătitoare, comisia de stat, prezidată de S P Regina a stabilit că primul zbor cu echipaj va fi efectuat de locotenentul principal Yu A Gagarin, iar substudiul său va fi locotenentul principal G S Titov Pe aprilie , nava spațială Vostok- a fost lansată din cosmodromul Baikonur cu primul cosmonaut al planetei, Yuri Alekseevich Gagarin, care, după ce a finalizat o revoluție pe o orbită apropiată de Pământ, care a durat minute, s-a întors în siguranță pe Pământ Ulterior, zborurile orbitale cu echipaj au fost efectuate de alți cosmonauți sovietici: G S Titov ("Vostok- "), A G Nikolaev ("Vostok- "), P R Popovich ("Vostok- "), V F Bykovsky ("Vostok- "), V V Tereshkova (Vostok- ,) și alții Astfel, s-a deschis o nouă eră în dezvoltarea întregii civilizații umane și s-a dat un impuls puternic dezvoltării spațiului apropiat de Pământ și o accelerare semnificativă a progresului științific și tehnologic al țării noastre și al lumii întregi Trebuie spus că un grad ridicat de cooperare între întreprinderile civile și militaro-industriale a fost tipic nu numai pentru industriile nucleare, aviatice și spațiale de rachete, ci și pentru multe alte sectoare ale economiei naționale a țării În special, în , peste de întreprinderi ale ministerelor și departamentelor civile erau implicate în producția de produse pur militare, iar întreprinderile complexului militar-industrial, la rândul lor, urmau să producă de mașini-unelte de tăiat metal, de tractoare , de motociclete și scutere, de frigidere, de mașini de spălat, de mașini de cusut, peste de ceasuri, de televizoare și aproape de radiouri Astfel, în , în volumul total de producție al întreprinderilor complexului militar-industrial, produsele pur civile reprezentau %, în industria construcțiilor navale - %, iar în industria aeronautică - % În general, conform statisticilor sovietice, rata medie anuală de creștere a producției industriale din țară a fost destul de ridicată În - au

reprezentat mai mult de % pe an, în - - peste % pe an, iar în - - peste , % pe an Și, deși un număr de autori moderni (V Popov, N Shmelev) vorbesc despre natura în mod clar supraestimată a acestor indicatori oficiali, chiar și ei nu pun la îndoială dinamica generală pozitivă a dezvoltării producției industriale a țării în această perioadă Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ŞI SOCIALĂ A URSS ÎN - Dezvoltarea agricolă: "realizări" și eșecuri La începutul lui aprilie , când se discuta despre bugetul țării pentru anul economic în curs, președintele Consiliului de Miniștri al URSS G M Malenkov a dat o instrucțiune directă ministrului de finanțe al URSS A G Zverev trebuie să schimbe urgent însuși principiul finanțării economiei și să redistribuie majoritatea fondurilor din industria grea și de apărare către dezvoltarea agriculturii și a industriei ușoare În august , la ședința Sovietului Suprem al URSS, A G Zverev a prezentat noul buget al țării, care propunea alocarea a aproximativ de miliarde de ruble industriei grele, peste de miliarde de ruble industriei ușoare și aproximativ de miliarde de ruble agriculturii, ceea ce corespundea pe deplin noilor orientări ale acelei părți ale politicii țării conducere, care a căutat să schimbe însăși paradigma dezvoltării economice a țării Justificând o schimbare atât de radicală a bugetului de stat, G M Malenkov a declarat că, în prezent, sarcina principală a partidului și guvernului este cea mai rapidă, în următorii doi sau trei ani, o creștere semnificativă a nivelului de trai al poporului sovietic și asigurarea tuturor cetățenilor sovietici cu produse de înaltă calitate și ieftine produse industriale si alimentare Ultima sarcină trebuia rezolvată nu doar printr-o redistribuire majoră a fondurilor bugetare, ci și printr-o revizuire semnificativă a politicii partidului în problema agrară În special, în raportul său G M Malenkov a propus:) creșterea semnificativă a prețurilor de achiziție de stat pentru toate produsele agricole;) să stabilească un impozit agricol unic pentru toate categoriile de exploatații țărănești, indiferent de veniturile diferite ale fermierilor individuali și ale fermierilor colectivi;) anularea tuturor restanțelor la plățile anterioare ale impozitului;) oprirea politicii de lichidare a parcelelor gospodărești personale ale fermierilor colectivi etc În septembrie , toate aceste inovații cu adevărat revoluționare în sfera economică au fost aprobate la următoarea Plenară a Comitetului Central Cu toate acestea, din cauza unor împrejurări care nu au fost încă stabilite, raportul la acest for nu a mai fost făcut de G M Malenkov și N S Hrușciov, care a afirmat că principalele motive pentru situația dificilă din mediul rural sunt:) interesul material scăzut al fermierilor colectivi pentru rezultatele muncii lor;) nivelul extrem de scăzut de mecanizare a muncii în agricultură și) absența personalului de conducere cu cunoștințe, experiență și sensibilitate în fermele colective, fermele de stat și MTS Pentru îmbunătățirea economiei rurale, s-a decis:) creșterea bruscă, de - ori, a prețurilor de achiziție pentru produsele agricole de bază, adică lapte, unt, cartofi și carne de la animale și păsări;) reducerea normelor de livrare obligatorie de stat de produse agricole din gospodăriile proprii ale fermierilor colectivi;) reducerea semnificativă a impozitelor și schimbarea însăși procedura de impozitare a fermierilor colectivi etc În conformitate cu hotărârile luate, deja în , impozitul agricol a început să fie perceput nu separat pentru vite, grădini, stupi și alte bunuri personale ale fermierilor colectivi, ci pe dimensiunea terenului gospodăresc al acestora, drept urmare sarcina fiscală pe ţărani sa redus la jumătate faţă de anul precedent În același timp, prețurile de achiziție pentru o serie de

produse agricole de bază au fost majorate semnificativ, în medie de ori, drept urmare veniturile în numerar ale fermelor colective pe fiecare gospodărie agricolă colectivă au crescut de , - ori Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Concomitent cu aceste decizii, finanţarea de la bugetul de stat a principalelor sectoare agricole a fost majorată semnificativ, drept urmare, deja în anii - stațiile de mașini și tractoare, fermele de stat și fermele colective ale țării au primit peste de tractoare, de camioane și peste de combine În plus, în vederea consolidării cadrelor de conducere ale fermelor colective, fermelor de stat și MTS, peste de muncitori de partid și peste de specialiști în agricultură - agronomi, specialiști în zootehnie și medici veterinari din aparatul administrativ al ministerelor, departamentelor, comitetelor regionale și raionale comitetele de partid, au fost trimise să lucreze în calitate de președinți și directori, au fost transferați la lucrări practice în sat În plus, în martie , a fost emis un Decret comun al Comitetului Central al PCUS și al Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la schimbarea practicii de planificare agricolă", care a fost în mare parte revoluționar, deoarece a extins serios puterile a fermelor colective și a fermelor de stat înseși în determinarea politicii lor agrare, dictat limitat de partid și amestec incompetenți a lucrătorilor de partid în treburile lor Ca urmare a măsurilor luate, situația din mediul rural a început să se îmbunătățească puțin, și deja în - productivitatea muncii în agricultura țării a crescut cu aproape %, iar creșterea medie anuală a producției sectorului agrar al economiei sovietice a depășit % Potrivit mai multor autori moderni (R Pikhoi, Yu Aksyutin, A Pyzhikov), deja la începutul anului , acest curs de dezvoltare a agriculturii "țărănesc-colectivă" bazat pe ferme colective și ferme țărănești individuale, care G M Malenkov, s-a confruntat cu o linie strategică diferită pentru dezvoltarea zonei rurale sovietice Acest curs spre crearea unor mari ferme mecanizate, unde principala forță de muncă să nu fie țărănimea colectivă, ci proletariatul rural, N S Hruşciov Scopul ultim al acestui curs de dezvoltare a agriculturii țării "muncitor de stat", pe care a încercat în toate modurile să-l împlinească chiar și sub I V Stalin, în , au fost eliminarea rămășițelor mic-burgheze din mediul țărănesc și crearea marilor "orașe agrare" În știința istorică modernă (N Werth, R Pikhoya, Yu Aksyutin, A Pyzhikov), câteva inovații agrare majore, pur voluntariste, ale lui N S Hrușciov, care a subminat în cele din urmă agricultura țării și, în cele din urmă, a pus bazele prăbușirii URSS) Epopeea Virgină și rezultatele sale La sfârşitul lunii ianuarie , N S Hrușciov a trimis o notă Prezidiului Comitetului Central cu privire la starea și perspectivele de dezvoltare a agriculturii țării, ceea ce face absolut clar posibil să se înțeleagă continuitatea politicii sale față de mediul rural și să înțeleagă motivele ascunse care l-au ghidat atunci când a a iniţiat dezvoltarea terenurilor virgine La această notă au fost atașate trei pachete principale de documente:) Proiectul de Hotărâre a Comitetului Central al PCUS "Cu privire la creșterea producției de cereale în perioada - prin amenajarea terenurilor cu pârghii și virgine";) Rapoarte ale mai multor departamente aliate, inclusiv Comisia de Stat pentru Planificare, Ministerul Agriculturii, Ministerul Fermelor de Stat și Ministerul Achizițiilor din URSS cu privire la această problemă și) O notă a Președintelui Întregii Uniri Academia Agricolă Academician T D Lysenko cu privire la randamentul culturilor de cereale pe terenuri nedorite și virgine În februarie a avut loc următorul Plen al Comitetului Central, care din nou a fost în întregime dedicat dezvoltării agriculturii țării Conform unui număr

Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ŞI SOCIALĂ A URSS ÎN - istorici (R Pikhoya, Yu Jukov), acest forum de partid a devenit un punct de cotitură în soarta noului curs economic proclamat de G M Malenkov în urmă cu doar șase luni Era pe el la sugestia lui N S Hrușciov, s-a pus accent pe metodele extensive de creștere a agriculturii și a fost adoptat Decretul "Cu privire la o creștere suplimentară a producției de cereale în țară și asupra dezvoltării terenurilor virgine și neputincioase" Această rezoluție ar fi trebuit să dezvolte aproximativ milioane de hectare de terenuri virgine și de pânză în Urali, Siberia și Kazahstan în următorii doi ani și să creeze ferme mari de stat de cereale pe aceste terenuri Și deși un număr de membri marcanți ai Prezidiului Comitetului Central, în special G M Malenkov, V M Molotov și K E Voroshilov, s-a opus categoric acestei inovatii N S Hrușciov și s-a oferit să direcționeze principalele fonduri către ascensiunea satului rus din zona non-cernoziom, bazându-se pe aparatul de partid controlat de el, a reușit să-și împingă decizia la Plenul Comitetului Central În același timp, la o ședință a Secretariatului Comitetului Central, problema conducerii Partidului Comunist din Kazahstan, ai cărui "lideri" sunt Zh Sh Shayakhmetov și I I Afonov au fost aspru criticați pentru dezacordul lor cu planul de dezvoltare a terenurilor virgine și îndepărtați din posturile lor Ca urmare, membru candidat al Prezidiului Comitetului Central P K Ponomarenko, iar al doilea secretar al Comitetului Central a fost prietenul de multă vreme al lui Hrușciov din timpul războiului, generalul locotenent L I Brejnev, care, aflându-se în dizgrație imediat după moartea lui I V Stalin, aproape un an a vegetat în postul de prim-adjunct al șefului Direcției Politice Principale a SA și Marinei În ianuarie , la următoarea Plenară a Comitetului Central, dedicată problemelor agriculturii, N S Hrușciov și-a pus sarcina de a dezvolta până la sfârșitul anului a cel puțin - de milioane de hectare de terenuri virgine și de pânză Totodată, justificându-și planurile voluntariste, el a subliniat că dezvoltarea acestor terenuri este "cea mai accesibilă și mai rapidă sursă de creștere a producției de cereale din țară" Potrivit covârșitoarei majorități a experților, dezvoltarea terenurilor virgine și de pârghie a început fără o pregătire prealabilă și în absența completă a oricărei infrastructuri tolerabile, în special autostrăzi și drumuri de pământ, locuințe, hambare, stații de mașini și tractoare, reparații și baze tehnice pentru mașini agricole etc d În plus, cele mai dificile condiții naturale și climatice ale zonei de stepă a țării, unde furtunile de nisip și vânturile uscate răvășeau în mod constant, nu au fost deloc luate în considerare De asemenea, nu au fost dezvoltate metode economisitoare de cultivare a solului și au fost create soiuri de culturi de cereale adaptate acestei zone climatice De fapt, dezvoltarea terenurilor virgine și de pârghie s-a transformat într-o altă campanie de partid și a mers într-un ritm neobișnuit de rapid Deja în - În pământurile virgine au fost dezvoltate - de milioane de hectare de teren arabil nou și au fost create de ferme mari de stat cu cereale, care au devenit întruchiparea vizibilă a vechii idei Hrușciov de a crea mari "orașe agrare" Conform datelor oficiale, care sunt pe deplin împărtășite de un număr de autori moderni cunoscuți (A Vdovin, A Ponomarev, R Medvedev), aceste realizări au făcut posibilă până la sfârșitul anului creșterea semnificativă a recoltei brute de cereale din până la milioane de tone Apoi, în - terenurile virgine au dat o recoltă record și au asigurat recoltarea a aproape jumătate din întreaga recoltă brută de cereale din țară, adică aproximativ - de milioane de tone Cu toate acestea, acestea Capitolul întâi DEZVOLTAREA

POSTBELICĂ A URSS ÎN - Realizările s-au datorat în mare măsură faptului că în primii ani ai epopeei virgine, efectul "pământului arabil pur" a funcționat cu brio, păstrând în forma sa originală un strat fertil destul de impresionant de pământ, care a făcut posibilă colectarea recolte record de cereale În decembrie , în raportul său la următoarea Plenă a Comitetului Central, în care rezumă rezultatele primilor cinci ani de dezvoltare a terenurilor virgine, N S Hrușciov a declarat cu voce tare că ascensiunea pământurilor virgine și a pârghiei a devenit un factor decisiv în rezolvarea problemei cerealelor din țară Cu toate acestea, această afirmație a fost absolut nefondată, deoarece raportul lui Hrușciov nu avea complet date despre randamentul total al tuturor culturilor de cereale În același timp, conform datelor unui număr de autori contemporani (N Werth, A Pyzhikov), în ultimii cinci ani în întreaga țară, a crescut de la , la cent de cereale la hectar, adică cu %, dar în nici un caz ţinând cont de terenurile virgine, unde randamentul de cereale a fost de numai , cenţi de cereale la hectar Cu alte cuvinte, productivitatea terenurilor virgine, dimpotrivă, a redus semnificativ întregul indicator al Uniunii Prin urmare, creșterea virgină a culturilor de cereale, în cel mai bun caz, a dat circa milioane de tone de pâine, în timp ce pe terenurile arabile vechi din cauza creșterii productivității, creșterea a fost de aproximativ de milioane de tone, adică de două ori mai mult decât pe terenurile virgine Aceleași cifre umflate au fost cuprinse în "Raportul Comitetului Central" la Congresul XXII al PCUS, în care N S Hrușciov a declarat că pământurile virgine asigurau peste % din toate achizițiile de cereale din țară De fapt, un astfel de procent din recoltele de cereale a fost asigurat nu de pământurile virgine în sine, ci de regiunile uriașe ale Uralului, Siberia și Kazahstan, unde, pe lângă terenurile virgine și de pârghie dezvoltate, existau suprafețe uriașe de arabile vechi teren dezvoltat în anii reformei Stolypin Cu toate acestea, în acești ani s-au direcționat următoarele:) resurse financiare uriașe în valoare de de miliarde de ruble, care au reprezentat aproape o treime din toate investițiile de capital în agricultura țării;) câteva milioane de membri ai Komsomolului din toate regiunile țării, care, datorită entuziasmului și adevăratului eroism muncii, au stăpânit milioane de hectare de teren arabil;) practic toate tractoarele, combinele de recoltat si alte utilaje agricole produse in tara;) sute de mii de studenți și operatori de mașini din toate regiunile țării care au participat activ anual la campaniile de recoltare etc În ciuda faptei de muncă a oamenilor, a devenit destul de evident că toate aceste eforturi au fost în zadar, deoarece calea pur extensivă a dezvoltării agricole se epuizase în mod obiectiv Deja în - din cauza eroziunii eoliene a solurilor și a morții stratului superior, cel mai fertil, de teren arabil, aproape o treime din terenurile virgine dezvoltate au trebuit să fie din nou transferate în categoria taberelor și pășunilor Și în - ca urmare a condițiilor meteorologice severe, a încălcării echilibrului ecologic și a eroziunii solului pe terenuri virgine, nici măcar fondul de semănat nu a putut fi colectat În plus, potrivit mai multor autori (N Werth, A Pyzhikov), epopeea virgină a fost cea care a deturnat resurse semnificative de la consolidarea agriculturii cerealelor în alte regiuni ale țării, în primul rând în regiunile agrare tradiționale ale RSFSR , și a dus la o creștere a pierderii totale a culturilor de cereale la - de milioane de tone pe an, adică aproape de două ori mai mult decât au dat țării înseși pământurile virgine Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ŞI SOCIALĂ A URSS ÎN -) Epopeea porumbului și înfrângerea "purilor pârghii" O altă

inovație nebună a lui N S Hrușciov a fost o încercare de a rezolva problema alimentației din țară prin însămânțarea pe scară largă a porumbului, deoarece credea absolut că această cultură minune va rezolva dintr-o singură lovitură nu numai problema cerealelor, ci și problema furajelor și a creşterea generală a zootehniei din ţară În ianuarie , la sugestia sa, Comitetul Central al PCUS și Consiliul de Miniștri al URSS au adoptat un Decret comun "Cu privire la creșterea semănării porumbului și a altor culturi agricole", care afirma clar că "distribuirea pe scară largă a această cultură de cereale și siloz este cea mai importantă sarcină a partidului " Logica în același timp era extrem de simplă: toate terenurile arabile din țară s-au propus să fie arat și semănat, absolut indiferent de condițiile și diferențele zonale și climatice, cu cele mai productive culturi și obținerea rapidă a maximului de produse agricole și furaje pe cheltuiala lor Idealizarea posibilităților diferitelor culturi-minune a dus la faptul că deja în primii doi ani recoltele "reginei de porumb a câmpurilor" și "mazăre-mazăre" au fost înzecite Iar în septembrie , după vizita oficială a lui N S Hrușciov în Statele Unite și vizita sa la ferma faimosului magnat al porumbului, milionarul R Gareth, a început o adevărată febră a porumbului în țară Și până la începutul anului , suprafața cu porumb a crescut de la milioane la milioane de hectare din cel mai bun teren arabil Se credea că pentru a asigura pe deplin nutreț și pentru a dezvolta creșterea animalelor în țară, randamentul acestei "regine a câmpurilor" ar trebui să fie de - de cenți de masă verde la hectar Între timp, rezultatele acestei aventuri Hrușciov s-au dovedit a fi complet deplorabile, iar "regina câmpurilor" nu a reușit să aducă țara pe orbita abundenței comuniste Reducerea semănării de grâu și secară de dragul porumbului a dus la o scădere generală a recoltei de cereale, în timp ce randamentul de porumb pentru siloz și furaj verde la fermele colective și la fermele de stat din zona Non-Cernoziom RSFSR, unde aproape , milioane de hectare de teren au fost semănate cu ea, a fost de doar - de cenți la hectar Critica ascuțită a lui N S Hrușciov și slujitorii săi, cum ar fi secretarii Comitetului Central N G Ignatov și V I Polyakov, celebrul "sistem de iarbă" al agriculturii al academicianului V R Williams, care și-a asumat alocarea a % din teren arabil pentru pârghii pure, ierburi anuale și perene N S Hrușciov a considerat pământul curat ca pe un lux inaccesibil și a susținut cu fermitate un sistem de agricultură mai intensiv În special, el a cerut ca această parte a panei arabile să fie dată culturilor de ovăz și porumb Între timp, calculele pe termen lung ale unor economiști și agronomi proeminenți, inclusiv academicienilor A I Baraeva și T S Maltsev a arătat în mod convingător că:) porumbul, care a fost foarte laborios în producția sa, a furnizat hrană mult mai scumpă decât ierburile perene;) în timpul verilor ploioase și reci, porumbul nu s-a copt și a lăsat efectivul practic fără furaj, în timp ce ierburile perene puteau produce o recoltă bună chiar și în aceste condiții climatice dificile Prin urmare, a fost o greșeală gravă înlocuirea modelului câmpului de iarbă cu o nouă dogmă de porumb, fasole și chiar sfeclă, așa cum sugerează diverși șarlatani, cum ar fi agronomul I I Nalivaiko Dar N S Hrușciov, ca întotdeauna, nu a ascultat argumentele rezonabile ale unor oameni de știință proeminenți și a început să spargă cuplurile pure în toate modurile posibile Ca urmare a acestei politici necugetate, ponderea terenurilor "negrijite" în total Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - structura panei arabile a țării în ultimul deceniu a scăzut de ori - de la % la , %) Epopeea animalelor și prăbușirea acesteia La sfârşitul lunii mai , în

timp ce se afla la Leningrad la întâlnirea zonală a muncitorilor agricoli din republicile, teritoriile şi regiunile autonome, N S Hruşciov a prezentat un raport regulat în care a stabilit o nouă sarcină imposibilă "în anii următori să depăşească şi să depăşească Statele Unite în producţia de carne, unt şi lapte pe cap de locuitor" El credea fără gânduri că primele succese obținute în dezvoltarea terenurilor virgine vor rezolva rapid această sarcină primordială și până în vor crește producția de carne din țară de , ori și vor ajunge din urmă cu Statele Unite în acești indicatori Dar, așa cum era de așteptat, această următoare "squiggle lui Hrșciov" s-a încheiat cu o nouă tragedie și cu înfrângerea aproape completă a întregii creșteri de animale din țară Cel mai ilustrativ exemplu al acestei aventuri Hrușciov a fost infama "epopee Riazan", când conducerea regiunii Ryazan, reprezentată de primul secretar al comitetului regional de partid A N Larionov a trimis deja în peste mii de tone de carne la punctele de achiziție, în loc de cele de mii de tone planificate Mai mult, la una dintre întâlnirile A N Larionov l-a asigurat pe N S Hrușciov că în regiunea sa va vinde statului - de mii de tone de carne, ceea ce, în cele din urmă, s-a întâmplat În februarie , la al XXI-lea Congres al PCUS, N S Hrușciov a declarat cu voce tare că există deja exemple demne ale inițiativei de muncă a crescătorilor de animale sovietici care își asumă obligații mari de a crește producția de carne și lapte în regiunea Ryazan de , ori, în Teritoriul Stavropol - de , ori și în Rostov regiune - de ori ori Apoi, în decembrie , la următorul Plen al Comitetului Central al PCUS, din nou consacrat problemelor agricole, N S Hrușciov, a dat drept exemplu "isprava muncii a crescătorilor de animale din Riazan" și a declarat că experiența lor trebuie diseminată și promovată pe scară largă De fapt, această "exploatare a muncii" s-a dovedit a fi cea mai banală înșelătorie, deoarece s-a bazat pe înregistrări în masă, sacrificarea bovinelor tinere și de lapte, îndepărtarea forțată și sacrificarea animalelor din fermele colective, cumpărarea de carne în regiunile învecinate , etc Mulți lideri de partid știau despre aceste mașinațiuni, inclusiv curatorul agriculturii, secretarul Comitetului Central N G Ignatov, șeful Departamentului Agricol al Comitetului Central V P Mylarshchikov și șeful Departamentului de organizare și partid al Comitetului Central V E Semichastny Dar toți au tăcut deocamdată și abia în septembrie , când a fost dezvăluită adevărata amploare a tragediei, întreaga conducere a regiunii Ryazan a fost destituită Prin decizia Comitetului Central, șeful regiunii vecine Vladimir, K N , a fost numit noul prim-secretar al comitetului regional Grishin, care a devenit unul dintre principalii dezamători ai acestei escrocherii UN Larionov, care trebuia să plece într-un nou loc de serviciu în Leningrad, fără a supraviețui acestei rușini, s-a împușcat pe neașteptate Apropo, "escrocheria Ryazan" a devenit și apusul carierei furtunoase a favoritului și nominalizat al fostului Hrușciov, N G Ignatov, care, fiind o persoană extrem de ambițioasă, deja se credea succesorul său și a început să-și creeze propria echipă în cadrul Prezidiului Comitetului Central, ai cărui membri erau A B Aristov, A I Kirichenko, E A Furtseva și alți secretari ai Comitetului Central Dar "planurile sale napoleonice" nu erau destinate să devină realitate și în mai a fost demis din funcția de secretar al Comitetului Central și numit Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ŞI SOCIALĂ A URSS ÎN - cu o retrogradare clară la funcția de vicepreședinte obișnuit al Consiliului de Miniștri al URSS Între timp, eșecul politicii agrare a lui Hrușciov a devenit curând atât de evident încât deja în , în Comitetul Central al PCUS și în Consiliul de

Miniștri al URSS, nimeni, în afară de N S Hrușciov, nu și-a mai făcut iluzii cu privire la rezolvarea acestei sarcini primordiale În locul abundenței promise, a fost necesar să se ocupe urgent de distribuirea strictă a tuturor cărnii și a produselor lactate, iar în curând numeroase Rezoluții ale Biroului Comitetului Central al PCUS pentru RSFSR "Cu privire la practica continuă de vânzare și predare la starea vitelor cu greutate mică de către multe ferme colective și ferme de stat" (iunie), "Cu privire la faptele de încălcări grave comise la fermele individuale din regiunile Kurgan, Voronezh, Sverdlovsk și pe teritoriul Krasnodar" (noiembrie), " Cu privire la creșterea subvenției produselor din carne în regiunea Sverdlovsk "(februarie)," Cu privire la resursele de produse animale pentru aprovizionarea populației în trimestrul IV al anului G " (octombrie), "Cu privire la faptele de încălcare a principiului voluntarității la achiziționarea de animale de la populația ASSR tătară" (august) și multe altele În , convins de eșecul complet al programului de creștere a animalelor pe care l-a propus, N S Hrușciov a încercat să-i dea un al doilea vânt în detrimentul Regiunii Non-Pământului Negru, unde și-a pus o altă sarcină imposibilă - să rezolve această problemă prin dezvoltarea creșterii porcilor De data aceasta, el și-a propus să dezvolte această industrie în detrimentul sfeclei de zahăr, care, după cum credea naiv, era capabilă să producă - de cenți de rădăcină la hectar în această zonă climatică Dar aceasta a fost o altă greșeală de calcul Hrușciov, deoarece în regiunile Central, Volga-Vyatka și nord-vest ale RSFSR, randamentul mediu anual de sfeclă de zahăr în acei ani a fost de numai de cenți pe hectar În cele din urmă, dorința maniacală de a îndeplini cu orice preț "programul Hrușciov" a dus la faptul că numai în au fost sacrificați aproape de milioane de porci, ceea ce reprezenta % din efectivul de porci din întreaga țară Dar nici această măsură monstruoasă nu a dus la nimic bun Până la sfârșitul domniei lui Hrușciov, producția de carne din țară a crescut cu doar % - de la , milioane la , milioane de tone, în timp ce N S Hrușciov a promis cu voce tare întregului popor sovietic că această creștere va fi de cel puțin % Inovațiile lui Hrușciov, sau mai degrabă crimele, în creșterea animalelor și a porcilor s-au dovedit a fi atât de monstruoase încât numărul de vite și porci a fost restabilit în țara noastră abia în , când populația sa a crescut cu peste de milioane de oameni, iar problema penuria de alimente a devenit cronică și un caracter extrem de dureros, care a devenit în cele din urmă unul dintre motivele prăbușirii URSS În - în țară, a existat o lipsă acută nu doar de carne, unt și lapte, ci chiar și pâine, cereale, tăiței, zahăr, adică toate acele produse care în mod tradițional erau considerate obligatorii pentru ghișeele sărace ale magazinelor de provincie ale țării De la sfârșitul anului au început achizițiile de cereale în străinătate, în special în Canada și SUA, iar țara noastră a căzut treptat într-o dependență cronică de cereale importate) Lichidarea MTS, noua colectivizare și "a doua deposedare" Mâncărimea reformistă care l-a cuprins pe N S Hrușciov, nu s-a limitat în niciun caz la punere în scenă Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - planuri nebune, pur și simplu nerealiste, pentru dezvoltarea economiei cerealelor și a complexului zootehnic al țării Și-a propus să realizeze o nouă colectivizare a agriculturii țării a) Lichidarea MTS și consecințele acesteia Una dintre cele mai importante reforme ale Hrușciov în agricultură a fost eliminarea stațiilor de mașini și tractoare (MTS), care a devenit o invenție genială a politicii staliniste a fermelor colective în anii de dinainte de război Aici s-au

concentrat toate utilajele agricole destinate lucrarii solului si recoltarii, reparatiei si bazei tehnice etc Toate fermele colective care nu aveau dreptul de a deține tractoare, combine, mașini și alte utilaje speciale au fost nevoite să încheie contracte cu MTS pentru arătura, graparea și recoltarea la mașină a majorității recoltei În același timp, MTS însuși avea nu numai funcții pur economice, ci și politice, care au devenit principalul instrument al controlului partidului-stat asupra vieții de zi cu zi a satului sovietic și asupra mentalității țăranilor sovietici În același timp, MTS și fermele colective erau responsabile în comun de producția de produse agricole din țară Dar în practică, în locul principiului răspunderii colective pentru rezultatele obținute, a existat o iresponsabilitate colectivă a ambelor MTS au fost interesați să își plătească munca doar "pe suprafață", adică după numărul de hectare de teren arat și de tone de combustibil și lubrifianți folosite, iar gospodăriile colective primeau bani pentru kilograme, litri și tone de cereale, cartofi, carne, lapte și alte produse agricole Astfel, primii nu erau răspunzători de rezultatul final al tuturor lucrărilor de pe teren, în timp ce cei din urmă nu erau răspunzători de calitatea etapelor intermediare ale lucrărilor agricole, adică aratul și graparea pământului Organele de partid au încercat în mod repetat să depășească această contradicție, dar toate deciziile lor au rămas pe hârtie Prin urmare, problema lichidării MTS-urilor în sine este de mult așteptată atât în profunzimea gândirii economice sovietice, cât și în activitatea practică, economică a fermelor colective și a MTS-urilor Strategic, era pe deplin justificat, dar organizarea sa oficială în februarie la următoarea Plenară a Comitetului Central a fost complet neașteptată chiar și pentru mulți angajați ai aparatului central de partid În februarie , în "Raportul Comitetului Central" la cel de-al XX-lea Congres al PCUS, N S Hrușciov a vorbit despre rolul tot mai mare al MTS, despre măsurile necesare pentru a le îmbunătăți radical activitatea, precum și despre oportunitatea transferului tuturor MTS în contabilitatea economică în următorii doi ani Dar deja la sfârșitul lunii februarie , Plenul Comitetului Central a adoptat o decizie "Cu privire la dezvoltarea ulterioară a sistemului fermelor colective și reorganizarea MTS", care o lună mai târziu a fost aprobată de ședința Sovietului Suprem din URSS și a adoptat forța legii Potrivit acestei legi, denumită "Cu privire la reorganizarea stațiilor de mașini-tractoare și reparații-tractoare", reorganizarea MTS urma să aibă loc "treptat, ținând cont de dezvoltarea economiei fermelor colective individuale și în special a diferitelor zone și regiuni ale URSS", dar în practică reorganizarea aproape a tuturor MTS a fost finalizată anul acesta Inițial, s-a presupus că această măsură va întări serios baza materială a fermelor colective și va elimina "puterea duală" existentă pe teren, va trezi inițiativa fermierilor colectivi înșiși și va da un impuls puternic dezvoltării agriculturii țării Cu toate acestea, pentru multe ferme slabe, costul de achiziție Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ŞI SOCIALĂ A URSS ÎN - iar repararea mașinilor agricole s-a dovedit a fi pur și simplu o povară insuportabilă, așa că mulți dintre ei au intrat în datorii uriașe și, sub presiunea partidului și a autorităților sovietice, au fost nevoiți să cumpere nu mașini agricole moderne și noi, ci tractoare, combine și spărturi mașini În plus, întreaga bază de reparații și tehnică din agricultură era într-o stare grav subminată, deoarece o parte semnificativă a operatorilor de mașini și specialiștii MTS nu doreau să se transforme în fermieri colectivi obișnuiți și să-și piardă garanțiile sociale - un salariu fix, dreptul

la pensii și concedii plătite, iar mulți dintre ei mergeau la orașe b) Noua colectivizare si deposedare Nominalizarea lui N S Hrușciov și slujitorii săi de programe țintă complet voluntariste pentru dezvoltarea agriculturii nu au putut fi combinați în mod obiectiv cu abordări științifice ale implementării lor Peisajul rural sovietic în acești ani s-a transformat într-un vast teren de încercare pentru reorganizări și transformări constante și adesea complet monstruoase Mai mult decât atât, aceste măsuri prost concepute se bazau pe prevederi pur voluntariste, dogmatizate ale marxismului despre avantajele evidente ale producției socialiste pe scară largă față de producția de mărfuri la scară mică, despre forma de stat a proprietății ca fiind superioară proprietății agricole cooperative-colective etc Campania de eliminare a MTS a fost însoțită de o campanie complet neînfrânată de mărire a fermelor colective și transformare a acestora în ferme de stat, precum și de eliminare a parcelelor subsidiare personale Deja în martie , un Decret comun al Comitetului Central al PCUS și al Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la carta artelului agricol și dezvoltarea ulterioară a inițiativei fermierilor colectivi în organizarea producției agricole colective și gestionarea afacerilor al artelului" a fost emisă, care a marcat începutul acestei companii necugetate În special, această rezoluție s-a ocupat nu numai de o nouă tăiere și reducere a dimensiunii parcelelor gospodărești personale, ci și de o limitare semnificativă a numărului de animale deținute de fermierii colectivi Mai mult, în august , ca urmare a acestei decizii, a fost emis un nou Decret al Consiliului de Miniștri al URSS, care interzicea tuturor agricultorilor colectivi și altor categorii de cetățeni care țineau animale în proprietatea lor personală să folosească pâine, cereale şi alte produse achiziţionate în întreprinderile de stat ca hrană pentru animale şi magazinele cooperative Concomitent cu atacul asupra fermelor personale ale fermierilor colectivi, a început un atac asupra fermelor colective ale acestora, care existau sub formă de artele de producție, unde în multe privințe formal, dar totuși, s-au păstrat forme de democrație directă, directă, inclusiv în perioada alegerea preşedinţilor de arteli şi maiştri Potrivit istoricilor (N Werth, R Pihoya, A Pyzhikov), deja în - În țară au încetat să mai existe aproximativ de ferme colective, care au fost transferate automat în categoria fermelor de stat, iar fermierii lor colectivi - în clasa proletarilor rurali Apoi acest proces de reorganizare a căpătat un caracter de avalanșă, iar începând cu , aproximativ de ferme colective au fost distruse anual Ca urmare a acestor măsuri, până la sfârșitul anului , din de ferme colective, au mai rămas doar de ferme artel Mai mult, în cursul implementării politicii de consolidare a fermelor colective, dimensiunea medie a acestor ferme a crescut de aproximativ trei ori, ceea ce a afectat semnificativ însăși gestionabilitatea acestor ferme Ideologii și propagandiștii de partid au prezentat acest proces ca o concentrare suplimentară a producției, care este o condiție necesară pentru construcție Capitolul întâi, DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - comunismul din tara Cu toate acestea, în realitate, satul colectiv sovietic s-a confruntat cu cel mai rău scenariu de supracentralizare a producției, care a afectat foarte curând eficiența negativă a multor ferme colective În aceiași ani a continuat procesul de transformare a fermelor colective în ferme de stat, iar până la sfârșitul anului aproape de ferme au fost trecute în categoria ferme de stat, adică de ori mai multe decât în perioada trecută Aceste consolidări și reorganizări nesfârșite s-au dovedit a fi o tragedie gravă pentru

soarta satului rusesc Inextricabil legată de aceste procese, centralizarea grăbită a serviciilor de management, agronomie, zootehnice, veterinare, de mecanizare, inginerie și alte servicii a decapitat sute de mii de sate Desigur, s-a pus întrebarea despre crearea unor mari moșii centrale, lipsa perspectivelor pentru numărul covârșitor de sate și sate mici și mijlocii, problema legăturilor off-road și de transport etc Desigur, N S Hrușciov era bine conștient de existența acestor probleme, dar cu încăpățânare maniacală a continuat să se țină de linia lui, deoarece era în concordanță cu ideea lui de lungă durată de a crea "orașe agrare" mari peste tot În decembrie , în raportul său regulat către Plenul Comitetului Central, nu numai că a dezvăluit acest program fantastic, ci și pentru prima dată a anunțat că o serie de organizații de proiectare din țară au pregătit "programe excelente pentru lichidarea nepromițătoarelor" sate", strămutarea în masă a locuitorilor acestora și concentrarea animalelor în așezări moderne de tip urban În procesul de consolidare a fermelor colective și de transformare a acestora în ferme de stat, a avut loc și o reducere semnificativă a dimensiunii parcelelor gospodărești țărănești Nu este greu de observat că în spatele acestei noi campanii distructive s-a aflat o altă încercare de a lega țăranii mai ferm de producția agricolă de stat și de fermă colectivă și de a extinde din nou terenurile de stat agricole de stat în detrimentul parcelelor lor subsidiare Inițial, când N S Hruşciov a înaintat sloganul "să depăşească şi să depăşească America", el încă se aştepta să obţină sprijinul ţărănimii fermelor colective, iar în iunie , a inițiat personal adoptarea unei Rezoluții comune a Comitetului Central al PCUS și a Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la eliminarea proviziilor agricole de către fermele fermierilor colectivi, muncitorilor și angajaților" Această decizie era încă în concordanță cu fosta doctrină agrară de reducere a sarcinii fiscale a țărănimii fermelor colective, adoptată în septembrie la celebrul Plen al Comitetului Central Cu toate acestea, deja în august , a fost emisă una dintre cele mai dăunătoare și ridicole rezoluții ale Biroului Comitetului Central al PCUS pentru RSFSR "Cu privire la interzicerea păstrării animalelor în proprietatea personală a cetățenilor care locuiesc în orașe și în așezările muncitorești" Acest decret al "Biroului rus" a vizat în mod direct aproape milioane de familii urbane care aveau propriile grădini și a fost perceput de ei ca o "mică deposedare" Eliminarea virtuală a agriculturii țărănești la scară mică din orașe a devastat rapid cea mai importantă sursă de hrană, de a cărei lipsă țara era conștientă deja la începutul anilor ' Toate acestea au afectat semnificativ nivelul producției agricole în general și atitudinea generală negativă a sătenilor înșiși, în special a tineretului acesteia Ca urmare a "a doua colectivizare", până la sfârșitul domniei lui Hrușciov, dimensiunea parcelelor personale din fermele colective a scăzut cu o medie de %, iar în fermele de stat - cu % în general, iar producția de carne și lapte în parcele subsidiare personale Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ŞI SOCIALĂ A URSS ÎN - țăranii au scăzut cu aproape %, ceea ce a exacerbat și mai mult situația alimentară deja dificilă din țară) Programul de chimizare a agriculturii Ca urmare a tuturor inovațiilor și reformelor lui Hrușciov, până la sfârșitul anului , producția agricolă brută din țară a scăzut cu % față de anul precedent Planul de șapte ani pentru dezvoltarea sa a fost literalmente eșuat în toate privințele, iar țara a intrat într-o perioadă de achiziții anuale, în continuă creștere, de cereale și alte produse alimentare din străinătate Aparent, dându-și seama de inutilitatea planurilor și încercărilor sale anterioare de a

asigura o creștere durabilă a agriculturii țării, N S Hrușciov, cu energia sa distructivă caracteristică, a făcut o nouă întorsătură bruscă în politica sa agrară Acum, la aproape un deceniu de la Plenul din septembrie al Comitetului Central, el a anunțat din nou un curs de măsuri intensive de dezvoltare a producției agricole, pe care l-a legat direct de dezvoltarea accelerată a industriei îngrășămintelor minerale și de chimizarea întregii agriculturi În octombrie , Comitetul Central al PCUS și Consiliul de Miniștri al URSS au publicat o scrisoare comună privind creșterea producției de îngrășăminte minerale și produse chimice de protecție a plantelor, iar apoi, în decembrie și februarie , două Plenuri importante ale Consiliului Central S-au ținut unul după altul Comitetului, la care două Rezoluții ale Comitetului Central "Cu privire la dezvoltarea accelerată a industriei chimice" și "Cu privire la intensificarea producției agricole" Aceste documente afirmau că acum principalul accent în dezvoltarea agriculturii țării ar trebui să fie pus pe utilizarea pe scară largă a îngrășămintelor chimice, dezvoltarea unor sisteme avansate de irigare, mecanizarea cuprinzătoare și introducerea celor mai recente realizări ale științei și bunelor practici etc O altă notă a lui N S a fost dedicată aceleiași probleme Hrușciov la Prezidiul Comitetului Central "Cu privire la managementul agriculturii în legătură cu trecerea pe calea intensificării", trimis de acesta la mijlocul lunii iunie Era însă deja prea târziu, de pe vremea lui N S Hrușciov în cele mai înalte posturi ale partidului și statului au fost reduse drept "piele de șagre" și a fost demis în curând Dacă facem o evaluare generală a dezvoltării agriculturii țării în perioada Hrușciov, atunci se va dovedi a fi dezamăgitor Potrivit majorității covârșitoare a istoricilor și economiștilor (N Werth, G Khanin, R Pikhoya, A Pyzhikov, I Zelenin), producția agricolă din țară a continuat să se dezvolte mult mai rău decât producția industrială, ratele sale de creștere fiind semnificativ inferioare celorlalte sectoare ale economiei naționale economia țării și în perioada trecută s-au ridicat la mai puțin de %, ceea ce a afectat negativ creșterea globală a PIB Mai precis, putem vedea clar că în - creșterea producţiei agricole a fost de %, în - a crescut la % și deja în - din nou a scăzut la %, deși conform planurilor planului pe șapte ani, creșterea acestuia urma să fie de % Tragedie la Novocherkassk O consecință directă a experimentelor lui Hrușciov în agricultura țării au fost evenimentele tragice de la Novocherkassk, care au devenit apusul carierei sale politice La începutul anului , în condițiile unei penurii acute de pâine, cereale, ulei vegetal, carne, lapte și alte produse de bază într-un număr de republici, teritorii ale Uniunii Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - și regiunile țării, au fost introduse carduri pentru majoritatea tipurilor de alimente În plus, conducerea de vârf a țării a fost nevoită să accepte o creștere semnificativă a prețurilor cu amănuntul pentru principalele tipuri de produse alimentare Actualitatea economică a acestei măsuri era destul de de înțeles, deoarece în spatele ei se afla dorința arzătoare a conducerii Hrușciov de a crește cumva profitabilitatea producției agricole din țară Cu toate acestea, din punct de vedere politic și psihologic, această măsură a fost absolut nepregătită, deoarece era în conflict direct cu politica stalinistă de reducere anuală a prețurilor, care fusese întotdeauna foarte populară în rândul oamenilor Expresia formală a prăbușirii complete a politicii agrare a N S Hrușciov a devenit infamul Decret al Comitetului Central al PCUS și al Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la creșterea prețurilor la carne și produse lactate", publicat în toate ziarele centrale la mai Nu este de

mirare că creșterea prețurilor a provocat imediat un răspuns brusc în toată țara Chiar a doua zi, primele pliante au apărut la Moscova, Leningrad, Donețk, Dnepropetrovsk și alte orașe, conținând apeluri deschise de a răsturna "puterea sovietică antipoporală" Aceste sentimente anti-sovietice au fost pe deplin întruchipate în evenimentele tragice de la Novocherkassk, care s-au desfășurat în fosta capitală a regiunii cazaci la începutul lunii iunie În dimineața zilei de iunie , la uzina de locomotive electrice Novocherkassk a început un miting spontan, care a reunit peste de muncitori din diferite magazine din fabrică Director Uzina B N Kurochkin, în loc să rezolve cu calm situația și să răcească ardoarea protestatarilor, în discursul său i-a insultat grosolan, ceea ce a provocat furie generală de nemulțumire și a devenit detonatorul tuturor evenimentelor ulterioare Lucrătorii fabricii au fost revoltați nu numai de creșterea prețurilor, ci și de faptul că, literalmente, în ajunul acestei decizii, administrația fabricii a redus semnificativ prețurile pentru munca lor, ceea ce a dus la o scădere a acestora salariile cu mai mult de o treime Înfruntarea dintre directorul uzinei și muncitori s-a încheiat cu fuga sa către conducerea fabricii și escaladarea conflictului Deja pe la orele - dimineața, o mulțime uriașă de protestatari cu afișe de casă s-a adunat lângă clădirea administrației uzinei și a oprit trenul de călători Saratov-Rostov, ai cărui șoferi au început să-i susțină pe rebeli cu fluiere de locomotivă La scurt timp, la uzină au ajuns toate autoritățile regionale, conduse de primul secretar al comitetului regional de partid Rostov A V Basov, care a agravat și mai mult situația din mediul de lucru, deoarece nici el, nici alți lideri ai regiunii nu au putut explica clar situația oamenilor și a dezamorsa stările periculoase din mulțimea de la miting În seara aceleiași zile, autoritățile au încercat să înăbușe tulburările cu forța, dar un detașament de poliție de de persoane a fost împrăștiat rapid de muncitorii uzinei, iar trupele aduse în uzină au refuzat să tragă în oameni Între timp, situația din oraș a fost raportată la N S Hrușciov, care, după ce a discutat cu conducerea Ministerului Apărării, Ministerul Afacerilor Interne și KGB al URSS - R Ya Malinovsky, V S Tikunov și V E Semichastny, a dat ordinul de a înăbuși "revolta antisovietică" prin toate mijloacele posibile și în cel mai scurt timp posibil Totodată, în oraș a fost trimisă o comisie a Prezidiului și a Secretariatului Comitetului Central, formată din A I Mikoyan, F R Kozlova, A P Kirilenko, D S Polyansky, A N Shelepin și L F Ilicicev A doua zi, iunie, muncitori, sub steaguri roșii și cu portrete B I Lenin s-a mutat în centrul orașului, în clădirea comitetului orășenesc al PCUS Una dintre sarcini Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ŞI SOCIALĂ A URSS ÎN - pe care vizitatorii Moscovei l-au pus în fața armatei a fost pentru a împiedica trecerea a mii de manifestanți peste podul peste râul Tuzlov către centrul orașului Prin urmare, prim-adjunctul comandantului Districtului Militar Caucazian de Nord, generalul locotenent M K Shaposhnikov a primit ordin să-i atace cu tancuri Cu toate acestea, curajosul general a refuzat să execute acest ordin penal, spunând că "nu vede în fața lui un astfel de inamic care să fie atacat de tancuri" și a ordonat tancurilor și pușcașilor cu motor să-și descarce mitralierele și carabinele și mâna peste toate muniţiile comandanţilor adjuncţi de regiment şi batalion După ce a depășit cu ușurință barierele tancurilor și mașinilor de pe pod, o mulțime mare de muncitori, completată rapid de locuitorii orașului, a ajuns la comitetul de partid al orașului și a pătruns în clădire Apoi trupele interne au fost mutate împotriva muncitorilor și au deschis focul

pentru a ucide Drept urmare, de persoane au fost ucise pe loc și aproximativ de persoane au primit răni grave prin împușcătură, mulți au fost imediat arestați și apoi puși în judecată În aceeași zi, A I Mikoyan, însă, în ciuda acestui discurs, a execuției participanților la demonstrația pașnică și a convingerilor autorităților, tulburările din oraș nu s-au oprit A doua zi, iunie, mulțimile de cetățeni au început să se adune în apropierea poliției orașului și a secțiilor de securitate a statului, iar în această situație, comandantul Districtului Militar Caucazian de Nord, generalul Armatei I A Pliev a ordonat oprirea în oraș Și la mijlocul lui august , la Novocherkassk a început un proces deschis al celor mai activi participanți la aceste tulburări, iar o săptămână mai târziu, dintre ei au fost condamnați la moarte și la pedepse lungi de închisoare Ulterior, peste de persoane au fost condamnate la diverse pedepse de închisoare Așa era adevărata față a "democrației lui Hrșciov", atât de îndrăgită de liberalii noștri demni de remarcat Dezvoltarea sferei sociale În ciuda tuturor costurilor conducerii Hrușciov, în condițiile creșterii în continuare a PIB-ului și dezvoltării economiei naționale a țării, au avut loc schimbări destul de semnificative în politica socială a partidului și a guvernului, ceea ce a făcut posibilă creșterea semnificativă nivelul de trai al majoritatii populatiei tarii Potrivit majorității istoricilor moderni (Yu Aksyutin, A Pyzhikov, A Vdovin), principalele succese au fost obținute în problemele materiale, pensii și locuințe) În domeniul legislaţiei muncii în anii - au fost: a) eliminate complet toate distorsiunile (deși complet inevitabile în condițiile războiului și reconstrucției postbelice) ale fostei politici staliniste și a fost desființat fostul sistem de ore suplimentare obligatorii și de muncă suplimentară, a fost abrogată legea "draconiană", care a asumat atașamentul lucrătorilor față de întreprinderile lor și pedepse penale severe pentru întârziere și absenteism; b) s-a redus durata totală a zilei de muncă a adolescenților și durata zilei de muncă a lucrătorilor și angajaților în zilele de sâmbătă și de sărbători, a început trecerea treptată la o zi de muncă de șapte ore; c) s-a majorat salariul minim în producție, construcții și transport etc) În domeniul legislaţiei fiscale în anii - : a) au fost desfiinţate toate tipurile de plată pentru învăţământul şcolar, special şi universitar; b) instalat Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - salariile minime neimpozabile și impozitele pe venit reduse semnificativ pe salariile tuturor lucrătorilor și angajaților; c) fosta politică a împrumuturilor interne de stat, care erau adesea de natură coercitivă, a fost întreruptă etc) În domeniul pensiilor în anii - s-a realizat trecerea la un sistem universal de pensii pentru limită de vârstă și invaliditate, care până atunci fusese selectiv și aplicat doar anumitor categorii de lucrători și salariați Noua lege "Pensiilor de stat", adoptată în iulie , a crescut semnificativ nivelul asigurării pensiei și a extins semnificativ cercul persoanelor îndreptățite să primească pensie de stat În special, în temeiul prezentei legi: a) a fost stabilită o perioadă unică de pensionare pentru toți cetățenii - pentru bărbați - de la de ani, cu o vechime în muncă de cel puțin de ani, iar pentru femei - de la de ani, cu vechime în muncă de cel puțin de ani; b) pensionarea personalului militar și a lucrătorilor din industriile periculoase și speciale a fost stabilită printr-o prevedere separată; c) pensiile de muncă au început să fie atribuite tuturor lucrătorilor, salariaților și altor categorii de lucrători care erau supuși normelor asigurărilor sociale de stat; d) pensiile sociale pentru invaliditate și pierderea întreținătorului de familie au fost extinse tuturor

cetățenilor care au primit handicap în îndeplinirea îndatoririi lor oficiale și civice, și anume, la salvarea morților, la protejarea proprietății socialiste, a ordinii și a ordinii socialiste etc În iulie a fost adoptată legea "Pensii și alocații pentru membrii fermelor colective", care a extins normele legislației pensiilor la acest grup social destul de impresionant de cetățeni ai țării În același timp, bărbații au început să primească pensie pentru limită de vârstă la vârsta de de ani, femeile - de ani Pensia totală de stat, în funcție de vechimea totală în muncă, de natura și complexitatea muncii prestate, de nivelul salariilor, de nivelul educațional și profesional, a variat între și % din salariul mediu pe țară, ceea ce a dus la o creșterea pensiilor și a prestațiilor pentru multe grupuri sociale de - ori) În domeniul locuințelor Trebuie spus că mitul că ar fi fost N S Hrușciov a devenit inițiatorul rezolvării problemei locuințelor din URSS Cu toate acestea, în realitate, acest lucru a fost departe de a fi cazul Primul pas către rezolvarea problemei locuințelor a fost făcut în noiembrie , când a fost adoptat Decretul Comitetului Central al PCUS și al Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la dezvoltarea proiectelor standard de clădiri rezidențiale fără excese arhitecturale", care s-a ocupat inițial exclusiv de aspectul exterior al caselor Apoi, în iulie , a fost emis un nou Decret al Comitetului Central al PCUS și al Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la crearea instalațiilor de construcție de locuințe și a ratelor accelerate de construcție de locuințe", care deja într-un ordin directiv a ordonat dezvoltarea de noi proiecte standard de clădiri rezidențiale și amenajările lor interne, care apoi nu au primit numele foarte eufonic "Hrușciov" Primele clădiri cu cinci etaje au început să fie construite la Moscova încă din , dar construcția lor în masă în toată țara a început abia în Inițial, înainte de crearea fabricilor de construcții de case, acestea au fost construite în vechiul, de modă veche drum de la cărămidă și zidărie de ciment, și abia apoi construcția de panouri de clădiri cu cinci etaje Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ŞI SOCIALĂ A URSS ÎN - început pe bază industrială În - peste milioane de oameni au primit apartamente noi în "casele lui Stalin" numai pe teritoriul RSFSR Dar deja în , când au apărut primele clădiri tipice din cărămidă cu cinci etaje, numărul de noi coloniști a început să scadă brusc, iar această tendință negativă a continuat până la demisia lui N S Hrușciov în , în ciuda introducerii metodelor industriale de construcție a caselor cu panouri Cu toate acestea, mitul "miracolului construcției Hrșciov" nu a apărut de la zero Faptul este că construcția de locuințe în masă a început cu adevărat, dar numai la Moscova În - conform vechilor proiecte staliniste aici s-au construit milioane de metri patrati m de locuințe, dar deja în , peste , milioane de metri pătrați de locuințe au fost construite în oraș, dar numai sub formă de clădiri din cărămidă și panou cu cinci etaje În același timp, Moscova a absorbit efectiv % din întregul stoc de locuințe noi al RSFSR și, dacă în capitală acest fond aproape s-a dublat în anii domniei lui Hrușciov, atunci, de exemplu, la Leningrad a crescut doar cu % Între timp, puțini oameni știu că o creștere bruscă a numărului de apartamente cu drepturi depline în - și trecerea ulterioară la construcția de locuințe cu panouri în țară au un motiv principal: după demisia lui G M Malenkov la sugestia lui N S Hrușciov, guvernul a înghețat imediat un număr mare de proiecte mari de construcții industriale, inclusiv noi întreprinderi pentru producția de materiale de construcție de înaltă calitate Aceste resurse umane și materiale eliberate au fost direcționate către sfera construcției de locuințe Cu toate acestea, foarte curând această

resursă puternică a fost practic epuizată și a început o perioadă de declin în construcția de locuințe, ceea ce a dus la faptul că în prima jumătate a anilor recesiunea construcției de locuințe cu panouri în toată țara a fost vizibil marcată b Reforma monetară din și consecințele acesteia La ianuarie , în țară a fost realizată o nouă reformă monetară, în urma căreia a avut loc un simplu schimb de bancnote vechi cu bancnote noi fără nicio componentă de confiscare Cu toate acestea, în realitate, totul nu a fost atât de simplu pe cât pare la prima vedere În mod tradițional, această reformă este prezentată sub forma unei denominații obișnuite, deoarece pentru locuitorii neinițiați totul părea extrem de simplu - vechile "pânze" staliniste au fost înlocuite cu "învelișuri" noi ale lui Hrușciov, semnificativ mai mici ca dimensiuni, dar mai scumpe la valoarea nominală Bancnotele modelului din care erau în circulație au fost schimbate fără restricții cu bani noi din modelul din în raport de : , iar prețurile pentru toate bunurile, tarifele salariilor, pensiile, bursele, indemnizațiile, obligațiile de plată, contracte etc Cu toate acestea, la acea vreme, puțini oameni au acordat atenție unei ciudățeni - înainte de reformă, dolarul costa ruble sau de copeici în noul calcul, iar după ce a fost efectuat, cursul de schimb al dolarului a fost stabilit la de copeici Mulți au crezut naiv că acum rubla a devenit mai scumpă decât dolarul, dar, de fapt, dolarul a crescut semnificativ în preț - de , ori, adică de la la de copeici în noul calcul Același lucru s-a întâmplat cu conținutul de aur al rublei - în loc de , grame de aur, în ea au rămas doar , grame de aur Astfel, rubla a fost subevaluată de , ori, iar puterea sa de cumpărare în raport cu mărfurile importate a scăzut cu aceeași sumă Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Nu e de mirare că ministrul permanent de Finanțe al URSS, celebrul "comisar al poporului lui Stalin" A G Zverev, care și-a ocupat postul de responsabil din , aflând că la începutul lui mai , N S Hrușciov a semnat Decretul Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la schimbarea sferei prețurilor și înlocuirea banilor în circulație cu bani noi" și a demisionat imediat, pentru că a înțeles perfect la ce va duce această înlocuire aparent simplă a banilor În realitate, consecințele acestei reforme s-au dovedit a fi dezastruoase pentru țară atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, deoarece:) Toate importurile și bunurile străine, care au fost întotdeauna inaccesibile pentru cumpărătorii sovietici, au crescut brusc în preț, acum au trecut în general în categoria bunurilor de lux) Prețurile în comerțul de stat s-au schimbat de exact ori, dar în piața colectivelor s-au schimbat doar de - ori Ca urmare a acestui "dezechilibru", a început o ieșire rapidă de produse din comerțul de stat către piața fermelor colective care crescuse în preț, care a lovit destul de dureros bunăstarea aproape a întregului popor și, dimpotrivă, a marcat începutul corupției totale în comerțul de stat sovietic, deoarece directorii multor magazine de stat, prin agenții lor, au ajuns să vândă masiv mărfuri de înaltă calitate pe piața fermelor colective, în același timp îndeplinind planul de vânzări și primind un câștig semnificativ în propriul buzunar din această operațiune simplă) În perioada - creșterea ascunsă a prețurilor în comerțul de stat a fost de peste % O situație deosebit de dificilă s-a dezvoltat în regiuni, deoarece, dacă la Moscova și Leningrad situația în comerțul de stat a fost controlată cel puțin cumva de autoritățile locale, atunci în centrele regionale, regionale și raionale multe tipuri de produse alimentare au dispărut complet din comerțul de stat și au curs la piața fermei colective Ca urmare, abundența magazinului "stalinist", atât de

caracteristică tuturor anilor , a fost brusc înlocuită de rafturi goale, așa că pentru a compensa cumva fluxul de produse de bază, în primul rând carne și cârnați, către piața fermei colective, a fost s-a decis creșterea prețurilor cu amănuntul în comerțul guvernamental Și în mai , a fost emis Decretul Comitetului Central al PCUS și al Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la creșterea prețurilor la carne și produse lactate") Un alt motiv al reformei monetare, pe cât de ciudat poate părea, a fost notoriul petrol Cert este că în perioada postbelică la noi s-a înregistrat o creștere uriașă a producției sale - de la de milioane la de milioane de tone, iar atunci, în mai , N S Hrușciov, cu sprijinul unui număr de membri ai Prezidiului Comitetului Central, în primul rând A I Mikoyan, F R Kozlova și N V Podgorny, împinge decizia de a începe exporturi pe scară largă de țiței în străinătate În primii ani postbelici, exportul de petrol și produse petroliere din URSS a fost extrem de nesemnificativ și a reprezentat mai puțin de % din totalul balanței comerciale externe a țării în câștigurile valutare ale țării Motivul pentru aceasta a fost, în principal, că toți anii un baril (baril) de țiței pe piața mondială a costat mai puțin de dolari, adică ruble sovietice, iar costul de producție și transport al țițeiului sovietic a fost mai mare de , ruble, adică exportul său în străinătate a fost pur și simplu neprofitabile Acest export ar putea deveni profitabil doar dacă dolarului i s-ar oferi mult mai multe ruble decât înainte Și din moment ce sub N S Hrușciov, în condițiile unei creșteri puternice a producției de petrol de , ori, exporturile sale au început să crească Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ŞI SOCIALĂ A URSS ÎN - graniță, a fost necesar să se schimbe raportul dintre dolar și rublă Acum, odată cu modificarea cursului de schimb, un baril de petrol în termeni de bancnote sovietice a început să coste , ruble noi sau vechi, adică de , ori mai mult decât sub I V Stalin În această situație, cu prețurile mondiale destul de stabile la țiței și menținându-și costul anterior, exportul de petrol în străinătate s-a dovedit a fi un lucru destul de profitabil Astfel, reforma monetară din nu a fost o simplă denominare, a adus prejudicii ireparabile economiei țării și două necazuri cronice:) dependența de exporturile de petrol și) penuria cronică de alimente, devenite ulterior unul dintre principalii factori economici care au ruinat Uniunea Sovietică Tema: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Plan: Dezvoltarea de noi abordări în politica externă a URSS Conceptul de "respingere a comunismului" și componentele sale principale Crearea Pactului de la Varșovia și intrarea Germaniei în NATO ( ) Succesele politicii externe sovietice în Conceptul de "coexistență pașnică" și criza din lagărul socialist ( ) a) Doctrinele "coexistenței pașnice" și un nou "proces revoluționar" b) Criză în lagărul socialist Criza de la Suez și consecințele sale internaționale (-) Politica externă a URSS în regiunea Asia-Pacific a) Relațiile cu Japonia b) Relaţiile cu China Relațiile sovieto-americane și a doua criză de la Berlin (-) Criza din Caraibe și consecințele sale internaționale ( ) Formarea regimului de stabilitate confruntativă în anii ' Politica URSS și problemele lagărului socialist la începutul anilor ' Dezvoltarea de noi abordări în politica externă a URSS După moartea lui I V Stalin în politica externă a URSS au fost conturate primele semne ale schimbărilor, care s-au exprimat în atenuarea abordărilor anterioare, destul de dure, ale conducerii sovietice de vârf față de majoritatea problemelor internaționale, în special în problemele coreene și germane, pe problemele armamentului și altele Mai mult, soarta conducerii de partid și de stat a țării, în primul rând, noul șef al guvernului G M Malenkov

și elita intelectuală asociată cu el, ideea "coexistenței pașnice" a început să fie discutată activ, ale cărei origini au început să fie urmărite până la primele acte politice Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Guvernul lui Lenin în Acum au încercat să dea acestei idei un sunet mai modern, în concordanță cu noile realități postbelice, dar conceptul de "coexistență pașnică" nu a fost încă proclamat oficial baza politicii externe a URSS Între timp, după o lungă pauză, Vyacheslav Mihailovici Molotov a revenit în funcția de ministru al afacerilor externe al URSS, care, în ciuda dezacordurilor sale anterioare cu I V Stalin, a continuat să fie unul dintre cei mai înflăcărați oponenți ai oricăror concesii din partea URSS pe probleme cheie ale politicii externe Această poziție dură a șefului ministerului de externe al țării a fost legată și de faptul că moartea lui I V Stalin și semnele de schimbare în politica noii conduceri sovietice au provocat un anumit eșec în sistemul anterior de control total asupra țărilor cu democrație populară, ceea ce ar putea duce la prăbușirea regimurilor politice deschis pro-sovietice într-o serie de est-europene state Prin urmare, deja în mai , sub presiunea Moscovei, primul secretar al Comitetului Central al Partidului Muncii Maghiar (HIT) M Rakosi a fost nevoit să demisioneze din funcția de președinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Maghiare și să dea acest lucru post la Imre Nagy, un reprezentant al aripii liberale a partidului În același timp, în mai , în RDG au început revolte, legate de faptul că conducerea sa politică a urmat un curs spre construirea accelerată a fundamentelor socialismului în țară La una dintre ședințele Prezidiului Comitetului Central, unde s-a discutat aprig o scrisoare adresată lui Walter Ulbricht, Wilhelm Pieck și Otto Grotewohl, a avut loc o încăierare între V M Molotov și L P Beria pe o problemă fundamentală Șeful Ministerului de Externe al URSS a crezut în mod rezonabil că este necesar să-i convingă pe tovarășii germani să amâne ritmul accelerat de construire a socialismului în țara lor, dar să mențină însuși cursul strategic Iar șeful Ministerului Afacerilor Interne al URSS a propus să renunțe la construcția socialismului în RDG și să urmeze un curs spre crearea unei Germanii neutre fără bloc Această propunere i-a îngrijorat extrem de pe toți membrii conducerii înguste, care au ieșit ca front unit împotriva L P Beria Între timp, situația din RDG a început să se deterioreze rapid, iar în această situație, conducerea est-germană s-a îndreptat către guvernul sovietic cu o propunere de a folosi trupele sovietice pentru a restabili ordinea în țară Moscova a fost de acord cu această propunere și a pus în alertă divizii staționate pe teritoriul RDG Conducerea întregii operațiuni de suprimare a revoltelor a fost preluată de ministrul Afacerilor Interne al URSS, mareșalul L P Beria și ministrul adjunct al apărării al URSS Mareșalul V D Sokolovsky, care a sosit la Berlin la sfârșitul lunii iunie și a pus rapid lucrurile în ordine în capitala RDG Cu toate acestea, situația generală din țară a rămas extrem de dificilă, iar conducerea sovietică a făcut concesii față de solicitările colegilor lor est-germani, refuzând să primească noi reparații din partea RDG și a fost de acord să-și anuleze datoriile pentru toate cheltuielile de ocupare ale părții sovietice Între timp, au apărut și primele semne de detenție internațională În special, la începutul lunii iunie , Moscova și-a anunțat oficial renunțarea la fostele pretenții față de Istanbul, dezaprobând memoriul său din august privind revizuirea Convenției de la Montreux și apărarea comună a strâmtorilor Mării Negre Și la sfârșitul lunii iulie , datorită eforturilor comune ale URSS și SUA, a fost semnat un acord de armistițiu în Coreea, care a pus capăt războiului

din Coreea Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - (-) și a păstrat status quo-ul care s-a dezvoltat în Peninsula Coreeană după încetarea ostilităților active în La scurt timp, Moscova a început negocierile privind normalizarea relațiilor interstatale cu Iugoslavia Și deși șeful Ministerului de Externe V M Molotov a luat această idee extrem de negativ, a fost totuși obligat să cedeze presiunilor altor membri ai conducerii înguste, în special L P Beria, N S Hruşciov şi N A Bulganin Deja în iunie , după o pauză de cinci ani, V A Valkov, căruia i s-a dat sarcina principală de a pregăti terenul pentru o reglementare pe scară largă a relațiilor sovieto-iugoslave În ianuarie , după o pauză destul de lungă, a avut loc la Berlin o nouă întâlnire a tuturor șefilor departamentelor de afaceri externe ale statelor membre ale Consiliului Miniștrilor de Externe, V M Molotov, J Dulles, E Eden și J Bidault, unde au fost discutate o serie de probleme cheie, inclusiv problema încheierii tratatelor de stat cu Germania și Austria și problema soluționării situației din Indochina și Coreea Conducerea sovietică a fost hotărâtă să-și revizuiască pozițiile anterioare cu privire la problema germană și și-a exprimat disponibilitatea de a face concesii în chestiunea creării unui stat german unificat, dar cu condiția neutralizării sale complete Dar reprezentanții puterilor occidentale, urmărind formarea unui bloc puternic anti-sovietic cu participarea Germaniei de Vest, au refuzat să ia în considerare această problemă Nu a fost posibil să se rezolve o serie de alte probleme importante discutate în cadrul conferinței, totuși, s-a ajuns la un acord de principiu pentru convocarea unei noi conferințe la Geneva pe problemele Coreei și Indochinei, unde a continuat sângerosul război civil între nordul și nordul țării provinciile sudice ale țării, în care, într-un fel sau altul, au fost atrase toate țările occidentale, în primul rând francezii și americanii Între timp, în martie , noua conducere sovietică a venit cu două inițiative complet fără precedent:) Președinte al Consiliului de Miniștri al URSS G M Malenkov, la o reuniune pre-electorală a Sovietului Suprem al URSS, a declarat că un nou război mondial în prezența armelor nucleare și a mijloacelor moderne de livrare a acestora va duce la "moartea întregii civilizații mondiale", adică: de fapt, pentru prima dată a venit cu o nouă doctrină de politică externă sovietică privind "coexistența pașnică" a statelor cu ordine socială diferită;) Ministrul Afacerilor Externe al URSS V Molotov, la o întâlnire cu ambasadorii celor trei mari puteri - C Bohlen, W Hayter și L Jox, le-a înmânat un bilet în care a invitat guvernele lor țările să ia în considerare problema participării URSS la blocul militar nord-atlantic Cu toate acestea, ambele inițiative ale părții sovietice nu au găsit sprijin din partea conducerii puterilor occidentale, deși în acest moment, după testarea bombelor cu hidrogen în URSS și SUA, sentimentele pacifiste au crescut brusc în lume În aprilie-iulie au avut loc lucrările Conferinței de la Geneva a statelor membre ale Consiliului Miniștrilor Afacerilor Externe, la care au fost luate în considerare chestiunile coreeană și indochineză Discuția despre prima problemă, datorită poziției luate de secretarul de stat J Dulles, s-a încheiat în zadar Și cu privire la a doua problemă, s-a ajuns la un acord important privind încetarea focului și împărțirea temporară a teritoriului Vietnamului în două părți de-a lungul paralelei , unde a fost creată o zonă demilitarizată și au fost introduse trupe ONU Cu toate acestea, aceste acorduri nu au fost semnate de reprezentantul SUA Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - și au fost în curând dejucate complet ca urmare a proclamării Republicii Vietnam într-una din zonele Indochinei, care s-a transformat

de fapt într-o nouă colonie americană pe continentul asiatic Dorind să consolideze succesele de pe continentul asiatic, conducerea politică sovietică și-a intensificat activitățile la frontierele din Orientul Îndepărtat Deja în octombrie , prima vizită oficială a delegației sovietice condusă de N S Hruşciov, N A Bulganin și A I Mikoyan la Beijing În cursul unor îndelungate negocieri cu Mao Zedong, Liu Shaoqi și Zhou Enlai, a fost semnat un acord sovieto-chinez de cooperare economică și militară, care prevedea alocarea unor împrumuturi mari în numerar părții chineze, respingerea mixtei sovietice-chineze companii din Manciuria, retragerea trupelor sovietice din Port -Arthur și Dairen etc În plus, conducerea PCC a reușit să determine PCUS să recunoască egalitatea celor două partide comuniste în mișcarea muncitorească și comunistă internațională și "diviziunea muncii" în politica externă, întrucât liderii chinezi considerau că, datorită poziția lor geopolitică și influența lor în regiunea asiatică, ei ar fi capabili să susțină mișcările de eliberare națională din lumea a treia Conceptul de "retroducere a comunismului" și principalele sale componente În ultimii ani ai domniei președintelui G Truman, administrația americană și-a înăsprit drastic abordările față de politica externă, ceea ce a fost cauzat atât de eșecurile din războiul din Coreea, cât și de complicarea situației politice interne din țara însăși, unde A început infama "vânătoare de vrăjitoare" și isteria anticomunistă Noua conducere republicană a Statelor Unite, condusă de președintele D Eisenhower, venit la putere în ianuarie , nu a exclus ca schimbarea puterii în URSS să poată aduce beneficii țării lor, așa că Washingtonul era pregătit pentru un nou dialog cu Moscova Cu toate acestea, administrația republicană a ajuns la putere într-un val de critici ascuțite la adresa democraților tocmai pentru "concilierea" lor în legătură cu "expansiunea comunistă" și negarea doctrinei lor de "ilimitare a comunismului", care a condamnat Statele Unite la un rol inadecvat și pur defensiv, care s-a manifestat clar în trista celebra carte a lui J Dulles "War or Rease" ( ) Toți principalii ideologi republicani au căutat să ofere propria lor alternativă la fosta doctrină Truman, care era exclusiv ofensivă prin natură, care s-a conturat curând într-o nouă doctrină a "respingerii comunismului", care uneori este numită doctrina "eliberarii" Pentru prima dată, ideile cheie ale acestei doctrine au fost formulate în mai în cunoscuta revistă de știri "Viața" în articolul "Politica curajului", al cărui autor a fost unul dintre liderii Partidului Republican, şeful Consiliului pentru Relaţii Externe, J Dulles Esența articolului său de program a fost că toate țările din lagărul socialist, inclusiv URSS, trebuie să fie supuse în mod constant sub presiune foarte dură prin amenințarea reală a unei lovituri nucleare masive în orice moment Astfel, el a propus "politica fricii" pentru a bloca activitatea puterilor socialiste, pentru a le forța Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - conducerea politică să-și schimbe politica internă și să se îndepărteze de uniunea cu URSS Exemplul la care s-a referit constant J Dulles a fost cunoscutul conflict sovietico-iugoslav, care, în opinia sa, a devenit o ilustrare strălucită a politicii de "aruncare" URSS adânc în continentul eurasiatic, departe de Europa de Vest, Balcani și Orientul Mijlociu Oficial, J Dulles și-a prezentat viziunea asupra realităților internaționale la mijlocul lunii ianuarie într-un discurs în fața Comisiei pentru Afaceri Externe a Senatului a Congresului SUA, unde și-a declarat direct intenția fermă de a înlocui politica de "ilimitare" cu "o mai dinamică" politica de "eliberare" a popoarelor de comunism Uniunea Sovietică şi ţările est-europene Deși dezavantajele evidente

ale acestei abordări de evaluare a realităților internaționale erau clare pentru aproape toți experții americani, numirea lui George Dulles ca noul șef al departamentului de politică externă a SUA a însemnat că noua administrație americană intenționa să folosească amenințarea folosirii energiei nucleare armele ca instrument real al politicii sale externe Două doctrine militare au fost asociate cu doctrina "respingerii comunismului", care era menită să ofere o justificare generală, doctrinară, pentru noua platformă de politică externă a SUA - "noua privire" și "răzbunare masivă" Semnificația doctrinei "noi aspect", care a fost expusă pentru prima dată în raportul consilierului prezidențial R Cutler la o ședință a Consiliului de Securitate Națională al SUA din august , a fost de a afirma faptul că componenta nucleară a armatei țării forțele costă bugetul de stat mult mai ieftin decât întreținerea forțelor armate convenționale, a căror utilizare este capabilă să ofere același efect ca și utilizarea armelor nucleare Aceasta a fost o observație cinică, dar destul de exactă, din care a rezultat că Statele Unite nu ar trebui să păstreze o armată mare în Europa, ci mai degrabă să crească numărul focoaselor nucleare și vehiculele lor de livrare pe teritoriul SUA și să pună pe aliații NATO sarcina principală a menținerii tuturor celorlalte arme și trupe, atât pe continentul european, cât și într-o serie de alte regiuni strategice ale lumii Doctrina "răzbunării masive", proclamată în ianuarie într-un discurs al lui J Dulles la New York Council on Foreign Relations, în înțelegerea administrației americane, a fost principalul instrument de presiune pur psihologică asupra unui potențial inamic - URSS Pentru fiecare caz de "expansiune comunistă" care amenința securitatea Statelor Unite, secretarul de stat s-a oferit să răspundă cu amenințarea imediată de a folosi întreaga putere a potențialului nuclear al țării ca pedeapsă pentru încălcarea acestei securități Astfel, a fost pusă inevitabil pe ordinea de zi chestiunea posibilității unei escalade verticale a conflictului, care a căpătat în curând forma legală în "strategia de escaladare rapidă" adoptată de țările NATO în decembrie Ca urmare a adoptării acestei strategie, orice conflict absolut întâmplător care implică Statele Unite, ar putea escalada imediat într-un război major folosind arme nucleare În același timp, administrația americană a stabilit în mod deliberat un prag foarte scăzut pentru un posibil conflict nuclear, deoarece principalul pericol al noii doctrine militare americane era acela că a legalizat complet o "lovitură preventivă" împotriva URSS în eventualitatea oricărui, chiar și cel mai gol Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - o confruntare între cele două țări, care ar putea fi privită de administrația americană ca o amenințare la adresa securității naționale a țării Desigur, inovațiile americane în sfera politicii externe au fost extrem de riscante, deoarece deja în august țara noastră nu numai că a testat cu succes o bombă cu hidrogen, dar, spre deosebire de Statele Unite, a creat și o armă termonucleară cu drepturi depline, potrivită pentru luptă Și în mai , la o paradă militară la Moscova, au fost demonstrate pentru prima dată patru bombardiere intercontinentale TU- , capabile să traverseze Polul Nord cu o bombă nucleară pe teritoriul SUA și să se întoarcă înapoi Crearea Pactului de la Varșovia și intrarea Germaniei în NATO ( ) Eșecul proiectului European Defense Commonwealth (EDC), care a fost discutat de țările din Pactul de la Bruxelles în , a provocat o iritare evidentă la Washington, dar nu i-a zdruncinat dorința de a realiza o raliune a puterilor vest-europene, ceea ce era pur și simplu imposibil fără ca RF să intre în structurile multilaterale de cooperare cu ţările din Europa

de Vest şi SUA În același timp, prăbușirea proiectului EOC a facilitat sarcina de a întări NATO însăși, deoarece amenințarea concurenței din partea "europeniștilor" la doctrina atlantică de a asigura securitatea europeană a fost eliminată În septembrie-octombrie , s-au desfășurat consultări multilaterale la Londra și Paris între țările participante la Pactul de la Bruxelles și reprezentanții Statelor Unite și Canadei, timp în care s-au dezvoltat condițiile pentru includerea RF și a Italiei în Pactul de la Bruxelles și RFG în NATO Și deja la sfârșitul lunii octombrie , la Paris a fost semnat un protocol privind aderarea RF la Pactul de la Bruxelles și, în legătură cu această împrejurare, au fost aduse modificări textului pactului însuși, conform cărora fostul Vest Uniunea a devenit oficial numită Uniunea Europei de Vest Un protocol separat la această conferință a oficializat aderarea RFG la Tratatul Atlanticului de Nord Deși, în ziua semnării acestor documente, cancelarul Konrad Adenauer a emis o declarație oficială conform căreia guvernul său se va abține de la toate acțiunile incompatibile cu caracterul strict defensiv al acordurilor de la Paris și nu va recurge niciodată la forță pentru unirea Germaniei sau schimbarea granițelor al RFG Potrivit mai multor autori moderni (N Bystrov, A Bogaturov, V Averkov), includerea FRG în NATO și Uniunea Europei de Vest a fost de mare valoare pentru strategii americani, deoarece până acum ambele structuri au rămas, în multe privințe, "fantome de hârtie", pentru că nu aveau forţe armate reale Țările europene (Franța, Italia, Benelux) nu au putut, din motive financiare, să mențină numeroase armate pentru a echilibra prezența sovietică în Europa de Est Și Marea Britanie și SUA nu doreau să aibă contingente militare mari pe continentul european, cu excepția forțelor pur simbolice Prin urmare, crearea Bundeswehr-ului german a oferit structurilor de securitate europene și atlantice contingentul de trupe de care aveau nevoie în Europa de Vest În același timp, intrarea forțelor armate ale RFG în structurile militaro-politice ale Occidentului a permis puterilor aliate să-și controleze politica militară, Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - să fie conștienți de planurile pentru dezvoltarea sa militară și dezvoltarea doctrinei militare germane Astfel, potrivit mai multor autori (N Pavlov, F Novik, A Bogaturov, V Averkov), Alianța Nord-Atlantică avea ca scop nu numai neutralizarea aspirațiilor ofensive active ale Uniunii Sovietice, ci și potențialele tendințe revanșiste chiar în Germania de Vest Acest dublu scop al alianței a fost definit în așa-numita doctrină "descurajare dublă" După semnarea Acordurilor de la Paris, conducerea politică sovietică nu a renunțat la speranța de a convinge puterile occidentale să convină asupra unei soluții la problema germană după formula "unificare + neutralizare" Ca posibil compromis, diplomații sovietici au sugerat amânarea ratificării Acordurilor de la Paris, dar neutralizarea Germaniei li s-a părut strategilor americani un preț inacceptabil pentru unificarea acesteia O Germanie slabă și neînarmată, așa cum credea Washingtonul, nu ar putea fi o contrabalansare a prezenței sovietice în Europa, în timp ce țările vest-europene fără resurse germane ar fi incapabile să reziste trupelor sovietice în cazul unui nou război Înțelegând această situație, diplomația sovietică a început să pregătească un contraatac, dezvoltând activ în această perioadă pregătirile pentru crearea unui bloc militar-politic al statelor est-europene La începutul lunii mai , Protocoalele de la Paris au fost ratificate de către Bundestagul Vest-german, care a oficializat legal intrarea RFG în NATO Protestând împotriva acestei decizii, guvernul sovietic a anunțat imediat denunțarea tratatelor aliate sovieto-britanici și sovieto-franceze semnate în - Astfel,

temeiul legal al cooperării dintre Uniunea Sovietică și foștii aliați din coaliția anti-Hitler a fost complet distrus Și deja la mijlocul lui mai , liderii URSS, Bulgariei, Albaniei, Ungariei, RDG, Poloniei și Cehoslovaciei s-au adunat la Varșovia pentru o conferință privind asigurarea păcii și securității în Europa, la care a participat un reprezentant al RPC ca un observator În cadrul întâlnirii, a fost semnat un acord "Cu privire la prietenie, cooperare și asistență reciprocă", care a lansat crearea unei aliante defensive militaro-politice a șapte state socialiste - Organizația Pactului de la Varșovia (OVD), desfășurarea acestora de consultări constante asupra armatei cheie -problemele politice, dezvoltarea legăturilor economice și culturale toate țările etc În conformitate cu acest acord, au fost create Forțele Armate Comune (JAF) ale țărilor participante la ATS și comandamentul comun al acestor forțe, care era condus de primul adjunct Ministrul Apărării al URSS, comandantul șef al Forțelor Terestre Mareșalul I S Konev (comandant-șef al Forțelor Aliate) și prim-adjunct Șeful Statului Major General General al Armatei A I Antonov (șeful de stat major al Forțelor Aliate) Pentru a desfășura consultări și a analiza problemele apărute în legătură cu implementarea tratatului semnat, a fost format un Comitet Politic Consultativ (PAC) al WTS, în care fiecare stat a fost reprezentat de un membru al guvernului sau de un alt reprezentant special Pactul de la Varșovia, în conformitate cu articolul din Carta ONU, avea natura unui acord regional de autoapărare și a fost prelungit de două ori - în și Un alt scop, nereclamat, al creării Departamentului Afacerilor Interne a fost de a oferi o bază legală pentru menținerea prezenței trupelor sovietice într-un număr de puteri aliate, Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - în primul rând, pe teritoriul României și al Ungariei, întrucât în cazul semnării tratatului de pace sovieto-austriac ar fi necesară retragerea grupului de trupe sovietice nu numai de pe teritoriul Austriei, ci și de pe teritoriul Austriei teritoriul acestor puteri aliate, care în mod firesc nu corespundeau intereselor geopolitice ale URSS La mijlocul lunii mai , șefii ministerelor de externe ale URSS (V M Molotov), SUA (J Dulles), Marea Britanie (G Macmillan), Franța (A Pinay) și Austria (L Figl)) a semnat un acord privind restabilirea suveranității statale a Austriei și retragerea de pe teritoriul său a forțelor de ocupație aliate În același timp, tratatul prevedea în mod expres statutul neutru al Republicii Austria, adică nu intrarea ei în structurile NATO sau Pactul de la Varșovia Succesele politicii externe sovietice în În același timp, relațiile dintre URSS și Iugoslavia au suferit schimbări majore La începutul anului , la insistențele lui N S Hrușciov, a fost creată o Comisie a Comitetului Central pentru a analiza "problema iugoslavă", care era condusă de unul dintre favoriții săi de atunci, redactorul-șef al ziarului Pravda, academicianul D T Shepilov După ce a studiat materialele prezentate de acesta, comisia a ajuns la concluzia că Iugoslavia este un stat complet socialist și că restabilirea relațiilor cu drepturi depline cu aceasta va fi cheia întăririi pozițiilor URSS în Balcani și în întreg tabăra socialistă în ansamblu În octombrie , întreaga campanie anti-iugoslavă a fost oprită în presa centrală a partidului, iar deja la sfârșitul lunii noiembrie, aproape toată conducerea sovietică, inclusiv ministrul de Externe al URSS V M Molotov, care a fost unul dintre cei mai activi participanți la conflictul sovieto-iugoslav și încă s-a opus restabilirii oricăror relații dintre cele două puteri La sfârșitul lunii mai , un partid sovietic și o delegație guvernamentală a sosit la Belgrad pentru a normaliza relațiile dintre URSS și Iugoslavia, care includea N S

Hruşciov, N A Bulganin, A I Mikoyan și D T Shepilov Negocierile trecute s-au dovedit a fi destul de dificile, din moment ce delegația sovietică nu a vrut să discute despre responsabilitatea personală a lui I V Stalin pentru deteriorarea bruscă a relațiilor sovieto-iugoslave și a încercat să-l protejeze pe liderul decedat de atacurile ascuțite ale conducerii politice iugoslave Dar, cu toate acestea, s-au încheiat cu succes, deoarece ambele țări s-au angajat să pună capăt tuturor formelor de propagandă și dezinformare îndreptate una împotriva celeilalte și au semnat acordul sovieto-iugoslav privind dezvoltarea legăturilor științifice, economice și culturale Cu toate acestea, I B Tito a refuzat să se alăture lagărului socialist unic și Pactului de la Varșovia (OMC), ceea ce însemna de facto că de acum înainte, baza relațiilor interstatale dintre cele două țări nu a fost principiul "internaționalismului proletar", ci principiul "pașnicului" coexistența", ca și în raport cu alte țări capitaliste De fapt, conducerea sovietică a fost de acord să respecte statutul suveran special al Iugoslaviei ca stat care se află în politica internațională pe pozițiile "mișcării nealiniate", al cărei mareșal I B a devenit un ideolog și dirijor activ Tito Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Imediat după întoarcerea la Moscova, în iunie , N S Hruşciov şi N A Bulganin a purtat negocieri foarte fructuoase cu liderii Indiei și Republicii Populare Vietnam, J Nehru și Ho Chi Minh, în cadrul cărora au fost semnate acorduri bilaterale fundamental importante privind dezvoltarea legăturilor economice, tehnice și culturale între cele trei țări Între timp, după "confruntarea din mai", a început o relativă dezgheț în relațiile cu puterile occidentale, iar la sfârșitul lunii iulie la Geneva, pentru prima dată după Conferința de la Potsdam, o întâlnire a șefilor de stat și de guvern dintre cele patru mari puteri a avut loc Uniunea Sovietică a fost reprezentată de N S Hruşciov, N A Bulganin, V M Molotov și G K Jukov, SUA - de către președintele D Eisenhower și secretarul de stat J Dulles, Marea Britanie - de prim-ministrul A Eden și ministrul de externe G Macmillan și Franța - de prim-ministrul E Faure și ministrul de externe A Pinay Șefii de stat și de guvern au discutat o gamă destul de largă de probleme cu privire la diverse probleme internaționale, dar nu au semnat niciun acord specific, dând instrucțiuni miniștrilor de externe ai țărilor lor să conducă negocieri ulterioare Cu toate acestea, reuniunea la summit a deschis posibilitatea unor progrese suplimentare în rezolvarea chestiunii germane și deja în septembrie , cancelarul german și ministrul de externe K Adenauer a făcut o vizită oficială la Moscova Și, deși aceste negocieri au fost, de asemenea, destul de dificile din cauza problemelor prizonierilor de război germani și a recunoașterii statului est-german de către guvernul Republicii Federale Germania, în general au avut succes A fost semnat un acord privind stabilirea relațiilor diplomatice între cele două țări și a fost încheiat un acord bilateral de cooperare economică sovieto-germană Imediat după încheierea vizitei lui K Adenauer au sosit la Moscova Primul Secretar al Comitetului Central SED W Ulbricht, Președintele RDG W Pick și Prim-ministrul RDG O Grotewohl, care au semnat un important tratat interguvernamental bilateral "Cu privire la prietenie, cooperare și asistență reciprocă" al celor două țări, care a devenit un fel de clic pe vanitatea americanilor și a partenerilor lor vest-europeni Apoi, în septembrie , datorită eforturilor prim-ministrului finlandez U Kekkonen, partea sovietică a reușit să prelungească Tratatul sovieto-finlandez "Cu privire la prietenie, cooperare și asistență reciprocă" în condiții extrem de favorabile pentru ei înșiși: Uniunea Sovietică a

primit dreptul de a-și trimite trupele pe teritoriul Finlandei în cazul unei amenințări reînnoite din partea Germaniei și, în același timp, a evacuat baza navală sovietică de la Portkkala Udd înainte de termen În plus, în noiembrie , în timpul negocierilor sovieto-norvegiene, guvernul norvegian al lui G Einar a fost de acord în principiu să refuze dislocarea bazelor militare străine și a armelor nucleare pe teritoriul său În cele din urmă, în noiembrie , au fost efectuate vizite oficiale ale partidului sovietic și ale delegației guvernamentale conduse de N S Hruşciov şi N A Bulganin în India, Birmania și Afganistan, în timpul cărora au purtat negocieri fructuoase cu prim-ministrul Indiei și Birmaniei, Jawaharlal Nehru și U Nu, și cu regele Afganistanului, Mohammed Zahir Shah În urma acestor negocieri, au fost semnate tratate bilaterale "Cu privire la prietenie, cooperare și asistență reciprocă", care au întărit serios poziția URSS în această regiune asiatică importantă din punct de vedere strategic Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Conceptul de "coexistență pașnică" și criza din lagărul socialist ( ) a) Doctrinele "coexistenței pașnice" și un nou "proces revoluționar" În februarie , a avut loc cel de-al XX-lea Congres al PCUS, care a dat un start puternic criticii la adresa "cultului stalinist al personalității" și a proclamat un nou curs de "coexistență pașnică" a statelor cu sisteme sociale diferite, care avea un caracter extrem de ambiguu efect asupra poziţiei de politică externă a URSS Potrivit unor autori (A Bogaturov, V Averkov, M Narinsky), deciziile congresului au devenit un stimulent excelent pentru actualizarea întregii doctrine a politicii externe sovietice, la baza căreia a fost ideea "coexistenței pașnice" , în consonanță cu "principiile leniniste ale politicii externe" prevăzute în celebrul Decret "Despre pace", și cu principiile budiste "Pancha Shila", care au devenit baza programului politic al Conferinței de la Bandung ( ), care a pus fundament pentru "mișcarea nealiniată" Totuși, potrivit oponenților lor (S Kara-Murza, Yu Jukov, Yu Emelyanov), deciziile luate la Congresul XX au avut un efect redus asupra schimbării doctrinei de politică externă a URSS, dar au avut un impact extrem de negativ asupra autoritatea țării noastre, a dus la scindarea în clasa muncitoare internațională și în mișcarea comunistă, dezacorduri în lagărul socialist și, de asemenea, a devenit unul dintre elementele principale ale războiului psihologic împotriva URSS Între timp, potrivit mai multor autori moderni (A Bogaturov, V Averkov, M Narinsky), principiul "coexistenței pașnice" în interpretarea lui Hrușciov nu era o simplă reproducere a ideilor lui Lenin, deoarece conținea o serie de inovații importante :) Noua platformă a politicii externe a URSS a consolidat respingerea fostei teze staliniste despre inevitabilitatea unui nou război mondial Dimpotrivă, accentul s-a mutat pe posibilitatea unei perioade lungi de dezvoltare internațională, care probabil s-ar caracteriza prin absența unor războaie majore fie între țările socialiste și capitaliste, fie între țările capitaliste înseși) În interpretarea lui Hrușciov, principiul "coexistenței pașnice" prevedea un accent puternic pe continuarea luptei ideologice împotriva imperialismului Mai mult, acest principiu însuși a început să fie interpretat ca "o formă specifică de luptă de clasă la scară globală", care va combina atât cooperarea pașnică cu imperialismul în economie, cât și dialogul politic în chestiuni de menținere a păcii și detenției, și în același timp timp o luptă fără compromisuri de idei, adică susținerea integrală a avantajelor evidente ale "modului socialist de viață" și a altor realizări economice și sociale ale "sistemului socialist mondial") Însuși principiul "coexistenței pașnice" nu a

anulat dogma marxist-leninistă despre "moartea inevitabilă a capitalismului" și viitorul "triumf al comunismului în întreaga lume" Mai mult, platforma sovietică de politică externă a rezolvat această contradicție între ideea cooperării pașnice cu imperialismul și teza "doarului său istoric" prin postulatul "agravării continue a contradicțiilor interne" a societăților capitaliste și a "viciilor organice" ale acestora " Capitalismul ca sistem social și element al relațiilor internaționale, Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - urma să dispară din cauza autodistrugerii sale naturale, a cărei cauză urma să fie contradicțiile sale interne de clasă inerente dintre masele proletare și elita politică și economică burgheză a acestor țări Astfel, sarcina principală a Uniunii Sovietice nu a fost în lupta armată împotriva sistemului social care i se opune, ci în competiția pașnică, economică cu acesta și în demonstrarea avantajelor modului de viață sovietic și a unui sistem economic just În anii următori, platforma "coexistenței pașnice" a fost dezvoltată și completată de o serie de prevederi importante, care au fost rezumate în noul Program al PCUS, adoptat în octombrie la Congresul XXII al PCUS De acum înainte, teoria politicii externe a URSS s-a "îmbogățit" cu două prevederi importante:) teza conform căreia conținutul procesului istoric modern a început să fie determinat de trecerea majorității țărilor și popoarelor lumii de la capitalism și formele precapitaliste de mod de viață direct către socialism) teza celor "trei forțe revoluționare" ale modernității: a) sistemul mondial al socialismului, b) mișcarea de eliberare națională a popoarelor din fostele țări coloniale și dependente și c) mișcarea muncitorească și comunistă a state capitaliste dezvoltate, care au fost proclamate oficial aliate ale URSS pe arena internațională Astfel, doctrina de politică externă sovietică, în principiu, nu a abandonat ideea unui "proces revoluționar mondial" neîntrerupt Cu toate acestea, acum accentul a fost mutat pe dezvoltarea altor transformări, relativ pașnice și nu neapărat revoluționare, ale capitalismului în socialism Desigur, instabilitatea în lume a fost percepută de conducerea sovietică ca parte integrantă a relațiilor internaționale În același timp, atitudinea față de ea, chiar și în manifestările sale revoluționare, ca normă a relațiilor internaționale în teorie, nu exclude dorința URSS de a menține în practică stabilitatea internațională, dacă această stabilitate răspundea intereselor sovietice Principiile de bază ale demersului URSS în relațiile cu toate țările occidentale și, mai ales, cu Statele Unite au fost:) evitarea confruntării directe, cu excepția cazurilor de atac direct asupra teritoriului URSS sau al țărilor din Pactul de la Varșovia;) refuzul de a escalada conflictele regionale care ar putea escalada într-un conflict general cu Statele Unite și țările NATO;) dialog pe probleme internaționale majore;) întărirea bipolarității ca mijloc principal de asigurare a dominației URSS și SUA în afacerile regionale și în politica mondială în ansamblu b) Criză în lagărul socialist Hotărârile adoptate la cel de-al XX-lea Congres al PCUS, iar apoi Decretul Comitetului Central al PCUS "Cu privire la depășirea cultului personalității lui I V Stalin și consecințele sale" au provocat o largă rezonanță în întreaga lume, inclusiv în țările lagărului socialist Prin urmare, la scurt timp după încheierea congresului, în aprilie , conducerea politică sovietică a făcut un pas important în democratizarea relațiilor sale cu partidele comuniști și muncitorești din alte țări și a desființat Cominform, care era un fel de instrument al dictatului Moscovei în mişcarea comunistă internaţională şi în ţările lagărului socialist Apoi, ca o demonstrație

a hotărârii sale de a-și schimba abordările față de politica externă a țării, în iunie ministrul de externe Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Afacerile URSS V M Molotov și unul dintre principalii ideologi ai noului curs Hrușciov, D T Shepilov Între timp, aceste decizii au provocat o reacție mixtă în alte partide comuniste În primul rând, au fost întâmpinați cu mare anxietate și neîncredere în China, unde în acei ani s-a creat un cult al personalității în jurul figurii liderului comuniștilor chinezi, Mao Zedong Beijingul nu a acceptat de fapt noul curs "revisionist" al lui N S Hrușciov și era foarte suspicios față de încercările sale de a îmbunătăți relațiile cu țările occidentale pe baza doctrinei "coexistenței pașnice" Și mai critică față de noul curs al lui Hrușciov a fost conducerea albaneză condusă de E Hoxha, care nu a acceptat absolut linia Moscovei de a depăși cultul stalinist Mai mult, o iritare ascuțită la Tirana a provocat dorința lui N S Hrușciov să se împace cu I B Tito, pe care autoritățile albaneze îl considerau principalul potențial adversar al regimului lor În această situație, pe baza respingerii generale a noului curs al conducerii sovietice, a început o apropiere rapidă a celor două țări Această scindare în lagărul socialist va deveni în curând și mai acută și va avea ca rezultat nu doar o dispută ideologică între cele trei partide comuniste, ci și o ruptură de facto a relațiilor diplomatice cu China și Albania În multe privințe, vina pentru această desfășurare a evenimentelor o revine numai N S Hrușciov, care, prin comportamentul său sincer slăbănog, a provocat o agravare a conflictului dintre cele trei țări la două reuniuni ale partidelor muncitorești și comuniste din țările socialiste, desfășurate la Moscova în și Între timp, în martie , președintele Poloniei și primul secretar al Comitetului Central al PUWP, Bolesław Bierut, au murit subit la Varșovia Problema alegerii succesorului său în noile condiții politice s-a transformat într-o discuție aprinsă în cadrul partidului de guvernământ despre modalitățile de dezvoltare ulterioară a țării, ceea ce a provocat o criză acută în societatea poloneză însăși Un val de proteste a început să crească rapid aici, iar în iunie au început greve și tulburări violente în Poznan și în alte orașe, multe dintre acestea fiind provocate de clerul catolic local Noul lider al PUWP, Edward Ochab, lipsit de putere suficientă, nu a putut împiedica apariția unei lupte ascuțite în interiorul partidului Prin urmare, în iulie , Plenul Comitetului Central al PUWP s-a întrunit de urgență pentru a discuta situația apărută, la care N A a ajuns brusc fără invitație Bulganin și G K Jukov Cu toate acestea, nu li s-a permis să intre în sala de ședințe a Plenului Comitetului Central, iar majoritatea membrilor acestuia au pariat pe fostul lider al opoziției interne a partidului, Vladislav Gomulka, care a fost reinstalat în partid și ales în central Comitet Cu toate acestea, s-a decis amânarea chestiunii formării de noi organisme de conducere ale partidului până la următorul Plen al Comitetului Central, programat pentru octombrie Între timp, fervoarea național-patriotică a schimbării de la Varșovia a căpătat un clar antisovietic orientare Prin urmare, N S Hrușciov a decis să rezolve situația la fața locului, iar în octombrie , delegația de partid și guvernamentală condusă de el a sosit la Varșovia pentru a participa la următorul Plen al Comitetului Central PUWP Criza a atins un punct culminant când delegației sovietice nu i sa permis din nou să participe la lucrările Plenului Comitetului Central Conducerea sovietică a avut însă prudența de a nu agrava conflictul, mai ales că în timpul primei întâlniri Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - N S Hrușciov și V Gomulka, s-a stabilit un contact personal între cei doi lideri și a

apărut o înțelegere reciprocă completă pe baza unei respingeri comune a stalinismului Liderul sovietic a recunoscut alegerea lui V Gomulka ca prim-secretar al Comitetului Central al PUWP și a fost de acord cu înlăturarea mareșalului K K Rokossovsky din funcția de ministru al apărării al PPR și din organele de conducere ale Comitetului Central al PUWP La scurt timp după evenimentele din Polonia, a izbucnit o criză ungară și mai puternică Preistoria acestei crize a fost următoarea: imediat după moartea lui I V Stalin L P Beria l-a ajutat pe un agent de lungă durată al serviciilor speciale sovietice, Imre Nagy, cunoscut în cercurile restrânse sub porecla "Volodya", să devină noul șef al guvernului maghiar Cu toate acestea, în aprilie , profitând de schimbarea puterii în conducerea sovietică și de demisia lui G M Malenkov, liderul comuniștilor maghiari, Matyas Rakosi, a reușit să-l discrediteze pe I Nagy și, acuzându-l de "abatere de la dreapta", a reușit să-l înlăture din funcția de prim-ministru al țării și să-l numească pe candidatul său, cel mai tânăr membru al Biroului Politic al Comitetului Central al VPT, A Hegedyush, în calitate de șef al guvernului Cu toate acestea, s-a dovedit curând că M Rakosi nu a putut să-și păstreze puterea Retragerea Grupului Central al Forțelor Sovietice sub comanda generalului de armată A S Zhadov de pe teritoriul Austriei și Cehoslovaciei, critica deschisă a cultului stalinist din partea conducerii sovietice și discursurile antisovietice din Polonia au provocat o criză în Ungaria însăși Inițial, principala lovitură de critică s-a concentrat doar pe figura lui M Rakosi, împotriva căruia chiar și o serie de ziare comuniste au început să se pronunțe Nemulțumirea maselor față de liderul Partidului Muncitoresc Maghiar (VPT) s-a combinat cu succes cu cursul deschis antisemit al opoziției, care a fost susținută de majoritatea populației indigene a țării În această situație, conducerea politică sovietică a "recomandat" cu foarte multă tărie tovarășilor maghiari să întărească cadrele HTP cu etnicii maghiari, iar în iulie a avut loc Plenul Comitetului Central al HTP, la care A I Mikoyan M Rakosi a fost demis din funcția de secretar general al Comitetului Central al VPT și locul său a fost luat de ministrul Securității Statului Erne Gero (Cântăreț), care, însă, nu a putut întoarce valul în țară La începutul lunii octombrie , în capitală a avut loc o ceremonie de reînhumare a rămășițelor fostului ministru de externe și membru al Biroului Politic al VPT, Laszlo Raik, care a fost executat în în anii represiunilor politice dezlănțuite în tara de regimul lui M Rakosi Acest eveniment s-a transformat imediat în puternice proteste antiguvernamentale care cer revenirea lui I Nagy, popular în rândul poporului, în funcția de prim-ministru Situația din țară a început să se dezvolte atât de rapid încât deja la octombrie , cu o zi înainte de demisia sa, A Hegediush, sub presiunea ambasadorului sovietic Yu V Andropov a trimis Moscovei un apel pentru asistență militară guvernului maghiar în reprimarea rebeliunii antisovietice, care deja se transformase într-o confruntare sângeroasă între părți În dimineața zilei de octombrie , din ordinul șefului Statului Major General al Forțelor Armate ale URSS, mareșalul V D Sokolovsky, a început implementarea planului "Wave" și părți din Corpul special al generalului locotenent P N Lașcenko, care a preluat controlul asupra tuturor obiectelor cele mai importante ale capitalei Dar acest lucru nu a făcut decât să alimenteze situația din oraș și a dus la o escaladare a conflictului Pentru a dezamorsa cumva această situație, I Nagy a fost prezentat de urgență în organele de conducere ale HTP și a fost numit din nou prim-ministru al țării Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - A doua zi, la Budapesta au ajuns membri ai Prezidiului

Comitetului Central al PCUS M A Suslov și A I Mikoyan, care l-a forțat pe E Gera să demisioneze și să cedeze postul de secretar general al Comitetului Central al HTP lui Janos Kadar, care a devenit și el o victimă a represiunii politice Situația a continuat însă să se agraveze, în capitală și în alte orașe ale țării au fost tot mai multe focare de ciocniri armate deschise În multe locuri au început masacrele împotriva comuniștilor și a personalului de securitate, care au fost trimiși de fasciștii maghiari neterminați, dar poliția și armata maghiară au fost complet demoralizate și inactive În efortul de a recâștiga controlul asupra situației, noii lideri ai țării au încercat să se împace cu opoziția anticomunistă, iar la octombrie , premierul I Nagy a format un nou guvern de coaliție Pe octombrie, părțile în conflict au semnat un acord de încetare a focului, iar pe octombrie, toate trupele sovietice au fost retrase din Budapesta În același timp, s-a decis dizolvarea VPT-ului prăbușit și crearea unui nou Partid Muncitoresc Socialist Maghiar (HSWP), condus de J Kadar Cu toate acestea, nu a fost posibilă stabilizarea situației din țară, deoarece în tabăra opoziției se maturizase un plan de lovitură de stat antisovietică, care a fost susținut de schimbătorul I Nagy După părerea eronată a mai multor autori moderni (A Bogaturov, V Averkov, R Pikhoya), țările occidentale nu aveau nicio intenție să se amestece în evenimentele maghiare, deoarece odată cu creșterea crizei din Ungaria, s-a produs o creștere rapidă escaladarea conflictului din Orientul Mijlociu, al cărui rezultat a fost pentru Occident mai important decât evoluția situației din Ungaria, care în mod tacit a fost recunoscută de multă vreme ca parte a "zonei de influență sovietice" Cu toate acestea, această afirmație este respinsă destul de rezonabil de un număr de oponenți ai lor (O Filimonov), care atrag atenția asupra faptului că:) neamestecul în evenimentele maghiare a contrazis însăși doctrina americană de "respingere a comunismului";) administrația americană a sprijinit activ o serie de organizații fasciste maghiare neterminate - "Sword and Cross", "White Guard", "Division Botond", "Blood Pact" și altele, precum și activitățile în mod deschis inflamatorii ale clericului catolic maghiar; care în zilele rebeliunii conduse de cardinalul J Mindszenty;) Directorul CIA A Dulles a autorizat o serie de operațiuni speciale sub numele de cod "Focus" pentru a ajuta toate forțele antiguvernamentale;) Radio Europa Liberă a lansat o puternică propagandă antisovietică și a răspândit informații false că țările occidentale erau pe cale să vină în ajutorul opoziției maghiare, așa că trebuie să continuăm lupta noastră "safară" împotriva regimului comunist pro-sovietic de la Budapesta Între timp, în conducerea sovietică de vârf, sub influența lui Yu V Andropov și președintele KGB al URSS I A Serov, a prevalat punctul de vedere că evenimentele maghiare au fost o adevărată "contrarevoluție", iar I Nagy a fost lichidatorul puterii sovietice în țară Această evaluare a evenimentelor din Ungaria și-a găsit curând confirmarea vizibilă când, la noiembrie , I Nagy l-a informat pe secretarul general al ONU D Hammarskjöld despre intenția Ungariei de a se retrage din Pactul de la Varșovia și de a declara neutralitatea, urmând exemplul Austriei vecine De ceva vreme la Moscova se luase deja decizia de a înăbuși cu forța răscoala maghiară, iar mareșalul I S Konev cu un plan de operațiuni militare specifice conform codului Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - numele "Vârtej" Totodată, în suburbiile Budapestei, la ordinul generalului de armată I A A fost arestată Serov, o delegație a guvernului maghiar, condusă de noul ministru al Apărării, generalul-maior P Maleter, care a ajuns la baza militară sovietică pentru a negocia retragerea completă a trupelor

sovietice din Ungaria La noiembrie , trupele sovietice aflate sub comanda mareșalului I S Konev a lansat Operațiunea Vârtej și a intrat curând în Budapesta, unde în aceeași zi a fost anunțată crearea Guvernului Revoluționar Muncitoresc și Țărănesc din Ungaria, condus de J Kadar, care a trimis o cerere conducerii sovietice de asistență în luptă împotriva reacției fasciste Două zile mai târziu, guvernul lui J Kadar a sosit la Budapesta și, cu sprijinul trupelor sovietice, a stabilit rapid controlul în capitală, apoi în toată țara I Nagy s-a refugiat în ambasada iugoslavă, dar după trei săptămâni, după ce a primit garanții de siguranță personală, a părăsit-o După aceea, a fost imediat arestat, iar apoi, în iunie , spânzurat împreună cu P Mehlert de un tribunal militar pentru pregătirea unei revolte militare în țară În istoriografia modernă, există două puncte de vedere opuse în aprecierea evenimentelor maghiare Autorii liberali (A Yakovlev, R Medvedev, R Pikhoya) încă de pe vremea "perestroikei lui Gorbaciov" au încercat complet nefondat să demonstreze că aceste evenimente sângeroase au fost o "răscoală a poporului maghiar" și o "revoluție maghiară" împotriva regimului totalitar și ocupația sovietică Oponenții lor moderni (O Filimonov, V Gavrilov) susțin că, în istoriografia sovietică, evenimentele maghiare au fost apreciate pe bună dreptate ca fiind o revoltă anti-sovietică contrarevoluționară a defavoraților fasciști, care a fost susținută activ de administrația americană și de serviciile sale speciale Criza de la Suez și consecințele sale internaționale (-) În iulie , noul președinte al Egiptului, Gamal Abdel Nasser, a promulgat un decret privind naționalizarea "Companiei Canalului Suez" franco-britanic, care a stârnit o reacție puternică la Londra și Paris Puterile occidentale, revoltate de acest comportament al conducerii egiptene, au început să pregătească o intervenție armată împotriva Egiptului Cercurile conducătoare ale Israelului au decis să folosească situația apărută, care erau bine conștienți de faptul că una dintre prevederile cheie ale programului naționalismului arab era eliminarea statului lor Pe baza acestor considerații practice, guvernul israelian al lui D Ben-Gurion s-a oferit să participe la intervenția britanică-franceză și deja la sfârșitul lunii octombrie a fost semnat un protocol secret privind o alianță militară a celor trei țări În dimineața devreme a zilei de octombrie , armata israeliană sub comanda generalului M Dayan a lansat planul Kadesh și a invadat Egiptul Aceasta a fost urmată imediat de un ultimatum anglo-francez complet cinic, care cerea ca ambele părți ale conflictului să înceteze imediat ostilitățile și să-și retragă trupele la zece mile de Canalul Suez Israelul, acceptând oficial acest ultimatum, a continuat ofensiva trupelor sale și două zile mai târziu a capturat întreaga Peninsula Sinai și Fâșia Gaza Cu toate acestea, Egiptul a respins categoric acest ultimatum, iar pe octombrie Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Apropo, forțele expediționare ale Puterilor Aliate au început operațiuni militare împotriva armatei egiptene, încercând să captureze întreaga zonă a Canalului Suez Dar, în mod destul de neașteptat, au întâmpinat rezistența încăpățânată a trupelor egiptene și a populației orașelor înseși, unde au început lupte grele de stradă În aceeași zi, situația din Egipt a fost adusă în discuție de către Consiliul de Securitate al ONU, însă reprezentanții britanici și francezi, folosindu-și dreptul de veto legitim, au blocat adoptarea a două proiecte de rezoluție propuse de partea americană și sovietică Apoi, la noiembrie , și-a început lucrările o sesiune de urgență a Adunării Generale a ONU, la care a fost adoptată cu majoritate de voturi o rezoluție privind situația din zona de conflict Acest document prevedea încetarea imediată a focului

în zona Canalului Suez, retragerea tuturor trupelor ocupante la liniile lor de plecare, crearea forțelor armate de urgență ONU și intrarea acestora pe teritoriul egiptean Cu toate acestea, în ciuda acestei rezoluții, trupele britanice-franceze au continuat să lupte în zona de conflict În această situație, la noiembrie , guvernul sovietic a trimis note ultimatum guvernelor Marii Britanii, Franței și Israelului, în care își declarau deplina hotărâre de a "folosi forța și zdrobi agresorii" dacă ostilitățile împotriva Egiptului nu au fost imediat oprit În același timp, s-a anunțat că ambasadorul sovietic A N a fost rechemat de la Tel Aviv Abramov și-a exprimat dorința părții americane de a lua măsuri comune pentru a opri agresiunea împotriva Egiptului De asemenea, administrația americană a condamnat cu fermitate acțiunile Parisului și Londrei, deoarece:) această agresiune a fost pregătită și efectuată fără știrea Washingtonului și a altor aliați NATO, ceea ce a încălcat datoria aliată a acestor puteri față de ceilalți membri ai alianței;) administrația americană a fost în general sceptică cu privire la manevrele militare ale aliaților săi europeni, considerându-le rămășițe ale vechilor ambiții coloniale;) Washingtonul a căutat să obțină cât mai mulți parteneri în rândul statelor arabe din regiunea Orientului Mijlociu și, întrucât toți au condamnat agresiunea împotriva Egiptului, Statele Unite nu au riscat să fie în tabăra inamicilor lor;) Statele Unite se temeau în mod rezonabil că agresiunea împotriva Egiptului va oferi Uniunii Sovietice o scuză pentru a interveni în Orientul Mijlociu, unde până acum prezența sovietică era foarte nesemnificativă Cu toate acestea, Washington s-a opus ferm propunerilor Moscovei de a lua măsuri concertate în Orientul Mijlociu și i-a avertizat pe reprezentanții sovietici cu privire la atitudinea sa negativă față de ideea de a trimite voluntari și experți militari sovietici în regiune În același timp, administrația americană, prin canalele sale diplomatice, a condamnat Franța și Marea Britanie pentru acțiunile lor și a amenințat că le va întrerupe toate livrările de petrol dacă nu se găsește un compromis În fața unei puternice presiuni externe, în - noiembrie , guvernele britanic și francez și-au declarat hotărârea de a respecta rezoluția Adunării Generale a ONU și au încetat ostilitățile în Egipt În termen de o lună, Forța Expediționară Franco-Britanică a fost retrasă din țară, iar în martie , Peninsula Sinai și Fâșia Gaza au părăsit trupele israeliene Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Criza de la Suez a avut consecințe de amploare asupra dezvoltării întregului sistem de relații internaționale, întrucât:) conducerea egipteană s-a mutat în cele din urmă în tabăra aliaților politici și militari ai URSS;) Uniunea Sovietică și-a întărit semnificativ pozițiile în Orientul Mijlociu și și-a ridicat autoritatea în practic toate statele arabe;) Administrația americană, temându-se de întărirea în continuare a influenței URSS în această regiune petrolieră importantă din punct de vedere strategic a lumii, în ianuarie a elaborat și a adoptat urgent un program special de întărire a legăturilor sale cu puterile arabe, numit " Doctrina Eisenhower", care era în întregime în conformitate cu doctrina generală de politică externă a "respingerii comunismului" Politica externă a URSS în regiunea Asia-Pacific a) Relațiile cu Japonia După încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, relațiile diplomatice dintre Moscova și Tokyo nu au fost niciodată restabilite, deoarece din cauza intrigilor diplomaților americani, partea sovietică nu a semnat Tratatul de pace de la San Francisco URSS deținea de facto Sahalinul de Sud și Insulele Kurile, drepturi cărora japonezii le-au refuzat tocmai în baza acestui acord, dar oficial partea japoneză nu a recunoscut intrarea acestor

teritorii în URSS în niciunul dintre documente Mai mult, după , guvernul japonez al lui S Yoshida, la sugestia și cu sprijinul activ al administrației americane, a început să conteste dreptul părții sovietice de a deține patru insule în partea de sud a lanțului Kuril - Khabomai, Shikotan, Kunashir și Iturup pe motiv că din punct de vedere geografic aceste insule nu au aparținut niciodată crestei Kuril În sprijinul poziției sale, partea japoneză a făcut referire la tratatele de frontieră ruso-japoneze încheiate în și Administrația republicană, în primul rând secretarul său de stat J Dulles, a susținut cu fermitate toate revendicările japoneze asupra acestor insule Mai mult, dorind în orice mod posibil să perturbe procesul de normalizare a relațiilor sovieto-japoneze, strategii americani au cerut constant ca Tokyo să-și înăsprească la maximum revendicările privind problema teritorială J Dulles chiar a afirmat că, dacă Japonia se va conforma și va fi de acord cu intrarea celor patru insule în URSS, atunci și Statele Unite se vor considera îndreptățite să ocupe pe termen nelimitat arhipelagul japonez Okinawa, a cărui prezență militară temporară a fost asigurată de Tratatul de la San Francisco Chiar la Tokyo, ei doreau să îmbunătățească relațiile cu Moscova, dar le era frică să realizeze acest lucru cu prețul înrăutățirii relațiilor cu Statele Unite, cu riscul de a pierde șansa revenirii Okinawai Prin urmare, negocierile sovieto-japoneze privind restabilirea relațiilor diplomatice au durat aproximativ doi ani și s-au încheiat abia în octombrie cu semnarea unei Declarații comune În conformitate cu această Declarație, starea de război între țări a fost încheiată și relațiile diplomatice normale au fost restabilite Mai mult, URSS a fost de acord să susțină cererea Japoniei de a deveni membru al ONU, iar ambele părți au convenit să continue negocierile pentru un tratat de pace Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - În același timp, una dintre clauzele Declarației stabilea că "Uniunea Sovietică, ținând cont de interesele statului japonez, este de acord cu transferul insulelor Habomai și Shikotan către acesta, cu condiția ca transferul efectiv acestor insule se va face după încheierea unui tratat de pace între cele două țări" Până la începutul anilor conducerea sovietică spera că, datorită puternicelor sentimente antiamericane ale unei părți a elitei politice nipone, după expirarea "Tratatului de Securitate" japonez-american semnat în , Tokyo va deveni unul dintre statele neutre, care va să creeze o bază bună pentru încheierea unui tratat de pace între cele două țări Cu toate acestea, în ianuarie , guvernul japonez al lui I Kishi a încheiat un nou "Tratat de Securitate" cu Statele Unite, care a prelungit alianța japoneza-americană pentru încă douăzeci de ani În această situație, la mijlocul lui ianuarie , guvernul sovietic a trimis așa-numitul "Memorandum de înțelegere" la Tokyo, în care a informat partea japoneză de refuzul său de a transfera insulele Habomai și Shikotan către aceasta pe motiv că noul tratat japonez-american a subminat statutul suveran al Japoniei și o păstrează ca bază militară terță b) Relaţiile cu China După cel de-al XX-lea Congres al PCUS, în mișcarea comunistă mondială au apărut neînțelegeri destul de mari, care urmau să fie depășite de Conferința reprezentanților Partidelor Comuniști și Muncitorilor, desfășurată la Moscova în noiembrie Această Conferință a marcat începutul unei nouă formă de lucru comun a partidelor înrudite, pentru care au ajuns lideri aproape toate partidele comuniste din lume, inclusiv liderul PCC Mao Zedong Discursurile și discuțiile care au avut loc la Kremlin nu au fost acoperite în presa de partid sovietic și abia după încheierea Întâlnirii au fost publicate Declarația finală și Manifestul pentru

pace, în care toate deciziile celui de-al XX-lea Congres al PCUS au fost pe deplin aprobate, inclusiv cele privind critica la adresa "cultului stalinist" În același timp, era bine cunoscut faptul că, la această ședință, președintele Mao, susținut de liderii mai multor partide comuniste, în primul rând Kim Il Sung, E Hoxha și D Aidit, a criticat aspru "revizionismul" lui Hrușciov și a cerut liderii altor partide comuniste să nu se teamă de "al treilea război mondial" care va pune capăt imperialismului mondial Cu toate acestea, N S Hrușciov a reușit totuși să ducă tezele sovietice la conferință, iar chinezii, dorind să păstreze mitul unității lagărului socialist și al mișcării comuniste și muncitorești mondiale, au fost de acord să semneze declarația finală, cu multe puncte din care nu au fost de acord Între timp, deja la începutul anului , a început în China notoriul "Marele Salt înainte", care a copiat în multe privințe cursul stalinist al politicii "Marele Salt înainte" Conducerea politică sovietică, în primul rând, N S Hrușciov, a fost extrem de sceptic față de noul curs politic al conducerii chineze, temându-se că acesta va duce țara la instabilitate economică, represiuni politice masive și agravarea situației generale din regiunea Orientului Îndepărtat Între timp, în primăvara lui , relațiile dintre RPC și Kuomintang Taiwan au devenit extrem de agravate, ceea ce amenința să se dezvolte într-un nou focar de tensiuni internaționale În această situaţie, în august , N S Hrușciov a făcut un scurt Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - o vizită temporară la Beijing, unde a avut mai multe întâlniri personale cu Mao Zedong Mai târziu s-a știut că, în timpul acestor negocieri, Mao a insistat cu tărie asupra creșterii asistenței sovietice în crearea armelor de rachete nucleare chineze, dar liderul sovietic a susținut orice promisiuni specifice față de partea chineză în acest sens În septembrie , imediat după finalizarea vizitei sale în SUA, N S Hrușciov a vizitat din nou Beijingul pentru a lua parte la sărbătorile cu ocazia celei de-a -a aniversări de la înființarea RPC De data aceasta, întâlnirea cu Mao Zedong, Liu Shaoqi și alți lideri chinezi a avut loc într-o atmosferă și mai rece, întrucât tovarășii chinezi, sincer, nu și-au ascuns nemulțumirea evidentă față de recenta vizită a lui N S Hrușciov către Washington și încercările sale de a începe o politică de detenție cu imperialiștii americani Între timp, la sfârșitul anului , a apărut un conflict ascuțit la graniță între India și China Liderii de la Beijing se așteptau ca URSS să fie automat de partea lor în acest conflict, întrucât China era o țară socialistă Cu toate acestea, conducerea sovietică a preferat să ia o poziție neutră în conflictul chino-indian, deși a fost atunci, răspunzând propunerii lui J Nehru, N S Hrușciov a trimis o delegație a partidului sovietic și a guvernului la Delhi, formată din K E Voroshilov, F R Kozlova și E A Furtseva Apoi, în februarie , în drum spre Indonezia, unde urma să aibă loc vizita de stat a delegaţiei sovietice, N S Hrușciov s-a oprit în Delhi și din nou, deja de două ori, sa întâlnit cu J Nehru Desigur, toți acești pași demonstrativi ai conducerii sovietice au stârnit o respingere ascuțită la Beijing, iar în aprilie Mao Zedong a respins propunerea părții sovietice de a vizita URSS pentru recreere și negocieri Mai mult, în articolele publicate cu ocazia jubileului Lenin, inclusiv în lucrarea lui Mao Zedong "Pentru leninism!", presa de partid chineză a fost supusă unor critici extrem de aspre o serie de prevederi ale Declarației Conferinței Partidelor Comuniste din referitoare la cultul personalității I V Stalin În iunie , Comitetul Central al PCUS a trimis o "Notă de informare" tuturor partidelor comuniste, care critica opiniile teoretice și pretențiile conducerii PCC pentru un rol și o

poziție deosebită în mișcarea comunistă mondială La rândul său, Comitetul Central al PCC a trimis "Scrisoarea" sa către Partidele Comuniste, criticând aspru poziția "revizionistă" a Comitetului Central al PCUS Discuția interpartide a afectat și relațiile interstatale ale celor două țări, iar deja în iulie guvernul sovietic a retras toți specialiștii sovietici din RPC, ceea ce a avut un impact extrem de negativ asupra situației generale din țară din cauza eșecului efectiv al politica Marelui Salt înainte În octombrie , a avut loc următoarea întâlnire de la Moscova a reprezentanților partidelor comuniști și muncitorești, la care delegația chineză condusă de Liu Shaoqi și Deng Xiaoping a cerut ca referirea la semnificația istorică a celui de-al -lea Congres al PCUS să fie exclusă din toate documente Acest demers al reprezentanților chinezi a fost respins de toți participanții la întâlnire, iar aceștia au fost nevoiți să semneze Declarația finală adoptată la finalul ședinței Mai mult, delegația CPC a făcut turul URSS și a fost primită de mai multe ori de N S Hrușciov, însă, aceste contacte s-au dovedit a fi "ultima rândunică" a relațiilor de bună vecinătate sovieto-chineze Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Relațiile sovieto-americane și a doua criză de la Berlin (-) Determinarea conducerii sovietice în timpul crizei de la Suez de a lansa o lovitură preventivă împotriva puterilor europene a înspăimântat serios partea adversă și, deja în decembrie , Consiliul NATO a aprobat o nouă strategie pentru alianță Componentele acestei strategii au fost:) decizia de a crea mari formațiuni militare terestre pe continentul european, capabile să rețină o ipotetică lovitură a URSS;) limitarea doctrinei "impactului masiv" și a deciziei privind imposibilitatea utilizării armelor nucleare în conflicte militare locale la scară mică În același timp, americanii și-au înghețat participarea la negocierile cu partea sovietică privind limitarea testelor nucleare, despre care conducerea sovietică a vorbit la Conferința de la Geneva din iulie și au început să încline spre ideea de a acorda dreptul aliaților europeni NATO pentru a avea acces la arme nucleare americane în circumstanțe de urgență În iulie , Uniunea Sovietică a testat cu succes o rachetă balistică intercontinentală (ICBM), care a pus capăt complet fostei invulnerabilitati strategice a Statelor Unite În această situație, aliații europeni au devenit din ce în ce mai insistenți în a cere de la Washington o creștere a asistenței militar-tehnologice din partea Statelor Unite, ceea ce, în principiu, era în interesul americanilor înșiși în regiunea europeană Administrația președintelui D Eisenhower a considerat oportun să-i ajute pe europeni să-și creeze propriile arme nucleare, astfel încât aliații Washingtonului să poată forma un potențial "european" de confruntare nucleară cu URSS și să ușureze povara Statelor Unite în crearea și întreținerea dintre aceste arme Deja în decembrie , Consiliul NATO a luat o decizie importantă de a disloca rachete strategice americane cu rază medie de acțiune Skyblore, Thor și Jupiter pe teritoriul Marii Britanii, Italiei și Turciei Firește, acești pași ai administrației americane au fost percepuți la Moscova ca un pas către "armamentul nuclear" al Germaniei de Vest, iar partea sovietică a cerut excluderea FRG din numărul statelor membre NATO pe al căror teritoriu ar putea fi dislocate arme nucleare În același timp, conducerea sovietică a dat un răspuns asimetric și în ianuarie a anunțat o reducere a dimensiunii forțelor armate sovietice cu de oameni, care a fost asociată atât cu costurile ridicate ale întreținerii armatei în sine, cât și cu o regândire de către Conducerea sovietică a importanței forțelor armate convenționale și a armelor în

strategia militară a țării Apoi, în februarie , N S Hrușciov a propus convocarea unei conferințe a patru mari puteri și reconsiderarea statutului Berlinului de Vest, declarându-l oraș liber demilitarizat Cu toate acestea, acești pași nu au fost apreciați de partea adversă, iar în martie , cancelarul K Adenauer a reușit să convingă Bundestagul vest-german să ratifice un acord privind desfășurarea încărcăturilor nucleare americane pe teritoriul RFG URSS a considerat această decizie ca un pas către înarmarea nucleară a Germaniei de Vest, iar în mai a avut loc la Moscova o reuniune a țărilor participante la Pactul de la Varșovia, la care s-a convenit asupra tacticilor acțiunilor în problema germană În iulie , RDG a venit cu o propunere de a încheia un tratat de pace cu RFG, Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - zhannom în conformitate cu ideea sovietică a refuzului ambelor state germane de a deține arme nucleare Cu toate acestea, partea occidentală, privind această propunere ca pe o manifestare a "slăbiciunii" Moscovei, nu a reacționat în niciun fel la această propunere Apoi, la sfârșitul lunii noiembrie , guvernul sovietic a trimis o notă destul de dură guvernelor SUA, Marii Britanii și Franței, care conținea o cerere în termen de șase luni, adică până la sfârșitul lunii mai , să încheie o tratat de pace cu RDG și recunoașterea celui de-al doilea stat german ca un dejure În caz contrar, conducerea sovietică a amenințat că va semna un tratat de pace separat cu RDG și va transfera guvernului său întreaga responsabilitate pentru asigurarea statutului special al întregului Berlin și garantarea accesului puterilor occidentale în partea de vest a orașului În literatura istorică, această notă din noiembrie a fost numită "Ultimatumul lui Hrușciov", care, după o serie de autori (A Filitov, F Novik, M Narinsky), a marcat începutul celei de-a doua crize de la Berlin, care a durat până în sfârșitul anului Totuși, potrivit altor autori (A Bogaturov, V Averkov), tensiunea din jurul Berlinului de Vest a persistat în toți acești ani, așa că nu există niciun motiv pentru a aplica termenul de "criză" întregului, aproape trei perioada anului acestei confruntări Cu toate acestea, natura dură de ultimatum a "Notei din noiembrie" a fost dezavuată în curând chiar de conducerea sovietică, iar în ianuarie a arătat clar că nu a insistat să rezolve problema germană în intervalul de timp specificat inițial Acest comportament al părții sovietice a fost o ilustrare excelentă a unei noi trăsături caracteristice a diplomației sovietice, care s-a format sub influența directă a lui N S Hrușciov: mai întâi, acționează "din poziție de forță" și exercită presiune psihologică asupra adversarului, iar apoi, în cazul în care refuză propunerile sovietice, oferă-i o formulă de compromis relativ blândă Experiența istorică a arătat clar că astfel de tactici nu au fost în niciun caz întotdeauna fructuoase, dar tocmai această tactică a fost pusă în practică de N S Hrușciov și miniștrii săi de externe La început, această funcție a fost deținută de favoritul lui Hrușciov de atunci, D T Shepilov, care a fost în funcția de ministru de doar opt luni, și a plecat în februarie cu o promovare la postul de secretar al Comitetului Central, din care a zburat cu furie deja în iunie , după înfrângerea "grupul antipartid al lui V M Molotov, G M Malenkov, L M Kaganovici" Apoi această poziție a fost luată de diplomatul de carieră A A Gromyko, care a fost ministru al Afacerilor Externe al URSS timp de aproape trei decenii , până în iunie , adică înainte de venirea la putere a M S Gorbaciov Totodată, trebuie menționat că dacă V M Molotov, fiind ministru al Afacerilor Externe, și-a apărat mereu ferm poziția specială pe toate problemele de politică externă, pentru care a plătit efectiv cu postul în iunie , apoi A A Gromyko, care nu a avut nicio greutate și influență politică în

perioada Hrușciov, și-a urmat întotdeauna cursul de politică externă și nu a contrazis acest nebun, care avea o înțelegere destul de slabă a majorității problemelor de politică externă În septembrie , prima vizită oficială din istoria celor două superputeri a fost făcută de un partid sovietic și o delegație guvernamentală condusă de N S Hruşciov în SUA În timpul acestui turneu, în cadrul unei întâlniri personale cu președintele D Eisenhower, liderul sovietic a obținut din partea americană acord de principiu pentru a Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - convocând în mai o conferinţă internaţională la Paris pe tema chestiunii germane Cu toate acestea, Conferința de la Paris, de abia începută, a fost imediat întreruptă, întrucât N S Hrușciov a cerut categoric președintelui D Eisenhower să-și ceară scuze public pentru faptul că avioanele americane de recunoaștere încalcă în mod constant spațiul aerian al URSS Dar președintele american, care a fost susținut de omologul său francez, președintele Charles de Gaulle, în ciuda dovezilor directe ale vinovăției părții americane, inclusiv a avionului spion U- pilotat de F Powers, care tocmai fusese doborât deasupra Uralilor de rachete balistice sovietice, a refuzat să facă acest lucru, iar N S Hrușciov a părăsit Conferința de la Paris Mai mult decât atât, potrivit unui număr de sovietologi (M Tatyu), acest demers al liderului sovietic a avut loc contrar dorinței sale personale și sub presiunea puternică din partea membrilor delegației sovietice, inclusiv a ministrului Afacerilor Externe A A Gromyko și ministrul apărării, mareșalul R Ya Malinovsky În aprilie N S Hrușciov a înaintat un nou ultimatum asupra chestiunii de la Berlin, anunțând că URSS va semna un tratat de pace cu RDG înainte de sfârșitul anului și îi va transfera puterea deplină asupra părții de est a Berlinului Cu toate acestea, curând și-a înmuiat din nou poziția anterioară și a invitat noua administrație americană, condusă de președintele democrat John F Kennedy, să revină la discuția despre problema germană, iar în iunie a avut loc un nou summit la Viena, capitala Austria În literatura istorică modernă (S Rogov, A Fursenko, M Tatyu), este general acceptat că la negocierile de la Viena, N S Hrușciov și-a subestimat clar partenerul american și, considerându-l prea tânăr și un politician slab, a dat dovadă de polemici inutile și a ratat șansa de a se apropia de un compromis asupra problemei germane În special, liderul sovietic a ridicat din nou problema semnării unui tratat de pace cu Germania cu includerea unor articole care interzic desfășurarea armelor nucleare pe întreg teritoriul său În același timp, părții americane i s-a spus că URSS consideră că tot Berlinul este teritoriul RDG și nu vede niciun motiv pentru a menține un statut special în partea de vest a orașului În principiu, poziția Moscovei în tot ceea ce nu privea statutul Berlinului de Vest corespundea pe deplin noilor dispoziții din conducerea americană Dar chiar tonul lui N S Hrușciov a fost în mod clar sfidător față de partea americană, deoarece liderul sovietic a amenințat că va refuza să garanteze drepturile puterilor occidentale din Berlinul de Vest În această situație, J Kennedy a decis și el să dea dovadă de fermitate și a declarat că, dacă va fi necesar, Statele Unite își vor apăra interesele în Berlinul de Vest prin forța armelor Un astfel de schimb direct de amenințări ascunse și o conversație atât de ascuțită între liderii celor două țări nu s-au mai întâmplat până acum și, ca urmare, această întâlnire s-a încheiat neconcludent După eșecul discuțiilor de la Viena, în august , Comitetul Politic Consultativ al OMC a cerut conducerii RDG să ia cele mai stricte măsuri împotriva "activităților subversive" din Berlinul de Vest Și la mijlocul lui august , într-o singură noapte, construcția de mult

începută a unui zid de beton de-a lungul granițelor Berlinului de Vest a fost în sfârșit finalizată Accesul în partea de vest a orașului era acum permis doar prin puncte de control, iar autoritățile est-germane și sovietice nu au fost luate măsuri pentru a împiedica accesul reprezentanților europeni la Berlinul de Vest Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Cu toate acestea, la sfârșitul lunii august , ca răspuns la construcția Zidului Berlinului, de-a lungul acestuia au fost dislocate aproximativ o mie de trupe americane și câteva zeci de tancuri și vehicule blindate Și în septembrie-octombrie, grupul militar american din RFG a fost mărit cu de oameni În această situație, nedorind să agraveze și mai mult conflictul, la al XXII-lea Congres al PCUS, N S Hrușciov a anunțat din nou o atenuare a poziției URSS în problema Berlinului și, de fapt, și-a dezavuat "ultimatumul din aprilie" Cu toate acestea, partea americană a continuat să escaladeze situația din jurul Zidului Berlinului până când a izbucnit așa-numitul "incident de la Checkpoint Charlie", care aproape a dus la o ciocnire militară între militarii sovietici și americani Dar, din fericire, acest lucru nu s-a întâmplat, iar tancurile sovietice și americane au fost retrase de pe Zidul Berlinului În istoriografia și jurnalismul liberal modern (A Yakovlev, R Medvedev, L Mlechin), ei încearcă în mod tradițional să prezinte construcția Zidului Berlinului ca un fel de graniță simbolică care a împărțit în cele din urmă lumea într-o "tabără de țări democratice civilizate " condusă de farul democrației americane și "un lagăr de regimuri totalitare socialiste" conduse de "Imperiul Răului" al URSS Deși, după cum au remarcat în mod corect mulți experți (N Pavlov, A Bogaturov, V Averkov), în timpul celei de-a doua crize de la Berlin, toate acțiunile întreprinse de conducerea politică și militară sovietică au avut loc exclusiv în propria "zonă de influență" și nu pot să fie interpretată ca o agresiune sovietică Mai mult decât atât, construcția Zidului Berlinului a provocat o condamnare restrânsă în Occident, iar niciuna dintre țările vest-europene nu a luat măsuri energice în legătură cu acest eveniment De fapt, acțiunile părții sovietice au contribuit la menținerea status quo-ului în problema Berlinului, deși problema germană în sine a rămas nerezolvată, deoarece din vina Statelor Unite nu fusese încă semnat un tratat general de pace cu Germania , iar RDG a rămas o țară de jure nerecunoscută de puterile occidentale Criza din Caraibe și consecințele sale internaționale ( ) În ianuarie , ca urmare a unei lovituri de stat militare din Cuba, regimul urât al dictatorului F Batista a fost răsturnat și guvernul naționaliștilor și radicalilor cubanezi condus de Fidel Castro a venit la putere Administrația americană a reacționat inițial la afirmarea puterii "revoluționarilor" cubanezi fără prea multă ostilitate Noul guvern cubanez s-a abținut până acum de la propaganda activă anti-americană Însă până la sfârșitul anului , dezacordurile dintre Washington și Havana au început să crească ca un bulgăre de zăpadă, pe măsură ce F Castro a lansat represiuni brutale împotriva susținătorilor regimului răsturnat, care s-au transformat în suprimarea oricărei opoziții pro-americane din țară Drept urmare, un flux de refugiați cubanezi s-a revărsat în Statele Unite, care s-au stabilit în statul american Florida, unde, după ce au format o întreagă comunitate de emigranți, au început să influențeze în mod activ opinia publică americană Încercând să influențeze cumva politica Havanei, administrația americană a recurs din nou la sancțiuni economice împotriva Cubei, adăugând embargoului asupra armelor și interdicția de a cumpăra zahăr cubanez Și întrucât zahărul din trestie de zahăr a fost principalul export al Cubei, aceste măsuri au afectat economia cubaneză

Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - economie Ca răspuns la aceste acțiuni ale părții americane, la începutul anului , guvernul cubanez a achiziționat un lot mare de arme de la URSS, care a acceptat, de asemenea, să furnizeze Cubei resursele sale energetice, în special țiței În același timp, guvernul cubanez a naționalizat toate rafinăriile de petrol deținute de companii americane Crizele din Orientul Mijlociu și Berlin au deturnat temporar atenția principalelor puteri mondiale de la starea de lucruri din emisfera vestică Cu toate acestea, venirea la putere la Washington a noii administrații a președintelui John F Kennedy a dus la o agravare bruscă a relațiilor dintre SUA și Cuba, din moment ce Partidul Democrat considera că regimul F Castro este represiv, iar democrații, spre deosebire de republicani , au fost întotdeauna foarte sensibili la așa-numita problemă a "protejării persoanei cu drepturi" Având în vedere această împrejurare, emigrația cubaneză, care s-a centrat pe statul Florida cel mai apropiat de Cuba, a început să exercite presiuni destul de severe asupra administrației J Kennedy pentru a o determina să ia toate măsurile pentru răsturnarea regimului lui F Castro Între timp, guvernul cubanez a început să-și întărească legăturile cu Moscova într-un marș forțat, iar deja în decembrie , la New York, la o nouă sesiune a Adunării Generale a ONU, N S Hruşciov şi F Castro Subiectul oficial al negocierilor dintre liderii celor două state a fost problema dezvoltării ulterioare a procesului de decolonizare a țărilor din Asia, Africa și America Latină, care a fost întotdeauna susținut foarte activ de partea sovietică Dar în cadrul unei întâlniri neoficiale a celor doi lideri, chiar în prezența jurnaliștilor, N S Hrușciov a declarat în mod deliberat că, dacă Statele Unite își permiteau să atace Cuba, atunci ca răspuns vor "primi o grămadă de rachete sovietice" Între timp, relațiile interstatale dintre Havana și Washington au devenit atât de ostile încât în ianuarie , după expulzarea diplomaților americani, administrația lui John F Kennedy a rupt relațiile diplomatice cu Cuba Și deja în aprilie , conflictul SUA-Cuban a căpătat caracterul unei confruntări militare dure între cele două țări Cu ajutorul emigranților cubanezi, CIA, care era încă condusă de A Dulles, a încercat să răstoarne regimul urat al lui F Castro prin forța armelor și a dezvoltat o operațiune specială cu numele de cod "Pluto" Cu toate acestea, detașamentele armate de comando cubaneze sosite din Florida au fost învinse de armata revoluționară a Cubei pe coasta golfului Cachinos din zona Playa Giron În ciuda acestui eșec, administrația americană nu avea de gând să abandoneze deloc planurile de răsturnare a regimului F Castro, inclusiv prin mijloace militare Deja în noiembrie , un grup special extins condus de generalul M Taylor și procurorul general R Kennedy a fost creat în cadrul Consiliului de Securitate Națională al SUA pentru a dezvolta un nou plan, cu numele de cod "Mangusta" Acest plan a fost un întreg proiect guvernamental, care a inclus o blocada economică și izolarea politică a Cubei, organizarea activității subversive în țară, planuri teroriste de eliminare a liderilor politici ai Cubei, în primul rând însuși F Castro, și o invazie militară a țării insulă Aceste evenimente au alarmat extrem de mult întreaga conducere cubaneză și a început urgent negocierile cu partea sovietică pentru acordarea Cubei asistență militaro-tehnică Pentru succesul acestor negocieri în decembrie , F Castro pentru prima dată public Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - s-a autointitulat marxist și și-a declarat deplina pregătire pentru a începe construirea socialismului în țară Pentru o cunoaștere mai strânsă cu noua conducere a Cubei și stabilirea unor contacte strânse de lucru, în ianuarie-

februarie , cel mai apropiat asociat al lui Hrușciov, cel mai în vârstă membru al Prezidiului Comitetului Central, Anastas Ivanovich Mikoyan, a vizitat Havana, care a semnat un comerț acord cu F Castro, conform căruia partea sovietică a mărit de mai multe ori ajutorul militar către Cuba, nu numai sub formă de arme convenționale, ci și rachete strategice În acest caz, conform multor autori moderni (A Fursenko, A Naftali, M Tatyu), conducerea sovietică și personal N S Hrușciov a plecat nu atât de la considerentele de protejare a intereselor noului membru al "lagărului socialist", cât de la propriile sale scopuri și obiective geopolitice și strategice Cert este că, după desfășurarea rachetelor balistice americane Jupiter în Turcia, capabile să ajungă în siguranță chiar la Moscova, URSS și-a simțit cu adevărat toată vulnerabilitatea în fața unei amenințări cu rachete din partea Statelor Unite, așa că a fost extrem de important ca Moscova să obțină un punct de sprijin strategic de încredere care i-ar permite să mențină sub țintirea cea mai mare parte a teritoriului SUA La sfârșitul lui mai , imediat după întoarcerea sa din Bulgaria, N S Hrușciov a purtat o conversație într-un cerc restrâns, cu participarea adjunctului său A I Mikoyan, ministrul Afacerilor Externe A A Gromyko și ministrul apărării, mareșalul R Ya Malinovsky, timp în care le-a prezentat ideea sa de a spori prezența militară sovietică în Cuba și de a disloca acolo arme nucleare sovietice A doua zi, la o ședință a Consiliului de Apărare al URSS, majoritatea membrilor săi, în ciuda tuturor obiecțiilor lui A I Mikoyan, susținut de N S Hrușciov și a instruit să înceapă un studiu urgent al acestei probleme Trei zile mai târziu, o delegație a partidului și guvernului sovietic a zburat la Havana, formată dintr-un membru candidat al Prezidiului Comitetului Central, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Uzbekistan Sh R Rashidova, deputat Ministrul Apărării și Comandantul șef al Mareșalului Forțelor Strategice de Rachete S S Biryuzov și șeful Direcției Operaționale Principale a Statului Major General, colonelul general S P Ivanova După o întâlnire cu F Castro, s-a obținut acordul pentru desfășurarea de rachete și s-a decis ca fratele său mai mic, ministrul cubanez al apărării Raul Castro, să zboare la Moscova pentru a clarifica toate detaliile viitoarei operațiuni După ce s-a convenit asupra tuturor problemelor viitoarei operațiuni, s-a decis trimiterea în Cuba a unui contingent limitat de trupe sovietice în număr de peste de militari, cinci divizii ale Forțelor Strategice de Rachete echipate cu R- și R- medii rachete nucleare cu rază de acțiune și instalații S- constând din de rachete balistice Comandamentul general al acestui contingent de trupe a fost încredințat generalului de armată I A Pliev Până în iulie , Direcția Principală de Operațiuni a Statului Major General, sub conducerea deputatului Ministrul Apărării Mareșalul I Kh Bagramyan a dezvoltat o operațiune de acoperire cu numele de cod "Anadyr" și deja la începutul lui august primele nave sovietice au venit în Cuba, iar până în octombrie transferul principalului contingent de trupe sovietice pe "Insula Libertății" a fost complet finalizat Mijloace americane de recunoaștere aeriană - avioanele spion U- au descoperit lansatoare de rachete sovietice abia pe octombrie , iar când examinarea imaginilor obținute a confirmat autenticitatea acestora, președintele John F Kennedy a convocat de urgență o întâlnire secretă a membrilor așa- zisei "Comitetul executiv", Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - care i-a oferit trei soluții posibile la această situație:) distrugeți rachetele sovietice cu lovituri precise;) să conducă o operațiune militară la scară largă în Cuba și) să impună o blocare navală a insulei Președintele Statului

Major Comun (JCS), generalul armatei M Taylor și șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul K Lemay, au propus lansarea unei invazii în Cuba Această idee a fost însă imediat respinsă de președintele John F Kennedy, care s-a temut în mod rezonabil că "chiar dacă trupele sovietice nu ar face pași activi în Cuba, răspunsul va urma imediat la Berlin", ceea ce ar duce la o escaladare inevitabilă a conflictului Prin urmare, la propunerea secretarului american al Apărării, R McNamara, s-a decis să se întreprindă o blocadă navală a Cubei La octombrie , John F Kennedy s-a întâlnit cu ministrul Afacerilor Externe al URSS A A Gromyko și ambasadorul sovietic A F Dobrynin, unde s-au încăpățânat să negat prezența oricăror arme sovietice în Cuba Aceeași poziție fermă a luat-o și colonelul rezident GRU G N Bolshakov, care a avut o lungă perioadă de timp un contact strâns de lucru cu procurorul general al SUA, fratele președintelui Robert Kennedy La octombrie , președintele John F Kennedy, secretarul de stat D Rusk, secretarul apărării R McNamara și alți membri ai Consiliului de Securitate Națională al SUA au votat pentru instituirea unei blocade navale a Cubei Cu toate acestea, conform dreptului internațional, orice blocaj era un act de război, în timp ce desfășurarea de rachete nucleare în Turcia și desfășurarea reciprocă a acelorași rachete în Cuba nu a încălcat niciun acord Astfel, Statele Unite s-au trezit în rolul agresorului care a declanșat războiul În legătură cu această împrejurare, au apărut temeri rezonabile că această acțiune a SUA nu va primi sprijinul întregii comunități mondiale Prin urmare, decizia de a impune o blocada Cubei a fost supusă discuției de către Organizația Statelor Americane (OEA), care, bazându-se pe Pactul de la Rio, a susținut în unanimitate impunerea de sancțiuni împotriva Cubei, dar nu sub forma unei "bloade" ", ci sub forma unei "carantine", ceea ce a însemnat nu o încetare completă a comunicării maritime cu "Insula Libertății", ci doar un obstacol în calea aprovizionării acesteia cu arme În acele zile tulburi dintre N S Hrușciov și J Kennedy au început o corespondență polemică ascuțită, în care fiecare dintre părți a încercat să justifice legitimitatea acțiunilor lor Înțelegând că partea sovietică nu intenționează să se retragă, pe octombrie, John F Kennedy s-a adresat poporului american cu un avertisment cu privire la posibilitatea de a începe un război cu Uniunea Sovietică Forțele armate americane au fost puse în alertă maximă, iar părții sovietice i s-a spus că lansarea oricărei rachete de pe teritoriul Cubei va fi considerată în SUA ca un pretext pentru declanșarea unui război la scară largă În același timp, administrația americană a introdus o "carantină" a tuturor porturilor cubaneze, ceea ce, de fapt, echivala cu declararea unei blocade a insulei Între timp, navele de transport sovietice cu rachete nucleare la bord au continuat să urmeze în direcția porturilor cubaneze Forțele armate ale URSS au fost, de asemenea, puse în alertă maximă, iar orice încercare a forțelor armate americane de a opri navele sovietice putea deveni un pretext pentru începerea unui război A avut loc o contraescaladare a conflictului, iar părțile opuse nu au știut cum să iasă din acest impas Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Pe octombrie, fratele președintelui R Kennedy a vizitat neoficial ambasada sovietică de la Washington, unde, în cursul unor negocieri secrete cu ambasadorul sovietic A F Dobrynin a găsit totuși un compromis mult așteptat În cadrul acestei întâlniri, precum și schimbul de noi mesaje între N S Hrușciov și J Kennedy au reușit să pună la punct principalele condiții pentru un compromis până la octombrie:) Statele Unite au fost de acord să facă o declarație oficială renunțând la orice încercare de a răsturna regimul F Castro cu

ajutorul forței militare;) URSS a fost de acord să înceapă demontarea instalațiilor sale de rachete din Cuba și să elimine toate rachetele de pe teritoriul insulei în următoarele trei luni;) s-a ajuns la un acord secret privind retragerea tuturor rachetelor nucleare americane de pe teritoriul Turciei după un acord oficial pe această temă cu partea turcă și toți membrii NATO Întrebarea cine a câștigat această confruntare este încă subiectul unei discuții științifice de lungă durată De exemplu, un număr de autori (R Pikhoya) consideră că această problemă ar trebui luată în considerare în trei aspecte principale) din punct de vedere militar-strategic, Uniunea Sovietică a beneficiat mai degrabă de această criză, întrucât bazele de rachete americane au fost îndepărtate de pe teritoriul Turciei și Italiei, fiind garantată și inviolabilitatea teritoriului Cubei;) în ceea ce privește propaganda politică, victoria a fost de partea Statelor Unite, care au apărut în ochii comunității mondiale ca o victimă a expansionismului sovietic și un apărător ferm al idealurilor democrației occidentale;) din punct de vedere geopolitic - aceasta a fost prima și ultima criză a rachetelor nucleare, care a demonstrat că o armă atomică nu poate fi o armă în adevăratul sens al cuvântului, adică un instrument pentru realizarea scopurilor politice prin mijloace militare Apariția unui regim de stabilitate confruntativă în anii ' Până în toamna anului , tensiunile din sistemul internațional postbelic atinseseră apogeul, întrucât lumea era în pragul unui război nuclear general Structura bipolară a lumii, cu SUA și URSS echilibrându-se delicat în pragul unui război major, s-a dovedit a fi un tip de organizare extrem de periculos al ordinii internaționale Doar teama de folosirea armelor nucleare super-puternice a ținut lumea de cel de-al treilea război mondial, prin urmare, au fost necesare eforturi imediate pentru a stabili reguli noi și mai stricte de conduită în noua era spațială nucleară Potrivit multor autori moderni (A Fursenko, A Naftali, A Bogaturov, V Averkov, M Narinsky), criza din Caraibe nu numai că a devenit cel mai înalt punct de instabilitate militar-strategică în relațiile internaționale în a doua jumătate a Secolului Totodată, a marcat un punct final definitiv al politicii de echilibrare în pragul războiului, care a determinat întreaga atmosferă a relaţiilor internaţionale de-a lungul întregii perioade de crize internaţionale din - Astfel, "războiul rece" în sensul restrâns al termenului s-a încheiat practic, însă confruntarea în sine a persistat până la prăbușirea URSS Deși, acum a venit epoca "confruntării după reguli", sau, după spusele istoricului american D L Gadiss, "pacea lungă", care a făcut posibilă rezolvarea problemelor politicii externe a superputerilor fără riscul unei ciocniri frontale între ele Această "pace lungă" în sistemul internațional este sigură Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Criza a fost întruchipată sub forma "stabilității confruntatoare", care, în ciuda alternanței constante a valurilor de scădere și creștere a tensiunii internaționale, a rămas în general până la prăbușirea URSS și a lumii bipolare în Aplicat în anii stabilitatea de confruntare s-a exprimat prin intensificarea dialogului dintre URSS și SUA, convergența pozițiilor acestora cu privire la controlul armelor și situația internațională de pe continentul european pe fondul unui nivel ridicat de conflict în subsistemele regionale, în primul rând est-asiatice (războiul din Vietnam, conflictul sovieto-chinez) și Orientul Mijlociu (războiul arabo-israelian) Între timp, intensitatea conflictelor de la periferie, în care Moscova și Washingtonul au fost implicate inevitabil, a avut un efect redus asupra dialogului global sovieto-american, întrucât atenția principală a politicienilor și experților

sovietici și americani a început din nou să fie ocupată de afacerile europene și probleme de control al armelor În general, evenimentele din octombrie au avut un efect serios asupra conducerii marilor puteri, care:) Au făcut pași reali pentru a extinde capacitățile tehnice de desfășurare a unui dialog direct între URSS și SUA în situații de urgență, iar în iunie a fost stabilită o "linie fierbinte" directă între Moscova și Washington, care a permis liderilor ambelor puteri pentru a comunica între ei într-un mod non-stop cu un prieten) SUA și URSS au intensificat brusc procesul de negociere privind controlul armelor, care a vizat trei aspecte cheie: a) limitarea testării armelor nucleare, b) reglementarea utilizării spațiului cosmic în scopuri militare și c) impunerea interdicțiilor asupra liberului transfer de materiale și tehnologii nucleare pentru utilizarea lor în state care nu dețin arme nucleare) SUA și URSS au continuat să își modernizeze doctrinele militaro-politice pentru a ridica pragul unui posibil conflict nuclear sovietico-american, a reduce riscul unei coliziuni neintenționate și a escaladării unui conflict regional convențional care implică marile puteri în un război nuclear Până în primăvara anului , liderii americani reprezentați de J Kennedy și R McNamara au ajuns în cele din urmă la concluzia că conceptul de primă lovitură era practic inacceptabil și, în cadrul teoriei "răspunsului flexibil", strategii americani au început să dezvolte un nou concept doctrina "distrugerii reciproc asigurate", care a pornit de la teza principală că invulnerabilitatea strategică a teritoriilor americane și sovietice nu mai există Cursa înarmărilor nucleare nu mai putea garanta niciunei părți un nivel acceptabil de protecție împotriva unei potențiale lovituri inamice Chiar dacă o parte a depășit-o pe cealaltă în ceea ce privește numărul de focoase, a doua avea totuși atât de multe, încât l-ar putea distruge complet pe prima După criza din Caraibe, ideea competiției dinamice cu Statele Unite a început să se retragă în fundal pentru conducerea politică sovietică, care s-a îndreptat treptat către logica recunoașterii status quo-ului global În ceea ce privește negocierile privind interzicerea testelor de arme nucleare, recunoașterea status quo-ului a însemnat stabilirea corelației acelor poziții de negociere care au fost atinse de ambele părți încă din octombrie la Geneva Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - La începutul anilor , în lume existau patru puteri nucleare SUA ( ), URSS ( ), Marea Britanie ( ) și Franța ( ) China tocmai începuse să lucreze la construirea propriei bombe atomice și a putut să efectueze primul său test nuclear în Pentru ca restricțiile asupra testelor de arme nucleare să devină cuprinzătoare și cuprinzătoare, toate puterile nucleare și RPC ar fi trebuit să fie implicate în negocieri proces Însă Franța a refuzat să accepte restricții în materie de construcție nucleară, referindu-se la rămânerea în urmă față de alte țări Conducerea RPC a considerat achiziția unei bombe atomice drept cel mai important mijloc de a-și asigura securitatea națională în condiții de mare, așa cum credeau toți liderii chinezi, probabilitatea unui război cu un inamic extern Cu toate acestea, era clar că fie acest tratat trebuie semnat imediat în forma și componența participanților care au acceptat să se alăture acestuia, fie încheierea lui va fi amânată pentru o perioadă nedeterminată În iulie , URSS și-a retras toate obiecțiile față de textul acestui tratat, iar în august , la Moscova, reprezentanții celor trei mari puteri au semnat Tratatul privind interzicerea testelor de arme nucleare în atmosferă, spațiu și sub apă În octombrie, acest tratat a intrat în vigoare după ce a fost ratificat de parlamentele URSS, SUA și Marea Britanie Tratatul de la Moscova a fost deschis și

deschis, iar mai târziu i s-au alăturat peste de state, inclusiv Franța și RPC Politica URSS și problemele lagărului socialist la începutul anilor ' În octombrie , în timpul conflictului armat dintre China și India, guvernul sovietic din nou, ca acum trei ani, a luat o poziție neutră, refuzând să sprijine China În această situație, pentru prima dată, partea chineză și-a permis să critice deschis politica externă a Moscovei în presa centrală a partidului, numind desfășurarea rachetelor sovietice în Cuba ca aventurism și retragerea lor prin acord cu Statele Unite capitulare în fața imperialismului mondial O nouă controversă între cele două țări s-a desfășurat în anul următor, , anul semnării Tratatului de interzicere a testelor de arme nucleare în trei medii Cel mai important lucru în această controversă a fost că conducerea chineză pentru prima dată public într-o serie de articole devastatoare a anunțat caracterul inegal al tratatelor de frontieră ruso-chineză din și , semnate de guvernul țarist al lui Alexandru al II-lea cu guvernul al împăratului Yizhu Aceste articole au fost urmate de o notă în de puncte transmisă ambasadei sovietice la Beijing în iunie Era un document acuzator clar provocator îndreptat împotriva tuturor liniilor directoare de bază ale politicii interne și externe sovietice Conducerea sovietică a răspuns notei chineze în același ton, iar în iulie o serie de diplomați chinezi au fost expulzați de la Moscova pentru propagandă antisovietică După aceste incidente, în februarie , Plenul Comitetului Central a aprobat raportul lui M A Suslov "Despre Lupta PCUS pentru Unitatea Mișcării Comuniste Internaționale", care acuza conducerea chineză că împarte mișcarea comunistă și ambițiile imperialiste, ascunse cu grijă în spatele politicii de ajutorare a popoarelor care luptă împotriva colonialismului În plus, la Moscova, sincer Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Poziția ostilă a Beijingului a fost privită ca o încălcare directă a integrității teritoriale a URSS, care a forțat pentru prima dată conducerea politică sovietică să se gândească la existența unei potențiale amenințări militare din partea Chinei Însă, temându-se de o adâncire a conflictului cu partea chineză, liderii sovietici au convenit să înceapă consultări pentru clarificarea liniei graniței de stat dintre cele două țări Cu toate acestea, aceste consultări au stagnat în vara anului , după ce Mao Zedong, într-o conversație cu jurnaliști străini, a anunțat deschis posibilitatea de a prezenta Uniunii Sovietice un proiect de lege pentru teritoriile aflate la est de Lacul Baikal, care au fost confiscate ilegal de Imperiul Rus acum o sută de ani Deși oficial RPC nu a înaintat nicio pretenție teritorială împotriva URSS, în planurile strategice sovietice a fost pusă pe ordinea de zi întărirea urgentă a granițelor țării din Orientul Îndepărtat În același timp, conducerea chineză a devenit convinsă de imposibilitatea cooperării cu URSS în crearea unui " front unit anti-imperialist", încă din octombrie , în timpul ultimei vizite la Moscova a premierului Consiliului de Stat al RPC , Zhou Enlai, propunerile sale în această chestiune au fost pur și simplu ignorate Concomitent cu acesta, principalul conflict din inima taberei socialiste, în - confruntarea dintre URSS și România a escaladat brusc, a cărei cauză directă a fost planul sovietic de coordonare a economiilor naționale ale țărilor din Europa de Est în cadrul Consiliului de Asistență Economică Reciprocă (CMEA) Până la moartea lui I V Stalin, existența acestei structuri a fost în mare măsură de natură politică și economică Dar la începutul anilor ' conducerea URSS, RDG și Cehoslovacia s-a pronunțat în favoarea accelerării și aprofundării procesului de specializare economică în cadrul CMEA, ceea ce a provocat o reacție

extrem de ascuțită în conducerea României, care credea că țara lor va fi destinată rolul unei baze periferice a producţiei agricole, care să-i blocheze mişcarea către socialism Între timp, hotărârea conducerii sovietice de a accelera integrarea economică a țărilor est-europene s-a datorat nu în ultimul rând crizei relațiilor chino-sovietice și apostaziei Albaniei Așadar, integrarea economică a devenit unul dintre mijloacele de combatere a tendințelor politice centrifuge din lagărul socialist, dar planurile liderilor sovietici și români au intrat în contradicție ireconciliabilă, întrucât românii erau hotărâți să continue politica de industrializare a țării Cu toate acestea, realizând curând că presiunea continuă asupra conducerii românești joacă doar în mâinile chinezilor, N S Hrușciov și-a revizuit pozițiile anterioare și la ședința CMEA din iulie au fost parțial luate în considerare revendicările părții române Cu toate acestea, în aprilie , când tensiunea în relațiile sovieto-chineze a urcat la un nou nivel, conducerea română, reprezentată de trei membri influenți ai Biroului Politic al WRP - K Stoica, G Apostol și N Ceaușescu, a inițiat adoptarea unei declarații speciale la Plenul Comitetului Central "Cu privire la poziția WRP în problemele mișcării comuniste internaționale", în care, de fapt, a susținut conducerea chineză în confruntarea cu URSS A devenit evident că disidența românească trecuse dintr-o sferă pur economică în sfera politică, ceea ce l-a speriat pe N S Hrușciov că în iulie a decis să țină o nouă întâlnire internațională a tuturor comuniștilor și Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - alte partide în decembrie , timp în care trebuia să condamne "deviaționismul" chinez, albanez și român Dar conferința planificată nu era destinată să aibă loc, întrucât în octombrie N S Hrușciov a fost înlăturat din toate posturile sale și demis Nici politica sovietică față de țările lumii a treia nu a adus rezultatele așteptate la începutul anilor Totodată, a dat naștere dezvoltării de către Institutul de Economie Mondială și Relații Internaționale (A A Arzumanyan) a unor noi abordări politice care au reflectat tendințele generale spre o mai mare moderație și gradualitate în raport cu scopurile și obiectivele stabilite Conferința internațională a partidelor comuniști și muncitorești, desfășurată la Moscova în decembrie , a aprobat conceptul de "stare a democrației populare" propus de partea sovietică Statelor independente de acest tip din lumea a treia li s-a atribuit acum un rol decisiv în perioada "o nouă etapă a crizei generale a capitalismului", dar conform revistei "Comunist", doar cinci state ale acestei lumi au îndeplinit criteriile stabilite - Cuba , Guineea, Ghana, Mali și Indonezia Și de fapt, în ciuda tuturor eforturilor diplomației sovietice, nici Republica Arabă Unită (Egipt), care a primit un împrumut monetar uriaș de la URSS, nici Irakul, unde revoluția din a pus capăt influenței britanice, nici Congo, în apărarea integrității cărora N S Hrușciov a vorbit în septembrie la o sesiune a Adunării Generale a ONU, cu un pantof în mâini și nu a intrat în clanul statelor "democrației populare" Astfel, voluntarismul lui Hrușciov, incapabil să ofere acestor țări din Lumea a treia un model atractiv pentru dezvoltarea ulterioară, a condus politica externă sovietică în această direcție într-o fundătură Subiect: SFÂRȘITUL "DEGELULUI HRUȘCHEV" ȘI DEMISIA LUI N S Hruşciov Plan: XXII Congres al PCUS și principalele sale decizii Voluntarism managerial N S Hrușciov la începutul anilor Pregătirea unei "conspirații" împotriva lui N S Hruşciov şi cauzele lui Plenul din octombrie al Comitetului Central al PCUS și demisia lui N S Hrușciov XXII Congres al PCUS și principalele sale decizii Al -lea Congres al PCUS, desfășurat în octombrie , a

devenit un fel de cotitură în istoria "dezghețului Hruşciov", deoarece tocmai la acest congres s-au luat decizii care, în cele din urmă, au pus capăt carierei de partid-stat din N S Hruşciov Adoptarea noului program de partid pentru construirea comunismului, în ciuda întregului eșec al acestuia, practic nu a provocat nicio discuție în cadrul partidului Însuși textul acestui program a fost de natură pur ortodoxă și a subliniat metodele binecunoscute de tranziție la o societate comunistă, ceea ce este puțin probabil Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - dacă ar putea deveni subiectul unor discuții aprinse și aprinse la congres Conform acestui program, pentru atingerea scopului stabilit, au fost necesari douăzeci de ani de muncă asiduă, dintre care primul deceniu (-) a fost dedicat "creării bazei materiale și tehnice a comunismului", iar al doilea deceniu (-)) a fost declarată o perioadă de tranziție de la socialismul dezvoltat la comunism În același timp, textul programului însuși a afirmat din nou că numai "dezvoltarea ulterioară a industriei grele", pe baza căreia se va realiza reconstrucția tehnică a tuturor celorlalte sectoare ale economiei naționale, va duce la crearea o societate fără clase, cu o singură formă de proprietate asupra mijloacelor de producție, până la ofilirea treptată a statului socialist și transferul tuturor funcțiilor sale către organele de autoguvernare a oamenilor Cu toate acestea, adoptarea noii cartă a partidului a avut consecințe politice mai importante Acest document, inspirat oficial de principiile leniniste ale legalității revoluționare, democrației interne de partid, ideile de control al poporului și conducerea colectivă, a subliniat necesitatea unei rotații periodice a tuturor cadrelor de partid și a organelor de conducere la toate nivelurile aparatului de partid, de la celulele primare la Prezidiul Comitetului Central La fiecare raportare și ședințe electorale, conferințe și congrese, jumătate dintre membrii tuturor organelor alese de partid până la și inclusiv comitetul raional de partid, o treime dintre membrii la nivel regional (teritorial) și republican și un sfert din membri în Comitetul Central și Prezidiul acestuia au fost supuse înlocuirii Totodată, această prevedere a cartei a fost întărită de o regulă suplimentară, care interzicea să fie aleși în aceleași organe de partid de mai mult de un anumit număr de ori Cu toate acestea, deși nu permiteau excepții pentru organizațiile primare și regionale, aceste reguli prevedeau excepții pentru membrii Comitetului Central și Prezidiul Comitetului Central Membrii celor mai înalte organe ale partidului, "a căror autoritate a fost recunoscută în unanimitate de către toți membrii partidului", ar putea rămâne în funcție pentru o perioadă mai lungă dacă, la vot secret, trei sferturi din voturi erau acordate "pentru" candidaturile lor Astfel, aceste noi norme ale cartei partidului, menite să asigure reînnoirea și întinerirea cadrelor de partid, au obținut doar un succes parțial De fapt, rotația rapidă a personalului la nivelurile inferioare a dus la o slăbire a autorității acestora și i-a făcut și mai dependenți de reprezentanții autorităților superioare de partid, care erau așezați ferm la locul lor În ceea ce privește ierarhii de vârf de partid, posibilitatea de a rămâne în eșaloanele superioare ale puterii pentru o perioadă aproape nelimitată de timp nu a făcut decât să le întărească poziția Pe de altă parte, pentru a dobândi o majoritate de trei sferturi, care să le permită să-și păstreze pozițiile în puterea verticală, aceștia, fiind interesați să întărească loialitatea personală a nomenclaturii inferioare, au îndeplinit inevitabil cerințele lor Drept urmare, reforma personalului a consolidat relațiile de loialitate personală și stagnare la vârf, punând în același timp în

pericol cariera cadrelor tinere de partid, plasate în dependență directă de bunăvoința oficialilor superiori de partid Astfel, această reformă statutară s-a dovedit a fi incapabilă fie să pună capăt rezistenței conservatoare din vârf, fie să câștige N S Hrușciov, principalul autor al acestei reforme, simpatia unei armate uriașe de aparatchik de partid în domeniu După două zile de discuții asupra documentelor cheie ale partidului, în mod destul de neașteptat pentru majoritatea delegaților la congres, slujitorii lui Hrușciov A N Shele
Subiect: SFÂRȘITUL "DEGELULUI HRUȘCHEV" ȘI DEMISIA LUI N S Hruşciov
pin, N V Podgorny, O V Kuusinen și o serie de alți vorbitori au îndreptat discuția către un subiect aparent uitat de mult - critica cultului stalinist al personalității și expunerea actelor criminale ale celor mai apropiați complici ai săi, în fruntea cărora se găseau din nou membri ai mult expuși " grup antipartid" - V M Molotov, L M Kaganovici, G M Malenkov și în mod neașteptat pentru mulți K V Voroşilov Mai mult, mareșalul în vârstă, singurul dintre cei mai apropiați asociați ai lui I V Stalin, care a fost prezent la acest congres de partid, care nu a mai înțeles și nu a mai auzit prea bine, a fost nevoit să se pocăiască public și să-și stropească cenusa pe capul său gri, ceea ce arăta absolut dezgustător Pe valul unui nou cov nestăpânit, amenajat la mormântul lui I V Stalin, N S Hrușciov din nou "s-a lăsat în serios" și a început să nu doar insulte public, ci și să-l calomnească pe liderul decedat și pe cei mai apropiați asociați ai săi Acum, cu veselie maniacale, unul dintre cei mai însetați creatori ai represiunii politice din țară a început să expună în detaliu "crimele sângeroase staliniste" și a lăsat să se înțeleagă fără echivoc că este I V Stalin este vinovat de uciderea lui S M Kirov și a fost implicat în moartea lui G K Ordzhonikidze, care a fost o adevărată calomnie Desigur, N S Hruşciov şi visele vechilor bolşevici D A Lazutkina și O G Shatunovskaya, a dat tonul întregii lucrări a congresului, ai cărui delegați au votat aproape în unanimitate pentru înlăturarea corpului lui I V Stalin din Mausoleu și excluderea din partid a celor mai apropiați asociați ai săi - V M Molotov, G M Malenkov și L M Kaganovici, care au fost făcuți principalii vinovați ai represiunilor politice din țară "Nucii au luat" și "s-au alăturat lor" D T Shepilov, care a fost și el dat afară din partid, deși, spre deosebire de N S Hrușciov, el nu a luat parte la represiunile staliniste Potrivit mai multor autori contemporani (Yu Aksyutin, A Pyzhikov), însăși atmosfera acestui congres vorbea elocvent despre situația politică destul de complicată a partidului însuși Sub masca unei aparente improvizații N S Hrușciov și puținii săi susținători au lansat o ofensivă atent pregătită nu numai împotriva lui I V Stalin, cât de mult pe adversarii lor politici Folosind tema expunerii "satrapilor stalinişti", N S Hrușciov spera să evoce un răspuns emoționant din partea delegaților congresului și să conducă majoritatea fără experiență politică a acestor delegați, care ar fi trebuit să înlăture opoziția față de Primul Secretar al Comitetului Central al PCUS În același timp, tactica pe care a ales-o reflecta binecunoscuta slăbiciune a poziției sale în fața unei noi opoziții din conducerea de vârf a partidului, împotriva căreia nu a îndrăznit să vorbească deschis la congresul propriu-zis Rezistența la continuarea destalinizării a continuat să fie destul de puternică până în ultimele zile ale congresului, deoarece chiar la sfârșitul congresului s-a desfășurat o luptă destul de ascuțită în jurul rezoluțiilor finale În special, soarta ulterioară a membrilor "grupului antipartid" a fost încredințată "studiului" Comisiei Centrale de Control a PCUS, deși majoritatea

delegaților la Congres au cerut excluderea lor imediată din partid A fost netezită și rezoluția care critica cultul stalinist, din textul căreia propunerea lui Hrușciov de a construi un monument pentru victimele represiunilor politice, indicația sa privind o investigare ulterioară a tuturor crimelor regimului stalinist, referiri la amploarea acestora au dispărut represiunile etc Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Incompletitudinea noii ofensive a lui N S Hrușciov împotriva moștenirii stalinismului l-a împiedicat să schimbe raportul de putere în organele de conducere ale partidului Formal, noua componență a Comitetului Central a fost actualizată cu aproape %, totuși, noii membri ai acestuia, chiar dacă își datorau nominalizarea lui N S Hrușciov, nu au fost adepți necondiționați ai cursului său politic anti-stalinist În componența reînnoită a Prezidiului Comitetului Central, doar doi membri au fost aliații săi necondiționați - A I Mikoyan, O V Kuusinen și eventual F R Kozlov Primii doi, cei mai vechi membri ai partidului, erau adversari ideologici ai stalinismului, iar ultimul a fost considerat de N S Hrușciov ca succesor al său, deși era un conservator înrăit Restul de șapte membri ai Prezidiului Comitetului Central - L I Brejnev, G I Voronov, A N Kosygin, N V Podgorny, D S Polyansky, M A Suslov și N M Shvernik, din diverse motive, a fost, desigur, oponenți ascunși ai cursului Hrușciov Mai mult, șase luni mai târziu, în aprilie , la următoarea Plenă a Comitetului Central, această impresionantă cohortă de "conservatori" va fi completată cu o altă persoană importantă - prim-adjunctul N S Hrușciov de către Biroul Comitetului Central al PCUS pentru RSFSR A P Kirilenko, care a fost transferat de la candidat la membru cu drepturi depline al Prezidiului Comitetului Central Aproximativ aceeași aliniere de forțe a fost și în Secretariatul Comitetului Central, unde doar doi secretari ai Comitetului Central - O V Kuusinen și B N Ponomarev a stat ferm pe poziții antistaliniste, iar restul secretarilor Comitetului Central - F R Kozlov, M A Suslov, A N Shelepin, L F Ilicicev, P N Demichev și parțial I V Spiridonov a personificat aripa conservatoare din aparatul central al partidului Astfel, conform istoricilor (R Pikhoi, Yu Aksyutin, A Pyzhikov), al XXII-lea Congres al PCUS s-a încheiat cu un virtual eșec pentru N S Hrușciov, care, în ciuda numărului extins de membri ai congresului și a unei reînnoiri majore a Comitetului Central, nu a reușit să realizeze o întărire a pozițiilor sale și sprijinul majorității în Prezidiul Comitetului Central La scurt timp după încheierea congresului, în ianuarie , la inițiativa lui N S Hrușciov, un grup de lucru format din specialiști în drept, a fost creat pentru a pregăti un proiect al noii Constituții a Uniunii, care a fost condus de secretarul Comitetului Central L F Ilicicev Apoi, în aprilie , prin Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, a fost creată o Comisie Constituțională formată din de persoane și nouă subcomisii - pe probleme politice și teoretice generale (N S Hrușciov), pe probleme ale sistemului de stat (N V Podgorny), pe probleme de administrație publică (L I Brejnev), pe probleme economice (A N Kosygin), pe probleme de politică națională (A I Mikoyan) și altele Principalele inovații ale celei de-a treia Constituții, la propunerea lui N S Hrușciov, următoarele prevederi ar fi trebuit să fie:) creșterea puterilor și drepturilor autorităților sovietice la toate nivelurile;) creșterea rolului organizațiilor publice în guvern și, mai ales, al Partidului Comunist, căruia i s-a propus să se asigure legal un statut special de forță conducătoare și călăuzitoare a societății sovietice;) o extindere semnificativă a drepturilor republicilor Uniunii etc Adică, cu alte cuvinte, N S

Hrușciov a decis să introducă în noul program de partid, care a presupus construirea unei societăți comuniste fără clase și dispariția treptată a statului socialist, o bază legală sub forma unei noi Constituții a URSS Cu toate acestea, din cauza demisiei lui N S Hrușciov, acest proiect nu a fost niciodată implementat și au revenit la el abia în a doua jumătate a anilor Subiect: SFÂRȘITUL "DEGELULUI HRUȘCHEV" ȘI DEMISIA LUI N S Hruşciov Apoi, în ianuarie , la instrucțiunile personale ale lui N S Hrușciov, a fost pregătit un proiect de rezoluție al Prezidiului Comitetului Central "Probleme de control de stat și control al partidelor", care, totuși, nu a fost susținut de majoritatea membrilor săi, în primul rând A I Mikoyan și A N Kosygin Apoi, în februarie N S Hrușciov a trimis o nouă notă cu privire la această problemă Prezidiului Comitetului Central - "Cu privire la îmbunătățirea controlului asupra punerii în aplicare a directivelor partidului și guvernului", care șase luni mai târziu, bazându-se pe un număr dintre cei mai tineri membri ai conducerii înguste , în special A N Shelepin, el a fost încă capabil să treacă la următorul Plen al Comitetului Central Voluntarism managerial N S Hrușciov la începutul anilor Inovații manageriale recente ale lui N S Hrușciov sfidează în general explicația din punctul de vedere al bunului simț Deși, o serie de autori moderni (R Pikhoya, N Shmelev) au încercat totuși să explice aceste inovații prin dorința arzătoare a lui N S Hrușciov "să reducă atotputernicia aparatului de partid" și să creeze un adevărat sistem multipartid în țară sub forma a două partide concurente - "industrial" și "agricol" În martie , a avut loc următorul Plen al Comitetului Central, dedicat problemelor agriculturii, unde principala inovație a fost următoarea propunere a lui N S Hrușciov să creeze un nou sistem local de management agricol pentru țară Până în prezent, principala verigă a managementului au fost comitetele raionale și comitetele executive raionale, care se ocupau de toate aspectele vieții economice și sociale din mediul rural, inclusiv gestionarea fermelor colective și a fermelor de stat, managementul sistemelor de sănătate, educație , constructii de drumuri, locuinte etc N S Hrușciov, pe de altă parte, a propus crearea unor administrații specializate de fermă colectivă și de stat (KSU) peste aceste structuri, care să acopere teritoriul a două sau trei raioane, cu propriul organizator de partid și un organ central de presă Urmau să fie create sisteme de management similare la scara tuturor teritoriilor, regiunilor și republicilor autonome În același timp, toți primii secretari ai comitetelor raionale de partid au pierdut acum automat o serie de foste drepturi "suverane" și au devenit adjuncți ai acestor organizatori de partid Totodată, în toată țara a fost creat Comitetul Uniunii pentru Agricultură, cu N G Ignatov, care a căzut în dizgrație în urmă cu mai puțin de doi ani și a fost crescut de N S Hrușciov de la Prezidiul și Secretariatul Comitetului Central și acum a vegetat în posturile secundare de președinte al Comitetului pentru achiziții de stat și vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS Această reformă a fost un alt șoc pentru întreaga nomenclatură de partid În același timp, cel mai acut protest al tuturor aparatcicilor de partid a fost provocat de o altă inovație a lui N S Hrușciov, asociat cu o schimbare în înțelegerea tradițional stabilită a activității comitetelor de partid Esența acestei inovații s-a rezumat la faptul că de acum înainte comitetele de partid nu trebuie să se amestece în problemele construcției economice și li sa cerut să se concentreze exclusiv pe munca politică și educațională Potrivit mai multor autori (R Pikhoy, Yu Aksyutin, A Pyzhikov), în sensul ei, această reformă, prezentată ca o

reorganizare pur tehnică a structurii partidului, a fost o nouă încercare iluzorie a lui N S Hruşciov vin la mai mult ef Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - managementul eficient al economiei sovietice Dar, în esență, reflecta o ruptură complet evidentă cu multe dintre principiile leniniste ale organizării partidului, în special rolul său de avangardă, care au fost confirmate cel mai recent în noul program de partid adoptat la Congresul al -lea al PCUS Cu toate acestea, puterea structurilor economice reprezentate de consiliile economice regionale nu a putut sparge spatele atotputerniciei nomenclaturii de partid, întrucât notoriul principiu leninist al "centralismului democratic" se afla în centrul activităților partidului, adică executarea necondiţionată de către toţi membrii partidelor, inclusiv preşedinţii consiliilor economice, a oricăror hotărâri ale organelor de conducere ale partidului Între timp, o altă criză a relațiilor sovieto-chineze, și în special criza rachetelor cubaneze, a subminat drastic N S Hruşciov în cadrul Prezidiului Comitetului Central În această situație, a încercat din nou să-i bată pe "conservatori" cu ajutorul inteligenței liberale, iar în toamna anului a sancționat personal publicarea a două opere literare care au adus confuzie în tabăra conservatoare În octombrie, o poezie de E A Evtușenko cu titlul sfidător "Moștenitorii lui Stalin", iar în noiembrie în "Lumea nouă" a fost publicată povestea "O zi din viața lui Ivan Denisovici", scrisă de un autor puțin cunoscut și fost condamnat "politic" A I Soljeniţîn Totuși, sprijinul acestor publicații, care au deschis calea unui întreg flux de gunoaie literare pe care nimeni nu ar fi îndrăznit să-l publice înainte, a rămas un singur act, întrucât N S Hruşciov era foarte speriat de noua campanie de destalinizare care începuse Deja în decembrie , A T Tvardovsky într-o conversație cu unul dintre N S Hruşciova V S Lebedev a fost avertizat în privat că subiectul represiunii devine "prea intruziv" De îndată ce nomenclatura de partid și-a revenit din acest șoc, N S Hrușciov, la următoarea Plenară a Comitetului Central, desfășurată în noiembrie , a inițiat o nouă reformă radicală a întregului partid și administrație de stat din țară Pentru prima dată, însăși ideea acestei reforme a fost propusă de el la începutul lunii septembrie în următoarea "Notă" trimisă colegilor săi din Prezidiul Comitetului Central Esența noii inovații Hrușciov a fost restructurarea întregului sistem existent de conducere de partid de la principiul tradițional de producție teritorială la un principiu pur de producție În conformitate cu hotărârea Plenului Comitetului Central, care a adoptat în grabă un nou Decret "Cu privire la dezvoltarea economiei URSS și restructurarea conducerii de partid a economiei naționale", un sistem absolut incontrolabil de "putere dublă" " a fost creat de facto în toată țara, întrucât de acum toate comitetele regionale, regionale și republicane de partid au fost împărțite în două comitete regionale (comitete krai) - pentru industrie și agricultură Birourile fostelor comitete regionale au rămas însă indivizibile Această restructurare grăbită a întregului sistem de guvernare din țară a provocat imediat o mulțime de probleme, dintre care multe nu erau doar de natură pur managerială, ci și natura rivalității personale între cei doi prim-secretari în regiuni, teritorii sau republici În plus, pe lângă două noi comitete regionale (comitete krai) în fiecare regiune (krai, republică), au fost create și două comitete executive regionale Acum, în toate regiunile, existau două departamente regionale de sănătate, două departamente de educație publică, două departamente de poliție, două departamente financiare, două departamente de cultură etc Subiect: SFÂRȘITUL "DEGELULUI

HRUȘCHEV" ȘI DEMISIA LUI N S Hruşciov Conducerea s-a complicat și la nivelul republicilor Uniunii, unde au fost create două Birouri ale Comitetului Central în toate Comitetele Centrale republicane - pentru industrie și pentru agricultură Managementul la nivel de raion a devenit, de asemenea, mai complicat Inițial, s-a planificat lichidarea tuturor comitetelor orașului și raionale ale partidului și înlocuirea lor cu comitete de partid ale departamentelor de fermă colectivă-ferme de stat și producție industrială Totuși, atunci acest sistem a fost oarecum "actualizat" și la nivel raional, pe lângă comitetele raionale ale partidului pentru agricultură, au început să funcționeze noi comitete raionale industriale "zonale", cel mai adesea situate într-o așezare diferită de raionul rural comitet În același timp, Plenul Comitetului Central a decis schimbarea sistemelor anterioare de control al partidelor și statului, unindu-le într-un singur sistem de control al partidului-stat Decretul Comitetului Central, adoptat pe această temă, vorbea viclean despre restabilirea principiilor leniniste ale controlului partid-stat, care ar fi fost desființate de I V Stalin Cu toate acestea, în realitate, noile organe de control comun nu aveau nimic în comun cu planul lui Lenin de rezolvare a acestei probleme IN SI Lenin în ultimele sale lucrări "Cum reorganizăm Rabkrinul", "Mai bine mai puțin, dar mai bine" și alții au scris despre o separare clară și existența paralelă a Comitetului Central și a Comisiei Centrale de Control, precum și a noilor organe de control al partidului-stat au existat în cadrul comitetelor de partid și nu în paralel cu acestea Toate comitetele raionale și regionale ale controlului partidului-stat erau conduse concomitent de secretarii secundi ai comitetelor raionale și regionale ale partidului În același timp, Comitetul de control de partid și de stat al URSS a fost condus de secretarul Comitetului Central A N Shelepin, care a fost numit simultan și vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS În plus, la acest Plen, în cadrul aparatului Comitetului Central, au fost create două Birouri și au fost aleși patru noi secretari ai Comitetului Central - A P Rudakov, V I Polyakov, V I Titov și Yu V Andropov, care a devenit ultima speranță a liderului partidului pentru reînnoirea eșaloanelor superioare ale puterii Totodată, șeful Direcției Industrie Grea a Comitetului Central al PCUS A P Rudakov a condus Biroul Comitetului Central pentru Industrie, fostul redactor-șef al ziarului central al partidului Selskaya Zhizn V I Polyakov a devenit șeful Biroului Comitetului Central al PCUS pentru agricultură, V I Titov a devenit secretarul Comitetului Central pentru probleme organizatorice și de partid, iar Yu V Andropov - secretar al Comitetului Central pentru relațiile cu partidele comuniste din țările socialiste Totodată, pentru a-și dezarma adversarii în persoana celor mai influenți doi secretari ai Comitetului Central, F R Kozlov și M A Suslov, prim-vicepreședintele Consiliului de Miniștri al URSS A N Kosygin și noul președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS L I Brejnev, N S Hrușciov a inițiat o serie de schimbări în organizarea planificării și managementului economiei naționale a țării, care au fost complet contrare politicii sale anterioare de descentralizare Ca urmare a deciziilor luate, numărul structurilor administrative regionale a fost redus drastic de la precedentele la de consilii economice, iar activitățile lor practice au fost plasate sub controlul strâns al SIC al URSS, condusă de vicepreședintele Consiliului de Miniștri al URSS V E Dymshits, menite să asigure implementarea strictă a planului de stat, care izbucnea din plin Puțin mai târziu, în martie , refacerea structurii de conducere centralizată a fost finalizată în cele din urmă cu formarea Consiliului

Suprem al Economiei Naționale al URSS, plasat acum peste Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - de către toate departamentele economice centrale ale țării, inclusiv Gosplan și Gosstroy ale URSS Totodată, cel mai de seamă reprezentant al celebrei cohorte de "comisari ai poporului lui Stalin", generalul colonel D F Ustinov, ombilical legat de întreg complexul militar-industrial al țării încă din război Pregătirea unei "conspirații" împotriva lui N S Hruşciov şi cauzele lui La studierea problemei demisiei lui N S Hrușciov din toate posturile de partid și de stat, care a avut loc în octombrie la Plenul Comitetului Central, istoricii încă se ceartă asupra unei întregi game de probleme acute:) cine a fost principalul inițiator al pregătirii și conducerii "palatului" lovitură";) când însuși planul acestei "revoluții" sa maturizat în eșaloanele superioare ale puterii;) care au fost principalele motive ale demisiei lui N S Hrușciov și cum să privim această demisie Deși, după cum au remarcat cu sceptic un număr de autori moderni (R Pikhoya, A Pyzhikov), circumstanțele pregătirii imediate a înlăturării lui N S Hruşciov nu va fi niciodată pe deplin clarificat) Există trei puncte de vedere principale asupra primei probleme din literatura modernă Unii autori (R Medvedev, D Boffa) consideră că principalul inspirator al acestei lovituri de stat a fost secretarul pe termen lung al Comitetului Central M A , foarte influent în întregul aparat de partid Suslov Alți autori (F Burlatsky) susțin că rolul principal în lovitura de stat i-a aparținut altui secretar al Comitetului Central, A N Shelepin și "membrii săi Komsomol", inclusiv președintele KGB al URSS V E Semichastny Cei trei autori (R Pihoya) spun că principalii "conspiratori" au fost cei doi cei mai tineri și ambițioși membri ai celui mai înalt partid Areopagul - A N Shelepin și D S Polyansky În cele din urmă, al patrulea grup de autori (Yu Aksyutin, A Pyzhikov) consideră că rolul principal în evenimentele din octombrie a fost jucat de alți doi secretari influenți ai Comitetului Central - L I Brejnev și N V Podgorny) În ceea ce privește a doua problemă, există și un dezacord destul de mare de opinii În special, unii autori (Yu Aksyutin, A Pyzhikov) susțin că primele semne tangibile ale pregătirii unei "lovituri de stat" au fost deja în iunie , când L I a fost ales la Plenul Comitetului Central Brejnev și N V Podgorny secretari ai Comitetului Central al PCUS Alți autori (F Burlatsky) cred că o astfel de pregătire a început mult mai devreme, în jurul lui noiembrie , adică imediat după încheierea crizei rachetelor cubaneze, care a zguduit serios pe N S Hruşciov în Prezidiul Comitetului Central Un alt grup de autori (R Medvedev) susține că conspirația împotriva lui N S Hrușciov s-a maturizat în ianuarie-februarie , când la una dintre ședințele Prezidiului Comitetului Central, a amenințat direct cu demisia unui număr de membri ai acestuia, printre care și M A Suslov) Cu privire la a treia problemă, există două puncte de vedere principale Istoricii liberali (R Medvedev, Yu Aksyutin, A Pyzhikov, R Pikhoya) interpretează în mod tradițional și foarte intruziv demisia lui N S Hrușciov ca urmare a unei "lovituri de stat de nomenclatură" și a unei "conspirații de vârf", punând inițial un sens extrem de negativ acestei interpretări Istoricii care aderă la poziții patriotice și marxiste (Iu Jukov, S Kara-Murza) consideră că demisia lui N S Hrușciov a fost ținut pe temeiuri complet legale, în cadrul legalității partidului și strict în conformitate cu Subiect: SFÂRȘITUL "DEGELULUI HRUȘCHEV" ȘI DEMISIA LUI N S Hruşciov cu normele statutare de partid, prin urmare, alte interpretări ale acestui eveniment nu sunt istorice, ci sunt pur emoționale și politice Cât priveşte motivele demisiei lui N S Hrușciov, apoi aproape toți autorii sunt de acord că ultimii doi-trei ani de la

putere, care au fost marcați de eșecuri majore în politica externă și internă, și mai ales de mâncărimea sa reformistă în sfera managerială, care l-a condus la un conflict ireconciliabil cu întregul partid și economicul nomenclatorului țării, a pus capăt multor ani de carieră de partid și de stat În iunie , la Plenul Comitetului Central, a avut loc o altă rocadă în eșaloanele superioare ale puterii, iar L I Brejnev și N V Podgorny, căruia N S Hrușciov și-a considerat susținătorii fideli Primul din acest tandem a păstrat postul de șef nominal al statului sovietic, adică Președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, iar al doilea a fost transferat de urgență la Moscova din postul de prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina, care a fost ocupat de noul candidat Hrușciov P E Foşnet În același timp, L I Brejnev și N V Podgorny și-a împărțit între ei "moștenirea" lui F R Kozlov ca al doilea secretar al Comitetului Central, deoarece ei au fost cei care au început efectiv să gestioneze activitatea întregului Secretariat al Comitetului Central, iar în absența lui N S Hrușciov, care practic nu a vizitat Moscova, pentru a supraveghea la rândul său activitatea Prezidiului Comitetului Central Istoricii evaluează această nouă capotaie a personalului N S Hruşciov Unii (R Medvedev) cred că remanierea a fost asociată cu boala gravă a lui F R Kozlov, care a suferit un accident vascular cerebral sever la sfârșitul lui aprilie , și a renunțat automat de pe lista potențialilor succesori ai lui N S Hruşciov Alți autori (Yu Aksyutin, A Pyzhikov) sunt convinși că această "boală" F R Kozlova era în mare parte de natură pur diplomatică și a fost înlăturat de la putere de către N S Hrușciov, pentru faptul că în februarie - martie a condus opoziția din interiorul partidului la cursul său politic Totuși, despre ce fel de Fronde vorbim și care a fost exact confruntarea ei cu N S Hrușciov, nu au explicat niciodată Cât priveşte împărţirea efectivă a funcţiilor secretarului II al Comitetului Central între L I Brejnev și N V Podgorny, deci, potrivit acestor autori, în speță N S Hrușciov a adoptat principiul bine testat al tuturor conducătorilor autoritari - "împărțiți și stăpâniți" Aproximativ la începutul anilor - într-o conducere îngustă, însăși ideea de a înlocui N S Hrușciov, la care, cel mai probabil, doar câțiva dintre cei mai influenți membri ai conducerii înguste, L I Brejnev, N V Podgorny, D S Polyansky, A N Shelepin, N R Mironov și V E Semichastny În același timp, includerea ultimelor două persoane în rândul participanților la "conspirație" a avut o importanță decisivă pentru succesul acesteia, întrucât: a) N R Mironov, deși a rămas general interimar al securității statului, a fost șeful Departamentului organelor administrative al Comitetului Central și a supravegheat din oficiu toate structurile de putere ale țării; b) V E Semichastny, fiind cel mai apropiat asociat și prieten personal al lui A N Shelepin, a moștenit de la el postul de președinte al KGB al URSS, care includea faimoasa Direcție a -a, care păzea pe toți membrii Prezidiului și Secretariatul Comitetului Central Puțin mai târziu, consimțământul pentru eliminarea N S Hrușciov a fost dat și de ministrul apărării al URSS Mareșalul R Ya Malinovsky, care a devenit, de asemenea, una dintre cheile implementării cu succes a întregului plan al "loviturii de palat" Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - În iulie a avut loc o sesiune ordinară a Sovietului Suprem al URSS, la care L I Brejnev, din cauza nevoii urgente de a se concentra pe munca în Secretariatul Comitetului Central, a fost înlăturat din funcția de șef al statului sovietic, iar A I a fost ales noul președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS Mikoian este unul dintre puținii susținători adevărați ai cursului lui Hrușciov și

vechiul său prieten Potrivit unui număr de autori moderni (R Pikhoya, Yu Aksyutin, A Pyzhikov), imediat după încheierea sesiunii, N S Hrușciov a trimis o altă notă Prezidiului Comitetului Central "Cu privire la managementul agriculturii în legătură cu tranziția către calea intensificării", cu o propunere de desființare a comitetelor de partid ale departamentelor fermelor colective și ale fermelor de stat create doar un an și jumătate acum și înlocuiți-le cu departamente politice Indignarea membrilor Prezidiului Comitetului Central împotriva unei astfel de militarizări a organizațiilor locale de partid nu a cunoscut limite, iar presiunea lor a fost atât de puternică încât N S Hrușciov a trebuit, în ciuda tuturor nemulțumirii sale, să retragă această propunere din luarea în considerare a celui mai înalt partid Areopagus S-a hotărât amânarea examinării acestei probleme la Plenul din noiembrie a Comitetului Central, iar D S Polyansky și V I Polyakov să pregătească până în august un proiect de rezoluție comună a Comitetului Central și a Consiliului de Miniștri al URSS pe această problemă Între timp, cercul de persoane implicate în planurile de înlăturare a lui N S Hruşciov, a început să crească cu salturi Mai mult, un număr de membri influenți ai Comitetului Central, în special primul secretar al MGK N G Egorychev, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina P E Shelest și președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR N G Ignatov, a început să acționeze ca adevărați curieri, care, înconjurând neobosit orașele și satele țării, au sondat mentalitatea nomenclaturii locale de partid cu privire la posibila demitere a lui N S Hruşciov N G a fost deosebit de zelos în acest sens Ignatov, care îl ura patologic pe N S Hrușciov pentru prăbușirea carierei sale politice în - Potrivit unui număr de memoriști (S Hrușciov) și istorici (R Medvedev, Yu Aksyutin, A Pyzhikov), care au încă nevoie de o verificare serioasă, a fost de la gardianul N G Ignatov colonelul V I Galyukov fiului său N S Hrușciov a luat cunoștință de o conspirație împotriva tatălui său, căruia i-a informat despre aceasta în septembrie N S Hrușciov nu a crezut cu adevărat această informație, dar în caz că i-a cerut fiului său să-l aducă pe V I Galyukov cu A I Mikoyan și înregistrați conversația lor Această conversație a avut loc chiar la începutul lunii octombrie , iar înregistrarea acestei conversații este încă păstrată în arhivele așa-numitului "Doar secret al Biroului Politic" Cu toate acestea, din textul acestui protocol nu este complet clar ce rol l-au jucat figurile cheie ale acestei "conspirații" în aceste evenimente și în ce măsură V I Galyukov și-a interpretat corect conversațiile cu N G Ignatiev La sfârşitul lui septembrie , cu câteva zile înainte de N S Hrușciov să se odihnească în Crimeea, la Kremlin a avut loc o ședință extinsă a Prezidiului Comitetului Central și a Consiliului de Miniștri al URSS, cu participarea tuturor primilor secretari ai comitetelor de partide republicane, regionale și regionale, a șefilor comitetele executive regionale și consiliile economice și conducerea Academiei de Științe a URSS Participanții la întâlnire s-au concentrat pe raportul prim-vicepreședintelui Comitetului de Stat de Planificare al URSS A A Vai-privire "Despre planul pe termen lung pentru dezvoltarea economiei naționale a URSS pentru anii - " N S Hrușciov, care a vorbit în dezbaterea acestui raport, pentru prima dată după moartea lui I V Stalin a repetat principalele prevederi ale celebrului raport al lui G M Malen Subiect: SFÂRȘITUL "DEGELULUI HRUȘCHEV" ȘI DEMISIA LUI N S Hruşciov kov despre necesitatea de a accelera dezvoltarea producției de bunuri de larg consum și îmbunătățirea rapidă și, cel mai important, semnificativă a bunăstării cetățenilor sovietici Totuși, această

"epifanie" a lui Hrușciov nu l-a salvat septembrie N S Hrușciov, părăsind N V Podgorny, a plecat într-o altă vacanță și "conspirația" împotriva lui a intrat în faza finală Plenul din octombrie al Comitetului Central al PCUS și demisia lui N S Hruşciov octombrie sub preşedinţia L I Brejnev, Prezidiul Comitetului Central s-a reunit, la care s-a decis să se discute o serie de probleme ale noului plan cincinal cu participarea N S Hrușciov și își retrag din teren ultima sa notă "Cu privire la managementul agriculturii în legătură cu trecerea la calea intensificării", care la mijlocul lunii iulie a fost trimisă în toate regiunile țării După încheierea acestei întâlniri, L I Brejnev sau M A Suslov l-a chemat pe N S Hrușciov în Pitsunda, unde s-a mutat din cauza vremii nefavorabile din Crimeea și i-a cerut insistent să-și întrerupă vacanța și să se întoarcă de urgență la Moscova pentru a discuta probleme urgente legate de agricultură N S Hruşciov a refuzat iniţial această invitaţie, dar apoi, după ce a discutat cu A I Mikoyan, și-a comandat avionul și a zburat dimineața la Moscova Între timp, în literatura modernă (S Hruşciov, R Medvedev) există o versiune binecunoscută care se presupune că iniţial N S Hrușciov era pe cale să zboare de la Pitsunda la Kiev, unde, bazându-se pe sprijinul comandantului districtului militar Kiev, generalul armatei P K Koshevoy, trebuia să conducă lupta împotriva "conspiratorilor" din cadrul Comitetului Central, dar apoi, sub presiunea A I Mikoyan, a abandonat această idee și a zburat la Moscova Cu toate acestea, această poveste ambulantă este ușor infirmată de faptul că, la scurt timp după răsturnarea lui N S Hrușciov, în ianuarie , Pyotr Kirillovich Koshevoy a fost promovat și a fost numit comandant șef al celui mai prestigios Grup de Forțe Sovietice din Germania (GSVG) din Forțele Armate ale URSS, iar în aprilie i s-a acordat gradul de mareșal Când, în după-amiaza zilei de octombrie, avionul cu prim-ministrul la bord a aterizat la Vnukovo, contrar protocolului stabilit, N S Hrușciov și A I Mikoyan a fost întâlnit doar de președintele KGB al URSS V E Semichastny și secretar al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS M P Georgadze De pe aerodrom, toată lumea a mers la Kremlin, unde deja începuse ședința Prezidiului Comitetului Central, care a continuat până în seara zilei de octombrie, adică momentul convocării Plenului Comitetului Central, ai cărui membri au ajuns la Moscova cu o zi înainte Procesul-verbal al acestei ședințe nu s-a păstrat, iar conținutul convorbirii care a avut loc nu poate fi judecat decât din note de schiță fragmentare ale șefului Direcției Generale a Comitetului Central V N Malin și memoriile unora dintre participanții săi, în special P E Shelesta, A N Shelepin, G I Voronova și V V Grishin Toți membrii Prezidiului și Secretariatului Comitetului Central care au luat cuvântul, în special M A Suslov, A N Kosygin, G I Voronov, D S Polyansky, A N Shelepin și alții în termeni extrem de duri au început să-l acuze pe N S Hrușciov în călcarea în picioare a principiilor leniniste de conducere colectivă, comportament prost față de colegii săi din organele de conducere ale partidului, eșecuri majore în politica externă și internă, reorganizări inacceptabile ale partidului și aparatului de stat, care au dus la Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - la un adevărat haos managerial și așa mai departe Pentru N S Hrușciov, toate acestea s-au dovedit a fi atât de neașteptate încât la început s-a comportat destul de încrezător în sine, întrerupând în mod constant vorbitorii, aruncând replici caustice etc Dar curând i-a devenit clar că totul era predeterminat, că toți membrii conducerii de vârf erau uniți împotriva lui și a căzut imediat Nici măcar discursul conciliant al lui A I nu a ajutat la netezirea situației Mikoyan, care a sugerat să părăsească N S

Hruşciov cel puţin una dintre postările sale Toată lumea era dispusă cu hotărâre la demisia completă a lui N S Hrușciov din toate posturile Când N S Lui Hrușciov i-a devenit complet clar că a pierdut, le-a spus colegilor săi că nu se va lupta cu ei, că nu va vorbi nici la Plenul Comitetului Central, și-a cerut scuze pentru grosolănia sa și i-a cerut să scrie o scrisoare de demisie pt el cu orice formulare potrivită, pe care să o semneze La octombrie , cu doar câteva ore înainte de începerea Plenului organizatoric al Comitetului Central, a fost adoptată o rezoluție a Prezidiului Comitetului Central, care spunea: "Să admitem că, ca urmare a greșelilor și acțiunilor incorecte; de tovarăș Hrușciov N S , încălcând principiile leniniste de conducere colectivă, recent a fost creată o situație complet anormală în Prezidiul Comitetului Central, ceea ce face dificil pentru membrii Prezidiului Comitetului Central să își îndeplinească îndatoririle responsabile de a conduce partidul și tara În plus, în această rezoluție, N S Hrușciov a fost acuzat că este intolerant și nepoliticos față de tovarășii săi din Prezidiul Comitetului Central, disprețuind opinia lor și a comis o serie de greșeli politice majore în punerea în aplicare practică a liniei trasate de deciziile Partidului , și Congrese Apoi, după încheierea unei "discuții" aprinse, la finalul ședinței Prezidiului Comitetului Central, au fost luate următoarele decizii:) posturile de Prim-Secretar al Comitetului Central al PCUS și de Președinte a Consiliului de Miniștri al URSS să nu mai fie combinate;) să recomande Plenului Comitetului Central să aleagă Com L I Brejnev;) să înființeze postul de secretar secund al Comitetului Central și să numească în acest post un tovarăș N V Podgorny;) să recomande Sovietului Suprem al URSS să numească com UN Kosygin;) Instruiește tovarășul M A Suslov, în numele Prezidiului Comitetului Central, să facă un raport la Plenul Comitetului Central și să nu deschidă o dezbatere asupra acestui raport În legătură cu această din urmă împrejurare, este necesar să se acorde atenție faptului că, potrivit unui număr de istorici (R Pikhoy), în realitate au fost întocmite două rapoarte alternative ale Prezidiului Comitetului Central, ale căror texte au fost păstrate în arhiva "Doarului secret al Biroului Politic al Comitetului Central" Primul raport întocmit de A N Shelepina - D S Polyansky, conținea o listă foarte detaliată și argumentată a tuturor eșecurilor principale ale cursului economic al lui Hrușciov și ale politicii externe voluntariste, care au adus lumea în pragul unei catastrofe nucleare Un alt raport, care, cel mai probabil, a fost întocmit în aparatul personal al L I Brejnev sau M A Suslova, nu era atât de natură politică, cât emoțională și psihologică, unde accentul era pus pe calitățile personale negative ale lui N S Hruşciov Acest raport a fost citit în Plenul Comitetului Central, care, potrivit acelorași autori, a indicat elocvent că grupul mai puțin radical L I a câștigat lupta din culise pentru putere Brejnev - M A Suslov, care va câștiga în sfârșit puterea deplină în țară Subiect: SFÂRȘITUL "DEGELULUI HRUȘCHEV" ȘI DEMISIA LUI N S Hruşciov În seara zilei de octombrie și-a început lucrările Plenul Comitetului Central, care, în numele Prezidiului Comitetului Central, a fost deschis de N V Podgorny, care a anunțat membrii Comitetului Central că întrebarea "Cu privire la situația anormală care s-a dezvoltat în Prezidiul Comitetului Central în legătură cu acțiunile greșite ale primului secretar al Comitetului Central al PCUS N Hrușciov" a fost trecut pe ordinea de zi Apoi M A a făcut un raport mare pe această problemă Suslov, care a repetat, dar într-o formă mai detaliată și mai argumentată, tot setul de acuzații care i-au fost aduse lui N S

Hrușciov la o ședință a Prezidiului Comitetului Central Dezbaterea asupra acestui raport nu a fost deschisă și imediat a fost adoptată hotărârea Plenului Comitetului Central care conținea următoarele puncte:) "a satisfăcut cererea tovarășului Hrușciov N S la eliberarea sa din funcțiile de prim-secretar al Comitetului Central al PCUS, membru al Prezidiului Comitetului Central al PCUS și președinte al Consiliului de Miniștri al URSS din cauza vârstei sale înaintate și a stării de sănătate a deteriorării" ;) "să-l aleagă pe tovarășul L I Brejnev ca prim-secretar al Comitetului Central al PCUS";) "recomand tovarășului Kosygin A N pentru postul de președinte al Consiliului de Miniștri al URSS" Astfel, Plenul din octombrie al Comitetului Central a pus capăt carierei politice a lui N S Hruşciov şi a pus capăt "dezgheţului Hruşciov", a cărui eră încă provoacă cele mai opuse evaluări în ştiinţa istorică şi jurnalism Fără a intra într-o analiză a acestor lucrări, să spunem că, în opinia noastră, "dezghețul Hruşciov" și inspiratorul său au pus bazele de bază pentru distrugerea și moartea țării noastre în epoca "perestroikei lui Gorbaciov", în care neterminat "şaizeci" condus de arhitecţii acestei perestroikă - M S Gorbaciov și A N Yakovlev Tema: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - Plan: Alinierea forțelor în eșaloanele superioare ale puterii în - Reforme în sfera administraţiei de partid şi de stat XXIII Congres al PCUS și întărirea pozițiilor lui L I Brejnev în conducerea țării Constituirea consiliului unic al L I Brejnev în anii Constituția URSS din și principalele sale prevederi Ultima perioadă a L I Brejnev - Alinierea forțelor în eșaloanele superioare ale puterii în - După majoritatea autorilor moderni (R Pikhoy, D Churakov, Yu Zubkov), în octombrie , după demisia lui N S Hrușciov în cel mai înalt eșalon al puterii, precum și după moartea lui I V Stalin, în , a apărut un regim clasic de "conducere colectivă", deoarece adevăratele pârghii ale puterii de stat și de partid erau concentrate în mâinile mai multor grupuri concurente În același timp, trebuie remarcată o circumstanță importantă, care din anumite motive nu a acordat prea multă atenție înainte: ca urmare a înlăturării N S Hruşciov Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - au venit la putere politicieni, cei mai mulţi formaţi în anii de război şi cărora I V Stalin a început să-și promoveze în mod activ "vechea sa gardă" la putere în locul "vechei sale pază" Cu toate acestea, după moartea liderului, membrii celor "patru" de atunci guvernanți - L P Beria, G M Malenkov, V M Molotov și N S Hrușciov a șters mulți tineri nominalizați, încetinind procesul natural de întinerire a cadrelor de conducere ale partidului Așa-numita "generație Brejnev" de lideri a ajuns la putere cu un deceniu întreg mai târziu decât ar fi trebuit să se întâmple, când perspicacitatea lor în afaceri și setea de muncă serioasă au slăbit deja vizibil Mulți membri ai acestei generații militare de lideri, înainte ferm patrioti, s-au infectat curând cu mirosul cosmopolit putred al "șaizecilor" și s-au obișnuit destul de repede cu atmosfera dezgustătoare a intrigilor constante ale curții și a luptelor din culise care a caracterizat întregul domnia lui Hrușciov Potrivit unui număr de istorici moderni (D Churakov), acest dezechilibru al fostului sistem stalinist de selecție și îngrijire a personalului a devenit cea mai dificilă moștenire a dezghețului Hrușciov Schimbările care au avut loc în conducerea de vârf a partidului și a statului nu au provocat proteste și tulburări publice Dimpotrivă, mulți s-au asociat cu demisia lui N S Hrușciov și venirea la putere a unor lideri noi, relativ tineri și energici, speranțe de schimbări în bine etc În același timp, înlăturarea automată a unui lider nepopular de la putere nu a dus automat la stabilizarea în vârf

Înainte ca elita sovietică să se poată consolida din nou în jurul unui singur lider, care va deveni în curând Leonid Ilici Brejnev, va trebui să treacă din nou prin câteva etape lungi ale unei lupte ascuțite pentru putere Printre majoritatea participanților la deplasarea N S Hrușciov, nu a existat o unitate în multe probleme cheie ale politicii interne și externe a țării Și deși imediat după demisia sa a fost proclamat principiul "stabilității" în politica de personal, contradicțiile existente au dus la apariția unei rivalități destul de ascuțite în cele mai înalte eșaloane ale puterii, care a izbucnit aproape imediat după înfrângerea dușmanului comun Deja în noiembrie , la următorul Plen al Comitetului Central, care era planificat de N S Hrușciov, pentru a discuta noile sale inițiative în domeniul agriculturii, a luat decizii importante de personal:) Recentul favorit Hruşciov şi potenţialul său succesor F R au fost îndepărtaţi din Prezidiu şi Secretariat al Comitetului Central Kozlov, care era bolnav în stadiu terminal și, în curând, în ianuarie , a murit brusc, ca urmare a unui alt accident vascular cerebral În același timp, un alt protejat Hrușciov, V I , a pierdut postul de secretar al Comitetului Central și șef al Biroului Agricultură Poliakov, care, fiind un corp complet străin în aparatul de partid, a fost din nou împins în activitatea jurnalistică) A N Shelepin și P E Shelest, și secretarul Comitetului Central P N Demichev Astfel, în ajunul anului , componența celor mai înalte organe de partid arăta astfel:) Prezidiul Comitetului Central cuprindea Și o persoană - L I Brejnev, G I Voronov, A P Kirilenko, A N Kosygin, A I Mikoyan, N V Podgorny, Subiect: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - D S Polyansky, M A Suslov, N M Shvernik, A N Shelepin și P E Foşnet;) candidați la calitatea de membru al Prezidiului Comitetului Central au fost persoane - P N Demichev, L P Efremov, V V Grishin, K T Mazurov, Sh R Rashidov și V P Mzhavanadze;) Secretariatul Comitetului Central cuprindea persoane - L I Brejnev, N V Podgorny, M A Suslov, A N Shelepin, Yu V Andropov, L F Ilicicev, B N Ponomarev, P N Demichev, A P Rudakov și V N Titov Desigur, este încă destul de dificil de înțeles toate complexitățile relației acestui cerc foarte îngust de oameni din conducerea de vârf a țării, prin urmare în știința modernă (R Pikhoya, R Medvedev, A Vdovin, S Semanov, A Bezborodov) nu există o unitate de vederi asupra alinierii forțelor care s-a dezvoltat în noua "conducere colectivă" a țării În opinia noastră pur preliminară, au existat patru astfel de grupuri) Primul centru de putere a fost reprezentat de "grupul Brejnev", care a inclus primul secretar al Comitetului Central al PCUS L I Brejnev, prim-vicepreședinte al Biroului Comitetului Central pentru RSFSR A P Kirilenko, secretari ai Comitetului Central M A Suslov, Yu V Andropov, A P Rudakov și B N Ponomarev, precum și liderii Comitetului Central al Partidului Comunist din Uzbekistan și Georgia Sh R Rashidov și V P Mzhavanadze) Al doilea centru de putere poate fi numit condiționat "grupul Podgorny", care a fost reprezentat de N V Podgorny, care a fost de fapt al doilea secretar al Comitetului Central și primul secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina P E Foşnet În ciuda unei alcătuiri atât de restrânse a acestui "grup", în spatele acestor figuri se afla cel mai puternic și unit grup din cadrul Comitetului Central al primilor secretari ai comitetelor regionale ucrainene, care au jucat un rol decisiv la Plenul Comitetului Central din perioada înlăturarea lui N S Hruşciov) Al treilea centru de putere a fost centrat în jurul așa-numiților "tehnocrați" sau "grupul lui Kosygin", care, fiind politicieni sofisticați, nu și-au dezvăluit încă în mod deosebit adevăratele aspirații Acest grup a inclus președintele

Consiliului de Miniștri al URSS A N Kosygin, primul său adjunct D S Polyansky, Președintele Consiliului de Miniștri al RSFSR G I Voronov și prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Belarus K T Mazurov Cel mai probabil, acest grup a fost susținut și de președintele Consiliului Central al Sindicatelor Integral V V Grishin) Al patrulea centru de putere era reprezentat de "grupul Shelepin", care la acea vreme includea A N Shelepin este singurul membru al conducerii de vârf a partidului care a deținut simultan funcțiile de secretar al Comitetului Central, președinte al Comitetului de control al Partidului și Statului URSS și vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS și secretari ai Comitetului Central L F Iliciv și P N Demichev În plus, era de asemenea important ca acest grup să includă încă patru oameni influenți - președintele KGB al URSS V E Semichastny, prim-secretar al Comitetului Orășenesc Moscova al PCUS N G Egorychev, președintele Radio și Televiziunea de Stat al URSS N N Monthsev și directorul general TASS D P Goryunov, care a format coloana vertebrală a așa-numitului "grup Komsomol" - oameni din Comitetul Central al Komsomol, care în - condus de A N Shelepin În ceea ce îi privește pe cei mai în vârstă doi membri ai conducerii de vârf care aveau experiență de partid prerevoluționar, A I Mikoyan și N M Shvernik, care deținea funcțiile de președinte al prezidiului Sovietului Suprem al URSS și de președinte al PCC în cadrul Comitetului Central al PCUS, știau bine că "plecau de la târg" de mult timp, și, prin urmare, a privit "lupta sub covor" în curs ca din exterior Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Formal, după Plenul din octombrie al Comitetului Central, puterea a fost transferată "duumviratului" reprezentat de L I Brejnev și A N Kosygin, dar într-adevăr N V Podgorny, A N Shelepin și o serie de alți membri ai Prezidiului Comitetului Central au considerat că L I Brejnev ca o figură temporară și de compromis care a condus partidul până la următorul congres al partidului, programat pentru martie În plus, Alexei Nikolaevici Kosygin, care se bucura de o autoritate indiscutabilă în partid și guvern, urma să câștige o parte semnificativă a puterii alaturi de el si reda acel statut de presedinte al Consiliului de Ministri al URSS, care a fost in timpul defunctului I V Stalin și G M Malenkov Cu toate acestea, toți au calculat greșit în mod clar în previziunile și planurile lor, întrucât L I Brejnev, având un puternic spirit de luptă și fiind un maestru excelent al intrigilor din culise, nu avea absolut nicio intenție să-și părăsească postul În plus, cunoscând pe deplin locul și rolul deosebit al aparatului central de partid în piramida puterii întregii țări, deja în martie L I Brejnev îl numește pe vechiul său prieten și coleg Konstantin Ustinovich Chernenko în funcția de șef al Departamentului General cheie al Comitetului Central, care își va sluji cu fidelitate patronul toată viața Departamentul General al Comitetului Central a fost cel care în mod tradițional a pregătit toate ședințele Prezidiului Comitetului Central, a stabilit ordinea de zi a acestuia, natura și procedura de examinare a problemelor, a oficializat deciziile Prezidiului și Secretariatului Comitetului Central, care era de o importanță fundamentală pentru L I Brejnev și echipa sa Apoi, în martie , L F a fost demis din funcția de secretar al Comitetului Central și șef al Departamentului Ideologic al Comitetului Central Ilicicev, care a fost "exilat" în postul de ministru adjunct al Afacerilor Externe al URSS, în care va rămâne aproape un sfert de secol Acest pas a fost un semn clar din cap către Mihail Andreevici Suslov, care acum a obținut controlul complet asupra întregului aparat ideologic al Comitetului Central și a devenit un susținător mai activ al lui L I Brejnev, pe

care l-a slujit cu credincioșie toată viața Concomitent cu dosarul L I Brejnev, noul secretar al Comitetului Central, responsabil de întreg complexul militar-industrial al țării, a fost Dmitri Fedorovich Ustinov, un alt prieten personal al lui Brejnev și tovarășul său fidel În septembrie , la următoarea Plenară a Comitetului Central, a avut loc o nouă remaniere în aparatul Comitetului Central:) șeful Departamentului cheie de organizare și partid al Comitetului Central și secretar al Comitetului Central V N Titov, care a fost trimis la Alma-Ata în postul de secretar secund al Comitetului Central al Partidului Comunist din Kazahstan;) F D a fost ales noul secretar al Comitetului Central pentru agricultură Kulakov și I V Kapitonov - doi foști înalți funcționari ai aparatului Comitetului Central, care au căzut sub N S Hrușciov a căzut în dizgrație și a trimis la periferie în funcțiile de primi secretari ai Comitetului Teritoriului Stavropol și Comitetului Regional Ivanovo al PCUS Acum, ambii acești aparati influenți au devenit un suport de încredere pentru noul prim-secretar, deoarece el a fost cel care a inițiat revenirea lor la putere Reforme în sfera administraţiei de partid şi de stat În paralel cu începutul luptei pentru putere, au fost realizate reforme administrative importante, printre care cele mai mari inovații au fost:) restabilirea unității tuturor comitetelor de partid;) lichidarea consiliilor economice și revolta Subiect: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - noi ministere;) lichidarea sistemului unificat de control partid-stat) Deja în noiembrie , la următoarea Plenă a Comitetului Central, noua conducere a țării a anulat reforma Hrușciov, cea mai urâtă de aparatul de partid, realizată cu exact doi ani în urmă În conformitate cu raportul principal al N V Podgorny "Cu privire la unificarea organizațiilor de partid regionale industriale și rurale, regionale și a organelor sovietice", participanții la Plenul Comitetului Central au hotărât în unanimitate: a) restabilirea fostului principiu teritorial-producție al construirii organizațiilor de partid și a organelor lor de conducere; b) restabilirea comitetelor de partid regionale și teritoriale unificate în toată țara; c) să transforme fostele comitete de partid ale administrațiilor gospodăriilor colective de producție și ale gospodăriilor de stat în comitete raionale rurale ale partidului Astfel, a fost restabilită fosta verticală a întregii puteri de partid, care a fost apoi extinsă la toate autoritățile locale sovietice - comitetele executive ale Sovietelor regionale (teritoriale), ale orașelor și raionale ale deputaților populari În istoriografia liberală modernă (R Pikhoya, R Medvedev), deciziile adoptate de Plen sunt interpretate în mod tradițional ca o "contrareformă" conservatoare, care a dus la o creștere exorbitantă a puterii aparatului de partid la toate nivelurile Cu toate acestea, potrivit altor autori (S Semanov, S Kara-Murza), toate aceste decizii au fost dictate de pur bun simț și au fost concepute pentru a restabili controlabilitatea elementară pe teren, care, în cursul experimentelor constante ale lui Hrușciov, a căzut în o stare deplorabilă) Continuarea logică a acestei "contrareforme" au fost hotărârile luate în septembrie la următorul Plen al Comitetului Central, în conformitate cu care au fost lichidate toate consiliile economice, inclusiv Consiliul Economic Suprem al URSS și fostul a fost restabilit sistemul de management sectorial al economiei naţionale a ţării Acum, în cadrul Consiliului de Miniștri al URSS, a fost creat un Comitet de Stat de Planificare cu drepturi depline al URSS, care a fost condus de N K Baibakov, Gossnab al URSS, condus de V E Dymshits, și toate sindicatele industriale și sindicatele-republici În același timp, în toate republicile Uniunii a

fost restabilit întregul fost sistem de ministere republicane Potrivit mai multor autori liberali (R Pihoy), această următoare "contrareformă" a dus la refacerea și consolidarea rolului birocrației metropolitane în sistemul administrației publice al țării Cu toate acestea, adversarii lor (S Semanov, S Kara-Murza) spun pe bună dreptate că această reformă: a) a pus capăt, în cele din urmă, separatismului economic regional; b) a marcat începutul restabilirii fostelor legături economice și industriale verticale și orizontale pe întreg teritoriul țării; c) a restabilit un sistem sectorial mai gestionabil de management al întregului complex industrial și de construcții al țării; d) a restabilit fostul rol al Comitetului de Stat de Planificare al URSS ca principal sediu economic al țării etc) O altă "contrareformă" a noii conduceri a fost lichidarea N S Hrușciov a unui sistem unificat de organe de control al partidului-stat unit Cu toate acestea, spre deosebire de cele două "contrareforme" anterioare, care au fost în mare parte de natură pur economică și managerială, noua reformă din Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - dictată în mare măsură de lupta pentru putere În decembrie , a avut loc următorul Plen al Comitetului Central, la care urmau să fie discutate două rapoarte - președintele Comitetului de Stat de Planificare al URSS N K Baibakov și ministrul de finanțe al URSS V F Garbuzov "Cu privire la cel de-al optulea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale a URSS pentru - " Cu toate acestea, la finalizarea discuției lor, L I Brejnev i-a informat în mod destul de neașteptat pe toți membrii Comitetului Central că, prin decizia Prezidiului Comitetului Central, problema transformării organelor de control al partidului-stat a fost inclusă suplimentar pe ordinea de zi convenită Sub un pretext pur demagogic că vechea denumire a acestui organism nu reflectă pe deplin esența funcțiilor pe care le îndeplinește, Comitetul de Partid și Control de Stat (KPCK) al URSS a fost transformat în Comitetul de Control Popular (CPC) al URSS URSS În același timp, s-a produs un fapt absolut uimitor, întrucât L I Brejnev a propus:) să anuleze combinarea postului de președinte al Comitetului de Control al Poporului URSS cu orice alte posturi în aparatele de putere de partid și de stat;) eliberează A N Shelepin din funcția de vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS din cauza nevoii urgente de a se concentra pe munca ca secretar al Comitetului Central;) problema numirii șefului noului Partid Comunist al URSS care să fie amânată pe termen nelimitat, care a vorbit încă o dată despre fondul pur politic al acestei probleme Puțin mai târziu, aparatul de partid destul de obișnuit P V a devenit primul președinte al PCC al URSS Kovanov, care a lucrat anterior ca A N Shelepin în KPKK al URSS Astfel, prima, dar foarte tangibilă și cel mai important insidioasă lovitură a fost dată așa-numitului "grup Komsomol", ai cărui membri, având în vedere L I Brejnev nu este o figură demnă să conducă țara, năpustit ireprimabil la putere Apoi, în decembrie , demisia lui A I Mikoyan, care, după ce a îndeplinit noua normă a statutului de partid, a împlinit vârsta de de ani, a depus el însuși o cerere de pensionare În locul vechiului "vulpe de partid", N V a fost ales președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS Podgorny, care, după ce a primit postul ceremonial râvnit de șef al statului sovietic, a pierdut în cele din urmă toate rămășițele din fosta sa influență în aparatul central al partidului, dar a pretins totuși în mod nerezonabil egală putere cu L I Brejnev și A N Kosygin XXIII Congres al PCUS și întărirea pozițiilor lui L I Brejnev în conducerea țării În martie-aprilie , a avut loc cel de-al XXIII-lea Congres al PCUS, ai cărui delegați au ascultat și au aprobat în mod tradițional Raportul

Comitetului Central și au aprobat principalele directive ale celui de-al optulea Plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale a Republicii Moldova URSS pentru - , care au fost realizate de L I Brejnev și A N Kosygin Inovația fundamentală la acest congres au fost modificările în Carta partidului, care a fost adoptată cu doar cinci ani în urmă În special, în noua versiune a cartei:) a fost desființată rotația obligatorie a cadrelor de partid la toate nivelurile;) Prezidiul Comitetului Central al PCUS a fost din nou redenumit Biroul Politic al Comitetului Central al PCUS;) în locul postului de prim-secretar al Comitetului Central al PCUS a fost reintrodus postul de secretar general al Comitetului Central al PCUS, care a fost ales în Plenul Comitetului Central Subiect: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - În literatura istorică (R Pikhoya, L Mlechin, A Vdovin, R Medvedev) există o opinie că restabilirea postului de secretar general și a Biroului Politic al Comitetului Central a fost o dovadă clară a victoriei staliniste grup în noua conducere a țării Cu toate acestea, se pare că acest timbru comun nu corespunde prea mult cu starea reală a lucrurilor Cel mai probabil, revenirea acestor nume mai familiare s-a datorat a două circumstanțe principale:) vanitatea umană obișnuită și dorința arzătoare a "grupului Brejnev" de a ridica autoritatea noului "lider";) dorința nu mai puțin arzătoare a noii conduceri a țării, chiar și la nivelul denumirilor simbolice ale organelor de partid, de a pune capăt moștenirii blestemate a lui N S Hruşciov După alegerea unei noi componențe a Comitetului Central și finalizarea lucrărilor Congresului Partidului, a avut loc un Plen organizațional al Comitetului Central, la care au fost alese noi organisme de conducere ale Partidului L I a fost ales secretar general al Comitetului Central Brejnev, iar Biroul Politic al Comitetului Central includea din nou persoane: L I Brejnev, G I Voronov, A P Kirilenko, A N Kosygin, K T Mazurov, A Ya Pelshe, N V Podgorny, D S Polyansky, M A Suslov, A N Shelepin și P E Foşnet Adică, aici alinierea forțelor practic nu s-a schimbat, deoarece echipa Brejnev a fost completată de noul președinte al CPC A Ya Pelshe, și gruparea prim-ministrului - pe cheltuiala lui K T Mazurov, care a devenit primul vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS Dar, pe de altă parte, clanul Brejnev a primit un sprijin serios în persoana noilor candidați pentru membrii Biroului Politic al Comitetului Central - prieteni personali de lungă durată și devotați ai Secretarului General - Secretar al Comitetului Central pentru militar-industrial complex D F Ustinov, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Kazahstan D A Kunaev și președintele Consiliului de Miniștri al RSS Ucrainei V V Șcherbitsky Același sprijin a primit și clanul Brejnev în Secretariatul Comitetului Central, unde din dintre membrii săi, cel puțin secretari ai Comitetului Central, în special M A Suslov, A P Kirilenko, D F Ustinov, Yu V Andropov, I V Kapitonov, F D Kulakov și A P Rudakov, au fost % susținători ai Secretarului General În plus, faptul că după plecarea N V Podgorny pentru postul de șef nominal al statului, M A a devenit al doilea secretar al Comitetului Central Suslov, care a ocupat această poziție cheie în aparatul Comitetului Central, literalmente, pentru întreaga perioadă a domniei lui Brejnev, până la moartea sa în ianuarie Astfel, Congresul XXIII a întărit serios pozițiile lui L I Brejnev și a dat o lovitură puternică pozițiilor lui N V Podgorny și A N Shelepin, care avea mari speranțe în acest congres Acum nimeni nu s-a gândit la natura temporară a puterii Secretarului General, deoarece el și-a învins cu brio concurenții apropiați în lupta pentru putere O altă victorie instrumentală a noului secretar general a fost reînființarea

în iulie a Ministerului Ordinii Publice al URSS, redenumit doi ani mai târziu în mai cunoscutul Minister al Afacerilor Interne al URSS și numirea vechiului său tovarăș și colegul general-colonel N A Şcelokov Lovitura finală pentru "Komsomol" a fost dată anul următor Cel mai probabil, prevăzând această împrejurare, la începutul anului , A N Shelepin a sugerat A I Mikoian, care, în ciuda demisiei, și-a păstrat calitatea de membru al Comitetului Central și al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, pentru a-și uni forțele în lupta pentru înlăturarea lui L I Brejnev la următoarea Plenară a Comitetului Central, dar vulpea vicleană a respins această alianță politică Poate că acest eveniment a fost cel care a accelerat Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - deznodământ fugar și forțat L I Brejnev trece urgent la ofensiva împotriva "Komsomol" Mai întâi, în iunie , sub un pretext plauzibil (fuga fiicei lui I V Stalin S I Alliluyeva în străinătate), președintele KGB al URSS V E Semichastny și noul șef al acestui departament cheie al țării a fost numit Iuri Vladimirovici Andropov Totodată, pentru prima dată de la arestarea lui L P Beria, noul președinte al KGB al URSS, a devenit din nou o figură politică și, în calitate de membru candidat, a fost prezentat Biroului Politic al Comitetului Central Totodată, trebuie remarcat că secretarul general cu înaltă experiență, bine conștient de rolul jucat de KGB în răsturnarea lui N S Hrușciov, înconjurat pe Yu V Andropov cu doi "prieteni" fideli - cumnatul său, generalul-colonel G K Tsinev și unul dintre membrii "clanului moldovenesc" generalul colonel S K Tsvigun, care a devenit în curând vicepreședinți ai KGB al URSS La același Plen al Comitetului Central, cariera politică a Primului Secretar al CIM N G Iegoriciov, care, devenind o victimă a intrigii viclene a lui Brejnev, a început să-l critice pe secretarul general și pe cei mai înalți generali pentru calculele greșite în politica de apărare a țării Viktor Vasilyevich Grishin, membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central, a fost numit noul șef al celei mai mari și mai influente organizații de partid din Moscova, care la acea vreme, cel mai probabil, deja dezerta din tabăra primului ministru în tabăra secretarului general Ultimul clopoțel asupra "grupului Komsomol" a sunat la sfârșitul lunii septembrie , când la următoarea Plenară a Comitetului Central, Alexandru Nikolaevici Șelepin, sub pretextul plauzibil al întăririi conducerii sindicatelor sovietice, a fost transferat de la post de secretar al Comitetului Central la postul nesemnificativ de președinte al Consiliului Central al Sindicatelor Integral După o lovitură fatală adusă figurilor cheie ale "grupului Komsomol", care multă vreme s-au imaginat noii conducători ai țării, în anii - sub conducerea principalului ideolog de partid, "eminența gri" M A Suslov, a avut loc o curățare totală a tuturor organelor de conducere de rudimentele acestui grup În special, șeful Agitprop al Comitetului Central al PCUS V I Stepanov, președintele Radioteleviziunii de Stat URSS N P Mesyatsev, director general al TASS D P Goryunov și alți "membri Komsomol" influenți care controlau principalele instituții de informare și propagandă sovietică Învinge-l pe A N Shelepin și echipa sa în lupta pentru putere sunt încă evaluate în mod ambiguu în literatură Reprezentanții taberei liberale (R Pikhoya, R Medvedev, F Burlatsky) spun în mod tradițional că înfrângerea "membrilor Komsomol" a fost bună pentru țară, deoarece aceștia erau chiar mai adepți ai cursului stalinist decât echipa Brejnev, iar dacă ar ajunge la autorități, țara s-ar confrunta inevitabil cu noi represiuni sângeroase și cu oroarea lagărelor lui Stalin Cu toate acestea, această evaluare pur doctrinară este criticată pe bună dreptate de adversarii lor, întrucât

restabilirea ordinii în țară și serviciul real al Patriei, pentru care susțineau în mod special "membrii Komsomol", nu este un sinonim pentru stalinism și noi represiuni politice Potrivit istoricilor lagărului patriotic (A Vdovin, S Semanov, D Churakov, S Kara-Murza), înfrângerea lui A N Shelepin și echipa sa au avut două consecințe grave asupra dezvoltării politice a țării:) a însemnat realitatea Subiect: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - refuzul noii conduceri de a continua politica național-bolșevică din primii ani postbelici și trecerea la pozițiile vagi de "centrism", nepregătite pentru o formare sinceră a propriului curs politic;) înfrângerea "membrilor Komsomol" a însemnat exterminarea politică a unor lideri tineri și experimentați, care erau gata să "înlocuiască" efectiv "tovarășii de rang înalt" de la conducere, drept urmare o întreagă generație de politicieni importanți și promițători din țara a intrat în uitare politică Cu toate acestea, înfrângerea "membrilor Komsomol" nu a permis grupului Brejnev să "ocupe" complet puterea În condițiile unei reforme economice destul de reușite lansate în , o poziție puternică în eșaloanele superioare ale puterii a continuat să fie ocupată de grupul premierului A N Kosygin, care nu numai că a controlat strâns aproape întregul aparat guvernamental, dar a început și să se amestece foarte activ în politica externă a țării Coloana vertebrală a grupului premierului din eșaloanele superioare ale puterii a fost președintele Consiliului de Miniștri al URSS A N Kosygin, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS D S Polyansky și K T Mazurov, vicepreședinți ai Consiliului de Miniștri al URSS N K Baibakov, V A Kirillin și V N Novikov, precum și președinte al Consiliului de Miniștri al RSFSR G I Voronov Cu toate acestea, L I Brejnev a reușit să-și creeze propriul "clan Dnepropetrovsk" în guvern, care a devenit un fel de contrapondere pentru prim-ministru, ai cărui membri proeminenți erau trei vicepreședinți ai Consiliului de Miniștri al URSS - N A Tihonov, V E Dymshchits și I T Novikov, cu care secretarul general a devenit prieten apropiat când a fost primul secretar al comitetelor regionale Zaporojie și Dnepropetrovsk ale Partidului Comunist din Ucraina în - Până la un anumit punct, L I În exterior, Brejnev nu a căutat conducerea în determinarea cursului economic al țării, recunoscând autoritatea lui A N Kosygin Prin urmare, când la începutul anului a început să critice în mod deschis starea de lucruri din economia națională a țării, acest lucru a provocat un protest acut din partea unui număr de vechi membri ai Biroului Politic și a condus la o răcire serioasă a relațiilor cu primul ministru Cu toate acestea, până în acest moment L I Brejnev a reușit deja să-și întărească serios legăturile cu generalii de vârf ai țării, care în aprilie , după moartea mareșalului R Ya Malinovsky, condus de vechiul său prieten din prima linie, mareșalul A A Grechko, care a fost numit noul ministru al apărării al URSS Potrivit mai multor autori contemporani (A Vdovin, D Churakov), în un număr de membri ai conducerii sovietice de vârf, în special A N Shelepin, G I Voronov, K T Mazurov, D S Polyansky și P M Masherov, care a aderat la linia stalinistă moderată de restabilire a ordinii elementare în țară, a încercat să corecteze semnificativ evaluările oficiale ale rolului lui I V Stalin în istoria țării noastre Așadar, în octombrie , în principala revistă teoretică Kommunist, cu ocazia împlinirii a de ani de la defunctul lider, a fost publicat un articol care conținea aprecieri destul de sobre ale rolului său de epocă în istoria partidului și a statului sovietic Totuși, așa cum au documentat alți autori (R Pikhoi), această publicație a fost susținută de aproape întreaga conducere a Biroului Politic și a Secretariatului Comitetului

Central, cu excepția doar a lui N V Podgorny, A Ya Pelshe, B N Ponomarev și parțial A P Kirilenko În legătură cu această împrejurare, se pare că împărțirea pur artificială a membrilor conducerii sovietice în susținători și oponenți ai stalinismului Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - ma, care este prezent în literatura istorică modernă, este pur artificială Lupta din Biroul Politic al Comitetului Central din anii domniei lui Brejnev nu s-a bazat pe o bază ideologică, așa cum a fost cazul în anii , ci a avut un caracter pur personal și de clan Constituirea consiliului unic al L I Brejnev în anii Încă un pas pentru a-și întări singura putere L I Brejnev a făcut-o în aprilie , la sfârșitul celui de-al -lea Congres al PCUS, când noi susținători ai Secretarului General au intrat în Politburo și în Secretariatul Comitetului Central Astfel, componența extinsă a vechiului Birou Politic al Comitetului Central a inclus noi membri titulari, în special, Primul Secretar al Comitetului Central al PCC D A Kunaev, președintele Consiliului de Miniștri al RSS Ucrainei V V Shcherbitsky, prim-secretar al Comitetului orașului Moscova al PCUS V V Grishin și secretarul Comitetului Central F D Kulakov După ce a primit o majoritate covârșitoare în Biroul Politic al Comitetului Central, L I Brejnev a lansat o ofensivă decisivă împotriva adversarilor săi politici Deja în iulie , președintele prost gestionat și obstinat al Consiliului de Miniștri al RSFSR Ghenadi Ivanovici Voronov a devenit o nouă victimă a intrigilor, care a fost mutat rapid pe postul nesemnificativ de președinte al Comitetului de control al poporului URSS, dar a fost încă păstrat în Biroul Politic al Comitetului Central Un alt candidat Brejnev, cel mai "tânăr" secretar al Comitetului Central, Mihail Sergeevici Solomentsev, a fost numit noul șef al guvernului rus, care în doar patru luni a devenit membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central al PCUS Apoi, în mai , L I Brejnev a avut de-a face cu primul secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina, Petr Yefimovici Shelest, a cărui demisie a fost rezultatul unei intrigi bine planificate în culise și a fost pregătită personal de secretarul general pentru o perioadă destul de lungă , cel puțin de la sfârșitul anului , când a obținut de la alți membri ai conducerii înguste acordul de a transfera de la candidați la membri cu drepturi depline ai Biroului Politic al Comitetului Central ai vechiului lor camarad și prieten personal al Președintelui Consiliului de Miniștri al RSS Ucrainene V V Șcherbitsky Ca urmare a "operațiunii speciale" desfășurată cu brio, P E Shelest, acuzat pe bună dreptate de "naționalism ucrainean", a fost mutat în funcția de vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS și noul prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina, Vladimir Vasilyevich Shcherbitsky, ferm în picioare pe pozițiile lui Bohdan Hmelnițki", a devenit noul maestru la Kiev Astfel, soarta a doi membri influenți ai conducerii înguste era o concluzie inevitabil, iar în aprilie , la următorul Plen al Comitetului Central, G I Voronov și P E Shelest au fost scoși din Biroul Politic și demiși În același timp, a fost redus semnificativ statutul unui alt susținător al primului ministru, Dmitri Stepanovici Polyansky, care a fost transferat din postul de prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS în poziția de "execuție" a ministrului de agricultură a URSS, dar până acum a rămas în Biroul Politic al Comitetului Central până la următorul congres al partidului La același Plen al Comitetului Central, a avut loc un alt eveniment fără precedent - pentru prima dată în mulți ani, ministrul apărării al URSS Mareșal Andrei Antonovici Grechko, ministrul de externe al URSS Andrei Andreevici Gromyko și președintele URSS KGB-

ul URSS Iuri Vladimirovici Andropov au fost aleși pentru prima dată în Biroul Politic al Comitetului Central În același timp, A A Grechko și A A Gromyko a devenit imediat membri cu drepturi depline ai Biroului Politic Subiect: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - Comitetul Central, ocolind "sala de așteptare a candidaților", care imediat, bineînțeles, a vorbit despre o serioasă întărire a pozițiilor lui L I Brejnev în întreaga verticală a puterii Liderii acestor structuri de putere au făcut întotdeauna parte pur formal din Consiliul de Miniștri al URSS și au fost enumerați ca prim-ministru al țării, deoarece în realitate aceste cifre au fost întotdeauna "eparhia" exclusivă a Secretarului General Acum autoritatea lor a crescut nemăsurat, de vreme ce împreună cu A N Kosygin, "miniștrii săi" A A Grechko, A A Gromyko și Yu V Andropov a devenit membru cu drepturi depline ai Biroului Politic al Comitetului Central La același Plen al Comitetului Central, o nouă stea în ascensiune a politicii sovietice, primul secretar al Comitetului regional din Leningrad al PCUS, Grigori Vasilyevici Romanov, s-a alăturat candidaților la calitatea de membru în Biroul Politic al Comitetului Central, care de asemenea a devenit o senzație, de aproape treizeci de ani, de pe vremea lui A A Jdanov, șeful "capitalei nordice" nu a fost inclus în cel mai înalt partid Areopagus În opinia noastră, acest Plen al Comitetului Central a marcat prăbușirea definitivă a sistemului de "conducere colectivă" și instituirea conducerii unice a Secretarului General Cu toate acestea, L I Brejnev nu s-a putut bucura pe deplin de rezultatele victoriei sale, pentru că deja în noiembrie , imediat după celebra "întâlnire de la Vladivostok" cu președintele SUA George Ford, secretarul general a avut primul atac, care a pus capăt activității sale politice active Probabil că tocmai odată cu această împrejurare, care amenința cu o nouă agravare a luptei pentru putere, la următorul Plen al Comitetului Central, desfășurat în aprilie , "Șurikul de fier" de mult învins a fost retras din Biroul Politic sub conducerea pretext pur exagerat al călătoriei sale de afaceri "nereușite" în Anglia - A N Shelepin În martie s-a desfășurat cel de-al XXV-lea Congres al PCUS cu o agendă tradițională, care, în principiu, nu se deosebea de congresele anterioare, singura diferență fiind că, în urma rezultatelor Plenului organizatoric al Comitetului Central, noul Politburo a fost aproape în întregime, cu excepția lui A N Kosygina, N V Podgorny și K T Mazurov, a fost format din susținători ai Secretarului General De asemenea, este important de remarcat faptul că doi reprezentanți de seamă ai complexului militar-industrial al țării, D F Ustinov, care, în calitate de secretar al Comitetului Central, a supravegheat întreg complexul militar-industrial, iar G V Romanov, care a condus Leningradul, care era unul dintre cele mai mari centre ale complexului militar-industrial sovietic În aprilie , în urma unui atac de cord acut, mareșalul A A , ministrul apărării al URSS, a murit în mod neașteptat pentru toată lumea Grechko Toată lumea presupunea că noul șef al departamentului militar al țării va fi fie Prim-adjunct al ministrului, comandantul șef al Forțelor Aliate al Mareșalului Afacerilor Interne I I Yakubovsky, sau un alt prim-adjunct al ministrului, șeful Statului Major General al Forțelor Armate ale URSS, generalul de armată V G Kulikov Cu toate acestea, în mod destul de neașteptat, noul ministru al Apărării al URSS a fost un prieten personal de lungă durată al Secretarului General, actualul șef al întregului complex militar-industrial imens și influent al țării, generalul colonel D F Ustinov, care deja în aprilie a fost promovat general de armată, iar în iulie a devenit mareșal al Uniunii Sovietice De acum înainte, mareșalul D F Ustinov a devenit, poate, cel mai

influent membru al conducerii de vârf a partidului, responsabil doar față de L I Brejnev Apoi, la începutul lui septembrie , un alt reprezentant al "clanului Dnepropetrovsk" Nikolai Aleksandrovich Tihonov a devenit al doilea prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS, care a indicat în mod elocvent că acest lucru Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - numirea a predeterminat de fapt iminenta demisie a celor doi principali lideri ai guvernului tarii - A N Kosygin și K T Mazurova În cele din urmă, în mai , în toiul lucrărilor la proiectul noii Constituții "Brezhnev" a URSS, N V Podgorny, care a fost imediat eliminat din Biroul Politic al Comitetului Central În același timp, cu încălcarea tuturor hotărârilor anterioare ale Plenului din octombrie al Comitetului Central privind interzicerea combinării funcțiilor de vârf din partid și stat, L I Brejnev a fost ales președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS Totuși, această numire a avut loc deja când lupta de lungă durată pentru putere a subminat în cele din urmă sănătatea Secretarului General, acesta a suferit un alt accident vascular cerebral și s-a transformat de fapt într-o ruină Trebuie spus că și după primul accident vascular cerebral, la începutul anului , L I Brejnev a trimis o scrisoare oficială Biroului Politic al Comitetului Central cu o cerere de demisie Cu toate acestea, cei mai apropiați asociați ai săi și cei mai mulți membri ai Biroului Politic, temându-se de o agravare bruscă a luptei pentru putere, au respins această solicitare a Secretarului General și au decis să instituie un regim special și crunt pentru munca sa Acum această luptă pentru putere a intrat într-o nouă rundă Constituția URSS din și principalele sale prevederi Cea mai importantă componentă a noului curs politic, care a devenit un fel de semn distinctiv al întregului guvern Brejnev, a fost conceptul de "socialism dezvoltat", înlocuind conceptul lui Hrușciov de "construcție extinsă a comunismului" Începutul fundamentării teoretice a acestui concept, numit în mod firesc dezvoltarea creativă a ideilor "marxism-leninismului", pe care le contrazicea absolut în esența sa, a fost pus de faimosul schimbător Gorbaciov, iar apoi un aparat de partid obișnuit F M Burlatsky, care atunci, cu "modestia" sa caracteristică, s-a clasat în rândul elitei intelectuale a națiunii În , fiind calomniatorul lui Hrușciov, el și-a susținut teza de doctorat "Statul Poporului" la AON din cadrul Comitetului Central al PCUS Și apoi, în decembrie , a apărut în ziarul Pravda articolul său "Despre construcția unei societăți socialiste dezvoltate", care puțin mai târziu, în noiembrie , a dat toate motivele lui L I Brejnev a declarat pentru prima dată public în raportul său dedicat aniversării a de ani de la Marea Revoluție din Octombrie că în URSS se construiește o societate socialistă dezvoltată Această concluzie a fost ulterior oficializată în hotărârile celui de-al -lea Congres al PCUS, desfășurat în martie-aprilie , care a proclamat binecunoscutul curs spre creșterea eficienței producției sociale și îmbinarea realizărilor revoluției științifice și tehnologice cu avantajele a sistemului economic socialist şi realizarea unei şi mai mari omogenităţi sociale a societăţii sovietice în condiţiile "socialismului dezvoltat" Desigur, nu existau mecanisme eficiente pentru implementarea acestor obiective, dar discrepanța dintre această teorie și procesele sociale reale din țară și scăderea eficienței producției sociale au devenit mai puțin vizibile decât pe vremea lui Hrușciov Conceptul de "socialism dezvoltat" a devenit, în esență, o revizuire majoră a ideilor despre posibilitatea construirii comunismului în viitorul previzibil din punct de vedere istoric Subiect: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - într-o anumită țară Dar s-a

dovedit a fi foarte convenabil în sensul că nu a distrus credința în comunism, ci și-a transferat construcția dintr-o sarcină istorică concretă într-un plan teoretic Potrivit acestui concept, calea către comunism a asumat o etapă nedefinită de dezvoltare, timp în care socialismul și-a dobândit integritatea finală și o combinație armonioasă de relații de producție, socio-politice, morale, juridice, ideologice și de altă natură în societatea sovietică Până în a doua jumătate a anilor , când sănătatea secretarului general era deja subminată fără speranță, cursul conservator al conducerii partidului sovietic și al statului luase contur pe deplin, iar consecința sa logică a fost o anumită "stagnare" în dezvoltarea societății sovietice , caracteristică întregii epoci a "socialismului dezvoltat" târziu Această stagnare s-a manifestat la diferite niveluri și în grade diferite, dar a avut cel mai mare efect asupra nomenclaturii partid-stat, unde stabilitatea și inamovibilitatea personalului au devenit un fel de fetiș al întregii epoci Brejnev În mod ironic, tocmai în momentul în care "socialismul dezvoltat" își pierduse deja capacitatea de a continua dezvoltarea progresivă a fost finalizată lucrările la proiectul noii Constituții sovietice Această problemă, de natură fundamentală, a fost pusă în mod repetat pe ordinea de zi de-a lungul anilor postbelici Pentru prima dată această sarcină a fost stabilită sub I V Stalin, când în , la instrucțiunile sale directe, a fost creat un grup de lucru pentru pregătirea unui proiect al noii Constituții a URSS sub conducerea A A Zhdanova și N A Voznesensky Cu toate acestea, la acel moment, din motive care nu sunt în întregime clare, această lucrare a fost întreruptă Apoi s-a pus problema continuării lucrărilor la proiectul noii Constituții la Congresele și ale PCUS, în baza cărora au fost create noi grupuri de lucru Dar abia după Congresul al XXII-lea, la care a fost adoptat programul terțului "Construirea unei societăți comuniste", N S Hrușciov a luat decizia finală de a întocmi o nouă Constituție a Uniunii, care "să reflecte scopul principal al partidului și să legifereze noile forme de structură socială și statală a țării noastre, corespunzătoare perioadei de construcție extinsă a societății comuniste" În conformitate cu această directivă, a fost creat un nou grup de lucru, condus de Președintele de atunci al Comisiei Ideologice a Comitetului Central și Secretarul Comitetului Central, academicianul L F Ilicicev În aprilie , Sovietul Suprem al URSS a aprobat componența unei noi comisii constituționale conduse de N S Hrușciov, care în munca sa practică a început să plece de la mesajul principal, cheie despre "dezvoltarea stării dictaturii proletariatului într-o stare a întregului popor" și, în legătură cu această instalare, transformarea sovieticilor a deputaților muncitori în soviete a deputaților poporului la toate nivelurile de guvernare - de la sovietici de sate și districte la consilii republicane, regionale și regionale Principala direcție în dezvoltarea sistemului politic al țării urma să fie "dezvoltarea democrației la nivel național" și transferul "unor funcții ale organelor statului către organizațiile publice și întărirea principiilor publice în activitățile organelor statului" În același timp, s-a propus fixarea constituțională a prevederii privind rolul de conducere și de îndrumare al PCUS în societatea sovietică Până și ideea a fost înaintată de a se consolida în Main Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Legea prevede că puterea supremă în țară aparține Partidului Comunist, iar conducerea efectivă a vieții politice și economice a republicilor sovietice aparține Comitetelor Centrale ale Partidelor Comuniste Republicane și primilor lor secretari Cu toate acestea, odată cu

demisia lui N S Hrușciov și revizuirea cursului anterior către construcția comunismului, direcția lucrărilor ulterioare la proiectul de Constituție, desigur, s-a schimbat Lucrările la proiectul Constituției s-au finalizat conform instrucțiunilor celui de-al XXV-lea Congres al PCUS, când tendințele liberale și tehnocratice din conducerea țării au fost întrerupte și doctrina spiritului de partid a predominat în cele din urmă, s-a format un curs dur de politică externă , bazat pe dezvoltarea complexului militar-industrial, o linie pronunțată privind crearea unui nou cult al personalității următorul secretar general și întărirea pozițiilor birocrației partid-stat Proiectul final al noii Constituții a fost pregătit de un grup de lucru condus de secretarul Comitetului Central B N Ponomarev în mai , iar după aprobarea sa în Plenul Comitetului Central, a fost publicat în presa centrală a partidului și supus discuției publice La octombrie a avut loc o sesiune extraordinară a Sovietului Suprem al URSS, la care a fost adoptată în cele din urmă noua Constituție "Brezhnev" a URSS, care înlocuiește vechea Constituție stalinistă a URSS din Apoi, în , în conformitate cu normele Legii fundamentale a întregii uniuni, au fost adoptate constituții republicane în toate cele republici unionale ale URSS, inclusiv RSFSR Noua Constituție a URSS a constat dintr-un preambul și nouă secțiuni:) Fundamentele sistemului social și ale politicii URSS;) Stat și personalitate;) Structura naţional-statală a URSS;) Consiliile Deputaţilor Populari şi procedura de alegere a acestora;) Cele mai înalte organe de putere și administrație ale URSS;) Fundamentele construirii autorităţilor statului şi administraţiei republicilor Uniunii;) Justiție, arbitraj și supraveghere procuroală;) Stema, steagul, imnul și capitala URSS;) Funcționarea Constituției și procedura de aplicare a acesteia Principala inovație a fost preambulul noii Constituții, care prevedea construirea "socialismului dezvoltat" în URSS și crearea unui "stat la nivel național" Astfel, principalul postulat marxist despre "desființarea statului socialist" a fost împins într-o perioadă îndepărtată, iar sarcina de a întări în mod cuprinzător legea și ordinea sovietică a devenit o prioritate Proprietatea socialistă a mijloacelor de producție sub formă de proprietate de stat și cooperativă a fermelor colective a fost recunoscută ca bază a sistemului economic al statului sovietic, consiliile deputaților poporului de la toate nivelurile de putere au fost proclamate baza sistemul politic, iar alianța indestructibilă a clasei muncitoare, a țărănimii agricole colective și a inteligenței sovietice a fost declarată baza socială a țării Noul capitol, care nu avea analogi în Constituțiile sovietice anterioare, a interpretat principalele probleme ale politicii externe și a susținut că are drept scop asigurarea unor condiții internaționale favorabile "pentru construirea comunismului în URSS", "întărirea pozițiilor socialismului mondial, susținând lupta popoarelor pentru eliberarea națională și progresul social" În plus, principiul internaționalismului socialist a fost consacrat în noua Constituție Subiect: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - în relaţiile URSS cu toate ţările şi statele socialiste care s-au eliberat de dependenţa colonială Pentru prima dată, mecanismul real al puterii în URSS a fost reflectat și în noua Lege fundamentală De acum înainte, PCUS a fost numit "forța conducătoare și călăuzitoare a societății sovietice, nucleul sistemului său politic, toate organizațiile statale și publice" Această legitimare a rolului real al partidului a condus la controlul de monopol al comitetelor de partid asupra activității tuturor instituțiilor și întreprinderilor statului din țară și a sporit dramatic importanța întregului aparat de partid pe

verticala puterii și a făcut ca apartenența la partid să fie o condiție prealabilă pentru orice carieră de serviciu Noile forme de "democrație directă" garantate de Constituție - discuții și referendum la nivel național, precum și noile drepturi civile, în special, de a face apel împotriva acțiunilor funcționarilor, protecția judiciară împotriva încălcării onoarei și demnității și critica acțiunilor au fost concentrat pe dezvoltarea unei "democrații populare autentice" de stat și organizații publice Conform noii Constituții, toate Sovietele Deputaților Poporului - Sovietul Suprem al URSS, Sovietele Supreme ale Uniunii și Republicilor Autonome, Sovietele Teritoriale, Regionale, Orașele, Raionale și de Așezări - au constituit un singur sistem de autorități de stat de tara Organul suprem al puterii de stat în țară era Sovietul Suprem bicameral al URSS, format din Consiliul Uniunii și Consiliul Naționalităților, care era împuternicit să decidă toate problemele de stat cele mai importante, în special adoptarea și modificarea Constituţia Uniunii, includerea noilor republici Uniunii în URSS, aprobarea bugetelor şi planurilor de stat dezvoltarea socială şi economică a ţării etc Între sesiunile Sovietului Suprem al URSS, funcțiile acestuia erau îndeplinite de Prezidiul Sovietului Suprem al URSS, al cărui președinte era de drept șeful statului sovietic Munca managerială de zi cu zi se desfășura printr-un întreg sistem de administrare de stat, care era condus de Consiliul de Miniștri al URSS, a cărui componență și președinte au fost aprobate în cadrul unei sesiuni a Sovietului Suprem al URSS Noua Lege fundamentală a păstrat principalele prevederi ale vechii Constituții din privind structura național-statală a țării În același timp, numeroase propuneri, în multe privințe, destul de rezonabile și justificate, care vizează eliminarea ierarhiei naționale și a popoarelor existente în cadrul URSS, prin revenirea la principiul teritorial tradițional, prerevoluționar, al împărțirii administrative a țării nu au fost luat in considerare În același timp, însăși definiția URSS ca "stat multinațional unic aliat" vorbea despre o anumită dorință a conducerii de vârf a țării de a întări principiile unitare în construirea unui stat unional Este adevărat, în contradicție cu această dorință a fost "dreptul republicilor unionale de a se separa liber de URSS", care a fost din nou consacrat în Constituția URSS, care a ruinat în cele din urmă marea noastră țară b Ultima perioadă a domniei lui L I Brejnev - Comitetul Central al PCUS și mai ales aparatul său au devenit pilonul principal al puterii supreme în anii domniei lui Brejnev Dacă în a doua jumătate a anilor ' decizii majore Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - asupra tuturor problemelor cheie au fost adoptate la Plenurile Comitetului Central, apoi în următorul deceniu centrul puterii a început să se mute din ce în ce mai mult către departamentele sectoriale și funcționale ale Comitetului Central, unde un loc special a fost ocupat de Departamentul General și de Departamentul de lucru organizațional și de partid, care de-a lungul anilor de conducere a lui Brejnev a fost condus de cei mai devotați membri ai celui mai apropiat mediu al său - K U Cernenko și I V Kapitonov Plenele tradiționale ale Comitetului Central, deși s-au întrunit regulat, au început să aibă tot mai mult un caracter pur formal, aprobând doar hotărârile pregătite deja de aparatul central de partid Până la sfârșitul anilor , mecanismul de completare a aparatului Comitetului Central și însăși componența Comitetului Central a fost reglat la perfecțiune Reprezentarea tuturor celor mai mari organizații de partid republican, regional și regional, complex militar-industrial, agenții de drept, oameni de știință și artiști etc a fost respectată în proporții strict

definite Astfel, interesele tuturor structurilor de putere ale țării au fost reflectate în Comitetul Central și în aparatul său Această situație a devenit un mediu prielnic pentru lobby-ul diferitelor interese ale regiunilor și industriilor, unde lobbyiștii complexelor militaro-industriale și agro-industriale ale țării aveau o capacitate deosebită de pătrundere Conform estimărilor unui număr de istorici (R Pikhoy), cel mai înalt nivel de putere din țară era reprezentat de aproximativ de oameni la Moscova și aproximativ în întreaga Uniune Sovietică Acest număr include șefii aparatului Comitetului Central al PCUS, Consiliul de Miniștri al URSS, cele mai mari ministere de "putere" - apărare, afaceri interne și afaceri externe, primii secretari ai comitetelor regionale, comitete regionale și Comitetul Central al Partidelor Comuniste ale republicilor Uniunii Toți ceilalți miniștri, viceminiștri, membri ai consiliilor de ministere și departamente aliate, cei mai înalți reprezentanți ai aparatului sovietic, armatei, securității statului, justiției, industriei, științei, propagandei și culturii, care au fost membri și membri candidați ai Centralei Comitetului și Comisia Centrală de Control a PCUS, de asemenea, aparțineau acestui strat În teren, toți secretarii și șefii de departamente ai comitetelor regionale și regionale ale partidului și Comitetului Central al Partidelor Comuniste din toate republicile unionale, directorii celor mai mari întreprinderi industriale, comandanții tuturor districtelor militare și marilor unități și formațiuni militare , șefii departamentelor regionale ale KGB-ului URSS sunt adăugați la această listă Cu toate acestea, trecerea în sus și dezvoltarea unei cariere de partid nu mai era, ca înainte, asociată cu ascensiunea obligatorie pe scara partidului Cea mai înaltă elită a țării din anii începe să se reproducă din ce în ce mai mult nu în detrimentul nominalizaților de jos, ci prin selecția și pregătirea cadrelor de partid, sindicate și Komsomol și a lucrătorilor diplomatici din instituțiile de învățământ de elită, cum ar fi Academia de Științe Sociale din cadrul Comitetului Central al PCUS, Școala Superioară de Partid, Școala Superioară a Mișcării Sindicale, Școala Superioară Komsomol, Academia Diplomatică, Institutul de Relații Internaționale al Ministerului Afacerilor Externe al URSS și altele Până la sfârșitul anilor conducerea de vârf a țării a degenerat într-o adevărată gerontocrație - puterea bătrânilor Vârsta medie a liderilor țării care sunt membri ai Biroului Politic și ai Secretariatului Comitetului Central a crescut în ultimul deceniu de la la de ani "Conducerea colectivă" a dat dovadă de o atenție excepțională pentru sănătatea tovarășilor lor de rang înalt și a adoptat în o decizie specială de limitare a timpului de lucru pentru toți membrii Biroului Politic de peste de ani În plus, pentru ei, durata vacanței a crescut, o zi pe săptămână Subiect: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - puteau lucra acasă, în alte zile trebuiau să înceapă lucrul la ora și să termine la ora cu pauză obligatorie de masă Sam L I Brejnev, potrivit unui raport medical, avea trei zile libere pe săptămână, dar medicii i-au mai cerut o zi liberă Din acest motiv, ședințele Biroului Politic al Comitetului Central, care lua cele mai importante decizii politice, nu durau adesea mai mult de - de minute Boala și plecarea treptată a lui L I Brejnev din afaceri a însemnat începutul formării unei noi configurații de forțe în cercurile conducerii de vârf a URSS și începutul unei noi runde de luptă pentru conducerea partidului Cu toate acestea, îmbătrânirea elitei politice sovietice nu a făcut ca lupta pentru conducerea partidului să fie mai blândă, dimpotrivă, i-a oferit un plus de claritate, deoarece oamenii în vârstă cu o mare experiență de viață

și managerială, care aveau resurse politice puternice, s-au opus între ei Până la sfârșitul anului , în cadrul Biroului Politic și al Secretariatului Comitetului Central, alinierea aproximativă a forțelor era următoarea:) Stratul superior al conducătorilor de rang înalt, născuți în - , au fost L I Brejnev, M A Suslov, A N Kosygin, A P Kirilenko, D F Ustinov, A A Gromyko, A Ya Pelshe, K U Cernenko, V V Kuznețov și B N Ponomarev Dintre această cohortă de "bătrâni" doar trei persoane au lipsit cu siguranță de ambiții politice - cel mai în vârstă A Ya Pelshe și V V Kuznețov, care, respectiv, a ocupat funcțiile de președinte al PCC în cadrul Comitetului Central al PCUS și prim-vicepreședinte al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS Academicianul B N Ponomarev, care, în calitate de cel mai în vârstă secretar al Comitetului Central, a continuat să supravegheze mișcarea comunistă mondială Președintele Consiliului de Miniștri al URSS A N Kosygin, după ce a suferit un accident vascular cerebral în , era grav bolnav și își pierduse deja capacitatea colosală de muncă Dar, în ciuda acestei împrejurări, cercul interior al lui Brejnev încă îl considera pe primul ministru bolnav un potențial succesor al puterii supreme și a făcut tot posibilul pentru a scăpa de el M A Suslov, care a fost numit "eminența gri" a partidului la spatele său, în ciuda vârstei sale foarte înaintate, a continuat să acționeze ca al doilea secretar al Comitetului Central și a condus toate ședințele Secretariatului Comitetului Central, a controlat strâns întregul aparatul de partid și s-a bucurat de autoritatea nelimitată a acestui aparat A P Kirilenko, care era de facto al treilea secretar al Comitetului Central și supraveghea complexul militar-industrial, era teribil de ambițios și se considera capabil să conducă partidul și țara Cu toate acestea, în realitate, s-a bazat doar pe sprijinul lui L I Brejnev și nu s-a bucurat de autoritate și influență specială în aparatul de partid În plus, în curând a început să aibă atrofie a creierului și a început să-și piardă rapid memoria și apoi mintea Desigur, mareșalul D F , ministrul apărării al URSS, avea poziții foarte puternice în conducerea îngustă a țării Ustinov și Ministrul Afacerilor Externe al URSS A A Gromyko, care avea o capacitate de muncă neobișnuit de mare și s-a bucurat de sprijinul nelimitat al Secretarului General și de prietenia sa personală Totuși, nici unul, nici celălalt nu au făcut încă pretenții deschise la puterea supremă, știind foarte bine că se poate trece la președintele Secretarului General doar din partid, și nu din funcțiile de stat pe care le-au ocupat Dar sprijinul lor pentru orice alt succesor al puterii supreme a fost, desigur, de cea mai decisivă importanță Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Cât despre figura lui K U Cernenko, care avea și o capacitate colosală de muncă și era o figură foarte autoritară în aparatul Comitetului Central, a fost tocmai în ultima perioadă a lui L I Brejnev și-a început ascensiunea rapidă în Olimpul politic Deja în martie , după finalizarea celui de-al XXV-lea Congres al PCUS la Plenul organizatoric al Comitetului Central K U Cernenko, păstrând poziția cheie de șef al Departamentului General al Comitetului Central, a fost ales secretar al Comitetului Central, iar în octombrie a devenit membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central) Stratul mijlociu al celor mai înalți conducători sovietici născuți în - a fost reprezentat de figuri precum Yu V Andropov, V V Grishin, F D Kulakov, K T Mazurov, D A Kunaev, V V Shcherbitsky, P M Masherov, Sh R Rashidov, M S Solomentsev, P N Demichev, I V Kapitonov și M V Zimyanin Dintre adevărații concurenți la rolul lui L I Brejnev, primul vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS K T Mazurov, a cărui demisie era doar o

chestiune de timp; Președinte al Consiliului de Miniștri al RSFSR M S Solomentsev, ministrul culturii al URSS P N Demichev și secretarii "obișnuiți" ai Comitetului Central I V Kapitonov și M V Zimyanin, a cărui greutate birocratică și lipsă de ambiții personale nu le-a permis nici măcar să se gândească la a fi aleși în funcția de secretar general; liderii Comitetului Central al Partidelor Comuniste din Kazahstan și Uzbekistan D A Kunaev și Sh R Rashidov, care, în ciuda unei relații deosebit de de încredere cu L I Brejnev, nu a putut deveni succesorii săi din cauza etniei lor Toți ceilalți lideri, într-o măsură sau alta, s-au văzut în rolul unui posibil lider al țării și, prin influența și greutatea lor de aparat, puteau chiar să pretindă acest rol De exemplu, Yu V Andropov, fiind șeful KGB, a fost cel mai informat membru al conducerii de vârf a partidului și a fost unul dintre cei mai apropiați asociați ai Secretarului General Cu toate acestea, un obstacol serios în calea ascensiunii sale la puterea supremă a fost prezentul său "chekist" și ponderea insuficientă în aparatul de partid Dar această greutate hardware a fost cu secretarul Comitetului Central F D Kulakov, care dintre toți secretarii Comitetului Central și membrii cu drepturi depline ai Biroului Politic, a fost cea mai tânără și relativ sănătoasă persoană V V Grishin, fiind prim-secretar al PCUS MGK, a avut, de asemenea, autoritate incontestabilă în cea mai mare și mai influentă organizație de partid din țară Primul secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina, V V , a avut aceeași influență asupra întregii uriașe organizații de partid ucrainean Shcherbitsky, care, în plus, era un prieten personal al secretarului general Primul secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Belarus P M Masherov, însă, din acești cinci "magnifici", a fost singurul candidat și nu un membru cu drepturi depline al Biroului Politic al Comitetului Central) Stratul tânăr al conducătorilor de vârf ai țării, născut în - , a fost cel mai îngust, întrucât era reprezentat de singurul membru al Biroului Politic al Comitetului Central, Primul Secretar al Comitetului Regional Leningrad G V Romanov este un lider foarte puternic și cu voință puternică, care s-a bucurat de un mare prestigiu în rândul oamenilor din Leningrad De aceeași autoritate s-a bucurat și candidatul membru al Biroului Politic, primul secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Azerbaidjan G A Aliyev, dar singurul său dezavantaj, din nou, a fost etnia lui În fine, cei mai tineri secretari ai Comitetului Central au fost V I Dolgikh și Ya P Ryabov, care a supravegheat industria grea și de apărare, și avea ambiții destul de puternice, în special cea de-a doua Potrivit unui număr de autori (M Voslensky), până la începutul anului , în cadrul conducerii de vârf s-au format două centre principale de putere: așa-numita "zi- Subiect: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - clanul Propetrovsky", reprezentanți de seamă ai cărora au fost A P Kirilenko, V V Shcherbitsky, K U Chernenko și doi asistenți ai secretarului general G E Tsukanov și A I Bla-tov și "triumviratul" ca parte a D F Ustinova - Yu V Andropova - A A Gromyko În iulie , au existat semne clare ale unei intensificări a luptei pentru putere, cauzate de moartea subită a unui membru în vârstă de de ani al Biroului Politic și secretar al Comitetului Central, Fyodor Davydovich Kulakov O serie de sovietologi străini (V Solovyov, E Klepikova) și memorialisti (F Morgun) cred că moartea sa nu a fost deloc accidentală și, cel mai probabil, a devenit victima unei crime pregătite organizate de cekisti pe teme personală instrucțiunile lui Yu V Andropov, care chiar și atunci a început să-și deschidă drumul către cea mai înaltă putere din țară Cu toate acestea, această versiune are nevoie de o argumentare mai

serioasă, și nu doar de presupuneri personale de "conspirație" Imediat după acest eveniment, a început o luptă acerbă pentru cine avea să-l înlocuiască pe defunctul F D Kulakov și va deveni noul curator al întregului complex agricol al țării Principalii candidați pentru acest post au fost doi oameni - primul secretar al comitetului regional Poltava, Fedor Trofimovici Morgun, și primul secretar al comitetului regional Stavropol, Mihail Sergheevici Gorbaciov Primul lider era bine cunoscut ca un important organizator și expert în agricultura țării și autorul faimosului concept de lucrare a solului fără plug Al doilea era renumit doar pentru faptul că, fiind "secretar de stațiune", la care aproape toți membrii în vârstă ai Biroului Politic au venit să primească tratament medical, s-a bucurat de sprijinul personal al celor doi membri cei mai influenți ai conducerii înguste - M A Suslova și Yu V Andropov Prin eforturile acestor doi mastodonti politici, "tufăturile" lui M S Gorbaciov în noiembrie a fost ales secretar al Comitetului Central pentru Agricultură Cu toate acestea, dorind să mențină un echilibru de putere într-o conducere îngustă, K T a fost demis la același Plen al Comitetului Central Mazurov și K U au devenit un nou membru al Biroului Politic Chernenko și un alt membru al "clanului Dnepropetrovsk" - N A Tihonov, care era deja pregătit deschis pentru rolul noului șef al guvernului sovietic Exact un an mai târziu, în noiembrie , N A Tikhonov devine membru cu drepturi depline al Biroului Politic, iar M S Gorbaciov a devenit membru candidat al Biroului Politic, ceea ce a întărit în mod firesc pozițiile celor două grupuri în lupta pentru putere Între timp, în aprilie , în mod neașteptat pentru toată lumea, s-a încheiat cariera rapidă a celui mai tânăr secretar al Comitetului Central, Iakov Petrovici Ryabov, care ocupa acest rol de doar doi ani și jumătate Cel mai probabil, motivele demisiei sale iminente au fost:) ambițiile exorbitante ale lui Ya P Ryabov și lacheii săi, care erau beți, nu s-au sfiat în mod deosebit să ridice toasturi "noului secretar general" și) un conflict ascuțit cu ministrul apărării al URSS, mareșalul D F Ustinov, care s-a considerat până acum singurul curator al întregului complex militar-industrial și nu a tolerat concurența altor persoane care pretindeau acest rol cheie Iar motivul imediat al acestei demisii a fost lupta în stare de ebrietate a lui Ya P Ryabova cu comandantul districtului militar Ural, generalul-colonel N K Silchenko în timpul uneia dintre călătoriile sale de afaceri la Sverdlovsk, unde înainte a fost primul secretar al comitetului regional de partid Potrivit unui număr de autori moderni (A Rusetsky, V Solovyov, E Klepikov), foarte popularul Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - șeful Belarusului sovietic, Pyotr Mironovici Masherov, care, în circumstanțe destul de ciudate, a murit într-un accident de mașină la începutul lunii octombrie Există o versiune conform căreia el ar fi trebuit să-l înlocuiască pe A N , grav bolnav Kosygin și, prin urmare, Yu V a fost eliminat Andropov ca cel mai periculos rival în lupta pentru putere Oricum ar fi, dar la trei săptămâni după moartea lui P M Masherov, într-adevăr, a avut loc următorul Plen al Comitetului Central, la care A N Kosygin, care a suferit un atac de cord sever în august , a fost demis din toate posturile, iar bătrânul N A a fost numit noul președinte al Consiliului de Miniștri al URSS Tihonov La același Plen al Comitetului Central, M S a devenit membru cu drepturi depline al Biroului Politic Gorbaciov și T Ya Kiselev, care după moartea lui P M Masherov din postul de prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS a revenit în Belarus și a devenit primul secretar al Comitetului Central al CPB Și doar două luni mai târziu, în decembrie , A N Kosygin este unul dintre cei mai

populari și mai autoriți lideri ai țării În februarie-martie , ultimul din viața lui L I Brejnev XXVI-lea Congres al PCUS, care nu a introdus nicio modificare fundamentală în alinierea existentă a forțelor Această situație a continuat pe tot parcursul anului, până când, în mod destul de neașteptat pentru toată lumea, la sfârșitul lui ianuarie , în timpul unei spitalizări planificate, a decedat secretarul secund al Comitetului Central, M A Suslov Moartea acestui om, care a fost un model de adevărat comunist ascet și păstrător al "cele mai bune tradiții ale partidului", care a fost numit pe bună dreptate "cardinalul gri", a provocat o nouă rundă a luptei pentru putere Era destul de evident că adevăratul moștenitor al decrepitului secretar general va fi cel care va ocupa acest post cheie în aparatul de partid al țării Cel mai experimentat aparat de partid K U a avut cele mai reale șanse de succes Chernenko, care după moartea lui M A Suslov și a început să conducă de facto ședințele săptămânale ale Secretariatului Comitetului Central Dar de drept, această prevedere ar fi trebuit să fie legalizată de Plenul Comitetului Central, care a fost numit abia la sfârșitul lunii mai Adevărat, autorii moderni (V Shved) susțin că pretențiile lor la acest post într-o convorbire telefonică cu Yu V Andropov a fost declarat și de ministrul Afacerilor Externe A A Gromyko, însă, șeful KGB-ului i-a răspuns foarte rezervat că soluția acestei probleme este de competența exclusivă a L I Brejnev În următoarele patru luni, a existat o luptă mortală pentru putere între facțiunile în război, care a fost în special ascuțită de ostilitatea deschisă a lui Yu V Andropova cu ministrul Afacerilor Interne al URSS N A Shchelokov, care s-au disprețuit patologic unul pe altul "Clanul Dnepropetrovsk" a înțeles perfect ce le-ar fi rezervat dacă Yu V Andropov și a făcut tot posibilul pentru a-l discredita pe șeful KGB-ului URSS în ochii secretarului general Cu toate acestea, nu au reușit, iar în mai șeful poliției secrete nu numai că s-a întors în Comitetul Central, ci a devenit și de jure al doilea secretar al Comitetului Central, ceea ce i-a sporit nemăsurat șansele în lupta pentru putere Dar aceste șanse erau departe de sută la sută, deoarece, în mod destul de neașteptat, generalul colonel V V a fost numit noul președinte al KGB al URSS Fedorchuk, care din postul de șef al KGB al RSS Ucrainei a fost imediat transferat la un post atât de înalt la Moscova, ceea ce a fost un eveniment absolut fără precedent în întreaga istorie sovietică Cert este că aproape întreaga perioadă a lui Yu V Andropov la cârma KGB al URSS, singurul său prim adjunct a fost Subiect: DEZVOLTAREA POLITICĂ A URSS ÎN - unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai grupului "Moldov-Dnepropetrovsk", generalul armatei S K Tsvigun Dar cu doar o săptămână înainte de moartea neașteptată a lui M A Suslov, fie s-a împușcat, fie a fost împușcat în casa sa de stat de lângă Moscova Imediat după acest eveniment, în ianuarie , primii deputați Yu V Andropov erau doi oameni din "clanul Dnepropetrovsk" - generalii de armată G K Tsinev și V M Cebrikov Yu V Andropov, cel mai probabil, a vrut să-l vadă pe V M drept succesorul său Chebrikova, dar L I Brejnev și cercul său interior au decis altfel și V V a fost transferat de la Kiev la Moscova Fedorchuk În opinia noastră, acest fapt uimitor a indicat în mod direct că L I Brejnev a decis în cele din urmă să transfere toată puterea vechiului său tovarăș și prieten, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina V V Shcherbitsky, care s-a bucurat de o popularitate destul de mare în toată țara și mai ales în Ucraina, unde timp de zece ani a fost stăpânul nedivizat al situației Această ipoteză destul de plauzibilă este susținută și de opinia unui număr de autori de memorie, în special

a primului secretar al PCUS MGK V V Grishin, care susțin că următorul Plen al Comitetului Central a fost programat pentru sfârșitul lunii noiembrie , la care trebuia să legalizeze o tranziție lină a puterii Întregul scop al noii intrigi, ai cărei autori sunt numiți doi asistenți ai Secretarului General - A I Blatov și G E Tsukanov, urma să stabilească postul de președinte de onoare al partidului la Plenul Comitetului Central, să-l mute pe secretarul general bolnav în acest post și să-l aleagă pe V V , destul de sănătos și plin de forță, ca noul secretar general al Comitetul Central al PCUS Șcherbitsky Dar prin voința unui accident mortal, toată această intrigă nu a fost încununată cu succes, întrucât la noiembrie , L I Brejnev a murit în somn din cauza unui atac de cord acut În literatura modernă, în mare măsură sub influența memoriilor medicului șef de la Kremlin Academician E I Chazov, moartea lui L I Brejnev este prezentat în mod tradițional ca un eveniment complet așteptat, care s-a întâmplat în mod natural Cu toate acestea, în lumina descoperirilor recente, această moarte nu pare atât de așteptată și este foarte posibil ca Yu V Andropov Această versiune nu ni se pare atât de monstruoasă nici pentru că a fost Yu V Andropov, având stabilit cu E I Chazov, un contact personal deosebit de confidențial, cunoștea starea de sănătate a tuturor membrilor Biroului Politic al Comitetului Central și era singura persoană din conducerea de vârf a țării care, imediat după moartea Secretarului General, a venit la data sa de stat să-și sune informatorul confidențial Academicianul E I Chazov Chiar și Victoria Petrovna Brejneva, văzându-l pe Yu V Andropova la dacha la o oră atât de devreme, încă nu știa că soțul ei murise brusc și cadavrul lui răcoritor zăcea în dormitorul de la etajul doi Ulterior, ceilalți doi membri ai "triumviratului" de guvernământ au ajuns la dacha - ministrul apărării al URSS, mareșalul D F Ustinov și Ministrul Afacerilor Externe al URSS A A Gromyko, care a fost de acord într-un cerc restrâns să transfere postul de secretar general Yu V Andropov La noiembrie a fost înființată o comisie guvernamentală pentru organizarea înmormântării, condusă de Yu V Andropov La noiembrie a avut loc un Plen extraordinar al Comitetului Central, care l-a ales pe Yu V Andropov în calitate de noul secretar general al Comitetului Central al PCUS, iar pe noiembrie, procedura de înmormântare a lui L I Brejnev la zidul Kremlinului Societatea sovietică din epoca L I Brejnev este încă un mister pentru istorici Pe de o parte, a trecut prea puțin timp Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - astfel încât privirea în trecut și-a dobândit claritatea și claritatea cuvenite Pe de altă parte, trecerea la evenimentele acelor ani provoacă o reacție dureroasă în rândul multora, însă nu poate fi altfel, din moment ce trecutul nu a devenit încă istorie în sensul deplin al cuvântului În același timp, știința istorică ar trebui să stăpânească treptat și această epocă - epoca "socialismului dezvoltat", deoarece tocmai această epocă poate opri fluxul de falsificări și direct crearea de mituri, ceea ce ne distorsionează înțelegerea vremii Mai recent, autorii serioși nu au îndrăznit să întreprindă studiul istoriei țării noastre la mijlocul anilor - începutul anilor Publicațiile apărute pe paginile ziarelor și ale diverselor reviste groase nu diferă nici prin fiabilitate, nici prin obiectivitate, nici prin profunzime de analiză Din fericire, în ultima perioadă situația a început să se îmbunătățească puțin, iar astăzi putem numi câțiva autori autorizați care au încercat să se ocupe de ceea ce se întâmpla la acea vreme la un nivel științific serios Printre ei se numără și cercetători proeminenți precum A A Zinoviev, S G Kara-Murza, S I Semanov, I Ya Froyanov, A I Vdovin și alții Tema:

DEZVOLTAREA ECONOMICA A URSS În - Plan: Originile "reformei economice Kosygin" din - Reforma economică A N Kosygin - și evaluările ei Dezvoltarea socio-economică a URSS în anii - începutul anilor Originile "reformei economice Kosygin" din - Noul Președinte al Consiliului de Miniștri al URSS A N Kosygin, care a fost numit în această funcție în octombrie , știa foarte bine că cu greu va fi posibilă depășirea tendințelor negative ale dezvoltării economice a țării prin efectuarea unei "contrareforme" administrative, care prevedea eliminarea economiei teritoriale consilii și restabilirea unei structuri de conducere sectorială El a fost ferm convins că mecanismul tradițional de partid-administrativ de gestionare a economiei naționale trebuie completat cu o serie de stimulente pur economice, adică introducerea efectivă a unui număr de elemente ale unei economii de piaţă Această idee în sine a fost fundamentată pentru prima dată în a doua jumătate a anilor , când problema găsirii diferitelor modele ale sistemului optim de planificare a fost în centrul atenției speciale a unui număr de economiști sovietici proeminenți, inclusiv a academicienilor L V Kantorovich, V S Nemchinov, V V Novozhilov și alții Apoi, în septembrie , în principalul organ tipărit al Comitetului Central, ziarul Pravda, a fost publicat un articol de către un profesor necunoscut al Universității din Harkov E G Lieberman "Plan, Profit, Bonus", care a lansat o nouă discuție economică dedicată discuției celor mai stringente probleme economice În cadrul discuției, la care au participat mulți Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICA A URSS IN - unii mari economiști, în special academicienii V S Nemchinov, S G Strumilin, A M Rumyantsev și N P Fedorenko, au fost susținute o serie de idei ale acestui articol, inclusiv o concluzie atât de sedițioasă, încât profitul ar trebui considerat drept unul dintre cele mai importante criterii pentru funcționarea cu succes a oricărei întreprinderi Pe baza rezultatelor discuției, E G Lieberman a trimis Comitetului Central al PCUS o notă analitică "Cu privire la îmbunătățirea planificării și stimulentelor materiale pentru munca întreprinderilor industriale", în care, într-o formă destul de precaută, a propus să revigoreze o serie de elemente ale relațiilor de piață și să creeze un sistem coerent de stimulente economice pentru aceste întreprinderi Ca alternativă la această "reformă Lieberman", printre marii "tehnocrați", ideile celebrului matematician, academician sovietic V M Glushkov, care, fiind șeful Consiliului științific interdepartamental pentru implementarea tehnologiei computerelor și a metodelor economice și matematice în economia națională a URSS, și-a propus să rezolve problemele dezvoltării economice a țării nu prin revenirea la șine de piață (capitaliste), ci prin introducerea unui program de informatizare totală a proceselor economice folosind Sistemul Unificat de Planificare și Management (ESPU), care trebuia să se bazeze pe Rețeaua Unificată de Stat a Centrelor de Calcul (EGS CC) Ideea sa a fost acceptată inițial în cele mai înalte eșaloane ale puterii, iar în a fost emis Decretul Comitetului Central al PCUS și al Consiliului de Miniștri al URSS, care a remarcat necesitatea specială de a crea ESPU și Rețeaua de Stat de Informatică Centre in toata tara Ulterior, însuși conceptul de ESPU din documentele oficiale a fost transformat în OGAS (Sistemul Național de Planificare și Management automatizat de Stat în Economia Națională) și, în baza acestui Decret, s-a început o amplă muncă în toată țara pentru crearea mai multor institute de cercetare, inclusiv Institutul Central de Economie și Matematică (CEIM) din Moscova S-a propus crearea unei rețele de stat unificate de Centre de calcul mari (CC), care să o doteze cu calculatoare electronice puternice, care să permită procesarea mult mai

rapidă a tuturor informațiilor primite și să optimizeze întregul management al complexului economic național al țării țară Cu toate acestea, argumentul decisiv împotriva "reformei Glushkov" a fost că costurile implementării acesteia s-au dovedit a fi semnificativ mai mari decât prețul pieței "reformei Lieberman", așa că alegerea a căzut pe ea În plus, șeful pe termen lung al Administrației Centrale de Statistică a URSS profesorul V I Starkovsky, căruia academicianul V M Glushkov a criticat deschis faptul că departamentul său nu introduce sisteme avansate de colectare și procesare a informațiilor, își concentrează activitatea pe mașini vechi de calcul și analitice, nu stimulează dezvoltarea tehnologiei informatice și împiedică informația să devină flexibilă și operațională Potrivit unui număr de oameni de știință (V Derkach, V Perkhorovich), este poziția lui V I Starovsky, care s-a opus proiectului academicianului V M Glushkova, în multe feluri și-a predeterminat soarta tristă Noul curs economic, care în elementele sale principale a fost în multe privințe similar cu economia NEP din primii ani de putere sovietică, a fost conturat pentru prima dată prin hotărârile celor două Plenuri ale Comitetului Central desfășurate în Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - În martie a avut loc următorul Plen al Comitetului Central, la care L I Brejnev Recunoscând eșecul efectiv al tuturor indicatorilor planificați ai "Planului de șapte ani Hrșciov", noul lider de partid a propus o serie de măsuri constructive menite să reformeze agricultura țării pe baza unei combinații rezonabile de interese publice și personale ale muncitorilor din mediul rural și consolidarea interesul lor material pentru o creştere semnificativă a producţiei agricole În conformitate cu hotărârile luate la Plenul Comitetului Central:) planul anual de achiziții obligatorii de stat de cereale a fost redus și declarat neschimbat pentru următorii zece ani;) toate prețurile de achiziție pentru produsele agricole de bază au crescut din nou de , - ori;) toate achizițiile de mai sus urmau să fie efectuate acum la prețuri majorate, care se ridicau la % din prețul său de bază;) prețuri reduse semnificativ pentru toate mașinile agricole și piesele de schimb pentru aceasta;) toate datoriile către stat au fost anulate de la toate fermele colective și fermele de stat și s-au redus cotele impozitului pe venit pentru țărani;) a fost oprită practica vicioasă de lichidare a parcelelor subsidiare personale ale fermierilor colectivi Totuși, cea mai importantă inovație a fost aceea că numărul indicatorilor de raportare stabiliți anterior pentru toate tipurile de ferme agricole din țară a fost redus drastic și, în limitele atribuțiilor de stat, toate artelele agricole, fermele colective și fermele de stat au primit independență deplină în planificarea propriei producţii Totodată, în hotărârea Plenului Comitetului Central, s-a pus un accent deosebit pe:) creșterea accentuată a creditelor de stat pentru creșterea semnificativă a nivelului tehnic al agriculturii și a producției de mașini agricole și îngrășăminte minerale;) pentru mecanizarea comprehensivă a acelor ramuri ale producției agricole, în primul rând zootehnie și legume, unde cea mai mare parte a muncii se desfășura încă prin metoda manuală "de modă veche";) consolidarea specializării producției agricole nu numai în cadrul unor regiuni, teritorii și republici individuale, ci și în cadrul întreprinderilor agricole în sine, multe dintre ele încă diversificate, ceea ce a afectat negativ creșterea globală a producției agricole În plus, s-a simplificat primul sistem, extrem de greoi, de organe de conducere a agriculturii: toate ministerele producției și achizițiilor de produse agricole ale republicilor Uniunii ale URSS au fost transformate în ministere

republicane ale agriculturii, fermei colective de producție teritorială și departamentelor fermelor de stat au fost desființate și au fost restaurate subdiviziunile structurale ale comitetelor executive ale sovieticelor locale, responsabile de producția agricolă Totodată, în hotărârile Plenului Comitetului Central, s-a pus un accent deosebit în conducerea întregului complex agricol al țării pe sporirea rolului Ministerului Agriculturii al URSS, care era condus de fostul șef al Comitetul Executiv Regional Tselinny V V Matskevici Deciziile luate au adus în curând beneficii semnificative fermelor colective și gospodăriilor de stat, iar până la sfârșitul anului au primit cu aproape % mai multe resurse financiare pentru produsele agricole livrate decât în anii precedenți De asemenea, au beneficiat semnificativ de prețuri mai mici la mașinile agricole, electricitate și somn Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICA A URSS IN - rambursarea datoriilor anterioare la împrumuturi, care reprezentau o povară grea pentru bugetele lor La mijlocul lunii martie , la inițiativa lui A N Kosygin, a avut loc o reuniune extinsă a Comitetului de Stat de Planificare al URSS, care a fost concepută ca un eveniment marcant în procesul de pregătire pentru Plenul din septembrie al Comitetului Central al PCUS Ca urmare a lucrării sale, cu o claritate exhaustivă, s-a pus accentul nu atât pe eliminarea tendinței de "întârziere" a producției industriale sovietice care era deja evidentă pentru toată lumea , ci pe așa-numitul "management anticriză" Eliminarea dezechilibrelor existente și aducerea echilibrului, asigurarea calității produselor și eficienței investițiilor - acesta a fost rezultatul final al acestei întâlniri Reforma economică A N Kosygin - și aprecierile ei În septembrie , a avut loc un nou Plen al Comitetului Central, la care președintele Consiliului de Miniștri al URSS A N Kosygin Acest raport și Rezoluția Comitetului Central cu același nume, adoptate în urma rezultatelor Plenului Comitetului Central, au fost cele care au lansat o nouă reformă economică, al cărei concept general a cuprins trei elemente principale: și sindicat-republicani ministerele, care trebuiau să asigure o politică științifică și tehnică unită și progres tehnologic; b) realizarea de măsuri pentru creșterea interesului material al colectivelor de întreprinderi pentru creșterea producției acestora și îmbunătățirea calității produselor; c) implementarea unei game întregi de măsuri de îmbunătățire a planificării care vizează dezvoltarea proporțională a tuturor ramurilor economiei naționale a țării și creșterea nivelului tehnic de producție În octombrie , în urma rezultatelor lucrărilor Plenului Comitetului Central, un Decret comun al Comitetului Central al PCUS și al Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la îmbunătățirea planificării și întărirea stimulentelor economice pentru producția industrială" și " Au fost adoptate regulamente privind o întreprindere de producție de stat socialistă") Sarcina cheie a noii reforme economice a fost trecerea de la metodele administrative tradiționale de conducere a economiei naționale a țării la metodele economice de conducere a acesteia În acest scop, s-a propus creșterea semnificativă a impactului și rolului instrumentelor de cost ale politicii economice, adică prețurile, profiturile, împrumuturile, dobânzile, primele etc În acest sens, s-a oferit și o bază teoretică pentru transformările reformiste, al căror sens a fost recunoașterea naturii de mărfuri a producției socialiste și a indicatorilor cheie integrali ai eficienței economice a întreprinderilor - profit și rentabilitate) O altă sarcină importantă a noii reforme economice a fost consolidarea independenței operaționale și economice a majorității întreprinderilor industriale ale țării, ceea ce prevedea o reducere

semnificativă a indicatorilor planificați coborâți la nivel central pentru acestea Planificarea directivei țintă nu a fost eliminată, ci a fost redusă drastic de la la indicatori, printre care Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - au fost stocați doar indicatori ai volumului vânzărilor de produse, fondul de salarii, profituri, profitabilitate și o serie de altele În același timp, îndeplinirea planului a fost exprimată acum nu în indicatori bruti, ci în volumul de produse vândute Ca urmare a acestei inovații, multe întreprinderi industriale au primit o libertate fără precedent, deoarece acum puteau planifica în mod independent rata de creștere a productivității muncii, reduce costul de producție, stabilește salariul mediu și așa mai departe) În plus, reforma economică a pus bazele ideii de a transfera toate întreprinderile industriale la contabilitatea integrală a costurilor, ceea ce a presupus o creștere semnificativă a stimulentelor economice în managementul acestora În special, pentru toate întreprinderile au fost stabilite standarde economice pe termen lung și plăți fiscale, care au determinat relația cu bugetul de stat: plata fondurilor, plățile chiriei, standardele pentru formarea fondurilor de dezvoltare și stimulente economice etc Conform principiilor reformei economice, o parte din profiturile întreprinderilor trebuia să rămână la dispoziția deplină a producătorilor înșiși, prin care aceștia au putut să formeze o serie de fonduri proprii, în special fonduri pentru dezvoltarea producției, stimulente materiale, scopuri sociale și culturale, construcție de locuințe etc În conformitate cu principalele sarcini ale "reformei economice Kosygin", direcțiile principale ale politicii economice au fost determinate în cel de-al optulea plan cincinal pentru dezvoltarea economiei naționale a țării pentru - Directivele din noul plan cincinal, adoptat la cel de-al -lea Congres al PCUS din martie , propuneau creșterea producției industriale cu - %, a producției agricole cu % și a veniturilor reale ale populației de , ori Procesul de tranziție a industriei la noi condiții economice a avut loc treptat Inițial, în ianuarie , primele de mari întreprinderi industriale din de orașe ale țării au trecut la sistemul autosusținut Apoi, după însumarea primelor rezultate pozitive ale implementării reformei, prevederile acesteia au fost extinse la industrii și sectoare întregi ale economiei naționale În special, în aprilie-iulie , Consiliul de Miniștri al URSS a adoptat o serie de Rezoluții - "Cu privire la măsurile de îmbunătățire în continuare a creditării și decontărilor în economia națională și a creșterii rolului creditului în stimularea producției", "Cu privire la transfer a întreprinderilor Ministerului Aviației Civile al URSS, Ministerului Căilor Ferate URSS, Ministerului Flotei Maritime a URSS și Ministerelor Republicane de Transport Fluvial pentru un nou sistem de planificare și stimulente economice etc Apoi, în iulie - mai , noi Decrete ale Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la transferul întreprinderilor operaționale și al departamentelor de producție și tehnice ale Ministerului Comunicațiilor al URSS către un nou sistem de planificare și stimulente economice", "Cu privire la îmbunătățirea planificării și construcției de capital și privind întărirea stimulării economice a producției de construcții", etc Până la sfârșitul anului , peste de mari întreprinderi industriale din diferite regiuni ale țării funcționau sub noul sistem, angajând peste milioane de oameni și reprezentând aproximativ % din întreaga producție industrială a țării Apoi, procesul de tranziție a întreprinderilor industriale ale țării la un nou sistem de contabilitate a costurilor a căpătat un caracter general, iar la sfârșitul anului Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICA A URSS

IN - de mii de întreprinderi industriale din peste de mii de fabrici, fabrici, porturi, mine și mine, care au reprezentat % din profit și % din producția industrială totală, au trecut la noi principii de management În plus, în procesul de implementare a reformei s-a desfășurat o fuziune largă a întreprinderilor mici și mijlocii și crearea de asociații mari de producție Mai mult, întreprinderile industriale care făceau parte din aceste preocupări erau interconectate fie prin strânsă cooperare industrială în producția de produse finite, fie prin prelucrarea complexă a materiilor prime Până la sfârșitul anului , au fost create peste de astfel de asociații, inclusiv ZIL, AZLK, GAZ, VAZ, Uralmash, Electrosila, Positron, Bolșevici și altele Munca în noile condiții a făcut posibilă îndeplinirea cu succes a celui de-al optulea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale a țării, creșterea producției de produse finite cu , % și, în cele din urmă, stoparea scăderii ratei medii anuale de creștere a producţiei industriale În anii celui de-al optulea plan cincinal, au fost puse în funcțiune peste de noi întreprinderi industriale mari, inclusiv facilități unice precum fabricile metalurgice din Siberia de Vest și Karaganda, fabricile de țevi Volzhsky și Almetyevsk, fabrica de aluminiu Bratsk, Krasnoyarsk centrala hidroelectrică, termocentralele Krivorozhskaya și Konakovskaya, prima rândul Uzinei de automobile Volga din Togliatti, fabricile de tricotaje Volgograd, Shakhtyorsk și Leninogorsk, fabricile de pantofi Volgograd și Cherepovets etc În același timp, a fost finalizată formarea Sistemului energetic unificat al părții europene a țării și a fost creat un puternic sistem energetic integrat al Siberiei de Vest În agricultura țării a fost introdus și noul sistem de management din cel de-al optulea plan cincinal În aprilie , a fost adoptat Decretul Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la trecerea fermelor de stat și a altor întreprinderi agricole de stat în contabilitatea totală a costurilor", în conformitate cu care până la sfârșitul anului mai mult de % din totalul Fermele sovietice trecuseră la contabilitatea costurilor complete În plus, reforma economică a făcut posibilă pentru prima dată abandonarea vechiului sistem de remunerare a fermierilor colectivi pe zile de lucru și trecerea la plata lunară garantată a muncii lor în numerar la tarifele categoriilor corespunzătoare de muncitori din fermele sovietice În acest scop, în toate gospodăriile colective a fost creat un fond special, care s-a constituit fie în întregime pe seama veniturilor acestora, fie, în lipsa fondurilor proprii, parțial pe cheltuiala unui împrumut de stat Noile condiții de gestionare a fermelor colective, extinderea independenței acestora în determinarea propriei politici economice, creșterea vizibilă a elementelor democratice, care a presupus alegerea nu numai a membrilor consiliului de administrație și a președinților fermelor colective, ci și a maiștrilor și șefilor alte unități, s-au reflectat în noua Cartă exemplară a fermelor colective, care a fost adoptată în noiembrie la cel de-al III-lea Congres al Fermierilor Colectivi al URSS de la Moscova A înlocuit Carta antebelică din și a asigurat pentru prima dată drepturile fermierilor colectivi la salarii și pensii garantate Tot la congres a fost ales Consiliul Uniunii Ferme Colective, a cărui sarcină a fost să discute cele mai importante și acute probleme ale vieții fermelor colective, să generalizeze experiența diverselor ferme, să elaboreze recomandări pentru îmbunătățirea producției etc Pentru a asigura ritmul stabil de dezvoltare a agriculturii conturat de planul cincinal, în conformitate cu hotărârile noului Plen al Comitetului Central, care a avut loc Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - în mai , pe

cheltuiala bugetului de stat, au început să se desfășoare activ lucrări pentru îmbunătățirea reabilitării terenurilor și creșterea fertilității Și în octombrie , următorul Plen al Comitetului Central a adoptat o serie de măsuri cardinale pentru a crește aprovizionarea cu mașini agricole și îngrășăminte minerale pentru toate fermele colective și fermele de stat Ca urmare a măsurilor luate, până la sfârșitul celui de-al optulea plan cincinal, aproximativ milioane de tractoare și peste de mii de recoltători de cereale lucrau pe câmpurile țării, iar aproape toate fermele colective și fermele de stat foloseau energie electrică din rețelele de energie de stat În anii celui de-al optulea plan cincinal, procesul de transformare a fermelor colective în ferme de stat a fost dezvoltat în continuare În , în țară existau de ferme de stat, în timp ce numărul fermelor colective a scăzut de la la de ferme în cinci ani În același timp, ponderea fermelor de stat a reprezentat deja până la % din toate produsele agricole comercializabile din țară În plus, în acești ani s-au înființat diferite asociații de producție intercolectivă și colectivă-ferme de stat, complexe agroindustriale mari cu întreprinderi proprii pentru prelucrarea produselor agricole, producția de materiale de construcție, loturi de îngrășare, etc , a fost larg practicat Compoziția personalului șefilor de producție ai fermelor colective și de stat s-a îmbunătățit, de asemenea, semnificativ, iar până la sfârșitul celui de-al optulea plan cincinal, aproape % dintre directorii fermelor de stat și peste % dintre președinții fermelor colective fermele aveau studii superioare sau medii de specialitate, iar numărul total al specialiştilor agricoli a crescut cu mii persoane Ca urmare a măsurilor luate în cel de-al optulea plan cincinal, s-a înregistrat o creștere semnificativă a producției tuturor produselor agricole, iar până la sfârșitul anului volumul său brut a crescut cu % Cu toate acestea, chiar și în această perioadă de cinci ani destul de prosperă și echilibrată, o serie de obiective ale planului nu au fost îndeplinite, deoarece planul cincinal însuși a conturat o creștere a producției agricole cu % Deși, în general, tendințele negative moștenite din "reformele Hrușciov" au fost totuși reușite să fie inversate Potrivit multor autori liberali (G Popov, V Popov, N Shmelev, R Medvedev, A Shubin, R Pikhoya), relativă încetinire a ritmului dezvoltării socio-economice a țării, semnele căreia au început să apară observat deja la sfârșitul celui de-al optulea plan cincinal, s-a datorat în mare parte "răsucirii" deliberate a "reformei Kosygin" în cele mai înalte eșaloane ale puterii Economia directivă sovietică și suprastructura politică totalitară au putut să-și neutralizeze destul de rapid și ușor toate rezultatele pozitive, întrucât partea conservatoare a conducerii de vârf a țării, în primul rând L I Brejnev, M A Suslov, N V Podgorny, D F Ustinov, A P Kirilenko și P E Shelest, de la bun început au văzut în ea o amenințare reală la adresa stabilității politice a țării și căderea rolului aparatului de partid în întreaga verticală de putere Prin urmare, pentru ei, primăvara de la Praga din a devenit cea mai vizibilă confirmare a acestei amenințări foarte reale și, folosind evenimentele cehoslovace ca o scuză convenabilă pentru o acțiune decisivă, "gardienii ideologiei dogmatice" au început să răsucească deschis și brusc reforma deja la sfârşitul anilor Totuși, potrivit acelorași autori, principalul motiv al prăbușirii "reformei Kosygin" a fost faptul că însuși modelul totalitar al economiei sovietice, respingând tot ce este avansat și nou, și-a epuizat deja resursa istorică Ar fi putut să se dezvolte prin inerție de ceva timp, dar din perspectiva istorică a fost, desigur, condamnat, deoarece a existat Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICA A URSS IN

- Condițiile existente pentru organizarea și conducerea producției sovietice nu puteau oferi o soluție reală sarcinilor cu care se confruntă în mod obiectiv economia sovietică Cu toate acestea, această evaluare păcătuiește cu evidentă unilateralitate și denaturare a faptelor, deoarece este bine cunoscut că chiar și în a doua jumătate a anilor această reformă a fost aspru criticată tocmai de "stânga", de un grup destul de influent de economiști sovietici, autorii așa-numitului "Sistem pentru funcționarea optimă a economiei" (SOFE), care la acea vreme "au săpat" la Institutul Central de Economie și Matematică al Academiei de Științe a URSS Ei au fost, în special, directorul CEMI Academician N P Fedorenko și doctor în economie S S Shatalin, I Ya Birman și A I Katsenelinboigen, care au fost susținuți activ de directorul Institutului pentru SUA și Canada al Academiei de Științe a URSS G A Arbatov, a propus ca alternativă la "reforma Kosygin" crearea unui "model economic și matematic constructiv al economiei socialiste" Pentru prima dată, acest concept în sine a fost prezentat la o conferință științifică la Institutul de Economie al Academiei de Științe a URSS în și, conform dezvoltatorilor săi, fiind o alternativă la economia politică "descriptivă" a socialismului, ar trebui să aibă a înlocuit complet producția de mărfuri, înlocuind-o cu un sistem de operațiuni economice cibernetice Mai mult, politizând în mod deliberat o discuție pur științifică, autorii SOFE l-au învinuit direct pe A N Pentru Kosygin și echipa sa de reformatori, concesii de neiertat către imperialiști, flirtul cu Occidentul, "trădarea" ideilor de socialism, "tragerea ideilor de convergență care ne sunt străine pe pământul sovietic", care au contribuit cu adevărat la încetinirea și apoi estomparea acestei reforme de "piață" Între timp, oponenții lor din rândul angajaților de frunte ai Institutului de Economie al Academiei de Științe a URSS (E I Kapustin, Ya A Kronrod, L I Abalkin) și Comitetul de Stat de Planificare al URSS (N K Baibakov, A V Bachurin, N P Lebedinsky) ar fi expus în mod convingător mitul SOFE și și-a dovedit toată inconsecvența la o întâlnire extinsă în Comitetul de Stat de Planificare al URSS, care a avut loc în aprilie Mai mult, puțin mai devreme, în , ca o alternativă reală la Centrul Principal de Calcul SOFE (MCC) și Institutul de Cercetare Economică (NIEI) al Comitetului de Stat de Planificare al URSS sub conducerea academicianului A N Efimov, pe baza propriului model economic și matematic al balanței input-output, a creat "Sistemul automat de calcule programate" (ASPR) Cu toate acestea, până la acel moment, "reforma Kosygin" deja "a avut de-a face cu o viață lungă" și a devenit proprietatea istoriei Potrivit mai multor autori moderni (R Pikhoy), refuzul efectiv de a efectua reforma economică a fost consemnat în decembrie la următoarea Plenară a Comitetului Central; unde Decretul final s-a concentrat din nou pe pârghiile obișnuite de comandă și administrative pentru gestionarea economiei naționale a țării și a afirmat necesitatea de a consolida lupta împotriva încălcării răutăcioase a statului și a disciplinei muncii, de a maximiza utilizarea tuturor rezervelor de producție, de a întări regimul de austeritate etc În același timp, după cum au remarcat pe bună dreptate un număr de autori (L Abalkin, V Pavlov, S Semanov, A Vdovin, L Mashe-Sunitsa, M Eremina), multe neajunsuri semnificative au contribuit și ele la procesul de restrângere "Reforma economică Kosygin", care au fost inerente în sine, deoarece:) a oferit întreprinderilor un câmp de manevră destul de larg, dar nu a creat un zel Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - zyaina, deoarece stăpânirea proprietății statului a păstrat fosta înstrăinare a muncitorului de principalele mijloace de producție;) inferioritatea

acestei reforme a fost determinată în mare măsură de absolutizarea profitului ca indicator economic generalizator, întrucât acesta putea fi obținut atât prin optimizarea producției, cât și prin creșterea artificială a prețurilor și producerea de produse de calitate inferioară;) fondul de salarii a început să depindă în întregime nu de volumul producției tranzacționabile, ci de numărul de angajați ai întreprinderii, prin urmare, aplicarea principiului de egalizare rotunjită de planificare a fondului de salarii a dus la cineva că o reducere a numărul de angajați a redus automat fondul de salarii;) s-a reținut primul principiu al determinării consumului de resurse materiale pentru echivalentul prețului producției brute Cu cât costurile materialelor sunt mai mari, cu atât sunt mai "legitime" motive pentru obținerea unui preț mai mare, ceea ce a dus în mod firesc la o risipă a resurselor de producție și la creșterea prețurilor cu amănuntul;) stimularea producției de produse mai sus planificate a determinat dorința întreprinderilor înseși de a subestima în mod conștient planurile de stat ("egoism de producție"), deoarece îndeplinirea lor excesivă le promitea beneficii mult mai mari decât munca la planuri economice intense;) având în vedere această practică, care era benefică nu numai întreprinderilor, ci și ministerelor acestora, mecanismul inflației și "anarhiei planificate", etc , a început să fie introdus în mecanismul economic existent În scurt timp, potențialul pozitiv al reformei economice a început să se epuizeze treptat, iar economia națională a țării a revenit la sursele tradiționale de creștere economică datorită complexurilor de combustibil și energie și militar-industriale, în cadrul cărora până la % din total au fost amplasate întreprinderi de mașini-unelte și de construcții de mașini ale țării Încercările de introducere a tehnologiilor intensive în știință în producția de masă, în special electronica radio, informatica, tehnologia calculatoarelor și biotehnologia, nu au adus rezultatele așteptate Structura economiei sovietice a devenit din ce în ce mai irațională și unilaterală, cu un accent tradițional pe industria grea și construcția de capital Cu toate acestea, acest lucru nu a însemnat deloc că modelul însuși al economiei sovietice era defectuos în sine În același timp, în perioada post-sovietică au apărut o serie de critici ireconciliabili ai "reformei Kosygin", în special, cunoscuți economiști ruși, profesorii G I Khanin și V Yu Katasonov Primul credea că succesul acestei reforme este o "iluzie statistică", iar al doilea era convins că tocmai această reformă a jucat rolul cel mai dăunător în transformarea modelului socialist al economiei sovietice creat de I V Stalin, în modelul neo-NEP al capitalismului de stat, care a dus în cele din urmă la moartea URSS însăși Dezvoltarea socio-economică a URSS în anii - începutul anilor Dezvoltarea economiei sovietice în acest deceniu a fost marcată de centralizarea în continuare a managementului, restrângerea tuturor reformelor economice și scăderea ratelor de creștere a tuturor principalilor indicatori socio-economici ai dezvoltării economiei naționale a țării În noul deceniu Brejnev, ratele de creștere ale economiei sovietice au fost determinate de planurile pentru al nouălea (-) și al zecelea Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICA A URSS IN - (-) planuri cincinale, ale căror directive au fost aprobate de congresele XXIV și XXV ale PCUS, desfășurate în și Planurile acestor planuri cincinale, ca și până acum, au conturat o creștere a producției și venitul national al tarii insa nu si-au mai asumat Mai mult, încetinirea în sine s-a explicat prin creșterea dimensiunii producției, de când în anii - Creșterea cu % a venitului național a fost egală cu ,

miliarde de ruble, atunci deja în - trebuia să fie de , miliarde de ruble În anii celui de-al nouălea plan cincinal, a fost posibilă creșterea volumului producției industriale cu %, iar în al zecelea plan cincinal - cu doar % Același tablou s-a observat și pe frontul agrar - producția agricolă a crescut cu % în al nouălea plan cincinal și doar cu % în cel de-al zecelea plan cincinal În același timp, ca și în deceniile precedente, indicatorii planurilor cincinale de dezvoltare a economiei naționale a țării s-au dovedit din nou a fi neîmpliniți Astfel, planul de creștere a volumului brut al produselor industriale și agricole în perioada - a fost finalizat doar cu % și %, și deja în - - doar cu % și % Toate acestea nu au putut decât să conducă la o scădere a ratei medii anuale de creștere a PIB-ului Dacă în anii celui de-al optulea plan cincinal producția industrială a crescut anual cu , %, în al nouălea - cu , %, apoi în al zecelea - doar cu , % Același proces a fost observat și în producția de produse agricole: în al optulea plan cincinal, creșterea anuală a acestuia a fost de , %, în al nouălea - , %, iar în al zecelea - doar , % Accentul principal în dezvoltarea industrială a țării în anii - a fost creat pentru a crea Complexe Teritoriale de Producție (TPK) gigant în diferite regiuni ale țării În același timp, atenția principală a fost acordată TPK-ului din Siberia de Vest, în special regiunii Tyumen, unde au fost descoperite zăcăminte uriașe de hidrocarburi - petrol și gaze naturale În , Comitetul Central al PCUS și Consiliul de Miniștri al URSS au adoptat un alt decret comun "Cu privire la dezvoltarea și dezvoltarea accelerată a regiunilor mari producătoare de petrol și gaze din Siberia de Vest" - Samotlor, Surgut, Urengoy, Yamburg și alte celebre domenii, unde resurse financiare, tehnologice și de muncă uriașe ale țării Ca urmare a măsurilor luate, abia în anii ' producția de petrol din Siberia de Vest a crescut de ori și deja la începutul anilor aici a început să fie produsă peste % din producția totală de petrol și gaze naturale a lumii În aceeași perioadă, extracția de cărbune a primit și o dezvoltare accelerată și au fost create două mari complexe de producție pentru exploatarea în cartieră a cărbunelui cocsificabil de înaltă calitate: în Kazahstan - complexul de combustibil și energie Pavlodar-Ekibastuz și în teritoriul Krasnoyarsk - complexul de combustibil și energie Kansk-Achinsk În plus, complexul industriei lemnului Bratsko-Ust-Ilimsk a fost creat pe baza hidrocentralei Ust-Ilimskaya, iar complexul industrial Sayansky pentru prelucrarea metalelor neferoase a fost creat pe baza hidrocentralei Sayano-Shushenskaya Pentru a intensifica dezvoltarea economiei Siberiei și a Orientului Îndepărtat, în , printr-un decret comun al Comitetului Central al PCUS și al Consiliului de Miniștri al URSS, a fost reluată construcția căii ferate Baikal-Amur, a cărui construcţie a fost întreruptă în anii de război Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - O altă direcție prioritară în dezvoltarea economiei sovietice a fost cel mai puternic complex militar-industrial (MIC) al țării, care a fost găsit în persoana unui număr de membri ai Biroului Politic - D F Ustinova, A P Kirilenko și G V Romanov, lobbyisti foarte autoritari si influenti În cadrul complexului militar-industrial sovietic s-au concentrat nu numai cel mai bun personal de inginerie și proiectare, resurse financiare și umane uriașe, ci și potențialul principal al ultimelor realizări ale revoluției științifice și tehnologice, în special laserul, fibră optică și alte tehnologii industriale de ultimă generație În același timp, toate ultimele evoluții tehnologice, de regulă, nu au depășit complexul militar-industrial și nu s-au extins la sectoarele "civile" ale economiei naționale a țării În anii celui de-al

nouălea și al zecelea plan cincinal, URSS a ajuns pe primul loc în lume în producția de multe bunuri industriale și materii prime, în special cărbune, cocs, ciment, petrol, minereu de fier, îngrășăminte minerale, tractoare și locomotive electrice În același timp, în acești ani au fost indicate primele fenomene de criză în dezvoltarea economică a țării, în special, randamentul activelor a început să scadă, ritmul producției de bunuri de larg a început din nou să rămână în urma creșterii ritmul de producţie al mijloacelor de producţie, precum şi ritmul progresului ştiinţific şi tehnologic şi reechiparea tehnică a producţiei au fost de asemenea scăzute cu excepţia sectoarelor cele mai avansate tehnologic ale complexului militar-industrial În aceiași ani, au început să se manifeste tot mai clar elemente de dezvoltare dezechilibrată, discrepanța dintre ritmurile de creștere a veniturilor bănești ale populației și ritmurile de creștere a masei mărfurilor de pe piața de consum, ceea ce a dus la o lipsă totală de o serie de produse industriale şi alimentare Procesele inflaționiste, complet necaracteristice pentru sistemul financiar sovietic, au început să se manifeste mai accentuat, deși în condițiile unei economii de comandă statul a restrâns artificial creșterile de preț , dar inflația s-a manifestat printr-o creștere a deficitului de mărfuri în țară Crizele energetice și economice mondiale din - a avut un impact destul de pozitiv asupra economiei sovietice, întrucât tocmai în acești ani țara noastră a reușit să obțină venituri semnificative pe frontul economic extern datorită creșterii puternice a prețurilor mondiale la petrol și produse petroliere În același timp, trebuie menționat că conducerea țării, după ce a profitat la maximum de avantajul natural al URSS în resurse naturale colosale, s-a bazat pe dezvoltarea extinsă a economiei sovietice, care, desigur, a împiedicat în mod semnificativ dezvoltarea industriile intensive în cunoștințe, care au determinat în mare măsură progresul științific și tehnologic - electronică, cibernetică, robotică, biotehnologie și altele Cu toate acestea, extinderea vânzărilor de petrol și gaze către țările din Europa de Vest și Statele Unite a oferit resursele valutare necesare, care au fost cheltuite pentru achiziționarea de cereale și echipamente de înaltă tehnologie lipsă În domeniul agriculturii țării pe parcursul acestor planuri cincinale, accentul principal s-a pus pe continuarea integrării agroindustriale și unificarea producției agricole cu acele ramuri ale producției industriale care erau cel mai strâns legate de aceasta, adică cu industria alimentară și de prelucrare, comerțul cooperativ, construcții industriale etc În același timp, o astfel de integrare era menită nu numai să asigure o creștere generală a întregii producții agricole a țării, ci a fost luată în considerare și de politica sovietică Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICA A URSS IN - conducerea politică ca direcție principală de îmbinare a celor două forme de bază ale proprietății socialiste - proprietatea de stat și proprietatea cooperativă-colectivă Trebuie spus că mulți membri ai conducerii sovietice de vârf și, mai ales, L I Brejnev, a fost un susținător activ al investițiilor mari în sectorul agricol al economiei, care au depășit o cincime din toate investițiile în economia națională a țării Drept urmare, agricultura a ocupat pentru prima dată locul de mândrie printre sectoarele prioritare ale economiei naționale, depășind chiar și industria uşoară Potrivit datelor oficiale, mai mult de de miliarde de ruble au fost direcționate numai în al nouălea și al zecelea plan cincinal, ceea ce a reprezentat % din toate investițiile în agricultura țării în toți anii de putere sovietică Pe cheltuiala acestor fonduri a început implementarea unor programe grandioase de mecanizare

cuprinzătoare, automatizare și electrificare a agriculturii, ameliorarea și chimizarea solurilor etc Dar strategia agrară a lui Brejnev, păstrând structura anterioară a producției agricole de stat și a fermelor colective prin injecții financiare semnificative, nu a putut să-și rezolve problemele profunde și, mai ales, înstrăinarea țăranului de pământ și de principalele mijloace de producție În anii celui de-al nouălea și al zecelea plan cincinal, au fost lansate lucrări pe scară largă pentru îmbunătățirea terenurilor agricole și a început construcția de canale de irigare grandioase - Bolșoi Stavropol, Crimeea de Nord, Karakum și altele, precum și crearea de sisteme multifuncționale pentru udarea și irigarea celor mai problematice regiuni arabile ale țării într-o zonă agricolă riscantă În , sub presiunea conducerii ruse, în primul rând din partea noului președinte al Consiliului de Miniștri al RSFSR M S Solomentsev, Comitetul Central al PCUS și Consiliul de Miniștri al URSS au adoptat un Decret comun "Cu privire la măsurile pentru dezvoltarea ulterioară a agriculturii în zona Non-Cernoziom a RSFSR", care a fost proiectat timp de ani și a asumat un ascuțit creșterea investițiilor în dezvoltarea socio-economică a de regiuni și republici ale RSFSR Cu toate acestea, sume uriașe de bani nu au putut îmbunătăți în mod semnificativ situația din satul original rusesc, deoarece partea leului din aceste fonduri s-a dus la "recuperare largă a terenurilor" și "mecanizare și chimizare cuprinzătoare a producției", dar în niciun caz la sfera socială și mecanizarea celor mai intensive industrii agricole cu forță de muncă Mai mult, această situație a fost agravată de lichidarea în masă a satelor "nepromițătoare", care, din punctul de vedere al unui număr de economiști liberali, în special a academicianului T P Zaslavskaya, a împiedicat dezvoltarea integrării agro-industriale și concentrarea producției agricole în țară Adevăratul flagel al economiei naționale a fost deturnarea către "sponsorizare" a satului în timpul campaniei de recoltare până la % din întreaga populație activă a țării și pierderi uriașe, până la - %, de recolte Agricultura a făcut față din ce în ce mai puțin sarcinilor aprovizionării cu alimente a țării, iar de la mijlocul anilor carnea, cârnații, brânzeturile și produsele lactate au intrat tot mai des în categoria deficitului Totodată, trebuie remarcat faptul că, în ciuda tuturor contradicțiilor dezvoltării economice a țării în stadiul timpuriu al "socialismului dezvoltat", potențialul economic creat în anii celui de-al optulea și al nouălea plan quinquenal (-)) s-a dovedit a fi egal cu potenţialul care fusese creat în ţară de anii precedenţi o jumătate de secol Dacă în ponderea URSS în producția industrială mondială era de numai %, atunci în a crescut la , % Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Victoria economiei directive asupra politicii de reforme economice a fost facilitată și de Războiul Rece, în primul rând de concurența din ce în ce mai mare cu Statele Unite și China în construirea potențialului militar, ceea ce a dus la o militarizare semnificativă a economiei naționale a URSS Conform estimărilor majorității experților (N Simonov, I Bystrov), cheltuielile militare au absorbit aproape o cincime din produsul național brut al țării O parte semnificativă a tuturor fabricilor de mașini din țară a lucrat la comenzi din complexul militar-industrial, iar industria de apărare a redus constant oportunitățile reale de intensificare a sectoarelor de producție civilă, a împacat-o cu utilizarea irațională a materiilor prime, energiei electrice, extensive construcția de capital și disproporția tot mai mare în dezvoltarea sectoarelor economiei naționale În plus, forțele armate ale URSS însele au absorbit fonduri colosale, al căror

număr în - a crescut de la , milioane la , milioane de militari Încetinirea creșterii economice a avut un efect deplorabil asupra multor programe sociale și asupra nivelului general de bunăstare a poporului sovietic Cu o creștere de , ori a venitului național, veniturile reale ale populației în această perioadă au crescut de doar , ori De la mijlocul anilor decalajul dintre volumul și acoperirea cu mărfuri a masei monetare a început să crească constant, ceea ce a dus treptat la o foamete de mărfuri, care la început s-a extins la bunuri și bunuri de folosință îndelungată, iar de-a lungul anilor a afectat aproape întreaga sferă a bunurilor și serviciilor Desigur, o serie de lideri sovietici de top, inclusiv A N Kosygin, K T Mazurov și N K Baibakov, au fost bine conștienți de creșterea tendințelor negative în dezvoltarea economică a țării Prin urmare, în , un grup de analiști de seamă condus de vicepreședintele Consiliului de Miniștri al URSS, fostul președinte al Comitetului de Stat al URSS pentru Știință și Tehnologie, academicianul V A Kirillina a pregătit un raport despre starea și perspectivele economiei sovietice, care conținea o imagine foarte realistă a situației ei destul de dificile Principala concluzie a autorilor raportului a constat în enunțarea a două prevederi principale:) URSS a început să rămână fără speranță în urmă în dezvoltarea și implementarea tehnologiilor avansate, în special în domeniul ingineriei mecanice;) problemele dezvoltării ulterioare a țării nu pot fi rezolvate fără o reformă radicală și structurală a întregului fost sistem economic De remarcat că propunerile "grupului Academicianului V A Kirillin", precum și toate proiectele anterioare de reformă, au fost oarecum legate de ideea necesității de a extinde rolul elementelor relațiilor de piață în economia socialistă și, mai târziu, de nevoia de a înlocui economia planificată cu o auto- reglementarea economiei de piata Prin urmare, aceste propuneri au provocat doar iritare și nemulțumire a majorității membrilor Biroului Politic, iar în ianuarie academicianul V A Kirillin a fost demis Aparent, această împrejurare a devenit unul dintre motivele exacerbarii bolii A N Kosygin, care în a doua jumătate a anilor a suferit deja un accident vascular cerebral ischemic și primul atac de cord Atunci cercul interior al lui Brejnev, în primul rând cei mai influenți membri ai "clanului Dnepropetrovsk", a început să pregătească demisia șefului guvernului În , un membru al Biroului Politic al Comitetului Central a fost pensionat, primul Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICA A URSS IN - Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS K T Mazurov, care a fost considerat o creatură directă a lui A N Kosygin În același timp, în Biroul Politic al Comitetului Central a fost introdus un alt prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS N A Tikhonov, care în timpul bolii primului ministru a început să îndeplinească efectiv funcțiile de șef al guvernului Apoi, în octombrie , Plenul Comitetului Central l-a eliberat pe A N Kosygin din toate posturile de partid și de stat pe care le-a ocupat și Nikolai Alexandrovich Tihonov a fost numit noul președinte al Consiliului de Miniștri al URSS, care, ca și compatriotul său L I Brejnev, era extrem de suspicios față de orice reformă economică radicală din țară Prin urmare, dezvoltarea ulterioară a economiei naționale a țării a mers pe parcursul deja tradițional al înlocuirii pârghiilor economice ale managementului cu metode pur administrative de management În iulie , a fost emis Decretul Comitetului Central al PCUS "Cu privire la îmbunătățirea în continuare a mecanismului economic și a sarcinilor organelor de partid și de stat", care s-a concentrat din nou pe consolidarea în continuare a rolului planului de stat ca "cel mai important instrument al politicii

de stat" În special, s-a propus îmbunătățirea sistemului de indicatori planificați, "astfel încât aceștia să încurajeze în orice mod posibil toate colectivitățile de muncă ale țării să lupte pentru creșterea productivității muncii, maximizarea utilizării mijloacelor fixe, economisirea resurselor materiale" etc În același timp, numărul indicatorilor obligatorii planificați a fost majorat de sute de ori, iar conținutul lor specific a fost descris în detaliu în noul Decret al Comitetului Central al PCUS "Cu privire la îmbunătățirea planificării și consolidarea impactului mecanismului economic asupra creșterii eficienta productiei si calitatea muncii", adoptata atunci, in iulie Paralel cu aceasta, structura sectoriala a conducerii economiei sovietice a devenit si mai complexa si diferentiata În timp ce în existau doar de ministere sectoriale formate din toate sindicatele și sindicatele-republică, până în numărul acestora era de peste de ministere Încercările de intensificare a economiei țării prin următoarea compilare a numeroase programe de automatizare și mecanizare cuprinzătoare, de natură pur administrativă și birocratică, s-au dovedit a fi ineficiente, deoarece nu au afectat nivelul salariilor și creșterea nivelului de bunăstare fiind a poporului sovietic Încercările de a renaște entuziasmul muncitoresc au fost, de asemenea, fără succes, deoarece numeroase inițiative de muncă, schimburi, obligații reciproce și munca conform unei metode fără defecte aveau puține în comun cu munca șoc din anii de dinainte de război și cu entuziasmul muncitoresc din primul post post- război plan de cinci ani, și cel mai adesea au fost "inițiativa" a organelor de partid înseși și s-au dispărut rapid în rutina birocratică În plus, de la sfârșitul anilor influența unui număr de factori obiectivi a început să crească, ceea ce a împiedicat serios dezvoltarea economiei sovietice prin metodele extensive obișnuite În special, au discutat:) o complicație semnificativă a situației demografice din țară asociată cu intrarea în vârstă fertilă a copiilor din "generația militară", care a dus la o reducere semnificativă a afluxului de resurse de muncă în economia țării ;) privind uzura fizică semnificativă și uzura unei părți semnificative a echipamentelor industriale, în primul rând parcul de mașini al țării;) despre epuizarea bazei de resurse tradiționale și relocarea principalelor centre ale industriei extractive în estul Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - regiuni ale țării, care au crescut semnificativ costul materiilor prime combustibile și energetice, care în curând au început să dobândească o importanță capitală în balanța comercială externă generală a țării;) o creștere semnificativă a cheltuielilor militare în contextul Războiului Rece în curs și a următoarei runde a cursei înarmărilor În plus, în acești ani economia țării a fost ferm dependentă de "acul petrolului", deoarece ponderea exporturilor de materii prime hidrocarburi a crescut de , ori și a însumat aproape % din balanța comercială externă totală a țării În - veniturile totale din valută din exportul de petrol și gaze s-au ridicat la aproximativ de miliarde de dolari, dar în anii "socialismului dezvoltat" târziu, absorbind fluxuri uriașe de petrodolari, conducerea politică sovietică, fiind ostatică a dogmelor ideologice, a făcut practic nimic pentru a reconstrui vechile mecanisme economice și a introduce în mod activ tehnologii avansate Aproape toate veniturile din valută ale țării au fost destinate achiziționării de echipamente scumpe importate, bunuri de larg consum și cereale În a doua jumătate a anilor practica tradițională de a construi TPK-uri mari a continuat și aproape de întreprinderi industriale mari au fost puse în funcțiune în diferite regiuni ale țării, inclusiv uzina de inginerie

grea din Volgodonsk, uzina de condensat de gaz Astrakhan, uzina chimică de gaze Tengiz, rafinăria de petrol Lisichansk, Uzina metalurgică Zhlobin, uzina electrometalurgică Oskol, fabrica de aluminiu din Tadjik, canalul de irigare Kalmyk și multe altele În același timp, sub conducerea Ministerului Energiei și Electrificării al URSS (P S Neporozhny), implementarea unui program cuprinzător pentru punerea în funcțiune a noilor centrale electrice, inclusiv Sayano-Shushenskaya, Ust-Ilimskaya, Nizhnekamskaya, Cheboksarskaya , Nurekskaya și Toktogulskaya, precum și centralele nucleare din Smolensk, Kursk, Zaporojie, Rivne și Armenia Cu toate acestea, sute de mari instalații industriale ale țării s-au transformat în așa-numita "construcție pe termen lung" și nu au justificat costurile uriașe financiare și de muncă pentru construcția și punerea lor în funcțiune O situație destul de dificilă în anii celui de-al zecelea plan cincinal s-a dezvoltat și în agricultura țării Cu toate acestea, căutarea unei ieșiri din criză, întreprinsă la sfârșitul anilor , a urmat în mare măsură linia tradițională DOMNIȘOARĂ Gorbaciov, care în a devenit noul secretar al Comitetului Central pentru agricultură, a condus dezvoltarea următorului proiect de îmbunătățire a sectorului agricol al țării Acest proiect, numit "Programul alimentar al URSS pentru perioada de până în " a fost aprobat printr-o rezoluție specială a Plenului Comitetului Central al PCUS din mai Esența noului program agrar a fost utilizarea cuprinzătoare a întregului arsenal de măsuri administrative și birocratice pentru rezolvarea problemei alimentare din țară Acest program s-a bazat pe ideea integrării agro-industriale generale, în special, pe stabilirea legăturilor directe de producție între fermele colective, fermele de stat, întreprinderile din industria alimentară, organizațiile comerciale, de construcții și de transport De acum înainte, toată producția agricolă din țară a fost închisă într-un singur complex agroindustrial de stat La nivel regional, complexul agroindustrial a unit toate întreprinderile asociate cu producerea și prelucrarea produselor agricole, cu producția de îngrășăminte minerale, diverse mașini agricole etc Au fost create structuri adecvate ale asociațiilor agroindustriale Subiect: DEZVOLTAREA ECONOMICA A URSS IN - (APO) și la nivel de raion Cu toate acestea, datorită poziției dure a președintelui Consiliului de Miniștri al URSS N A Tikhonov, care se temea în mod rezonabil de apariția "dublei puteri" în guvern, URSS Gosagroprom, care a absorbit apoi funcțiile a șase ministere din întreaga Uniune: Ministerul Agriculturii, Ministerul Economiei Fructe și Legume, Ministerul Industriei Alimentare , Ministerul Industriei Cărnii și Lactatelor, Ministerul Agriculturii și Comitetul de Stat pentru Tehnologia Agricolă, a fost creat abia după demisia acestuia, în noiembrie , când M S a devenit noul Secretar General al Comitetului Central Gorbaciov Pe la mijlocul anilor în sectorul agroindustrial al ţării erau aproape , mii întreprinderi inter-agricole, dar integrarea agroindustrială nu a adus efectul scontat Datorită creditelor bugetare suplimentare din cel de-al unsprezecelea plan cincinal, a fost posibilă doar depășirea scăderii producției în agricultura țării și chiar asigurarea unei anumite creșteri a acesteia în comparație cu cel de-al zecelea plan cincinal Totuși, în general, țintele stabilite de program nu au fost din nou atinse, iar țara a fost nevoită să importe în continuare o cantitate tot mai mare de produse alimentare din străinătate Dacă în - importurile lor reprezentau % din producția agricolă a țării, deja în ajungând la aproape , % Lipsa de produse agricole a fost exacerbată de pierderi și mai mari de la producător la consumator Lipsa și calitatea proastă a vehiculelor, depozitelor,

containerelor, fabricilor de procesare, îndepărtarea acestora de câmpuri și ferme, livezi și livezi, pe lângă asta, drumurile proaste "mâncau" până la % din cereale, % din legume, % din cartofi și aproximativ milion de tone de carne În plus, pentru a accelera dezvoltarea agriculturii în regiunile sudice ale țării la începutul anilor în măruntaiele Comitetului Central al PCUS, s-au dezvoltat proiecte pentru a transfera o parte din debitul râurilor nordice în Kuban și Crimeea, râurile siberiene în Asia Centrală și râurile europene în regiunea transcaucaziană Aceste proiecte au fost discutate pe larg în guvern și au găsit un oarecare sprijin, atât în rândul liderilor din regiunile sudice ale țării, în special, primii secretari ai Comitetului Central al Partidelor Comuniste din Kazahstan și Uzbekistan D A Kunaeva și Sh R Rashidov, iar printre liderii influenți ai guvernului unional, în primul rând, președintele pe termen lung al Comitetului de Stat de Planificare al URSS N K Baibakov Cu toate acestea, din cauza criticii ascuțite a acestui proiect de către conducerea guvernului rus în persoana unui membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central M S Solomentsev, o serie de scriitori ruși importanți - V I Belova, Yu V Bondareva, V G Rasputin și S P Zalygin și remarcabili istorici și arheologi sovietici, academicieni B A Rybakov și V Ya Yanin, implementarea acestui proiect periculos, care amenința cu un adevărat dezastru ecologic în țară, a fost suspendată la mijlocul anilor În ciuda tuturor măsurilor luate, de la mijlocul anilor ' ritmul de creștere globală a producției agricole a început să rămână serios în urma ritmului de creștere a populației din țară Chiar și conform datelor oficiale ale Biroului Central de Statistică al URSS, creșterea brută a producției agricole în URSS sa ridicat la: în anii celui de-al optulea plan cincinal (-) - %, al nouălea cinci- planul anual (-) - %, al zecelea plan cincinal (-) - %, iar al unsprezecelea plan cincinal (-) - doar % Conform opiniei generale a majorității economiștilor liberali (N Fedorenko, G Popov, N Shmelev), până la începutul anilor Economia sovietică a intrat într-o perioadă de stagnare sau stagnare prelungită În termeni fizici, volume de producție Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Într-o serie de ramuri ale economiei naționale a țării nu numai că a încetat să crească, dar a început chiar să scadă De fapt, creșterea productivității muncii s-a oprit și a început treptat să se dezvolte un întreg sistem de blocare a pârghiilor economice pentru reglarea proporțiilor economice naționale, în urma căruia s-a conturat în sfârșit în țară așa-numitul mecanism de inhibiție socio-economică Totuși, așa cum susțin pe bună dreptate numeroșii lor adversari (S Kara-Murza, G Khanin, V Katasonov), criza modelului economic sovietic nu a stat în sistemul de producție socialistă în sine, ci în costurile unor principii învechite a conducerii acesteia, în scăderea calității personalului de conducere și "stagnarea" personalului la toate nivelurile de guvernare, precum și în moștenirea catastrofală lăsată de N S Hruşciov Subiectul: VIAȚA PUBLICĂ ȘI CULTURALĂ A URSS ÎN - Plan: Viața socio-politică și literară și artistică Dezvoltarea culturii artistice a) Dezvoltarea artei teatrale și cinematografice sovietice b) Dezvoltarea artei muzicale sovietice c) Dezvoltarea picturii și sculpturii sovietice Mișcarea dizidentă Viața socio-politică, literară și artistică În ajunul celui de-al -lea Congres al PCUS, o serie de reprezentanți de seamă ai intelectualității liberale sovietice, destul de voit agitați de zvonuri despre posibila reabilitare a lui I V Stalin la viitorul congres al partidului, la mijlocul lunii februarie , a fost trimis la L I Brejnev și alți membri ai Prezidiului Comitetului

Central, așa-numita "Scrisoarea celor " În acest mesaj, care a fost semnat de academicienii L A Artsimovici, P L Kapitsa, I E Tamm, I M Maisky, M A Leontovici, S D Skazkin și A D Saharov, scriitorii și poeții K P Paustovsky, K I Chukovsky, V P Kataev, V P Nekrasov, V F Tendryakov, S N Rostovsky și B A Slutsky, artiștii P D Korin, Yu I Pimenov, B M Yemensky și S I Ciuikov, lucrători în teatru și film G A Tovstonogov, M I Romm, A A Popov, O N Efremov, I M Smoktunovsky, M M Plisetskaya și M M Khutsiev, a vorbit despre inadmisibilitatea absolută a "reabilitarii parțiale sau indirecte a I V Stalin" și despre publicitatea faptelor de "crime teribile comise de el" Mai mult, în scrisoarea lor, autorii acesteia și-au exprimat "profundă îngrijorare" cu privire la posibilitatea unei revizuiri parțiale a hotărârilor celor XX și XXII Congrese ale PCUS, după ce s-a cunoscut despre "faptele cu adevărat teribile ale crimelor lui I V Stalin și cercul său interior Subiect: VIATA PUBLICA SI CULTURALA A URSS IN - Diseminarea destul de rapidă a informațiilor despre această scrisoare a dus la faptul că deja la martie , o serie de alte figuri marcante ale științei și culturii, în special academicienii A N Kolmogorov, B L Astaurov A I Alikhanov și I L Knunyants, scriitorii S S Smirnov, I G Ehrenburg și V D Dudintsev și reprezentanți de seamă ai intelectualității artistice - I V Ilyinsky, G I Chukhrai, V I Muradeli și alții au trimis o scrisoare similară Prezidiului Comitetului Central sub titlul "Scrisoarea celor ", exprimându-și deplinul sprijin pentru autorii "Scrisorii celor " Autorii noului mesaj au mai afirmat că "eventuala reabilitare a I V Stalin, sub orice formă, ar fi un dezastru pentru țara noastră și pentru întreaga cauză a comunismului" și s-a exprimat categoric împotriva lui Un răspuns deosebit la aceste două scrisori ale intelectualității conștient "excitate" a fost discursul de la Congresul XXIII al PCUS al primului secretar al PCUS MGK N G Yegorychev, care a afirmat că "recent a devenit la modă să caute unele elemente ale așa-zisului "stalinism" în viața politică a țării și cum să sperii publicul, în special inteligența, cu un bogey Le spunem că nu va funcționa, domnilor! Și deși, în afară de acest singur discurs, nu a existat o reacție vizibilă de facto la aceste scrisori, la congresul partidului în sine nu a existat nicio revizuire a deciziilor celor XX și XXII congrese ale PCUS, care condamnau cultul stalinist Deși, trebuie spus că astfel de sentimente au existat în mod clar în eșaloanele superioare ale puterii În special, în decembrie , în ajunul aniversării lui Stalin, Biroul Politic al Comitetului Central a discutat în mod special problema publicării unui articol în Pravda consacrat acestui eveniment Un număr de membri ai celui mai înalt partid Areopagus, în special N V Podgorny, A P Kirilenko, A Ya Pelshe și B N Ponomarev, din diverse motive, s-a pronunțat împotriva publicării unui astfel de articol Cu toate acestea, majoritatea membrilor și membrilor candidați ai Biroului Politic al Comitetului Central și ai Secretariatului Comitetului Central, în special L I Brejnev, A N Kosygin, M A Suslov, A N , Shelepin, P E Shelest, G I Voronov, K T Mazurov, D A Kunaev, D F Ustinov, V V Grishin, V V Shcherbitsky, M S Solomentsev, I V Kapitonov și R Sh Rashidov, nu numai că s-a pronunțat activ în favoarea publicării unui astfel de articol, dar a condamnat public pentru prima dată dezvăluirile cultului stalinist, care, în opinia lor de drept, a dat o "lovitură colosală prestigiului și fundamentelor țării noastre" și întreaga mișcare muncitorească și comunistă din lume" Pe lângă Fronda liberală, opoziția obiectivă față de conducerea Brejnev a fost reprezentată și de o serie de organizații și mișcări legale, integral rusești, care exprimau

interesele naționale-state ale Rusiei și ale poporului rus Unul dintre astfel de centre ale forțelor naționale ruse a fost Societatea All-Russian pentru Conservarea Monumentelor Istorice și Culturale (VOOPIK), înființată în , nevoia de a crea care, în epoca Hrușciov, a fost scrisă de celebrul istoric și arheolog Profesorul N N Voronin, remarcabilul sculptor S T Konenkov, istoric și critic literar profesor D S Lihaciov și alții Conducătorii spirituali ai acestei mișcări au fost patrioți ruși de seamă: remarcabilul arheolog și istoric Academician B A Rybakov, cel mai mare fizico-chimist Academician I V Petryanov-Sokolov, marele compozitor rus G V Sviridov, artiști celebri P D Korin, N A Plastov și I S Glazunov, scriitorii de seamă L M Leonov, V A Soloukhin și V D Ivanov și mulți alții Și toată munca pregătitoare și organizatorică pentru crearea acestei societăți a fost realizată de Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - câți oameni minunați - remarcabilul arhitect-restaurator sovietic P D Baranovsky și asociații săi în clubul patriotic rus al iubitorilor de monumente istorice și culturale "Patria mamă" L I Antropov, G I Gunkin și V A Desyatnikov În iulie , președintele Consiliului de Miniștri al RSFSR G I Voronov a semnat Decretul de înființare a VOOPIK, iar deja în iulie a avut loc Congresul de înființare al VOOPIK, condus de vicepreședintele Consiliului de Miniștri al RSFSR V I Kocemasov În - ca parte a clubului patriotic "Rodina", pe baza secțiunii sale pentru studiul cuprinzător al istoriei și culturii ruse, a funcționat așa-numitul "Club rusesc" A fost o asociație nespusă a intelectualității ruse, unde pentru prima dată în mulți ani au început să fie discutate problemele arzătoare ale formării spiritualității și culturii ruse, inclusiv printr-o nouă lectură a marii moșteniri a gânditorilor ruși de seamă din ultimii ani secolul - N Ya Danilevsky, M N Katkova, K N Leontiev, K P Pobedonostseva, V V Rozanov și alții Tinerii istorici și critici literari V V Kozhinov, A G Kuzmin, O N Mihailov, S I Sheshukov și A P Lanshikov, scriitorii A I Baigushev și V A Chivilikhin, poeții I I Kobzev, S Yu Kunyaev, G V Serebryakov și V V Sorokin, jurnaliştii V D Zaharcenko, A V Nikonov și E I Osetrov, artistul I S Glazunov, arhitecți-restauratori V A Vinogradov, O I Zhurin și alții Iar faimosul scriitor rus D A a devenit liderii informali ai Clubului Rus Jukov, istoricul S N Semanov și criticul literar P V Palievski O piatră de hotar notabilă în renașterea identității naționale ruse a fost conferința de la Novgorod "Rădăcinile de mii de ani ale culturii ruse" organizată de VOOPIK în mai , la care au luat cuvântul zeci de figuri proeminente ale științei și artei ruse Apoi, în , membrii "Clubului Rusiei" au luat parte activ la discuția care s-a desfășurat pe paginile revistei "Întrebări de literatură", despre locul și rolul slavofililor în istoria țării noastre, ca rezultat din care au fost parţial reabilitate şi etichetele tradiţionale de "reacţionari" au fost înlăturate "şi" slujitori ai ţarismului O serie de autori moderni (A Vdovin, N Kutsenko) consideră că este posibil să se considere această asociație un fel de "partid rus", a cărui formare organizatorică a avut loc la sfârșitul anului și a cărei coloană vertebrală a fost I V Petryanov-Sokolov, O V Volkov, P V Palievskiy, V V Kozhinov, S N Semanov, D A Jukov, A P Lanshchikov și M N Lyubomudrov După ce a reînviat lunga tradiție a patriotismului rus, acest "partid" a fost pe punctul de a deveni o mișcare națională largă, dar ca urmare a epurărilor societății de către KGB, care în mai era condus de Yu V Andropov, asta, vai, nu s-a întâmplat Din a doua jumătate a anilor ' controlul ideologic asupra tuturor mijloacelor de informare în masă și instituțiilor culturale a crescut semnificativ Motivul pentru aceasta a

fost Decretul Comitetului Central adoptat în ianuarie "Cu privire la creșterea responsabilității șefilor de presă, radio, televiziune, cinematografie, instituții culturale și de artă pentru nivelul ideologic și politic al materialelor și repertoriului publicat" Drept urmare, cenzura sovietică a început adesea să interzică eliberarea diferitelor lucrări artistice și jurnalistice, filme, organizarea de expoziții de artă și așa mai departe, în mod destul de nerezonabil Subiect: VIATA PUBLICA SI CULTURALA A URSS IN - Mai mult, s-a acordat o prioritate deosebită lansării de lucrări exclusiv pe teme istorico-revoluționare, militar-patriotice și industriale În același timp, în societatea sovietică s-a păstrat un anumit pluralism al procesului literar și socio-politic, care s-a reflectat vizibil în opera multor reviste populare literare și de artă Astfel, liberalii aveau propria lor revistă, Novy Mir, pe care încă o conducea A T Tvardovsky Dintre "membrii solidi de partid", revistele "Octombrie" și "Ogonyok" conduse de V A Kochetov și A V Sofonov Iar dintre așa-zișii "pământ" sau "slavofili", trei reviste au devenit principalele portavoce ideologice - "Tânăra Garda", "Contemporanul nostru" și "Moscova", ai căror redactori erau conduși de A V Nikonov, S V Vikulov și M N Alekseev Cu toate acestea, autoritățile, căutând să prevină divizarea în continuare a intelectualității creative, în au dat o lovitură simultană atât liberalilor, cât și rusofililor În februarie , la o ședință a secretariatului Uniunii Scriitorilor din URSS, redactorii revistei Novy Mir au fost aspru criticați, motiv pentru care a fost publicarea celebrului poem de A T Tvardovsky "Prin dreptul memoriei" Toate încercările comunității literare liberale de a-și apăra redactorul-șef au fost în zadar Ca urmare, A T , grav bolnav Tvardovsky, cu un an și jumătate înainte de moartea sa, a fost forțat să demisioneze din funcție și "linia Hrușciov", care a fost ferm urmărită de acest jurnal în ultimii ani, a fost de fapt întreruptă, deși era condusă de liberalul ascuns V A Kosolapov În același timp, așa-zisa "ideologie a stalinismului" a continuat să fie opusă în mod obiectiv de un număr de scriitori de "sate", în special F A Abramov, V I Belov, B A Mozhaev, V G Rasputin, V F Tendryakov și M N Alekseev, care a arătat clar în lucrările lor consecințele negative ale colectivizării staliniste pentru soarta satului sovietic În noiembrie , a avut loc o ședință a Secretariatului Comitetului Central, la care a fost dată o lovitură de răzbunare împotriva rusofililor În special, pentru publicarea unor articole ale celebrului critic literar V I Chalmaev "Marea căutare" și "Inevitabilitate" și romanul "anti-sovietic" de I A "Ora taurului" a lui Efremov din postul de redactor-șef al revistei "Tânăra gardă" a fost înlăturat de A V Nikonov, care a fost înlocuit de poetul F E Ovcharenko Motivul formal al acestei demisii a fost apelul Ch T Aitmatova, V I Amlinsky, V D Tsybin și alți scriitori de partid, în care V I Chalmaev a fost supus unor critici dure, dar absolut nejustificate din partea scriitorilor cosmopoliți și de partid, care au scris un denunț despre el în Comitetul Central al PCUS, unde a fost acuzat de "idealizarea antichității" și "departarea de pozițiile marxiste de clasă" Acest denunț a stat la baza infamelor "Note" ale actoriei șeful Agitprop al Comitetului Central al PCUS și viitorul "arhitect al perestroikei lui Gorbaciov" domnul A N Yakovlev, în care revista "Tânăra Garda" a fost acuzată de "abaterea sa periculoasă de la principiile leniniste ale spiritului de partid, interpretarea non-clasă și non-socială a poporului, idealizarea Rusiei pre-revoluționare" etc Instructorul Comitetului Central F Ovcharenko a fost instruit să "îndrepte" linia rusofilă a revistei și să o facă sovietică, nu rusă Cu

toate acestea, noul redactor-șef a fost mulțumit de plecarea a două-trei dintre cele mai "odioase" figuri din redacție și nu a existat nicio schimbare notabilă în linia revistei Cu toate acestea, el a murit curând Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - iar în remarcabilul scriitor rus A S Ivanov, autor al celebrelor romane Shadows Disappear at Noon ( ) și Eternal Call (-), care au fost foarte populare la milioane de cititori sovietici Drept urmare, "Tânăra Garda" a luat din nou o poziție puternică pe "flancul drept al frontului literar și social" Opoziția autorităților și critica liberală au experimentat și redactorii revistei "Octombrie", care era condusă de celebrul scriitor sovietic V A Kochetov Publicul a rămas multă vreme entuziasmat de publicarea romanelor sale The Angle of Fall ( ), What Do You Want ( ) și Lightning Strikes the Peaks ( ), precum și publicarea romanelor de I M Shevtsov "Iubire și ură" ( ), "În numele tatălui și al fiului" ( ) și "Nabat" ( ) Toate aceste romane, care îi prezentau pe intelectuali liberali ca adevărați agenți imperialiști, în ciuda cursului lor cultural și politic ostentativ pro-sovietic, au fost considerate de autoritățile de partid puțin potrivite și prea deschise În special, romanul "Ce vrei" a fost plin de critici și de respingere a dezvăluirilor istoriei sovietice făcute la congresele de partid ale lui Hrușciov și de o convingere profundă în răutatea totală a influenței occidentale asupra culturii și țării noastre Mai mult, era îndreptată nu numai împotriva inteligenței liberale pro-occidentale, ci și împotriva pământului autohton - "naționaliști" și "slavofili" În presa despre I M Shevtsov a fost de fapt vorbit destul de rar, dar, în ansamblu, toate lucrările sale au fost criticate ca "ideologic eronate", distorsionând viața politică și culturală a țării Romanele sale au fost supuse unor respingeri deosebit de aspre și ridiculizării în presa liberală samizdat Funcționarii Agitprop al Comitetului Central nu au rămas în urmă "liberalilor pro-occidentali", care au încercat constant să împiedice publicarea romanelor sale, iar când acest lucru nu a putut fi făcut, au susținut cu fermitate toate campaniile de discreditare și condamnare a acestora Mai mult, în această "faptă nepotrivită" aproape întotdeauna s-au bucurat de patronajul și sprijinul Secretarului II al Comitetului Central M A Suslov și șeful Agitprop-ului Comitetului Central A N Yakovlev Odată cu dosarul lor, represiunea severă a pus capăt publicării romanului de I M Shevtsov "Nashi", în care "chestiunea evreiască" a fost pusă aspru, iar clandestinul sionist și patronii săi din aparatul Comitetului Central însuși au fost aspru criticați Redactor-șef al Editurii Sovremennik V V Sorokin, care a publicat acest roman, a fost imediat scos din muncă și a fost impusă o interdicție nerostită asupra publicării cărților scriitorilor rusofili timp de câțiva ani Totuși, în ciuda cenzurii stricte, din când în când au apărut și alte lucrări de acest fel, în special cartea publicistului F N Nesterov "Legătura vremurilor" ( ), care a devenit un fel de manifest național bolșevic menit să combată rusofobia și conceptele nihiliste ale istoriei ruse În noiembrie , sub presiunile repetate din partea satrapilor de partid din partea Agitprop al Comitetului Central, secretariatul Uniunii Scriitorilor din RSFSR a criticat aspru, la ședința sa, redacția revistei Oktyabr pentru "afirmații socio-politice false și confuze ale o serie de publicații de jurnal" Și deja în noiembrie , imediat după sinuciderea lui V A Kochetov, A A a fost numit redactor-șef al acestui reviste Ananiev, în urma căreia acest jurnal a revenit din nou la o linie relativ liberală în evaluarea multor fenomene atât din trecut, cât și din prezent ale țării noastre Subiect: VIATA PUBLICA SI CULTURALA A URSS IN - Pe tot

parcursul anilor curatori ai scriitorilor sovietici din Comitetul Central și criticii literari, exprimându-și interesele și stările de spirit, au încercat în toate modurile să împiedice centrul vieții sociale și literare să se mute de la Novy Mir și Oktyabr la revistele Tânăra Garda, Contemporanul nostru și Moscova Cu toate acestea, nu au reușit să facă acest lucru O revelație și un șoc pentru mulți ruși au fost "Scrisori de la Muzeul Rusiei" ( ) și "Tablele negre" ( ) de V S Soloukhin; "Lecții de franceză" ( ), "Trăiește și amintește-ți" ( ) și "Adio Matera" ( ) de V G Rasputin; "Afacerea obișnuită" ( ), "Poveștile lui dulgher" ( ) și "Eve" ( ) V I Belova; "Krayukha" ( ), "Weeping Willow" ( ) și "Brawlers" ( ) M N Alekseev; "Alive" ( ) și "Bărbați și femei" ( ) B A Mozhaev; "White Bim Black Ear ( ) G N Troepolsky; "Tărmuri" ( ), "Vinul roșu al victoriei" ( ) și "Purtătorii de coif Usvyatsky ( ) E I Nosova; "Lubavins" ( ), "Am venit să vă dau libertate" ( ), "Și dimineața s-au trezit" ( ) V M Shukshin; "Ultimul arc" ( ), "Toamna nămoloasă" ( ) și "Peștele țar" ( ) de V P Astafiev; - La revedere, Gulsary! ( ), The White Steaboat ( ), Early Cranes ( ), Spotted Dog Running at the Edge of the Sea ( ) și Snowstorm Stop ( ) C T Aitmatov; "Destinul" ( ) și "Numele tău" ( ) P L Proskurin; "Nu împușca lebedele albe" ( ) B L Vasiliev și alte lucrări minunate ale literaturii clasice sovietice În plus, romanele istorice de D M Balashova ("Marfa Posadnitsa" , "Fiul mai mic" , "Povara puterii"), V A Chivilikhin ("Memorie" -) și V S Pikul ("Cu o pană și o sabie" , "Moonzund" , "Cuvânt și faptă" , "La ultima linie"), precum și biografii științifice și artistice strălucite ale lui A V Suvorova, S O Makarova, A A Brusilova, G R Derzhavin, F M Dostoievski, I A Goncharova, S T Aksakov și alți mari ruși, publicat în seria ZhZL, care era condusă de S N Semanov În anii "stagnării lui Brejnev", s-a dezvoltat în continuare celebra "proză de locotenent", reprezentată de numeroase lucrări ale unor proeminenți scriitori sovietici precum V M Kozhevnikov ("Scutul și sabia",); K M Simonov ("Vara trecută" , "Cazul cu Polinin" , "Douăzeci de zile fără război"); Yu V Bondarev ("Zăpadă fierbinte" , "Coast" , "Choice"); A A Ananiev ("Mile" , "Miles of Love" , "Years Without War"); G Ya Baklanov ("Era luna mai" , "Pentru totdeauna - nouăsprezece"); V V Bykov ("Podul Kruglyansky" , "Sotnikov" , "Obelisc" , "Supraviețuiește până la zori" , "Batalionul său"); G M Markov ("Vulturi peste Khingan" , "Timpul meu militar"); E I Nosov ("Vinul roșu al victoriei"); DACĂ Stadnyuk ("Războiul" -); B L Vasiliev ("Zoriile aici sunt liniștite" , "Și mâine a fost războiul"); DA Granin și A M Adamovich ("Blockade Book" -) și alții Un loc special în istoria literaturii naționale ruse din acea vreme îl ocupă opera marelui poet rus, moștenitor al "tradiției Yesenin" Nikolai Mihailovici Rubțov, în timpul vieții sale și imediat după moartea căruia au fost publicate mai multe colecții de poezii ale sale - "Lyric" ( ), "Star of the Fields" ( )), "The Soul Keeps" ( ), "Pine Noise" ( ), "Green Flowers" ( ), "The Last Steamer" ( ) și "Plantains" ( ) Multe dintre aceste publicații au trezit cel mai viu interes în întreaga societate sovietică, dar unele dintre ele au devenit motivul unor măsuri represive destul de dure Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - părți ale Comitetului Central și KGB al URSS, care au fost conduse cu pricepere de principalii "internaționaliști", și de fapt, rusofobi din eșaloanele superioare ale puterii - M A Suslov, Yu V Andropov și A N Yakovlev Una dintre cele mai emblematice încercări de a inversa procesul literar și de a opri puternica rusificare a conștiinței publice a fost infamul articol "Împotriva antiistoricismului", publicat în noiembrie în Literaturnaya Gazeta, în

frunte cu celebrul scriitor sovietic și giruetă literară A B Chakovsky, care a devenit celebru pentru romanele sale oportuniste Blockade ( ) și Victory ( ) Acest articol în sine a fost pregătit de un grup de instructori Agitprop ai Comitetului Central al PCUS și publicat sub semnătura șefului lor, tovarășul doctor în științe istorice UN Yakovlev, care a primit această diplomă academică înaltă pentru critica sa "științifică" a teoriilor imperialismului american cu privire la problemele războiului și păcii În acest articol, șeful "partidului democrat" și viitorul "arhitect al perestroikei lui Gorbaciov", reînviind rusofobia lui Buharin din primii ani de putere sovietică, a scris cu o antipatie deosebită pentru tot ce este rusesc: ani revoluționari, deci nu a fost din intenție răutăcioasă și ignoranță, dar destul de deliberat, din moment ce "țăranul drept" trebuia distrus Atacarea scriitorilor și criticilor ruși M P Lobanova, V V Petelina, V I Chalmaeva, V V Kozhinov și alții care au susținut întotdeauna conservarea culturii ruse originale, A N Yakovlev, la unison cu creatorii proiectului de distrugere a satelor rusești nepromițătoare, în special Madame T I Zaslavskaya, a declarat cinic că "zeloții de astăzi ai patriarhatului, admirând lumea iluzorie pe care au creat-o, apără acel trecut din viața țărănimii, de care colectivul modern s-a despărțit fără niciun regret" Articolul și acuzațiile din el au fost redactate atât de stângaci încât, în esență, au provocat întreaga inteligență rusă Un grup destul de mare și influent de scriitori ruși, susținut activ de M A , a protestat împotriva acestui articol deschis rusofob Şolohov Articolul nu a fost pe placul extrem de precaut L I Brejnev, care, familiarizându-se cu ea, a declarat furios Biroului Politic că "acest nemernic vrea să ne ceartă cu inteligența rusă" Drept urmare, A N Yakovlev a fost suspendat din activitatea Comitetului Central și trimis ca ambasador în Canada pentru zece ani La cumpăna anilor - Nomenclatura de partid rusofobă, la sugestia cechiștilor Andropov, a efectuat o epurare pe scară largă a presei de "elementele ruse" În special, directorii și editorii șefi ai multor edituri, reviste și ziare literare rusești au fost eliberați de la muncă: Moskovsky Rabochiy (N Yesilev), Sovremennik (Yu Prokushev), Young Guard (A Nikonov) , "Komsomolskaya Pravda" (V Ganichev), "Omul și legea" (S Semanov), "Pash Contemporary" (Yu Seleznev), "Volga" (N Palkin), "Tehnologia pentru tineret" (V Zakharchenko) și multe altele Agitprop al Comitetului Central al PCUS și KGB al URSS a văzut atunci principalul pericol în manifestările șovinismului rus și prin revistele "partidului liberal" Novy Mir, Znamya și Oktyabr, care erau apoi conduse de membrii loiali ai partidului S S Narovchatov, V M Kozhevnikov și A A Ananiev, a marcat aceste "manifestări antisovietice ale intelectualității ruse" în toate felurile posibile Subiect: VIATA PUBLICA SI CULTURALA A URSS IN - Foarte indicativă în acest sens este reacția conducerii de vârf a partidului la celebra scrisoare a lui Mihail Aleksandrovich Sholokhov, trimisă în februarie lui L I Brejnev, în care marele scriitor a găsit curajul să atragă atenția secretarului general asupra inadmisibilității situației în care "ideile anti-ruse care discreditează istoria și cultura noastră sunt târâte prin cinema, televiziune și presă" În special, el a scris pe bună dreptate că, în lumina faptelor de mai sus, "devine evidentă necesitatea de a pune din nou problema unei apărări mai active a culturii naționale ruse de forțele antipatriotice, antisocialiste, acoperirea corectă a istoria sa în presă, cinema și televiziune, dezvăluirea caracterului său progresist, rolul istoric în crearea, întărirea și dezvoltarea statului rus" În martie L I Brejnev a formulat o rezoluție asupra acestei

scrisori: "Către Secretariatul Comitetului Central Vă rog să o luați în considerare cu o analiză ulterioară de către Biroul Politic " Cu toate acestea, "internaționaliști" influenți din aparatul Comitetului Central și al Biroului Politic au ignorat această problemă, considerând-o o " greșeală ideologică și politică" a marelui scriitor rus Într-un Decret închis al Secretariatului Comitetului Central, se spunea că "este necesar să explicăm tovarășului Sholokhov M A starea actuală a lucrurilor cu dezvoltarea culturii în țară, necesitatea unei abordări mai profunde și mai precise a întrebărilor puse de el în cele mai înalte interese ale poporului rus și sovietic Nu deschide nicio discuție deschisă cu privire la întrebarea pe care a ridicat-o despre cultura rusă " Rusofobia de lungă durată a regimului de conducere, care a început să se manifeste deschis în ultimii ani ai domniei lui Brejnev, a fost cel mai clar exprimată în "sloganul" unuia dintre "internaționaliștii" proeminenți, președintele KGB al URSS Yu V Andropov, care a declarat direct că "principala preocupare pentru noi este naționalismul rus, iar apoi dizidenții - îi vom lua peste noapte" Deci, în nota sa, trimisă de el în Comitetului Central al PCUS, "rusismul" a fost calificat drept o tendință extrem de periculoasă în starea de spirit a unei părți a intelectualității, acționând sub sloganul protejării tradițiilor naționale ruse Întreaga compoziție a Biroului Politic a fost inspirată în mod deschis că "dușmanii deschisi ai sistemului sovietic își acoperă activitățile cu demagogie despre necesitatea de a lupta pentru conservarea culturii ruse, a monumentelor antice, pentru salvarea națiunii ruse" Conform logicii notei, oricine putea fi socotit complici ai acestor dușmani, inclusiv mulți scriitori ruși majori care au ridicat întrebări ascuțite despre valorile eterne, natura spirituală a persoanei ruse, nevoia de a aduce un omagiu Ortodoxiei ruse ca sursă a culturii naționale ruse etc Contrar liniei ideologice oficiale și cu o anumită părtinire față de liberalism, s-a dezvoltat opera multor foști "șaizeci", printre care poeți, scriitori și dramaturgi precum A A Voznesensky ("Shadow of Sound" , "Look" , "Release the Bird" , "Stained Glass Master" , "Temptation"); E A Yevtushenko ("Sub pielea Statuii Libertății" , "Zăpada în Tokyo" , "Imprimeuri Ivanovo" , "Porumbel la Santiago"); R I Rozhdestvensky ("Balada bannerului" , "Balada culorilor" , "Momente", , "Cântecul patriei îndepărtate" , "Great Distance" , "For That Guy"); B Sh Okudzhava ("Avem nevoie de o victorie" , "Ia-ți pardesiul, hai să mergem acasă" , "Ah, Arbat, Arbat-ul meu"); B A Chichibabin ("Armonia" , "Aurora plutitoare" , "Clopotul"); IAD Dementiev ("Singur cu conștiința" , "Durere și bucurie" , "Tu și iubirea sunteți aproape" , "Emoție"); B A Akhmadullina ("Lecții Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Muzică" , "Lumânare" , "Visele Georgiei" , "Mister"); DA Granin ("Cineva trebuie" , "Ploaie într-un oraș ciudat" , "Claudia Vilor" , "Pictură"); Yu M Nagibin ("Alien Heart" , "Peak of Luck" , "Eternal Companions" , "Berendeev Forest"); Yu V Trifonov ("Nerăbdare" , "Bătrânul" , "Timp și loc"); V P Aksenov ("În căutarea unui gen" , "Arde" , "Insula Crimeei"); A G Bitov ("Stil de viață" , "Șapte călătorii" , "Zilele omului" , "Casa Pușkin"); V S Rozov ("Colecția tradițională" , "De la seară la amiază" , "Cuibul de cocoș de munte"); M F Shatrov ("Bolșevicii" , "Caii albaștri pe iarba roșie" , "Deci vom câștiga!"); A M Volodin ("Nu te despărți de cei dragi" , "Fiicele și mamele" , "Două săgeți" , "Șopârla"); A V Vampilov ("Adio în iunie" , "Fiul bătrân" , "Vânătoarea de rațe" , "Vara trecută la Chulimsk"); L G Zorin ("Pokrovsky Gates" , "Royal Hunt" , "Copper Mother" , "Stranger" , "Carnaval") și alții În același

timp, având sprijin tacit în rândul unui număr de lideri de vârf ai țării, în primul rând din partea Yu V Andropov, parte a liberalilor din literatură, s-a angajat în frondism de-a dreptul În special, în , din mijlocul lor a ieșit almanahul literar "samizdat" "Metropol", în care au fost publicate lucrări a peste douăzeci de autori interziși de cenzură, inclusiv V P Aksenova, A A Voznesensky, B A Akhmadulina, V S Vysotsky, F A Iskander, A G Bitova, M G Rozovsky și alții Atunci acest almanah a fost publicat în SUA, dar nu au fost luate măsuri represive împotriva autorilor săi Mai mult, unul dintre ei este A A Voznesensky a primit apoi, în noiembrie , Premiul de Stat al URSS! Un loc aparte în istoria literaturii sovietice a acelor ani îl ocupă opera lui A I Soljenițîn, care, fiind favorizat de autorități în epoca Hrușciov, la începutul domniei Brejnev, intră în opoziție deschisă față de putere și în - își publică romanele În primul cerc și Secția de cancer în samizdat și o serie de edituri occidentale Imediat după aceste publicații, presa de partid sovietic a lansat o campanie de propagandă împotriva autorului acestor cărți, iar la scurt timp acesta a fost expulzat din Uniunea Scriitorilor din URSS După excluderea sa, A S Soljenițîn a început să-și declare deschis "concepțiile ortodox-patriotice" și să critice extrem de aspru guvernul sovietic Apoi, în iunie , a fost publicat la Paris noul său roman " august", în care convingerile sale presupus-ortodox-patriotice și evaluările extrem de negative ale Marii Revoluții din Octombrie erau exprimate în cea mai mare măsură Și deja în octombrie , când "problema A S Soljenițîn" a căpătat un caracter internațional, ministrul Afacerilor Interne al URSS, general-colonel N A Șcelokov a trimis o notă "Cu privire la problema lui Soljenițin" Biroului Politic al Comitetului Central, dar toate propunerile sale rezonabile, inclusiv publicarea Secției de cancer, din cauza opoziției evidente a lui Yu V Andropov și A N Yakovlev nu a găsit sprijin în vârf În - A I Soljenițîn a lucrat activ la noua sa epopee, Roata roșie, și s-a retras temporar din activitatea dizidentă activă Cu toate acestea, deja în august , a trimis celebra sa "Scrisoare către liderii Uniunii Sovietice" la Kremlin, în care le-a cerut să renunțe la ideologia comunistă putredă și să facă pași decisivi pentru a transforma URSS într-un stat național rus Subiect: VIATA PUBLICA SI CULTURALA A URSS IN - La sfârșitul lunii august , ziarul Pravda a publicat o scrisoare deschisă a unui grup de scriitori sovietici de seamă - M A Sholokhov, K A Fedina, K M Simonova, Ch T Aitmatova, S P Zalygin, V P Kataeva, G M Markova, B N Polevoy și alții cu o condamnare extrem de ascuțită a activităților subversive antisovietice ale A I Soljenițîn și A D Saharov, "defăimându-ne statul și sistemul social" Cu toate acestea, deja la sfârșitul lui decembrie , a fost anunțată publicarea primului volum din Arhipelagul Gulag, iar în curând A I Soljenițîn a devenit inițiatorul și colecționarul unui grup de autori (I R Shafarevich, M S Agursky, E V Barabanov) al colecției "De sub blocuri", publicată la Paris în ianuarie , scriind trei dintre articolele sale pentru aceasta - "La întoarcere de respirație și conștiință", "Pocăința și înfrânarea de sine ca categorii ale vieții naționale" și "Educația" Imediat după aceste publicații, în presa sovietică a început o întreagă campanie împotriva I A Soljenițîn ca trădător al patriei și "vlasovit literar" Și în ianuarie , publicarea "Arhipelagului Gulag" și măsurile "de suprimare a activităților antisovietice" de către A I Soljenițîn a devenit subiectul discuțiilor la o reuniune a Biroului Politic al Comitetului Central O serie de membri ai săi, în special L I Brejnev, A N Kosygin, N V Podgorny, A N Shelepin și A A Gromyko, a vorbit în favoarea arestării și exilării lui

A I Soljeniţîn Totuși, în cele din urmă, s-a impus punctul de vedere al celor doi principali luptători ideologici împotriva mișcării disidente din țară - M A Suslova și Yu V Andropov despre expulzarea sa în străinătate În februarie , a fost arestat, acuzat de trădare și privat de cetățenia sovietică, apoi expulzat din țară și dus pe teritoriul Republicii Federale Germania De asemenea, trebuie spus că recent problema emigrării unor figuri ale culturii sovietice și privarea de cetățenia lor sovietică a devenit un subiect deosebit de la modă Într-adevăr, la mijlocul anilor - începutul anilor Câteva zeci de reprezentanți marcanți ai elitei culturale a țării au emigrat în străinătate Cu toate acestea, unii dintre ei - (M L Rostropovich, G P Vishnevskaya, A A Tarkovsky, V P Aksenov) au părăsit în mod complet țara și numai după fapt au fost lipsiți de cetățenia sovietică, alții - (M N Baryshnikov, O B Vidov, A B Godunovvici, M S , vândundu-se pentru treizeci de argint, au fugit voluntar în străinătate și au devenit "dezertori", iar doar al treilea grup de emigranți (Yu , V E Maksimov, A A Zinoviev) a fost expulzat cu forța din țară la propunerea KGB-ului URSS În același timp, unii emigranți (V E Maksimov, A A Zinoviev, S D Dovlatov), care trăiau în străinătate, au continuat să se angajeze activ în munca lor și nu și-au calomniat propria țară, în timp ce alții (V A Aksenov, A A Galich, A T Gladilin, A D Sinyavsky, O Ya Rabin) - nu numai că au turnat noroi asupra propriei țări, dar au cooperat activ și cu mass-media occidentală (Radio Liberty, Deutsche Welle), care erau pe statul de plată al CIA și au calomniat pe oră sovieticii guvernul și poporul sovietic Dezvoltarea cinematografiei, teatrului, muzicii, picturii și sculpturii Spre deosebire de literatură, care a fost întotdeauna controlată direct de Departamentul Ideologic al Comitetului Central și Consiliul de administrație al Uniunii Scriitorilor din URSS, care în acei ani era condus de K A Fedin (-) și G M Markov (-), alte domenii ale artei sovietice se aflau sub controlul vigilent al Ministerului Culturii al URSS Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - În - acest departament era condus de remarcabilul om de stat sovietic Ekaterina Alekseevna Furtseva, care a făcut multe pentru dezvoltarea culturii sovietice și a lăsat o amintire bună despre ea însăși în inimile multor muzicieni, regizori, artiști, artiști și alți reprezentanți ai creației sovietice ale țării intelectualitate După moartea ei tragică, Pyotr Nilovich Demichev, membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central și secretar al Comitetului Central, a fost numit noul șef al Ministerului Culturii al URSS, care a condus acest departament cheie al țării până în începutul "perestroikei Gorbaciov" (-) În plus, un loc special în conducerea culturii sovietice l-a ocupat Comitetul de Stat pentru Cinematografie al URSS, care a fost creat chiar la sfârșitul "dezghețului Hrușciov", având în vedere rolul deosebit jucat de marele cinematograf sovietic în viaţa culturală şi socială generală a ţării Acest departament era condus de doi înalți funcționari ai aparatului Comitetului Central al PCUS - primul A V Romanov (-), iar apoi - F T Yermash (-) Un rol la fel de semnificativ în acest proces l-a jucat Comitetul de Stat pentru Televiziune și Radiodifuziune al URSS, care în acei ani era condus de un prieten personal L I Brejnev, un lucrător de partid și diplomat foarte educat și bine citit, precum și un cunoscut antisemit S G Lapin Toate uniunile creative au jucat, de asemenea, un rol important în dezvoltarea artei sovietice, inclusiv Societatea de Teatru All-Russian (M I Tsarev), Uniunea Cinematografelor din URSS (LA Kulidzhanov), Uniunea Compozitorilor din URSS (T N Khrennikov)) și Uniunea Artiștilor din URSS (N A Ponomarev) a) Dezvoltarea artei teatrale și

cinematografice sovietice În anii domniei lui Brejnev, partidul și guvernul au continuat să acorde o atenție deosebită dezvoltării artei cinematografice sovietice, deoarece conducerea țării era conștientă de capacitatea sa de a influența mintea și starea de spirit a poporului sovietic și de a o folosi ca un puternică armă educațională și ideologică în lupta pentru triumful ideilor comuniste și opoziția față de morala occidentală și stilul de viață burghez În acești ani, producția de filme create în genuri complet diferite a crescut brusc, printre care au existat multe capodopere reale ale artei cinematografice sovietice care au fost incluse în fondul său de aur) Genul istoric și patriotic al cinematografiei sovietice a fost reprezentat de picturile lui A A Tarkovsky ("Andrey Rublev"), S F Bondarchuk ("Waterloo"), Yu A Shvyreva ("Balada despre Bering și prietenii săi"), E G Klimov ("Agonie"), V Ya Motyl ("Star of Captivating Happiness"), I F Maslennikova ("Yaroslavna, regina Franței"), A A Saltykov ("Emelyan Pugachev"), S I Rostotsky ("Escadrila de husari zburători"), S A Gerasimov ("Tinerețea lui Petru" , "La începutul faptelor glorioase"), G R Kokhana ("Iaroslav cel Înțelept"), I Ya Gurina ("Tânăra Rusia"), Yu G Ilyenko ("Legenda Prințesei Olga"), Ya L Lapshina ("Demidovs"), P N Gusarova ("Semyon Dezhnev"), A A Proshkin ("Mikhailo Lomonosov") și alții) Genul istorico-revoluționar, care a primit un nou impuls în dezvoltarea sa, a fost marcat de strălucitele picturi ale lui V D Nazarov ("Pachet"), V V Melnikova ("Șeful Chukotka"), S N Kolosov ("Operațiunea" Trust " Subiect: VIATA PUBLICA SI CULTURALA A URSS IN -) , A Yu Herman (Al șaptelea satelit,), G A Panfilov ("Nu există vad în foc") , E E Karelova ("Doi tovarăși slujeau"), S S Govorukhin ("Ziua Îngerului"), E I Tashkova ("Adjutant al Excelenței Sale"), V S Ordynsky ("Piața Roșie",), A A Alova și V N Naumov ("Alergare"), V M Georgiev ("Kremlin clopote"), V A Fetin ("Love Yarovaya"), V I Tregubovich ("Dauria"), D Ya Khrabrovitsky ("Îmblânzirea focului"), I V Talankina ("Choice of Target"), N P Mashchenko ("Cum a fost temperat oțelul"), B E Kromanov ("Diamante pentru dictatura proletariatului"), V P Basov ("Zilele Turbinelor") , S F Bondarchuk ("Red Bells") și alții Adiacent acestui gen a fost genul cinematografiei de aventură, care a fost reprezentat de celebrele picturi ale lui E G Keosayan ("Răzbunătorii evazivi" , "Noile aventuri ale evazivilor" , "Coroana Imperiului Rus"), A K Shakenova ("Sfârșitul Atamanului"), V Ya Motyl (Soarele alb al deșertului,), V S Bychkov ("Proprietatea Republicii",), A I Khamraeva ("Al șaptelea glonț"), A;S Mkrtchan ("Țara Sannikov"), N S Mikhalkov ("Propriul dintre străini, un străin printre ai lui"), V D Dorman ("Expediția pierdută" , "Râul de aur"), E M Urazbaeva ("Trans-Siberian Express"), S V Gasparov ("Pâine, aur, revolver" , "Al șaselea") și alți regizori celebri) În perioada domniei lui Brejnev, a fost creat un gen fundamental nou al cinematografiei sovietice - genul serialelor de televiziune, care au fost foarte populare și iubite de milioane de telespectatori sovietici În cadrul acestei direcții, în genuri complet diferite, capodopere ale cinematografiei sovietice precum "Experții investighează" (-) de V V Brovkin, "Umbrele dispar la amiază" (-) și "Chemarea veșnică" (-) de V A Krasnopolsky și V I Uskova, "Strogovs" ( ) V Ya Vengerova, "Sarea pământului" ( ) I A Khamrayeva, "Doi căpitani" ( ) E E Karelova, "Maluri" ( ) G D Lordkipanidze, "Drumuri de foc" (-) Sh S Abbasova, "Drum lung în dune" ( ), A A Brencha, "Fronita de stat" (-) B M Stepanova, "TASS este autorizat să anunțe" ( ) V P Fokin și mulți alții) Genul militar-patriotic al cinematografiei sovietice s-a îmbogățit la

acea vreme de multe filme remarcabile ale S N Kolosova ("Noi numim foc asupra noastră" , "Remember your name"), E I Tashkova ("Vârtej major"), V M Georgieva ("Puternic în spirit"), S S Govorukhin ("Explozia albă"), V Ya Motyl ("Zhenya, Zhenechka, Katyusha"), N B Birman ("Cronica unui bombardier în scufundare"), V P Basov ("Scut și sabie"), V I Tregubovich ("În război ca și în război"), Yu N Ozerov ("Eliberarea" -), V A Azarova ("Drumul spre Saturn" , "Sfârșitul lui Saturn" , "Lupta după victorie"), M I Ershova ("În drum spre Berlin" , "Blocadă"), M M Khutsiev ("Era luna mai"), A S Smirnova ("Gata Belorussky"), N N Gubenko ("Un soldat a venit de pe front" , "Animale rănite"), Yu A Herman ("Verifică pe drumuri" , "Douăzeci de zile fără război"), V A Horny ("Ofițeri"), S I Rostotsky ("Zoriile aici sunt liniștite"), G G Egiazarova ("Zăpada fierbinte"), B I Volchek ("Comandantul stiucii fericite"), T I Lioznova ("Șaptesprezece momente de primăvară"), L F Bykov ("Numai bătrânii merg la luptă"), S F Bondarchuk ("Ei au luptat pentru Patria Mamă"), L E Shepitko ("Ascent"), G N Chukhrai ("Mlastina") , E S Matveeva ("Soarta" , "Sarcina deosebit de importantă" , "Victoria"), Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - IN ABSENTA Gostev ("Front fără flancuri" , "Front în spatele liniei frontului" , "Front în spatele liniilor inamice"), N A Koshelev ("Sergent major"), S D Agranovich ("Avioane torpiloare"), A A Alova și V N Naumov ("Coast") și mulți alții) Genul de producție și de uz casnic și genul strâns legat de melodramă au fost reprezentate de un număr imens de lucrări variate, inclusiv tablouri binecunoscute ale regizorilor E G Keosayan (Stryapukha,), E S Matveeva ("Țigan" , "Iubire pământească"), T M Lioznova ("Trei plopi pe Plyushchikha" , "Noi, subsemnatul" , "Carnaval"), S I Rostotsky (Să trăim până luni" , "White Bim Black Ear"), V M Shukshina ("Oameni ciudați" , "Sobe și bănci" , "Kalina Krasnaya"), S I Samsonova ("În fiecare seară la unsprezece" , "Oamenilor singuri li se oferă un cămin"), G A Panfilova ("Început" , "Îmi cer cuvinte" , "Temă"), V V Melnikova ("Mama s-a căsătorit" , "Bună și la revedere" , "Xenia, soția iubită a lui Fiodor"), I A Averbakh ("Monolog"), A A Koreneva ("Big Break" , "Pentru circumstanțe familiale"), V I Tregubovich ("Zidurile vechi" , "Plecare - pleacă") , I E Kheifits ("Primul căsătorit" , "Singurul"), V V Menshov ("Glumă" , "Moscova nu crede în lacrimi" , "Dragoste și porumbei"), S G Mikaelyan ("Premiul" , "Văduve" , "În dragostea propriei sale voințe"), E A Ryazanova ("Ironia destinului sau bucurați-vă de baie!" , "Office Romance" , "Station for Two"), V G Shamshurin ("Fatherlessness"), R R Nakhapetova ("Nu trageți în lebedele albe"), A S Konchalovsky ("Siberiada") , N S Mikhalkov ("Cinci seri" , "Kin" , "Fără martori"), N N Gubenko ("Din viața turiștilor" , "Și viață, și lacrimi și dragoste"), P E Todorovsky ("Iubita femeie mecanică Gavrilov" , "Romanul militar"), K P Khudyakova ("De la seară la prânz" , "Succes"), Yu P Egorova ("Părinți și bunici"), Yu Ya Raizman ("Viața privată"), I M Dobrolyubov ("Roui albe"), R G Balayan ("Zboruri în vis și în realitate") și multe altele) Genurile comedie și satirice ale cinematografiei ruse au fost reprezentate de o întreagă constelație de comedii lirice și grotești ale lui E A Ryazanova ("Dă-mi o carte plângătoare" , "Ai grijă de mașină" , "Zigzag de noroc" , "Vechi tâlhari" , "Incredibilele aventuri ale italienilor în Rusia"), L I Gaidai ("Operațiunea" Y "și alte aventuri ale lui Shurik" , "Prizonierul Caucazului sau noile aventuri ale lui Shurik" , "Diamond Arm" , " scaune" , "Ivan Vasilyevich își schimbă profesia" , "It nu poate fi!" , "Pentru meciuri" , "Sportloto- "), E E Karelova ("Copiii lui Don Quijote" , "Șapte bătrâni și o fată"

), M A Schweitzer ("Vițelul de aur" , "Oameni amuzanți"), N B Birman ("Puterea magică a artei"), A I Gray ("Gentlemen of Fortune"), V A Azarova ("Mincinosul incorigibil"), V A Titova ("Bună, sunt mătușa ta!"), S P Nikonenko ("Tryn-grass"), G N Danelia ("Nu plânge" , "Afonya" , "Mimino" , "Maraton de toamnă"), S A Lyubshina ("Call me into the bright distance"), V A Rogovoi ("Troublemaker" , "The Sailors Have No Questions") și alții) Mulți directori, inclusiv A P Tutppkin ("Nunta la Malinovka"), O P Nikolaevsky ("Trembita"), I V Usov ("Căpitanul tutunului"), S I Samsonov ("Mult zgomot de la Subiect: VIATA PUBLICA SI CULTURALA A URSS IN - nimic "), A A Belinsky ("Lev Gurych Sinichkin"), L A Kvinikhidze ("Pălărie de paie" , "Rândunele cerești"), V E Vorobyov ("Truffaldino din Bergamo"), M A Zaharov ("Cele douăsprezece scaune" , "Un miracol obișnuit" , "Același Munchausen"), Ya B Fried (Dog in the Manger , Bat , Pious March , Silva , Free Wind), M G Grigoriev ("Duenna"), G E Yungvald-Khilkevich ("D'Artagnan și cei trei mușchetari" , "Ah, vodevil, vodevil, vodevil "), N B Birman ("Trei într-o barcă, fără să socotească câinele"), S S Druzhinin ("Wooing a Hussar"), M M Kazakov ("Porțile Pokrovsky"), K G Shakhnazarov ("Suntem din jazz") și alții) Genul clasic al cinematografiei sovietice a fost reprezentat de multe filme bazate pe celebrele opere ale celor mai mari clasici ai literaturii ruse și mondiale, în special, filme de S F Bondarchuk ("Război și pace" - , "Stepă"), A G Zarhi (Anna Karenina,), A L Ptushko ("Viy"), K N Voinova ("Visul unchiului" , "Rudin"), V Ya Vengerov ("The Living Corpse"), I A Pyrieva ("Frații Karamazov"), Ya L Lapshina ("Ug-ryum-river" , "Privalovsky millions"), A S Konchalovsky (Noble Nest" , "Unchiul Vanya"), L A Kulidzhanova ("Crimă și pedeapsă"), S A Solovyov ("Egor Bulychev și alții" , "Șeful de gară") , E V Lotyanu ("Tabăra se duce la cer" , "Fiara mea afectuoasă și blândă"), S A Gerasimov ("Roșu și negru"), V A Bykov ("Nasul",), V S Ordynsky ("Walking through the torments"), N S Mikhalkov ("Piesă neterminată pentru pian mecanic" , "Câteva zile din viața lui I I Oblomov"), M A Schweitzer ("Micile tragedii" , "Suflete moarte"), Yu Yu Karasika ("Pahar de apă"), I F Maslennikova ("Sherlock Holmes și doctorul Watson" , "Aventurile lui Sherlock Holmes și Dr Watson" -), N P Ma-shchenko ("Gadfly"), I F Maslennikova ("Regina de pică"), E A Ryazanova ("Cruel Romance"), E I Tashkov ("Adolescent") și alții) Genurile detective și de aventură din cinematografia sovietică, care în mod tradițional s-au bucurat de un mare interes în rândul spectatorului, au fost reprezentate de lucrările lui G M Rappaport ("Două bilete pentru o sesiune de zi" , "Cercul" , "Sergent de poliție"), V D Dorman ("Greșeala rezidentului" , "Soarta rezidentului" , "Return of the Resident"), V V Nazarova ("Maestrul Taiga" , "Pierderea unui martor"), A A Bobrovsky ("Întoarcerea Sfântului Luca" , "Prințul Negru") , M N Orlova ("Omul din curtea pasajului"), S M Tsybulnik ("Inspectorul de investigații penale" , "Anchetarile penale de zi cu zi"), A M Fine-zimmer ("Fifty-fifty" , "Fără dreptul de a greși" , "Taverna pe Pyatnitskaya"), V M Shroedel ("Cazul zilelor trecute" , "Afaceri lungi, lungi"), Yu S Kavtaradze ("Conștiința"), G R Kokhana ("Născut de Revoluție" -), A I Ladynina ("versiunea colonelului Zorin"), B V Durova ("Piratii secolului XX"), S S Govorukhin ("Locul de întâlnire nu poate fi schimbat"), V P Fokina ("Detective" , "TASS este autorizat să declare"), R Yu Fruntov ("Sicriul Mariei Medici"), V D Dorman ("Incident de noapte"), B A Grigorieva ("Ogaryova, " , "Petrovka, " , "Se trece la lichidare"), V A Rodcenko ("Două bipuri lungi în ceață"), G M Kuznetsova ("Găsiți și neutralizați"), A I

Blanca ("Profesie - Investigator"), S D Aranovich ("Confruntare") și alții Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN -) În această perioadă, a început să se dezvolte activ genul science fiction, în care au fost create atât filme pentru copii și tineri, cât și parabole filosofice serioase, în special filmele lui E S Sherstobitova ("Nebuloasa Andromeda"), A A Tarkovsky ("Solaris" , "Stalker"), L A Kvinikhidze ("Prăbușirea inginerului Garin"), B A Metalnikov ("Tăcerea doctorului Ivens"), R N Viktorova ("Moscova-Cassiopeia" , "Tineri în univers" , "Prin spini către stele"), V I Selivanova ("Marea călătorie în spațiu"), M A Schweitzer ("Zborul domnului McKinley"), V Yu Abdrashitova ("Parada planetelor") și alții) Genul cinematografului de basm și de tineret, căruia guvernul sovietic i-a acordat întotdeauna o mare importanță, a fost reprezentat de lucrările remarcabile ale lui A A Rowe ("Morozko" , "Fire, Water and Copper Pipes" , "Barbarian Beauty, Long Braid" , "Golden Horns"), A L Ptushko ("Povestea țarului Saltan" , "Ruslan și Lyudmila"), R A Bykova ("Aibolit- " , "Atenție, țestoasă" , "Mașină, vioară și câine pete" , "Sperietoare"), N P Kosheverova ("Vechi, vechi basm" , "Umbra" , "Tsarevich Prosha"), M I Zharova ("Detective de sat" , "Aniskin și Fantomas" , "Și din nou Aniskin"), V A Khramova ("poveștile lui Deniska"), I A Freza ("The Adventures of the Yellow Suitcase" , "The Excentric from the Fifth" B " ," We Didn't Pass It " ," You Never Dreamed of "), N A Kalinin ("Pumnal" , "Pasăre de bronz"), I V Usova ("Aventurile de Anul Nou ale lui Masha și Vitya"), L A Nechaeva ("Aventurile lui Pinocchio ", "Despre Scufița Roșie"), S S Govorukhin ("Viața și aventurile uimitoare ale lui Robinson Crusoe" , "Aventurile lui Tom Sawyer și Huckleberry Finn"), G V Vasilyeva ("Finist - șoimul clar" , "Noile aventuri ale căpitanului Vrungel" , "Vasili Buslaev"), V A Grammatikova ("Asistenta cu mustață" , "Un câine umblat pe pian"), K N Bromberg ("Aventurile electronicelor"), G L Aronova ("Vacanța lui Krosh"), L A Kvinikhidze ("Mary Poppins, la revedere!"), G S Bezhanov ("Vitya Glushakov este un prieten cu Alachey") și mulți alții Direct adiacent acestui gen a fost genul de animație sovietică, uimitor prin frumusețea, conținutul și puterea educațională, iubit nu numai de copii, ci și de populația adultă a țării Atunci acest gen a atins apogeul și s-a îmbogățit de un număr imens de adevărate capodopere ale animației, care nu pot fi comparate cu animația modernă mizerabilă și obscenă care domnește pe ecranele de televiziune ale țării Printre cele mai populare desene animate ale vremii s-au numărat faimosul "Doar așteaptă!" V M Kotenochkina, "Winnie the Pooh" F S Khitruk, "Crocodilul Gena" R A Kachanova, "În țara lecțiilor neînvățate", "O și Ah" și "Kolya, Olya și Arhimede" Yu A Prytkova, " de papagali" de I V Ufimtseva, "Pisica Leopold" de A I Reznikova, "Vovka în al treizecilea regat", "The Kid and Carlson" și "Carlson returned" P B Stepantsev, "Aventurile căpitanului Vrungel" D Ya Cherkassky, "Mowgli" R V Davydova, "Muzicienii din orașul Bremen" I A Kovalevskaya, "Umka", "Umka își caută un prieten", "Bobik în vizită la Barbos" și "Trei din Prostokvashino" de V I Popova și mulți alții În anii "stagnării lui Brejnev", alături de o întreagă galaxie de actori sovietici remarcabili din ultimele decenii, printre care M I Zharov, N A Kriuchkov, E P Garin, A N Gribov, M M Yanshin, Subiect: VIATA PUBLICA SI CULTURALA A URSS IN - I V Ilyinsky, V V Merkuriev, P P Kadochnikov, V V Kenigson O P Zhakov, N O Gritsenko, I F Pereverzev, B N Livanov, R Ya Plyatt, B F Andreev, V V Sanaev, M A Ulianov, E S Matveev, V V Tihonov, E A Evstigneev, M A Gluzsky, V P Basov, O A Strizhenov, O P Efremov, M M Kazakov, I M Smoktunovsky, O P Tabakov, Yu V Nikulin, Yu V Yakovlev, L

F Bykov, B K Novikov, G M Vitsin, A S Demyanenko, O I Borisov, K Yu Lavrov, E P Leonov, V M Inocent, L V Kuravlev, I O Gorbaciov, G A Yumatov, V S Lanovoy, A V Batalov, V P Basov, S N Filippov, A M Smirnov, M I Pugovkin, B M Tenin, E E Teterin, T P Peltzer, L N Smirnova, N V Mordyukova, V A Kuznetsova, I V Makarova, K S Luchko, L I Khityaeva, L I Kasatkina, L M Gurcenko, N N Fateeva și alții, creativitatea unei noi galaxii talentate de actori de film, care au alcătuit gloria artei cinematografice sovietice, este înfloritoare Printre acești actori, în primul rând, numele lui A D Papanova, A A Mironova, A A Shirvindt, Yu V Volintseva, V I Gafta, I V Kvashi, L S Bronevoy, O I Dahl, A V Zbrueva, O I Yankovsky, N P Karachentseva, A G Abdulova, S A Lyubshina, Yu G Bogatyreva, N S Mihailkov, P S Velyaminova, I G Lapikova, S P Nikonenko, V T Kashpura, D Yu Banionis, O V Basilashvili, V I Strzhelchik, E Z Kopelyan, N N Trofimova, E A Lebedeva, P B Luspekaeva, Yu I Demich, M G Vodyany, V S Vysotsky, V S Zolotukhina, M S Boyarsky, A B Belyavsky, G I Burkova, Yu N Medvedev, R A Bykova, E Ya Vesnik, B V Zakharchenko, N N Grinko, B N Brondukova, N N Eremenko-st , N N Eremen-ko-ml , N N Gubenko, V M Shukshina, N G Grinko, L K Durova, V V Dvorzhetsky, C L Faradu, E G Vitograna, V V Gostyukhina, A B Dzhigarkhanyana, N P Burlyaeva, V P Zamanskogo, V B Livanova, V P Pavlova, Yu M Solomina, V V Solomina, A L Kaidanovsky, A A Kalyagina, V K Kikabidze, F M Mctrchana, E A Kindinova, M I Kononova, G A Korolkova, L V Markova, I M Kostollevsky, A B Kuznetsova, A A Lazareva, S V Kramarova, V I Ledogorova, G Ya Martynyuk, A V Myagkova, A V Kozela, V B Nosika, M I Nozhkina, A Ya Mihailova, S V Mishulina, Yu V Nazarova, R R Nakhapetova, F I Odinokova, N V Olyalina, I P Ryzhova, A V Petrenko, A Sh Porokhovshchikova, P K Prokopovica, N I Parfenova, M S Svetina, L G Prygunova, V N Sergacheva, A V Romashina, G M Roninson, B Da Samoilova, N A Skorobogatova, V G Smirnitskogo, B S Stupku, R D Tkachuk, A Yu Tolubeeva, L A Filatova, A K Fatyushina, V A Etusha, G S Zhzhenova, C Yu Yursky, P I Shcherbakova, S K Shakurova, E A Aroseva, I I Alferova, Zh A Bolotova, A A Vertinskaya, M A Vertinskaya, N N Urgant, A S Demidova, L I Dobzhanskaya, T V Doronina, N M Doroshina, I P Kupcenko, L V Zaitseva, N L Krachkovskaya, A B Freindlich, L A Luzhina, N E Menshikova, I K Skobtseva, T P Semina, N F Gvozdikova, N A Sazonova, S V Nemolyaeva, M M Neelova, V A Titova, O M Ostroumova, L I Pyrieva, I M Churikova, R D Nifontova, A N Rogovtseva, I S Savvina, L M Savelieva, N I Selezneva, L S Sokolova, N M Tenyakova, M B Terekhova, I I Ulyanova, E Yu Urusova, E N Khanaeva, L A Chursina, T E Samoilova, L A Shagalova, L I Golubkina, E P Shashkova, N G Gundareva, T A Dogileva, S N Kryuchkova, I V Muravieva, L A Guzeeva și mulți, mulți alții În arta teatrală a țării, pozițiile de conducere erau încă ocupate de mai multe teatre de frunte din Moscova și Leningrad, cu toate acestea, Teatrul de Artă din Moscova M Gorki, Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - care timp de câteva decenii a fost principalul teatru informal al țării, încă se confrunta cu o criză creativă, iar grupurile teatrale ale Teatrului Academic din Moscova E B Vakhtangov, Teatrul Academic din Moscova V V Mayakovsky, Teatrul Academic din Moscova Consiliul Local Moscova, Teatrul Taganka din Moscova și Teatrul Dramatic Bolșoi din Leningrad A M Gorki, ale cărui trupe erau conduse de cei mai mari regizori de teatru și reformatori de scenă R N Simonov, A A Goncharov, Yu A Zavadsky, Yu P Lyubimov și G A Tovstonogov În , printr-o hotărâre voită a ministrului culturii al URSS E A Furtseva, "triumviratul" conducător care a existat de mulți ani în Teatrul de Artă din Moscova, format din Artiștii Poporului din URSS V Ya Stanitssha, B N Livanov și M N Kedrov, a fost desființat și O N a fost

numit noul șef al teatrului Efremov Numirea sa în funcția de șef al teatrului principal din țară a provocat o anumită criză în Teatrul Sovremennik, deoarece mulți dintre fondatorii și actorii de seamă, în special G B Volchek, I V Kvasha, O P Tabakov, V I Gaft, L M Tolmacheva, N M Doroshina și alții, au privit plecarea lui O N Efremov ca o trădare și a refuzat să meargă cu el la Teatrul de Artă din Moscova Criza din ambele echipe a fost însă depășită curând: Sovremennik a fost condus de G B Volchek, iar lui O N Efremov a fost transferat treptat la Teatrul de Artă din Moscova de către E A Evstigneev, O P Tabakov, V N Sergaciov, P I Shcherbakov, S A Lyubshin și alți actori principali ai fostului său teatru Drept urmare, Teatrul de Artă din Moscova a primit un "al doilea vânt" și mulți vechi ai teatrului principal din țară în persoana unor maeștri de scenă remarcabili, artiștii poporului din URSS A N Gribova, M I Prudkin, M M Yanshin, B Ya Stanitssha, P V Massalsky, O N Androvskaya, A K Tarasova, A P Zueva și alții au acceptat noi veniți și au creat din nou un grup de teatru uimitor care a creat multe spectacole geniale Aceleași trupe de teatru puternice s-au format în alte teatre de top ale țării: În celebrul Leningrad BDT G A Tovstonogov a adunat în jurul lui o trupă remarcabilă, în care E Z Kopelyan, E A Lebedev, V I Strzhelchik, K Yu Lavrov, P B Luspekaev, O V Basilashvili, N N Trofimov, O I Borisov, C Yu Yursky, G A Shtil, L I Makarova, N M Tenyakova, V I Kovel, Z M Sharko și mulți alți actori remarcabili În cel mai vechi Teatru Academic Maly din Moscova, care a fost regizat de M I Tsarev, alături de iubiții și recunoscuți maeștri ai scenei - I V Ilyinsky, M I Zharov, B A Babochkin, N I Ryzhov, V V Kenigson, A P Ktorov, N A Annensky, E V Samoilov și E N Gogoleva, tânăra generație de actori magnifici - V D Doronin, E Ya Vesnik, V I Korshunov, Yu I Kayurov, V P Pavlov, Yu M Solomin, V V Solomin, N V Podgorny, R D Nifontova, E A Bystritskaya și alții Magnifica trupă de teatru sub conducerea R N și E R Simonovs a fost format la Teatrul din Moscova E B Vakhtangov, a cărui coloană vertebrală era M A Ulyanov, Yu V Yakovlev, N O Gritsenko, V A Etush, V S Lanovoy, N S Plotnikov, A K Grave, V I Osenev, Yu V Volintsev, Ts L Mansurova, Yu K Borisova, L V Tselikovskaya, L V Maksakova, I P Kupchenko și alți actori geniali Un minunat grup de teatru în acești ani s-a dezvoltat în Teatrul din Moscova Consiliul Orășenesc Moscova, unde, sub conducerea lui Yu A Zavadsky a fost lucrat de R Ya Plyatt, Subiect: VIATA PUBLICA SI CULTURALA A URSS IN - G S Zhzhenov, L V Markov, B V Ivanov, A M Adoskin, F G Ranevskaya, L P Orlova, V P Maretskaya, M B Terekhova, V I Talyzina și alți actori și actrițe O echipă minunată a fost creată în Teatrul din Moscova V V Mayakovsky, unde noul său director artistic A A Goncharov a adunat în jurul său o trupă minunată, unde rolul principal a fost jucat de B M Tenin, A A Lazarev, A B Dzhigarkhanyan, I L Ohlupin, A K Fatyushin, I M Kostalevski, L P Sukharevskaya, T M Karpova, N G Gundareva, S V Nemolyaeva, E P Simonova și mulți alți mari artiști La Teatrul Academic de Satiră din Moscova, care era condus de V N Pluchek, în acești ani s-a format și un minunat grup de teatru, pe scena căruia artiști atât de îndrăgiți precum A D Papanov, G P Menglet, A A Mironov, S V Mishulin, A A Shirvindt, M M Derzhavin, B K Novikov, R D Tkachuk, B V Runge, T P Peltzer, V K Vasilieva, O A Aroseva, N I Selezneva și alții În plus, cei mai mulți dintre acești actori și actrițe au luat parte activ la faimoasele "Scaune Zucchini ", care a fost iubită de milioane de telespectatori sovietici, inclusiv personal "dragul Leonid Ilici Brejnev" Un loc proeminent în viața teatrală a țării era încă ocupat de Teatrul Taganka din Moscova, care a fost regizat de Yu P Lyubimov și coloana vertebrală a trupei care au fost N

P Gubenko, L A Filatov, I S Bortnik, S L Farada, V S Vysotsky, B S Zolotukhin, Yu N Smirnov, B A Hmelnițki, Z A Slavina, A S Demidova, I I Ulyanova, N S Shatskaya și alți actori talentați În Teatrul Academic Central al Armatei Sovietice, care era condus de remarcabilul actor sovietic A D Popov, în acești ani s-a format și o trupă minunată, ai cărei actori principali au fost V M Zeldin, N I Pastuhov, D L Sagal, V B Soshalsky, F Ya Cehankov, L I Dobzhanskaya, N A Sazonova, L A Chursina, L I Kasatkina, A S Pokrovskaya și L I Golubkin În plus, în acești ani, s-au format trupe extrem de interesante în alte teatre de frunte ale țării - în Teatrul Leningrad al Lensovietului, Teatrul Lenkom din Moscova și Teatrul din Moscova de pe Malaya Bronnaya, care au fost regizate de I P Vladimirov, M A Zaharov și A V Efros În acești ani, scena satirică sovietică a primit și un puternic impuls în dezvoltarea sa, pe scena căreia minunații actori A I Raikin, G V Khazanov și V N Vinokur, celebrul poet-parodist A A Ivanov, scriitorii satirici A M Arkanov, M M Zhvanetsky, S T Altov și E M Smolin, duete satirice de A A Shirvindt și M M Derzhavin, V S Tonkov și B P Vladimirova, R A Kartsev și V L Ilchenko și alți artiști b) Dezvoltarea artei muzicale sovietice Epoca "stagnării lui Brejnev" a devenit o nouă etapă în dezvoltarea artei muzicale sovietice, care s-a dezvoltat în trei forme principale - muzică simfonică clasică, cânt popular coral și dans popular și muzică pop În muzica clasică a acestei perioade, o întreagă galaxie de compozitori sovietici remarcabili a continuat să ocupe un loc special - D D Şostakovici, A I Khachaturyan, G V Sviridov, D B Kobalevsky, T N Hrennikov, R K Shchedrin, A G Schnittke și alții Totodată, în arta muzicală de atunci a apărut așa-numita "direcție inovatoare", reprezentată de numele lui E V Denisova, V P Artem Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - eva, V E Suslin, A A Knatsfel, D N Smirnova, S A Gubaidulina și E O Firsova, care a fost supusă, pe bună dreptate, unor critici aspre la Congresul al VI-lea al Uniunii Compozitorilor din URSS, desfășurat în noiembrie În special, în discursul său la acest congres, președintele URSS SC T N Hrennikov a declarat extrem de precis și obiectiv că "de dragul combinațiilor de timbre neobișnuite și al efectelor excentrice", acești "compozitori creează o cacofonie urâtă în care gândirea muzicală se îneacă fără speranță într-un flux de zgomote frenetice, strigăte ascuțite sau mormăituri de neînțeles" În această perioadă, un loc demn în arta muzicală a țării a fost ocupat de mulți alți compozitori care au lucrat în genurile de muzică simfonică, de cameră și cântec, inclusiv N V Bogoslovski, I I Schwartz, A G Novikov, Ya A Frenkel, V P Solovyov-Sedoy, M I Blanter, B A Mokrousov, A Ya Eshpai, A S Zatsepin, A P Petrov, A N Pakhmutova, M G Fradkin, A I Ostrovsky, S S Tulikov, O B Feltzman, E N Ptichkin, E S Kolmanovsky, R V Pauls, D F Tukhmanov, M L Tariverdiev, M I Dunaevsky, V Ya Shainsky, E G Martynov, G V Movsesian, I M Luchenok, E S Enoch, E D Doga, Y S Saulsky, E P Krylatoe, M M Magomaev, M M Kazhlaev, M A Minkov, Yu M Antonov, B G Migulya și mulți alții Pe muzica acestor compozitori au fost scrise sute de cântece frumoase și romanțe, care au fost interpretate cu mare succes de L O Utiosov, V K Troshin, I D Kobzon, L V Leshcenko, M M Magomaev, E A Khil, Yu A Gulieev, A A Mironov, O A Anofriev, Yu I Bogatikov, Yu M Antonov, V K Kikabidze, N A Slichenko, V V Obodzinsky, A B Gradsky, K I Şuljenko, L G Zykina, O B Voronets, N G Bregvadze, V V Tolkunova, S M Rotaru, M V Kristalinskaya, A B Pugacheva, E S Piekha, I V Ponarovskaya, A Veski și mulți alți cântăreți În apogeul domniei lui Brejnev, a înflorit genul cântecului de artă, cei mai importanți reprezentanți ai căruia au fost V S Vysotsky, Yu I Vizbor, B Sh

Okudzhava, A M Gorodnitsky, Yu Ch Kim, A Ya Razenbaum, O G Mityaev, N N Matveeva și alți poeți sovietici Epoca "stagnării lui Brejnev" a devenit perioada de glorie a multor artiști sovietici de operă clasică și balet Alături de celebrii maeștri ai scenei de operă - S Ya Lemeshev, I S Kozlovsky, G K Otsom, G P Vishnevskaya, M P Maksakova și alții, talentele unor interpreți minunati precum B T Ştokolov, E E Nesterenko, Yu A Gulieev, D M Gnatyuk, A B Solovyanenko, Z L Sotkilava, L A Smetannikov, V I Piavko, I K Antonova, E V Obraztsova, B A Rudenko, T I Shmyga, T I Sinyavskaya și mulți alții Pe scena baletului din țară, marii maeștri ai baletului au fost înlocuiți și cu o nouă galaxie de dansatori talentați, în special M E Liepa, V V Vasiliev, M L Lavrovsky, V M Gordeev, M M Plisetskaya, E S Maksimova, N I Bessmertnova, L I Semenyaka și alții În acești ani, numeroase ansambluri academice ale URSS, care au glorificat arta țării noastre în întreaga lume, au primit recunoaștere mondială, inclusiv Ansamblul Academic de Dans Popular de Stat al URSS sub conducerea I A Moiseev, Ansamblul Coregrafic Academic de Stat "Mesteacăn" sub conducerea lui N S Nadezhdina, Ansamblul Academic de Cântec și Dans al Armatei Sovietice A V Aleksandrov sub conducerea lui B A Alexandrov, Corul popular de stat rus, numit după I PE MINE Piatnitsky sub conducere Subiect: VIATA PUBLICA SI CULTURALA A URSS IN - V S Levashov, Corul popular de stat ucrainean G G Funii sub conducerea A T Avdievski și alții Anii domniei lui Brejnev au fost un adevărat triumf pentru școala sovietică de interpretare, care a fost reprezentată de numele unor pianiști, violoniști, violoncești și dirijori remarcabili G G Neuhaus, D F Oistrakh, S T Richter, E G Gilels, E A Mravinsky, M L Rostropovici, E F Svetlanova, V V Tretyakova, G I Rozhdestvensky, V I Fedoseeva, Yu V Silantiev și mulți alții c) Dezvoltarea picturii și sculpturii sovietice Ca și în perioada anterioară, arta picturală s-a dezvoltat în cadrul mai multor tendințe de gen, care destul de des s-au împletit organic în opera multor artiști sovietici În același timp, aceștia nu au fost doar susținători ai școlii realiste tradiționale, ci reprezentanți ai altor mișcări artistice, în special impresionism (M S Saryan), expresionism (A A Deineka), "stil sever" (G M Korzhev) și altele - În genul portretului, frumoase lucrări de A A Deineka ("Portretul unui tânăr inginer" , "Decizie dificilă" , "Tânăr designer"); V P Efanova ("Moskvichka" , "Komsomolskaya Lyuba" , "Portretul lui Y M Sverdlov" , "Portretul academicianului I V Kurchatov" , "Portretul academicianului A M Prokhorov", "Portretul lui I V Serghei Dreznin"); DOMNIȘOARĂ Saryan ("Portretul lui R N Simonov" , "Portretul lui A S Iassakyan"); A I Laktionova ("Portretul cosmonautului V M Komarov" , "Portretul arhitectului A N Dushkin" , "Portretul cosmonautului P I Belyaev" , "Autoportret cu o lumânare aprinsă"); E N Shirokova ("Scriitor V P Astafiev" , "Actor E Z Kopelyan" , "Actrița L A Chursina" , "Actorul A A Mironov" , "Autoportret" , "Actorul K Yu Larov); V A Serov ("Portretul lui M O Reizen"); B S Ugarova ("Portretul lui M O Ugarova" , "Portretul Taniei" , "Portretul compozitorului A P Petrov" , "Portretul soției sale"); ESTE Glazunov ("Portretul lui L I Brejnev" , "Fidel Castro" , "Indira Gandhi" , "Portretul scriitorului V G Rasputin"); Yu M Neprintseva ("Portretul lui M A Tikhomirova" , "Portretul artistului V M Gorodetsky" , "Portretul criticului de artă E N Litovchenko" , "Portretul academicianului D S Lihachev"); T T Salahov ("Portretul lui D D Șostakovici" , "Portretul lui Rasul Gamzatov" , "Portretul mamei"); A M Shilova ("Păstorul" , "Invincibil" , "Bunica mea" , "Autoportret" , "În teatru" , "Ziua de naștere a lui Arisha" , "Așteptând" , "Portretul Academiei N Semician N "); B V

Shcherbakov ("Turgheniev Adio patriei" , "Leo Tolstoi în Iasnaia Poliana",) și mulți alții - În genul de peisaj și natură moartă, picturile au fost pictate de mulți maeștri remarcabili, inclusiv Yu M Neprintsev ("Praga Podul Carol" , "Suzdal" , "Roma Peisaj cu crini"); A A Plastov ("Toamna" , "Iarna" , "Soarele de martie"); V A Serov ("Colțul pădurii de toamnă" , "Malul râului Moscova"); B V Shcherbakov ("Stejarul Suvorov" , "Rus Podmoskovnaya" , "Rostov Veliky - Orașul luminii" , "Biserica din satul Ubory"); DA Nalbandyan ("Vara Satul Ubory" , "În pădure" , "Miskhor Zi înnorată" , "Italia Napoli"); E I Zverkov ("Râul Poved" , Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - "Ora de toamnă" , "Primăvara în pădure" , "April albastru" , "Dimineața pe câmp" , "Ziua de toamnă"); V P Efanov ("Toamna de aur"); E S Ugarov ("Veneția Digul Marelui Canal" , "Dincolo de periferie" , "Outskirts Rooks"); V M Sidorov ("Ultima zăpadă" , "Prima verdeață Cal roz" , triptic "Patria mea" , "Dimineața de fân" , "Egorievden" , "Seara albastră deasupra câmpurilor" , "Se apropie furtuna"); N M Romadin ("Seara Yeseninsky" , "Râul de aur" , "Pădurea inundată"); ESTE Glazunov ("Pogost Nenoksa" , "Nordul Rusiei" , "Prima zăpadă Ferapontovo" , "Pe Volga"); A M Semenov ("Curtea din Rostov cel Mare ", "Staraya Ladoga Până la primăvară" , "Vedere asupra catedralei Smolny" , "Podul Turnătoriei" ( ); Yu P Kugach ("Liliac" , primăvară Stream" , "Lagging Cloud" , "În martie"); A M Shilov ("Bekhovo Church" , "Dincolo de periferie" , "Astafiev Village" , "Pansies") și alți pictori remarcabili - Genul picturii cotidiene a fost reprezentat de multe lucrări ale unor artiști remarcabili precum E N Shirokov ("Balada unui soldat" , "Pâine pentru front" , "Meditație (veteran)" , "În mijlocul Rusiei"); A I Kurnakov ("O scurtă odihnă" , "Și oamenii s-au ridicat"); Yu I Pimenov ("Fata gânditoare" , "Brigada de lucru" , "Cabinetul de la Bolșoi" , "Stewardesă"); T N Yablonskaya ("Înălțimi fără nume", ; "Len",); G M Korzhev ("Rasturnat" , "Condamnat" , "Egorka Zburătorul"); DA Nalbandian ("Tineretul"); A A Plastov ("Fac de tabără pe câmp" , "Din trecut"); B S Ugarov ("Primăvara pe frontul Volhov"), D K Mochalsky ("Trinity Studenți prin corespondență"); ESTE Glazunov ("Pentru sănătatea ta") și alții - Mulți artiști importanți au lucrat în genurile picturii istorice, revoluționare și militare, inclusiv V A Serov ("Lenin în îmbuteliere"); B S Ugarov (Mama Anul " , "Decretul asupra pământului" , "Pentru pământ, pentru libertate" , "Soldații Revoluției" , "Pugacevshchina" , "Renașterea"); B V Shcherbakov ("Tribunalul Popular" , "V I Lenin și A M Gorki în octombrie "); DA Nalbandyan ("Umblători lângă Lenin" , "Lenin pe balconul Consiliului Local din Moscova" , "O conversație interesantă" , "Pe vârf"); Yu M Neprintsev ("Țara natală" , "Aici vin soldații " , "Baltica"); V P Efanov ("Lenin - liderul lunii octombrie"); E N Shirokov ("V I Lenin la Congresul Comintern" , "Primăvara patruzeci și cinci" , "Noi suntem ai noștri, vom construi o lume nouă"), P T Maltsev ("Lupta asaltului aerian lângă Vyazma în iarna lui "); ESTE Glazunov (ciclul "Câmpul Kulikovo" -) și alți pictori -Genul graficii de carte a fost reprezentat de o serie de lucrări remarcabile, printre care E A Kibrik ("Boris Godunov" de A S Pușkin , "Portret" de N V Gogol), O G Vereisky ("Pământul virgin răsturnat" de M A Sholokhov , "Viața lui Lenin de M P Prilezhaeva ", "Anna Karenina" de L N Tolstoi), A M Kanevsky ("Helen cu un buchet" de A L Barto , "Satira" de V V Mayakovsky , "Vitya Maleev la școală și acasă" de N N Nosov , "Ieri, azi, mâine" de S V Mikhalkov); DA Shmarinov ("Fiica căpitanului" și "Regina de pică" de A S Pușkin, "Pentru cine sună clopoțelul" de E Hemingway); V N Goryaev ("Petersburg Tales" și "Dead Souls" de N V

Gogol, "Idiotul" de F M Dostoievski , "Poezii și povești" A S Pușkin , "Trei bărbați grasi" Yu K Oleshi), I S Glazunov ("Duel" de A I Kuprin , "Nopți albe" de F M Dostoievski Subiect: VIATA PUBLICA SI CULTURALA A URSS IN - , "Rătăcitorul fermecat" N S Leskova , "Cliff" de A I Goncharov) și alți pictori importanți În aceiași ani, genul sculpturii monumentale a fost dezvoltat în continuare Și deși aici a existat o părtinire clară, asociată cu construirea unui număr imens de monumente ale lui V I Lenin, însă, chiar și atunci au apărut o serie de lucrări remarcabile de sculptură monumentală și plastică Printre sculptorii monumentali, creații deosebit de semnificative în acești ani au fost create de E V Vuchetich, care a devenit autorul compozițiilor sculpturale "To the Stars" la Moscova ( ) și "Motherland" la Kiev ( ) și monumentul lui V I Lenin la Volgograd ( ); N P Tomsky, care a creat busturile funerare ale lui I V Stalin ( ) și S M Budyonny ( ) în Necropola de lângă zidul Kremlinului, un monument al lui M I Kutuzov la Moscova ( ) și celebra compoziție pe "Mormântul Soldatului Necunoscut" de lângă zidul Kremlinului ( ); A P Kibalnikov, care a creat celebrele monumente S A Yesenin în Ryazan ( ) și V M Tretiakov la Moscova ( ); LOR Rukavishnikov, care a devenit autorul monumentelor lui I V Kurchatov ( ) și A V Shchusev ( ) la Moscova, un obelisc la locul morții lui Yu A Gagarin ( ) și busturile funerare ale lui M A Suslova și L I Brejnev în necropola de lângă zidul Kremlinului ( ); V E Tsi- gal, care a creat monumentele lui S A Yesenin la Moscova ( ) și R Sorge la Baku ( ) și monumentul Eroilor Marelui Război Patriotic de la Novorossiysk ( ); M K Anikushin, care a creat celebrul memorial "Apărătorii eroici ai Leningradului" ( ), portrete ale lui N K Cherkasov ( ) și G V Sviridov ( ), monumente ale lui A S Pușkin la stația de metrou Chernaya Rechka din Leningrad ( ) și G S Ulanova la Moscova ( ); L E Kerbel, care a devenit autorul portretelor în marmură ale astronauților Yu A Gagarin, G S Titova, A G Nikolaeva, P R Popovich și A S Eliseev, scriitorii B A Lavrenev și Ch T Aitmatov, poetul R G Gamzatov, compozitorul T N Hrennikov, complexul memorial "Victimele fascismului" din orașul Rudnya ( ); V A Siddur, care în acești ani a creat o serie de monumente pentru "Victimele violenței" la Kassel ( ), Babi Yar ( ), Treblinka ( ) și ciclurile de compoziții sculpturale "Principiul feminin" ( ) și " Formula tristeții" ( ); P I Bondarenko, care a devenit autorul celebrului Memorial Lenin din Ulyanovsk (-) și al monumentului lui Yu A Gagarin pe Leninsky Prospekt din Moscova ( ); BINE Komov, care a creat monumente memoriale "Soldaților morți" lângă Novomoskovsk ( ) și "Luptătorii pentru puterea sovietică în Orientul Îndepărtat" la Vladivostok ( ), monumente ale lui I E Repin ( ) și A G Venetsianov ( ) în Vyshny Volochek, A S Pușkin la Tver ( ) și Bolșoi Boldin ( ), S P Korolev și Yu A Gagarin în Taganrog ( ), M Yu Lermontov în orașul Lermontov ( ), A V Suvorov la Moscova ( ) și K E Ciolkovski în Riazan ( ) Recent, vorbind despre dezvoltarea artei plastice sovietice în anii "stagnării" lui Brejnev, mulți autori, parcă vrăjiți, se concentrează pe așa-numita "Expoziție de buldozer" a artiștilor de avangardă, care a fost dispersată la Moscova în septembrie Inițiatorii afișării acestui pahar de avangardă au fost din nou cosmopoliți demn de remarcat, în special A D Glezer, O Ya Rabin, A O Rabin, Yu A Zharkikh, V A Komar, A D Melamid, E L Rukhin, I S Kholin, B A Steinberg, N V Elskaya și alții care au pus în scenă în mod deliberat această provocare odioasă Nu este o coincidență că mai târziu organizatorul acestui lucru Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - expozitii O Ya Rabin a declarat fără îndoială că această "expoziție a fost pregătită mai degrabă ca o provocare politică la adresa regimului

represiv, și nu ca un eveniment artistic Știam că vom avea probleme, că vor fi arestări și bătăi " Prin urmare, a face din acest eveniment un fel de fenomen epocal al vieții culturale a țării este cel puțin ciudat, dar, în mare, este aceeași provocare ca și această expoziție de "artști" în sine, care nu aveau gustul și aptitudinile elementare a elevilor din anul I ai scolilor de arte si meserii Mișcarea dizidentă Confruntarea ideologică în literatura și viața artistică a țării s-a manifestat și sub alte forme Opoziţia ideologică şi organizatorică faţă de autorităţi în condiţiile "socialismului dezvoltat" a fost diverse mişcări dizidente din punct de vedere ideologic, care şi-au arătat vizibil rudenia ideologică cu occidentalii, cu slavofilii şi cu socialiştii Ținând cont de realitățile din a doua jumătate a secolului XX acestea erau fie curente rusofile ("solului") în versiunile lor conservatoare și liberale, fie noii occidentalizatori, în cadrul cărora fluxurile liberal-democratice, social-democrate și euro-comuniste erau împletite destul de bizar În plus, în disidența sovietică au existat și diverse curente naționaliste, religioase, ecologiste și de altă natură O anumită unitate a fost dată mișcării dizidenților prin respingerea activă a ordinii stabilite și dorința de notorie "libertate a individului" și "drepturile omului" De-a lungul timpului, această mișcare a început să dobândească trăsături din ce în ce mai pronunțate ale anticomunismului și antisovietismului A fost cu aceasta, cea mai radicală parte a mișcării dizidente de la sfârșitul anilor o parte semnificativă a elitei sovietice de stat-partid s-a unit, în urma căreia lozincile de program ale dizidenților au început să capete un caracter oficial, iar puterea de stat-partid însăși a pornit pe calea expunerii propriilor vicii Această asociere a puterii cu "publicul larg" într-o singură dorință de a "corecta" radical viciile sistemului socialist a devenit motivul principal al lichidării socialismului și al distrugerii URSS În disidenţa persuasiunii social-democrate, care era destul de strâns legată de curentele liberale în respingerea lor a perspectivei naţional-patriotice a dezvoltării societăţii sovietice, fraţii R A și J A Medvedevs, sub influența căruia imaginara "liber-gândire" a academicianului A D Saharov În cadrul curentelor național-liberale și "de sol" de gândire socială și "disidență sovietică", pozițiile A I Soljenițîn și I R Şafarevici Și mult mai puțin radicale au fost părerile reprezentanților diferitelor mișcări național-patriotice de persuasiune socio-culturală și conservatoare-statală, ai căror conducători erau I V Ogurtsov, V N Osipov, L I Borodin și alții În "socialismul real" nu vedeau aproape nimic valoros, dar spre deosebire de occidentali și liberali, nu susţineau dizidenții care "ţinteseau comunismul, ci trăgeau în Rusia" În știința modernă (A Vdovin, N Mitrokhin), de regulă, se disting mai multe etape în dezvoltarea mișcării disidente:) formarea mișcării (-), Subiect: VIATA PUBLICA SI CULTURALA A URSS IN -) criza acesteia (-),) recunoașterea internațională și extinderea activităților sale (-) și) contracția mișcării sub loviturile represiunii (-) Direcția social-democrată în mișcarea disidentă a fost reprezentată cel mai clar de publicațiile lunare samizdat ale istoricului vizionar destul de mediocru R A Medvedev, care în - au fost publicate în străinătate sub formă de cărți separate - "Jurnal politic", "La judecata istoriei", "Socialism și democrație" și altele Aceste lucrări, care erau literalmente pline cu un număr imens de erori de fapt și tot felul de povești politice, conțineau critici nestăpânite la adresa stalinismului și chemări de "curățare a leninismului" de toate distorsiunile și acrețiile epocii staliniste Occidentalismul liberal din perioada

Brejnev s-a făcut simțit în odată cu lansarea la Moscova a revistei samizdat Sphinxes, editată de V Ya Tarsis, precum și publicarea în străinătate și difuzarea în țară a poveștilor satirice grotești despre fenomenele sociale și psihologice ale totalitarismului În special, vorbim despre falsurile rusofobe dezgustătoare și mediocre ale lui A D Sinyavsky ("Curtea vine", "Lubimov") și Yu M Daniel ("Moscova vorbește", "Ispășire"), pe care Literaturnaya Gazeta l-a numit pe bună dreptate cel mai real antisovietic inspirat de "ura feroce față de poporul sovietic și sistemul socialist" În septembrie , cekiştii, după ce au calificat faptele acestor hack-uri drept "crime de stat deosebit de periculoase", i-au arestat În februarie V Ya Tarsis, care a reușit să evadeze în Anglia, a fost privat de cetățenia sovietică, iar A D a fost judecat la Moscova Daniel și Yu M Sinyavsky, acuzat conform articolului pentru "agitație și propagandă antisovietică menită să submineze puterea sovietică" În apărarea acuzatului, din "publicul" sovietic au fost trimise peste douăzeci de scrisori, care au fost semnate de peste opt zeci de persoane, dintre care majoritatea aparțineau aripii liberale a Uniunii Scriitorilor din URSS: L A Anninsky, P G Antokolsky, B A Akhmadulina, V D Berestov, Z B Boguslavskaya, V P Voinovici, A A Voznesensky, Yu O Dombrovsky, B M Sarnov, A V Zhigulin, L G Zorin, G S Pește, A T Gladilin, V A Kaverin, R S Sef, L Z Kopelev, G V Vladimov, Yu D Levitansky, S L Lungin, S P Markish, A A Tarkovski, V B Şklovski, Yu M Nagibin, B Sh Okudzhava, S B Rassadin, D S Samoilov, I G Ehrenburg, L I Slavin, L K Chukovskaya și alții Cu toate acestea, într-o scrisoare de răspuns din partea Secretariatului Uniunii Scriitorilor din URSS, care a fost semnată de o serie de scriitori și poeți ruși de seamă, printre care K A Fedin, N S Tihonov, K M Simonov, L S Sobolev, S V Mihailkov și A A Surkov, "smecheria dezgustătoare" a acestor rusofobi a fost pe bună dreptate marcată de rușine Pe același ton dur, marele scriitor rus M A Sholokhov la Congresul XXIII al PCUS Cele mai cunoscute evenimente din istoria mișcării disidente liberale din această perioadă au fost:) Procesul participanților Uniunii Social-Crești pentru Eliberarea Poporului - cea mai mare organizație clandestă din istoria mișcării, condusă de I V Ogurtsov, care a avut loc în februarie - decembrie) Începutul publicării buletinului samizdat privind drepturile omului "Cronica evenimentelor actuale" (-), ai cărui compilatori erau trei rusofobi patologici Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - și reprezentanți bolnavi mintal ai "hangout-ului intelectualității din Moscova" - S A Kovalev, N E Gorbanevskaya și T S Khodorovich, care și-a arătat cel mai vizibil în anii perestroika toată esența lor putredă rusofobă) Publicarea în "samizdat" în iunie a cunoscutei lucrări a Academicianului A D "Reflecții asupra progresului, coexistenței pașnice și libertății intelectuale" a lui Saharov, care a devenit un fel de program pentru întreaga mișcare liberală occidentală și planul propriu-zis pentru prima etapă a "perestroikei lui Gorbaciov" În vara anului , la Leningrad a avut loc un "proces al avionului" de mare profil pentru un grup de dizidenți evrei care au încercat fără succes să pună mâna pe un avion pentru un zbor către Israel Desigur, acest act terorist nu putea să nu atragă atenția autorităților și a publicului asupra problemei naționalismului evreiesc și sionismului, ca una dintre cele mai frapante forme de exprimare a acestuia, mai ales că această problemă a căpătat în curând un aspect internațional În special, în decembrie , la a XXVIII-a sesiune a Adunării Generale a ONU, la elaborarea unei convenții internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, reprezentanții mai multor state

membre ONU au încercat să condamne antisemitismul și s-au opus aspru propunerea delegației sovietice de a clasifica atât antisemitismul, cât și sionismul Prin urmare, această problemă nu a putut fi rezolvată atunci și a fost eliminată de pe ordinea de zi Cu toate acestea, deja la cea de-a XX-a sesiune a Adunării Generale a ONU a început o nouă discuție pe această temă, care a fost ridicată de un număr de reprezentanți ai țărilor în curs de dezvoltare, în special Sudanul și Uganda În discursurile lor, ei au declarat în mod explicit că sprijinul continuu al guvernului SUA pentru Israel se datorează faptului că "o națiune la fel de puternică precum Statele Unite ale Americii este la cheremul sioniştilor" De data aceasta, în noiembrie , rezoluția ONU care condamna "sionismul ca formă de rasism și discriminare rasială", în ciuda încercărilor puternice ale reprezentanților Israelului și Statelor Unite de a împiedica adoptarea acestei decizii, a fost aprobată de o majoritate covârșitoare a statelor, inclusiv a Uniunii Sovietice Între timp, "procesul aerian" de mare profil a arătat în mod vizibil că o parte semnificativă a așa-numiților "activiști pentru drepturile omului" sovietici au folosit ideea drepturilor omului în alte scopuri, dar exclusiv pentru a acoperi naționalismul militant și alte idei care erau complet îndepărtate din drepturile omului Mai târziu, cu tot cinismul inerent ei, cunoscuta liberală și "activistă pentru drepturile omului" Madame V I Novodvorskaya, care a declarat literal următoarele: "M-am săturat personal de drepturile omului Cândva, noi, CIA și Statele Unite am folosit această idee ca un berbec pentru a distruge regimul comunist și prăbușirea URSS Această idee și-a îndeplinit scopul și nu mai minți despre drepturile omului și activiștii pentru drepturile omului " Cu toate acestea, în anii mișcarea pentru drepturile omului devine una dintre principalele componente ale mișcării dizidente din URSS Deja în noiembrie , editorul revistei samizdat "Probleme sociale" era un anume V N Chalidze a creat un anumit Comitet pentru Protecția Drepturilor Omului, care includea A D Saharov, I R Şafarevici, A N Tverdokhlebov și alții Acest Comitet a funcționat aproximativ doi ani, iar apoi în a fost înlocuit de secția rusă a Amnesty International, condusă de V F Turchin și A N Tverdokhlebov Mai mult decât atât, în conformitate cu o serie de moderne Subiect: VIATA PUBLICA SI CULTURALA A URSS IN - Potrivit mai multor autori (A Vdovin, T Glushkova), în această perioadă în întreaga mișcare disidentă, o mare parte a început să fie ocupată de "problemele evreiești", asociate în primul rând cu renașterea sionismului în URSS însăși A existat, de asemenea, o proporție semnificativă de evrei printre participanții la mișcarea dizidentă din țară, așa că cel mai important lucru la această mișcare a fost că practic a contrazis întregul principiu rus, care era coloana vertebrală a ideologiei sovietice Această mișcare cosmopolită nu s-a bazat niciodată pe tradițiile și cultura națională, membrii ei s-au bazat doar pe Acordurile de la Helsinki, așa că lupta împotriva guvernului sovietic "s-a bazat pe valorile occidentale, nu mai puțin, ci mai străine și ostile spiritului rus decât internaționalismul comunist sau ateism Între timp, în vara lui , două figuri cunoscute ale mișcării disidente, P I Yakir și I L Krasin, care erau rudele cele mai apropiate ale figurilor proeminente ale "Gărzii Leniniste" În timpul anchetei, acești dizidenți lași au fost de acord să coopereze cu cekistii și, în consecință, un val larg de noi arestări a cuprins țara și o estompare vizibilă a mișcării disidente Noua ascensiune a acestei mișcări a fost asociată în mare măsură cu publicarea într-o serie de publicații occidentale și în "samizdat" sovietic a două lucrări binecunoscute ale

lui A I Soljenițîn: cartea istorică și publicistică "Arhipelagul Gulag" și articolul "Trăiește nu de minciuni" Apoi, în septembrie , A I Soljenițîn a scris o "Scrisoare către liderii Uniunii Sovietice", în care sugera că aceștia abandonează complet ideologia marxistă, mută "vârtejul întunecat" al acestei doctrine occidentale în vastele întinderi chineze și ei înșiși, în mod rezonabil, bazându-se pe stalinist experiența primilor ani ai războiului, ridicați "vechiul stindard rusesc și stindard ortodox" și să nu repetam greșelile de la sfârșitul războiului, când am "smuls din naftalină" din nou această "învățătură avansată" În plus, el a propus să transfere toate eforturile statului de la rezolvarea problemelor externe la problemele interne și, în special, să renunțe la vodca drept cel mai important element de venit al statului, din multe tipuri de producție industrială otrăvitoare, să recunoască necesitatea de a stabili un sistem autoritar în ţară şi abandonează sarcinile imposibile şi inutile dominarea lumii Un fel de alternativă la acest program A I Soljenițîn a fost noua lucrare a academicianului A D "Anxietatea și speranța" lui Saharov, scrisă de el în , în care și-a prezentat viziunea asupra viitoarei civilizații mondiale În special, el a încercat naiv să-și convingă cititorii că o posibilă condiție pentru prevenirea unei catastrofe nucleare globale este depășirea dezintegrarii lumii în grupuri antagonice de state, procesul inevitabil de convergență sau convergență a sistemelor socialist și capitalist, demilitarizarea, consolidarea încrederii internaționale, protecția drepturilor omului, dreptului și libertății, progresul social profund și democratizarea, întărirea principiilor personale morale și spirituale ale unei persoane Cu toate acestea, toate lucrările sale ulterioare, scrise sub dictarea proaspătului său soție E G Bonn er, a arătat clar ce fel de convergență a susținut acest "mare umanist" Despre istoria propriei sale țări, el a scris cu dispreț că aceasta era "plină de violențe teribile și crime monstruoase" și că "spiritul sclav și servil care a existat de secole, combinat cu disprețul față de străini și neamuri", este cea mai mare nenorocire a natiunii ruse Mai mult, în telegrama sa trimisă președintelui J Carter în , a exprimat Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - încrederea lui kholuy că "plină de curaj și hotărâre, prima țară democratică din lume va suporta onorabil povara care i-a fost pusă de istorie în confruntarea cu lumea totalitară a țărilor socialiste" etc Atunci acest "teoretician" și "mare umanist" proaspăt bătut a venit în mod firesc în lagărul mondialist și, deja la sfârșitul lucrării sale dizidente distructive, a declarat că procesul de convergență a celor două sisteme va duce în mod natural la crearea unei guvern mondial etc În decembrie , pentru realizările și faptele sale dubioase în lupta împotriva propriei țări, A D Saharov, în urma lui A I Soljenițîn, devenit noul disident sovietic, a primit Premiul Nobel, ceea ce a contribuit în mod natural la recunoașterea internațională a mișcării dizidente în cercurile occidentale binecunoscute În plus, munca subversivă a altor "teoreticieni" ai disidenței, în special a R A Medvedev, care în - a editat revista samizdat XX Century, publicată simultan la Londra și Moscova Apoi, în mai , după semnarea Acordurilor de la Helsinki, a fost creat așa-numitul Grup Helsinki de la Moscova, care includea cei mai înveterați sioniști și rusofobi - Yu Orlov, L Alekseeva, M Bershptam, E Bonner, A Ginzburg, P Grigorenko, A Korchak, M Landau, A Marchenko, N Sharansky și V Rubin, mulți dintre ei pur și simplu bolnavi mintal În ianuarie , în cadrul Grupului Helsinki din Moscova a fost formată o comisie de lucru pentru a investiga utilizarea psihiatriei în scopuri politice,

unul dintre fondatorii căreia a fost un alt sionist, A Podrabinek Autoritățile oficiale au crezut pe bună dreptate că unul dintre principalele pericole pentru statul sovietic venea tocmai de la dizidenți, așadar, la începutul anilor și au înăsprit drastic represiunile împotriva lor, în urma cărora aproape toți liderii și participanții activi nu numai ai drepturilor omului, ci și organizațiile naționale și religioase opuse autorităților au fost arestați și exilați Nu întâmplător, deja în aprilie , primul vicepreședinte al KGB al URSS, generalul de armată S K Tsvigun, din paginile organului central de tipar al partidului al revistei Kommunist, a declarat direct că "toate elementele antisociale, deghându-se cu pricepere în campioni ai democrației, au fost neutralizate, iar mișcarea pentru drepturile omului din țară a încetat să mai existe" Cu toate acestea, după cum au arătat evenimentele ulterioare, victoria asupra disidenței rusofobe s-a dovedit a fi efemeră "Perestroika" lui Gorbaciov a dezvăluit pe deplin semnificația reală a acestei mișcări criminale, plătită de serviciile speciale occidentale, ale căror idei au infectat o parte semnificativă a aparatului de partid și de stat Erau ei, marii aparati de partid si agatatorii lor din institutiile academice, favorizati de autoritati - M S Gorbaciov, A N Yakovlev, V A Medvedev, A S Cerniaev, A G Arbatov, A E Bovin, F M Burlatsky, I T Frolov, V V Netezit, N B Bekkenin și alții au devenit forța motrice din spatele "revoluției nomenclaturii", care a subminat instantaneu toate fundamentele "socialismului dezvoltat" și a doborât construcția statului sovietic "indestructibil" Atunci când evaluează rolul istoric al disidenței liberale în distrugerea țării, o serie de autori moderni (M Zenina) întâmpină dificultăți considerabile, deoarece încă nu pot numi pică o pică și văruită în mod deschis Subiect: VIATA PUBLICA SI CULTURALA A URSS IN - "coloana a cincea", acționând în alianță cu "lumea occidentală progresistă" împotriva propriei țări și a poporului lor Prin urmare, destul de des trebuie să se întâlnească cu maxime pe care toți "reformatorii" sovietici, începând cu N S Hrușciov, "datorită viziunii lor asupra lumii, ei au văzut în intelectualitatea liberală un potențial adversar, mai degrabă decât un consilier și asistent, deoarece sentimentele conservator-protectoare erau foarte puternice în rândul intelectualității, pe care se bazau autoritățile" Cu toate acestea, în opinia altor autori (A Barsenkov, A Vdovin), cel mai semnificativ pentru destinele istorice ale Rusiei este tocmai faptul că mișcările național-patriotice nu au reușit să câștige putere și să influențeze semnificativ puterea și dezvoltarea a societăţii sovietice "Rusofilii" au rămas în mare măsură dizidenți atât în raport cu contrarevoluția împlinită, cât și cu noua elită conducătoare care se instalase pe valul său Între timp, în anii - în disidență s-a remarcat mai mult curentul de gândire național-patriotică liberală rusă, exprimat în jurnalismul samizdat, care a devenit un fel de răspuns la "samizdatul" persuasiunii liberal-rusofobe Potrivit mai multor autori moderni (A Vdovin, N Mitrokhin), primul tratat cunoscut despre "naționaliștii" ruși a fost "Cuvântul Națiunii", publicat de A M Ivanov (Skuratov) în decembrie , care a devenit un fel de răspuns polemic la anonimul "Programul Mișcării Democratice a URSS", publicat în "samizdat" liberal în În ciuda întregului său utopism, Cuvântul Națiunii prezintă interes atât ca document istoric, cât și ca document în ton cu situația politică actuală din Rusia Potrivit autorului cărții The Lay, lumea occidentală este în degenerare biologică și, deoarece principiul biologic stă la baza fundamentală a tuturor, inclusiv a principiului social, orice democrație și drepturile

omului devin complet lipsite de sens în sine Numai un guvern puternic, care se bazează pe tradițiile naționale, este capabil să reziste acestui proces de degenerare biologică, întrucât națiunea este primară și reprezintă o comunitate spirituală deosebită, a cărei originalitate are un profund sens mistic În același timp, trăsăturile principale ale unei națiuni sunt tipul rasial, care îi determină structura psihologică, limba care îi determină modul de gândire și ideologia națională Autorul "Cuvântului națiunii" și-a exprimat încrederea absolută că problema națională a fost principala problemă pentru țară, deoarece rușii joacă un rol disproporționat de mic în viața statului lor, iar "oamenii mici", pretinzând a fi o minoritate oprimată, a monopolizat de fapt toate țările de știință și cultură Prin urmare, în țară trebuie să aibă loc o revoluție națională, iar poporul rus trebuie să devină națiunea dominantă pe pământul său Un eveniment important în mișcarea liberal-patriotică rusă a fost apariția revistei Veche ( ), care a devenit, de asemenea, un fel de răspuns la diverse publicații disidente de persuasiune liberal-occidentală Inițiatorul creării acestei reviste a fost fostul deținut politic V N Osipov și cei mai importanți autori ai săi A M Ivanov (Skuratov), M F Antonov, G M Shimanov, D S Dudko și S A Melnikov Cu toate acestea, acest jurnal nu a durat mult și în iulie S A Melnikov și I V Ovchinnikov, în numele editorilor, a anunțat închiderea sa Dar o serie de membri ai redacției, în special V N Osipov și V S Rodionov, Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - nu a fost de acord cu această decizie și a aranjat lansarea unei noi reviste samizdat "Pământul", declarând că steagul renașterii rusești este încă în mâinile lor de încredere Cu toate acestea, această revistă a fost în curând închisă În septembrie , L I Borodin a început să publice revista Colecția Moscova, consacrând-o problemelor națiunii și religiei În activitățile sale publicistice, s-a bazat pe ajutorul tinerilor creștini care erau grupați în jurul lui G M Shimanova, D S Dudko, V I Osipov și alți patrioți ruși La mijlocul a doua jumătate a anilor a avut loc o transformare ideologică profundă a celui mai mare matematician și disident sovietic, academicianul I R Shafarevich, care fusese anterior membru al diferitelor grupuri de dizidenți liberali Deosebit de cunoscute la acea vreme erau articolele sale "Izolare sau apropiere" și "Are Rusia viitor?", care au fost incluse în colecția "De sub blocuri" ( ), precum și cărțile "Socialismul ca un Fenomenul istoriei lumii" ( )) și "Russophobia" ( ) Aceste lucrări i-au creat autorului reputația de ideolog al mișcării național-ortodoxe, provocând imediat critici în cercurile intelectualității "democratice", istoricilor profesioniști și etnografilor, care găsesc în ele exagerări și inexactități de diferite tipuri Totuși, teoria "oamenilor mici", care a fost dezvoltată de I R Șafarevici, în urma istoricului francez O Cochin, a primit o recunoaștere destul de largă în cercurile patriotice, deoarece credea că nucleul "oamenilor mici" care conducea țara era evreiesc În a doua jumătate a anilor în "samizdat" a apărut o nouă mişcare a "naţional-comuniştilor", care pretindea că luptă împotriva sionismului împreună cu autorităţile pentru un stat rus originar În cadrul acestei tendințe au existat două grupuri - "ortodocși" conduse de G M Shimanov și F V Karelin, și "păgânii" conduși de A M Ivanov (Skuratov) și V I Skurlatov Ambele grupuri au renegat în mod activ disidența sovietică în forma sa liberală și au criticat aspru activitățile tuturor structurilor disidente pro-occidentale - Grupul Helsinki din Moscova, Comitetul creștin pentru apărarea credincioșilor, Amnesty International și altele În - editat de G M Shimanova, F V Karelin și V I Prilutsky-go, a fost

publicată revista samizdat Many Years, a cărei idee principală a fost să convingă guvernul sovietic la politica "bunului simț" și să întărească această putere în detrimentul comunelor populare, unite prin linii tribale și religioase Cu toate acestea, în , sub amenințarea arestării autorilor revistei, a încetat să mai existe, iar odată cu închiderea sa, structurile organizate ale mișcării naționale dizidente ruse au încetat practic să mai existe În termeni religioși, mișcarea național-patriotică rusă a inclus nu numai creștini, ci și grupuri stabile de "noi păgâni", printre care s-au remarcat trei lideri - A M Ivanov (Skuratov), V I Skurlatov și V N Emelyanov Mai mult, A M era liderul lor informal Ivanov (Skuratov), care a devenit autorul unui număr de lucrări destul de scandaloase care vizează dezvăluirea creștinismului - "Secretul a două principii" ( ), "Zarathustra a vorbit greșit" ( ), "Cuma creștină" ( ) , "Fundamentals of the Arian worldview" ( ) și "Istoria ca instrument de genocid: câteva cuvinte în apărarea Wends" ( ) Un alt membru al acestui grup, V N Emelyanov, fiind autorul celebrului "Note critice ale unei persoane ruse despre revista patriotică" Veche" ( ) Subiect: VIATA PUBLICA SI CULTURALA A URSS IN - iar cartea "Desionization" ( ), a criticat aspru nu doar revista Veche, pe care o considera un "toaletă sionistă", ci întregul creștinism și islam ca "subsidiare ale iudaismului", inventate de el pentru a-i înrobiza pe "goyim" " Între timp, potrivit istoricilor (A Vdovin), el făcea parte dintr-un cerc restrâns al acelor autori care, cu acordul autorităților, au expus esența reacționară a sionismului și au fundamentat teoretic politica sovietică în toată regiunea Orientului Mijlociu Acest "cerc îngust" a inclus și Yu S Ivanov ("Atenție: Sionismul"), V V Bolshakov ("Sionismul în slujba anticomunismului"), E S Evseev ("Fascismul sub o stea albastră"), V Ya Runner ("Contrarevoluția târâtă"), V I Skurlatov ("Sionismul și apartheidul"), V A Semenyuk ("Nebunia naționalistă" ( ) și alții Subiectul: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Plan: Relațiile URSS cu principalele puteri vest-europene în perioada - Conflictul din Orientul Mijlociu din - și primul șoc de ulei Evenimentele din Cehoslovacia și "doctrina internaționalismului socialist" (-) Războiul SUA din Vietnam (-) și consecințele sale internaționale Conflictul sovieto-chinez din anii Relațiile sovieto-americane în prima jumătate a anilor Normalizarea relaţiilor diplomatice dintre URSS şi Japonia Procesul paneuropean - principalele prevederi ale Actului de la Helsinki ( ) Problema drepturilor omului și impactul acesteia asupra relațiilor interstatale în anii - Crearea unei rețele de relații de parteneriat între URSS și țările africane (-) Formarea relațiilor "triunghiulare" URSS-SUA-RPC în anii Politica URSS în Orientul Mijlociu în anii Prăbușirea destinderii și "dubla decizie" a NATO Escaladarea conflictelor în Orientul Mijlociu la începutul anilor - Prima perioadă a războiului afgan (-) și consecințele acestuia Conflicte în zonele de influență ale superputerilor la începutul anilor - Strategia de politică externă a URSS și a SUA în prima jumătate a anilor ' O nouă rundă a cursei înarmărilor la începutul anilor · Relațiile URSS cu principalele puteri vest-europene în perioada - mvmymzhiyshm g iiigishtt Spre deosebire de Washington, Parisul nu a luat în considerare în mod serios perspectiva unui război global împotriva URSS și nu a văzut niciun motiv să-l suspecteze de intenția de a dezlănțui Capitolul unu DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - acest război Strategii militari francezi au pornit de la faptul că a existat doar o amenințare limitată pentru Franța din partea Uniunii Sovietice, pe care a reușit să o stăpânească cu propriul potențial nuclear Securitatea Franței la

Paris a fost efectiv separată de securitatea Occidentului în general și de securitatea Statelor Unite în special Liderul francez, președintele Charles de Gaulle, a respins direct focalizarea politicienilor americani doar asupra posibilității unui război cu "blocul socialist" și a vorbit cu conceptul de "apărare în toate direcțiile" și "descurajare multilaterală", în care conflictul cu Moscova și aliații săi a fost privit la Paris ca unul dintre mai multe scenarii negative posibile pentru dezvoltarea situației internaționale Franța încă se recunoștea ca parte integrantă a civilizației occidentale, dar nu dorea să participe la războiul împotriva URSS, dacă acest lucru nu era dictat de propriile interese Dorința Parisului de a se separa în cadrul strategiei politico-militare a țărilor occidentale s-a intensificat pe măsură ce războiul SUA din Vietnam a crescut în - Franța a criticat aspru Washingtonul pentru lansarea campaniei din Vietnam Mai mult, președintele Charles de Gaulle a bănuit pe bună dreptate că Statele Unite vor să-și însuşească "moştenirea colonială" franceză şi să pună mâna pe piciorul geopolitic din Indochina, care aparţinuse anterior francezilor În plus, Parisul a ținut cont de implicarea efectivă în acest război a URSS și a Chinei, care a acționat de partea vietnamezilor împotriva Statelor Unite Alinierea forțelor a semănat în multe privințe cu Războiul din Coreea (-), iar președintele Charles de Gaulle nu a exclus extinderea amplorii acestui conflict din cauza escaladării necontrolate a confruntării dintre Statele Unite și cei doi lideri puterile comuniste ale lumii Riscul de a deveni ostatic al confruntării sovieto-americane nu era potrivit conducerii franceze și, prin urmare, Parisul a ajuns la concluzia că este nevoie de o decizie radicală În februarie , Franța și-a anunțat oficial retragerea din organizația militară NATO Motivându-și decizia, Charles de Gaulle a afirmat că, din cauza condițiilor schimbate din lume, politica dusă în cadrul NATO este contrară intereselor Franței și poate duce la implicarea automată a acesteia în conflicte militare inutile Charles De Gaulle a obținut de la Washington evacuarea tuturor cartierelor generale militare ale NATO de pe teritoriul francez, retragerea tuturor trupelor aliate și lichidarea bazelor militare străine În același timp, din iulie , toate forțele armate franceze au fost subordonate comandamentului național, iar din octombrie , reprezentanții francezi au părăsit Comitetul permanent al Consiliului NATO După ce a făcut o întorsătură bruscă în relațiile cu Statele Unite și NATO, conducerea politică franceză a înțeles că trebuie să explice sensul strategic a ceea ce făcuseră pentru relațiile sovieto-franceze Prin urmare, președintele Charles de Gaulle avea nevoie ca Moscova nu doar să observe, ci și să aprecieze noua poziție a Franței ca țară care nu dorește să se lege cu "responsabilitate comună" cu Washington și NATO în chestiuni militar-strategice Independența Franței față de NATO avea sens practic doar într-un caz, dacă Moscova a încetat să vadă Franța la egalitate cu Statele Unite și alte țări NATO ca un adversar ipotetic De aceea imediat Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - după decizia de retragere din NATO, președintele Charles de Gaulle a plecat într-o vizită oficială la Moscova În cadrul acestei vizite, care a avut loc în iunie-iulie , a fost semnată pentru prima dată Declarația sovieto-franceză, care a devenit unul dintre documentele fundamentale ale relațiilor bilaterale dintre Moscova și Paris A reuşit să stabilească elementele unei viziuni comune pentru URSS şi Franţa asupra perspectivelor de dezvoltare a situaţiei internaţionale În special, ambele părți au convenit asupra necesității de a crea o atmosferă de destindere între Est și Vest, care să deschidă calea cooperării în

întreaga Europă și și-au asumat dispozițiile Moscovei și Parisului pentru sprijin reciproc în problemele cheie de securitate europeană De o importanță deosebită a fost includerea în această declarație a unei clauze privind consultările regulate interguvernamentale sovieto-franceze Apoi, în , deja sub noul președinte francez Georges Pompidou, această prevedere a fost oficializată și dezvoltată într-un document separat - Protocolul privind consultările politice, care reglementa ordinea și frecvența discuțiilor sovieto-franceze asupra tuturor problemelor acute ale dezvoltării internaționale De altfel, Declarația sovieto-franceză din și Protocolul consultativ din au însemnat formarea unui "pact consultativ" între Franța și URSS, fapt confirmat de practica ulterioară a relațiilor bilaterale, care a reprezentat un pas fără precedent pentru întreg istoria postbelică a relaţiilor internaţionale Concomitent cu normalizarea relațiilor sovieto-franceze, a început procesul de normalizare a relațiilor cu Germania de Vest, unde în septembrie , la următoarele alegeri parlamentare, blocul de guvernământ al CDU/CSU a suferit o înfrângere zdrobitoare, iar coaliția SPD / SvDPG, condus de Willy Brandt, a venit pentru prima dată la putere, care a devenit noul cancelar federal al Germaniei Liderul social-democraților germani a înțeles mai bine decât oricine că politica sovietică în chestiunea germană era mai mult defensivă decât ofensivă Adevărat, a înțeles și că ea a fost susținută în spiritul a ceea ce se numea "apărare activă" în teoria militară clasică Cu toate acestea, W Brandt nu a demonizat Uniunea Sovietică și a considerat că este inevitabil și necesar să se ocupe de ea Mai mult, el a spus deschis că politica fără compromisuri de confruntare cu Moscova nu aduce mai aproape soluția chestiunii germane, ci doar complică situația din Europa Prin urmare, fără a abandona sarcina strategică a unificării Germaniei, W Brandt era sigur că calea pentru rezolvarea acestei sarcini ar trebui să înceapă cu reconcilierea cu Uniunea Sovietică, înlăturând obstacolele din calea unui dialog paneuropean și a "incluziunii-imersie" a ambelor părți ale Germania în procesul de cooperare europeană, care va face posibilă găsirea unei soluții reciproc acceptabile la problema germană După câștigarea alegerilor, noul guvern al RFG și-a anunțat programul, în care a recunoscut pentru prima dată existența RDG ca stat german independent Deși acest lucru nu a însemnat deloc intenția Germaniei de Vest de a o recunoaște oficial, programul lui W Brandt conținea un apel pentru găsirea unor modalități de îmbunătățire a relațiilor dintre cele două părți ale Germaniei în paralel cu aprofundarea cooperării dintre RFG și NATO După aceea, noul guvern vest-german a trimis note guvernelor URSS și Poloniei cu o propunere Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - începeți să discutați despre probleme nerezolvate, la care s-au primit imediat răspunsuri pozitive În noiembrie , Cabinetul lui W Brandt a anunțat aderarea RFA la Tratatul de neproliferare a armelor nucleare ca stat non-nuclear, renunțând oficial la orice pretenție de a le poseda Această declarație a provocat un oftat de uşurare la Moscova, deoarece una dintre sursele neîncrederii conducerii sovietice în Bonn a fost eliminată Și deja în decembrie , șeful RDG, W Ulbricht, i-a trimis lui W Brandt propunerile sale privind măsurile de îmbunătățire a relațiilor dintre RDG și RFG, care au fost acceptate pentru examinare, iar în curând au început contacte directe între cele două țări la nivelul șefilor de guvern și state Totodată, la propunerea puterilor occidentale, s-a ajuns la un acord privind desfășurarea consultărilor cvadripartite ale plenipotențiarilor URSS, SUA, Marea Britanie și Franța cu privire la statutul Berlinului de Vest Aceste schimbări au

accelerat compromisul în chestiunea convocării unei Conferințe Pan-Europene pentru Securitate și Cooperare în Europa, iar la începutul lui decembrie , la o sesiune a Consiliului NATO, s-a decis să fie de acord cu propunerile țărilor din Pactul de la Varșovia, cu condiția ca aceștia să fie invitați la această întâlnire ca participanți egali SUA și Canada Astfel, de la sfârșitul anului pe continentul european, așa-numitul "proces paneuropean", adică dialog și cooperare multilaterală, la care au început să participe toate țările europene, indiferent de afilierea lor bloc și "formare" Procesul de integrare în Europa de Vest a mers în paralel cu procesul paneuropean de îmbunătățire a relațiilor dintre părțile de vest și de est ale Europei "Noua politică orientală" a lui W Brandt a influențat favorabil relațiile dintre marile puteri Bonn a încetat, ca și sub K Adenauer și moștenitorii săi politici L Erhard și K Kiesinger, să provoace tensiuni între URSS și țările NATO În aprilie , W Brandt a efectuat o vizită oficială la Washington, unde a discutat cu președintele R Nixon despre un program de îmbunătățire a relațiilor dintre RFG și țările din lagărul socialist, în primul rând Uniunea Sovietică, Polonia și Cehoslovacia S-a bazat pe ideea recunoașterii realităților existente, principala dintre acestea fiind schimbarea granițelor est-germane și recunoașterea existenței RDG În ansamblu, administrația americană a susținut "noua Ostpolitik" a lui W Brandt, dar cu condiția ca îmbunătățirea relațiilor cu țările taberei socialiste să nu submineze cooperarea dintre RFG și NATO Totuși, spre deosebire de președintele francez, W Brandt era un "atlantic" ferm și planurile sale nu includeau o plecare de la alianța militară dintre SUA și NATO În august , cancelarul W Brandt a sosit într-o vizită oficială la Moscova, unde a fost semnat un tratat sovietico-german de vest, în care Bonn a recunoscut oficial linia de-a lungul Oder-Neisse ca graniță de est a statelor germane, renunțând la toate pretențiile către fostele meleaguri germane care trecuseră după încheierea celui de-al Doilea Război Mondial în URSS și Polonia În plus, URSS și RFG s-au angajat să respecte cu fermitate integritatea teritorială a tuturor statelor europene în interiorul granițelor care existau la momentul semnării tratatului, inclusiv granița dintre RFG și RDG, au renunțat la orice încercare de a le schimba și au declarat absența completă a oricăror revendicări teritoriale și a intențiilor de a exprima astfel de revendicări în viitor Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - În septembrie , a fost semnat pentru prima dată la Berlinul de Vest Acordul cvadripartit între URSS, SUA, Franța și Marea Britanie, conform căruia partea de vest a Berlinului a fost recunoscută ca unitate teritorială separată cu statut internațional special în temeiul controlul puterilor aliate S-a stabilit oficial că Berlinul de Vest nu făcea parte din RFG și nu va fi controlat de guvernul de la Bonn Senatul Berlinului de Vest, care trebuia să coopereze cu autoritățile celor trei puteri occidentale, a fost recunoscut ca principalul corp de putere în gestionarea Berlinului de Vest În același timp, acest acord a stabilit o procedură clară pentru menținerea relațiilor dintre Berlinul de Vest și Germania de Vest și a garantat fiabilitatea comunicării dintre acestea Părțile au convenit să se abțină de la utilizarea forței în zona Berlinului de Vest, inclusiv să schimbe unilateral status quo-ul existent Rezolvarea acestei probleme a accelerat normalizarea relațiilor dintre RFG și RDG Pentru prima dată din , guvernul de la Bonn a abandonat "Doctrina W Hallstein", conform căreia a rupt relațiile diplomatice cu orice țară care a recunoscut guvernul RDG În același timp, a fost necesară oficializarea relațiilor dintre cele două părți ale Germaniei la nivel oficial Prin urmare, pentru a rezolva

această problemă arzătoare, chiar și conducerea RDG a trebuit schimbată, iar la "recomandarea" urgentă a Moscovei, în locul lui Walter Ulbricht, Erich Honecker a fost ales prim-secretar al Comitetului Central al SED În decembrie , a fost încheiat un acord privind bazele relațiilor dintre RDG și RFG, care prevedea stabilirea de relații între acestea pe bază de egalitate, egalitate suverană, respectarea integrității teritoriale și inviolabilitatea frontierelor, nediscriminare , utilizarea forței și soluționarea tuturor disputelor prin mijloace pașnice Apoi, în septembrie , ambele state germane au devenit membre cu drepturi depline ale ONU În cele din urmă, în decembrie , RFG a încheiat un acord cu Cehoslovacia, în care nu numai că a recunoscut legalitatea graniței stabilite între cele două state, dar a convenit să ia în considerare Acordul de la Munchen ( ) privind cesiunea "voluntară" a Sudetele de către Cehoslovacia către Germania nu sunt valabile din momentul semnării De fapt, situația din jurul Germaniei a fost complet normalizată în tot ceea ce nu privea chestiunea unificării acesteia Conflictul din Orientul Mijlociu din - și primul "șoc de ulei" În a doua jumătate a anilor Relațiile arabo-israeliene s-au agravat din nou, ceea ce s-a datorat în mare măsură acțiunilor guvernului socialiștilor de stânga S Jadid și H Assad, care au ajuns la putere la Damasc ca urmare a unei lovituri de stat militare Din acel moment, noua conducere siriană a stabilit un curs pentru construirea socialismului, cooperarea pe scară largă cu Uniunea Sovietică și distrugerea Israelului În noiembrie , a semnat un acord privind o alianță militară cu liderul Egiptului (UAR) G A Nasser și a început să provoace deschis conducerea israeliană într-un conflict militar cu întreaga lume arabă În mai , odată cu închiderea strâmtorii Tiran, prin care Israelul avea acces la Marea Roșie, conflictul arabo-israelian a început să escaladeze iunie Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Israelul a lansat un război preventiv împotriva unei coaliții de țări arabe - Egipt, Siria și Iordania, care în mai a încheiat și un acord de apărare comună cu UAR și astfel s-a alăturat efectiv alianței sirio-egiptene Războiul a început cu un atac aerian israelian asupra bazelor forțelor aeriene egiptene din Delta Nilului Israelienii au reușit să provoace o agravare a relațiilor Egiptului cu Statele Unite și Marea Britanie, care la acea vreme efectuau manevre comune de primăvară cu participarea Flotei a -a SUA și a Forțelor Aeriene Britanice staționate în Cipru Un grup de lovitură israelian la o altitudine foarte joasă, în afara vederii sistemului egiptean de apărare aeriană, a străbătut zona manevrelor britanici-americane, apoi a urcat, simulând începutul lor, și a atacat bazele aeriene egiptene din Nil Delta După ce i-a scos din acțiune, ea s-a întors în Israel, a alimentat și a alimentat cu muniție și a efectuat al doilea și al treilea raid În exterior, totul părea ca și cum avioanele israeliene aruncau lovituri "de sub acoperirea" forțelor armate americane-britanice Ca urmare a acestor lovituri, cea mai mare parte a forțelor aeriene egiptene a fost distrusă la sol, iar grupul egiptean, după ce a pierdut acoperirea aeriană, a fost rapid învins Aceeași soartă a avut-o curând și armatele iordaniene și siriene Israelienii au reușit nu numai să rezolve una dintre principalele sarcini militar-strategice, ci și să atingă principalul obiectiv politic, întrucât comandamentul egiptean de apărare aeriană a indus în eroare a informat președintele G A Nasser că Egiptul a fost atacat de aeronave britanice-americane Drept urmare, deja la iunie , G A Nasser a anunțat ruperea relațiilor diplomatice cu Statele Unite și Marea Britanie, acuzându-le de agresiune împotriva Egiptului Între timp, Israelul a lansat un război terestru pe trei

fronturi Pe frontul egiptean, armata israeliană a ajuns la Canalul Suez și a ocupat întreaga Peninsula Sinai Pe frontul iordanian, a ocupat malul vestic al râului Iordan de-a lungul întregii granițe cu Iordan și a intrat în ofensivă pe frontul sirian spre Damasc În această situație, Consiliul de Securitate al ONU a început să discute continuu despre conflictul militar în curs de dezvoltare și a adoptat constant rezoluții privind încetarea focului Cu toate acestea, Israelul nu a răspuns la aceste chemări și a continuat cu încăpățânare să atace Damascul Situația catastrofală a țărilor arabe a fost salvată de acțiunile decisive ale conducerii politice sovietice, care, rupând relațiile diplomatice cu Israelul, și-a declarat disponibilitatea de a veni în ajutorul Siriei dacă înaintarea trupelor israeliene nu va fi oprită până în iunie În paralel, URSS și-a exprimat disponibilitatea de a oferi orice asistență militară Egiptului Ca urmare a măsurilor luate, ofensiva israeliană a fost oprită, dar războiul din iunie , cunoscut sub numele de Războiul de șase zile, s-a încheiat cu o înfrângere catastrofală pentru statele arabe Israelul a capturat întreaga Peninsula Sinai și Fâșia Gaza din Egipt, Ierusalimul de Est și teritoriul de pe malul vestic al râului Iordan din Iordan și Înălțimile Golan din Siria, de unde avioanele israeliene puteau acum bombarda Damascul fără piedici În august , o sesiune a Consiliului Ligii Statelor Arabe (LAS) a avut loc la cel mai înalt nivel la Khartoum pentru a discuta situația G A Nasser și regele Hussein al Iordaniei au declarat necesitatea încheierii păcii cu Israelul Dar regele Faisal al Arabiei Saudite, care a început să insiste să continue Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - război, subliniind că țara sa și alte state producătoare de petrol din Peninsula Arabică sunt pregătite să preia finanțarea eforturilor militare ale statelor arabe "de primă linie" cu Israelul Folosind o atitudine negativă față de Israel în legătură cu atacul său preventiv asupra țărilor arabe, diplomația sovietică a lansat o campanie pentru eliminarea consecințelor agresiunii israeliene Mai ales dificilă pentru Israel și Statele Unite care l-au susținut a fost situația de la ONU Ca urmare a discuțiilor acerbe din noiembrie , Consiliul de Securitate al ONU a adoptat Rezoluția nr , care era așa-numitul "compromis britanic" între pozițiile URSS și SUA și conținea următoarele prevederi:) retragerea Trupele israeliene din toate teritoriile ocupate,) o decizie corectă asupra problemelor refugiaților palestinieni,) încheierea războiului dintre evrei și arabi,) garantarea granițelor de stat ale țărilor din regiune de către marile puteri și) menținerea libertății de navigaţie pe toate căile navigabile Alineatul privind garanțiile frontierelor existente a presupus recunoașterea existenței statului Israel însuși, care până acum nu a fost recunoscut de întreaga lume arabă Cu toate acestea, în ciuda acestei circumstanțe, guvernele Egiptului și Iordaniei au fost de acord cu rezoluția ONU Siria a respins această rezoluție, iar Israelul a luat o poziție neclară, propunând o serie de condiții legate de asigurarea securității sale și de desfășurarea negocierilor directe de pace cu țările arabe Nedorința Israelului de a recunoaște rezoluția ONU s-a datorat în mare măsură intenției prim-ministrului Levi Eshkol de a implementa planul mult dorit de a crea un "Mare Israel" în interiorul granițelor Palestinei istorice, adică într-o zonă mult mai largă decât cea teritorială capturi pe care armata israeliană le-a făcut în timpul războiului de șase zile Agravarea situației din Orientul Mijlociu a provocat o îngrijorare considerabilă în URSS și SUA, deoarece ambele mari puteri nu doreau ca războiul arabo-israelian să escaladeze într-un conflict internațional major Din

acest motiv, Moscova și Washington au menținut constant un dialog printr-o "linie fierbinte" între președintele SUA L Johnson și președintele Consiliului de Miniștri al URSS A N Kosygin În același timp, partea sovietică a reușit să câștige opinia socio-politică a majorității țărilor arabe și aproape jumătate din toate statele arabe au întrerupt relațiile diplomatice cu Statele Unite, iar un număr dintre ele au acordat forțelor navale sovietice dreptul de a intra porturile lor Cu toate acestea, după încheierea Războiului de Șase Zile, situația din regiunea Orientului Mijlociu nu a fost deloc anulată, deoarece:) Problema refugiaților arabi din acele teritorii ale Palestinei istorice, care a fost capturată de armata israeliană și unde guvernul lui L Eshkol a început crearea de așezări ilegale evreiești, a escaladat brusc) În legătură cu această împrejurare, liderii organizațiilor palestiniene au decis să demareze un război total de sabotaj și terorism împotriva Israelului, condus de Organizația pentru Eliberarea Palestinei (OLP), condusă de noul lider Yasser Arafat) Intensificarea acțiunilor "militanților" palestinieni a dus la o scindare în tabăra statelor arabe și la apariția unui conflict între Iordania, Siria și OLP, care a fost susținut activ la Tel Aviv și Washington Mulțumită Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - sprijinul lor, taberele de refugiați palestinieni au fost luate sub control strict de către armata iordaniană, iar OLP a fost lipsită de posibilitatea de a conduce operațiuni militare împotriva Israelului de pe teritoriul iordanian) Păstrarea stării actuale de război între Egipt și Israel, care au schimbat constant lovituri aeriene Cu toate acestea, în curând aviația israeliană a preluat superioritatea aeriană și a reușit să lovească liber cele mai mari orașe din Egipt În această situație, G A Nasser a apelat la URSS pentru ajutor, care i-a furnizat rapid sisteme moderne de apărare aeriană și a trimis peste de soldați în regiune În același timp, Cairo a acordat forțelor navale sovietice dreptul de intrare liberă în porturile egiptene Alexandria și Port Said și a permis, de asemenea, forțelor aeriene sovietice să folosească o serie de aerodromuri de pe teritoriul său Complexul acestor măsuri a schimbat dramatic raportul de putere în spațiul aerian al regiunii, aviația israeliană a suferit pierderi serioase, iar conducerea militară israeliană a fost nevoită să renunțe la continuarea "războiului aerian" Între timp, în septembrie , președintele Gamal Abdel Paser, care era un aliat ferm al URSS, a murit în urma unui atac de cord acut Noul președinte al țării a fost vicepreședintele Anwar Sadat, care în scurt timp a început să joace un joc dublu Pe de o parte, a continuat politica de alianță cu Moscova și, în efortul de a finaliza reînarmarea armatei egiptene, a semnat în mai un nou tratat sovieto-egiptean "Cu privire la prietenie și cooperare" pe o perioadă de cincisprezece ani Dar, pe de altă parte, A Sadat și-a intensificat brusc contactele cu Washingtonul, iar în primăvara anului , urmând conducerea părții americane, a expulzat toți consilierii militari sovietici din țară și a refuzat să folosească sistemele sovietice de apărare aeriană Cu toate acestea, acești pași nu au condus la o îmbunătățire a relațiilor egipto-israeliene, întrucât noul guvern israelian condus de Golda Meir nu avea de gând să facă niciun compromis Mai mult, în septembrie , ca o dezvoltare a doctrinei sale ofensive, a publicat un plan pentru dezvoltarea tuturor teritoriilor arabe ocupate și construirea de așezări evreiești pe acestea Această decizie a lui Tel Aviv a eliminat toate speranțele lui A Sadat pentru un compromis timpuriu cu Israelul, iar la Cairo au decis să declanșeze un nou război După ce a făcut o vizită rapidă la Damasc, A Sadat a convenit asupra unui plan pentru un

nou război cu președintele sirian H Assad, iar la începutul lui octombrie , forțele armate ale Egiptului și Siriei au atacat brusc Israelul Israelul nu era pregătit pentru un nou război, iar inițial ofensiva armatelor arabe s-a dezvoltat mai mult decât cu succes În special, forțele armate egiptene au reușit să traverseze Canalul Suez și au început să împingă trupele israeliene adânc în Peninsula Sinai Cu toate acestea, în curând, după ce a primit asistență militaro-tehnică solidă din partea Statelor Unite, armata israeliană, după ce și-a revenit din șoc, a reușit să recâștige inițiativa strategică până la mijlocul lunii octombrie și a înconjurat gruparea trupelor egiptene din Peninsula Sinai În această situație, A Sadat a apelat la URSS pentru ajutor, iar premierul A N a ajuns de urgență la Cairo cu o misiune secretă Kosygin, care a anunțat o creștere a asistenței militare pentru Egipt și a promis prin mecanismele ONU să oprească ofensiva trupelor israeliene asupra pozițiilor armatei egiptene încercuite În plus, l-a convins pe A Sadat să fie de acord cu o încetare imediată a focului Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - La octombrie , secretarul de stat american Henry Kissinger a zburat de urgență la Moscova, care, în timpul negocierilor cu conducerea sovietică, a convenit asupra textului unei noi Rezoluții nr a Consiliului de Securitate al ONU, care recomanda ca părțile israeliene și arabe imediat încetează focul și așează-te la masa negocierilor Cu toate acestea, Israelul a ignorat această rezoluție a Consiliului de Securitate al ONU și apoi Uniunea Sovietică a recurs la un mijloc dovedit, aducând unitățile sale aeriene într-o stare de pregătire pentru luptă Totodată, de comun acord cu Moscova, președintele A Sadat a luat inițiativa de a desfășura contingente ale forțelor armate sovietice și americane în regiunea Orientului Mijlociu Ca răspuns la aceste acțiuni ale Moscovei, Washingtonul și-a pus forțele armate în alertă, deși conflictul cu partea sovietică asupra Israelului nu a fost deloc inclus în planurile administrației americane Prin urmare, Washington, printr-un ultimatum, a cerut guvernului israelian o încetare imediată a focului și încetarea războiului Presiunea diplomaților americani a fost atât de puternică încât pe octombrie , ostilitățile au fost oprite, iar Consiliul de Securitate al ONU a decis să trimită de menținerea păcii ONU de-a lungul întregii linii de încetare a focului În decembrie , la Geneva, sub auspiciile ONU, s-a deschis o conferință internațională privind o reglementare în Orientul Mijlociu, în calitate de copreședinți URSS și SUA În timpul lucrărilor acestei conferințe, a fost posibil să se ajungă la un acord de principiu privind dezlegarea forțelor armate ale beligeranților și restabilirea status quo-ului în regiune În mijlocul războiului din octombrie și în legătură cu acesta, a avut loc un eveniment important, care a căpătat în curând semnificație mondială Zece state arabe care sunt membre ale Organizației Țărilor Exportatoare de Petrol (OPEC) și unite într-un grup special - Organizația Țărilor Arabe Exportatoare de Petrol (OAPEC), au luat o decizie fundamentală de a reduce și apoi de a opri toate livrările de petrol către aceste țări care a sprijinit Israelul În același timp, au publicat o listă de "state neprietenoase", care includea Statele Unite, Canada, Marea Britanie, Țările de Jos, Japonia și o serie de alte puteri În același timp, statele arabe au cerut ca aceste state să își schimbe imediat politica cu privire la evenimentele din Orientul Mijlociu și să susțină "lupta de eliberare a popoarelor arabe" împotriva agresiunii israeliene În efortul de a evita riscul impunerii unui embargo asupra importurilor de petrol din țările arabe, guvernele Franței, Germaniei și Japoniei și-au exprimat sprijinul pentru deciziile ONU și lupta justă a

popoarelor arabe pentru teritoriile lor istorice confiscate de Israel în Acțiunile țărilor arabe exportatoare de petrol au provocat o criză economică globală Teama de lipsa de petrol, amenințarea cu încetarea aprovizionării sale și o creștere bruscă a prețului petrolului de la la dolari pe baril au provocat primul "șoc petrolier" și au dus la o criză energetică severă în multe țări burgheze În același timp, această criză a dat un impuls puternic distrugerii timpurii a vechiului model de producție industrială, consumatoare de energie și de resurse, și a forțat guvernele puterilor occidentale să înceapă reforme economice structurale și să crească semnificativ investițiile în dezvoltarea unui sector avansat tehnologii care pot reduce drastic consumul de energie și pot limita creșterea dependenței țărilor lor de importurile de hidrocarburi Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Evenimentele din Cehoslovacia și "doctrina internaționalismului socialist" (-) Până la sfârșitul anilor prima generație de tineri, născuți după război, a început să se reverse în viața socială activă, care a adus cu ei noi idei despre sensul vieții, structura socială și locul lor în relațiile cu statul în relațiile sociale Aceasta a fost o generație de oameni mult mai educată, mai puțin constrânsă de regulatorii morali tradiționali și de ideile anterioare despre valorile tradiționale și ierarhia socială Ne simțindu-se suficient de solicitați, negăsind înțelegere din partea autorităților statului și neîncadrându-se în relațiile de familie de tip tradițional, unii tineri și-au găsit o cale de ieșire din activitatea lor în sfera luptei politice active, care a luat adesea extrem de radicale forme Cea mai frapantă manifestare a acestei lupte a fost creșterea fără precedent a activității membrilor așa-numitelor "brigăzi roșii", ale căror puncte de vedere erau de natura unei combinații bizare a ideilor lui M A Bakunina, L D Troțki, Mao Zedong și alți teoreticieni proeminenti ai anarhismului și comunismului În cea mai violentă formă, tulburările tinerilor s-au manifestat în Franța, Germania, Mexic, Brazilia, Japonia și alte țări, unde la mijlocul anului s-a răspândit un val puternic de așa-numite "revoluții studențești" și a luat naștere o mișcare hippie de masă Atitudinea conducerii sovietice față de tendințele revoluționare din anii ' era de natură dublă Pe de o parte, Moscova, urmărind îndeaproape mișcarea de protest din țările occidentale, era conștientă de faptul că aceasta submina imperialismul Dar, pe de altă parte, mișcările de tineret din țările occidentale s-au dezvoltat independent de URSS și au fost îndreptate împotriva oricărei elite de putere, oricărei constrângeri de stat și restricții a libertății suverane a individului Prin urmare, pătrunderea necontrolată a dispozițiilor de protest în lagărul socialist nu a satisfăcut deloc interesele elitei conducătoare sovietice La mijlocul anilor într-o serie de țări socialiste, în special în Ungaria, Polonia și Cehoslovacia, au început să fie efectuate experimente prudente în sfera economică, care prevedeau admiterea parțială a anumitor elemente ale relațiilor de piață în economia acestor țări În special, în , în Ungaria, sub conducerea liderului HSWP, Janos Kadar, a fost dezvoltată o reformă economică care a legalizat mica proprietate privată, menținând în același timp cursul anterior de construire a socialismului și controlul complet al Partidului Comunist asupra instituțiilor politice din Ungaria tara Succesele modernizării Ungariei au dat impuls unor sentimente similare în alte țări ale lagărului socialist Astfel, la sfârșitul anului , în Cehoslovacia s-au desfășurat critici ascuțite la adresa cursului politic al președintelui țării și liderului Partidului Comunist Cehoslovaciei, Antonin Novotny, care a condus țara

timp de aproape cincisprezece ani Una dintre principalele plângeri împotriva liderului pe termen lung al partidului și statului a fost incapacitatea sa de a reconcilia interesele elitelor de partid-stat cehă și slovacă și refuzul său de a crea o federație egală a celor două republici slave În ianuarie , după o perioadă de luni de plen a Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, a fost forțat să demisioneze din funcția de prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia și să împartă puterea cu președintele Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Alexander Dubcek, liderul birocrației partidului slovac, a devenit noul lider al Partidului Comunist din țară În euforia așteptării unor schimbări iminente în țară, a început o discuție amplă asupra construcției "socialismului cu chip uman", care s-a transformat rapid într-o mișcare socio-politică puternică care a scăpat de sub controlul autorităților În urma acestor sentimente, la sfârșitul lunii martie , A Navotny a demisionat și fostul ministru al Apărării Naționale, generalul armatei Ludwig Svoboda, a fost ales din funcția de președinte al țării și noul șef al statului, care a sprijinit tacit aripa reformistă a partidului, condusă de A Dubcek Între timp, situația din cadrul PCC a stârnit îngrijorare serioasă în rândul liderilor aproape tuturor țărilor din lagărul socialist, care, în timpul ședinței de la Dresda din martie , l-au "torturat" mult timp pe A Dubcek cu privire la adevăratele sale intenții și l-a criticat pentru revizionism Cu toate acestea, a făcut tot posibilul să-l convingă pe L I Brejnev, V Gomulka, J Kadar, W Ulbricht și T Jivkov, că este vorba doar de a da socialismului un aspect mult mai atractiv și nimic mai mult Între timp, mișcarea de opoziție a început curând să ia forme mult mai radicale, iar liderii ei, în special cunoscuții scriitori cehi L Vaculik și V Havel, au început să vorbească nu despre reînnoirea socialismului, ci despre o schimbare completă în statul şi sistemul social din ţară De acum înainte, acțiunile opoziției radicale au început în mod obiectiv să fie de natură deschis antisovietică, deoarece considera participarea Cehoslovaciei la Pactul de la Varșovia principalele obstacole în calea dezvoltării libere a țării În vara anului , evenimentele de la Praga au atins un punct culminant, deoarece aici au început să aibă loc mitinguri și demonstrații în masă antisovietice, participanții cărora au devenit din ce în ce mai insistenți în a cere schimbarea puterii în țară Agravarea bruscă a situației din capitală a provocat o nouă scindare în cadrul Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia Împotriva "aripii reformiste" a birocrației de partid-stat, care a fost personificată de A Dubcek, J Smrkovsky, F Kriegel, O Shik, Z Mlcharzh, C Cisarzh și V Slavik, "aripa conservatoare" au vorbit în frunte cu V Bilyak, A Indra, A Kostelyansky, O Kolder și J Lenart Pentru a netezi oarecum conflictul apărut și a preveni dezvoltarea în continuare a crizei, la începutul lunii mai , o delegație a Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, condusă de A Dubcek, a sosit la Moscova pentru negocieri cu L I Brejnev, A N Kosygin și N V Podgorny În cursul conversațiilor care au avut loc, delegația cehoslovacă a fost aspru criticată pentru oportunism și a fost nevoită să se angajeze să suprime cu hotărâre toate discursurile antisovietice din țară Cu toate acestea, situația din Cehoslovacia a continuat să se deterioreze Mai mult, la sfârșitul lunii iunie , popularul ziar praghez Literarni Novyny a publicat o scrisoare provocatoare "Două mii de cuvinte", compusă de L Vaculik și semnată de șaizeci de "intelectuali" ai țării În această scrisoare, al cărei adevărat inspirator a fost un membru al Prezidiului Comitetului

Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, F Kriegel, sub pretextul democratizării regimului politic, conținea de fapt solicitări pentru înlăturarea Partidului Comunist din Cehoslovacia Cehoslovacia de la putere, înlocuirea și dezorganizarea autorităților legitime și abandonarea cursului spre construcția socialismului În această situație critică de la jumătatea lui iulie , liderii celor cinci partide comuniste de guvernământ din țările socialiste - L I Brejnev, V Go Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Mulk, J Kadar, W Ulbricht și T Jivkov au trimis un mesaj colectiv Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, în care le-au cerut "tovarășilor cehoslovaci" să pună capăt în mod hotărâtor tuturor încălcărilor liberale din cadrul partidului , restabiliți ordinea în țară și nu scindați tabăra socialistă unită și mișcarea internațională a muncii Cu toate acestea, acest apel nu a avut niciun efect, iar atunci conducerea sovietică a făcut o ultimă încercare de a raționa cu "reformatorii din Praga" La sfârșitul lunii iulie - începutul lui august , în orașul de graniță Čierne nad Tisou, au avut loc negocieri de trei zile între membrii Biroului Politic al Comitetului Central al PCUS L I Brejnev, A N Kosygina, N V Podgorny, M A Suslova, A N Shelepin și P E Shelest cu membri ai Prezidiului Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia A Dubcek, A Chernik, L Svoboda, J Smrkovsky, V Bilyak și O Kolder Totuși, schimbul de opinii care a avut loc nu a făcut decât să confirme incompatibilitatea pozițiilor în conducerea Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia între gruparea lui A Dubcek și gruparea lui V Bilyak După încheierea întâlnirii, conducerea sovietică a fost în sfârșit convinsă că singura modalitate de a rezolva problema cehoslovacă a fost "chirurgical", deoarece toate celelalte căi de rezolvare a problemei au fost pur și simplu epuizate Pretextul formal pentru o invazie militară a Cehoslovaciei a fost Conferința de la Bratislava cu un număr de lideri ai Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia și "Scrisoarea celor cinci", în care V Bilyak, O Kolder, A Indra, A Kalek și S Shvestka au cerut liderilor sovietici să-și salveze țara "de pericolul unei contrarevoluții iminente" Deși, potrivit unui număr de istorici (R Pikhoy), cu o cerere de trimitere de trupe la L I Brejnev a fost abordat și de însuși A Dubcek, care până atunci pierduse complet controlul asupra situației din partid și din țară La mijlocul lui august , liderii celor cinci țări participante la Pactul de la Varșovia - URSS, Polonia, Ungaria, Bulgaria și RDG au decis o "intervenție" colectivă în Cehoslovacia, iar în curând a început implementarea planului Dunării, ai căror parametri principali au fost elaborați încă din aprilie sub conducerea comandantului șef al Forțelor Aliate al Mareșalului Afacerilor Interne N I Yakubovsky Înainte de începerea acestei operațiuni, ministrul apărării al URSS, mareșalul A A Grechko l-a avertizat pe ministrul apărării naționale al Cehoslovaciei, generalul colonel M Dzur, despre inadmisibilitatea rezistenței trupelor sovietice, iar ambasadorul sovietic în Cehoslovacia S V Cervonenko a transmis președintelui țării, generalul armatei L Svoboda, cereri similare, care a fost de acord cu toate argumentele omologului său La august , forțele armate ale Direcției Afaceri Interne în valoare de de divizii de pușcă motorizată, tancuri și divizii aeropurtate sub comanda generală a comandantului șef al Forțelor Terestre, ministru adjunct al apărării al Armatei URSS generalul I G Pavlovsky a intrat pe teritoriul Cehoslovaciei și, fără a întâmpina nicio rezistență, până la sfârșitul zilei următoare au ocupat toate orașele importante și obiectele strategice ale Cehoslovaciei În câteva zile, toate cele câteva buzunare

de discursuri ale opoziției au fost suprimate și situația din Cehoslovacia a fost normalizată La august , întreaga conducere a Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, inclusiv A Dubcek, L Svoboda, O Chernik și alții, cu excepția lui F Kriegel, a semnat așa-numitul Protocol de la Moscova , care, în schimbul recunoașterii de către partea sovietică a deciziilor Plenului din ianuarie al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia și menținerii puterii în mâinile "reformatorilor de la Praga", prevedea plasarea unui Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - contingent de trupe sovietice - TsGSV (general-locotenent A M Mayorov) în Cehoslovacia Cu toate acestea, era destul de evident că compromisul la care s-a ajuns era temporar și în curând a început o nouă rundă de luptă pentru putere în cadrul Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia Procesul de eliberare a conducerii partid-stat de "deviatorii de dreapta" a durat aproape un an întreg Mai întâi, în ianuarie , J Smrkovsky, președintele Adunării Naționale a Cehoslovaciei, a fost demis Apoi, în aprilie , la următoarea Plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, A Dubcek a fost demis și Gustav Husak a fost ales noul Prim-Secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, care în acel moment părea a fi figura cea mai acceptabilă și de compromis pentru toate părțile În cele din urmă, în ianuarie , O Chernik a fost înlăturat din funcția de prim-ministru și Lubomir Strouhal a fost numit noul președinte al Consiliului de Miniștri al Cehoslovaciei Criza Cehoslovacă, denumită adesea în istoriografie "Primăvara de la Praga", a avut câteva consecințe internaționale importante:) În primul rând, acțiunea militară a celor cinci țări participante la Pactul de la Varșovia împotriva Cehoslovaciei a fost condamnată și nesusținută de guvernele a patru țări socialiste - China (Mao Zedong), Albania (E Hoxha), Iugoslavia (J B Tito) și România (N Ceaușescu), care a intensificat şi mai mult scindarea în interiorul ţărilor din lagărul socialist apărută după cel de-al XX-lea Congres al PCUS În plus, Albania s-a retras din Pactul de la Varșovia și s-a alăturat Mișcării Nealiniate) În al doilea rând, acțiunea militară împotriva Cehoslovaciei a fost condamnată de multe partide comuniste din întreaga lume, inclusiv de cele mai numeroase și influente partide comuniste din Franța (V Roche), Italia (L Longo) și Spania (S Carrillo), care a provocat o scindare și în mișcarea internațională comunistă și muncitorească) În al treilea rând, temându-se de o nouă creștere a diferențelor ideologice și a contradicțiilor în rândurile "zvelte" ale mișcării muncitorești și comuniste internaționale, la sfârșitul anului conducerea politică sovietică a realizat o modernizare forțată a cunoscutului postulat marxist-leninist a "internaționalismului proletar" și a prezentat-o într-o formă actualizată a așa-numitei doctrine a "internaționalismului socialist", care în știința politică occidentală a primit denumirea sonoră de "doctrina lui Brejnev" În interpretarea ideologiștilor sovietici, internaționalismul socialist a fost prezentat ca o doctrină a comunității intereselor fundamentale de clasă și a destinelor istorice ale tuturor statelor socialiste Pe baza acestei teze, teoreticienii PCUS au concluzionat că este necesar să se construiască relații între țările socialiste pe baza principiului "solidarității socialiste", care presupunea acordarea reciprocă a "asistenței fraterne", inclusiv militară, în interese de protecţie integrală a intereselor internaţionale ale tuturor ţărilor socialiste în cazul oricăror ameninţări "pentru cauza păcii şi socialismului") În al patrulea rând, evenimentele din Cehoslovacia au avut consecințe grave

asupra dezvoltării situației politice interne în țările din lagărul socialist, deoarece suprimarea opoziției cehoslovace a dat naștere forțelor conservatoare din cadrul partidelor comuniste aflate la guvernare să lanseze un atac pe poziţiile părţii mai liberale a elitei comuniste din ţările lor, care a acţionat cu poziţie revizionistă Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Războiul SUA din Vietnam (-) și consecințele sale internaționale În ciuda tendințelor de reconciliere dintre URSS și SUA la nivel global, periferia internațională a rămas arena confruntării lor ascunse La mijlocul anilor Asia de Sud-Est a devenit din nou unul dintre cele mai "puncte fierbinți" de pe planetă Sursa impulsurilor distructive din Indochina a fost situația din Vietnam de Sud, unde a condus regimul lui Ngo Dinh Diem Având în vedere incapacitatea sa de a ajunge la o înțelegere cu toate secțiunile moderate ale societății, administrația americană a autorizat contactele agenților săi din Saigon cu un grup de conspiratori militari locali, care în noiembrie au dat o lovitură de stat în care Ngo Din Diem a fost ucis Cu toate acestea, deja în decembrie , administrația americană a ajuns la concluzia dezamăgitoare că noul guvern sud-vietnamez al generalului Duong Van Minh nu a putut controla situația din țară, iar în ianuarie a avut loc o altă lovitură de stat la Saigon Cu toate acestea, noul guvern al lui Nguyen Khanh nu a asigurat ordinea în țară Mai mult, a existat o amenințare reală de victorie pentru susținătorii Frontului de Eliberare Națională (FLN), ceea ce, potrivit analiștilor americani, echivala cu o victorie pentru comuniștii locali Conducerea Republicii Democratice Vietnam (DRV), condusă de Ho Chi Minh, a fost, de asemenea, hotărâtă să extindă asistența pentru TNF, dar cu resurse limitate, Hanoi a căutat să se bazeze pe sprijinul din străinătate Cu toate acestea, planurile Moscovei nu includeau deloc agravarea relațiilor cu Washington din cauza Vietnamului, iar în chestiunile de continuare a războiului revoluționar, doar Beijingul putea fi adevăratul aliat al lui Ho Chi Minh Între timp, situația din Indochina s-a schimbat dramatic, deoarece în august , două distrugătoare americane din Golful Tonkin, pătrunzând în apele teritoriale ale Vietnamului de Nord, au provocat un atac al bărcilor vietnameze asupra lor Folosind acest incident armat, administrația noului președinte american Lyndon Johnson a cerut Congresului SUA să folosească "forța limitată pentru a proteja personalul militar american din Vietnam" și a primit în curând aprobarea acestei propuneri Între timp, în octombrie , la Moscova a venit la putere un nou "duumvirat" guvernamental format din L I Brejnev - A N Kosygin, în care șeful guvernului a devenit inițial principala figură în modelarea politicii externe sovietice Noua conducere și-a schimbat politica anterioară față de Vietnam, iar din februarie Moscova a început să ofere asistență militară masivă DRV Totodată, în februarie , după ce gherilele sud-vietnameze, care aveau sprijinul DRV, au început să atace bazele forțelor aeriene americane din Vietnam de Sud, administrația președintelui L Johnson, pe baza "Tonkin-ului" Rezoluție", a decis "pentru a proteja personalul militar american din Vietnam" să înceapă operațiuni militare, atât împotriva partizanilor sud-vietnamezi, cât și împotriva armatei DRV În primul rând, au început bombardamentele americane masive pe teritoriul Vietnamului de Nord, iar apoi unități terestre americane au fost trimise în Vietnam de Sud, numărul cărora până la sfârșitul anului era de % Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - a ajuns la de mii de oameni Administrația președintelui L Johnson se temea foarte mult să nu fie acuzată de "pierderea Vietnamului" și, la fel ca președintele D Eisenhower, a

început să ia în considerare problema vietnameză în contextul doctrinei "domino", și astfel Vietnamul a devenit o altă zonă a confruntare între URSS și SUA Între timp, Moscova, deși a oferit toată asistența posibilă guvernului Ho Chi Minh, în același timp nu numai că s-a abținut de la a face declarații amenințătoare împotriva Washingtonului, ci a fost extrem de activă în dialogul cu Statele Unite pe o gamă largă de probleme internaționale, în primul rând controlul armelor și normalizarea situației din Europa Astfel, contradicțiile sovieto-americane "s-au micșorat" de la nivel global la nivelul periferiei asiatice, unde erau mai puțin periculoase și nu amenințau cu "războiul mare" A fost o politică care era exact în acord cu spiritul de "răspuns flexibil" Cu toate acestea, Statele Unite au suferit pierderi atât de grele în Vietnam încât administrația americană pentru prima dată de la Războiul Civil (-) a reușit introducerea recrutării universale, ceea ce a dus la apariția protestelor în masă împotriva războiului Între timp, în noiembrie aveau loc noi alegeri prezidențiale, iar Partidul Democrat putea pierde multe voturi "de protest" în cadrul acestora Prin urmare, președintele L Johnson a început să-și modifice politica în Asia și să caute o modalitate de a rezolva conflictul cu Vietnamul Mai mult, deoarece Washingtonul era sigur că PCC și PCUS se află în spatele comuniștilor vietnamezi, a fost recunoscută ca fiind necesară rezolvarea problemei reconcilierii cu Hanoi și a normalizării relațiilor cu Beijing și Moscova Între timp, războiul din Vietnam, care a început ca o operațiune militară relativ privată pentru a proteja bazele militare americane din Vietnam de Sud de gherilele sud-vietnameze și aliații lor nord-vietnamezi, până în a devenit un război la scară largă, în care peste de mii de trupe americane a luat parte În același timp, natura de gherilă a războiului din junglă și orașe nu a permis forțelor americane să-și folosească avantajele în pregătirea de luptă și echipamentul tehnic Încercările SUA de a forța capitularea formațiunilor comuniste prin bombardarea bazelor acestora din Vietnam de Sud, precum și raiduri regulate asupra instalațiilor militare și industriale din DPB, nu au dat rezultatul dorit Războiul s-a prelungit, iar pierderile părții americane au început să crească exponențial Ca urmare a acestor evenimente, a avut loc o scindare în cadrul administrației americane, iar în februarie , secretarul american al apărării R McNamara, care era considerat principalul inițiator al acestui război, a fost demis Noul șef al Pentagonului, K Clifford, deși au încercat să dea dovadă de o fermitate ostentativă, a fost mai degrabă sceptic cu privire la posibilitatea de a obține victoria în acest război Între timp, atitudinea față de război a provocat o dezangajare în conducerea de vârf a Partidului Democrat, care a pus sub semnul întrebării numirea lui L Johnson ca candidat democrat pentru un al doilea mandat La începutul lui martie , la primare, i e nominalizarea preliminară a unui candidat din Partidul Democrat, victoria a fost câștigată de senatorul Y McCarthy, care a vorbit sub sloganuri anti-război Apoi, la mijlocul lunii martie, senatorul R Kennedy, fratele președintelui asasinat și unul dintre cei mai populari politicieni americani, și-a anunțat intrarea în cursa electorală, care a vorbit și el tăios Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - critica războiului din Vietnam și a întregii politici externe a actualului președinte În această situație, la sfârșitul lunii martie , președintele L Johnson, în discursul adresat națiunii, a anunțat o schimbare a politicii în problema vietnameză și a respins oficial cererile armatei de a crește numărul de trupe americane în Vietnam La scurt timp, SUA au oprit bombardarea Vietnamului de Nord, iar în mai au

început negocierile americano-vietnameze la Paris, dar acest lucru nu i-a salvat pe democrați de înfrângerea alegerilor prezidențiale, care au fost câștigate de candidatul republican Richard Nixon Noul președinte american a venit la putere dintr-un val de sentiment anti-război masiv, având în vedere că le-a promis alegătorilor să retragă trupele americane din Asia de Sud-Est și să pună capăt războiului Din mai , la Paris au avut loc consultări intensive între SUA și DRV cu privire la retragerea trupelor americane, iar în iunie, președintele R Nixon, vorbind cu personalul militar al bazei militare americane de pe insula Guam, a anunțat un A fost pusă o nouă doctrină a politicii americane în regiunea asiatică, care s-a bazat pe principiul "vietnamizării" acestui război, ceea ce a însemnat transferul sarcinii principale a operațiunilor de luptă de la Forțele Expeditionare Americane către armata guvernului din Sud Vietnam "Doctrina Guam" a lui R Nixon însemna că Statele Unite nu își vor mai apăra regimurile aliate din Asia cu forțele armatei americane Acum, aliații asiatici ai SUA trebuiau să se apere singuri, iar Washingtonul le-a garantat "umbrela sa nucleară" și era gata să ofere sprijin aerian și naval Noua abordare a implicat reducerea numărului de baze americane fixe în întreaga lume și extinderea rețelei de baze mobile, i e submarine și aviație navală În tot ceea ce a depășit securitatea Australiei, Noii Zeelande, Japoniei, Coreei de Sud, Taiwan, Thailandei și Filipinelor, administrația SUA a fost înclinată să caute înțelegerea reciprocă cu Moscova pe baza neutralizării zonelor respective Potrivit istoricilor (F Davidson, A Bogaturov, V Averkov), la începutul anilor De fapt, URSS și China concurau pe ascuns între ele pentru dreptul de a ajuta Statele Unite să ajungă la un compromis cu Vietnamul Dar, din moment ce neîncrederea conducerii DRV la Beijing era mai mare, Hanoi a fost mai receptiv la recomandările Moscovei, iar interacțiunea sovieto-americană în problema Vietnamului a avut mai mult succes decât america-chineză URSS a făcut presiuni cu succes asupra DRV pentru a-și modera cererile și pentru a accelera soluționarea conflictului în condiții care, pe de o parte, ar garanta victoria Vietnamului și, pe de altă parte, ar permite Statelor Unite să găsește o cale "demnă" de ieșire din război și salvează "fața" Principalul obstacol în calea încheierii acestui război a fost problema "supraviețuirii" regimului sud-vietnamez, care a fost menținut numai datorită sprijinului militar al Washingtonului și a fost complet incapabil să obțină sprijin în cadrul societății sud-vietnameze însăși Până în ianuarie , partea americană a reușit să ajungă la o înțelegere reciprocă, atât oficială, cu DRV și FNO, cât și semioficială, cu URSS și RPC, în ceea ce privește termenii unui compromis Statele Unite au fost de acord să înceapă retragerea trupelor sale și să o finalizeze cât mai curând posibil, DRV s-a angajat să se abțină de la amestecul armat în afacerile vietnameze de Sud, iar RPC și URSS au promis că vor reduce ajutorul pentru DRV pentru a Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - capacitatea sa de a influența cu forța situația din Vietnamul de Sud Cu mare dificultate, administrația americană a reușit să convingă guvernul de la Saigon, care se simțea abandonat soartei sale, să accepte o astfel de schemă, fără a primi în schimb garanții de la DRV și gherilele sud-vietnameze La sfârșitul lunii ianuarie , la Paris, reprezentanții Statelor Unite, DRV, Vietnamului de Sud și comuniștilor sud-vietnamezi au semnat Acordul cvadripartit pentru a pune capăt războiului Până în martie , trupele americane au părăsit teritoriul vietnamez, dar deja la sfârșitul lui în Vietnam de Sud, după negocieri nereușite pentru rezolvarea conflictului, ostilitățile au reluat între guvernul de la Saigon și

comuniști Deși superioritatea în tehnologie și arme era de partea Saigonului, regimul pro-american al lui Nguyen Van Thieu își pierdea picioarele în societate, iar șansele de a-și păstra puterea scădeau pe zi ce trece În primăvara anului , în timpul unei ofensive pe scară largă a armatei nord-vietnameze, a cărei conducere generală a fost îndeplinită de șeful Statului Major General, generalul Van Tien Dung, Saigon a fost luat și regimul sud-vietnamez a fost lichidat Și în iulie , a fost anunțată crearea unei singure Republici Socialiste Vietnam, cu Ton Duc Thang ca prim președinte Conflictul sovieto-chinez din anii Au existat mai multe grupuri de contradicții între URSS și China, legate în primul rând de lipsa de voință a conducerii chineze de a juca rolul de partener junior în tabăra socialistă și pe arena internațională Mai ales aceste pretenții au crescut după moartea lui I V Stalin și scindarea în mișcarea comunistă mondială care a apărut la scurt timp după încheierea celui de-al XX-lea Congres al PCUS, ale cărui decizii au fost privite la Beijing ca o victorie a "revizioniștilor" din conducerea sovietică În plus, conducerea chineză s-a convins de imposibilitatea cooperării cu URSS și de crearea unui "front unit antiimperialist" Ultima încercare a Comitetului Central PCC de a reveni la cooperarea cu URSS pe motive antiamericane a fost făcută în timpul vizitei la Moscova a premierului Consiliului de Stat al RPC, Zhou Enlai, în octombrie , imediat după demisia lui N S Hruşciov Cu toate acestea, din moment ce noua conducere sovietică, după criza rachetelor din Cuba, a intenționat să continue cursul evitării unui posibil război nuclear cu Statele Unite, sunetul chinez s-a încheiat cu un eșec Convinși de imposibilitatea atragerii de noi lideri sovietici de partea "revoluției chineze", liderii RPC au pornit pe calea confruntării simultane cu Moscova și Washingtonul, iar "teoria celor trei lumi" propusă de Mao Zedong a oferit un raționament programatic pentru noua politică a Beijingului În , în China a început infama "revoluție culturală proletariană", în timpul căreia tensiunile cu URSS au atins punctul maxim Pericolul situației era atât de evident, încât partea sobră a conducerii chineze, mai ales Zhou Enlai, a încercat să atragă atenția lui Mao Zedong asupra nevoii de a-și reconsidera cursul anterior către o confruntare simultană cu SUA și URSS În același timp, însuși Zhou Enlai era înclinat către reconcilierea cu Statele Unite, deși o serie de lideri de top ai țării, în special foarte influentul ministru al Apărării și singurul vicepreședinte Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Mareșalul PCC Lin Biao s-a opus ferm oricărui contact cu partea americană În același timp, trebuie remarcat faptul că susținătorii apropierii de Statele Unite au adoptat o teză complet banală despre existența unei "amenințări militare sovietice" și au început să o manipuleze în toate modurile posibile Relațiile reale dintre PCUS și PCC au fost în cele din urmă rupte în martie , când Mao Zedong a ignorat invitația părții sovietice de a participa la lucrările celui de-al -lea Congres al PCUS În același timp, o polemică ideologică destul de dură între cele două partide s-a combinat cu o deteriorare bruscă a relațiilor și la nivel interstatal În special, presa chineză de partid și liderii RPC au continuat să conteste legalitatea tratatelor de frontieră ruso-chineză din și în toate modurile posibile, cerând în mod deschis transferul unei părți din teritoriile URSS către RPC Mai mult, în ianuarie , autoritățile chineze au organizat un asediu circular al ambasadei sovietice de la Beijing de către detașamentele "tineretului revoluționar" chinez - zaofan, care a durat mai bine de două săptămâni Totodată, primele incidente au început la granița celor două țări Încercând să influențeze cumva conducerea chineză, partea

sovietică a desfășurat exerciții militare de amploare pe teritoriul Districtului Militar din Orientul Îndepărtat, care au fost conduse de comandantul acesteia, generalul colonel I G Pavlovsky, dar nu au produs efectul dorit Între timp, în confruntarea dintre puteri, problema graniței de-a lungul râurilor Amur și Ussuri, care aveau statutul de artere de frontieră, a devenit deosebit de acută, întrucât au despărțit teritoriile celor două state pe o întindere destul de lungă În conformitate cu tratatele ruso-chineze încheiate sub Alexandru al II-lea, granița a fost trasată nu în mijlocul căii principale, ci de-a lungul acelei părți a acestora, care a fost direct recunoscută ca graniță chineză Beijingul a cerut deschis ca linia de frontieră de-a lungul râurilor de graniță să fie schimbată și adusă în conformitate cu standardul mondial, iar cu o astfel de formulare a problemei, aproximativ de insule fluviale au devenit "disputate" De la mijlocul anului , polițiștii de frontieră sovietici au început să patruleze nu numai insulele fluviale, ci și malurile chineze ale râurilor Amur și Ussuri, pe baza faptului că linia de frontieră nu trecea legal de-a lungul râurilor, ci de-a lungul malurilor lor pe partea chineză Acest lucru a provocat un protest acut din partea chineză, iar în curând forțele armate chineze au început să încalce regulat regimul de frontieră în diferite părți ale frontierei de stat În martie , aceste provocări au dus la un conflict militar deschis între grănicerii sovietici și unitățile armatei chineze, care a avut loc pe insula Damansky de pe râul Ussuri Situația de pe insulă a devenit atât de periculoasă încât noul comandant al Districtului Militar din Orientul Îndepărtat, generalul-colonel O A Losik, încălcând instrucțiunile Biroului Politic al Comitetului Central de a nu implica forțele armate sovietice în conflictul de graniță, a dat ordin să deschidă focul asupra pozițiilor chineze din lansatoare secrete de rachete Grad Această lovitură puternică a făcut o impresie atât de uimitoare asupra inamicului, încât toate provocările de la granița sovietică au fost imediat oprite Potrivit mai multor autori contemporani (A Musalov, V Bubenin, S Lavrinov, I Popov), în august , agențiile de informații occidentale au observat că au început să sosească diferite tipuri de semnale, indicând disponibilitatea părții sovietice de a a provoca un atac preventiv asupra instalațiilor nucleare ale Chinei În special, din datele de informații americane a devenit cunoscut faptul că teritoriul Orientului Îndepărtat Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - au fost desfășurate de urgență forțe semnificative ale Forțelor Aeriene sovietice, iar aviația militară sovietică practică în mod activ lansarea de bombardamente puternice asupra țintelor terestre ale presupusului inamic În același timp, s-a consemnat că un număr de diplomați sovietici au început neoficial să cerceteze problema unei posibile reacții a SUA în cazul unei acțiuni preventive sovietice împotriva instalațiilor nucleare din RPC - așa-numita "castrare nucleară" În acest sens, directorul CIA R Helms a susținut un briefing la care a raportat despre datele disponibile de informații, iar apoi o conferință de presă similară a avut loc de către secretarul de stat adjunct al SUA E Richardson, care a spus că țara sa "este profund îngrijorată că escaladarea certurii sovieto-chineze provocând daune masive păcii și securității internaționale " Reacția SUA a fost în general serioasă de ambele părți ale conflictului, iar Uniunea Sovietică a făcut primul pas către reducerea tensiunilor La începutul lui septembrie , pe drumul de întoarcere de la Hanoi, unde a avut loc înmormântarea primului președinte al Republicii Democrate Vietnam, Ho Chi Minh, partidul și delegația de stat sovietică a aterizat pe

aeroportul din Beijing, unde șeful Delegația sovietică A N Kosygin cu premierul Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze Zhou Enlai În timpul conversației, s-a ajuns la un acord important privind reluarea negocierilor sovieto-chineze pe probleme de frontieră, care au fost întrerupte în Și deși relațiile sovieto-chineze au rămas totuși destul de ostile, punctul culminant al confruntării dintre cele două țări a fost, din fericire, , a trecut Între timp, în iulie , consilierul pentru securitate națională al președintelui Statelor Unite ale Americii Henry Kissinger a efectuat o vizită de lucru secretă la Beijing, în timpul căreia a convenit cu conducerea chineză asupra principalelor condiții pentru viitoarea normalizare a relațiilor dintre SUA și China Apoi, în februarie , președintele american Richard Nixon a venit la Beijing într-o vizită oficială și a purtat discuții foarte fructuoase cu lideri de vârf chinezi, inclusiv cu bătrânul Mao Zedong Principalii termeni ai normalizării SUA-China au fost consacrați în celebrul Comunicat de la Shanghai, în care ambele puteri au renunțat la încercările lor de a-și stabili hegemonia în Asia de Est și au convenit să formeze un front unit împotriva încercărilor oricărei alte puteri de a stabili o astfel de hegemonie în regiune Cu alte cuvinte, Washington și-a confirmat intenția de a sprijini RPC în cazul unei amenințări tot mai mari din partea URSS, iar Beijingul a promis că își va continua linia strategică spre o nouă retragere de la Moscova Astfel, a fost vorba de refuzul Statelor Unite de la fosta doctrină a "dublei izolări" a URSS și RPC în favoarea conținerii unei singure Uniuni Sovietice, inclusiv prin acțiuni politice paralele cu China comunistă Relațiile sovieto-americane în prima jumătate a anilor În februarie , într-o adresă radio tradițională adresată națiunii, președintele SUA R Nixon a declarat pentru prima dată că niciuna dintre cele două puteri mondiale nu are avantaje clare în domeniul nuclear, ceea ce, în esență, a devenit primul exemplu de recunoaștere deschisă de către conducerea de vârf a SUA, care mai târziu a devenit cunoscută drept "paritate strategică" Între timp, "paritate strategică" nu însemna egal Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - În ceea ce privește indicatorii cantitativi ai potențialului militar al celor două superputeri, acesta nu avea doar legătură directă cu doctrina "distrugerii reciproc asigurate", ci și decurgea din aceasta Această paritate a presupus un echilibru de forțe în sfera strategică, în care potențialul militar al celor două țări garantau fiecăreia dintre ele capacitatea de a lansa o lovitură de răzbunare atât de puternică, încât pagubele cauzate de aceasta depășeau, evident, câștigurile imaginabile pe care partea opusă le putea număra pe, după ce a decis să lanseze o primă lovitură sau o lovitură preventivă Fiecare dintre părți ar putea menține o astfel de abilitate, complet fără a avea o superioritate numerică față de rival în ceea ce privește unitățile de echipament militar, sistemele de lansare și focoasele nucleare Principalul lucru este că mijloacele sale ofensive nu pot fi distruse printr-o singură lovitură nucleară și că forțele rămase sunt suficiente pentru a provoca pagube inacceptabile inamicului, ceea ce a însemnat apoi distrugerea a % din populație și % din potențialul industrial al țării Recunoașterea parității însemna că în niciun caz superputeri nu se vor putea garanta împotriva loviturii principalului inamic ipotetic Aceasta înseamnă că garanția securității fiecărei părți a fost vulnerabilitatea ei reală la un posibil atac al inamicului și invers În consecință, a trebuit să ne împăcăm cu această vulnerabilitate reciprocă a părților și să renunțăm la orice alte încercări de a rezolva această problemă, ocolind procesul de negociere și menținând regimul de stabilitate militaro-politică în

întreaga lume În plus, a devenit evident că nu numai un decalaj ascuțit între una dintre părți în domeniul dezvoltării potențialului de lovitură ofensivă, ci și crearea unor sisteme de apărare extrem de fiabile de către una dintre părți, capabile să-și reducă semnificativ vulnerabilitatea în fata de o lovitură ipotetică a inamicului, ar putea duce la o încălcare a stabilității mondiale De aici a urmat întreaga logică de negociere că era necesar să se realizeze simultan acorduri privind limitarea sistemelor de armament ofensiv și defensiv Normalizarea relațiilor americano-chineze, care a început imediat după venirea la putere a noii administrații republicane conduse de președintele R Nixon, a făcut o impresie puternică asupra tuturor țărilor lumii, inclusiv asupra Uniunii Sovietice Nu exista nicio îndoială la Moscova că Washingtonul va juca jocul tradițional al "echilibrului de putere", încercând să pună relațiile SUA-China cu relațiile SUA-sovietice, confundând ambele țări majore socialiste cu perspectiva "alianței" Washingtonului acum cu Moscova, acum cu Beijingul Principalul creator al noii politici externe americane în administrația Nixon a fost Henry Kissinger, Asistentul Președintelui pentru Securitate Națională Din punctul de vedere al logicii "echilibrului", "spurgerea" sau "descoperirea" americană în direcția chineză ar fi trebuit compensată de un succes proporțional în direcția sovietică - în caz contrar, o prejudecată față de RPC și o izbucnire a înstrăinarea în relațiile cu URSS ar putea apărea în sistemul SUA de relații internaționale și, ca urmare, aceasta este o creștere generală a instabilității în întreaga lume Acesta din urmă era extrem de dezavantajos pentru Washington, care urmărea să pună capăt războiului din Vietnam (-) și avea nevoie de sprijinul simultan al Moscovei și Beijingului în această chestiune În septembrie , la Washington a fost semnat un acord sovietico-american pe durată nedeterminată privind măsurile de reducere a pericolului unei nucleare Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - război între URSS și SUA În conformitate cu acesta, ambele părți s-au angajat să se informeze imediat reciproc cu privire la toate cazurile de "incident neautorizat, accidental sau inexplicabil în alt mod asociat cu o posibilă explozie a unei arme nucleare", precum și să ia măsuri pentru a preveni utilizarea accidentală sau neautorizată a arme nucleare aflate sub controlul fiecărei părți Acest acord a reglementat, de asemenea, o serie de aspecte tehnice și organizatorice importante ale interacțiunii dintre URSS și SUA în cazul unor situații periculoase pentru a evita conflictul dintre acestea A fost primul document de după criza din Caraibe din , care a fixat regulile de conduită pentru părți în cazul unei "alarme nucleare" În mai , președintele SUA R Nixon a făcut o vizită oficială la Moscova, care a devenit prima vizită vreodată a unui lider american de vârf în Uniunea Sovietică Ca urmare a unor negocieri foarte fructuoase purtate cu L I Brejnev, A N Kosygin, A A Gromyko și alți lideri sovietici au reușit să încheie o serie de acorduri importante de natură militaro-strategică și politică generală În primul rând, au fost semnate primele documente, care au fost rezultatul compromisurilor ajunse în cadrul negocierilor privind limitarea armelor strategice, care au primit denumirea prescurtată SALT În cadrul acestor negocieri, care au avut un caracter în mai multe etape și de lungă durată, au fost semnate pachete întregi de tratate sovieto-americane, care sunt împărțite convențional în SALT- și SALT- Vizita lui R Nixon la Moscova a inclus acorduri din seria SALT- , respectiv Tratatul privind limitarea sistemelor de apărare antirachetă (ABM) și Acordul interimar privind măsurile în domeniul limitării armelor strategice ofensive, semnat în mai)

Tratatul ABM, care există de aproape treizeci de ani, a fost conceput pentru a preveni o cursă a înarmărilor în domeniul creării de sisteme de apărare împotriva loviturilor reciproce de rachete nucleare Aceste noi sisteme, care au fost dezvoltate atât în Uniunea Sovietică, cât și în Statele Unite, erau destul de costisitoare și, potrivit experților, nu erau complet fiabile Erau complexe defensive, formate din așa-numitele "antirachete", adică rachete interceptoare capabile să distrugă rachetele inamice care sosesc înainte ca acestea să poată provoca daune părții de apărare URSS și SUA au convenit că fiecărei părți li se va permite să creeze două complexe de astfel de "antirachete" și să pună sub protecția lor două zone la alegere - în jurul capitalelor și în zona în care sunt amplasate lansatoarele silozurilor - bazele ICBM În același timp, ambele părți s-au angajat să nu creeze Sisteme Antirachetă (ABM) la nivel național, adică să acopere întreg teritoriul țării Tratatul a interzis, de asemenea, crearea, testarea și desfășurarea sistemelor sau componentelor sistemelor maritime, aeriene, spațiale și mobile de apărare antirachetă la sol Tratatul semnat era nelimitat, dar a fost posibil să se retragă din el prin notificarea cu șase luni înainte de ziua propunerii de retragere din el, de care partea americană a profitat de fapt în În timpul celei de-a doua vizite a președintelui R Nixon la Moscova, în iunie , printr-un protocol special sovieto-american, numărul de zone permise pentru desfășurarea sistemelor de apărare antirachetă a fost redus de la patru la două - una pentru Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - fiecare parte În același timp, s-a stabilit că Uniunea Sovietică își va desfășura sistemul de apărare antirachetă în zona Moscovei, iar Statele Unite - în Grand Forks - zona bazei principale a lansatoare ICBM) Al doilea element al seriei de acorduri SALT- a fost Acordul interimar privind măsurile în domeniul limitării armelor strategice ofensive, care conținea restricții cantitative privind desfășurarea armelor ofensive URSS a primit dreptul de a avea de ICBM-uri pe uscat și pe mare, iar Statele Unite - ICBM-uri similare În mod oficial, URSS a primit dreptul la mai multe rachete, dar rachetele intercontinentale sovietice la acea vreme aveau un singur focos, în timp ce cele americane aveau deja mai multe focoase, deoarece o rachetă putea transporta mai multe focoase, fiecare dintre ele capabilă de țintire individuală Peste această limită, părțile s-au angajat să nu mărească numărul de lansatoare staționare de ICBM-uri terestre și de lansatoare de rachete balistice lansate de submarin (SLBM) timp de cinci ani În același timp, acordurile din seria SALT- nu au acoperit tipuri atât de importante de arme ofensive precum bombardierele cu rază lungă de acțiune, în numărul cărora Statele Unite aveau un avantaj de trei ori față de URSS În plus, acordurile nu reglementau numărul de focoase multiple (MIRV), ceea ce a făcut posibilă creșterea puterii distructive a ICBM prin plasarea de focoase multiple pe acestea în locul celor convenționale, rămânând în mod oficial în limitele acordurilor din În timpul vizitei lui R Nixon la Moscova din mai , a fost semnat și un alt document important - "Fundamentals of Relations between URSS and USA", care conținea principii pe care ambele state intenționau să le ghideze în relațiile între ele Ei au format un fel de cod al comportamentului lor reciproc - în orice caz, în condițiile așa-numitei "detente") Principiile coexistenței pașnice au fost recunoscute ca bază principală a relațiilor sovieto-americane, iar diferențele de ideologie și sisteme sociale dintre cele două țări nu au fost considerate obstacole în calea dezvoltării relațiilor normale pe principiile egalității, non- amestec în afacerile interne, suveranitate și beneficii reciproce) Și mai

semnificativă era obligația părților în relațiile lor reciproce de a evita orice confruntare, de a se strădui să prevină războiul nuclear și de a nu încerca direct sau indirect să dobândească avantaje unilaterale în detrimentul celeilalte părți) În domeniul securității, SUA și URSS au convenit să pornească de la principiile recunoașterii intereselor de securitate ale fiecărei părți și egalității acestor interese, precum și renunțarea la folosirea forței și amenințarea folosirii acesteia Din punct de vedere conceptual, "Fundamentele relațiilor dintre URSS și SUA" a fost cel mai important document, deoarece partea americană a fost oficial pentru prima dată de acord cu doctrina sovietică a coexistenței pașnice, a cărei evaluare pozitivă a fost exprimată pentru prima dată de H Kissinger În plus, sosirea lui R Nixon în URSS a pus bazele tradiției întâlnirilor regulate ale liderilor de vârf ai celor două puteri, care a fost continuată în iunie printr-o vizită de întoarcere a L I Brejnev în SUA Apoi, în vara anului , R Nixon a venit din nou la Moscova, iar în decembrie a avut loc o altă întâlnire la Vladivostok Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - L I Brejnev și noul președinte al SUA Gerald Ford, care l-a înlocuit pe R Nixon în acest post, care și-a dat demisia din cauza amenințării cu demiterea În cadrul acestor întâlniri au fost semnate câteva acorduri mai importante între cele două țări În special, în iunie la Washington, în timpul vizitei lui L I Brejnev din Statele Unite a semnat un "Acord privind prevenirea războiului nuclear" pe termen nedeterminat În numele său, amintea oarecum de acordul anterior sovietic-american din septembrie , totuși:) Acordul din avea un sens mai larg, deoarece se referea la prevenirea riscului unui război accidental nu numai între URSS și URSS SUA, dar și un posibil conflict al oricăruia dintre ei cu o țară terță În conformitate cu acordul, urmau să aibă loc consultări urgente sovieto-americane, atât în cazul amenințării unei ciocniri nucleare între URSS și SUA, cât și în situația în care una dintre aceste puteri se confruntă cu pericolul unui conflict nuclear cu o altă țară nucleară, în special cu China) Acordul din a fost aplicat mai degrabă pur, deoarece reglementa regulile de comportare a celor două țări în situații periculoase și "inexplicabile" Iar Acordul din a fost conceptual în sensul că a orientat ambele părți către cooperarea în prevenirea războiului nuclear și a vizat reducerea riscului oricărui conflict nuclear care implică una sau ambele superputeri În cazul unui astfel de risc, Uniunea Sovietică și Statele Unite au convenit să intre imediat în consultări și să ia măsuri pentru neutralizarea acestuia Apoi, în iunie , L I Brejnev și R Nixon au fost pe deplin de acord asupra "Principiilor de bază ale negocierilor privind limitarea ulterioară a armelor strategice ofensive" În conformitate cu acordul la care sa ajuns, agenda discuțiilor sovieto-americane a inclus pentru prima dată întrebări privind avioanele bombardiere și focoasele multiple (MIRV) și a convenit, de asemenea, asupra unei scheme de pregătire a acordurilor ca parte a procesului de negociere SALT Ca urmare a acordurilor încheiate, deja la sfârșitul lunii octombrie , la Viena au început negocierile dintre NATO și țările din Pactul de la Varșovia privind reducerea reciprocă a forțelor armate și a armamentului în Europa Normalizarea relaţiilor diplomatice dintre URSS şi Japonia Până în toamna anului , sub influența primului "șoc petrolier", guvernul japonez a sporit brusc activitatea politicii sale externe, căutând să-și reducă dependența anterioară de politica externă a SUA, care compromitese atât de mult Japonia în ochi a ţărilor arabe producătoare de petrol Fiind de acord să îmbunătățească relațiile cu Washingtonul, Tokyo a fost concomitent forțat să proclame un curs către

conducerea "diplomației multipolare", care a presupus dezvoltarea relațiilor de cooperare nu numai cu Statele Unite, ci și cu alți vecini din regiune, în primul rând China și URSS În special, cercurile politice japoneze, după ce și-au negociat transferul în țara Okinawa, ocupată de trupele americane, sperau că în mod similar vor putea convinge Moscova să facă concesii în chestiunea teritorială, negocierile asupra cărora au fost întrerupte în La începutul lunii octombrie , premierul japonez K Tanaka a sosit într-o vizită oficială la Moscova, unde a purtat o serie de negocieri cu L I Brejnev Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - si un Kosygin despre normalizarea finală a relațiilor sovieto-japoneze Sarcina principală a delegației guvernului japonez a fost să revină la termenii Declarației comune din , care prevedea încheierea unui tratat de pace și transferul a două insule din partea de sud a lanțului Kuril la Tokyo Încercând să intereseze conducerea sovietică în perspectiva îmbunătățirii relațiilor interstatale, guvernul lui K Tanaka a oferit Moscovei asistență sub formă de împrumuturi avantajoase pentru dezvoltarea materiilor prime în Orientul Îndepărtat și Siberia În special, în timpul discuțiilor s-a discutat despre un proiect de exploatare în comun a câmpurilor petroliere Tyumen cu livrarea ulterioară a petrolului către Japonia printr-o conductă de petrol, care era planificată să fie construită în detrimentul împrumuturilor din partea japoneză Cu toate acestea, toate propunerile lui K Tanaka de a relua dialogul pe problema teritorială au fost respinse cu hotărâre În urma negocierilor din octombrie , s-a semnat doar o declarație comună, în care s-a putut stabili că "soluționarea problemelor nerezolvate rămase de la război și încheierea unui tratat de pace vor contribui la stabilirea unei cu adevărat bune vecinătăți și relațiile de prietenie dintre cele două țări" În același timp, partea japoneză a început să declare că sub "problemele nerezolvate" din negocieri au însemnat transferul Insulelor Kurile Și partea sovietică a susținut că este vorba doar despre încheierea unui tratat de pace, deoarece în principiu nu există nicio problemă teritorială între Uniunea Sovietică și Japonia Procesul paneuropean - principalele prevederi ale Actului de la Helsinki În martie , la o reuniune a Comitetului Politic Consultativ al țărilor membre ale Pactului de la Varșovia, desfășurată la Budapesta, toți liderii țărilor socialiste au înaintat o propunere de organizare a unei Conferințe Paneuropene pentru Securitate și Cooperare în Europa Asemenea propuneri de amploare nu fuseseră înaintate înainte, iar ideea însăși a Conferinței paneuropene a făcut o impresie puternică asupra comunității mondiale, deși nu părea destul de realistă în acel moment Totuși, a devenit subiect de discuție la sesiunea Consiliului NATO, care a avut loc la Washington în aprilie Apoi, în iunie , în timpul lucrărilor de la Moscova a noii, a treia la rând, Conferință Internațională a Partidelor Comuniști și Muncitorilor, L I Brejnev și-a reiterat propunerea privind necesitatea unei îmbunătățiri substanțiale a relațiilor dintre Est și Vest Și deja în iulie , ideea convocării unui forum paneuropean a fost din nou exprimată de ministrul afacerilor externe al URSS A A Gromyko În popularizarea ideii unei astfel de conferințe, Finlanda a fost, de asemenea, foarte activă, care se afla în relații amicale și benefice din punct de vedere economic de parteneriat privilegiat cu Uniunea Sovietică și, în același timp, era alarmată de amenințarea tensiunii dintre URSS și Occident , prima victimă a cărei, așa cum se credea la Helsinki, ar putea fi Finlanda Așadar, în mai , de comun acord cu partea sovietică, președintele finlandez Urho Kaleva Kekkonen a trimis notițe conducătorilor a de

state europene cu o propunere de "bunuri oficii" în stabilirea unui mecanism multilateral Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - consultări privind organizarea Conferinței paneuropene Până în octombrie , a existat o înțelegere a posibilității de a organiza un astfel de forum la Helsinki, iar majoritatea țărilor NATO erau deja mai serioase cu ideea de a convoca o astfel de conferință Cu toate acestea, ei nu au fost mulțumiți că SUA și Canada ar putea rămâne în afara domeniului de aplicare al procesului de negociere european, așa că această problemă a necesitat aprobări suplimentare În noiembrie , la Helsinki au început primele consultări multilaterale de lucru ale delegațiilor din toate țările europene cu privire la pregătirea Conferinței paneuropene, care a continuat până în iunie etapă pentru a discuta patru grupuri de probleme:) probleme legate de securitatea în Europa ,) probleme de cooperare în domeniul economiei, științei, tehnologiei și mediului,) cooperarea strânsă în domeniul umanitar și în alte domenii și) pașii suplimentari pentru dezvoltarea procesului pan-european după încheierea întâlnirii Conferința privind securitatea și cooperarea în Europa s-a transformat într-un proces de negociere foarte lung și destul de dificil Sesiunile sale plenare au alternat cu numeroase consultări și întâlniri ale grupurilor de lucru, care au devenit un complex imens de negocieri multilaterale În total, acest proces de negociere a durat aproape trei ani și a continuat până în august Unul dintre motivele unui progres atât de lent al negocierilor a fost principiul consensului adoptat la acestea De fapt, Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa (CSCE) s-a desfășurat în trei etape: prima etapă la nivel de miniștri de externe a avut loc la Helsinki în iunie , a doua etapă la nivel de experți a avut loc la Geneva în August - iunie și a treia etapă finală la cel mai înalt nivel a avut loc din nou la Helsinki în iulie-august La această întâlnire au participat reprezentanți ai de state europene, cu excepția Albaniei, și delegații din SUA și Canada La august , la Helsinki, la ședința CSCE la cel mai înalt nivel, a avut loc semnarea solemnă a Actului final al CSCE (Actul Helsinki), care a fost semnat de șefii de stat și de guvern ai de țări, inclusiv L I Brejnev și J Ford La baza Actului final au fost rezultatele lucrărilor a trei comisii, în cadrul cărora diplomații au convenit asupra principiilor relațiilor dintre state acceptabile pentru toate țările participante Acordurile din cadrul celor trei comisii au fost numite "trei coșuri" Cea mai importantă parte a "primului coș" al Actului final a fost secțiunea numită "Declarația de principii prin care toate statele participante vor fi ghidate în relații reciproce" Această Declarație a fost o listă comentată de principii de bază:) egalitatea suverană și respectul pentru drepturile inerente suveranității;) neutilizarea forței sau amenințarea cu forța;) inviolabilitatea frontierelor;) integritatea teritorială a statelor;) soluționarea pașnică a disputelor;) neamestecul reciproc în treburile interne ale celuilalt;) respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, inclusiv libertatea de gândire, conștiință, religie și credință;) egalitatea și dreptul tuturor popoarelor de a dispune de lor Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - soarta) cooperarea între state și) îndeplinirea conștiincioasă a obligațiilor conform dreptului internațional Au fost două grupuri cele mai importante de contradicții Prima a fost determinată de diferențele semantice dintre principiul proclamat al inviolabilității granițelor și dreptul popoarelor la autodeterminare Uniunea Sovietică a insistat pe primul, adică consolidarea granițelor postbelice care au existat în Europa Pe locul doi se aflau țările occidentale, care doreau să

consolideze posibilitatea fundamentală a unificării Germaniei în viitor pe baza liberului arbitru al germanilor Formal, o astfel de formulare a întrebării nu contravine principiului inviolabilității frontierelor, întrucât inviolabilitatea era înțeleasă ca inacceptabilitatea schimbării lor prin forță, dar nu însemna deloc imuabilitatea lor finală Al doilea grup de neînțelegeri semantice a vizat relația dintre principiul integrității teritoriale a statelor și dreptul popoarelor de a-și controla propriul destin Prima a consolidat unitatea teritorială a fiecăruia dintre statele care au semnat actul, inclusiv a celor în care au existat tendințe separatiste - Marea Britanie, Iugoslavia, URSS, Spania, Italia, Franța și Canada Principiul dreptului popoarelor de a-și controla propriul destin în sens ar putea fi aproape echivalent cu dreptul la autodeterminare, așa cum a fost înțeles cândva de președintele W Wilson, care a susținut crearea unor state naționale independente În ansamblu, această Declarație a fost succesul politicii de consolidare a status quo-ului în Europa Desigur, nu a rezolvat toate problemele relațiilor dintre Occident și Est, dar a însemnat o creștere a pragului conflictului în Europa și a redus probabilitatea ca țările europene să recurgă la forța militară pentru a rezolva toate problemele litigioase De fapt, la Helsinki a fost semnată o convenție paneuropeană de neagresiune, garanții căreia erau patru dintre cele cinci mari puteri - URSS, SUA, Marea Britanie și Franța O secțiune a Actului final, care s-a numit "Documentul privind măsurile de consolidare a încrederii și anumite aspecte ale securității și dezarmării", era alăturată Declarației Acesta a dezvăluit conținutul conceptului de "măsuri de consolidare a încrederii", dintre care cele mai importante au fost: notificarea reciprocă prealabilă a exercițiilor militare majore ale forțelor terestre sau redistribuirea acestora, schimbul pe bază voluntară și pe bază de reciprocitate a observatorilor militari trimis la astfel de exerciții etc d Acordurile privind "al doilea coș" au tratat probleme de cooperare în domeniul economiei, științei și tehnologiei și al mediului În acest sens, părțile au convenit să promoveze introducerea regimului națiunii celei mai favorizate în relațiile comerciale și economice dintre ele O mare atenție în Actul Final a fost acordată acordurilor privind "al treilea coș", adică cooperarea în materie de asigurare a drepturilor umanitare și a altor drepturi ale cetățenilor În special, a fixat nevoia de convergență a abordărilor tuturor țărilor cu privire la reglementarea unor probleme precum dreptul la reunificarea familiilor separate de granițele de stat; căsătoria la alegere, inclusiv căsătoriile cu cetățeni străini; ieșire liberă din țara lor și întoarcere; dezvoltarea relaţiilor internaţionale etc În special a fost stipulată interacțiunea în materie de schimb de informații, în stabilirea de contacte științifice și cooperare în domeniul educației, schimburilor culturale și radiodifuziunii libere Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - În secțiunile finale ale Actului de la Helsinki, părțile și-au exprimat intenția de a aprofunda procesul de destindere și de a-l face continuu și cuprinzător De asemenea, sa decis continuarea procesului paneuropean prin alte reuniuni multilaterale regulate între toate puterile europene, SUA și Canada Problema drepturilor omului și impactul acesteia asupra relațiilor interstatale în anii - În , administrația republicană s-a trezit obiectul criticilor în toate problemele cheie ale politicii sale externe Cursul destensiunii în relațiile cu Moscova a început să fie numit prost conceput, iar acordurile cu Uniunea Sovietică au fost numite nefavorabile pentru Statele Unite Simțind pierderea sprijinului public, republicanii s-au comportat extrem de

precaut, temându-se de o înrăutățire suplimentară a relațiilor cu Congresul SUA Noul președinte Gerald Ford a încercat să se implice în negocierile cu URSS și în noiembrie s-a întâlnit cu L I Brejnev, la finalul căreia a fost semnată o declarație, care a fixat parametrii viitorului acord sovieto-american privind limitarea armelor ofensive A doua rundă de negocieri privind "SALT- " trebuia să fie finalizată înainte de sfârșitul anului , iar apoi trecerea la următoarea serie de discuții - SALT- Cu toate acestea, aceste acorduri nu au putut fi puse în aplicare, întrucât în curând dialogul dintre cele două țări a fost întrerupt din vina Washingtonului În octombrie , a fost încheiat un acord privind comerțul și creditul între URSS și SUA, potrivit căruia părțile și-au acordat reciproc tratamentul națiunii celei mai favorizate Totodată, a fost semnat acordul mult așteptat privind decontarea plăților de împrumut-închiriere și s-a stabilit că până în anul URSS va plăti Statelor Unite peste de milioane de dolari În toamna anului , aceste acorduri au fost depuse către Congresul SUA pentru aprobare Dar în cursul examinării lor, senatorul democrat G Jackson a emis o declarație în care a subliniat faptele practicilor restrictive în materie de emigrare a cetățenilor sovietici în străinătate Punctul cheie al discursului lui G Jackson a fost propunerea de modificare a legii "Cu privire la comerțul exterior", conform căreia tratamentul națiunii celei mai favorizate în comerț era permis să se aplice numai acelor țări comuniste care îndeplinesc criteriile de respectare a drepturilor civile și libertăți, inclusiv dreptul la emigrare liberă În Camera Reprezentanților Congresului SUA, o propunere similară a fost făcută de congresmanul C Venik, așa că ulterior ambele propuneri au fost numite "Amendamentul Jackson-Vanik" În principiu, acest amendament era de natură universală și putea viza relațiile SUA nu numai cu URSS, ci și cu China sau alte țări socialiste, dar în toamna anului avea ca scop în primul rând devalorizarea relațiilor sovieto-americane pentru URSS Acord comercial din Înainte de viitoarele alegeri prezidențiale, democrații aveau nevoie de un scandal puternic Senatorul G Jackson a repetat peste tot cererea de a crește numărul de plecări anuale din URSS la de persoane El a fost jucat alături de organizații evreiești americane, din diverse motive, interesate de afluxul populației evreiești, atât în Israel, cât și în Statele Unite Campanie de propagandă zgomotoasă Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - centrat în jurul unei dispute cu privire la cotele de emigrare, a devenit sfidător față de Moscova, pe măsură ce senatorii americani au început să indice cu nerăbdare cum să rezolve problemele din competența exclusivă a guvernului sovietic Punctul culminant al scandalului a venit în decembrie , când "Amendamentul Jackson-Vanik" a fost adoptat de ambele camere ale Congresului SUA Ca răspuns la acest demers, în ianuarie URSS a denunțat acordul comercial sovieto-american din și a oprit toate plățile de împrumut-închiriere pe care le-a făcut în - În noiembrie , republicanii au fost învinși la alegerile prezidențiale, iar noul președinte al SUA a fost candidatul democrat Jimmy Carter, care, fiind un baptist ortodox, a fost puternic influențat de așa-zisa școală a "moralismului politic" ca om politic El i-a criticat aspru pe republicani pentru "cinismul", "pragmatismul" și "fără scrupule" în relațiile cu Uniunea Sovietică și a susținut că, duși de calculele politico-militar, au uitat de moralitate și, de dragul semnării acordurilor de control al armelor , a neglijat valorile libertății și drepturilor personalității În plus, președintele John Carter a fost foarte influențat de consilierul său pentru securitate națională Zbigniew Brzezinski, care, provenind dintr-o familie de imigranți

polonezi, crescut în spiritul rusofobiei extreme, era înclinat să privească majoritatea realităților internaționale doar prin prisma Eliberarea Poloniei de sub influența Moscovei, căreia i-a atribuit "înclinațiile imperiale naturale" expansiunii în direcția vestică Prin urmare, el considera ca sarcina principală a politicii externe a SUA este doar contracararea oricăror încercări ale URSS de a-și răspândi influența în lume și de a sprijini tendințele centrifuge în cadrul "blocului sovietic" Această logică nu avea prea multe în comun cu conceptul de "statu quo mondial" susținut de G Kissinger și R Nixon și semăna cu fosta retorică a lui J Dulles, dar fără amenințările inerente ale utilizării preventive a armelor nucleare Sub administrația lui John Carter, în cercurile persoanelor implicate în negocierile sovieto-americane, s-a răspândit ideea "legăturii", ceea ce a însemnat trecerea către acorduri în domeniul militar în legătură cu discutarea problemelor de protecție a oamenilor drepturi Partea americană a luat o atitudine dură în această problemă după ce în Uniunea Sovietică au început arestările membrilor celebrelor "grupuri Helsinki" și academicianul A D Saharov, sub dictarea celei de-a doua soții, doamna E G Bonner a scris și a trimis o scrisoare președintelui J Carter prin care îi cere să acorde atenție faptelor privind încălcările drepturilor omului în URSS În legătură cu această împrejurare, în administrația democrată a apărut un conflict ascuțit între secretarul de stat american S Vance, care considera principala sarcină de politică externă a Statelor Unite de a rezolva probleme militare și politice majore, și Z Brzezinski, care credea că problemele legate de drepturile omului erau mai importante decât problemele politico-militar Președintele J Carter a oscilat întotdeauna între pozițiile principalelor săi consilieri în politică externă, dar tinde mai des să-l susțină pe cel de-al doilea În a doua jumătate a anilor Washingtonul a ridicat problema protecției drepturilor omului la nivelul celei mai mari probleme internaționale, care este la egalitate cu problemele de control al armelor și stabilitatea economiei mondiale Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - microfoni purtători de energie Cu toate acestea, reversul acestui curs a fost pierderea tuturor câștigurilor importante în domeniul stabilizării relațiilor internaționale și criza "politicii de detenție" În conformitate cu Actul de la Helsinki, Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa (CSCE) a fost continuată în octombrie - martie , la o reuniune regulată la Belgrad, unde a avut loc o dezbatere aprinsă cu privire la interpretarea acordurilor Actului de la Helsinki Pentru partea sovietică în acordurile de la Helsinki, principalele au fost cele care aparțineau "primului coș" (pace și stabilitate), iar pentru țările occidentale - "al treilea coș" (probleme umanitare și drepturile cetățenilor) Prin urmare, nu a fost posibil să se realizeze progrese reale în relațiile dintre cele două sisteme mondiale Cu toate acestea, conducerea statelor europene a căutat să mențină Uniunea Sovietică într-un mod de dialog suplimentar cu aceasta pentru a exclude posibilitatea unor acțiuni imprevizibile din partea ei De aceea, în toamna anului , la Madrid a fost convocată o altă reuniune în cadrul CSCE, a cărei ordine de zi a fost determinată de necesitatea de a discuta despre implementarea acordurilor în cadrul Legii de la Helsinki Accentul principal al discuțiilor a fost din nou legat de drepturile omului, a căror încălcare delegații occidentali au legat-o de ceea ce se întâmpla în Polonia La reuniunea de la Madrid a început să se contureze o coaliție informală a majorității statelor membre CSCE pe problemele drepturilor omului, al cărei obiectiv principal a fost să împiedice URSS să refuze să respecte acordurile de

la Helsinki și să mențină politica europeană a Moscovei în concordanţă cu restricţiile morale care i-au fost impuse în cu preţul concesiilor în problema status quo-ului teritorial Cu toate acestea, deja în toamna anului , din cauza provocării puse în scenă de Statele Unite cu notoriul Boeing sud-coreean, a avut loc o creștere bruscă a tensiunii internaționale, comparabilă cu situația de la sfârșitul anilor Prin urmare, a devenit de facto imposibilă continuarea dialogului paneuropean, deoarece a avut ca rezultat o polemică reciprocă ireconciliabilă, iar în septembrie s-a încheiat întâlnirea de la Madrid Crearea unei rețele de relații de parteneriat între URSS și țările africane (-) După mulți ani de predominanță a temelor europene pe agenda relațiilor sovieto-americane în a doua jumătate a anilor problemele non-europene au început să ocupe din nou un loc proeminent în ea Întrebarea cu cât de conștient a mers conducerea sovietică să încalce status quo-ul la periferia sistemului mondial rămâne discutabilă în literatura străină și internă În principiu, nu era nevoie ca Moscova să-și asume povara rivalității cu Statele Unite în regiuni îndepărtate ale planetei, unde nu avea interese economice semnificative și care nu aveau o importanță esențială pentru apărarea țării Dar acest tip de judecată rațională, care a predominat în Biroul Politic al Comitetului Central după criza din Caraibe, se pare că nu era caracteristic întregii conduceri politice sovietice Oricare ar fi angajamentul conștient al Uniunii Sovietice față de logica status quo-ului, diversele "revoluții", lovituri de stat sau alte cataclisme interne din lumea în curs de dezvoltare au dat inevitabil naștere la tentația de a le folosi pentru a întări influența sovietică și a crește prestigiul a URSS în întreaga lume Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Din cauza coincidențelor sau a unei linii de politică externă conștientă, Moscova a început să-și consolideze din nou pozițiile în acele zone în care Washingtonul a acordat întotdeauna o mare importanță situației În special, atunci Uniunea Sovietică a dobândit o serie de fortărețe în Marea Roșie - în Somalia (portul Berbera), în Etiopia (portul Massawa) și Yemenul de Sud (portul Aden), unde anumite structuri au fost create pentru a proiecta puterea militară sovietică pe cele importante pentru susținerea vieții rutelor de transport petroliere americane din Orientul Mijlociu Cu toate acestea, contradicțiile sovieto-americane s-au răspândit nu numai în Orientul Mijlociu, ci și pe continentul african, unde, de la sfârșitul anilor , conducerea Somaliei a început brusc să manifeste un interes vizibil pentru cooperarea cu Moscova În , în urma unei lovituri de stat militare, la Mogadiscio a ajuns la putere regimul generalului M Siad Bare, cu care în iulie conducerea sovietică a semnat Tratatul de prietenie și cooperare pe o perioadă de douăzeci de ani Cu toate acestea, după lovitura militară, clanurile regionale nu au primit locuri în guvernul central al Somaliei, din cauza căruia i-au încetat să se supună lui și a apărut un conflict armat acut în țară Guvernul somalez a început să folosească ajutorul venit din URSS pentru a lupta împotriva opoziției politice, iar pentru scurt timp regimul somalez s-a dovedit a fi principalul partener al Uniunii Sovietice pe continentul african, de vreme ce M Siad Bare a proclamat un curs către o "orientare socialistă" În urma Somaliei, alte state din sudul continentului african au pornit pe calea dezvoltării socialiste, unde, după moartea dictatorului portughez A Salazar, imperiul colonial al acestei mici țări europene a fost distrus În iunie , după independența Mozambicului, Frontul de Eliberare a Mozambicului (FRELIMO), condus de Samora Machel, a ajuns la putere în țară, vorbind sub sloganuri socialiste de stânga

În curând a domnit haosul în țară și a fost atrasă într-o confruntare militară cu statele vecine - Rhodesia de Sud și Africa de Sud, unde forțele conservatoare conduse de Robert Mugabe și Nicholas Diederichs au ocupat poziții destul de puternice O situație și mai dificilă a fost în Angola, care era cel mai mare exportator de cafea și avea cele mai mari zăcăminte de petrol și diamante de pe continent Se învecina cu Namibia și în acest sens putea fi atât un aliat, cât și un adversar al Africii de Sud După obținerea independenței în Angola, s-au dezvoltat trei grupuri politice principale care aveau propriile lor formațiuni armate - Uniunea Națională pentru Independența Completa a Angolei (UNITA), condusă de Jonas Savimbi, Frontul de Eliberare Națională din Angola (FNLA), care era condus de Roberto Holden și Mișcarea Populară pentru Eliberarea Angolei (MPLA), al cărei lider era José Eduardo dos Santos Africa de Sud a mizat pe prima grupare, pentru că la Pretoria era considerată destul de moderată și spera că, dacă va ajunge la putere, nu va sprijini partizanii din vecina Namibia Al doilea grup a fost susținut de țările vest-europene, SUA și Zair Al treilea grup, care s-a poziționat ca un adevărat partid "marxist", a început să susțină activ conducerea Cubei și a URSS Mai întâi, în Angola a fost format un guvern de coaliție provizoriu, dar în curând a izbucnit un război între cele trei grupuri Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Războiul civil armat, în timpul căruia UNITA și FNLA au format o alianță împotriva MPLA În noiembrie , detașamentele MPLA au capturat capitala statului, Luanda, și au stabilit în curând controlul asupra aproape întregului teritoriu al țării În octombrie , a fost semnat Tratatul sovieto-angole "Cu privire la prietenie și cooperare", în baza căruia armele și echipamentele sovietice au început să fie furnizate guvernului lui J Santos Formarea unor relații de parteneriat cu Somalia, Mozambic și Angola a impus o povară economică destul de grea Uniunii Sovietice, aducând practic niciun dividend economic Dimpotrivă, extinderea rețelei sateliților săi a provocat disiparea resurselor URSS, deturnându-le de la nevoile dezvoltării interne a țării Povara deja grea a ajutorului pentru țările africane a devenit și mai grea când o altă dintre cele mai sărace țări din Africa, Etiopia, a căzut în cercul beneficiarilor săi În septembrie , armata etiopienă a dat o lovitură de stat și l-a răsturnat pe împăratul Haile Selassie I, care a fost luat în custodie și ucis un an mai târziu Din noiembrie , puterea în țară a fost în mâinile locotenentului colonel Mengistu Haile Mariam, care a instaurat un regim dictatorial dur sub steagul "socialismului" Apariția a patru regimuri potențial pro-sovietice pe continentul african într-o perioadă scurtă de timp a fost primită cu alarmă în Occident Uniunea Sovietică credea că are dreptul să ajute guvernele africane prietenoase, chiar dacă urmau o politică anti-occidentală Dar Statele Unite erau convinse că URSS, făcând acest lucru, încălca înțelegerea reciprocă sovieto-americană de menținere a status quo-ului global și profita de slăbiciunea temporară a SUA pentru a ocupa noi puncte geopolitice Drept urmare, Washington a început să acuze Moscova de "revisionism" și a reînnoit încercările de a stabili hegemonia mondială În , URSS și SUA au fost implicate într-o confruntare indirectă în legătură cu conflictul armat dintre Etiopia creștină și Somalia islamică asupra provinciei etiopiene Ogaden Uniunea Sovietică s-a aflat într-o situație destul de dificilă, deoarece două țări cu care a construit relații aliate au început un război între ele Ca alternativă, Moscova a propus crearea unei federații socialiste formate din Somalia, Etiopia, Djibouti și Yemenul de Sud Cu toate acestea, acest plan a fost respins categoric de guvernul somalez Prin urmare,

conducerea sovietică s-a confruntat cu problema alegerii între parteneriatul cu Etiopia sau Somalia Regimul etiopian, care a realizat o reformă agrară radicală, a dat impresia unui regim mai revoluționar, deoarece a susținut activ construirea "socialismului" în țara sa În plus, armata sovietică credea că potențialul de influență etiopienă pe continentul african era mult mai mare decât cel deținut de Somalia Prin urmare, Moscova a considerat că o alianță cu Etiopia este mai importantă decât o alianță cu Somalia, iar Uniunea Sovietică, împreună cu Cuba, au început să îi ofere asistență militară Ca răspuns la aceste decizii ale Moscovei, guvernul somalez al lui M Siad Barre a denunțat tratatul sovieto-somalez și a închis portul Berbera navelor de război sovietice În continuare, liderul somalez a apelat la Statele Unite pentru ajutor, iar Washingtonul a considerat că este posibil să-i ofere sprijin, care, însă, s-a dovedit a fi Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - nu suficient, din moment ce chiar în cadrul administrației americane au existat oponenți activi ai intervenției în acest conflict, în special, secretarul de stat S Vene În noiembrie , la Moscova a fost semnat Tratatul sovieto-etiopian "Cu privire la prietenie și cooperare" și asistență militară pentru guvernul lui M Kh Mariama a fost mărită de mai multe ori, drept urmare Etiopia a câștigat războiul pentru Ogaden, iar până la începutul anului trupele somaleze au fost nevoite să se retragă și să admită pierderea acestui teritoriu Formarea relațiilor "triunghiulare" URSS-SUA-RPC în anii Creșterea "întoarcerii" a rivalității sovieto-americane la periferia sistemului internațional a condus administrația americană la ideea necesității de a pune presiune asupra URSS din punctele periferice ale sistemului internațional, în care, din anumite motive, , Uniunea Sovietică nu a putut dobândi poziții favorabile pentru sine Un astfel de punct, potrivit strategilor americani, era Orientul Îndepărtat, așa că jocul pe contradicțiile sovieto-chineze și sovieto-japoneze a devenit o trăsătură foarte caracteristică a întregii diplomații americane la începutul anilor și În , imediat după moartea lui Mao Zedong, noul guvern chinez condus de Hua Guofeng și Deng Xiaoping, ținând cont de iritarea puternică a Tokyo după o încercare nereușită de a negocia cu Moscova pe problema teritorială, a sugerat că partea japoneza semnează nu doar un tratat de pace cu China, dar un acord de parteneriat reciproc În același timp, conducerea RPC a căutat acordul Tokyo pentru a include în textul acestui tratat o prevedere privind acțiunea comună a Chinei și Japoniei împotriva hegemonia oricărei puteri din Orientul Îndepărtat Astfel, conducerea chineză a căutat să ofere interpretării acestei teze o orientare antisovietică, asemănătoare cu cea cuprinsă în Comunicatul de la Shanghai semnat între Beijing și Washington în Desigur, Moscova a reacționat destul de nervos la aceste manevre ale diplomației chineze, iar conducerea sovietică a încercat în toate modurile să împiedice încheierea unui tratat japonez-chinez în condițiile propuse de Beijing Cu toate acestea, în august , a fost semnat Tratatul de pace și prietenie japonez-chinez, cu toate acestea, partea japoneză a realizat o ajustare la proiectul chinez, iar clauza "hegemonie" a fost inclusă nu în textul principal, ci în preambulul acest tratat Deși, în general, încheierea acestui acord a fost privită ca o înfrângere pentru diplomația sovietică și succesul politicii chineze de cooperare cu Japonia și Statele Unite pe baze antisovietice Apoi, în ianuarie , Deng Xiaoping a vizitat Washingtonul, timp în care s-au stabilit relații diplomatice între cele două țări, iar administrația Carter a început să considere eforturile Beijingului de a crea o coaliție antisovietică drept principalul mijloc de izolare

globală a URSS în Regiunea Asia-Pacific Cu toate acestea, în aprilie , Congresul SUA a adoptat o lege privind relațiile cu Taiwan, care, prin scăderea oficială a statutului relațiilor SUA-Taiwan, a permis de fapt Washington să-și mențină legăturile cu Taipei la același nivel Refuzul Statelor Unite de a întrerupe complet relațiile cu Taiwan a provocat o iritare extremă la Beijing și, reacționând la această decizie Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Partea americană, China a invitat Uniunea Sovietică să înceapă negocierile privind normalizarea relaţiilor interstatale Aceste negocieri au început în toamna anului , dar invazia URSS a Afganistanului a zădărnicit aceste planuri și a dat un nou impuls "blocului" antisovietic SUA-China-Japonia Între timp, în cadrul elitei americane însăși, nu a existat unanimitate de opinii cu privire la limitele apropierii SUA-chineze, dincolo de care ar putea duce la implicarea SUA în conflictul sovieto-chinez Washingtonul era conștient de faptul că Moscova era extrem de sensibilă la amenințarea militară chineză și că era extrem de periculos să o provoace, din moment ce invazia Afganistanului arăta în mod vizibil că Moscova este capabilă de orice pași drastici În ciuda acestei împrejurări, din , Statele Unite au început să furnizeze RPC tehnologie cu dublă utilizare și echipamente militare auxiliare, care ulterior au căpătat caracterul așa-numitei cvasialianțe SUA-China În același timp, îndoielile cu privire la validitatea liniei către o alianță cu Washington au continuat să crească chiar în Beijing Vechile argumente, în special, lipsa unui sprijin clar pentru China din partea Statelor Unite în timpul conflictului Vietnam-China și păstrarea legăturilor SUA cu Taiwan au fost completate de noi argumente - Beijingul a început să creadă din ce în ce mai mult că linia de apropiere de Washington ar putea face China dependentă unilateral de Statele Unite Politica URSS în Orientul Mijlociu în anii La Conferința de la Geneva, prezidată de URSS și SUA, s-a obținut un oarecare succes în așezarea din Orientul Mijlociu și în ianuarie a fost semnat acordul egipto-israelian privind dezangajarea trupelor, conform căruia forțele armate israeliene au fost retrase din vest malul Canalului Suez În februarie , relațiile diplomatice dintre Egipt și Statele Unite au fost restabilite, iar în iunie, președintele R Nixon a efectuat o vizită oficială la Cairo, în cadrul căreia a ajuns la un acord de principiu cu președintele A Sadat privind reluarea regimului americano-egiptean cooperare În mai , a fost semnat și de Siria un acord privind dezangajarea trupelor din Israel, care a restabilit în iunie relațiile diplomatice cu Statele Unite, dar președintele X Assad nu a considerat posibil să facă mari concesii Apoi, în noiembrie , a fost semnat un alt acord egipto-israelian cu privire la dezangajarea trupelor, conform căruia trupele israeliene au fost retrase complet din Canalul Suez și a devenit clar pentru toată lumea că Egiptul a abandonat lupta ulterioară împotriva agresiunii israeliene După a doua dezangajare a trupelor, odată cu medierea Washingtonului la Cairo, au început negocierile egipto-israeliene pentru o soluționare cuprinzătoare a conflictului, progres în care a avut loc în noiembrie , când președintele Sadat a plecat la Ierusalim spre uimirea întregului arab lume Aici, în cursul negocierilor cu premierul israelian M Begin, acesta a ajuns la un acord de principiu privind soluționarea pașnică a conflictului Azatem, în septembrie , Anwar Sadat și Menahem Begin au semnat două acorduri la reședința de țară a președinților americani de la Camp David: "Cadru pentru un tratat de pace între Egipt și Israel" și "Cadru pentru un acord de pace în Orientul Mijlociu", care Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - a condus la încheierea în martie la Washington a unui tratat

de pace între Israel și Egipt După ce Acordurile de la Camp David au fost atinse la Bagdad la sesiunea Consiliului Ligii Statelor Arabe, majoritatea membrilor săi au rupt relațiile diplomatice cu Egiptul și au declarat un boicot care a durat zece ani De asemenea, URSS a reacționat extrem de negativ la tratatul de pace egipto-israelian, a cărui conducere l-a condamnat ca fiind un acord separat cu armata israeliană În plus, Moscova a fost extrem de preocupată de noua răcire a relațiilor sovieto-egiptene, deoarece în martie Cairo a denunțat unilateral Tratatul de prietenie și cooperare sovieto-egiptean și din ianuarie a început să reducă activ cooperarea sovieto-egipteană în diferite domenii, inclusiv militarii Natura relațiilor sovieto-egiptene nu s-a schimbat nici după ce gruparea extremistă "Frăția Musulmană" în octombrie , în timpul unei parade militare la Cairo, l-a ucis pe președintele A Sadat, iar la putere a venit vicepreședintele Hosni Mubarak, care l-a păstrat pe fostul politică externă pro-americană În politica sa din Orientul Mijlociu, Uniunea Sovietică s-a bazat de acum înainte pe președintele sirian Hafiz al-Assad, pe noul președinte irakian Saddam Hussein și pe Organizația pentru Eliberarea Palestinei (OLP), condusă de Yasser Arafat În plus, în culise, Moscova a susținut și noul regim de la Teheran, unde, după "revoluția" din ianuarie, a ajuns la putere regimul ayatollahului Ruhollah Khomeini Prăbușirea destinderii și "soluția dublă" a NATO Flexibilitatea crescută a doctrinelor militare și a realizărilor militaro-tehnice de la sfârșitul anilor a predeterminat interesul crescând al strategilor americani în ideea "conflictelor controlate" și "războaielor limitate" în conformitate cu noua doctrină a "contra-forței" Deși analiștii sovietici și experții politico-militar au recunoscut validitatea logicii "distrugerii reciproc asigurate" și a doctrinei "contra-forței", aceste idei au fost respinse oficial în URSS Doctrina militară sovietică nu a fost anunțată oficial și, după înțelesul declarațiilor oficiale ale politicienilor și ale militarilor, se putea presupune că Uniunea Sovietică mizează pe victorie într-un ipotetic conflict nuclear și a considerat-o, în principiu, posibil La începutul anului , imediat după apariția administrației lui John Carter, ideea unei "ferestre de vulnerabilitate", exprimată de celebrul analist american P Nitze, a devenit populară la Washington, conform căreia Uniunea Sovietică superioritatea asupra Statelor Unite și, prin urmare, aceasta din urmă trebuia să ia imediat măsuri decisive pentru a crește capacitatea Statelor Unite de a intimida Uniunea Sovietică Într-o astfel de situație, Congresul SUA a adoptat o rezoluție conform căreia administrația Carter era obligată, la încheierea de noi acorduri cu URSS privind controlul armelor, să realizeze egalitatea numerică a tuturor indicatorilor acestor restricții Această decizie a fost susținută și de armata americană, deși erau pe deplin conștienți de absurditatea ei în ceea ce privește doctrina "distrugerii asigurate reciproc" Logica Pentagonului era simplă: disparitatea indicatorilor cantitativi din text Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - acordurile ar putea da publicului impresia de superioritate a URSS asupra Statelor Unite și ar putea cauza consecințe politice nedorite pentru însăși administrația americană În ciuda tuturor dificultăților negocierilor sovieto-americane, a fost încă posibil să se ajungă la un compromis, iar în iunie la Viena, după o pauză de cinci ani, a avut loc un nou summit sovieto-american la cel mai înalt nivel, la care L I Brejnev și J Carter În cadrul acestei întâlniri, a fost semnat Tratatul sovieto-american "Cu privire la limitarea armelor strategice" ("SALT- "), care a stabilit limite egale asupra mijloacelor de livrare a armelor

nucleare Fiecare parte nu putea avea mai mult de de unități din toate cele trei tipuri de lansatoare și vehicule de livrare a armelor nucleare - ICBM-uri, BRIL-uri și TB-uri, în timp ce fiecare parte avea dreptul să determine în mod independent numărul de transportatori de fiecare tip în cadrul acestei sume stabilite În plus, s-a convenit ca până în ianuarie numărul total de lansatoare și vehicule de livrare pentru arme nucleare să fie redus la de unități, iar în aceste limite, fiecărei părți i se permitea să nu aibă mai mult de de rachete cu vehicule cu reintrare multiplă (MIRV) De asemenea, ambele părți au convenit să nu mărească numărul de focoase pe tipurile de rachete pe care le au în serviciu, ceea ce a însemnat acordul Statelor Unite și al URSS de a opri cursa înarmărilor în producția de noi tipuri de MIRV Concomitent cu acest tratat, a fost semnat un protocol care interzice desfășurarea de rachete de croazieră pe uscat și pe mare cu o rază de acțiune de peste km și interzicerea creării de lansatoare mobile de ICBM-uri Între timp, URSS a desfășurat noi rachete cu rază medie de acțiune în partea europeană a țării, care în Occident au fost numite "SS- " sau "Satan" În Moscova însăși, acest pas a fost considerat o înlocuire tradițională planificată a rachetelor învechite de tipul corespunzător "SS- " și "SS- " În același timp, principalul obiectiv al părții sovietice a fost neutralizarea posibilei amenințări nucleare pe care sistemul american de avans o putea reprezenta pentru URSS, care includea toate rachetele plasate pe bombardierele și submarinele lor staționate în Europa de Vest și în afara coasta URSS Teoretic, aceste arme erau considerate "arme ale teatrului de operații", adică arme de "nivel pre-strategic", dar în realitate aceste rachete puteau ajunge în orice punct din partea europeană a teritoriului URSS, prin urmare, de facto, ele reprezentau, desigur, o "amenințare strategică" pentru el Pe lângă sistemul american de avansare, capacitățile militare "independente" ale Franței și Marii Britanii, care nu au făcut obiectul negocierilor sovieto-americane, ar putea reprezenta o potențială amenințare pentru URSS, deși conducerea sovietică credea că ar trebui de asemenea, să fie luate în considerare atunci când se evaluează raportul de putere dintre URSS și Occident Între timp, informațiile despre desfășurarea de noi rachete sovietice au provocat alarmă în capitalele vest-europene Cu toate acestea, atât în Statele Unite, cât și în Europa de Vest, Moscova a fost acuzată mai mult pentru încălcarea status quo-ului politic decât pentru distrugerea stabilității militar-strategice, ceea ce, așa cum au înțeles experții și liderii de rang înalt ai țărilor NATO, nu s-a întâmplat de fapt URSS a fost din nou acuzată de expansionism și intenția de a smulge țările europene din Statele Unite prin șantaj nuclear și intimidare În această situație, la următoarea ședință a Consiliului Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - NATO, desfășurată la Bruxelles în decembrie , a adoptat așa-numita "decizie dublă", care presupunea dislocarea de noi rachete americane Pershing- cu rază medie de acțiune pe teritoriul țărilor europene NATO și continuarea simultană a negocierilor cu Moscova în vederea pentru a găsi un compromis cu privire la problemele mediului strategic din Europa Strict vorbind, desfășurarea de noi rachete americane s-a înscris și ea în modernizarea planificată a prezenței militare americane în Europa, dar creșterea contradicțiilor dintre URSS și Occident a dat acestui proces aspectul unei contra-escalade a confruntării Potrivit mai multor autori moderni (A Fursenko, M Narinsky, A Bogaturov), prăbușirea "politicii de destindere" a fost predeterminată de trei motive principale:) plecarea URSS de la principiul status quo în periferie zone, în special pe continentul

african și în Afganistan;) crearea, la inițiativa SUA, a unei coaliții tripartite antisovietice în Orientul Îndepărtat;) reluarea fostului "război ideologic" dintre cele două sisteme, care se baza pe notoria doctrină a "drepturilor omului" Escaladarea conflictelor în Orientul Mijlociu la începutul anilor - Acțiunile relativ de succes ale diplomației americane în Orientul Îndepărtat au fost eliminate de pierderile pe care le-au suferit Statele Unite în Orientul Mijlociu Iranul a fost în mod tradițional principalul partener al Washingtonului în această parte a lumii, unde a existat regimul autoritar al șahului Mohammed Reza Pahlavi Washington și Londra, considerând Iranul aliatul lor strategic în regiune, au încurajat guvernul șahului în intenția sa de a juca un rol de lider în zona Golfului Persic Și deși administrația Carter nu a aprobat politicile represive ale șahului în interiorul țării, Washingtonul a apreciat parteneriatul cu Teheranul, mai ales după ce a existat o amenințare reală cu utilizarea "armelor petroliere" de către țările arabe în timpul următorului conflict militar cu Israel Cu toate acestea, la începutul lui ianuarie , destul de neașteptat pentru Washington, la Teheran a avut loc așa-numita revoluție islamică, în urma căreia a ajuns la putere guvernul marelui ayatollah imam R Khomeini, care în aprilie a proclamat oficial creația a Republicii Islamice Iran În noiembrie , studenții iranieni au pătruns pe teritoriul ambasadei SUA și au luat ostatici peste de diplomați americani, cerând ca Washingtonul să îl extrădeze pe Shah M R Pahlavi, situat în Statele Unite Cu toate acestea, ca răspuns la aceste acțiuni ale părții iraniene, în aprilie , președintele J Carter a anunțat ruperea relațiilor diplomatice cu Iranul și a impus sancțiuni economice împotriva Teheranului, impunând interzicerea importului de petrol iranian și anunțând înghețarea tuturor Active iraniene în băncile americane în valoare de miliarde de dolari În mai , toate țările comunității europene s-au alăturat sancțiunilor împotriva Iranului Evenimentele de la Teheran au dat naștere așa-numitului al doilea "șoc petrolier", asociat cu temerile de a opri exportul petrolului iranian pe piața mondială, în urma căruia prețul petrolului a crescut de la - la - dolari pe baril de țiței La cumpăna anilor - situația pe arena internațională a devenit și mai tensionată ca urmare a situației instabile din Afganistan, care Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - zguduite de crize politice permanente Situația din țară s-a agravat și mai mult când, în iulie , a avut loc o lovitură de stat la Kabul, în urma căreia regele Zahir Shah a fost înlăturat de la putere și Afganistanul a fost declarat republică, condusă de vărul lui monarh destituit, Mohammed Daoud Noul regim afgan a fost în scurt timp recunoscut de întreaga comunitate mondială, inclusiv de Moscova, deoarece generalul M Daud era cunoscut de multă vreme conducerii sovietice, când în - a fost prim-ministru și ministru al apărării naționale al țării În relațiile cu toate marile puteri, noua conducere afgană a continuat vechea politică de echilibrare, fără a acorda prioritate niciuna dintre ele Cu toate acestea, Moscova a început să crească în mod activ asistența economică și militară pentru Kabul, extinzându-și influența în armata afgană și oferind sprijin tacit Partidului Democrat Popular din Afganistan (PDPA), care era condus de liderii a două facțiuni opuse - Khalq, condus de N M Taraki și "Parcham" în frunte cu B Karmal În aprilie , ofițeri de armată conduși de maiorul A Watanjar au dat o nouă lovitură de stat, în timpul căreia M Daoud și un număr de miniștri ai guvernului său au fost uciși Puterea din Kabul a trecut la conducerea PDPA, care a declarat aceste evenimente revoluție "național-democratică" Saur, iar țara a fost

proclamată Republica Democrată Afghanistan (DRA) Consiliul Revoluționar condus de Nur Mohammed Taraki, Secretarul General al Comitetului Central al PDPA, a devenit organul suprem al DRA Relaţiile cu Uniunea Sovietică, bazate pe principiile "frăţiei şi solidarităţii revoluţionare", au fost proclamate prioritare în politica externă a DRA Pentru prima dată în câteva luni după Revoluția din aprilie, între Moscova și Kabul au fost încheiate o serie de acorduri și contracte în diverse domenii de cooperare socio-economică, culturală și militaro-politică, iar în țară au ajuns numeroși consilieri din URSS Caracterul aliat al relațiilor sovieto-afgane a fost asigurat prin Tratatul "Cu privire la prietenie, bună vecinătate și cooperare" pe o perioadă de douăzeci de ani, care a fost semnat de N M Taraki și L I Brejnev în decembrie la Moscova Pe lângă zonele tradiționale de parteneriat, acest acord prevedea și cooperarea militară între cele două țări, dar nu prevedea în mod expres posibilitatea desfășurării forțelor armate ale unei țări pe teritoriul alteia Totodată, trebuie subliniat că N M Taraki a întrebat în mod repetat conducerea sovietică de vârf în persoana lui L I Brejnev și A N Kosygin, pe lângă o creștere multiplă a asistenței militare-tehnice, să trimită un contingent de trupe sovietice în țara sa, dar de fiecare dată a primit un refuz categoric În septembrie , a avut loc o altă scindare în PDPA, care s-a soldat cu o lovitură de stat: N M Taraki a fost înlăturat de la putere și apoi ucis, iar organizatorul acestei lovituri de stat, premierul Hafizullah Amin, a devenit noul președinte al Consiliului Revoluționar Noul șef al DRA, fiind un politician crud și extrem de cinic, a dezlănțuit în scurt timp o adevărată teroare "revoluționară" în țară și a început să cocheteze în secret cu emisarii CIA Guvernul din Kabul a început să-și piardă rapid influența în provincii, puterea în care a început să treacă rapid sub controlul liderilor clanurilor și triburilor locale, care Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - și-au format propriile detașamente armate capabile să ofere rezistență decentă trupelor guvernamentale Până la sfârșitul anului , opoziția antiguvernamentală, vorbind sub sloganuri islamice tradiționale, controla din cele de provincii ale țării Mai mult, a existat o amenințare foarte reală cu căderea guvernului de la Kabul și transformarea Afganistanului într-unul dintre punctele de sprijin militare americane situate la granițele URSS În această situație, așa-numitul "triumvirat" de guvernământ, care includea cei trei membri cei mai influenți ai Biroului Politic al Comitetului Central - președintele KGB al URSS Yu V Andropov, ministrul apărării al URSS D F Ustinov și Ministrul Afacerilor Externe al URSS A A Gromyko, a decis să trimită un contingent limitat de trupe sovietice în Afganistan Și deși un număr de ofițeri militari de rang înalt, în special șeful Statului Major General, Mareșalul N V Ogarkov, șeful Direcției Operaționale Principale a Statului Major General, Generalul Armatei V I Varennikov și comandantul șef al forțelor terestre, generalul armatei I G Pavlovsky, contestat categoric la introducerea de trupe în Afganistan, atotputernicul "triumvirat" a reușit să-l convingă pe L I Brejnev să le ia partea Prima perioadă a războiului afgan (-) și consecințele acestuia decembrie la o ședință a Biroului Politic al Comitetului Central condusă de L I Brejnev, s-a decis introducerea unui contingent restrâns de trupe sovietice pe teritoriul Afganistanului, a cărui coloană vertebrală urmau să fie unități și formațiuni ale armatei a -a combinate din districtul militar Turkestan, comandate de generalul colonel Yu P Maksimov În urma deciziei, deja la sfârșitul lunii decembrie , batalionul ("musulman") al Brigăzii de forțe speciale a

GRU, condusă de maiorul Kh T , a sosit în Afganistan Khalbaev, iar apoi primul eșalon de trupe al Armatei a -a a fost introdus sub comanda generalului locotenent Yu V Tuharinov La decembrie , soldații forțelor speciale ale Biroului de Stat de Proiectare al URSS (grupul Alpha) sub conducerea colonelului G I Boyarinov, în timpul operațiunii de fulger "Furtuna", au luat cu asalt palatul prezidențial, l-au distrus pe președintele X Amin și l-au adus cu ei pe noul lider al țării, Babrak Karmal, care a devenit noul secretar general al Comitetului Central al PDPA și al PDPA preşedintele DRA În ianuarie-martie , unitățile Diviziei Gărzi Aeropurtate sub comanda generalului-maior I F Riabcenko a înăbușit rebeliunile antiguvernamentale ale trupelor afgane regulate în Kabul, Nakhrin și Asmar Ca urmare a acestor evenimente, în aprilie , Congresul SUA a autorizat "asistență directă și deschisă" opoziției afgane anti-Kabul, care a început să-și stabilească foarte activ propriile baze militante în toate colțurile țării În aprilie - august , unitățile diviziei de puști motorizate sub comanda colonelului V A Stepanova a condus trei operațiuni militare majore în provincia Kunar, Cheile Panjshir și Mashkhad, unde au provocat o serie de înfrângeri majore trupelor liderului Alianței de Nord, Ahmad Shah Massoud, dar nu au reușit să preia complet controlul asupra situația din nordul Afganistanului În această situație, în septembrie , generalul locotenent B I a fost numit noul comandant al Armatei a -a Weaver, care a reprezentat dezvoltarea primului general major Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - operațiuni la sol și echiparea completă a trupelor noastre pe întreg teritoriul țării vecine În aprilie - iunie , unitățile și formațiunile diviziei de puști motorizate, colonelul V A Dryunov și a -a divizie de puști motorizate, colonelul O E Smirnov a desfășurat cu succes o nouă operațiune Panjshir în provincia Parvan și o operațiune Jalalabad în provincia Nangarhar, unde au luat cu asalt o zonă mare fortificată din Mujahideen Tora Bora în zona greu accesibilă a afganului -frontiera cu Pakistanul Apoi, în decembrie , trupele sovietice și afgane, sub conducerea șefului de stat major al Armatei a -a, generalul-maior N G Ter-Grigoryan a învins tabăra de bază a opoziției din defileul Darzab din provincia Jowzjan Cu toate acestea, situația generală din Afganistan a continuat să se deterioreze rapid Pe tot parcursul anului , în țară au avut loc lupte grele cu detașamentele mujahidinilor afgani din provinciile Kandahar, Parvan și Kapisa Trupele sovietice au fost forțate să efectueze din nou două operațiuni majore în Cheile Panjshir, dar nu a existat o îmbunătățire reală a situației Guvernul central afgan încă controla doar Kabul și o serie de alte orașe mari din țară, în special Herat, Kandahar și Jalalabad, dar cea mai mare parte a Afganistanului se afla sub controlul unităților mujahideen anti-Kabul În această situație, în noiembrie , primele discuții ale noului secretar general al Comitetului Central al PCUS, Yu V Andropov cu președintele Pakistanului M Zia-ul-Haq, de rezultatul căruia a depins în mare măsură problema reglementării afgane Cu toate acestea, așa cum era de așteptat, s-au încheiat cu un eșec total Intervenția URSS în conflictul afgan a provocat condamnări generale din partea conducerii Statelor Unite, Chinei și statelor din Europa de Vest Liderii tuturor partidelor comuniste de conducere din Europa de Vest au condamnat, de asemenea, Moscova Cea mai gravă consecință a evenimentelor afgane a fost o agravare bruscă a întregii situații internaționale Washingtonul a început să suspecteze că Uniunea Sovietică se pregătea să pătrundă în regiunea Golfului Persic pentru a stabili controlul deplin asupra celor mai bogate resurse petroliere ale sale Prin urmare, deja la începutul lui ianuarie , președintele John

Carter a trimis un apel la Senatul SUA cu o cerere de retragere de la ratificare a tratatului sovieto-american SALT- semnat la Viena, care nu a fost niciodată ratificat În același timp, administrația americană a anunțat oficial că va rămâne în limitele convenite la Viena dacă Uniunea Sovietică va urma exemplul Ca urmare, severitatea conflictului a fost oarecum netezită, dar fosta "politică de destindere" a luat sfârșit, iar tensiunea în relațiile sovieto-americane a început să crească ca un bulgăre de zăpadă La sfârșitul lunii ianuarie , J Carter a ținut discursul său anual privind starea Uniunii, în care a proclamat o nouă doctrină de politică externă a SUA, în care regiunea Golfului Persic a fost declarată zonă de interese speciale ale SUA, pentru protecția căreia Washingtonul era gata să folosească forța armată Prin urmare, în conformitate cu Doctrina Carter, încercările oricărei puteri de a-și stabili controlul asupra acestei regiuni au fost declarate în prealabil o atingere a intereselor strategice ale Statelor Unite Z Brzezinski a devenit din nou ideologul acestei doctrine, care a reușit să-l convingă pe președintele J Carter că conducerea sovietică formează în Asia Centrală un "anti-american" Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - axă" ca parte a URSS - India - Afganistan și a propus crearea unei "axe antisovietice" ca parte a SUA - Pakistan - China - Arabia Saudită Adoptarea acestei doctrine de politică externă a dus la o delimitare strânsă între Z Brzezinski și S Vance, care considerau în continuare menținerea relațiilor constructive cu URSS drept principala prioritate a Statelor Unite, ceea ce, în cele din urmă, a dus la demisia sa, care a avut loc în aprilie Ca răspuns la evenimentele afgane, Washingtonul a făcut și schimbări în abordarea sa față de principalele probleme militar-politice ale politicii mondiale În special, în iulie , directiva prezidențială secretă nr a subliniat principalele prevederi ale "noii strategii nucleare" a SUA, al cărei sens era revenirea la vechea idee a posibilității de a câștiga un război nuclear În special, această directivă a subliniat vechea idee a unei greve preventive, care în noul ambalaj urma să devină un element cheie al doctrinei "răspuns flexibil" În același timp, conducerea URSS și a SUA a avut o idee destul de distorsionată a intențiilor părții opuse Astfel, administrația americană credea că invazia Afganistanului a însemnat alegerea Moscovei în favoarea unei confruntări globale Iar conducerea sovietică era absolut încrezătoare că evenimentele afgane, care aveau o semnificație pur secundară, regională, nu serveau pentru Washington decât un pretext convenabil pentru reluarea cursei globale a înarmărilor, pe care o căutase întotdeauna în secret În același timp, între principalele țări membre NATO nu a existat o unitate de evaluări pe această problemă În special, conducerea Franței și Italiei nu a considerat intervenția Moscovei în Afganistan un eveniment de ordine mondială și a considerat continuarea "politicii de destindere" un domeniu mult mai important de cooperare internațională decât confruntarea dintre URSS și SUA Cu toate acestea, J Carter și-a avertizat constant aliații europeni împotriva "credinței eronate în detenție" și a încercărilor de a menține relații constructive cu Moscova Conflicte în zonele de influență ale superputerilor la începutul anilor - La cumpăna anilor - situația politică internă din Polonia, una dintre țările conducătoare ale lagărului socialist, s-a înrăutățit brusc, ceea ce a devenit un teren de încercare convenabil pentru lovirea întregului sistem socialist Situația din țară a fost complicată și de o circumstanță externă atât de extraordinară precum alegerea, în octombrie , pe tronul roman al cardinalului polonez Karol Wojtyla, care după întronizare a luat numele Ioan Paul I Noul mare

preot roman a început să plătească special atenție la poziția Bisericii Catolice în toate țările din lagărul socialist, înainte de toate în Polonia însăși Prin urmare, vizita sa în patria sa, care a avut loc în iunie , a contribuit la consolidarea tuturor forțelor antiguvernamentale din țară În același timp, sub influența discursurilor neobosite ale pontifului roman, interesul opiniei publice internaționale pentru ceea ce se întâmpla în această țară a început să crească rapid Mai mult, apelurile sale de a sprijini opoziția poloneză au primit cel mai cald răspuns din partea etnicului polonez Brzezinski, care deținea o funcție cheie în administrație Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - J Carter și și-a păstrat influența asupra politicii americane chiar și după ce noua administrație republicană condusă de președintele R Reagan, care a câștigat alegerile prezidențiale din noiembrie , a venit la putere În mod tradițional, Polonia nu a fost cea mai prosperă țară a "lagărului socialist", deoarece politica primului secretar al Comitetului Central al PUWP, Wladyslaw Gomulka, care a condus țara din , a intensificat vizibil tendințele conservatoare care au intrat într-un conflict cronic între conducerea partidului de vârf și intelectualitatea poloneză, clerul și tineretul catolic Prin urmare, în decembrie , după demonstrații antiguvernamentale în masă, la "recomandarea" Moscovei, V Gomulka a fost înlocuit ca prim-secretar al Comitetului Central PUWP de Edward Terek Conducerea politică poloneză a bazat noul curs pe ideea modernizării economiei sale prin investiții străine mari, care în cele din urmă au dat o lovitură zdrobitoare întregii economii poloneze, întrucât Polonia era cu mult înaintea tuturor țărilor din lagărul socialist în ceea ce privește datoria externă În august , un puternic val de greve a avut loc în orașele portuare de pe coasta Baltică, în primul rând la Gdansk, timp în care muncitorii greviști au înaintat o cerere pentru crearea unor sindicate independente Conducerea Comitetului Central PUWP nu a îndrăznit să folosească forța militară împotriva greviștilor, prin urmare, la sfârșitul lui august , a fost semnat la Gdansk un acord fără precedent pentru întregul lagăr socialist, conform căruia guvernul a recunoscut dreptul muncitorilor să facă grevă și să formeze sindicate independente La rândul lor, liderii opoziției au recunoscut rolul principal al PUWP și toate obligațiile internaționale ale Poloniei, inclusiv în cadrul Pactului de la Varșovia Semnarea acestui acord a deschis calea pentru formarea unei noi asociații sindicale "Solidaritatea", condusă de electricianul navei Lech Walesa, care s-a transformat în scurt timp într-o mișcare socio-politică puternică, capabilă să concureze cu PUWP, aflat la guvernare Desigur, situația din Polonia a îngrijorat serios conducerea politică sovietică, dar având în vedere "lecțiile Primăverii de la Praga", Moscova nu a vrut să repete greșelile anterioare În septembrie , E Terek a fost demis și Stanislav Kanya a devenit noul șef al TsKPORP, care anterior, în calitate de membru al Biroului Politic, a supravegheat agențiile de securitate de stat ale țării În plus, în noiembrie-decembrie , în apropierea granițelor Poloniei s-au desfășurat exerciții militare pe scară largă ale țărilor din Pactul de la Varșovia, pe care mulți experți și politicieni le-au considerat un semnal de amenințare pentru opoziția poloneză în cazul unei noi agravări a situației situatia din tara Cu toate acestea, deja în februarie , s-a decis să se reîntărească conducerea politică poloneză, deoarece S Kanya a început să abuzeze puternic de alcool Prin urmare, ministrul apărării naționale, generalul armatei Wojciech Jaruzelski, a fost numit noul prim-ministru al țării, care deja în octombrie , după ce l-a înlocuit pe S Kanya ca prim-secretar al Comitetului Central

PUWP, sa concentrat în mâinile sale toată plinătatea partidului și a puterii de stat în țară Totuși, deja în noiembrie , la Varșovia au avut loc ciocniri între opoziție și poliție și, de teamă că acest conflict va escalada în forme mai acute de confruntare, în decembrie V Jaruzelski a introdus legea marțială în țară și a format Consiliul Militar pe Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - mântuirea rațională Desigur, activitățile Solidarității și ale tuturor celorlalte grupuri de opoziție sponsorizate activ de Vatican și Washington au fost interzise, iar liderii lor au fost internați în afara țării Cu toate acestea, nici în zona de influență a Statelor Unite nu totul era în regulă, deoarece, pe lângă pierderea Iranului, au apărut și noi probleme acute în zona lor tradițională de influență - în America Centrală, unde situația din Nicaragua a escaladat brusc Din , această mică țară a fost condusă de clanul dictatorial al familiei Somoza, căruia i se opuneau în mod tradițional două structuri - Uniunea pentru Eliberare Democrată (SDL), condusă de Pedro Chamorro, și Frontul Sandinist de Eliberare Națională (FSLN), al cărui lider a fost Daniel Ortega În iulie , în urma puternicelor tulburări antiguvernamentale și a succeselor militare ale sandiniştilor, dictatorul A D Samosa a fugit din țară, unde a fost creat un guvern de coaliție militară provizorie, care includea reprezentanți ai ambelor forțe de opoziție Cu toate acestea, în , coaliția guvernamentală s-a destrămat, iar în țară a început să se formeze un nou conflict civil, care a avut ca rezultat în scurt timp rezistența armată la guvernul lui D Ortega de către așa-numitele unități contra, care au fost susținute foarte activ de către Statele Unite Ca răspuns la aceste acțiuni ale părții americane, guvernul nicaraguan a început să primească asistență activă din partea URSS și Cuba Cu toate acestea, vecinele El Salvador și Honduras s-au implicat curând în acest conflict și, ca urmare, confruntarea civilă într-una dintre țările Americii Centrale a crescut treptat într-o nouă rivalitate globală între URSS și SUA Strategia de politică externă a URSS și SUA în prima jumătate a anului anii ЃI ЃI IÌI IШIIIGKI La începutul anilor noul conflict dintre cele două superputeri a fost determinat de rivalitatea pentru conducerea globală în lume Ambele țări au căutat să stabilească o influență predominantă asupra afacerilor internaționale și, realizând acest lucru, elitele puterii din ambele state au încercat în toate modurile să atribuie rivalului cele mai sinistre intenții pentru a distrage atenția de la manifestările propriului expansionism Mai mult, dacă în anii Statele Unite au arătat o relativă reținere în afacerile internaționale, apoi până la începutul anilor "Sindromul vietnamez" defetist a început să slăbească dramatic, iar liderii americani au început să revină la versiunile tradiționale ale luptei pentru a-și afirma dominația Conducerea sovietică, după ce a abandonat de mult conceptul de "revoluție mondială", a luat poziția doctrinei "internaționalismului socialist", care a rămas la baza politicii externe a URSS față de țările socialiste În plus, arsenalul ideologic al PCUS a inclus doctrina "solidarității cu lupta popoarelor pentru eliberarea lor socială și națională", ceea ce a făcut posibilă justificarea posibilității intervenției URSS în orice conflict regional în care existau semne evidente de mișcări de eliberare, conflicte interetnice și sociale În același timp, ideologii PCUS, după ce au respins vechea doctrină a "autodistrugerii capitalismului" sub presiunea "contradicțiilor interne" și a agravării "luptelor de clasă", au trecut la o strategie periferică de limitare influența capitalismului în regiunile periferice ale lumii Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Ideologia politicii externe a SUA în acești ani a

început să capete caracterul expansionismului liberal Din punct de vedere terminologic, politicienii americani au rămas în cadrul vechilor postulate de "apărare a libertății, a democrației și a valorilor americane" de "încălcări ale comuniștilor fără Dumnezeu", dar în realitate aceasta a însemnat o opoziție frontală la influența sovietică în toate zonele periferice ale sistemului internațional Conducerea americană a înțeles "protecția intereselor libertății și democrației" ca "orientare înainte", "strategie preventivă" și "apărare activă", astfel că ideologia politicii externe americane a făcut posibilă justificarea necesității intervenției sale în străinătate cu aceeași ușurință ca și doctrina sovietică Un număr dintre cei mai influenți membri ai conducerii politice sovietice, în primul rând ministrul apărării al URSS, mareșalul D F Ustinov și complexul militar-industrial sovietic aflat în spatele lui au încercat să apere ambițiile de conducere ale țării, bazându-se pe o creștere extinsă a potențialului de putere și pe crearea de noi tipuri de arme care au absorbit fonduri uriașe de la bugetul de stat al țării În același timp, în țară s-a creat un potențial de armament colosal, care a depășit de multe ori nevoile reale de intimidare a Statelor Unite, dar fondurile în scopuri militare au continuat să fie cheltuite la o scară din ce în ce mai mare În același timp, finanțarea industriilor civile rămânea constant în urmă și nu existau suficiente investiții pentru a moderniza baza tehnologică a restului complexului industrial al țării în tot ceea ce nu privea producția militară Statele Unite au căutat să pătrundă în poziția de lider mondial într-un mod diferit Ei au făcut principalul pariu pe cont propriu, fără a pierde superioritatea tehnologică și pe epuizarea URSS provocând-o la o creștere constantă a cheltuielilor sale militare De asemenea, Statele Unite nu au abandonat acumularea de arme, dar, cu o economie mai puternică, și-ar putea permite o distribuție mai echilibrată a fondurilor bugetare între sectorul militar și cel civil În decembrie , noua administrație americană a președintelui Ronald Reagan a anunțat introducerea unor sancțiuni suplimentare împotriva URSS datorită sprijinului său pentru "politica represivă a conducerii poloneze" În special, comisia sovietică de cumpărare din New York a fost închisă, livrările de echipamente de petrol și gaze au fost oprite, eliberarea licențelor pentru vânzarea de calculatoare electronice a fost oprită, negocierile privind un nou acord pe termen lung privind cerealele au fost amânate, reînnoirea acordurile privind energia, cooperarea științifică și tehnică și spațiul, precum și revizuirea tuturor acordurilor privind schimburile bilaterale Companiile vest-europene, în principal germane și japoneze, au fost foarte nemulțumite de sancțiunile americane împotriva URSS, iar administrația americană a trebuit să pună presiuni severe asupra partenerilor săi politici pentru a-i forța să acționeze în conformitate cu politica americană Deosebit de iritate au fost acele corporații europene care au fost asociate cu importul de resurse energetice sovietice și au lucrat împreună cu partea sovietică la proiectul "gaz în schimbul conductelor", conform căruia ar trebui să furnizeze țevi de diametru mare Uniunii Sovietice pentru transportul gazelor, Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - și URSS - pentru a construi o conductă de gaz din ei din câmpurile din Siberia de Vest până pe teritoriul Republicii Federale Germania Fiind bine conștientă de dificultățile economice din URSS, administrația americană a căutat să crească presiunea asupra Uniunii Sovietice iar în februarie , președintele R Reagan, reales pentru un nou mandat, a proclamat o nouă "doctrină a neoglobalismului" , al cărei sens era intenția de a

abandona toate auto-restricțiile, pe care Statele Unite le-au impus politicii sale față de "țările comuniste" De fapt, R Reagan a oferit elitei americane să revină la o politică cu adevărat globală, ceea ce în interpretarea sa însemna disponibilitatea Statelor Unite de a rezista "comunismului mondial" în același timp oriunde în lume O nouă rundă a cursei înarmărilor la începutul anilor Noul președinte al SUA R Reagan, care în timpul campaniei electorale și-a reproșat oponenților democrați pentru prea multă atenție acordată Uniunii Sovietice, a considerat că principala sarcină de politică externă a Statelor Unite ar trebui să fie să scape de "sindromul de reținere vietnamez" în problemele politico-militare și revenirea la urmărirea unei politici externe asertive vremurile lui H Truman și D Eisenhower Președintele R Reagan a intenționat serios să rupă echilibrul strategic cu URSS și să schimbe raportul de putere în favoarea Statelor Unite, ceea ce a condus inevitabil ambele superputeri la o nouă rundă a cursei înarmărilor - la un nivel tehnologic superior celui al Statelor Unite și-ar putea permite, având "pătruns" în anii anteriori la o nouă etapă de progres științific și tehnologic Mai mult, așa cum au stabilit o serie de istorici (V Krasheninnikova), în Consiliul de Securitate Națională al SUA, care în ianuarie era condus de prietenul personal al președintelui William Clark, a fost creat un grup secret special de persoane, a cărui existență nici măcar nu a fost suspectat de vicepreședintele american George W Bush și de secretarii de stat Alexander Haig și George Shultz Ca prezbiterian fanatic religios și conservator de ultra-dreapta, R Reagan era absolut convins că misiunea sa istorică era distrugerea URSS Prin urmare, el a adunat în acest grup o echipă de adevărați "tașii politici" cărora le-a pus sarcina foarte specifică de a elabora un plan cuprinzător de distrugere a URSS, care includea aspecte fundamental noi economice, militare, informaționale și psihologice ale războiul Rece Mai degrabă, un astfel de plan, care includea prăbușirea prețurilor mondiale la petrol, întreruperea proiectelor energetice sovieto-europene, o nouă cursă a înarmărilor prin programul Războiul Stelelor etc , a fost prezentat președintelui și aprobat de acesta Noua administrație republicană a declarat anii "un deceniu de inacțiune" iar politica de detenție o politică "unidirecțională" Spre deosebire de fosta administrație republicană a lui R Nixon, care considera paritatea dintre URSS și SUA indezirabilă, dar inevitabilă, administrația R Reagan a luat un curs franc spre dobândirea superiorității militare Cu toate acestea, nedorind să strice relațiile cu partenerii europeni, administrația lui R Reagan a fost nevoită să reia procesul de negocieri Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Cea mai acută problemă de securitate internațională moștenită de republicani de la democrați a fost următoarea desfășurare în a rachetelor americane cu rază medie de acțiune (RSM) "Pershing- " și a rachetelor de croazieră la sol (GLCM) în Europa de Vest Deși decizia corespunzătoare a fost luată de țările NATO încă din , liderii puterilor occidentale au experimentat anumite temeri în legătură cu implementarea viitoare a acestei decizii, deoarece nu știau cât de violentă ar putea fi răspunsul Moscovei În noiembrie , președintele R Reagan a făcut o propunere de limitare a armelor nucleare în Europa prin adoptarea așa-numitei "opțiuni zero", conform căreia Statele Unite trebuiau să renunțe la desfășurarea rachetelor Pershing- și a rachetelor de croazieră (GLCM) , iar URSS urmează să demonteze noile rachete SS- și vechile rachete SS- și SS-staționate în Europa Ca răspuns, conducerea sovietică a făcut contrapropuneri iar în martie la Congresul Sindicalului Unisional L I Brejnev a anunțat decizia guvernului sovietic de a impune un moratoriu

unilateral asupra desfășurării de arme nucleare cu rază medie de acțiune în partea europeană a URSS Acest moratoriu urma să rămână în vigoare până când se ajungea la un acord corespunzător cu Statele Unite sau până la momentul în care Washingtonul a procedat la pregătirile practice pentru desfășurarea rachetelor Pershing- și a rachetelor de croazieră (GLCM) în Europa În - Cu participarea URSS și SUA, s-au format patru blocuri principale de negociere pe probleme de limitare a armelor, dar munca în cadrul acestui sistem de negociere nu a adus rezultatele dorite Moscova a respins "opțiunea zero", refuzând să-și distrugă rachetele cu rază medie de acțiune, considerând-o o "dezarmare unilaterală" a URSS În plus, Uniunea Sovietică a pornit de la faptul că, atunci când se evaluează raportul total al potențialului de armament sovietic și cel al SUA, ar trebui să se ia în considerare nu numai armele de atac sovietice și americane, ci și potențialul nuclear al Franței și Marii Britanii Moscova a crezut pe bună dreptate că aceste arme sunt potențial o rezervă strategică a SUA, ținând cont de faptul că partea americană avea avantaje militare față de partea sovietică Negociatorii americani au respins această logică a oponenților lor, mai ales că i s-au opus guvernele francez și britanic, care au susținut că potențialul lor nuclear independent nu poate face obiectul unor negocieri bilaterale sovieto-americane În cele din urmă, partea sovietică a legat posibilitatea unui acord pe această problemă cu ratificarea de către SUA a tratatului SALT II Spre deosebire de anii Procesul de negocieri dintre SUA și URSS nu a fost însoțit de reținere reciprocă, ci de creșterea politicii ofensive agresive a părții americane Washingtonul a provocat în mod destul de deliberat Moscova într-o nouă rundă a cursei înarmărilor, care, după cum au calculat analiștii de informații americani, ar fi trebuit să ducă la epuizarea economică completă a URSS în viitorul apropiat Urmând această linie, în martie , președintele R Reagan a anunțat programul Strategic Defense Initiative (SDI), care, după cum s-a dovedit, a fost un adevărat bluff, dar care a servit ca instrument de implicare a URSS în munca costisitoare de dezvoltare a mijloacelor pentru a neutraliza măsurile americane Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Proiectul SDI prevedea crearea unui sistem de protecție împotriva ICBM-urilor bazat pe construcția de platforme speciale în spațiul cosmic, pe care să poată fi amplasate instalații laser super-puternice capabile să lovească rachetele inamice la apropierea de teritoriul SUA Proiectul SDI era în conflict cu Tratatul ABM din , care interzicea crearea de apărare antirachetă teritorială, ceea ce însemna de fapt abandonarea de către Washington a doctrinei "distrugerii reciproc asigurate" și revenirea la logica luptei pentru superioritatea militară Ca urmare, nu s-au obținut rezultate în niciuna dintre problemele politico-militar discutate la discuțiile de la Geneva, iar în septembrie primele rachete americane au fost livrate bazelor lor din Marea Britanie, Germania și Italia Situația strategică din Europa s-a schimbat dramatic, pragul pentru un posibil conflict a scăzut, deoarece efectul destabilizator deosebit al noilor arme nucleare în Europa a fost determinat de timpul scurt de zbor al rachetelor de la locul de lansare până la ținta vizată Într-o perioadă atât de scurtă, părțile nu au avut posibilitatea nici să aplice contramăsuri, nici să intre în negocieri în vederea dezvăluirii caracterului intenționat sau accidental al lansării În același timp, în toate mass-media din țările occidentale a început o campanie antisovietică pe scară largă și bine planificată, care s-a intensificat brusc după ce piloții sovietici ai Diviziei Aeriene de Luptă, generalul-maior A M Karnukov, din ordinul comandantului

districtului militar din Orientul Îndepărtat, generalul armatei I M Tretiak a fost doborât deasupra Sahalinului de un pasager sud-coreean Boeing- , care a încălcat de două ori spațiul aerian al URSS În prezent, se stabilește cu precizie că moartea acestei aeronave, care era o aeronavă de recunoaștere americană, a fost o provocare planificată din timp de serviciile speciale americane, dar atunci acest incident a servit drept începutul unui adevărat anti-sovietic isterie Tonul pentru toată această campanie ticăloasă a fost dat de însuși președintele Reagan, care a numit Uniunea Sovietică un "imperiu rău" și a cerut întregii "lumi civilizate" să intre într-o "cruciada împotriva URSS" În noiembrie , a urmat o declarație a conducerii sovietice, amenințătoare în sensul și tonul său, despre situația din Europa în legătură cu desfășurarea de rachete americane acolo Conducerea sovietică, plasând pe bună dreptate toată responsabilitatea pentru creșterea tensiunii internaționale asupra țărilor occidentale, a anunțat încetarea discuțiilor de la Geneva privind limitarea armelor nucleare în Europa, ridicarea moratoriului asupra desfășurării nucleare sovietice cu rază medie de acțiune arme în partea europeană a URSS, accelerarea lucrărilor pregătitoare pe teritoriul RDG și Cehoslovaciei pentru a disloca acolo rachete operaționale-tactice cu rază lungă de acțiune și pentru a desfășura arme nucleare maritime suplimentare Apoi, în decembrie , partea sovietică a anunțat suspendarea participării sale la discuțiile de la Geneva privind limitarea și reducerea armelor strategice (OSER) și discuțiile de la Viena privind reducerea reciprocă a forțelor armate și a armamentului în Europa Centrală Ca răspuns la desfășurarea rachetelor americane în Europa de Vest, Uniunea Sovietică a desfășurat comandouri tactice în Cehoslovacia și RDG Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - complexe OTR- și OTR- și, de asemenea, SSBN avansate mai aproape de coastele Atlanticului și Pacificului din Statele Unite Un răspuns amplu a avut loc și în domeniul strategic Forțele sovietice de rachete strategice (RVSN) erau echipate cu cele mai moderne arme - rachete balistice cu rază lungă de acțiune, care aveau MIRV-uri de o putere distructivă semnificativă și erau capabile să lovească simultan multe ținte inamice În plus, ca răspuns la desfășurarea de către Statele Unite a Trident SSBN, Uniunea Sovietică a început să construiască o clasă similară de submarine Typhoon Între timp, creșterea economiei sovietice s-a oprit și a început o perioadă de stagnare Diferența dintre nivelurile de echipamente tehnice ale industriilor civile din URSS și marea majoritate a țărilor occidentale și Japonia până la mijlocul anilor devenit pur și simplu izbitor Chiar și pentru a menține nivelul tehnologic adecvat al producției militare, Uniunea Sovietică a fost nevoită să recurgă la operațiuni speciale pentru a achiziționa ilegal dezvoltări tehnice străine și mostre de produse, în primul rând cele mai noi echipamente pentru prelucrarea metalelor și construcția de mașini-unelte Câștigurile uriașe din exporturile de petrol din anii au fost rapid risipite, nereușind să ofere un impuls industriei sovietice Din cauza epuizării vechilor zăcăminte de hidrocarburi ușor accesibile, exporturile sovietice de petrol au scăzut, iar dezvoltarea de noi zăcăminte a necesitat investiții suplimentare Între timp, prețurile mondiale la petrol au încetat să crească, parțial din cauza scăderii cererii pentru acesta din partea țărilor dezvoltate care au trecut la tehnologii de economisire a energiei Ca urmare, principala sursă a formării bugetului URSS a fost, de fapt, subminată, care a început să-și piardă capacitatea anterioară de a finanța o politică externă activă Astfel, după o serie de autori moderni (A Bogaturov, V Averkov, M Narinsky),

principalul rezultat al confruntării bipolare a fost epuizarea economică parțială a URSS, care a început să piardă concurența cu Statele Unite Pe baza unui model economic mai eficient, Statele Unite au reușit să depășească dificultățile anilor și să asigure creșterea resurselor sale de politică externă, care, combinate cu resursele aliaților militari americani, au permis Washingtonului să învingă Uniunea Sovietică într-o confruntare globală pe termen lung Ordinul Yalta-Potsdam, care se baza pe o confruntare reglementată între cele două superputeri și menținerea status quo-ului în zonele militar-politice și politico-diplomatice, a început să se prăbușească, iar ambele puteri au procedat la revizuirea lui Cu toate acestea, o astfel de evaluare, care este atât de caracteristică întregii istoriografii post-sovietice, este în prezent criticată pe bună dreptate de un număr de autori de seamă (S Kara-Murza, N Narochnitskaya, G Khanin, V Katasonov), care sunt nu sunt înclinați să evalueze "eficacitatea" atât de neechivoc american și "ineficiența" economiilor sovietice Motivul pierderii URSS a stat în circumstanțe complet diferite, inclusiv de natură pur subiectivă, și anume, venirea la putere a M S Gorbaciov & Co Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Tema: URSS ÎN Ajunul PERESTROIKEI ÎN - Plan: Lupte Yu V Andropov pentru putere în - Yu V Andropov în - Board K U Cernenko în - Lupte Yu V Andropov pentru putere în - Inițial, a fost dificil să presupunem că în persoana lui Yu V Andropov, agențiile sovietice de securitate a statului sunt capabile să încerce să se răzbune în lupta pentru putere cu nomenclatura de partid, pe care au pierdut-o după eliminarea ilegală a L P Beria Cu toate acestea, Yu V Se pare că Andropov a gândit altfel Potrivit mai multor autori moderni (V Solovyov, E Klepikova), la sfârșitul anilor - începutul anilor , abia reușise să se pună în picioare în postul de președinte al KGB al URSS, care pentru prima dată din vremea lui I V Stalin a devenit din nou membru al Biroului Politic al Comitetului Central, începe să-și aleagă echipa și să-și plaseze oamenii în zone importante din punct de vedere strategic ale luptei pentru putere Deja în iulie , în urma luptei împotriva corupției, care a afectat grav toate republicile transcaucaziene, un ofițer de securitate a personalului a venit pentru prima dată la putere în Azerbaidjan: în locul fostului lider al republicii, V Yu Akhundov, care a condus-o timp de aproape zece ani, șeful KGB-ului republican, generalul-maior Heydar Alievich Aliyev, a devenit primul secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Azerbaidjan Potrivit unui număr de sovietologi (V Solovyov, E Klepikova), această numire a fost prima victorie îndepărtată a lui Yu V Andropov în lupta pentru cea mai înaltă putere din țară Cu toate acestea, alți autori (F Bobkov) susțin că numirea lui G A Aliyev s-a întâmplat dintr-un motiv mai banal, în special, la îndemnul cumnatului lui Brejnev, prim-vicepreședintele KGB al URSS, generalul colonel S K Tsvigun, al cărui adjunct G A Aliyev era atunci președintele KGB al RSS Azerbaidjanului Apoi a avut loc o schimbare similară a puterii în Georgia, unde în septembrie , șeful pe termen lung al republicii, Vasily Pavlovich Mzhanavadze, a fost demis, iar ministrul Afacerilor Interne, general-maior Eduard Amvrosievich Shevardnadze, a devenit noul prim-secretar al Comitetul Central al Partidului Comunist din Georgia O serie de autori moderni (V Solovyov, E Klepikova, N Zenkovich), susțin din nou că această numire a fost următorul pas pentru Yu V Andropov pe drumul spre puterea supremă Cu toate acestea, se pare că asemenea evaluări ale evenimentelor care au avut loc în Caucaz sunt puțin probabile când L I Brejnev, A N Kosygin, M A Suslov, A P Kirilenko, F D Kulakov și alți membri ai Biroului

Politic al Comitetului Central și ai Secretariatului Comitetului Central erau încă destul de sănătoși și erau în floarea forțelor lor politice, puteau influența cumva consolidarea lui Yu V Andropov în eșaloanele superioare ale puterii Mai mult, această schemă nu se potrivește prea bine cu schimbarea puterii din a treia republică transcaucaziană - Armenia, unde în noiembrie fostul lider al republicii A E Kochinyan a fost înlocuit de noul prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Armenia Karen Serobovich Demirchyan, care era un lucrător profesionist de partid și nu a avut niciodată nimic de-a face cu "siloviki" Subiect: URSS ÎN Ajunul PERESTROIKEI ÎN - În opinia noastră, întărirea reală a lui Yu V Andropov în eșaloanele superioare ale puterii a avut loc în aprilie , când a devenit membru cu drepturi depline al Biroului Politic al Comitetului Central Cechistul-șef al țării a avut șanse reale de a deține puterea supremă abia în noiembrie , când, imediat după celebra întâlnire sovieto-americană de la Vladivostok, pe drumul de întoarcere la Moscova, L I Brejnev a avut un accident vascular cerebral ischemic Cu toate acestea, pe drum Yu V Andropov la culmile puterii au fost și alte figuri puternice care s-au bucurat de o popularitate și o influență mult mai mare în aparatul central de partid și în rândul liderilor regionali de partid - M A Suslov, F D Kulakov, D F Ustinov și alții În plus, până în acest moment, Yu V Andropov însuși s-a îmbolnăvit grav și era deja în hemodializă la rinichi Cel mai probabil, o nouă agravare a luptei pentru putere s-a produs în a doua jumătate a anului , când L I Brejnev a suferit un al doilea accident vascular cerebral Atunci Yu V Andropov, care cunoștea bine starea de sănătate a Secretarului General și a altor membri ai Biroului Politic al Comitetului Central prin informatorul său de încredere, șeful Direcției a IV-a Principale a Ministerului Sănătății al URSS, academicianul E I Chazov, a decis să înceapă o luptă pentru putere Potrivit unui număr de autori (N Zenkovich), în acel moment mai multe persoane ar putea fi adevărații moștenitori ai Secretarului General, în special doi membri ai Biroului Politic al Comitetului Central - Secretarul Comitetului Central F D Kulakov, care a avut un sprijin puternic din partea multor primi secretari ai comitetelor regionale și regionale de partid și o stea în ascensiune în politică, prim-secretar al Comitetului regional din Leningrad al PCUS G V Romanov, care a fost susținut activ de membri influenți ai Biroului Politic M A Suslov și D F Ustinov, în spatele căruia stătea întregul aparat de partid cel mai puternic și complexul militar-industrial al țării Cu toate acestea, în iulie , F D Kulakov, a cărui moarte un număr de autori (V Solovyov, E Klepikova, A Lukyanov, N Zenkovich) au asociat direct cu numele lui Yu V Andropov Imediat după acest eveniment, a început o luptă ascuțită pentru cine anume avea să-l înlocuiască pe defunctul F D Kulakov și va deveni noul curator al întregului complex agricol al țării Principalii candidați la acest post au fost prim-secretarul Comitetului Regional Poltava F T Morgun și prim-secretarul Comitetului Regional Stavropol M S Gorbaciov Primul lider era bine cunoscut ca un organizator major și expert în agricultura țării Al doilea era renumit doar pentru faptul că, fiind "secretar de stațiune", la care aproape toți membrii în vârstă ai Biroului Politic au venit să primească tratament medical, s-a bucurat de sprijinul personal al celor doi membri cei mai influenți ai conducerii înguste a țării - M A Suslova și Yu V Andropov Prin eforturile lor, "tufăturile" M S Gorbaciov în noiembrie a fost ales secretar al Comitetului Central pentru Agricultură Cu toate acestea, dorind să mențină un echilibru de putere într-o conducere îngustă, la același Plen al Comitetului

Central, cel mai apropiat aliat Brejnev, secretar al Comitetului Central și șef al Departamentului General cheie al Comitetului Central K U Cernenko În noiembrie M S Gorbaciov a devenit membru candidat al Biroului Politic, iar exact un an mai târziu, în octombrie , a fost ales membru cu drepturi depline al Biroului Politic al Comitetului Central, ceea ce, desigur, a consolidat poziția lui Yu V Andropov în lupta pentru putere Până atunci, Yu V Andropov își avea deja oamenii în multe structuri de putere - în aparatul central cekist, în structuri ideologice Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - partidelor, instituțiilor academice și chiar mișcării dizidente El a fost cel care, chiar și atunci când era secretar al Comitetului Central pentru lucrul cu țările socialiste, a hrănit o întreagă cohortă de viitori "maiștri ai perestroikei lui Gorbaciov", pe care L I Brejnev i-a numit în mod ironic "social-democrații mei", subliniind astfel "menșevismul" lor real în chestiuni de ideologie și politică N N Inozemtsev, G A Arbatov, V V Zagladin, G Kh Şahnazarov, A I Bovin, N V Shishlin, K N Brutenți și alți aparati de partid și academicieni de nomenclatură care au fost "infectați" cu ideile euro-comunismului la începutul mijlocului anilor ' , în timp ce aflau un stagiu la redacția revistei internaționale "Probleme ale păcii și socialismului", care a fost situat în Praga La sfârșitul lunii ianuarie , în timpul unei spitalizări planificate, secretarul secund pe termen lung al Comitetului Central, M A , a murit destul de neașteptat Suslov Moartea foarte ciudată a acestui om, care a fost un model de adevărat comunist-ascet și custodele "cele mai bune tradiții ale partidului", a provocat o nouă rundă a luptei pentru putere Era destul de evident că adevăratul moștenitor al decrepitului secretar general va fi cel care va ocupa acest post cheie în aparatul de partid al țării K U , cel mai experimentat aparat de partid și un adevărat virtuoz al muncii organizaționale și de partid, a avut cele mai reale șanse de succes Chernenko, care a devenit după moartea lui M A Suslov să conducă ședințe săptămânale ale Secretariatului Comitetului Central Dar de jure această prevedere urma să fie legalizată de Plenul Comitetului Central, care a fost numit abia la sfârșitul lunii mai În toate aceste luni, între facțiunile în război, a avut loc o bătălie mortală pentru putere, care a fost deosebit de acută din cauza ostilității deschise a lui Yu V Andropova cu ministrul Afacerilor Interne al URSS N A Shchelokov, care s-au disprețuit și s-au urât patologic "Clanul Dnepropetrovsk" a înțeles perfect ce îi rezerva dacă Yu V Andropov și a făcut tot posibilul pentru a-l discredita pe șeful KGB-ului URSS în ochii secretarului general Cu toate acestea, nu au reușit să facă acest lucru, iar în mai șeful poliției secrete, cu sprijinul foarte influentului mareșal D F Ustinov nu numai că s-a întors în Comitetul Central, dar a devenit de facto al doilea secretar al Comitetului Central, ceea ce i-a sporit incomensurabil șansele în lupta pentru putere Cu toate acestea, aceste șanse nu au fost sută la sută, deoarece, în mod destul de neașteptat, generalul-colonel V V a fost numit noul președinte al KGB al URSS Fedorchuk, care din postul de șef al KGB al RSS Ucrainei a fost imediat transferat la un post atât de înalt la Moscova, ceea ce a fost un eveniment absolut fără precedent în istoria țării În opinia noastră, acest fapt izbitor ar putea indica faptul că L I Brejnev, cel mai probabil, a decis să transfere toată puterea vechiului său tovarăș și prieten personal, primul secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina V V Shcherbitsky, pe care l-a iubit "patern" și l-a respectat și apreciat enorm Această presupunere destul de plauzibilă este susținută de opinia

unui număr de autori de memorie, în special, un membru al Biroului Politic, primul secretar al PCUS MGK V V Grishin și secretarul Comitetului Central I V Kapitonov, care a susținut că următorul Plen al Comitetului Central era programat pentru sfârșitul lunii noiembrie , la care trebuia să legalizeze o tranziție lină a puterii În special, sensul tuturor acestor intrigi a fost stabilirea postului de președinte onorific al partidului la viitoarea Plenă a Comitetului Central, Subiect: URSS ÎN Ajunul PERESTROIKEI ÎN - să plaseze în acest post un secretar general bolnav și să aleagă un V V cu totul sănătos și plin de forță Șcherbitsky Dar prin voința unui accident mortal, toată această intrigă nu a fost încununată cu succes, întrucât la noiembrie , L I Brejnev a murit în somn din cauza unui atac de cord acut În literatura modernă, în mare măsură sub influența memoriilor șefului Kremlinului Aesculapius Academician E I Chazov, moartea lui L I Brejnev este prezentat în mod tradițional ca un eveniment complet așteptat, care s-a întâmplat în mod natural Cu toate acestea, în lumina descoperirilor recente, această moarte nu pare atât de așteptată și este foarte posibil (V Solovyov, E Klepikova, N Zenkovich) ca Yu V Andropov Yu V Andropov în - Moartea lui L I Brejnev a fost o surpriză completă pentru mulți, deoarece în ziua aniversării Revoluției din octombrie, pe noiembrie , a salutat coloanele festive ale manifestanților de pe podiumul Mausoleului După încheierea sărbătorilor aniversare, el, ca întotdeauna, a mers la reședința sa preferată - terenul de vânătoare din Zavidovo și nu a exprimat nicio plângere cu privire la sănătatea sa, iar în dimineața zilei de noiembrie, ofițerii de securitate l-au găsit pe secretarul general mort A fost aici la casa Brejnev Yu V Andropov, D F Ustinov și A A Gromyko a fost de acord să transfere puterea fostului șef al poliției secrete Nici unul dintre Yu V Andropova, fi-τo membri ai "grupului Dnepropetrovsk" - K U Chernenko și N A Tikhonov, fie că liderii celor mai mari organizații de partid metropolitan și republican - V V Grishin, G V Romanov, V V Shcherbitsky și D A Kunaev nu s-a opus ascensiunii lui Yu V Andropov la cea mai înaltă treaptă a puterii din țară De altfel, la Plenul extraordinar al Comitetului Central, desfăşurat la noiembrie , la cererea personală a D F Ustinov cu o propunere de nominalizare a lui Yu V Andropov, nimeni altul decât principalul său concurent K U Cernenko Pentru "înțelepciunea" arătată și nedorința de a agrava lupta pentru putere, K U Cernenko a fost pe deplin recompensat la prima întâlnire a Biroului Politic al Comitetului Central, care a avut loc deja pe noiembrie El a fost cel care, în repartizarea atribuțiilor între membrii Biroului Politic, a fost instruit să conducă Secretariatul Comitetului Central și să supravegheze activitatea departamentelor cheie ale Comitetului Central - munca generală, organizatorică și de partid, organe administrative și ideologie Cu alte cuvinte, a fost K U Cernenko a devenit de jure și de facto al doilea secretar al Comitetului Central În plus, a reușit să-și tragă creatura directă K M la postul de șef al Departamentului General al Comitetului Central Bogolyubov, care, împreună cu patronul său, a început să formeze ordinea de zi a reuniunilor Biroului Politic și a Secretariatului Comitetului Central, care era de o importanță extraordinară în sistemul de putere de atunci Cu toate acestea, imediat după Yu V Andropov a început să-și consolideze intenționat poziția în conducerea de vârf a țării și să-și formeze propria "echipă de reformatori" Deja la noiembrie , la următoarea Plenară a Comitetului Central, au fost luate decizii importante de personal:) vechiul prieten al lui Brejnev A P a fost îndepărtat din Biroul Politic și din Secretariatul Comitetului Central

Kirilenko, a cărui nebunie progresivă nu mai era un secret pentru nimeni;) G A a fost ales nou membru cu drepturi depline al Biroului Politic al Comitetului Central Aliyev, care a fost transferat simultan Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - den la Moscova pentru postul de prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS, cu scopul probabil al ascensiunii sale iminente la postul de președinte al Consiliului de Miniștri al URSS, care a fost deținut de bătrânul N A Tihonov;) în premieră s-a înființat în aparatul Comitetului Central postul de secretar al Comitetului Central pentru Economie, la care un pur "techie" și muncitor de producție N I Ryzhkov, care anterior a fost prim-vicepreședinte al Comitetului de Stat de Planificare al URSS și nu a lucrat niciodată în aparatul de partid În plus, el a condus Departamentul Economic nou organizat al Comitetului Central, care urma să devină "sediul creierului" pentru pregătirea și implementarea unei noi reforme economice În decembrie a avut loc mult-așteptatul rocat în structurile de putere de conducere ale țării: generalul de armată N A Shchelokov, care a fost înlocuit de președintele KGB al URSS, generalul armatei V F Fedorchuk și un coleg de lungă durată Yu V au fost numiți noul șef al poliției secrete Andropov Generalul Armatei V M Cebrikov Totodată, în decembrie , secretarul general a efectuat prima mare rocadă din aparatul central al partidului: E M Tyazhelnikov și locul lui a fost luat de B I Stukalin În plus, în decembrie , la instrucțiunile directe ale lui Yu V Andropov, un număr de membri ai conducerii de vârf a țării - M S Gorbaciov, V I Dolgikh și N I Ryzhkov, care, în calitate de secretari de conducere ai Comitetului Central, a supravegheat toată agricultura, industria și economia țării, a început să lucreze în comun la o nouă reformă economică Mai mult, pentru pregătirea acestui program au fost implicați, în premieră, realizările "dizidenților" din știința economică, în special, cunoscuții academicieni sovietici A G Aganbegyan, A I Anchishkina, O T Bogomolova, V A Tikhonova, T I Zaslavskaya și doctori de frunte în științe economice L I Abalkina, N Ya Petrakova, S A Sitaryan și alții Accentul "noilor reformatori" au fost trei probleme cheie:) o întărire semnificativă a disciplinei performanței,) descentralizarea managementului și) rolul stimulentelor economice în dezvoltarea economiei naționale În ianuarie , la Comitetul Central al PCUS a avut loc o ședință extinsă, la care s-au discutat în detaliu problemele întăririi disciplinei muncii și producției, care au devenit laitmotivul întregului consiliu al noului secretar general Faptul că acest curs s-a transformat destul de repede în măsuri pur polițienești și o demonstrație de forță nu a deranjat pe nimeni, dimpotrivă, noul curs a primit sprijinul deplin al majorității cetățenilor sovietici care tânjeau după o mână fermă și ordine elementară în țară În paralel cu această "întărire" a puterii, Yu V Andropov o face mai deschisă, ceea ce în condițiile de atunci era de moarte periculos pentru ea În special, în presa centrală a partidului încep să fie publicate rapoarte săptămânale cu privire la întrebările discutate la Biroul Politic al Comitetului Central informaţia că încă de pe vremea lui I V Stalin a aparținut categoriei de secrete de stat de top În același timp, în presa centrală și locală au început să pătrundă primele informații, închise anterior, despre faptele decăderii puterii și corupției în aparatele de partid și sovietice, care, la instrucțiunile directe ale secretarului general, a fost " scursă" presei de către Parchetul General al URSS (A M Rekunkov) și KGB-ul URSS (V M Chebrikov) Totodată, la conducerea Secretarului General, ofițerii de securitate și procurorii biroului central Subiect:

URSS ÎN Ajunul PERESTROIKEI ÎN - a început să promoveze intens "poliția", "Moscova", "Krasnodar", "Uzbek" și alte cazuri de corupție, în care au fost implicați o serie de mari lucrători de partid și de stat, inclusiv un membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central, Primul secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Uzbekistan R Sh Rashidov, fost ministru al Afacerilor Interne al URSS N A Shchelokov, fost prim-secretar al Comitetului Teritoriului Krasnodar S F Medunov și alții În martie , un articol de Yu V Andropov "Karl Marx și unele probleme ale construcției socialiste în URSS", în care secretarul general a declarat sincer că "nu am studiat încă în mod adecvat societatea în care trăim și lucrăm, prin urmare suntem uneori obligați să acționăm empiric, prin încercare și eroare " În plus, în acest articol, el a dezavuat de fapt ideea unei tranziții directe la comunism, înlocuind-o cu ideile de "îmbunătățire a socialismului dezvoltat", subliniind totodată că "țara noastră se află la începutul acestei lungi etape istorice, care , în mod natural, își va cunoaște perioadele și etapele sale de creștere În istoriografia modernă, există diferite evaluări ale acestui articol Astfel, autori liberali (R Pikhoya, A Shubin) consideră că acest tratat "teoretic", pregătit cu ocazia centenarului morții lui K Marx, era de natură pur ritualică și nu avea caracter programatic Cu toate acestea, adversarii lor din tabăra patriotică (I Froyanov, A Vdovin, A Barsenkov) susțin categoric că această lucrare a Secretarului General a fost de natură programatică și a însemnat de fapt victoria "aripii vestice" a țării constituirea partidului și a statului Totodată, în martie , A A Gromyko, care pentru prima dată de pe vremea lui V M Molotov, rămânând în funcția de ministru al afacerilor externe al URSS, a fost numit prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS Care a fost motivul acestei numiri înalte, care, desigur, a sporit serios ponderea administrativă a șefului pe termen lung al departamentului de politică externă a țării, rămâne încă un mister pentru istorici În aprilie , cu sprijinul activ al M S Gorbaciov, A A Gromyko și D F Ustinova Yu V Andropov a efectuat o nouă înrocare serioasă în aparatul central al partidului În special, primul secretar al Comitetului Regional Tomsk E K Ligachev Iar fostul șef al acestui departament, secretarul Comitetului Central I V Kapitonov, care a deținut această funcție pe toată perioada de guvernare a lui Brejnev, de acum înainte a început să supravegheze "execuția" bunurilor de larg consum în Secretariatul Comitetului Central Totodată, trebuie subliniat că înainte de numirea lui E K Ligachev la poziția de "ofițer de personal" al partidului șef Yu V Andropov i-a dat o directivă clară de a "face o revoluție a personalului" și, indiferent de chipuri și de meritele lor anterioare, să epureze aparatul de partid de tovarăși prezumți incapabili de "muncă activă de creație" Trebuie spus că E K Ligachev, cu energia și zelul lui inerente, a început să îndeplinească acest ordin al Secretarului General, iar până la sfârșitul anului , aparatul de partid din țară a fost actualizat cu exact o treime În iunie a avut loc o nouă consolidare a poziției Secretarului General și a echipei sale în verticala puterii, întrucât la următoarea Plenă a Comitetului Central:) noul președinte Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - PCC din subordinea Comitetului Central al PCUS a devenit M S Solomentsev, care l-a înlocuit pe defunctul A Ya Pelshe;) noul secretar al Comitetului Central pentru industria de apărare la propunerea D F Ustinov a devenit membru al Biroului Politic al Comitetului Central G V Romanov, care și-a consolidat serios poziția la putere și în special în rândul lobby-ului militar-industrial foarte

influent;) V I a fost ales membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central Vorotnikov, care l-a înlocuit pe M S Solomentsev în calitate de președinte al Consiliului de Miniștri al RSFSR;) N A au fost înlăturați din Comitetul Central al PCUS înainte de termen Șcelokov și S F Me-dunov, care a devenit un eveniment cu adevărat fără precedent în ultimele trei decenii La acest Plen al Comitetului Central, "vechea gardă", al cărei lider K U Cernenko a prezentat un raport despre "Problemele reale ale muncii ideologice și politice de masă a partidului" Yu V Andropov că, contrar ordinii stabilite, ședința de seară a Plenului Comitetului Central nu a mai fost condusă de K U Chernenko și M S Gorbaciov, care a devenit de fapt mâna dreaptă a secretarului general Imediat după încheierea Plenului Comitetului Central a avut loc o sesiune a Sovietului Suprem al URSS, la care, conform tradiției, Yu V Andropov a fost ales președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, ale cărui atribuții din noiembrie au fost îndeplinite de un candidat în vârstă pentru un membru al Biroului Politic, primul vicepreședinte al PVS URSS, Vasily Vasilyevich Kuznetsov, care fusese deja "în pielea" "președintelui" interimar al țării În iulie-august , la inițiativa lui Yu V Andropov a adoptat mai multe rezoluții comune ale Comitetului Central al PCUS, ale Consiliului de Miniștri al URSS și ale Consiliului Central al Sindicatelor, inclusiv "Cu privire la măsurile de accelerare a progresului științific și tehnologic în economia națională", "Cu privire la suplimentare măsuri de extindere a drepturilor întreprinderilor industriale în planificare și activitate economică", "Cu privire la consolidarea muncii pentru întărirea disciplinei socialiste de muncă" și "Cu privire la măsuri suplimentare pentru întărirea disciplinei muncii", care au determinat, în general, un nou vector al politicii economice și interne a noul conducător al țării Între timp, în iulie , în timpul unei vacanțe planificate în Crimeea cu K U Cernenko a suferit în mod destul de neașteptat o intoxicație alimentară acută, care a dus la o intoxicație severă a întregului organism, care, în condițiile controlului total al tuturor produselor în laboratoarele speciale ale Direcției a -a a KGB a URSS, care era responsabilă pentru protecția toți oficialii superiori, arătau mai mult decât ciudat Potrivit mărturiei vindecătorului șef de la Kremlin, academicianul E I Chazov, situația era atât de amenințătoare încât era vorba despre posibila moarte a celei de-a doua persoane din conducerea țării Cu toate acestea, K U Cernenko a reușit să depășească această boală teribilă, dar după boală, sănătatea sa s-a deteriorat atât de mult încât conducerea Direcției a IV-a Principală a Ministerului Sănătății al URSS, condusă de același E I Chazov a ridicat direct problema transferului lui K U Cernenko pentru handicap cu demisie naturală din funcțiile de membru al Biroului Politic și secretar al Comitetului Central Această problemă trebuia rezolvată la următorul Plen al Comitetului Central, dar evenimentele ulterioare nu au permis implementarea acestui plan "insidios" În august Yu V Andropov a zguduit din nou serios aparatul central al partidului În special, la postul cheie de șef al Administrației Comitetului Central al PCUS în locul vechiului aliat și prieten Brejnev G S Pavlova era Subiect: URSS ÎN Ajunul PERESTROIKEI ÎN - a numit un alt candidat Gorbaciov, prim-adjunct cap Departamentul Agricol al Comitetului Central N E Kruchin, și postul de șef al Departamentului de Știință și Instituții de Învățământ al Comitetului Central în locul altui aliat Brejnev S P Trapeznikov a fost luat de rectorul AON din cadrul Comitetului Central al PCUS V A Medvedev, care va deveni apoi unul dintre principalii

"maiștri" și ideologi ai "perestroikei lui Gorbaciov" În plus, a fost atunci, la inițiativa M S Gorbaciov din "exilul canadian" a fost returnat cel mai odios reprezentant al "echipei Gorbaciov" a distrugătorilor țării A N Yakovlev, care, după moartea academicianului N N Inozemtsev a fost numit în postul foarte prestigios de director al Institutului de Economie Mondială și Relații Internaționale (IMEMO) al Academiei de Științe a URSS, care a devenit unul dintre principalele "think tanks" ale viitoarei "perestroika lui Gorbaciov" În același timp, întregul guvern federal și structurile regionale de partid au fost supuse unei epurări serioase În puțin peste un an, doi vicepremieri V N Makeev și I T Novikov, șefi ai ministerelor sindicale, inclusiv miniștrii Căilor Ferate N G Pavlovsky, inginerie grea și transporturi V F Zhigalin, inginerie energetică V V Krotov, industria construcțiilor navale M V Egorov, industria cărnii și lactatelor S F Antonov, constructii rurale S D Khitrov și comerțul intern A I Struev și de primi secretari ai comitetelor regionale, comitetelor regionale și comitetelor de partid republican, inclusiv B V Popov (Arkhangelsky), L S Kulichenko (Volgogradsky), N S Konovalov (Kalininsky), G P Pavlov (Lipetsky), S M Shabaev (Vitebsky), I I Skib (Ivano-Frankivsk), A K Karimov (Bukhara) și mulți alții Cu toate acestea, aceste schimbări importante în verticala puterii s-au dovedit a fi, de fapt, ultimele decizii serioase de personal ale lui Yu V Andropov În septembrie , a plecat în vacanță în Crimeea, unde a răcit serios și a dezvoltat flegmon - o inflamație purulentă a fibrei, care, în cele din urmă, l-a adus în mormânt pe secretarul general La Moscova, a suferit o operație de urgență, dar procesul bolii a devenit ireversibil, iar din acel moment a încetat complet să mai viziteze Piața Staraya și Kremlinul și și-a mutat biroul în clădirea spitalului Spitalului Clinic Central, unde toate întâlnirile sale cu conducerea de vârf a ţării a avut loc Între timp, la sfârșitul lunii octombrie , un membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central, Primul Secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Uzbekistan Sh R Rashidov este figura cheie a întregului guvern Brejnev, care s-a bucurat de favoarea specială a Secretarului General Cu toate acestea, sub Yu V Andropov, poziția sa a fost drastic zguduită, deoarece, la instrucțiunile personale ale noului secretar general, securitatea statului și parchetul au început să promoveze activ corupția "cazul uzbec" Mai mult, din propriile instrucțiuni, a avut loc un eveniment cu totul fără precedent - Sh R Rashidov a fost convocat la o intalnire cu E K Ligachev, unde i s-a spus deschis despre situația extrem de nefavorabilă din republică și despre responsabilitatea sa personală pentru situație Aparent, tocmai aceste circumstanțe au devenit cauza directă a morții tragice a lui Sh R Rashidov, care, potrivit unor surse, s-a sinucis și, potrivit altora, a murit de insuficiență cardiacă acută în timpul unei călătorii de lucru în jurul republicii În noiembrie urma să aibă loc următorul Plen al Comitetului Central, dedicat problemelor revoluției științifice și tehnologice, dar din cauza bolii secretarului general a fost Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - reprogramat Mulți sperau că până atunci Yu V Andropov va putea să-și revină și să țină un discurs principal la el, dar acest lucru nu s-a întâmplat În decembrie au avut loc lucrările Plenului amânat al Comitetului Central, la care M S Gorbaciov, în numele secretarului general, a citit raportul său, care conținea o serie de inovații în sfera economică În special, s-a afirmat că este necesar să se modernizeze vechiul mecanism economic, să se mărească eficacitatea pârghiilor economice și să se pună un accent deosebit pe

metodele intensive de dezvoltare a economiei sovietice Potrivit mărturiei unui număr de memoristi cunoscători, în special, asistentul personal Yu V Andropov pe probleme economice A I Volsky, partea finală a acestui raport conținea un paragraf în care secretarul general le-a cerut membrilor Comitetului Central să fie de acord că în timpul bolii sale a fost M S Gorbaciov a condus ședințele Biroului Politic al Comitetului Central, dar în ultimul moment, prin eforturile angajaților Departamentului General al Comitetului Central, care au fost implicați în distribuirea acestui raport, acest paragraf a fost scos în mod ciudat din aceasta Deși, trebuie să admitem că nu a fost încă posibilă verificarea fiabilității acestor informații, întrucât niciunul dintre ceilalți participanți la această "operațiune" nu a confirmat sau infirmat-o La acest Plen al Comitetului Central au fost efectuate și noi schimbări de personal, care au întărit parțial pozițiile lui Yu V Andropov la vârf:) M S au fost aleși membri cu drepturi depline ai Biroului Politic al Comitetului Central Solomentsev și V I Vorotnikov;) Președintele KGB al URSS V M Cebrikov și) E K a fost ales noul secretar al Comitetului Central Ligachev Cu toate acestea, epoca lui Yu V Andropov s-a încheiat la fel de brusc cum a început În istorie a intervenit din nou un factor cunoscut, extrem de slab supus intrigilor judecătorești - sănătatea bătrânului lider Yu V Andropov nu a reușit niciodată să-și ducă la bun sfârșit angajamentele de personal, ceea ce a făcut mizerabile șansele echipei sale de "tineri reformatori" în lupta pentru putere în comparație cu poziția "vechei gărzi" februarie Yu V Andropov a murit, iar prin decizia Biroului Politic al Comitetului Central a fost creat un comitet de înmormântare , condus de al doilea secretar al Comitetului Central K U Cernenko, care a vorbit în mod vizibil despre cine va fi noul lider al țării În istoriografia modernă, există evaluări diametral opuse ale personalității și faptelor lui Yu V Andropov ca secretar general al Comitetului Central al PCUS și lider al țării Unii istorici și memorialisti ai convingerii liberale (R Pikhoya, A Chernyaev) îl consideră un adevărat fundamentalist de partid, care, ascunzându-se cu pricepere în spatele "frazeologiei liberale", era un marxist ortodox în esența sa și urma să efectueze doar o estetică repararea întregului sistem sovietic, complet fără a afecta baza sa socialistă și suprastructura totalitară comunistă Alți autori liberali, mulți dintre care se aflau în cercul intim al Secretarului General (G A Arbatov), argumentează că Yu V Andropov, bazându-se pe experiența chineză a reformelor lui Deng Xiaoping, urma să realizeze mai întâi reforme fundamentale în economia țării, iar apoi să reformeze radical regimul politic O serie de reprezentanți ai taberei patriotice (I Froyanov, A Vdorvin, T Karyakina) aderă la evaluări similare, dar într-o interpretare mai dură, care îl numesc direct pe Yu V Andropov "părintele perestroikei lui Gorbaciov" Mai mult, o serie de autori moderni Subiect: URSS ÎN Ajunul PERESTROIKEI ÎN - (A Shubin) consideră că politica de "accelerare" dusă de M S Gorbaciov, în - , a fost o continuare directă a cursului politic intern care a fost conturat de Yu V Andropov imediat după venirea la putere în Board K U Cernenko în - Potrivit mai multor memorialisti cunoscători (M S Gorbaciov, E I Chazov), problema noului secretar general al Comitetului Central a fost soluționată în Piața Staraya, în clădirea Comitetului Central al PCUS, în timpul unei întâlniri a patru cei mai vechi membri ai PCUS conducerea partidului de top din țară - K U Chernenko, N A Tikhonova, D F Ustinov și A A Gromyko La februarie , la o ședință a Biroului Politic al Comitetului Central, pentru a evita orice surprize, șeful guvernului N A Tikhonov, după ce a luat cuvântul

despre desfășurarea ședinței, a propus imediat alegerea lui K U Cernenko și întreaga componență a celui mai înalt partid Areopagus au susținut în unanimitate această propunere Deși pentru nimeni nu era un secret că noul secretar general era grav bolnav, el a devenit figura de compromis care se potrivea pe deplin tuturor membrilor Biroului Politic și Secretariatului Comitetului Central, unde, relativ vorbind, existau trei grupuri principale în perioada respectivă de tranziție Un "clan" era format din reprezentanți ai așa-numitului "grup Brejnev", care includea cei mai bătrâni și mai autoriți membri ai conducerii de vârf a țării - K U Chernenko, N A Tihonov, D F Ustinov, A A Gromyko, V V Shcherbitsky și D A Kunaev Membrii acestui grup au avut poziții puternice în aparatele de partid central și republican, în structurile de stat și în complexul militar-industrial al țării Al doilea "clan" era format din membrii așa-numitei "echipe de reformatori", a cărei coloană vertebrală era M S Gorbaciov, V I Vorotnikov, V M Cebrikov, N I Ryzhkov, E K Ligachev și E A Shevardnadze Cel mai probabil, acest grup a fost creat de Yu V Andropov drept "rezerva sa strategică" și trebuia să-l înlocuiască în cazul oricăror circumstanțe neprevăzute Cu toate acestea, moartea lui Yu V Andropov a avut loc atât de repede încât acest grup nu a avut timp să-și consolideze serios greutatea aparatului în cele mai înalte structuri de partid și de stat ale țării Al treilea "clan", care era un fel de tampon între primele două "clanuri", au fost G A Aliev, G V Romanov, M S Solomentsev, V V Grishin, V I Dolgikh, I I Demichev, B N Ponomarev, M V Zimyanin, I V Kapitonov și K V Rusakov În același timp, în cadrul acestui "clan" existau două grupuri: majoritatea membrilor săi erau așa-numita "mlaștină", gata să susțină orice grup victorios în lupta pentru putere și o serie de personalități majore ale partidului și statului, în special G A Aliev, G V Romanov și V V Grishin, într-o anumită aliniere de forțe, erau gata să lupte pentru cea mai înaltă putere din țară La februarie , imediat după ședința Biroului Politic al Comitetului Central, a avut loc un Plen extraordinar al Comitetului Central, la care K U Cernenko a fost ales noul secretar general al Comitetului Central, deși mulți dintre participanții la această întâlnire, tocmai propunerea de a alege K U Cernenko a fost clar surprins Cu toate acestea, nu a existat o practică curentă Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Era obișnuit să se conteste decizia celui mai înalt partid Areopag, astfel că noul secretar general a fost ales în unanimitate de toți membrii Comitetului Central În același timp, postul de președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS a rămas până acum vacant, iar șeful oficial al statului sovietic pentru perioada de tranziție a devenit din nou primul adjunct al URSS PVS V V Kuznețov La scurt timp după aceste evenimente, a avut loc o ședință a Biroului Politic al Comitetului Central, la care a fost luată în considerare problema unei noi repartizări a atribuțiilor între membrii săi În cadrul întâlnirii, K U Cernenko a propus să încredințeze Secretariatul Comitetului Central lui M S Gorbaciov, care în acest caz a devenit de jure al doilea secretar al Comitetului Central și, prin urmare, cel mai adevărat succesor al secretarului general bolnav Cu toate acestea, șeful guvernului, N A , s-a opus acestei numiri într-o formă extrem de tăioasă Tikhonov, care a fost susținut de fapt de A A Gromyko și V V Grishin, care a propus să amâne decizia acestei probleme pentru o perioadă nedeterminată Și deși întreaga perioadă a K U Chernenko la postul de secretar general, era M S Gorbaciov a prezidat de facto ședințele Secretariatului Comitetului Central, iar recent ședințele Biroului Politic al Comitetului Central, decizia oficială de a-i atribui funcțiile de secretar al doilea al Comitetului Central nu a

fost niciodată luată de Biroul Politic al Comitetului Central Comitetul Central În aprilie a avut loc o sesiune regulată a Sovietului Suprem al URSS, la care K U Cernenko, conform tradiției deja stabilite, a fost ales președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, adică nu numai șeful actual, ci și legal al statului sovietic Potrivit majorității autorilor (R Pikhoy, A Shubin, A Vdovin), sosirea lui K U Cernenko la putere s-a transformat imediat într-o respingere a aproape tuturor inovațiilor secretarului general decedat și o întoarcere la tradițiile lui Brejnev Lupta pentru întărirea disciplinei statale și industriale a fost de fapt redusă, iar firele multor cazuri de corupție au fost întrerupte la nivelul managementului mediu Dar la acel moment, accentul s-a pus pe discuția despre noul Program al PCUS și stadiul de dezvoltare a societății sovietice, care acum se propunea să fie numit nu dezvoltat, ci dezvoltarea socialismului Se pare însă că această apreciere nu este în întregime corectă, întrucât, de exemplu, K U Cernenko nu a fost de acord cu încheierea "cazului poliției" și problema arestării vechiului său tovarăș general al armatei N A a fost în cele din urmă rezolvată în subordinea lui Shchelokov, care nu a avut loc doar din cauza sinuciderii fostului ministru al Afacerilor Interne al URSS, care a avut loc în decembrie Potrivit acelorași autori contemporani, o decizie de reper a noii conduceri a țării a fost refacerea celui mai apropiat aliat I V Stalin V M Molotov, care a fost exclus din rândurile sale în , în urma noii isteriei Hrușciov despre cultul stalinist Însăși figura lui V M Molotov, care fusese cel mai în vârstă membru al Partidului Bolșevic din , era cu adevărat legendar și încă se bucura de o popularitate imensă în țară Prin urmare, în iunie , după următoarea sa cerere de reintegrare în partid, prin decizia Biroului Politic al Comitetului Central V M Molotov a fost repus în rândurile sale, iar secretarul general i-a înmânat personal un carnet de membru Mai mult, la una dintre ședințele Biroului Politic, majoritatea covârșitoare a membrilor săi, inclusiv D F Ustinov, A A Gromyko, M S Gorbaciov și G V Romanov, a vorbit în favoarea restabilirii în partid a altor membri ai "grupului antipartid" - G M Malenkov și L M Kaganovici Motivând această propunere, unul dintre cei mai influenți membri ai conducerii de vârf Tema: URSS ÎN Ajunul PERESTROIKEI ÎN - mareșalul de țară D F Ustinov a afirmat pe bună dreptate că "niciun dușman nu a adus atâtea necazuri țării noastre cât ne-a adus Hrușciov cu politica sa față de trecutul partidului și statului nostru, precum și față de Stalin" Adoptarea acestei decizii a fost însă amânată, întrucât președintele KGB al URSS V M Cebrikov și-a exprimat îngrijorarea serioasă că "reabilitarea" lor va provoca tulburări inutile în societate și va duce la o nouă creștere a isteriei antisovietice și anticomuniste în Occident Între timp, un număr dintre cei mai apropiați asociați ai vârstnicului secretar general, în special asistenții acestuia V A Pecenev și V V Pribytkov, împreună cu redactorul-șef al revistei comuniste R I Kosolapov, care a devenit principalul ideolog al noii "dominii", a conceput o intriga vicleană Esența acestei intrigi a fost următoarea: deoarece patronul lor era grav bolnav și moartea sa nu le promitea o creștere în continuare a carierei și era plin de venirea la putere a "aripii pro-occidentale" în conducerea țării, ei au decis să amâne convocarea celui de-al XXVI-lea Congres al PCUS, planificat pentru februarie , pentru a avea timp să zguduie Comitetul Central, să obțină funcții cheie în Secretariatul și Biroul Politic al Comitetului Central și să înlăture de la putere "echipa de reformatori" condusă de M S Gorbaciov În planurile acestui grup a intervenit însă din nou factorul de sănătate al liderului în

vârstă În septembrie , starea de sănătate a lui K U Cernenko a fost din nou serios zdruncinat, pentru că, la sfatul lui M S Gorbaciov și E I Chazov, a plecat nechibzuit în vacanță la muntele înalt Kislovodsk, care pentru un astmatic cronic, care suferea și de emfizem sever, era asemănător cu o adevărată sinucidere După această "odihnă" nefericită, K U Cernenko s-a îmbolnăvit în cele din urmă, iar lupta pentru putere de lângă patul secretarului general pe moarte a intrat într-o fază decisivă În octombrie - noiembrie , lupta latentă pentru putere s-a intensificat în aparatul Comitetului Central, în care M S Gorbaciov și echipa sa au început să piardă treptat din greutatea aparatului În special, atunci s-a încercat să perturbe Conferința ideologică a întregii uniuni, care era pregătită de echipa M S Gorbaciov Și deși în ultimul moment K U Cernenko a dat totuși aprobarea pentru a-l ține, însuși faptul că lupta din culise în jurul lui a spus multe La mijlocul lui decembrie , prima călătorie din mulți ani ai Războiului Rece a delegației parlamentare a URSS formată din M S Gorbaciov, A N Yakovlev și L M Zamiatin în Marea Britanie În presa sovietică, această vizită a fost prezentată ca un eveniment cu totul obișnuit, totuși, mulți sovietologi ai vremii și istorici și memorialisti moderni au considerat această călătorie ca un fel de "mireasă" a lui M S Gorbaciov, după care premierul Marii Britanii M Thatcher a declarat deschis că "este posibil să avem de-a face cu el" O nouă agravare a luptei pentru putere s-a datorat faptului că la sfârșitul lui decembrie , după o operațiune urgentă, ministrul apărării al URSS, mareșalul D F Ustinov, care s-a distins întotdeauna prin sănătate bună și performanțe uimitoare Era clar pentru toată lumea că, în viitoarea luptă pentru putere, poziția acestui cel mai autoritar și puternic membru al Biroului Politic a fost de o importanță decisivă pentru orice grup advers, așa că plecarea lui neașteptată ridică încă o mulțime de întrebări Mai mult, o serie de autori moderni (N Zenkovich) au prezentat versiunea pe care mareșalul D F Ustinov, alături de miniștrii apărării din RDG și Cehoslovacia, generalii de armată X Hoffmann și M Dzur, Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - a fost otrăvit de o otravă necunoscută la un exercițiu militar comun al țărilor participante la ATS, care a avut loc cu puțin timp înainte de moartea acestora Noul a fost marcat de o altă luptă pentru putere, unde au fost identificați clar doi concurenți principali - V V Grishin și M S Gorbaciov Liderul pe termen lung al comuniștilor de la Moscova, care a fost personificarea celor mai bune tradiții ale "ascezismului de partid" și al "stilului stalinist" de lucru, cel mai probabil ar putea conta pe sprijinul celor mai influenți membri ai "aripii conservatoare" a conducerii partidului de vârf a țării - N A Tikhonova, G V Romanova, V I Long și altele Și M S Gorbaciov, care l-a pierdut pe D F Ustinov, o resursă importantă de putere, a început acum să caute sprijin de la un alt "bătrân" din Biroul Politic - Ministrul Afacerilor Externe A A Gromyko A fost atunci, în ianuarie-februarie , prin negocieri în culise, la care au participat doar patru persoane - directorul IMEMO al Academiei de Științe a URSS A N Yakovlev, directorul Institutului de Studii Orientale al Academiei de Științe a URSS E M Primakov, directorul Institutului de Studii Africane al Academiei de Științe a URSS An A Gromyko și șeful PGU (informații străine), vicepreședintele KGB al URSS, generalul-colonel V A Kriuchkov, s-a ajuns la un "compromis istoric" Esența acestui compromis a fost că M S Gorbaciov și A A Gromyko împărtășește puterea supremă în țară: primul devine secretarul general al Comitetului Central al PCUS, iar al doilea - președintele Prezidiului Sovietului Suprem al URSS La sfârșitul lunii februarie -

începutul lunii martie , V V Grishin și echipa sa au intensificat brusc lupta pentru putere, fără a ezita să-l folosească pe secretarul general bolnav în stadiu terminal în această luptă Cu toate acestea, la martie , K U Cernenko a murit și nu au avut timp să-și dea seama de scenariul lor de venire la putere LITERATURĂ Avtorhanov A G Misterul morții lui Stalin: Conspirația lui Beria M , Adibekov G M Cominform și Europa postbelică - M , Aimermacher K De la unitate la diversitate: cercetare în domeniul artei "alte" în anii - M , Aksyutin Yu V "dezghețul" lui Hrușciov și sentimentul public din URSS în - M , Aksyutin Yu V , Volobuev O V XX Congresul PCUS: inovații și dogme M , Aksyutin Yu V Pyzhikov A V Societatea post-staliniană: problema conducerii și a transformării puterii M , Alekseeva L M Dezghețați generația M , Andriyanov V I Kosygin M , Arbatov GA Recuperare prelungită (-) M , Balandin R K Malenkov Al treilea conducător al Țării Sovietelor M , Barsukov N A XX Congresul PCUS și realitatea sa istorică M , Batyuk V I La originile Războiului Rece: relațiile sovieto-americane în - M " Literatură Bogaturov A D Marile Puteri în Pacific M , Bystrova I V Complex militar-industrial al URSS în timpul Războiului Rece (a doua jumătate a anilor ' - începutul anilor ') M , Bystrova I V Complex militar-industrial sovietic în anii - M , Bystrova I E URSS și problema creării zonelor fără energie nucleară în Europa (mijlocul anilor ' - sfârșitul anilor ') M, Bystrova I E URSS și formarea unei confruntări de bloc militar în Europa (-) M , Vandenberge I Neînțelegere istorică: războiul rece - M , Verbitskaya O M Țărănimea rusă: de la Stalin la Hrușciov M , Vlasova E S în muzica sovietică M , Gvishiani A D Fenomenul Kosygin M , Girenko Yu S Stalin-Tito M , Gromov E S Stalin: putere și artă M , Gubarev V S Scut antirachetă Empire M , Gubarev V S Bomba atomică: o cronică a marilor descoperiri M , Danilov A A , Pyzhikov A V Nașterea unei superputeri: - M , Denisova L I Satul care dispare din Rusia: Regiunea Non-Black Earth în anii - M , Dobrynin A F Pur confidențial M , Edemsky A B De la conflict la normalizare: relațiile sovieto-iugoslave în - M , Emelyanov Yu V Stalin: în vârful puterii M , Jukov Yu N Stalin: secretele puterii M , Zelenin I E Politica agricolă N S Hruşciov şi agricultura ţării M , Benina M R Inteligentia artistică sovietică și puterea în anii - M , Zenkovich N A Mihail Gorbaciov: viața înainte de Kremlin M , Zenkovich I A Secretele secolului trecut M , Zima V F Foametea în URSS - : origini și consecințe M , Zubkova E Yu Societatea sovietică postbelică: politică și viața de zi cu zi M , Zubkova E Yu Societatea și reformele - M , Cazacul V Lexiconul literaturii ruse a secolului XX M , Kara-Murza S G Civilizația sovietică: de la Marea Victorie până în zilele noastre M , Katasonov V Yu economia lui Stalin M , Katasonov V Yu Bretton Woods Un eveniment cheie din istoria financiară recentă M , Katasonov V Yu Rusia în lumea despăgubirilor M , Cobba D V Activitatea de stat a L P Beria (-) M , Kovalenko S G Reforme în managementul economiei naționale a URSS în anii M , Capitolul întâi DEZVOLTAREA POSTBELICĂ A URSS ÎN - Kozhinov V V Rusia secolul XX - M , Kozlov V A Revolte în URSS sub Hrușciov și Brejnev H, Kokoshin A A Armata si politica Gândirea militaro-politică și militaro-strategică sovietică M , Kostyrchenko G V Politica secretă a lui Stalin Putere și antisemitism M , Kudrov V M Economia sovietică în retrospectivă: experiența regândirii M , Ledovsky A M URSS, SUA și revoluția chineză prin ochii unui martor ocular - M , Lelchuk VS Revoluția științifică și tehnică și dezvoltarea industrială a URSS M , Leonov B A Istoria literaturii sovietice M , Lyakhovsky A A Flăcările din Afganistan M , Medvedev R A L-au înconjurat pe Stalin M , Medvedev R A Personalitate

și epocă Portretul politic al lui L I Brejnev M , Medvedev R A Yuri Andropov: necunoscutul despre cunoscut M , Medvedev R A Nikita Hrușciov: tatăl sau tatăl vitreg al "dezghețului" sovietic M , Mikoyan S A Anatomia crizei din Caraibe M , Mitrokhin N A Partidul rus: mișcarea naționaliștilor ruși în - M , Musatov V I Prevestitori de furtună Crizele politice din Europa de Est (-) M , Mukhin Yu G Asasinarea lui Stalin și Beria M , Narinsky M M Politica externă sovietică în timpul Războiului Rece (-): o nouă lectură M , Narinsky M M Istoria relațiilor internaționale - M , Narochnitskaya NA Ialta-Inscripții ale lumii noi M , Naumov V P Despre istoria raportului secret al lui N Hruşciov la cel de-al XX-lea Congres al PCUS // NNI, nr , Nikonova S I Viața spirituală a societății sovietice în - : ideologie și cultură K Novik F I URSS-RFG: probleme de conviețuire și cooperare - M , Novik F I Prins în Războiul Rece (Politica sovietică față de Germania, -) M , Orlov A S Războiul Rece M , Pikhoya R G Uniunea Sovietică: istoria puterii - N , Pikhoya R G Kremlin-Ungaria: octombrie-noiembrie M , Pikhoya R G URSS Istoria Marelui Imperiu Prinde din urmă și depășește M , Pikhoya R G Moscova Kremlinul Putere: - M , Polyak G P Restabilirea postbelică a economiei naționale M , Popov V P Țărănimea și statul (-) P , Popov V P Politica economică a statului sovietic - T , Popov V P Stalin și problemele politicii economice de după război (-) M , Literatură Popov V P Mare remiză: URSS de la victorie la colaps M, Pribytkov V V Aparat de zile și întreaga viață a Secretarului General Cernenko M, Prudnikova E A Beria Crime care nu s-au întâmplat SPb , Prudnikova E A An fatal al istoriei sovietice M, Pyzhikov A V "dezghețul" lui Hrușciov din - M, Pyzhikov A V , Danilov A A Nașterea unei superputeri - M, Rogov S M Uniunea Sovietică și SUA: căutarea unui echilibru de interese M, Safronov V P URSS-SUA-Japonia în timpul Războiului Rece, - M, Semanov S N Leonid Brejnev M, Semanov S N Dragă Leonid Ilici M, Semanov S N Iuri Andropov secretar general al KGB M, Semiryaga M I Cum am condus Germania M, Simonov N S Complexul militar-industrial al URSS - M, Sokolov K B Cultura artistică și putere: Unire și luptă (-) Sankt Petersburg, Solovyov V I , Klepikova E I Conspiratori la Kremlin: de la Andropov la Gorbaciov M, Solovyov V I , Klepikova E I Yuri Andropov: Trecere secretă la Kremlin Sankt Petersburg, Suvorov V B Mama Kuzkina: Cronica marelui deceniu M, Taubman U Hrușciov M, Timoshina T M Istoria economică a Rusiei M, Torkunov A V Războiul misterios: conflictul coreean - M, Udilov V N Atacurile teroriste și sabotajul în URSS: dezvăluire sută la sută M, Fedorenko N P Rusia: lecții din trecut și chipuri ale viitorului M, Feklisov A S Criza rachetelor nucleare din Caraibe: Kennedy și agenți sovietici M, Furr G Umbrele celui de-al XX-lea Congres sau răutatea Anti-Stalin M, Firsov B M Disidența în URSS în anii - Istorie, teorie și practică Sankt Petersburg, Filitov A M "Războiul rece": discuții istoriografice în Occident M, Filitov A M întrebare germană De la scindare la unificare M, Froyanov I Ya Pinging into the Abys: Rusia la sfârșitul secolului al XX-lea Sankt Petersburg, Fursenko A A , Naftali T Mad Risk: Istoria secretă a crizei rachetelor cubaneze din M, Khanin T N Dinamica dezvoltării economice a URSS H, Khanin G I Economia URSS la sfârșitul anilor - H, Khanin G I Economia URSS în perioada - H, Khlevnyuk O V Stalin Viața unui lider M, Khlusov M I Dezvoltarea industriei sovietice M, Hmelnițki D S Arhitectura lui Stalin: psihologie și stil M, Shubin A V Toamna de aur, sau perioada de stagnare URSS în - M, Shubin A V Dizidenți, informale și libertate în URSS M, Chazov E I sanatate si putere M, Cerniaev A S Exodul comun Jurnalul a două epoci - ani M, Chubaryan A O Ideea europeană în

istorie: probleme de război și pace M, CAPITOLUL DOI "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Subiect: PRIMA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - Plan: Alegerea M S Gorbaciov ca noul lider al țării în martie Curs spre accelerarea dezvoltării socio-economice a ţării în anii - Transformarea politicii de "accelerare" în politică de "perestroika" Etapa inițială a politicii "perestroikei lui Gorbaciov" în - Alegerea M S Gorbaciov ca noul lider al țării în martie Moartea unui alt secretar general în vârstă, în martie , a fost ultima dintr-o serie de numeroase decese ale liderilor de vârf ai țării, care au început în decembrie , pe care limbile rele au numit imediat "înmormântarea de cinci ani" Într-adevăr, în această perioadă de cinci ani, unul după altul, nouă membri și membri candidați ai Biroului Politic - A N Kosygin, M A Suslov, L I Brejnev, T Ya Kiselev, A Ya Pelshe, Sh R Rashidov, Yu V Andropov, D U Ustinov și K U Cernenko, care au fost ultima cohortă de lideri de vârf ai țării care și-au primit aluatul și întărirea politică în perioada stalinească și au ocupat în principal poziții defensive în evaluarea modelului de socialism stalinist care s-a dezvoltat în anii Era destul de evident că venirea la putere a unui nou "bătrân" din Biroul Politic ar putea provoca consecințe imprevizibile nu numai în cercurile publice largi, ci și în profunzimea partidului de guvernământ și a nomenclaturii de stat, în primul rând, primii secretari ale comitetelor de partid republican, regional și regional Prin urmare, șansa ca "bătrânii" autoritari să ajungă la putere, în special A A Gromyko și V V Grishin, practic a fost expulzat pentru că putea provoca o "răzvrătire" din partea unei jumătăți semnificative din membrii Comitetului Central Deși, ei înșiși nu au fost contrarii să lupte pentru postul de noul secretar general, în special A A Gromyko, ceea ce reiese din amintirile multor participanți la acele evenimente, inclusiv chiar membrii Biroului Politic Dintre membrii "tineri" ai Biroului Politic, G A Alieva, G V Romanova și M S Gorbaciov Cu toate acestea, primul, în ciuda autorității și popularității sale în țară, fiind etnic azer, a căzut automat din adevărații concurenți la puterea supremă, deși ar putea bine Subiect: PRIMA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - concurează pentru postul de președinte al Consiliului de Miniștri al URSS Al doilea, care a devenit după moartea Mareșalului D F Ustinov, în calitate de proprietar cu drepturi depline al întregului complex militar-industrial al țării, nu a reușit să-și formeze echipa în cadrul aparatului Comitetului Central într-un timp atât de scurt și a devenit ostatic al intrigilor din culise ale liberalilor "dizidenții de partid" cărora le era frică de G V Romanov, care era reputat a fi un adevărat ascet și un lider dur de tip stalinist Cea mai potrivită figură pentru partea putredă a nomenclaturii de partid a fost M S Gorbaciov, care, cu ajutorul șefului Departamentului de organizare și partid al Comitetului Central, E K Ligachev să reunească rapid o întreagă cohortă de susținători activi în aparatul central de partid și printre secretarii comitetelor regionale În plus, factorul decisiv în lupta pentru putere a fost faptul că, ca urmare a intrigilor din culise, M S Gorbaciov a reușit să obțină sprijinul celui mai autoritar membru al Biroului Politic, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS, ministru al Afacerilor Externe al URSS A A Gromyko - de fapt, ultimul membru al conducerii de vârf a țării, care aparținea elitei administrative staliniste O altă împrejurare importantă a fost că M S Gorbaciov a fost susținut activ de noul șef al KGB al URSS, generalul armatei V M Cebrikov, care în virtutea funcției sale a fost unul dintre cei mai informați oameni din țară Conform mărturiei tuturor

participanților la aceste evenimente fatidice, în negocierile din culise A A Gromyko și M S Gorbaciov, doar patru persoane au participat activ: fiul ministrului Afacerilor Externe, directorul Institutului de Studii Africane An A Gromyko, directorul IMEMO A N Yakovlev, directorul Institutului de Studii Orientale E M Primakov și șeful PGU al KGB-ului URSS, generalul-colonel V A Kriuchkov Ei au fost cei care au stipulat întregul mecanism pentru venirea la putere a unui nou secretar general și repartizarea rolurilor în noul "duumvirat de conducere": M S Gorbaciov - Secretar General, A A Gromyko este șeful statului Mai mult, conform acordului la care sa ajuns, fie prim-viceministrul Afacerilor Externe G M Kornienko, sau ambasadorul sovietic pe termen lung în SUA A F Dobrynin, care a "vegetat" la Washington aproape un sfert de secol Literal, a doua zi după moartea lui K U Cernenko, la martie , a avut loc un Plen extraordinar al Comitetului Central, la care, la propunerea A A Gromyko M S Gorbaciov a fost ales în unanimitate ca noul secretar general al Comitetului Central și a devenit liderul de facto al țării Atunci, desigur, nimeni nu și-ar fi putut imagina că această decizie va fi fatală pentru soarta partidului în sine și a întregii țări mari, întrucât societatea sovietică aștepta schimbări și l-a acceptat pe tânărul lider al țării cu mare speranță Conform protocolului oficial al ședinței Biroului Politic al Comitetului Central al PCUS, convocat de urgență pentru a analiza candidatura noului lider al țării, aceasta a început la ora pe martie Cu toate acestea, o serie de cunoscători memorialisti, în special N I Ryzhkov, ei spun că prima întâlnire a Biroului Politic a avut loc aproape imediat după moartea lui K U Cernenko, în jurul orei , pe martie Nu există informații clare despre ceea ce s-a întâmplat la această primă întâlnire a Biroului Politic Așadar, conform mărturiei șefului adjunct de atunci al Direcției a KGB, general-maior M S Dokuchaev, care a desfășurat protecția oficialităților de rang înalt din stat, primul vorbitor la această întâlnire a fost G V Romanov, care, referindu-se la testamentul lui K U Cernenko, a propus V V Grishin Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Cu toate acestea, A A s-a opus aspru candidaturii sale Gromyko, care a insistat ferm asupra candidaturii lui M S Gorbaciov, iar această propunere a fost adoptată cu o majoritate de doar un vot Posibilitatea unei astfel de evoluții a evenimentelor este evidențiată și de faptul că viitorul "arhitect al perestroikei" academician A N Yakovlev, în memoriile sale The Pool of Memory, a scris direct că "cercul interior al lui Cernenko pregătea deja discursuri și un program politic pentru Grișin" Între timp, există o altă versiune, conform căreia V V Grishin a fost primul care a vorbit, nu A A Gromyko, și președintele KGB al URSS, generalul armatei V M Cebrikov, așa că s-a recuzat, dar a propus imediat candidatura lui G V Romanov pentru postul vacant de secretar general Și abia în acest moment de cotitură, A A a luat cuvântul Gromyko, care se presupune că, referindu-se la numele extrem de nepotrivit al secretarului "apărării" al Comitetului Central, i-a convins pe toată lumea că doar M S Gorbaciov Considerăm că fiecare dintre aceste versiuni are dreptul de a exista, pentru că nu este foarte greu de crezut că o problemă atât de complexă, având în vedere alinierea forțelor în cadrul Biroului Politic al Comitetului Central care se dezvoltase pe vremea K U Chernenko, a decis atât de simplu și fără echivoc, așa cum scrie însuși M S despre asta Gorbaciov și cei mai apropiați asociați ai săi, inclusiv G Kh Şahnazarov şi A S Cerniaev Astăzi, practic nu există nicio îndoială că în martie , în ajunul Plenului Comitetului Central, au avut loc mai multe ședințe ale Biroului Politic, inclusiv "cercul îngust", și numai atunci când

alinierea finală a forțelor a devenit clară pentru toată lumea , partea adversă a decis să se "predea" în favoarea învingătorului și a fost de acord cu candidatura lui M S Gorbaciov Mai mult, trebuie remarcat că la aceste întâlniri fatidice ale Biroului Politic al Comitetului Central, printr-o coincidență foarte ciudată, au lipsit doi dintre cei mai autoriți și mai vechi membri ai Biroului Politic - Primul Secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist al Kazahstanului D A Kunaev și prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina V V Șcherbitsky Nu a fost o coincidență că amândoi nu au venit la Moscova, deoarece au fost informați în mod deliberat prea târziu despre moartea lui K U Chernenko și convocarea unui Plen extraordinar al Comitetului Central literalmente a doua zi după moartea sa În primul caz, cel mai rău rol a fost jucat de cap Direcția Organizatorică și Secretarul Comitetului Central pentru Personal E K Ligachev, iar în al doilea - vechiul și credinciosul "cadru Andropov" Academician G A Arbatov Fiind fondatorul și directorul pe termen lung al Institutului pentru SUA și Canada al Academiei de Științe a URSS, l-a însoțit pe V V Șcherbitsky în timpul șederii sale la Washington în fruntea delegației parlamentare sovietice Primind imediat toate informațiile despre moartea lui K U Cernenko din "compliciul" său de multă vreme, prim-adjunct al șefului Departamentului Internațional al Comitetului Central A S Cerniaev, a informat el V V Shcherbitsky abia a doua zi Este posibil ca V M Cebrikov, care, în calitate de șef al KGB al URSS, deținea cele mai complete informații despre circumstanțele morții lui K U Chernenko, a avertizat șeful bodyguardului V V Shcherbitsky generalul-maior V F Vakulenko nu l-a informat despre acest lucru fără instrucțiuni directe de la Moscova Curs spre accelerarea dezvoltării socio-economice a ţării în anii - Începutul unor reforme de amploare care au avut loc la noi în a doua jumătate a anilor este asociat în mod tradițional cu denumirea de M S Gorbaciov, deși un număr Subiect: PRIMA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - autorii moderni (T Koryakina, I Froyanov, R Pikhoya, A Shubin) cred pe bună dreptate că "părintele perestroikei lui Gorbaciov" a fost "păstorul său spiritual" și patronul pe termen lung Yu V Andropov, și distinge așa-numita "perioadă embrionară a perestroikei", care datează din - Într-adevăr, chiar și în timpul vieții lui Yu V Andropov, au început lucrările la o nouă reformă economică, care a fost condusă de trei secretari ai Comitetului Central - M S Gorbaciov, V I Dolgikh și N I Ryzhkov Cu toate acestea, prezența unei singure voințe politice de a rezolva cele mai acute probleme economice nu a fost în mod clar suficientă Depindea mult de ideile pe care noua echipă de reformatori urma să-și bazeze cursul economic și aici orice aspirant reformator sovietic avea inevitabil să întâmpine mari dificultăți Pe de o parte, noul lider al țării și echipa sa au atras economiști atât de cunoscuți precum academicienii A G Aganbegyan, O T Bogomolov, L I Abalkin, R A Belousov, N Ya Petrakov, S A Sitaryan și alții care au avut "dezvoltări nestandardizate și gânduri sedițioase", care în noile condiții s-au dovedit a fi foarte solicitate Dar, pe de altă parte, din motive ideologice obiective, eforturile acestor economiști s-au concentrat doar pe dezvoltarea doctrinei economice marxiste, și anume a teoriei planificării Mai mult decât atât, potrivit mai multor autori moderni (G Popov, N Shmelev, A Barsenkov), până la începutul politicii de "accelerare" și "perestroika" în țara noastră nu existau practic teoreticieni majori în macroeconomie, muncă piețele și capitalul, finanțele internaționale și teoria structurilor de producție Prin urmare, "reforma economică" a lui Gorbaciov nu a fost pregătită nici în plan ideologic și teoretic, nici

în plan organizatoric și aplicat, iar "conceptul" ei în multe privințe era pură improvizație Cu toate acestea, există un alt punct de vedere (A Ostrovsky), ai cărui autori susțin că conceptul de "perestroika lui Gorbaciov" tocmai a existat și a fost dezvoltat activ în adâncul unui cerc restrâns de "interne", în care directorul de atunci al IMEMO, Academician A N Yakovlev La sfârșitul lunii aprilie , a avut loc următorul Plen al Comitetului Central, care în istoriografia modernă (R Pikhoya, V Sogrin, A Shubin, A Barsenkov) este considerat a fi începutul primei etape a " Perestroika lui Gorbaciov" - așa-numita "politică de accelerare", care data în mod tradițional - Din moment ce programul de reformă detaliat elaborat de M S Gorbaciov și echipa sa nu au existat, apoi în raportul său politic "programului" de la Plenul din aprilie a Comitetului Central, el a formulat foarte clar doar o singură sarcină principală - o creștere bruscă a ritmului de dezvoltare socio-economică a țării În același timp, a fost adusă în prim-plan sarcina de a transfera producția pe șinele intensificării și accelerării progresului științific și tehnologic Pentru implementarea acestei sarcini de amploare, s-a propus:) ridicarea hotărâtă a responsabilității întregului personal de conducere, a organizării și disciplinei de producție;) să acorde un loc central în "politica de accelerare" dezvoltării ingineriei mecanice și să treacă în următorii ani la producerea unei generații fundamental noi de mașini și echipamente tehnologice;) să acorde o atenție deosebită dezvoltării accelerate a construcției de mașini-unelte, tehnologiei computerelor, fabricarea de instrumente, inginerie electrică și electronică ca principali catalizatori Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) progresul științific și tehnologic;) pregătirea în cel mai scurt timp posibil a unui program cuprinzător pentru dezvoltarea producției de bunuri și servicii de larg consum În plus, M S Gorbaciov a ridicat problema "perestroikei" de stil și "glasnost" în activitatea tuturor instituțiilor de partid și de stat și a afirmat necesitatea unei reînnoiri semnificative a personalului și rolul special al "factorului uman" în dezvoltarea accelerată a țară La Plenul din aprilie a Comitetului Central M S Gorbaciov a început și prima etapă a "revoluției personale", în urma căreia:) doi dintre cei mai tineri secretari ai Comitetului Central, Yegor Kuzmich Ligachev și Nikolai Ivanovich Ryzhkov, au devenit membri cu drepturi depline ai Biroului Politic al Comitetului Central, ocolind tradiționala "sala de așteptare a candidaților" În același timp, E K Ligachev de jure a devenit al doilea secretar al Comitetului Central, deoarece el era cel care a fost însărcinat să conducă ședințele Secretariatului Comitetului Central și să supravegheze cele mai importante departamente ale Comitetului Central - general, organizatoric, ideologic etc ;) Președintele KGB al URSS V M Cebrikov, care a fost unul dintre cei mai activi susținători ai noului secretar general în perioada "interregului", și a depus mult efort în confirmarea sa în această postare;) noul ministru al apărării al URSS Mareșal S L a devenit membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central Sokolov;) Ministrul Agriculturii RSFSR V P Nikonov, care a condus în același timp Departamentul Agricol al Comitetului Central Totodată, în aprilie , au avut loc schimbări serioase în aparatul Comitetului Central În special, noul șef al Departamentului General al Comitetului Central a fost un student prieten al noului secretar general, un aparat de partid înrăit A I Lukyanov, primul secretar al Comitetului Teritoriului Krasnodar A P a fost numit șef al Departamentului de organizare și partid al Comitetului Central Razumovsky, șeful departamentului nou creat de

construcție al Comitetului Central a fost primul secretar al Comitetului Regional Sverdlovsk B N Eltsin, etc O nouă etapă în curățarea conducerii de vârf a țării de "cadrele Brejnev" a avut loc la următorul Plen al Comitetului Central și noua sesiune a Sovietului Suprem al URSS, care a avut loc la începutul lunii iulie În același timp timp, o serie de decizii de personal luate la aceste foruri au provocat un adevărat șoc în societatea sovietică și nu numai în străinătate:) G V a fost îndepărtat din Biroul Politic și din Secretariatul Comitetului Central fără nicio explicație Romanov, care a indicat încă o dată că, cu acordul tacit al tuturor membrilor conducerii de vârf a țării, M S Gorbaciov și-a îndepărtat cel mai periculos și urat rival din arena politică;) Primul Secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Georgia E A a devenit un nou membru cu drepturi depline al Biroului Politic al Comitetului Central Shevardnadze, care aproape simultan a fost numit noul ministru al Afacerilor Externe al URSS;) patriarhul politicii externe sovietice și cel mai vechi membru al Biroului Politic A A Gromyko, care a condus departamentul său cheie timp de aproape trei decenii, a fost ales președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS;) L P a devenit noii secretari ai Comitetului Central Zaikov și B N Eltsin Trebuie să spun că o adevărată senzație pentru toată lumea, dar nu pentru M S Gorbaciov, a fost numirea lui E A Shevardnadze ca ministru al afacerilor externe al URSS Acești doi lideri se cunoșteau de mult timp și bine, și deja la sfârșitul anilor complet de acord că în societatea sovietică "totul este putrezit și totul trebuie schimbat" Prin urmare, venind la putere, M S Gorbaciov, după ce a conceput o "recunoaștere" grandioasă pe frontul politicii externe, a înțeles perfect Subiect: PRIMA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - că A A Gromyko și orice alt diplomat de carieră din cohorta sa genială, de exemplu, prim-adjunct al ministrului afacerilor externe al URSS G M Kornienko, sau ambasador sovietic pe termen lung la Washington A F Dobrynin, va deveni un obstacol în calea implementării "marilor" sale planuri de politică externă Prin urmare, alegerea a căzut asupra lui E A Shevardnadze, care a devenit un partener de încredere și loial al Secretarului General în implementarea politicii sale externe perfide față de propria sa țară Imediat după încheierea Plenului Comitetului Central și a sesiunii Sovietului Suprem al URSS, Biroul Politic al Comitetului Central a aprobat o nouă repartizare a rolurilor în Secretariatul Comitetului Central: E K Ligachev este al doilea secretar, conduce ședințele Secretariatului Comitetului Central și supraveghează Departamentul Organizațional și Agitpropul Comitetului Central, N I Ryzhkov supraveghează Departamentul Economic, L N Zaikov - industria de apărare, V I Dolgikh - industria grea, I V Kapitonov - industrie ușoară și comerț, V P Nikonov - agricultură, B N Ponomarev - departament internațional, K V Rusakov - țări socialiste, M V Zimyanin - cultură și B N Elțin - construcție Concomitent cu epurarea personalului din cele mai înalte eșaloane ale puterii, noua conducere a țării a început să rezolve probleme economice și sociale de lungă durată, pe care, conform tradiției consacrate, a încercat să le rezolve într-un mod pur administrativ, fără a le afecta înseși fundamentele sistemului economic al țării Extrem de indicativă în acest sens este infama campanie anti-alcool - primul eveniment major cuprinzător al noilor lideri ai țării, care a fost desfășurat constant în - Și deși un număr de membri ai conducerii sovietice de vârf, în special N A Tihonov, G A Aliev și N I Ryzhkov, s-a opus categoric începerii acestei campanii foarte dubioase și absolut nepregătite, M S Gorbaciov, mizând pe sprijinul lui E K

Ligacheva, M S Slomentsev și alți membri ai Biroului Politic au reușit să dea această decizie În mai , au fost adoptate două Decrete ale Comitetului Central al PCUS și ale Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la măsurile de depășire a beției și alcoolismului, pentru eradicarea berii în casă", care au ordonat tuturor partidelor, sovietice, administrative și de aplicare a legii agențiile țării să intensifice în mod decisiv și pretutindeni lupta împotriva acestui viciu social, care a lovit toate straturile societății sovietice în ultima perioadă a domniei lui Brejnev Ca întotdeauna, principalele instrumente ale acestei lupte au fost exclusiv măsurile punitive și administrative, în special:) o creștere bruscă a răspunderii penale și administrative pentru moonshine și toate infracțiunile comise în stare de ebrietate;) o reducere semnificativă a producției de băuturi alcoolice și o creștere semnificativă a costului acestora;) o reducere bruscă a locurilor și timpului implementării lor în comerțul de stat etc Campania anti-alcool, ai cărei principali ideologi și dirijori au fost doi membri influenți ai Biroului Politic - președintele PCC din subordinea Comitetului Central al PCUS M S Solomentsev și al doilea secretar al Comitetului Central E K Ligachev, a avut consecințe duble și, conform recunoașterii tardive a lui M S Gorbaciov, "consecințele negative ale acestei campanii au depășit cu mult cele pozitive" Pe de o parte, desigur, a contribuit la:) reducerea pierderilor de producție, care, conform diferitelor estimări, variau între de milioane și de milioane de ruble anual;) ascuțit Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) reducerea mortalității și a accidentelor profesionale în rândul bărbaților de vârstă activă și creșterea speranței de viață generale în țară;) o creștere semnificativă a natalității și o reducere a mortalității infantile etc Cu toate acestea, pe de altă parte, ca rezultat al conducerii necugetate a acestei campanii:) bugetul de stat al țării, conform diverselor estimări, a pierdut anual de la la de miliarde de ruble, ceea ce a avut un efect catastrofal asupra întregului dezechilibru financiar al economiei naționale a țării;) o companie complet necugetată a început să taie cele mai valoroase specii de struguri și să oprească plantarea de noi plantații, drept urmare suprafața podgoriilor doar în RSFSR a scăzut de la mii la mii de hectare, iar recolta medie anuală de struguri a scăzut de la mii la mii tone;) s-a dezvoltat masiv fabricarea berii menajere, ceea ce a dus la epuizarea efectivă a resurselor de zahăr ale țării și a implicat o reducere bruscă a gamei de cofetărie și alte produse din comerțul de stat;) această campanie a fost însoțită de o propagandă cu totul mediocră și uneori nestăpânită a sobrietății, care uneori a ajuns la absurdul de-a dreptul, etc În plus, campania anti-alcool a dus în curând la pierderi politice serioase, în primul rând la o scădere bruscă a autorității personale și a ratingului lui M S Gorbaciov, a cărui popularitate în țară a început să se topească în fața ochilor noștri La mijlocul lunii iunie a avut loc Conferința Întregii Uniri asupra Problemelor Progresului Științific și Tehnologic, unde M S Gorbaciov, în raportul său "Chestiunea fundamentală a politicii economice a partidului", a subliniat pentru prima dată conceptul său economic inițial, afirmând că "sarcina de a ridica industria sovietică de construcții de mașini este direcția principală a dezvoltării noastre" Potrivit unui număr de autori moderni (R Pikhoy, G Khanin), această idee în sine nu era nouă și era cuprinsă în faimosul raport al academicianului V A Kirillin, care a devenit unul dintre motivele demisiei sale din funcția de vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS în ianuarie Acum

această idee a fost "scoasă din naftalină" și a făcut baza unei noi doctrine economice În septembrie-noiembrie , după o scurtă "liniște politică", a început o nouă epurare a personalului în eșaloanele superioare ale puterii, a cărei victimă a fost aproape întreaga conducere a guvernului sovietic:) mai întâi, la sfârșitul lunii septembrie, Oponentul de multă vreme al lui Gorbaciov, șeful guvernului N A Tikhonov și N I au fost numiți noul președinte al Consiliului de Miniștri al URSS Ryzhkov;) apoi au fost demiși cei mai mulți dintre vicepreședinții Consiliului de Miniștri al URSS, care au condus sectoarele cheie ale economiei naționale a țării - N K Baibakova, I I Bodyula, V E Dymshitsa, N V Martynova, Z N Nurieva și L V Smirnova;) noul președinte al Comitetului de Stat de Planificare al URSS N V Talyzin, noul președinte al URSS Gossnab L A Voronin și președintele Agroindustriei de Stat URSS V S Murahovski;) în conformitate cu Decretul Comitetului Central al PCUS și al Consiliului de Miniștri al URSS, au fost lichidate cinci ministere unioniste-republicane - agricultură (V K Mesyats), horticultură (N T Kozlov), industria cărnii și lactatelor (E I Sizenko)), industria alimentară (B P Lein) și construcțiile rurale (V D Danilenko) și Comitetul de Stat pentru Mașini Agricole (L I Khitrun), pe baza cărora se va crea apoi următorul monstru de stat - Agropromul de Stat al URSS, care va fi condus de V S Murakhovsky Subiect: PRIMA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - În decembrie a fost creată Comisia pentru Reforma Mecanismului Economic, condusă de Președintele Comitetului de Stat de Planificare al URSS N V Talyzin, ai cărui adjuncți erau L A Voronin, D M Gvishiani, S A Sitaryan, Yu P Batalin si B I Gostev În cadrul acestei Comisii au fost create mai multe secții de lucru, deși este important de menționat faptul că Secția Științifică, condusă de academicianul D M Gvishiani, a inclus atât de cunoscuți economiști și juriști precum academicieni și doctori în științe L I Abalkin, A G Aganbegyan, G A Arbatov, A I Anchishkin, O T Bogomolov, A G Granberg, G A Yeghiazaryan, N I Kapustin, V N Kirichenko, L A Kozlov, V N Kudryavtsev, I I Lukinov, B Z Milner, O I Milyukov, E M Primakov și E K Smirnitsky Desigur, componența personală a acestei secțiuni merită o discuție separată, dar chiar și o cunoaștere superficială a acestei liste sugerează că un loc special în ea a fost ocupat de economiștii de piață, care au apărut de mult pe lista A N Yakovlev La sfârşitul lunii decembrie M S Gorbaciov a avut de-a face cu un alt oponent politic de lungă durată - cel mai în vârstă membru al Biroului Politic și prim-secretar pe termen lung al PCUS MGK V V Grishin, care timp de aproape două decenii a fost stăpânul nedivizat al capitalei Acest "aksakal politic" a fost înlocuit de noul secretar al Comitetului Central B N Elțin, care în urmă cu doar șase luni a ajuns la Moscova datorită presiunii puternice a favoritului de atunci Gorbaciov E K Ligaciov, care spera să facă din acest "urs Ural" încă un membru al echipei de "reformatori" a lui Gorbaciov O serie de membri ai conducerii de atunci a țării, în special viitorul șef al guvernului de sindicat N I Ryzhkov, care cunoștea bine natura nestăpânită și dificilă a lui B N Elțin pentru mulți ani de muncă comună la Sverdlovsk, s-a opus categoric la transferul său la munca la Moscova Cu toate acestea, E K Ligachev, care a fost foarte impresionat de presiunea furioasă și de stilul dur de conducere al lui Elțin, a reușit să insiste pe cont propriu și să-l convingă pe M S Gorbaciov în dreptatea lui În plus, M S Gorbaciov a fost nevoit să pună în fruntea Moscovei un "berbec puternic" care să poată reprima hotărât nomenclatura "rîchinoasă" a Moscovei Ajuns la postul de prim-secretar al PCUS MGK, B N Elțîn a început imediat să efectueze o curățare

nemiloasă a capitalei de fostele cadre de partid, iar la începutul anului a înlocuit aproape o treime din toți secretarii comitetelor regionale de partid și șefii principalelor departamente ale orașului Moscova Comitetul executiv Acești pași populiști, cuplati cu discursuri critice ascuțite ale lui B N Elțin, care erau în mod clar populiști în natură, i-au plăcut la început foarte mult de moscoviți și de noua conducere a țării Și deja în februarie , la ultimul, pre-Congres, Plenul Comitetului Central, a fost ales membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central În ianuarie M S Gorbaciov a ridicat problema înlocuirii generalului de armată V V Fedorchuk ca ministru al Afacerilor Interne al URSS Această problemă a fost rezolvată fără prea mult efort, iar aproape toată conducerea de vârf a țării a acceptat această propunere a Secretarului General În același timp, nu un profesionist puternic a fost numit noul șef al acestei structuri cheie de putere a țării, ci un lucrător obișnuit de partid, primul secretar al Comitetului Regional Rostov A V Vlasov, căruia i s-a acordat în curând gradul militar de general colonel Apoi M S Gorbaciov s-a despărțit de asistentul său "întâmplător" în politică externă Capitolul doi PERESTROIKA LUI GORBACIOV SI MOARTEA URSS (-) AM Alexandrov-Agentov, care a lucrat excelent și eficient în această funcție timp de mai bine de douăzeci de ani și l-a invitat pe cunoscutul "disident de partid" A S Chernyaev, care a ocupat mulți ani postul important de prim-adjunct al șefului Departamentului Internațional al Comitetului Central al PCUS, care a fost condus de cunoscutul antistalinist, secretar de lungă durată al Comitetului Central B N Ponomarev a fost principalul curator al întregii mișcări muncitorești și comuniste internaționale din PCUS încă de pe vremea lui N S Hruşciov La sfârșitul lunii februarie și-a început lucrările al XXVI-lea Congres al PCUS, ai cărui delegați, auzind principalele rapoarte ale M S Gorbaciov și N I Ryzhkov, a aprobat în unanimitate o nouă ediție a Programului al treilea al PCUS și a Directivei pentru al XII-lea Plan cincinal (-), în care noul curs al lui Gorbaciov privind "politica de accelerare" a dezvoltării socio-economice a țării, proclama a fost clar indicat în aprilie La acest congres, anii domniei lui Brejnev au fost numiți pentru prima dată "perioada de stagnare", ceea ce a avut un impact negativ asupra ritmului general al dezvoltării economice și sociale a țării, ceea ce a dus la întârzierea sa semnificativă în urma țărilor industriale și industriale avansate ale lumii, care intraseră de mult în era dezvoltării post-industriale La începutul lunii martie , la finalul lucrărilor congresului, a avut loc un Plen organizatoric al Comitetului Central, la care au fost alese organele de conducere ale partidului M S au fost aleși membri titulari ai Biroului Politic al Comitetului Central Gorbaciov, G A Aliev, V I Vorotnikov, A A Gromyko, L I Zaikov, D A Kunaev, E K Ligachev, P I Ryzhkov, M S Solomentsev, V M Cebrikov, E A Shevardnadze și V V Șcherbitsky P N a devenit candidați la calitatea de membru în Biroul Politic al Comitetului Central Demichev, V I Dolgikh, B N Elțîn, N N Slyunkov, S L Sokolov, Yu F Solovyov și N V Talyzin În Secretariatul Comitetului Central figura M S Gorbaciov, A P Biryukova, A F Dobrynin, V I Dolgikh, L N Zaikov, M V Zimyanin, E K Ligachev, V A Medvedev, V P Nikonov, G P Razumovsky și A N Yakovlev Astfel, M S Gorbaciov a finalizat prima etapă a "revoluției personale" și, cel mai important, a reușit pentru prima dată să-și obțină cei doi asociați principali, A N Yakovlev și V A Medvedev, care, împreună cu patronul lor, va juca un rol fatal în istoria țării noastre După finalizarea congresului, M S Gorbaciov și echipa sa cu energie dublată au început să-și pună în aplicare "politica de accelerare",

care în mod tradițional a dus la o altă campanie administrativă Deși, în urmă cu câțiva ani, o serie de mari finanțatori ai țării, în special șeful adjunct al Direcției Economice a Comitetului Central V P Mozhin și membru al consiliului de administrație al Comitetului de Stat de Planificare al URSS V S Pavlov, a propus destul de rezonabil să demareze reforma economică în țară cu o reformă radicală a tuturor prețurilor cu ridicata, de cumpărare și cu amănuntul Decizia fundamentală de a realiza această reformă a fost luată de L I Brejnev, dar după Yu V Andropova M S Gorbaciov și ceilalți slujitori ai săi au reușit să-l convingă pe noul secretar general să amâne reforma prețurilor până la vremuri mai bune Sub K U Cernenko nu a ridicat această problemă, iar sub M S Gorbaciov, s-a trezit din nou în centrul discuțiilor economice Sensul principal al reformei prețurilor propuse de V P Mojin, V S Pavlov și alți experți de seamă, a fost după cum urmează:) sistemul actual de prețuri, creat în mod deliberat în epoca lui Stalin, și-a împlinit istoria Subiect: PRIMA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - misiune de a accelera industrializarea țării și în acest moment a devenit o frână puternică pentru progresele viitoare;) fostul sistem de prețuri s-a bazat pe o disproporție a costurilor creată artificial între forță de muncă și produsele agricole și industriale, unde a existat o părtinire clară față de bunurile industriale din cauza unei subestimari semnificative a prețului forței de muncă și al produselor agricole;) pentru a da un impuls puternic dezvoltării economiei sovietice și pentru a crea stimulente economice care să mărească productivitatea muncii, este necesară creșterea semnificativă a costului muncii în sine, adică salariile și, în același timp, prețurile de cumpărare și de vânzare cu amănuntul pentru produsele agricole, de ex să stabilească o paritate de preț de "piață" bazată pe costul de producție și costul forței de muncă pentru producția sa Totuși, noua conducere a țării, din motive pur populiste, nu a îndrăznit să demareze această reformă primordială și a recurs din nou la metode administrativ-comandă bine testate de conducere a economiei naționale a țării Mai mult decât atât, potrivit mai multor memorialisti (N Ryzhkov), originalitatea noii abordări a fost că Comisia de stat privind complexul militar-industrial a fost luată ca model managerial, în cadrul căruia erau unite toate ministerele și departamentele de acest profil Deja în noiembrie , imediat după demisia principalului oponent al inovaţiilor agrare şi economice, secretarul general N A Tikhonov, pe baza a șase ministere din întreaga Uniune, a fost creat un gigant managerial - Industria Agrară de Stat URSS, care a fost condusă de un nou candidat Gorbaciov și succesorul său ca prim-secretar al Comitetului de Partid Teritoriul Stavropol V S Murakhovsky În plus, inițial, fiind în "captivitatea" doctrinei economice a Academicianului A G Aganbegyan, noua conducere a țării s-a concentrat pe dezvoltarea întregului complex de construcții de mașini, crezând naiv că această ramură high-tech a producției industriale va deveni veriga cheie care ar permite întregii economii naționale a țării să ajungă la noile tehnologii tehnologice orizonturi În acest scop, în ianuarie-mai a fost adoptată o serie întreagă de diferite rezoluții și decizii ale Comitetului Central al PCUS și ale Consiliului de Miniștri al URSS, menite să accelereze introducerea progresului științific și tehnologic în țara economie: "Cu privire la înființarea Biroului Consiliului de Miniștri al Ingineriei Mecanice al URSS", "Cu privire la înființarea Comitetului de Stat pentru Informatică și Informatică", "Cu privire la crearea complexelor științifice și tehnice intersectoriale", "Cu privire la organizarea Direcției principale pentru crearea și

utilizarea tehnologiei spațiale pentru economia națională și cercetarea științifică", etc În același timp, resursa administrativă tradițională a început să fie utilizată activ în domeniul producției directe, unde o serie de decrete speciale ale guvernului țării au prescris:) creșterea rapidă a eficienței utilizării noilor echipamente prin efectuarea de atestare a locurile de munca;) transferul într-un regim de funcționare în trei schimburi a tuturor acelor întreprinderi industriale care dispun deja de echipamente tehnologice moderne și performante pentru a elimina timpul de nefuncționare a acestuia;) să extindă la toate întreprinderile industriale ale țării sistemul de acceptare de stat a produselor finite, care s-a justificat pe deplin în industriile de apărare etc În același timp, într-un efort de a utiliza mai activ stimulentele economice în dezvoltarea producției industriale, Consiliul de Miniștri al URSS a mers la o serie de Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) a luat măsuri fără precedent și a adoptat în august-noiembrie mai multe Decrete, care pentru prima dată de la epoca NEP legalizau:) dreptul de a intra independent pe piața externă a de ministere sindicale și a de mari întreprinderi;) introducerea unor tarife și salarii noi, semnificativ crescute și eliminarea tuturor restricțiilor asupra fondului de salarii în toate sectoarele industriale;) organizarea în cadrul comitetelor executive ale consiliilor locale ale cooperativelor pentru colectarea și prelucrarea materiilor prime secundare;) adoptarea legii "Cu privire la activitatea individuală de muncă", care a legalizat înființarea de cooperative private în anumite tipuri de producție de bunuri și servicii;) crearea și funcționarea pe teritoriul țării de societăți mixte (concesiuni) cu participarea capitalului străin etc În același timp, conducerea partidului și guvernul, într-un răspuns viu la cele două probleme sociale cele mai acute ale țării, au adoptat două programe cuprinzătoare cele mai importante și destul de fezabile la acea vreme - "Dezvoltarea producției de bunuri de larg consum și servicii" și "Locuințe- ", garantând cetățenilor țării un adevărat progres în rezolvarea acestor probleme stringente sarcini Totuși, rezolvarea sarcinilor globale pentru reechiparea tehnică a întregii economii a țării și implementarea celor mai importante programe sociale au necesitat alocații mari Între timp, tocmai în această perioadă resursele statului s-au redus semnificativ din cauza campaniei antialcoolice și din cauza situației internaționale nefavorabile În special, deja la sfârșitul anului , prețul mondial al petrolului a scăzut brusc, iar bugetul întregii Uniri a pierdut venituri de miliarde de dolari, ceea ce a compensat în mare măsură deficiențele sistemului economic sovietic, făcând posibilă achiziționarea în străinătate produsele agriculturii, industriei ușoare și textile care lipseau în țară, utilajele de înaltă tehnologie etc În plus, cursul urmat de conducerea politică pentru a accelera dezvoltarea complexului de construcții de mașini al țării a dus în mod firesc la o creștere serioasă a achizițiilor de echipamente tehnologice importate în detrimentul achiziționării diverselor bunuri sociale și bunuri de larg consum În plus, dezastrul de la Cernobîl a produs pagube grave economiei țării, ceea ce a devenit un adevărat șoc pentru conducerea și întreaga populație a țării La aprilie , în timpul lucrărilor experimentale la a patra unitate de putere a centralei nucleare de la Cernobîl, a avut loc o explozie puternică care a distrus această unitate de putere Ca urmare a acestui dezastru provocat de om fără precedent, o poluare cu radiații foarte periculoasă a avut loc într-o parte semnificativă a Ucrainei, Belarus, precum și în regiunile Bryansk

și Tula din RSFSR Pentru a elimina cele mai grave consecințe ale acestei catastrofe, a fost creată o comisie guvernamentală specială condusă de vicepreședintele Consiliului de Miniștri al URSS Boris Evdokimovici Shcherbina, care a rezolvat în cel mai scurt timp câteva dintre cele mai importante probleme: NPP;) a evacuat din zona de de kilometri și a relocat în noi locuri de reședință aproape de mii de persoane;) a stabilit cu ajutorul unităților armatei de protecție chimică și a trupelor interne ale Ministerului Afacerilor Interne al URSS un control sigur asupra întregii "zone de excludere";) a dezvoltat și creat conceptul de "sarcofag", care a fost ridicat peste reactorul distrus în cel mai scurt timp posibil;) instalat pe Subiect: PRIMA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - acest sarcofag din beton-plumb, un sistem fiabil de monitorizare a stării reactorului etc În plus, cea mai mare parte a lucrărilor a căzut în ponderea unităților și formațiunilor militare ale Ministerului Apărării și Ministerului Afacerilor Interne al URSS, a căror conducere generală a fost încredințată comandantului Districtului Militar din Asia Centrală, colonelul general V N Lobov, care a făcut față cu brio sarcinii Grupul operativ al Biroului Politic, condus de N I Ryzhkov și un grup de lucru de fizicieni atomici condus de directorul adjunct al Institutului de Energie Nucleară al Academiei de Științe a URSS, academicianul V A Legasov, care a fost autorul ideii de a crea și de a supraveghea construcția unui sarcofag din beton cu plumb peste reactorul distrus Eliminarea directă a dezastrului de la Cernobîl, care a costat bugetul de stat de miliarde de ruble, a dat o lovitură gravă întregului potențial economic al țării Dar și mai important a fost faptul că această catastrofă a avut un impact extrem de negativ asupra situației socio-politice din țară, din moment ce informațiile inițiale, mai degrabă răutăcioase și evident false despre aceasta, pe care M S Gorbaciov a exprimat-o abia pe mai , pentru prima dată au pus sub semnul întrebării autoritatea puterii supreme, care și-a pierdut fosta zonă de "sfințenie sacră" și infailibilitate Între timp, M S Gorbaciov a folosit acest accident pentru noi epurări de personal și a demis în curând peste o duzină de miniștri aliați, inclusiv legendarul șef al Ministerului Construcției de Mașini Medii al URSS, Efim Pavlovici Slavsky, care a condus întreaga industrie nucleară a țării timp de aproape treizeci de ani, și președintele Academiei de Științe a URSS, academicianul Alexander Petrovici Alexandrov , care a fost unul dintre autorii reactorului RBMK explodat Transformarea politicii de "accelerare" în politica de "perestroika" Cursul către accelerarea dezvoltării socio-economice a țării a reprezentat un pas important în înțelegerea situației care se dezvoltase în țară până în primăvara anului Cu toate acestea, potrivit opiniei corecte a multor autori moderni (R Pikhoya, A Barsenkov, A Shubin), deciziile luate atunci s-au bazat pe ideea generală că "este imposibil să trăiești așa" și nu erau atât rezultatul unui sistem de măsuri bine gândit, ci reflectau mai degrabă o anumită "filozofie" de acţiune" şi dorinţa noii conduceri a ţării de a aborda problemele acumulate În același timp, M S Gorbaciov și cei mai apropiați asociați ai săi, al căror cerc restrâns includea A N Yakovlev, V A Medvedev, V I Boldin, A S Cerniaev și o serie de alți "aparacici dizidenți" de partid întărit au început treptat să-și formeze propriul concept de reforme la scară largă În special, la începutul lui decembrie , A N Yakovlev, care până atunci devenise șeful Departamentului de propagandă al Comitetului Central, a trimis în numele lui M S Gorbaciov, o notă analitică în care își propunea să realizeze reforme la scară largă ale sistemului politic al țării, care

de fapt au distrus întregul sistem politic sovietic, creat încă din vremea lui I V Stalin În special, chiar și atunci acest "arhitect al perestroikei" a propus crearea unui sistem bipartid pe baza PCUS și legalizarea opoziției politice, distrugând întreaga verticală a sovieticului Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) autorităților și instituirea funcției de președinte al URSS, schimbarea întregului sistem electoral și introducerea alegerilor alternative etc Și deși la acea vreme M S Gorbaciov, neavând majoritatea în Biroul Politic, nu a îndrăznit să recurgă la schimbări atât de radicale, tocmai aceste idei au devenit steaua călăuzitoare a noului său curs politic Al XXVI-lea Congres al PCUS a devenit o anumită piatră de hotar în formarea acestui concept, după care s-au conturat schimbări importante în interpretarea acestor transformări Prima, care nu mai era necesară, formulă de "accelerare" a început să fie umplută cu un conținut nou, iar ideea că era necesară reformarea întregului sistem social sovietic într-o măsură mult mai mare și cuprinzătoare a început să se răspândească din ce în ce mai activ Deja în mai-iulie , termenul plictisitor "accelerare" a început treptat să fie înlocuit cu noul concept de "perestroika" Dezvăluind sensul acestui concept, M S Gorbaciov a început să sublinieze în mod activ că "perestroika" ar trebui să afecteze nu numai economia țării, ci și întregul sistem de relații politice și sociale, sfera spirituală și ideologică, stilul și metodele de lucru ale cadrelor de partid și sovietice etc Mai mult, pentru prima dată a pus un semn egal între conceptele de "perestroika" și "revoluție", subliniind că "politica perestroikei nu este un act unic, unic, ci un proces care va avea loc în cadrul o anumită perioadă istorică" În august , sub influența unui număr de membri ai echipei sale de "reformatori", în primul rând "schimbătorul" A N Yakovlev, M S Gorbaciov, apare o altă temă obsesivă, care va deveni în curând laitmotivul tuturor discursurilor sale Era vorba, în special, de opoziţia conştientă sau inconştientă faţă de politica "perestroikei", principalul adversar al căruia a fost numit pentru prima dată birocraţia de partid şi de stat şi, mai ales, veriga ei de mijloc, pe care M S Gorbaciov a acuzat public perestroika de sabotare pentru prima dată În lupta împotriva acestei pături conservatoare a nomenclaturii conducătoare, Secretarul General a început să apeleze din ce în ce mai mult la inteligența științifică și creativă și la tineret, adică două grupuri sociale, al căror potenţial intelectual şi dinamism au făcut posibil să se vadă în ele aliaţii cei mai fireşti ai schimbărilor de amploare concepute de el Astfel, ideea de "perestroika" a început treptat să prindă contur ca o revoluție lansată de conducerea "luminată" "de sus" și realizată cu sprijin activ "de jos" Mai mult, atunci M S Gorbaciov repetă constant că schimbările în societate nu merg suficient de repede și principalul motiv al acestei încetiniri este pasivitatea marii majorități a populației țării și angajamentul structurilor de conducere față de metodele și formele de management foste directive În legătură cu această împrejurare, problema democratizării societății sovietice a început treptat să iasă în prim-plan, care a început să fie interpretată nu numai ca unul dintre scopurile reformelor, ci și ca o condiție indispensabilă a acestora În același timp, au loc schimbări semnificative în interpretarea noului concept de "glasnost", pe care "arhitecții" și "maiștrii" "perestroikei lui Gorbaciov" înșiși au început să-l considere drept cea mai importantă pârghie pentru democratizarea țării și creşterea activităţii sociale a părţii inerte a populaţiei ţării O extindere semnificativă a deschiderii informaționale, o creștere a nivelului problemelor

discutate critic, cererea de potențial intelectual - toate acestea, potrivit Subiect: PRIMA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - DOMNIȘOARĂ Gorbaciov și Co , trebuia să ajute la depășirea dogmatismului ideologic și la spargerea vechilor stereotipuri ale comportamentului politic, care ar fi trebuit să accelereze semnificativ procesele perestroika în toate sferele societății sovietice Conform acestei logici a lucrurilor, glasnostul și emanciparea intelectuală a societății sovietice ar fi trebuit să preceadă transformările în sine și să le optimizeze, îmbogățind teoria și practica perestroikei cu o "analiză" a experienței străine și interne Mai mult, rolul de opoziție ideologică față de conservatorism și aparatul de partid a fost atribuit, în primul rând, presei Tocmai în acest scop noul secretar al Comitetului Central A N Yakovlev, care a revenit în aparatul de partid după mulți ani de "exil politic" în Canada, efectuează pregătiri organizaționale foarte precise, dar destul de intenționate pentru "ofensiva Glasnost" În special, fie își pune personalul bine testat în fruntea unui număr de publicații cheie de masă - I T Frolova ("Comunist"), I D Laptev (Izvestia), V A Korotich ("Scânteie"), S P Zalygin ("Lumea Nouă"), G Ya Baklanova ("Steaua"), E V Yakovleva ("Știri de la Moscova"), M N Poltoranin ("Moskovskaya Pravda") sau "recrutează" cu pricepere pe vechii redactori șefi, A D Dementieva ("Tineretul"), G N Selezneva ("Komsomolskaya Pravda"), P N Guseva ("Moskovsky Komsomolets"), V A Starkov ("Argumente și fapte") și altele, care a devenit curând una dintre cele mai populare publicații din țară, a căror circulație a crescut de zece ori În același timp, "politica glasnostului", fiind inițial un fenomen bine gestionat, nu a însemnat nicidecum introducerea libertății de exprimare Mai mult decât atât, întregul conținut al puternicelor campanii de informare ale acelei vremuri a fost determinat de informările constante ale conducătorilor publicațiilor de conducere "democratice", care se țineau regulat în structurile ideologice ale Comitetului Central, condus de A N Yakovlev și slujitorii săi Între timp, două abordări diferite prinseseră deja contur în conducerea țării cu privire la problema viitoarelor modalități de reformare a societății sovietice Unii dintre managerii inteligenți care s-au implicat îndeaproape în rezolvarea problemelor economice și sociale, în special, un membru al Biroului Politic, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS G A Aliyev, membru candidat al Biroului Politic, secretar al Comitetului Central V I Dolgikh, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS, președinte al Comisiei Militare Industriale Yu D Maslyukov și noul președinte al Comitetului de Stat al URSS pentru prețuri V S Pavlov credea că este necesar să se concentreze toată atenția asupra reformei economice Aceștia au văzut esența principală a transformărilor într-o schimbare radicală a principiilor anterioare de conducere a economiei naționale și de motivare a muncii prin:) transferarea întregului sistem de management planificat de la criteriile materiale la prioritatea criteriilor de cost și) reducerea sferei de aplicare de reglementare de stat Susținătorii acestei abordări au văzut una dintre sarcinile principale în alinierea strictă a intereselor personale, colective și naționale prin implementarea unei game întregi de măsuri economice diverse, printre care un loc special a fost acordat reformei prețurilor O altă parte a liderilor de vârf ai țării, în special M S Gorbaciov, E A Shevardnadze, A N Yakovlev, V A Medvedev și alții erau ferm convinși că soluția la toate problemele economice se bazează pe ineficiența Capitolul doi PERESTROIKA LUI GORBACIOV SI MOARTEA URSS (-) sistem litic Prin urmare, din toamna anului , tocmai reforma

sistemului politic a fost pe care au început să o considere ca principală condiție pentru continuarea progresului În special, a fost reforma partidului însuși și îndepărtarea aparatului său omniprezent de la amestecul în activitatea de zi cu zi a organismelor de stat și economice, redistribuirea puterii în favoarea consiliilor regionale și locale alese, crearea unei publicități cuprinzătoare, organizatorice forme de exercitare a dreptului la libertatea de exprimare, de conștiință, de presă și de întrunire, mitinguri și demonstrații etc Aceste întrebări urmau să fie ridicate la următoarea Plenară a Comitetului Central, pregătirea intensivă pentru care a început în octombrie sub conducerea A N Yakovlev și alți "maiștri ai perestroikei" în reședința Vo-lynskoye- de lângă Moscova De asemenea, s-a decis punerea în plan secund a problemelor reformei economice și restrângerea activității grupului de experți pe probleme economice, care a fost condus de noii lideri ai Ministerului de Finanțe al URSS și Comitetului de Stat al Prețurilor URSS B I Gostev și V S Pavlov Între timp, la sfârșitul lunii octombrie - începutul lui decembrie , în timpul unei serii de întâlniri ascuțite ale Biroului Politic al Comitetului Central, a devenit evidentă pentru prima dată o scindare în cadrul conducerii sovietice de vârf O linie a diviziunii, care a fost personificată de A A Gromyko, a fost de natură principială și conceptuală, deoarece acest cel mai în vârstă membru al Biroului Politic al Comitetului Central s-a opus deschis pentru prima dată:) o altă încercare a "dizidenților de partid" care l-au înconjurat strâns pe Secretarul General de a ridica din nou problema de condamnare a cultului stalinist și reabilitarea victimelor represiunii politice și) o schimbare conceptuală a fundamentelor politicii externe a țării A doua linie de împărțire a fost mai aplicată în natură și a fost legată de problema reformei prețurilor O parte din membrii conducerii de vârf a partidului, în special M S Gorbaciov, N I Ryzhkov, V P Nikonov și A P Biriukov au fost în favoarea acestei reforme Și cealaltă parte în fața lui E K Ligacheva, V I Vorotnikova și E A Shevardnadze a fost categoric împotriva acestei reforme "șoc", care ar putea provoca o reacție imprevizibilă în rândul populației țării Între timp, la mijlocul lui decembrie , cel mai în vârstă membru al conducerii sovietice, Dinmukhamed Akhmedovich Kunaev, a fost înlăturat din postul cheie de prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Kazahstan, care încă se bucura de autoritate indiscutabilă în rândul majorității kazahilor nomenclatura de partid si stat Noul șef al republicii la propunerea E A Shevardnadze a fost numit primul secretar al Comitetului Regional Ulyanovsk G V Kolbin, care în trecutul recent a lucrat mai bine de opt ani în echipa sa ca al doilea secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Georgia Această numire a fost una dintre cele mai grosolane greșeli de personal ale Secretarului General, care a dus la o creștere masivă a naționalismului kazah și a discursurilor anti-ruse în Alma-Ata și Karaganda, pe care autoritățile le-au suprimat rapid cu forța, după ce au elaborat un scenariu de posibil acțiuni în astfel de situații în timpul Operațiunii Snowstorm Mai mult, comandantul de atunci al Districtului Militar din Asia Centrală, generalul colonel V N Lobov a refuzat categoric să folosească armata împotriva populației civile a republicii, pentru care a fost în curând transferat la Moscova și numit într-o poziție superioară în Statul Major Cu toate acestea, rolul președintelui de atunci al Consiliului de Miniștri al URSS Kazah N A Nazarbayev în organizarea acestor evenimente, deoarece un număr de autori moderni (M Kalishevsky, A Ostrovsky) consideră că Subiect: PRIMA ETAPA A "PERESTROIKA LUI

GORBACHEV" IN - că el a fost principalul organizator în umbră al evenimentelor din decembrie, mizând pe valul acestei provocări anti-ruse de a veni la putere la Alma-Ata Totodată, la jumătatea lui decembrie , a avut loc un eveniment care a avut o semnificație "însemnată" pentru toate evenimentele ulterioare din țară, întrucât, din inițiativa personală a M S Gorbaciov din "exilul Gorki" a fost returnat și efectiv reabilitat liderul spiritual al dizidenților liberali antisovietici Academician A D Saharov, pe care l-au venerat întotdeauna ca prizonier de conștiință Astfel, grupul de conducere condus de M S Gorbaciov a demonstrat tuturor în ce direcție și cât de departe era pregătită să meargă în regândirea ei asupra istoriei sovietice și a politicilor fostei conduceri de partid și de stat a țării Etapa inițială a politicii "perestroikei lui Gorbaciov" în - Potrivit mai multor autori moderni (R Pikhoy, A Barsenkov, A Shubin), noul an a devenit, într-un anumit sens, o etapă cheie în reformele lui Gorbaciov, care a predeterminat în mare măsură toate evoluțiile ulterioare din țară, de când a fost atunci că "doctrina autoritară perestroika" din "fostul pachet" creat sub conducerea lui Yu V Andropov și propria strategie de transformări a lui Gorbaciov a fost în sfârșit formulată și a început implementarea ei activă și rapidă Eforturile principale ale "reformatorilor" erau îndreptate acum spre trezirea societății sovietice, sporind activitatea tuturor "forțelor constructive" interesate vital de procesele de renovare Noul plan de transformare a fost anunțat în ianuarie la următoarea Plenară a Comitetului Central, unde în raportul său "Despre restructurarea și politica de personal a partidului" M S Gorbaciov a declarat că până la mijlocul anilor un "mecanism de frânare" dezvoltat în țară, care a împiedicat dezvoltarea socio-economică a țării și nu a permis dezvăluirea tuturor avantajelor socialismului Rădăcinile acestui mecanism se află în deficiențe grave în funcționarea instituțiilor democrației socialiste, în orientări politice și teoretice învechite și în mecanismul conservator de guvernare Ca principal mijloc de rupere a "mecanismului de frânare", s-a propus "aprofundarea" democrației socialiste și a da un nou impuls puternic dezvoltării autoguvernării populare printr-o reformă radicală a procesului electoral, bazat pentru prima dată pe alegeri alternative pentru autoritățile sovietice la toate nivelurile La același Plen al Comitetului Central au fost efectuate noi schimbări de personal:) D A a fost îndepărtat din Biroul Politic al Comitetului Central Kunaev, și înlăturat din postul de secretar al Comitetului Central M V Zimyanin;) A N a fost ales membru candidat al Biroului Politic Yakovlev, care și-a ridicat brusc greutatea aparatului;) A I Lukyanov și N N Slyunkov În același timp, A I Lukyanov a fost mutat la postul de șef al departamentului cheie al organelor administrative al Comitetului Central și a început să supravegheze întregul sistem al KGB, Ministerul Afacerilor Interne și Procuratura Generală al URSS, cel mai apropiat asistent al Secretarului General V I a devenit noul șef al Departamentului General al Comitetului Central Boldin și N N Slyunkov a condus Departamentul Economic al Comitetului Central La scurt timp după Plenul Comitetului Central, formarea unei noi înțelegeri a "glasnost" este de asemenea finalizată Acum începe să fie privit ca un mijloc de trezire și necesar Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) un instrument popular pentru modelarea conștiinței publice în direcția corectă, ca formă de control asupra muncii managerilor stângaci și ca una dintre cele mai eficiente modalități de mobilizare a susținătorilor activi ai "perestroikei" De fapt, noul "glasnost al lui Gorbaciov" a

revoluționat și a politizat întreaga societate sovietică, extinzând dramatic posibilitățile de analiză publică în întreaga gamă de informații disponibile și eliminând subiectele tabu și închise anterior Deciziile acestui Plen al Comitetului Central au stimulat puternic trezirea activității sociale și formarea unui comportament social proactiv al maselor Începutul "autoorganizare a societății", care a fost foarte priceput condus de "maiștrii" perestroikei, s-a manifestat în așa-numitele "mișcări informale" și diverse "cluburi de discuții" care au apărut în multe orașe mari ale țării În special, deja în februarie , la Leningrad a apărut primul club Perestroika, al cărui grup de inițiativă era condus de tineri economiști, sociologi și filozofi, inclusiv A B Chubais, E T Gaidar, P S Filippov, V N Monahov și alții Scopul principal al acestui club a fost proclamat oficial "elaborarea de programe pentru rezolvarea eficientă a conflictelor sociale și efectuarea expertizei științifice privind dezvoltarea economică și politică a țării" Deja în martie , la propunerea membrilor acestui club, a avut loc prima discuție științifică la Moscova, dedicată discuției despre proiectul de lege "Cu privire la întreprinderea de stat" Și apoi, în cadrul acestui club, au avut loc noi discuții, la care au vorbit mulți economiști cunoscuți, printre care și G Kh Popov ("Din punctul de vedere al unui economist"), N Ya Petrakov ("Managementul economic și democratizarea"), V I Danilov-Danilyan ("Problemele economice ale perestroikei") și altele Între timp, puțini oameni știu de unde cresc "urechile" acestui club În , imediat după declanșarea "politicii de destindere" în timpul unei vizite de întoarcere a lui L I Brejnev la Washington, la sugestia președintelui american de atunci R Nixon, liderii celor două superputeri au semnat un acord privind crearea Institutului Internațional Austriac Laxenburg pentru Analiza Sistemelor Aplicate (IIASA), iar apoi, în , a acestuia sovietic filiala a fost înființată la Moscova - All-Union FDI pentru Analiza Sistemelor SCST și Academia de Științe a URSS (VNIISI) Mai mult, ceea ce este curios:) vicepreședintele primului și directorul permanent al celui de-al doilea institut a fost membru al Clubului de la Roma și prieten de multă vreme al președintelui IIASA, Lord S Zuckerman (autorul Strategia britanică de bombardare în timpul celui de-al Doilea Război Mondial), ginerele lui Kosygin și cumnatul lui Primakov, academicianul Jermen Mikhailovici Gvishiani, care în a susținut o teză de doctorat foarte revelatoare "Teoria americană a managementului organizațional";) a fost sub îndrumarea strictă a lui D M Gvishiani în - "puii" lui E T Gaidar, P O Aven, O N Ananyich și alți băieți răi în "pantaloni roz" au analizat cu atenție reforma economică din Andropov și au călătorit adesea la Leningrad, unde au discutat despre toate inovațiile lor la seminarii închise în "Dealul șarpelui", unde A B Chubais Potrivit lui E T Gaidar, "seminarul nostru a fost împărțit în două părți, închisă și deschisă La deschidere au participat aproximativ treizeci de persoane, discuția a fost interesantă și informativă Dar am înțeles perfect că unul sau doi agenți ai serviciilor speciale au fost prezenți la seminar Prin urmare, în partea deschisă, tezele au fost îmbrăcate în forme politic corecte Au fost extrem de Subiect: PRIMA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - sânge la amploarea a ceea ce ar putea fi discutat la un seminar științific din URSS, dar în cadrul a ceea ce nu au plantat Și a fost o parte închisă a seminarului, în total, dacă îmi stă memoria, opt persoane Participanții la aceste discuții au fost conștienți de faptul că sistemul economic format în URSS în lumea modernă nu este viabil, trebuie să ne gândim la ce se va întâmpla după prăbușirea lui Puțin mai

târziu, la Moscova au apărut organizații similare în sprijinul "perestroikei", în special "Clubul inițiativelor sociale", care era condus de B Yu Kagarlitsky și G O Pavlovsky și "Comunitatea", ai cărui conducători erau studenți ai Facultății de Istorie a Institutului Pedagogic de Stat din Moscova IN SI Lenina A K Isaev, V V Gurbolikov și A V Shubin În plus, politica de urmărire a unei "politici glasnost" a dat un impuls puternic dezvoltării așa-numitei prese alternative din țară Și deși circulația sa era limitată, totuși, aici s-au discutat toate problemele cele mai acute ale vieții sociale a țării într-o formă destul de tranșantă și sinceră Mai mult, publicațiile de acest fel, ieșite din "underground", nu doar că au devenit un mijloc de exprimare a anumitor poziții politice, ci au jucat și un rol important în consolidarea organizațională a "informalelor" sovietice Între timp, M S Gorbaciov și cercul său interior au continuat să curețe eșaloanele superioare ale puterii de oponenții politici influenți Desigur, unul dintre acești adversari a fost ministrul autorizat al apărării al URSS Mareșalul S L Sokolov, care a intervenit cu M S Gorbaciov și echipa sa să facă o "recunoaștere" în negocierile privind dezarmarea nucleară cu Statele Unite La sfârşitul lunii mai , când M S Gorbaciov, N I Ryzhkov, E A Shevardnadze, A N Iakovlev și alți membri ai conducerii de vârf a țării au fost la o întâlnire a Comitetului Politic Consultativ al țărilor participante la Pactul de la Varșovia, în chiar centrul Moscovei avionul Cessna- , pilotat de un student german M Rust, a făcut un aterizare nebunească Sistemul sovietic de apărare aeriană a detectat această aeronavă imediat după ce a încălcat granița sovieto-finlandeză și mai mulți luptători sovietici s-au ridicat pentru a o intercepta de trei ori Cu toate acestea, generalii sovietici, infectați cu "sindromul coreean", nu au îndrăznit să recurgă la măsuri extreme și, fără aprobarea conducerii politice de vârf a țării, ordonă distrugerea acestei instalații aeriene Ca urmare a acestei provocări bine planificate, M S Gorbaciov a primit un pretext excelent pentru represalii împotriva acelor membri ai conducerii de vârf a Forțelor Armate ale URSS, care erau oponenți deschisi ai cursului său politic, ceea ce a fost clar evident încă din februarie-martie , în timpul unei discuții la Biroul Politic al Comitetului Central al Acuților problemele de reducere a armelor, conceptul de "casă europeană comună" și schimbări în doctrina militară a ATS Literal, a doua zi după întoarcerea lui M S Gorbaciov, la Moscova, a avut loc o ședință neprogramată a Biroului Politic al Comitetului Central, prin decizie a căreia ministrul apărării al URSS Mareșalul S L Sokolov și adjunctul său, legendarul comandant șef al apărării aeriene, mareșalul șef A I Vrăjitorii au fost concediați Generalul de armată D T a fost numit noul ministru al apărării al URSS Yazov și vechiul său prieten de luptă, generalul armatei I M Tretiak Trebuie spus că în prezent a devenit destul de evident pentru mulți că această "rotație ticăloasă" în conducerea departamentului militar al țării a fost pregătită de mult Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) încovoiat secretarul general și echipa lui În august , în timpul unei vizite la Vladivostok, M S Gorbaciov și omniprezenta lui soție R M Gorbaciov a fost literalmente fascinat de galantul comandant al districtului militar din Orientul Îndepărtat, generalul armatei D T Yazov, care i-a cucerit cu darul său poetic și cunoașterea excelentă a moștenirii poetice a marilor poeți ruși Deja în ianuarie , frumosul general a fost transferat la Moscova și a devenit noul șef al Direcției Principale de Personal a Ministerului Apărării al URSS, iar după numai patru luni, noul șef al întregului departament militar al țării Este

clar că o creștere atât de rapidă a carierei l-a făcut pe generalul D T Yazov ca o figură complet dependentă și controlată, ceea ce și-a dorit de fapt noul secretar general Între timp, echipa lui Gorbaciov a continuat să caute febril căi de ieșire din criza sistemică, în care întreaga economie a țării se strecura încet La începutul lui aprilie , când pregătea un proiect al unei noi reforme economice, M S Gorbaciov a ridicat direct problema necesității revenirii la economia mixtă a NEP pe baza principiilor reglementării pieței și a păstrării în mâinile statului doar a "producției industriale pe scară largă" Prin urmare, potrivit unui număr de autori moderni (A Ostrovsky, V Katasonov), incantațiile constante ale Secretarului General despre "socialismul cu chip uman" erau doar o cortină de fum, deoarece, de fapt, el și echipa sa nu aveau de gând să se reformeze, ci să demonteze acel sistem, pe care l-au numit socialist La sfârșitul lunii aprilie , problema stării economiei sovietice și pregătirea unei noi reforme economice a fost supusă unei reuniuni a Biroului Politic al Comitetului Central, unde echipa Gorbaciov l-a invitat în mod deliberat pe ministrul de finanțe al URSS B I Gostev După raportul său evident provocator, în care afirma că deficitul bugetului de stat al țării este o sumă astronomică de de miliarde de ruble, s-a decis schimbarea sistemului de planificare, lichidarea URSS Gossnab și implementarea "tranziției la comerțul cu ridicata prin statul URSS Comitetul de planificare " Lichidarea URSS Gossnab, care era responsabilă în mod tradițional de distribuirea și furnizarea tuturor întreprinderilor din țară cu resurse materiale și tehnice, și trecerea la comerțul cu ridicata a reprezentat de fapt primul pas către piață și revigorarea burselor de mărfuri Căutările ulterioare pentru o nouă doctrină economică și lucrările la tezele acesteia l-au inspirat pe M S Gorbaciov să fundamenteze:) un nou model de management economic și o schimbare radicală în însăși "filozofia" planificării de la directiv și administrativ la recomandativ și predictiv;) transferul întreprinderilor industriale la autosuficiență deplină și autofinanțare;) trecerea la noi principii de stabilire a prețurilor care combină mecanismele pieței cu reglementarea de stat etc La sfârşitul lunii mai , la o şedinţă a Biroului Politic al Comitetului Central, N I Ryzhkov a făcut un raport "Cu privire la restructurarea activităților Consiliului de Miniștri al URSS, a ministerelor și departamentelor din sfera producției materiale și a organelor de conducere republicane" Principalele propuneri ale șefului guvernului sovietic s-au rezumat la următoarele: a) doar sectoarele de bază ale economiei țării rămân subordonate direct guvernului federal; b) se reduce numărul total al ministerelor sindicale, sindicale-republicane și republicane; c) toată Unirea Subiect: PRIMA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - asociațiile de producție și d) în toate ministerele se păstrează numai birouri centrale funcționale Cu toate acestea, acest raport "revoluționar" al lui N I Ryzhkov și un pachet de acte legislative, în special Decretul Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la îmbunătățirea activităților organelor guvernamentale republicane", care a distrus complet principiul sectorial anterior de gestionare a economiei naționale a țării și a transferat controlul asupra tuturor sectoare sociale - industria ușoară, textilă, alimentară și construcții, precum și întregul complex agroindustrial de la nivelul republicilor unionale, au provocat obiecții serioase din partea unui număr de membri ai Biroului Politic, în special A A Gromyko, E K Ligacheva, V I Vorotnikova și M S Solomentsev, așa că s-a decis să trimită propunerile lor pentru dezvoltare ulterioară În iunie , o altă întrebare a fost înaintată ședinței Biroului Politic al Comitetului

Central "Cu privire la transferul asociațiilor, întreprinderilor și organizațiilor sectoarelor economiei naționale la contabilitatea integrală a costurilor și autofinanțarea", în jurul căreia s-au desfășurat din nou dezbateri aprinse De exemplu, fără a obiecta tocmai la această idee, președintele Consiliului de Miniștri al RSFSR V I Vorotnikov a remarcat în mod rezonabil că, în condițiile actuale, când multe întreprinderi industriale au un buget deficitar, trecerea la contabilitatea integrală a costurilor și la autofinanțare amenință fie falimentul acestor întreprinderi, fie creșterea artificială a prețurilor ca modalitate cea mai ușoară de a-și crește propria rentabilitate Imediat după aceste evenimente, M S Gorbaciov și A N Yakovlev s-a retras la Volyn- , unde, potrivit asistentului lui Gorbaciov A S Chernyaev, a început să pregătească un nou raport pentru Plenul Comitetului Central, pe care, în ceea ce privește semnificația sa, ei înșiși l-au echivalat "cu raportul lui Lenin privind tranziția la o nouă politică economică" în martie În cadrul pregătirii acestui Plen al Comitetului Central, pentru prima dată, între secretarul general și prim-ministru au apărut grave neînțelegeri, care au mers până la acuzații reciproce și chiar insulte Mai mult, în cadrul uneia dintre conversațiile private N I Ryzhkov a pus fără îndoială întrebarea: fie cele mai radicale propuneri sunt eliminate din proiectele de hotărâri ale Plenului Comitetului Central, fie demisionează M S însuși Gorbaciov a susținut că principalul dezacord dintre el și N I Ryzhkov s-a datorat faptului că transferul întreprinderilor la autosuficiență și autofinanțare va duce la faptul că întregul sistem al economiei planificate va fi distrus și întregul plan cincinal își va pierde sensul, care fie va avea să fie revizuită radical sau anulată cu totul N I Ryzhkov, pe de altă parte, a susținut că esența dezacordului a fost că M S Gorbaciov și echipa sa urmau nu numai să transfere toate întreprinderile la autofinanțare și autofinanțare completă și să abandoneze planificarea directivă, ci și din ianuarie să elibereze complet toate prețurile semnificative din punct de vedere social și să acorde prețuri "pieței libere", care pur și simplu nu exista in tara exista in principiu Nedorind să se despartă din timp în conducerea de vârf a partidului, M S Gorbaciov a fost nevoit să facă concesii și cu o săptămână înainte de Plenul Comitetului Central la o întâlnire cu N I Ryzhkov, A N Yakovlev, V A Medvedev, N N Slyunkov, V I Boldin și A S Chernyaev, care a avut loc la Volynsky- , pentru a conveni asupra unei opțiuni de compromis pentru reforma economică La sfârşitul lunii iunie a avut loc un nou Plen al Comitetului Central, în cadrul căruia s-au luat în considerare două probleme:) sarcinile partidului pentru o restructurare radicală a managementului economic şi) convocarea Conferinţei a XIX-a a partidului Principalele prevederi ale Comitetului Central aprobate de Plen Capitolul doi PERESTROIKA LUI GORBACIOV SI MOARTEA URSS (-) reforma economică a constat în următoarele: a) s-a decis înlocuirea planificării directive cu orientative, adică de recomandare; b) ordinea statului urma să devină baza relaţiilor dintre întreprinderi şi stat; c) produsele fabricate peste comanda de stat puteau fi vândute de întreprinderi la prețuri contractuale; d) trebuia să mărească suma profitului rămas în mâinile întreprinderilor; e) toate restricțiile anterioare privind salariile au fost anulate etc Totodată, s-a decis ca implementarea acestei reforme să se realizeze în etape, în următorii doi ani Între timp, hotărârile Plenului din iunie al Comitetului Central al PCUS au reprezentat doar începutul unor reforme economice mai radicale, întrucât în septembrie unul dintre principalii

dezvoltatori ai acestei reforme, academicianul A G Aganbegyan a declarat sincer că "nu vom crea încă capital social și nu vom emite acțiuni încă dezvoltăm și adâncim piața bunurilor de larg consum, creăm o nouă piață pentru mijloacele de producție și comerțul cu ridicata al acestora și planificăm un preț reforma Dacă, pe lângă toate acestea, creăm și o piață de capital, burse de valori, atunci asta ne poate scoate din echilibrul economic " Astfel, tranziția întreprinderilor către autofinanțare și autofinanțare a fost considerată doar un prim pas către crearea unei economii de piață multistratificate Plenul din iunie a Comitetului Central a adoptat și noi decizii de personal care au întărit poziția echipei Gorbaciov:) A N Yakovlev, N N Slyunkov și V P Nikonov;) în calitate de membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central în locul Mareșalului pensionar S L Sokolov a devenit general al armatei D T Yazov În plus, Plenul Comitetului Central a adoptat o decizie fără precedent de a convoca cea de-a -a conferință a partidului anul viitor, care urma să se concentreze în întregime pe o singură problemă - o reformă radicală a întregului sistem politic al țării Trebuie spus că multe pături sociale ale societății sovietice și-au asociat speranțe mari cu Plenul din iunie al Comitetului Central pentru schimbări în bine în situația economică, cu toate acestea, a devenit curând evident că respingerea metodelor sovietice de economie planificată și a adoptat inovațiile au înrăutățit brusc situația economică din țară, și odată cu aceasta și întreaga atmosferă psihologică din societate În toamna anului s-au revărsat dispute în cadrul conducerii partidului Deja la începutul lui septembrie , la o ședință a Biroului Politic al Comitetului Central, care, în absența M S Gorbaciov a fost condus de al doilea secretar al Comitetului Central E K Ligachev, între el și B N Elțîn a izbucnit un conflict ascuțit legat de faptul că liderul partidului de la Moscova a încetat să-și coordoneze demersurile politice cu Secretariatul și Biroul Politic al Comitetului Central După încăierarea care a avut loc, B N Elțin i-a trimis pe M S Gorbaciov, care se odihnea în noua sa reședință din Crimeea "Foros", "o scrisoare năucită", în care, după ce și-a exprimat o insultă pur personală, tovarășului E K Ligachev, stilul său de conducere "nepotrivit" și persecuția pe care a organizat-o, au pus problema demisiei sale din funcțiile de prim-secretar al PCUS MGK și membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central O serie de autori liberali moderni (R Pihoya) numesc această scrisoare "un document de un curaj personal enorm" Cu toate acestea, adversarii lor ideologici (A Ostrovsky) cred pe bună dreptate că este posibil să se afirme pe bună dreptate că B N Elțin a fost împins de nimeni altul decât intrigantul M S Gorbaciov, pentru a se descurca cu "conservatorii" din Biroul Politic cu mâinile acestui "urs Ural" Cu toate acestea, pentru a evita suspiciunea Subiect: PRIMA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - în implicarea în această intriga, M S Gorbaciov, care la acea vreme, împreună cu asistentul său internațional A S Cerniaev a fost comandat de două edituri americane să-și compună "capodopera teoretică" "Perestroika și gândire nouă pentru țara noastră și pentru întreaga lume", a sugerat B N Elțîn să aștepte cu soluția întrebării sale până la întoarcerea sa la Moscova După ce secretarul general s-a întors la Moscova, a avut loc o ședință regulată a Biroului Politic, dedicată problemei "sferei și ritmului perestroikei" În urma dezbaterii acestei chestiuni, a fost adoptată o rezoluție, al cărei text a fost însărcinat să editeze grupul de lucru, care a inclus E K Ligachev și A N Yakovlev Al doilea secretar al Comitetului Central a pregătit destul de repede un proiect de rezoluție "Cu privire la

problemele cheie ale perestroikei în țară și sarcinile organizațiilor de partid pentru activarea acesteia" și, conform unei tradiții îndelungate, l-a transmis Cu toate acestea, acest proiect s-a întors de la intrigantul înrăit A N Yakovlev într-o formă complet de nerecunoscut și în această ediție M S Gorbaciov la următoarea ședință a Biroului Politic al Comitetului Central În legătură cu această împrejurare, la începutul lunii octombrie , E K Ligachev l-a trimis pe M S Lui Gorbaciov i s-a trimis o scrisoare indignată, dar secretarul general, care era ocupat cu pregătirea unui raport pentru aniversarea Marii Revoluții din Octombrie, nu i-a răspuns La octombrie a avut loc Plenul Comitetului Central, dedicat aniversării a de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, la care M S Gorbaciov Imaginându-se un nou teoretician de partid, el a remarcat în special natura creativă a leninismului și a subliniat capacitatea unică a lui V I Lenin să abandoneze acele dogme care nu îndeplineau imperativele timpului lor și ale vieții însăși Astfel, el a făcut o paralelă directă cu actuala "perestroika", declarând că este o dovadă clară a dezvoltării creatoare a "fundamentelor dialectice ale leninismului" În plus, secretarul general teoretician a revizuit serios pentru prima dată stadiul inițial al istoriei sovietice, care fusese mult timp canonizat în "Cursul scurt de istorie a Partidului Comunist al Bolșevicilor din întreaga Uniune" În special, el a afirmat mai întâi:) semnificația pozitivă a tuturor discuțiilor intrapartid din anii , care au ajutat conducerea țării să "elaboreze deciziile necesare";) despre posibilitățile PNE, clar subestimate de conducerea politică stalinistă, și despre refuzul nejustificat de a-l realiza;) despre consecințele negative ale colectivizării complete și costul social exorbitant al transformărilor revoluționare;) despre creația de la sfârșitul anilor un sistem administrativ-comandă care a subjugat nu numai baza economică, ci și întreaga suprastructură politică a țării etc În plus, M S Gorbaciov pentru prima dată:) a ridicat problema reabilitării politice a N I Buharin, A I Rykov și alte figuri ale opoziției de dreapta și au declarat necesitatea de a finaliza procesul suspendat de reabilitare a victimelor represiunilor politice; și) a declarat răspunderea personală a L I Brejnev pentru creșterea tuturor proceselor negative din viața societății sovietice în anii - începutul anilor După raportul M S Gorbaciov, s-a decis să nu se deschidă dezbaterea, dar destul de neașteptat, B N Eltsin E K Ligachev, care a prezidat această ședință a Plenului Comitetului Central, nu a reacționat în niciun fel la acest fapt, ci intrigatorul M'S Gorbaciov, declarând că "tovarășul Elțin are un fel de declarație", i-a dat cuvântul Știind perfect despre scrisoarea lui B N Elțîn în numele său, M S Gorbaciov, desigur, a înțeles de ce a cerut cuvântul și nu s-a înșelat cu a lui Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) previziuni În discursul său destul de haotic, B N Elțin a reiterat:) rămâne în urmă ritmului "perestroikei";) despre existența unei opoziții serioase față de această politică în rândul unei părți semnificative a birocrației partid-stat;) despre imposibilitatea lui de a lucra cu E K Ligachev și alți conservatori din Biroul Politic și) despre demisia sa din postul de membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central După declarația lui Elțin, a început o "discuție" furtunoasă, condusă cu pricepere de M S Gorbaciov, timp în care "rebelul" eșuat a fost literalmente mânjit pe zid de toți membrii Comitetului Central, inclusiv de A N Yakovlev, E A Shevardnadze, N I Ryzhkov, A A Gromyko, E K Ligachev, V A Medvedev și mulți alți membri ai Comitetului Central Cu toate acestea, contrar așteptărilor puternice, decizia cu privire la

demisia sa nu a fost niciodată luată, iar rezoluția finală a Plenului Comitetului Central conținea doar o înregistrare de condo privind recunoașterea discursului "Tovarășului Elțin B N greșit din punct de vedere politic" Dar la acest Plen al Comitetului Central un membru al Biroului Politic, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS G A Aliyev, care a fost unul dintre puținii membri ai conducerii de vârf a țării, care a lucrat literalmente până la uzură și a reprezentat un adevărat pericol pentru M S Gorbaciov Profitând de faptul că G A Aliyev, după moartea soției sale, a suferit un infarct sever, chiar l-a forțat să semneze o scrisoare de demisie și l-a aruncat pe acest om de stat remarcabil al țării din marea politică În perioada - noiembrie au avut loc sărbători grandioase cu ocazia aniversării Marii Revoluţii din Octombrie, la care M S Gorbaciov și-a repetat raportul cuvânt cu cuvânt la o mare întâlnire solemnă desfășurată în Palatul Congreselor de la Kremlin Iar pe noiembrie, B N Elțîn, fiind în stare de ebrietate, de nebunie, a făcut o încercare de operetă de "sinucidere" și a fost internat la Spitalul Clinic Central În ciuda acestei "tragedii", Biroul Politic al Comitetului Central a decis înlocuirea lui B N Elțîn în calitate de prim-secretar al Comitetului Orășenesc Moscova L N Zaikov, care și-a păstrat în același timp fostul său post de secretar al Comitetului Central pentru industria de apărare Potrivit unui număr de autori liberali (R Pikhoy), demisia lui B N Elțin, în ciuda faptului că a fost susținută de toți membrii Biroului Politic, a contribuit în mod obiectiv la întărirea aripii conservatoare din conducerea de vârf a țării, membri marcanți ai căreia erau E K Ligachev, A A Gromyko, M S Solomentsev, L N Zaikov, V I Vorotnikov și V M Cebrikov Cu toate acestea, alți autori (A Ostrovsky) nu sunt înclinați să evalueze aceste evenimente într-un mod atât de primitiv și cred că întreaga mizerie asociată cu B N Elțîn, a devenit prima verigă în intriga vicleană începută de M S Gorbaciov și A N Yakovlev, al cărui scop principal era neutralizarea lui E K Ligacheva și Co La noiembrie a avut loc Plenul Comitetului Orășenesc Moscova al PCUS, care a arătat în mod vizibil întregii conduceri a țării și moscoviților înșiși ce rol negativ și distructiv B N Elțîn, în mai puțin de doi ani ca șef al Moscovei, cât de nemiloasă a tratat cu cadrele de partid și economice ale capitalei, conducând doi secretari ai comitetelor raionale de partid la sinucidere, cum a distrus complet întregul sistem de management urban și sfera socială etc Ca urmare a unei conversații dure și principiale, a fost demis rușinos din funcția sa și un membru al Biroului Politic și al Secretariatului Comitetului Central L N a fost ales ca noul Prim-Secretar al Comitetului Orășenesc Moscova Zaikov Subiect: PRIMA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - Pasiunile provocate de demisia lui B N Elțîn, pe măsură ce a izbucnit un nou conflict în Biroul Politic, care a fost cauzat de grave dezacorduri privind reforma economică și de nemulțumirea extremă a unora dintre membrii săi față de stilul dur de lucru al celui de-al doilea secretar al Comitetului Central După cum reiese din memoriile lui E K Ligachev, prezentat de N I Planul lui Ryzhkov pentru dezvoltarea economiei naționale a țării pentru a provocat dezbateri aprinse la una dintre întâlnirile Biroului Politic O parte din membrii conducerii de vârf a țării, în special A N Yakovlev și V A Medvedev, l-a considerat prea moderat, iar cealaltă parte, reprezentată de E K Ligacheva, V I Vorotnikova, L N Zaikova, V P Nikonov și N N Slyunkov, dimpotrivă, l-a considerat prea radical și a cerut mai multă "prudență" și "gradalitate" în implementarea reformei economice Drept urmare, s-a întâmplat ceva ce nu s-a mai întâmplat până acum în istoria Biroului

Politic - proiectul de plan înaintat de guvern nu a primit sprijinul majorității membrilor săi DOMNIȘOARĂ Gorbaciov, desigur, era de partea primului grup, așa că s-a asigurat că, după un timp, proiectul acestui plan a fost încă aprobat și într-o formă mult mai radicală, deoarece ordinea de stat pentru multe ministere a fost redusă imediat cu un al treilea, iar în unele industrii - jumătate sau mai mult la sută Toate acestea au mărturisit în mod vizibil că E K Ligachev, nu doar ca al doilea secretar al Comitetului Central, ci și ca curator al întregii politici de personal a partidului, a devenit unul dintre cele mai importante obstacole în calea schimbărilor ulterioare concepute de secretarul general și echipa sa, așa că a avut să fie urgent "oprit" Subiect: A DOUA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - Plan: Cursul către reforma politică și o nouă etapă a "perestroikei" lui Gorbaciov XIX conferință de partid și rezultatele acesteia Dezvoltarea reformei politice în a doua jumătate a anului Crearea primelor structuri politice legale antisovietice Primele rezultate ale reformei economice a lui Gorbaciov Alegerile deputaților poporului din URSS și agravarea situației politice din țară Evenimentele de la Tbilisi din aprilie În ajunul Congresului I al Deputaților Poporului din URSS I Congresul Deputaților Poporului din URSS și rezultatele acestuia Evoluţia situaţiei politice din ţară în a doua jumătate a anului a) Problema națională și epurarea personalului în Biroul Politic b) Noua reformă economică c) Consolidarea opoziţiei liberale II Congresul Deputaților Poporului din URSS și rezultatele acestuia Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Cursul către reforma politică și o nouă etapă a "perestroikei" lui Gorbaciov Înapoi la sfârșitul lunii decembrie , la ultima întâlnire pre-Anul Nou a Biroului Politic M S Gorbaciov și-a invitat pe toți membrii săi "să gândească bine", "să modeleze conceptul de perestroika" și "să discute totul în ianuarie" Pregătirea materialelor pentru această discuție a fost încredințată de Secretarul General A I Lukyanov, care la începutul lunii ianuarie i-a trimis un document intitulat "Schița unui posibil concept pentru continuarea democratizării sistemului de stat sovietic (pentru Conferința a XIX-a a Partidului Întreaga Uniune)" În procesul de democratizare planificată a societăţii sovietice, A I Lukyanov a evidențiat trei direcții:) o întărire cardinală a puterilor sovieticilor și controlul acestora asupra activităților aparatului de stat subordonat acestora;) asigurarea unor garanții suplimentare și efective ale drepturilor și libertăților democratice ale poporului sovietic;) realizarea unei reforme profunde a întregului sistem de legislație sovietică și a activităților tuturor agențiilor de aplicare a legii În acest sens, s-a propus "eliminarea hotărâtă a dublei puteri a partidului și a sovieticilor, care a fost ferm înrădăcinată în ultimele cinci decenii" și transferarea puterii reale de stat către sovietici, astfel încât partidul, "eliberat de funcții de management economic neobișnuit pentru aceasta, s-ar putea concentra în cele din urmă pe implementarea rolurilor sale de avangardă, determinând direcțiile principale de politică, plasând și controlând personalul, unind acțiunile tuturor organizațiilor de stat și publice într-un canal public În același timp, a fost planificată și o reformă a puterii de stat în sine În primul rând, a însemnat introducerea unor alegeri alternative În același timp, s-a propus "o întoarcere la sistemul leninist de congrese ale sovieticilor, în care populația alege doar nivelurile inferioare ale sovieticilor, iar toate celelalte autorități sunt formate din congrese ale sovieticilor" Apoi, la începutul lui ianuarie , la prima ședință a Biroului Politic al Comitetului Central

al M S Gorbaciov a continuat să rămână activ la linia sa politică și a ordonat "să nu se mai pună problemele economice pe ordinea de zi a reuniunilor sale", ceea ce:) a scos de fapt întregul Birou Politic de la o discuție reală asupra tuturor problemelor reformei economice și) a adus guvernul a ţării scăpată de controlul curent de către organele superioare ale partidului În același timp, M S Gorbaciov a cerut o reducere drastică a numărului de ședințe ale Secretariatului Comitetului Central, motivând propunerea sa de necesitatea combaterii birocrației Deși, de fapt, urmărea un cu totul alt scop:) în primul rând, a decis să slăbească și să neutralizeze semnificativ rolul Secretariatului Comitetului Central ca organ colegial de conducere al partidului, care a funcționat în mod permanent;) dându-și seama că "perestroika" sa intră într-o etapă decisivă, a căutat să paralizeze complet eventuala rezistență la cursul său politic în rândul aripii conservatoare din conducerea partidului, care a fost personificată de al doilea secretar al Comitetului Central E K Ligachev, care, din oficiu, a condus toate ședințele Secretariatului Comitetului Central și a efectuat o adevărată conducere operațională a întregului aparat central al partidului și punerea în aplicare a deciziilor acestuia Această tendință de îndepărtare a partidului de la adevărata conducere a țării s-a făcut simțită și în timpul pregătirilor pentru următorul Plen al Comitetului Central, care a avut loc la mijlocul Subiect: A DOUA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - Februarie , deoarece, pentru prima dată în istoria partidului, raportul Secretarului General a fost înaintat instanței de membri ai Comitetului Central fără discuții prealabile la Biroul Politic al Comitetului Central La acest Plen, M S Gorbaciov a prezentat un raport "Despre sprijinul ideologic al perestroikei", care a fost publicat în toate ziarele centrale sub titlul sonor "Perestroika revoluționară - ideologia reînnoirii" Principalele prevederi ale acestui raport erau într-adevăr de natură revoluționară, deoarece conținea idei sediţioase că:) criza care a lovit țara este "nu privată, ci generală, sistemică";) logica reformelor presupune nu o simplă perfecţionare a întregului sistem sovietic, ci o "intruziune în însăşi fundamentele sale";) direcția principală de avansare este "restructurarea întregului sistem politic", iar "problema sa fundamentală este delimitarea funcțiilor organelor de partid și de stat" În același raport, M S Gorbaciov, care își imaginează un nou V I Lenin, la fel ca el, a subliniat nevoia urgentă de a efectua o "schimbare radicală a întregului punct de vedere asupra socialismului", totuși, realizând că această "pasare teoretică" ar putea alerta pe membrii neinițiați ai Comitetului Central, el în mod cinic și înșelător a declarat că "în munca noastră trebuie să acționăm, ghidați de principiile noastre marxist-leniniste, iar principiile, tovarăși, nu trebuie să facem compromisuri sub niciun pretext" La acest Plen al Comitetului Central a avut loc o altă remaniere de personal:) G P Razumovsky și Yu D Maslyukov;) O D a devenit noul secretar al Comitetului Central pentru Apărare Baklanov;) B N Elțin a fost îndepărtat din Biroul Politic al Comitetului Central și "exilat" cu rang de ministru ca prim-vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Construcții al URSS Fireşte, toate aceste rearanjamente aveau propria lor logică, întrucât:) creşterea statutului politic al G P Razumovsky, care era "ofițerul de personal" al partidului, l-a scos din subordonarea directă a lui E K Ligachev;) intrarea lui Yu D Maslyukov la cel mai înalt areopag al partidului s-a datorat faptului că, deși a rămas în fostul post de președinte al Comisiei Industriale Militare, a devenit noul președinte al Comitetului de Stat de Planificare al URSS

și prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri din URSS URSS;) numirea ministrului industriei de apărare al URSS O D Baklanov, în calitate de nou secretar al Comitetului Central, responsabil de întreg complexul militar-industrial al țării, a fost asociat cu trecerea la muncă în comitetul orașului Moscova al partidului L N Zaikov, precum și cu faptul că M S Gorbaciov, în ajunul "inițiativelor sale de dezarmare" și a planurilor grandioase de conversie a producției militare, se temea teribil să nu strice relațiile cu cercurile militar-industriale foarte influente ale țării și a început să flirteze deschis cu acestea;) în fine, noua numire a lui B N Elțîn, cel mai probabil, s-a datorat faptului că M S Gorbaciov, prevăzând cu bine toți pașii săi următori pentru a distruge sistemul politic și social al țării, a decis să-l țină "în lesă scurtă" și să-l folosească la momentul politic potrivit, dar, ca întotdeauna, a calculat greșit La urma urmei, secretarul general l-ar putea exila destul de ușor pe "rebelul" eșuat ca ambasador sovietic în oricare dintre "republicile bananiere" din Africa, dar nu a făcut acest lucru în mod deliberat Între timp, situația politică din țară a început să se deterioreze brusc Vocile acelor reprezentanți ai intelectualității creative și științifice care Capitolul doi PERESTROIKA LUI GORBACIOV SI MOARTEA URSS (-) care nu a acceptat categoric noul curs politic al M S Gorbaciov și echipa sa Deja la mijlocul lunii martie , pe paginile ziarului patriotic rus Sovetskaya Rossiya, al cărui redactor-șef era V V Chikin, a fost publicată o scrisoare-articol "Nu pot să-mi compromit principiile", al cărui autor a fost profesor asociat la Institutul Tehnologic din Leningrad N A Andreeva Conținutul general al acestui articol, al cărui titlu a fost preluat din ultimul "pasaj" al lui Gorbaciov la Plenul Comitetului Central, a constat în a afirma că:) critica la adresa represiunilor lui Stalin în presa scrisă liberală s-a transformat în critică nestăpânită a întregii politici a partidului în epoca industrializării și colectivizării țării;) susținătorii "socialismului de stânga-liberal" și "troțkiștii" sinceri, așezați pe poziții occidentale și cosmopolite, angajați într-o falsificare reală a istoriei și teoriei socialismului;) este necesar să ne poziționăm ferm pe baza "abordării de clasă" în evaluarea evenimentelor din trecut și prezent ale țării noastre etc În aceeași zi, la recomandarea noului său asistent G Kh Shakhnazarova M S Gorbaciov a făcut cunoștință cu acest articol, dar nu a reacționat la el în niciun fel, deoarece principalul său "guru ideologic" A N Yakovlev și însuși secretarul general au plecat a doua zi într-o vizită de stat în Iugoslavia Totuși, mai târziu, după întoarcerea lui M S Gorbaciov și A N Yakovlev din călătoriile în străinătate la Moscova, secretarul general, pompat cu pricepere de "diavolul șchiop", a decis să dea luptă conservatorilor din Biroul Politic La sfârșitul lunii martie , timp de două zile, în Biroul Politic se desfășurau cele mai aprinse bătălii în jurul acestei scrisori DOMNIȘOARĂ Gorbaciov, susținut activ de N I Ryzhkov, E A Shevardnadze și V A Medvedev, rupându-se literalmente din lanț, a început să-l calomnească pe I V Stalin și stalinismul în ultimele cuvinte Mai mult, intrigantul de partid înrăit- "democrat" A N Yakovlev, care, cel mai probabil, a fost directorul principal al acestei spectacole, în spiritul celor "cele mai bune" tradiții de partid, a atașat acestei scrisori o etichetă acuzatoare - "un manifest al forțelor anti-perestroika" și a rezumat "baza teoretică" "sub propria sa definiție Rezultatul acestei discuții a fost pregătit de A N Yakovlev, V I Boldin și alți "reformatori" editorial anonim "Principiile perestroikei, gândirea și acțiunea revoluționară",

publicat în Pravda la începutul lunii aprilie , care a devenit un turneu definitiv în dezvoltarea proceselor politice din țară Articol de N A Andreeva, în pregătirea și publicarea căreia E K Ligachev, deschis pentru M S Gorbaciov și Co o ocazie excelentă de a lansa o lovitură preventivă împotriva conservatorilor, ceea ce era necesar, deoarece tocmai în acest moment erau în curs de pregătire pentru Conferința a XIX-a a Partidului Până atunci, nu se observase încă atacuri grave vizibile asupra fundamentelor marxism-leninismului, ceea ce făcea posibilă respingerea cu ușurință a tuturor acuzațiilor lui N A Andreeva ca absolut nefondată și, în acest sens, să discrediteze orice critică la adresa perestroika Acest articol a permis, de asemenea, să se pună problema necesității de a sparge rezistența conservatorilor, scop în care ar trebui reformat întregul sistem politic al țării În memoriile sale "The Pool of Memory" A N Yakovlev caracterizează direct articolul lui N A Andreeva ca "o mică rebeliune împotriva perestroikei" Este foarte posibil să fiți de acord cu această evaluare, dar cu o clarificare fundamentală - precum bannerul Subiect: A DOUA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - Acea răzvrătire a Kornilovului, această "răzvrătire" a fost provocată de cei care au înăbușit-o mai târziu Mai mult, un alt "maistru al perestroikei lui Gorbaciov" A S Cerniaev a scris nu mai puțin cinic că "dacă nu ar fi Nina Andreeva, ea ar trebui inventată, deoarece după acest articol a început o asemenea val de critică la adresa stalinismului în ziare și reviste, atât de relaxată încât până în acea zi E Ligachev și echipa lui ar fi rezistat o zi " Între timp, echipa M S Gorbaciov a continuat să-și intensifice eforturile pentru realizarea reformei politice, iar la mijlocul lui aprilie "în trei pași, pentru a crea o atmosferă relaxată și de încredere, a purtat discuții cu toți secretarii Comitetului Central al Partidelor Comuniste din republici , comitetele regionale și comitetele regionale ale partidului " În total, peste de persoane au luat parte la aceste "convorbiri", în timpul cărora secretarul general, aproape pentru prima dată, a pus în mod deschis sub semnul întrebării legitimitatea existenței articolului din Constituția URSS cu privire la rolul de conducere și îndrumător al parte După încheierea acestor ședințe a avut loc o ședință a Secretariatului Comitetului Central, la care a fost creat un grup de lucru pentru finalizarea tezelor raportului M S Gorbaciov la Conferința a XIX-a a Partidului Prima variantă, încă destul de "brută" a acestor teze a fost pregătită de doi asistenți ai Secretarului General - I T Frolov și G Kh Şahnazarov Și apoi, la sfârșitul lui aprilie , M S Gorbaciov l-a invitat pe A N Yakovleva, V A Medvedev, N N Slyunkova, A I Lukyanova, I T Frolova, A S Chernyaeva, V I Boldina, S A Sitaryan, G Kh Şahnazarova, V P Mozhin și N B Bikkenin, unde a avut o "conversație detaliată cu ei despre natura tezelor" Apoi, aceste teze au fost transferate grupului de lucru, care era situat în satul Volynskoye- , unde lucrarea finală asupra lor a fost efectuată sub supravegherea directă a lui A N Yakovlev La sfârșitul lunii mai , "tezele Gorbaciov" au fost luate în considerare de Biroul Politic și aprobate de Plenul Comitetului Central, iar apoi publicate în Pravda Locul principal în acest document l-au ocupat următoarele prevederi:) este necesară restituirea puterii reale sovieticelor, transferând spre examinarea și decizia acestora toate, fără excepție, problemele specifice ale statului, vieții economice și socio-culturale al țării";) să excludă din practica cotidiană adoptarea hotărârilor comitetelor de partid care conțin instrucțiuni directe către stat, organismele economice și organizațiile publice, întrucât de acum înainte partidul trebuie să-și urmeze cursul politic

prin comuniștii care lucrează în autoritățile statului;) pentru a implementa ultima prevedere, trebuia să permită secretarilor comitetelor de partid să-și combine posturile de partid cu funcțiile de conducere în Soviete;) s-a propus schimbarea fundamentală a naturii alegerilor în sine, care pentru prima dată ar trebui să devină cu adevărat libere și alternative;) să creeze condiții materiale și legale pentru implementarea drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor, i e libertatea de exprimare, presa, întâlniri, mitinguri, procesiuni stradale și demonstrații și altele "Tezele Gorbaciov" nu au spus nimic despre libertatea sindicatelor sau a partidelor, dar au subliniat că "este nevoie în viitorul apropiat de a stabili temeiul legal pentru activitățile tuturor organizațiilor publice, societăților de voluntari și asociațiilor de amatori" Faptul că aceste "teze" nu erau de natură declarativă este dovedit de următorul fapt: deja la începutul lunii aprilie , când se lucra la ele încă doar Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) au început, proiectele de legi privind publicitatea, mass-media, libertatea de conștiință, sindicatele publice și creative voluntare, procedura de desfășurare a ședințelor, mitingurilor și demonstrațiilor, fuseseră deja pregătite și se lucrează activ la legi privind sindicatele şi tinereţea Totuși, în cele din urmă, totul a fost limitat doar de faptul că la sfârșitul lunii mai a fost aprobată o nouă lege "Cu privire la cooperare", care a marcat începutul privatizării și a deschis posibilitatea legalizării "capitalului din umbră" în tara Cu o săptămână înainte de începerea conferinței, o discuție a proiectului de raport de către M S Gorbaciov la următoarea ședință a Biroului Politic, unde, printr-o ciudată coincidență, toți membrii săi, inclusiv liderii "conservatorilor" A A Gromyko, V V Shcherbitsky și E K Ligachev, a susținut aceste "propuneri inovatoare", care, de fapt, însemnau "deznaționalizarea partidului" XIX Conferința Partidului și rezultatele acesteia La iunie a avut loc deschiderea Conferinței a XIX-a a Partidului, la care au fost înaintate două probleme principale:) "Cu privire la punerea în aplicare a hotărârilor celui de-al XXVII-lea Congres al PCUS, principalele rezultate ale primului semestru al Doisprezecelea Plan cincinal și sarcinile organizațiilor de partid pentru aprofundarea procesului de perestroika" și) "Cu privire la măsurile pentru continuarea democratizării vieții partidului și a societății Cu toate acestea, firesc, concentrarea delegaților conferinței a fost a doua întrebare, de dragul căreia, de fapt, a fost convocată Potrivit unui număr de autori contemporani (R Pikhoy), "în cursul numeroaselor discursuri de la conferință, două aripi ale partidului au fost destul de clar definite" Unul dintre ei (V V Bakatin, L I Abalkin, M A Ulyanov) este "reformist", care a susținut formula lui Gorbaciov "mai multă democrație - mai mult socialism", iar celălalt (Yu V Bondarev, G V Kolbin, A A Logunov) - "conservator", care a acţionat din poziţiile de oponenţi ai perestroikei Cu toate acestea, se pare că o astfel de interpretare a alinierii forțelor politice în cadrul partidului este mai degrabă primitivă În special, dacă vorbim despre discursul directorului Institutului de Economie al Academiei de Științe a URSS, academicianul L I Abalkin, el:) a criticat aspru conceptul popular de atunci de "accelerare" și a afirmat că economia țării are nevoie nu atât de o creștere a ratelor de creștere economică, cât mai degrabă de o ajustare structurală;) a declarat că, în condițiile actuale, soluția sarcinilor economice, și nu politice, ar trebui să devină direcția principală a activității tuturor partidelor în reformarea societății sovietice;) a fost primul care a pus sub

semnul întrebării propunerea grăbită a lui Gorbaciov de a combina funcțiile de partid și de stat Toate aceste afirmații au revoltat-o pe M S Gorbaciov că a fost nevoit să le comenteze imediat și l-a acuzat pe L I Abalkin în "determinismul economic" Totodată, acest discurs a fost foarte apreciat de șeful guvernului N I Ryzhkov, care i-a cerut în curând în căsătorie lui L I Abalkin să devină consilierul său pentru reforma economică Cât despre discursul remarcabilului scriitor sovietic Yu V Bondarev, a devenit într-adevăr una dintre cele mai critice spectacole din corul acelei admirative "coci verbale" care s-a repezit la adresa "perestroikei" și inițiatorului ei Fiind un înțelept "inginer al sufletelor umane", care a trecut Subiect: A DOUA ETAPĂ A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - în căldura războiului în uniformă de locotenent, a comparat, la figurat, "perestroika" cu un avion care a decolat, complet neștiind locul viitoarei sale aterizări Delegații conferinței s-au concentrat și pe discursurile a doi adversari politici înflăcărați, despre existența cărora, dar numai în culise, s-a vorbit în ultima vreme - B N Eltsin și E K Ligachev În primul rând, B N s-ar fi "răpit cu o luptă" pe podium Elțîn, care a făcut același set de acuzații nefondate și pur populiste care au fost conținute în discursul său haotic la Plenul Comitetului Central din octombrie În special, el a afirmat că:) "perestroika" practic nu a afectat partidul și , înainte de toate, aparatul său conservator;) este necesar să se aducă în fața justiției acei lideri ai partidului, i e membrii Biroului Politic care au adus țara în actuala stare de criză;) este necesar să se ocupe de toate privilegiile nomenclaturii elitei de partid și să le lichideze etc În plus, la finalul discursului său, B N Elțin s-a adresat delegaților Conferinței cu o cerere de "reabilitare politică" pe viață Desigur, acest discurs sincer populist a fost primit cu entuziasm de o parte semnificativă a poporului sovietic, în special de intelectualitatea creativă, care nu știa încă ce este acest "tribun al poporului" și "rebel de partid", care s-a dovedit a fi un alcoolic banal și populist Prin urmare, toate discursurile ulterioare cu critici la adresa lui B N Elțîn, în special discursul emoționant al lui E K Ligachev, au fost întâmpinați cu mare respingere în societate Din acest moment B N Elțîn, întorcându-se de fapt la "politica mare", a început să câștige rapid puncte politice și să se transforme treptat în liderul întregii opoziții liberale În urma lucrărilor Conferinței a XIX-a a Partidului, au fost adoptate cinci rezoluții finale: "Cu privire la democratizarea societății sovietice și reforma sistemului politic", "Cu privire la relațiile interetnice", "Cu privire la lupta împotriva birocrației", "Cu privire la glasnost" și "Despre reforma juridică" Locul principal în această serie a fost ocupat de prima rezoluție, care a lansat reforma întregului sistem politic al țării În special, s-a decis introducerea imediată a amendamentelor la Constituția URSS cu privire la crearea Congresului Deputaților Poporului din URSS și adoptarea unei legi adecvate privind alegerile, în aprilie , pentru a organiza alegeri pentru deputații poporului din URSS baza noii legi, iar în toamna anului să organizeze alegeri similare în toate republicile Uniunii Nu mai puțin serioase inovații au fost cuprinse în rezoluția privind problema națională, care a pus în cele din urmă temelia distrugerii întregii federații sindicale În special, această rezoluție a afirmat:) necesitatea redistribuirii puterii din centrul sindical în favoarea republicilor;) privind trecerea treptată a republicilor și regiunilor la principiile contabilității costurilor;) privind dezvoltarea legăturilor directe între republicile unionale, ocolind centrul sindical;) privarea limbii ruse de statutul limbii de

stat și recunoașterea acesteia ca mijloc de comunicare interetnică etc La trei săptămâni după conferința de partid, Biroul Politic al Comitetului Central a decis să organizeze reuniuni și conferințe de realegere în toate organizațiile de partid din țară până la sfârșitul acestui an și să pregătească toate documentele Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) necesare pentru reformarea sistemului politic al țării Apoi, la sfârșitul lunii iulie , următoarea Plenară a Comitetului Central a aprobat rezoluția Biroului Politic privind înființarea Comisiei Comitetului Central condusă de M S Gorbaciov să pregătească propuneri legate de implementarea reformei politice Totodată, în cadrul Comisiei, a fost creat un grup de lucru pentru pregătirea amendamentelor la Constituția URSS, care a fost condus de doi avocați profesioniști și aparaturi de partid experimentate - A I Lukyanov și G Kh Şahnazarov, ale cărui mâini M S Gorbaciov a început să distrugă sistemul politic sovietic Apoi, Pravda a publicat Decretul Plenului Comitetului Central "Cu privire la lucrările practice de punere în aplicare a hotărârilor celei de-a XIX-a Conferință Unisională a PCUS", în care se afirma că:) este necesar să se ia măsuri practice cât mai curând posibil pentru a delimitarea funcțiilor comitetelor de partid și ale Sovietelor deputaților poporului la toate nivelurile;) să excludă de acum înainte adoptarea hotărârilor comune ale comitetelor de partid și ale organelor executiv-administrative ale Sovietelor;) înăbuși cu hotărâre orice încercare a lucrătorilor din aparatul de partid de a se amesteca în exercitarea atribuțiilor autorităților sovietice Această "renunțare la sine" de la putere a partidului de guvernământ a trebuit să fie pusă într-o formă juridică, prin urmare, în continuare în Decretul publicat, s-a stabilit o sarcină directă: pregătirea și supunerea spre dezbatere publică în octombrie a proiectului Legii "Cu privire la Amendamente și completări la Constituția URSS" și Legea "Cu privire la alegerile deputaților poporului din URSS", pentru a organiza aceste alegeri în martie , iar în aprilie pentru a convoca Congresul Deputaților Poporului din URSS, care va alege un noul Soviet Suprem al URSS Totodată, s-a propus:) "să se dezvolte în Sovietul Suprem al URSS lucrările privind proiectele de legi privind tineretul, drepturile sindicatelor, societățile de voluntariat, organele de spectacol public de amatori și alte asociații de amatori, privind presa, și alte acte legislative care decurg din reforma sistemului politic";) "să pregătească până la începutul anului materialele necesare privind îmbunătățirea relațiilor interetnice în URSS pentru a fi luate în considerare la Plenul Comitetului Central al PCUS";) "până la jumătatea anului , să efectueze în principal reforma judiciară, restructurarea activităților parchetului, arbitrajului, organelor de anchetă, baroului, serviciului juridic în economia națională și să efectueze o muncă serioasă de îmbunătățire a legislației penale" Descriind semnificația Conferinței de partid a XIX-a, M S Gorbaciov a spus mai târziu că a devenit "un adevărat punct de cotitură, după care perestroika a început să capete un caracter ireversibil", mai mult, "perestroika poate fi datată tocmai în acest moment, iar orice altceva este un preludiu al perestroika" Desigur, M S Gorbaciov, fiind un funcționar de partid cu înaltă experiență, nu a putut să nu înțeleagă că, prin separarea partidului și a statului - acești doi gemeni siamezi, pune atât partidul, cât și statul în pragul morții Cu toate acestea, în ciuda acestui fapt, la începutul lunii august , în timp ce se afla în vacanță în noua sa reședință din Crimeea din Foros, a început să creeze o altă capodoperă "teoretică" - o broșură numită "Despre socialism", în care, cu cinismul său obișnuit, a

continuat să Partidul prost și oamenii despre "perestroika, menite să dezvăluie toate avantajele socialismului" Subiect: A DOUA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - Dezvoltarea reformei politice în a doua jumătate a anului După revenirea la Moscova, principalele eforturi ale M S Gorbaciov și echipa sa au fost trimiși să "elaboreze un concept pentru transformarea aparatului de partid și, în primul rând, a Comitetului Central al partidului însuși" Drept urmare, deja la sfârșitul lunii august a apărut nota lui Gorbaciov "Cu privire la chestiunea reorganizării aparatului de partid", care propunea măsuri fără precedent:) transferarea tuturor funcțiilor de conducere operațională a economiei de la departamentele relevante ale Centralei Comitetul la Consiliul de Miniștri al URSS;) în legătură cu această împrejurare, reducerea aparatului de partid la toate nivelurile cu - mii persoane, inclusiv jumătate dintre responsabilii și lucrătorii tehnici ai aparatului Comitetului Central, adică aproximativ de oameni La începutul lui septembrie , această notă a fost luată în considerare la o ședință a Biroului Politic al Comitetului Central și, deși un număr de membri ai acestuia, în special E K Ligachev, N I Ryzhkov și V I Vorotnikov, și-a exprimat temerile serioase că o măsură atât de radicală ar putea duce la paralizarea întregului sistem de gestionare a economiei naționale a țării, această decizie criminală a fost luată Drept urmare, în cadrul aparatului de partid s-a dezvoltat un centru foarte puternic de rezistență la acțiunile lui Gorbaciov, atât în centru, cât și în localități, deoarece aproape toți aparatii de partid au început să-l urască în liniște pe secretarul general și echipa sa de "reformatori" În același timp, M S Gorbaciov a început să-și schimbe radical atitudinea față de vechea echipă de "reformatori" și să scape de foștii săi camarazi de arme, alături de care a început "politica de accelerare" Noua sa atitudine față de foștii asociați în perestroika M S Gorbaciov a demonstrat în mod viu chiar la sfârșitul lunii septembrie , când a avut loc următorul Plen al Comitetului Central, care, potrivit martorilor oculari, a durat "nu mai mult de jumătate de oră" Într-un timp atât de scurt, fără discuții și dezbateri, la propunerea "democratului" M S Gorbaciov, cele mai importante decizii politice și de personal au fost luate:) În primul rând, au fost demiși o serie de "bătrâni" de partid - cel mai în vârstă membru al Biroului Politic, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al URSS A A Gromyko, membru al Biroului Politic, președinte al Partidului Comunist din China sub Comitetul Central M S Solomentsev, membru candidat al Biroului Politic, secretar al Comitetului Central V I Dolgikh, membru candidat al Biroului Politic, prim-adjunct PVS al URSS P N Demichev și unul dintre cei mai "tineri" secretari ai Comitetului Central al proiectului deja Gorbaciov A F Dobrynin;) Secretarul Comitetului Central pentru Ideologie V A a devenit membru cu drepturi depline al Biroului Politic Medvedev, președintele KGB al URSS, generalul armatei V M Cebrikov și A V Vlasov și A P Biriukov;) Sam m:s Gorbaciov a fost recomandat pentru postul de președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, A I Lukyanov - la postul de prim-vicepreședinte al PVS al URSS, V I Vorotnikov - la postul de președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al RSFSR, A V Vlasov - la postul de președinte al Consiliului de Miniștri al RSFSR, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Letonia B K Pugo - la postul de președinte al PCC în cadrul Comitetului Central al PCUS, primul secretar al comitetului regional Kemerovo V V Bakatin - la postul de ministru al Afacerilor Interne al URSS și șeful PGU al KGB-ului URSS, general-colonel V A Kryuchkov - la postul de noul președinte al KGB al URSS) În locul

celor de departamente sectoriale anterioare ale Comitetului Central, au fost create doar câteva Comisii ale Comitetului Central, care și-au pierdut complet funcțiile manageriale anterioare Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) țiuni E K Ligachev și V P Nikonov a condus Comisia pentru agricultură, V A Medvedev - Comisia ideologică, A N Yakovlev - Comisia Internațională, V M Cebrikov - Comisia juridică, N N Slyunkov la Comisia socio-economică și G P Razumovsky - Comisia de Construire a Partidului Reforma radicală a aparatului central de partid a pus în mod firesc pe ordinea de zi problema rolului Secretariatului Comitetului Central, care a fost timp de decenii principalul organ de lucru al Comitetului Central al PCUS Se întâlnea regulat o dată pe săptămână și decidea colegial toate problemele curente ale construcției partidului și statului Şedinţele Secretariatului Comitetului Central erau conduse în mod tradiţional de secretarul Comitetului Central, care ocupa locul doi în ierarhia partidului după secretarul general şi deţinea puteri enorme de autoritate Din momentul în care M S Gorbaciov, acest post a fost ocupat de drept de E K Ligachev, dar de la începutul anului , când opiniile sale au intrat în contradicție ireconciliabilă cu opiniile noii echipe Gorbaciov, secretarul general a început să limiteze în mod deliberat resursa de putere a celui de-al doilea secretar al Comitetului Central Deja la începutul lui octombrie , la prima ședință a Biroului Politic de după Plenul Comitetului Central, M S Gorbaciov a spus că de acum înainte "necesitatea unui Secretariat al Comitetului Central va fi determinată de însuși Secretarul General, iar toți secretarii Comitetului Central își vor conduce ședințele pe rând, lunar" Până la sfârșitul anului au avut loc doar câteva ședințe ale acestui organism de lucru, care au fost ținute de M S Gorbaciov, iar apoi V A Medvedev, iar la aceasta reuniunile Secretariatului Comitetului Central s-au oprit de la sine și "partidul și-a pierdut sediul operațional pentru conducerea țării" Drept urmare, E K Ligachev, care a supravegheat toată ideologia și personalul și a condus ședințele Secretariatului Comitetului Central, și-a pierdut fosta poziție și în curând a intrat în opoziție deschisă față de Secretarul General Plenul din septembrie al Comitetului Central abia se terminase când, în frunte cu A I Lukyanov și G Kh Shakhnazarov, Comisia Comitetului Central și-a prezentat amendamentele la Constituția URSS, care au fost trimise spre examinare de M S Gorbaciov Apoi, în octombrie, au fost publicate în presă proiectele de legi "Cu privire la modificările și completările Constituției (Legea de bază) a URSS" și "Cu privire la alegerile deputaților poporului din URSS", care urmau să treacă prin procedura de discutie la nivel national Cu toate acestea, cinci zile mai târziu, a avut loc un nou Plen al Comitetului Central, care a examinat într-o manieră accelerată problema "Cu privire la măsurile de implementare a reformelor în domeniul sistemului de stat", iar a doua zi o sesiune extraordinară a Sovietului Suprem din URSS a aprobat aceste proiecte de lege La începutul lunii decembrie M S Gorbaciov a semnat Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al URSS "Cu privire la procedura de adoptare a Legii URSS "Cu privire la modificările și completările la Constituția (Legea de bază) a URSS", în conformitate cu care un nou organism suprem a puterii de stat a fost înființat în țară - Congresul Deputaților Poporului din URSS, care a primit dreptul de a alege Sovietul Suprem permanent al URSS Și trei zile mai târziu, a fost semnată legea "Cu privire la alegerea deputaților poporului din URSS", potrivit căreia numărul total de deputați ai poporului a fost determinat la de persoane, dintre care de deputați urmau să fie aleși

în alegerile alternative populare în majoritate raioane, iar de deputați au fost delegați de organizațiile obștești ale țării Întrucât Comitetul Central al PCUS a avut o ocazie excelentă de a stabili componența acestor de deputați, Subiect: A DOUA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - apoi, pentru a controla activitatea Congresului Deputaților Poporului din URSS, avea nevoie să obțină ceva mai mult de de mandate în de circumscripții electorale în alegeri alternative, care să garanteze conducerii "democratice" Gorbaciov majoritatea necesară de voturi Crearea primelor structuri politice legale antisovietice În paralel cu reforma sistemului politic, care a fost realizată de un grup restrâns de slujitori ai lui Gorbaciov, a început o activare rapidă a vieții publice a țării Potrivit datelor incomplete de la KGB al URSS, numai în ultimul an au avut loc la Moscova peste de mitinguri neautorizate, organizate de o serie de structuri informale necontrolate de partid, în dezvoltarea cărora începe o etapă complet nouă În martie , cercetător principal la Institutul de Stat și Drept al Academiei de Științe a URSS B P Kurashvili, care, apropo, era absolvent al Școlii Superioare a KGB-ului URSS, a venit cu ideea de a uni susținătorii perestroikei și de a crea o "Uniune Democrată" sau "Frontul Poporului" integral rusesc Sprijinul Perestroikei" Apoi, în aprilie , la Moscova a apărut așa-numitul "Club Party Group", care includea "Perestroika Democrată", "Perestroika- ", "Acțiunea Poporului", "Perestroika Socială" și alte structuri, "lideri" care erau un număr de profesori universitari, în special G G Gusev, V N Lysenko, I B Chubais și S B Şeboldaev La începutul lui mai a avut loc lângă Moscova congresul de înființare al "Uniunii Democratice", condus de V I Novodvorskaya, iar apoi la începutul lunii iunie, a avut loc la Moscova un "forum al publicului democratic", în care rectorul MGIAI Yu N Afanasiev Principalul rezultat al acestui forum a fost decizia de a crea Comitetul de Organizare al Frontului Popular Moscova, și deși în curând a apărut o scindare în cadrul Comitetului de Organizare însuși între socialiști și liberali, la sfârșitul lunii iulie a fost creată Frontul Popular Moscova a anunţat La Leningrad, problema creării unei organizații similare numită Uniunea Forțelor Democratice a fost luată în considerare la o ședință a clubului Perestroika la sfârșitul lunii mai , iar zece zile mai târziu a apărut Comitetul de inițiativă al Frontului Popular din Leningrad, transformat ulterior în organizația Pentru Frontul Popular" La începutul lunii iunie , în Lituania a apărut o organizație numită Mișcarea pentru Perestroika, condusă de scriitorul pentru copii V K Petkevicius și academicianul E I Vilkas În același timp, în statele baltice au început să fie create primele partide politice, care au proclamat deschis un curs către independență și secesiunea de URSS - Partidul Estonian pentru Independență Națională, Mișcarea pentru Independență Națională a Letoniei, Liga Lituaniei Libere și o număr de altele La începutul lunii august M S Gorbaciov l-a trimis pe A N Yakovlev, care, în discursul său la o întâlnire la Academia de Științe a RSS Lituaniei, a declarat în mod explicit că "când V I Lenin a scris despre republicile suverane, a spus că doar două întrebări sunt de interes întregului Uniune - apărarea și politica externă Astfel, un membru al Biroului Politic și secretar al Comitetului Central, unul dintre cei mai apropiați asociați ai Secretarului General, a recunoscut deschis că este un susținător al prăbușirii unui singur stat de uniune și al transformării acestuia într-o confederație amorfă a "liberului" Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) republici" După ce și-a încheiat călătoria politică și a câștigat o furtună de aplauze din partea

tuturor rusofobilor și separatiștilor, A N Iakovlev s-a dus la reședința din Crimeea a Secretarului General și l-a asigurat că "toți oamenii baltici sunt pentru perestroika și pentru Uniune", prin urmare "nu ar trebui să acționăm din postura de condamnare a fronturilor populare, dar trebuie să-i sprijinim în toate modurile posibile și cooperează cu ei " Între timp, în toamna anului , procesul de creare a unor structuri politice alternative de orientare antisovietică și rusofobă a început să capete un nou avânt Deja în septembrie , naționaliștii ucraineni s-au unit în mișcarea populară Rukh, iar în octombrie au avut loc congresele de fondare ale fronturilor populare din Estonia, Letonia și Lituania, la care primii secretari ai Comitetului Central al Partidelor Comuniste Baltice V I Vyalyas, Ya Ya Vagris și A M Brazauskas La mijlocul lunii octombrie a avut loc o ședință a Biroului Politic, la care s-a pus problema pregătirii Plenului Comitetului Central pentru relațiile interetnice Vorbind la această întâlnire, M S Gorbaciov nu a spus niciun cuvânt despre situația alarmantă din Țările Baltice, dar a doua zi i-a sugerat lui N N Slyunkov va pleca în Lituania, V A Medvedev - în Letonia, iar V M Chebrikov - în Estonia Aceste călătorii au avut loc imediat după vacanță, adică în prima decadă a lunii noiembrie , iar conform A S Cerniaev "a îngrozit trei membri ai Biroului Politic" În istoriografia liberală modernă (R Pikhoya, V Sogrin, R Medvedev, L Mlechin), crearea tuturor mișcărilor de masă "în sprijinul perestroikei" este interpretată în mod tradițional ca "creativitate vie a maselor", care a apărut la val benefic al politicii de glasnost a lui Gorbaciov și al democratizării societății sovietice declarate chiar de PCUS Cu toate acestea, o serie de autori patrioti (I Froyanov, A Ostrovsky) susțin că chiar și o cunoaștere superficială a circumstanțelor binecunoscute ale apariției fronturilor populare și a altor organizații similare arată că pe vastul teritoriu al Uniunii Sovietice au venit a devenit aproape simultan, în doar șase luni, și numai acest fapt dă toate motivele să credem că procesul de formare a opoziției politice din țară nu a fost spontan, ci destul de organizat Mai mult, în memoriile moderne, în special în memoriile fostului șef al Direcției a II-a Principale a KGB-ului URSS, general-colonelul V F Grushko, au apărut deja informații de încredere că în spatele acestei opoziții antisovietice se aflau serviciile speciale străine În plus, în fosta arhivă a Comitetului Central al PCUS, s-a păstrat în mod miraculos o notă "Cu privire la aspectul negativ al relațiilor internaționale ale unui număr de asociații obștești amatori", din ianuarie , care conține informații specifice despre activitatea lui reprezentanți ai serviciilor de informații străine, în special diplomați americani, care au fost angajați de carieră ai CIA, în Țările Baltice În același timp, fără a nega implicarea activă a serviciilor speciale străine în organizarea mișcării sociale de pe teritoriul URSS, ar trebui să se acorde atenție altor fapte În special, la mijlocul lui ianuarie , secretarul general adjunct G Kh Şahnazarov ia sugerat lui M S Gorbaciov să se gândească la ce să facă cu opoziția care crește rapid în interiorul țării Luând în considerare trei posibile căi de acțiune - suprimare, scindare sau infiltrare - el a propus să acorde prioritate Subiect: A DOUA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - a treia opțiune, adică nu numai "pătrunde și încearcă să integreze" mișcarea de opoziție, ci și "încorpora un bloc de opoziție constructivă în sistemul politic reînnoit al socialismului" Primele rezultate ale reformei economice a lui Gorbaciov În timp ce "arhitecții" și "maiștrii" perestroikei lui Gorbaciov "au copt" reforma politică, ei înșiși au creat activ o

mișcare de opoziție, au provocat conflicte naționale și au început să separe popoarele în apartamentele lor naționale și să distrugă Uniunea Sovietică, situația generală din țară a continuat să se deterioreze În ciuda faptului că epoca trecută a "stagnării" a fost caracterizată de o ușoară încetinire a creșterii economice și de formarea premiselor unei posibile crize economice, însăși apariția ei a fost în mare măsură artificială Acest lucru este valabil și pentru campania anti-alcool și scăderea deliberată a prețurilor mondiale la petrol, care a fost rezultatul unei conspirații directe între administrația președintelui R Reagan și șeicii arabi, dar reforma economică din a dat o lovitură decisivă pentru economia sovietică La prima vedere, a doua jumătate a anilor caracterizată printr-o creştere a producţiei de bunuri şi servicii Potrivit economiștilor sovietici (N Fedorenko, L Abalkin, G Khanin, V Katasonov), în această perioadă, dimensiunea produsului intern brut (PIB) al țării a crescut de la de miliarde la de miliarde de ruble, adică cu aproape %, însă în aceiași ani de "perestroika" volumul total al producției industriale a crescut cu mai puțin de %, iar producția agricolă - cu doar % S-a remarcat deja mai devreme că atunci când, la sfârșitul anului , N I Ryzhkov a prezentat un plan de dezvoltare a economiei naționale pentru la o ședință a Biroului Politic al Comitetului Central, dar a primit aprobarea pentru implementarea acestuia abia după ce majoritatea colegilor săi au decis că "ordinea de stat pentru multe ministere va fi redusă imediat cu o treime, iar în unele industrii - jumătate sau mai mult din producția totală Aceasta a însemnat că, începând cu anul , toate întreprinderile au avut o oportunitate excelentă de a reduce volumul produselor lor "obligatorii" și de a vinde pe piață toate celelalte produse produse peste comanda statului la "prețuri contractuale" Când a început reforma economică din , mulți experți credeau că soarta tristă a reformei economice din o aștepta, deoarece era absolut imposibil să se transfere baza întregii industrii sovietice, complexul militar-industrial al URSS, la costul total contabilitate și autofinanțare Cu toate acestea, a existat o greșeală semnificativă în această logică aparent irezistibilă: toți economiștii "neinițiați" de atunci au procedat ca o axiomă că guvernul sovietic nu era capabil să sacrifice interesele complexului militar-industrial Între timp, după ce au proclamat un curs spre apropiere de Occidentul "civilizat" și au început dezarmarea nestăpânită, "arhitecții perestroikei", în primul rând, au mers să reducă ordinea de stat pentru industria militară, dând prima lovitură mortală economiei a intregii tari Singura cale de ieșire din această stare de fapt a fost conversia producției militare, deși, demarând reforma economică și semnând primele acorduri majore de dezarmare, guvernul sovietic nu avea niciun program de conversie Mai mult, fără a lua în considerare

specificul întreprinderilor militare individuale, le-a pus în fața o singură sarcină comună - producția de bunuri de larg consum A doua lovitură puternică adusă economiei sovietice a fost dată de decizia absolut nepăsătoare a guvernului de a acorda tuturor întreprinderilor din țară dreptul de a vinde produse fabricate peste comanda de stat la prețuri contractuale, precum și de a crește în mod arbitrar prețurile pentru orice fel de produse noi și mărfuri importate O dovadă o găsim într-un certificat special al Comitetului de Stat de Statistică al URSS, prezentat Comitetului Central al PCUS, care a raportat că la întreprinderile Ministerului Industriei Ușoare al URSS în anii - cu o creștere generală a producției de produse din industria ușoară în ruble de numai %, volumul mărfurilor vândute la prețuri contractuale a

crescut de ori, iar producția altor bunuri vândute la prețuri fixe a scăzut cu aproape % În același timp, profitabilitatea mărfurilor vândute la prețuri contractuale a devenit de ori mai mare decât prețul mediu și depășește - % din costul acestuia, ca urmare, mai mult de jumătate din creșterea tuturor profiturilor Totodată, a scăzut producția în volum a unui număr de bunuri de larg consum, în special țesături de lână, paltoane, impermeabile, pantaloni, tricotaje de damă, aparate de radio, frigidere, termos etc Mai mult, la o serie de întreprinderi, reducerea volumelor de producție în natură a ajuns la - % Mai mult, în condițiile penuriei de mărfuri, procesul de spălare a produselor ieftine din sortiment a devenit larg răspândit În primul rând, aceasta a afectat "sortamentul de mărfuri pentru copii, tineri și bătrâni", iar apoi bunuri de zi cu zi precum săpun, papuci, uniforme școlare, creioane, periuțe de dinți, kerosen, fulgi de ovăz, paste, făină, țigări etc este, tot ceea ce a fost imposibil de a obține imediat un profit comercial mare Prin urmare, deja în toamna anului , academicianul L I Abalkin a fost nevoit să afirme că situația economică din țară continuă să se deterioreze rapid, în majoritatea industriilor și întreprinderilor producția nu crește, iar dacă se întâmplă, se datorează adesea suprapreţurilor elementare A treia lovitură adusă economiei sovietice a fost dată de eliminarea vechilor standarde salariale Din ianuarie , a început să funcționeze un nou Decret al Consiliului de Miniștri al URSS "Cu privire la îmbunătățirea organizării salariilor și introducerea de noi tarife și salarii oficiale ale lucrătorilor din sectoarele de producție ale economiei naționale", care a desființat nivelul maxim al acestuia , ceea ce a dus la o creștere rapidă a fondului de salarii Dacă în salariul mediu în țară era de de ruble pe lună, atunci deja în a ajuns la de ruble, adică a crescut cu aproape % Și asta în ciuda faptului că atunci deficitul de mărfuri a crescut semnificativ în țară, ceea ce a exacerbat și mai mult situația socială din societatea sovietică Partea inversă a creșterii prețurilor și a masei salariale a fost expansiunea rapidă a masei monetare Potrivit aceluiași Comitet de Statistică de Stat al URSS, în masa totală de bani din țară era mai mică de de miliarde de ruble, iar în se ridica la aproape miliard de ruble, adică în doar cinci ani, a crescut cu de miliarde ruble Astfel, cu o cifră de afaceri medie de o rublă de cinci ori pe an, Subiect: A DOUA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - în , cererea de mărfuri a populației s-a ridicat la de miliarde de ruble, iar deja în se ridica la de miliarde de ruble Dacă comparăm aceste cifre cu cifra de afaceri din comerțul cu amănuntul, care în a fost de de miliarde de ruble, iar în - de miliarde de ruble, atunci se dovedește că la începutul perestroikei, cererea nesatisfăcută nu a depășit de miliarde de ruble (%) , iar pentru vârf s-a ridicat la de miliarde de ruble (%) Ca urmare a tuturor acestor "reforme", piața de consum din țară a fost literalmente aruncată în aer, iar decalajul tradițional pentru economia sovietică dintre masa monetară și masa mărfurilor, care a apărut tocmai în timpul lui N S Hrușciov, a devenit pur și simplu amenințător, iar rafturile tuturor magazinelor au început să se golească literalmente în fața ochilor noștri Una dintre manifestările vizibile ale acestui colaps al pieței de consum din țară a fost creșterea rapidă a depozitelor de bani ale populației la Banca de Economii a URSS: dacă în suma totală a depozitelor populației țării a fost de de miliarde de ruble, atunci deja în a crescut la de miliarde de ruble, t e aproape % Datoria publică internă a țării a crescut și mai repede: dacă în era de aproximativ de miliarde de ruble, atunci deja în a crescut la de miliarde de ruble, adică în ultimii cinci ani,

aproape sa triplat Și întrucât Sberbank a URSS aparținea exclusiv statului, de fapt, toate depozitele populației reprezentau o datorie internă de stat A patra lovitură zdrobitoare adusă economiei sovietice a fost adusă de o serie de reglementări infame adoptate de Consiliul Suprem și Consiliul de Miniștri al URSS, în special Legea "Cu privire la activitatea individuală de muncă" (noiembrie), Decretul Consiliului a miniștrilor URSS "Cu privire la crearea de cooperative pentru producția de bunuri de consum" (februarie) și mai ales cunoscuta Lege "Cu privire la cooperarea în URSS" (mai) La elaborarea acestor acte juridice, o parte semnificativă a liderilor de vârf ai țării credeau naiv că vor crea rapid un nou sector suplimentar al economiei sovietice alături de cel de stat, care, acumulând fonduri nestatale, ar duce la o creștere semnificativă a bunurilor și serviciilor de consum Cu toate acestea, în realitate, acest sector cooperativ a început să crească și să se dezvolte exclusiv în detrimentul sectorului de stat, destabilizand și mai mult situația deja dificilă din economia țării Ca deputat de atunci șeful guvernului sovietic academicianul L I Abalkin, la mijlocul anului , din cele mii de cooperative care existau până atunci în țară, peste % funcționau în cadrul întreprinderilor de stat existente În plus, nu trebuie să uităm că aceste acte juridice și, mai ales, Legea "liberală" "Cu privire la cooperare" au marcat începutul legalizării vechilor ateliere subterane, privatizarea inițială, absolut ilegală, a proprietății statului, spălarea capitale umbra gigantice și apariția primelor centre evidente ale crimei organizate, care de la începutul anilor va controla o parte semnificativă a întreprinderilor industriale și a marilor întreprinderi agricole ale țării În cele din urmă, a cincea lovitură fatală adusă economiei sovietice a fost dată prin abolirea monopolului de stat al comerțului exterior Dacă la începutul anului dreptul de activitate de export-import direct a fost acordat pe bază experimentală unui cerc foarte restrâns de întreprinderi și organizații, atunci din aprilie aproape toate întreprinderile de stat și cooperative sovietice și alte organizații au primit dreptul de a exporta direct Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) să-și dezvolte propriile produse și să achiziționeze bunuri pentru dezvoltarea producției și satisfacerea nevoilor colectivelor lor de muncă cu fondurile câștigate Până la această oră, au fost înregistrați oficial peste mii de participanți sovietici la activitatea economică străină, printre care se numărau peste mii de întreprinderi de stat, , mii de cooperative și aproximativ , mii de întreprinderi mixte cu capital străin Nu întâmplător a fost atunci când Ministerul Comerțului Exterior al URSS, care timp de aproape trei decenii a fost condus de legendarul manager Nikolai Semenovici Patolichev, a fost lichidat și a fost creat un Minister amorf al Relațiilor Economice Externe al URSS loc, condus de ministrul liberal K F Katushev, a cărui strălucită carieră de partid ca secretar al Comitetului Central pentru relațiile cu țările socialiste s-a scufundat în epoca Brejnev Dacă în operațiunile descentralizate ale tuturor participanților la activitatea externă reprezentau doar % din cifra totală de afaceri comercială a țării, atunci deja în asociațiile și întreprinderile de stat din subordinea Ministerului Relațiilor Economice Externe al URSS au reținut doar % din totalul străinilor al țării cifra de afaceri comercială, incluzând aproximativ % din exporturi și % din importuri, a reprezentat exclusiv bunurile cheie ale administrației publice În luarea acestei decizii, guvernul a contat naiv pe faptul că distrugerea unuia dintre pilonii fundamentali ai economiei sovietice staliniste ar satura rapid piața internă cu cele

mai noi echipamente de înaltă tehnologie și bunuri de larg consum importate de înaltă calitate, precum și întrucât aduc venituri suplimentare semnificative trezoreriei Realitatea a depășit însă toate cele mai sumbre prognoze: în - exportul total de produse sovietice în străinătate a scăzut de la de miliarde la de miliarde de ruble, în timp ce importul de produse străine a crescut de la doar de miliarde la , miliarde de ruble Astfel, dacă în URSS avea o balanță comercială externă pozitivă, care se ridica la aproximativ miliarde de ruble, atunci deja în a primit o balanță comercială externă negativă, care se ridica la aproape miliarde de ruble Pe măsură ce veniturile din operațiunile de comerț exterior au scăzut, iar aceste operațiuni în sine au început să devină sincer nerentabile, a crescut și datoria externă a statului Abia în - Trezoreria statului a plătit peste de miliarde de dolari pentru deservirea datoriei externe În astfel de circumstanțe, era inevitabil creșterea deficitului bugetului de stat și limitarea cheltuielilor pentru construcția capitalului și lucrările în curs Potrivit unui număr de economiști (N Fedorenko, N Shmelev, G Khanin), dacă în - deficitul bugetar anual a fost în medie de de miliarde de ruble, în perioada - s-a strecurat treptat până la marca de de miliarde de ruble, apoi deja în a fost planificat la nivelul de de miliarde de ruble Dacă luăm doar bugetul uniunii, fără bugetele locale ale republicilor, teritoriilor și regiunilor unionale, atunci tabloul va fi și mai înfiorător: dacă în deficitul bugetar anual al țării era de aproximativ , % și deja în creștea la o cifre astronomice la , %, i e de aproape ori În - veniturile bugetului de stat s-au stabilizat practic la acelasi nivel Explicând motivul acestei stări de fapt, o serie de economiști cunoscuți (E Gavdar, N Shmelev) au susținut că o reducere serioasă Subiect: A DOUA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - Veniturile bugetului de stat s-au încadrat în două rubrici majore -) impozitul pe cifra de afaceri la vânzarea băuturilor alcoolice și) veniturile din comerțul exterior, precum și doi factori suplimentari -) lupta împotriva veniturilor nebanuite și) creșterea investițiilor Cu toate acestea, alți autori (A Ostrovsky, G Khanin), fără a nega efectul acestor factori, consideră că un factor mult mai important în această stare de fapt dezastruoasă a fost redistribuirea gigantică a profiturilor în favoarea întreprinderilor care s-a produs ca urmare a implementării reformei economice din - Astfel, dacă în deficitul bugetului de stat a fost generat în mare măsură de campania antialcoolică, dacă în - un factor important în formarea sa a fost o scădere bruscă a prețurilor mondiale la petrol, apoi în - deficitul bugetului de stat a fost în mare măsură rezultatul reformei economice începute Alegerile deputaților poporului din URSS și agravarea situației politice din țară Noul a început sub semnul viitoarelor alegeri pentru Congresul Deputaților Poporului din URSS Potrivit noii legi electorale, două treimi din deputații poporului din URSS urmau să fie aleși de întreaga populație a țării, iar o treime dintre deputați urmau să fie aleși din rândurile lor de către organizațiile publice Pentru de locuri aparținând acestor organizații, în special PCUS, Academia de Științe a URSS, Uniunile Scriitorilor și Compozitorilor din URSS și alte structuri, au fost nominalizați de candidați, în timp ce de mandate au căzut în cota PCUS Desigur, componența acestei "sute roșii" a fost determinată anterior personal de M S Gorbaciov și un cerc restrâns de asociați, apoi aprobat de Biroul Politic al Comitetului Central și abia după aceea a fost propus Plenului Comitetului Central În același timp, chiar în cadrul procedurii de vot pentru "suta roșie", astfel de antagoniști din Biroul Politic precum A N Yakovlev și E K

Ligachev, a primit cele mai multe "bile negre", ceea ce indica o scindare serioasă în cadrul Comitetului Central însuși Întrucât după Plenul din septembrie a Comitetului Central, Comisia de Construcție a Partidului a Comitetului Central a continuat să fie condusă de credinciosul Gorbaciov Minow G P Razumovsky, el a fost însărcinat cu pregătirea și desfășurarea alegerilor deputaților poporului din URSS La sfârşitul lunii ianuarie A I Lukyanov și G P Razumovsky a înaintat Comitetului Central o notă "Cu privire la principalele rezultate ale nominalizării candidaților pentru deputații populari ai URSS", care se referă la necesitatea consolidării activității comitetelor de partid în legătură cu desfășurarea ședințelor preelectorale de district pentru înregistrează candidați pentru deputații populari ai URSS Apariția acestei note s-a datorat în mare măsură faptului că conducerea Gorbaciov nu a putut ignora faptul important că opoziția politică va lua parte pentru prima dată la alegerile viitoare În capitală, "Tribuna Moscovei" a devenit un fel de centru al acestei opoziții, în jurul căruia s-au consolidat toate forțele intelectuale ale susținătorilor liberali ai "perestroikei" care nu făceau parte din structurile de putere ale țării Ideea acestui club a luat naștere în vara anului , imediat după cea de-a -a conferință a partidului Potrivit unor date, inițiatorul creării Tribunei din Moscova a fost cercetător la Institutul de Istorie Mondială al Academiei de Științe a URSS L M Batkin și Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Potrivit altor surse, nimeni altul decât membru al Biroului Politic și secretar al Comitetului Central A N Yakovlev Oricum ar fi, dar deja la începutul lunii octombrie , prima ședință juridică a Tribunei Moscovei a avut loc în sala de adunări a Institutului de Istorie și Arhivă din Moscova, la care au luat parte o serie de oameni de știință și scriitori liberali de seamă, inclusiv A D Saharov, Yu N Afanasiev, L M Batkin, L V Karpinsky, Yu F Karyakin, S S Averintsev, A M Adamovich, M Ya Gefter, T I Zaslavskaya, A B Migdal, R Z Sogdeev și alți reprezentanți ai elitei științifice liberale a țării Faptul că printre inițiatorii și organizatorii "Tribunei Moscovei" s-au numărat și rectorul MGIAI profesorul Yu N Afanasiev, care, după cum știți, era un confident al asistentului secretarului general A S Chernyaeva, precum și L V Karpinsky, care a fost membru al redacției principalei reviste de partid Kommunist, ne permite să afirmăm că toată activitatea acestui club a fost controlată și condusă tocmai de aparatul Comitetului Central Ca urmare a unei campanii electorale foarte agresive, care a avut pentru prima dată o orientare sinceră antisovietică și antipartid, mulți reprezentanți pe atunci puțin cunoscuți ai intelectualității liberale pro-occidentale au fost aleși deputați ai poporului URSS, care aveau joacă un rol fatal în soarta unei țări mari: A D Saharov, A A Sobchak, G Kh Popov, Yu N Afanasiev, G E Burbulis, S B Stankevici, Yu N Boldyrev, A N Murashev, Yu D Cernichenko și mulți alții Figura dezamăgitului B N Elțin, care a candidat într-una dintre circumscripțiile de la Moscova Toată lumea era conștientă că după "episodul din octombrie" secretarul general avea o mulțime de modalități de a-și termina oponentul politic și de a-l îndepărta pentru totdeauna din "politica mare" Cu toate acestea, a fost M S Gorbaciov a insistat să-l țină la Moscova, să nu-l îndepărteze din Comitetul Central și să-l numească într-o funcție ministerială - primul vicepreședinte al Gosstroy al URSS, care a fost creat special pentru el După demisia din funcția de prim-secretar al MGK PCUS B N Elțin a intrat în umbră o vreme, dar timp de un an și jumătate mass-media cenzurată și-a amintit periodic de el, iar numele lui a apărut în mod

repetat fie la radio, fie la televizor, fie în presa periodică Interviul lui B N Elțîn presei britanice, pe care l-a oferit în mai în timpul vizitei președintelui R Reagan la Moscova Acest fapt a fost discutat chiar la o ședință a Biroului Politic al Comitetului Central, unde interviul său a fost recunoscut ca fiind eronat și PCC din subordinea Comitetului Central al PCUS a avut loc cu B N Elțîn o conversație educațională, amintindu-i, ca membru al Comitetului Central, de carta partidului și disciplina de partid În ciuda acestui fapt, B N Elțîn a fost printre delegații la cea de-a -a conferință a partidului și chiar a vorbit la aceasta, ceea ce ridică o serie de întrebări nedumerite În memoriile sale, el susține că acest lucru s-a întâmplat din întâmplare și descrie în mod viu cum a trebuit să pătrundă la microfon și să-l forțeze pe M S Gorbaciov să-i dea cuvântul Această versiune este însă contrazisă de faptul binecunoscut că B N Elțîn la conferința de partid a fost difuzată integral la televiziunea centrală Mai mult decât atât, până la sărbătorile din noiembrie, "rebelul" în dizgrație a primit o invitație la o recepție solemnă la Kremlin și, mișcat de o asemenea atenție din partea secretarului general, i-a trimis un mesaj personal: Subiect: A DOUA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - "Dragă Mihail Sergheevici! Vă rog să acceptați felicitările mele pentru Marea noastră Sărbătoare - aniversarea Revoluției din octombrie Crezând în victoria perestroikei, vă doresc, de către forțele partidului pe care îl conduceți și tot poporul, realizarea deplină în țara noastră a ceea ce a gândit și a visat V I Lenin De aceea "notă democrată" B N Elțîn a mers la urne nu cu o critică a politicii perestroikei Gorbaciov în sine sau a unei reforme economice mediocre, ci cu o critică pur populistă a privilegiilor de partid, care a fost foarte populară în rândul poporului și a asigurat sprijinul a aproape % dintre moscoviți Primele alegeri alternative ale deputaților poporului din URSS au avut loc la martie , iar deja pe aprilie Comisia Electorală Centrală și-a rezumat primele rezultate, care au arătat astfel: de deputați au fost aleși pentru de mandate de deputat în primul tur de vot, adică în de circumscripții majoritare, urmau alegeri repetate Din numărul total de deputați aleși, mandate au fost acordate membrilor și membrilor candidați ai PCUS, iar de mandate au fost date candidaților nepartid care candidează în districtele majoritare Prima "conversație mare" despre rezultatele alegerilor a avut loc la Biroul Politic al Comitetului Central la sfârșitul lunii martie , unde a apărut imediat o divizare clară între membrii săi O parte a liderilor de top ai țării, în special E K Ligachev, V M Cebrikov, V V Shcherbitsky, V I Vorotnikov, V P Nikonov și alții le-au considerat o înfrângere umilitoare pentru partid Cu toate acestea, M S Gorbaciov și slujitorii săi A N Yakovlev, E A Shevardnadze și V A Medvedev a anunțat cu cinism "o victorie politică majoră", "un referendum popular în sprijinul perestroikei", întrucât, spun ei, majoritatea deputaților congresului erau membri ai PCUS Bineînțeles, această declarație a fost la un pas de "bine și rău", deoarece cifrele reale vorbeau despre cu totul altceva:) din de membri și membri candidați ai Comitetului Central, doar de reprezentanți ai acestui cel mai înalt organ al partidului țara a primit mandate de deputat;) de primi secretari ai comitetelor regionale de partid nu au fost aleși deputați ai poporului ai URSS, inclusiv un membru candidat al Biroului Politic, prim-secretar al Comitetului regional din Leningrad Yu F Solovyov Rezultatele alegerilor, atât de deplorabile pentru partid, au fost în mare măsură rezultatul acelei hărțuiri nestăpânite, calomnii și minciuni pe care

presa "democratică", condusă cu pricepere de A N Yakovlev, a doborât literalmente "oponenții" perestroikei și întregul aparat de partid În plus, nu trebuie uitat că printre delegații de partid au existat astfel de "schimbitori" precum B N Eltsin, Yu N Afanasiev, G Kh Popov, A A Sobchak, A S Cerniaev, G A Arbatov, E V Yakovlev, V A Korotich și sute de alți "disidenți din interiorul partidului" care s-au alăturat partidului doar de dragul carierei și al bunăstării lor evenimente de la Tbilisi din aprilie Finalizarea efectivă a campaniei electorale, care a devenit cel mai puternic factor în politizarea generală a întregii țări, a coincis în mod surprinzător cu infama "tragedie de la Tbilisi" În istoriografia modernă, există evaluări complet diferite ale acelor evenimente care sunt în mare parte false și de natură pur politică) Prima evaluare a "evenimentelor de la Tbilisi" aparține reprezentanților lagărului așa-zis "democratic", printre care s-a dovedit izbitor de Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) mulți povestitori și fabuliști talentați Întregul scop al basmelor și compozițiilor lor "uimitoare" constă în faptul că în perioada - aprilie a avut loc în centrul orașului Tbilisi o manifestare complet pașnică și prietenoasă a susținătorilor perestroikei, care au cântat vechi cântece georgiene, au dansat, s-a rugat cu seriozitate și chiar a sărutat dintr-un exces de sentimente pentru "perestroika Gorbaciov" și minunatul său lider Cu toate acestea, în mod destul de neașteptat, satrapul și dictatorul Moscovei E K Ligachev, care, în lipsa lui M S Gorbaciov se afla la "ferme" din Moscova, a dat ordin de a dispersa această demonstrație pașnică cu forța Ca urmare a acestui ordin penal, comandantul Districtului Militar Transcaucazian, general-colonel I N Rodionov, un alt "călău și ucigaș al poporului georgian", "a luat un salut" și, cu ajutorul unor unități de aterizare bine echipate, care au folosit lopeți de sapători și gaze otrăvitoare, a împrăștiat cu brutalitate civilii capitalei Georgiei În urma acestui masacru, peste de oameni au fost răniți, iar bătrâne și tinere frumuseți georgiane nevinovate au fost ucise de lopeți de sapători Această minciună flagrantă a fost rostită imediat atât la Primul Congres al Deputaților Poporului al URSS de pe buzele deputatului popular T V Gamkrelidze, cât și în raportul "Comisiei Congresului", condusă de deputatul A A Sobchak, iar apoi în memoriile lui M S Gorbaciov, E A Shevardnadze, A A Sobchak și alți democrați remarcabili și în lucrările multor istorici liberali, în special R G Pikhoya) A doua evaluare, destul de plauzibilă, a acelor evenimente aparține reprezentanților lagărului patriotic și este cuprinsă în lucrările multor istorici și memorialisti conștiincioși, în special ale generalului I N Rodionov și profesorii I Ya Froyanova și A A Ostrovsky Ideea a ceea ce s-a întâmplat este că: a) La - aprilie , chiar în centrul Tbilisi, lângă Casa Guvernului, un miting de multe mii, organizat de liderii societății Tsereteli, Z K Gamsakhurdia, M I Kostava, G O Chanturia, I I Tsereteli și alți naționaliști georgieni b) La acest miting, nu numai că s-au auzit apeluri și sloganuri antisovietice și rusofobe, dar a fost adoptat un apel către congresmenii SUA și președintele SUA, care conținea articole privind recunoașterea ocupației sovietice și asistența pentru Georgia pentru a se separa de URSS prin introducerea de trupe NATO sau ONU c) Toată conducerea republicii, inclusiv Primul Secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Georgia D I Patiashvili, președintele KGB-ului republican G G Gumbaridze și ministrul Afacerilor Interne al GSSR Sh A Gorgadze a luat o poziție deschisă de așteptare și a respins propunerea generalului I N Rodionov despre restabilirea ordinii la

Tbilisi În același timp, ei au păstrat un contact de lucru constant cu conducerea de vârf de la Moscova, inclusiv cu E K Ligachev, V M Cebrikov și D T Yazov, însă, înainte de sosirea lui M S Gorbaciov, niciunul dintre membrii de atunci ai Biroului Politic nu a îndrăznit să sancționeze dispersarea mitingului din centrul Tbilisi d) Târziu în seara zilei de aprilie, întorcându-se de la Londra la Moscova, M S Gorbaciov, chiar în aeroport, l-a instruit pe E A Shevardnadze și G P Razumovsky zboară de urgență la Tbilisi și se ocupă de situație la fața locului, dar au ignorat această instrucțiune a secretarului general Și în dimineața zilei de aprilie, situația din Tbilisi Subiect: A DOUA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - a devenit subiect de discuție la o întâlnire a unui număr de membri ai Biroului Politic, în cadrul căreia M S Gorbaciov a dat un ordin direct ministrului apărării, generalul armatei D T Yazov să restabilească ordinea în oraș și să-și trimită adjunctul generalului de armată K A Kochetov, care a servit în această regiune timp de mulți ani ca comandant al unui corp de armată, comandant al armatei a -a combinată, apoi trupele întregului District militar transcaucazian e) În seara zilei de aprilie, când organizatorii mitingului plănuiau să asalteze Casa Guvernului, unități ale trupelor sovietice, în ciuda rezistenței disperate a militanților agresivi, fără nicio folosire a armelor și echipamentelor speciale, i-au forțat pe manifestanți să iasă din pătratul și ordinea stabilită în centrul Tbilisi În cursul acestei operațiuni, ca urmare a unei explozii create deliberat, organizată de provocatorii georgieni, civili au fost uciși și peste de soldați ai armatei sovietice au fost răniți Cu toate acestea, la acea vreme, această informație de încredere a fost deformată în mod deliberat și prezentată la congres și în mass-media în " ambalajul" nominal de care aveau nevoie organizatorii și provocatorii săi, care urmăreau obiectivele de anvergură ale prăbușirii marelui stat sovietic În ajunul Congresului I al Deputaților Poporului din URSS aprilie M S Gorbaciov a semnat un decret "Cu privire la Convocarea Congresului Deputaților Poporului din URSS" la mai , iar din acel moment au început nu doar pregătirile pentru congres, ci și organizarea opoziției parlamentare Potrivit mai multor autori (A Ostrovsky, A Barsenkov), primii pași în această direcție au fost făcuți la Moscova în perioada electorală, când B N Elțîn a primit o scrisoare cu de candidați pentru deputații poporului din URSS în susținerea candidaturii sale Și apoi, după însumarea rezultatelor alegerilor, acest proces a mers cu salturi Un centru de opoziție liberală s-a format la mijlocul lui aprilie în MNTK "Microchirurgia ochilor", care era condus de directorul său, profesorul S N Fedorov și Rectorul MGIAI Prof Yu N Afanasiev, care a primit imediat sprijin de la curatorul lor secret, secretarul general adjunct A S Cerniaev Un alt centru de opoziție s-a dezvoltat în Academia de Științe a URSS, unde principalele figuri au fost academicianul disident A D Saharov și profesor de economie G Kh Popov, susținut activ de unul dintre liderii Frontului Popular de la Moscova S B Stankevici Această grupare de "democrați" liberali a avut acces direct la M S Gorbaciov și l-a contactat activ pe primul vicepreședinte al KGB al URSS, generalul armatei F D Bobkov, care, fiind șeful celebrei Direcții a V-a a KGB-ului URSS, a supravegheat întreaga mișcare subterană "disidentă" a țării timp de aproape un sfert de secol Până la sfârșitul lunii aprilie , odată cu misiunea de mediere a lui G Kh Popov, care a devenit păpușarul ideologic al întregii opoziții de la Moscova, toate neînțelegerile între "Yu N Afanasyev" și "B N Elțîn" și formalizarea organizatorică a așa-numitului "Grup de Deputați din Moscova" a avut loc în Casa de

Educație Politică din Moscova În curând un articol de program de G Kh Popov, care a devenit o alternativă la "hardware" Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) regulamentul și ordinea de zi a congresului propriu-zis, precum și planurile A I Lukyanov, care a pregătit acest forum la nivel național Potrivit liberalilor înșiși, unificarea tuturor forțelor de opoziție de la acea vreme s-a derulat pe baza următoarelor cerințe de bază: a) abolirea articolului din Constituția URSS privind rolul conducător și îndrumător al PCUS; b) tranziția la o economie de piață și introducerea proprietății private asupra terenurilor; și c) abolirea oricărei cenzuri și introducerea libertății de exprimare În timp ce se desfăşura unirea opoziţiei liberale, a avut loc un Plen extraordinar al Comitetului Central, decizia de convocare care a fost luată spontan, aproape imediat după revenirea lui M S Gorbaciov la Moscova S-ar părea că întrebarea principală la acest Plen ar fi trebuit să fie problema rezultatelor alegerilor trecute și a viitorului Congres al Deputaților Poporului din URSS Cu toate acestea, în realitate, a fost dedicat unei probleme complet diferite Întrucât rezultatele ultimelor alegeri au provocat o creștere uriașă a dispozițiilor de protest în aparatul de partid, a existat o amenințare reală cu demisia lui M S Gorbaciov și întreaga echipă de "reformatori" din înaltele lor funcții Despre aceasta șeful guvernului N I Ryzhkov, avertizându-și colegii despre posibila "demisia colectivă a Biroului Politic, urmată de alegerea unei noi conduceri a țării" Potrivit informatului A S Cerniaev, chiar și "la mijlocul lunii, secretarul general a decis la Plen să elibereze de membri ai Comitetului Central, pensionari până acum cinci persoane știu despre asta" Cel mai probabil, pe lângă M S Gorbaciov și A S Chernyaev, inclusiv V I Boldin, A I Lukyanov și G P Razumovsky, care, conducând departamentele cheie ale Comitetului Central, a efectuat toate lucrările "brutale" în ajunul acestui Plen al Comitetului Central Ca urmare a eforturilor lor titane, convingerii, promisiunilor și chiar amenințărilor, majoritatea pensionarilor-membri ai Comitetului Central au scris petiții voluntare de retragere anticipată din Comitetul Central, susținând că nu vor și nu pot fi un obstacol în calea grandiozității schimbări planificate de conducerea partidului "înțelept" și a guvernului În același timp, M S Gorbaciov plănuia să coopteze un grup dintre susținătorii săi evidenti în componența reînnoită a Comitetului Central, totuși, din cauza protestului acut al unui număr de membri ai Biroului Politic, în primul rând E K Ligachev, care i-a reamintit secretarului general că membrii Comitetului Central ar trebui aleși doar de congresul partidului, nu a îndrăznit să adopte o încălcare atât de clară a cartei partidului La aprilie a avut loc Plenul Comitetului Central, la care M S Gorbaciov a dat citire unui apel colectiv de de membri și membri candidați ai Comitetului Central și membri ai Comitetului Central, aleși în cadrul celui de-al XXVII-lea Congres al PCUS, cu privire la demisia rapidă și "voluntară" a atribuțiilor lor Mai mult, toți veteranii partidului și cele mai mari personalități ale statului și partidului din țară, inclusiv A A Gromyko, N A Tihonov, A G Aliev, V I Dolgikh, P N Demichev, E P Slavsky, S A Afanasiev, A P Alexandrov și alții pe care echipa lui Gorbaciov i-a bănuit că ar pregăti o "lovitură de stat" Cu toate acestea, după cum au remarcat în mod corect un număr de autori (A Ostrovsky, A Barsenkov), dacă în urma acestei "operațiuni" fără scrupule, rebeliunea care se maturiza în conducerea partidului a fost înăbușită sau a fost doar o lovitură preventivă împotriva conservatorilor rămâne de văzut Cu toate acestea, această înfrângere

majoră a întregului Comitetul Central al partidului, pe care chiar I V Stalin, problema nu a fost limitată și deja la începutul lunii mai în clădirea Mosso Subiect: A DOUA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - Veta M S Gorbaciov s-a întâlnit cu deputații de la Moscova, unde "guru ideologic" lor G Kh Popov a ridicat problema necesității participării deputaților de la Moscova la pregătirea tuturor documentelor congresului DOMNIȘOARĂ Gorbaciov a reacționat mai mult decât favorabil la această propunere și ia sugerat imediat să-l contacteze pe tovarăș A I Lukyanov, care a adunat în curând deputații poporului de orientare liberală în Casa Educației Politice, unde a început să fiarbă munca pentru distrugerea în continuare a țării În ajunul deschiderii congresului, a avut loc un nou Plen al Comitetului Central, care a fost dedicat în întregime Primului Congres al Deputaților Poporului din URSS Principalele discursuri ale membrilor Comitetului Central au vizat probleme pur de rutină și tactice, iar un singur B N Elțîn a făcut din nou o "declarație politică" și a propus tocmai la acest Congres "să se transfere puterea reală de la Partid către sovietici" Și deși tocmai acesta a fost scopul principal al întregii reforme politice Gorbaciov, nimeni nu i-a susținut încă propunerea I Congresul Deputaților Poporului din URSS și rezultatele acestuia La mai s-a deschis Primul Congres al Deputaților Poporului din URSS, pe care M S Gorbaciov a numit "o întorsătură bruscă" și "o adevărată schimbare de repere", care urma să fie urmată de o înlocuire treptată a vechilor instituții ale puterii și a simbolurilor sale", adică emblema statului, imnul național și drapelul național al țării Conform Constituției URSS, "prima ședință după alegerile Congresului Deputaților Poporului din URSS este condusă de președintele Comisiei Electorale Centrale pentru Alegerea Deputaților Poporului din URSS, iar apoi de președintele Sovietul Suprem al URSS sau adjunctul acestuia" Cu toate acestea, aparent temându-se de surprize, de îndată ce a fost ales prezidiul congresului, M S Gorbaciov a preluat președinția În legătură cu această împrejurare, toate lucrările ulterioare ale congresului au căpătat, de fapt, un caracter ilegal După raportul Comisiei de acreditare a Congresului, deputații poporului au ales președintele Sovietului Suprem al URSS, care era M S Gorbaciov, și numai atunci - Sovietul Suprem al URSS însuși, care a fost și o încălcare flagrantă a legii Există trei fapte interesante de reținut:) La alegerea Președintelui Sovietului Suprem al URSS, alternativa "opera" la M S Gorbaciov a încercat să creeze un deputat necunoscut A M Obolensky, care ar fi devenit un candidat independent Majoritatea covârșitoare a delegaților congresului a votat însă împotriva includerii candidaturii sale în buletinul de vot secret, așa că "democratul" M S Gorbaciov a fost ales în funcția de șef al statului sovietic pe o bază non-alternativă, după ce a primit voturile aproape tuturor deputaților poporului din URSS) La alegerea membrilor Sovietului Suprem al URSS, care, spre deosebire de Congresul Deputaţilor Poporului, trebuia să funcţioneze permanent, toţi candidaţii propuşi de opoziţie au fost eşuaţi, B N Eltsin Apoi a doua zi deputatul siberian A I Kazannik și-a renunțat "de bună voie" puterilor în favoarea lui B N Elțîn, care nu numai că a intrat în Sovietul Suprem al URSS, dar a fost și ales președinte al Comitetului pentru Construcții și Arhitectură, care a fost creat special pentru el Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Cetăţenilor neiniţiaţi ai ţării, toate aceste evenimente au fost prezentate ca o improvizaţie completă, dar în realitate totul era departe de asta După alegerile pentru Sovietul Suprem al URSS, unde niciunul dintre liderii opoziției liberale, B N Elțîn, A D Saharov, Yu

N Afanasiev, A A Sobchak și alții, curatorul tuturor democraților congresului G Kh Popov sa întâlnit cu M S Gorbaciov La această "Cină de Taină", secretarul general-conspirator, care era bine conștient de rolul "opoziției" pe care o nutrise în Sovietul Suprem ca o adevărată contrabalansare la puterea Comitetului Central, a fost de acord cu această combinație și apoi a susținut-o activ la toate sesiunile plenare ale congresului, în mod constant, cu încălcarea regulamentului dând cuvântul lui Yu N Afanasiev, A A Sobchak, A D Saharov și alți "democrați") Nemulțumirea evidentă a "democraților" cu un astfel de rezultat al votului în Sovietul Suprem al URSS l-a forțat pe unul dintre liderii lor ideologici și păpușari - Yu N Afanasyev să declare că în urma alegerilor s-a format un Soviet Suprem "Stalin-Brezhnev" și să numească majoritatea deputaților poporului care nu susțineau opoziția liberală "majoritate agresivă-ascultătoare" Pe lângă problemele pur organizatorice, alte probleme acute ale vieții sociale și politice a țării s-au dovedit a fi în centrul atenției deputaților congresului:) O dezbatere destul de aprinsă, dar goală a avut loc pe un raport cu totul obișnuit al M S Gorbaciov "Despre principalele direcții ale politicii interne și externe a URSS", în urma discuției căreia a fost adoptată o rezoluție complet absurdă Totuși, în același timp, în acest document s-a scris despre necesitatea "tranziției la un nou model economic" cât mai curând posibil și a scoaterii statului "din funcțiile de intervenție directă în conducerea operațională a tuturor întreprinderilor economice și asociații ale țării", i e de fapt, era vorba despre eliminarea completă a sistemului economic socialist planificat și trecerea la relațiile de piață) Nu mai puțină controversă a stârnit propunerea academicianului A D Saharov să adopte un "Decret asupra puterii" la congres și să proclame în acesta abolirea articolului din Constituția URSS privind rolul de conducere și îndrumător al PCUS și transferul puterii reale în țară către sovietici la toate nivelurile Mulți au considerat comportamentul sfidător al lui A D Saharov la congres ca comportamentul unui entuziast singuratic Totuși, acest lucru a fost departe de a fi așa, întrucât acum s-a stabilit cu certitudine că pe toată perioada congresului a menținut activ contacte cu M S Gorbaciov, și unul dintre fondatorii Frontului Popular Estonian, academician-disident V A Palmier) La acest congres s-a format Grupul Interregional de Deputați (MDG), autointitulându-se cu modestie fracțiunea "democratică" a Congresului Deputaților Poporului din URSS și prima opoziție parlamentară legală din țară Acest ODM a inclus inițial aproximativ de deputați, iar A D Saharov, B N Eltsin, Yu N Afanasiev, G Kh Popov și V A Palms, care s-a alăturat rapid întregii opoziții naționaliste și separatiste a îmbutelierii baltice, georgiane, ucrainene și moldovenești) Un rol important în unirea întregii opoziții liberale și a disidenților de partid l-au jucat alte trei întrebări, evident provocatoare, ridicate imediat la congres de deputații naționaliști și liberalii de orice tip A fost: a) despre evaluarea "evenimentelor de la Tbilisi" și identificarea celor responsabili de tragedie; Subiect: A DOUA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - b) privind evaluarea Pactului de neagresiune sovieto-german și a protocoalelor secrete la acesta; c) despre așa-numitul "Cazul Mituitorilor de la Kremlin", unde numele foștilor și actuali lideri de vârf ai țării, impecabili din punct de vedere moral, E K Ligacheva, M S Solomentsev și G V Romanova Pe toate aceste probleme au fost create comisii parlamentare speciale care, firesc, erau conduse de "maiștrii" lui Gorbaciov A A Sobchak, A N Yakovlev și R A Medvedev Totodată, trebuie remarcat faptul că toate aceste decizii au fost luate

pe fondul unei propagande antisovietice și antiruse complet nestăpânite în toate cele trei republici baltice, unde, cu sprijinul activ al liderilor partidelor comuniste locale, V I Vyalyasa, Ya Ya Vagris și A M Brazauskas, Sovietele Supreme din Estonia, Letonia și Lituania au adoptat Declarația "Cu privire la suveranitatea statului" și legile "Cu privire la fundamentele independenței economice", "Cu privire la supremația legilor republicane" și altele, care au pus o bază solidă pentru prăbușire a URSS Cu toate acestea, guvernul federal reprezentat de M S Gorbaciov, A N Yakovleva, E A Shevardnadze și alți "reformatori" din Biroul Politic nu numai că nu au interferat cu acțiunile deschise și provocatoare ale separatiștilor baltici, dar i-au susținut activ și i-au îndemnat să facă pași mai radicali În special, imediat după încheierea congresului, la una dintre ședințele Biroului Politic, unde s-a discutat problema baltică în prezența primilor secretari ai partidelor comuniste locale, M S Gorbaciov a declarat direct că "numai apărarea, politica externă, transportul și comunicațiile ar trebui lăsate în urmă centrului sindical, iar orice altceva ar trebui dat republicilor" Astfel, Congresul I al Deputaților Poporului din URSS poate fi privit pe bună dreptate ca un punct de cotitură în istoria țării noastre, care a devenit o piatră de hotar importantă pe calea înlăturării PCUS de la putere, a trecerii țării la principiile o economie de piata si pregatirea pentru distrugerea URSS Evoluţia situaţiei politice din ţară în a doua jumătate a anului a) Problema națională și epurarea personalului în Biroul Politic La mijlocul lunii iunie , imediat după Primul Congres al Deputaţilor Poporului din URSS, urma să aibă loc următorul Plen al Comitetului Central, dedicat problemelor de politică naţională, însă, având în vedere materialele depuse, M S Gorbaciov a ajuns la concluzia că este nevoie de un document mai profund, așa că a "amânat această conversație până în septembrie" Între timp, conflictele interetnice din țară au căpătat un caracter de avalanșă după evenimentele sângeroase din Karabakh și Sumgayit, unde în armenii și azerii s-au întâlnit într-o luptă mortală, în flăcările masacrului interetnic s-au extins la Novy Uzen (Kazahstan), Ferghana (Uzbekistan)), Chișinău (Moldova) și Sukhumi (Abhazia), unde s-au ciocnit într-un măcel fratricid kazahi, kirghi, uzbeci, turci mesheți, georgieni, abhazi, moldoveni și găgăuzi Potrivit Ministerului Afacerilor Interne al URSS, până la acest moment au avut loc peste de pogromuri în țară și peste de cetăţeni sovietici deveniseră refugiați Cu toate acestea, aliații Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) centrul a continuat să tragă cauciucul și să "lucreze" la documentele programului pe problema națională Noul proiect al Platformei PCUS "Cu privire la căile de armonizare a relațiilor interetnice în URSS" a fost examinat de Biroul Politic al Comitetului Central la jumătatea lunii iulie Textul acestui proiect este încă necunoscut, dar, după cum reiese din discuție, a presupus trecerea tuturor republicilor la contabilitate economică deplină, încheierea unui nou tratat de unire, acordarea independenței depline partidelor comuniste republicane etc Cine a pregătit exact acest document și cum au decurs lucrările la acesta nu a fost încă stabilit Se poate afirma doar faptul că la acea vreme politica naţională în Comitetul Central era supravegheată de V M Cebrikov și Departamentul de Politică Națională special creat al Comitetului Central, care era condus de V A Mihailov, și Comisia Comitetului Central pentru Țările Baltice condusă de V A Medvedev Prezentând proiectul acestui document la o ședință a Biroului Politic, M S Gorbaciov a declarat că "deși nu totul este incontestabil, acest

proiect poate fi dus la Plenul Comitetului Central" și a sugerat "să-l trimită membrilor Comitetului Central într-o săptămână" Cu toate acestea, dezbateri atât de aprinse au izbucnit în jurul acestei "platforme", încât secretarul general a fost nevoit să abandoneze planul său inițial Dacă ideea unui sistem republican de auto-susținere nu a stârnit obiecții speciale, atunci primul secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina V V Shcherbitsky, susținut activ de E K Ligachev, V I Vorotnikov, V P Nikonov și alți membri ai partidului Areopagus Nu a fost posibilă împăcarea părților în litigiu, așa că s-a decis amânarea discuției pe această problemă până la vremuri mai bune Între timp, sub presiunea puternică a separatiștilor baltici, la sfârșitul lunii iulie , Sovietul Suprem al URSS a început să analizeze activ problema independenței economice a republicilor baltice și a adoptat în scurt timp Rezoluția "Cu privire la tranziția RSS Lituaniană, RSS Letonă și RSS Estonia la autofinanțare" Aproape concomitent cu adoptarea acestui document criminal, până la începutul lunii august, pe marginea Comisiei Medvedev, s-au finalizat lucrările la "tezele de chestiune națională" și noul proiect al Platformei PCUS "Politica Partidului Național în Modern Condiții" a fost publicat imediat în presă Acest document s-a bazat doar pe două idei:) trecerea republicilor unionale la contabilitatea integrală a costurilor și) semnarea unui nou tratat de unire, care a însemnat de fapt recunoașterea republicilor unionale ca state independente La mijlocul lunii septembrie a avut loc un Plen amânat al Comitetului Central, la care toți participanții, după ascultarea raportului M S Gorbaciov "Despre politica națională a partidului în condiții moderne", a aprobat "Platforma PCUS" prezentată, unde o poziție "teoretică" complet falsă a ocupat un loc aparte, că "în condițiile moderne, suveranitatea își găsește expresia în tranziția întregii uniuni republici la autofinanțare și autofinanțare" Cu alte cuvinte, acest lucru a însemnat de facto recunoașterea dreptului de proprietate asupra pământului însuși și a subsolului acestuia fiecărei republici unionale, atribuirea acestora în proprietatea tuturor întreprinderilor industriale de însemnătate republicană, acordarea republicilor dreptul de a determina în mod independent "metodele și formele economice" de management", transferând Subiect: A DOUA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - toate relațiile economice republicane și sindicale-republicane în contract, adică fundamentele pieței etc Pe lângă problema națională, Plenul Comitetului Central a avut în vedere și problema personalului, în timp ce M S Gorbaciov a reușit nu numai să scape de ultimele vestigii ale "echipei Brejnev", pe care le-a moștenit de la K U Chernenko, dar și-au retras nominalizații inițiali de la conducerea țării:) Primul secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina V V Shcherbitsky, secretari ai Comitetului Central V P Nikonov și V M Cebrikov, fostul prim-secretar al Comitetului Regional Leningrad Yu F Solovyov și vicepreședintele Consiliului de Miniștri al URSS N V Talizină) Președintele KGB al URSS V A Kryuchkov și președintele Comitetului de stat de planificare al URSS Yu D Maslyukov și președintele Consiliului Uniunii Forțelor Armate ale URSS, academicianul E M Primakov și președintele PCC din cadrul Comitetului Central al PCUS B K Pugo) Primii secretari ai comitetelor regionale Orel, Lipetsk, Tătar și Crimeea ale partidului E S au fost aleși noi secretari ai Comitetului Central Stroev, Yu A Manaenkov, G I Usmanov și A N Girenko Semnificativ este că problema unor astfel de remanieri de personal la scară largă în conducerea țării, care a fost întotdeauna discutată preliminar la Biroul Politic, de data aceasta a fost

rezolvată în culise, de "democratul" M S Gorbaciov și toți ceilalți membri ai Biroului Politic au fost informați despre schimbările planificate numai în timpul lucrărilor Plenului Comitetului Central b) Noua reformă economică În iulie-august , Sovietul Suprem al URSS, care pentru prima dată în anii puterii sovietice a început să lucreze în mod permanent, a format un nou guvern de uniune, ai cărui membri au trecut și ei prin "purgatoriu parlamentar" pentru prima dată timp Ca urmare, componența noului Consiliu de Miniștri al URSS a fost actualizată cu aproape % N I a fost din nou aprobat ca președinte al Consiliului de Miniștri al URSS Ryzhkov, L A a fost numit primul său adjunct pentru probleme generale Voronin și restul primilor adjuncți ai șefului guvernului au fost președintele Comitetului de stat de planificare al URSS Yu D Maslyukov, președintele Comisiei de stat pentru situații de urgență V Kh Doguzhiev și președintele Comisiei de stat pentru alimente V V Nikitin Însuși faptul înființării acestor comisii și numirea conducătorilor lor ca primi adjuncți ai șefului guvernului vorbea despre multe lucruri și anume că economia țării se afla într-o stare catastrofală Funcțiile de vicepreședinți "obișnuiți" ai Consiliului de Miniștri al URSS au fost preluate de A P Biryukova, V K Gusev, I S Belousov, N P Laverov, P I Mostovoy, L D Ryabev, I S Silaev și S A Sitaryan, care a supravegheat anumite blocuri sectoriale ale guvernului, în special, social, apărare, combustibil și energie, construcția de mașini și alte complexe importante ale economiei naționale a țării Cu toate acestea, fostul director al Institutului de Economie al Academiei de Științe a URSS, academicianul L I Abalkin, care a condus Comisia de reformă economică El și echipa sa de economiști au fost instruiți să elaboreze și să prezinte o nouă strategie guvernului țării cât mai curând posibil Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) reforma economică, la baza căreia urma să fie Decretul Congresului Deputaților Poporului din URSS "Cu privire la direcțiile principale ale politicii interne și externe a URSS" În cadrul acestei Comisii, au fost luate în considerare trei opțiuni principale de reformă:) Prima, așa-numita "opțiune evolutivă", a avut în vedere, prin metode pur administrative de management, transformarea treptată a formelor actuale ale economiei planificate sovietice și un ritm moderat de reforme economice structurale) A doua, "opțiune radicală", însemna "terapie de șoc", adică eliminarea aproape simultană a tuturor restricțiilor asupra mecanismelor pieței, abandonarea completă a controalelor prețurilor, trecerea în masă la noi forme de proprietate și management, privatizarea în masă a întreprinderilor etc) A treia, "opțiune radical-moderată", și-a asumat un set de măsuri preliminare pentru a crea condiții de plecare pentru trecerea la un nou mecanism economic, dezvoltarea relațiilor de piață, dar cu menținerea rolului de reglementare al statului, controlul asupra prețurilor , venituri, inflație etc Această versiune a reformei economice a fost luată ca bază de Comisia L I Abalkin, care deja la jumătatea lunii august și-a propus conceptul de tranziție a țării la o economie de piață multistructurală în trei etape: - , - și - Totodată, s-a propus crearea a trei forme principale de proprietate în țară până la sfârșitul reformei:) proprietatea de stat, în valoare de % din activele imobilizate, din care % ar fi închiriat pentru o perioadă de timp închiriere pe termen lung;) acţiuni, în cuantum de % din activele fixe, şi) cooperative, în valoare de % din activele fixe Până la sfârșitul lunii august , proiectele de legi privind proprietatea, terenul, chiria și impozitele erau gata, iar la începutul lunii septembrie au fost înaintate

Sovietului Suprem al URSS, unde N I Ryzhkov a făcut un raport "Strategii pentru aprofundarea reformei economice - o nouă inițiativă legislativă", care a stabilit sarcina de a transfera întreaga economie a țării pe șinele unei economii diversificate, ceea ce, în esență, a însemnat restabilirea individuală și extinderea a proprietății private corporative, cu alte cuvinte, renașterea capitalismului La începutul lunii noiembrie , problema reformei economice a fost luată în considerare la o ședință specială desfășurată la Comitetul Central al PCUS Apoi acest concept a fost publicat în "ziarul economic" și a devenit în scurt timp subiect de discuție la o conferință științifică specială desfășurată la jumătatea lunii noiembrie, iar după aceea a apărut în presă proiectul Legii "Cu privire la proprietate", care a pus capăt fostul sistem socialist al întregii economii naţionale a ţării c) Consolidarea opoziţiei liberale La sfârșitul lunii iulie , la Cinematograful din Moscova, prezidat de G Kh Popov, a avut loc o adunare generală a membrilor ODM, care includea până la acel moment de deputați ai poporului URSS La această adunare a fost ales un Consiliu Coordonator format din de persoane și copreședinți Consiliul Coordonator al ODM a inclus A D Saharov, B N Eltsin, Yu N Afanasiev, G Kh Popov, A A Sobchak, N I Travkin, Yu D Cernichenko, A N Murashev, A M Obolensky, G E Burbulis, Yu F Karyakin, S B Stankevici, E A Gaer, M M Martirosyan, V A Tihonov, V A palmieri, Subiect: A DOUA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - V A Logunov, A A Yaroshinskaya, M A Bocharov, V V Goncharov, M N Poltoranin, A M Emelyanov, T Kh Gdlyan și A V Yablokov B N Eltsin, Yu N Afanasiev, G Kh Popov, V A Palm și A D Saharov Yu N Afanasiev a fost însărcinat cu coordonarea acțiunilor cu toate mișcările sociale, B N Elțin i s-a încredințat contactele cu Sovietul Suprem al URSS, inclusiv cu M S Gorbaciov și A I Lukyanov, despre V A Palma i se încredințează datoria de a menține relațiile cu toate republicile, A D Sakharova - contacte similare cu străinătate, iar G Kh Popov a preluat problemele organizatorice A N a fost ales secretar executiv al ODM Murashev, care a condus așa-numitul birou organizațional - un grup de adjuncți care se ocupă de finanțe și de pregătirea diferitelor documente În ciuda faptului că pentru toți cei neinițiați, ODM a reprezentat o adevărată opoziție, Yu N Afanasiev a fost în contact permanent cu A S Cerniaev și A N Yakovlev și s-a bucurat de patronajul personal al lui M S Gorbaciov Și M S Gorbaciov a menținut activ legături secrete cu A D Saharov, B N Elțin și G Kh Popov Astfel, toți cei cinci copreședinți ai MDT au fost asociați direct sau indirect atât cu Piața Staraya, cât și cu Kremlinul Confirmând acest fapt, M S Gorbaciov a recunoscut recent că "am cele mai normale, cele mai bune relații cu grupul interregional - chiar mai bune decât relațiile cu alte sectoare ale corpului de adjuncți" Toate acestea luate împreună dau motive să se afirme că ODM a fost format, dacă nu din ordin direct, atunci, în orice caz, cu participarea activă a M S Gorbaciov și cercul său interior Cu toate acestea, "opoziția" autohtonă a fost nevoie nu doar personal de M S Gorbaciov și cercul său interior Pe măsură ce perestroika devenea din ce în ce mai radicală, legăturile dintre informalele noastre, iar apoi "democrații" au devenit din ce în ce mai strânse cu reprezentanții ambasadelor străine, în special cu ambasadorul american J Matlock, care îl vizita adesea pe G Kh Popov, Yu N Afanasiev, G A Arbatov, N P Shmelev și chiar B N Elțin cu soția sa Între timp, formarea ODM era în curs, cei trei copreședinți ai săi - Yu N Afanasiev, B N Elțin și A D Saharov - a primit invitații la o călătorie în străinătate În special, în septembrie , principalul "democrat" B N a plecat într-un turneu american Elțin, care încă de la

primii pași pe pământ american a șocat publicul local cu acțiunile și declarațiile sale extraordinare Limbi rele au susținut că pentru veselie, curaj și depășirea diferențelor de timp, fostul maistru nu s-a despărțit de Black Jack o săptămână întreagă - cea mai ieftină vodcă americană S-a ajuns la punctul că în timpul unor întâlniri a tricotat cu mare dificultate un bast, dar au încercat să nu acorde prea multă atenție acestui lucru, deoarece în SUA B N Elțîn a reprezentat opoziția antisovietică în creștere În timpul acestei călătorii, el a făcut o serie de declarații importante, în special, a anunțat că este în favoarea dreptului republicilor de a se separa de URSS și a unui sistem multipartit și i-a asigurat, de asemenea, pe americani că încă de devreme ca si anul viitor M S Gorbaciov va renunța din funcție În cadrul acestei vizite, B N Eltsin a fost aranjat o mireasă foarte serioasă, în care însuși președintele George W Bush, B Scowcroft, Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) D Rockefeller, Brzezinski, O Andreas, D Hamburg și alți oameni mari ai politicii și afacerilor americane Între timp, B N Elțîn a călătorit prin Statele Unite, în țară se lucrează în continuare pentru a mobiliza opoziția liberală La mijlocul lunii septembrie , la Leningrad a avut loc Conferința Uniune a Mișcărilor Democratice, la care au fost făcute trei rapoarte: Yu N Afanasyev "Situația politică din țară", G V Starovoitova "Structura național-statală a țării" și M E Salier, Situația revoluționară, sarcinile mișcării revoluționare și coordonarea acțiunilor Laitmotivul principal al tuturor acestor discursuri provocatoare a fost următorul:) transferul întregii puteri de la partid la stat,) transferul tuturor proprietății statului în mâini private;) să denunțe tratatul de unire și să acorde tuturor popoarelor care locuiesc în mod compact dreptul de a forma noi republici unionale și de a încheia un nou tratat de unire pe bază confederală Apoi, la sfârșitul lunii septembrie , a avut loc cea de-a doua ședință a membrilor Grupului Interregional de Deputați, unde au fost adoptate "Tezele pentru platforma MD G" și s-a înaintat falsul slogan "Toată puterea sovieticilor!" , sub care s-a declanşat o agitaţie masivă împotriva articolului din Constituţia URSS Tocmai în acest scop, un întreg grup de "opoziționiști" a plecat într-un mare turneu de campanie în toată țara, inclusiv G Kh Popov, A A Sobchak, Yu N Afanasiev, A D Saharov, G V Starovoitova, A M Adamovich, M A Bocharov, T Kh Gdlyan, I I Zaslavsky, N V Ivanov, V I Novodvorskaya, M N Poltoranin și alți liberal-democrați Ulterior, aceste idei ale MD G au fost bătute foarte clar în cinci "de": departizare, descentralizare, demonopolizare, de-ideologizare și democratizare Între timp, în Vorkuta, Kuzbass și Donbass a început să crească un val de greve ale minerilor în masă, de care ODM a decis să profite După cum au recunoscut liberalii înșiși, a fost după contactele lui G Kh Popova, N I Travkina, A D Sakharova și S B Stankevich cu liderii comitetelor minerilor, mișcarea grevă din țară a început să capete un caracter deschis politic II Congresul Deputaților Poporului din URSS La sfârșitul lunii noiembrie , liderii ODM au decis să înainteze Congresului al II-lea al Deputaților Poporului din URSS chestiunea abolirii articolului din Constituția URSS cu privire la rolul conducător al PCUS În acest scop, reprezentanții săi au propus la o reuniune a Sovietului Suprem al URSS să includă această problemă pe ordinea de zi a congresului Cu toate acestea, la votarea acestei probleme, le lipseau doar trei voturi Apoi, la începutul lui decembrie , liderii ODM au făcut apel la populație să organizeze o grevă de avertisment în ajunul Congresului Deputaților Poporului din URSS în sprijinul propunerii lor de a desființa articolul

Cu toate acestea, nici acest apel "de foc" nu a primit niciun răspuns Nu a existat nicio unitate între membrii ODM înșiși, dintre care unii au considerat că ridicarea acestei probleme este în mod evident prematură În ajunul congresului a avut loc un alt Plen al Comitetului Central, la care M S Gorbaciov a fost pentru prima dată supus unor critici aspre din partea unui număr de membri ai săi, în special a ambasadorului sovietic în Polonia V I Borovikov Și deși această critică a fost de natură complet obiectivă și de afaceri, ea nu a fost susținută de majoritatea participanților la Plenul Comitetului Central, iar M S Gorbaciov a reușit încă o dată să "se usuce din apă" Mai mult Subiect: A DOUA ETAPA A "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" IN - În plus, el a mai târât doi dintre slujitorii săi în organele de conducere ale partidului: noul prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina V A a devenit membru cu drepturi depline al Biroului Politic Ivashko, iar secretarul Comitetului Central a fost fostul asistent Gorbaciov, redactor-șef al ziarului Pravda, academicianul I T Frolov Pe decembrie s-a deschis cel de-al II-lea Congres al Deputaților Poporului din URSS, axat pe programul unei noi reforme economice dezvoltate sub conducerea academicianului L I Abalkin și prezentat congresului în raportul șefului guvernului N I Ryzhkov Interesul deosebit pentru acest program și discutarea problemelor economice s-a datorat faptului că până la sfârșitul anului criza economică din țară a început să intre în faza cea mai acută Deja în decembrie, a existat o scădere absolută a producției industriale, prăbușirea pieței de consum s-a accelerat, rubla a început să se deprecieze rapid și a devenit evident că economia națională a țării se confruntă cu șocuri grave S-ar părea că această situație ar fi trebuit să-i conducă pe liderii țării la ideea necesității de a păstra și chiar de a consolida principiile planificate în economia țării Între timp, propunerea N I Ryzhkov, noul program de reforme economice prevedea o nouă mișcare către piață, a cărei tranziție se propunea acum să fie efectuată nu în trei, ci în două etape - trei ani fiecare A doua zi după raportul lui Gorbaciov, academicianul A D Saharov, care considera "guru spiritual" al întregii opoziții liberale, iar acest rol "prin moștenire" a trecut la B N Elțin, care, vorbind la congres, l-a luat pe neașteptate sub protecția sa pe M S Gorbaciov, a criticat aspru programul guvernului și a anunțat necesitatea abolirii notoriului articol Cu toate acestea, programul economic al guvernului a fost aprobat de majoritatea deputaților poporului, iar problema rolului de conducere al partidului a fost retrogradată pe plan secund În plus, rapoartele Comisiei "Cu privire la evaluarea politică și juridică a Tratatului sovieto-german din " (A N Yakovlev), ale Comisiei "Pentru investigarea evenimentelor de la Tbilisi" (A A Sobchak) și ale Comisiei "Cu privire la Verificarea materialelor legate de activitățile grupului de investigații al Parchetului URSS" (V A Yarin) Desigur, raportul iezuit "Comisia A N Yakovlev", care, recunoscând Pactul de neagresiune sovieto-german ca o conspirație a doi dictatori și confirmând indirect existența unor protocoale secrete la acesta, a dat de fapt o carte albă câștigătoare pentru toate separatiștii baltici care susțineau secesiunea de URSS Chiar în zilele în care cel de-al -lea Congres al Deputaților Poporului din URSS se întrunia la Moscova, la Vilnius a avut loc cel de-al -lea Congres extraordinar al Partidului Comunist din Lituania La ultima lor întâlnire, concomitent cu adoptarea de către cel de-al Doilea Congres al Deputaților Poporului al URSS a unei rezoluții privind caracterul criminal al Pactului Molotov-Ribbentrop, comuniștii lituanieni, conduși de primul lor secretar A M Brazauskas nu numai că a

aprobat "Declarația de independență a Partidului Comunist din Lituania", dar a proclamat, de asemenea, crearea unui stat lituanian independent și democratic drept principalul lor scop Și doar o minoritate dintre delegații congresului, care nu au fost de acord cu decizia, și-au anunțat retragerea din CPL și crearea propriilor partide pe platforma PCUS La sfârșitul lunii decembrie , a avut loc următorul Plen al Comitetului Central, în cadrul căruia, luând în considerare situația din Lituania, nu a fost nevoie de niciun fel constructiv Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) solutii Vorbind la asta, M S Gorbaciov i-a avertizat doar ipocrit și neputincios pe comuniștii lituanieni împotriva deciziei lor, dar la urma urmei, prin numirea A N Yakovlev în calitate de șef al acestei Comisii și votând pentru condamnarea Pactului de neagresiune sovieto-german, era bine conștient de ceea ce făcea și le-a dat un atu albă pentru a părăsi URSS La finalul Plenului Comitetului Central a fost rezolvată și chestiunea de personal tradițională: V A Ivashko, care a înlocuit remarcabilul partid și om de stat sovietic, lider de multă vreme al RSS Ucrainei V V Shcherbitsky ca prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina în septembrie Tema: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ A SOCIETĂȚII ÎN - Plan: Noi orientări ideologice și procesul literar Apariția opoziției politice Zdrobirea fundamentelor ideologice ale societății sovietice Noi orientări ideologice și procesul literar La începutul lunii februarie , într-un interviu pentru ziarul comunist francez L'Humanite, întrebat de un corespondent despre atitudinea sa faţă de stalinism, M S Gorbaciov a afirmat că "stalinismul este un concept inventat în Occident de oponenții comunismului și folosit pe scară largă pentru a denigra Uniunea Sovietică și socialismul în general" Mai mult decât atât, la sfârșitul lunii octombrie , într-unul dintre discursurile sale la o ședință a Biroului Politic, secretarul general a izbucnit în general într-o tiradă întreagă și a afirmat că "dacă începi totul, așa cum a fost la al XX-lea Congres al Partidului, începe să expun pe tine însuți, convingându-te de greșeli, atunci ar fi cel mai drag și mai dorit dar pentru dușmanul nostru Luați, de exemplu, un astfel de scriitor precum B Mozhaev, care cere să publicăm o continuare a romanului său "Bărbații și femeile" Și în acest roman este pus practic în discuție tot ce s-a făcut în perioada industrializării și colectivizării Și acum știm că dacă nu ar fi colectivizare și industrializare, atunci nu am exista acum, țara a fost pur și simplu zdrobită de o cizmă fascistă " Și mai departe, acordând atenție poveștii lui V V Bykov "Semnul necazului", secretarul general a remarcat că "în filmul bazat pe acest roman, unii oameni au încercat să compare colectivizarea cu acțiunile naziștilor" A trecut însă foarte puțin timp și deja la începutul anului a izbucnit în presa centrală o asemenea salvă ideologică de dezvăluiri ale stalinismului, în fața căreia toate dezvăluirile lui N S Hrușciov la Congresele XX și XXII ale PCUS Care au fost motivele unei "iluminări" atât de rapide a secretarului general M S Gorbaciov și echipa sa Și pieptul se deschide destul de simplu Potrivit unui număr de asociați informați ai Secretarului General, în special, secretarul de atunci al Comitetului Central V A Medvedev, întrebarea necesității pregătirii luptei împotriva stalinismului M S subiectul lui Gorbaciov Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ A SOCIETĂȚII ÎN - discutat într-un "cerc îngust" al asociaților săi chiar înainte de deschiderea congresului partidului, adică tocmai când a apărut interviul sus-menționat pentru ziarul Yumani-te Apoi această întrebare a început treptat să "aruncă" la diferite întâlniri publice ale Secretarului General cu inteligența

creativă În special, deja în iunie , la una dintre aceste întâlniri, șeful de atunci al APN, V M Falin, în prezența întregii elite ideologice a țării, a declarat că "socialismul nu există în țara noastră și că toți mugurii lui au fost zdrobiți și exterminați de dictatura militar-feudală a stalinismului" Chiar această declarație a unuia dintre principalii ideologi de rang înalt ai țării a fost întâmpinată fără prea multă emoție, dar însuși faptul a ceea ce s-a întâmplat a spus multe Potrivit mai multor autori contemporani (I Froyanov, A Ostrovsky), încă din august , un grup de noi ideologi de partid condus de noul secretar al Comitetului Central A N Yakovlev a finalizat elaborarea unui program holistic pentru o nouă discreditare a stalinismului, ca etapă inițială a discreditării întregului Partid Comunist și a sistemului social sovietic Această campanie, absolut neînfrânată ca formă și calomnioasă ca conținut, a fost inițiată de celebrul film "Pocăință", creat de celebrul regizor georgian T E Abuladze în , cu acordul primului secretar de atunci al Comitetului Central al Partidului Comunist din Georgia, E A Shevardnadze, care deja înțelegea perfect și știa cine și de ce avea să devină în curând noul lider al partidului și statului În septembrie , filmul "Pocăința" a fost depus la Departamentul Ideologic al Comitetului Central al PCUS, iar în aceeași zi, noul președinte al Uniunii Cineaștilor din URSS E G Klimov sa întâlnit cu A N Yakovlev, care, dându-și seama că lansarea acestui film ar fi ca un semnal care va marca o întorsătură bruscă în cursul politic, a dat undă verde lansării acestui film pe ecranul lat Prima proiecție deschisă a filmului "Pocăința" a avut loc la Moscova la sfârșitul lunii ianuarie , în cadrul săptămânii cinematografice georgiane la cinematograful din Tbilisi, după care acest film a apărut pe ecranele altor cinematografe din capitală și apoi a continuat eliberare largă în toată țara La instrucțiunile personale ale lui A N Yakovlev, filmul a primit cea mai largă publicitate și deja în prima săptămână de proiecție, recenzii laudative despre el au apărut pe paginile Pravda, Trud, Argumente și fapte, Literaturnaya Gazeta, Literaturnaya Rossiya, Nedelya și alte periodice naționale Curând presa emigrantă s-a alăturat acestui cor de "cântări de zahăr" Aproape simultan cu aceasta, a început în literatură o campanie similară împotriva stalinismului Deja la începutul anului , romanul V D Dudintsev "Hainele albe" despre lupta în știința biologică din anii stalinismului, interzis pentru publicare în vremurile Hrușciov Inițial, ar fi trebuit să fie publicat în Novy Mir sau Nashe Sovremennik, dar la acel moment nu a fost posibil să depășească rezistența publicării sale la Moscova Abia în august în revista Ogonyok, care, la sugestia lui E K Ligachev și A N Yakovlev a fost editat de cunoscutul publicist liberal de la Kiev, secretar al Uniunii Scriitorilor din URSS V A Korotich, au fost publicate fragmente din acest roman și s-a anunțat că acest roman va fi publicat integral în revista Leningrad Neva Angajații Comitetului Regional de Partid Leningrad, care la acea vreme în loc de L N Zaikov era condus de Yu F Solovyov, a încercat în toate modurile să suspende publicarea acesteia, dar nu au putut rezista presiunii Agitprop al Comitetului Central, care era din nou condus de A N Yakovlev Și în ianuarie - aprilie aceasta, Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) destul de obișnuit, dar atât de important pentru autorii gunoiului literar "perestroika", a fost publicat în jurnalul "Neva" În timp ce a existat o luptă în jurul publicării romanului de V D Dudintsev, în noiembrie - decembrie pe paginile revistei Zvezda, care era apoi condusă de un alt nominalizat A N Yakovleva scriitor-soldat din prima linie G Ya Baklanov, a fost publicată o altă lucrare

"sedițioasă", care nu a fost publicată în anii "dezghețului Hrușciov" - romanul lui A A Beck, Noua Numire Apoi, în aprilie - iunie , pe paginile revistei Prietenia popoarelor, care era condusă de o altă giruetă literară, scriitorul "de copii" S A Baruzdin, A N Rybakov "Copiii Arbatului", care a fost creat și în timpul "dezghețului Hrușciov" Atunci publicarea acestui roman nu a avut loc din cauza demisiei lui N S Hrușciov și timp de douăzeci de ani manuscrisul său au lânceit pe biroul scriitorului, așteptând noua venire la putere a "pervertiților politici" La scurt timp după moartea lui K U Cernenko A N Rybakov a trimis personal manuscrisul acestui roman lui M S Gorbaciov, care, după ce a citit-o, a concluzionat că "din punct de vedere artistic, această mică carte nu l-a impresionat, ci a reprodus atmosfera sumbră a erei staliniste, iar acest lucru era mult mai important decât meritele ei literare" Prin urmare, imediat după congresul partidului, asistentul secretarului general A S Cerniaev a predat manuscrisul romanului lui A N Yakovlev, care i-a dat "undă verde", iar în septembrie redacția revistei "Prietenia popoarelor" l-a recomandat pentru publicare Apoi, la începutul anului , o altă giruetă literară S P Zalygin, care în a fost unul dintre semnatarii celebrei "scrisori a scriitorului" îndreptată împotriva lui A I Soljenițîn și A D Saharov, i-a spus unuia dintre corespondenții occidentali că intenționează să publice un roman de A I Soljenițîn "Secția de cancer" Cu toate acestea, aproape imediat această declarație a fost dezavuată de un scriitor excesiv de zelos și, desigur, publicarea romanului a fost interzisă Desigur, nu a existat, și nici nu putea exista, o unitate de opinie în conducerea partidului pe această temă, așadar, cel mai probabil, S P Zalygin, împotriva voinței sale, și-a exprimat opinia A N , "asociatul ideologic" cel mai apropiat de el Yakovlev, datorită căruia a devenit redactor-șef al revistei Novy Mir în Dar în ianuarie , o poveste clar provocatoare a lui D A Granin "Zubr", dedicat destinului geneticianului sovietic fugar N V Timofeev-Resovsky, care a refuzat să se întoarcă în patria sa și de dragul "slujirii științei pure" a mers în slujba naziștilor germani Curând, alte lucrări interzise anterior au fost publicate în diverse reviste literare, în special poezia lui A T Tvardovsky "Prin dreptul memoriei", colecția lui V T Shalamov "Povești Kolyma", povestiri de A P Platonov "Pit" și "Chevengur", roman de M A Bulgakov "Inima de câine", un roman de V I Belova "Eve", poveste de A I Pristavkin "Un nor de aur a petrecut noaptea" și alte lucrări de un nivel și conținut ideologic și artistic complet diferit Apoi, în - Au fost publicate noi lucrări ale unui număr de scriitori sovietici remarcabili, care, spre deosebire de gunoiul literar din acea vreme, au devenit într-adevăr un eveniment cultural major în istoria țării În special, vorbim despre romane și nuvele de Ch T Aitmatov "Blakha", V S Pikul "Am onoarea", V G Rasputin "Focul", Yu V Bondarev "Jocul", M N Alekseev "Între zilele de alergare", V P Astafiev "Detectivul trist" și o serie de alte lucrări Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ A SOCIETĂȚII ÎN - În februarie , Uniunea Scriitorilor din URSS a anulat postum decizia îndelungată de excludere a lui B L Pasternak, care a avut loc în epoca Hrușciov, ceea ce i-a permis lui Novy Mir să înceapă pregătirile pentru publicarea romanului său interzis anterior Doctor Jivago Și literalmente imediat după această decizie, în martie , a avut loc o ședință a Secretariatului Consiliului Uniunii Scriitorilor din RSFSR, la care clasicul recunoscut al literaturii sovietice Yu V Bondarev a declarat profetic: "Nu văd încă un război civil în artă Dar aș defini starea actuală a literaturii ruse, asediată de partea distructivă totalitară a criticii noastre, ca fiind situația apărută în iulie ,

când forțele progresiste, opunând rezistență neorganizată, se retrăgeau sub năvălirea loviturilor de berbec ale lui barbari civilizați Dacă această retragere continuă și nu va veni timpul lui Stalingrad - problema se va încheia cu faptul că valorile naționale - tot ceea ce este mândria spirituală a poporului, va fi răsturnat în trecut A trecut destul de mult timp și deja la sfârșitul lunii mai , un pliant a început să fie distribuit în mod activ la Moscova, care se termină cu cuvintele "Stop Yakovlev!" rolul "a doua persoană din stat" și s-a spus că "Iunie se poate dovedi a fi la fel de fatal pentru soarta patriei noastre ca iunie " Între timp, în ianuarie , ziarul Moscow News, al cărui redactor, la propunerea aceluiași A N Iakovlev, un alt "disident de partid", a fost numit, omonim și tovarăș ideologic, domnul E V Yakovlev, a publicat un articol oportunist al rectorului MGIAI, profesorul Yu N Afanasyev "Energia cunoașterii istorice", în care autorul a numit societatea sovietică creată în anii stalinismului "socialism de cazarmă" și a ridicat problema necesității revizuirii întregii istorii sovietice Acest articol de Yu N Afanasyev, publicat de APN, a marcat începutul unei noi discuții despre problema stalinismului în literatura științifică și jurnalistică, iar M S însuși a determinat întreaga direcție a acestei "discuții" Gorbaciov, care în februarie a afirmat fără rost "tot ceea ce după V I Lenin este supus revizuirii Deja în aprilie , la Institutul de Istorie al Academiei de Științe a URSS a avut loc o discuție amplă asupra raportului academicianului M I Kim "Principalele etape ale dezvoltării societății sovietice", în care s-a făcut o nouă concluzie "teoretică" că finalizarea construcției socialismului în țara noastră se poate spune doar de la începutul perestroikei Și puțin mai târziu, o concluzie asemănătoare kholuy a fost făcută la o discuție similară purtată în redacția revistei Kommunist, care, în locul adevăratului membru al partidului patriot R I Kosolapov era condus de un alt teoretician Gorbaciov, un filosof academic umflat I T Frolov Totodată, în aprilie , prin decizia Biroului Politic, a fost creată o Comisie interdepartamentală, care a început să lichideze toate magazinele speciale ale bibliotecii, ceea ce a însemnat revenirea către cititorul de masă a cărților interzise anterior, însă, în niciun caz, toate, ci numai cele care au întâmpinat interesele echipei de conducere a reformatorilor lui Gorbaciov Totodată, au avut loc anumite schimbări de atitudine față de Biserica Ortodoxă Rusă, care se pregătea pentru împlinirea a de ani care se apropia Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) leu al Botezului Rus'ului Decizia de pregătire pentru această dată a fost luată de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse încă din , când a fost creată Comisia Aniversară a Bisericii Ortodoxe Ruse sub conducerea Patriarhului Pimen Totuși, atunci, în epoca Brejnev, Consiliul pentru Afaceri Religioase din subordinea Consiliului de Miniștri al URSS, care din epoca Hrușciov a fost condus de general-locotenent al KGB V A Kuroyedov, și-a declarat neparticiparea la pregătirea acestei aniversări Dar deja în mai , când vechiul lucrător de partid și diplomat K M Harchev, pe atunci secretar al Comitetului Central M V Zimyanin i-a dat un cuvânt de despărțire călăuzitor să nu se ceartă petrecerea cu biserica Adevărat, deja în septembrie , Secretariatul Comitetului Central a decis să contracareze propaganda clericală în legătură cu pregătirea sărbătorilor aniversare, iar în martie Plenul Comitetului Central a dublat această decizie Dar a trecut destul de mult timp și deja în iunie , la o întâlnire a M S Gorbaciov cu redactorii șefi ai presei, șeful de atunci al APN V M Fălin, fie că a văzut lumina, fie că a primit recomandări de sus, și-a propus să

sărbătorească aniversarea a de ani de la Botezul Rusiei ca sărbătoare națională La scurt timp după ședința menționată anterior, V M Falin a trimis o notă specială pe această temă Comitetului Central, iar redactorul-șef al revistei Kommunist, academicianul I T Frolov a luat inițiativa de a publica lucrările filozofilor religioși ruși din secolul trecut De atunci superiorul imediat al amândurora a fost proaspăt numit secretar al Comitetului Central pentru Ideologie A N Yakovlev, cu greu s-ar fi hotărât asupra unor astfel de pași fără să-i coordoneze cu el La sfârşitul anului , V M Falin a ridicat din nou aceeași problemă și de această dată a primit sprijin de la Secretarul General, care, potrivit asistentului său A S Cerniaev, deja la începutul anului , a declarat public de două ori că "vom sărbători de ani de la Botezul Rusiei" Întrucât statul sovietic a fost întotdeauna pur laic, iar ideologia sa a fost atee, consimțământul Secretarului General de a celebra această aniversare la nivel oficial a însemnat un singur lucru - respingerea ateismului militant ca ideologie oficială a statului Ca dovadă a acestor planuri grandioase, în iulie , Moskovskie Novosti a publicat o publicație de reper intitulată "A Past Fate of the Native Land", care era un dialog între cunoscutul istoric și arheolog sovietic profesor V L Yanin cu celebrul teolog ortodox, protopopul Ioan Belevtsev, cu ocazia viitoarei aniversări Revizuirea politicii anterioare față de biserică a fost, desigur, asociată cu scopuri complet diferite ale noii conduceri sovietice, ceea ce pentru M S Gorbaciov și echipa sa au fost mult mai importanți decât normalizarea relațiilor dintre biserică și stat În ianuarie , conducerea partidului a ridicat problema pregătirii pentru cea de-a -a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, iar deja în martie M S Gorbaciov l-a instruit pe redactorul-șef al revistei comuniste I T Frolov să pregătească "conceptul raportului său" pentru această aniversare Potrivit I T Lui Frolov, M S i-a plăcut atât de mult versiunea prezentată de el Gorbaciov că deja la sfârșitul lui aprilie i-a oferit să treacă în funcția de asistent pe probleme de ideologie, știință, educație și cultură Și în curând a fost eliberat din postul de redactor-șef al revistei Kommunist, iar colegul său de clasă R M a devenit succesorul său în acest post Gorbacheva I B Bikkenin În același timp, a fost membru în comitetul editorial al acestei principale reviste teoretice Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ A SOCIETĂȚII ÎN - la partid se aflau "marketerii" proaspăt bătuți - O R Latsis și E T Gaidar, primul dintre care a devenit primul redactor-șef adjunct Potrivit lui M S Gorbaciov, lucrul la acest raport a început cu o întâlnire într-un cerc restrâns, unde au fost exprimate cele mai îndrăznețe și sedițioase gânduri, dintre care un număr nici măcar nu au fost incluse în raportul în sine, dar nu din cauza dezacordului cu ele, ci numai din motive tactice motive, deoarece "încă nu a venit vremea" La sfârșitul lunii septembrie , ideile principale ale acestui raport au fost discutate la o ședință a Biroului Politic, unde M S Gorbaciov a spus că prima etapă a perestroikei a fost finalizată și a început a doua etapă a acesteia - "transformarea politicii, ideile primei etape în viață practică", așa că trebuie să spunem sincer partidului și oamenilor despre ce renunțăm si ce vrem noi În aceeași zi, Biroul Politic a decis să creeze o nouă Comisie pentru reabilitarea victimelor represiunilor staliniste, care includea doar opt persoane: V I Boldin, P N Demichev, A I Lukyanov, G P Razumovsky, G L Smirnov, M S Solomentsev, V M Cebrikov și A N Yakovlev Inițial, președintele acestei comisii era șeful PCC din subordinea Comitetului Central al PCUS M S Solomentsev, iar după demisia sa, în octombrie , a fost condus de A N

Yakovlev Cu toate acestea, până acum, decizia luată de conducerea îngustă nu a primit publicitate și a fost ținută secretă deocamdată Până la jumătatea lunii octombrie , a apărut o versiune preliminară a raportului aniversar, care a fost din nou discutată și aprobată de Biroul Politic al Comitetului Central Apoi, conform rutinei, proiectul raportului deja pregătit trebuia să treacă prin aprobare la Plenul Comitetului Central Prin urmare, înainte de această aprobare în "cercul închis", textul raportului a fost finalizat la reședința Brejnev Zavidovo, unde M S însuși l-a examinat cu atenție timp de o săptămână întreagă Gorbaciov, A N Yakovlev, V A Medvedev, V I Boldin, A S Cerniaev, G Kh Şahnazarov, N Ya Petrakov și N B Bikkenin În ciuda discrepanțelor apărute, în ansamblu raportul a fost aprobat și înaintat Plenului Comitetului Central, iar la începutul lunii noiembrie M S Gorbaciov a vorbit cu el la o întâlnire solemnă în Palatul Congreselor de la Kremlin Întregul raport Gorbaciov s-a bazat pe ideea că toate problemele cu care se confruntă societatea sovietică în stadiul actual sunt moștenirea stalinismului, iar "perestroika lui Gorbaciov" este o "întoarcere la leninism" Prin urmare, în acest raport, pentru prima dată după N S Hrușciov, la nivel oficial, represiunile staliniste au fost numite crimă, validitatea acestor represiuni a fost pusă sub semnul întrebării, și astfel s-a pus începutul reabilitării ideologice și apoi juridice a victimelor lor Prima dintre aceste victime a fost N I Buharin, după care a început să fie promovată activ ideea revenirii la NEP, adevăratul gardian al căruia ar fi fost acest adevărat bolșevic-leninist Mai târziu, caracterizând toată această campanie și dezvăluind sensul ei ascuns și real, principalul "arhitect" al perestroikei lui Gorbaciov, academicianul A N Yakovlev, în prefața extrem de falsă "Cartea neagră a comunismului", scrisă de o echipă de istorici francezi eurocomuniști condusă de N Werth și S Courtois, scria extrem de cinic: "După Congresul al XX-lea, într-un cerc ultra-îngust dintre cei mai apropiați prieteni ai noștri și oameni cu gânduri asemănătoare, am discutat adesea despre problemele democratizării țării și societății Ei au ales o metodă simplă ca un baros pentru a propaga "ideile" regretatului Lenin A fost necesar să izolăm clar, clar și distinct fenomenul bolșevism, separându-l de marxismul secolului trecut De aceea au vorbit neobosit Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) despre "geniul" regretatului Lenin, despre necesitatea revenirii la "planul de construire a socialismului" al lui Lenin prin cooperare, prin capitalismul de stat etc Un grup de reformatori adevărați și nu imaginari au dezvoltat (oral, desigur) următorul plan: să lovească pe Stalin, pe stalinism, cu autoritatea lui Lenin Și apoi, în caz de succes, Plehanov și social-democrația l-au învins pe Lenin, liberalismul și "socialismul moral" au învins revoluționarismul în general A început o nouă rundă de expunere a "cultului personalității lui Stalin" Dar nu cu un strigăt emoțional, cum a făcut Hrușciov, ci cu o implicație clară: criminalul nu este doar Stalin, ci sistemul însuși este criminal " Astfel, domnul A N Iakovlev a recunoscut foarte deschis că scopul nu era deloc în restaurarea adevărului istoric și a dreptății, ci în pregătirea pur ideologică a reformei sistemului politic conceput de el, menită să zdrobească acest sistem însuși În plus, de o importanță deosebită în acest raport a fost declarația lui M S Gorbaciov că "nimeni nu știe adevărul suprem", prin urmare, "monopolul adevărului" ar trebui abandonat Dacă luăm în considerare faptul că până acum PCUS a fost cel care a acţionat ca ultimă soluţie, în PCUS - rolul său a fost jucat de Comitetul Central, în Comitetul Central - de Biroul Politic, iar în Biroul Politic - de

către Secretar general, rezultă că în toamna anului , prin gura lui M S Partidul lui Gorbaciov și-a anunțat respingerea monopolului ideologiei și a proclamat pluralismul ideologic Cu toate acestea, acest "pluralism" s-a dovedit imediat a fi extrem de unilateral și cu un gust foarte puternic de servilism și servilism față de "Occidentul civilizat" Pentru a înțelege schimbările fundamentale apărute în ideologia de partid tocmai la sfârșitul anului , raportul Secretarului Comitetului Central V A Medvedev "Marele octombrie și lumea modernă", care a fost mai întâi susținut de el la o conferință științifică și apoi publicat sub forma unui articol în paginile revistei "Comunist" Timp de multe decenii, toată conducerea partidului de vârf a țării a pornit de la faimosul postulat leninist, care la începutul secolelor al XIX-lea și al XX-lea capitalismul a intrat în cea mai înaltă și ultima etapă a dezvoltării sale - imperialismul În conformitate cu aceasta, întreaga istorie a capitalismului în secolul al XX-lea a început să fie luată în considerare din punctul de vedere al inevitabilei sale crize sistemice și al morții ulterioare Cu toate acestea, la începutul anului , în procesul de pregătire a unei noi versiuni a programului de partid, care a fost adoptată la Congresul XXVII al PCUS, s-a făcut o încercare prudentă de a pune la îndoială această teză leninistă și textul noii versiuni a programului includea prevederea că "capitalismul nu este epuizat el însuși" Dar apoi această inovație a stârnit obiecții serioase din partea partidului "ortodox" și a fost respinsă Între timp, la scurt timp după încheierea congresului, noul director al IMEMO, academicianul E M Primakov a prezentat revistei Kommunist articolul său "Analiza lui Lenin asupra imperialismului și modernității", în care, pe de o parte, se afirma că imperialismul se află într-un stadiu descendent al dezvoltării sale, dar, pe de altă parte, se sublinia că nu epuizase încă toate oportunitățile de dezvoltare a acestora Acest articol a stârnit însă obiecții și din partea redacției revistei și a fost publicat abia după o serioasă revizuire editorială Drept urmare, cititorii uluiți ai revistei s-au putut bucura de o perlă atât de "teoretică", încât "tendința către decăderea capitalismului în stadiul său cel mai înalt nu exclude creșterea sa nemăsurat mai rapidă în general, Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ A SOCIETĂȚII ÎN - decât înainte " Această "prostie non-științifică" nu numai că a contrazis logica elementară, ci și faptele istorice reale ale dezvoltării statelor burgheze moderne Iar acum secretarul Comitetului Central V A Medvedev, care a afirmat primul că, probabil, capitalismul de monopol în condițiile actuale este cea mai "forma adecvată a modului de producție capitalist" Astfel, noul "teoretician" de partid al îmbutelierii lui Gorbaciov, de fapt, a pus la îndoială teoria imperialismului a lui Lenin, în special concluzia sa principală că capitalismul de monopol este cea mai înaltă și ultima etapă în dezvoltarea capitalismului și, prin urmare, a pus la îndoială totul veche discuții despre criza generală a capitalismului, decăderea acestuia și moartea iminentă Din concluzia acestui autor a rezultat logic următoarea concluzie: dacă capitalismul nu a epuizat posibilitățile de dezvoltare a acestuia, atunci, în consecință, nu există condiții materiale pentru trecerea la o altă etapă superioară de dezvoltare socială - socialismul, ceea ce înseamnă că Revoluția din octombrie nu a fost și nu a putut fi socialist și nu este necesar să se bazeze pe victoria socialismului asupra capitalismului în viitorul apropiat Totodată, pe valul unei noi etape a reformelor economice, în , au apărut articole jurnalistice ale unor filosofi și economiști liberali de seamă, printre care și profesorii V I Selyunin și G I

Khanin "Figură vicleană" ("Lumea Nouă" nr), G Kh Popov "Din punctul de vedere al unui economist" ("Știință și viață" nr), N P Shmelev "Avansuri și datorii" ("Lumea Nouă" nr), I M Klyamkin "Ce stradă duce la templu" ("Lumea Nouă" nr I) și o serie de altele Sensul principal al tuturor acestor publicații a fost că:) drumul istoric pe care statul sovietic a parcurs-o la începutul anilor ' s-a dovedit a fi o fundătură și este necesar să ne întoarcem la acea bifurcație istorică, de unde s-a făcut virajul greșit;) în anii stalinismului s-a creat în țară un sistem de comandă-administrativ, care și-a epuizat resursa istorică;) este necesar să ne întoarcem din nou pe drumul cel mare al dezvoltării întregii civilizații umane și să recunoaștem valoarea universală a principiilor de bază ale economiei de piață și a legilor obiective ale dezvoltării economice ale tuturor țărilor În ianuarie , a fost publicată o rezoluție a Biroului Politic al Comitetului Central privind înființarea în cadrul Comitetului Central al PCUS a Comisiei "Cu privire la reabilitarea victimelor represiunilor politice de la sfârșitul anilor ", iar apoi, în iulie , o nouă Rezoluție a Biroului Politic al Comitetului Central al PCUS "Cu privire la măsurile suplimentare la finalizarea lucrărilor legate de reabilitarea celor reprimați în mod nerezonabil în anii - și începutul anilor ", care a dat un început puternic unei noi isterie asociate cu critică nestăpânită și în mare măsură falsă la adresa stalinismului În același timp, minciunile și calomniile destul de conștiente erau acum îndreptate nu numai împotriva lui I V Stalin și L P Beria, dar și împotriva tuturor membrilor conducerii politice de atunci a țării - V M Molotov, K E Voroshilov, M I Kalinina, L M Kaganovici, A A Zhdanova, G M Malenkova, M A Suslov și mulți alții Atunci au început să apară articolele de bază și josnice ale R A pe paginile multor ziare și reviste liberale Medvedev, Yu S Semenova, A V Antonov-Ovseenko și alți "maiștri ai perestroikei" ideologici În același timp, procesul de dezmințire a cultului stalinist și a "socialismului de cazarmă" pe care l-a creat a început să se desfășoare "de jos" Stabilit aproape de creativitate Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Societatea istorică și educațională "Memorial", care a unit în rândurile sale dizidenți liberali inveterati și rusofobi patologici (A D Saharov, S A Kovalev, L A Ponomarev, A V Roginsky), ascunzându-se în spatele lozincilor false de asistență reabilitarea deplină a victimelor represiunilor politice, acordând asistență ei, restabilind adevărul istoric despre epoca lui Stalin, s-au angajat în activități subversive deschise împotriva fundamentelor statului și sistemului social sovietic Desigur, tot ceea ce s-a întâmplat a fost evaluat extrem de ambiguu de conștiința publică largă, întrucât sub sloganul "renașterea imaginii leniniste a socialismului" s-a lansat în mass-media o campanie complet nestăpânită de discreditare a trecutului țării noastre, în care începe critica asupra fundamentelor și valorilor ideologice ale socialismului Pe paginile mai multor publicații periodice, în special Ogonyok, Moskovskie Novosti, Nedelya, Moskovsky Komsomolets și altele, eliminarea "petelor goale" din istoria țării a început treptat să se transforme în vopsea neagră pe parcursul întregii perioade istorice ale țării În același timp, toate procesele politice care au avut loc în țară în anii - sunt din ce în ce mai mult asociate cu conceptul de "stalinism", iar însăși natura socialistă a sistemului social sovietic este pusă sub semnul întrebării Nașterea opoziției politice În anii "dezghețului Hrușciov", în țara noastră s-a născut o mișcare disidentă și, deși rândurile ei s-au extins treptat, conform estimărilor liderilor acestei mișcări (V Bukovsky), ea numara cu greu mai mult de

de oameni În același timp, partea activă, activă a dizidenților a fost și mai mică ca număr și nu număra mai mult de - de persoane După Biroul Politic al Comitetului Central și personal M S Gorbaciov a decis să-l întoarcă pe academicianul A D Saharov, o amnistie politică majoră a avut loc în țară Totuși, așa cum au remarcat corect un număr de autori (A Shubin), "eliberarea dizidenților a fost începutul sfârșitului acestei mișcări, deoarece mulți dintre ei, obosiți de luptă", fie s-au retras din activitatea politică activă, fie au emigrat, si doar cativa si-au continuat lupta politica Între timp, "arhitecții" perestroikei aveau nevoie de o armată puternică a "gărzilor lor roșii" capabilă să zdrobească orice oponent al perestroikei, prin urmare, în condițiile înfrângerii mișcării disidente, era necesar să se creeze urgent o nouă "opoziție" cu propriile mâini Acesta este motivul pentru care lexicul politic a apărut curând cu totul nefamiliar majorității filistei a termenului "informal" În mai , a fost adoptată legea federală "Cu privire la procedura de creare a asociațiilor de amatori și a cluburilor de interese", iar deja în septembrie , Clubul de inițiative sociale a apărut la Moscova pe baza clubului pentru copii Nash Arbat, care a devenit unul a primelor centre de consolidare a informalelor din capitală Copreședinții acestui "Club" erau înainte persoane complet necunoscute - G L Pelman, B Yu Kagarlitsky, M V Malyutin și G O Pavlovsky, pe care cineva l-a prezentat foarte repede și cu un scop foarte specific și s-a împrietenit Au apărut împrejurări Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ A SOCIETĂȚII ÎN - Inovațiile acestui "birou" sunt încă învăluite în mister și nu putem decât să remarcăm faptul că a fost organizat "la inițiativa tinerilor oameni de știință ai Institutului Central de Economie și Matematică al Academiei de Științe a URSS" Ulterior, acest club și-a schimbat de mai multe ori fondatorii, până când în octombrie a fost înregistrat la Asociația Sovietică de Sociologie, care în era condusă de academicianul T N Zaslavskaya În legătură cu cele de mai sus, un fapt curios merită o atenție specială: conform mărturiei prim-vicepreședintelui de atunci al KGB al URSS, generalul de armată F D Bobkov, la sfârșitul anilor pe direcția lui Yu V Andropov, un sector închis al Direcției a V-a a KGB-ului URSS a fost creat la Institutul de Sociologie al Academiei de Științe a URSS, format în întregime din ofițeri de securitate de stat, pe baza căruia apoi "această instituție s-a dezvoltat și a crescut " Această recunoaștere prezintă un interes deosebit, având în vedere rolul jucat de Asociația de Sociologie Sovietică în pregătirea și implementarea politicii "perestroika" Evident, "sociologii" de la KGB nu aveau doar informații complete despre ceea ce se întâmpla în această asociație, dar puteau și influența activitățile acesteia Deja în octombrie , "Clubul inițiativelor sociale" a organizat primul său eveniment - o discuție despre proiectul de lege "Cu privire la cooperare", la care au fost invitați oameni de știință sovietici de seamă, inclusiv membri ai Asociației Sociologice Sovietice - T N Zaslavskaya și L A Gordon, care a început să patroneze acest club În plus, unul dintre centrele de "umbră" care au dirijat activitatea acestui club a fost apartamentul celebrului istoric liberal M Ya Gefter, care a fost vizitat de o serie de "dizidenți de partid", inclusiv foști muncitori proeminenți din Komsomol și membri ai redacției revistei "Comunist" L V Karpinsky și Yu N Afanasiev Însuși faptul de a-l vizita pe Yu N Afanasyev nu ar fi fost de un interes deosebit în aceste adunări, dacă nu într-o singură împrejurare: el a devenit participant la aceste întâlniri nu de unul singur, ci "ca o legătură de la asistentul secretarului general A S Chernyaev", în spatele căruia se afla nimeni altul decât capul nou

bătut Agitprop al Comitetului Central și Secretar al Comitetului Central pentru Propaganda A N Yakovlev Când exact Yu N Afanasiev l-a întâlnit pe A S Pentru Cerniaev nu este deloc clar, dar până în martie , ambii au fost membri ai redacției revistei Kommunist și, potrivit secretarului general adjunct, "au fost apropiați înainte de perestroika și la începutul acesteia", când a mers la el pentru sprijin, iar M S Gorbaciov "la apreciat la început foarte mult" După ce Yu N Afanasiev, au apărut fricțiuni cu noul redactor-șef al revistei Kommunist, academicianul I T Frolov, și anume A S Cerniaev l-a convins pe secretarul Comitetului Central M V Zimyanin, care a supravegheat toate instituțiile de învățământ superior din țară, pentru a-l muta în postul de rector al Institutului de Istorie și Arhivă din Moscova Toate aceste circumstanțe dau motive de a crede că a fost prin Yu N Afanasiev, activitățile "Clubului Inițiativelor Sociale" erau, dacă nu direcționate din Piața Staraya, unde se afla clădirea Comitetului Central, atunci cel puțin erau coordonate cu acesta Mai mult decât atât, potrivit unui număr de autori (A Shubin, A Ostrovsky), a fost la adunările din "sediul" lui M Ya Gefter a fost "condus în" toate problemele principale care erau de interes pentru aripa liberală din Biroul Politic, inclusiv M S Gorbaciov La începutul anilor - a apărut un nou "partid" liberal, care a reunit un număr de economiști tineri și foarte ambițioși din Leningrad, Moscova și Novosibirsk Acest "partid" a inclus trei grupuri principale: Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) "Moscova-Petersburg" (E T Gaidar, P O Aven, A R Kokh, A B Chubais), "Novosibirsk" (V M Shironin, S G Kordonsky) și "Gosplanovskaya" (V A Naishul) În timpul activității acestei "școli de tineri economiști și sociologi", a apărut ideea creării unui "club de comunicare profesională și muncă pentru perestroika", care a primit imediat sprijinul deplin din partea Comitetului Central al PCUS (B N Elțin) și LOC-ul PCUS (Yu F Solovyov), în urma căruia, deja în aprilie-iulie , două cluburi de discuții cu același nume "Perestroika" au apărut la Moscova și Leningrad Mai mult decât atât, potrivit unui număr de autori bine informați (A Shubin, G Pavlovsky), ambele "Perestroika" au fost concepute ca cluburi complet deschise, în spatele cărora stătea "Clubul Inițiativelor Sociale ca o lojă de guvernare" Baza principală a clubului din Moscova "Perestroika" a fost Institutul Central de Economie și Matematică al Academiei de Științe a URSS, condus de academicianul V L Makarov, care l-a supravegheat personal pe A N Yakovlev, iar E T a fost confidentul lui în acest club Gaidar, care a fost membru al redacției revistei Kommunist În , în frunte cu un alt academician-economist A G Aganbegyan, editorii revistei ECO, care a promovat cel mai activ idei noi în economie, au început să creeze cluburi ale cititorilor lor într-o serie de orașe mari ale țării, care au devenit o altă formă de asociere a "informalilor" sovietici În iunie , la Plenul Comitetului Central, primul secretar al Comitetului Regional Leningrad, Yu F Solovyov, neinițiat în toate aceste intrigi din culise, și-a exprimat îngrijorarea sinceră cu privire la apariția asociațiilor informale în țară, dar apoi nimeni nu a reacționat la îngrijorarea sa La sfârșitul lunii septembrie , această problemă a fost din nou ridicată la o ședință a Biroului Politic, dar președintele de atunci al KGB al URSS, generalul armatei V M Cebrikov și-a liniștit toți camarazii, spunându-le că "formarea de organizații publice informale este un proces firesc" În general, nu a fost greu de înțeles calmul șefului poliției secrete a țării, deoarece acest "proces natural" a fost inițiat printr-o "scrisoare a unuia dintre liderii

partidului" către conducerea KGB din URSS cu o cerere de recomandări cu privire la cine ar putea fi nominalizat în viitor ca "democrați" Desigur, la Lubyanka, o astfel de listă a fost întocmită rapid și inclusă în ea "aproximativ o mie de nume", pe care generalii serviciilor speciale le-au caracterizat înșiși drept "agenți junk" Desigur, ar fi greșit să includem toate informalele anilor în agențiile de informații, la fel cum ar fi greșit să-i vedem pe toți sociologii ca ofițeri ai Direcției a -a a KGB Există însă toate motivele să credem că Agitprop-ul Comitetului Central al PCUS, care era condus atunci de A N Yakovlev și KGB-ul URSS condus de V M Cebrikov a jucat un rol important în organizarea mișcării informale, iar apoi a "opoziției democratice" din țară În august , la Moscova, în Casa de Cultură "Novator", sub auspiciile a două comitete raionale ale partidului, a avut loc o "întâlnire-dialog" "Inițiative publice în perestroika", la care au participat peste de persoane reprezentând de cluburi din orase ale tarii Organizatorul acestei întâlniri a fost "Clubul Inițiativelor Sociale", iar în marginea întâlnirii în sine s-a zvonit că ar fi "supravegheat personal de A N Yakovlev" Printre participanții la această întâlnire, personaje precum B Yu Kagarlitsky, V A Gurbolikov, A K Isaev, V A Zolotarev, V I Novodvorskaya, P M Kudyukin, M V Malyutin, S B Stankevici, G O Pavlovsky, G L Pelman Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ A SOCIETĂȚII ÎN - și alte informale din mediul studențesc și științific În ciuda faptului că în timpul acestei întâlniri au fost făcute diferite propuneri radicale, în special, ideea lui V I Novodvorskaya de a proclama această adunare o nouă Adunare Constituantă, de fapt, acest forum s-a încheiat în nimic și prima încercare de a uni organizațiile informale a ţării a fost fără succes Un rol important în dezvoltarea ulterioară a mișcării informale din țară l-a jucat Comisia pentru problemele asociațiilor de amatori, cluburilor și grupurilor de inițiativă, care a fost înființată în toamna anului sub Asociația Sociologică Sovietică, condusă de un fost muncitor din Komsomol , director al Institutului de Cercetare a Culturii V B Churbanov, care avea "acces direct la anumite persoane din Comitetul Central al PCUS, inclusiv A N Yakovlev " Între timp, dintre toate grupările de opoziție care operau în Uniunea Sovietică până la începutul perestroikei, cea mai numeroasă și cel mai bine organizată a fost celebra Uniune Populară a Muncii (NTS), care avea și o bază publică proprie în străinătate și trei reviste - "Întâlniri" "Margini" și "Semănat" Potrivit agențiilor de informații, până la mijlocul anilor în "moleculele" SNT, erau aproximativ de oameni care operau în multe orașe ale țării S-ar părea că SNT ar putea deveni nucleul întregii opoziții, însă nu s-au primit directive în acest sens Între timp, există informații sigure că serviciile de informații străine au acordat imediat atenție asociațiilor informale și au început să lucreze cu liderii lor încă din - , ceea ce a făcut mai târziu posibilă promovarea poporului lor în organele administrației de stat ruse "la un nivel foarte înalt" Printre acești angajați, care păzeau îndeaproape casele informale din capitală, se numărau doi "secretari secundi ai Departamentului Politic al Ambasadei SUA la Moscova, S Wagner și R Stephenson" Zdrobirea fundamentelor ideologice ale societății sovietice Pentru a asigura succesul politicii de "perestroika" și pentru a o face ireversibilă, a fost necesar să se schimbe radical atitudinea poporului sovietic față de vechile valori ideologice Și să faci această "revoluție în minte" a fost posibil doar cu ajutorul presei Prin urmare, întreaga a doua jumătate a anilor s-a caracterizat printr-un boom editorial rar, care a fost în mare măsură facilitat de eliminarea

limitelor de tiraj pentru periodice, adoptate printr-un Decret special al Comitetului Central Este suficient să spunem că, în acești ani, circulația multor publicații liberale, care au revărsat pată și noroi asupra întregii istorii sovietice, a crescut până la proporții vertiginoase, de exemplu, în ziarul de partid destul de obișnuit Arguments and Facts, care a fost condus de V A Starkov, tirajul în trei ani a crescut de la , milioane la , milioane de exemplare Folosind această explozie a interesului cititorilor și dirijând-o cu pricepere, conducerea partidului a lansat la începutul anului o campanie deschisă pentru reînarmarea ideologică a societății sovietice O serie de articole despre economia subterană au jucat un rol important în această campanie Dacă în - în presă apar și se răspândesc treptat publicații despre abuzurile individuale de putere, iar ideea fuziunii puterii și criminalității ca fenomen privat este aruncată în mintea oamenilor, atunci deja în - ridică deschis problema existenței mafiei sovietice Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Una dintre primele publicații pe această temă a apărut în ianuarie , când organul central al partidului, ziarul Pravda, a publicat un articol al lui G M Ovcharenko "Cobra peste aur" Din acel moment, tema mafiei sovietice se desface treptat și capătă același caracter ca și tema stalinismului Mai mult, multe victime nevinovate au căzut victime ale acestei campanii, inclusiv fostul ginere al lui Brejnev, prim-adjunct al ministrului Afacerilor Interne al URSS, generalul colonel Yu M Churbanov, care, la instrucțiunile personale ale M S Gorbaciov a fost condamnat la ani de închisoare Potrivit informațiilor de la un număr de autori bine informați (R Medvedev), care au avut contacte strânse cu M S Gorbaciov, inițial trebuia să înceapă revizuirea proceselor deschise din epoca lui Stalin imediat după finalizarea celebrărilor pompoase dedicate aniversării Marii Revoluții din Octombrie Atunci s-a decis însă amânarea acestei acțiuni politice până la M S Gorbaciov la Washington și abia la începutul anului a început un nou val de reabilitare a victimelor represiunilor politice Liderul "deviatorilor de dreapta" N I a fost primul reabilitat Bukharin și cei mai apropiați complici ai săi A I Rykov, M P Tomsky și N N Uglanov, iar apoi în iunie , toate acuzațiile penale au fost renunțate de la liderii "opoziției de stânga unită" - L D Troţki, G E Zinoviev, L B Kamenev și alții După ce Comisia de Reabilitare a început să lucreze activ, unde A N Yakovlev, un flux de materiale noi despre represiunile lui Stalin a fost literalmente turnat în presă Inițial M S Gorbaciov și satrapii săi ideologici au urmat calea călcată de N S Hrușciov, care l-a demascat pe I V Stalin sub sloganul revenirii la V I Lenin și curățarea leninismului de perversiunile staliniste În legătură cu această împrejurare, în presa periodică a început o discuție foarte activă asupra problemei "loviturii termidoriene" Din câte s-a putut stabili, această problemă a fost ridicată pentru prima dată în octombrie de către domnul L V Karpinsky, iar apoi, în ianuarie , un publicist obișnuit A A Nuikin, care și-a publicat articolul "Ideale sau interese" în Novy Mir Atunci această problemă a fost luată în considerare în mod special în publicația V V Kavtorina și V V Chubinsky "Roman și istorie", care a fost publicat în martie în revista Leningrad "Neva" Își începe opera cu o discuție despre romanul lui A N Rybakov "Copiii Arbatului", s-au îndreptat imediat către problema stalinismului, punându-și sarcina de a înțelege originea acestuia În cursul acestui "raționament" destul de haotic și nefundamentat, ei au exprimat ideea că "a fost în esență o lovitură de stat", ceea ce F E Dzerjinski a prezis încă din într-una dintre scrisorile sale private către V V

Kuibyshev Apoi, în iulie , pe paginile Pravda a apărut o publicație similară, unde Yu N Afanasiev a declarat că "nu consideră societatea pe care am creat-o să fie socialistă" și consideră că este necesar să se dezvolte noi tactici "pentru a reîndrepta drumul socialist" Acest punct de vedere a fost susținut imediat de alți autori liberali, în special de omniprezenta "doamnă academică" T I Zaslavskaya, care a afirmat că în societatea sovietică, "elementele unei societăți care trec de la capitalism la socialism, despotismul asiatic, capitalismul de monopol de stat și poate chiar Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ A SOCIETĂȚII ÎN - și alte tipuri de societate Și apoi și-a pus propriul "diagnostic" de perestroika drept "a doua revoluție de tip socialist" Între timp, în ianuarie-aprilie , revista octombrie a publicat V S Grossman "Viața și soarta", care a fost imediat făcută o reclamă tare Motivul principal al acestei reclame nu a fost nicidecum în meritele artistice ale acestui roman, ci în faptul că autorul său a pus problema relației dintre stalinism și fascism Astfel, pasiunile din jurul "Hainei Albe" de V D Dudintsev și "Copiii Arbatului" A N Rybakov, ca și în Agitprop al Comitetului Central, au început deja să pregătească o nouă salvă ideologică Acest lucru dă motive să credem că discuția despre acest subiect de la bun început a fost considerată de ideologii partidului doar ca o pregătire pentru a pune stalinismul la același nivel cu hitlerismul în mintea poporului sovietic Mai târziu, paginile acestei reviste au văzut lumina "Requiem-ului" de A A Akhmatova, "Adam și Eva" de M A Bulgakov, "Sinucidere" M A Aldanova, "Psalmul" de F N Gorenstein, "Revoluție! Revoluţie! Revoluţie!" B F Tendryakov, precum și "fantezia istorică" evident provocatoare și de bază a lui D A Volkogonov "Triumf și tragedie: un portret politic al lui I V Stalin " Toate aceste publicații, în special romanul lui V S Grosman "Viața și soarta" și cărțica rusofobă de A D Sinyavsky "Umblă cu Pușkin", a forțat conducerea Uniunii Scriitorilor din RSFSR, condusă de remarcabilul poet și personalitate publică sovietică S V Mihailkov să ridice problema fundamentală a demisiei lui A A Ananiev din postul de redactor-șef al acestei reviste Cu toate acestea, grație sprijinului activ al Agitprop-ului Comitetului Central și al comunității liberale reprezentată de D S Lihaciov, A D Sakharova, A G Schnittke, O N Efremova, M A Zaharov și alții care au semnat o scrisoare în apărarea revistei, A A Ananiev și-a păstrat postul și a continuat linia rusofobă a revistei În timp ce cititorii sovietici făceau cunoştinţă cu romanul lui V S Grossman, o altă senzație puternică a lovit La sfârșitul lunii septembrie , pe paginile Literaturnaya Gazeta, membru al redacției sale, scriitor independent și publicist O P Moroz a publicat un articol complet calomnios în care afirma că celebrul psihiatru rus Academician V M Bekhterev a fost otrăvit după ce I V Stalin a fost diagnosticat cu paranoia A trecut destul de mult timp și pe paginile presei centrale a apărut o altă versiune senzațională despre legăturile lui I V Stalin cu poliția secretă țaristă Pentru prima dată, literalmente în treacăt, acest subiect a fost atins în august într-un interviu cu istoricul M Ya Trecerea la disidentul G O Pavlovsky, care, după cum se știe, erau membri ai unui "club de inițiați" Apoi, în primăvara anului , a început să treacă din mână în mână un fals de-a dreptul - "Scrisoarea" colonelului de jandarmerie A I Eremin, din care reiese că I V Stalin a fost un agent al poliției secrete țariste Următorul pas în discreditarea liderului a fost făcut deja în octombrie , când profesorul MGIMO D F Volkov a citit scrisoarea menționată la conferința de fondare a Societății Memoriale Și în noiembrie, povestea lui A M Adamovich "The Punishers", în care versiunea despre conexiunile lui I V

Stalin cu poliția secretă țaristă a fost lansat în conștiința de masă Publicul îndrăgostit tocmai digera aceste două senzații și deja la sfârșitul lui noiembrie , Moscow News a publicat un articol al R A Miere Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) conducând "Pretenția noastră față de Stalin", în care, fără nicio dovadă, se afirma că peste de milioane de cetățeni sovietici au devenit victime ale represiunilor staliniste, dintre care aproape jumătate "au murit sau au fost uciși" Între timp, planurile organizatorilor acestei campanii nestăpânite calomnioase au mers și mai departe Deja în martie - iunie , revista "Rodnik" de la Riga a publicat parabola de basm a lui J Orwell "Ferma animalelor", în care autorul conducea cititorul la concluzia că lumea în care trăim este o fermă imensă de animale, dar nu putem ieși din ea, deoarece vitele sunt sortite să rămână vite toată viața Publicarea romanului de V S Grossman "Viața și soarta", așa cum a fost publicat numărul de mai al revistei "Lumea nouă" cu un articol de V I "Sursele" Selyunin, în care societatea sovietică era considerată ca o societate socialistă, și toate viciile sale, în primul rând constrângerea non-economică, au fost caracterizate ca esența interioară a socialismului însuși Astfel, autorul a condus cititorii la ideea că originile stalinismului ar trebui căutate nu în caracterul rău al liderului, ci în esența teoriei socialiste în sine Celebrul roman al lui E I Zamyatin "Noi", care în aprilie - mai a publicat revista "Znamya", al cărei redactor a fost un alt notă liberal, tovarăș G Ya Baklanov Scris în genul fantastic, acest roman înfățișa societatea socialistă ca o închisoare mare, ceea ce, de fapt, o făcea asemănătoare cu A I Arhipelagul Gulag din Soljenițîn, care atunci era încă interzis de la publicare de cenzorii sovietici Cu toate acestea, deja în aprilie , editorul Novy Mir, S P Zalygin a anunțat din nou că în viitorul apropiat jurnalul condus de el va începe să publice lucrările lui A I Soljeniţîn De data aceasta, nimeni nu a început să-i infirme afirmația și, mai mult, directorul editurii străine ruse YMCA Press N A Struve a confirmat că Novy Mir chiar plănuiește să publice lucrările lui A I Soljeniţîn În iulie S P Zalygin i-a trimis o telegramă prin care i-a cerut să fie de acord cu publicarea lucrărilor sale în URSS și ia oferit să înceapă cu Secția de Cancer Cu toate acestea, A I Soljenițîn a fost de acord și a pus condiția ca o astfel de publicație să înceapă cu Arhipelagul Gulag În timp ce această problemă era rezolvată la vârf, în august , un articol de L A Voskresensky "Bună, Ivan Denisovich!" și "Revista de carte" au publicat un articol de E K Chukovskaya "Întoarceți cetățenia URSS la Soljenițîn" După aceste publicații, noul șef al Uniunii Cineaștilor din URSS A S Smirnov a trimis oficial o propunere Prezidiului Sovietului Suprem al URSS pentru a-i restabili cetățenia Cu toate acestea, după ce au discutat întrebarea pusă, doi secretari ai Comitetului Central V M Cebrikov și V A Medvedev a transmis Comitetului Central al PCUS o notă în care s-a exprimat împotriva reabilitării A I Soljeniţîn În octombrie , această problemă a fost supusă examinării Biroului Politic, dar în jurul ei a izbucnit o dezbatere atât de aprinsă încât nicio decizie nu a putut fi luată În legătură cu această împrejurare, pe de o parte, S P Lui Zalygin i s-a cerut să întârzie publicarea Arhipelagului Gulag, iar pe de altă parte, i s-a dat aprobarea unei onorări neoficiale a lui A I Soljenițîn cu ocazia împlinirii a de ani, care a avut loc într-o serie de uniuni creative ale țării Și deși publicarea Arhipelagul Gulag a fost amânată, atacul ideologic asupra sistemului sovietic a continuat să crească, ceea ce a fost înregistrat direct de Gor Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ A SOCIETĂȚII ÎN - Asistentul Bachevsky A S Chernyaev: "În

fiecare zi citesc undeva despre distrugerea dogmelor și principiilor În fiecare număr de reviste serioase, pilonii pe care s-a construit întregul "marxism-leninism" oficial sunt complet distruși Când atitudinea că socialismul lui Stalin este fascism a intrat ferm în mintea cetățenilor sovietici, a început să se introducă rapid în mintea lor o nouă atitudine că I V Stalin este cel mai fidel student și succesor al lui V I Lenin şi K Marx Deja la începutul lui noiembrie , în revista Ogonyok, cunoscutul gardian al "leninismului", dramaturgul M F Shatrov, care a făcut o carieră amețitoare în piesele oportuniste "Așa că vom câștiga" ( ), "Dictatura conștiinței" ( ) și "Brest Peace" ( ), s-a reorganizat rapid și s-a opus deja fostei "îndumnezeire a lui V I Lenin și revoluția Un alt aparat de partid dizident, angajat al Departamentului Internațional al Comitetului Central, profesorul A S Tsipko, care a publicat la începutul anilor - în revista "Science and Life" articolul său "Originile stalinismului" Potrivit autorului însuși, acest articol a fost creat de el la instrucțiunile secretarului Comitetului Central pentru Ideologie V A Medvedev, care i-a cerut să scrie "un text analitic despre acele aspecte ale învățăturilor lui K Marx despre comunism care nu s-au concretizat în practică" Și apoi o "cerere" asemănătoare a fost repetată de tovarășul UN Yakovlev, care i-a spus în general că "a sosit momentul să spunem că marxismul de la bun început a fost utopic și eronat" Una dintre cele mai importante idei ale acestui articol provocator a fost afirmația că "stalinismul" este "un fel de extremism de stânga", iar "originile stalinismului se află în tradițiile radicalismului de stânga rusesc", care era caracteristic întregului mișcarea revoluționară din Rusia Și deși A S Tsipko nu a scris direct despre asta; din întregul său articol a reieșit că diferența fundamentală dintre I V Stalin și V I Lenin nu există Mai mult, la finalul articolului său, a formulat concluzia că "I V Stalin, ca persoană, s-a format într-un mediu marxist" și "în general nu a depășit niciodată truismele marxismului" și, prin urmare, "atât gândirea lui, cât și ideile sale despre socialism erau tipice pentru marxiştii din acea vreme" Astfel, ideea că crimele lui Stalin sunt o consecință inevitabilă a doctrinei marxiste în sine și a sistemului socialist însuși începe să fie introdusă activ în conștiința publică Descriind semnificația acestei publicații, asistentul lui Gorbaciov A S Cerniaev a scris mai târziu cu sinceritate că "din celebrele articole ale lui A Tsipko, dezmembrarea leninismului, în orice caz, marxismul-leninismul, era în plină desfășurare" Și deja la începutul lunii aprilie , a făcut o înregistrare entuziasmată în jurnalul său: "Am citit în Partidul Comunist un articol al unui anume A Panarin "Dialectica umanismului" Aceasta este abolirea marxism-leninismului ca ideologie!" Iar aceste perle cinic entuziaste au fost scrise nu de nimeni, ci de asistentul secretarului general al PCUS, care a continuat să poarte în buzunar un carnet de partid! Ca urmare a tuturor acestor publicații, de la începutul anului , a început o mustrare intenționată a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie Și, deși în anii revoluționari turbulenți au existat într-adevăr multe părți nedezvăluite și întunecate, scopul principal al tuturor acestor scrieri nu a fost acela de a crea o imagine multicoloră a acelor ani, ci de a discredita Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) însăși ideea de luptă revoluționară și toarnă o altă cadă de murdărie asupra istoriei sovietice Cu puțin timp înainte de aceste evenimente, la ordinul lui A N Yakovlev și Co , în măruntaiele Comitetului Central, a fost elaborat un proiect de lege liberală a presei, care prevedea renunțarea completă la monopolul asupra

activităților publicistice de către stat și partid și desființarea cenzurii preliminare, care în esență a însemnat renunțarea completă a partidului de guvernământ de la monopolul ideologiei Cu toate acestea, în realitate, majoritatea presei au început din ce în ce mai mult să joace un singur gol Potrivit jurnalistului bine informat M N Poltoranin, cele mai "libere" publicații au fost supuse celei mai stricte cenzuri, în special ziarul Moscow News și revista Ogonyok Redactorii-șefi ai acestor lumini ai presei democratice sunt E V Yakovlev și V A Korotich a luat cu ei toate articolele din numărul următor și s-a dus cu acest tată la A N Yakovlev, care a căutat cu atenție prin acest dosar și a dat instrucțiuni directe despre ce să tipăriți și ce nu De exemplu, a fost posibil și chiar necesar să scrieți despre execuția prizonierilor de război polonezi la Katyn, dar a fost imposibil să scrieți despre atrocitățile polonezilor albi în timpul războiului civil etc Când să discreditezi I V Stalin și stalinism, s-a făcut tot ce era posibil și imposibil, a început identificarea stalinismului și leninismului Această idee a fost cel mai consecvent și deschis întruchipată în povestea aceluiași V S Grossman "Totul curge", care a fost publicat în iunie pe paginile revistei "Octombrie" Această publicație nu a fost deloc întâmplătoare, deoarece a fost pe vremea când revista "Oktyabr" pregătea povestea lui V S Grossman pentru publicare, pregătirile erau în plină desfășurare pentru publicarea tuturor lucrărilor de reper și senzaționale ale lui A I Soljeniţîn În aprilie , un proeminent "maistru de perestroika" S P Zalygin a anunțat că Conferința Nobel susținută de A I Soljenițîn, publicarea Arhipelagului său Gulag va începe din cel de-al optulea număr, iar deja la începutul lunii iunie, ambele numere ale acestui jurnal au fost semnate pentru tipărire și introduse în tipărire Drept urmare, problema acestor publicații s-a ridicat la o ședință a Biroului Politic al Comitetului Central, unde șeful Comisiei Ideologice V A Medvedev și-a propus să nu exagereze această problemă și "s-o dea la mila" Uniunii Scriitorilor din URSS, pentru ca "inginerii sufletelor umane" să decidă înșiși soarta A I Soljenițîn și lucrările sale, după care M S Gorbaciov a scos de unul singur această problemă din discuție Și chiar a doua zi, Secretariatul Uniunii Scriitorilor din URSS a dat undă verde publicării falsurilor mediocre de la Soljenițîn Astfel, s-a dat startul publicării celor mai vicioase, înșelătoare și blasfemiante lucrări, în care întregul stat sovietic din momentul înființării a fost numit un imens lagăr de concentrare, condus tot timpul de ucigași și călăi însetați de sânge Pentru a-și dovedi cuvintele, A I Soljenițîn a susținut în mod fals că în conformitate cu I V Stalin, în lagărele de concentrare sovietice erau aproximativ - de milioane de oameni, iar milion de cetățeni sovietici erau împușcați anual Drept urmare, cei patruzeci de ani de existență a puterii sovietice au adus milioane de vieți omenești, dintre care de milioane au fost torturați și uciși în lagărele de concentrare, restul de de milioane au căzut pe câmpurile din Războiul Civil și Marele Patriotic! Și deși aceste cifre erau falsificarea cea mai reală și monstruoasă, care era bine cunoscută de toată lumea, inclusiv de M S Gorbaciov, A N Yakovlev și "pri- Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ A SOCIETĂȚII ÎN - servitor" din știința istorică, precum profesorul V P Naumov, ei au fost lansați în mod deliberat în circulația "științifică" și socială pentru a termina în cele din urmă stalinismul și, odată cu acesta, întregul sistem de putere sovietică din țară Aceasta înseamnă că conducerea partidului a început să treacă în mod deliberat de la reforma anunțată a sistemului sovietic la distrugerea sa completă Totodată, în octombrie , un

fragment din cartea celebrului scriitor rus V A Soloukhin "Ultimul pas", în care autorul l-a acuzat pe liderul revoluției și pe partidul bolșevic condus de el că, după ce au preluat puterea de stat, au "introdus un regim de ocupație în țară" și au pus bazele genocidului în masă din poporul rus Dar mai important nu era nici măcar articolul în sine, ci faptul că, retipărit din emigrantul Posev, a apărut nu într-o publicație dizidentă, ci într-o revistă, pe coperta căreia scria: "Ediția ziarului Pravda, Ordinul lui Lenin și tipografia Ordinului Revoluției din Octombrie numită după V I Lenin al editurii Comitetului Central al PCUS "Pravda" Desigur, acest articol a fost publicat la rubrica "polemica" și a fost însoțit de obiecții critice sub titlul "Unde merge instanța?" Dar a fost doar o cortină de fum, menită să demonstreze că principala publicație de partid este mai presus de pasiunile politice care năvălesc în țară Așa se face că, pe calea iezuiților, imediat după Primul Congres al Deputaților Poporului din URSS, mass-media condusă de formațiune a deschis focul cu furie acum asupra V I Lenin și întregul sistem sovietic Și toate acestea, potrivit aceluiași asistent al secretarului general, tovarăș LA FEL DE Chernyaev, a dat un impuls puternic transformării criticii "deformărilor socialismului și abaterilor de la Lenin într-o dezmințire zdrobitoare a întregului marxism-leninism ca ideologie, teorie și practică de construire a socialismului și a marcat începutul respingerii socialistului sistem în general " Faptul că aceasta a fost o linie politică bine gândită este evident dovedit de următorul fapt: la sfârșitul lunii august , Comitetul de Stat pentru Învățământul Public al URSS, care era condus de un alt protejat Gorbaciov, G A Yagodin, a emis un ordin "Cu privire la restructurarea predării științelor sociale în instituțiile de învățământ superior" Această ordine în loc de "filozofie marxist-leninistă" a introdus pur și simplu "filozofie", în loc de "economia politică marxist-leninistă" - "economia politică", în loc de "comunismul științific" - "problemele teoriei socialismului modern", iar în schimb de "istoria PCUS" - "istoria social-politică a secolului XX În esență, aceasta a echivalat cu separarea partidului de stat, deoarece partidul însuși a lansat o ofensivă împotriva ideologiei pe care o profesase recent și pe care încă nu o abandonase complet De fapt, era "hara-kiri ideologic" Mai mult, în urmărirea acestui "hara-kiri", deja în septembrie , Novy Mir a publicat un articol de V N Trostnikov "Este imaginea științifică a lumii științifice", autorul căruia a pus sub semnul întrebării nu numai teoria darwiniană a originii omului, nu numai teoria evoluției, ci, în general, posibilitatea de a cunoaște lumea fără revelație divină În noiembrie A S Cerniaev i-a trimis o scrisoare patronului său, în care scria răspicat că "acum vorbim nu doar despre dezvoltarea conceptului de perestroika, ci despre schimbarea fundamentelor teoretice ale politicii noastre și ale dezvoltării sociale, despre un nou salt în istorie a gândirii socialiste de importanță fundamentală, Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) despre depășirea dialectică a lui V Lenin" Există motive să credem că programul acestei etape a perestroikei M S Gorbaciov urma să o facă publică la sfârșitul anului , însă, după ce s-a întors la Moscova dintr-un alt turneu străin, nu a îndrăznit să facă un pas atât de riscant și să îndepărteze în cele din urmă partidul de la putere Nu întâmplător, într-o nouă scrisoare către patronul său A S Chernyaev a scris: "Îți pot înțelege temerile, va începe pogromul comitetelor raionale și al comitetelor regionale, confiscarea proprietăților partidului de la ele Biroul Politic va pierde dreptul legal de a fi de fapt organul suprem de

conducere, dar acesta este inevitabil " Consecința logică a acestui proces a fost inițiativa Adjunctului Poporului al RSFSR V P Mironov, care în iunie a propus să supună dezbaterii Consiliului Suprem al RSFSR o rezoluție "Cu privire la evaluarea istorică și juridică a răsturnării violente a guvernului legitim al Republicii Ruse democratice în octombrie și asupra rolului bolșevicului partidul condus de V I Lenin " În paralel cu procesul de "desființare a leninismului", o publicație activă a cunoscutelor lucrări filosofice ale lui V S Solovyova, G P Fedotova, P A Sorokina, V V Rozanova, I A Ilyin și alți proeminenți gânditori religioși ruși care, după cum știți, erau oponenți activi ai bolșevismului În plus, la începutul anului , a fost reeditată colecția antibolșevică "Din adâncuri" ( ), ai cărei autori au fost P B Struve, S L Frank, S N Bulgakov, N A Berdyaev, A S Izgoev și alți foști "marxişti legali", iar puțin mai târziu, nu mai puțin faimoasa colecție "Milestones" ( ), creată de aceiași autori, a fost republicată Un fel de contrabalansare la această orgie nestăpânită săvârșită de publicațiile liberale conduse direct de A N Iakovlev și Co , au devenit publicații patriotice rusești, în special revistele Contemporanul nostru, Gardă tânără și Moscova, care au fost conduse de scriitori și publiciști ruși importanți S V Vikulov, A S Ivanov și M N Alekseev Pe paginile acestor reviste, nu numai că au fost lucrările celor mai mari scriitori sovietici ruși - Yu V Bondareva, V G Rasputin, P I Proskurin, Yu N Loshchitsa, V N Krupin, F A Abramova, A A Prokhanova, E A Isaev și alții, dar lucrări filozofice și istorice profunde și foarte informative ale celor mai mari oameni de știință sovietici ruși, în special A G Kuzmina, V V Kozhinova, F F Kuznetsova, I R Shafarevici și mulți alții În martie , din această parte a intelectualității patriotice sovietice, a ieșit celebra "Scrisoarea anilor ", adresată "Președintelui URSS, Sovietului Suprem al URSS, Sovietului Suprem al RSFSR și delegaților al XXVIII-lea Congres al PCUS", care a fost publicat în revista "Our Sovremennik" și declarat deschis spre semnare de către toți patrioții Patriei Drept urmare, peste o mie de figuri sovietice ale literaturii, artei și științei au semnat-o, inclusiv L M Leonov, P L Proskurin, V G Rasputin, Yu I Bondarev, A A Prohanov, V V Kozhinov, Yu P Kuznetsov, V N Krupin, A G Kuzmin, I R Şafarevici, A S Ivanov, S Yu Kunaev, D A Jukov, M A Ganina și alții Această "Scrisoare" a afirmat pe bună dreptate că "sub steagul "democratizării" declarate, construcția unui "stat de drept", sub lozincile luptei împotriva "fascismului și rasismului", forțele destabilizarii sociale au fost dezlănțuite în țara noastră, în prim-planul restructurării ideologice Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ A SOCIETĂȚII ÎN - succesorii rasismului total au ieșit în prim-plan Refugiul lor îl reprezintă periodicele centrale cu tiraj multimilionar, canalele de televiziune și radio care difuzează în toată țara Există o persecuție masivă, defăimare și persecuție a reprezentanților populației indigene a țării, fără egal în întreaga istorie a omenirii Complet tendențioase, pline de intoleranță națională, aroganță și ură, publicațiile Ogonyok, Cultura sovietică, Komsomolskaya Pravda, Book Review, Moscow News, Izvestia, revistele Oktyabr, Yunost, Znamya " și alții sunt nevoiți să concluzioneze că fiul vitreg al actuala "perestroika revoluționară" este în primul rând poporul rus Oamenii de origine rusă sunt numiți zilnic în presă "fasciști" și "rasiști", fără niciun motiv obiectiv Rusofobia în mass-media de astăzi a ajuns din urmă și a depășit propaganda străină, transatlantică anti-rusă Un rus este adesea numit un "șovin de mare putere" care amenință alte națiuni și popoare Pentru a face acest lucru, istoria Rusiei este rescrisă fals, batjocoritor, în așa fel

încât apărarea sacră a Patriei, eroismul sfânt al sentimentului patriotic rus să fie interpretat ca agresivitate "genetică", militarism autosuficient Presa "progresistă", inclusiv organele Comitetului Central al PCUS, propagă blasfemia conceptului de "fascism rus" Autorii scrisorii au fost în mod deosebit supărați de idealizarea poporului evreu realizată de mass-media "avansată" "ca cu adevărat internaționalistă, cea mai umană, cea mai talentată, cea mai muncitoare și, în plus, se presupune că a suferit cele mai mari sacrificii" "Nu este remarcabil în sine faptul că fabricarea mitului "fascismului rus" are loc pe fundalul reabilitării rapide și al idealizării nesăbuite a ideologiei sioniste Această idealizare se referă în mod egal astăzi atât pe personalitățile culturale și publice sovietice, cât și străine de origine evreiască, inclusiv pe personalitățile politice ale statului fascist agresor Israel Această idealizare pur rasistă a ajuns acum la punctul de a ignora aproape întreaga comunitate mondială cu evaluările și concluziile sale sobre O atitudine necritică, emoționantă, esențial servilă față de evreiesc în trecut și prezent, față de locală și străină, față de imperialiști și sioniști, inclusiv, se dovedește, din punctul de vedere al principalelor mass-media, principala măsură a personalului, public , chiar demnitatea profesională a poporului sovietic de origine neevreiască Scrisoarea cerea "să se pună capăt campaniei anti-ruse, anti-ruse în presă, la radio și televiziune" și se încheia cu următorul pasaj: "Amintiți-vă întotdeauna de demnitatea națională a marilor ruși, lăsată moștenire nouă de noștri strămoșii glorioși, istoria de o mie de ani a Rusiei, ne amintim zilnic că noi, rușii, suntem un foarte talentat, eroic curajos, care cunoaște bucuria muncii semnificative, creative, un popor puternic în spirit Că "caracterul rus", "inima rusă", devotamentul rus dezinteresat față de adevăr, simțul rus de dreptate, compasiune, adevăr și, în sfârșit, patriotismul rus indestructibil și altruist - toate acestea nu pot fi niciodată scoase din vistieria spiritul uman de către oricine Cinematograful perestroika și-a adus și el contribuția negativă la spălarea creierului cetățenilor sovietici, unde au avut loc și schimbări drastice, nu în bine Capitolul doi PERESTROIKA LUI GORBACIOV SI MOARTEA URSS (-) ronu În mai , a avut loc infamul al -lea Congres al Cinematografilor Sovietici, care a intrat în istoria culturii sovietice ca cel mai neînfrânat forum al intelectualității creative a țării ca formă și conținut După ce a primit comanda "față" de la noul șef al Agitprop al Comitetului Central, A N Yakovleva, un grup al celor mai zeloși "reformatori", care era condus de directorii E G Klimov, S A Solovyov și A S Smirnov, nu numai că a preluat toată puterea în Uniunea Cinematografelor din URSS, dar s-a aplecat și la reglementarea personală a conturilor, hărțuirea și insultele împotriva unui număr de mari regizori sovietici - Artiștii Poporului din URSS S F Bondarchuk, S I Rostotsky, L A Kulidzhanov și alții care până de curând au condus această uniune În același timp, pe ecranele țării au fost lansate peste de filme, care au fost interzise pentru afișare în perioada anterioară, în special, lucrările lui A Ya Askoldov "Comisar" ( ), A S Konchalovsky "Povestea lui Asya Klyachkina, care a iubit, dar nu s-a căsătorit" ( ), K G Muratova "Adio lung" ( ), A Yu Herman "Road Check" ( ), E G Klimov "Agonie" ( ), I A Sheshukov "A doua încercare a lui Viktor Krokhin" ( ) și alții S-ar părea că procesele de "democratizare", abolirea cenzurii totale, eliminarea consiliilor artistice, introducerea mecanismelor de piață în procesul producției cinematografice sovietice ar fi trebuit să dea un impuls puternic unei noi etape în dezvoltarea mare cinematograf sovietic Cu toate acestea, nimic din toate acestea nu s-a întâmplat

Dimpotrivă, pe ecranele țării s-a revărsat un întreg flux de filme de nivel artistic diferit, dar filme foarte relevante și deschis politizate, care savurau toate aspectele cele mai negative ale vieții societății sovietice Cu acest subtext, adesea în mod deschis antisovietic, dramele sociale și criminale de V Yu Abdrashitova ("Plumbum, sau joc periculos" , "Servitor"); KG Shakhnazarov ("Curier" , "Orașul Zero"); R G Balayan ("Keep me, my talisman"); P E Todorovsky ("Pe strada principală cu o orchestră" , "Intergirl"); A A Itygipova ("O nuntă este acuzată" , "Umil cimitir"); V V Bortko ("O dată mințit"); E A Ryazanova ("Melodia uitată pentru flaut" , "Dragă Elena Sergeevna" , "Raiul promis"); EM Urazbaeva ("Vizita la Minotaur"); S A Solovyov ("Acca" , "Trandafirul negru este emblema tristeții, trandafirul roșu este emblema iubirii" , "Casa sub cerul înstelat"); E V Gerasimov ("Distracția tinerilor"); Yu N Pedeapsa ("Hoții în drept"); V P Todorovsky ("Flaga lui Dumnezeu"); SI Ashkinazi ("Talent criminal"); V A Rybareva ("Numele meu este Arlekino"); S Ya Kulish ("Tragedie în stil rock"); ASA DE Snezhkin ("Urgență la scară regională"); V V Pichula ("Little Faith" , "Dark Nights in the City of Soci"); A V Rogojin ("Gard"); S V Bodrov ("Katala"); A A Muratov ("Cvartetul Criminal" , "Poreclit Bestia"); M N Tumanishvili ("Accidentul este fiica unui polițist"); V A Sergeev ("Călăul" , "Geniu"); S G Erkenova ("O sută de zile înainte de ordine"); LA Filatov ("Fiu de cățea"); P S Lungin ("Taxi Blues"); G G Natanson ("Autobuzul înfuriat"); R Yu Fruntova ("Proștii mor vinerea"), M N Tumanishvili ("Wolfhound") și alți regizori Un subiect la fel de popular în anii "perestroikei" a fost așa-numita eliminare a "punctelor goale" ale istoriei și, de fapt, denaturarea deliberată a revoluționarului Subiect: DEZVOLTAREA SPIRITUALĂ A SOCIETĂȚII ÎN - istoria evolutivă și sovietică și plantarea de noi clișee ideologice În acest context, picturile lui R G Balayan ("Filer"); Yu N Pedeapsa ("Mâine a fost războiul" , "Sărbătorile lui Belşaţar sau noaptea cu Stalin"); V V Bortko ("Inima unui câine"); SI Rostotsky ("Din viața lui Fiodor Kuzkin"); IN SI Kuchinsky ("Dragoste cu privilegii"); E A Evtușenko ("Înmormântarea lui Stalin"); A A Proshkin ("Nikolai Vavilov"); L V Maryagin ("Inamicul poporului Buharin"); TELEVIZOR Levchuk și N R Kokhana ("Războiul în direcția occidentală"); LA FEL DE Konchalovsky ("Cercul interior"); KG Shakhnazarov ("Ucigașul regelui") și alți regizori sovietici care în vremurile vechi ale "dominării cenzurii sovietice" au creat filme mult mai semnificative și mai valoroase din punct de vedere artistic O situație deplorabilă similară s-a dezvoltat într-un gen atât de îndrăgit al cinematografiei sovietice precum comedia, unde chiar și clasicii acestui gen - E A Ryazanov, L I Gaidai și G N Danelia, nu a putut crea nimic care să poată fi comparat cu capodoperele lor create în anii "stagnării lui Brejnev" Printre comediile cinematografice sovietice ale acelei perioade, filmele lui E V Gerasimova ("Nu mergeți, fetelor, căsătoriți-vă"), V N Shilovsky ("Milion într-un coș de căsătorie"), Yu B Mom's ("Sărbătoarea lui Neptun" , "Fântâna" , "Mustații"); UN Eyramdzhan ("Womanizer" , "My marinar"); L I Gaidai ("Detective privat sau Operațiunea "Cooperare" , "Vreme bună pe Deribasovskaya, sau plouă din nou pe Brighton Beach"); G N Danelia ("Kin-dza-dza!" , "Pașaport") și o serie de altele Noile programe de televiziune Vzglyad, Before and After Midnight, The Fifth Wheel, Seconds, Searchlight of Perestroika, care erau literalmente pline de povești negative, precum și documentare provocatoare ale S S Govorukhin ("Este imposibil să trăiești așa", "Rusia pe care am pierdut-o") și Yu B Podnieksa ("Este ușor să fii

tânăr") Anii "perestroikei" au devenit perioada celei mai dificile și prelungite crize din arta teatrală sovietică și arta varietăților, care s-a manifestat în diferite planuri, în special:) În dezvoltarea largă a așa-numitei mișcări de studio și crearea de teatre de studio primitive și mizerabile, S E Kurginyan (Teatru-studio "Pe scânduri"), M G Rozovsky (Teatru-studio "La porțile Nikitsky"), I L Reichelgauz (Teatrul Studio "Școala Piesei Moderne"), V R Belyakovich (Teatrul de studio "Pe sud-vest") și altele) În producții teatrale oportuniste pe tema "revoluției" și "represiunilor staliniste", printre care principalii regizori ai teatrelor Lenkom și Sovremennik M A Zaharov și G B Volchek, unde au avut loc spectacole bazate pe piesele și lucrările lui M F Shatrova ("Dictatura conștiinței", "Caii albaștri pe iarba roșie", "Mai departe, mai departe, mai departe "), E S Ginzburg ("Drumul abrupt"), I S Grekova ("Barca cu aburi a văduvei"), S A Kaledin (Cimitirul Umil) și alte spectacole de mare actualitate care au contribuit la expunerea "revoluției proletare", "sângerosului regim stalinist" și "epocii stagnării lui Brejnev") Într-o criză gravă și o scindare într-un număr de grupuri de teatru celebre din țară, în special cele două teatre de top din Moscova - Teatrul de Artă din Moscova M Gorki Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) și Teatrul de Dramă și Comedie Taganka Prima divizare a fost asociată cu inițiativa celui mai important director al Teatrului de Artă din Moscova, Oleg Nikolaevici Efremov, care a propus să împartă trupa de teatru în două părți și grupul de actori care i se opuneau, care era condus de Tatyana Vasilievna Doronina A doua despărțire s-a datorat faptului că, după întoarcerea fostului fondator și director șef al teatrului Yuri Petrovici Lyubimov în țară, o parte a trupei de teatru condusă de Nikolai Nikolaevici Gubenko și Leonid Alekseevici Filatov s-a răzvrătit împotriva dictatorialului și "pieței sale" " metode de management, în urma cărora a apărut cel de-al doilea teatru "Commonwealth of Taganka Actors" condus de N N Gubenko) În primii ani ai perestroikei, din underground a apărut o cultură muzicală rock, reprezentanți proeminenți ai căruia au fost Yu Yu Shevchuk (grupul DDT), B B Grebenshchikov (grup de acvariu), A V Makarevich (grupul "Mașina timpului"), V R Tsoi (grupul "Kino"), A A Mikoyan ("Grupul lui Stas Namin"), P N Mamonova (grupul "Sunetele lui Mu"), S V Mavrin ("Accident"), I I Sukachev ("Brigada S") și alții Tema: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Plan: Noua gândire politică și noi priorități în politica externă a URSS Procesul paneuropean și rolul său în prăbușirea URSS și a Pactului de la Varșovia Procesul de reglementare în Afganistan și retragerea trupelor sovietice Noua politică a URSS în Orientul Îndepărtat și Asia de Sud-Est "Revoluții" anticomuniste în Europa Centrală și de Est Prăbușirea RDG și crearea unei Germanii unite Un set de acorduri internaționale privind dezarmarea (INF, CFE, START-) Războiul din Golful Persic și rolul URSS în rezolvarea crizei din Orientul Mijlociu Rezultatele perestroikei lui Gorbaciov în politica externă · Noua gândire politică și noile priorități ale politicii externe a URSS i La începutul lunii martie , secretarul general al Comitetului Central al PCUS K U Cernenko și M S au fost aleși noul șef al partidului Gorbaciov, în urma căreia a avut loc o schimbare a generațiilor politice în conducerea de vârf Noul lider al partidului a fost o generație relativ tânără de lideri de vârf ai țării și s-a bucurat la început de sprijinul său, care s-a combinat cu sprijinul celor mai prevăzători, experimentați și responsabili reprezentanți ai vechii elite de partid-stat, care ei înșiși a recunoscut nevoia de personal Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN -

reînnoirea economică, științifică și tehnică a țării, aflată într-o anumită criză Un program clar de reînnoire a politicii externe pentru M S Gorbaciov și echipa sa probabil nu existau încă, dar era, de asemenea, clar că aparținea acelei părți a conducerii politice de vârf a țării condusă de Yu V Andropov, care credea că:) este necesar să se abandoneze confruntarea anterioară, extrem de dură cu Occidentul,) să iasă din izolarea internațională în care a căzut URSS după începerea războiului din Afganistan și) în schimbul reconcilierea cu "imperialiştii" pentru a primi de la aceştia acces la tehnologii civile avansate şi a se concentra pe rezolvarea problemelor de modernizare economică a ţării Și toate acestea, desigur, au presupus o linie de politică externă mai flexibilă decât înainte Primele semne ale unei noi linii de politică externă erau deja vizibile sub fostul lider al țării, când în ianuarie URSS și SUA au reușit să se pună de acord asupra subiectului și a obiectivelor negocierilor lor privind spațiale și armele nucleare, care au început în Geneva în martie Acesta a fost primul pas către reluarea dialogului pe probleme strategice, întrerupt acum doi ani după binecunoscutul incident cu Boeing-ul coreean În plus, în februarie , Uniunea Sovietică a făcut un pas fără precedent prin semnarea unui acord cu AIEA privind punerea sub control internațional a unui număr de reactoare de centrale nucleare sovietice Și deja în aprilie , noua conducere sovietică a anunțat un moratoriu asupra măsurilor de răzbunare în legătură cu desfășurarea rachetelor americane cu rază medie de acțiune și a rachetelor de croazieră în Europa Astfel, Moscova a început să-și demonstreze clar dorința arzătoare de a îmbunătăți relațiile cu țările occidentale, iar în cercurile diplomatice, pentru prima dată după o lungă pauză, a început să fie discutată activ problema unei posibile organizari a următorului summit sovieto-american Toți aliații europeni ai Statelor Unite, în primul rând, premierul britanic Margaret Thatcher, care s-a întâlnit cu M S Gorbaciov încă din decembrie , cu ușurare și speranță neascunsă, au întâmpinat schimbările din politica externă a Moscovei, convingând în orice mod posibil administrația americană să trateze aceste schimbări cu mare atenție Mai mult decât atât, destul de recent s-a știut că într-una dintre scrisorile ei personale către președintele R Reagan, prim-ministrul britanic i-a recomandat viitorului lider al URSS astfel: "Este relativ deschis în maniere și inteligent Este prietenos și are propriul său farmec și simțul umorului Cred că este un bărbat cu care trebuie să se ocupe L-am plăcut" Desigur, acest tip de "complimente" au fost făcute cu un motiv, dar chiar acum a fost posibil să se stabilească întregul fundal al acestor "complimente": în timpul primei sale întâlniri cu M Thatcher, fiind un secretar "obișnuit" al Centralei Comitetul, M S Gorbaciov a scurs de facto către "potențialul inamic" o serie de hărți secrete ale Statului Major General cu marcaje complete ale rachetelor balistice intercontinentale sovietice și direcțiile principalelor lor lovituri În martie , după înmormântarea lui K U Chernenko, scurte întâlniri de lucru ale noului secretar general cu prim-ministrul britanic Margaret Thatcher și cancelarul federal al Germaniei Helmut Kohl au avut loc la Kremlin și deja în mai premierul italian Bettino Craxi a efectuat o vizită oficială la Moscova Pe parcursul Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) aceste întâlniri M S Gorbaciov a sugerat direct interlocutorilor săi că schimbarea puterii de la Moscova va avea cel mai pozitiv impact asupra schimbării politicii externe a noii conduceri sovietice Apoi, în iulie , a avut loc un alt eveniment semnificativ, care vorbea în mod vizibil despre dorința noii conduceri sovietice de a-și schimba radical

cursul politicii externe: la ședința Sovietului Suprem al URSS, șeful pe termen lung al Sovietului departamentul de politică externă, patriarhul diplomației sovietice A A Gromyko, care și-a început cariera strălucitoare sub I V Stalin, a fost înlocuit de necunoscutul prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Georgia E A Shevardnadze, care în același timp a devenit membru cu drepturi depline al Biroului Politic al Comitetului Central și a devenit unul dintre liderii politici de top ai țării În octombrie , noul lider sovietic a plecat într-o vizită oficială la Paris Această călătorie în sine nu a urmărit un obiectiv politic specific, dar a fost extrem de important pentru Moscova să înceapă lucrul pentru estomparea stereotipului persistent al amenințării militare sovietice la adresa Occidentului "civilizat" Așadar, în timpul șederii sale la Paris, în discursul său la un dineu oficial găzduit de președintele francez Francois Mitterrand în onoarea distinului oaspete, M S Gorbaciov a anunțat pentru prima dată ideea de a construi o "casă europeană comună", referindu-se la ideea exprimată de președintele Charles de Gaulle despre "Europa Mare de la Atlantic la Urali" Această afirmație despre o "casă europeană comună" a fost percepută în Occident cu un anumit interes, întrucât, în principiu, ar putea presupune ideea revoluționară a depășirii diviziunii Europei la acea vreme, deși pentru a înțelege ce anume M S Gorbaciov, în timp ce era imposibil Totuşi, era şi evident pentru toată lumea că, având în vedere întâlnirea programată pentru noiembrie , M S Gorbaciov cu R Reagan la Geneva, era important ca partea sovietică să arate Washingtonului disponibilitatea europenilor de a conduce un dialog cu Moscova într-un ritm mai rapid decât Statele Unite În noiembrie , a avut loc întâlnirea de la Geneva a liderilor URSS și ai Statelor Unite, care a marcat începutul unei serii de summit-uri sovieto-americane la cel mai înalt nivel, care au început să se desfășoare în mod regulat în anii următori de existență ale URSS și s-au dedicat în principal problemelor de control al armelor Întrucât aceste summit-uri s-au succedat una după alta, ambele părți au abandonat de facto practica existentă anterior de elaborare prealabilă îndelungată, de câțiva ani, a acordurilor la nivelul experților militari, așa cum sa întâmplat în anii și Această practică de a conduce negocieri militaro-politice nu a mai existat până acum, ceea ce indica elocvent acordul tacit al ambelor părți de a subordona problemele militaro-tehnice problemelor unui dialog politic general Summitul sovietico-american de la Geneva nu a adus niciun rezultat practic, dar acesta a făcut posibilă începerea unui nou "dialog" între cele două mari puteri, ale cărui rezultate în doar cinci ani au schimbat complet întreaga ordine mondială și poziţia URSS şi a SUA pe scena mondială În februarie-martie , a avut loc la Moscova cel de-al XXVII-lea Congres al PCUS, ale cărui decizii au cuprins pentru prima dată de la "destindere" noi aprecieri asupra situației internaționale, de când noua conducere sovietică:) a făcut apel la marele puterilor să ajungă la un acord comun privind inacceptabilitatea războiului nuclear ca mijloc de rezolvare Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - niya dispute internaționale;) a invitat partenerii occidentali să renunțe la încercările de a obține superioritatea în putere asupra URSS, promițând la rândul lor că nu vor lupta pentru superioritate față de Occident Această idee a fost concretizată în teza "securității egale", care, după cum se arată în raportul M S Gorbaciov, trebuia să înlocuiască conceptul anterior de "pericol egal", care a determinat logica descurajării reciproce pe baza doctrinei "distrugerii reciproc asigurate";) pentru prima dată în mulți ani, a dat o evaluare pozitivă

a politicii noii conduceri chineze și a proclamat o linie spre îmbunătățirea relațiilor sovieto-chineze În plus, în documentele congresului partidului au existat critici neobișnuit de puține la adresa politicii externe a Statelor Unite, a statelor NATO și discuții despre pericolul tot mai mare al unui nou război mondial și tonul general al tuturor materialelor acestuia adaptat la un mod de dialog productiv cu Occidentul Cu toate acestea, deciziile Congresului al -lea nu au fost revoluționare în sine, deoarece din punct de vedere terminologic ele erau în multe privințe similare cu materialele Congresului al -lea al PCUS, care a legalizat detenția în anii Dar, obținând aprobarea politicii sale externe de la congres, noua conducere a țării, în primul rând, M S Gorbaciov, E A Shevardnadze și A N Yakovlev, a primit o oportunitate legitimă de a acționa în sfera relațiilor internaționale mult mai hotărâtor și îndrăzneț, fără a privi înapoi la poziția "conservatorilor" din Biroul Politic În baza hotărârilor congresului partidului, deja la jumătatea anului , M S Gorbaciov și un număr dintre cei mai apropiați asociați ai săi au dezvoltat un întreg sistem de teze și prevederi interconectate care au stat la baza a ceea ce atunci a fost numit cu voce tare conceptul de "nouă gândire politică" În literatura istorică modernă, există ideea că M S însuși a fost autorul acestui concept Gorbaciov și noul său asistent pentru afaceri internaționale A S Cerniaev, care și-a perfecționat punctele principale la dacha din Crimeea a Secretarului General din Foros când a scris, la comanda a două edituri americane, celebrul opus Gorbaciov "Perestroika și gândire nouă pentru țara noastră și pentru întreaga lume" Totuși, acest lucru nu este în întregime adevărat, deoarece, potrivit unui număr de memoristi cunoscători, în special E M Primakov și V M Falina, principalul dezvoltator al noului concept a fost noul secretar al Comitetului Central A N Yakovlev, al cărui grup de lucru a inclus primul adjunct al ministrului afacerilor externe al URSS A G Kovalev, Președintele Consiliului de Administrație al Academiei de Științe Pedagogice a URSS V M Falin și director al Institutului pentru SUA și Canada al Academiei de Științe a URSS Academician G A Arbatov În formă extinsă, principalele prevederi ale acestui concept au fost prezentate în discursul M S Gorbaciov la sesiunea Adunării Generale a ONU, susținută de el în decembrie , pe care secretarul general însuși a numit-o "Fulton invers" Conținutul noului concept al lui Gorbaciov a fost determinat de două prevederi fundamentale În primul rând, a afirmat prioritatea valorilor umane universale și importanța lor predominantă în raport cu interesele statelor individuale și ale grupurilor sociale Pentru prima dată, Uniunea Sovietică a abandonat vechea teză conform căreia politica internațională este dominată de valorile de clasă și de interesele luptei de clasă la scară globală În esență, aceasta a însemnat un apel la de-ideologizarea relațiilor internaționale și o ruptură cu vechea tradiție de a opune Est și Vest pe principiul protejării intereselor de clasă opuse Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) În al doilea rând, printre valorile universale de bază, valoarea principală a fost proclamată ideea supraviețuirii omenirii Prin urmare, problema asigurării păcii și evitării unui război nuclear mondial a fost pusă în centrul tuturor relațiilor internaționale Acesta a fost acest interes care a fost proclamat universal și unificator (sintetizator) pentru toate țările lumii, indiferent de sistemul lor social, ideologie, forță, dimensiune etc Din însăși conceptul de "nouă gândire politică" au urmat în mod logic principii importante ale politicii externe practice a URSS,

dintre care principalele au fost:) ajungerea la un compromis cu Statele Unite pe probleme de reducere a armelor strategice;) apropierea economică și politică de țările vest-europene, inclusiv cu prețul unor posibile concesii asupra problemei cheie a unificării Germaniei;) normalizarea relațiilor interpartide și interstatale cu RPC și extinderea cooperării sovieto-chineze;) cooperarea strânsă cu puterile occidentale în soluţionarea conflictelor regionale de pe continentele asiatice, latino-americane şi africane;) asistență în reformarea regimurilor politice ale țărilor din Europa de Est după modelul și asemănarea URSS; și) schimbarea politicii privind drepturile omului și aducerea legislației interne și a practicii politice a URSS într-o mai mare conformitate cu dreptul internațional Imediat după discursul său la Adunarea Generală a ONU, M S Gorbaciov a mers să se întâlnească cu președintele în exercițiu R Reagan și cu noul președinte american George W Bush, dar tocmai în acel moment s-a răspândit peste tot în lume vestea tristă despre teribilul cutremur din Armenia De parcă natura însăși ar fi fost revoltată de "Anti-Fultonul" lui Gorbaciov și nu ar fi vrut să discute în continuare despre aceste inovații, de aceea M S Gorbaciov a fost nevoit să părăsească de urgență Statele Unite și a zburat la Moscova Cu toate acestea, deja la mijlocul lui decembrie , președintele George W Bush a ținut o întâlnire într-un cerc restrâns, la care au participat toți jucătorii cheie din noua sa echipă - patriarhul politicii americane H Kissinger, noul secretar de stat J Baker și asistentul de securitate națională B Scowcroft La această întâlnire, întrebarea cum să răspundă la ceea ce M S Declarația lui Gorbaciov la ONU Pe de o parte, Washingtonul era gata să compare M S Gorbaciov cu " puncte ale lui W Wilson" și "Carta Atlanticului", semnate în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, dar, pe de altă parte, americanilor nu le venea să creadă că ceea ce M S Declarația lui Gorbaciov despre concesiile unilaterale către URSS este sinceră Cu toate acestea, după o discuție cuprinzătoare asupra acestei probleme, americanii au văzut în această propunere a liderului sovietic dovezi că "Uniunea Sovietică se dezintegrează din interior" și, prin urmare, s-a pus imediat întrebarea despre ce trebuie făcut în viitorul apropiat pentru pentru a "forța Uniunea Sovietică să iasă din Europa de Est" Fostul secretar de stat Henry Kissinger "s-a opinat în favoarea diplomației secrete cu M S Gorbaciov" și și-a oferit serviciile președintelui George W Bush în calitate de emisar personal În timp ce americanii se gândeau cum să răspundă lui M S Gorbaciov, chiar la sfârșitul lunii decembrie , a avut loc o ședință a Biroului Politic, la care a vorbit ministrul apărării al URSS, generalul armatei D T Yazov a declarat că Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - implementarea deciziei Consiliului de Apărare al URSS, Ministerul Apărării al URSS a elaborat deja planuri de retragere a trupelor sovietice de pe teritoriul RDG, Cehoslovaciei, Ungariei și Poloniei", i e aliați cheie ai URSS în Europa și în întregul lagăr socialist Cunoscând perfect aceste stări de spirit la vârf, la începutul anului , ambasadorul american la Moscova, J Matlock, a trimis un mesaj secret la Washington, în care afirma cu cel mai mare cinism că "haosul actual din viața politică internă a URSS oferă Statelor Unite o oportunitate fără precedent de a influența politica externă și internă sovietică Posibilitățile noastre nu sunt deloc nelimitate - nu îi putem forța să ne dea cheile magazinului lor, dar sunt suficiente pentru a înclina balanța intereselor în favoarea noastră asupra multor probleme cheie, cu condiția să dăm dovadă de suficientă înțelepciune în ceea ce privește priceperea, consecvența și folosirea persistentă a influenței

noastre ascunse " Între timp, la ianuarie , a avut loc semnarea "Documentului final" al ședinței de la Viena, iar chiar a doua zi o delegație a Comisiei Trilaterale condusă de G Kissinger a zburat la Moscova, care în aceeași zi sa întâlnit cu A N Yakovlev În timpul conversației, emisarul președintelui american a cerut deschis ca URSS, pentru a evita agravarea relațiilor sovieto-americane, să nu interfereze cu desfășurarea evenimentelor "naturale" din Europa de Est și a garantat că în acest caz țara sa nu va amenința URSS Apoi H Kissinger sa întâlnit cu M S Gorbaciov și A F Dobrynin, în timpul căruia emisarul președintelui american i-a oferit secretarului general sovietic o înțelegere, în sensul căreia partea americană va extinde contactele politice cu URSS și va ajuta la ușurarea poverii cheltuielilor sale militare prin reducerea cursei înarmărilor în schimb pentru schimbările din Europa de Est Imediat după finalizarea acestei "Cine de Taină" M S Gorbaciov i-a primit pe toți reprezentanții Comisiei Trilaterale, în special pe G Kissinger, D Rockefeller, W Highland (SUA), J Bertuin, V Giscard d'Estaing (Europa de Vest), J Nakasone și I Okawara (Japonia) Pe partea sovietică, pe lângă Secretarul General însuși, la această întâlnire au participat și un număr de împuterniciți ai săi, în special A N Yakovlev, V A Medvedev, V M Falin, S F Akhromeev, A F Dobrynin, A S Cerniaev, G A Arbatov și E M Primakov Timp de câteva ore, participanții la această întâlnire au discutat: a) "perspectivele intrării URSS pe piața mondială", b) "forme de participare a URSS la relațiile economice mondiale", c) "reguli de cooperare multilaterală", d) "condiții pentru aderarea URSS la activitățile organizațiilor economice internaționale" etc În cadrul discuției asupra acestor probleme, reprezentanții Comisiei Trilaterale au afirmat că atunci când URSS va intra în comunitatea mondială, "principalele probleme" pentru Moscova vor apărea în "lumea a treia" Prin urmare, ei erau interesați de modul în care Uniunea Sovietică va "trata" cu aceste țări, ceea ce dă motive întemeiate să presupunem că Comisia Trilaterală a fost cea care a cerut Moscovei să anuleze datoriile țărilor din "Lumea a treia" ca una dintre condiții pentru ca URSS să intre în comunitatea mondială Între timp, mărimea acestor datorii s-a ridicat la o sumă astronomică de de miliarde de dolari Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Apoi, la mijlocul lunii februarie , la Casa Albă a avut loc o altă întâlnire cu privire la starea de lucruri din URSS, la care toți participanții săi, inclusiv președintele George W Bush, secretarul de stat George Baker și asistentul președintelui pentru Securitatea Națională B Scowcroft, a remarcat cu satisfacție că M S Gorbaciov și-a dat acordul pentru schimbări în Europa de Est, care, la rândul lor, ar duce la prăbușirea URSS însăși Și imediat după întâlnire, George Bush a semnat o directivă privind pașii specifici ai SUA față de URSS Totodată, în februarie , J Matlock a trimis un alt raport de la Moscova la Washington, în care se afirma că "perestroika duce la demobilizarea Uniunii Sovietice, deci principala problemă nu este cum putem ajuta perestroika sau M S Gorbaciov și, în primul rând, cum să asigurăm interesele Statelor Unite sarcina noastră este de a servi interesele noastre, nu ale lor Trebuie să ne străduim să încurajăm conducerea sovietică să formeze o economie descentralizată, pluralistă, orientată către civil " Până la jumătatea lunii martie , revizuirea politicii externe a SUA față de URSS a fost practic finalizată și oficializată sub forma unui document special al Consiliului de Securitate sub președintele SUA numit "NSR- " Ideea principală a acestui document a fost următoarea: să facă ireversibile reformele începute în Uniunea

Sovietică Totodată, în martie , a fost elaborată Directiva Nr a Consiliului de Securitate Națională care spunea că "s-ar putea să ne confruntăm cu o nouă eră și vom putea trece dincolo de descurajare către o nouă politică americană care presupune integrarea sovieticului Unirea în sistemul internațional " La începutul lunii aprilie , la Paris a avut loc o ședință regulată a Comisiei Trilaterale, la care a fost luată în considerare în mod specific problema Est-Vest Și imediat după această întâlnire, noul secretar de stat J Baker a mers la Moscova, unde la începutul lunii mai s-a întâlnit cu M S Gorbaciov, în timpul căruia s-a ajuns la un acord final conform căruia Moscova nu se va opune schimbărilor fundamentale în Europa de Est În legătură cu această împrejurare, discursul M S Gorbaciov, cu care a vorbit la începutul lunii iulie la Strasbourg Din acest discurs reiese clar că până atunci ideea extinderii granițelor unei Europe unite spre est fusese deja discutată la cel mai înalt nivel Certându-se cu susținătorii Europei "de la Brest la Brest", liderul sovietic s-a opus Europei "de la Atlantic la Urali" Nu era vorba însă doar de granițele "Europei unite" În cadrul întâlnirilor cu liderii europeni s-au atins probleme cu totul diferite, printre care problemele arhitecturii "casei comune europene", metodele de construcție și "amenajarea acesteia" Totodată, potrivit lui M S Gorbaciov, cele mai fructuoase și foarte ample discuții pe această temă au fost la Moscova și Paris cu președintele francez Francis Mitterrand Din păcate, M S Gorbaciov ascunde încă detalii importante ale tuturor negocierilor sale Între timp, potrivit lui V M Falina, vorbind despre dorința de a trăi într-o "casă europeană comună", secretarul general nu mai vorbea despre diferite intrări și comunicații comune, ci despre managementul general al casei, considerând că "o comună europeană" Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - casa" ar trebui să reprezinte o "confederație europeană" Iar intrarea URSS în această "confederație europeană" a presupus în mod firesc lichidarea "sistemului socialist mondial", distrugerea sistemului sovietic și dezintegrarea însăși URSS Procesul paneuropean și rolul său în prăbușirea URSS și a Pactului de la Varșovia Schimbările în politica externă a Moscovei au făcut posibilă scoaterea procesului paneuropean din impasul în care ajunsese din septembrie și începerea consultărilor în cadrul așa-numitei Conferințe de la Stockholm a CSCE privind măsurile de consolidare a încrederii în Europa, care fusese în esență inactivă de la deschiderea sa în ianuarie Cu toate acestea, schimbarea conducerii politice în URSS "neașteptat de rapid" a dat primele roade, iar prima sesiune a Conferinței de la Stockholm s-a încheiat în septembrie cu semnarea documentul final, care conținea o descriere a acelorași măsuri de consolidare a încrederii pe care toate părțile au convenit să le aplice în relațiile între ele pentru a reduce amenințarea unor conflicte militare accidentale Printre aceste măsuri au fost:) notificarea prealabilă a activităților militare și invitarea observatorilor străini la toate exercițiile și manevrele militare majore;) schimbul reciproc de informații militare importante;) introducerea de restricții complete privind desfășurarea tuturor activităților militare care depășesc domeniul de aplicare convenit și) efectuarea de inspecții cuprinzătoare la fața locului, de ex direct în zonele de aplicare a acestor măsuri de consolidare a încrederii Apoi, în octombrie , la Viena a început o altă întâlnire a CSCE, care trebuia să se concentreze pe așa-numita "dimensiune umană" a procesului paneuropean Pe ordinea de zi a întregii întâlniri, locul principal ar fi trebuit să fie ocupat de problemele care au fost întotdeauna cele mai dureroase pentru Moscova - drepturile omului Dar

formarea unei atmosfere de încredere în relațiile cu Occidentul a fost o parte integrantă a "nouei gândiri politice" a M S Gorbaciov Prin urmare, la fel cum N S Hrușciov în anii a făcut concesii unilaterale pentru confirmarea seriozității intențiilor sale, M S Gorbaciov, străduindu-se din toate puterile să le mulțumească partenerilor săi occidentali și să obțină o atenuare a tensiunii internaționale, căuta o modalitate reală de a influența opinia publică străină pentru a forța conducerea Statelor Unite și a țărilor vest-europene să-și ia "revoluționarul" " propuneri destul de serios La rândul lor, "partenerii" străini, înțelegând perfect complexitatea poziției omologului lor în verticala puterii de partid, au căutat să-l încurajeze să facă pași mult mai radicali pentru reformarea sistemului politic sovietic prin democratizarea acestuia, introducerea practicii ideologice și pluralism politic etc Asemenea idei au primit cel mai binevoitor răspuns, ca de la M S Gorbaciov, și o parte din echipa sa liberală reprezentată de E A Shevardnadze, A N Yakovleva, A S Cerniaev și alții În decembrie , vorbind la o sesiune a Adunării Generale a ONU, liderul sovietic, pentru prima dată de pe vremea lui Hrușciov, a anunțat cu voce tare un nou program de reduceri unilaterale în forțele armate sovietice, care prevedea reducerea numărului acestora cu mii de oameni Potrivit multor fosti militari Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Perts (V I Varennikov, L I Ivashov, V N Lobov), această măsură evident populistă ar duce la faptul că Uniunea Sovietică își va pierde brusc toată capacitatea de a lansa un atac armat surpriză în teatrul european de operațiuni, de când și-a asumat un criminal, în de fapt, obligația de a retrage de pe teritoriul RDG, Cehoslovaciei și Ungariei a peste mii de tancuri, , mii de sisteme de artilerie și de avioane Potrivit mai multor autori moderni (A Bogaturov, A Averkov), Moscova a făcut aceste concesii unilaterale în relațiile cu "partenerii" Europei de Vest în speranța eliminării tensiunii generale din Europa, scăpând de necesitatea menținerii unei grupări puternice a trupelor sale în direcția europeană și să-și reducă uriașele cheltuieli militare Cu toate acestea, adversarii lor autoritari (I Froyanov, A Ostrovsky, A Barsenkov) cred că astfel de inițiative ale lui Gorbaciov urmăreau un cu totul alt scop, în special, capitularea completă și predarea pozițiilor URSS pe continentul european În ianuarie a avut loc semnarea documentului final al ședinței de la Viena a CSCE, în care au fost consemnate multe prevederi importante de natură militaro-politică și economică Principalul dintre acestea a fost angajamentul tuturor țărilor participante de a "a se asigura că legile, reglementările, practicile și politicile lor sunt în concordanță cu obligațiile care le revin în temeiul dreptului internațional și sunt armonizate cu prevederile Declarației de Principii și ale altor angajamente CSCE" Prin aprobarea acestui document, Uniunea Sovietică, de fapt, a fost oficial pentru prima dată de acord cu principiul priorității dreptului internațional în raport cu propria sa legislație internă și a făcut un pas major, dar clar subversiv, spre răspândirea în Uniunea Sovietică standarde europene comune și idei despre valorile fundamentale și libertățile personale Mai târziu, această așa-zisă temă umanitară și a drepturilor omului a devenit subiectul unor discuții ulterioare la reuniunile de la Paris ( ), Copenhaga ( ) și Moscova ( ) ale CSCE "cu privire la dimensiunea umană", care au subordonat în cele din urmă toată legislația sovietică la convenţiile şi tratatele internaţionale Însăși decizia de a transfera URSS la standardele juridice internaționale în propria politică internă în conformitate cu documentele reuniunii de la Viena a

avut consecințe negative de amploare, atât pentru relațiile dintre centrul federal și republicile unionale din cadrul URSS însăși, cât și în relaţiile dintre URSS şi ţările lagărului socialist Activarea bruscă a forțelor naționaliste în zona de influență sovietică a fost cumva înfrânată de "presiunea politică și ideologică" de la Moscova, însă, imediat după întâlnirea de la Viena, opoziția naționalistă, în special în Polonia, Ungaria, Cehoslovacia și Baltica sovietică state, a primit un temei juridic complet pentru legalizarea acestuia Acum, ea a început destul de deschis și chiar agresiv să caute modificări în legislația internă a țărilor sale, făcând apel direct la actele juridice internaționale Între timp, la sfârşitul lunii octombrie , a avut loc la Paris o întâlnire a şefilor de state şi guverne ai CSCE, propunerea de a ţine care a fost făcută de M S Gorbaciov înapoi în iulie În timpul acestei întâlniri, semnul infam Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - celebra "Cartă de la Paris pentru o nouă Europă", proclamând ipocrit "o eră a democrației, păcii și unității pe continent" Acest document a anunțat oficial sfârșitul erei confruntării globale, adică Războiul Rece, și a luat decizia de a transforma CSCE într-o instituție internațională permanentă - Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) Astfel, întregului proces paneuropean i s-a conferit în sfârșit un caracter continuu și s-a stabilit că de acum înainte, la fiecare doi ani într-una dintre capitalele europene, se vor desfășura consultări la nivelul șefilor de stat și de guvern din toate țările care a semnat Actul Final de la Helsinki ( ), iar reuniuni regulate ale miniștrilor de externe ai statelor europene în cadrul OSCE vor avea loc anual la cele trei sedii ale OSCE - la Praga, Viena și Varșovia Uniunea Sovietică a fost foarte ușor de acord cu extinderea puterilor OSCE, ceea ce corespundea parțial dispoziției generale a conducerii sovietice de vârf pentru "reglementarea colectivă a procesului paneuropean", deoarece credeau naiv că extinderea puterilor OSCE ar putea contribuie la prevenirea creșterii influenței SUA în afacerile europene Cu toate acestea, OSCE a rămas o structură politică destul de slabă și amorfă, întrucât nu avea competențele pe care aceeași ONU le avea în materie de utilizare a forței militare și sancțiuni economice În plus, toate cele mai importante decizii din OSCE puteau fi luate numai conform formulei "consens minus un vot", ceea ce a făcut foarte dificilă luarea oricăror decizii cu privire la cele mai acute și controversate probleme care erau de competența OSCE Acesta este motivul pentru care nu a reușit să joace niciodată un rol semnificativ în activitățile practice de prevenire și rezolvare a oricăror conflicte militare din Europa, ceea ce a fost clar confirmat în timpul războiului civil care a început în vara anului pe teritoriul Iugoslaviei Federale (SFRY) Apoi, în același loc din Paris, la jumătatea lunii noiembrie , liderii a de state membre ale Pactului de la Varșovia și NATO au semnat Tratatul privind forțele armate convenționale în Europa (CFE) Negocierile pe această temă se desfășoară de mai bine de treizeci de ani, dar abia acum ambele părți au reușit să ajungă la un acord cu privire la această problemă extrem de dificilă Acest tratat prevedea o reducere semnificativă a tuturor armelor - de la Atlantic până la Urali, astfel încât echipamentul militar și forțele armate rămase să fie suficiente pentru a rezolva sarcini pur defensive, cu o reducere bruscă a posibilităților de desfășurare a operațiunilor militare ofensive pe tot parcursul continent european În acest scop, au fost stabilite niveluri limită de armament și echipament militar pentru țările NATO și Pactul de la Varșovia De exemplu, în ceea ce privește tancuri, acestea nu ar fi trebuit să depășească de unități pentru fiecare parte, cu toate

acestea, la momentul semnării Tratatului CFE, țările NATO aveau de tancuri pe continentul european, iar țările ATS aveau de tancuri, adică reducerea armamentului a avut din nou un caracter vădit asimetric Formal, acest tratat fără precedent a fost destinat să devină baza unui "nou sistem de securitate" în Europa Prin urmare, în "Declarația comună a douăzeci și două de state" adoptată ca urmare a acesteia, s-a afirmat ipocrit că toate țările semnatare "nu mai sunt adversare, vor construi noi parteneriate și își vor întinde mâna prieteniei între ele", dar în realitate totul s-a întâmplat exact invers Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Procesul de reglementare în Afganistan și retragerea trupelor sovietice Cea mai acută problemă de politică externă a Moscovei pe continentul asiatic a rămas implicarea sa activă în conflictul politico-militar intra-afgan, în care s-a implicat în decembrie , care a provocat imediat un răspuns tranșant din partea tuturor participanților de frunte la procesul internațional, inclusiv Washington, Bruxelles și Beijing În plus, războiul din Afganistan a fost extrem de nepopular în societatea sovietică însăși, iar mulți lideri militari sovietici s-au opus activ continuării lui, inclusiv conducerea de vârf a Statului Major, reprezentată de șeful acestuia, mareșalul S F Akhromeev și primul său adjunct general de armată V I Varennikov, considerând această campanie militară complet nepromițătoare Deși, în general, trupele armatei a -a combinate, care la începutul anului era condusă de generalul-locotenent I N Rodionov, a făcut față destul de mult misiunilor de luptă dificile care le-au fost atribuite În special, în - unități și formațiuni ale Gărzii Generalul-maior al Diviziei Aeropurtate Yu V Yarygin și a -a Gardă divizie puști motorizate, general-maior G P Kasperovich a reușit să desfășoare o serie de operațiuni militare de succes în provinciile Kabul, Parvan, Laghman, Kapisa, Farah și Kunar și să dea o lovitură semnificativă formațiunilor mujahedinilor afgani Cu toate acestea, noua conducere sovietică a început să caute în mod activ căi de ieșire din impasul afgan, încercând să extindă baza socio-politică a regimului pro-sovietic de la Kabul Deja în mai , sub presiunea puternică din partea Moscovei, Babrak Karmal, care se baza mai mult pe sprijinul tadjicilor afgani, al uzbecilor și al altor minorități etnice, și-a cedat postul de lider al PDPA șefului Serviciului de Securitate, Mohammad Najibullah, care a reprezentat interesele majorității etnice - paștuni și serviciile speciale afgane Și apoi, în octombrie , a fost ales și noul președinte al DRA și a devenit automat președintele Consiliului Revoluționar al DRA În același timp, la instrucțiunile directe ale Moscovei, M Najibullah a moderat brusc radicalismul politic al fostei conduceri afgane și a acceptat să se împace cu influentul cler afgan, care acuza constant regimul pro-sovietic de la Kabul că trădează interesele islamului Curând, noua conducere afgană, din nou la ordinele directe ale "prietenilor de la Moscova", a introdus în țară un sistem multipartid limitat, a proclamat libertatea presei și a oprit "reformele socialiste" care au fost promovate activ de fostul regim de la Kabul Apoi, în decembrie , a avut loc o -a Plenă extraordinară a Comitetului Central al PDPA, care a proclamat un curs spre o "politică de reconciliere națională" și încheierea timpurie a războiului civil fratricid Și deja în ianuarie , M Najibullah a anunțat încetarea unilaterală a ostilităților împotriva tuturor detașamentelor opoziției armate și a invitat liderii mujahidinului afgan B Rabbani, G Hekmatyar, A Sh Massoud și alții să înceapă negocierile pentru soluționarea situației în întreaga țară Totuși, opoziția a respins această propunere și a declarat că va intra în dialog cu guvernul DRA abia după

retragerea tuturor trupelor sovietice din țară Între timp, trupele sovietice au intensificat brusc operațiunile militare pe teritoriul Afganistanului Mai întâi, în februarie-martie , sub îndrumarea lui Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Generalul de armată V I Trupele Varennikov ale Armatei a -a, care era deja condusă de generalul locotenent V P Dubinin, a desfășurat operațiuni militare de succes "Shkval" în provincia Kandahar, "Strike- " în provincia Kunduz, "Furtuna" în provincia Ghazni și "Circle" în provinciile Kabul și Logar Și apoi, în mai-septembrie , sub conducerea noului comandant al Armatei a -a, general-locotenent B V Gromov, au fost efectuate o serie de operațiuni de succes - "Primăvara" în provincia Kabul, "Volley" în provinciile Logar, Paktia și Kabul, "South- " în provincia Kandahar și faimosul "Magistral" de lângă orașul Khost Între timp, Moscova a început în secret consultări privind problema afgană cu Washington și Islamabad, în timpul cărora a început să se contureze treptat cadrul de rezolvare a aspectelor externe ale problemei afgane Apoi, în martie , cu asistența Misiunii ONU de bune oficii de la Geneva, au fost organizate negocieri între reprezentanții Afganistanului și Pakistanului, care, pe lângă propriile interese, reprezentau și interesele unei părți din opoziția afgană Cu toate acestea, opoziția afgană nu a participat oficial la negocieri, ceea ce le-a dat ulterior un motiv să nu recunoască acordurile încheiate fără participarea lor În aprilie , la Geneva au fost semnate cinci acorduri separate, dar legate, cu privire la problema afgană Primele două acorduri majore au fost semnate de miniștrii de externe afgan și pakistanez A Vakil și S Yaqub Khan Acestea au fost acorduri bilaterale) "Cu privire la principiile relațiilor reciproce, neintervenție și neintervenție" și) "Cu privire la întoarcerea voluntară a refugiaților" Semnificația acestor acorduri a constat în principal în faptul că Pakistanul s-a angajat să înceteze amestecul în afacerile afgane, iar guvernul afgan și-a dat acordul pentru întoarcerea legală din Pakistan în Afganistan a tuturor liderilor războiului opoziției care se ascundeau acolo cu toți susținătorii și membrii familiei lor Alte două documente din acest set de acorduri au fost) Declarația sovieto-americană privind garanțiile internaționale pentru punerea în aplicare a acordurilor privind Afganistanul și) Acordul sovieto-american privind relația tuturor acordurilor legate de Afganistan, care au fost semnate de ministru de Afaceri Externe ale URSS E A Shevardnadze și secretarul de stat american J Schultz În conformitate cu documentele semnate, Moscova a fost de acord să-și retragă toate trupele de pe teritoriul afgan, iar Washingtonul și-a asumat obligația de a se abține de la amestecul în treburile Afganistanului după retragerea contingentului militar sovietic de acolo Ultimul, al cincilea document, a fost un "Memorandum de înțelegere" pe patru fețe, care spunea direct că toate cele cinci documente semnate reprezintă un singur set de acorduri și sunt supuse executării obligatorii de către toate părțile Conform acordurilor ajunse, din mai , Uniunea Sovietică urma să înceapă retragerea trupelor sale și să o finalizeze în termen de nouă luni Organizarea și implementarea acestei sarcini foarte dificile a fost încredințată comandantului Armatei , general-locotenent B V Gromov, care a finalizat această misiune de luptă la timp și cu pierderi minime, iar până la februarie , retragerea tuturor trupelor sovietice a fost complet finalizată, cu excepția unui număr de forțe speciale ale KGB al URSS și GRU din Statul Major Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) După retragerea trupelor sovietice, poziția guvernului lui M Najibullah a rămas extrem de instabilă, din moment ce

opoziția afgană, din anumite motive nu a permis să negocieze la Geneva, nu a recunoscut acordurile de la Geneva și a început să se pregătească pentru o campanie împotriva Kabulului În plus, Islamabad și Washington, contrar sensului însuși al Acordurilor de la Geneva, au crescut brusc asistența acordată mujahidinilor afgani și au început să provoace o nouă rundă a războiului civil de lungă durată din Afganistan Noua politică a URSS în Orientul Îndepărtat și Sud-Est Asia La scurt timp după venirea la putere și îmbunătățirea relațiilor cu lumea occidentală, M S Gorbaciov, căutând să neutralizeze eventualele acuzații ale aripii conservatoare din cadrul Biroului Politic de subestimare a atenției sale față de problemele cheie ale mișcării comuniste internaționale, a făcut pași majori pentru îmbunătățirea relațiilor cu Republica Populară Chineză, unde reforme la scară largă inițiate de Deng Xiaoping erau în plină desfășurare Punctul de plecare pentru noua politică a Moscovei față de Beijing a fost discursul secretarului general de la Vladivostok, rostit de acesta în iulie , apoi completat și precizat în discursul său de la Krasnoyarsk în septembrie Aceste discursuri programatice au formulat noi postulate ale politicii externe sovietice în regiunea Asia-Pacific, ceea ce este cel mai important pentru URSS:) restrângerea prezenței militare în Asia de Est prin retragerea trupelor sovietice de pe teritoriul Mongoliei și reducerea numărului de forțele terestre în regiunile de est ale URSS;) normalizarea relațiilor cu China, ținând cont de poziția Beijingului în ceea ce privește cele "patru obstacole" în calea îmbunătățirii relațiilor sovieto-chineze;) normalizarea relațiilor cu Japonia și) stabilirea relațiilor diplomatice cu Coreea de Sud în contextul îmbunătățirii situației generale din Peninsula Coreeană Desigur, în această listă de probleme principale, principalele au fost "patru obstacole" în calea normalizării relaţiilor sovieto-chineze, în special: a) prezenţa trupelor sovietice în Afganistan; b) prezența trupelor vietnameze în Cambodgia; c) prezența militară sovietică în Mongolia și d) prezența unor contingente întărite de trupe sovietice la granița cu RPC În cursul discuțiilor privind problema cambodgiană, Statele Unite și URSS au ajuns la înțelegerea necesității de a opri de urgență asistența militară pentru toți participanții la conflictul militar cambodgian Ca urmare a acordurilor la care s-a ajuns, Moscova a promis să reducă sprijinul militar-tehnic pentru Vietnam, iar Washingtonul a promis că va convinge Thailanda să-i expulze pe khmerii roșii ai lui Pol Pot cu sediul acolo Cu toate acestea, a fost necesar să se realizeze încetarea asistenței pentru Khmerii Roșii din China După o serie de consultări americano-chineze și sovieto-chineze, Beijingul a fost de acord cu argumentele lor, iar în decembrie , la discuțiile dintre miniștrii de externe ai URSS și RPC, E Shevardnadze și Q Qichen, apropierea a poziţiilor sovietice şi chineze cu privire la necesitatea eliminării prezenţei militare străine în Cambodgia Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Apoi, în ianuarie , sub influența Moscovei, Hanoi și-a anunțat intenția de a-și retrage trupele din Cambodgia până în septembrie , mai ales că, în ciuda superiorității militare semnificative a Vietnamului, nu a fost posibilă înăbușirea rezistenței Khmerilor Roșii Consimțământul lui Hanoi la retragerea trupelor sale a provocat o intensificare a eforturilor de mediere ale țărilor membre ASEAN, care au susținut activ "guvernul de coaliție al Kampucheei Democrate" condus de N Sihanouk și au considerat necesar să-și reia puterea în Cambodgia În iulie-august , la Paris a avut loc o conferință despre Cambodgia, cu participarea a patru partide cambodgiene, Vietnam, țările membre ASEAN, Franța, URSS, SUA și RPC

Această întâlnire nu a condus la elaborarea unui acord final, deși s-a remarcat o convergență semnificativă a pozițiilor părților, iar la scurt timp după finalizarea sa, în septembrie , trupele vietnameze au fost retrase de pe teritoriul Cambodgiei Retragerea trupelor vietnameze din Cambodgia a însemnat că ultimul dintre "patru obstacole" în calea normalizării relațiilor sovieto-chineze a fost înlăturat Întrucât până atunci numărul trupelor sovietice din partea asiatică a țării a fost redus semnificativ, iar cele siberiene (general-colonel B E Pyankov), Trans-Baikal (general-colonel V M Semenov), Orientul Îndepărtat (colonel- Generalul V I Novozhilov) și districtele militare din Asia Centrală (colonelul general A V Kavtunov) în așa fel încât să se concentreze pe limitarea amenințării americano-japoneze și nu a chinezei În plus, la Moscova au fost luate decizii:) reducerea numărului de mijloace de atac nuclear la sol și de portavion de arme nucleare în partea asiatică a țării;) privind retragerea completă a trupelor Armatei a -a (general-locotenent S G Ivanov) din Districtul Militar Trans-Baikal de pe teritoriul Mongoliei;) privind reducerea manevrelor militare și a zonelor de patrulare de către unitățile și formațiunile Marinei Pacificului (amiralul G A Khvatov) În mai M S Gorbaciov la Beijing, unde a avut discuții foarte productive cu liderul chinez Deng Xiaoping, care au dus la semnarea unor documente fundamental importante privind normalizarea relațiilor interstatale și interpartide sovieto-chineze Și apoi, în aprilie , în timpul unei vizite de întoarcere la Moscova a premierului Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze, Li Peng, a fost semnat un acord important privind demilitarizarea graniței sovieto-chineze și primul acord în multe ani a fost atins la achiziționarea de luptători MIG- și SU- de către China în URSS Dar, în același timp, trebuie menționat că normalizarea relațiilor sovieto-chineze nu a dus la încetarea cooperării militare dintre Beijing și Washington Pe teritoriul Xinjiang, centrele comune chino-americane pentru monitorizarea electronică a rachetelor sovietice și a testelor de arme nucleare din Asia Centrală și Siberia au continuat să funcționeze la capacitate maximă, a continuat schimbul de informații de informații despre instalațiile militare sovietice și desfășurarea forțelor sale armate , iar anumite tipuri de echipamente informatice militare au fost livrate numiri etc În paralel cu normalizarea relațiilor sovieto-chineze, conducerea sovietică a început să crească interesul pentru normalizarea relațiilor cu Coreea de Sud, unde în - sub presiunea administrației americane, a liberalului Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) regimul militar al generalului Chung Doo-hwan În decembrie , a demisionat voluntar și în țară au avut loc alegeri prezidențiale "libere", în urma cărora generalul Po Dae-woo a fost ales noul lider al țării, ceea ce a deschis calea pentru normalizarea sovieto-sud-coreeană relaţii Deja în aprilie a fost semnat primul acord comercial sovietico-coreean între Moscova și Seul, iar în octombrie au fost stabilite relații diplomatice între cele două țări Fără îndoială, aceste decizii au dus la o revigorare a dialogului dintre cele două Corei, în centrul căruia s-a aflat problema transformării întregii Peninsule Coreene într-o zonă fără nucleare și încheierea unui pact de neagresiune între Phenian și Seul În cursul unor negocieri destul de dificile între URSS, SUA, Japonia și ambele Corei din septembrie , a fost elaborată o formulă de "recunoaștere încrucișată" a celor două Corei și au fost admise în statele membre ONU Apoi, în decembrie , RPDC și Republica Coreea au semnat un acord de reconciliere, neagresiune și cooperare, iar în februarie au semnat o declarație comună privind o

zonă fără nuclear în Peninsula Coreeană Cu toate acestea, în practică, situația din Peninsula Coreeană a rămas extrem de tensionată Odată cu începutul politicii "perestroika", a început o nouă etapă în relațiile interstatale dintre Uniunea Sovietică și Japonia Deja în ianuarie , noul ministru al Afacerilor Externe al URSS E A Shevardnadze a efectuat o vizită oficială la Tokyo, unde a susținut o serie de consultări preliminare cu omologul său japonez S Abe privind problemele economice și politice generale și relațiile dintre cele două țări Cu toate acestea, toate încercările părții japoneze de a ridica problema teritorială au fost înăbușite cu hotărâre de partea sovietică Totodată, în urma consultărilor trecute, a fost semnat un comunicat comun sovieto-japonez, care conținea principiile de bază ale condițiilor pentru încheierea unui tratat de pace între cele două țări Astfel, aceste consultări au avut o mare semnificație pozitivă, întrucât au însemnat reluarea unui dialog politic direct între URSS și Japonia Apoi, timp de câțiva ani, diplomații sovietici și japonezi au purtat negocieri foarte dificile asupra întregii game de probleme bilaterale, al căror rezultat a fost vizita lui M S Gorbaciov la Tokyo, care a avut loc în aprilie Mai mult, în ajunul acestei vizite, tovarăşe UN Yakovlev, care a condus Comisia Internațională a Comitetului Central, care, în direcția bună, a "pregătit" turul președintelui țării în insulele japoneze În cadrul acestei vizite au avut loc șase runde de negocieri cu prim-ministrul T Kaifu, în cadrul cărora ambele părți au încercat să dezvolte o poziție comună asupra tuturor problemelor controversate Ca urmare, a fost semnat un nou comunicat sovieto-japonez, care a vorbit despre o discuție amănunțită și aprofundată a întregii game de probleme bilaterale, inclusiv:) problema delimitării teritoriale a insulelor Habomai, Shikotan, Kunashir și Iturup și) problema încheierii unui tratat de pace pe scară largă între cele două țări pe principii Convenția din , care a declarat sfârșitul stării de război și restabilirea relațiilor diplomatice dintre URSS și Japonia Astfel, pentru prima dată de pe vremea lui Hrușciov, M S Gorbaciov a recunoscut oficial existența unei probleme teritoriale în relațiile dintre cele două țări și a identificat clar Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Chil toate teritoriile disputate - cele patru insule ale lanțului Kuril În același timp, în acest comunicat nu s-a spus nimic despre întoarcerea insulelor Habomai și Shikotan în Japonia după încheierea tratatului de pace Desigur, Comunicatul sovieto-japonez a pus capăt confruntării anterioare, destul de dură, pe problema teritorială dintre Japonia și URSS, plasând relațiile reciproce dintre cele două țări pe noi poziții de plecare Dar chiar faptul de a recunoaște această problemă vorbea despre slăbiciunea pozițiilor URSS, de care Tokyo nu a omis să profite Încă din octombrie , noul ministru al Afacerilor Externe, T Nakayama, a sosit la Moscova într-o vizită oficială și a convins partea sovietică să creeze o comisie de lucru permanentă pentru a discuta problema teritorială Partea sovietică a făcut acest pas, bazând pe faptul că noul guvern japonez, care era din nou condus de T Kaifu, va oferi asistență economică și financiară URSS, însă, neavând rezultatul dorit, japonezii au refuzat această solicitare spre Moscova "Revoluții" anticomuniste în Europa Centrală și de Est Așa cum până la sfârșitul anului conducerea sovietică de vârf a ajuns la concluzia că nu era oportun să finanțeze organizarea militară a Pactului de la Varșovia, a început să considere uniunea economică cu aliații est-europeni din CMEA o povară inutilă Până atunci, existau multe dezacorduri în cadrul CMEA însuși, deoarece liderii unui număr de state est-europene, în special România, Ungaria și Bulgaria, credeau că

Uniunea Sovietică le subordonează complet intereselor sale, obligându-i să-și reorienteze toate relaţiile economice externe cu acesta Conducerea sovietică a încetat, de asemenea, să considere legăturile cu Europa de Est ca fiind benefice din punct de vedere economic, hotărând că era complet inoportun să ofere aliaților aprovizionarea cu petrol și gaze la prețuri sub prețurile mondiale Prin urmare, s-a decis curând la Moscova transferul comerțului cu transportatori de energie cu țările CMEA către așezări într-o monedă liber convertibilă și începerea unei tranziții treptate la acorduri bilaterale privind furnizarea de petrol către țările socialiste la prețuri mondiale Schimbările începute în URSS au avut la început un impact minim asupra țărilor est-europene, deoarece modelul destul de rigid al puterii de partid-stat, creat aici pe modelul sovietic, a ținut vigilent asupra intereselor sale Prin urmare, practic toți liderii țărilor est-europene au urmărit "reformele democratice" din URSS cu mare îndoială și anxietate și se temeau să urmeze exemplul sovietic RDG, România și Bulgaria, unde regimurile autoritare conduse de E Honecker, N Ceaușescu și T Jivkov au fost înființate de multă vreme, s-au ferit mai ales de "perestroika Gorbaciov" Potrivit mai multor autori moderni (A Bogaturov, V Averkov, V Medvedev, A Chernyaev), ajungând la concluzia că este "neprofitabil" să-și mențină zona de influență în Europa de Est, conducerea politică sovietică a încetat să se considere responsabil pentru menţinerea puterii în ţările est-europene şi Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) regimuri comuniste Fie țările din Europa de Est trebuiau să se reformeze în conformitate cu spiritul și litera "modelului Gorbaciov de perestroika", fie trebuiau să își asume responsabilitatea pentru propriul viitor Nu întâmplător, în octombrie , în timpul unei vizite oficiale în Finlanda, M S Lui Gorbaciov i s-a adresat o întrebare directă despre evaluarea sa asupra situației politice din RDG, unde a apărut un val de nemulțumire publică sub sloganul înlăturării de la putere a secretarului general pe termen lung al Comitetului Central SED, E Honecker Răspunzând la o întrebare, liderul sovietic, de asemenea, pentru prima dată a declarat în mod explicit că Uniunea Sovietică nu are nicio intenție de a se amesteca în treburile interne ale statelor est-europene, ceea ce, de fapt, însemna proclamarea unei noi politici externe "doctrină a non-ului" - intervenție", care a înlocuit fostul Brejnev "doctrină internaționalism socialist Mai mult, la începutul lunii decembrie , pe insula Malta din Marea Mediterană, prima întâlnire a M S Gorbaciov cu noul președinte american George W Bush, care a fost anterior vicepreședinte în administrația lui R Reagan, care, după ce a servit două mandate la Casa Albă, s-a pensionat În memoriile și literatura istorică modernă (A Dobrynin, An Gromyko, V Medvedev, M Polynov) se poate găsi o părere destul de comună că în timpul acestei întâlniri, numită adesea "München sovietic", partea sovietică a ajuns la un acord cu americanii despre neamestecul în afacerile est-europene Totuși, acest lucru nu este în întregime adevărat, deoarece până la momentul ținerii acestui summit, transformarea anticomunistă din Europa de Est fusese de facto finalizată și imediat după aceasta, o astfel de "transformare", deși cu mare vărsare de sânge, a avut loc în România Prin urmare, discuțiile sovieto-americane de la Malta nu puteau avea o importanță decisivă pentru dezvoltarea situației est-europene, dar în timpul acestei întâlniri liderii URSS și SUA au proclamat oficial și solemn sfârșitul Războiului Rece, care, desigur, nu a dispărut nicăieri, iar ulterior s-a transformat în alte forme de confruntare între capitalul oligarhic transnațional și elita politică anglo-saxonă cu țara noastră În același

timp, după alți autori moderni (A Ostrovsky, A Barsenkov), nu merită să vorbim despre "doctrina neintervenției" a lui Gorbaciov, întrucât a fost intervenția activă a conducerii sovietice de vârf, în primul rând M S Gorbaciov, E A Shevardnadze, A N Yakovlev și V A Medvedev, în treburile interne ale Partidelor Comuniste Est-Europene și a devenit principalul motiv al prăbușirii regimurilor comuniste pro-sovietice în țările din Europa de Est și în întregul lagăr socialist Desigur, valurile informaționale despre "perestroika lui Gorbaciov" au ajuns rapid în toate țările taberei socialiste și au devenit un stimulent puternic pentru creșterea sentimentelor anticomuniste puternice acolo Mai mult, ca și în URSS, în regiunea est-europeană, a început inițial mișcarea pentru "reînnoirea socialismului", care s-a dezvoltat destul de repede mai întâi într-o formă spontană, apoi nu complet spontană, ci, dimpotrivă, foarte bine organizată demolarea vechiului sistem politic Prima țară europeană a lagărului socialist, unde a început o transformare bruscă a sistemului politic comunist, a fost națiunea poloneză Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - republica natala În , noul lider al PZPR, generalul armatei Wojciech Jaruzelski, a reușit să realizeze o relativă stabilizare a situației din țară prin introducerea legii marțiale Însă, nemulțumit de întărirea puterii sale personale, a început să dezvolte cu prudență un dialog cu opoziția pentru a preveni o explozie repetată de protest în mai multe regiuni ale țării Prin urmare, la scurt timp după alegerea sa ca președinte al PPR, în V Jaruzelski a anunțat o amnistie politică, în urma căreia faimosul Solidarity, condus de Lech Walesa, care a fost finanțat activ din străinătate, în special de celebrul George Soros Fundație În plus, la acea vreme, munca subversivă a influentului cler catolic, care a fost condus cu pricepere de Papa Ioan Paul al II-lea, care, după cum știți, era un polonez și în "neehood" său numit Karol Wojtyla, s-a intensificat brusc La sfârşitul lunii septembrie M S Gorbaciov și V A Medvedev a primit la Moscova un membru al Biroului Politic al Comitetului Central și un secretar al Comitetului Central al PUWP Yu Chirek, care i-a informat despre disponibilitatea Occidentului, inclusiv a Vaticanului, de a abandona războiul ascuns cu PUWP și de a compromis cu el Era vorba despre dialogul cu Solidaritatea și organizarea de alegeri alternative în țară V Jaruzelski a fost gata să accepte această propunere și să vină cu ideea unui compromis prin convocarea unei "mase rotunde" a tuturor forțelor politice După ce a schițat acest plan, Yu Chirek a spus că Biroul Politic al Comitetului Central PUWP nu cunoștea încă aceste planuri ale președintelui țării, dar secretarul general sovietic le-a aprobat imediat Astfel, în septembrie M S Gorbaciov a dat voie să se pregătească pentru acele evenimente care exact un an mai târziu au dus la înlăturarea PUWP de la putere Mai mult, există toate motivele să credem că dacă evenimentele din Estonia ar fi luate în considerare de M S Gorbaciov și Co ca un teren de antrenament pentru distrugerea URSS, apoi Poloniei i s-a atribuit rolul unui teren de antrenament similar pentru practicarea tacticilor pentru distrugerea "sistemului socialist mondial" În ianuarie , la Varșovia a avut loc a -a Plenară a Comitetului Central al PUWP, la care a existat o divizare puternică în rândurile conducerii de vârf a partidului din țară Sub amenințarea demisiei lor, V Jaruzelsky, șeful guvernului M Rakovsky, ministrul apărării naționale, generalul armatei F Siwicki și ministrul de Interne, generalul Armor Ch partidele și mișcările politice În februarie - aprilie , în cadrul ședințelor "masei rotunde", conducerea țării a convenit să legalizeze "Solidaritatea" și să efectueze o serie de schimbări semnificative în

sistemul politic al țării În special, s-a ajuns la un acord privind modificarea Constituției Republicii Populare Polone pentru a organiza alegeri parlamentare pe o bază multipartidă și pentru a stabili o a doua cameră superioară a parlamentului, Senatul În iunie , au avut loc primele alegeri alternative pentru camera inferioară a parlamentului polonez, Sejm, după care Solidaritatea a intrat în coaliție cu alte partide necomuniste, iar PZPR a rămas în minoritate Cu toate acestea, în iulie , Sejm-ul polonez, cu o majoritate de un vot, l-a ales din nou pe primul secretar al Comitetului Central al PUWP, W Jaruzelski, ca președinte al țării, care, conform noii Constituții, a fost obligat să plece cel mai înalt post al său de partid Ca urmare, la Plenul XIII al Comitetului Central al PUWP, un nou lider Capitolul doi PERESTROIKA LUI GORBACIOV SI MOARTEA URSS (-) Mieczysław Rakovsky, președintele Consiliului de Miniștri al PPR, a devenit romul comuniștilor polonezi În septembrie , după demisia cabinetului lui M Rakovsky, s-a format primul guvern necomunist al țării din perioada postbelică, condus de unul dintre liderii Solidarității, T Mazowiecki Și deja în ianuarie , PUWP și-a anunțat transformarea într-un partid social-democrat și a abandonat o serie de postulate cheie ale vechiului său program de partid, în special ideea de a construi socialismul Alegerile prezidențiale directe la nivel național au fost programate pentru noiembrie , dar în ajunul acestora, W Jaruzelski a refuzat să se nominalizeze și, drept urmare, liderul Solidarității, L Walesa, a devenit noul președinte al Poloniei, care a câștigat al doilea rotund Ca urmare a evenimentelor care au avut loc, a început o nouă etapă în istoria relațiilor sovieto-polone Într-un efort de a preveni înstrăinarea tot mai mare a elitei conducătoare poloneze de la Moscova, conducerea coruptă sovietică a făcut un pas fără precedent și a recunoscut oficial responsabilitatea "regimului stalinist criminal" pentru execuția ofițerilor polonezi capturați la Katyn în primăvara anului și a predat noilor autorități poloneze o parte din documentele fabricate referitoare la evenimentele din acei ani Cu toate acestea, acest gest de "bună voință" a fost primit cu răceală de partea poloneză Mai mult, a contribuit și mai mult la incitarea isteriei anti-sovietice și anti-ruse în societatea poloneză, unde clerul catolic și rusofobii agresivi din Solidaritatea poloneză au început să cânte la prima vioară Conform unui scenariu similar, evenimentele au început curând să se dezvolte în Republica Socialistă Cehoslovacă vecină În decembrie , sub presiunea directă a Moscovei, liderul pe termen lung al Cehoslovaciei Gustav Husak a demisionat din funcția de șef al partidului și și-a păstrat doar postul de președinte al Cehoslovaciei, iar Milos Jakes a devenit noul secretar general al Comitetului Central al Partidul Comunist din Cehoslovacia Cu toate acestea, această schimbare de lideri nu a găsit sprijin în societate și deja în martie a avut loc la Bratislava așa-numita "demonstrație cu lumânări", care a fost organizată de agenți ai Bisericii Catolice și ai serviciilor de informații occidentale Apoi, în ianuarie , demonstrații similare au făcut toată țara, dar au fost reprimate violent de poliție Cu toate acestea, treptat, situația din țară a început să scape de sub controlul partidului de guvernământ și, în scurt timp, a dus la proteste antiguvernamentale în masă ale tinerilor studenți, care au fost conduși cu pricepere de agenții serviciilor de informații occidentale, propriile agenții de securitate a statului, conduse de Generalul locotenent A Lorenz și conducerea Bisericii Catolice, care a fost condusă de bătrâni, dar destul de capabili Cardinalul F Tomashek Serviciile speciale sovietice, în special KGB-ul URSS, unul dintre

liderii căruia a fost proaspăt bătut șeful celei de-a doua direcții principale a KGB, general-locotenentul V F , au contribuit și ele la aceste evenimente Grushko, la instrucțiunile personale ale secretarului Comitetului Central A N Yakovlev a vizitat Praga la mijlocul lunii noiembrie La mijlocul lunii noiembrie , așa-numita "Revoluție de catifea" din Cehoslovacia a început cu demonstrații studențești în masă la Praga, în urma cărora, literalmente, în câteva zile, întreaga conducere de partid și de stat a țării a fost măturată Mai întâi, Milos Jakes a fost demis și Karl Urbanek a fost ales noul secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia Apoi întreg personalul a demisionat Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Biroul Politic al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, și deja la sfârșitul lunii noiembrie , a avut loc o întâlnire între conducerea guvernului, condusă de Ladislav Adamets, și liderii opoziției "Forumul Civil", condus de Vaclav Havel În cadrul acestei ședințe s-a luat decizia de a anula articolul constituțional privind rolul conducător al CDO, de a introduce un sistem multipartid și de drepturi și libertăți civile și politice de bază etc După semnarea acestui acord, președintele Cehoslovaciei G Husak și-a dat demisia, iar la jumătatea lui decembrie , sub conducerea revizionistului M Chalfa, s-a format Guvernul de Coaliție de Acord Național, în care comuniștii și opoziția au primit acelasi numar de locuri În același timp, la Congresul său extraordinar al XVIII-lea, PCC s-a disociat de doctrina marxistă anterioară, a adoptat un nou program de acțiune "Pentru o societate socialistă democrată" și a anulat vechea carte a partidului Schimbarea în sistemul politic al țării a dus imediat la intrarea rapidă a unor noi figuri în elita conducătoare Miezul acestei noi elite politice a fost format din dizidenți care au condus țara în timpul celebrei primăveri de la Praga La sfârșitul lunii decembrie , parlamentul reorganizat l-a ales președinte pe revizionistul A Dubcek și pe liderul "Forumului civil" V Havel ca noul președinte al Cehoslovaciei, care s-a îndreptat spre prăbușirea unei singure țări și o derivă rapidă către stăpânii de peste mări Aproximativ în aceeași perioadă, evenimente similare au început să se dezvolte în Republica Populară Maghiară, unde Primul Secretar al Comitetului Central al HSWP, Janos Kadar, a fost la putere timp de treizeci de ani, care se bucura în general de popularitate și sprijin în societatea maghiară Din inițiativa sa, în vara anului , primul secretar al SC HSWP din Budapesta, Karoly Gross, care era liderul aripii reformiste din partid, a început să pregătească un nou program de reforme socio-economice În septembrie , Adunarea de Stat a Republicii Maghiare a aprobat acest program, iar în iunie s-a format un nou guvern maghiar, care, la cererea personală a lui J Kadar, a fost condus de Karoly Gros În această calitate, la sfârșitul anului , K Gross a vizitat Moscova, unde a avut o întâlnire lungă cu M S Gorbaciov Însuși conținutul acestei întâlniri a rămas "un mister cu șapte peceți", dar faptul că secretarul general sovietic, cu siguranță, și-a agitat omologul "pentru perestroika maghiară" nu poate fi pus la îndoială În aprilie , J Kadar, care la acel moment era deja bolnav grav și în stadiu terminal, a sugerat ca și K Gross să conducă partidul El a fost de acord cu această propunere, dar numai cu condiția ca însuși J Kadar să devină președintele HSWP, iar câteva dintre cele mai odioase figuri care s-au opus reformelor să fie îndepărtate din Biroul Politic al Comitetului Central HSWP La sfârșitul lunii mai , a avut loc Conferința Partidului Maghiar, în cadrul căreia K Gross a fost ales secretar general al Comitetului Central al VSPR, J Kadar a devenit președintele HSWP, iar

mai mult de jumătate dintre membrii săi au fost revocați din fostul Birou Politic al Comitetului Central La scurt timp după schimbările care au avut loc, în iulie , K Gross a făcut o nouă vizită la Moscova și, în același timp, prima vizită la Washington, unde a purtat discuții cu M S Gorbaciov și R Reagan Rezultatele acestor întâlniri și negocieri au devenit și ele un "secret cu șapte sigilii", dar dezvoltarea ulterioară a situației politice din țară oferă toate motivele pentru a afirma că noul lider al Ungariei Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) bine spalat pe creier Mai mult, în noiembrie , emisarul lui Gorbaciov, domnul A N Iakovlev, și aproape imediat după plecarea sa, K Gros, împotriva voinței sale, a predat postul de președinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Maghiare noului secretar al Comitetului Central al HSWP, revizionistul Miklos Nemeth În februarie , Plenul Comitetului Central al HSWP, aparent la îndemnul emisarului de la Moscova, a decis să "transfere reformele din sfera economiei în sfera politicii" și a desființat rolul de lider al partidului Și imediat după aceea, K Gross a zburat din nou la Moscova, unde a avut o nouă întâlnire cu M S Gorbaciov, unde secretarul general sovietic și-a convins din nou omologul său că totul merge în direcția bună Cu toate acestea, deja la mijlocul lui aprilie , la următoarea Plenară a Comitetului Central, întreg Biroul Politic al Comitetului Central al HSWP a depus o demisie colectivă Drept urmare, doi membri cheie ai conducerii de vârf a partidului și-au pierdut posturile - J Berets, secretar al Comitetului Central pentru Ideologie și J Lukacs, secretar al Comitetului Central pentru Probleme Organizaționale K Gross a fost reales Secretar General al Comitetului Central, dar adevărata putere în partid era în mâinile oponenților săi, liderii revizioniștilor R Nyersch, I Pozhgai și M Nemeth Sub presiunea lor la Plenul din iunie al Comitetului Central, bolnavul terminal J Kadar a fost înlăturat din postul de președinte al HSWP, care a fost preluat de Réger Niersch, care a devenit de fapt noul lider al țării În octombrie , a avut loc cel de-al XIV-lea Congres al HSWP, care a luat partea oponenților lui K Gros și a redenumit HSWP în Partidul Socialist Maghiar (HSP), care a abandonat platforma marxistă anterioară și a trecut la poziții revizioniste R Nyersch a devenit președinte al CSJ, iar K Gross a pierdut în cele din urmă puterea în țară În decembrie , susținătorii lui K Gros au convocat din nou Congresul al XIV-lea al Partidului, au recreat HSWP și au anunțat continuarea activităților sale, dar partidul nu a primit niciodată putere reală în țară Mai mult, în martie , la primele alegeri parlamentare libere, ambele partide - HSWP și SCW au suferit o înfrângere zdrobitoare, iar puterea a trecut în mâinile Forumului Democrat Maghiar anti-sovietic, al cărui lider Jozsef Antall a condus noul guvern ungar În Republica Populară Bulgaria, unde Todor Jivkov era la putere din martie , "perestroika lui Gorbaciov" a fost întâmpinată nu numai cu suspiciune, ci și cu o ostilitate extremă Unii membri ai partidului de vârf și ai conducerii de stat a țării, în primul rând, secretarul general al Comitetului Central al PCB și președintele Consiliului de stat al BPR T Jivkov și președintele Consiliului de Miniștri al BCP BPR G Atanasov, s-a opus cu fermitate oricărei schimbări în societatea bulgară și a făcut tot posibilul pentru a reține presiunea Moscovei Dar în noiembrie , în interiorul Biroului Politic s-a maturizat o conspirație, inspirată de emisarii Moscovei (fostul asistent Andropov și actual ambasador la Sofia, generalul V V Sharapov), în urma căreia ministrul de externe P Mladenov, ministrul general al armatei D Dzhurov, președintele Adunării Populare a BPR S Todorov și ministrul relațiilor economice externe A

Lukanov l-au îndepărtat de la putere pe T Jivkov și au anunțat începerea unui program de reforme la scară largă în țară Pyotr Mladenov a devenit noul secretar general al Comitetului Central al BKP și președinte al Consiliului de Stat al Republicii Populare Belaruse, iar Andrey Lukanov a fost numit șef al guvernului Cu toate acestea, aceste schimbări în conducerea de vârf bulgară nu au făcut decât să stimuleze sentimentul anticomunist în țară Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - În urma acestor sentimente, deja în decembrie , toate forțele anticomuniste de opoziție s-au unit în "Uniunea Forțelor Democratice" condusă de Zh Zhelev, la cererea căreia noua conducere bulgară a mers să convoace o "masă rotundă națională" " Negocierile în cadrul "mesei rotunde" au fost destul de dificile, dar în martie s-a ajuns la un acord privind proclamarea egalității diferitelor forme de proprietate, introducerea principiilor separației puterilor și a unui sistem multipartid În același timp, BKP a fost transformat în Partidul Socialist Bulgar, care a abandonat și platforma marxistă și a trecut la poziții revizioniste Totuși, acest lucru nu i-a salvat pe noii lideri ai țării, președintele P Mladenov și șeful guvernului A Lukanov, de la înfrângerea politică În octombrie , în urma unei crize economice severe din țară și a protestelor în masă antiguvernamentale, BSP a fost învinsă la alegerile parlamentare și a intrat în opoziție Partidul de guvernământ a fost Uniunea Forțelor Democratice, al cărei lider Zhelyu Zhelev a devenit noul președinte al țării, iar non-partizanul Dimitar Popov a condus noul guvern al Bulgariei Ca urmare a unei conspirații similare inspirate de Moscova, a avut loc o schimbare a puterii în RDG, unde se afla secretarul general al Comitetului Central SED și președintele Consiliului de stat al RDG Erich Honecker, care a respins categoric perestroika lui Gorbaciov putere de aproape două decenii Literal, în ajunul demisiei sale, au avut loc evenimente solemne dedicate aniversării a de ani de la formarea RDG, în care partidul și delegația guvernamentală sovietică condusă de M S Gorbaciov Totuși, imediat după ce M S Gorbaciov la Moscova, în Biroul Politic al Comitetului Central al SED, a avut loc o "lovitură de stat de vârf", în urma căreia E Honecker a fost demis, iar Egon Krenz a devenit noul șef al Comitetului Central al SED și președinte al SED Consiliul de Stat al RDG În același timp, Hans Modrow, care era liderul aripii revizioniste în conducerea de vârf a partidului din țară și adevărata creatură a lui M S însuși, a devenit noul președinte al Consiliului de Miniștri al RDG Gorbaciov Din inițiativa acestui "reformator" și gropar al RDG, la începutul lunii noiembrie , granița de stat cu RFG a fost deschisă pentru prima dată, iar apoi a fost distrus faimosul Zid al Berlinului, care a devenit un fel de simbol al divizării întreaga lume în două sisteme opuse Exact o lună mai târziu, la începutul lui decembrie , întreaga conducere a RDG a demisionat Liderul LDPG, Manfred Gerlach, a devenit noul șef interimar al Consiliului de Stat al RDG, iar Gregor Gysi a devenit noul lider al SED-DPS reformat și redenumit Cu toate acestea, situația din țară a continuat să se deterioreze brusc, problema unirii celor două Germanii a fost pe ordinea de zi și, în curând, întreaga fostă conducere "reformistă" a RDG, făcându-și munca murdară sub îndrumarea strictă a emisarilor de la Moscova și Serviciile de informații occidentale au demisionat În aprilie , postul de președinte al Consiliului de Stat al RDG a fost desființat, iar președintele Camerei Poporului din RDG, Sabine Bergman-Pol, a devenit noul șef al statului, iar Lothar de Mezieres a fost numit șef de guvern, care și-au deținut funcțiile până la începutul lunii octombrie , adică moartea RDG și absorbția ținuturilor est-germane ale

RFG Ultima țară europeană a lagărului socialist, care a devenit cea mai sângeroasă victimă a "perestroikei lui Gorbaciov", a fost Republica Socialistă Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) România, care timp de aproape un sfert de secol a fost condusă de Nicolae Ceaușescu, care a fost secretar general al Comitetului Central al PCR și președinte al SRR În octombrie , în România au început să fie distribuite activ scrisori anonime despre abuzurile clanului Ceaușescu, ai căror autori, ascunși sub denumirea de miticul "Frontul Salvării Naționale" și "Frontul Național Român", chemau toți cetățenii al ţării să declanşeze proteste de masă, iar comuniştii - să nu-l realege pe I Ceauşescu ca lider al partidului şi al ţării la viitorul XIV Congres al PCR Cu toate acestea, în noiembrie , la congresul partidului desfășurat, N Ceaușescu nu numai că a fost reales în funcția de secretar general al Comitetului Central al PCR, ci a ținut și un discurs devastator împotriva "perestroikei Gorbaciov", care, în opinia sa, ar duce la prăbușirea întregului lagăr socialist Este clar că o astfel de opoziție a provocat o nemulțumire puternică la Moscova și, în curând, conducerea sovietică de vârf, consultându-se cu colegii lor occidentali, a dat comanda propriilor organe ale GRU și KGB al URSS, împreună cu cele vestice și maghiare servicii speciale, pentru a "uda" N Ceauşescu şi clanul său La decembrie , în Transilvania românească, în special în orașul Timișoara, unde minoritatea etnică maghiară locuia compact, au început protestele împotriva demiterii din funcție și evacuării din oraș a pastorului catolic maghiar Laszlo Tekes, care i-a cuprins rapid pe restul al țării A doua zi, N Ceauşescu şi-a exprimat neîncrederea faţă de ministrul Apărării, generalul colonel V Mil, şeful Securităţii, generalul Armatei Yu Vlad, şi ministrul de Interne, generalul de Armată T Postelnik și și-au anunțat eliminarea din postările lor Cu toate acestea, sub presiunea premierului tarii, C Descalescu, N Ceausescu si-a anulat decizia anterioara si a ordonat Securitatii si unitatilor armatei sa restabileasca imediat ordinea in tara Pe decembrie, N Ceauşescu a plecat într-o vizită de lucru în Iran pentru a semna un contract major de furnizare de petrol şi şi-a lăsat-o "la fermă" pe soţia sa Elena Ceauşescu, de care mulţi români se temeau foarte tare, considerând-o figura principală în tandemul conducător Cu toate acestea, deja pe decembrie, N Ceauşescu şi-a întrerupt vizita în străinătate şi s-a întors de urgenţă în ţară Ajuns la Bucureşti, s-a adresat imediat oamenilor, apoi a susținut o teleconferință închisă cu întreaga conducere a organelor de drept și secretarii comitetelor locale de partid din țară La această conferinţă, el:) a ordonat forţelor de securitate să pună toate forţele armate ale ţării în stare de alertă maximă şi să "împuşte fără avertisment în rebeli";) a cerut tuturor secretarilor de partid "să organizeze unități speciale de autoapărare din susținătorii socialismului" formate din de mii de oameni din "proletarii verificați" și să-i aducă imediat în capitală pentru a participa la un miting în sprijinul conducerii țării Pe decembrie, în Piața Palatului din București, lângă clădirea Comitetului Central al Partidului Comunist Rus, a început un miting al susținătorilor președintelui, care, în timpul discursului lui N Ceauşescu, a fost zguduit de o explozie puternică de petarde, aruncat în aer de unul dintre agenţii serviciilor speciale occidentale Ca urmare a "atacului terorist", întâlnirea susținătorilor președintelui s-a transformat într-o clipă într-o puternică acțiune antiguvernamentală, care a cuprins în scurt timp întreaga Budapesta În diferite părți ale orașului au început împușcături fără discernământ, tancuri și patrule de soldați întărite au apărut pe străzi Subiect:

POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Pe decembrie, în împrejurări misterioase, ministrul Apărării, general-colonelul V Mile, a murit, după care armata a trecut de partea rebelilor și a întors armele împotriva unităților Securității După aceea, rebelii, împreună cu unitățile armatei, au ocupat centrul de televiziune din București și au anunțat căderea regimului N Ceaușescu În aceeași zi, N Ceaușescu, împreună cu soția sa E Ceaușescu și doi cei mai apropiați membri ai Comitetului Executiv Politic al Comitetului Central al PCR, E Bob și M Mănescu, au zburat cu elicopterul de pe acoperișul clădirii al Comitetului Central al RCP la postul de comandă de rezervă Totuşi, după ce noul ministru al Apărării, generalul Provocator V Stănculescu, a închis spaţiul aerian al ţării, elicopterul cu cuplul Ceauşescu a aterizat în apropierea oraşului Târgovişte În aceeași zi, fugarii au fost reținuți de o patrulă militară și au petrecut următoarele două zile în celula secției de poliție militară a garnizoanei Targovishte Atunci, acolo s-a organizat în grabă un tribunal de urgență, i-a condamnat ilegal la moarte pe soții Ceaușescu, cu confiscarea tuturor averilor Mai mult, condamnaților li s-a oferit o oportunitate fantomatică de a evita pedeapsa cu moartea, fapt pentru care trebuiau să accepte să se supună unei examinări pentru prezența unei boli psihice și, dacă era necesar, să meargă la tratament obligatoriu într-un spital de psihiatrie Dar cuplul a respins cu hotărâre și curaj toate propunerile judecătorilor militari După aceea, cuplului Ceauşescu, conform procedurii standard, li s-a dat zece zile să facă apel la pedeapsa cu moartea, însă nu au recunoscut puterile tribunalului ilegal şi au acceptat eroic moartea de la duşmanii poporului român Pe decembrie , sotia lui Ceausescu a fost impuscata in peretele dressingului soldatilor, in timp ce curajosul presedinte al tarii, inainte de a executa sentinta ilegala, canta Internationala ca un adevarat comunist După represaliile ilegale împotriva șefului țării și a soției sale, Frontul Salvării Naționale, condus de trădătorul Ion Iliescu, care în trecutul recent a fost unul dintre secretarii Comitetului Central al PCR, a preluat puterea în țară Cu toate acestea, opoziția anticomunistă a refuzat să recunoască guvernul Serviciului Federal de Taxe și în ianuarie a reluat o campanie de proteste în toată țara Dar în mai , la alegerile prezidențiale, I Iliescu a fost ales președinte al României, iar Petro Roman a devenit șeful guvernului interimar După așa-numitele "revoluții de catifea", toate fostele țări socialiste au căutat să distrugă cât mai repede ultimele instrumente de influență ale Moscovei Prin urmare, deja la sfârșitul lunii februarie , la o reuniune a miniștrilor Afacerilor Externe și Apărării din țările participante la Pactul de la Varșovia la Budapesta, s-a ajuns la un acord de încetare a activităților organizației militare a Pactului de la Varșovia din aprilie Apoi o înțelegere similară, la propunerea lui V Havel și cu sprijinul tacit al lui M S Gorbaciov a fost convenit la Moscova la o întâlnire a șefilor de stat și de guvern din țările participante la Pactul de la Varșovia Și deja la începutul lunii iulie , prin decizia Comitetului Politic Consultativ al Pactului de la Varșovia, desfășurat la Praga, Organizația Tratatului de la Varșovia și-a anunțat autodizolvarea Ceva mai devreme, la sfârșitul lunii iunie , a fost semnat la Budapesta un acord privind autodizolvarea Consiliului de Asistență Economică Reciprocă (CMEA) al fostelor țări ale lagărului socialist Chiar înainte de lichidarea Pactului de la Varșovia și a Comecon-ului, noii lideri ai fostelor țări socialiste s-au întrecut pentru a face declarații zgomotoase despre intenția lor de a coopera mai strâns Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) relațiile cu țările

NATO și, în viitor, aderarea la acest bloc militar-politic ca membri asociați Întâmpinând aceste dorințe ale liderilor noilor țări "democratice", în iulie , a avut loc Summit-ul de la Londra al Consiliului NATO, la care a fost adoptată "Declarația de cooperare cu fostele țări socialiste" și s-a emis o invitație oficială către liderii lor să viziteze sediul NATO la Bruxelles Prăbușirea RDG și crearea unei Germanii unite Un acord de principiu privind unificarea Germaniei s-a ajuns între URSS și SUA în cadrul unei întâlniri între M S Gorbaciov și George Bush la Malta în decembrie , când a devenit în sfârșit clar că forțele antisovietice și anticomuniste deschis pro-occidentale au ajuns la putere la Berlin cu sprijinul activ al conducerii lui Gorbaciov Mai mult, patriarhul diplomației sovietice și consilierul de atunci al președintelui Prezidiului Sovietului Suprem al URSS A F Dobrynin a afirmat categoric că în Malta M S Gorbaciov, de fapt, a comis un act de înaltă trădare și a ignorat cu desăvârșire directiva Biroului Politic al Comitetului Central, potrivit căreia unificarea Germaniei era permisă numai în cazul în care ambele blocuri - NATO și Pactul de la Varșovia - erau dizolvate sau unite de comun acord În timpul discuțiilor dintre liderii celor două superputeri, mai multe probleme cheie au fost în centrul atenției:) A fost necesar să se determine formula negocierilor în sine Au existat două versiuni ale acestuia - "două plus patru" sau "patru plus doi" În prima versiune, cele două state germane au devenit principalii participanți la dezvoltarea acordului, cărora, la o anumită etapă, urmau să li se alăture cele patru mari puteri participante la coaliția anti-Hitler în timpul celui de-al doilea război mondial, adică URSS, SUA, Marea Britanie și Franța În cea de-a doua variantă, condițiile unificării urmau să fie elaborate chiar de țările participante la coaliția anti-Hitler, iar celor două state germane li se va oferi semnarea unui document deja pregătit) A fost necesar să se clarifice problema granițelor unei Germanii unite Nu exista niciun motiv să ne așteptăm la complicații în această chestiune, deoarece ambele state germane, după ce au semnat Actul final de la Helsinki în august , au confirmat recunoașterea granițelor germane de-a lungul Oder și Neisse Era nevoie doar să se găsească o formulă formală conform căreia această recunoaștere să fie înregistrată de o Germanie unită) A fost necesar să se convină asupra statutului internațional al viitoarei Germanii unite (RFA) - dacă va deveni un stat neutru sau își va păstra fostul drept de a adera la blocuri militaro-politice Problema unificării Germaniei a provocat îngrijorare serioasă în rândul liderilor mai multor state vest-europene, în primul rând președintele francez Francis Mitterrand și prim-ministrul britanic Margaret Thatcher Cu toate acestea, deja în aprilie , la sesiunea Consiliului European de la Dublin, s-a ajuns la un acord privind o abordare unificată a țărilor din Comunitatea Europeană a problemei unificării Germaniei Încercând să risipească toate îndoielile partenerilor, a spus cancelarul federal G Kohl Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - despre dorința sa de a accelera semnificativ toate lucrările privind crearea unei uniuni monetare unice a puterilor vest-europene și aderarea țării sale deja "unite" la acordurile Schengen Ca răspuns la aceste declarații ale cancelarului german, liderii Franței, Marii Britanii, Italiei și altor țări UE și-au exprimat sprijinul pentru unificarea Germaniei Însuși procesul de unificare a Germaniei la sugestia lui M S S-a decis să se efectueze Gorbaciov conform formulei "doi plus patru" și deja în noiembrie , cancelarul federal G Kohl a anunțat un program pentru unificarea treptată a Germaniei, constând din puncte, principalul dintre acestea fiind necondiționat recunoașterea viitoarei Germanii

unite a frontierelor europene existente Succesul în rezolvarea aspectelor externe ale chestiunii germane i-a permis lui G Kohl să înceapă implementarea planului său În februarie , a fost anunțată crearea unei uniuni monetare între RDG și RFG, a cărei bază urma să fie marca vest-germană În martie , în RDG au avut loc primele alegeri multipartide, în care blocul partidelor necomuniste "Alianța pentru Germania" a câștigat, susținând unificarea țării pe baza constituției Germaniei de Vest - de fapt, pentru aderarea RDG la RFG Și în mai , guvernul RDG, condus de L De Mezieres, a încheiat cu RFG un acord privind uniunea monetară, economică și socială, care a făcut din ambele țări o singură entitate în toate, cu excepția sferei relațiilor internaționale și apărare Apoi, în iunie , între RDG și RFG a fost încheiat un tratat de stat de unificare a Germaniei, care, însă, nu putea intra în vigoare decât după soluționarea aspectelor externe ale problemei germane În mai-iulie , la Bonn, Berlin și Paris au avut loc trei runde de discuții multilaterale despre Germania, după formula "doi plus patru" Și apoi, la mijlocul lui iulie , a avut loc o scurtă întâlnire între G Kohl și M S Gorbaciov la Arhiz, Stavropol, unde secretarul general sovietic a predat efectiv RDG pentru a fi devorat de RFG, fără a cere vreo despăgubire de la cancelarul german, ceea ce i-a provocat o surpriză sinceră și chiar l-a șocat Deși, în acele condiții, conducerea vest-germană de dragul unificării Germaniei era gata să facă concesii semnificative în aproape orice problemă În special, au discutat:) compensații bănești mari pentru retragerea și echiparea unităților și formațiunilor GSVG de pe teritoriul URSS;) despre posibilitatea de a ajunge la un acord privind statutul neutru al unei Germanii unite și retragerea acesteia din structurile militaro-politice ale NATO;) privind semnarea unui acord multilateral, care prevedea extinderea blocului NATO spre Est, i e teritoriul tarilor fostului lagar socialist etc Încă nu avem o imagine completă a conținutului acordurilor ajunse acolo Se știe doar că la această întâlnire șefii celor două state au rezolvat în cele din urmă chestiunea unificării Germaniei și au discutat problemele care decurg din aceasta În special, M S Gorbaciov a reafirmat dreptul RFG de a rezolva în mod independent problema apartenenței la NATO și și-a exprimat disponibilitatea de a accelera procesul de retragere a trupelor sovietice din Germania După cum a amintit mai târziu șeful Departamentului Internațional al Comitetului Central V M Falin, doar pentru retragerea trupelor sovietice și unificarea Germaniei, cancelarul federal G Kohl a oferit părții sovietice un împrumut gratuit de de miliarde Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) timbre, dar M S Gorbaciov a acceptat "o fișă de miliarde de mărci pentru aranjarea trupelor sovietice, fără măcar a șterge datoriile Uniunii Sovietice față de ambele Germanii, în ciuda faptului că o singură proprietate sovietică din RDG a fost estimată la aproape trilion de mărci" Ceea ce s-a ascuns în spatele unei astfel de politici rămâne de clarificat pe deplin, dar în esență a fost o crimă de stat Cu toate acestea, M S Gorbaciov, imediat după Arkhyz, cu un sentiment de împlinire, a plecat în vacanță în Crimeea La mijlocul lui septembrie , toate aspectele de politică externă ale reunificării Germaniei au fost în cele din urmă convenite prin semnarea la Moscova a "Tratatului privind Acordul Final cu privire la Germania" A fost semnat de miniștrii de externe ai celor două state germane, URSS, SUA, Marea Britanie și Franța în prezența președintelui URSS M S Gorbaciov În termeni juridici internaționali, acest tratat a reprezentat soluția finală a problemei germane De acum înainte, statutul politic și juridic al unei Germanii unite ca nou stat

suveran a fost restabilit în totalitate, iar drepturile fostelor "puteri ocupante" în raport cu ambele părți ale Germaniei au fost încetate Unificarea Germaniei a avut loc la octombrie , în urma căreia teritoriul fostei RDG s-a transformat în cinci noi terenuri ale RFG Ambele părți ale Berlinului au fost unite într-un mod similar La începutul lunii noiembrie , M S Gorbaciov într-o Germania unificată, în timpul căreia el și cancelarul federal G Kohl au semnat un nou Tratat sovieto-german "Cu privire la buna vecinătate, parteneriat și cooperare", care a consolidat în cele din urmă schimbările fundamentale care au avut loc pe continentul european Conform acordului semnat, trupele sovietice puteau rămâne pe teritoriul fostei RDG până la sfârșitul anului , iar Germania unită s-a angajat să finanțeze parțial întreținerea trupelor sovietice retrase și să le echipeze în noi locații În plus, după retragerea trupelor sovietice, partea germană a fost obligată să se abțină de la desfășurarea de forțe armate străine, arme nucleare sau purtători ai acestora pe teritoriul ținuturilor estice ale Republicii Federale Germania Înainte ca cerneala să se fi uscat sub acest tratat penal, încă din decembrie , în comemorarea "meritelor deosebite în întărirea păcii", dar de fapt o trădare a intereselor propriei ţări, M S Gorbaciov a primit Premiul Nobel pentru Pace Set de acorduri internaționale privind dezarmarea (INF, CFE, START-) În octombrie , la Reykjavik, capitala Islandei, a avut loc summitul regulat sovietico-american, în timpul căruia M S Gorbaciov a propus președintelui R Reagan trei proiecte de acorduri privind armele nucleare Prima schiță prevedea reducerea la jumătate a arsenalelor strategice de rachete ale celor două superputeri în următorii cinci ani Al doilea proiect conținea o propunere de a reveni la "opțiunea zero" a lui R Reagan, ideea căreia i-a venit în noiembrie , și de a distruge complet rachetele americane și sovietice cu rază medie și mai mică de acțiune în Europa Al treilea proiect propunea să nu-și folosească dreptul legal de unilateral Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - retragerea din Tratatul cu rachete antibalistice (ABM) pe termen nedeterminat, încheiat în Mai mult, s-a propus ca Washingtonul să-și limiteze toată activitatea în cadrul programului Inițiativa Strategică de Apărare (SDI) exclusiv la cercetarea de laborator Toate aceste trei proiecte trebuiau luate în considerare într-un singur pachet, dar partea americană era pregătită să semneze doar primele două acorduri Ca urmare, M S Gorbaciov a acuzat partea americană că se străduiește să-și atingă superioritatea, iar R Reagan a spus că partea sovietică încearcă să impună Statelor Unite termeni ai tratatului care erau inacceptabili pentru ei În cele din urmă, niciunul dintre acordurile propuse nu a fost semnat la Reykjavik Deși întâlnirea de la Reykjavik nu a adus rezultate concrete, diplomații ambelor puteri erau ferm convinși că un compromis sovieto-american este posibil în principiu, iar deja în februarie M S Gorbaciov a venit cu o nouă inițiativă de "tipărire a unui pachet" de negocieri pe probleme militare, evidențiind problemele rachetelor cu rază medie de acțiune (IRRM) și rachetelor de croazieră (GLCM) ca bloc independent de negociere În această situație, ministrul apărării de atunci al URSS, mareșalul S L Sokolov și șeful Mareșalului Mareșal S F Akhromeev a fost prezentat lui M S Gorbaciov o notă analitică detaliată cu o solicitare de a analiza această problemă la Consiliul de Apărare al URSS, cu participarea unui grup mare de experți militari Secretarul general nu a răspuns însă acestei solicitări a conducerii departamentului militar al țării De altfel, în mai , sub un pretext plauzibil, Mareşalul S L Sokolov și comandantul șef al apărării aeriene, mareșalul șef al aviației A I Vrăjitorii au fost concediați În

iunie , noul ministru al apărării al URSS, generalul armatei D T Yazov s-a întors spre M S pentru a doua oară Gorbaciov să poarte o conversație serioasă pe această problemă, dar această solicitare a rămas din nou fără răspuns Între timp, în septembrie , secretarul de stat al SUA a făcut o scurtă vizită la Moscova, unde, la nivelul șefilor departamentelor de afaceri externe ale celor două puteri, E A Shevardnadze și J Schultz au ajuns la un acord pentru a rezolva problema rachetelor cu rază medie de acțiune și a rachetelor de croazieră pe baza formulei "zero global", conform căreia toate rachetele cu focoase nucleare nu au fost pur și simplu retrase din Europa (în raport cu URSS - dincolo de partea sa europeană), așa cum sa discutat la Reykjavik, dar urmau să fie complet distruse La începutul lui decembrie , la Washington a avut loc un alt summit sovietico-american, în timpul căruia M S Gorbaciov și R Reagan au semnat Tratatul privind forțele nucleare cu rază intermediară (INF), conform căruia ambele părți urmau să distrugă toate rachetele de la sol cu o rază de acțiune de până la km, inclusiv rachetele, cum ar fi în părțile europene și asiatice URSS Conform acestui tratat, de rachete balistice sovietice și americane au fost supuse lichidării Mai mult, partea sovietică trebuia să elimine de rachete Pioneer, care aveau trei MIRV-uri Astfel, conform tratatului semnat, partea sovietică a distrus de facto focoase nucleare împotriva a focoase americane, ceea ce era sincer asimetric În plus, partea sovietică a eliminat toate rachetele Oka cu rază scurtă de acțiune dislocate în Siberia și Orientul Îndepărtat, care nu erau deloc menționate în acord Capitolul doi PERESTROIKA LUI GORBACIOV SI MOARTEA URSS (-) Acesta a fost primul caz din istorie de acord privind o reducere reală a armelor existente În același timp, URSS a abandonat cererea anterioară de a lega problema rachetelor nucleare cu problema Inițiativei de Apărare Strategică (SDI), care s-a dovedit a fi un adevărat bluff, calculat să submineze puterea economică a URSS Tratatul prevedea, de asemenea, proceduri de verificare a îndeplinirii acordurilor nu numai prin mijloace naționale de urmărire (în special, "sateliți spion"), ci și prin trimiterea de grupuri de inspectori militari care trebuiau să monitorizeze distrugerea rachetelor partea opusă la locul de care dispun M S însuși Gorbaciov și echipa sa, care pregăteau predarea pozițiilor sovietice în fața americanilor, au fost încântați de tratatul semnat Cu toate acestea, șeful Statului Major General, Mareșalul S F Akhromeev, părăsind Geneva, a remarcat cu amărăciune, dar destul de înțelept: "Acum mai am un singur lucru - să solicit azil în Elveția neutră" M S nu a avut timp Gorbaciov să se întoarcă la Moscova și să le spună membrilor Biroului Politic al Comitetului Central despre ce "pas major spre destindere și pace" a reușit să facă la Washington, deoarece la mijlocul lui decembrie , Statele Unite au anunțat începerea producției de arme chimice binare Între timp, la mijlocul lui ianuarie , un articol de G Kh Șahnazarov numit "Comunitatea mondială este gestionabilă", care a dezvoltat vechea idee a mondialiștilor că complicarea lumii necesită crearea unei "noui ordini mondiale" și a unui "guvern mondial" care să decurgă din recunoașterea integritatea lumii și să țină cont de echilibrul tuturor forțelor de pe scena mondială În special, autorul acestui articol a scris destul de deschis și cinic: "Procesul de globalizare este determinat în mod obiectiv, de aceea este imposibil să îl anulezi sau să îl interzici La fel ca inevitabila pliere a unei singure economii mondiale, a unei singure civilizații mondiale, a unui singur guvern mondial Singura întrebare este cum, în ce calitate și în ce condiții sunt incluse popoarele și

țările individuale în acest proces Tot ceea ce știm până acum pe acest subiect mărturisește: nu se pune problema vreunei egalități, nici unui echilibru de forțe Totul determină și determină corelarea forțelor Apariția articolului menționat pe paginile organului central tipărit al partidului a fost în sine un eveniment semnificativ Dar despre multe vorbea și numele autorului acestui articol, care a fost prezentat cititorilor ca simplu membru corespondent al Academiei de Științe a URSS În realitate, G Kh Șahnazarov a fost un angajat de multă vreme și foarte înalt de rang al Departamentului Internațional al Comitetului Central, iar la sfârșitul anului , la invitația personală a Secretarului General, a preluat postul de Secretar General Adjunct al Comitetului Central Prin urmare, există toate motivele să credem că, în acest caz particular, el a acționat doar ca purtător de cuvânt al lui M S Gorbaciov Aceasta înseamnă că deja la începutul anului , adică înainte de momentul în care statul sovietic s-a trezit în fața unei crize economice, înainte de a se forma o opoziție care a luat cu asalt puterea, înainte de a începe dezintegrarea URSS, înainte de "catifea" revoluție" în țările "democrației populare", liderul statului sovietic deschis, din paginile organului central tipărit al partidului, și-a anunțat disponibilitatea de a jura credință "guvernului mondial" În vara anului , a început o altă rundă de negocieri sovieto-americane privind o nouă reducere a armelor strategice ofensive, începutul cărora Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Trebuia să fie vizita de întoarcere a președintelui R Reagan la Moscova Dar din cauza schimbării puterii de la Washington, unde R Reagan a fost succedat de vicepreședintele său George W Bush, negocierile privind dezarmarea nucleară au fost înghețate mai bine de un an În plus, în această perioadă M S Gorbaciov a fost mult mai ocupat de afacerile europene, unde a început prăbușirea rapidă a sistemului socialist, iar elita politică europeană s-a grăbit cu ideea de a construi o casă europeană comună Abia în iunie , în cadrul următoarei vizite a M S Gorbaciov, la Washington, a fost semnată o nouă serie de documente privind cooperarea dintre cele două țări în diverse domenii În special, au fost semnate acorduri privind comerțul, privind distrugerea și neproducția de noi arme chimice, un protocol la un tratat de testare nucleară, un acord de cooperare în domeniul utilizării energiei atomice etc Totodată, în cadrul acestei vizite, E A Shevardnadze și J Baker au semnat Acordul "Cu privire la linia de delimitare a spațiilor maritime dintre URSS și SUA", în condițiile căruia au fost transferate pe partea americană în apele Mării Bering:) o parte din zona economică exclusivă a URSS cu o suprafață de peste de mii de metri pătrați km și) o secțiune a platformei continentale cu o suprafață mai mare de de mii de metri pătrați km , situat în afara de de mile marine de liniile de bază Ca urmare a acordului semnat, Uniunea Sovietică nu numai că a pierdut ocazia de a captura anual de tone de pollock, ci și rezervele sale uriașe de hidrocarburi, care, potrivit experților americani înșiși, se ridică la aproximativ de milioane de tone de petrol și mai mult de de miliarde de metri cubi de gaz Încă din septembrie , Congresul american a ratificat acest acord cu mare bucurie și, fără a aștepta ratificarea lui de către partea sovietică și apoi cea rusă, a anexat de fapt această vastă zonă a Mării Barents pe teritoriul SUA Făcând un pas similar, M S Se pare că Gorbaciov spera să semneze la Washington acordul comercial major discutat în Malta și să primească în schimb ajutorul economic promis din partea Statelor Unite Cu toate acestea, contrar asigurărilor făcute la acea vreme, George W Bush a spus că va trimite acest acord Congresului abia după ce Moscova va pune capăt

blocadei economice a Lituaniei Astfel, el a precizat că nu va permite centrului sindical să încetinească procesul de prăbușire a URSS Nu întâmplător, mai târziu, când a caracterizat comportamentul secretarului general sovietic la Washington, J Baker a remarcat cu cinism că s-a comportat "ca un amant înșelat care a fost lăsat la altar" În iulie , la sesiunea de la Londra a Consiliului NATO, a fost adoptată o declarație, care conținea propuneri de transformare a alianțelor militare în Europa și începerea unui dialog între NATO și Pactul de la Varșovia Țările membre NATO au abandonat vechea doctrină a "apărării în prim-plan" și au decis să modifice conceptul de răspuns flexibil în contextul reducerii rolului armelor nucleare În plus, statele alianței au considerat că este posibil să renunțe mai întâi la utilizarea armelor nucleare La mijlocul lunii octombrie , la Paris a avut loc o întâlnire între reprezentanții a de țări NATO și Pactul de la Varșovia, care a semnat Tratatul privind limitarea forțelor armate convenționale în Europa (CFE) Sensul acestui acord a fost stabilirea limitelor numerice ale armelor ofensive convenționale ale țărilor participante și reglementarea Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) cu sediul în zone geografice specifice În plus, acest tratat a stabilit sarcina de a egaliza numărul total de arme din partea NATO și a Pactului de la Varșovia Cele mai severe restricții au fost impuse pe teritoriul Zonei Centrale (țările Benelux, Ungaria, Germania, Polonia și Cehoslovacia), în care trupele NATO și ATS erau în contact direct, dar pe măsură ce s-au îndepărtat de aceasta, concentrarea admisibilă a trupele au crescut imediat Această formă de restricții - așa-numita "matryoshka" - a făcut posibilă reducerea pregătirii de luptă a partidelor din centrul Europei și asigurarea unui nivel suficient de ridicat al acesteia la periferie Dar schema propusă a provocat o reacție negativă din partea statelor NATO "de flanc" - Norvegia și Turcia, deoarece însemna că era pe flancuri, adică direct la graniţele lor, URSS va concentra forţele pe care le retrage din Europa Centrală Reducerea armamentului urma să aibă loc în trei faze și să se încheie în noiembrie La semnarea Tratatului CFE, conducerea militară și politică sovietică a pornit din perspectiva păstrării URSS unită, dar acest tratat a intrat în vigoare după prăbușirea lui, în Iulie După prăbușire, s-a dovedit că cotele de reducere pe care Federația Rusă le-a "moștenit", dacă ar fi fost implementate pe deplin, ar fi trebuit să ducă la o slăbire inacceptabilă a potențialului său de apărare pe toate flancurile sale, în primul rând granițele sale sudice Prin urmare, a devenit necesară adaptarea Tratatului CFE și a negocierilor corespunzătoare privind revizuirea cotelor Potrivit mai multor autori (M Narinsky, A Bogaturov, V Averkov), semnarea Tratatului CFE a însemnat tranziția tuturor țărilor europene la construcția militară bazată pe conceptul de "apărare neofensivă" și "rezonabilă" suficiență pentru apărare" Ca urmare, marea superioritate a armelor convenționale de care se bucurase URSS pe continentul european față de potențialii săi adversari după încheierea celui de-al Doilea Război Mondial a fost eliminată Cu toate acestea, numeroșii lor adversari (A Ostrovsky, L Ivashov, N Leonov) cred pe bună dreptate că Tratatul CFE a fost în mod clar asimetric în natură și a dus la o slăbire bruscă a pozițiilor URSS în Europa În special, în acest acord, forțele armate ale părților au fost reduse la următorul nivel: avioane - (URSS) și (NATO), elicoptere - (URSS) și (NATO), tancuri - (URSS) și (NATO), vehicule blindate - (URSS) și (NATO), artilerie - (URSS) și (NATO), etc Natura inegală a acestui tratat este vizibilă cu ochiul liber, așa că poate fi numit pe bună dreptate un act criminal de capitulare în fața

principalului inamic din Războiul Rece Imediat după încheierea Tratatului CFE, președintele sovietic a semnat "Carta de la Paris pentru o nouă Europă", care a proclamat continuarea progresului pe calea dezastruoasă care fusese conturată de Convenția de la Viena din Totodată, constatând slăbirea puterii M S Gorbaciov, administrația americană a început să se teamă serios de rezultatul negocierilor privind un acord strategic de control al armelor cu URSS Apropo, cel mai probabil, tocmai această împrejurare a provocat faptul că în decembrie noul ministru al Afacerilor Externe al URSS, după demisia neașteptată a lui E A Shevardnadze a devenit ambasadorul sovietic la Washington, un americanist de carieră A A Nemuritori Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - În ciuda situației dificile din interiorul URSS, în iulie , președintele american George W Bush a sosit la Moscova, unde a avut loc un summit regulat sovieto-american, în cadrul căruia a fost semnat "Tratatul de reducere a armelor ofensive strategice" (START-) Conform acestui tratat, URSS și SUA urmau să-și reducă arsenalele nucleare în următorii șapte ani, astfel încât fiecare parte să nu aibă mai mult de de transportatori, adică rachete balistice intercontinentale (ICBM) și de focoase nucleare Adevărat, conform "regulilor pentru compensarea" focoaselor nucleare transportate de bombardiere strategice grele, în realitate URSS ar putea avea aproximativ de focoase, iar SUA - de focoase Astfel, Tratatul de la Moscova semnat a purtat din nou un caracter clar asimetric Războiul din Golful Persic și rolul URSS în rezolvarea crizei din Orientul Mijlociu În a doua jumătate a anului , după încetarea războiului Iran-Irak și a confruntării civile din Liban, a avut loc o anumită stabilizare a situației în zona Orientului Apropiat și Mijlociu Dar perioada pașnică în dezvoltarea acestei regiuni s-a dovedit a fi extrem de scurtă O nouă creștere a tensiunii în regiune a fost provocată din nou de președintele irakian Saddam Hussein, care a făcut politica externă irakiană destul de agresivă și imprevizibilă În ciuda faptului că problema unei reglementări irano-irakiene era încă deschisă, conducerea politică irakiană a început să planifice capturarea Kuweitului și, în circumstanțe favorabile, a provinciei de Est a Arabiei Saudite, unde principalele rezerve de petrol ale acestei țări erau concentrat În justificarea acțiunilor sale, S Hussein a afirmat că petrolul arab este proprietatea comună a arabilor și ar trebui folosit, în primul rând, pentru a lupta împotriva "inamicului sionist", adică Israel La mijlocul lunii iunie , Bagdadul acuza direct Kuweitul că este principalul inițiator al "războiului economic" și că "fura petrolul irakian", extragându-l ilegal din bogatul zăcământ Rumaila de lângă granița de stat dintre cele două țări Drept compensație, S Hussein a cerut miliarde de dolari de la guvernul kuweit, care, încercând să evite un conflict militar, a fost de acord să aloce miliarde de dolari drept împrumut fără dobândă Irakului și să discute cu el probleme discutabile în relațiile dintre cele două țări Cu toate acestea, decizia de a începe un război la Bagdad fusese deja luată, iar la începutul lui august , o armată irakiană de de oameni a invadat Kuweitul Micile forțe armate kuweitiene au reușit să întârzie înaintarea trupelor irakiene doar pentru câteva ore, dar acest lucru a fost suficient pentru ca guvernul kuweitian și membrii dinastiei Al Sabah, aflate la guvernare, să părăsească țara După ce au capturat Kuweitul, trupele irakiene, continuând ofensiva, au invadat teritoriul Arabiei Saudite, dar au fost respinse de părți ale armatei saudite la granițele Kuweitului În efortul de a justifica ocuparea unei țări vecine, guvernul irakian a lansat o declarație conform căreia intrarea trupelor irakiene a fost

efectuată la cererea "guvernului liber provizoriu" Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Kuweit, creat de oponenții dinastiei conducătoare Totuși, Irakul nu a reușit să formeze un astfel de "guvern", iar în curând S Hussein a anunțat anexarea Kuweitului, declarând-o a nouăsprezecea provincie a Irakului, numită după el As Saddamiya Reacția comunității mondiale la agresiunea irakiană a fost rapidă și decisivă Încă din august , Consiliul de Securitate al ONU a adoptat Rezoluția nr , care condamna acțiunile agresive ale Irakului și cerea retragerea imediată și necondiționată a trupelor irakiene din Kuweit Dar, din moment ce Irakul a refuzat să o respecte, pe august, a fost adoptată o nouă rezoluție nr privind introducerea de sancțiuni economice împotriva sa, în urma căreia a început o blocare economică completă a Irakului Statele Unite au inițiat această rezoluție, deoarece președintele George W Bush, a cărui familie fusese mult timp strâns asociată cu companiile petroliere ale șeicilor saudiți, îi era foarte frică pentru afacerile sale personale și nu își făcea iluzii cu privire la posibilitățile de a-l liniști pe S Hussein Prin urmare, nevoia de a folosi forța armată împotriva Irakului nu a stârnit nicio îndoială în George W Bush După ce a primit acordul însoțitorului său, regele Fadh al Arabiei Saudite, la august , a ordonat transferul unui puternic contingent de trupe americane în provincia de est a Arabiei Saudite, care a fost sprijinit de o escadrilă navală cu de nave de război, inclusiv portavioane Apoi contingentele militare din Marea Britanie, Franța, Egipt, Siria și o serie de alte state s-au alăturat trupelor americane, care au format o forță interetnică cu o putere totală de de mii de oameni Cu toate acestea, un număr de membri ai Ligii Statelor Arabe (LAS) nu au fost atât de unanimi în evaluarea agresiunii irakiene La sesiunea de urgență a Consiliului Ligii Arabe, desfășurată la începutul lui august la Cairo, doar din cele de state care alcătuiesc această organizație au condamnat invadarea Kuweitului de către Irak În același timp, reacția țărilor membre ale Organizației Conferinței Islamice (OCI) s-a dovedit a fi mult mai unanimă, întrucât majoritatea covârșitoare a membrilor săi a condamnat agresiunea Irakului împotriva vecinului său suveran În același timp, însă, Iranul și-a declarat mai întâi neutralitatea în conflictul dintre Irak și Kuweit, iar apoi, când a început o concentrare rapidă a forțelor armate străine în Golful Persic, Teheranul a fost deschis de partea Irakului Încercând să păstreze inițiativa politică, S Hussein a declarat că retragerea trupelor israeliene din toate teritoriile arabe ocupate este o condiție prealabilă pentru retragerea trupelor irakiene din Kuweit Astfel, el a încercat să lege problema Kuweitului cu soluția problemei palestiniene Potrivit acestuia, anexarea Kuweitului a fost o măsură necesară menită să mobilizeze resursele națiunii arabe pentru a lupta împotriva "găștilor sioniste" El a cerut tuturor arabilor și musulmanilor să înceapă un "jihad" (război sfânt) împotriva "americanilor și sioniştilor" Cu toate acestea, apelurile sale pentru "jihad" nu au găsit un răspuns în cercurile arabe și musulmane Singura excepție a fost Organizația pentru Eliberarea Palestinei (OLP), condusă de Yasser Arafat, care nu numai că a aprobat anexarea Kuweitului, ci și a cerut tuturor palestinienilor de acolo să coopereze cu autoritățile de ocupație irakiene și a făcut apel la popoarele statelor din Iraq Zona Golfului Persic Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - cu un apel la declanșarea unei revolte pentru a răsturna "regimurile trădătoare reacționare" din țările lor La august , S Hussein a declarat de europeni și americani, cetățeni străini în Irak și Kuweit, ostatici

care aveau să devină "scuturi umane" în cazul unor operațiuni militare împotriva Irakului Mergând să captureze ostatici "albi", S Hussein a căutat să înghețe evoluția situației și să realizeze o schimbare a poziției URSS și a Chinei Deși ambele puteri au votat în favoarea rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU, ele nu au fost în favoarea utilizării forței militare împotriva Irakului Mai mult, M S Gorbaciov a încercat în toate modurile să joace rolul de mediator între Irak și Statele Unite, trimițându-și emisarul, academicianul E M Primakov, care era prieten cu liderul irakian de mulți ani, dar această misiune nu a avut succes În această situație, M S Gorbaciov nu a avut de ales decât să sprijine operațiunea militară a "pacii" ai ONU, ceea ce a însemnat de fapt predarea completă a părții sovietice în fața Statelor Unite și a NATO Între timp, la sfârșitul lunii noiembrie , Consiliul de Securitate al ONU a adoptat în unanimitate Rezoluția care autoriza utilizarea forței militare pentru eliberarea Kuweitului Irakului i sa prezentat un ultimatum conform căruia toate trupele irakiene trebuie retrase din Kuweit până la ianuarie , dar S Hussein a respins acest ultimatum La ianuarie , forțele multinaționale aflate sub comanda generalului american N Schwarzkopf au lansat o operațiune militară de eliberare a Kuweitului numită "Furtuna în deșert", care s-a încheiat cu înfrângerea completă a trupelor irakiene, care au pierdut peste de mii de oameni doar ucis La sfârșitul lunii februarie , guvernul irakian și-a declarat recunoașterea tuturor rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU, iar forțele interetnice care înaintau spre Bagdad au încetat ostilitățile Kuweitul a fost eliberat, dar regimul lui Saddam Hussein din Irak a supraviețuit, pentru că în condițiile de atunci americanii nu erau încă în măsură să-l pună capăt Cu toate acestea, rezultatul victorios al Războiului din Golf a asigurat dominația Statelor Unite în tot Orientul Mijlociu Fără îndoială, pe lângă problemele irakiene și palestiniene, una dintre cele mai acute probleme ale reglementării Orientului Mijlociu a fost problema absenței relațiilor diplomatice sovieto-israeliene Prin urmare, deja în februarie , în timpul călătoriei ministrului de externe al URSS E A Shevardnadze sa întâlnit la Cairo cu ministrul israelian de externe M Ahrens pentru o serie de țări din Orientul Mijlociu În urma discuțiilor, s-a decis organizarea unei reuniuni comune a experților din Orientul Mijlociu pentru a face schimb de opinii și considerații analitice privind rezolvarea întregii game de probleme din Orientul Mijlociu Din partea sovietică, acest grup de analiști era condus de Reprezentantul Special al URSS G P Tarasov, iar din partea israeliana, grupul de lucru a fost condus de consilierul prim-ministrului A Levin În cursul unor contacte constante între cele două grupuri de lucru, au fost rezolvate două probleme principale:) restabilirea relaţiilor diplomatice sovieto-israeliene, rupte în , şi) pregătirea şi organizarea unei conferinţe internaţionale privind Orientul Mijlociu Când posibilele contururi ale acordurilor cu privire la aceste aspecte cheie au devenit subiectul unor discuții mai detaliate, la începutul anului , Moscova Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) E Weidman, fostul ministru al Apărării al Israelului, unul dintre liderii Partidului Socialist Laburist, a efectuat o vizită de lucru La începutul lunii ianuarie , au fost înființate două consulate generale pe baza reprezentanțelor celor două țări la Moscova și Tel Aviv Și deja în octombrie , relațiile diplomatice dintre cele două țări au fost restabilite și a fost numit primul ambasador sovietic (pe atunci rus), care a devenit cunoscutul politolog, jurnalist și publicist liberal A E Bovin Rezultatele perestroikei lui Gorbaciov în

politica externă În primăvara anului , când procesele de prăbușire a URSS au devenit de facto ireversibile din vina Uniunii și a conducerii ruse, ideea "înlocuirii centrului sindical" cu structuri republicane se maturizase deja în SUA conducere Acest proces a fost demonstrat clar în iulie la o întâlnire a liderilor G și M S Gorbaciov la Londra, unde liderului sovietic i s-a refuzat asistența economică pe scară largă În acele condiții istorice specifice, aceasta a subminat în cele din urmă pozițiile structurilor de putere aliate, iar după criza politică din august , susținătorii dezintegrarii URSS au primit sprijin deplin din partea liderilor tuturor puterilor occidentale de conducere În decembrie , ca urmare a unei conspirații perfide a liderilor a trei republici slave, care, într-un stat tulburător, în Belovezhskaya Pushcha au semnat un act ilegal privind denunțarea Tratatului Uniunii inexistent din , Uniunea Sovietică de jure și de facto au încetat să mai existe Mai mult, M S Gorbaciov, bine conștient de adunarea ilegală a trei trădători ai Patriei - E N Elțin, L M Kravchuk și S S Shushkevich, nu a luat absolut nicio măsură pentru a suprima actul de trădare și pentru a proteja Constituția URSS Ca urmare, restul republicilor unionale s-au alăturat în curând coluziunii Belovezhsky, iar la decembrie , M S Gorbaciov a demisionat voluntar din funcția de președinte al URSS și a anunțat dizolvarea marii Uniunii Sovietice Strategia americană față de URSS în anii "perestroikei" a fost mai târziu explicată destul de cinic de noul președinte american Bill Clinton, care în octombrie , vorbind la șefii de stat major, a spus literal următoarele: "În ultimii zece ani , politica față de URSS și aliații săi a dovedit în mod convingător corectitudinea cursului pe care l-am luat pentru a elimina una dintre cele mai puternice puteri din lume, precum și cel mai puternic bloc militar Folosind greșelile diplomației sovietice, aroganța extremă a lui M S Gorbaciov și anturajul său, inclusiv cei care au luat în mod deschis o poziție pro-americană, am realizat ceea ce H Truman urma să facă cu Uniunea Sovietică prin intermediul unei bombe atomice Adevărat, cu o diferență semnificativă - am primit un apendice de materii prime, și nu un stat distrus de atom, care nu ar fi ușor de creat concurență pentru America Subiect: POLITICA EXTERNĂ A URSS ÎN - Fără îndoială, URSS a fost al doilea pol mondial care a determinat cursul tuturor relațiilor internaționale după sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, prin urmare prăbușirea Uniunii Sovietice a fost prăbușirea unei lungi perioade de dezvoltare bipolară a civilizației mondiale și dispariția URSS ca unul dintre cele două elemente definitorii ale sistemului de relații internaționale din perioada - , poate fi considerat evenimentul final al întregii epoci postbelice și prăbușirea fostului sistem mondial Ialta-Potsdam, care a asigurat, printre altele, statutul special al URSS pe scena mondială Tema: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - Plan: Noua etapă a reformei politice la începutul anului Alegeri locale din iarna-primăvara anului Parada suveranităților în prima jumătate a anului XXVIII Congres al PCUS și îndepărtarea definitivă a partidului de la puterea reală Căutați căi de ieșire din catastrofa economică din primăvara - toamna anului Agravarea crizei politice din toamna-iarna anului Evoluția situației politice din țară în iarna-primăvara anului Evoluţia situaţiei politice în vara anului Lovitură de stat din august Evoluţia situaţiei politice din ţară în toamna-iarna anului a) Redistribuirea puterii de stat în țară b) Prăbușirea procesului Novoogarevsky Conspirația Belovezhskaya și moartea URSS Puțin personal Noua etapă a reformei politice la începutul anului Redistribuirea puterii între partid și organele de stat care a

început după cea de-a -a Conferință a Partidului a dus la pierderea treptată de către partidul a fostului său rol principal După cum sa menționat deja, de mulți ani a existat o practică în Uniunea Sovietică, conform căreia, înainte de a intra în Sovietul Suprem al URSS, planul de stat și bugetul pentru următorul an economic au fost întotdeauna luate în considerare mai întâi la Biroul Politic al Comitetului Central , iar apoi la Plenul Comitetului Central al PCUS Dar deja de la sfârșitul anului , ambele documente au început să fie depuse imediat spre aprobare de către Sovietul Suprem al URSS, fără a le discuta la Plenul Comitetului Central al PCUS Acum situația a devenit și mai "simplificată" și în iunie Consiliul de Miniștri al URSS a trimis pentru prima dată un proiect de stat Capitolul doi PERESTROIKA LUI GORBACIOV SI MOARTEA URSS (-) planul pentru și "pachetul de acte legislative" atașat acestuia, inclusiv Legile "Cu privire la proprietate" și "Pe teren", fără examinarea lor prealabilă chiar de către Biroul Politic al Comitetului Central, care a primit aceste documente deja în "ordinea" De informații" Referitor la această problemă, noul nominalizat Gorbaciov, membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central și Președinte al Consiliului Uniunii Sovietului Suprem al URSS academician E M Primakov a lăudat acest pas ca fiind "o realizare foarte mare a perestroikei", afirmând că "înainte era imposibil să se emită un singur document de la Sovietul Suprem al URSS până la aprobarea acestuia de către Comitetul Central, iar acum devine o practică zilnică a muncii noastre " Desigur, este absolut imposibil să ne imaginăm vreun partid de guvernământ care ar considera adoptarea hotărârilor parlamentare drept cea mai mare realizare a sa fără a ține cont de opinia structurilor sale de conducere, întrucât a existat și există întotdeauna o luptă acerbă pentru influențare asupra adoptării a acestor decizii cheie în toate țările lumii Și acum, un membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central a considerat înlăturarea efectivă a conducerii de vârf a partidului de la adoptarea deciziilor parlamentare drept cea mai mare realizare a "perestroikei" În astfel de condiții de criză, în măruntaiele cercului lui Gorbaciov, a început treptat să se maturizeze ideea introducerii postului de președinte al URSS, ales de Congresul Deputaților Poporului al URSS, ceea ce, de fapt, a distrus întregul sistem de putere sovietică din țară Sensul întregului angajament a fost:) asigurarea M S Gorbaciov din "versiunea Hrușciov" a ridicării de la putere la Plenul Comitetului Central, deoarece printre membrii săi a început deja să se formeze un grup destul de puternic de oponenți ai Secretarului General și ai cursului său;) să mute în cele din urmă centrul guvernării țării de la Comitetul Central al PCUS la viitoarea Administrație a președintelui URSS și să îndepărteze complet partidul de guvernământ din pârghiile reale ale puterii;) retrage președintele Sovietului Suprem al URSS M S Gorbaciov a scăpat de sub controlul Sovietului Suprem al URSS, în cadrul căruia a început să-și piardă rapid fosta influență Potrivit lui M S Gorbaciov, decizia de a stabili postul de președinte al URSS "a fost coaptă în toamna anului , dar a fost discutată mult timp în cercul interior", iar apoi un grup de avocați apropiați, asistentul său G Kh Șahnazarov și doi juriști "nomenclaturi" - șefii Institutului de Stat și Drept al Academiei de Științe a URSS, academicienii V N Kudryavtsev și B N Topornin "s-a așezat în numele meu pentru pregătirea documentelor necesare, în primul rând, proiectul de lege privind modificarea Constituției URSS" Apoi, la sfârșitul lunii ianuarie , omniprezentul domnul A N Yakovlev a predat lui M S O scrisoare către Gorbaciov, în care a afirmat direct că principalul obstacol în calea

perestroikei a fost Comitetul Central și Biroul Politic, așa că ar trebui scăpate cât mai curând posibil și ar trebui stabilită puterea prezidențială Și atunci acest mare "liberal" și "democrat" a conturat un întreg program de acțiuni pentru M S Gorbaciov ca președinte al unei țări care este pur și simplu uimitoare în cinismul său: "Veți concentra toată puterea în mâinile voastre, împingând atât Biroul Politic, cât și vorbărețul Soviet Suprem departe de pârghiile sale reale Apoi, în zilele următoare, chiar înaintea Plenului Comitetului Central, mergi la televiziune și anunță, făcând apel direct la popor, că îți asumi întreaga responsabilitate pentru programul de măsuri de urgență după formula: "pământ țăranilor" , "fabrici - Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - muncitori", "republici - independență reală", nu un stat de uniune, ci o alianță de state independente, un sistem multipartid și renunțarea completă la monopolul PCUS asupra puterii, reduc drastic aparatul - toată lumea, împrumuturi mari din Occident , reforma militara (alungarea generalilor, ii pune in locul lor locotenenti-colonelii, incepe retragerea trupelor din Europa de Est), lichideaza ministerele industriale, printre masuri de urgenta - pentru a da libertate intreprinderii private Un sistem de astfel de măsuri a fost deja dezvoltat de N Slyunkov " A doua zi de la primirea acestei scrisori, a fost convocat de urgență Biroul Politic al Comitetului Central, la o ședință în care s-a luat în considerare situația economică a țării, chestiunea națională și "Proiectul de Platformă a Comitetului Central al PCUS în secolul XXVIII Au fost discutate Congresul Partidului", care urmau să fie supuse următoarei Plenari a Comitetului Central În același timp, M S Gorbaciov, deschizând ședința Biroului Politic, a declarat imediat că "avem nevoie de o lege privind mecanismul secesiunii de URSS, dar problema modificării redactării articolului din Constituție și introducerea președinției va ocupa locul principal în ordinea de zi a Plenului Comitetului Central" Singurul membru al Biroului Politic care s-a opus acestor propuneri ale Secretarului General a fost E K Ligaciov, dar opinia sa a fost din nou înecată în "corul de laude" susținătorilor ultimelor inovații ale lui Gorbaciov Totodată, "Nota" Directorului de Afaceri al Comitetului Central al PCUS N E Kruchin și șeful Departamentului Juridic al Comitetului Central A S Pavlov despre efectuarea unui inventar al tuturor proprietăților partidului în termen de două luni și pregătirea pentru transferul în jurisdicția "organelor de stat" a tuturor comunicațiilor criptate, a telefoanelor închise, a clădirilor centrale ale partidului, a sistemelor de securitate și a tuturor exorbitantelor pentru un partid politic "obișnuit" aparatul de serviciu al Biroului Politic și al Secretariatului Comitetului Central Astfel, cu un an și jumătate înainte de celebrele evenimente din august , care au fost urmate mai întâi de o suspendare, apoi de o interdicție completă a activităților PCUS, secretarul general începe să se pregătească pentru transferul tuturor proprietăților partidului către stat , adică să lichideze partidul pe care îl conduce Desigur, la acea vreme doar un cerc foarte restrâns de oameni inițiați în acest lucru știa despre asta La începutul lunii februarie , a avut loc următorul Plen al Comitetului Central, la care a fost pusă pe ordinea de zi problema "Proiectului Platformei Comitetului Central al PCUS în cadrul XXVIII-a Congres de Partid" Cu toate acestea, în ajunul convocării sale, M S Gorbaciov a ținut o ședință a primilor secretari ai comitetelor regionale și regionale ale partidului, la care a auzit pentru prima dată critici extrem de aspre la adresa politicii sale Desigur, această împrejurare este prin canale de comunicare de

încredere, în primul rând prin A N Yakovleva, A S Chernyaev și G Kh Şahnazarov, a fost imediat adus la cunoştinţa tuturor liderilor opoziţiei liberale, inclusiv a lui Yu N Afanasiev și G Kh Popov, care a doua zi a adus pe străzile Moscovei peste de mii de manifestanți, ceea ce a demoralizat de fapt întreaga elită de partid În ciuda faptului că la acest Plen al Comitetului Central o serie de vorbitori ai acestuia, inclusiv ambasadorul URSS în Polonia V I Brovikov, primii secretari ai comitetelor regionale Leningrad, Ivanovo și Kiev ale partidului B V Gidaspov, M Aknyazyuk și A I Kornienko, a ieșit cu o critică ascuțită și justificată la adresa Secretarului General și a cursului său politic perfid, majoritatea membrilor Comitetului Central au dat dovadă de lașitate, ceea ce i-a permis lui M S Gorbaciov și echipa sa să promoveze decizia criminală privind necesitatea abolirii articolului din Constituția URSS și introducerea postului de președinte al URSS După încheierea Plenului Comitetului Central, a fost necesar să se convoace urgent Congresul Deputaților Poporului din URSS și să se facă modificările corespunzătoare în Constituția URSS Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Pentru a rezolva această problemă și a o include pe ordinea de zi a congresului pentru sfârșitul lunii februarie , a fost programată o reuniune a Sovietului Suprem al URSS Prin urmare, în ajunul acestui eveniment, sub sloganul abolirii articolului , "democrații" au adus din nou în jur de de manifestanți pe străzile Moscovei La sfârșitul lunii februarie , Sovietul Suprem al URSS, conform raportului A N Yakovlev, care a fost susținut activ de N I Travkin, S P Zalygin, D S Lihaciov și alți "supraintenți Gorbaciov", au decis să convoace un Congres extraordinar al Deputaților Poporului din URSS și să includă două probleme pe ordinea de zi: modificarea textului articolului din Constituția URSS și introducerea postului de președinte al URSS Și deja la începutul lunii martie a avut loc un Plen extraordinar al Comitetului Central, care nu numai că a aprobat înființarea post factum a postului de președinte al URSS, ci i-a recomandat și pe M S Gorbaciov Și chiar a doua zi, s-a întrunit al III-lea Congres extraordinar al deputaților poporului din URSS, care a desființat articolul din Constituția URSS privind rolul principal al partidului și a introdus postul de președinte al URSS, în care a fost ales imediat M S Gorbaciov Însuși noul șef al statului a spus că a primit sprijinul a aproape % dintre deputații poporului din URSS, totuși, această declarație a fost o mare viclenie, deoarece din de deputați au votat pentru el doar de deputați populari ai țării , adică mai puțin de % din statul de plată al Congresului Deputaților Poporului din URSS Având în vedere că în mai , candidând pentru postul de președinte al Sovietului Suprem al URSS, M S Gorbaciov a avut sprijinul a peste % dintre deputații țării, se poate afirma că în ultimele nouă luni a pierdut aproape o treime din toate voturile Prin urmare, manevra politică făcută de el și echipa sa a fost binevenită În plus, nu trebuie să uităm că această "victorie pirică" a fost cumpărată prin două compromisuri importante:) susținerea efectivă a ODM liberal, care a inclus peste de deputați ai poporului, și) crearea a două noi structuri - Prezidențialul Consiliul și Consiliul Federației Componența primului era stabilită de însuși președintele, iar componența celui de-al doilea urma să includă din oficiu șefii tuturor republicilor unionale Din moment ce odată cu alegerea lui M S Gorbaciov, postul de președinte al Sovietului Suprem al URSS a fost eliberat pentru noul post de șef cu drepturi depline al statului, apoi A I a fost ales succesorul său în acest post Lukianov Și la sfârșitul lunii martie , președintele URSS a determinat, de asemenea, componența Consiliului său

prezidențial, care a fost un amestec incredibil, deoarece șapte membri cheie ai guvernului uniunii au devenit membri ai acestuia în același timp - președintele Consiliului de Miniștri al URSS N I Ryzhkov, președintele Comitetului de stat de planificare al URSS Yu D Maslyukov, Ministrul Afacerilor Externe al URSS E A Shevardnadze, ministrul apărării al URSS D T Yazov, ministrul Afacerilor Interne al URSS V V Bakatin, președintele KGB al URSS V A Kryuchkov și ministrul culturii al URSS N N Gubenko, patru aparati de partid întăriți - A N Yakovlev, V I Boldin, V A Medvedev și G I Revenko, trei academicieni - Yu A Osipyan, E M Primakov și S S Shatalin, doi scriitori - Ch T Aitmatov și V G Rasputin, fermier colectiv-deputat A E Kauls și adjunctul muncitor V A Yarin Cu toate acestea, funcțiile acestei noi structuri de stat nu au fost deloc definite, nu existau reglementări pentru activitatea ei și, de fapt, era un anexă al puterii prezidențiale Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - Alegeri locale din iarna-primăvara anului În conformitate cu hotărârile Conferinței a XIX-a a Partidului, etapa finală în înlăturarea PCUS de la putere și un punct de cotitură în "reforma" URSS urmau să fie alegerile locale, amânate în primăvara anului Evenimentele de la Baku s-au dovedit a fi un fel de preludiu al acestora, al cărui ecou a răsunat în toată țara unită de atunci Situația tensionată din Azerbaidjan persistă încă de la începutul anului , când, la instigarea directă și evidentă a autorităților aliate, în special, secretarul general adjunct G Kh Shakhnazarov, a izbucnit o "criză din Karabakh" sângeroasă, care a dus la o destabilizare bruscă a situației în întreaga regiune transcaucaziană Apoi, situația s-a agravat și mai mult după ce Sovietul Suprem al RSS Azerbaidjanului a adoptat în grabă o lege privind suveranitatea statului la sfârșitul lunii septembrie La ianuarie , la Baku a avut loc un miting în masă, care a servit drept semnal pentru începutul unui pogrom sângeros în zonele dens populate de armeni locali În câteva zile, în condițiile inacțiunii totale a autorităților republicane, conduse de primul secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Azerbaidjan A Kh Vezirov, în oraș a domnit o anarhie completă și puterea a trecut de fapt în mâinile Frontului Popular din Azerbaidjan, care era condus de fostul disident Abulfaz Elchibey Abia la ianuarie , când situația a devenit incontrolabilă, prin decret al M S Gorbaciov, a fost introdusă starea de urgență la Baku și unitățile și formațiunile diviziilor și aeropurtate sub comanda generalilor V S Khalilov și A I Lebed, care a pus repede ordine în oraș, mai ales fără ceremonie cu militanții locali În același timp, la Baku au fost trimiși emisari de la Moscova - ministrul apărării al URSS, generalul armatei D T Yazov, primul său adjunct Generalul de armată V I Varennikov, membru al Consiliului Prezidențial E M Primakov și secretarul Comitetului Central A N Girenko În dimineața zilei de ianuarie, președintele Prezidiului Consiliului Suprem al AzSSR E M Kafarova a condamnat intrarea trupelor sovietice în Baku, iar în seara aceleiași zile, sesiunea extraordinară a Sovietului Suprem al AzSSR a recunoscut această intrare ca fiind ilegală și a suspendat Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al URSS privind stare de urgență în oraș, afirmând că dacă autoritățile aliate ignoră această decizie a parlamentului republican, atunci el va pune problema retragerii Azerbaidjanului din URSS Cu toate acestea, această cerere a legiuitorilor azeri a fost ignorată la Moscova și deja la ianuarie , la Plenul extraordinar al Comitetului Central al Partidului Comunist Republican A Kh Vizirov a fost demis și președintele Consiliului de Miniștri al SSR A N din Azerbaidjan a fost ales noul prim-secretar al

Comitetului Central al Partidului Comunist din Azerbaidjan Mutalibov Evenimentele de la Baku nu numai că au destabilizat și mai mult situația în întregul Caucaz, ci au avut și o importanță deosebită pentru întreaga țară Imediat după Anul Nou, s-a desfășurat o campanie electorală în întreaga Uniune Sovietică, în care problema națională a căpătat o importanță primordială S-a remarcat deja că Grupul Interregional de Deputați a început să se pregătească pentru alegerile locale în toamna anului , când prin eforturile sale a fost creat "blocul electoral democratic" "Alegeri- ", care includea grupuri precum "aprilie", " Clubul alegătorilor Academiei de Științe URSS", "Memorial", "Moscova- Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) tribună", "Asociația Alegătorilor din Moscova", "Asociația Interregională a Organizațiilor Democratice", "Asociația Interregională a Alegătorilor", "Frontul Popular al RSFSR", "Asociația Social Democrată" și Uniunea Personalului Militar "Scutul" La sfârșitul lunii ianuarie , reprezentanții acestor organizații din de entități constitutive ale Federației Ruse s-au adunat la Moscova pentru Conferința Constituantă și au adoptat o Declarație electorală comună, care s-a bazat pe "Programul ODM", "Decretul asupra puterii" și " Proiect de Constituție" A D Saharov Mai mult, cei mai inveterati rusofobi si "democrati", inclusiv M A , au participat activ la dezvoltarea acestei Declaratii Bocharov, D I Kataev, S A Kovalev, V M Kuvaev, L A Ponomarev, V G Urazhtsev, A E Shabad și V L Sheinis, iar în urma rezultatelor conferinței a fost creat un nou bloc electoral, autointitulându-se "Rusia Democrată" După crearea "Rusie Democratică", s-a încercat unirea tuturor forțelor de opoziție din toate republicile URSS, pentru care, chiar la sfârșitul lui ianuarie , a fost convocat la Harkov un Congres Democrat, în care Yu N Afanasiev, V N Lysenko, L A Ponomarev, B V Savostyanov, V L Sheinis și G P Yakunin Și, deși nu a fost posibilă unirea tuturor forțelor "democratice" într-un singur pumn, la toate alegerile locale toți "democrații liberali" au mărșăluit sub bannere și sloganuri rusofobe ale prăbușirii unei singure țări Ideologia acestor sloganuri a fost deja exprimată în primăvara anului pe paginile ziarului din Riga "Tineretul sovietic", unde un articol al lui Yu N Afanasiev "Socialismul nu va avea un al doilea vânt" Și apoi a acordat un interviu revistei germane de top Der Spiegel, în care a declarat sincer că "sarcina principală a Rusiei este să se alăture restului umanității, iar condiția prealabilă decisivă pentru aceasta este egalitatea legală a tuturor formelor de proprietate A doua condiție prealabilă este lichidarea imperiului rus, care se numește încă Uniunea Sovietică " Astfel, încă de la începutul anului , "democrații" au declarat deschis și cinic că scopul lor principal nu era în niciun caz reformarea, ci distrugerea totală a URSS Campania electorală a lui B N Elțîn, un rol important în care a fost jucat de memoriile sale extrem de false "Mărturisire pe un subiect dat", scrise de jurnalistul de atunci de la "Spark" V B Yumashev Locul principal în programul B N Elțin a fost ocupat de patru puncte: a) critica ascuțită, pur populistă, la adresa nomenclaturii partid-stat și a privilegiilor acesteia; b) privatizarea a % din întreaga proprietate a statului și trecerea la economia de piață; c) abolirea articolului din Constituția URSS privind rolul conducător al PCUS și d) crearea Partidului Comunist Rus în cadrul PCUS În plus, la o întâlnire cu alegătorii la Institutul Politehnic Ural, B N Elțin s-a exprimat pentru prima dată în favoarea transformării URSS într-o confederație și a propus crearea a "șapte republici ruse" pe teritoriul Rusiei Descifrând acest punct al programului său electoral, el a cerut "să acorde tuturor autonomiilor

naționale independența, dreptul și posibilitatea de a intra în Sovietul Suprem al RSFSR la înființarea de noi entități național-teritoriale, în care populația indigenă este majoritară În restul teritoriului, cu excepția acestor entități autonome, ca parte a RSFSR Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - după referendum pot apărea șapte republici ruse: Rusia Centrală, Nord, Sud, Volga, Urali, Siberia și Orientul Îndepărtat Este semnificativ faptul că, în iulie , o idee similară a fost prezentată la o ședință a Biroului Politic de către membrul de atunci, secretarul Comitetului Central N N Slyunkov, care a declarat literal următoarele: "Sunt în favoarea descentralizării managementului Rusiei Formați - regiuni, înzestrați-le cu putere economică deplină și înzestrați-le cu drepturi egale cu republicile unionale Dar că se supun pe verticală Consiliului de Miniștri al RSFSR Chiar mai devreme, în aprilie , o idee similară a fost prezentată de binecunoscutul istoric liberal M Ya Gefter, care a propus împărțirea RSFSR în șapte republici (regiuni sau teritorii) cu cele mai largi puteri: Nord, Centru, Sud, Volga-Urali, Siberia de Vest, Siberia de Est și Orientul Îndepărtat Între timp, în curând au apărut date curioase că B N Elțîn, strateg politic novice A R Urmanov a lucrat în strânsă legătură cu Institutul R Crible, care era o divizie a organizației American Free Congress În același timp, R Crible însuși a fost strâns asociat cu structuri americane precum Consiliul American pentru Formarea Capitalei (J Schultz), Campaign America Inc (D Rumsfeld), Empower America (J Kirpatrick), "Freedom and Free" Enterprise PAC Thè Heritage Foundation Trustée" (A Greenspan), "National Republican Senatorial Committee" (H Bush, G Kissinger), "Jamestown Foundation" (Brzezinski) și "Phi Beta Kappa Society US Camera de Comerț US Industrial Fundația pentru Educație a Consiliului" (J Bush, P Helms) Mai mult, interesant, mulți experți din acea vreme au acordat o atenție deosebită unor detalii importante ale noului maraton electoral Dacă la alegerile deputaților poporului din URSS, desfășurate în martie , principalul obiect al criticilor a fost partea conservatoare a conducerii de vârf a partidului și a statului, "afurisita" moștenire stalinistă și brejnevă, atunci în primăvara anului , principalul "reformator" al țării a fost sub focul criticilor nemiloase M S Gorbaciov Primii care au organizat alegeri în februarie au fost Lituania, Moldova, Uzbekistan, Kârgâzstan și Tadjikistan Apoi, în martie, a avut loc campania electorală în Rusia, Belarus, Ucraina, Kazahstan, Letonia și Estonia Și Armenia, Georgia și Azerbaidjan, având în vedere agravarea bruscă a situației din Transcaucaz, și-au amânat alegerile pentru o dată ulterioară Totodată, a fost necesar un al doilea tur de scrutin în toate republicile Uniunii, în special în RSFSR, unde doar de persoane au putut câștiga în primul tur Restul de de deputați au fost aleși în timpul celui de-al doilea, iar c într-un număr de regiuni chiar și al treilea tur de scrutin, care a avut loc la sfârșitul lunii martie Așa cum era de așteptat, în multe republici sindicale opoziția a fost în fruntea alegerilor, în special în țările baltice În special, ambele partide comuniste au suferit o înfrângere zdrobitoare în Lituania, iar faimosul Sąjūdis, condus de inveterat rusofob V Landsbergis, care s-a îndreptat deschis spre secesiunea Lituaniei de URSS, a câștigat Mai mult, aproape imediat după încheierea maratonului electoral, liderii sajudiști au cerut o întâlnire cu ambasadorul american J Matlock, iar când această solicitare a devenit cunoscută E A Shevardnadze a încercat să-și descurajeze "prietenul" de la un astfel de pas imprudent Cu toate acestea, în asta Capitolul doi PERESTROIKA LUI GORBACIOV SI MOARTEA URSS (-) În aceeași zi,

ambasadorul american a primit deputația lui Sąjūdis și a asigurat-o că dacă "Lituania își declară independența și se retrage din URSS, Statele Unite îi vor oferi tot sprijinul și asistența morală și politică posibilă" Acest lucru a fost mai mult decât suficient pentru Sąjūdis, așa că deja în seara zilei de martie, liderii săi au adunat un nou Consiliu Suprem și au adoptat Actul de Independență al Lituaniei Motivul acestei grăbiri s-a datorat faptului că până la acel moment doar de deputați au fost aleși din de deputați ai Consiliului Suprem al RSS Lituaniei, iar separatiștii locali se temeau foarte mult că alegerea deputaților rămași ar putea submina poziția din Sąjūdis a câștigat în primul tur În plus, opoziția lituaniană a vrut să pună înaintea unui fapt împlinit al III-lea Congres extraordinar al deputaților poporului din URSS, care trebuia să se deschidă în doar două zile La martie , al III-lea Congres al Deputaților Poporului din URSS a decis să considere invalidă decizia Sovietului Suprem al RSS Lituaniei privind secesiunea de URSS până la adoptarea unei legi speciale în acest sens O astfel de lege, denumită "Cu privire la procedura de soluționare a problemelor legate de secesiunea unei republici unionale de URSS", a fost elaborată și adoptată de urgență la începutul lunii aprilie În conformitate cu această lege, problema secesiunii oricărei republici unionale din URSS nu putea fi rezolvată decât prin referendum În cazul unui rezultat pozitiv, ar fi trebuit să înceapă așa-numita "perioadă de tranziție", proiectată pe cinci ani, timp în care a fost necesară soluționarea tuturor problemelor economice, politice, demografice, teritoriale și de altă natură ale republicii unionale care se separa de URSS cu aceleași republici unionale și centru sindical Astfel, această lege a deschis calea pentru o distrugere ordonată sau reglementată a Uniunii Sovietice Cu toate acestea, noua conducere lituaniană și acei păpuși care stăteau în spatele lui nu erau în mod clar mulțumiți de un mod atât de lent de "divorț civilizat" Probabil, în legătură cu această împrejurare, imediat după adoptarea acestei legi, a izbucnit o senzație: în ziarul lituanian Respublika a fost publicat un articol în care se spunea că noul prim-ministru al Lituaniei, Kazimira Prunskiene, era un agent al specialității servicii și cardul ei de informații din arhiva KGB-ului republican După această publicare, K Prunskienė a recunoscut că "a scris memorii lui Yu V Andropov", însă, doar "despre situația din economia Lituaniei", precum și "rapoarte despre călătoriile lituanienilor în străinătate, dar nu știa deloc despre înregistrarea ei ca agent al serviciilor speciale" Astfel, cineva a făcut în mod clar un indiciu clar tuturor foștilor agenți ai serviciilor speciale sovietice din conducerea Sąjūdis că s-ar putea aștepta la ei dacă forțează evenimentele odată cu prăbușirea URSS În această situație, V Landsbergis a considerat necesar să avertizeze autoritățile aliate și a afirmat că "M Însuși Gorbaciov a permis situația noastră să se dezvolte El a supravegheat creșterea mișcării noastre de independență timp de doi ani L-ar fi putut opri în orice moment, dar nu l-a oprit" Prin această afirmație, V Landsbergis a arătat clar că, în cazul unor dezvăluiri ulterioare, va fi obligat să dezvăluie rolul real al tovarășului M S Gorbaciov și cercul său interior în raport cu întreaga Baltică Nu au mai fost dezvăluiri, dar deja la mijloc Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - În aprilie , Moscova a limitat drastic furnizarea de gaze naturale și petrol către Lituania, ceea ce a provocat așa-numita "blocadă economică" a acestei republici baltice Între timp, la sfârșitul lunii martie , Estonia a anunțat începutul secesiunii de URSS, iar la începutul lunii mai, Letonia a adoptat și o

declarație de suveranitate Astfel, în primăvara anului , toate cele trei republici baltice și-au declarat efectiv suveranitatea de stat Cu toate acestea, aceasta nu a fost încă o lovitură mortală pentru unitatea Uniunii Sovietice Situația s-a schimbat radical doar când, chiar în punctul culminant al "jocului" de a distruge marea țară, a fost aruncată "cartea rusească" Parada suveranităților în prima jumătate a anului Spre deosebire de alte republici sindicale din RSFSR, opoziția liberală nu a reușit să câștige ultimele alegeri Aproape % dintre deputații aleși au fost membri ai PCUS, dintre care % dintre membrii de partid reprezentau conducerea politică de vârf a țării, % - stratul mijlociu al nomenclaturii de partid și % - eșalonul inferior al guvernării Republica Cu alte cuvinte, deputați ai poporului făceau parte din nomenclatura partid-stat a țării Cu toate acestea, imediat după deschiderea Primului Congres al Deputaților Poporului al RSFSR, care a avut loc la mijlocul lui mai , a început o delimitare ascuțită a forțelor politice, în urma căreia au apărut două facțiuni de conducere - "Rusia Democrată" și " Comuniștii Rusiei", ai căror membri, respectiv, au devenit și, respectiv, deputați ai poporului La mai , a avut loc primul vot pentru alegerea președintelui Sovietului Suprem al RSFSR, la care "comuniștii Rusiei" l-au nominalizat pe primul secretar al Comitetului de Partid Teritoriul Krasnodar I K Polozkov, care a fost unul dintre cei mai oponenții activi ai "reformelor Gorbaciov" și "Rusia Democrată" l-au nominalizat pe B N Elțîn, care a devenit liderul recunoscut al partidului liberal rus după moartea lui A D Saharov În primul tur de scrutin nu a trecut niciun candidat, din moment ce B N Eltsin și N K Polozkov nu a obținut numărul minim necesar de de voturi ale colegilor săi Votul repetat asupra acelorași candidați s-a dovedit a fi și el inutil, deși de data aceasta B N Elțin a primit puțin mai multe voturi Apoi, în seara zilei de mai , M S Gorbaciov s-a întâlnit cu deputații de partid și i-a îndemnat să-l susțină pe candidatul din fracțiunea comuniștilor din Rusia Dar dacă opoziţia l-a nominalizat pe B N Eltsin, apoi I K Polozkov, la insistențele Secretarului General, cedând în fața regulii nescrise a disciplinei de partid, în mod neașteptat pentru mulți, s-a recuzat, iar "comuniștii Rusiei" au propus un nou candidat - un membru candidat al Biroului Politic al Comitetului Central, Președinte al Consiliul de Miniștri al RSFSR A V Vlasov La mai a avut loc al treilea tur de scrutin, la care, potrivit presedintelui comisiei de numarare a congresului, S V Sidorenko, pentru B N Elțin a fost votat de de deputați, adică exact jumătate din numărul lor total pe listă Trei buletine de vot s-au dovedit a fi stricate, dar pentru a nu vota a patra oară s-a numărat un buletin stricat în favoarea lui B N Eltsin Astfel, ca urmare a "micului" falsificare a B N Elțin "a câștigat" și a devenit primul președinte al Sovietului Suprem al RSFSR Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) De îndată ce alegerea unui nou lider rus a avut loc, a avut loc cel mai important eveniment, care ar trebui considerat un punct de cotitură în dezintegrarea și prăbușirea URSS La iunie , Primul Congres al Deputaților Poporului al RSFSR a adoptat "Declarația privind suveranitatea de stat a Republicii Socialiste Federative Sovietice Ruse" cu majoritate de voturi În această "Declarație" ilegală suveranitatea era definită:) ca "puterea deplină a RSFSR în soluționarea tuturor problemelor de stat și de viață publică, cu excepția celor pe care le transferă în mod voluntar în jurisdicția URSS";) ca "dreptul exclusiv al poporului de a deține, folosi și dispune de bogăția națională a Rusiei";) ca "supremația Constituției RSFSR și a legilor RSFSR pe întreg teritoriul RSFSR" etc Astfel,

deputații ruși au fost cei care au tras trăgaciul pentru "suveranizare", iar în aceeași zi, la o ședință a Consiliului Federației URSS, care a cuprins toți liderii republicilor unionale după statut, au declarat în unanimitate că de acum înainte nu ar respecta necondiţionat decretele şi rezoluţiile centrului sindical La iunie , Sovietul Suprem al RSFSR al celor trei propus de B N Elțîn al candidaților pentru postul de noul șef al guvernului rus - I S Silaeva, Yu A Ryzhov și M A Bocharov, a aprobat fostul deputat N I Ryzhkov pentru guvernul Uniunii - Ivan Stepanovici Silaev Între timp, centrul aliat a început să caute cu febrilitate posibile căi de ieșire din impasul în care se abătuse În special, potrivit adjunctului poporului de atunci al URSS, colonelul V I Alksnis, "undeva la mijlocul lunii iunie , a fost invitat la sediul Districtului Militar Baltic, unde comandantul său, generalul colonel F M Kuzmin, la conducerea Moscovei, nu numai că i-a adus la cunoștință planul de a introduce starea de urgență în Letonia, dar i-a oferit și să conducă noul guvern republican Totodată, i s-a spus că pentru iulie este planificată introducerea stării de urgență Cu toate acestea, nu au fost luate măsuri de urgență în acea zi V I Alksnis este înclinat să explice acest lucru prin indecizia lui M S Gorbaciov, însă, cel mai probabil, motivul a fost că la sfârșitul lunii iunie noua conducere lituaniană a anunțat un "moratoriu de o sută de zile" asupra secesiunii de URSS "de la data începerii negocierilor cu guvernul uniunii" În acest sens, Consiliul de Miniștri al URSS a refuzat continuarea blocadei economice a Lituaniei, iar M S Gorbaciov a semnat imediat un decret "Cu privire la formarea unei delegații a URSS pentru negocieri cu o delegație a RSS Lituaniei", condusă de N I Ryzhkov În aceste condiții, întreaga conducere a republicilor baltice a fost nevoită să meargă la Moscova, unde la iulie a avut loc o ședință comună a Consiliului Prezidențial și a Consiliului Federației Între timp, procesele de dezintegrare au continuat să se dezvolte în toată țara Potrivit ambasadorului SUA J Matlock, adoptarea de către Rusia a unei declarații de independență "a provocat un lanț de decizii similare în alte republici, iar înainte de sfârșitul anului toți au adoptat declarații de suveranitate" Procesul de suveranizare a arătat astfel: dacă înainte de iunie decizia privind suveranitatea lor a fost luată numai în Estonia, Lituania, Letonia și Azerbaidjan, atunci Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - deja în iunie-decembrie au fost adoptate declarații de suveranitate de către toate republicile unionale care fac parte din URSS: Rusia, Ucraina, Belarus, Moldova, Kazahstan, Uzbekistan, Kârgâzstan, Turkmenistan, Tadjikistan, Armenia și Georgia În acelaşi timp, în RSFSR au început procese de dezintegrare, care au fost provocate de conducerea aliată În aprilie , Sovietul Suprem al URSS a adoptat legile "Cu privire la Fundamentele Relațiilor Economice ale URSS, Uniune și Republicii Autonome" și "Cu privire la delimitarea puterilor între URSS și Subiecții Federației", ca un rezultat din care republicile autonome au dobândit statutul de "state socialiste sovietice" Până atunci, în Uniunea Sovietică existau de republici autonome: câte una în Uzbekistan și Tadjikistan, două în Georgia și șaisprezece în Rusia În plus, ponderea autonomiilor ruse a reprezentat mai mult de un sfert din întregul teritoriu al Federației Ruse În literatura liberală (R Pikhoya, R Medvedev), se poate întâlni opinia că guvernul Uniunii încerca să folosească "factorul de autonomie" pentru a limita republicile Uniunii, în primul rând Rusia, care scăpau de sub control Cu toate acestea, în realitate, aceste legi au fost o bombă cu ceas, întrucât, pe de o parte, nu neagă că republicile autonome mai erau "parte din republicile unionale", ci, pe

de altă parte, le recunoșteau ca "subiecți ai federaţia, adică URSS" şi egalată în drepturi cu republicile Uniunii Cu toate acestea, nu au existat contradicții pe această temă între Uniune și conducerea Rusiei Nu întâmplător, în august , președintele Sovietului Suprem al RSFSR B N Elțîn, în timpul călătoriei sale de lucru prin țară, le-a spus textual liderilor regiunilor ruse "asumați-vă cât de multă suveranitate puteți digera" Acest apel al "Țarului Boris" nu tocmai sobru și adecvat a fost preluat imediat de toți liderii separatiștilor rusofobi și deja în iulie - octombrie , Osetia de Nord, Karelia, Komi, Tatarstan, Udmurtia, Mari-El, Yakutia și-a declarat suveranitatea statului, Buriația, Bașkiria, Kalmukia și Ciuvasia Mai mult, Tataria a recunoscut ziua de octombrie drept "ziua națională de comemorare a celor care au murit apărând Kazanul de trupele lui Ivan cel Groaznic", iar Yakutia a mers și mai departe și a declarat "pământul și toate resursele naturale, precum și mijloacele și rezultatele de producție pe teritoriul republicii, ca proprietate exclusivă a acesteia", ceea ce a însemnat trecerea la dispoziția deplină a tuturor zăcămintelor uriașe de aur și diamante Mai mult, dacă inițial a fost vorba doar de suveranitatea republicilor, atunci deja în august , primul vicepreședinte al Sovietului Suprem al RSFSR R I Khasbulatov a declarat, la una dintre conferințe, că "RSFSR este gata să-și asume responsabilitatea pentru obligațiile URSS și, prin urmare, să devină succesorul său politic" Totodată, el i-a explicat ambasadorului american J Matlock ce se ascunde în spatele cuvintelor sale: "Uniunea Sovietică își trăiește ultimele zile, în viitorul apropiat se va transforma într-o confederație, iar Rusia va deveni succesorul ei în majoritatea obligațiilor economice străine" Apoi, în august , vorbind în Sovietul Suprem al RSS Letonă, B N Elțîn a declarat cu cea mai mare sinceritate: "Rusia va participa probabil la tratatul de unire, dar ne-am pregătit propria versiune, unde vrem să spunem că aceasta Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) va exista un acord privind crearea unei comunități de state suverane, care are bazele unei confederații, independență și, de exemplu, vreo două sau trei elemente unificatoare - poate apărarea, securitatea statului, creditul și relațiile monetare Asta, poate, este tot ceea ce poate fi dat centrului Odată cu complicitatea completă și criminală a autorităților aliate, pe teritoriul URSS ucraineană au început să apară procese similare, unde din clandestinitate a ieșit o mișcare naționalistă disidentă, a cărei coloană vertebrală au fost cei mai vicioși rusofobi ucraineni, precum V M Chornovola, M N Gorynya, S I Khmara, Yu R Şuhevici, I M Kalintsa, L I Iedera și alții Dar cel mai rău lucru a fost că "Bandera underground" s-a înrădăcinat în Comitetul Central al Partidului Comunist din Ucraina și în multe structuri creative, în special în Uniunea Scriitorilor și Uniunea Cinematografelor din RSS Ucraineană, unde personaje precum DACĂ Drach, S P Plachinida, I M Dziuba, V G Drozd, Yu G Ilyenko și alții Această inteligență creativă coruptă, favorizată în mod nespus de autoritățile sovietice, a fost cea care a inițiat crearea Mișcării Populare din Ucraina (NRU) în anii "perestroikei lui Gorbaciov", care și-a proclamat în mod deschis principalul său obiectiv politic - atingerea independenței totale a statului a Ucrainei și prăbușirea URSS În martie , NRU a participat la alegerile pentru Sovietul Suprem al RSS Ucrainei și a promovat peste dintre membrii săi la deputații poporului, care au format coloana vertebrală a blocului de opoziție "Narodna Rada" În acest bloc rusofob, proaspăt numit al doilea secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina, L M Kravchuk, care în iunie a fost ales în postul de președinte al Sovietului Suprem al RSS

Ucrainei În același timp, Sovietul Suprem al RSS Ucrainei, încălcând legislația Uniunii, a adoptat Declarația "Cu privire la suveranitatea de stat a RSS Ucrainei" Cu toate acestea, conducerea de vârf a țării, inclusiv președintele URSS M S Gorbaciov, care era garantul integrității URSS, a ignorat complet acest fapt flagrant XXVIII Congres al PCUS și îndepărtarea definitivă a partidului de la puterea reală După cum se știe, după cea de-a -a Conferință a Partidului, desfășurată în iunie , PCUS a început să fie îndepărtat de pârghiile reale ale puterii Inițial, acest proces a atins aparatul central al partidului, unde au fost lichidate toate departamentele sectoriale ale Comitetului Central și au fost create Comisii complet neputincioase și lipsite de valoare ale Comitetului Central Continuarea logică a acestui proces a fost lichidarea efectivă a Secretariatului Comitetului Central, care era adevăratul sediu al partidului pentru conducerea operațională a țării În cele din urmă, de la începutul anului , caracterul sistematic al activității Biroului Politic al Comitetului Central a început efectiv să se prăbușească, care a fost înlocuit ilegal de un cerc restrâns de M S Gorbaciov, care includea doar câțiva membri ai Biroului Politic, în special A N Yakovlev, E A Shevardnadze și V A Medvedev Pe acest pământ deja bine îngrădit se pregătea însăși reforma PCUS Ideea acestei întregi "reforme" a plecat nu numai din perspectivele tranziției țării la un sistem multipartid, ci a permis și:) existența diferitelor facțiuni și platforme intrapartid în cadrul partidului însuși și) transformarea sa dintr-un singur PCUS în Uniunea Partidelor Comuniste Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - În ianuarie , în timpul șederii sale în Lituania, M S Gorbaciov a declarat că nu a văzut "o tragedie într-un sistem multipartit" și imediat după întoarcerea la Moscova a ridicat această problemă la o ședință a Biroului Politic DOMNIȘOARĂ Gorbaciov, N I Ryzhkov, E A Shevardnadze, A N Yakovlev, V A Medvedev și N N Slyunkov și E K Ligachev, L N Zaikov, V I Vorotnikov și V A Kryuchkov, care arăta destul de ciudat, deoarece KGB-ul URSS a stat la originile creării multor organizații informale, reprezentând de fapt o aparență de partide viitoare La sfârşitul lunii martie , această problemă a fost din nou discutată la Biroul Politic, unde M S Gorbaciov, imaginându-se "un adevărat leninist", a declarat că "am ajuns la o adevărată demarcare în cadrul partidului" iar prima etapă a acestei scindări în oponenți și susținători ai "perestroikei" ar trebui să fie "o demarcare ideologică prin discuție" În acest scop, el a propus "să se trimită în jurul partidului" o "notă" specială pe acest subiect și "să orienteze presa" La prima vedere, această idee era destul de rezonabilă, deoarece în cadrul PCUS existau de fapt grupuri cu vederi complet diferite Acest lucru a fost demonstrat clar de discuția între toate partidele anunțată în legătură cu pregătirile pentru Congresul XXVIII, în cadrul căruia, alături de platforma oficială a partidului, au mai apărut două: "Platforma Democrată a PCUS" liberală, la originea căreia a stat rectorul Școlii Superioare de Învățământ din subordinea Comitetului Central al PCUS V N Shostakovski și profesor asociat al departamentului public al MAI V N Lysenko și "platforma marxistă a PCUS" ortodoxă, care era condusă de doi doctori în științe economice, profesori asociați ai Facultății de Economie a Universității de Stat din Moscova A V Buzgalin și A N Koglanov Cu toate acestea, foarte curând, secretarul general și-a schimbat poziția și deja la începutul lui aprilie , la următoarea ședință a Biroului Politic, a declarat fără îndoială că "în cazul unei dezlegari, este posibil" să rămână doar cu ortodocșii Ce s-a întâmplat în aceste două săptămâni rămâne de stabilit, dar tocmai în aceste zile ideea divizării

partidului a fost temporar "abandonată" În același timp, o altă problemă, nu mai puțin importantă, s-a dovedit a fi în câmpul de vedere al conducerii PCUS - problema creării Partidului Comunist al Federației Ruse Când la începutul lui mai , președintele de atunci al Consiliului de Miniștri al RSFSR V I Vorotnikov a atras atenția lui M S Gorbaciov că toate republicile unionale au propriile partide și i-au pus în fața chestiunea creării Partidului Comunist al RSFSR, secretarul general a respins această idee, motivându-și refuzul prin faptul că un astfel de pas ar putea amenința integritatea URSS Apoi, doi ani mai târziu, în august , V I Vorotnikov a trimis o notă "Cu privire la unele măsuri de extindere a drepturilor suverane ale RSFSR" Comitetului Central al PCUS, unde a propus organizarea unei conferințe a partidului rus în următorii și crearea Partidului Comunist al RSFSR De data aceasta, propunerea sa nu a ridicat nicio obiecție din partea Secretarului General, ceea ce sugerează că până atunci nu se mai gândea la integritatea URSS Este semnificativ faptul că în toamna anului ideea creării Partidului Comunist al RSFSR a fost adoptată de liderii Grupului Interregional de Deputați, iar în primăvara anului a început să apară în programul electoral al B N Eltsin Apoi, deja în decembrie , prin decizia Plenului Comitetului Central, a fost recreat Biroul rus al Comitetului Central al PCUS, care exista în epoca Hrușciov Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Însăși problema creării Partidului Comunist al RSFSR nu sa născut în niciun caz în anii "perestroikei" După cum știți, această idee a luat naștere la scurt timp după încheierea războiului în măruntaiele așa-numitului "grup Leningrad", care era condus de membrul de atunci al Biroului Politic al Comitetului Central, Președintele Comitetului de Stat de Planificare al URSS N A Voznesensky și secretarul Comitetului Central A A Kuznețov Cu toate acestea, I V Stalin, știind perfect ce amenințare la adresa unității țării ascunde această idee, nu numai că a respins categoric acest proiect, ci și-a trimis inițiatorii și conducătorii la "schelă" Acum această idee a fost reînviată și atât conservatorii, cât și democrații au început să o promoveze activ cu unicul scop de a prelua puterea și de a scăpa de M S Gorbaciov și "perestroika" lui În ajunul convocării celui de-al XXVIII-lea Congres al Partidului, la iunie , la Moscova s-a deschis Conferința Partidului Rus, care a devenit congresul fondator al Partidului Comunist al RSFSR, la care Comitetul Central și Primul Secretar al RSFSR Au fost aleși Comitetul Central al Partidului Comunist al RSFSR În dezbaterea candidaților, s-a decis includerea în buletinul de vot a numelor doar a doi concurenți la postul de șef al Partidului Comunist Rus - al doilea secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Armenia O I Lobov, care a personificat "aripa partidului liberal", și primul secretar al comitetului regional Krasnodar al partidului, I K Polozkov, care a devenit liderul "aripii conservatoare" În urma votului, I K a devenit liderul Partidului Comunist al RSFSR Polozkov, care a arătat în mod vizibil o creștere semnificativă a opoziției față de cursul "perestroikei lui Gorbaciov" La iulie și-a început lucrările ultimul XXVIII Congres al PCUS din istoria partidului de guvernământ, ai cărui delegați erau "pluraliști" și "democrați" M S Gorbaciov și asistentul său A S Cerniaev a fost numit cu dispreț "o grămadă de provinciali tulburați și demagogi mitropolitani" și "căutători de sine care nu au nevoie decât de un hrănitor și de putere" Cel mai trist lucru este că ambele aceste caracteristici nu erau departe de adevăr Deși partidul, ca o navă naufragiată, se scufunda deja, la congres nu s-a găsit nici măcar un comunist care să îndrăznească să pună problema loialității față de

cursul partidului și a încrederii în secretarul general Cel mai apropiat mediu al M S Gorbaciov i-a sugerat să demisioneze și să se retragă din PCUS, dar secretarul general a respins această propunere, spunând că "nu poți lăsa un câine prost din lesă" Cel mai probabil, planul strategic al M S Gorbaciov, A N Yakovlev și Compania urmau să împartă mai întâi PCUS în cartiere naționale, apoi să-l transforme într-o alianță a partidelor social-democrate În centrul lucrărilor delegaților la congres s-au aflat următoarele probleme:) Raportul Comitetului Central al PCUS Secretarul General al Comitetului Central M S Gorbaciov, care a fost auzit într-o tăcere de moarte și pentru prima dată în mulți ani nu a fost întrerupt de "aplauze furtunoase și prelungite" Mai mult, în urma discuției acestui raport, M S Gorbaciov a trebuit să dea un alt raport, care a fost un eveniment fără precedent în istoria congreselor de partid din toate deceniile postbelice) Raportarea discursurilor din partea majorității membrilor și a membrilor candidați ai Biroului Politic al Comitetului Central, care a fost un eveniment absolut fără precedent în istoria unor astfel de foruri Potrivit regulamentelor adoptate la congres, N I Ryzhkov, V A Medvedev, A N Yakovlev, L N Zaikov, E K Ligachev, E A Shevardnadze, Yu D Maslyukov, V I Vorotnikov, V A Kriuchkov, G P Razumov Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - cer și D T Yazov Problema nu a ajuns însă la ceilalți membri ai conducerii de vârf a partidului, întrucât delegații congresului s-au săturat de aceste rapoarte și s-a decis să le reducă Dar un număr de membri ai Biroului Politic, în special N I Ryzhkov, A N Yakovlev, V A Medvedev, E A Shevardnadze, E K Ligachev și V A Kryuchkov, a vorbit în mod repetat cu răspunsuri la întrebările delegaților congresului) În cadrul congresului a fost adoptată Declarația de politică "Către socialismul uman, democrat", care a devenit parte integrantă a Programului Partidului Terț și s-au adus modificări la Carta partidului, conform cărora: a) Secretarul General al Centralei; Comitetul a fost ales acum nu la Plenul Comitetului Central, ci la congresul partidului însuși; și b) a fost stabilit pentru prima dată postul de secretar general adjunct al Comitetului Central) Pentru prima dată în istoria partidului, la acest congres au fost desemnați candidați alternativi pentru funcția de secretar general al Comitetului Central al PCUS, inclusiv A N Yakovleva, V V Bakatin, O N Lobova și alții, dar toți s-au recuzat sub diverse pretexte Drept urmare, în buletinul de vot au fost incluși doi candidați - Secretar General al Comitetului Central al PCUS M S Gorbaciov și primul secretar al comitetului orășenesc Kiselevsky al PCUS T G Aviliani Desigur, M S a fost ales noul-vechiul secretar general Gorbaciov, pentru care au votat puțin mai mult de de delegați la Congres din cei aproape de comuniști care au participat la vot Astfel, ca urmare a acestei proceduri pur externe, formal democratice, M S Gorbaciov a reușit să scape de sub controlul Comitetului Central al PCUS și să se protejeze de opțiunea demisiei lui Hrușciov din funcția de secretar general) În premieră la congres, au fost organizate și alegeri pentru secretarul general adjunct al Comitetului Central, pentru care au fost propuși diverși candidați, printre care și un adversar activ al noului curs Gorbaciov, membru al Biroului Politic al Comitetului Central E K Ligaciov și noul favorit al lui Gorbaciov V A Ivashko, care la acea vreme era membru al Biroului Politic al Comitetului Central și președinte al Sovietului Suprem al RSS Ucrainei Acești doi candidați au fost puși pe buletinul de vot pentru vot secret și au câștigat în mod natural B A Ivashko) În ultima zi a congresului, în timpul alegerii unui nou Comitet Central, B N Elțîn, care, sub un

pretext absolut deznădăjduit, și-a anunțat retragerea din partid; ca un șobolan a fugit de pe o navă care se scufunda, trădând chiar partidul care l-a adus pe culmile Olimpului politic și l-a făcut o celebritate a întregii Uniri) La cel de-al -lea Congres al PCUS, aproape toată fosta conducere a partidului a demisionat, iar componența Comitetului Central în sine a fost reînnoită cu peste %, ceea ce l-a transformat în cele din urmă într-un instrument obedient al Secretarului General și echipa lui La mijlocul lui iulie , imediat după finalizarea lucrărilor congresului partidului, a avut loc un Plen organizatoric al Comitetului Central, în cadrul căruia au fost alese o nouă componență a Biroului Politic al Comitetului Central și a Secretariatului Comitetului Central Acum, Biroul Politic al Comitetului Central include Secretarul General al Comitetului Central M S Gorbaciov, secretar general adjunct al Comitetului Central V A Ivashko, secretari ai Comitetului Central O S Shenin, A S Dzasokhov, G I Ianaev, E S Stroev, I T Frolov și G V Semenova, prim-secretar al Comitetului Orășenesc Moscova Yu A Prokofiev și toți primii secretari ai Comitetului Central al Partidului Comunist al republicilor Uniunii care au rămas pe platforma PCUS Pe lângă membrii numiți ai Biroului Politic, V M Falin, V A Kuptsov, A N Girenko, Yu A Manaenkov, B V Gidaspov și I I Melnikov Capitolul doi PERESTROIKA LUI GORBACIOV SI MOARTEA URSS (-) Descriind noua componență a organelor supreme de conducere ale partidului, un număr de autori moderni (A Ostrovsky) au remarcat pe bună dreptate că, dacă în primăvara anului , Partidul Comunist de guvernământ și-a pierdut monopolul asupra puterii, atunci în vara lui a pierdut complet capacitatea de a se răzbuna A trecut destul de mult timp, iar în august a intrat în vigoare legea "Cu privire la presă și alte mijloace de informare în masă", care a desființat cenzura și a acordat dreptul de a deschide edituri, de a publica cărți, ziare, reviste oricăror persoane juridice și persoane fizice Singurul lucru care a rămas inițial în mâinile statului a fost baza de tipar Cu toate acestea, legislația actuală a permis nu numai închirierea deținute de stat, ci și crearea de tipografii private Și asta însemna că PCUS și, odată cu acesta, statul sovietic, au renunțat la controlul asupra ideologiei Dar naturii nu-i place golul, așa că locul lor a fost luat rapid de cei care aveau bani - adică burghezia străină și de acasă La sfârșitul lunii septembrie , a fost făcut un alt pas sinucigaș, întrucât Biroul Politic al Comitetului Central, prin propria hotărâre, a decis să înceteze aprobarea tuturor funcționarilor de stat, ceea ce a însemnat de fapt o renunțare voluntară a puterii de către partidul de guvernământ Absurditatea deciziei adoptate sfidează orice explicație rezonabilă, dar și mai de neînțeles a fost poziția lașă și perfidă a noilor membri ai Biroului Politic Următorul pas către înlăturarea partidului de la putere a fost decizia de a reduce personalul tuturor comitetelor raionale și regionale ale partidului exact la jumătate din ianuarie Acesta nu a fost primul, ci cel mai masiv val de reduceri în aparatul de partid, care a dus la o eliminare catastrofală a profesioniștilor de primă clasă cu experiență colosală în activitatea de partid și economică și administrativă În același timp, a început o reducere bruscă a rândurilor de partid în sine, care până în iulie lăsase peste milioane de oameni, adică peste % dintre membrii partidului Totodată, în octombrie , M S Gorbaciov a semnat un decret "Cu privire la asociațiile obștești", care a deschis posibilitatea formării legale a diferitelor partide politice din țara noastră și trecerea la un adevărat sistem multipartid, nu doar de facto, ci și de drept Și deja în aprilie , Ministerul Justiției al URSS a înregistrat oficial

Partidul Liberal Democrat al Uniunii Sovietice, condus de V V Jirinovski - singurul partid politic de opoziție la acea vreme, care exista de facto din decembrie Caută căi de ieșire din catastrofa economică din primăvara - toamna anului Între timp, la Moscova se desfășurau lucrări energice pentru pregătirea unei noi reforme economice Când, la sfârșitul lunii decembrie , al doilea Congres al Deputaților Poporului din URSS a aprobat în general conceptul unei reforme economice radicale, a solicitat guvernului să pregătească până în septembrie un proiect al unui nou plan cincinal pentru dezvoltarea economia naţională a ţării în perioada - După ce a analizat situația economică actuală din țară la începutul noului an, Comisia de Reformă Economică, condusă de Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al URSS Academicianul L I Abalkin, a ajuns la concluzia că, în condițiile unei crize în creștere, este necesară fie revenirea la fostul sistem administrativ-comandă, fie forțarea tranziției la economia de piață Da, iar M S Gorbaciov, menționând că la vârf "confruntarea a continuat între cele două tendințe principale" - tehnocratic și economic tradițional, gravitând spre reformele pieței, credea că, de fapt, până la începutul anului nu mai era de ales În primul rând, acest lucru a fost înțeles de L I Abalkin și Yu D Maslyukov, care într-o notă trimisă șefului Consiliului de Miniștri al URSS N I Ryzhkov, ei au propus să efectueze "o întorsătură bruscă către o economie de piață și să se apropie momentul implementării pașilor practici pe drumul către piață" L I Abalkin a prezentat N I Ryzhkov la mijlocul lunii februarie , atașând două note la scrisoarea sa adresată primului ministru: "Cu privire la măsurile propuse pentru normalizarea situației în economie" (versiunea) și "Cu privire la modalitățile de depășire a crizei economice" (versiunea) În același timp, L I Abalkin și asociații săi au considerat că a doua opțiune este mai preferabilă La începutul lunii martie , Consiliul de Miniștri al URSS a adoptat o rezoluție "Cu privire la pregătirea materialelor pentru implementarea tranziției la o economie de piață planificată" și a dat sarcina de a pregăti un plan specific pentru implementarea acestui proiect cât mai curând pe cat posibil Până la această oră, în Comisie, L I Abalkin, au fost subliniate două modalități principale de a rezolva această problemă: "cu o lovitură - deja din iulie sau din ianuarie " Un susținător al unei tranziții imediate pe piață a fost un student al lui L I Abalkin despre celebrul "Pleshka", candidat la științe economice G A Yavlinsky, căruia i-a încredințat nechibzuit conducerea Departamentului consolidat al Comisiei de reformă economică Totuși, fără a primi sprijin de la șeful său, G A Yavlinsky "împreună cu colegii și prietenii săi", în special, economiștii M M Zadornov și A Yu Mihailov, a creat schița unui program care prevedea tranziția întregului sistem planificat sovietic la șinele unei economii de piață în aproape un an Acest program a fost numit cu voce tare " de zile de încredere: conceptul de transfer accelerat al economiei URSS la principiile pieței", care a fost pregătit deja la mijlocul lunii martie Și deja în aprilie , vorbind la al XXI-lea Congres al Komsomolului, M S Gorbaciov a afirmat că "după analiza situației, am ajuns la concluzia că este necesară accelerarea implementării reformei economice, realizarea principalelor măsuri în această direcție, care au fost planificate pentru - , deja anul acesta și la începutul anului anul urmator " Pentru a înțelege semnificația acestui pas, este necesar să reamintim că, conform planului inițial din - trebuia să realizeze stabilizarea economiei și să pregătească condițiile necesare pentru trecerea la o economie de piață, iar abia

apoi, în - , să realizeze ea însăși această tranziție Acum s-a decis să se realizeze în doar un an ceea ce era planificat pentru primii trei ani de reformă economică În plus, există dovezi ale academicianului L I Abalkin că experții occidentali au fost implicați în această lucrare a guvernului Uniunii, a cărui activitate a fost plătită cu generozitate de fondul celebrului "filantrop" și speculator financiar major J Soros Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Oricum ar fi, dar deja la sfârșitul lui mai , N I Ryzhkov a vorbit la sesiunea Sovietului Suprem al URSS cu un raport "Despre situația economică a țării și conceptul de tranziție la o economie de piață reglementată" După ce a luat în considerare două opțiuni pentru tranziția pe piață - una concepută pentru doi, iar a doua - pentru cinci ani și, după ce a respins prima variantă ca fiind mai dureroasă, N I Ryzhkov a justificat preferința pentru cea de-a doua versiune, care diferă de versiunea din decembrie prin faptul că a schimbat începutul celei de-a doua etape a reformei din în În același timp, critica la adresa primei versiuni a reformei a fost în esență o ascunsă critica la adresa Programului de zile Discuția despre N I Ryzhkov a durat mai mult de două săptămâni, iar la jumătatea lunii iunie, Sovietul Suprem al URSS, după ce a aprobat însuși conceptul de reformă economică, a invitat guvernul țării să prezinte un program pentru implementarea sa până în septembrie În paralel cu dezvoltarea unui program de tranziție la economia de piață, guvernul federal a lansat pregătirea unui număr de documente de reglementare importante În iunie - august , Consiliul de Miniștri al URSS a emis o serie de statut - "Cu privire la societățile pe acțiuni și societățile cu răspundere limitată", "Cu privire la valori mobiliare", "Cu privire la măsurile de creare și dezvoltare a întreprinderilor mici", " Cu privire la măsurile de democratizare a economiei naționale" și "Cu privire la măsurile de formare a unei piețe valutare pe întreg teritoriul Uniunii și la impozitele pe export și import" Între timp, imediat după ce "Programul de zile" a trecut examenul în instituții străine și a primit o evaluare pozitivă acolo, ea a început să meargă în înalte birouri sub forma unei fotocopii, până când a atras atenția adjunctului poporului al URSS, fostul cap Departamentul Institutului de Economie al Academiei de Științe a URSS G I Filshin Fără să se gândească de două ori, acest om de afaceri inteligent, în nume propriu, i-a oferit-o "în schimbul funcției de viceprim-ministru al guvernului rus" președintelui de atunci al Consiliului Economic al RSFSR, deputatul poporului M A Bocharov, care chiar în acel moment era promovat de forțe necunoscute pentru a conduce noul guvern rus Prin schimbarea " de zile" în " de zile" și aplicând propunerile cuprinse în program nu URSS, ci RSFSR, M A Bocharov, când a discutat despre candidatura sa pentru postul de prim-ministru al noului guvern rus în Sovietul Suprem al RSFSR, a prezentat-o ca rezultat al propriei sale lucrări intitulate "Despre programul de tranziție la economia de piață Programul minim este un mandat de încredere pentru de zile " După revizuirea acestui document, la sfârșitul lunii iulie , G A Yavlinsky nu numai că și-a publicat imediat Programul " de zile de încredere" sub forma unei broșuri separate, dar a aranjat și "escrocului" M A Bocharov este un scandal imens Imediat după aceea G A Yavlinsky și supervizorul său imediat, un alt "mare reformator" E G Yasin, s-a întors către șeful Sovietului Suprem al RSFSR B N Eltsin pentru clarificări relevante În schimbul refuzului de a umfla scandalul de plagiat, au primit oferte de a intra în guvernul rus, mai mult, G A Yavlinsky a primit imediat postul de viceprim-ministru și râvnitul portofoliu de președinte al Comisiei pentru Reforma Economică, după

care l-a luat pe A Yu Mihailova și M M Zadornov ca membri ai comisiei în rang de viceminiștri La zece zile de la numirea sa în funcția de viceprim-ministru al guvernului rus, G A Yavlinsky s-a îndreptat către M S Gorbaciov și a propus pe baza "Programului Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - suntem de zile" pentru a dezvolta un program pentru întreaga Uniune pentru tranziția la o economie de piață Imediat după aceasta, M S Gorbaciov s-a întâlnit cu B N Elțin și ei au decis să creeze o Comisie de stat comună pentru reformă economică În aceeași zi, președintele URSS a chemat un membru al Consiliului Prezidențial academicianul S S Shatalin și i-a spus: "Am decis să vă instruim pe dumneavoastră și pe echipa dumneavoastră să începeți o salvare energetică a economiei sovietice și să o transferăm pe o bază de piață" Apelul personal al M S Gorbaciov către celebrul economist sovietic Academician S S Shatalin nu a fost deloc întâmplător, întrucât, potrivit însuși Secretarului General, "undeva la sfârșitul anului , academicianul S Shatalin a devenit consilierul meu informal pe probleme economice și nu numai economice S Shatalin nu a avut nicio legătură directă cu originea conceptului lui G Yavlinsky A fost conectat la această lucrare, după cum se spune, din mers, dar a reacționat cu mare zel la noua misiune și, din acest punct de vedere, este destul de rezonabil că " de zile" au început să fie numite Shatalin-Yavlinsky program Această singură decizie a Secretarului General a fost o surpriză absolut neașteptată și, cel mai important, neplăcută pentru toți liderii guvernului Uniunii, inclusiv pentru N I Ryzhkov și L I Abalkin, care a aflat despre asta abia atunci când le-a fost trimis un acord deja aprobat privind dezvoltarea comună a reformei economice de către echipele uniunii și președinții ruși Deja la începutul lui august , M S Gorbaciov a semnat un decret "Cu privire la pregătirea conceptului programului unional pentru tranziția la economia de piață ca bază a Tratatului Uniunii", pe baza căruia a fost creat un grup de lucru Această "duzină a diavolului" a inclus L I Abalkin, S S Shatalin, G A Yavlinsky, E G Yasin, N Ya Petrakov, V A Martynov, N P Shmelev, A P Vavilov, L M Grigoriev, M M Zadornov, B M Mashits, A Yu Mihailov și B G Fedorov Grupul de lucru a trebuit să prezinte conceptul unui nou program de reformă economică cel târziu în septembrie , prin urmare, imediat după crearea sa, a plecat de urgență la Arhangelskoye lângă Moscova Totuși, aici între membrii grupului de lucru, în primul rând, G A Yavlinsky și L I Abalkin, au început fricțiuni destul de serioase, care au fost provocate în mod activ de elev, și nu de profesorul său Pe parcursul primei săptămâni, echipa G A Yavlinsky și-a prezentat "planul de proiect" pentru reformă economică pentru a fi examinat de ceilalți membri ai comisiei, iar la mijlocul lunii august a avut loc o reuniune a grupului de lucru S S Shatalina - G A Yavlinsky cu N I Ryzhkov și L I Abalkin, timp în care s-a descoperit că guvernul aliat a respins categoric toate materialele prezentate de ei Potrivit lui M S Gorbaciov, "lucrarea comună asupra programului nu a fost niciodată începută Grupul lui S Shatalin - G Yavlinsky a continuat să lucreze pe cont propriu, separat de guvernul uniunii Și guvernul lui N Ryzhkov - L Abalkin a lucrat la propriul program de tranziție pe piață, în conformitate cu instrucțiunile Sovietului Suprem al URSS În același timp, controversa dintre aceste grupuri de lucru s-a răspândit curând în presa largă, iar o serie de ziare au început chiar o adevărată persecuție a guvernului Uniunii și a liderului său În această situație, M S Gorbaciov și-a întrerupt vacanța și s-a întors la Moscova Care a fost "Programul de de zile" care a fost dezvoltat și de ce au apărut astfel de dezacorduri puternice în jurul lui În primul rând, trebuie

remarcat Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) că autorii acestui document au pornit de la recunoaşterea independenţei depline a tuturor republicilor unionale şi din acest motiv şi-au pus sarcina creării unei Uniuni Economice între ele Totodată, s-a presupus că ar trebui să participe doar acele republici sindicale care doresc să participe la Uniune însăși și, în plus, chiar și ca membri asociați În legătură cu această împrejurare, programul a subliniat în mod expres că:) "republicile suverane au dreptul exclusiv la reglementarea legislativă a deținerii, utilizării și dispunerii tuturor averilor naționale aflate pe teritoriul lor";) "toate funcțiile și puterile membrilor Uniunii sunt puse în aplicare pe baza principiului supremației legilor republicilor suverane și a separării efective a funcțiilor administrației republicane și unionale" Programul însuși a numit următoarele domenii principale de reformă:) privatizarea majorității proprietății de stat,) formarea unei piețe libere,) demonopolizarea completă a economiei,) liberalizarea treptată a prețurilor,) politică monetară și financiară strictă care vizează limitarea maselor monetare în circulația numerarului,) crearea unui "sistem de sprijin și garanții sociale pentru populație" pentru perioada de tranziție și) o schimbare semnificativă a întregii politici investiționale în vederea încetinirii creșterii în producerea mijloacelor de producţie şi accelerarea producţiei de bunuri de larg consum Mai trebuie adăugată aici și o direcție, care nu a fost evidențiată în mod special de autorii programului, dar care a fost prezentă în programul lor - liberalizarea activității economice externe Tranziția către piață în sine a fost planificată să fie efectuată în patru etape Prima etapă (de zile) trebuia să înceapă cu "introducerea actelor legislative, de fixare a principiilor de bază ale reformei economice" Și apoi s-a planificat adoptarea "un pachet de acte legislative necesare funcționării unei economii de piață" Întreaga coordonare a acestei lucrări și conducerea reformei economice au fost încredințate Comitetului Economic Interrepublican, încă inexistent, creat "sub Președintele URSS cu participarea plenipotențiarilor tuturor republicilor" După cum au fost concepute de autorii reformei, în prima etapă a fost necesar să se efectueze un "inventar al proprietății statului, al activelor financiare și al tuturor tipurilor de rezerve" și să se procedeze la "realizarea acestei proprietăți în proprietatea cetățenilor" Totodată, s-a avut în vedere declararea "terenurilor fermelor colective și ale gospodăriilor de stat ca sumă a alocațiilor muncitorilor acestora" și acordarea dreptului de a părăsi gospodăria colectivă sau ferma de stat cu cesionarea terenurilor acordate lor Un loc important în prima etapă a fost acordat adoptării de măsuri "de îmbunătățire a finanțelor și a circulației monetare" În acest scop, s-a planificat suspendarea emisiunii de bani și reducerea deficitului bugetar la minimum posibil, în special prin reducerea cu % a cheltuielilor Ministerului Apărării al URSS și vânzarea "pe piața mondială a unei părți din datorie" a altor țări ale URSS" S-a planificat crearea unei "infrastructuri de piață" într-un ritm accelerat, "astfel încât deja în să poată prelua principala povară a reglementării fluxurilor de mărfuri" S-a avut în vedere ca toate băncile de stat să fie transformate în bănci pe acțiuni, că statul va refuza "să administreze o creștere a prețurilor cu amănuntul" și să înceapă să se îndrepte către liberalizarea treptată a acestora Realizând Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - că tranziția la o economie de piață ar dăuna întregii populații a țării, autorii programului au recomandat instituirea unui sistem de indexare a

veniturilor și creșterea "ratelor dobânzilor la depozitele gospodăriilor din Sberbank" Conținutul principal al celei de-a doua etape (- de zile) urma să fie "înlăturarea completă a controlului de stat asupra prețurilor pentru o gamă largă de produse industriale și tehnice, bunuri și servicii de consum și limitarea proceselor inflaționiste cu ajutorul mijloacelor financiare și politica de creditare În această perioadă, deficitul bugetar ar trebui redus la zero cu o valoare constantă a masei monetare totale și, în același timp, o extindere semnificativă a "scării deznaționalizării, privatizării întreprinderilor mici" și dezvoltarea în continuare a "pieței" infrastructură" au fost planificate Sarcina principală a celei de-a treia etape (- de zile) a fost să "realizeze, în general, stabilizarea pieței, atât a bunurilor de consum, cât și a mijloacelor de producție" În această etapă s-a planificat: a) creșterea ponderii întreprinderilor corporatizate sau închiriate la - % în industrie, până la % în construcții și transport rutier și la cel puțin % în comerț, alimentație publică și servicii pentru consumatori ; b) eliminarea "controlului de stat asupra prețurilor pentru aproximativ - % din produse și servicii", reținându-l doar "asupra principalelor resurse primare", în special petrol, produse petroliere și gaze, precum și "o listă limitată de consumatori esențiali" mărfuri", în special pâine, carne, lapte și zahăr; tarife de transport și utilități; c) realizarea unei soluții finale la "problema cheie a tranziției la o economie de piață - problema convertibilității interne a rublei" În etapa finală a reformei (ultimele de zile), s-a planificat schimbarea concentrării lucrărilor către "progresul în continuare în deznaționalizarea, privatizarea și demonopolizarea economiei, către activarea politicii structurale de investiții" Până la sfârșitul acestei etape de reforme, ponderea proprietății privatizate sau închiriate ar fi trebuit să ajungă la cel puțin % în industrie, - % în construcții, transport auto, comerț cu ridicata și cu amănuntul, alimentație publică și servicii pentru consumatori Programul trebuia să înceapă în octombrie Potrivit unui număr de membri ai grupului de lucru (B G Fedorov), în ultima etapă a activității sale, a apărut întrebarea că ar exista un fel de apendice secret la program În acord cu G A Yavlinsky îl cercetă cu râvnă E G Yasin, iar această "arma secretă" a reformatorilor a fost o banală reformă monetară de confiscare La sfarsitul lunii august M S Gorbaciov s-a întors la Moscova și, în aceeași zi, a avut loc a treia întâlnire a grupului de lucru, care era angajat în elaborarea unui program consolidat de reformă economică Potrivit mărturiei autorizate a participantului, acestea sunt întâlnirile academicianului L I Abalkin, "a fost foarte tensionat, nervos, dar a făcut posibilă clarificarea mult în poziție, dezvăluirea planului interior al programului în curs de pregătire Pe parcursul conversației, am descoperit treptat esența ei ascunsă Ideea a fost, după cum se spune, lichidarea liniștită a URSS, înlocuind statul federal cu o uniune economică a statelor independente Între timp, după cum au remarcat un număr de autori moderni (A Ostrovsky), termenul "vti- Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (sec IX-XIII) la naiba" este absolut greșit, deoarece noua conducere rusă a declarat deja destul de deschis că încearcă să transforme URSS într-o confederație sau comunitate de state independente În special, la mijlocul lui august , în timp ce se afla la Sverdlovsk, B N Elțîn a declarat foarte sincer că "fiecare republică ar trebui să fie numită stat suveran cu propria constituție, mergeți pentru o confederație" Totodată, pentru o nouă întâlnire cu M S Gorbaciov și B N Elțîn, a fost întocmită o notă care a justificat

necesitatea de a lua ca bază "Programul de de zile" și a luat în considerare două opțiuni pentru acțiunile ulterioare: a) transmiterea acestuia la Sovietul Suprem al URSS cu propunerea de a forma un nou guvern, sau b) încheierea unui nou tratat al Uniunii și, de asemenea, crearea unui nou guvern Pentru a rezolva în cele din urmă această problemă, s-a propus convocarea unei ședințe comune a Consiliului Prezidențial și a Consiliului Federației URSS La sfârșitul lunii august , a avut loc o ședință comună a Consiliului Prezidențial și a Consiliului Federației, la care au participat șefii tuturor departamentelor economice, deputații populari ai două parlamente și economiști, aproximativ de oameni în total Cu toate acestea, ceea ce este deosebit de remarcabil, în locul unui program unificat de reforme economice, participanților li s-au oferit două programe de tranziție la o economie de piață: programul Consiliului de Miniștri al URSS, elaborat sub conducerea N I Ryzhkova - L I Abalkin, iar programul S S Shatalina - G A Yavlinsky, cunoscut sub numele de Programul de zile Conducătorii republicilor, așa cum era de așteptat, și-au exprimat preferința pentru programul S S Shatalina - G A Yavlinsky, deoarece nu era vorba despre un singur stat de uniune, ci despre o uniune economică, unde taxa federală nici măcar nu era menționată Totodată, au fost exprimate temeri că "prin încheierea unei uniuni economice", republicile "vor abandona uniunea politică" Prin urmare, M S Gorbaciov a propus să combine ambele programe și să creeze o opțiune de compromis Cu toate acestea, B N Elțîn a declarat imediat că nu este realist să facem acest lucru, la fel cum nu era realist să "conectați amperi și kilometri", așa că ambele părți au convenit "să amâne introducerea unui program de reformă economică pentru Sovietele Supreme ale Uniunii și Rusia Federaţie " Dar, contrar acestui acord, deja la începutul lui septembrie , "Programul de de zile" a fost prezentat Sovietului Suprem al RSFSR și publicat pe paginile liberalilor Izvestia și Komsomolskaya Pravda Imediat după aceasta, M S Gorbaciov a purtat din nou o discuție și o comparație a celor două programe și a sugerat ca "două grupuri să stea împreună sub "arbitrajul" L I Abalkin și creați un document de integrare" Lucrările la acest document au fost însă extrem de lente, în principal din cauza reticenței lui L I Abalkin să ia parte la această lucrare Dar, cu toate acestea, a fost finalizat și trimis Sovietelor Supreme ale URSS și RSFSR Trebuie spus că programul S S a fost luat ca bază în noul document Shatalina - G A Yavlinsky, dar, în același timp, cele din prevederile sale care anticipau rezolvarea viitoare a problemelor din Tratatul Uniunii au fost eliminate, în special, a fost eliminată o teză foarte periculoasă despre supremația legislației republicane, crearea bazei financiare proprii a Uniunii s-a avut în vedere sub forma unui impozit federal etc În timp ce bătăliile se desfășurau între economiștii de frunte ai țării, în statul însuși au început crizele "tutunului", "săpunului" și "pâinii", ceea ce a dus la o bruscă Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - destabilizarea situaţiei din ţară Potrivit unui număr de lideri bine informați, aceste crize au fost în mare măsură artificiale În același timp, M S Gorbaciov a dat vina pe nomenklatura pentru tot, care a încercat să incite poporul împotriva reformatorilor, iar Yu A Prokofiev, în schimb, i-a învinuit pe "reformatorii" lui Gorbaciov pentru acest lucru În același timp, ambii membri ai Biroului Politic au lăsat să se înțeleagă că proprietarii de uriașe capitale umbra au jucat un rol deosebit în această criză În fața agravării crizei economice, președintele URSS și-a intensificat contactele și întâlnirile internaționale și, potrivit asistentului său A S Chernyaev, aproape

fiecare astfel de interlocutor autoritar al lui M S Gorbaciov a pus problema sprijinului creditului pentru URSS În astfel de condiții s-a petrecut un eveniment care, fără îndoială, merită o atenție deosebită, dar despre care există încă o idee foarte vagă La începutul lui septembrie , din ordinul comandantului Forțelor Aeropurtate, generalul-colonel V A Achalov, diviziile aeriene Tula, Ryazan și Pskov au fost transferate de urgență la Moscova Ce s-a ascuns în spatele acestor "manevre" militare ciudate este încă un mister, dar există o presupunere că, în condițiile adoptării de către parlamentul rus a "Programului de de zile" și inevitabila ieșire a Rusiei din URSS în acest caz , DOMNIȘOARĂ Gorbaciov intenționa să emită un decret "Cu privire la introducerea stării de urgență" și să stabilească o guvernare prezidențială directă pe teritoriul RSFSR Aparent, neînțelegând pe deplin sensul întregului joc la care trebuia să participe, la scurt timp după aceste evenimente, ministrul Apărării al URSS, mareșalul D T Yazov a ridicat problema demisiei și a început să-și pregătească un înlocuitor în persoana generalului colonel V A Achalov, dar M S Gorbaciov nu a acceptat această demisie Între timp, la mijlocul lui septembrie , când M S Gorbaciov a zburat la Helsinki pentru a se întâlni cu președintele George W Bush; contrar acordului inițial, Sovietul Suprem al RSFSR a aprobat programul S S Shatalina - G A Yavlinsky Totodată, s-a deschis sesiunea Sovietului Suprem al URSS, la care N I Ryzhkov și-a prezentat raportul "Cu privire la pregătirea unui program unificat pentru întreaga Uniune pentru tranziția la o economie de piață reglementată și dezvoltarea măsurilor de stabilizare a economiei naționale" Cu toate acestea, după ce s-a întors la Moscova, M S Gorbaciov a privit acest discurs al lui N I Ryzhkov la o sesiune a Sovietului Suprem al URSS ca un "pas greșit" și a anunțat o "pauză în discuție" Potrivit mai multor autori moderni (I Froyanov, A Ostrovsky), o astfel de pauză nu a fost deloc întâmplătoare, deoarece în iulie , în orașul american Houston, a avut loc o întâlnire a liderilor G , la care s-a decis trimiterea în URSS "pentru revizuire "cu starea economiei sovietice" grup de experți internaționali În același timp, "cea mai autorizată delegație a lumii afacerilor din Statele Unite, condusă de doi miniștri", a fost trimisă la Moscova La mijlocul lunii septembrie , M S Gorbaciov i-a primit pe secretarul de stat american J Baker, pe secretarul american de comerț R Mosbacher și pe un grup de oameni de afaceri americani de top În aceeași zi, R Mosbacher, ambasadorul american J Matlock și marii oameni de afaceri americani - D Andreas, K Derr, D Kendall și J Murphy au primit N I Ryzhkov În legătură cu această împrejurare, în discuție Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) așteptând raportul prim-ministrului țării la ședința Sovietului Suprem al URSS și s-a făcut o pauză Discuția asupra reformei economice s-a reluat doar câteva zile mai târziu și, simultan cu această broșură separată sub forma unei anexe la Komsomolskaya Pravda, iar apoi în Gazeta literară, lucrarea lui A I Soljenițîn "Cum echipăm Rusia", în care a propus cu sinceritate să lichideze statul de uniune, să arunce de pe deasupra "pântecului Transcaucazian și al Asiei Centrale" și să creeze un nou stat unificat bazat pe Rusia, Ucraina, Belarus și regiunile rusești din nordul Kazahstan Întrucât articolul a fost publicat cu un tiraj de de milioane de exemplare, publicarea lui a fost o acțiune ideologică de amploare, urmărind scopuri foarte specifice În același timp, momentul acestei publicații nu a fost deloc întâmplător, deoarece în această zi Sovietul Suprem al URSS trebuia să înceapă să discute despre un nou Tratat al Uniunii Apoi, pe paginile organului de presă al Sovietului Suprem al

URSS - ziarul "Izvestia" a apărut un amplu articol al lui A M Migranyan "Uniunea este indestructibilă: cu privire la perspectivele statelor sovietice", care afirma că după adoptarea de către Rusia a declarației privind suveranitatea statului, prăbușirea URSS a devenit ireversibilă Prin urmare, sarcina cu care se confruntă acum conducerea Uniunii este doar de a împiedica dezvoltarea spontană a acestui proces Acesta a fost începutul unei discuții deschise asupra acestei probleme, inclusiv pe paginile presei sovietice și în alte media Și din moment ce la acea vreme aproape toate tipografiile erau în mâinile statului și tocmai aceasta controla radioul și televiziunea, aceasta însemna că conducerea partidului și a guvernului a început o prelucrare pe scară largă a opiniei publice în această direcție La mijlocul lunii octombrie , când discuția despre "trebuie păstrată Uniunea Sovietică" era deja în plină desfășurare, la Roma a avut loc o conferință pe tema "Chestiunile naționale în URSS: reînnoire sau război civil" A fost inițiat de Universitatea publică "independentă" Washington-Paris-Moscova, revistele "Continent" și "Tineretul" și ziarul "Komsomolskaya Pravda" La această conferință au participat E V Averin, Ch T Aitmatov, V P Astafiev, Yu N Afanasiev, G Ya Baklanov, I A Brodsky, V V Bykov, I I Vinogradov, N E Gorbanevskaya, A A Dementiev, S P Zalygin, V N Krupin, I P Zolotussky, D S Lihaciov, E D Lozansky, V P Maksimov, E I Necunoscut, L I Plyushch, V A Soloukhin, A I Strelyany, V A Fronin, M M Shemyakin și E Edlis Cu bani americani, acești "maiștri" ai perestroikei și colegii lor din emigrația "rusă" au declarat că se apropie moartea Uniunii Sovietice ca "unul dintre cele mai mari imperii din istoria omenirii" și au acceptat să contribuie la "completă și definitivă" eliminarea sistemului totalitar", i e Puterea sovietică în țară "Apelul roman", adoptat la această adunare, a fost distribuit pe scară largă: a fost publicat de Komsomolskaya Pravda, Literaturnaya Gazeta și ziarul academic Poisk Astfel, Uniunea Sovietică a fost condamnată la moarte nu numai de Occident, nu numai de nomenclatura partid-birocratică, Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - nu numai de opoziţia rusofobă a republicilor sovietice, ci şi de elita creatoare "rusă", atât liberale, cât şi parte a patrioţilor A rămas doar să ducă la îndeplinire această sentință Între timp, la sfârșitul lunii septembrie , Sovietul Suprem al URSS a adoptat o rezoluție "Cu privire la măsurile urgente de stabilizare a economiei naționale și programul de tranziție la economia de piață", care propunea, pe baza materiale, să depună până la octombrie versiunea finală a programului de tranziție la economia de piață Apoi, în septembrie , G A Yavlinsky cu binecuvântarea lui M S Gorbaciov a mers în Statele Unite și a prezentat acolo "Programul de de zile" la aprecierea experților internaționali, printre care s-au numărat președintele Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) J Attali și președintele Consiliului de Administrație al Federal Reserve Bank din Boston R Cooper și președintele Băncii Japoniei Ya Mieno și președintele Bundesbank, K Pel, și ministrul de finanțe al Japoniei, R Hashimoto, și alți magnați ai capitalului mondial În urma acestei călătorii, experții de la FMI, BIRD, OESP și BERD au publicat un "Studiu al economiei sovietice" în trei volume, care conținea propuneri detaliate pentru "reforma sa", care conținea direct o instrucțiune de "distrugere a țării" potențial industrial și să-l transforme în furnizor de energie și materii prime pe piața internațională" Și în timp ce consultările aveau loc în Statele Unite, guvernul aliat își reelabora "programul de piață" într-un ritm accelerat Inițial, trebuia să încredințeze finalizarea acestuia

Academicienilor L I Abalkin și S S Shatalin, dar primul era prea legat de un proiect guvernamental, iar al doilea se pregătea să călătorească în Statele Unite pentru o operațiune În această situație, M S Gorbaciov i-a implicat pe academicienii A G Aganbegyan și N Ya Petrakov Și apoi, în decurs de patru zile, a ținut două "convorbiri amănunțite despre programul economic", în care N I Ryzhkov, L I Abalkin, Yu D Maslyukov, V A Medvedev, E M Primakov, N Ya Petrakov, V S Pavlov, V I Boldin, S A Sitaryan și V I Șcherbakov La începutul lunii octombrie , problema "Cu privire la situația din țară și la sarcinile PCUS în legătură cu trecerea economiei în relațiile de piață" a fost supusă discuției Plenului Comitetului Central, care, ca întotdeauna, a aprobat toate documentele depuse de echipa Gorbaciov Între timp, sub conducerea academicianului L I Abalkin, s-au finalizat lucrările la o versiune de compromis a programului de tranziție la economia de piață, iar la mijlocul lunii octombrie , un document de de pagini "Principalele direcții pentru stabilizarea economiei naționale și tranziția către o economie de piață" a fost trimis către Sovietul Suprem al URSS Câteva zile mai târziu, după o dezbatere aprinsă, acest document, care avea la bază cea de-a patra versiune a programului guvernamental N I Ryzhkova - L I Abalkin, a fost totuși acceptat, iar guvernul federal a început să pună în aplicare proiectul său de reformă Totodată, B N Elțîn a vorbit la o ședință a Sovietului Suprem al RSFSR și, exprimându-și neîncrederea în guvernul uniunii N I Ryzhkov și acuzându-l pe M S Gorbaciov, în încercarea de a ajunge la dictatură, a spus că doar Rusia se angajează pe calea implementării "Programului de de zile" și începe să-l implementeze din noiembrie Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Agravarea crizei politice din toamna-iarna anului Imediat după B N Elțîn a lansat un atac asupra structurilor aliate, a avut loc congresul de înființare al unui nou partid politic, mișcarea Rusia Democrată, în care rusofobi și liberali radicali precum Yu N Afanasiev, A V Murashev, S B Stankevich, L A Ponomarev, M E Salie, I I Zaslavsky, G V Starovoitova și alții Ca urmare a lucrărilor sale, congresul a adoptat o rezoluție prin care se precizează că "în cazul în care Sovietul Suprem al URSS sau președintele URSS adoptă orice acte care încalcă suveranitatea Rusiei, mișcarea va căuta retragerea Federația Rusă din URSS și naționalizarea tuturor proprietăților Uniunii pe teritoriul Republicii" Odată cu apariția acestui partid politic, conducerea rusă a primit un sprijin organizațional masiv în afara zidurilor Sovietului Suprem al RSFSR și, folosindu-l, a continuat atacul asupra centrului sindical Deja la sfârșitul lunii octombrie , Sovietul Suprem al RSFSR a adoptat o decizie privind supremația legilor ruse asupra actelor legislative ale uniunii, apoi a aprobat legea "Cu privire la asigurarea bazei economice pentru suveranitatea RSFSR", care i-a asigurat dreptul la toate proprietățile situate pe teritoriul său și și-a confirmat decizia de a lansa Programul de zile Toate acestea au însemnat că dintre cei trei numiți anterior B N Opțiunile de acțiune ale lui Elțin, conducerea rusă a ales în cele din urmă varianta cea mai radicală și, de fapt, a declarat război centrului aliat Imediat după deciziile luate de M S Gorbaciov a convocat de urgență Consiliul Prezidențial, la care ministrul Afacerilor Interne al URSS V V Bakatin a sugerat să nu meargă la confruntare și "să caute un acord cu republicile sub forma unei mese rotunde" Cu toate acestea, majoritatea participanților la întâlnire au ignorat această propunere și au susținut poziția președintelui Sovietului Suprem al URSS A I Lukyanov, care a afirmat că "avem nevoie de un sediu operațional cu funcții dictatoriale" Cu toate acestea, deja

la începutul lunii noiembrie , M S Gorbaciov și N I Ryzhkov sa întâlnit cu B N Elțîn, I S Silaev și R I Khasbulatov și intrarea unor negocieri îndelungate au ajuns la un acord privind crearea reprezentanților celor două guverne ai unei comisii mixte privind împărțirea proprietății, punerea în aplicare a unui program de privatizare, utilizarea resurselor minerale naționale și a bogăției, distribuirea monedei și resurse financiare, soluționarea problemei plăților fiscale, separarea sistemelor bancare ale Uniunii și Rusia, controlul emisiilor monetare și bugetului În plus, în cadrul acestei întâlniri, M S Gorbaciov a fost de acord:) ca toate cele mai importante acte legislative și decizii ale guvernului URSS să fie coordonate preliminar cu conducerea republicii și) să ia în considerare crearea unui guvern de coaliție, în plus, partea rusă "și-a exprimat dorința că reprezentanții săi primesc portofoliile primului ministru, ministrului apărării și ministrului finanțelor al URSS" La mijlocul lunii noiembrie a avut loc o reuniune a Sovietului Suprem al URSS, la care M S Gorbaciov a transmis un raport "Despre situația din țară", care a fost atât de neputincios și fără chip, încât noaptea a fost forțat să se retragă cu cercul său interior și a doua zi a apărut din nou în Suprem Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - sovietic al URSS De data aceasta, fără să coordoneze acest demers cu premierul și fără măcar să-l informeze, a conturat un nou program de depășire a crizei, care s-a numit Cele Opt Puncte ale lui Gorbaciov Acest program presupunea:) extinderea drepturilor Consiliului Federației,) transformarea Consiliului Prezidențial în Consiliul de Securitate și a Consiliului de Miniștri al URSS în Cabinetul de Miniștri al URSS;) consolidarea controlului asupra agențiilor de aplicare a legii,) luarea de măsuri de urgență în problema alimentară,) creșterea eficienței transportului,) accelerarea lucrărilor la un nou Tratat al Uniunii,) consolidarea armatei și) coordonarea activităților sovieticii S-ar putea spera că după acest pas, cel puțin pentru o vreme, va veni un armistițiu între forțele adverse, dar chiar a doua zi pe paginile Moskovskie Novosti a apărut o "Scrisoare deschisă" de la toți fondatorii săi - T E Abuladze, A M Adamovich, Yu N Afanasiev, T N Zaslavskaya, Yu F Karyakina, A A Nuikina, V A Tikhonova, Yu D Cernichenko și alții, în care au nominalizat M S Un ultimatum pentru Gorbaciov: "Fie îți confirmi capacitatea de a lua măsuri decisive, fie îți dai demisia" La sfârșitul lunii noiembrie , proiectul de Constituție al RSFSR și proiectul noului Tratat al Uniunii au fost publicate aproape simultan în diferite organe de presă, care se contraziceau în mod clar Conform intenției autorilor acestei provocări, aceasta urma să joace un rol decisiv în confruntarea tot mai mare dintre conducerea rusă și cea aliată În situația apărută, M S Gorbaciov a încercat să zădărnicească acest plan și s-a întâlnit din nou cu B N Elțîn, dar s-a încheiat în zadar și la decembrie , Congresul II al Deputaților Poporului din RSFSR a adoptat legea "Cu privire la modificările și completările la Constituție (Legea fundamentală) a RSFSR", în care a legitimat în cele din urmă precedenta decizia Consiliului Suprem al RSFSR privind supremația legilor rusești asupra legilor URSS Între timp, sub presiunea grupului de adjuncți Soyuz, al cărui curator nespus era șeful Sovietului Suprem al URSS A I Lukyanov, M S Gorbaciov l-a demis pe ministrul de Interne excesiv de liberal V V Bakatin și l-a numit în această funcție pe președintele Comisiei Centrale de Control, Boris Karlovich Pugo, care în epoca Brejnev a condus KGB-ul leton Aproape imediat după aceste evenimente s-a deschis al IV-lea Congres al Deputaților Poporului din URSS, începutul căruia a

fost marcat de un scandal puternic legat de faptul că deputatul Poporului S Z Umalatova a urcat pe podium și a ridicat problema neîncrederii în președintele țării În cercul interior al lui Gorbaciov (A S Chernyaev), exista o credință puternică că "trădarea acestei căței" a fost opera lui A I Lukyanov, care "a eliberat-o special pe podium, știind ce va oferi" Cu toate acestea, acest lucru nu a fost chiar așa, deoarece problema exprimării neîncrederii în președinte a apărut înaintea congresului la o reuniune a grupului de deputați Soyuz Dar această propunere făcută de V I Alksnis nu a primit sprijin, atunci el și susținătorii săi au decis să acționeze la congres în funcție de circumstanțe, iar dacă în timpul dezbaterii stările critice copleșesc sala, se pune problema M S Gorbaciov Cu toate acestea, S Z Umalatova a încălcat acest acord și, ca urmare, puțin mai mult de din de deputați ai țării au votat pentru propunerea ei În timpul lucrărilor acestui congres, au avut loc câteva evenimente semnificative: Capitolul doi PERESTROIKA LUI GORBACIOV SI MOARTEA URSS (-)) La discutarea subiectului principal de pe ordinea de zi privind proiectul noului Tratat al Uniunii, B N Elțîn a declarat deschis că, din moment ce "revoluția de sus s-a încheiat" și conducerea sindicală a început să "blocheze toate procesele restructurate", centrul de greutate al reformelor s-a mutat în republicile unionale, care au acum o oportunitate reală de a "începe transformări radicale" " pe cont propriu În legătură cu această împrejurare, liderul rus a cerut ca "conducerea aliată să înceteze cu hotărâre și pentru totdeauna amestecul în treburile interne ale republicilor" și și-a pus sarcina "de a implementa și semna decizia privind împărțirea puterilor și proprietăților între republici și Uniunea într-un timp scurt", și "apoi începe lucrul la noul Tratat al Uniunii Apropo, a fost în zilele celui de-al IV-lea Congres al Deputaților Poporului din URSS în reședința din Moscova a președintelui RSS Kazah N A Nazarbayev s-a întâlnit cu liderii RSFSR, RSS Ucraineană și BSSR B N Elțin, L M Kravchuk și N I Dementei, unde au "încercat să salveze unitatea țării prin crearea unei noi uniuni a patru republici suverane" Astfel, această "prostie verbală" vorbea în mod elocvent despre faptul că prima încercare de lichidare a Uniunii Sovietice a fost făcută în decembrie , dar din anumite motive nu a avut succes) În toiul discuţiei despre tratatul de unire, în mod destul de neaşteptat pentru toată lumea, ministrul Afacerilor Externe al URSS E A Şevardnadze, care a declarat că se apropie o "dictatură teribilă" de ţară şi, sub acest pretext, a demisionat din funcţie Sensul acestei afirmații nu este încă pe deplin clar În special, o serie de autori (A Ostrovsky) consideră că, după ce a identificat amenințarea unei dictaturi iminente, el:) a încercat să influențeze discuția despre problema principală supusă congresului - problema soartei sovietice Union și) știa foarte bine că la începutul lui decembrie , M S Gorbaciov, în prezența sa, a instruit liderii KGB-ului URSS V A Kryuchkov și F D Bobkov să pregătească propuneri privind măsurile prioritare "pentru a stabiliza situația din țară în cazul unei stări de urgență" Alți autori (R Pikhoya, A Shubin) tind să explice acest demers prin faptul că E A Shevardnadze și-a pierdut fosta favoare cu M S Gorbaciov și a încercat să prevină demisia sa iminentă din funcția de ministru al afacerilor externe al URSS Cu toate acestea, în opinia noastră, principalul motiv pentru E A Șevardnadze era la fel prin faptul că el, știind foarte bine despre soarta viitoare a Uniunii Sovietice, își pregătea dinainte o rampă de lansare pentru o întoarcere triumfală în Georgia independentă ca președinte al acestei țări) Prin hotărârea celui de-al IV-lea Congres, "au fost aduse modificări și

completări la Constituția URSS în legătură cu îmbunătățirea sistemului administrației de stat", în conformitate cu care:) în locul fostului Consiliu de Miniștri al URSS, Cabinetul de miniștri al URSS a fost creat sub președintele URSS cu puteri de autoritate clar restrânse;) în locul Consiliului Prezidenţial al URSS a fost creat Consiliul de Securitate al URSS;) a fost instituit postul de vicepreședinte al URSS Componența personală a Cabinetului de Miniștri și a Consiliului de Securitate al URSS la propunerea M S Gorbaciov, imediat după congres, a trebuit să fie aprobat de Sovietul Suprem al URSS și Consiliul de Federație al URSS, care includea acum nu numai șefii uniunii, ci și toate republicile autonome ale URSS in orice caz Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - toți deputații poporului din țară trebuiau să aleagă prim-vicepreședintele URSS, așa că candidatura acestuia trebuia propusă tocmai la Congresul Deputaților Poporului din URSS Inițial M S Gorbaciov intenționa să ofere lui E A Şevardnadze însă, după anunţul său neaşteptat cu privire la demisia sa, această candidatura a dispărut de la sine Apoi, candidații lui A N Yakovleva și E M Primakov, dar din cauza obstrucției lor evidente, au căzut și ei singuri În cele din urmă, M S Gorbaciov a optat pentru figura unui vechi Komsomol și funcționar sindical, membru al Biroului Politic, deja aproape neputincios, și secretar al Comitetului Central G I Ianaev, care a fost ales primul și ultimul vicepreședinte al URSS În ceea ce privește soarta fostului Consiliu de Miniștri al URSS, după adoptarea amendamentelor la Constituția URSS, acesta a încetat automat să mai existe, iar președintele său calomniat și defăimat N I Ryzhkov nu numai că a demisionat din acest post, dar a ajuns la spital a doua zi cu un atac de cord sever) După o dezbatere aprinsă asupra necesității de a încheia, conținutul și procedura de semnare a unui nou Tratat al Uniunii, prin apel nominal s-a decis organizarea unui referendum la nivelul întregii Uniri privind păstrarea URSS ca "federație reînnoită a suveranei egale" republici", care a adus trei întrebări principale:) despre păstrarea URSS ca stat unic,) despre păstrarea sistemului socialist în URSS și) despre păstrarea puterii sovietice în Uniunea reînnoită Evoluția situației politice din țară în iarna-primăvara anului Imediat după încheierea congresului, s-a produs o agravare bruscă a situației în Țările Baltice, în special la Vilnius și Riga, unde separatiștii locali, la comanda consilierilor americani din serviciile speciale, au organizat provocări sângeroase care au lovit grav autoritatea a conducerii aliate Liderii Consiliului de Apărare al URSS și ai ministerelor de putere, în special O D Baklanov, V A Kriuchkov, D T Yazov și B K Pugo, M S a fost avertizat de mai multe ori Gorbaciov că la începutul anului este posibilă o agravare bruscă a situației politice în Țările Baltice și, inițial, le-a instruit să pregătească documente privind introducerea unei guvernări prezidențiale directe acolo Dar apoi, după o conversație telefonică cu președintele american George W Bush, M S Gorbaciov a inversat și, din obișnuință, a predat din nou armata și serviciile speciale Mai mult, deja după evenimentele sângeroase de la Vilnius și Riga, la sfârșitul lunii ianuarie , M S Gorbaciov l-a primit pe ambasadorul SUA J Matlock, care i-a înmânat o scrisoare personală a președintelui George W Bush În acest mesaj, președintele american, condamnând aspru evenimentele din statele baltice, și-a avertizat "prietenul Michael" despre posibile sancțiuni împotriva URSS și a anulat o vizită oficială la Moscova programată pentru februarie Pe fundalul evenimentelor sângeroase din capitalele baltice, Sovietul Suprem al URSS a format Cabinetul de miniștri al URSS Pentru rolul noului șef al guvernului, M S Gorbaciov

şi cercul său interior - A N Yakovlev, Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ŞI MOARTEA URSS (-) AC Chernyaev şi G Kh Şahnazarov a fost considerat de L I Abalkina, Yu D Maslyukova, A I Volsky şi chiar A A Sobchak, dar, în cele din urmă, l-au ales pe ministrul de finanţe al URSS V S Pavlov, care a fost numit primul şi ultimul prim-ministru al URSS Miniştrii cheie de "putere" din noul cabinet au fost fostul ministru al apărării al URSS Mareşalul D T Yazov, ministrul Afacerilor Interne al URSS B K Pugo şi preşedintele KGB al URSS V A Kryuchkov, precum şi noul ministru al Afacerilor Externe al URSS A A Nemuritori În acelaşi timp, Sovietul Suprem al URSS a desemnat un referendum pentru întreaga Uniune privind conservarea URSS pentru martie Acesta a fost preludiul referendumului şi, deja la sfârşitul lui ianuarie , a avut loc la Harkov o conferinţă a de partide de opoziţie şi mişcări politice din republici sindicale, printre care notoriea "Rusia Democrată" Conferinţa a decis înfiinţarea unui Congres al Forţelor Democratice ale Republicilor Suverane şi a cerut susţinătorilor săi să dea un răspuns negativ la întrebarea conservării reînnoitei URSS printr-un referendum Totodată, s-a înaintat o cerere pentru demisia conducerii aliate şi transferul puterii către Consiliul Federaţiei URSS, iar campania de "nesupunere civilă" a fost declarată principalul mijloc de realizare a acestor obiective Între timp, la începutul lunii februarie , Sovietul Suprem al RSFSR a adoptat un Decret special "Cu privire la măsurile de asigurare a desfăşurării unui referendum al URSS şi al unui referendum al RSFSR", în care a decis includerea în buletinul de vot pentru vot secret două întrebări depuse la referendumul panrusesc -) privind conservarea Uniunii Sovietice şi) privind introducerea postului de preşedinte al RSFSR, ales prin vot popular Ca răspuns la aceasta, de deputaţi ai poporului comunişti şi-au propus să convoace de urgenţă al III-lea Congres al Deputaţilor Poporului al RSFSR şi să-l audieze pe B N Elţin şi să încerce să-l demită din funcţia de preşedinte al Sovietului Suprem al RSFSR Între timp, B N Elţin a vorbit la televizor şi a cerut nu numai demisia imediată a lui M S Gorbaciov, dar şi transferul puterii către Consiliul Federaţiei URSS În această situaţie, în Sovietul Suprem al RSFSR a avut loc aşa-numita "răzvrătire a celor şase" - doi vicepreşedinţi ai Consiliului Suprem al RSFSR S P Goryacheva şi B M Isaev, şi patru lideri ai celor două camere ale Consiliului Suprem al RSFSR R G Abdulatipova, V B Isakova, A A Veshnyakova şi V G Syrovatko, care s-a opus prevederii lui B N Elţîn puteri suplimentare şi a cerut demisia din funcţia de şef al republicii Cu toate acestea, discursul lor nu a găsit sprijin în rândul deputaţilor ruşi Între timp, la mijlocul lunii martie , M S Gorbaciov a format în cele din urmă componenţa personală a Consiliului de Securitate al URSS, care includea acum doar opt persoane: vicepreşedintele G I Ianaev, prim-ministrul V S Pavlov, toţi miniştrii "blocului de putere" - A A Bessmertnykh, D T Yazov, B K Pugo şi V A Kryuchkov şi doi "miniştri fără portofoliu" - V V Bakatin şi E M Primakov În acelaşi timp, conform unui număr de istorici (R Pikhoya, A Ostrovsky), în aparatul secretarului Comitetului Central A N Girenko a elaborat şi un "Plan de acţiune", care prevedea un set de măsuri pentru demisia lui B N Elţîn la Congresul III al Deputaţilor Poporului al RSFSR, programat pentru sfârşitul lunii martie În această notă, M S Împunge Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - Bachev a redactat următoarea rezoluţie: "Tovarăşe Ivashko V A , membri ai Biroului Politic al Comitetului Central, secretari ai Comitetului Central al PCUS Nota conţine sugestii bune Trebuie să mobilizăm literalmente întregul Partid pentru a le pune în practică Au mai rămas

doar câteva zile, iar aici avem nevoie de o muncă organizatorică uriașă, și de cheltuieli considerabile Dar aceasta este o bătălie politică, poate una decisivă M Gorbaciov Un referendum privind soarta Uniunii Sovietice a avut loc la martie în nouă republici unionale - RSFSR, Ucraina, Belarus, Azerbaidjan, Kazahstan, Kârgâzstan, Uzbekistan, Tadjikistan și Turkmenistan, care reprezentau % din populația țării, iar peste % dintre cei care au votat au votat pentru păstrarea unei URSS unite Chiar și în acele republici - Moldova, Armenia, Georgia, Lituania, Letonia și Estonia, unde conducerea lor a refuzat să organizeze un referendum pentru întreaga Uniune, peste % dintre cetățenii care au luat parte la vot s-au exprimat în favoarea conservării URSS După referendum, opoziția liberală a făcut furori, dar nu a existat nicio bucurie pe chipul secretarului general și al echipei sale, întrucât situația economică din țară continua să se deterioreze brusc Astfel, conform Vnesheconombank a URSS, abia în primele trei luni ale anului , cu o reducere bruscă a câștigurilor valutare, datoria externă a URSS a crescut cu peste , miliarde de dolari, iar rezervele valutare ale țării au scăzut de la miliarde până la miliard de dolari O situație și mai catastrofală s-a dezvoltat cu rezervele de aur ale țării, care au scăzut de la de tone (de miliarde de dolari) la de tone (miliarde de dolari), și cu deficitul bugetului de stat, care s-a ridicat la peste de miliarde de ruble Nu întâmplător a fost atunci când cel mai apropiat asistent al lui Gorbaciov A S Cerniaev a făcut două înregistrări caracteristice în celebrul său jurnal:) "Ieri a fost Consiliul de Securitate Problema alimentelor Razuirea prin fundul butoiului pentru a obține valută și împrumuturi și cumpăra în străinătate Dar suntem deja în insolvență Nimeni nu dă împrumuturi: speranță pentru Coreea de Sud și Arabia Saudită";) "Am călătorit prin toată Moscova, începând cu Maryina Roshcha: la brutării fie sunt castele, fie un gol absolut terifiant Probabil că Moscova nu a văzut niciodată așa ceva în toată istoria sa, chiar și în cei mai înfometați ani " La sfârşitul lunii martie , în ajunul deschiderii celui de-al III-lea Congres al Deputaţilor Poporului al RSFSR, M S Gorbaciov, bazându-se pe informațiile lui V A Kriuchkov care a fost înconjurat de B N Elțîn, există un plan de a organiza o demonstrație în masă și de a trimite participanții săi să asalteze Kremlinul, a dat ordin de a aduce unități militare la Moscova și de a bloca întreaga zonă centrală a orașului În astfel de condiții, a apărut din nou întrebarea despre necesitatea introducerii stării de urgență în țară În acest scop, M S Gorbaciov a adunat pentru o întâlnire un număr de membri ai conducerii de stat a partidului de vârf a țării și a decis să creeze o comisie care să pregătească o serie de documente pentru introducerea stării de urgență, care a inclus G I Ianaev, V S Pavlov, D T Yazov, V A Kriuchkov, B K Pugo, O S Shenin, V I Boldin și Yu A Prokofiev Între timp, la deschiderea celui de-al III-lea Congres al Deputaților Poporului al RSFSR, planul de eliminare a B N Elțin a fost dejucat de la putere de acțiunile generalului-maior A V Rutsky, care, după ce a divizat fracțiunea unită a Partidului Comunist al Federației Ruse, a anunțat crearea unei noi facțiuni "Comunisti pentru Democrație" și sprijinul deplin al lui B N Eltsin Pentru acest serviciu, a fost pe deplin răsplătit de faptul că atunci când B N Eltsin în ajunul prezi Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) dent alegeri ale posibililor candidați la funcția de vicepreședinte al RSFSR - G E Burbulis, G Kh Popov și alții au optat pentru asta La mijlocul lui aprilie , la Smolensk a avut loc o reuniune de urgență a primului și al doilea secretar al mai multor comitete regionale și orașe ale

Partidului Comunist al RSFSR, în urma căreia a fost adoptată o "Scrisoare" prin care se cere demisia imediată de M S Gorbaciov și convocarea unui Plen extraordinar al Comitetului Central sau chiar a unui congres de partid, care a fost semnat de peste treizeci de primi secretari ai comitetelor regionale de partid ruse Secretarul general însuși a bănuit că "în spatele acestei agitații" se aflau acei membri ai conducerii de vârf a partidului - membru al Biroului Politic și secretar al Comitetului Central O S Shenin, membru al Biroului Politic și prim-secretar al Comitetului Orășenesc Moscova Yu A Prokofiev, secretar al Comitetului Central și prim-secretar al Comitetului Regional Leningrad și al Comitetului Orășenesc B V Gidaspov și secretarul Comitetului Central A N Girenko, care a vrut să-l convingă să conducă o stare de urgență în țară Totuși, acest lucru nu a fost în întregime adevărat, întrucât inițiativa de a ridica această problemă a aparținut O S Shenin Între timp, la sfârșitul lunii aprilie , prima întâlnire de lucru a liderilor a nouă republici sindicale - Azerbaidjan (A M Mutalibov), Belarus (N I Dementei), Kazahstan (N A Nazarbaev), Kârgâzstan (A A Akaev), Rusia (B N Elțin), Tadjikistan (K M Makkhamov), Turkmenistan (S N Niyazov), Uzbekistan (I A Karimov) și Ucraina (L M Kravchuk) Formal, rezultatul acestei întâlniri a fost decizia de a accelera în comun elaborarea unui nou Tratat al Uniunii, dar de facto M S Gorbaciov a recunoscut că de acum înainte nu este în măsură să conducă singur și este gata să transfere puterea reală republicilor unionale, păstrând în același timp funcțiile de coordonare pentru centrul sindical A doua zi după începerea notoriului "proces Novoogarevsky" la Moscova, s-a deschis Plenul comun al Comitetului Central și al Comisiei Centrale de Control, care a durat două zile În ajunul convocării sale s-a întrunit Biroul Politic al Comitetului Central, iar când M S Lui Gorbaciov i s-a arătat proiectul de hotărâre al Plenului Comitetului Central, apoi pur și simplu și-a pierdut cumpătul, deoarece era vorba despre "politica anti-popor a secretarului general" Prin urmare, discursul său la Plenul Comitetului Central M S Gorbaciov a început cu critici ascuțite atât la adresa radicalismului de stânga, cât și a extremismului de dreapta, dar, în ciuda acestei circumstanțe, a doua zi opoziția a trecut la ofensiva împotriva secretarului general Apoi a luat cuvântul și, fiind într-o stare de entuziasm, chiar isteric, el însuși și-a anunțat demisia din funcția de secretar general Imediat după aceea s-a anunțat o pauză în care V V Bakatin, A I Volsky, O R Latsis și A S Grachev a adunat susținători ai Secretarului General, care a semnat o declarație de neîncredere în întreaga componență a Comitetului Central și a cerut convocarea unui congres extraordinar de partid În ciuda faptului că au reușit să obțină doar de semnături ale membrilor Comitetului Central, Biroul Politic prin gura tovarășului IN SI Ivashko a sugerat retragerea lui M S Gorbaciov să demisioneze de la vot, ceea ce a fost decis imediat La scurt timp după Plenul Comitetului Central, pregătirea documentelor pentru introducerea stării de urgență în țară a fost finalizată, iar dacă în martie aceste materiale se aflau doar în stadiul de dezvoltare brută, atunci la sfârșitul lunii aprilie M S Gorbaciov a primit toate propunerile convenite Între timp, la începutul lunii mai , M S Gorbaciov, citind nota analitică a lui E M Primakov și G A Yavlinsky, care conținea ideea de a dezvolta un program comun de reforme economice cu ex occidental Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - Pertami, a dat undă verde acestui proiect și, de comun acord cu președintele George W Bush, l-a trimis pe G A Yavlinsky Pe când la Harvard, el a implicat imediat în dezvoltarea proiectului său doi

profesori de acolo, care erau membri cu normă parțială ai Clubului Bilderberg închis - G Allison și J Sachs, sub îndrumarea cărora a fost dezvoltată acea parte a programului său, care privea SUA", precum și condițiile în care ar putea fi furnizat Evoluţia situaţiei politice în vara anului Între timp, opoziţia democratică, dorind să-l retragă pe B N Elțîn, scăpat de sub controlul deputaților populari ai RSFSR, a organizat alegeri prezidențiale directe, la care au participat șase persoane, printre care și B N Elțîn, prim-ministrul Uniunii în retragere N I Ryzhkov, membru al Consiliului de Securitate al URSS V V Bakatin, comandantul districtului militar Volga-Ural, generalul colonel A M Makashev, președintele Consiliului Regional Kemerovo A G Tuleev și liderul Partidului Liberal Democrat al URSS de opoziție B V Jirinovski La alegerile Președintelui RSFSR din iunie , B N a câștigat primul tur Elțîn, care a primit puțin mai mult de % din voturi, N I a ocupat locul doi Ryzhkov, pentru care au votat aproape % dintre alegători și, în mod destul de neașteptat, pentru toată lumea, V V Jirinovski, care a primit sprijinul a aproape % dintre cetățenii ruși De altfel, potrivit mărturisirilor personale ale lui V V Jirinovski, pe care l-a oferit autorului acestei cărți, nu a primit niciun sprijin financiar din partea autorităților, dar la "recomandarea" angajaților Lubianka, a urmat literalmente traseul Elțin și a organizat mitinguri împotriva "democraților" Concomitent cu alegerile președintelui rus la Moscova și Leningrad, au fost organizate alegeri pentru șefii administrațiilor orașului - primarii acestor două mari orașe, în cadrul cărora cei mai importanți doi lideri ai "opoziției" MDG G Kh Popov și A A Sobchak, care conducea deja consiliile orașelor Moscova și Leningrad Fără să aștepte însumarea oficială a rezultatelor alegerilor, B N Elțîn a plecat imediat în Statele Unite, unde a avut o întâlnire cu președintele George W Bush Și în ajunul sosirii sale, Camera Reprezentanților Congresului SUA a aprobat un proiect de lege privind ajutorul extern pentru noul exercițiu financiar, care se ocupa de acordarea acestui ajutor doar către republici sovietice individuale și "organizații democratice" Mai mult, în același timp, congresmenii americani au adoptat imediat un amendament care interzicea "trimiterea asistenței americane către guvernul central sovietic", care de fapt a devenit un "vot de cenzură" pentru M S Gorbaciov și o demonstrație deschisă a unui curs spre dezintegrarea URSS Totodată, la Moscova a avut loc o reuniune a Sovietului Suprem al URSS, la care premierul V S Pavlov a cerut ca deputații aliați să ofere guvernului puteri de urgență și a primit sprijinul liderilor tuturor agențiilor de aplicare a legii - V A Kryuchkova, D T Yazov și B K Pugo "Presa democratică" a ridicat imediat un urlet de neimaginat despre dictatura iminentă, Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) și primarul Moscovei G Kh Popov a reușit chiar să alerge la ambasada americană, unde, potrivit acestuia, "a împiedicat o lovitură de stat" începută în spatele lui M S Gorbaciov de către premierul aliat și oficialii de securitate Cu toate acestea, după o serie de autori moderni (A Ostrovsky), această întâlnire a Sovietului Suprem al URSS a fost inițiată și organizată de M S Gorbaciov, ca un fel de demonstrație a posibilei reveniri a Războiului Rece, și a fost programat în mod deliberat să coincidă cu întâlnirea lui B N Eltsin cu George Bush Cu toate acestea, speriat de reacția "presei democratice", a dat în mod tradițional înapoi, iar chiar a doua zi, după ce a apărut în parlamentul sindicatului, a dezavuat "cererea" premierului și a forțelor de securitate Între timp, în iulie , un grup restrâns de personalități patriotice ale culturii ruse, militari și politicieni,

printre care se număra și un membru al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Comunist al RSFSR G A Ziuganov, ministrul adjunct al apărării al armatei URSS generalul V I Varennikov, ministru adjunct al afacerilor interne, general-colonel B V Gromov, scriitori ruși remarcabili Yu V Bondarev, V G Rasputin și A A Prohanov, artistul poporului al URSS V M Klykov și artistul popular al URSS L G Zykin s-a adresat cu faimosul "Cuvânt către popor", în care și-au exprimat durerea nesfârșită pentru faptul că "conducători vicleni și elocvenți, apostați deștepți și vicleni, lacomi și bogați spărgători de bani" conduc cauza la moartea unui mare stare Ei au chemat pe toți cetățenii țării să-și susțină Patria, dar chemarea lor aprinsă și îndurerată a rămas "un glas care strigă în pustie" La sfârșitul lunii iulie , a avut loc următorul Plen al Comitetului Central, care a fost convocat la doar câteva zile după decretul lui Elțin privind lichidarea tuturor comitetelor de partide de producție din întreaga republică S-ar putea aștepta ca membrii Comitetului Central să reacționeze cumva la decretul președintelui rus și să dea directive corespunzătoare în acest sens Cu toate acestea, spre surprinderea multora, Plenul Comitetului Central s-a limitat la a lua în considerare proiectul unui nou program de partid Potrivit mai multor autori (R Pikhoy, A Ostrovsky), acest lucru s-a datorat faptului că în ajunul deschiderii Plenului Comitetului Central, o ședință a lui A I Volsky cu Yu A Prokofiev, care l-a informat că, dacă "opoziția conservatoare" încearcă din nou să ridice problema încrederii în secretarul general, atunci susținătorii săi se vor adresa partidului pentru sprijin, ceea ce va duce inevitabil la scindarea acestuia În acest sens, opoziția a decis să amâne bătălia decisivă până în toamnă, când urma să convoace un congres extraordinar de partid Plenul Comitetului Central nu a răspuns la o altă întrebare vitală - soarta statului unional, deși încă de la mijlocul lunii iunie , comitetul pregătitor a finalizat lucrările la proiectul Tratatului de Unire și l-a trimis spre discuție Sovietelor Supreme ale tuturor republici unionale Între timp, așa-numitul "proces Novogarevsky", care a urmat formula " + ", s-a încheiat, în urma căruia centrul sindical reprezentat de președintele M S Gorbaciov și nouă republici unionale reprezentate de liderii lor: B N Elțin (Rusia), L M Kravchuk (Ucraina), N I Dementeya (Belarus), N A Nazarbayeva (Kazahstan), A A Akayeva (Kârgâzstan), I A Karimova (Uzbekistan), K M Makkhamo-va (Tadjikistan), S N Niyazov (Turkmenistan) și A M Mutalibov (Azerbaidjan), în timpul discuțiilor de două luni, a aprobat proiectul de tratat în ansamblu și a venit Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - la concluzia despre oportunitatea semnării sale în septembrie-octombrie la următorul Congres al Deputaţilor Poporului din URSS Totuși, la sfârșitul lunii iulie , ședințele închise ale M S Gorbaciov cu B N Eltsin și N A Nazarbaev, unde, la o masă comună, președintele sindicatului a sugerat președinților Rusiei și Kazahstanului să înceapă semnarea proiectului Tratatului de Unire pe august Liderii republicani au fost de acord cu această idee, deoarece au înțeles că proiectul de tratat în ultima sa versiune nu va trece în Sovietul Suprem al URSS și cu atât mai mult la Congresul Deputaților Poporului din URSS Și întrucât toți parlamentarii erau în vacanță în august, momentul semnării proiectului "necesar" părea a fi cel mai reușit Mai mult, în schimbul acordului liderilor republicani, M S Gorbaciov și-a acceptat condiția privind un sistem de impozitare pe un singur canal și a fost de acord cu o remaniere în cel mai înalt eșalon al guvernului uniunii, în special, demisia imediată a lui G I Yanaeva, V S Pavlova, V A Kryuchkova, D T Yazov și B K Pugo, iar numirea lui N A Nazarbayev

Proiectul final al Tratatului de Unire a reflectat atât amploarea revendicărilor republicilor Uniunii, cât și nivelul dezintegrarii efective a URSS Potrivit acestui document, toate republicile participante la noua "federație" au fost recunoscute ca state suverane și "membri cu drepturi depline ai comunității internaționale - Uniunea Republicilor Suverane Sovietice", care a fost definită ca "stat federal democratic suveran" Totuși, din contextul documentului însuși, a rezultat că suveranitatea republicilor care alcătuiesc noua URSS este încă primară decât suveranitatea unională Uniunea trebuia să rețină numai acele obiecte de proprietate necesare exercitării competențelor care i-au fost atribuite, dar a fost lipsită de propriile venituri fiscale, întrucât s-a instituit un sistem de colectare a impozitelor pe un singur canal, în care era stabilit bugetul Uniunii de către republici pe baza elementelor de cheltuieli prezentate de Uniune Cu toate acestea, acest document nu a fixat termenii pentru adoptarea noii Constituții a Uniunii, care nu a obligat statele membre ale noii URSS cu anumite obligații De altfel, această prevedere pe perioadă nedeterminată a păstrat situația de conflict juridic care a caracterizat relațiile dintre centru și republici după adoptarea unor declarații de suveranitate, pe care nimeni nu avea de gând să le refuze Perspectiva a devenit destul de reală atunci când pentru statele care au semnat noul Tratat de Unire, de la aceeași dată, Constituția URSS ( ) ar fi considerată invalidă, ceea ce, de fapt, ar însemna o secesiune "soft" de URSS, care a eliberat noile state suverane de clarificarea relaţiilor cu fostele "surori" din URSS, prevăzute de legea "Cu privire la procedura de soluţionare a problemelor legate de retragerea republicii unionale din URSS", care a fost adoptată în aprilie Evaluarea juridică a proiectului final al Tratatului Uniunii, făcută de un grup de specialişti în drept în august , a fost verdictul real asupra acestui document În special, ei au pus la îndoială în mod rezonabil întreaga semnificație juridică a documentului în sine, recunoscându-l ca fiind contradictoriu și ilogic la nivel intern și au afirmat că, după ce a recunoscut oficial federația, acest tratat nu creează de fapt nici măcar o confederație, ci pur și simplu un club de state El este calea directă Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) duce la distrugerea URSS, deoarece cuprinde toate fundamentele pentru crearea monedelor republicane, armatelor, vamelor etc Publicul larg a putut discuta doar unul, primul proiect no-voogarevsky, care a fost aprobat la mijlocul lunii iunie , și dezvoltarea ulterioară a proiectului la instrucțiunile personale ale M S Gorbaciov s-a desfășurat în cel mai strict secret, ceea ce a provocat diverse zvonuri, membri încântați ai guvernului, deputați și organizații publice Documentul final a fost publicat abia pe august , cu doar trei zile înainte de data preconizată a semnării, ceea ce a exclus practic dezbaterea amănunțită și modificările acestuia Totodată, însăși publicarea Tratatului de Unire în presa centrală l-a trezit pe M S Gorbaciov, care la telefon a aranjat o mustrare urâtă a lui A I Lukyanov și V A Kryuchkov, crezând în mod rezonabil că ei au fost cei care au aranjat această scurgere provocatoare a "documentului secret" Sovietul Suprem al URSS a avut ocazia să ia în considerare doar primul proiect al Tratatului Uniunii pregătit de "al zecelea", prin urmare, la mijlocul lunii iulie , a adoptat o rezoluție care prevedea formarea unei delegații plenipotențiare a URSS să finalizeze și să convină asupra "textului Tratatului în conformitate cu comentariile și sugestiile făcute de comitete, comisii, membri ai Sovietului Suprem al URSS, precum și deputații poporului din URSS", ceea ce a însemnat de

fapt o expresie a nicio încredere în președintele URSS, care, în cursul acestei lucrări, a ignorat complet poziția legiuitorilor aliați Prin urmare, parlamentarii Aliați au formulat o serie de observații fundamentale, a căror luare în considerare a fost obligatorie în pregătirea versiunii finale a Tratatului de Unire Acestea nu au fost însă luate în considerare la finalizarea textului final al tratatului și doar această împrejurare poate explica faptul că M S Gorbaciov nu a adunat niciodată o delegație aliată pentru a discuta despre asta Acesta este ceea ce l-a făcut pe șeful parlamentului sindical A I Lukyanov să pregătească în aceeași zi "Declarația președintelui Sovietului Suprem al URSS", în care s-a concentrat asupra faptului că Tratatul Uniunii este necesar, dar ar trebui încheiat după finalizarea în Sovietul Suprem al URSS și cu reflectarea obligatorie a rezultatelor referendumului din martie, în care majoritatea covârșitoare a țărilor cetățenești s-au pronunțat în favoarea menținerii unui stat federal reînnoit, dar unificat Guvernul federal a făcut și el un anumit demers în această direcție A doua zi după publicarea Tratatului de Unire, la inițiativa lui V S Pavlov, a fost convocat Prezidiul Cabinetului de Miniștri al URSS, la care toți membrii săi, inclusiv viceprim-miniștrii V I Șcherbakov, V Kh Dogujiev, V M Velichko, Yu D Maslyukov, N P Laverov, L D Ryabev și ministrul de finanțe al URSS V E Orlov, a prezentat o serie de amendamente fundamentale la acest document, care în mod evident nu i se potriveau lui M S Gorbaciov și liderii republicilor Uniunii Lovitură de stat din august La începutul lunii august , a avut loc o ședință a Cabinetului de Miniștri al URSS, în cadrul căreia mulți dintre membrii săi și-au exprimat îngrijorarea și neliniștea extrem de serioasă cu privire la adâncirea crizei politice interne și au declarat necesitatea "urgenței" Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - dar luați orice măsuri" pentru a salva țara În această situație, M S Gorbaciov, însumând rezultatele întâlnirii, i-a asigurat pe membrii cabinetului că "nu vom permite prăbușirea Uniunii Sovietice și vom lua toate măsurile până la introducerea stării de urgență" După ce a "calmat" guvernul țării cu o astfel de desfrânare verbală obișnuită, a doua zi președintele s-a odihnit în Crimeea Aproape imediat după M S Gorbaciov, președintele KGB al URSS, generalul armatei V A Kryuchkov, ministrul apărării al URSS, mareșalul D T Yazov, vicepreședintele Consiliului de Apărare al URSS O D Baklanov, șeful aparatului prezidențial și șef Departamentul General al Comitetului Central V I Boldin și membru al Biroului Politic, secretar al Comitetului Central O S Shenin s-a adunat pentru o întâlnire și a convenit să creeze un grup comun de experți cechiști pentru a analiza posibilele consecințe ale introducerii stării de urgență, care a fost supravegheat de Prim-vicepreședintele și șeful celei de-a doua direcții principale a KGB al URSS, generalul-colonel V F Grushko Acest ordin a fost finalizat în exact două zile, iar în urma muncii experților a apărut un document care cuprindea "un raport pe două foi de hârtie și o anexă privind componența forțelor și mijloacelor în caz de tulburări pentru întărirea principalele obiecte ale orașului Moscova " Trei zile mai târziu, V A Kryuchkov l-a rechemat din vacanță pe șeful departamentului al -lea al KGB al URSS, generalul-maior E I Kalgan, care a exercitat controlul asupra tuturor convorbirilor telefonice, controlul auditiv al sediilor și controlul comunicațiilor prin fax și ia instruit să preia controlul asupra A I Lukyanova, G I Yanaeva, B N Eltsin, R I Khasbulatova, I S Silaeva si G E Burbulis Apoi, în seara zilei de august , la unul dintre obiectele KGB-ului URSS, care se numea ABC, a avut loc o întâlnire între V A

Kryuchkova, V S Pavlova, O D Baklanova, O S Shenin, D T Yazova, V I Boldin, V F Achalova, V I Varennikov și V F Grushko În cadrul convorbirii s-a hotărât: a) trimiterea către M S Gorbaciov, o delegație a liderilor țării, b) ridică problema necesității introducerii stării de urgență, c) dacă refuză să-și asume responsabilitatea pentru introducerea stării de urgență și îi oferă să transfere temporar autoritate către G I Yanaev, d) să discute despre acțiuni ulterioare după întoarcerea delegației din Crimeea În dimineața zilei de august, mareșalul D T Yazov a convocat o întâlnire a adjuncților săi la Ministerul Apărării al URSS și a dat un ordin comandantului districtului militar din Moscova, generalul colonel N V Kalinin "să fie gata la comandă pentru a trimite diviziile a -a de pușcă motorizată (Taman) și a -a tanc (Kantemirov) la Moscova și comandantului forțelor aeropurtate, generalul locotenent P S Grachev va pune în alertă maximă divizia (Tula) aeropurtată Apoi, după-amiaza, o delegație formată din Vicepreședintele Consiliului de Apărare al URSS O D Baklanov, membru al Biroului Politic al Comitetului Central, secretar al Comitetului Central O S Shenin, șeful aparatului prezidențial V I Boldin, deputat Ministrul Apărării al URSS, comandant-șef al Forțelor Terestre, generalul armatei V I Varennikov, șeful Direcției a -a (securitate) a KGB-ului URSS, general-locotenent Yu S Plehanov și șeful departamentului operațional și tehnic special de la Khozu KGB al URSS, generalul-maior V V Generalova a zburat la M S Gorbaciov în Crimeea La sosirea la resedinta prezidentiala din Foros, vizitatorii au fost primiti de M S Gorbaciov, unde a avut loc o conversație destul de ascuțită între ei Toate Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) circumstanțele acestei conversații nu au fost încă clarificate, deoarece toți participanții ei interpretează conversația în moduri diferite M S însuși Gorbaciov susține că a fost blocat de "conspiratori", deoarece a refuzat categoric să le îndeplinească cererea de introducere a stării de urgență și transferul puterilor sale către G I Ianaev Totuși, toți omologii săi susțin că președintele, fidel comportamentului său obișnuit, a dat de fapt aprobarea acestei operațiuni, dar a preferat să o facă prin împuternicire pentru a-și menține reputația de reformator și liberal Între timp, V A Kriuchkov, V S Pavlov și D T Yazov a fost convocat la o întâlnire la Kremlin de către G I Yanaeva, B K Pugo, A I Lukyanova, A A Bessmertnykh și Yu A Prokofiev și a început să aștepte întoarcerea "delegației Crimeei" la Moscova Când s-au întors și au raportat rezultatele călătoriei lor la M S Gorbaciov, între cei prezenți au apărut neînțelegeri, în timp ce V A Kryuchkov nu a oferit o listă de zece membri ai Comitetului de Stat pentru Starea de Urgență (GKChP) convenite în prealabil între participanții la "conspirație" Cu toate acestea, A I Lukyanov și A A Nemuritorii, sub un pretext plauzibil, s-au retras, iar în GKChP au rămas opt persoane - șase lideri de vârf ai țării - G I Ianaev, V S Pavlov, O D Baklanov, V A Kriuchkov, B K Pugo și D T Yazov și doi lideri ai organizațiilor publice din întreaga Uniune - președintele Asociației Întreprinderilor de Stat din URSS A I Tiziakov și președintele Uniunii Țărănești din URSS V I Starodubtsev După ce întregul personal al GKChP a fost determinat, participanții la întâlnire, într-o stare nu prea sobră, au început să discute principalele sale documente În dimineața devreme a zilei de august , primele patru documente ale Comitetului de Stat de Urgență au fost făcute publice:) Decret al vicepreședintelui URSS, prin care s-a comunicat că din cauza deteriorării accentuate a stării de sănătate a M S Gorbaciov și incapacitatea sa temporară, în conformitate cu articolul

din Constituția URSS G I Ianaev preia funcția de șef interimar al statului) "Declarația conducerii sovietice", semnată de G I Ianaev, V S Pavlov și O D Baklanov, că în anumite zone ale URSS, inclusiv Moscova și Leningrad, a fost introdusă starea de urgență pentru o perioadă de șase luni) "Apel către poporul sovietic", în care pentru prima dată la un nivel atât de înalt se afirma că "a început din inițiativa M S Politica de reformă a lui Gorbaciov a ajuns într-o fundătură" și a analizat cauzele care au cauzat "necredința, apatia și disperarea", pierderea încrederii în autorități și neguvernabilitatea țării Printre motivele principale a fost numită "apariția unor forțe extremiste care au luat un curs spre lichidarea Uniunii Sovietice și acapararea puterii cu orice preț" Documentul, poate pentru prima dată în istoria sovietică, nu conținea apeluri la apărarea socialismului, nici măcar nu conținea adjectivele "comunist" și "socialist" Apelul la sentimentele patriotice a avut scopul de a sublinia criticitatea momentului, de a consolida toți patrioții țării, indiferent de convingerile și părerile lor politice) "Decretul Comitetului de Stat de Urgență nr ", care a enumerat întreaga gamă de măsuri prioritare pentru restabilirea ordinii în țară: desființarea imediată a tuturor Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - structuri de putere și control, formațiuni paramilitare care contrazic Constituția URSS și legile sovietice, confirmarea invalidității legilor și deciziilor care contrazic Constituția URSS și legile Uniunii, prioritatea legislației întregii Uniunii; suspendarea activităților tuturor partidelor politice, organizațiilor obștești și mișcărilor de masă care împiedică normalizarea situației din țară A urmat o listă de acțiuni necesare pentru protejarea ordinii publice și a securității statului, societății și cetățenilor; măsuri de prevenire a mitingurilor, procesiunilor stradale și demonstrațiilor, precum și a grevelor; pentru a stabili controlul asupra mass-media, a restabili ordinea și disciplina în toate sferele societății, recoltarea la timp și satisfacerea nevoilor sociale primare În concluzie, autorii au făcut apel la toate forțele politice sănătoase cu un apel la unire pentru a "pune capăt actualului timp de necazuri" Între timp, trupele s-au mutat în capitală, iar până la ora a m unități și subunități ale diviziilor de gardă Kantemirovskaya și Tamanskaya și trei regimente aeropurtate ale diviziilor Tula, Ryazan și Kostroma, cu un număr total de peste de militari, cu asistența a de vehicule, de tancuri și de vehicule de luptă de infanterie și vehicule blindate de transport de trupe au preluat controlul asupra "facilităților cheie de susținere a vieții ale orașului" și au blocat întreaga zonă centrală a orașului Apoi, din ordinul D T Yazova, V A Kryuchkov și B K Pugo a fost adus într-o stare de mare pregătire pentru luptă de către toate forțele armate ale țării, trupele KGB și Ministerul Afacerilor Interne al URSS În numele Secretariatului Comitetului Central al PCUS, un membru al Biroului Politic O S a transmis localităților mesajul codificat corespunzător Shenin În general, populația țării a întâlnit destul de calm informațiile despre crearea Comitetului de Stat pentru Urgență, deoarece toată lumea era deja obosită de mizeria care se petrecea în țară și doar o mână de "democrați" înghețați au decis să reziste autoritatea legitimă a Comitetului de Stat pentru Situații de Urgență, reprezentată de cei mai înalți oficiali ai țării Deja în dimineața zilei de august la casa de stat a B N Elțîn în Arhangelsk l-a adunat pe G E Burbulis, M N Poltoranin, I S Silaev, R I Khasbulatov, S M Shakhrai și V N Yaroshenko, cărora li s-a alăturat mai târziu K I Kobets, Yu M Lujkov și A A Sobchak După ce au discutat despre situația din capitală,

separatiștii și "democrații" ruși au început să "acționeze foarte rapid și decisiv pentru a prelua inițiativa rebelilor", prin urmare au creat un "sediu pentru neutralizarea activităților criminale ale Comitetului de Stat pentru Urgență ", condusă de generalul colonel K I Kobets Apoi "au căzut de acord asupra tacticilor" și "au hotărât să facă un apel către popor", în care GKChP a fost scos în afara legii și a făcut apel la nerespectarea tuturor decretelor și ordinelor sale, până la organizarea unei greve generale în țară Când "Contestația" a fost gata, R I Khasbulatov, I S Silaev și Yu M Luzhkov a plecat calm la Moscova și a ajuns la slujbă fără incidente Apoi însuși B N a plecat în capitală Elțin, care, sub protecția unui întreg batalion aeropurtat, a ajuns la fel de calm la biroul său din clădirea Sovietului Suprem al RSFSR, unde "construirea" baricadelor de operetă era deja în plină desfășurare, condusă de adjunctul Poporului A P Surkov Capitolul doi PERESTROIKA LUI GORBACIOV SI MOARTEA URSS (-) În acest moment, prima coloană de tancuri s-a apropiat de Casa Albă, iar B N Elțîn, într-un inel dens de paznici și asociați, a coborât în stradă și s-a urcat pe tanc, din care a ținut un discurs înfocat și a citit primul său decret, compus de avocatul instanței S M Shakhrai În acest prim decret Elțîn, crearea GKChP a fost calificată drept o lovitură de stat, iar toate decretele sale au fost declarate invalide pe teritoriul RSFSR Apoi, președintele rus a semnat un al doilea, și, în plus, complet ilegal decret, potrivit căruia "înainte de convocarea unui Congres extraordinar al Deputaților Poporului din URSS", a subjugat toate organele puterii executive aliate de pe teritoriul RSFSR, inclusiv Ministerul Apărării, KGB și Ministerul Afacerilor Interne al URSS Iar după-amiaza la B N Elțîn, a avut loc o ședință în care s-a decis crearea unui sediu pentru apărarea "Casei Albe", și numirea generalului colonel K I Kobets Confruntarea dintre susținătorii Comitetului de Stat pentru Urgență și autoritățile ruse a avut loc doar în centrul capitalei Liderii altor republici unionale, precum și teritorii și regiuni rusești, au manifestat mai des rețineri, limitându-se la adoptarea de documente care își exprimau ferm disponibilitatea de a respecta Constituția URSS, legile ruse și condamnau introducerea unui stat de urgenta in tara În același timp, conducerea GKChP i-a chemat pe toți președinții republicilor unionale, cu excepția "liderilor" baltici, și toți au jurat credință GKChP, inclusiv L M Kravchuk (Ucraina), N I Dementei (Belarus), M I Snegur (Moldova), L A Ter-Petrosyan (Armenia), A M Mutalibov (Azerbaidjan), Z K Gamsakhurdia (Georgia), N A Nazarbaev (Kazahstan), I A Karimov (Uzbekistan), A A Akaev (Kârgâzstan), K M Makkhamov (Tadjikistan) și S N Niyazov (Turkmenistan) Apoi, în biroul de la Kremlin, actorie Președinte, a început o ședință a Comitetului de Stat pentru Urgență, la care G I Ianaev a semnat un decret de declarare a stării de urgență la Moscova, dar nu au fost luate măsuri concrete pentru a o pune în aplicare, inclusiv împotriva Casei Albe, unde susținătorii autorităților ruse au săpat Ar putea fi de așteptat ca în această situație A I Lukyanov va convoca imediat Prezidiul Sovietului Suprem al URSS pentru a convoca o sesiune extraordinară a Sovietului Suprem al URSS, dar a preferat să ia o atitudine de așteptare și a programat deschiderea sesiunii Parlamentului Uniunii abia pentru luna august În toată această poveste, este foarte ciudat că membrii Comitetului de Stat pentru Urgență, care sunt vital interesați să legitimeze starea de urgență declarată de ei, nu au făcut presiunea necesară asupra A I Lukyanov, de ale cărui acțiuni a depins în mare măsură rezultatul de succes al "loviturii" inițiate O poziție putredă similară a luat-o a doua persoană din ierarhia partidului - deputat Secretarul General V A

Ivashko, care nu a permis convocarea de urgență a Plenului Comitetului Central, și doar secretarul Comitetului Central O S Shenin, în nume propriu, a transmis localităților un mesaj cifrat cu ordinul tuturor organizațiilor de partid din țară nu numai să susțină Comitetul de Stat de Urgență, ci și să creeze comitete similare la nivel de republici, teritorii și regiuni În seara aceleiași zile, a avut loc o conferință de presă susținută de un număr de membri ai Comitetului de Stat pentru Urgență, care a făcut o impresie extrem de deprimantă asupra tuturor, în special asupra comportamentului actorului Președintele țării G I Yanaev, care era în mod clar într-o stare "nefuncțională" Prim-ministrul V S era în aceeași stare "nefuncțională" Pavlov, la Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" ÎN - care a intrat în tăcere într-o exces În această situație, un număr de membri ai Comitetului de Stat pentru Urgență, în special O D Baklanov, a decis să părăsească jocul, dar după ce ministrul Apărării, mareșalul D T Yazov a dat ordin de a lua "Casa Albă" și o serie de alte instituții de la Moscova, care au devenit centrul de consolidare al opoziției liberale, sub "protecție", el s-a răzgândit În seara zilei de august, mareșalul D T Yazov și adjunctul său, generalul colonel V A Achalov a dat ordinul comandantului șef al Forțelor Aeropurtate, general-locotenent P S Grachev să asalteze "Casa Albă", să captureze întreaga conducere rusă, condusă de B N Elțin și scoateți-i din Moscova Cu toate acestea, P S Grachev, încălcându-și în mod grav jurământul militar, nu și-a îndeplinit datoria militară, de vreme ce chiar și atunci era în complicitate cu B N Elțin și cercul său interior, în special Yu V Skokov și A V Korzhakov, dar nimeni nu știa încă despre asta Până atunci, la Moscova devenise cunoscută declarația lui George W Bush despre crearea CCHR, în care președintele american nu numai că i-a condamnat pe "conspiratorii de la Moscova", dar a cerut și ca aceștia să restabilească status quo-ul Prin urmare, când membrii GKChP s-au adunat pentru noua lor întâlnire în dimineața zilei de august, ei deja se confruntau cu o situație complet diferită Nu în favoarea lor, evenimentele s-au desfășurat în afara capitalei Totuși, la această ședință a fost aprobată "compunerea personală a sediului Comitetului de Stat pentru Urgență" condus de O D Baklanov și a adoptat o "decizie de stabilire a unui stațion de acces în capitală", care a fost introdusă de la ora : Între timp, apărătorii "Casei Albe" au finalizat practic construcția de "fortificații", unde, pe lângă baricade "antipersonale" ușoare, au apărut repede garduri antitanc din beton, construite pe cheltuiala primilor burghezi ruși, precum în calitate de speculator de acțiuni domnul K N Borovoe În același timp, sediul apărării Casei Albe a început să formeze o miliție dintre militarii pensionari și tinerii studenți În timp ce în interiorul "Casei Albe" și în afara zidurilor acesteia se lucra, insesizabil pentru mulți, pentru pregătirea posibilei ei apărări, o masă uriașă de oameni s-a adunat lângă "Casa Albă" însăși, care, potrivit istoricilor (R Pikhoya, A Ostrovsky) , a variat de la la de oameni Considerând situația din jurul Casei Albe ca pe o amenințare directă pentru realizarea planurilor sale, V A Kriuchkov, D T Yazov și B K Pugo a decis să efectueze o operațiune militară pentru a pune mâna pe clădirea Sovietului Suprem al RSFSR, a cărei pregătire directă a fost încredințată generalului colonel G E Ageev și V A Achalov, care pe august a dezvoltat o operațiune cu numele de cod "Thunder" Apoi, în seara zilei de august, a avut loc o ședință privind implementarea acestei operațiuni în biroul prim-vicepreședintelui KGB al URSS, generalul colonel G E Ageev, la care a participat ministrul apărării al URSS, mareșalul D T Yazov, adjuncții

săi, generalul de armată V I Varennikov și generalul colonel V A Achalov, comandantul șef al Forțelor Aeropurtate, general-locotenent P S Gracev, deputat Ministrul Ministerului Afacerilor Interne al URSS, comandant-șef al trupelor interne, general-colonel B V Gromov, deputat comandant al districtului militar din Moscova, general-locotenent A A Golovnev și comandantul grupului de forțe speciale Alpha, generalul-maior V F Karpukhin Când toate "denivelările" s-au împrăștiat, domnule deputat Ministrul Apărării general V A Achalov i-a instruit pe generalii A A Golovnev, V F Karpukhin și A I Lebed să efectueze o "recunoaștere a abordărilor către clădire Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) al Sovietului Suprem", iar când s-au întors în Statul Major, a fost elaborat un plan de blocare a construcției Sovietului Suprem al RSFSR În seara zilei de august a avut loc o ședință ordinară a Comitetului de Stat pentru Urgență, la care a participat G I Yanaev, O D Baklanov, O S Shenin, V I Boldin, D T Yazov, V A Kriuchkov, B K Pugo, V F Grushko, V I Starodubtsev și A I Tiziakov Rezultatul acestei întâlniri a fost decizia de a conduce o operațiune militară pentru a pune mâna pe clădirea Sovietului Suprem al RSFSR Cu toate acestea, cei doi comandanți de care a depins soarta acestei decizii au fost generalii P S Grachev și B V Gromov, care prin Yu V Skokova a fost conectată cu echipa Elțin și le-a "scurtat" toate informațiile, ei fuseseră deja de acord în prealabil să nu participe la această operațiune Între timp, B N Elțin și alți "luptători pentru democrație" - G Kh Popov și Yu M Luzhkov a coborât la buncărul Casei Albe și a băut acolo toată noaptea Între timp, în centrul Moscovei, "democrații" au organizat o adevărată provocare, în urma căreia trei huligani beți au murit în timpul atacului asupra BMP, care au fost apoi declarați victime nevinovate ale "juntei sângeroase" și ridicați la rang a "martiri ai democrației" Aceste evenimente au devenit un punct de cotitură în istoria "putsch-ului", deoarece toți membrii GKChP s-au temut de primul sânge și au susținut În dimineața zilei de august, sub președinția Mareșalului D T Yazov, a avut loc o ședință a colegiului Ministerului Apărării al URSS, la care majoritatea membrilor săi, inclusiv comandanții șefi ai Marinei, Forțelor Strategice de Rachete și Forțelor Aeriene, amiralul Flotei V N Chernavin, generalul de armată Yu P Maksimov și colonelul general de aviație E I Shaposhnikov, s-a pronunțat "în favoarea necesității retragerii trupelor de la Moscova", după care ministrul Apărării a dat ordinul corespunzător La aflarea deciziei, toți membrii GKChP au plecat de urgență către Ministerul Apărării al URSS, unde a avut loc o confruntare furtunoasă V A Kryuchkov, O D Baklanov, Yu S Plehanov, A I Tizyakov și O S Shenin a insistat să continue lupta, dar neavând sprijinul majorității, au renunțat și au decis să zboare la Foros la M S Gorbaciov Între timp, când membrii GKChP se aflau încă în Ministerul Apărării al URSS, în "Asediata" "Casa Albă" s-a deschis o sesiune extraordinară a Sovietului Suprem al RSFSR, iar cel mai surprinzător lucru a fost că a fost difuzată în direct la radioul și televiziunea de stat După ce Sovietul Suprem al RSFSR i-a condamnat pe "putchiști", B N Elțîn a trimis imediat o cerere categorică membrilor GKChP să "oprească activitățile lor ilegale, neconstituționale" și să anuleze toate deciziile pe care le-au luat În dimineața zilei de august, Biroul Politic al Comitetului Central al Partidului Comunist al Federației Ruse, Secretariatul Comitetului Central al PCUS și Cabinetul de Miniștri al URSS, A I Lukyanov i-a convocat pe conducătorii camerelor Sovietului Suprem al URSS I D Laptev și R N Nishanov și, numind tot ce s-a întâmplat o aventură, le-a spus că zboară la Foros pentru a se întâlni cu M S

Gorbaciov Aproape imediat după aceste declarații perfide, vicepreședintele G I Ianaev a semnat un decret privind dizolvarea Comitetului de Stat pentru Urgență și și-a demisionat din atribuțiile prezidențiale Din acel moment, pentru a finaliza "putsch-ul", a mai rămas un singur lucru de făcut - să-l returneze pe M S însuși la Moscova Gorbaciov Între timp, de interes deosebit este faptul că atunci când V A Kriuchkov ia sugerat lui B N Elțîn să zboare împreună la Foros, era gata să accepte această propunere a șefului KGB, dar toți cei mai apropiați asociați ai săi s-au opus ferm Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - zborul lor comun Această întrebare a fost chiar înaintată unei ședințe a Sovietului Suprem al RSFSR, care a decis să o trimită la M S Propria delegație a lui Gorbaciov condusă de vicepreședintele rus A V Rutskoi și șeful guvernului rus I S Silaev Nefiind primit acordul pentru un zbor comun, membrii Comitetului de Stat pentru Urgență și-au trimis propria delegație la Foros, care includea și O D Baklanov, V A Kriuchkov, A I Lukyanov, D T Yazov, V A Ivashko și Yu S Plehanov Când au ajuns deja în Crimeea, acolo a zburat un alt avion, pe care delegația rusă condusă de A V Rutsky și I S Silaev și membrii Consiliului Prezidențial al URSS V V Bakatin și E M Primakov După ce ambele delegații au ajuns în Foros, mult, dacă nu toate, au început să depindă de poziția M S Gorbaciov, care nu a fost clar pentru niciuna dintre părțile în conflict Prin urmare, factorul decisiv în confruntarea dintre Comitetul de Stat de Urgență și conducerea rusă în etapa finală a crizei politice a fost întrebarea cine va fi primul care se va întâlni cu M S Gorbaciov și "trageți-l" lângă el DOMNIȘOARĂ Gorbaciov a primit mai întâi delegația rusă și abia apoi, cu permisiunea lui A V Rutskoi și I S Silaeva a vorbit în prezența lui V V Bakatin și E M Primakov cu A I Lukyanov și V A Ivashko, dar nu a primit niciunul dintre membrii sosiți ai Comitetului de Stat pentru Urgență Imediat după aceea, ambele delegații au plecat spre aerodromul militar Belbek, de unde ambele avioane s-au îndreptat spre Moscova La sosirea în capitală pe aeroportul guvernamental Vnukovo- , cu încălcarea tuturor normelor procedurale, prin ordin personal al procurorului general al RSFSR V G Stepankov, trei membri ai Comitetului de Stat de Urgență V A au fost reținuți și arestați Kriuchkov, D T Yazov și A I Tiziakov, care a fost o încălcare clară a legii, deoarece toți erau deputați ai poporului URSS și aveau statutul de imunitate, dar la acea vreme puțini oameni s-au gândit la respectarea legii și au acționat exclusiv pe principiul "opportunității politice" Există trei versiuni și evaluări principale ale evenimentelor din august în literatura istorică Reprezentanții istoriografiei liberale (V Sogrin, R Pikhoya) se referă în mod tradițional la evenimente ca "putsch-ul din august", care a fost organizat de partea conservatoare a celui mai apropiat cerc Gorbaciov, în primul rând V A Kriuchkov și A I Lukyanov pentru a păstra regimul totalitar comunist din țară și din cauza intereselor pur personale, pur "egoiste" de a-și menține pozițiile anterioare în structurile de putere ale URSS Unii istorici ai lagărului patriotic (I Froyanov) consideră că așa-numitul "putsch" din august a fost organizat de M S Gorbaciov, care în ultimul moment, s-a speriat pentru reputația sa de "liberal" și "mare democrat", cu cinismul său caracteristic, și-a trădat acea parte din anturajul său care se afla pe poziții patriotice și dorea să păstreze o Uniune Sovietică unită cu toate puterea lui În cele din urmă, o altă parte a autorilor taberei patriotice (A Ostrovsky) susțin că așa-numitul "putsch" a fost rezultatul unei conspirații între cekisti și conducerea de vârf a Rusiei, al cărei scop era eliminarea "slabilor" și

cu voință slabă" M S Gorbaciov din Olimpul politic al țării și transferul puterii către noua conducere rusă O analiză a documentelor de arhivă, în special două note analitice pregătite în măruntaiele Lubyanka, sugerează pe deplin că însăși ideea de a păstra unitatea țării prin transferul puterii de la "trepacha-de" Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) mokrata "M S Gorbaciov în mâinile "durului pragmatist și cinic" B N Eltsin, maturizat în mintea lui V A Kriuchkov, V F Grushko, L V Shebarshina, N S Leonov și alți lideri ai KGB-ului URSS cu mult înaintea evenimentelor din august și în ajunul acestor evenimente, V A Kriuchkov și B N Elțin au convenit între ei asupra unui plan pentru acțiuni ulterioare Cu toate acestea, atunci B N Eltsin l-a înșelat cinic pe V A Kryuchkov and Co , și a ieșit învingător în această "luptă sub covor" O analiză a evenimentelor din august arată că rezultatul lor a fost influențat nu atât de factorii de forță sau de validitatea juridică a pozițiilor celor două părți, cât de simțul intuiției politice, capacitatea de a-și aduna toți susținătorii la momentul potrivit și la locul potrivit si pune inamicul in asemenea conditii in care nici superioritatea numerica sau de putere nu ii va aduce succes Unul dintre obiectivele principale ale GKChP a fost "presiunea" conducerii ruse, forțarea acesteia să se așeze la masa negocierilor și formularea termenilor viitorului Tratat al Uniunii acceptabili pentru păstrarea URSS și scoaterea țării din criză Totodată, liderii săi, nu fără motiv, au contat pe respingerea de către majoritatea populaţiei ţării a M S Gorbaciov și lipsa unei baze politice de masă și stabile pentru B N Elțin, precum și structurile de putere ale KGB-ului, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Apărării al URSS supuse acestora Au subestimat însă mobilizarea informaţional-politică şi organizatorică a "democraţilor", caracterul intransigent al poziţiei lor şi disponibilitatea opoziţiei liberale de a merge "până la capăt" În plus, conducerea rusă, împotriva căreia însăși activitatea GKChP a fost îndreptată în principal, a răspuns prompt, atent și cuprinzător la acțiunile lor:) În primul rând, a fost lansată o puternică campanie de informare Tema "preocupării" pentru președintele URSS și sănătatea sa a ajuns într-unul dintre locurile centrale, care ar fi trebuit să concentreze atenția asupra dubiilor motivului înlăturării ilegale a M S Gorbaciov de la președinția sa Drept urmare, a fost posibilă demonizarea imaginii GKChP în conștiința publică, numind ceea ce se întâmpla chiar în prima zi o "lovitură de stat a juntei", care a evocat asocieri cu imagini de dictatori sângerosi și fărădelege) În al doilea rând, liderii ruși și-au chemat susținătorii sub zidurile "Casei Albe" și au încercat să mențină un "cerc viu" pe toată perioada confruntării, în rândurile căreia se aflau câteva zeci de mii de oameni Acesta a fost un factor de descurajare important, deoarece ambele părți opuse au înțeles implicațiile politice ale posibilei vărsări de sânge în capitală) În al treilea rând, B N Elțin și anturajul său, plecând de la ideea pierderii legitimității de către conducerea aliată în legătură cu "săvârșirea unei crime de stat de către aceștia", au semnat o serie de decrete prin care și-au resubordonat toate autoritățile executive ale URSS situată pe teritoriul RSFSR, inclusiv unități ale KGB, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Apărării al URSS El și-a asumat, de asemenea, puterile comandantului Forțelor Armate ale URSS pe teritoriul RSFSR) În al patrulea rând, "sindroamele" de la Tbilisi, Baku și Vilnius, când armata a fost folosită împotriva extremiștilor, dar a fost supusă ostracismului și defăimării murdare pentru faptul că s-au ridicat arme împotriva "populației civile neînarmate", au făcut acest lucru dificil

și chiar a făcut-o imposibilă de facto Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - atracție pentru acțiuni active la Moscova Mai mult, trebuie înțeles că în toate cazurile anterioare, folosirea forțelor armate a fost încă precedată de provocări majore, iar în capitală, confruntarea părților a fost mai mult ca un episod de "confruntare de top" Așadar, chiar în GKChP, poziția celor dintre membrii săi care s-au oferit să implice armata pentru a exercita presiuni psihologice a câștigat, însă, reticența conducătorilor unui număr de agenții de drept, în primul rând D T Yazov de a participa la "confruntări" politice, respingerea activă a GKChP de către un număr de militari de rang înalt a predeterminat în mare măsură rezultatul confruntării care a început Rezumând acele evenimente fatale, trebuie recunoscut că criza din august a adus într-o formă deschisă procesul latent de dezintegrare a URSS, inițiind o nouă perioadă în istoria unei mari țări, al cărei conținut principal a fost dezmembrarea consecventă a toate structurile aliate Evoluţia situaţiei politice din ţară în toamna-iarna anului a) Redistribuirea puterii de stat în țară Când "democrații" încă se bucurau de eșecul "putsch-ului sângeros" de la Moscova, un articol al deputatului popular al URSS S V Vasiliev "Lovitura de stat din a fost încheiată cu succes", în care autorul, neexprimându-și bucuria pentru eșecul "putsch-ului", a afirmat pe bună dreptate că țara "a încheiat o lovitură de stat, consecințele devastatoare ale care va fi realizat de milioane de concetăţenii noştri mult mai târziu " Au trecut mulți ani de atunci, dar sensul evenimentelor din august ca lovitură de stat nu este încă înțeles de către majoritate Evident, dacă în august a avut loc într-adevăr un "putsch" nereușit, atunci după M S Gorbaciov s-a întors la Moscova, totul trebuia să se limiteze la arestarea conspiratorilor și la restabilirea status quo-ului care exista înainte de începerea acestor evenimente, dar acest lucru nu s-a întâmplat august M S Gorbaciov s-a întors la Moscova, dar nu a revenit la putere Pentru a înțelege acest lucru, trebuie să faceți cunoștință cu unele dintre decretele B N Elțin și ordinele guvernului său din acele vremuri Primul pas în această direcție a fost făcut deja în timpul evenimentelor din august, când B N Elțîn a emis decrete privind transferul în subordinea sa a tuturor structurilor KGB, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Apărării al URSS și și-a asumat puterile Comandantului Suprem al țării Apoi s-a făcut un alt pas în această direcție, când a apărut decretul lui Elțin "Cu privire la asigurarea bazei economice pentru suveranitatea RSFSR", care prevedea că "până în ianuarie , Consiliul de Miniștri al RSFSR va asigura transferul și acceptarea tuturor întreprinderile și organizațiile aflate în jurisdicția administrației de stat a subordonării sindicatelor RSFSR situate pe teritoriul Federației Ruse Deciziile organismelor federale privind procedura de import (export) a mărfurilor, precum și stabilirea cuantumului taxelor vamale, adoptate fără acordul organismelor autorizate ale RSFSR, nu sunt valabile pe teritoriul RSFSR Curând au urmat noile decrete Elțin, declarând Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) privind transferul "Companiei de Televiziune și Radio All-Union, Agenția de Informare Novosti și toate editurile, tipografiile și celelalte întreprinderi ale acestora situate pe teritoriul RSFSR, deținute de PCUS, către Ministerul Presei și Informațiilor de Masă" al RSFSR" În aceleași zile, a avut loc un alt eveniment important, căruia nici cele mai "democratice" publicații ale țării nu au vrut să-i acorde atenție: arestarea liderilor statului de unire, în special, vicepreședinte al URSS G I Ianaev, președintele Sovietului Suprem al URSS A I Lukyanov,

prim-ministrul URSS V S Pavlov, ministrul apărării al URSS D T Yazov, președintele KGB al URSS V A Kryuchkov și alți lideri aliați implicați în Comitetul de Stat de Urgență, care a avut loc nu prin ordin al Procuraturii Generale a URSS, ci pe baza ordinelor Parchetului General al RSFSR august M S Gorbaciov a ajuns la Kremlin și i-a invitat imediat pe cei mai apropiați asociați ai săi, A N Yakovleva, V V Bakatin, E M Primakov, G Kh Shakhnazarova, V A Medvedev, L I Abalkina, V N Kudryavtsev și A S Cerniaev Alături de aceștia au fost invitați șeful Statului Major General al Forțelor Armate URSS, generalul Armatei M A Moiseev, președintele Comitetului de Supraveghere Constituțională al URSS S S Alekseev, procurorul general al URSS N S Trubin, Ministrul Afacerilor Externe al URSS A A Bessmertnykh și președintele Curții Supreme a URSS E A Smolentsev Aici au fost anulate toate decretele și ordinele Comitetului de Stat pentru Situații de Urgență și au fost făcute noi numiri în funcții cheie din ramura executivă, după care M S Gorbaciov a semnat o serie întreagă de decrete privind demisiile și numirile Prim-ministrul URSS V S Pavlov, președintele KGB al URSS V A Kryuchkov, ministrul apărării al URSS D T Yazov, șeful serviciului de securitate al KGB al URSS Yu S Plehanov și șeful aparatului președintelui URSS V I Boldin Totuși, trebuie menționat că președintele țării nu avea dreptul să-l numească de unul singur pe prim-ministru sau să-l demită El nu avea astfel de drepturi în raport cu alți membri ai Cabinetului de Miniștri al URSS, deoarece legea federală "Cu privire la Cabinetul de Miniștri al URSS" a afirmat direct că "în conformitate cu Constituția URSS, Cabinetul de Miniștri al URSS" Miniștrii URSS este format de președintele URSS, ținând cont de avizul Consiliului Federației URSS și prin acord cu Sovietul Suprem al URSS În aceeași ordine, se fac modificări în componența Cabinetului de Miniștri Prin urmare, M S Gorbaciov, în primul rând, a fost obligat să convoace Consiliul Federației al URSS și, după ce a primit acordul său, să aducă această problemă la o reuniune a Sovietului Suprem al URSS și numai după ce a acceptat demisia primului ministru și a altora miniștrii de către parlamentul de sindicat, puteau emite un decret privind demiterea acestora din funcții, prin urmare ordinul dat de președintele sindicatului în acest sens era ilegal Cu toate acestea, nimeni nu a acordat nicio atenție acestei încălcări flagrante a legii, deoarece "democrația lui Gorbaciov" era încă triumfătoare în țară G I a fost numit noul șef al aparatului prezidențial Revenko, generalul armatei M A a devenit ministrul apărării al URSS Moiseev, generalul locotenent L V a fost numit președinte al KGB-ului URSS Shebarshin și ministrul Afacerilor Externe al URSS B N Pankin Cu toate acestea, la această întâlnire, un nou șef al Cabinetului de Miniștri al URSS nu a fost numit, iar V Kh Dogujiev, Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - și nu a fost semnat un decret cu privire la numirea generalului-colonel V P Trushin ca noul ministru al Afacerilor Interne al URSS, deoarece nu a fost semnat un decret privind demisia lui B K Pugo Aceasta, la prima vedere, o împrejurare foarte ciudată, s-a datorat faptului că în seara aceleiași zile B K Pugo s-ar fi împușcat, spunându-i fiului său că "acesta este un joc mare și am pierdut în el dar M Gorbaciov ne-a trădat pe toți, este păcat - l-a cumpărat atât de bine și l-a vândut atât de ieftin" În preajma morții lui B K Pugo încă nu oprește controversele, deși imediat, chiar înainte de finalizarea anchetei, s-a răspândit o singură versiune, conform căreia s-a sinucis Cu toate acestea, există multă incertitudine în toată această poveste, deoarece apar cel puțin două întrebări dacă B K Pugo și-a ucis mai întâi soția și apoi s-a sinucis, cum a reușit să tragă două focuri în

sine și de ce soția sa a fost găsită conștientă Moartea lui B K Pugo și soția sa au marcat începutul unei serii de morți ciudate În primul rând, consilierul prezidențial, mareșalul S F , a fost găsit spânzurat în biroul său de la Kremlin Akhromeev, atunci, după ce a sărit pe fereastră, directorul afacerilor Comitetului Central al PCUS P E Kruchin, predecesorul său pe termen lung în această poziție cheie în aparatul central al Comitetului Central al PCUS, G S , s-a sinucis în același mod Pavlov, care a fost pensionat de aproape zece ani, și deputat cap Departamentul Internațional al Comitetului Central al PCUS D A Lisovolik Între timp, B N Elțîn a fost preocupat de "problema personalului", și nu în conducerea rusă, ci tocmai ca parte a guvernului uniunii Imediat după suprimarea putsch-ului, l-a invitat pe generalul locotenent P S Grachev, "i-a mulțumit pentru ajutor și i-a oferit să ocupe postul de ministru al apărării al URSS", dar a refuzat din cauza faptului că "nu era pregătit pentru o astfel de funcție", iar atunci s-a decis că " E I Shaposhnikov și P S Grachev ca prim-adjunct Între timp, președintele Rusiei abia începea să rezolve problemele de personal de importanță federală, a fost informat că M S Gorbaciov făcuse deja primele numiri de personal, iar acest lucru l-a revoltat la extrem În dimineața zilei de august, B N Eltsin a venit la M S Gorbaciov și într-o formă destul de dură a cerut să anuleze imediat toate numirile făcute ieri în toate agențiile de aplicare a legii din țară Mai mult, a insistat ferm ca generalul-colonel de aviație E I Shaposhnikov, căruia trei zile mai târziu i s-a acordat titlul de "Mareșal de aviație", generalul de armată V N a fost numit primul său adjunct și șef al Statului Major General Lobov, postul de președinte al KGB al URSS a fost preluat de generalul locotenent V V Bakatin, iar generalul-locotenent V P a devenit noul ministru al Afacerilor Interne al URSS Barannikov Apoi M S Gorbaciov nu numai că a predat toți miniștrii nou numiți, dar a mers și mai departe și a predat întregul partid Din ordinul primarului Moscovei G Kh Popov, de acord cu M S Gorbaciov și secretarul de stat rus G E Burbulis, clădirea Comitetului Central al PCUS a fost închisă și sigilată, iar B N Elțîn, aflându-se în prezidiul ședinței Sovietului Suprem al RSFSR, chiar în fața camerelor de televiziune, a semnat un decret privind suspendarea activităților tuturor organelor și organizațiilor Partidului Comunist al RSFSR Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) După aceea, pe august, M S Gorbaciov a semnat o declarație în care nu numai că și-a dat demisia din funcția de secretar general al Comitetului Central, dar a cerut și Comitetului Central al PCUS să se dizolve În urma acesteia, "avangarda trădătorilor, ascunsă în crăpături, a tăcut ascultător, fără să scoată nici un sunet de protest Biroul Politic al Comitetului Central, Comitetul Central al PCUS, partidele comuniste republicane, comitetele regionale, comitetele regionale, comitetele raionale pur și simplu au fugit ca șobolanii dintr-o navă care se scufundă În aceeași zi, după ce a dizolvat ilegal Cabinetul de Miniștri al URSS, M S Gorbaciov, prin decretul său, a creat un nou organ executiv - Comitetul pentru Managementul Operațional al Economiei Naționale a URSS, pe care l-a însărcinat pe prim-ministrul rus I S Silaev Totodată, au fost numiți trei adjuncți ai noului "premier", care au devenit A I Volsky, G A Yavlinsky și Yu M Luzhkov și trei miniștri aliați - ministrul economiei și previziunilor al URSS E F Saburov, ministrul de finanțe al URSS I N Lazarev și ministrul comerțului al URSS A F Hlystov, care a deținut funcții relevante în guvernul rus Toți acești pași ai președintelui țării au fost sincer anticonstituționali, întrucât:) crearea de noi organe ale puterii

executive în conformitate cu Constituția URSS era apanajul exclusiv al parlamentului;) Cabinetul de miniștri al URSS a fost dizolvat, dar nu desființat, prin urmare, președintele țării nu avea nici dreptul de a-și transfera atribuțiile și funcțiile unui alt organ de stat neprevăzut de Constituția URSS În urma acesteia, Consiliul de Miniștri al RSFSR a adoptat o rezoluție în care se spunea că "până la formarea unei noi componențe a Cabinetului de Miniștri al URSS, conducerea tuturor ministerelor și departamentelor URSS, asociațiile lor subordonate, întreprinderile și organizațiilor situate pe teritoriul RSFSR, este acceptată de Consiliul de Miniștri al RSFSR", ceea ce constituia o încălcare flagrantă a actualei Constituții a URSS Pe august au urmat alte patru decizii foarte importante, dar absolut ilegale:) privind transferul tuturor arhivelor aparatului central al KGB al URSS și departamentelor acestuia din republici, teritorii și regiuni către autoritățile arhivistice ale RSFSR ;) privind transferul în jurisdicția KGB al RSFSR a tuturor tipurilor de comunicații secrete guvernamentale, inclusiv criptarea documentară, pe întreg teritoriul URSS;) privind acceptarea în bilanțul Comitetului de stat al RSFSR pentru gestionarea proprietății de stat a spațiilor nerezidențiale, clădirilor și structurilor ocupate de Cabinetul de miniștri al URSS, ministerele, departamentele și organizațiile URSS" ;) privind transferul în proprietatea statului a tuturor bunurilor imobile și mobile aparținând PCUS și PC al RSFSR, inclusiv fonduri în ruble și valută Totodată, sub îndrumarea sensibilă și vigilentă a M S Gorbaciov, B N Eltsin si V V Bakatin a desfășurat o "reformă" la scară largă a KGB-ului URSS, care a mers în două direcții principale Prima direcție este dezintegrarea și fragmentarea completă a KGB-ului URSS într-o serie de departamente independente și privarea de monopolul său asupra tuturor tipurilor de activități legate de asigurarea securității țării Trebuia să "împartă comitetul în părți", care, fiind subordonate direct șefului statului, se întreceau și se echilibrau reciproc A doua direcție este descentralizarea completă sau dezintegrarea verticală și acordarea independenței depline tuturor republicanilor Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - agenţiile de securitate a statului în combinaţie cu activitatea de coordonare a structurilor interrepublicane Deja la sfârșitul lunii august , toate forțele speciale au fost retrase din KGB al URSS, Direcția a -a a fost transformată în Direcția de securitate din cadrul Biroului Președintelui URSS, Direcția a -a, care era responsabilă de comunicațiile guvernamentale, criptare și inteligență electronică, a fost transformată în Comitetul de comunicații guvernamentale sub președintele URSS Apoi, la începutul lunii septembrie, în locul Colegiului KGB al URSS, a fost creat un Consiliu Coordonator format din președinții KGB-ului republican, care erau numiți chiar de conducătorii republicilor etc După aceste schimbări structurale, a venit rândul celor mai mari unități ale KGB - informații, contrainformații și trupe de frontieră La sfârșitul lunii octombrie , KGB-ul URSS a fost în cele din urmă finalizat și împărțit în trei structuri independente - Serviciul de Securitate Interrepublican al URSS, care era condus de V V Bakatin, Serviciul Central de Informații al URSS, condus de academicianul E M Primakov, și Comitetul pentru Protecția Frontierei de Stat a URSS, condus de generalul colonel I Ya Kalinichenko Astfel, deja la începutul lunii septembrie , M S Gorbaciov a pierdut aproape toate pârghiile puterii executive, a pierdut controlul asupra economiei, radioului și televiziunii și comunicațiilor guvernamentale Toate acestea luate la un loc mărturisesc vizibil că sub masca așa-numitului

"Putsch de august", a început o adevărată lovitură de stat, condusă de B N Eltsin și Co b) Prăbușirea procesului Novoogarevsky Imediat după înăbușirea "loviturii de stat din august", a început o declarație generală de independență a republicilor unionale, iar până la sfârșitul lunii august , parlamentele Ucrainei, Belarusului, Estoniei, Letonia, Republicii Moldova, Azerbaidjanului, Kârgâzstanului și Uzbekistanului au proclamat un nou statut de stat Mai mult, în același timp B N Elțin a recunoscut în mod destul de ilegal, încălcând din nou Constituția URSS, independența tuturor celor trei republici baltice S-ar părea că după înăbușirea "rebelilor" imaginari a fost posibil să se înceapă procesul de semnare a unui nou Tratat al Uniunii, care era programat pentru august , dar din anumite motive toată lumea a uitat imediat de el La doar o săptămână după "putsch" M S Gorbaciov l-a sunat pe asistentul său G Kh Shakhnazarov și i-a dat sarcina de a se ocupa de urgență de Tratatul de Unire, implicând în această lucrare noul șef al Administrației sale, G I Revenko și director al Institutului de Stat și Drept al Academiei de Științe a URSS academicianul V N Kudryavtsev Cu toate acestea, când se află în biroul lui G Kh Șahnazarov, s-a adunat întregul grup de lucru, toți membrii săi au declarat imediat că de acum înainte " vremea politică din țară depinde din ce în ce mai puțin de Kremlin și din ce în ce mai mult de Casa Albă", așa că este necesar să se afle intențiile de B N Elțin și echipa sa În aceeași zi, G Kh Șahnazarov i-a chemat pe doi dintre asistenții săi - S M Shakhrai și S B Stankevich, care nu a dezvăluit toate cărțile, dar a declarat că B N Elțin nu este la îndemână acum și, într-adevăr, Tratatul Uniunii, se pare, a ieșit de pe ordinea de zi și și-a pierdut relevanța Și doar câteva zile mai târziu, Nezavisimaya Gazeta a publicat Scrisoarea celor șapte - Yu N Afanasiev, L M Batkina, V S Bible, E G Bonner, Yu G Burtin și L M Timofeeva, în Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) Torul a declarat în mod direct că ei " salută prăbușirea imperiului" și crearea unei "comunități eurasiatice" Între timp, la august , Sovietul Suprem al URSS ucraineană a aprobat "Legea privind independența de stat a Ucrainei", care arăta în mod vizibil toată sărăcia intelectuală a intelectualității ucrainene Svidomo În special, acest document "istoric" alcătuit în grabă afirma că "pe baza pericolului de moarte care planează asupra Ucrainei în legătură cu lovitura de stat din URSS din august , continuând tradiția de o mie de ani de construire a statului în Ucraina, pe baza dreptului la autodeterminare prevăzut de Carta Națiunilor Unite și alte documente juridice internaționale, care pun în aplicare Declarația privind suveranitatea de stat a Ucrainei, Consiliul Suprem al RSS Ucrainei proclamă solemn independența Ucrainei și crearea un stat ucrainean independent - Ucraina În același timp, Sovietul Suprem al RSS Ucrainei, în mod ilegal, încălcând atât Constituția RSS Ucrainei, cât și Constituția URSS, a programat un referendum republican pentru decembrie , în care a fost o singură întrebare: "Confirmați Actul Declarației de Independență a Ucrainei?" În ajunul acestui referendum, Prezidiul Sovietului Suprem al RSS Ucrainei a adoptat un "Apel către poporul URSS ucraineană", o serie de prevederi ale cărora arată acum ca cinism și blasfemie: "Astăzi, a nu susține independența înseamnă un singur lucru - sprijinirea dependenței, nu există alternative Doar o Ucraina independentă va putea, ca partener egal, să se alăture oricărei comunități interstatale cu vecinii săi, în primul rând cu Rusia cea mai apropiată de noi Ne ar trebui să ne dicteze oportunitatea economică, interesele propriului nostru popor și nu alte criterii cu cine și cum să cooperăm Când vorbim despre interesele propriului popor, ne referim

nu numai la ucraineni, ci și la ruși, care au peste o sută de deputați ai poporului în parlamentul ucrainean Suntem obligați să facem din republică o adevărată mamă bună pentru toți cetățenii săi Declarația Drepturilor Naționalităților, adoptată de Consiliul Suprem al Ucrainei în unanimitate, deschide oportunități largi pentru dezvoltarea limbilor și culturilor tuturor națiunilor din Ucraina Nu contează ce limbă vorbește un cetățean al Ucrainei, este important să vorbească despre Ucraina independentă, despre drepturile ei legale Congresul interetnic al întregului ucrainean și Forumul interreligios de succes oferă toate motivele pentru a afirma că nu va mai fi loc pentru conflicte interetnice în Ucraina Ucraina garantează un respect deosebit pentru eliberatorii de fascism și veterani " La începutul lui septembrie , a fost convocat al -lea Congres extraordinar al deputaților poporului din URSS, care a afirmat că fosta URSS nu mai există și a proclamat începutul unei perioade de tranziție către o nouă unificare a fostelor republici sovietice - Uniunea Suveranelor state În acest sens, a fost adoptată legea "Cu privire la organizarea puterii de stat și a administrației în URSS în perioada de tranziție", care a suspendat de facto activitățile Congresului Deputaților Poporului din URSS, a creat o nouă autoritate - Consiliul de Stat al URSS și a stabilit că, în perioada de tranziție, cel mai înalt organ reprezentativ al puterii aliate este Sovietul Suprem al URSS, care a făcut modificări în structura și sistemul său de personal și, de asemenea, a transformat una dintre cele două camere - Consiliul Naționalităților în Consiliul Republicilor Totodată, s-a decis reorganizarea Comitetului Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - pentru conducere operațională Comitetului Economic Interrepublican al URSS, al cărui șef a fost aprobat de I S Silaev și G I Kulik și A I Bektemisov Potrivit mai multor autori moderni (A Barsenkov, A Ostrovsky), crearea Consiliului de Stat al URSS format din președintele sindicatului și șefii celorlalte republici unionale a legalizat de drept situația care exista de la sfârșitul lunii aprilie , când a început însuși procesul Novoogarevsky Atunci, cele mai importante probleme ale viitoarei Uniri au început să fie discutate cu ușile închise într-un cerc restrâns de lideri de vârf ai republicilor, care au denaturat în mod deliberat informațiile despre ceea ce se întâmpla la discuții și au indus în eroare autoritățile reprezentative ale republicilor lor În practică, Consiliul de Stat al URSS nu a devenit un organism "pentru soluționarea coordonată a problemelor de politică internă și externă care afectează interesele comune", așa cum a fost declarat inițial, ci o instituție în cadrul căreia republicile URSS aflate pe moarte, care se simțeau "gustul libertății", le-a oficializat mișcarea către o independență deplină La ultima ședință a celui de-al V-lea Congres al Deputaților Poporului din URSS, parlamentarii aliați, în baza decretului "Cu privire la procedura de soluționare a problemelor legate de retragerea unei republici unionale din URSS", au protestat împotriva deciziilor luate în independența republicilor, dar chiar a doua zi, în totală contradicție cu această decizie, M S Gorbaciov a recunoscut independența tuturor celor trei republici baltice Imediat după aceea, Armenia, Turkmenistanul și Tadjikistanul și-au declarat independența și, de fapt, până la începutul lunii octombrie, în URSS au rămas doar două republici - Rusia și Kazahstan Cu toate acestea, imediat după aceste evenimente, B N Elțîn a semnat un decret "Cu privire la rolul Consiliului de Miniștri al RSFSR în sistemul puterii executive al Federației Ruse", care avea drept scop preluarea controlului deplin asupra întregii puteri executive locale La mijlocul lunii septembrie a

avut loc prima ședință a Consiliului de Stat al URSS, la care s-a pus problema viitoarei soarte a republicilor unionale Reprezentanții Azerbaidjanului, Belarusului, Kazahstanului, Kârgâzstanului, Rusiei, Tadjikistanului, Turkmenistanului, Uzbekistanului și Ucrainei s-au exprimat în favoarea menținerii Uniunii și, în acest sens, au luat în considerare proiectul de Tratat privind Comunitatea Economică a Statelor Independente Cert este că, după evenimentele din august, "susținătorii" conservării Unirii credeau că republicile vor merge mai repede și mai dispus să semneze un acord economic decât să încheie un acord politic, motiv pentru care, înconjurate de M S Gorbaciov a acordat o atenție deosebită acestei probleme Responsabil cu elaborarea acestui document, G A Yavlinsky credea că sarcina principală a Uniunii Economice este de a consolida eforturile statelor suverane pentru a forma o piață comună și a urmări o politică economică coordonată ca o condiție indispensabilă pentru depășirea crizei sistemice din țară Totodată, el a subliniat că aderarea la acesta nu este condiționată de semnarea unui nou tratat "politic" privind Uniunea Statelor Suverane La octombrie , președintele URSS și conducătorii a opt republici, cu excepția șefului RSS Ucrainei, L M Kravchuk, a semnat "Tratatul privind Comunitatea Economică a Statelor Suverane", care, pe baza faptului distrugerii reale a unui singur stat unional, ar fi trebuit să "finalizeze" proprietatea uniunii Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) proprietate, lichidează Banca Centrală comună și achiziționează propriile monede naționale Pentru ca acest acord să intre în vigoare, a fost necesară semnarea a aproximativ douăzeci de acorduri suplimentare pe domenii specifice ale economiei Toate aceste documente, în cel mai bun caz, au putut fi întocmite și ratificate abia după câteva luni, prin urmare, în condițiile unei crize economice acute, întregul acord a devenit un document pur declarativ În plus, liderii republicani au fost extrem de sensibili la posibilitatea creării unor organe de conducere supranaționale, care au pus inițial sub semnul întrebării implementarea tuturor acestor acorduri Cu toate acestea, M S Gorbaciov a reușit să-l convingă pe B N Elțin în dorința de a relua întâlnirile Novoogarevsky Dar consimțământul său a fost obținut doar cu condiția ca un nou proiect al Tratatului de Unire să fie pregătit cu accent nu pe o federație, ci pe o confederație Pe partea aliată, grupul de lucru pe această problemă a fost condus de G Kh Şahnazarov şi V N Kudryavtsev, iar din partea rusă, G E Burbulis, S M Shakhrai și S B Stankevici O săptămână mai târziu, partea rusă a prezentat un document care nu lăsa nicio îndoială că nu se pune problema vreunei Uniri Cu toate acestea, potrivit lui G Kh Shakhnazarov, "nu a fost de ales", așa că "a început o negociere lungă și, după două sau trei runde de lucru comun", a fost pregătit un proiect de compromis Grupul de lucru, care a inclus G Kh Şahnazarov, V N Kudryavtsev, B N Topornin și Yu A Baturin, dar de la guvernul rus S I Shakhrai, S B Stankevici și A A Kotenkov, a pregătit o "versiune actualizată a contractului" până în octombrie Între timp, la Moscova studiau cu atenție proiectul unui nou Tratat al Uniunii, la Soci, unde, după o muncă asiduă la prăbușirea țării, B N Elțîn, un document extrem de curios "Strategia Rusiei în perioada de tranziție" sau "Memorandumul lui G E Burbulis", al cărui laitmotiv a fost următorul pasaj: toate republicile Uniunii sunt interesate să păstreze centrul unional doar pentru a "exploata resursele Rusiei, iar Rusia nu are nevoie de niciun centru" La mijlocul lunii octombrie a avut loc o nouă ședință a Consiliului de Stat al URSS, în care șefii a nouă republici unionale, inclusiv B N Eltsin Toți, cu excepția "ucraineanului viclean" L M

Kravchuk a aprobat în general lucrările privind Acordul economic, Acordul alimentar și Tratatul Uniunii și a decis să continue discuția pe aceste subiecte la începutul lunii noiembrie B N Elțin a fost nevoit să accepte formal să finalizeze textul Tratatului de Unire și să-l parafeze la următoarea ședință a șefilor republicilor unionale, dar la cele două ședințe regulate ale Consiliului de Stat al URSS nu a fost posibilă depășirea diferențe Potrivit ministrului apărării de atunci al URSS, mareșalul aerian E I Shaposhnikov, cu care a împărtășit cu autorul acestor rânduri în urmă cu câțiva ani, undeva la începutul lunii noiembrie M S Gorbaciov l-a invitat de urgență la biroul său de la Kremlin și l-a primit nu în starea tradițională de funcționare, ci "patern", în propria sa cameră de relaxare, unde era așezată o masă bogată de trapeză Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - În cursul convorbirii care a avut loc, după lungi vorbe și gemete că totul "zboară în iad" și că "nu doarme noaptea", M S Gorbaciov i-a propus uluit ministrului Apărării "să facă o nouă lovitură de stat din august și să preia puterea în propriile mâini pentru armată" Dându-și seama că ar putea deveni o nouă victimă a unei alte "amenajări ale lui Gorbaciov", mareșalul E I Șapoșnikov a declarat direct că președintele țării are toate instrumentele posibile pentru a preveni prăbușirea țării, inclusiv prin impunerea legală a stării de urgență și instituirea unei guvernări prezidențiale directe, iar el personal "devine un nou țap ispășitor, precum mareșalul D T Yazov, nu vrea Între timp, la mijlocul lunii noiembrie , a fost pregătit proiectul final al Tratatului privind Uniunea Statelor Suverane (USG), în care viitoarea "uniune" a republicilor era definită ca "stat democratic confederal", care nu prevăd o Constituție "sindicală" comună, dar a presupus:) alegerea unui președinte "de sindicat" de către un colegiu electoral;) un parlament bicameral ales din republici și raioane, ales pentru doi ani;) formarea unui fel de "guvern de uniune" cu o gamă limitată de puteri etc Formal, ședința Consiliului de Stat al URSS, la care s-a luat în considerare noul Tratat de Unire, s-a încheiat într-o "notă optimistă", întrucât s-a ajuns la un acord pentru a începe parafarea acestuia la noiembrie , dar nu au fost semnate documente în acea zi Delegația rusă și-a propus să se revină la textul deja agreat al proiectului noului Tratat al Uniunii și să se elimine formularea despre "statul democratic confederal", lăsând "confederația statelor independente" Ca pretext pentru un nou demers, a fost numită poziția Sovietului Suprem al RSFSR, care, spun ei, nu este pregătită să ratifice versiunea convenită anterior În plus, B N Elțîn a declarat că "semnarea unui tratat fără Ucraina este o chestiune inutilă" și a sugerat "să așteptăm Ucraina până la referendumul programat pentru decembrie " acolo În Ucraina modernă, se spune în mod tradițional că rezultatele referendumului integral ucrainean desfășurat la decembrie , în care peste % dintre cetățenii republicii au votat pentru recunoașterea "Legei privind independența de stat a RSS Ucraineană Potrivit datelor oficiale ale CEC ucrainene, chiar și viitorul rebel Donbass a dat % din voturi în favoarea secesiunii de URSS Cu toate acestea, aceste cifre nu reflectau în mod absolut starea reală a lucrurilor, deoarece formularea întrebării depuse la referendum a fost sincer vicleană Orice alegător neexperimentat va vota întotdeauna pentru independență, restul fiind egal, dacă nu știe exact cum îi va fi transcris răspunsul de către organizatorii referendumului Între timp, atât Constituțiile URSS, cât și Constituțiile Republicilor Unirii au declarat deja în mod explicit că toate sunt state suverane și democratice care fac parte din URSS În același "Lege privind

independența de stat a Ucrainei" se afirma în mod direct că, din momentul proclamării sale, doar Constituția și legile Ucrainei sunt în vigoare pe teritoriul RSS Ucrainei Cu toate acestea, atât Constituția RSS Ucrainei, cât și cea republicană Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) legile au recunoscut valabilitatea legilor URSS și au fost anulate de Consiliul Suprem al Ucrainei abia în august Astfel, proclamarea supremației Constituției RSS Ucrainene și legislația republicană nu a negat, ci, dimpotrivă , a confirmat prezența RSS Ucrainei în cadrul URSS Astfel, nici "Actul de independență a statului" din august , nici referendumul republican din decembrie nu au spus nimic despre retragerea RSS Ucrainei din URSS De aceea s-a obținut un rezultat cantitativ atât de incontestabil: printre cei care au votat "pentru" s-au numărat atât cei care au vrut în mod conștient prăbușirea URSS, cât și cei care nu și-au dorit deloc acest lucru, dar au înțeles independența și democrația ca existență ca parte a unui singur stat - alături de alte republici independente care făceau parte din URSS Și, bineînțeles, nici Crimeea, nici jumătate din toate regiunile de est și centrală ale RSS Ucrainei, unde trăiau peste de milioane de ruși și ruși mici vorbitori de limbă rusă, nu au votat pentru prăbușirea URSS Mai mult decât atât, dacă citiți cu atenție textul "Actului privind independența de stat a Ucrainei", atunci acesta garanta în mod direct păstrarea cetățeniei URSS pentru cetățenii RSS Ucrainei și conținea promisiunea de a semna un nou tratat al Uniunii cu toate republicile unionale și, mai ales, cu RSFSR și BSSR Astfel, nomenclatura ucraineană de atunci a interpretat voința poporului diametral opus sensului pe care acesta îl avea în esență Concomitent cu acest referendum, la decembrie , au avut loc alegeri pentru primul președinte al RSS Ucrainei, la care au participat candidați Desigur, victoria în alegeri a fost câștigată de președintele Sovietului Suprem al RSS Ucrainei L M Kravchuk, pentru care au votat aproape % (, miliarde) dintre alegătorii ucraineni Părea că aceasta a fost o victorie foarte convingătoare pentru candidatul la guvernare, dar acest lucru nu este în întregime adevărat, întrucât numărul total de voturi exprimate pentru trei candidați naționaliști din Ucraina de Vest - V M Chornovola, L G Lukyanenko și I R Yukhnovsky, a însumat aproape % (milioane) din voturi Este destul de evident că, chiar și atunci, aproape o treime dintre alegătorii ucraineni activi au votat pentru un curs complet rusofob, pro-occidental al Ucrainei "independente", și orice politician rus sănătos ar fi trebuit să prevadă ce se va întâmpla în curând pe teritoriul fostului ucrainean SSR Cu toate acestea, nici M S Gorbaciov, nici B N Elțin, nici nimeni altcineva din elita conducătoare de atunci, nu a acordat nici cea mai mică importanță acestei probleme cheie Mai mult, conducerea RSFSR, reprezentată de președintele său, a recunoscut imediat de drept rezultatele referendumului și și-a declarat dorința de a semna rapid un acord interstatal cu Ucraina "independentă", ceea ce a însemnat de facto prăbușirea URSS, întrucât aceasta au fost aceste două mari republici slave care au alcătuit cadrul politic - economic, militar și cultural al acesteia Recunoașterea internațională a Ucrainei după referendumul din decembrie amintea de un adevărat tsunami, devenit fără precedent în toată practica mondială Deja pe decembrie, Ucraina a fost recunoscută de Ungaria, pe decembrie de către Lituania și Letonia, pe decembrie li s-au alăturat Argentina, Bulgaria, Bolivia și Croația, iar până la sfârșitul lunii decembrie Ucraina a fost recunoscută de de state, inclusiv toți membrii din G Aruncând astfel de urâte cătușe sub forma unui centru sindical și imaginându-se ca fiind creatorii unui "stat

ucrainean" independent, noul președinte creat Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - L M Kravchuk a luat un curs sincer pro-occidental, mai ales că la conducerea Federației Ruse, în primul rând, președintele B N Elțîn și ministrul Afacerilor Externe A V Kozyrev, a privit destul de calm cursul sincer rusofob al noii elite ucrainene Dovada directă a unei politici atât de perfide a Kremlinului a fost povestea Flotei Mării Negre a URSS, pe care B N Elțin, îmbătat de victoria lui asupra urâtului M S Gorbaciov, de fapt, s-a scurs de partea ucraineană Numai "răzvrătirea" comandantului flotei, amiralul I N Kasatonov, care a condus cea mai mare parte a flotei Mării Negre la Marea Mediterană și a refuzat categoric să depună jurământul ucrainean, a salvat țara noastră de dizgrația universală și de consecințe ireparabile Deja la decembrie , adică când RSS Ucraineană era încă parte de drept a URSS, proaspătul președinte L M Kravchuk a convocat la Kiev toți generalii de rang înalt din cele trei districte militare și Flota Mării Negre aflate pe teritoriul RSS Ucrainei și, declarându-se comandant suprem suprem, a anunțat resubordonarea tuturor unităților militare față de Kiev Toți generalii sovietici, inclusiv comandanții districtelor militare Kiev, Odessa și Carpați, generalul colonel V S Cecevatov, general-locotenent V G Radetsky și generalul colonel V V Skokov, a luat acest decret de bun Și doar comandantul Flotei Mării Negre, amiralul I N Kasatonov a spus că nu va respecta acest decret penal, deoarece îl considera ilegal Între timp, la decembrie , Sovietul Suprem al URSS va aproba proiectul Tratatului privind Uniunea Statelor Suverane, iar președintele M S Gorbaciov a cerut aprobarea Sovietelor Supreme ale Republicilor Uniunii, ai căror lideri au parafat acest tratat Totuși, acest pas al conducerii aliate i-a determinat pe toți oponenții lui M S Gorbaciov să ia măsuri decisive Conspirația Belovezhskaya și moartea URSS decembrie B N Elțîn, împreună cu un întreg alaiul său, a plecat într-o vizită de stat la Minsk, al cărei scop oficial a fost încheierea Tratatului de prietenie și cooperare dintre RSFSR și BSSR După semnarea acordului în aceeași zi, delegația rusă trebuia să se întoarcă la Moscova, dar nu a apărut niciodată în capitală, deoarece după ceremonia oficială a avut loc un banchet neoficial, la care B N Elțin și tovarășii săi s-au "relaxat" bine Între timp, mulți au fost imediat alarmați de faptul că nici vicepreședintele A V Rutskoi, nici preşedintele Sovietului Suprem al RSFSR R I Khasbulatov, nici secretarul Sovietului Suprem al RSFSR S A Filatov De asemenea, a fost alarmant faptul că, alături de președintele B N Elțîn, secretarul de stat G E a zburat la Minsk Burbulis, viceprim-ministrul E T Gaidar, ministrul Afacerilor Externe A V Kozyrev și consilier prezidențial pe probleme juridice S M Shakhrai Și mai ciudat a fost faptul că proaspăt alesul președinte al Ucrainei L M a mers de la Kiev la Minsk cu aceeași suită de lachei Kravchuk După sosirea președintelui ucrainean în capitala Belarusului, B N Elțin, L M Kravchuk și gazda lor ospitalieră, președintele Sovietului Suprem al BSSR Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) S S Shushkevich a decis să țină o întâlnire comună nu la Minsk, ci lângă Brest, în Belovezhskaya Pushcha, în satul Viskuli Ajunși la Viskuli, întregul trio s-a așezat imediat la cină și s-a îmbătat atât de mult încât nu se putea vorbi de vreo negociere Dar, pe de altă parte, în stare de ebrietate, ei au formulat conceptul unui acord tripartit și au instruit "experți" și "analiști" din urmașii lor să "lucreze" la aceste idei și să prezinte documentul terminat dimineața Seara tîrziu, bine înnebunit G E Burbulis, E T Gaidar, A V Kozyrev și S M Shakhrai, împreună cu "tovarășii" belaruși - viceprim-ministru M V Myasnikovich și ministrul

Afacerilor Externe P K Kravchenko s-a dus să facă baie într-o baie și, pe parcurs, a "lucrat" la un acord "de epocă" de cooperare între cele trei republici slave În dimineața zilei de decembrie, textul "Acordului de baie", format din Preambul și articole, a fost înaintat șefilor de stat deja beți, care, discutând această mâzgălire perfidă, au aromat fiecare articol convenit cu strigăte puternice de încântare și un pahar de "cognac bun" Ca urmare, până la ora , când tratatul a fost pe deplin agreat și semnat, liderii republicilor frățești cu greu s-au putut ridica în picioare Ideea principală a acestui document a fost formulată în următoarele cuvinte: "Noi, Republica Belarus, Federația Rusă și Ucraina, ca state fondatoare ale URSS, care au semnat Tratatul de Unire din , denumit în continuare Înaltele Părți Contractante, declară că Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, ca subiect de drept internațional și de realitate geopolitică, încetează să mai existe " Între timp, așa cum s-a menționat în repetate rânduri în literatura istorică, Tratatul de Unire din a durat puțin mai mult de un an și s-a transformat într-un document pur istoric, deoarece în ianuarie a fost înlocuit cu un nou Tratat al Uniunii, care a devenit parte integrantă din prima Constituție a URSS din Dar și acest tratat a căzut în uitarea istorică imediat după adoptarea noii Constituții a URSS din , în care nici măcar nu era menționat Tratatul de Unire Acest tratat nu a fost menționat nici în ultima Constituție a URSS din Mai mult decât atât, toate celelalte republici unionale care au intrat sau s-au format în URSS după , și anume Kazahstan, Kârgâzstan, Uzbekistan, Tadjikistan, Turkmenistan, Moldova, Letonia, Lituania, Estonia și Karelia, nu au semnat niciodată un tratat demult! Prin urmare, cu același succes, această "treime nesfântă" ar putea denunța Bula papală a lui Paul al III-lea privind crearea Ordinului Iezuit sau Edictul de la Nantes de către regele Henric al IV-lea privind drepturile religioase ale hughenoților Dar chiar dacă până la decembrie , Tratatul Uniunii semnat în ar fi continuat să fie în vigoare, cele trei republici ale Uniunii numite nu ar avea dreptul să rezilieze acest acord și să declare că Uniunea Sovietică a încetat să existe, deoarece a) a făcut-o să nu prevadă o astfel de oportunitate și a dat semnatarilor săi republicile au doar dreptul de a se separa de URSS ele însele și nu de a o dizolva; b) pe lângă aceste trei republici, acest acord a fost semnat de către TSFSR și, deși la acea vreme această federație a trei state transcaucaziene fusese deja dizolvată în , republicile care o compuneau - Georgia, Armenia și Azerbaidjan, care au devenit succesorii săi legali - au continuat să existe în cadrul URSS; c) URSS cuprindea republici unionale, deci trei dintre ele nu au putut decide soarta celorlalte Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - republici și să le priveze de dreptul de a rămâne în URSS, d) soarta URSS nu putea fi decisă decât de organul său legislativ suprem, care, conform Constituției URSS, era Congresul Deputaților Poporului din URSS , iar conform hotărârilor celui de-al V-lea Congres al Deputaților Poporului din URSS, Sovietul Suprem al URSS Cel mai mult pe care conducătorii celor trei republici slave l-au putut face era să decidă asupra secesiunii republicilor "lor" de URSS, însă însăși procedura pentru o astfel de secesiune trebuia să respecte cu strictețe legea "Cu privire la procedura de soluționare a problemelor legate la secesiunea unei republici unionale de URSS", adoptată în aprilie Astfel, "Acordul de la Bath" era de natură pur neconstituțională și reprezenta o adevărată lovitură de stat Prin semnarea documentului, B N Eltsin in prezenta lui L M Kravchuk și S S Shushkevich l-a chemat pe ministrul apărării al URSS, mareșalul aviației E I Shaposhnikov, i-a spus despre

acordul semnat și l-a informat imediat că șefii celor trei republici au convenit cu privire la crearea Forțelor Armate Comune ale Commonwealth-ului și la numirea sa în funcția de comandant șef al acestora A urmat un apel către președintele american George W Bush și abia apoi a avut loc o "conversație dificilă" cu M S Gorbaciov Mai mult, imediat după ce au discutat cu el, temându-se de posibila lor arestare, toți complicii la actul penal, care a fost calificat de toate codurile penale republicane drept trădare față de patria-mamă, au părăsit urgent Viskuli În perioada - decembrie , în totală contradicție cu Constituția URSS și cu legislația Uniunii, Sovietele Supreme ale RSFSR, BSSR și RSS Ucrainean nu numai că au denunțat ilegal Tratatul Uniunii din , care nu existase în natură de o vreme mult timp, dar a ratificat și "Acordul de baie", care, potrivit Din cauza unei neînțelegeri, din anumite motive, toată lumea este încă numită "Belovezhsky" decembrie La Almaty a avut loc o întâlnire a șefilor a republici sovietice - B N Eltsin (RSFSR), L M Kravchuk (URSS), S S Shushkevicha (BSSR), N A Nazarbayeva (RSS Kazah), A A Akaeva (RSS Kârgâză), I A Karimova (RSS uzbecă), K M Makhamova (RSS tadjică), S N Niyazova (RSS Turkmenă), A M Mutalibova (RSS Azerbaidjan) și L P Ter-Petrosyan (RSS armeană), la care au fost luate două decizii absolut ilegale - lichidarea Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste (URSS) și formarea Uniunii Statelor Independente (CSI) După cum scriu pe bună dreptate un număr de autori moderni (I Froyanov, A Ostrovsky, E Lukyanova), după ce au aflat despre "Acordul de interzicere", M S Gorbaciov, în calitate de președinte al URSS, a fost obligat să informeze imediat Sovietul Suprem al URSS, Consiliul de Securitate al URSS, Adunarea Generală și Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite despre acest lucru, dar președintele uniunii nu a făcut nimic de acest fel În plus, acest acord și tot ce a urmat a fost ilegal, de natură neconstituțională, așa că M S Gorbaciov, în calitate de președinte al URSS și garant al Constituției URSS, a fost obligat imediat după ce a luat cunoștință de coluzia Belovezhskaya nu numai să protesteze față de documentul semnat de șefii celor trei republici unionale, ci și să ceară ca Parchetul General al URSS inițiază un dosar penal împotriva acestora Mai mult, a fost obligat să protesteze față de ratificarea "Acordului de baie" de către parlamentele republicane, să ia inițiativa de a convoca o sesiune de urgență a Sovietului Suprem al URSS și să ia Capitolul doi "PERESTROIKA LUI GORBACHEV" ȘI MOARTEA URSS (-) pentru a discuta această problemă Și din moment ce M S Gorbaciov nu a făcut acest lucru, apoi a încălcat nu numai jurământul prezidențial care i-a fost dat, care vorbea direct despre respectarea și protecția Constituției URSS, ci și Constituția URSS însăși Prin urmare, comportamentul său ar trebui calificat fie drept complicitate, fie ca inacțiune penală, care a presupus dezmembrarea statului cu toate consecințele care decurg din aceasta decembrie, cei trei principali gropari ai marii țări - M S Gorbaciov A N Yakovlev și B N Elțin s-a întâlnit pentru un "pahar de ceai" la Kremlin, unde au discutat despre compensarea președintelui în funcție al unei mari puteri distruse Lista revendicărilor de către M S Gorbaciov, pe care l-a conturat pe mai multe pagini, a fost pur și simplu uriaș și aproape toate au constat din cerințe materiale: o pensie în cuantumul salariului prezidențial, un apartament prezidențial, o casă de vară, o mașină pentru soția sa și pentru el, securitatea statului, dar cel mai important, crearea unui fond propriu În cadrul acestui fond, a solicitat un întreg complex de clădiri ale fostei Școli Superioare de Partid din subordinea Comitetului Central al PCUS, format dintr-o duzină de clădiri pompoase, în care erau săli de conferințe, un hotel, restaurante etc decembrie M

S Gorbaciov a făcut o declarație la televiziunea sovietică despre încetarea activităților sale ca președinte al URSS și imediat după aceea, steagul de stat al URSS a fost coborât de la Corpul I al Kremlinului, unde se afla biroul președintelui țării Puțin personal S-a întâmplat să devin un martor viu al "perestroikei Gorbaciov" în anii tinereții mele studențești la celebra secție de istorie a legendarei Universități Pedagogice de Stat din Moscova IN SI Lenin (-), unde "pasiunile perestroika" clocoteau în celebra "Comunitate" Isaev și unde mulți istorici sovietici remarcabili mi-au fost profesori, inclusiv doctori în științe istorice profesori Apollon Grigorevici Kuzmin, Nikolai Ivanovici Pavlenko, Vladimir Borisovici Kobrin, Viktor Grigorievici Tyukavkin, Leonid Mihailovici Lyashenko, Ghenadi Andreevici Koshelenko, Galina Timofeevna Zalyubina, Yuri Ivanovici Pisarev, Evgenia Ivanovna Popova, Mihail Iurievici Zolotukhin și mulți alți profesori și oameni de știință remarcabili Mai mult, începând din , am avut ocazia să cunosc bine și să comunic personal cu aproape toate figurile iconice ale acelor evenimente tragice, inclusiv cu M S Gorbaciov, R M Gorbacheva, N I Ryzhkov, E K Ligachev, A N Yakovlev, V A Medvedev, V V Bakatin, D T Yazov, N I Rodionov, E I Shaposhnikov, B V Gromov, V N Lobov, A I Lebed, A V Rutsky, V F Shumeiko, S S Shatalin, L I Abalkin, G Kh Popov, A A Sobchak, A S Cerniaev, G Kh Şahnazarov şi mulţi alţii Cu cineva, această comunicare era de natură "cu pălărie", de exemplu, cu același A A Sobchak sau cu R M " zile blestemate" ale secolului XX apuse, atunci voi încerca ca cartea să fie cât se poate de obiectivă, deși, bineînțeles, nu lipsită de emoție, mai ales în legătură cu o serie de personaje din acele vremuri Subiect: CRIZA SISTEMICA A POLITICII "PERESTROIKA" IN - LITERATURĂ Barsenkov A S Reformele lui Gorbaciov și soarta statului unional: - M , Barsenkov A S Introducere în istoria modernă a Rusiei - M , Bogaturov A D Marile Puteri în Pacific M , Vandenberge I Neînțelegere istorică: războiul rece - M , Varennikov V I Unic: Afganistan, Cernobîl, vol , M , - Varennikov V I Unicul: Tragedia patriei (-) t , M , - Gaidar E T Moartea unui imperiu Lecții pentru Rusia modernă M , Gorbaciov M S Viața și reformele M , Gromov B V contingent limitat M , Dobrynin A F Pur confidențial M , Zenkovich N A Secretele secolului trecut M , Kara-Murza S G Civilizația sovietică: de la Marea Victorie până în zilele noastre M , Kissinger G Diplomacy M , Kornienko G M Războiul Rece: mărturia participantului său M , Leonov B A Istoria literaturii sovietice M , Lyakhovsky A A Flăcările din Afganistan M , Medvedev V A În echipa lui Gorbaciov: o vedere din interior M , Medvedev V A Dezintegrarea: cum s-a maturizat în sistemul mondial al socialismului M , Orlov A S Război rece M , Ostrovsky A V Prostia sau tradarea? Ancheta morții URSS SPb , Pikhoya R G Uniunea Sovietică: istoria puterii - N , Pikhoya R G Moscova Kremlinul Putere: - M , Popov V P Mare remiză: URSS de la victorie la colaps M , Rogov S M Uniunea Sovietică și SUA: căutarea unui echilibru de interese M , Sogrin V V Istoria politică a Rusiei moderne - M , Sokolov KB Cultura artistică și putere: Unire și luptă (-) Sankt Petersburg, Filitov A M întrebare germană De la scindare la unificare M , Froyanov I Ya Pinging into the Abys: Rusia la sfârșitul secolului al XX-lea SPb , Khanin G I Istoria economică a Rusiei în timpurile moderne: Economia URSS în - N , Khanin G I Istoria economică a Rusiei în timpurile moderne: Economia URSS și a Rusiei în - N , Şahnazarov G Kh Prețul libertății: reforma lui Gorbaciov prin ochii asistentului său M , Shmelev N P Avansuri și datorii: ieri și mâine ale reformelor economice rusești M , Shubin A V Paradoxurile perestroikei: o șansă ratată pentru URSS M , Literatură Shubin A V Dizidenți,

informale și libertate în URSS M , Chernyaev A S Rezultat comun Jurnalul a două epoci - M , Chernyaev A S şi altele În Biroul Politic al Comitetului Central al PCUS M , Yakovlev A N "O gaură de memorie" M , Literatură Lectură recomandată Kokorev V L Eșecuri economice Eșecuri economice Autor: V A Kokorev Volum: pagini Format: * / (* mm) Legare: tare "Eșecuri economice" este principala opera jurnalistică a lui Kokorev, testamentul său politic adresat publicului rus În ea, omul de afaceri rus cheamă să renunțe la imitația oarbă a Occidentului și să treacă la găsirea propriilor principii interioare pentru renașterea economică a Rusiei "Este timpul ca gândirea de stat", scrie el, "să înceteze să mai caute baze economice în afara Rusiei și să-și împrăștie pământul natal cu transplanturi forțate; este timpul, este timpul să te întorci acasă și să-ți recunoști puterea în oamenii tăi Editura "Conceptual" Lectură recomandată YURI KURNOSOV Ì ABC ANALISTII ABC-ul Analytics Autor: Yuri Kurnosov Volum: pagini Format: >< / (* mm) Legare: tare Publicația tratează o gamă largă de probleme legate de metodologia, organizarea și tehnologiile muncii analitice moderne Sunt prezentate posibilitățile de utilizare a instrumentelor analitice pentru studiul proceselor socio-politice și economice, organizarea funcționării eficiente și dezvoltarea sistemelor de management pentru întreprinderi și instituții, îmbunătățirea proceselor de luare a deciziilor manageriale în domeniul administrației publice municipale Este dezvăluită esența analizei sistemului și a rezolvării problemelor, sunt oferite exemple de muncă analitică aplicată de succes Editura "Conceptual" Lectură recomandată TRPIIIIIIL^M vccschtsn gitsIxrIOIVI-"LENINISM" TAKE /'SH' "PUTERE" Analiza greșelilor partidului bolșevic înainte de preluarea puterii în Troțkismul - "leninismul" ia "putere" Analiza greșelilor partidului bolșevic înainte de preluarea puterii în Autor: Predictorul intern al URSS Volum: pagini Format: * / (* mm) Legare: tare Informații detaliate despre cele două revoluții din sunt acum disponibile pentru toată lumea Acum este evident că revoluțiile nu se fac de la zero, ci în contextul unei crize sistemice care este folosită cu pricepere de inamicii statului, atât interni, cât și externi Înțelegerea istoriei ajută la o mai bună înțelegere a evenimentelor actuale, dar ce învățăm din greșelile trecutului? Care este prețul pentru respectarea principiului "am ieșit din politică"? Care este esența troțkismului ca fenomen mental? Care sunt criteriile pentru stăpânirea culturii filozofice? Cum să distingem subiectivismul unui politician de venalitatea lui? De ce sloganul "luați totul și împărțiți" este incompatibil cu adevăratul socialism? În carte, pe exemplul și prin compararea lucrărilor lui Lenin, Troțki, Stalin și alte documente ale acelei vremuri, trăsăturile ideologiei și psihologiei troțkismului-"leninism" și bolșevism, sunt luate în considerare diferențele lor fundamentale Pe baza analizei premiselor, dezvoltării și consecințelor procesului revoluționar, se face o analiză a greșelilor partidului bolșevic înainte de preluarea puterii în Amintiți-vă ce scria Klyuchevsky: "Istoria nu învață nimic, ci doar pedepsește pentru ignorarea lecții" Editura "Conceptual" Lectură recomandată Iuda păcatul celui de-al XX-lea Congres Autor: Predictorul intern al URSS Volum: pagini Format: * / (* mm) Legare: tare Această lucrare este dedicată două perioade istorice majore (epoci) din viața URSS și a Rusiei în secolul al XX-lea Piatra de hotar care a despărțit aceste perioade a fost februarie , când la al XX-lea Congres al PCUS N Hrușciov a anunțat raportul "secret" "Despre cultul personalității și consecințele sale" Lucrarea ia în considerare întrebările care au fost adevăratele obiective ale acestui raport, care a fost înșelăciunea sa

și cum a influențat soarta ulterioară a URSS și a Rusiei? Cum a fost I V Stalin ca persoană și ca manager? Această problemă este luată în considerare pe baza memoriilor oamenilor care au lucrat personal și constant cu I V Stalin, pe baza unor lucrări scrise puțin cunoscute, dar semnificative ale lui I V Stalin și discursurile sale Lucrarea oferă definiții și caracteristici esențiale ale francmasoneriei, marxismului și bolșevismului - cele trei idei și procese principale care au alcătuit politica în URSS Puterea în URSS este prezentată ca o luptă între patru grupuri: francmasoni, marxişti "ideologici", birocraţie şi bolşevism Se arată că înțelegerea esenței și naturii acestei lupte este cheia înțelegerii represiunilor de masă din URSS Editura "Conceptual" Lectură recomandată FORD I etape: Principii alternative ale globalizării I Ford și Stalin: Despre cum să trăiești ca un om Autor: Predictorul intern al URSS Volum: pagini Format: * / (* mm) Legare: tare Această lucrare a Predictorului interior al URSS este dedicată moștenirii a două personalități celebre din istoria secolului al XX-lea: G Ford și I V Stalin Pe baza lucrărilor publicate și a discursurilor publice ale lui Ford și Stalin, sunt luate în considerare părerile lor asupra economiei și organizării societății Pe exemple din moștenirea teoretică și practică a lui Ford și Stalin, sunt luate în considerare principiile organizării unei structuri echitabile a societății și a economiei Principiile și mecanismele funcționării durabile a economiei de stat ca integritate sunt descrise într-un mod accesibil și clar Se fac paralele între fordismul din SUA și bolșevismul din URSS Se analizează istoria și experiența bolșevismului în URSS în secolul XX Editura "Conceptual" Lectură recomandată testament politic Autor: Stalin Joseph Vissarionovici Volum: pagini Format: x / (* mm) Legare: tare participanții la discuțiile economice Observații asupra problemelor economice legate de discuția din noiembrie Stalin a organizat dezvoltarea fără criză a economiei naționale a URSS pe baza respingerii dobânzii cămătătoare la împrumuturi, ceea ce a făcut posibilă nu numai restabilirea țării de două ori după războaie, ci și reducerea constantă a prețurilor La urma urmei, scăderea prețurilor fără creșterea salariilor este o preocupare pentru bunăstarea oamenilor "Este necesar să se realizeze o astfel de creștere culturală a societății care să asigure tuturor membrilor societății dezvoltarea cuprinzătoare a abilităților lor fizice și mentale, astfel încât membrii societății să aibă posibilitatea de a primi o educație suficientă pentru a deveni agenți activi de dezvoltare socială, astfel încât să poată alege liber profesia și să nu fie legați pe viață, în virtutea diviziunii existente a muncii, de nicio profesie Editura "Conceptual" CĂRȚILE NOASTRE ENGROS PATRIOTICII Uniunea Editorilor și Antreprenorilor "Patriotika" invită editurile, autorii, magazinele cu amănuntul, magazinele online și punctele de vânzare pentru promovarea în comun a produselor și cooperarea reciproc avantajoasă Dacă cărțile dumneavoastră au o orientare patriotică, contribuie la transformarea morală, culturală, spirituală și fizică a omului modern, suntem gata să vă întindem mâna prieteniei și a parteneriatului de afaceri Uniunea "Patriotika" dispune de cele mai noi tehnologii pentru publicarea și promovarea cărților, precum și propriile sale media online Avantajele noastre: • Gamă ajustată de cărți patriotice; • Un sistem modern de stabilire a celor mai populare posturi; • Logistica clară; • Politica de preturi prietenoasa (lucram direct doar cu edituri); • Stabilirea de parteneriate cu cele mai mari rețele rusești de vânzări de cărți; • Contabilitate transparenta si plata la timp; • Posibilitatea de publicitate gratuită în cărțile

publicate de partenerii noștri; • Suport informaţional în mass-media + ( ) - - soyuz@patriotika com Detalii și cel mai recent preț pe patriotika com Responsabil pentru Patria Mamă - patriotika com - CĂRȚILE NOASTRE LIVE - Moscova "Conceptual" pe Komsomolskaya: Piața Komsomolskaya, clădirea Ia, clădirea Telefon: + ( ) - - E-mail: kob@konzeptual ru "Conceptual" în "Olimpic": m Prospekt Mira, Clubul de carte SC "Olympiysky", punct de vânzare № (etaj) Program: : - : Luni închis Duminică : - : Saint Petersburg Magazin "Galaktika" m Elizarovskaya, bulevardul Obukhovskaya Oborona, casa DK im N K Krupskoy (scara din dreapta, etajul) Magazinul nr , holul principal (sediul nr); balcon (numarul locului); Program: : - : , luni închis Telefoane: + ( ) - - , + ( ) - - Casa vieții (etajul): stația de metrou Narvskaya, perspectiva Narvsky, clădirea Program: : - : , zi liberă - duminică Telefoane: + ( ) - - , + ( ) - - konzeptual ru SPITSYN Evgheni Iurievici RUSIA - UNIUNEA SOvietică - Curs complet de istorie a Rusiei pentru profesori, lectori și studenți Cartea tipărire pe septembrie Format x / Hartie offset Tiraj exemplare Ordinul Nr Filiala "Tipărire Cehov" , Regiunea Moscova, Cehov, st Polygraphistov, Site: www chpd ru E-mail: sales@chpd ru tel ( ) - - Conceptual - A ÎNTELEGE - Media, publishing și Internet TV Distribuim informații care ajută o persoană să alcătuiască, ca un mozaic, o imagine adecvată a lumii conceptual rf konzeptuaL ru konzeptual tv Spitsyn Evgeniy Iurievici - istoric, publicist, absolvent cu distincție a Facultății de Istorie a Universității Pedagogice de Stat din Moscova IN SI Lenin Printre profesorii săi s-au numărat mulți istorici sovietici ruși de seamă, inclusiv doctori în științe, profesori A G Kuzmin, N I Pavlenko, V B Kobrin, V G Tyukavkin, L M Lyashenko, G A Koshelenko și alții E Yu Spitsyn a lucrat timp de douăzeci de ani ca profesor de istorie și director al uneia dintre școlile din Moscova A publicat zeci de articole și câteva cărți pentru profesorii de istorie, solicitanții și studenții facultăților de istorie, inclusiv "Istoria Rusiei din vechime | a timpurilor noastre până la sfârșitul secolului al XIX-lea" ( ), "Istoria culturii ruse din secolele IV-VII" ( ) și "Istoria Rusiei - " ( ) A treia lucrare rectologică despre istoria Rusiei a fost creată de mai bine de ani și, mai ales, profesori de stipory și profesori de istorie ДЯ^^yia, de asemenea, de un interes incontestabil pentru profesori, ' * £ íhtob universități umanitare, liceeni și solicitanți, cei care sunt sceptici cu privire la trecutul Patriei noastre, dezorientând de un sfert de secol pe piața cărții și în conținutul și calitatea "^icicн^pнтптер-uroyhomitelbnogo", cu o apreciere extrem de subiectivă * interpretarea vulgară a evenimentelor istorice care nu au nimic în comun cu interpretarea faptelor Sf